

אוניברסיטת חיפה
לבלוט בנוף האקדמי

שנתון תשע"ב

2011/2012

המערכת: אגף מינהל תלמידים, אוניברסיטת חיפה
עורכת: מיכל כרמלי
עריכה גרפית: שרה ניצן, סטודיו לגרפיקה, אוניברסיטת חיפה
הדפסה וכריכה: דפוס דיגיטלי, אוניברסיטת חיפה

אמת – 0811-יד-003

הזראות האוניברסיטה ותקנותיה נתונות לשינויים בידי הגופים המוסמכים. כל שינוי שיעשה במרוצת השנה יחול על כל התלמידים או על חלקם, הכל על-פי העניין וזאת מבלי שתוטל אחריות או חבות כלשהי על האוניברסיטה בקשר לכך. מבלי לפגוע בכלליות האמור לעיל, תהא רשאית האוניברסיטה, לפי שיקול דעת הגופים המוסמכים, לשנות, לרבות במהלך שנת הלימודים, את האופן, המבנה, השיטה, המיקום, התקופה (קיצור או הארכה) של כל שירות, חוג, יחידה או תכנית לימודים ולא יראו בקבלת החלטה בדבר שינוי כאמור משום הפרת התחייבות כלשהי של האוניברסיטה כלפי תלמידיה.

מוסדות האוניברסיטה יהיו רשאים לפני תחילת שנת הלימודים או במשך שנת הלימודים, לקבל החלטה להפעלה חלקית של האוניברסיטה או לסגירתה לחלוטין, לביטול שירות, חוג, יחידה כלשהם לתקופה כלשהי, מחמת נסיבות בלתי צפויות ו/או אילוצים ענייניים ו/או תנאים מיוחדים שאינם תלויים באוניברסיטה, אשר ימנעו המשך קיום פעילותה הסדירה של האוניברסיטה כמתוכנן (כגון קיצוץ בתקציב האוניברסיטה), ולא יראו בקבלת החלטה כזו משום הפרת התחייבות כלשהי של האוניברסיטה כלפי תלמידיה.

הנהלת האוניברסיטה שומרת לעצמה זכות להכניס שינויים בתכנית הלימודים וברשימת השיעורים, וכן להודיע על ביטול קורסים, לגביהם יהיה מספר קטן של נרשמים. נתקבלה החלטה, כאמור, תודיע על כך האוניברסיטה לתלמידיה הנוגעים בדבר בציון התוצאות הנובעות מן ההחלטה.

תוכן עניינים

129	הרשות ללימודים מתקדמים	7	נושאי משרות
130	מדור מלגות ותמיכות	12	פקולטות, בתי-ספר
136	תקנון לימודים לתואר שני	15	הוצאת הספרים
164	תקנון לימודים לתואר שלישי	16	רשות מחקר
	211 אופקים: תכנית המצטיינים:	17	מכוני מחקר ומרכזים
186	תכנית לימודים	20	קתדרות
188	הפקולטה למדעי הרוח	21	מעבדות וארכיונים
189	"דרך הרוח"	27	הספריה
	111 תולדות האמנות:	29	אגף מחשוב ומערכות מידע
190	תכנית לימודים	36	היחידה להוראה נתמכת מחשב
	113 אמנות יצירה:	37	מוזיאון הכט
203	תכנית לימודים	39	תקנון משמעת
213	— אמנות בקמפוס	53	תקנות חניה
	119 ארכיאולוגיה:	58	סמכויות עובדי בטחון ובטיחות
214	תכנית לימודים	59	דיקנאט הסטודנטים
	123 בית-הספר להיסטוריה:	86	יה"ל — אבחון לקויי למידה
231	תכנית לימודים	88	הטרדה מינית
	108 היסטוריה כללית:	89	אגודת הסטודנטים
236	תכנית לימודים	95	פר"ח
	106 היסטוריה של המזרח התיכון:	96	אגף מינהל תלמידים
264	תכנית לימודים	96	— הרשמה
	104 היסטוריה של עם-ישראל:	97	— רישום
	(ראה תולדות ישראל)	99	— תקנון שכר הלימוד
	115 לימודי ארץ-ישראל:	111	— ביטוח לאומי
288	תכנית לימודים	111	— חדרי לימוד
	125 לימודי אסיה:	112	— בחינות
304	תכנית לימודים	112	— אישורים
	212 לימודים רב-תחומיים:	113	— בוגרים
328	תכנית לימודים	115	— שירותים שונים
336	מערך אשכול		
	103 לשון עברית:	117	תקנון לימודים לתואר ראשון
344	תכנית לימודים		
	124 מוסיקה:		
363	תכנית לימודים		

	203 מדעי המחשב:
569	תכנית לימודים
	214 מערכות מידע:
583	תכנית לימודים
	204 סוציולוגיה ואנתרופולוגיה:
602	תכנית לימודים
	207 סטטיסטיקה:
622	תכנית לימודים
	202 פסיכולוגיה:
649	תכנית לימודים
	208 תקשורת:
673	תכנית לימודים
688	בית-הספר לניהול
	209 מינהל עסקים:
691	תכנית לימודים
	218 ניהול מידע וידע:
703	תכנית לימודים
	213 ניהול משאבי טבע וסביבה:
706	תכנית לימודים
715	הפקולטה למדעי הטבע
	223 ביולוגיה:
718	תכנית לימודים
	221 ביולוגיה אבולוציונית וסביבתית:
725	תכנית לימודים
734	מיקבץ במדעי החיים
	225 ביולוגיה של האדם:
736	תכנית לימודים
740	בית הספר למדעי הים
	227 ביולוגיה ימית
741	תכנית לימודים
	224 מדעים גאו-ימיים
744	תכנית לימודים
	226 ציוויליזציות ימיות:
748	תכנית לימודים

116 מחשבת ישראל:
(ראה תולדות ישראל)
101 מקרא:
368 תכנית לימודים
122 ספרות עברית והשוואתית:
379 תכנית לימודים
107 פילוסופיה:
402 תכנית לימודים
109 שפה וספרות אנגלית:
413 תכנית לימודים
105 שפה וספרות ערבית:
430 תכנית לימודים
110 שפה וספרות צרפתית:
440 תכנית לימודים
104, 116 תולדות ישראל -
104 היסטוריה של עם ישראל:
443 תכנית לימודים
116 מחשבת ישראל:
448 תכנית לימודים
473 המכינה לתלמוד
118 תיאטרון:
474 תכנית לימודים
126 תרבות הקולנוע:
479 תכנית לימודים
הפקולטה למדעי החברה
205 בית-הספר למדעי המדינה:
483 תכנית לימודים
201 גאוגרפיה ולימודי סביבה:
517 תכנית לימודים
215 התפתחות הילד:
539 תכנית לימודים
206 כלכלה:
543 תכנית לימודים
217 לימודי שלום וניהול סכסוכים:
566 תכנית לימודים

318	ייעוץ והתפתחות האדם:
1071	תכנית לימודים
313	למידה, הוראה והדרכה:
1118	תכנית לימודים
308	לקויות למידה:
1188	תכנית לימודים
316	מנהיגות ומדיניות בחינוך:
1209	תכנית לימודים

	הפקולטה לחינוך
	והפקולטה למדעי הרווחה והבריאות
300	ביה"ס לטיפול באמצעות אמנויות:
1232	תכנית לימודים

	תכניות מיוחדות לתואר ראשון
1244	חבצלות
	תכניות מיוחדות לתואר שני
216	לימודי גרמניה ואירופה
1247	המודרנית

	לימודי תעודה
130	לימודי מידענות וספרנות:
1250	תכנית לימודים

	יחידות אחרות
1253	המחלקה ללימודי שפות
	היחידה ללימודי המשך –
1255	הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות
	המחלקה ללימודי המשך
1256	בפקולטה לחינוך

	תכניות לימוד מיוחדות
1257	היחידה ללימודי המשך וללימודי חוץ
1259	המכינה האוניברסיטאית
1263	מרכז הספורט
1264	ביה"ס לתלמידי חו"ל
1265	לוח שנת הלימודים תשע"ב
1266	לוח חופשות של העדות הלא-יהודיות
1267	ראשי תיבות וקיצורים

228	מדעי הרפואה:
755	תכנית לימודים
210	מתמטיקה:
759	תכנית לימודים
222	נירוביולוגיה ואתולוגיה:
777	תכנית לימודים
	המחלקה להוראת המדעים –
785	ביולוגיה (קמפוס אורנים):
	המחלקה להוראת המדעים –
790	מדעים מדוייקים (קמפוס אורנים):
250	הפקולטה למשפטים
794	תכנית לימודים

	הפקולטה למדעי
	הרווחה והבריאות
862	בית-הספר לבריאות הציבור:
866	תכנית לימודים
288	בית-הספר לעבודה סוציאלית:
879	תכנית לימודים
285	בריאות נפש קהילתית:
901	תכנית לימודים
292	הפרעות בתקשורת:
909	תכנית לימודים
287	מדעי הזיקנה-גרונטולוגיה:
919	תכנית לימודים
290	סיעוד:
927	תכנית לימודים
295	פיזיותרפיה:
944	תכנית לימודים
320	ריפוי בעיסוק:
958	תכנית לימודים
289	שירותי אנוש:
981	תכנית לימודים
992	הפקולטה לחינוך
319	חינוך מיוחד:
995	תכנית לימודים
317	חינוך מתמטי:
1046	תכנית לימודים

מידע כללי

אוניברסיטת חיפה הוקמה בשנת תשכ"ג בחסות משותפת של האוניברסיטה העברית בירושלים ועיריית חיפה. החל משנת תש"ל נהנית האוניברסיטה מעצמאות מוסדית ובשנת תשל"ב זכתה להכרה אקדמית מטעם המועצה להשכלה גבוהה עפ"י חוק המועצה להשכלה גבוהה (תשי"ח).

תכנית ההוראה האקדמית מתנהלת במסגרת החוגים בפקולטה למדעי הרוח, הפקולטה למדעי החברה, הפקולטה למדעים והוראתם, הפקולטה למשפטים, הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות והפקולטה לחינוך. רוב חוגי האוניברסיטה מציעים לימודים לתואר ראשון ולתואר שני. **תואר שלישי** הונהג בחוגים לשפה וספרות אנגלית, לשפה וספרות צרפתית, לתולדות ישראל, להיסטוריה כללית, לפסיכולוגיה, למתמטיקה, לחינוך מיוחד, לייעוץ והתפתחות האדם, ללמידה, הוראה והדרכה, למנהיגות ומדיניות בחינוך, ללקויות למידה, לביה"ס למדעי המדינה, לכלכלה, לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה, להיסטוריה של המזה"ת, לספרות עברית השוואתית, לפילוסופיה, לגאוגרפיה ולימודי סביבה, לעבודה סוציאלית, ללימודי א"י, ללשון עברית, לציויליזציות ימיות, לביולוגיה אבולוציונית, לתקשורת, לסטטיסטיקה, בבית-הספר להיסטוריה, לשפה וספרות ערבית, לארכיאולוגיה, למקרא, למדעי זיקנה, לניהול משאבי טבע וסביבה, לנוירוביולוגיה ואתולוגיה, לחינוך מתמטי, לאמנות תולדות ולמשפטים.

הפעילות המחקרית מתנהלת בפקולטות, בבתי-הספר, במרכזים ובמכוני המחקר. רשות המחקר היוזמת, מעודדת, מפתחת ומתאמת את המחקר באוניברסיטה ואחראית על ניהול המחקר מול החוקרים ומול הגופים הממנים.

אוניברסיטת חיפה רואה בפעולות השירות למען הקהילה אחד מיעדיה החשובים. לכן פיתחה כלים ותכניות, הנובעים מתוך מצבור הידע, הנסיון והכוחות האנושיים, הפועלים במוסד.

יו"ר הוועד המנהל	יו"ר חבר הנאמנים
מר עמי איילון	מר ליאון צ'רני
רקטור	נשיא
פרופ' דוד פרג'י	פרופ' אהרן בן זאב
סגן נשיא לקשרי חוץ ופיתוח משאבים	סגן נשיא ומנכ"ל
מר עמוס גבר	מר ברוך מרזן
משנה לרקטור	סגן נשיא ודיקן למחקר
פרופ' בתיה לאופר	פרופ' מיכל ירושלמי
מזכיר אקדמי	סגן נשיא לכספים ופיתוח עסקי
גב' שושי לנדמן	מר יהושע (שוקי) שי

נושאי משרות, מוסדות מנהלים ויחידות האוניברסיטה

חבר הנאמנים

חבר הנאמנים הוא הרשות העליונה של האוניברסיטה, ובמסגרת סמכויותיו, עפ"י החוקה והתקנון הכללי, מלווה את ניהולה, ענייניה, עסקיה ונכסיה.

חבר הנאמנים דן בקווי היסוד לפעולתה הכספית של האוניברסיטה, בתקציב השנתי, במאזנים ובדו"חות הכספיים השנתיים שלה.

חבר הנאמנים פועל למימון תקציבי האוניברסיטה, ולצורך זה עושה כל שבידו כדי לגייס בארץ ומחוצה לה, תרומות, קרנות, נכסים ואמצעים כספיים אחרים על מנת לסייע במילוי מטרות האוניברסיטה.

יו"ר חבר הנאמנים נבחר מבין נציגי הציבור בחבר הנאמנים לתקופת כהונה בת 3 שנים, וניתן לבחור בו לתקופת כהונה נוספת.

חברי חבר הנאמנים הם נציגי ציבור מהארץ ומהעולם הפעילים בתחומי העשייה הציבורית, הכלכלית, החברתית, התרבותית, החינוכית והמדעית; נציגי הסנאט והסגל האקדמי; נציגי אגודות יזידי האוניברסיטה; נציגי הסגל המינהלי; נציגי הסטודנטים ונציגי הבוגרים.

הוועד המנהל

הוועד המנהל הינו הרשות המבצעת של האוניברסיטה, הוא אחראי על התוויית מדיניות האוניברסיטה, קביעת האסטרטגיה שלה, פיקוח על המבנה הארגוני תאגידי שלה, ופיקוח על ענייניה ונכסיה.

הוועד המנהל הינו גוף אוברטיבי, פעיל וזמין.

לוועד המנהל הסמכות השיוטית בכל ענייני האוניברסיטה שלא הוקנו במפורש בחוקה או בתקנון, לרשות אחרת של האוניברסיטה, למעט הסמכות השיוטית האקדמית שהינה ברשות הרקטור.

יו"ר הוועד המנהל נבחר על-ידי הוועד המנהל מבין נציגי הציבור החברים בוועד המנהל, לתקופת כהונה של 3 שנים עם אפשרות לכהן 3 תקופות כהונה נוספות. חברי הוועד המנהל נבחרים מבין חברי חבר הנאמנים.

הנשיא

הנשיא עומד בראש האוניברסיטה; הוא נושא המשרה הבכיר ביותר מבין נושאי המשרות באוניברסיטה, והוא מנהל את ענייני האוניברסיטה במסגרת הסמכויות שהוענקו לו בחוקה ובתקנון הכללי, ונושא באחריות כלפי הוועד המנהל לניהולה, רמתה ואיכותה של האוניברסיטה. הנשיא אחראי על ייצוגה של האוניברסיטה. הוא מופקד על מכלול תחומי פעילותה ועל השגת מטרותיה ויעדיה. הנשיא נושא באחריות כוללת לייזום, לתכנון ולהוצאה

לפועל של תכנית לגיוס המשאבים הכספיים והתרומות ושל תכניות לקידום האוניברסיטה ולפיתוחה.

הנשיא נבחר על ידי הוועד המנהל לתקופת כהונה בת 4 שנים ובתום התקופה ניתן לבחור בו לתקופת כהונה נוספת של ארבע שנים.

הרקטור

הרקטור עומד בראש המערכת האקדמית של האוניברסיטה, ואחראי לכל תכניותיה לקידום ההוראה והמחקר, לפעילות המחקרית והלימודית המתנהלת בין כתליה ולניהול ענייניה האקדמיים. הוא מכהן בתוקף תפקידו כיושב ראש הסנאט והוועדה המתמדת. הרקטור נבחר על ידי הסנאט מבין הפרופסורים מן המניין של האוניברסיטה לתקופת כהונה בת שלוש שנים, ובתום התקופה ניתן לבחור בו לתקופת כהונה נוספת אחת של שלוש שנים.

סגן הנשיא ומנכ"ל נבחר על ידי הוועד המנהל לפי הצעת הנשיא וממונה מטעמו על מינהל האוניברסיטה ותשתיותיה, לרבות הפיתוח הפיזי, התיכנון וההוצאה אל הפועל של מכלול הפעולות והאמצעים שמטרתם להבטיח תשתית הולמת לפעילות המתנהלת במוסד.

סגן הנשיא לקשרי חוץ ופיתוח משאבים נבחר על ידי הוועד המנהל לפי הצעת הנשיא וממונה מטעמו על מערכת הקשרים של האוניברסיטה בארץ ובחו"ל, ועל הייזום, התכנון וההוצאה לפועל של התכניות לגיוס משאבים ותרומות.

סגן נשיא לכספים ופיתוח עסקי נבחר על ידי הוועד המנהל לפי הצעת הנשיא וממונה מטעמו על תקציבי האוניברסיטה וכספיה, מיזמים כלכליים ותהליכי תכנון ובקרה.

סגן נשיא ודיקן למחקר נבחר על ידי הסנאט כדיקן מחקר ועל-ידי הוועד המנהל כסגן נשיא למחקר. תפקידו לסייע ולטפח את המחקר האקדמי תוך הרחבת המחקר הממומן על-ידי קרנות מחקר (ראה פרק רשות המחקר, עמ' 16).

המשנה לרקטור

המשנה לרקטור מופקד מטעם הרקטור על פיתוח וקידום תחומים אקדמיים חדשים.

עוזר הרקטור

מסייע לרקטור בטיפול בעניינים האקדמיים השוטפים.

המזכיר האקדמי מופקד מטעם הרקטור על הטיפול בהיבטים המנהליים של ביצוע המדיניות האקדמית של האוניברסיטה. המזכיר האקדמי הוא גם מזכיר הסנאט.

ההנהלה

חברי ההנהלה הם הנשיא, הרקטור, סגן הנשיא ומנכ"ל, סגן הנשיא לקשרי חוץ ופיתוח משאבים, סגן נשיא לכספים ופיתוח עסקי, סגן נשיא ודיקן למחקר והמשנה לרקטור. הנשיא מכנס את ההנהלה באופן סדיר לצרכי הניהול השוטף של האוניברסיטה וענייניה

הכספיים. בין יתר תפקידיה דנה ההנהלה ומעבדת נושאים שונים שבסמכותה בטרם יועברו לטיפול בוועד המנהל.

הסנאט

הסנאט הינו הרשות האקדמית העליונה של האוניברסיטה. הוא מנהל את ענייניה האקדמיים של האוניברסיטה ומשתתף בקביעת תכניות פיתוחה ותפקידיה הציבורי. הסנאט מפקח על קיום רמה נאותה של הוראה, חינוך ומחקר ואחראי למשמעת האקדמית באוניברסיטה. הסנאט דן ומחליט בדבר הקמתם של פקולטות, מכוני ומרכזי מחקר, חוגים וכל מסגרת לימודית ומחקרית אחרת, ומביא את החלטותיו לאישור הוועד המנהל או חבר הנאמנים. הסנאט קובע את הרשויות האקדמיות לניהול יחידות הלימוד והמחקר. הסנאט מאשר תכניות להענקת תארים ולימודי תעודה חדשים. הזכות לבחור ולהיבחר לסנאט נתונה לחברי סגל, שמשרתם העיקרית באוניברסיטת חיפה, להוציא אורחים לשנה. הרקטור הינו יו"ר הסנאט. הסנאט מורכב מחברים נבחרים ומחברים בתוקף תפקידם. הסנאט מאציל מסמכיותיו לוועדות הנבחרות מטעמו.

הוועדה המתמדת

הוועדה המתמדת הינה וועדה קבועה של הסנאט ומופקדת על ניהול העניינים האקדמיים השוטפים אשר בתחום הסמכויות של הסנאט, לפי המדיניות וההחלטות שנתקבלו על ידו. לוועדה המתמדת סמכויות ותפקידים שהסנאט מאציל לה מעת לעת. הוועדה המתמדת פועלת בשם הסנאט ומדווחת אליו. חברי הוועדה המתמדת הינם הרקטור (יושב ראש), הנשיא, דיקני הפקולטות, הדיקן ללימודים מתקדמים, דיקן למחקר ודיקן הסטודנטים בתוקף תפקידם ועוד שמונה חברי סנאט – לפי בחירתו ובלבד שאחד מהם יהיה נציג הסטודנטים.

הפקולטות

הפעילות הלימודית של האוניברסיטה מתנהלת בפקולטות. תכנית ההוראה האקדמית לתואר ראשון ולתארים מתקדמים (תואר שני ודוקטורט) מופעלת במסגרת בתי-הספר והחוגים המעוגנים בשש פקולטות: הפקולטה למדעי הרוח, הפקולטה למדעי החברה, הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות, הפקולטה למשפטים, הפקולטה לחינוך והפקולטה למדעים והוראתם. לכל חוג ראש חוג, הנבחר על-ידי מועצת החוג ואחראי לכל פעולות החוג. דיקני הפקולטות נבחרים על-ידי מועצות הפקולטות לתקופת כהונה של ארבע שנים, ובתום התקופה ניתן לבחור בהם לתקופת כהונה נוספת של שנתיים (כעבור הפסקה בת שנתיים ניתן לבחור בהם שוב). הם יושבים בראש מועצת הפקולטה, אחראים לפעילות בפקולטות, מנהלים את ענייני ההוראה והמחקר בפקולטות ומייצגים את הפקולטות בפני הרקטור והרשויות האחרות של האוניברסיטה. ראשי מינהל הפקולטות מופקדים על הטיפול בהיבטים המנהליים של פעילות הפקולטות.

דיקן הסטודנטים

דיקן הסטודנטים נבחר על-ידי הסנאט בהמלצת הנשיא והרקטור ומופקד על רווחת הסטודנטים והטיפול בבעיותיהם האישיות, האקדמיות והכלכליות, תוך קיום קשר הדוק עם הגופים האקדמיים והמינהליים של האוניברסיטה.

הרשות ללימודים מתקדמים

הרשות ללימודים מתקדמים אחראית בפני סנאט האוניברסיטה והרקטור על הלימודים לתארים מתקדמים (תואר שני ודוקטורט) במוסד. היא האחראית לקביעת דרישות הקבלה ללימודי תואר שני ושלישי, קביעת סטנדרטים אקדמיים למתן תואר שני ושלישי ובפתיחת חוגי לימוד, תכניות ומסלולים חדשים לתארים מתקדמים. הרשות מפקחת על ביצוע התקנונים והנהלים המסדירים את הלימודים לתארים מתקדמים במוסד ומופקדת על חלוקת מלגות ומענקי מחקר לתלמידי תואר שני ושלישי.

רשות המחקר

רשות המחקר אחראית על קידום, עידוד וטיפול המחקר האקדמי, תוך דגש מיוחד על הרחבת המחקר הממומן על ידי קרנות מחקר וגופים ציבוריים. הרשות אחראית על הטיפול בקשרים עם גורמי מימון בארץ ובעולם ועל איסוף, אירגון והפצה לחברי הסגל של המידע על מקורות מימון למחקר.

עידוד חוקרי האוניברסיטה באמצעות תמריצים ומתן שירותי מחקר, ניהול ובקרה של חוזי ומענקי מחקר (ראה פרק רשות המחקר בעמוד 16).

הרשות ללימודים מתקדמים

פרופ' יצחק הרפז, דיקן
גב' סיגלית רג'ואן, ראש מינהל

הרשות ללימודים מתקדמים אחראית בפני סנאט האוניברסיטה והרקטור ללימודי תואר שני ותואר שלישי. היא אחראית לקביעת דרישות הקבלה ללימודי תואר שני ושלישי בפקולטות ובבתי-הספר, לפתיחת חוגי לימוד ומסלולים חדשים לתארים מתקדמים, לקביעת סטנדרטים אקדמיים למתן תואר שני ושלישי.

הרשות מפקחת על ביצוע הלכה למעשה של התקנונים והנהלים הנוגעים לתארים המתקדמים. היא מופקדת על חלוקת מלגות ומענקי מחקר לתלמידים ומסייעת במימון חלקי של הוצאות הקשורות בביצוע פרויקטים ועבודות מחקר.

בראש הרשות ללימודים מתקדמים עומד הדיקן ללימודים מתקדמים הנבחר על-ידי הסנאט, בהמלצת הרקטור.

הדיקן הוא גם יו"ר המועצה ללימודים מתקדמים בה חברים אנשי סגל בכירים מן הדיסציפלינות השונות באוניברסיטה בדרגת מרצה בכיר ומעלה. הרכבה של המועצה ללימודים מתקדמים נקבע בתקנון האקדמי.

פקולטות ובתי-ספר

דיקני הפקולטות וראשי בתי-הספר אחראים לכל פעולות הפקולטות ובתי-הספר. דיקני הפקולטות נבחרים בידי מועצות ויושבים בראשן. ראשי בתי-הספר ממונים בידי הנשיא והרקטור ויושבים בראש מועצותיהם. ראשי חוגים נבחרים בידי מועצות החוגים למשך שלוש שנים. ראש חוג אחראי לכל פעולות החוג.

הפקולטה למדעי הרוח

החוגים וראשיהם

פרופ' ראובן שניר, דיקן
מר אהרן רפטר, ראש מינהל

ד"ר דנאל קאהן
פרופ' גבריאל צורן
ד"ר עירית מאיר
מר יובל שקד
פרופ' שולמית ולר
ד"ר ירון פרי

מקרא – ב"א, מ"א, ד"ר
ספרות עברית והשוואתית – ב"א, מ"א, ד"ר
לשון עברית – ב"א, מ"א, ד"ר
מוסיקה – ב"א
תולדות ישראל – ב"א, מ"א, ד"ר
לימודי ארץ-ישראל – ב"א, מ"א, ד"ר

פרופ' שריאל שלו
 פרופ' אברהמים טאהא
 ד"ר מחמוד יזבק
 פרופ' מאיר חמו
 ד"ר נירה פנסר
 פרופ' דפנה ארדינסט-וולקן
 ד"ר עדי ארליך
 גב' שרון פוליאקין
 ד"ר מסעוד חמדאן
 ד"ר זהר שגב
 פרופ' אפרים לב
 ד"ר ארנית שני
 פרופ' מינה עברון
 פרופ' ראובן שניר, מ"מ ראש ביה"ס
 ד"ר רחל בן כנען
 גב' באני בן ישראל
 ד"ר איבון קוולובסקי-גולן

פרופ' אבי שגיא-שורץ, דיקן
 גב' אורה ווגשי, ראש מינהל
 פרופ' דבורה שמואלי
 פרופ' מורי גולדשמיד
 פרופ' אלק וינשטיין
 ד"ר מאיר יעיש
 פרופ' ערן ויגודה-גדות,
 ראש ביה"ס
 פרופ' דן פלד
 פרופ' אסתר פרוסטיג
 ד"ר רבקה ריב"ק
 פרופ' מור פלג
 ד"ר תרצה יואלס
 פרופ' בנימין מילר

ארכיאולוגיה – ב"א, מ"א, ד"ר
 שפה וספרות ערבית – ב"א, מ"א, ד"ר
 היסטוריה של המזה"ת – ב"א, מ"א, ד"ר
 פילוסופיה – ב"א, מ"א, ד"ר
 היסטוריה כללית – ב"א, מ"א, ד"ר
 שפה וספרות אנגלית – ב"א, מ"א, ד"ר
 אמנות – מדור תולדות – ב"א, מ"א, ד"ר
 אמנות – מדור יצירה – ב"א, M.F.A.
 תיאטרון – ב"א
 לימודים רב-תחומיים – ב"א
 מערך אשכול – ב"א
 לימודי אסיה – ב"א, מ"א
 אופקים: תוכנית המצטיינים – ב"א
 בית-ספר להיסטוריה – מ"א, ד"ר
 לימודי מידענות וספרנות – תעודה
 שפות זרות
 תכנית תרבות הקולנוע – מ"א

הפקולטה למדעי החברה

גאוגרפיה ולימודי סביבה – ב"א, מ"א, ד"ר
 פסיכולוגיה – ב"א, מ"א, ד"ר
 מדעי המחשב – M.Sc., B.Sc., ד"ר
 סוציולוגיה ואנתרופולוגיה – ב"א, מ"א, ד"ר
 בית-הספר למדעי המדינה – ב"א, מ"א, ד"ר
 כלכלה – ב"א, מ"א, ד"ר
 סטטיסטיקה – ב"א, מ"א, ד"ר
 תקשורת – ב"א, מ"א, ד"ר
 מערכות מידע – M.Sc., B.Sc.
 תכנית בינתחומית להתפתחות הילד – מ"א
 תכנית בינתחומית ללימודי שלום
 וניהול סכסוכים – מ"א

בית-הספר לניהול – ד"ר

פרופ' יוסי יגיל, ראש ביה"ס
גב' שולה ליבנה, ראש מינהל
טרם נקבע
ד"ר דפנה רבן
פרופ' אברהם חיים

מינהל עסקים – MBA

ניהול מידע וידע – מ"א

ניהול משאבי טבע וסביבה – מ"א, ד"ר

הפקולטה למדעי הטבע

פרופ' גל ריכטר-לוי, דיקן
מר נמרוד להב, ראש מינהל
פרופ' אדי ברקאי
פרופ' אדי ברקאי
פרופ' יעקב פתר (פטרזייל)

ביולוגיה – B.Sc.

מדעי הרפואה – B.Sc.

מתמטיקה – B.Sc., M.Sc., ד"ר

המחלקה להוראת המדעים – מדעים מדוייקים B.Sc.

תעודת הוראה ממשלתית (קמפוס אורנים)

המחלקה להוראת המדעים – ביולוגיה B.Sc.

תעודת הוראה ממשלתית (קמפוס אורנים)

ביולוגיה אבולוציונית וסביבתית – M.Sc., ד"ר

ניורוביולוגיה ואתולוגיה – M.Sc., ד"ר

ביולוגיה של האדם – M.Sc.

ביה"ס למדעי הים

פרופ' ריקרדו טרומפר
ד"ר אורי שינס

פרופ' משה ענבר

פרופ' קובי רוזנבלום

פרופ' אבי קרני

פרופ' צבי בן-אברהם,
ראש ביה"ס

ד"ר דן צ'רנוב

ד"ר אורי שטרן

ד"ר דורית סיון

ביולוגיה ימית – M.Sc.

מדעים גיאורמיים – M.Sc.

צוויליזציות ימיות – מ"א, ד"ר

הפקולטה למשפטים – LL.M, LL.B, ד"ר

פרופ' ניבה אלקין-קורן, דיקן
גב' תמרה קרקוביץ, ראש מינהל

פרופ' שי לין, דיקן

גב' טובה גרימברג, ראש מינהל

פרופ' פייסל עזאיזה,

ראש ביה"ס

פרופ' מנפרד גרין, ראש ביה"ס
ד"ר עדו גל

פרופ' דורית פוד

ד"ר בתיה אנגליגר

פרופ' מירי כהן

ד"ר ישראל דורון (החל מסמסטר ב')

פרופ' שמעון ספיר

הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות

ביה"ס לעבודה סוציאלית – ב"א, מ"א, ד"ר

ביה"ס לבריאות הציבור – מ"א, ד"ר

שירותי אנוש – ב"א, מ"א

סיעוד – ב"א, מ"א

ריפוי בעיסוק – B.A.O.T., M.Sc., ד"ר

מדעי הזיקנה-גרונטולוגיה – מ"א, ד"ר

פיזיותרפיה – B.P.T., M.Sc.

פרופ' יוסף אטיאס
פרופ' חנוך ירושלמי

הפרעות בתקשורת – ב"א, מ"א
בריאות נפש קהילתית – מ"א

הפקולטה לחינוך והפקולטה למדעי הרווחה והבריאות

פרופ' רחל לב-ויזל, ראש ביה"ס
ביה"ס לטיפול באמצעות אמנויות – מ"א

פרופ' עפרה מייזלס, דיקן
גב' קורינה הרשקוביץ,
ראש מינהל

הפקולטה לחינוך

ד"ר מרק לייקין פרופ' אנה ספרד פרופ' ענת שר פרופ' לילי אורלנד-ברק פרופ' דוד שר פרופ' רבקה איזיקוביץ'
חינוך מיוחד – ב"א, מ"א, ד"ר ותעודת הוראה
חינוך מתמטי – מ"א, ד"ר ותעודת הוראה
ייעוץ והתפתחות האדם – ב"א, מ"א, ד"ר ותעודת הוראה
למידה, הוראה והדרכה – ב"א, מ"א, ד"ר ותעודת הוראה
לקוייות למידה – מ"א, ד"ר ותעודת הוראה
מנהיגות ומדיניות בחינוך – ב"א, מ"א, ד"ר

מרכז חיפה לחקר לימודי גרמניה ואירופה

פרופ' בנימין בנטל
תכנית בלימודי גרמניה ואירופה המודרנית – מ"א

הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה

יו"ר הוועד המנהל: פרופ' אהרן בן-זאב/פרופ' דוד פרג'י

עורכת ראשית: פרופ' דפנה ארדינסט-וולקן

מנהלת הוצאת הספרים: גב' שרון חנוכה בן-שימול

הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה מוציאה לאור ספרי עיון איכותיים המשלבים רמה מדעית גבוהה עם כתיבה רוויה ונגישות לקהל המשכיל הרחב. ההוצאה פועלת בשני ערוצים עיקריים: שותפויות עם מו"לים מובילים בארץ; ומפעל ספרים עצמאי של אוניברסיטת חיפה, הכולל גם סדרות מדעיות בתחומים שונים.

טל': 04-8240781

פקס: 04-8249158

רשות המחקר

סגן נשיא ודיקן למחקר: פרופ' מיכל ירושלמי
מנהל הרשות: ד"ר שרון לינק

רשות המחקר אחראית על קידום, עידוד וטיפוח המחקר האקדמי, תוך דגש מיוחד על הרחבת המחקר הממומן על-ידי קרנות מחקר וגופים ציבוריים. הרשות אחראית על טיפוח והעמקה של קשרים עם גורמי מימון בארץ ובעולם, איסוף ואירגון מידע על מקורות המימון באתר רשות המחקר והפצה של מידע לחוקרים בדבר גופי מימון זמינים. הרשות מרכזת ומנהלת את המערך הלוגיסטי של צרכי המחקר; עריכה אנגלית; סיוע כספי בפרסום מאמרים בכתבי-עת; סיוע ברכישת ציוד תשתיתי למעבדות מחקר, מכוני מחקר ומרכזי מחקר; סיוע בדליית מידע ממאגרי מידע ממוחשבים; מענקים מקרן רשות המחקר; הענקת מלגות בתר-דוקטורליות; ייעוץ וסיוע בהכנת הצעות מחקר למימון חיצוני, וניהול כספי של חוזי ותקציבי המחקר.

סגן נשיא ודיקן למחקר, נבחר ע"י הסנאט כדיקן למחקר וע"י הוועד המנהל כסגן נשיא למחקר, מעורב בתוקף תפקידו בהליכי הקמת מכוני ומרכזי מחקר חדשים ומעבדות חדשות, חבר בהנהלות מכונים ומרכזים ובוועדות המחקר של הפקולטות ובתי-הספר. מכוני המחקר ומרכזי המחקר באוניברסיטה מעוגנים ברשות המחקר. כמו כן, מופקדת רשות המחקר על הקשרים הבינאוניברסיטאיים, ועל הפעלתם של הסכמים לחילופים אקדמיים עם אוניברסיטאות בחו"ל.

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 08:00-16:00.

טל': 04-8240622/5

פקס: 04-8249865

מכוני מחקר, מרכזי מחקר, מעבדות וארכיונים וראשיהם

ראש המכון: פרופ' אברהם קורול	המכון לאבולוציה
ראש המרכז: ד"ר מונא מארון	המרכז לחקר לחץ פסיכולוגי ע"ש ר. ד. וולף
ראש המכון: פרופ' אשר קוריאט	המכון לעיבוד מידע וקבלת החלטות
ראש המרכז: פרופ' יצחק ויסמן	המרכז היהודי-ערבי
ראש המוסד: פרופ' אריה כוכבי	מוסד הרצל לחקר הציונות ולימודה
ראש המכון: פרופ' אריה כוכבי	המכון ללימוד ולחקר השואה ע"ש שטרובליץ
ראש המכון: ד"ר יעקב כהנוב	המכון ללימודי ים ע"ש ליאון רקנאטי
ראש המכון: פרופ' ארתור סג"ל	המכון לארכיאולוגיה ע"ש זינמן
ראש המכון: פרופ' דני גוטויין	המכון לחקר תולדות הבונד
ראש המכון: ד"ר ירון פרי	מכון גוטליב שומאכר לחקר קשרי אירופה וארץ-ישראל במאה ה-19 וראשית המאה ה-20
ראש המכון: ד"ר שלמה גץ	המכון לחקר ולימוד הקיבוץ והרעיון השיתופי
ראש המרכז: פרופ' אופירה איילון	המרכז לחקר משאבי טבע וסביבה
יר"ר הוועד המנהל: פרופ' יהודה חיות	מכון וידרא לחקר הספנות והתעופה
ראש המרכז: פרופ' מאג'ד אלחאג'	המרכז לרב-תרבותיות וחקר החינוך הערבי
ראש המרכז: פרופ' חנן אלכסנדר	המרכז לחינוך יהודי בישראל ובתפוצות
ראש המרכז: ד"ר זהבה רוזנבלט	המרכז למינהל ולהערכה בחינוך
ראש המרכז: פרופ' מיכל ירושלמי	המרכז לאלטרנטיבות בחינוך
ראש המרכז: ד"ר אילנה דובדבני	המרכז לחקר השיקום והתפתחות האדם
ראש המרכז: פרופ' פרלה ורנר	המרכז לחקר ולימוד הזיקנה

ראש המרכז: פרופ' יואב לביא	המרכז לחקר ולימוד המשפחה
ראשי המרכז: פרופ' צבי איזיקוביץ ופרופ' גדעון פישמן	המרכז לחקר החברה
יו"ר הוועד המנהל: פרופ' יעקב מעוז מנהל המכון: פרופ' משה ראובני	המכון לחקר הגולן
ראש המרכז: פרופ' אבי שגיא-שורץ	המרכז לחקר התפתחות הילד
ראשי המרכז: פרופ' רות קמחי ופרופ' עדו ערב	מרכז מינרבה לחקר תהליכים קוגניטיביים וביצועי אנוש
ראש המרכז: פרופ' אמנון כרמי	המרכז הבינלאומי לבריאות, משפט ואתיקה
ראש המרכז: פרופ' יוסף שיטרית	המרכז לחקר התרבות היהודית בספרד ובארצות האסלאם
ראשי המרכז: ד"ר שלמה הראלי	המרכז לחקר בין-תחומי של רגשות
ראש המרכז: פרופ' יואל מנספלד	המרכז לחקר תירות, צליינות ונופש
ראש המרכז: ד"ר אורן גזל-אייל	המרכז לחקר פשיעה, משפט וחברה
ראש המרכז: ד"ר דן שיפטן	המרכז לחקר הבטחון הלאומי
ראש המרכז: טרם נקבע	המרכז לחקר תרבות צרפת
ראש המרכז: פרופ' אלק ויינשטיין	המרכז הבין-תחומי למדעי המחשב
ראש המרכז: פרופ' גבריאל סלומון	מרכז לחקר החינוך לשלום
ראש המרכז: פרופ' שיזף רפאלי	מרכז שגיא לחקר האינטרנט
ראש המרכז: פרופ' יצחק הרפז	המרכז לחקר ארגונים וניהול המשאב האנושי
ראש המרכז: פרופ' אודי מקוב	המרכז למחקר באקטואריה
ראשי המרכז: פרופ' שולמית ולר ופרופ' אברהם מלמד	המרכז לחקר התרבות היהודית
ראש המכון: ד"ר עמוס מוריס-רייך	המכון ע"ש גרד בוצריוס לחקר ההיסטוריה והחברה הגרמנית בת זמננו

ראש המכון: פרופ' מרטין גולומביק	המכון קיסריה-רוטשילד למחקר בין-תחומי במדעי המחשב
ראש המרכז: ד"ר רפאל למפרכט	המרכז לחקר מוח והתנהגות
ראש המרכז: פרופ' מיכל סובל	המרכז לחקר ארה"ב (הוקפא)
ראש המרכז: פרופ' יאיר צנזור	המרכז למתמטיקה חישובית וחישוב מדעי
ראש המרכז: פרופ' ניבה אלקין-קורן	מרכז למשפט וטכנולוגיה
ראש המרכז: פרופ' רפי כהן-אלמגור	המרכז לחקר הדמוקרטיה
מ"מ ראש המרכז: ד"ר סולי שאהוד	מרכז מאיר ומרים עזרי לחקר איראן והמפרץ הפרסי
ראש המרכז: פרופ' אמציה ברעם	המרכז לחקר עיראק
ראש המרכז: פרופ' ערן ויגודה-גזות	המרכז לניהול מדיניות ציבורית
ראשי המרכז: פרופ' מנחם מור ופרופ' גור אלרואי	המרכז לחקר הספורט
ראש המרכז: ד"ר ברנדה שפר	המרכז לחקר האנרגיה המתקדמת (הוקפא)
ראשי המכון: פרופ' גל ריכטר- ופרופ' יורם יובל	מכון המוח לחקר הרגשות ליון
ראש המרכז: ד"ר אלי אברהם	המרכז הבינתחומי לחקר האנטישמיות וחינוך נגד הגזענות ע"ש אליזבת וטוני קומפר
ראשי המרכז: פרופ' בנימין בנטל	מרכז ללימודי גרמניה ואירופה
ראש המרכז: פרופ' רוזה לייקין	המרכז האינטרדיספלינארי לחקר מחוננים והצטיינות (חמ"ה)
ראש המרכז: פרופ' קובי	המרכז לשינויים גנטיים מקומיים רוזנבלום בתאי עצב המוח הבוגר
ראש המרכז: פרופ' צביה ברזניץ	מרכז אדמונד י' ספרא לחקר המוח בלקויות למידה

ראש המרכז: פרופ' דיויד רועה	המרכז להכשרה ולחקר שירותים ומדיניות בתחום בריאות הנפש הקהילתית
ראש המרכז: פרופ' עדו יצחקי	מרכז אקולוגי למחקר והוראה של הכרמל
ראש המרכז: פרופ' שמשון רובין	מרכז בינלאומי לחקר אובדן, שכול וחוסן נפשי
ראש המרכז: ד"ר ג'ריס ג'אדון	מו"פ הגליל
ראש המרכז: פרופ' נורית קליאנט	המרכז לחקר חיפה והצפון
ראש המרכז: פרופ' אברהם חיים	המרכז הארצי למחקר בין-תחומי בכרונו-ביולוגיה

קתדרות

בראשותו של פרופ' מנחם קלנר	הקתדרה למורשת ההגות היהודית ע"ש סר אייזיק וליידי אדית וולפסון
בראשותו של פרופ' דבורה דימנט	הקתדרה ליהדות בעולם העתיק ע"ש ג'ורג' ופלורנס ויז
ברכוזו של פרופ' אריה כוכבי	הקתדרה לצינונות והיסטוריה ע"ש ראובן הכט
בראשותו של ד"ר עמוס מגד	הקתדרה ללימודים לטינו-אמריקאיים ע"ש פרופ' הלנה לוינ
בראשותו של פרופ' דוד קושניר	הקתדרה לחקר פעילות העולם הנוצרי בא"י במאה ה-19 ע"ש גוטליב שומאכר
טרם נקבע	הקתדרה ע"ש ליידי דיוויס למרכז יישומי של לחץ פסיכולוגי
בראשותו של פרופ' אבי שגיא-שורץ (בתוקף תפקידו)	הקתדרה לספנות מיסודה של "אל ים"
בראשותו של פרופ' אבי שגיא-שורץ (בתוקף תפקידו)	הקתדרה למינהל עסקים ע"ש בנימין ה. סוויג
בראשותו של פרופ' שונית רייטר	הקתדרה לחינוך מיוחד ע"ש קונין-לונפלד

בראשותה של פרופ' עפרה שינמן	הקתדרה לחינוך וחברה ע"ש חנן בר נצר
בראשותו של פרופ' אריק רימרמן	הקתדרה לרווחה ולתכנון חברתי ע"ש ריצ'רד קרוסמן
בראשותו של פרופ' אביתר נבו	הקתדרה לביולוגיה אבולוציונית ע"ש בנק דיסקונט
בראשותו של פרופ' ג'ורג' קנאזע	הקתדרה לחקר ולטיפוח השפה והספרות הערבית ע"ש בן-חביב
בראשותו של פרופ' ארנון סופר	הקתדרה לגיאואסטרוטגיה

ארכיונים, מעבדות ויחידות אחרות

יו"ר ועדת ההיגוי: פרופ' אהוד מקוב	קרון צימרמן למחקר בבנקאות ומימון
ראש המוקד: פרופ' אביבה דורון	המוקד לחקר תרבויות ספרד והקתדרה של אונסקו לדיאלוג בין תרבותי
ראש הארכיון: ייקבע	הארכיון ע"ש אבא חושי
ראש הארכיון: פרופ' חיה בר-יצחק רכזת מדעית: ד"ר עידית פיטל-	ארכיון הסיפור העממי בישראל (אסע"י) מיסודה של עיריית חיפה גינסברג
ראש המרכז: פרופ' אריה כוכבי	המרכז לתיעוד היסטורי של מרכז מזרח אירופה מיסודו של מכון שטרוכליץ לחקר השואה
ראש המעבדה: פרופ' אדיר כהן	המעבדה לספרות ילדים
ראש המעבדה: ד"ר בילי עילם	המעבדה ללמידה ולהוראה של הפקולטה לחינוך (מל"ה)
ראש המעבדה: ד"ר אירית פלד	המעבדה לחשבון
ראש המעבדה: פרופ' רות לין	מעבדה לחקר מוסר ומנהיגות ע"ש רודולף ורבה

ראש המעבדה: פרופ' יוסף שימרון	המעבדה למחקר ניסויי בחינוך
ראשי המעבדה: ד"ר אורית חצרוני וד"ר פול מילר	מעבדה לתקשורת תומכת וטכנולוגיה מסייעת
ראש המעבדה: פרופ' רבקה איזיקוביץ	המעבדה לחקר הלמידה התרבותית והבינתרבותית
ראש המעבדה: ד"ר בילי עילם	המעבדה לחקר תהליכים קוגניטיביים של למידה ראש המעבדה: ד"ר בילי עילם
ראשי המעבדה: פרופ' דויד שר, ד"ר מרק לייקין, ד"ר אורן לם וד"ר פול מילר	מעבדה לחקר הקריאה, השפה וליקוי למידה
ראשי המעבדות: פרופ' ענת שר, פרופ' עפרה מייזלס וד"ר מירי שרף	מעבדת תצפיות לחקר התפתחות האדם וחינוך
ראש המרכז: פרופ' אריה כוכבי	המרכז לתיעוד היסטורי של מרכז מזרח אירופה מיסודו של מכון שטרנבליץ לחקר השואה
ראש המעבדה: פרופ' צביה ברזניץ	המעבדה לחקר נזירוקוגניטיבי
ממונה על המעבדה: פרופ' אמנון בהם	המעבדה להפקות אור-קוליות ע"ש אלכסנדר וסופי גודמן
ראש המעבדה: פרופ' דוד פרג'י	המעבדה ליעוץ סטטיסטי
ראש המעבדה: ד"ר מרשה בן-שושן ראש אקדמי: ד"ר אלינור אבינור	מעבדה לשונית ממוחשבת (מל"מ)
ראש המעבדה: ד"ר מרשה בן-שושן ראש אקדמי: גב' באני בן-ישראל	מעבדה לשונית אור-קולית
ראש המעבדה: ד"ר תמר אלמוג	המעבדה למולטימדיה
ראש המעבדה: מר אלון חלוצי	המעבדה לכרטוגרפיה אנליטית
ראש המעבדה: פרופ' דוד נבון	המעבדה לקשב ותפיסה

ראש המעבדה: פרופ' גל ריכטר-לוינ	המעבדה לחקר המוח וההתנהגות
ראש המעבדה: פרופ' אבי קרני	המעבדה לדימות המוח ולמידה
ראש המעבדה: פרופ' קובי רוזנבלום	המעבדה לנוירוביולוגיה של למידה וזכרון
ראש המעבדה: פרופ' אדי ברקאי	המעבדה לנוירוביולוגיה מולקולרית
ראש המעבדה: ד"ר מונא מארון	המעבדה לנוירוביולוגיה של רגשות
ראש המעבדה: פרופ' משה ענבר	מעבדת תלמידים החוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית
ראש המעבדה: ד"ר משה אלמגור	מעבדת MMPI
ראש המעבדה: פרופ' רמזי סלימאן	מעבדה חברתית
ראש המעבדה: ד"ר ריצ'רד שוסטר	המעבדה ללמידה בבעלי-חיים
ראש המעבדה: פרופ' משה ענבר	המעבדה לגיאומורפולוגיה
ראש המעבדה: פרופ' חיים קותיאל	המעבדה לאקלים
ראש המעבדה: פרופ' סם רקובר	המעבדה לזיהוי פרצופים
ראשי המעבדה: פרופ' יהודית הראל/ ד"ר ג'ני קורמן/ ד"ר לילי רוטשילד/ ד"ר אורי דן	המעבדה החינוכית
ראש המעבדה: פרופ' עפרה נבו	המעבדה לחקר יעוץ וטיפול
ראש המעבדה: פרופ' אמציה פלד	המעבדה למערכות מידע גיאוגרפיות – לחישה מרחוק
ראש המעבדה: פרופ' ברי ברגר	המעבדה לפרמקולוגיה פסיכולוגית
ראש המעבדה: פרופ' ברוך נבו	המעבדה לחקר האינטליגנציה והערכתה
ראש המעבדה: פרופ' וונדי סנדלר	המעבדה לחקר שפת הסימנים בלשנות וקוגניציה

ראש המעבדה: פרופ' משה זיידנר	המעבדה לחקר בין-תרבותי של גורמי אישיות והבדלים אינדיבידואלים
ראש המעבדה: פרופ' שפרה שיינמן	המעבדה לחקר דרמה ותיאטרון בחינוך
ראש המעבדה: פרופ' שרה רוזנבלום	המעבדה לתפקוד אנושי מורכב והשתתפות המעבדה ע"ש קארטן
ראש המעבדה: ד"ר דליה זק"ש	המעבדה לפחד והימנעות
ראש המעבדה: פרופ' סם רקובר	המעבדה לפסיכולוגיה התפתחותית
ראש המעבדה: פרופ' זוהר אביתר	המעבדה הקוגניטיבית
ראשי המעבדה: פרופ' אבי שגיא-שורץ / פרופ' דוד אופנהיים	המעבדה להתפתחות הילד
ראש המעבדה: פרופ' אמציה פלד	מעבדה למערכות מידע ג"ג
ראש המעבדה: פרופ' ציפורה שכטמן	המעבדה לפיתוח דרכי הערכה ומחקר
ראש המעבדה: ד"ר איתן שטיינברג	מעבדה אלקטרו-אקוסטית
ראש המעבדה: פרופ' אביתר נבו	המעבדה לביולוגיה של אוכלוסיות
ראש המעבדה: פרופ' אביתר נבו	המעבדה לאבולוציה מולקולרית של בע"ח ואוכלוסיות אנושיות
ראש המעבדה: פרופ' אביתר נבו	המעבדה לאבולוציה מולקולרית של צמחים
ראש המעבדה: פרופ' ציון פחימה	המעבדה לגנומיקה של צמחים ועמידות למחלות
ראש המעבדה: פרופ' גיורא חת	המעבדה להתנהגות ולתקשורת כימית של בע"ח
ראש המעבדה: פרופ' אביתר נבו ראש המעבדה: פרופ' אמוץ דפני	המעבדה להתנהגות בע"ח המעבדה לאקולוגיה של האבקה
ראש המעבדה: פרופ' סלומון ואסר	המעבדה לצמחים קריפטוגמיים ופטריות

ראש המעבדה: פרופ' אביתר נבו	המעבדה למגוון המינים
ראש המעבדה: פרופ' אברהם קורול	המעבדה לגנטיקה מתמטית ואוכלוסיות
ראש המעבדה: פרופ' אברהם קורול	המעבדה לגנטיקה של דרוזופילה (זבוב הפירות)
ראש המעבדה: פרופ' ליאון בלאושטיין	המעבדה לאיקולוגיה קהילתית
ראש המעבדה: ד"ר אלכס בהרב	המעבדה לביוסטטיסטיקה
ראש המרכז: ד"ר אלכס בהרב	מרכז מידע לבנק הגנים של אם החיטה, אם השעורה, אם החסה, פטריות וחולדים
ראש המעבדה: ד"ר ילנה יבניצקי	המעבדה לציטוגנטיקה מולקולרית ואבולוציה של בע"ח
ראש המעבדה: ד"ר אלכסנדר בלאייב	המעבדה לציטוגנטיקה מולקולרית של צמחים
ראש המעבדה: פרופ' אלכסנדר בולשוי	המעבדה לביואינפורמטיקה
ראש המרכז: פרופ' אדוארד טריפונוב	מעבדת מגוון הגנים
ראש המעבדה: פרופ' מינה עברון	המעבדה לפלינולוגיה וכימיה
ראש המעבדה: ד"ר דני נדל	המעבדה לפרהיסטוריה
ראש המעבדה: ד"ר איילת גלבע	המעבדה המקראית
ראש המעבדה: פרופ' ארתור סג"ל	המעבדה הקלאסית
ראש המעבדה: ד"ר אלכסנדר צצקין	המעבדה לגיאולוגיה
ראש המעבדה: פרופ' ולנטין קרסילוב	המעבדה לבוטניקה
ראש המעבדה: פרופ' תמר וייס	המעבדה לחידושים בטכנולוגיות השיקום
ראש המעבדה: ד"ר אורי שטנר	המעבדה לפיענוח סייסמי
ראש המעבדה: ד"ר רויטל בוקמן	מעבדת סדימנטים ותיארוך בעופרת 210

מעבדה ארכיזואולוגיה	ראש המעבדה: פרופ' גיא בר-עוז
מעבדה לביולוגיה של רצפטורים	ראש המעבדה: ד"ר ליהה ברק-הרינגטון
מעבדה לאינטראקציות בין בע"ח לצמחים	ראש המעבדה: פרופ' משה ענבר
מעבדה לגנטיקה מולקולרית	ראש המעבדה: פרופ' פואד פארס
מעבדה לנוירוביולוגיה של תקשורת חברתית	ראש המעבדה: ד"ר שלמה וגנר
מעבדה לחקר מנגנונים מולקולרים בהחלמה מדלקת	ראש המעבדה: ד"ר עמירם אריאל
מעבדה לפיזיולוגיה אקולוגית וקרונוביולוגיה	ראש המעבדה: פרופ' אברהם חיים
מעבדה לנוירוביולוגיה מולקולרית של זיכרון	ראש המעבדה: ד"ר רפאל למפרכט
מעבדה לנוירופסיכולוגיה קלינית	ראשי המעבדה: פרופ' רחל תומר ד"ר סימון שמאי-צורי ד"ר אסף גלבע
מעבדה קלינית-חינוכית	ראשי המעבדה: פרופ' יהודית הראל/ ד"ר ג'ני קורמן/ ד"ר לילי רוטשילד/ ד"ר אורי דן
מעבדה להערכת האישיות (מעבדת MMPI)	ראש המעבדה: ד"ר משה אלמגור
מעבדה לאובדן	ראש המעבדה: פרופ' שמשון רובין
מעבדה ליחסים קרובים	ראש המעבדה: פרופ' רות שרבני
מעבדה לזיהוי והתערבות מוקדמים	ראש המעבדה: פרופ' דני קרן
מעבדה לתיאבון למלח	ראש המעבדה: פרופ' מיכה לשם
מעבדה לטעם	ראש המעבדה: פרופ' מיכה לשם
מעבדה לחקר למידה וזיכרון	ראש המעבדה: ד"ר אירית עקירב
מעבדת סר מוריס ואיירין האטר לארכיזואולוגיה חופית ונמלים	ראש המעבדה: פרופ' מיכל ארצי
מעבדה לעיבודים ויזואליים	ראש המעבדה: פרופ' דני קרן

ספריית יונס וסוראיה נזריאן

פרופ' יוסי ציגלר, ראש אקדמי
גב' פנינה ארז, מנהלת
גב' נעמי גרודינגר, סגנית מנהלת
גב' חומי רקס, ראש מינהל

שעות פעילות הספרייה

ימים א'-ה' 08.00–20.00

ימי שישי וערבי חגים 08.00–13.00

(בימי שישי הספרייה פועלת במתכונת מצומצמת)

שירותי הספרייה ניתנים מ-08.30 ונפסקים רבע שעה לפני סגירת הספרייה.

הודעות על שינויים בשעות הפעילות, הסדרי הכניסה ונהלים מפורטים מפורסמים בדף הבית של הספרייה: <http://lib.haifa.ac.il>.

הספרייה באוניברסיטת חיפה ממוקמת בבניין הראשי והינה כללית ומרכזית.

הספרייה משרתת את מורי האוניברסיטה, תלמידיה ועובדיה בתחומי המחקר והלימוד שלהם. הגישה לרוב החומר הספרייתי חופשית.

באוסף הספרייה כשני מליון פריטים ספריים ולא ספריים. האוסף הכללי עומד לרשות לקוחות הספרייה וכן האוספים המיוחדים: שמורים, משפטים, מדיה, כתבי-עת, כלי אבחון במדעי ההתנהגות, ספרים נדירים, ואוסף ספרי ילדים.

באוסף **השמורים**, מצויים ספרים שהם קריאת חובה בקורסים שונים. באוסף זה נמצא עותק אחד מכל עבודת גמר של תלמידים לתארים מתקדמים באוניברסיטה וכן ספרי יעץ בסיסיים. **תדפיסים אלקטרוניים** – כל תלמיד יכול לצפות באמצעות האינטרנט בתדפיסים שהוכנו עבור הקורסים אליהם הינו רשום.

בספרייה אוסף **כתבי-עת** בכל השפות ובמגוון צורות: בדפוס, בפורמט מזוער ובעיקר כתבי-עת אלקטרוניים. כתבי-עת בתחום המשפטים נמצאים באוסף המשפטים. ניתן לצפות בכתבי העת האלקטרוניים במחשבים בספרייה, בבית וברחבי האוניברסיטה.

באוסף **המשפטים** מרוכז כל החומר בתחום זה: ספרים, כתבי-עת ומאגרי מידע ממוחשבים, הכוללים הפניות לפסקי-דין ולמאמרים משפטיים מהארץ ומהעולם.

באוסף **המדיה** נמצא החומר הלא-ספרי של הספרייה ואמצעי השימוש בו: אוסף סרטים ועמדות צפייה, תוכנות מחשב ותוכנות מולטימדיה ואוסף מוסיקה.

כמו כן, קיים מבחר של מפות, אטלסים ותצלומי אוויר ולווין. במקום אוסף נבחר של ספרים בנושאי אמנות, ארכיאולוגיה, גיאוגרפיה ולימודי ארץ-ישראל ואוסף התווים של הספרייה.

לרשות הלקוחות עומד **המרכז למדיה דיגיטלית**, מאגר של תמונות ואובייקטים דיגיטליים אחרים שמשמשים להוראה ולשימור המורשת התרבותית.

באוסף **ספרי הילדים**, מקיימים פעילויות ומחקרים הקשורים בילדים, ספרים וספרות.

שירות ה**יעץ** מסייע לקוראים להשתמש במשאבי המידע. ניתן לפנות לדלפקי השירות וכן באמצעות דוא"ל, צ"ט וטלפון.

לרשות הקוראים עומדות תחנות עבודה לחיפושים במאגרי מידע אלקטרוניים בתחומים רבים, באמצעותם ניתן לקבל ביבליוגרפיות מעודכנות ומאמרים בטקסט מלא. אל רוב המאגרים הללו קיימת גם גישה מהמחשב הביתי וממחשבים בקמפוס.

איתור כל סוגי החומר בספריה מתבצע באמצעות מערכות מתקדמות מאתר האינטרנט של הספריה.

השאלת ספרים בספריה היא אישית בלבד ומתבצעת עם הצגת כרטיס תלמיד או כרטיס סגל. משך זמן ההשאלה נקבע בהתאם לסוג החומר המושאל ובהתאם למעמד הלוקוח.

מומלץ לשים לב לכללי ההשאלה בטרם ביצוע השאלה, ובעיקר חשוב לזכור להאריך תוקף ההשאלה ולהחזיר ספרים במועד, על מנת למנוע חסימת זכויות השאלה וקנסות על איחורים.

זכויות ההשאלה של קורא ייחסמו במקרים הבאים: איחור בהחזרת ספרים, חוב לספריה או לאוניברסיטה ואי החזרת ספרים מוזמנים – עד להסדרת העניין.

זכויות ההשאלה של תלמיד האוניברסיטה תקפות עד מועד סיום כל חובותיו לתואר, ואישור הספריה על כך שתלמיד אינו חייב ספרים או תשלומים לספריה הינו תנאי הכרחי לקבלת אישור זכאות לתואר.

לרוב מתארכים הספרים הארכה אוטומטית. ניתן להאריך ספרים באמצעות מחשב הספריה, ברחבי האוניברסיטה ומהבית.

חשוב! אנא קראו בתשומת לב את הודעות ההשאלה שנשלחות אליכם לחשבון הדוא"ל שלכם באוניברסיטה. הדבר יעזור לכם להחזיר בזמן ספרים שדרושים לקוראים אחרים, ולקבל את הספרים שהזמנתם וממתינים לכם.

שירות ה**השאלה הבין-ספריתית** מאפשר ללקוחות הספריה להזמין בתשלום ספרים וצילומים מאוספי ספריות אחרות בארץ ובעולם, וכן לקבל הביתה באמצעות שליח ספרים מאוספי הספריה.

במרכז הצילום ניתן להשתמש במכוונות צילום בשחור לבן ובצבע, במכונה לצילום ולסריקה מזיעורים, בצורב ובסורק. מכוונות נוספות לצילום בשחור-לבן ומדפסות פזורות בספריה. כרטיסים לצילום ולהדפסה ניתן לרכוש במרכז הצילום.

לרשות המשתמשים עומדים אזורי קריאה שקטים, אזורים לעבודה בקבוצות ואולמות קריאה וחדרי דיונים משוכללים.

לקוחות הספריה מתבקשים למלא אחר **תקנון הספריה**, הנמצא באתר האינטרנט של הספריה. אי-ציות לכללים המפורטים בתקנון, התייחסות בלתי הולמת לפניית הספרנים ופגיעה ברכוש הספריה, ייחשבו כעבירות חמורות על המשמעת ויידונו בהתאם לתקנות המשמעת של האוניברסיטה.

השימוש במכשירי טלפונים סלולריים אסור בספריה!

כתובתנו באינטרנט: <http://lib.haifa.ac.il>

אגף מחשוב ומערכות מידע

מר אורי ארליך, ראש האגף

<http://cc.haifa.ac.il>

לאגף מחשוב ומערכות מידע באוניברסיטת חיפה מספר **תפקידים עיקריים**:

- אספקת סביבת מיחשוב זמינה, יעילה ומתקדמת לצרכי אוכלוסיית האוניברסיטה: חוקרים, סטודנטים ומינהל.
- הפעלת מערך המחשבים המרכזי של האוניברסיטה.
- הפעלת כיתות מחשבים אישיים לצרכי הוראה.
- טיפול בתשתית התקשורת בקמפוס.
- אבטחת מידע בתשתיות התקשוב המרכזיות בקמפוס.
- מתן ייעוץ למשתמשי קצה בשימוש בתוכנות ובפתרון בעיות מיוחדות.
- ייוזם ועידוד תוכניות לשימוש מחקרי של יחידות באוניברסיטה.
- מתן ייעוץ ליחידות באוניברסיטה בנושאי מחשוב ותקשורת מחשבים.
- תכנון, יישום והטמעה של מערכות מידע מינהליות.

לצרכי הוראה מספק אגף מחשוב ומערכות מידע:

- תוכנות מגוונות המותקנות במחשבים.
- כלי חיפוש במאגרי המידע ברשת האינטרנט.
- כלי מולטימדיה.
- תשתיות לקורסים מתוקשבים.
- שיעורים מוקלטים בשרת הווידאו.
- שירותי דואר אלקטרוני.
- כלים שונים לצורך תרגול והכנת עבודות.

אוניברסיטת חיפה רואה חשיבות בשיפור מתמיד של שירותי המיחשוב לסטודנטים, כדי לאפשר הערכות התואמת את הדרישות הקיימות והחזויות מבוגר מוסד להשכלה גבוהה.

המשאבים העומדים לרשות הסטודנטים:

- כיתות מחשבים אישיים** פרוסות במספר בניינים בקמפוס ועומדות לרשות כלל הסטודנטים, רובן מרוכזות בקומת ה-500 בניין הראשי. כ"כ פוזרו "בקתות" מחשבים במספר נקודות מרכזיות בקמפוס, כולל מעונות הסטודנטים, לצורך עבודה חופשית. בכל כיתה יש מדפסת לייזר המשרתת אותה. השימוש במדפסות הינו בתשלום, באמצעות כרטיס הצילום של אותו בניין. המחשבים האישיים מחוברים לרשת מקומית, שבמרכזה מחשב המשמש כשרת לדיסקים והדפסות. בכיתות מותקן מגוון רב של תוכנות.

- **שרתי קורסים מתוקשבים**, המכילים מצגות, סיכומי הרצאות, הרצאות מוקלטות, סרטי וידאו, תרגול אינטראקטיבי, מבחנים ועוד. וכן, פורומים – תקשורת א־סינכרונית בין המרצה לסטודנטים, צ'ט וכדומה.
- **שרת Unix**, בשם Study, המשמש את ציבור הסטודנטים לצרכי לימוד. הגישה למערכת ה-Unix היא באמצעות כיתות מחשבים אישיים או התקשרות בגישה מרחוק.
- **מערכת דואר אלקטרוני** (דוא"ל), אליה שולחת אוניברסיטת חיפה את התכתובת שלה עם הסטודנטים.
- **אולפן וידאו** משוכלל, המאפשר לתלמידים בכיתות מרוחקות לראות את מהלך ההרצאה ולהשתתף באופן פעיל במהלך השיעור, הודות לטכנולוגיית ועידת וידאו ולמערכת תקשורת משוכללת המקשרת את האולפן לכיתות המרוחקות, בארץ ובעולם.
- **רשת אוניברסיטאית ובין-אוניברסיטאית**
רשת הכיתות ו"בקתות" המחשבים מחוברת לרשת מקומית של האוניברסיטה HALAN, העובדת בפרוטוקול תקשורת TCP/IP. ניתן להגיע באמצעות הרשת לכל אחד ממחשבי האוניברסיטה המספקים שירותים לסטודנט. כן ניתן להגיע, לשימושים מורשים בלבד, לרשת האינטרנט.
- **רשת אלחוטית** פרוסה באזורים רבים בקמפוס, כולל במעונות. הרשת מאפשרת לבעלי מחשב נייד, הכולל כרטיס רשת אלחוטי, להתחבר לרשת האינטרנט ולכל אחד ממחשבי האוניברסיטה, שיש להם שם הרשת גישה.
- **התקשרות בגישה מרחוק**
סטודנט יכול להתקשר מהמחשב האישי בביתו אל מחשבי האוניברסיטה ולרשת האינטרנט, באינטרנט מהיר (כבלים/ADSL) דרך ספק חיצוני, או בעזרת מודם וקו טלפון, חינם באמצעות האוניברסיטה.
- ההתקשרות מאפשרת גם גישה למאגרי המידע של הספרייה הזמינים למשתמשי האוניברסיטה בלבד ומתבצעת באמצעות הגדרות בדפדפן האינטרנט ושימוש בשם משתמש וסיסמה.
- **מעונות הסטודנטים**
בנוסף לבקתות המחשבים הציבוריות במעונות, בכל חדר בבניינים 700 ו-800, קיים חיבור לרשת הקמפוס. זאת, בנוסף לרשת האלחוטית, הפרוסה גם במעונות.

פתיחת חשבון מחשב:

- כל סטודנט שעבר רישום לקורסים, יהיה זכאי לשירותי מחשב.
- לפורטל הסטודנטים, לקורסים המתוקשבים ולתדפיסי הספרייה ניגשים באמצעות מספר ת.ז. וסיסמה, דרך מערכת ההזדהות האחידה (SSO).
- בכיתות המחשבים האישיים אין צורך במספרי חשבון, אך לעיתים ידרש הסטודנט להזדהות, על-כן, יש להיות מצויד בתעודה מתאימה.
- לכל סטודנט שעבר רישום לקורסים, יפתח אוטומטית חשבון דוא"ל. כתובת זו תשרת את הסטודנט למשך כל שנות לימודיו באוניברסיטה ואף לאחר מכן, בהיותו בוגר האוניברסיטה.

□ בנוסף, סטודנט שעבר רישום, זכאי לחשבון בשרת ה-Unix של הסטודנטים, Study. הסטודנט יבצע בעצמו את הכנסת החשבון לתוקף, עפ"י תהליך המופיע במדריכי השימוש באתר אגף מחשוב ומערכות מידע.

סטודנט הזכאי לחשבון מחשב, ימצא בלשונית "מידע ושירותים" בפורטל הסטודנטים (מגיעים מדף הבית של האוניברסיטה, מתפריט לסטודנט, תחת "מידע ושירותים לסטודנט") – את רישום כתובת הדוא"ל שלו ב-campus.haifa.ac.il; את קוד המשתמש למחשב הסטודנטים Study; ואת מספר החשבון להתקשרות מרחוק. על משתמשי המחשב לעמוד בתנאי ההתחייבות לשימוש נאות במחשב, המפורטים בהמשך.

שימוש בדואר אלקטרוני:

עם הרישום לאוניברסיטה, נותן הסטודנט את הסכמתו לקבלת דוא"ל ממנה.

כתובת הדוא"ל שהאוניברסיטה פותחת לסטודנט תהיה מהצורה

שם_משתמש@campus.haifa.ac.il

סטודנטים בעלי כתובת דואר אלקטרוני חיצונית יוכלו לקבל את הדואר לכתובתם החיצונית ע"י ביצוע Forward.

הוראות לניהול תיבת הדואר האישי ניתן למצוא במדריכי השימוש באתר האגף

<http://cc.haifa.ac.il>

באחריות הסטודנט לדאוג לכך שתיבת הדואר האלקטרוני שלו לא תתמלא יתר על המידה, כדי שלא ידחה קבלת דוא"ל חשוב. מומלץ לסטודנטים לבדוק את תיבת הדוא"ל שלהם מדי יום.

כיתות מחשבים ובקתות

הוראה בכיתות

כיתות המחשבים משמשות הן להוראה והן לעבודה עצמית. בכניסה לכל כיתה מצויה רשימה של השעות בהן תפוסה אותה כיתה לצורך שיעור. באותן שעות לא תתאפשר עבודה חופשית בכיתה, ואין להפריע במהלך השיעור.

התנהגות בכיתות

- השימוש בכיתות המחשבים הוא למטרות אקדמיות בלבד.
- אין להפעיל משחקי מחשב ואין להציג חומר פורנוגרפי.
- אין לפגוע בחומרה ו/או תוכנה המותקנים במחשבים.
- אין להכניס לכיתות המחשבים אוכל ו/או שתיה, ואין לעשן בכיתות!
- אין להשתמש בטלפון סלולרי בכיתות או בפרוודור.
- אי שמירה על כללי ההתנהגות הנ"ל הינה עבירת משמעת!

בקתות מחשבים

בקתות המחשבים הם פינות עבודה באזורים ציבוריים ברחבי הקמפוס, העומדות לשימוש הסטודנטים בשעות הפעילות של האוניברסיטה. במחשבי הבקתות מותקנות מירב התוכנות המותקנות בכיתות המחשבים.

אחראי הכיתות

אחראי כיתות המחשבים נמצא בחדר 566 בבניין הראשי, או בחדר 7040 בבניין רבין. הוא דואג לתקינות תפקוד הכיתות והבקתות, ומהווה את איש הקשר בין הסטודנטים ואגף מחשוב ומערכות מידע.

ייעוץ לסטודנטים

הייעוץ לסטודנטים ניתן בחדרים 567 ו-568 בבניין הראשי.

הייעוץ ניתן בתחומים הבאים:

1. יישומי PC ו-UNIX.
  2. שימוש בחבילות התוכנה הסטטיסטיות SAS ו-SPSS.
  3. ייעוץ בשימוש באינטרנט וחיוג מהבית.
  4. גישה לקורסים המתוקשבים.
  5. סיוע לשימוש במחשבי מקינטוש או בתוכנות מולטימדיה ניתן בחדר 003.
  6. נושאים נוספים.
  7. בנוסף, פועל פורום לעזרה הדדית של סטודנטים בנושאי מחשוב.
- בתחילת כל שנת לימודים מקיים אגף מחשוב ומערכות מידע הדרכה לסטודנטים על השימוש בשירותיו.

שירותים באמצעות אתר האינטרנט

- באתר האגף <http://cc.haifa.ac.il> ניתן למצוא פירוט של השירותים הניתנים ע"י האגף ודפי הסבר לשימושים השונים.
- פורטל הסטודנטים <https://stud.haifa.ac.il/irj/portal> מכיל מידע ושירותים לסטודנט. האתר תומך גם בגישה מהטלפון הנייד (שליחת SMS עם המילה "חיפה" למס' 5454).
- אתרי הקורסים המתוקשבים מאפשרים גישה Online לסטודנטים הרשומים באותם קורסים בלבד.
- אתר "פורומים 24 שעות" מאפשר פניה Online בשאלות לגורמים שונים באוניברסיטה. בנוסף, קיים פורום לעזרה הדדית של סטודנטים בנושאי מחשב.

קיום ולת"ם באמצעות מערכת ועידת וידאו

אגף מחשוב ומערכות מידע, בשיתוף עם דיקנאט הסטודנטים, מפעילים שירות מיוחד של השתתפות בולת"ם באמצעות ועידת וידאו, המונעת את הצורך לנסוע לתל השומר לשם כך. סטודנטים, המבקשים להשתתף בולת"ם יפנו בבקשה באמצעות דיקנאט הסטודנטים.

תקציר חוק המחשבים, התשנ"ה 1995 –

החוק מטפל ב-4 תחומים בעיתיים:

- 1. עבירות מחשב:**
קביעת עונשי מאסר למי שמשבש את פעילותו התקינה של המחשב, מוחק, משנה, מציג מידע כוזב, או מפריע לשימוש בחומר מחשב.
כך גם לגבי חדירה לא מורשית למחשב (אף אם לקבלת מידע בלבד), או החדרת "וירוס" למחשב.
- 2. עוולות נזיקיות:**
קביעת הפעולות הבאות כעוולה לפי פקודת הנזיקין המקנה לנפגע זכות לתבוע פיצויים ממי שבצע העוולה:
הפרעה שלא כדין לשימוש במחשב או בחומר מחשב, בכל דרך שהיא, לרבות ע"י גזילת דבר המגולם חומר מחשב, מחיקת חומר מחשב, גרימת שינוי בו או שיבושו בכל דרך אחרת.
- 3. קבילות פלט מחשב כראיה בבית משפט:**
פלט מחשב מוסדי יהיה קביל כראיה בבית משפט אם נתקיימו מספר תנאים לגבי תקינות הטיפול במידע במסגרת המוסד.
- 4. דיני חיפוש ותפיסה:**
חדירה למחשב ע"י רשות מוסמכת (כגון משטרה) לצורך "חיפוש" מותרת עפ"י צו שופט בלבד.
קבלת מידע מתקשורת מחשבים תוך כדי חיפוש כנ"ל לא תחשב כהאזנת סתר.

הסבר כללי לחוק הגנת הפרטיות תשמ"א - 1981

פרק ב' בחוק עוסק בהגנה על הפרטיות שבמאגרי המידע:

- החוק מחייב לרשום אצל רשם מאגרי המידע במשרד המשפטים כל מאגר מידע.
- 1. "מידע" – נתונים על אישיותו של אדם, מעמדו האישי, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי, הכשרתו המקצועית, דעותיו ואמונתו.
- 2. "מאגר מידע" – נתונים המוגדרים כמידע על-פי משמעותו בחוק, ומאוחסנים במחשב, בין אם מחשב מרכזי/תחנת עבודה ובין אם מחשב אישי (על כל מדיה שהיא).
- לכל מאגר יש למנות מנהל שיהיה אחראי עליו.
- החוק מחייב בעליו של מאגר מידע לרשום את המאגר אצל רשם מאגרי המידע שבמשרד המשפטים. הרישום יעשה באמצעות דיווח לאגף מחשוב ומערכות מידע, אשר ידאג מצידו לרישום המאגר במשרד המשפטים ולהנחיית בעל המאגר בהתאם לחוק.

- בעל מאגר המידע אחראי לקיום הגנה פיסית ולוגית (בתוכנה) על מאגר המידע, לשם שמירה הן על שלמות המידע והן על חסיונו.
- החוק מחייב לאפשר לכל אדם עיון במידע המתייחס אליו, המוחזק במאגר.
- החוק אוסר על שימוש במידע שבמאגר, שלא למטרה שלשמה הוקם המאגר, או למטרה שלשמה נועד המידע.

התחייבות לשימוש נאות במשאבי המיחשוב

- חוק המחשבים התשנ"ה - 1995, חוק הגנת הפרטיות תשמ"א - 1981 וכן נהלי האוניברסיטה קובעים את כללי העבודה במחשבי האוניברסיטה.
- פירסום זה בא על-ימנת למנוע פעולות חריגות הסותרות את החוק ו/או את הנהלים.
- תשתית המיחשוב והתקשורת באוניברסיטה ישמשו אך ורק לצרכי לימודים ו/או מחקר ו/או עבודה באוניברסיטת חיפה, ולא לשום מטרת פרטיות, מסחריות ו/או גורמים אחרים.
- השימוש במשאבי המיחשוב של האוניברסיטה יהיה כפוף למגבלות החוק ולנהלי האוניברסיטה. אסורות בהחלט פעולות המפרות את חוקי המדינה, כגון הורדה/העלאה של חומר המוגן בזכויות יוצרים; כניסה לא מורשית למחשבים; ו/או פרסום מידע פוגע, מיני או גזעני, שיכול לפגוע בכל אדם, תאגיד ו/או קבוצה כלשהי.
- הפרסום ברשת האינטרנט ובדואר אלקטרוני יהיה לצרכי התפקיד בלבד ולא לצרכי פרסום מסחרי או פוליטי, ויהיה כפוף לשמירה על דיני המדינה ונהלי האוניברסיטה, לרבות השימוש בשם האוניברסיטה ובסמלה.
- אין להפיץ מכתבי שרשרת בדואר אלקטרוני.
- אין למסור את קוד השימוש (שם משתמש וסיסמה) לכל גורם אחר. המשתמש איננו רשאי/ת להעביר את זכות השימוש במחשבי האוניברסיטה לצד ג' ללא נטילת הסכמה מראש ובכתב מראש אגף מחשוב ומערכות מידע.
- בכל מחשבי האוניברסיטה מותר להשתמש רק בתוכנות שנרכשו כחוק.
- כל מידע חלקי או מלא על תוכניות מחשב, נתונים, קבצים וכו' אשר אינם שייכים למשתמש ו/או שלא הורשה במפורש להשתמש בהם, ואשר יגיע אליו תוך כדי השימוש במחשבי האוניברסיטה, מהווה מידע חסוי. המשתמש מתחייב לא להעתיק ו/או לשנות ו/או להשתמש במידע כזה או בחלק ממנו ו/או להעביר מידע כנ"ל לצד שלישי כלשהו ללא אישור מפורש ובכתב מהגורם שהמידע שייך לו.
- חדירה שלא כדין לחומר מחשב מהווה עבירה.
- לא ישנה/י ויסוף/י/ימחק/יעתיק משתמש נתונים בשטחים שאינם מוגדרים כשייכים לו אישית.
- אין לאחסן מידע כוזב במחשב או לבצע פעולה לגבי מידע, שתוצאתה תהיה מידע או פלט כוזב.

- פגיעה בנתונים, תוכנה או חומרה של מערכות המחשב ושיבוש פעולתו התקינה של מחשב או תפקודה של הרשת האוניברסיטאית, דינה כדין פגיעה ברכוש האוניברסיטה, והינה בניגוד להוראת החוק. האוניברסיטה תהא רשאית למנוע מהמשתמש המשך שימוש בשירותי המחשב.
  - האמור לעיל מתייחס לכל מחשב שהוא רכוש האוניברסיטה ו/או המחובר לרשת האוניברסיטה.
  - כל המפר התחייבות כלשהי על פי כתב זה, יהיה אחראי לכל נזק ישיר או עקיף אשר ייגרם לאוניברסיטה ו/או לצד שלישי כלשהו כתוצאה מכך.
- הפרת התחייבות כלשהי מההתחייבויות המנויות לעיל תחשב גם לעברת משמעת, אשר תגרוור העמדה לדין משמעתי בפני רשויות המשמעת של האוניברסיטה, וזאת מבלי לגרוע מן העובדה כי הפרה כאמור עשויה להחשב אף כעבירה על החוקים הנ"ל על כל המשתמע מכך.

היחידה להוראה נתמכת מחשב

ד"ר דני בן-צבי, ראש היחידה

<http://online.haifa.ac.il>

היחידה להוראה נתמכת מחשב הוקמה באוגוסט 2000 במסגרת לשכת הרקטור, כדי לקדם את שילובם של כלים וטכנולוגיות מחשוב חדשניים בהוראה. היחידה אחראית על קידום ההוראה המתוקשבת באוניברסיטת חיפה ומציעה שורה של כלים ושירותים לקהילת המרצים והסטודנטים. צוות היחידה מודריך ומלווה את סגלי ההוראה בכל שלבי הפיתוח של אתרי הקורסים המתוקשבים.

זכות פועלה של היחידה, למרבית הקורסים הנלמדים כיום באוניברסיטת חיפה יש גם אתר מלווה לקורס, אשר מאפשר בניית קהילה לומדת באמצעות כלי תקשורת מתקדמים ולמידה עצמית ומונחית ביחידים ובקבוצות.

הזרוע הביצועית של היחידה היא "מרכז התמיכה בהוראה מתוקשבת", הממוקם בחדרים 144 ו-145 באגף החדש בספרייה. מרצים ועוזרי הוראה מוזמנים לפנות לצוות ההדרכה והתמיכה של היחידה כדי לתאם הדרכה אישית בטלפונים: 8288053, 8288253, 8288956, או בדוא"ל: support_online@univ.haifa.ac.il

מערך התמיכה המקוון של היחידה משלים את פעילויות ההדרכה והתמיכה הישירות באמצעות שלושה אתרים. אתר היחידה (<http://online.haifa.ac.il>) מרכז את כל נושאי ההוראה המתוקשבת באוניברסיטת חיפה, ושני אתרי תמיכה – אחד למרצים (<http://online.haifa.ac.il/lecturers>) ואחד לסטודנטים (<http://online.haifa.ac.il/>) (students) – מספקים מגוון רחב של מדריכים וסרטוני הדרכה.

היחידה עובדת בשיתוף פעולה הדוק עם שורה של גורמים אוניברסיטאיים כולל האגף המחשוב, הספרייה, מתאמי-מחשוב בפקולטות, מנהלי מעבדות מקצועיות ומנהלי מעבדות סטודנטים, במטרה לקדם את איכות ההוראה המתוקשבת באוניברסיטת חיפה.

מוזיאון הכט

גב' עפרה רימון, מנהלת ואוצרת המוזיאון

מוזיאון ראובן ועדית הכט נחנך ב-1984 ביוזמתו של ד"ר ראובן הכט ז"ל, מייסד 'ממגורות דגון' וממייסדי חבר הנאמנים של אוניברסיטת חיפה.

תערוכת הקבע בארכיאולוגיה מבוססת על האוסף הפרטי של מייסד המוזיאון, אותו תרם לאוניברסיטה. שני עקרונות הונחו ביסוד תכנון המוזיאון ואופן הצגת אוסף הכט: ראשית, התערוכה תוצג באופן דידקטי וברצף כרונולוגי; שנית, שישמר אופיו של אוסף הכט, המדגיש את התקופה הישראלית.

במוזיאון מצוי גם אגף לאמנות, בו מוצגות, בתצוגת הקבע, יצירות האמנות מאוסף משפחת הכט. האוסף מציג זרמים חשובים באמנות החל מאמצע המאה התשע-עשרה, עם דגש על האימפרסיוניזם ועל עבודות אמנים יהודים מהאסכולה של פריז. בין היתר מוצגות עבודותיהם של ואן גוך, מאנה, מונה, פיסארו, סוטיין ומודליאני.

תערוכת הקבע בארכיאולוגיה:

- ◆ ארכיאולוגיה של ארץ-ישראל – מהתקופה הכלקוליתית ועד שלהי התקופה הביזנטית.
- ◆ נושאים נבחרים בארכיאולוגיה של ארץ-ישראל – חותמות שמיים מערביים; מטבעות היהודים; משקלות; שבעת המינים; תכשיטים; ממצאי חפירות הר הבית ועוד.
- ◆ פניקים בחוף הצפוני של ארץ-ישראל בתקופת המקרא.
- ◆ תעשיות ומלאכות קדומות – מלאכת הזכוכית, המתכת, האבן, הפסיפס, העץ, מלאכת הכתב ומלאכת הרופא.
- ◆ הספינה העתיקה ממעגן מיכאל.

תערוכת הקבע באמנות:

- ◆ ציור צרפתי 1830-1930
- ◆ אסכולת ברביזון, אימפרסיוניזם, פוסט-אימפרסיוניזם ואסכולת פריז.
- ◆ אמנות יהודית מאמצע המאה התשע-עשרה וראשית המאה העשרים.
- ◆ אמנים מהולנד, גרמניה ומזרח אירופה.

במוזיאון מוצגות תערוכות מתחלפות בארכיאולוגיה ובאמנות.

המוזיאון משמש כמרכז לימוד ומחקר לסטודנטים ולסגל האקדמי ומהווה מוקד חינוכי ותרבותי לתלמידי בתי-הספר והציבור הרחב. בין הפעילויות המתקיימות במוזיאון: ימי עיון, הרצאות והשתלמויות, קונצרטים, הצגות, סדנאות יצירה לילדים, ועוד.

המוזיאון מוציא לאור כתב-עת מדעי לארכיאולוגיה בשם "מכמנים" וקטלוגים המלווים תערוכות בארכיאולוגיה ובאמנות.

- מדי שנה מקיים המוזיאון שתי תחרויות – לזוכים מעניקה קרן הכט מלגות לימוד:
1. מלגות לימוד לסטודנטים בחוג לאמנות יצירה הזוכים **בתחרות ליוצרים צעירים בתחומי האמנויות הפלסטיות (ציור, רישום, פיסול וצילום)**. מלגות כספיות ניתנות גם לחיילים וחיילות בשירות סדיר ולתלמידי תיכון מצפון הארץ, המשתתפים בתחרות זו.
  2. מלגות לסטודנטים לתארים מתקדמים מהחוגים: ארכיאולוגיה, ציוויליזציות ימיות, לימודי ארץ-ישראל, תולדות ישראל, מקרא ותולדות האמנות, אשר **עבודת המחקר שלהם עוסקת בתחומים הנוגעים לארכיאולוגיה, ארץ-ישראל ועם ישראל**.

שעות הביקור במוזיאון:

ימים א', ב', ד', ה' – 16:00-10:00; ג' 19:00-10:00; ו' 13:00-10:00; שבת 14:00-10:00
 הכניסה וההדרכה ללא תשלום
 הדרכה בתיאום מראש – טלפון 04-8257773, 2308, 04-8249927
 E-mail: mushecht@research.haifa.ac.il
 אינטרנט: <http://mushecht.haifa.ac.il>

תקנון משמעת תלמידים

- א. פתיחה
- ב. הגדרות
- ג. כללי משמעת
- ד. עבירות משמעת
- ה. עונשים
- ו. רשויות המשמעת
- ז. הליכי הדיון בפני הממונה על המשמעת
- ח. החלטות ביניים
- ט. הדיון בערעור
- י. פרסום

א. פתיחה

1. הלימודים באוניברסיטה מבוססים על אמון רב בין המוסד לבין הלומדים בו ומחייבים התנהגות ההולמת את כבוד האוניברסיטה ואת המעמד של תלמיד.
2. תקנון משמעת תלמידים (להלן: "התקנון"), נכנס לתוקפו לאחר אישורו על-ידי הסנאט ובמועד פרסומו, שאז יפקע תוקפו של תקנון המשמעת שקדם לו. על עבירות שנעברו לפני כניסת התקנון לתוקפו יחולו הוראות תקנון המשמעת שהיה בתוקף בזמן שנעברה העבירה.

ב. הגדרות

3. בתקנון זה תהא למונחים הרשומים להלן המשמעויות הרשומות לצד כל אחד מהם.
בתקנון זה האמור בלשון זכר אף לשון נקבה במשמעו, וכן להיפך. בתקנון זה האמור בלשון יחיד אף לשון רבים במשמעו, וכן להיפך.
- 3.1 "**האוניברסיטה**" אוניברסיטת חיפה, לרבות גוף או מוסד הנמצא בשליטתה או בפיקוחה או מסונף אליה.
- 3.2 "**דיקן פקולטה**" לרבות ראש בית-ספר של האוניברסיטה וראש יחידה אקדמית שאיננה כלולה במסגרת פקולטה.
- 3.3 "**עובד אקדמי**" מי שממלא תפקיד הוראה, הדרכה, תרגול או מחקר בכל המסלולים והדרגות באוניברסיטה או מטעמה.
- 3.4 "**עובד בטחון**" עובד מינהלי או מי שמועסק על-ידי חברת שמירה חיצונית והוסמך בכתב על-ידי הממונה על הביטחון והבטיחות לשמש כעובד בטחון.
- 3.5 "**עובד מינהלי**" עובד האוניברסיטה, או אדם המועסק מטעם האוניברסיטה (אף בהעדר יחסי עובד מעביד עם האוניברסיטה) ואיננו עובד אקדמי.
- 3.6 "**רשויות משמעת**" ראש רשות המשמעת, הממונה על המשמעת, הפוסקים, יו"ר ועדת הערעורים וחברי ועדת הערעורים.

3.7 "תלמיד" (א) מי שנרשם ללימודים באוניברסיטה, בין אם ללימודים לתואר ובין אם ללימודים שאינם מקנים תואר, לרבות תלמידי המכינה האוניברסיטאית, ותלמידי ביה"ס לתלמידי חו"ל, ונתקבל על ידה כתלמיד, מעת הרשמתו וכל עוד הוא רשום כתלמיד, כולל בחופשות לימודים. (ב) מי שביקש להתקבל כתלמיד, וטרם נתקבלה החלטה בבקשתו, מעת הגשת בקשתו ועד קבלת החלטה בה, נדחתה בקשתו – מעת הגשתה ועד קבלת ההחלטה. (ג) מי שסיים את חוק לימודיו אך טרם קיבל תעודה. (ד) מי שהיה תלמיד במועד העבירה. (ה) תלמיד המתפקד כעובד אקדמי אלא אם כן יובא לדין משמעת לפני בית הדין המשמעתני לסגל האקדמי. (ו) תלמיד בתר דוקטורט לא ייחשב כ"תלמיד" לצורך תקנון זה ויחול בעניינו תקנון משמעת אקדמי.

3.8 "תחומי קריית האוניברסיטה" חצרי האוניברסיטה, בנייניה ומתקניה, לרבות שיכונים, מעונות סטודנטים ומתקנים של האוניברסיטה בין בבעלותה, בין אם מוחרים או מושכרים לה גם אם הם נמצאים מחוץ לתחומי הקריה, ולרבות שטחים ומבנים אשר בבעלות האוניברסיטה, בחכירתה, מושכרים לה או בחזקתה ובשימוש גורמים אחרים.

ג. כללי משמעת

4. תלמיד חייב למלא אחר כללי המשמעת הבאים:

4.1 לשמור על כבוד האוניברסיטה ועל כבוד עובדיה האקדמיים, עובדיה המינהליים, מוריה, תלמידיה ואורחיה, להימנע מלפגוע בשלומם, בגופם וברכושם, ולהתנהג בצורה ההולמת את היותו תלמיד במוסד להשכלה גבוהה ואת עקרונות החוק והמוסר הציבורי.

4.2 למלא בנאמנות את כל החובות הלימודיות, המשמעתיות והאחרות, כפי שהן חלות על התלמידים לפי חוקת האוניברסיטה, תקנותיה ונהליה.

4.3 לצייט הוראות רשיות האוניברסיטה, עובדיה האקדמיים ועובדיה המינהליים, ושליחיה, הניתנות עקב ובקשר למילוי תפקידם בהתאם לחוקת האוניברסיטה, תקנותיה ונהליה.

4.4 לשמור על רכוש האוניברסיטה ועל הניקיון והסדר בתחומיה.

4.5 על התלמידים להקפיד על משמעת והתנהגות נאותה בתחומי הפעילות השונים, באוניברסיטה ומחוצה לה, ומעשה או מחדל ייחשבו כעבירה משמעתית במקרים כגון:

- אי-ציות לתקנונים ונהלים, הנקבעים על-ידי רשויות האוניברסיטה או אי-מילוי הוראות עובדיה האקדמיים או עובדיה המינהליים;
- אי-הקפדה על כללי היושר וההגינות החלים על כתיבת בחינות, עבודות-בית, עבודות סמינריוניות, עבודות גמר ואחרות; וכן אי-הקפדה על כללי יושר והגינות בעת פניה בכתב או בעל-פה לרשויות האוניברסיטה;

- התנהגות הפוגעת במהלך שיעורים ובחינות וכן בעובדים אקדמיים ועובדים מינהליים;
- התנהגות הפוגעת בתלמידים אחרים;
- התנהגות הפוגעת במתקנים ובטיפול בציוד וברכוש האוניברסיטה.

ד. עבירות משמעת

5. עבירת משמעת היא אחת העבירות דלקמן שנעברה על-ידי תלמיד.

- 5.1 התנהגות הפוגעת בכבוד האוניברסיטה, ברכושה או בפעולותיה;
- 5.2 התנהגות הפוגעת בכבודם, בגופם או ברכושם של עובדיה האקדמיים, עובדיה המינהליים, תלמידיה או אורחיה של האוניברסיטה אם נעשתה בקשר למעמדם של הנפגעים כעובדים אקדמיים, כעובדים מינהליים, כתלמידים או כאורחים.
- 5.3 התנהגות שאיננה הולמת תלמיד, בין בהימצאו בתחומי קריית האוניברסיטה או בכל מקום אחר שבו יימצא בתוקף היותו תלמיד (כגון: פעילויות המיועדות להכשרת עובדים אקדמיים או תלמידים; תכניות להכשרה מעשית בעבודה סוציאלית; אתרי חפירה; סיורים לימודיים; לימודי שדה; פעילות ספורטיבית ציבורית; פעילות בלשכות משפטיות וכד').
- 5.4 הפרעה להוראה, למחקר או לעבודה באוניברסיטה, או הפרעה לכל פעילות אחרת שנאשרה על-ידי המוסדות המתאימים באוניברסיטה, וכן סיוע לכל הפרעה כזו.
- 5.5 הונאה בבחינה, כולל הפרה של הוראות הנוגעות לכתיבה או להתנהגות במשך הבחינה או סיוע לתלמיד אחר במעשה כזה, ובכלל זה החזקת חומר אסור, העתקה מתלמיד אחר או מתן אפשרות לתלמיד אחר להעתיק, התנהגות בניגוד להוראות המשגיח, או תקשורת כלשהי עם נבחן אחר.
- 5.6 הדברות או נסיון הדברות עם גורם חוץ בעת הבחינה. הכנסת שינוי כלשהו בבחינה לאחר תום מועד הבחינה.
- 5.7 הונאה או מצג שווא בעבודת בית, בעבודה סמינריונית או בעבודה אחרת המוטלת על התלמיד בקשר עם לימודיו, כולל הפרה של הוראות הנוגעות לביצוע אותה עבודה, וכן סיוע לאחר לעשות מעשה כזה.
- 5.8 הונאה בבחינת כניסה לאוניברסיטה, בין במטרה להתקבל כתלמיד ובין במטרה לסייע לאחר להתקבל כתלמיד באוניברסיטה.
- 5.9 מעשה תרמית אחר כלשהו, או מצג שווא שנעשה לשם קבלת זכויות באוניברסיטה או בקשר ללימודים בה, אם לטובת עצמו, אם לטובת אחר וכן סיוע בעשיית כל מעשה כאמור.
- 5.10 אי-ציות להוראות של רשויות האוניברסיטה ובכלל זה לעובדיה האקדמיים ועובדיה המינהליים, שניתנו במסגרת מילוי תפקידיהם, וכן אי-ציות להוראות כאמור גם אם ניתנו מחוץ לתחומי קריית האוניברסיטה.

- 5.11 עשיית מעשה שיש בו משום מרמה, הונאה או זיוף, בין אם הניב המעשה טובת הנאה ובין אם לאו, ובכלל זה:
 – מסירת ידיעה כוזבת ביודעין לאוניברסיטה, הימנעות ביודעין ממסירת מידע נדרש, חיבור מסמך כוזב ו/או הגשתו לרשויותיה, לעובדיה האקדמיים או לעובדיה המינהליים לשם קבלת זכויות באוניברסיטה, או בקשר ללימודים באוניברסיטה, אם לטובת מוסר הידיעה, מחבר המסמך או המגיש אותו כאמור, ואם לטובת אחר.
- הכנסת שינוי בכל מסמך, תעודה או רשומה מטעם האוניברסיטה, ללא הרשאה מרשויותיה המוסמכות.
- 5.12 פגיעה ברכוש ספריות האוניברסיטה ובכלל זה גניבת ספרים, תדפיסים, חומר דיגיטלי, חומר אודיו-ויזואלי או חומר אחר, הסתרתם, הוצאתם ללא רשות, השחתתם, הפרת תקנון או נהלי ספריות האוניברסיטה, וכל עבירה אחרת הקשורה בשימוש בספריות.
- 5.13 הפרת תקנות, הוראות ונהלי האוניברסיטה, ובכלל זה – הפרה של תקנות, הוראות והסכמים המתייחסים:
 א. לנוהל פעילות ציבורית בקמפוס;
 ב. לעישון במקום האסור לישון;
 ג. לשימוש במתקני האוניברסיטה כולל ספריות, חדרי מעבדות, אולמות, מעונות ושיכונים, מועדונים, משרדים, מתקני ספורט ושטחים פתוחים;
 ד. לעבירות חניה;
 ה. למעשה או מחדל שגרם או שעלול היה לגרום למניעת מימוש זכותם של תלמיד, עובד אקדמי, עובד מינהלי או אורח האוניברסיטה, מגישה למתקנים הנ"ל, לספרים, לאמצעי הוראה ולמידה אחרים או כל זכות אחרת המוקנית להם כדין.
- 5.14 סרוב להזדהות בפני עובד אקדמי או עובד מינהלי במסגרת מילוי תפקידם.
- 5.15 אי הופעה לפני רשויות המשמעת, או סירוב להעיד בפניהן.
- 5.16 מתן עדות שקר או העלמת עובדות בדיון בפני רשויות המשמעת.
- 5.17 אי מילוי חלקי או מלא של החלטה שניתנה על-ידי רשויות המשמעת.
- 5.18 התנהגות הנוגדת את החוק או את עקרונות המוסר הציבורי, וכן כל התנהגות שיש עמה קלון.
- 5.19 התנהגות פרועה, הקמת שאון ומהומה, השתתפות בתגרה או התנהגות אלימה, בתחומי קריית האוניברסיטה.
- 5.20 שימוש ברכוש האוניברסיטה לצרכים פרטיים ללא אישור מוסמך, ובכלל זה שימוש בזמן מחשב לצרכים פרטיים ללא אישור מוסמך. פריצה או הסגת גבול לאוניברסיטה או לרכושה.

ה. עונשים

6. תלמיד שנמצא אשם בעבירת משמעת, צפוי לאחד או יותר מן העונשים המנויים להלן:
- 6.1. אזהרה.
  - נזיפה.
  - נזיפה חמורה.
  - 6.2. פסילת התלמיד מקבלת פרס לימודים, הנחה בשכר לימוד, הלוואה או מלגה או ביטול הזכות לקבלם לתקופה שתיקבע. ביטול זכויות או הישגים שנרכשו כתוצאה ממרמה.
  - 6.3. מניעת כניסה ושימוש במתקני האוניברסיטה וברכושיה כולל מעבדות, ספרייה, מחשבים, שייכונים ומעונות סטודנטים, מועדונים, מתקני ספורט ומגרשי חניה למשך תקופה שתיקבע.
  - 6.4. פסילת בחינה שהתלמיד נבחן בה, וכן פסילת תרגיל, עבודת בית, עבודה סמינריונית, עבודת גמר, עבודת דוקטור, או עבודה אחרת המוטלת על התלמיד בקשר עם לימודיו.
  - 6.5. איסור השתתפות או ביטול קורסים שנתיים או סמסטריאליים מסויימים שהתלמיד השתתף בהם.
  - 6.6. איסור להיבחן בבחינה או בבחינות מסויימות במועד מסויים או במועדים מסויימים.
  - 6.7. עיכוב מתן כל מסמך מטעם האוניברסיטה הקשור בלימודים.
  - עיכוב מתן תעודה או אישור המעידים על לימודי התלמיד או סיום לימודיו, למשך תקופה שתיקבע.
  - 6.8. ביטול מסמך, תעודה, תואר או אישור מטעם האוניברסיטה הקשור בלימודים, בכפוף לאישור הרקטור.
  - 6.9. קנס כספי בשעור שלא יעלה על מחצית משכר הלימוד המלא השנתי לתלמיד מן המניין. כל קנס יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן מתום שלושים יום ממועד הטלתו ועד למועד הפרעון בפועל.
  - 6.10. ביטול שנת הלימודים השוטפת או חלקה. ביטול בדיעבד של שנת לימודים או חלקה.
  - 6.11. הרחקת התלמיד מן האוניברסיטה לתקופה מוגדרת לרבות איסור כניסת התלמיד, במשך תקופת ההרחקה, לתחומי קריית האוניברסיטה.
  - 6.12. הרחקת התלמיד מן האוניברסיטה לצמיתות, לרבות איסור כניסת התלמיד לתחומי קריית האוניברסיטה.
  - עונש הרחקה לצמיתות מן האוניברסיטה טעון אישורו של הרקטור.
  - 6.13. מניעת הרשמה או מניעת חידוש לימודים.

- 6.14 נמצא תלמיד אשם בעבירת משמעת ועקב העבירה נגרם נזק חומרי לרכוש האוניברסיטה, ובכלל זה הספרייה, או לעובדי האוניברסיטה או לתלמידיה, ניתן לחייבו בפיצוי כספי.
- כל פיצוי יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן מתום שלושים יום ממועד הטלתו ועד למועד הפרעון בפועל.
- 6.15 חיוב התלמיד לעשות שירות לאוניברסיטה או מטעמה או לציבור בתנאים ובמועדים שייקבעו על-ידי רשויות המשמעת.
- 6.16 גרירת רכב ו/או סינדולו.
- 6.17 מניעת העסקה של התלמיד באוניברסיטה, בכל תפקיד או בתפקיד מסויים כלשהו, בין אם בשכר ובין אם ללא שכר, לתקופה קצובה או עד גמר לימודיו באוניברסיטה.
- 6.18 עונש על תנאי.
- רשויות המשמעת רשאיות להורות כי עונש שהוטל על-ידן יהיה, כולו או מקצתו, על תנאי. התנאי הוא שתלמיד לא יעבור עבירה או עבירות שייקבעו על-ידי רשויות המשמעת בתקופה מוגדרת.
- 6.19 תלמיד שנדון לעונש על תנאי לא ישא את עונשו, אלא אם עבר תוך התקופה שנקבעה אחת העבירות שנקבעו והורשע בגין עבירה כאמור תוך תקופת התנאי או אחריה. תקופת התנאי תתחיל מיום ההחלטה אלא אם נקבע בגוף ההחלטה אחרת.
- 6.20 הורשע תלמיד כאמור, יופעל התנאי על-ידי רשויות המשמעת ולא יהא בכך כדי לגרוע מסמכויות רשויות המשמעת להטיל על התלמיד, בחופף או במצטבר, עונש או עונשים בגין העבירה החדשה שביניה הופעל התנאי.
- 6.21 תמצית ההחלטה וגזר הדין ירשמו בתיקו האישי של התלמיד שהורשע, המנוהלה ביחידה האקדמית בה הוא לומד ובמחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל.

א6.

- א6.1 תלמיד שנמצא אשם בעבירה לפי סעיף 5.5 או 5.7, יורחק הרחקה בפועל לתקופה שתיקבע על-ידי הפוסק בהתאם לחומרת העבירה.
- א6.2 תלמיד שנמצא אשם פעם נוספת בעבירה לפי סעיף 5.5 או 5.7, בתוך שלוש שנים מיום שהורשע לראשונה בעבירה לפי סעיף 5.5 או 5.7, יורחק מן האוניברסיטה לצמיתות, אלא אם מצא הפוסק נסיבות מיוחדות, אותן יפרט בהחלטתו, המצדיקות עונש קל יותר. הוראות סעיף 6.20 יחולו על סעיף זה.
- א6.3 נמצא תלמיד אשם בעבירה לפי סעיף 5.5 או 5.7, יחליט הממונה על המשמעת בהתיעצות עם ראש רשויות המשמעת, על דיווח המקרה ליועץ המשפטי לממשלה.

1. רשויות המשמעת

7. רשויות המשמעת ובעלי תפקידים אחרים:
  - א. רשויות המשמעת באוניברסיטה הינן:
    1. ראש רשות המשמעת.
    2. הממונה על המשמעת והפוסקים.
    3. יו"ר ועדת הערעורים וחברי הוועדה.
  - ב. בעלי תפקידים אחרים: התובע הראשי, התובעים והמרכז כהגדרתם בתקנון.

ראש רשות המשמעת

7.1 סנאט האוניברסיטה, בהמלצת הרקטור ועל דעת הנשיא, ימנה מבין העובדים האקדמיים של האוניברסיטה את ראש רשות המשמעת. ראש רשות המשמעת אחראי על ארגון, ניהול והפעלה של רשויות המשמעת.

7.2 הממונה על המשמעת והפוסקים

7.2.1 סנאט האוניברסיטה, בהמלצת הרקטור ועל דעת הנשיא, ימנה מבין העובדים האקדמיים של האוניברסיטה את הממונה על המשמעת וכן ימנה מבין העובדים האקדמיים, העובדים המנהליים, התלמידים ואישי ציבור את הפוסקים, במספר שייקבע מדי פעם בפעם ע"י הסנאט. המנוי יהיה לתקופה קצובה.

7.2.2 הממונה על המשמעת ידון ויחליט – כדן יחיד – בתלונות על עבירות משמעת.

7.2.3 כל סמכות המסורה לממונה על המשמעת על פי תקנון זה – פרט לסמכויותיו לפי סעיף 7.2.4 להלן – נתונה גם לכל אחד מהפוסקים. דין החלטה של פוסק כדן החלטה של הממונה על המשמעת לכל דבר ועניין.

7.2.4 חלוקת התיקים בין הממונה על המשמעת לפוסקים וקביעת מועדי הדיון תעשה על-פי הנחיות כלליות שיקבע הממונה על המשמעת מעת לעת, או על פי קביעתו לענין או לעניינים מסויימים. על אף האמור בסעיף 7.2.2 לעיל, לממונה על המשמעת הסמכות לקבוע בהתאם לשיקול דעתו, כי בתלונות מסויימות יתקיים הדיון על-ידי מותב של שלושה המורכב מן הממונה על המשמעת ושניים מבין הפוסקים שייקבעו על-ידו.

7.2.5 הממונה על המשמעת רשאי לאצול סמכויותיו על-פי סעיף 7.2.4 לעיל לפוסק או לפוסקים.

7.2.6 משתמה תקופת המינוי של הממונה על המשמעת או של אחד מהפוסקים, מוסמכים הם להמשיך ולסיים את הדיון בכל תלונה שהוגשה בפניהם קודם לכן, וכן בתלונות חדשות עד למינוי מחליפיהם.

7.3 ועדת ערעורים

7.3.1 חברי ועדת הערעורים יהיו שמונה עובדים אקדמיים שימונו על-ידי סנאט האוניברסיטה, ארבעה תלמידים שימונו על-ידי ועד אגודת הסטודנטים של האוניברסיטה וארבעה אישי ציבור שימונו על-ידי נשיא האוניברסיטה.

יו"ר ועדת הערעורים ימונה על-ידי הסנאט בהמלצת הרקטור ועל דעת הנשיא מתוך שמונת העובדים האקדמיים או מבין ארבעת אישי הציבור כאמור. המינוי יהיה לתקופה קצובה.

7.3.2 ועדת הערעורים תדון בהרכב של שלושה עובדים אקדמיים, תלמיד אחד ואיש ציבור אחד.

7.3.3 הרכב ועדת הערעורים לדיון בכל ערעור ייקבע על-ידי יו"ר ועדת הערעורים מבין חברי ועדת הערעורים, וכן יקבע יו"ר ועדת הערעורים את יו"ר המותב.

7.3.4 משתמה תקופת המינוי של יו"ר ועדת הערעורים או של חבריה, מוסמכים הם להמשיך ולסיים את הדיון בכל ערעור שהוגש בפניהם קודם לכן וכן בערעורים חדשים עד למינוי מחליפיהם.

7.4 מרכז ותובע

7.4.1 הרקטור ימנה עובד מינהלי שימשש כמרכז של רשויות המשמעת (להלן – "המרכז").

7.4.2 הנשיא והרקטור, ימנו עובדי אוניברסיטה מינהליים, עובדים אקדמיים ותלמידים שימשו כתובע ראשי וכתובעים בדיון המשמעתי (להלן – כל אחד מהם "התובע"). מינוי התלמידים יהיה בהתייעצות עם אגודת הסטודנטים ובשיתוף דיון הסטודנטים.

8. שמירת סמכויות

8.1 סמכותן של רשויות המשמעת לדון ולפסוק בעבירות משמעת אינה שוללת סמכותם של עובד אקדמי או עובד מינהלי לתת הוראות או לנקוט צעדים – שבגדר סמכותם – לשם מניעת הפרעות מצד תלמיד למהלך תקין של לימודים, בחינות או פעילות אחרת באוניברסיטה.

8.2 אין בהוראות התקנון כדי לפגוע בסמכויות הנתונות לעובד אקדמי או לעובד מינהלי על-פי תקנונים אחרים באוניברסיטה.

ז. הליכי הדיון בפני הממונה על המשמעת

9. הסמכות לקיים הליכים משמעתיים לפי תקנון זה איננה נשללת על-ידי קיום חקירה משטרתית, הליכים פליליים או פסק דין בגין אותו מעשה.

9.1 תלונה בדבר עבירה על המשמעת תוגש על-ידי המתלונן בכתב בשני עותקים לתובע.

9.2 התובע יטפל בתלונה סמוך ככל האפשר לאחר קבלתה, והוא רשאי לבקש הסברים מהמתלונן, מהתלמיד הנתבע, אם הלה חפץ לתת הסבר, ומכל מקור אחר.

9.3 הגיע התובע להחלטה שאין מקום לפתוח בהליכים משמעתיים, רשאי הוא לגנוז את התלונה. התובע יודיע למתלונן ולנתבע על החלטת הגניזה, ועל זכות המתלונן לערער על החלטה זו בפני הרקטור והנשיא תוך ארבעה עשר (14) ימים מיום קבלת הודעה זו. הערעור יתקבל אם הרקטור והנשיא החליטו

- על כך. החלטת הרקטור והנשיא תהא סופית. אחת לשנה יגיש התובע דווח מפורט לוועדה המתמדת על התלונות שנגנזו.
- 9.4 החליט התובע שיש מקום לפתוח בהליכים משמעתיים, יכין את טופס התביעה ויעבירו לממונה על המשמעת תוך ציון הפרטים הבאים:
- א. פרטי המתלונן ותאורו.
  - ב. תאור המעשים או המחדלים המיוחסים לתלמיד הנתבע.
  - ג. פרוט סעיפי עבירות המשמעת המיוחסות לנתבע.
  - ד. רשימת עדי התביעה ומסמכים.
- 9.5 הממונה על המשמעת באמצעות המרכז, ישלח לנתבע, לתובע, למתלונן, וליו"ר אוגדת הסטודנטים, בהקדם האפשרי, הזמנה בכתב על המקום והמועד שנקבע לדיון בתלונה, בצירוף טופס התביעה ועותק של התקנון. טופס ההזמנה יבהיר לנתבע:
1. את הברירה, הטענה הסכמת שני הצדדים, בין דיון בדרך של גישור לבין דיון משמעתי.
  2. כי הינו רשאי להיעזר במייצג שהינו תלמיד אחר או עובד אקדמי או עורך-דיון, בניהול טיעונו לפני הממונה על המשמעת וכי עליו ליפות כוחו בכתב לכך.
  3. מי מיועד לייצג את התביעה בדיון המשמעתי – עורך-דיון או אחר.
  4. כי עליו להודיע לממונה על המשמעת, לא יאוחר מחמישה ימי עבודה מהיום שבו נמסרה לו ההזמנה את הפרטים המצויינים בסעיף 9.5 א' להלן.
- 9.5 א. הנתבע יודיע לממונה על המשמעת, לא יאוחר מחמישה ימי עבודה מהיום שבו נמסרה לו ההזמנה:
1. על בחירתו בדרך של גישור או בדרך של דיון משמעתי.
  2. אם בחר להסתייע במייצג,
- א. האם יש באפשרותו למנות לעצמו מייצג או שהוא מעוניין להפנות את הבקשה למנות לו מייצג לממונה על המשמעת.
- ב. אם מינה לעצמו מייצג – את שמו ומענו של המייצג.
- 9.6 כל הודעה, הזמנה או מסמכים שיישלחו לנתבע ולמתלונן בדואר רשום לפי כתובתו שבמדור לרישום ומעקב באוניברסיטה או כתובתו בחוג לימודיו, או שנמסרו לידי הנתבע באמצעות שליח ייחשבו כאילו נמסרו לנתבע שבעה (7) ימים לאחר שגורם – אם נשלחו בדואר כאמור או ביום מסירתם בפועל לידי הנתבע – אם נמסרו על-ידי שליח כאמור.
- 9.7 המועד שייקבע לתחילת הדיון בתלונה יהיה לא מאוחר מאשר שלושים (30) ימי עבודה מיום שנתקבלה התלונה על-ידי התובע ובמקרה של חופשות בהן אין פעילות באוניברסיטה מאה (100) ימים, ולא מוקדם משבעה (7) ימים מהיום בו נמסרה ההזמנה לפי סעיף 9.5 לעיל לנתבע. תובע או נתבע,

- המבקש לדחות את מועד הדיון, יודיע על כך לממונה על המשמעת, בצירוף נימוקים, תוך שלושה (3) ימים מיום שנמסרה לו ההזמנה. החלטת הממונה על המשמעת בבקשת הדחייה תימסר לנתבע, לתובע, למתלונן וליו"ר אגודת הסטודנטים או מי שימונה על ידו, בהקדם האפשרי.
- 9.7 א. לתלמיד הנתבע, או לבא כוחו, תהיה זכות לעיין בהחלטות שניתנו במקרים דומים ושפורסמו על-ידי רשויות המשמעת בעילום שם, במהלך השנתיים שקדמו לדיון באמצעות אתר האינטרנט של הרשות.
- 9.8 הדיון בתלונה יכול שיתנהל בהעדר הנתבע אם זה לא יופיע במועד שנקבע למרות שהוזמן כראוי. נתקיים דיון שלא במעמד הנתבע בנסיבות כמתואר לעיל, יהיה הממונה על המשמעת רשאי ליתן כל החלטה אף שלא בפני הנתבע. ניתנה החלטה שלא בפני הנתבע ימציא לו המרכז עותק ממנה והנתבע יהיה רשאי לעתור לביטול תוך שבעה (7) ימים מהמועד בו הומצא לו עותק מן ההחלטה. העתירה תתברר בפני הממונה על המשמעת שיהיה מוסמך לבטל החלטתו או לשנותה מטעמים מיוחדים שיירשמו ולקיים דיון חוזר בתלונה בנוכחות הנתבע.
- 9.9 **בשעת הדיון בתלונה יהיו נוכחים התובע, המתלונן, הנתבע ומייצג – בהתאם להודעת הנתבע כאמור בסעיף 9.5'א' וכן תלמיד משקיף, המתמנה על-ידי הרקטור מתוך רשימת משקיפים שתגיש אגודת הסטודנטים. הנתבע יהיה רשאי להיעזר בתלמיד אחר או בעובד אקדמי לפי בחירתו, בניהול טיעונו בפני הממונה על המשמעת, וליפות כוחם בכתב לכך. נוכחותו של מייצג הנתבע בדיון אינה פוטרת את הנתבע מהתייצבות לדיון על פי ההזמנה שקיבל.**
- 9.10 המרכז יזהר את הנתבע ויצג בפניו את כל הנוכחים בשםם ותפקידם.
- 9.11 הממונה על המשמעת יקרא את טופס התביעה בפני הנתבע ויסביר לו, אם יתבקש לכך – את האמור בו. הממונה על המשמעת יסביר לנתבע ולתובע את האפשרות של קיום הדיון בדרך של גישור. בהעדר הסכמה הדדית של הצדדים בדבר קיום הדיון בדרך של גישור, יתקיים הדיון המשמעותי.
- 9.12 לא הודה הנתבע, יציג התובע את גירסתו, וראיותיו, וירצה את טיעונו. משסיים, יציג הנתבע או בא כוחו את גירסתו וראיותיו, וירצה את טיעונו.
- 9.13 בתום דיון זה, ובהקדם האפשרי, יכריע הממונה על המשמעת בכתב על דבר זיכוי או הרשעתו של הנתבע. הודה הנתבע בביצוע העבירה, יכריע הממונה על המשמעת בהקדם האפשרי על דבר הרשעתו.
- הורשע הנתבע בביצוע העבירה, יציג התובע את ראיותיו וטיעונו לענין העונש. משסיים, יציג הנתבע את ראיותיו וטיעונו לענין העונש.
- 9.14 היושב או היושבים בדיון, הנתבע והתובע, רשאים לחקור את העדים, לרבות המתלונן והנתבע. היושבים בדיון ידאגו להגן על העדים מפני פגיעה והטרדה במהלך הדיון וימנעו שאלות בלתי רלוונטיות או חוזרות תוך ניצול לרעה של הדיון.

- 9.15 הממונה על המשמעת ינהל את הדיון ויקבל ראיות בדרך שנראית לו צודקת ויעילה, תוך הקפדה על כללי הצדק הטבעי.
- 9.16 במהלך הדיון יירשם בידי המרכז פרוטוקול שיחתם בידי הממונה על המשמעת.
- 9.17 הדיון המשמעותי יתנהל בדלתיים סגורות, אלא אם הממונה על המשמעת יחליט אחרת, על-פי בקשת התובע או הנתבע.
- 9.18 סמוך ככל האפשר לסיום גביית הראיות והשמעת טענות הצדדים, יתן הממונה על המשמעת החלטה מנומקת, בכתב.
- 9.19 המרכז ישלח עותקים של ההחלטה לתובע, לדיקן הפקולטה שבה לומד הנתבע, למתלונן, לנתבע, לאגודת הסטודנטים וכן לגורמים אחרים באוניברסיטה הנוגעים בדבר. עותק אחד מההחלטה יתויק בתיקו האישי של הנתבע.
- 9.20 המצאת החלטה לידי התלמיד הנתבע תהיה במשלוח עותק ממנו לתלמיד בדואר רשום לפי כתובתו של התלמיד כפי שרשומה במחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל באוניברסיטה או בחוג לימודיו, או במסירת עותק של ההחלטה לידי התלמיד באמצעות שליח, ויראו את ההחלטה כאילו הומצאה לידי התלמיד כאמור שבעה ימים לאחר שיגורה אם נשלחה בדואר, או ביום מסירתה בפועל לידי התלמיד אם נמסרה על-ידי שליח כאמור.
- 9.21 תחולתה של ההחלטה היא ממועד הקראתה לנתבע, ואם לא נכח הנתבע במועד זה, ממועד מסירתו לנתבע.
- א. בקשה לדחיית מועד ביצוע העונש בכתב למרכזות רשויות המשמעת, תוך 20 יום מיום שיועד המבקש על העונש.
- ב. הוגשה בקשה לדחות מועד ביצוע העונש, רשאי הממונה על המשמעת לדחות את ביצועו למועד אחר ולהתנות את הדחייה בתנאים שיימצא לנכון.
- 9.22 לא הוגש ערעור, תהיה ההחלטה של הממונה על המשמעת סופית. אולם אם הטיל הממונה על המשמעת עונש של הרחקה, או ביטול שנת לימודים או חלקה, טעון עונש זה אישור מטעם נשיא האוניברסיטה או הרקטור, או ממלאי מקומם המוסמכים, בהתאם לסוג העבירה, המוסמכים להפחית את העונש, או להחליפו בעונש קל יותר, מן העונשים המנויים בתקנון זה.

ח. החלטות ביניים

10. הרקטור או הדיקן (בהתייעצות עם הממונה על המשמעת) או הממונה על המשמעת רשאים, לאחר שהוגשה תלונה לתובע, לתת החלטות ביניים (כגון: דחיית בדיקה של בחינה, איסור לגשת לבחינה, הפסקת לימודים, איסור להשתמש במתקני האוניברסיטה וכד').
- החלטות ביניים אלה תהיינה תקפות עד מתן החלטה בתלונה, או מועד מוקדם יותר כפי שיקבע על-ידי נותן ההחלטה אך בכל מקרה תוקפה של החלטת ביניים לא יעלה על שלושה שבועות, כפוף לאמור בסעיף 10.1 להלן.

- 10.1 ביקש התלמיד הנתבע לדחות המועד הקבוע לדיון נגדו, והממונה על המשמעת נעתר לבקשת הדחייה, יהא הממונה על המשמעת רשאי להאריך תוקפה של החלטת הביניים עד למתן ההחלטה.
- 10.2 העתקים מהחלטות הביניים יישלחו לנתבע, לתובע, למתלונן, לדיקן הפקולטה ולראש החוג שבהם לומד הנתבע ולאגודת הסטודנטים.
- 10.3 החלטת ביניים תינתן במידת האפשר לאחר שנותן ההחלטה איפשר לתלמיד או לבא-כוחו להשמיע טענותיו.
- 10.4 ניתנה החלטת ביניים בהעדר התלמיד, יהיה התלמיד רשאי לבקש מן הממונה על המשמעת דיון חוזר בהחלטה בנוכחותו. אישר הממונה על המשמעת קיום דיון חוזר, ייערך דיון זה לא יאוחר מאשר תוך שבוע ימים ממועד הבקשה.
- 10.5 החלטת הממונה על המשמעת בדיון חוזר כאמור תהיה סופית.
- 10.6 החלטות ביניים אינן ניתנות לערעור בפני ועדת הערעורים.
- 10.7 הממונה על המשמעת מוסמך לבטל או לשנות בכל עת, החלטת ביניים שנתן, בין ביוזמתו ובין ביוזמת התלמיד או המתלונן.

ט. הדיון בערעור

11. החלטה ניתנת לערעור בזכות.
- 11.1 הודעת ערעור תוגש אל מרכז ועדת הערעורים בשלושה עותקים, תוך עשרים יום מיום שהודעה למערער ההחלטה.
- 11.2 המרכז יעביר עותק מהודעת הערעור אל יו"ר ועדת הערעורים, ועותק אל המשיב. המשיב רשאי להגיש תשובתו להודעת הערעור בשלושה עותקים אל מזכיר ועדת הערעורים תוך שבועיים מיום שהומצאה לידי הודעת הערעור.
- מרכז ועדת הערעורים יעביר עותק של תשובת המשיב אל יו"ר ועדת הערעורים, ועותק אל המערער.
- 11.3 יו"ר ועדת הערעורים יקבע את הדיון בערעור במועד מוקדם ככל האפשר, ויודיע לצדדים על מועד זה בהקדם. כללי המצאת ההחלטה יחולו על המצאת הודעה זו.
- 11.4 צד המבקש לדחות את מועד הדיון יודיע על כך ליו"ר ועדת הערעורים, בצרף נימוקים, תוך שלושה ימים מיום שנמסרה לו ההודעה. החלטת יו"ר ועדת הערעורים בבקשת הדחייה תימסר לצדדים בהקדם האפשרי.
- 11.5 בשעת הדיון בערעור יהיו נוכחים המערער והמשיב. התלמיד יהא רשאי להעזר בתלמיד אחר או בעובד אקדמי לפי בחירתו, בניהול טיעוניו לפני ועדת הערעורים, וליפות כוחו בכתב. מתן יפוי כוח כאמור אינו פוטר את התלמיד מהתייצבות לדיון על-פי ההזמנה שקיבל. אי הופעת העובד

- האקדמי או התלמיד האחר כאמור לדיון בערעור לא תעכב הדיון בערעור או תגרע מתוקפו.
- 11.6 הדיון בערעור יכול שיתנהל בהעדף התלמיד שהוא צד לערעור (בין כמערער ובין כמשיב) אם הוא לא יופיע במועד שנקבע למרות שהזמון כראוי. נתקיים הדיון שלא במעמד התלמיד בנסיבות כמתואר לעיל, תהיה ועדת הערעורים רשאית ליתן כל החלטה אף שלא בפניו. ניתנה החלטה שלא בפני התלמיד, ימציא לו המרכז עותק ממנה והתלמיד יהיה רשאי לעתור לביטולם תוך שבעה (7) ימים מהמועד בו נמסר לו עותק מן ההחלטה. העתירה תתברר בפני ועדת הערעורים שתהיה מוסמכת לבטל החלטתה או לשנותה מטעמים מיוחדים שיירשמו ולקיים דיון חוזר בערעור בנוכחות התלמיד.
- 11.7 סדר הדיון בערעור יהא כך: המערער יטען ראשון, המשיב לאחריו.
- 11.8 הדיון בערעור יתנהל בדלתיים סגורות, אלא אם יו"ר ועדת הערעורים יחליט אחרת, על-פי בקשת המערער או המשיב.
- 11.9 ועדת הערעורים תנהל הדיון בערעור בדרך שנראית לה צודקת ויעילה.
- 11.10 סמוך ככל האפשר לאחר שמיעת הצדדים תתן ועדת הערעורים החלטה מנומקת בכתב.
- 11.11 ועדת הערעורים רשאית בהחלטתה לעשות אחת מאלה:
- לקבל את הערעור, כולו או מקצתו, ולשנות את ההחלטה של הממונה על המשמעת, או לבטלה וליתן אחרת במקומה, או להחזיר את הדיון עם הוראות אל הממונה על המשמעת.
  - לדחות את הערעור.
  - ליתן בקשר להחלטה כל החלטה אחרת שהממונה היה מוסמך לתיתה.
- 11.12 ההחלטה של ועדת הערעורים תהיה סופית. אולם אם החליטה ועדת הערעורים על עונש של הרחקה או ביטול שנת לימודים או חלקה, טעון עונש זה אישור מטעם נשיא האוניברסיטה או הרקטור או ממלאי מקומם המוסמכים, בהתאם לסוג העבירה, המוסמכים להפחית את העונש, להחליפו בעונש אחר קל יותר, מן העונשים המנויים בתקנון זה.
- היה העונש טעון אישורם של הנשיא או הרקטור בהתאם לסוג העבירה, יהיה הנתבע רשאי להגיש לנשיא או לרקטור השגותיו בכתב, תוך שבועיים מיום שהומצאה לו ההחלטה.
- 11.13 אישרו הנשיא או הרקטור בהתאם לסוג העבירה, עונש של הרחקה הנתבע מן האוניברסיטה לצמיתות, רשאי הנתבע לפנות אל הנשיא או הרקטור בהתאם לסוג העבירה לא לפני תום 3 שנים מיום הוצאת הנתבע

מהאוניברסיטה בבקשה לאפשר לו לחדש את לימודיו באוניברסיטה. אם ימצאו זאת לנכון רשאים הנשיא או הרקטור לחון אותו, ואז יעבירו את הבקשה ליחידה האקדמית הנוגעת בדבר, לדיון ענייני בדבר תנאי חידוש הלימודים.

י. פרסום

הפך פסק הדין להיות סופי, יפורסם פסק הדין כולל שמו של הנתבע, על גבי לוחות המודעות של החוגים בהם לומד הנתבע וכן באתר רשויות המשמעת באינטרנט, אלא אם מצא הפוסק נסיבות מיוחדות המצדיקות אי פרסום.

תקנות חניה

הנחיות להגשת בקשה לקבלת תווית חניה לסטודנטים וסגל זוט

ההנחיות להלן מפרטות את כללי הזכאות לקבלת תווית חניה; תהליך הגשת הבקשה לקבלת תווית חניה, אופן השימוש בתווית החניה, וכן תקנות בדבר עבירות חניה – וסנדול רכב.

1 הזכאים לקבלת תווי חניה – ללא תשלום

א. סגל / סגל זוט / סטודנטים העונים על הקריטריונים הרשומים מטה:

- (1) סטודנטים הלומדים לתואר שלישי הזכאים למלגה מהרשות ללימודים מתקדמים.
- (2) סטודנטים שהינם עוזרי הוראה ומחקר במינוי מאגף משאבי אנוש.
- (3) עמיתי הוראה / מורה מן החוץ במינוי מאגף משאבי אנוש או ע"פ החלטת הנהלה.
- (4) סטודנטים בעלי תו נכה ממשרד הרישוי, נכים מעל 60% נכות בהצגת אישור ממשרד הביטחון או מביטוח לאומי.

2. הזכאים לקבלת תווי חניה – בתשלום

א. סגל / סגל זוט / סטודנטים העונים על הקריטריונים הרשומים מטה:

- (1) סטודנטים הלומדים לתואר שלישי.
- (2) סטודנטים שהינם עוזרי הוראה / מחקר ללא מינוי מאגף משאבי אנוש.
- (3) עמיתי הוראה / מורים מן החוץ / מרצים ללא מינוי מאגף משאבי אנוש.
- (4) סטודנטים הלומדים לתואר שני.
- (5) סטודנטים הלומדים שנה ד' משפטים / ראות חשבון.
- (6) ניתן לשלם בכרטיס אשראי במשרדי אגף הביטחון והבטיחות.

ב. תנאי קבלת התו:

- (1) הצגת אישור קבלה ללימודים לתואר שלישי / שני.
- (2) רישיון נהיגה בתוקף על שם המבקש/ת.
- (3) הצגת רישיון רכב של הסטודנט. סטודנט/ית נשוי/אה שבבעלותו/ה הרכב או בבעלות בעל/אישה/ הורים.

ג. מועדי חלוקת תוויות חניה:

- (1) סטודנטים הלומדים לתואר שלישי, עמיתי הוראה (מורים מן החוץ) – החל מה- 28/8/2011 במשך כל השנה.
- (2) סטודנטים הלומדים לתואר שני – החל מה-10/7/2011 ועד 11/10/2011.
- (3) סטודנטים עוזרי הוראה ומחקר במיניו מטעם משאבי אנוש החל מה-28/8/2011 במשך כל השנה.
- (4) שעות קבלה באגף הביטחון והבטיחות: בימי א'-ה' בין השעות 08:00-13:00, 14:30-13:30.

אין קבלת קהל בימי ו', בחגים ובערבי חג

3. הזכאים להגיש בקשה

א. סטודנטים העונים על אחד התנאים הבאים:

- (1) סטודנטים נכים שברשותם: תו נכה ממשרד הרישוי שהונפק החל מה- 1/1/2009.
- רלב שירות רפואי מטעם מוסדות מוסמכים כגון משרד הביטחון וביטוח לאומי ואחרים (עליהם להציג תעודת נכה).
- (2) סטודנטים הסובלים מבעיות רפואיות מיוחדות אשר אינם נכים לפי המוגדר בסעיף 1 לעיל, יחויבו להציג מסמך עדכני מרופא מומחה. המסמך ייבדק ותתקבל החלטה לפי שיקול הגורם המוסמך באוניברסיטה. את המסמכים הרפואיים יש להגיש למשרדנו מיום 10/7/2011 ועד יום 11/10/2011 לאחר מועד זה לא ניתן יהיה לטפל בבקשות.
- (3) סטודנטים בני 60 שנה ומעלה, זכאים לקבל תו חניה בתשלום במשך כל השנה.
- (4) סטודנטיות בהיריון תחויבנה באישור מרופא נשים, זכאיות לקבל תו חניה בתשלום במשך כל השנה.
- (5) סטודנטים בני עובדים, זכאים לקבל תו חניה בתשלום במשך כל השנה.
- (6) סטודנטים נפגעי פעולות האיבה ובני משפחות שכולות. (עם הצגת אישור מהרשויות), זכאים לקבל תו חניה בתשלום במשך כל השנה.

ב. אופן הגשת בקשה לזכאים

- הבקשות תוגשנה לאגף הביטחון והבטיחות של האוניברסיטה (ע"ש מגיש הבקשה) כמפורט בסעיף 1 ו-2.

ג. אישור הבקשה והנפקת התווית

- (1) הבקשות תועברנה לאישור אגף הביטחון והבטיחות, סטודנטים שבקשותיהם אושרו, יקבלו תווית חניה באגף הביטחון לאחר שישלמו את האגרה. ניתן לשלם בכרטיס אשראי במשרדי אגף הביטחון והבטיחות.
- (2) בעת מסירת התווית, יידרש מגיש הבקשה להציג רשיון נהיגה ורכב תקפים על שמו או על שם הוריו/ בן/בת זוגם (מחייב קיומו של רישום בתעודת זהות, מסמך מהרבנות או הצהרה חתומה ע"י נוטריון). כן עליו להציג שובר תשלום וכן מסמכים רפואיים ואחרים כמתחייב מסעיף 2 א' (1) ו-(2), דלעיל.
- (3) סטודנטים שברשותם רכב של "חברה / קיבוץ" נדרשים להציג אישור "ממקום העבודה / קיבוץ" שאכן הרכב משמש את הסטודנט/ית במשך כל השנה.
- (4) כל רוכש תו חניה יאשר בחתימת ידו שקרא את הכתוב בטופס ההתחייבות לקבלת תו חניה.

4. הגרלת תוויות חניה

- א. מקומות החניה הפנויים שיוותרו לאחר חלוקת התוויות לזכאים כאמור בסעיף 1 דלעיל, יוגרלו בין הסטודנטים לתואר ראשון ותלמידי מכינה.
- ב. בהגרלה רשאים להשתתף סטודנטים בעלי רשיון נהיגה ורשיון רכב תקפים על שםם או על שם הוריהם, בן/בת זוגם. (כמפורט בסעיף 3 ג') סטודנט משתתף בהגרלה ואינו בעל רשיון נהיגה יועמד לועדת משמעת.
- ג. סטודנטים המעוניינים להשתתף בהגרלה יעשו זאת באמצעות אתר האינטרנט <http://security.haifa.ac.il> החל מיום ראשון, ה-10/7/2011 ולא יאוחר מיום חמישי ה-6/10/2011.
- ד. סטודנטים שיוזכו בהגרלה יכלו לקבל את התווית מיום 23/10/2011 בשעה 12:00 ועד יום 20/11/2011 עד שעה 14:30 הזכאים יציגו רשיונות נהיגה ורכב בעת קבלת התווית; אחר מועד זה תבוטל זכאותם ואפשרי שתיערך הגרלה נוספת בין הנרשמים שלא זכו בהגרלה הראשונה.
- ה. לאחר סקר מקומות פנויים במגרשים יוחלט באם לבצע הגרלה נוספת בין הנרשמים שלא זכו בהגרלה ראשונה.
- ו. ניתן לקבל את תוצאות ההגרלה מתאריך 23/10/2011 משעה 12:00 באתר האינטרנט <http://security.haifa.ac.il>. סטודנטים שאין ברשותם מחשב אישי יוכלו להיכנס לאתר האינטרנט בכיתות מחשבים של האוניברסיטה. כמו כן תפורסם רשימת הזוכים בלוח המודעות באגף הביטחון והבטיחות.

5. תו חניה לסמסטר קיץ ותו חניה קארפול

- א. תו חניה "קארפול" – ניתן לרכוש ל-3-5 סטודנטים על בסיס תו חניה יומי.
- ב. תו חניה לסמסטר קיץ ניתן לרכוש החל מה-3/7/2011-10/7/2011.

6. דמי חניה

- א יגבו דמי חניה מכל זכאי לצורך אחזקתם של המגרשים הקיימים, בעלות שתיקבע מדי שנה ע"י הנהלת האוניברסיטה.
- ב פטור לתשלום יינתן לנכים בעלי נכות % 60 ומעלה ונכים אחרים שברשותם רכב שירות רפואי.
- ג. ניתן לרכוש תו חניה לאחה"צ משעה 14:00 לכל התארים ללא הגרלה.

טבלת מחירי תווי חניה

אוכלוסיה זכאית	מחיר התו לשנה	מחיר התו לסמסטר	הערות
סטודנטים הלומדים לתואר שלישי	300 ש"ח	170 ש"ח	
סטודנטים הלומדים לתואר שני	600 ש"ח	300 ש"ח	
סטודנטים נכים	600 ש"ח	300 ש"ח	בעל תו נכה או מעל 60% נכות זכאי לתו ללא תשלום
סטודנטים חולים במחלות כרוניות	600 ש"ח	300 ש"ח	בהצגת מכתב מרופא מומחה
סטודנטים בני 60 ומעלה	600 ש"ח	300 ש"ח	בהצגת תעודת זהות
סטודנטיות בהריון	600 ש"ח	300 ש"ח	בהצגת מכתב מרופא נשים
סטודנטים בני עובדים קבועים	300 ש"ח	150 ש"ח	
תוויית אחה"צ משעה 14:00	280 ש"ח	150 ש"ח	סמסטר ב' בלבד
תו חניה יומי לכל השנה	120 ש"ח	70 ש"ח	סמסטר ב' בלבד
תו חניה ימי ו' בלבד	60 ש"ח	40 ש"ח	סמסטר ב' בלבד
תו חניה סמסטר קיץ	—	100 ש"ח	סמסטר קיץ בלבד

קנסות לפי נוהל סינדול מיום 30.10.2005

סינדול במקום אסור לחנייה: 75 ש"ח

סינדול במקום חנייה לנכים: 300 ש"ח

7. אחריות

האוניברסיטה לא תחשב כמי שנטלה על עצמה לשמור בשכר או שלא בשכר על רכבו של מקבל האישור לחנות בשטח האוניברסיטה.

האוניברסיטה לא תהיה אחראית בשום מקרה לרכב, אביזרו והחפצים שהיו בו, ו/או לנוק שייגרם לני"ל מכל סיבה שהיא לרבות גניבה, מכה, תקר וכיוצא בזה.

8. תשלום הקנסות

1. שיעורי הקנסות בגין: סינדול רכב לפי הראות סעיף 3.5 לתקנות ייקבעו על ידי הנהלת האוניברסיטה. תעריפים אלה יעודכנו מדי פעם ויפורסמו על גבי לוחות המודעות בתחום הקמפוס.
קנסות על פי תקנות אלה ישולמו בסוכנות הדואר באמצעות שובר תשלום של הדואר או בכרטיס אשראי
במשרדי אגף הביטחון והבטיחות.
2. המרת הקנס לאזרהה בסמכותו של כונן בכיר / הממונה על החניה / ראש אגף ביטחון ובטיחות בלבד.
3. לביוררים לאחר תשלום הקנס ניתן לפנות לממונה על החניה.

נספח "1"

עבירות חניה שבגין ביצוען יסונדל הרכב על-פי תקנות אלה

- א. חניה במקום המיועד לחניית רכב נכים.
- ב. חניה כפולה החוסמת כניסת רכב או יציאתו ממקום חניה מוסדר.
- ג. חניה הגורמת לחסימת ציר תנועה או חוסמת כניסה ויציאה למגרש חניה מוסדר.
- ד. חניה בתחום תחנות אוטובוסים.
- ה. חניה במקומות המסומנים בתמרור "אין חניה" או "אין עצירה" או מסומנים בשפת המדרכה בצבעים אדום-לבן או אדום-צהוב או תמרור ד.61, [X] סימון על הכביש אין חניה.
- ו. חניה על מדרכות או מדשאות.
- ז. חניה במגרשים המיועדים לחברי הסגל בלבד.
- ח. חניה שמורה לרכב יחידות האוניברסיטה.
- ט. חניה על מעבר חציה.
- י. חניה במקום המיועד לרכב חירום או הצלה.
- יא. חניה בחניוני האוניברסיטה ללא תו חניה או אישור חניה.
- יב. תפיסת שני מקומות חניה.
- יג. מספר תו החניה של הרכב אינו זהה למספר הרכב.
- יד. רכב הנכנס לאוניברסיטה וחונה בחניונים ללא אישור חניה.
- טו. כל מקום שאינו מסומן בסימני חניה.

סמכויות עובדי אגף הביטחון והבטיחות

עובד אגף ביטחון ובטיחות נושא בסמכויות כלהלן, לצורך ביצוע מכלול תפקידיו (וזאת מבלי לגרוע מהוראות הנוהלה המתייחסות לתפקידיהם וסמכויותיהם של ראש אגף ביטחון ובטיחות, מ"מ"ח הביטחון, מ"מ"ח הבטיחות, הממונה על החניה, עוזריהם והכוונן הבכיר):

1. בדיקת זהותו של כל אדם, בין בכניסות לשטח האוניברסיטה ובין בתחומי שטחה. מניעת כניסה של כל אדם המסרב להזדהות לשטח האוניברסיטה ו/או לכל בנין, חדר, ומתקן אחר שבתחומה ו/או הוצאת אדם כאמור משטח האוניברסיטה.
2. עיכוב חשוד עד לבוא משטרת ישראל.
3. עריכת בדיקות וחיפושים בחפציו של כל אדם ובכלי הרכב שברשותו, הן בכניסות לשטח והן בתחומי שטח זה, לרבות בכניסות לבניינים, חדרים ומתקנים אחרים, כולל יציאות.
4. מניעת כניסת כל אדם המסרב לאפשר חיפוש בחפציו ו/או ברכבו לשטח האוניברסיטה ו/או לאחד המקומות הנכרים בסעיף 3 דלעיל.
5. מניעת הוצאת רכוש האוניברסיטה משטח האוניברסיטה ע"י מי שאין בידו אישור לעשות כן, כולל חיפוש ברכב יוצא או בתיקים.
6. סגירת שטחים משטחי האוניברסיטה בפני כלי רכב ו/או בני אדם לצורכי ביצוע טכסים ו/או עבודות ו/או לצורכי פעולות מנע, חילוץ והצלה, לפי הוראת מ"מ"ח הביטחון/מ"מ"ח הבטיחות.
7. הפסקת פעילות פוליטית, ציבורית ואחרת שלא קיבלה אישור משלטונות האוניברסיטה או המתקיימת שלא בהתאם לאישור שנתקבל משלטונות האוניברסיטה.
8. מניעת כניסת רכב לשטח האוניברסיטה ללא אישור המתיר – על פי הוראות האוניברסיטה ונוהליה – כניסתו לשטח זה.
9. מניעת כניסה ו/או חניית רכב במקום בו אין הוא ראוי לחנות.
10. לפעול ע"פ נוהל "סיגנול רכב" לכל אותן מכוניות החונות במקומות אסורים לחניה.
11. הוצאת רוכלים ואנשים אחרים – שפעולתם בשטח האוניברסיטה לא הותרה מפורשות ע"י רשויות האוניברסיטה, על ציודם, משטח זה.
12. הגשת תלונות – כגון עבירות משמעת ועבירות אחרות כפי שמפורט בתקנון המשמעת.

דיקנאט הסטודנטים

דיקן הסטודנטים: פרופ' חנן אלכסנדר

ראש מינהל הדיקנאט: מר מיכה רב

מרכזת מזכירות הדיקנאט: גב' רות רוז בן-ברק

מזכירת דיקן הסטודנטים: גב' רוית נחתומי

לשכת דיקן הסטודנטים

חדר 317, קומה 3, בית הסטודנט, טל' 04-8240335, 04-8240334, פקס: 04-8240319
שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 8.00-15.00.

דיקנאט הסטודנטים הוא הרשות המרכזית באוניברסיטה הפועלת לרווחת הסטודנטים והמטפלת בבעיותיהם האישיות, האקדמיות והכלכליות, תוך קיום קשר הדוק עם הגופים האקדמיים והמינהליים של האוניברסיטה.

תפקידי דיקן הסטודנטים ומערכת הדיקנאט כוללים בין היתר:

- ♦ מתן עזרה וייעוץ לסטודנטים בבעיות אקדמיות, אישיות וכלכליות. סטודנטים יכולים לפנות לדיקן הסטודנטים במסגרת "דלת פתוחה" במהלך שנת-הלימודים (לא בחופשות) בימי ג' בין השעות 9.00-12.00 או לפי תיאום מראש. ניתן לפנות גם בכתב, תוך ציון שם מלא וכתובת לתשובה. פניות אנונימיות לא יטופלו. על-פי בקשת הסטודנטים, יישמר חיסיון השם בפניה לרשות המוסמכת.
- ♦ קיום קשר שוטף בין אגודת הסטודנטים ואוכלוסיות הסטודנטים לבין הנהלת האוניברסיטה והמערכת האקדמית והמינהלית שלה.
- ♦ ייזום, תכנון וביצוע פעילות לרווחת הסטודנטים, בין היתר בענייני מלגות, מעונות, הלואות, ייעוץ אקדמי, ייעוץ פסיכולוגי, ייעוץ והכוון לימודי-עסוקת, ולת"ס, וסיוע לסטודנטים בעלי קשיים פיזיים רפואיים.
- ♦ תכנון וקיום פעולות בתחומי החברה והתרבות בקמפוס, תוך שיתוף אגודת הסטודנטים.
- ♦ ייזום, תכנון וביצוע פעילות של מעורבות חברתית של סטודנטים בקהילה.
- ♦ ריכוז הטיפול בקבילות סטודנטים.
- ♦ ריכוז הטיפול בבקשות לעריכת פעילות ציבורית באוניברסיטה.
- ♦ ריכוז הפניות לוועדת חריגי שכר לימוד.

פעילות ציבורית

הפעילות הציבורית של חברי קהיליית האוניברסיטה בין כתליה מהווה חלק משלים של פעילותה האקדמית של האוניברסיטה. האוניברסיטה רואה את עקרון חופש הביטוי כעקרון יסודי שלה, ואת החינוך לתרבות של חופש הביטוי כאחת ממטרותיה.

עם זאת, על־מנת להבטיח קיומם של חיים אקדמיים תקינים נקבע, כי כל פעילות ציבורית המתקיימת בין כתלי הקמפוס תידרש לעמוד בתנאים הבאים:

- א. שמירת דיני מדינת ישראל.
  - ב. שמירה על תקנות האוניברסיטה, נהליה ורכושה.
  - ג. אי שיבוש מהלכם התקין של פעולות ההוראה, המחקר והעבודה בקמפוס.
- את נוהל הפעילות הציבורית ונהלים אחרים החלים בעניין ניתן לקבל בלשכת דיקן הסטודנטים.

התנדבות תמורת נקודות זכות אקדמיות – ולפ"ח

סטודנטים לתואר ראשון בלבד אשר יעסקו בפעילות חברתית, על פי הקריטריונים המוגדרים, בהיקף של 4 שעות שבועיות במהלך כל שנת הלימודים, יהיו רשאים לקבל נקודות זכות אקדמיות בהיקף של 4 נקודות באישור החוג באופן חד פעמי במהלך כל התואר. סטודנטים בתכניות משותפות (כדוגמת הפקולטה למשפטים) יוכלו לקבל 2 נקודות בלבד.

נקודות זכות עבור הפעילות כרוכות ברישום ובתשלום כקורס רגיל.

פרטים נוספים באתר של דיקנאט הסטודנטים.

מועדון "שיח ושיג"

המועדון מקיים הכשרה ותחרויות רטוריות. הפעילות מקנה לסטודנטים מיומנויות בדיבור בפני קהל, כישורי הקשבה וחשיבה ביקורתית. המצטיינים ייצגו את האוניברסיטה בתחרויות ארציות ובינלאומיות. אין צורך בניסיון קודם. לרישום ופרטים נא לפנות למר אורי זכאי, טל' 8324158.

מדור מלגות

ראש המדור: גב' אורלי עמר

מרכזת מלגות: גב' ענת אבוטבול

בניין בית הסטודנט, חדר 313 (קומה 3)

טל' 8288034, 8240669, 8240306, 8240330, פקס: 8249174

קבלת קהל בימי א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

המדור עוסק בחלוקת מלגות הצטיינות אקדמית ובמלגות סיוע כלכלי לסטודנטים חדשים וותיקים הלומדים לקראת תואר ראשון באוניברסיטת חיפה. הזכאות למלגה מותנית בעמידה בקריטריונים הנקבעים על-ידי הרשויות המוסמכות של האוניברסיטה.

1. תנאים בסיסיים לזכאות למלגה

- ◆ סטודנטים הלומדים לתואר ראשון במסגרת מספר השנים התקניות ובמעמד אקדמי מן המניין.
- ◆ **תקינות לימודים:** בבדיקת תקינות הלימודים, יילקחו בחשבון כל השנים בהם מבקשי המלגה רשומים לתואר ראשון באוניברסיטת חיפה, זאת גם במקרים של החלפת חוג/ים במהלך הלימודים לתואר.
- ◆ **היקף לימודים:** היקף הלימודים המינימאלי לזכאות למלגה הוא 20 נ"ז בשנת הלימודים (למעט תלמידי משפטים במסלול חד-חוגי וריפוי בעיסוק שנה ד', לגביהם המינימום הנדרש הוא 10 נ"ז).

מלגת סיוע כלכלי

- ◆ **בקשה למלגת סיוע** תוגש מידי שנה, ביוזמת הסטודנט על-גבי טופס המיועד לכך, החל מחודש אוגוסט ועד שבוע לאחר תחילת שנת הלימודים. טופס בקשה למלגה ניתן להשיג בחנות אקדמון באוניברסיטה (קיימת אפשרות לקבלו בדואר, פרטים בחנות, בטלפון 8240210).
- ◆ סטודנטים המתחילים לימודים בסמסטר ב' או בסמסטר קיץ יגישו בקשה למלגת סיוע עד יום תחילת לימודי הסמסטר בו יתחילו לימודיהם.
- ◆ הזכאות למלגה תיקבע על סמך צבירת ניקוד בנתונייהם הסוציו-אקונומיים של מבקשי המלגה. כמו כן, יהיה עליהם לעמוד בקריטריונים הבסיסיים שפורטו בסעיף מס' 1 לעיל.
- ◆ **הניקוד על מצב כלכלי** ייקבע על סמך גובה ההכנסה ברוטו לנפש במשפחה, בהתאם למעמדם המשפחתי ולמצבם הכלכלי של המועמדים.
- ◆ **נתונים מיוחדים** שיזכו בניקוד (כנגד הגשת אישורים): שרות צבאי סדיר או שרות לאומי, שרות מילואים בשנה החולפת העולה על 10 ימים רצופים או 35 ימים מצטברים (לסטודנטים ותיקים), עבודת הסטודנט, עולים חדשים עד 10 שנים בארץ, עולים חדשים עד 4 שנים בודדים בארץ, סטודנטים בודדים, קרובי משפחה מדרגה

ראשונה החולים במחלה קשה (בעלת השלכה על המצב הכלכלי של המשפחה), בן/בת-זוג סטודנט/ית לתואר ראשון או חייל/ת בשירות סדיר ומספר נפשות נתמכות בבית הסטודנט.

מלגות הישגים אקדמיים

סטודנטים הזכאים למלגת הצטיינות יאותרו על-ידי האוניברסיטה, ותישלח להם הודעה על כך בשבועות הסמוכים לאחר תחילת שנת הלימודים.

- ◆ הזכאות למלגת הישגים אקדמיים תיבחן על סמך ההישגים האקדמיים של הסטודנטים, ללא תלות במצבם הכלכלי או המשפחתי. הזכאות למלגה זו תתקיים גם אם הסטודנטים זכאים למלגת סיוע מקרנות חיצוניות או הממומנים בשכ"ל על ידי גורם כלשהו (למעט סטודנטים בפרויקט חבצלות, חובלים ומלט"ק).
- ◆ קבלת המלגה מותנית בפעילות חברתית בהיקף של 25 שעות שנתיות. סטודנטים בחוגים טיפוליים בפקולטה למדעי הרווחה והבריאות פטורים מחובת פעילות חברתית בכל שנה בה הם מבצעים עבודה מעשית/לימודי שדה במסגרת תוכנית הלימודים שלהם. רשימת פרויקטים חברתיים מוכרים לפעילות חברתית תישלח לזכאי המלגה עם הודעת הזכאות.

מלגות הישגים לסטודנטים חדשים

מלגת הישגים אקדמיים לסטודנטים חדשים תוענק בשנה א' בלבד על סמך הציון הפסיכומטרי הגולמי. לא זכאים למלגה זו סטודנטים הלומדים באוניברסיטה כיום או כאלה שהיו רשומים בעבר ללימודי תואר ראשון באוניברסיטת חיפה ולא השלימו את לימודיהם.

- ◆ סטודנטים בעלי ציון 730 ומעלה יהיו זכאים למלגה בהיקף של עד 100% מגובה שכר הלימוד הבסיסי (לא כולל תשלומים נלווים). גובה המלגה יקבע ביחס להיקף שכר הלימוד שלו.
- סטודנטים בעלי ציון 729-700 (למעט בחוגים לריפוי בעיסוק, לפיזיותרפיה ולהפרעות בתקשורת) יהיו זכאים למלגה בהיקף של עד 50% משכר הלימוד הבסיסי (לא כולל תשלומים נלווים). גובה המלגה יקבע ביחס להיקף שכר הלימוד שלו.

מלגות הישגים לסטודנטים ותיקים

תנאים בסיסיים למלגת הישגים: צבירת ציונים על קורסים בהיקף של 30 נקודות זכות בשנה קודמת ולא פחות מ-12 נקודות זכות בכל אחד מהחוגים, למעט סטודנטים הלומדים במסלולים הבאים:

במסלול חד-חוגי ובתוכניות המשולבות בפקולטה למשפטים – צבירת ציונים על קורסים בהיקף של 30 נקודות זכות משנה קודמת.
בלימודי ערב – צבירת ציונים על קורסים בהיקף של 22 נקודות זכות לפחות, ולא פחות מ-8 נקודות זכות בכל אחד מהחוגים.

יתכנו שינויים בקריטריונים לשנה"ל תשע"ג

ב. מעונותמנהלת המעונות: **גב' דליה מורג**

— גב' חוה נאמני	אם בית ראשית
— גב' רעות דריי	עוזרת אם בית
— גב' אבלין ענתבי	אם בית מעונות שקמה
— גב' ירונה דוד	מרכזת הרשמה
— גב' דלית אוסטר	רכזת גביית שכ"ד
— מר מאיר דניאל	מנהל תפעול המעונות
— גב' חן לוי	מרכזת מעונות
— מר ניסים יחזקאל	עובדי אחזקה
מר ליאור לוי	
מר חוסיין חוסיין	
מר שרון בן סימון	
— מר מיכה גולן	עובד אחזקה מעונות שקמה
— מר איציק אביב	קב"ט בטחון

טל': 04-8240621, 04-8249931, 04-8288219

פקס: 04-8256335, 04-8261017

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 08:30-14:00

שעות קבלה משרד הרשמה: ימים א'-ה' בין השעות 09:00-13:00

אתר האינטרנט: www.haifa.ac.il (בקטגוריית שירותים לסטודנט)<http://hudorms.haifa.ac.il>

באוניברסיטת חיפה מעונות לכ-1000 סטודנטים.

בשל הגידול במספר הסטודנטים הלומדים באוניברסיטה והביקוש הרב למגורים במעונות אין האוניברסיטה יכולה להבטיח מגורים לכל מבקשי הדיר.

אישור קבלה למעונות ניתן על-ידי ועדת מעונות, המתבססת על קריטריונים שהאוניברסיטה קבעה. בין הקריטריונים: הישגים אקדמיים (לרבות נתוני קבלה של סטודנטים חדשים), מצב כלכלי, מרחק מגורים מן האוניברסיטה. יובאו בחשבון נתונים מיוחדים כמו: עבודה, נכות, משפחה חד-הורית, משפחה שכולה מקרב אנשי הביטחון ונפגעי פעולות איבה, אחים/אחיות סטודנטים, שירות צבאי/לאומי ועבודה, שירות מילואים, נשים בנות מיעוטים, לימודי ערב.

- זכאים לדיוור במעונות ללא דיון (אך חייבים בהרשמה בצירוף האישורים הרלוונטיים):
- ◆ סטודנטים בודדים השהים בארץ מעל שנתיים ויתומים.
- ◆ סטודנטים עם נכות מעל 45% או 35% נכות גפיים תחתונות.
- ◆ סטודנטים בעלי ציון פסיכומטרי או סכס מעל 700 (מובטחים מגורים במעונות "טליה" לשנה א' בלבד).
- ◆ סטודנטים לתואר שני ושלישי (מובטחים מגורים במעונות "טליה").
- ◆ סטודנטים מצטיינים שציוניהם בין 5% הגבוהים בחוג בו הם לומדים (מובטחים מגורים במעונות "טליה").

הרשמה למעונות לשנת-הלימודים תשע"ב הסתיימה בתאריך 30.6.2011. מועמדים שבקשתם נדחתה יכללו באופן אוטומטי ברשימת המתנה, וזכאותם תיבחן על בסיס מקומות שיתפנו לפני או במהלך שנת הלימודים. רשימת המתנה תכלול גם מועמדים שלא הספיקו להירשם במועד. מועמדים כאלה יוכלו להירשם למעונות עם פתיחת שנת הלימודים ויתקבלו על בסיס מקום פנוי ובהתאם לזכאותם על פי הקריטריונים.

מלגת דיור

תואר ראשון – תוענק מלגת דיור לסטודנטים שנה א' עם פסיכומטרי מעל 700. המלגה תינתן למשך 3 שנים, בתנאי שהסטודנטים יהיו מצטייני חוגים שציוניהם בין 5% הגבוהים בחוג בו הם לומדים בשנים ב' ו-ג'. כמו כן, תוענק מלגה לסטודנטים ותיקים, מצטייני חוגים שציוניהם בין 5% הגבוהים בחוג בו הם לומדים.

תואר שני – תוענק מלגת דיור לסטודנטים שנה א' אשר ממוצע ציוניהם בתואר הראשון הינו 90 ומעלה.

במעונות מספר סוגי מגורים:

מעונות "פדרמן" – דירות בנות 3 חדרים, 2 סטודנטים בחדר. בכל דירה מטבח מאובזר, פינת אוכל, מקלחת ושירותים משותפים.

מעונות "בריטניה" – דירות בנות 6 חדרים, סטודנט בחדר. בכל דירה מטבח מאובזר, פינת אוכל, סלון, 2 מקלחות ו-2 שירותים משותפים.

מעונות "טליה" – מגורים מרווחים ומעוצבים ברמה גבוהה.

מעונות לסטודנטים לתואר ראשון – דירות בנות 6 חדרים, סטודנט בחדר.

מעונות לסטודנטים לתואר שני ושלישי – דירות בנות 3 חדרים, סטודנט בחדר.

בכל דירה מטבח מאובזר, פינת אוכל וסלון משותפים. לכל חדר מקלחת ושירותים צמודים. **הערה:** במידה ומספר הסטודנטים לתארים מתקדמים גבוה ממספר הדירות ל-3 חדרים, יתגוררו בדירות בנות 6 חדרים.

מעונות "בני חיפה" – אחד מבנייני מעונות "טליה", שנבנה בסיוע עיריית חיפה, לסטודנטים תושבי חיפה בלבד.

הדירות בנות 5 חדרים, סטודנט בחדר. בכל דירה מטבח מאובזר, פינת אוכל וסלון משותפים. לכל חדר מקלחת ושירותים צמודים.

מעונות "שקמה" – ממוקמים בשכונת רוממה החדשה בחיפה, כ-20 דקות נסיעה מהאוניברסיטה.

דירת חדר הכוללת מטבחון מאובזר, מקלחת ושירותים משותפים. בכל דירה שני סטודנטים.
מעונות לזוגות נשואים – במעונות "טליה" – דירות בנות 2 חדרים מרווחות ומעוצבות ברמה גבוהה.

בכל דירה מטבח מאובזר, פינת אוכל, סלון מקלחת ושירותים.

מעונות לסטודנטים נכים – במעונות "פדרמן" ו"טליה" קימות דירות המותאמות לסטודנטים נכים עפ"י חוק.

במעונות שבמתחם הקמפוס ניתנים השירותים הבאים: חניה, חדרי מחשבים, חדרי כביסה, פעילויות תרבות, מועדון, מכוונות צילום, כיתת עיוורים, בית כנסת, חיבור לאינטרנט מהיר בתשלום, חיבור לשירותי הטלוויזיה בכבלים בתשלום ועוד. כמו כן קיים מינימרקט.

במעונות שקמה: חדר כביסה לשימוש דיירי המעונות.

* השיבוץ לסוגי המעונות ייעשה לפי ותק בלימודים תוך התחשבות בבקשת הסטודנט.

ג. מרכז ברמן ליעוץ פסיכולוגי והכוון לימודי תעסוקתי

רכזת מינהלית: **קרן שפע-בריל**

1. המדור ליעוץ והכוון לימודי-תעסוקתי

ראש המדור: **ד"ר קרלוס פיזר**

מרכזת המדור: **לימור אינדיבו**

חדר 228 קומה 2, בית הסטודנט, טל' 8249508, פקס' 04-8240664

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 9:00-14:00

חלק מהשירותים במדור זה כרוכים בתשלום ובתיאום מראש.

היעוץ הינו תהליך המורכב משלוש עד ארבע פגישות עם יועץ/ת פסיכולוג/ית, שיחות, שאלונים, שימוש במערכות ממוחשבות תומכות החלטה, ומבחנים אשר מסייעים בקבלת החלטה לגבי המשך הדרך המקצועית.

יעוץ זה מיועד לכלל הסטודנטים באוניברסיטה:

1. תלמידי המכינה המתלבטים בבחירת חוגי לימוד.

2. סטודנטים אשר שוקלים בחירת חוג נוסף, או החלפת חוגים.

3. סטודנטים אשר עומדים לסיים את לימודיהם, וזקוקים להדרכה בתכנון המשך הקריירה המקצועית, כולל הסבה מקצועית. כמו כן, עזרה בתיבת קורות חיים והדרכה לקראת מבחני קבלה לעבודה.

4. עולים חדשים אשר מתלבטים בבחירת מסלול לימודים או המשך לימודים בארץ. יעוץ זה ניתן בשפות זרות רבות.

היעוץ כרוך בתשלום. קיים תעריף מוזל לסטודנטים של אוניברסיטת חיפה. המדור מציע שירותים גם לפונים מן הקהל הרחב.

לרשות הפונים עומדת ספריית מקצועות, הכוללת מידע על מקצועות לימוד, תיאור מפורט של חוגי הלימוד השונים הנלמדים באוניברסיטה, תכניות הלימוד בשנה הנוכחית, תחומי התמחות שונים ואפשרויות תעסוקה לאחר הלימודים.

בספרייה ישנם מאגרי מידע ממוחשבים:

- ◆ מבדק: מערכת ממוחשבת, שתפקידה לעזור למשתמשים לקבל החלטה בבחירת מקצוע, לארגן שיקולים שונים לפי סדר חשיבותם בעיניהם, ולמצוא את המקצועות השונים העונים על שיקולים אלה.
- ◆ מאגר סרטים בנושא לימודים ותעסוקה שמטרתם להמחיש את אופי הלימודים והתעסוקה במקצועות השונים.
- ◆ מאגר התמחות במשפטים.
- ◆ מידע ממוחשב על התעסוקה של בוגרי האוניברסיטה ואפשרות להתייעץ עם בוגרי חוגים שונים.

ניתן לעיין בספריית המקצועות בשעות הקבלה. השימוש לסטודנטים של אוניברסיטת חיפה ללא תשלום. עם זאת, השימוש בחלק מהתוכנות כרוך בתשלום ובתאום מראש.

תעסוקת סטודנטים ובוגרים

- ◆ אתר משרות וקורות חיים של אוניברסיטת חיפה <http://jobresume.haifa.ac.il> (בלי www). האתר כולל הצעות עבודה במגוון תחומים. סטודנטים ובוגרים של אוניברסיטת חיפה יכולים לפרסם באתר קורות החיים שלהם ולקבל הודעות על משרות מתאימות לדוא"ל.
- ◆ סדנאות הכנה לראיונות עבודה וכתובת קורות חיים.
- ◆ ייעוץ לימודי, פיתוח הרגלי למידה והתמודדות עם חרדת מבחנים
- ◆ ייעוץ זה מיועד לכלל הסטודנטים באוניברסיטה ותלמידי המכינה, וכולל:
  1. ייעוץ אישי בטכניקות למידה, שמטרתו שיפור הרגלי הלמידה.
  2. ייעוץ והדרכה אישית בהפחתה של חרדת מבחנים.
  3. סדנאות להגברת יכולת הלמידה. בסדנה נלמדות אסטרטגיות למידה, ומטרתה לאפשר לסטודנטים לרכוש כלים חדשים ויעילים בהתמודדותם עם הלימודים.
- היעוץ כרוך בתשלום. קיים תעריף מוזל לסטודנטים של אוניברסיטת חיפה.

2. מדור טיפול פסיכולוגי קליני

ראש המדור: **מר חיים קפלן**
מרכזת המדור: **מיכל קסטרו**

חדר 160ה', הבניין הרב-תכליתי
שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 9:00-14:00.
המדור פעיל לאורך השנה, כולל בחופשות.
סטודנטים יכולים לקבל טיפול פסיכולוגי במגוון תחומים:

- ◆ מצבי משבר ומצוקה רגשית.
- ◆ בעיות של דימוי עצמי וחוסר בטחון.
- ◆ קשיים ביצירת קשר עם בן/בת הזוג.
- ◆ בדידות חברתית.
- ◆ קשיי הסתגלות ללימודים ומיצוי הפוטנציאל האישי.
- ◆ המדור מעניק טיפול במגוון צורות:
  - טיפול דינמי.
  - טיפול קוגניטיבי ממוקד.
  - טיפול קבוצתי.
  - טיפול זוגי.
  - יעוץ פסיכיאטרי.
  - אבחון דיאגנוסטי.

הטיפול כרוך בתשלום.

ניתן לתאם טלפונית עם המזכירות בטלפון 8249334 או לדוא"ל: mclini@univ.haifa.ac.il
לאחר השעה 16:00 ניתן לפנות לכונן בכיר ביחידת הביטחון, טל' 2340, 2360.

ד. המדור למעורבות חברתית

ראש המדור: **גב' איריס פסלר**

גב' לילך ברקת – מרכזת תכניות מעורבות ותרבות בקהילה.
גב' מירב שחר – מרכזת פרויקטים קהילתיים.
מר איאז קיזל – רכז התכנית למנהיגות דרוזית.
גב' דורית אבו – מרכזת המדור למעורבות חברתית.
חדר 311 קומה 3, בית הסטודנט, טל' 8240665-04
פקס': 8240743-04
שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10:00-15:30.

מטרות המדור:

1. גיוס קבוצות של מועמדים לאוניברסיטה וסטודנטים לכל התארים, בעלי מודעות חברתית גבוהה ומוכנים לפעילות חברתית, במטרה להביא לשינוי חברתי ואישי.

2. יצירת מסגרות תמיכה כלכליות, חברתיות ואקדמיות ייחודיות לאוכלוסייה זו.
3. הפעלת פרויקטים חברתיים על-ידי סטודנטים.

מטרות אלה מתבצעות באמצעות התכניות שלהלן:

- 1) התכנית למעורבות חברתית, טל' 04-8240665
- 2) התכנית למנהיגות קהילתית לסטודנטים דרוזים, טל' 04-8288322
- 3) התכנית למנהיגות יהודית-ערבית, טל' 04-8240665
- 4) התכנית למצוינות אקדמית וחברתית בתמיכת קרן ידידי רווה-רביד, טל' 04-8240665
- 5) מעו"ף, טל' 04-8240745
- 6) אתגר, טל' 04-8240745
- 7) גן-הילד, טל' 04-8240745
- 8) תכניות מלגות של קרן רש"י, טל' 04-8240745
- 9) תכנית אקדמיה, טל' 04-8240665

המדור למעורבות חברתית קולט סטודנטים לאחר מיון מיוחד. בכל התכניות מושם דגש על הפוטנציאל האקדמי של המועמדים ומעורבותם החברתית. הסטודנטים המתקבלים לפעילות במדור זוכים במלגה למימון חלקי של שכר לימוד. בחלק מן התוכניות ניתנים גם שיעורי עזר וייעוץ אישי על-ידי צוות המדור. הסטודנטים משולבים בפרויקטים חברתיים ומשתתפים במערך של מפגשים חברתיים המאורגנים על-ידי המדור.

הקריטריונים לקבלה הם:

1. רקע חברתי-כלכלי
  2. הישגים לימודיים
  3. איזור מגורים
  4. מודעות ומעורבות חברתית
  5. קריטריונים ייחודיים לתכניות החברתיות אשר יופעלו בתשע"ב.
- יוכלו להגיש מועמדות לפעילות בתוכניות המדור מועמדים לחוגים וסטודנטים לתואר ראשון משנה א' ר-ב', ומועמדים לתואר שני ותואר שלישי משנה א', שהתקבלו או לומדים באוניברסיטת חיפה.

אופן ההרשמה וקבלה:

1. **מועדי ההרשמה:** הרשמה לתוכניות המדור לקראת שנת הלימודים תשע"ב תחל בתאריך 1.8.2011 ותסתיים ב-6.11.2011. לחלק מן התכניות יפורסמו מועדים אחרים.
2. **טופס הרשמה:** ניתן לקבלו במדור למעורבות חברתית – חדר 311, קומה 3 בבית הסטודנט במזכירות המדור החל מה-1.8.2011.
3. **תהליך הקבלה:** קבלתם של המועמדים לאחת מן התכניות המופעלות על-ידי המדור מותנית בעמידה בקריטריונים, בראיון אישי, מרכז הערכה קבוצתי ובהחלטת הגורם המממן.
4. התשובה לסטודנטים תישלח בדואר עד תום סמסטר א'.

ה. המדור לסיוע אקדמי ואישי

ראש המדור: **גב' אתי פישר**

רכזת אקדמית: **גב' מרים קוטן-פלג**

רכזת קידום מצויינות אקדמית: **גב' רויטל לוינזון**

חדר 217, קומה 2, בית הסטודנט טל' 04-8249964

שעות קבלה מזכירות המדור: ימים א'-ה' בין השעות 15:00-9:00

המדור לסיוע אקדמי ואישי פועל למען קידום האקדמי של הסטודנטים באוניברסיטת חיפה ומגיש שירותי ייעוץ ותמיכה אקדמיים ואישיים לכל הסטודנטים. השירות במדור כרוך בהשתתפות סמלית.

סיוע אקדמי ייחודי ניתן לסטודנטים הבאים:

1. סטודנטים דוברי שפת אם עברית ועולים עד 10 שנים בארץ –

יועצת אקדמית: **גב' מורן וענונו-הוכמן**.

2. סטודנטים ערבים – יועצות אקדמיות: **גב' רנא סמעאן וגב' אמל סאלם**.

3. סטודנטים יוצאי אתיופיה – יועצת אקדמית: **גב' עדי בן מנחם**.

השירותים המוצעים:

1. **ייעוץ אקדמי:** סטודנטים מוזמנים לבוא למשרדי המדור, בשעות הקבלה של היועצות האקדמיות ולהתייעץ בכל נושא ובעיקר בנושאים אקדמיים: בניית מערכת לימודים, ארגון הלימודים, התלבטויות ובעיות אחרות.

2. **שיעורי עזר:** סטודנטים המתקשים בקורסים שונים בלימודיהם מוזמנים להיעזר במערך שיעורי העזר. השיעורים ניתנים ע"י סטודנטים מצטיינים משנים מתקדמות או מתארים מתקדמים.

3. **קורסי תגבור לקורסים אקדמיים:** במהלך שנה"ל מתקיימים קורסי תגבור בשיתוף חוגי לימוד. הקורסים ניתנים בנוסף להרצאות ולשעות התרגול הניתנים מטעם חוגי הלימוד.

4. **חונכות אישית** – סטודנטים הזקוקים ללווי אקדמי ואישי רצוף במהלך שנת-הלימודים והמאותרים על-ידי צוות המדור, מקבלים סיוע של חונכות אישית הניתן על-ידי סטודנטים מצטיינים באוניברסיטה בהתאם לחוגי הלימוד השונים.

5. **פעילויות תרבות לסטודנטים המקבלים סיוע על-ידי מינהל הסטודנטים:** הסטודנטים מוזמנים לקחת חלק בפעילויות החברתיות השונות יחד עם מדריכי המינהל, כגון: ציאה לטיולים, מסיבות, ימי עיון ועוד.

שירותים ייחודיים המוצעים לסטודנטים עולים ולסטודנטים יוצאי אתיופיה:

1. חלוקת כרטיס צילום: סטודנטים עולים וזכאים לקבל שני כרטיסי צילום בשנה (אחד בסמסטר).

2. **ייעוץ בנושא שכר לימוד:** מימון שכר לימוד ע"י מנהל הסטודנטים מותנה בעמידה בדרישות אקדמיות. סטודנטים אשר לא עמדו בדרישות האקדמיות ונקלעו לקשיים במימון שכר הלימוד יוכלו לקבל המלצה וסיוע, אך אין המדור יכול להבטיח את מימון שכר הלימוד.

טיפול בפניות סטודנטים

רכזת רווחה ופניות סטודנטים, **גב' שרון סיני**

חדר 318, קומה 3, בית הסטודנט

שעות הקבלה: א', ב', ד', ה', בין השעות 8.00-13.00

ג' 9.00-12.00, במסגרת "דלת פתוחה" אצל הדיקן

טלפון: 04-8240629

דוא"ל: ssinai@univ.haifa.ac.il

סיוע לסטודנטים בנושאים הבאים:

- ◆ טיפול בפניות סטודנטים בנושאים אקדמיים או מנהליים; מתן המידע המתאים או העברת הפנייה לגורם מטפל, תוך עדכון הפונים במצב הטיפול.
- ◆ סיוע לסטודנטים עם מוגבלויות ולקויות רפואיות; בדיקת הצרכים, סוג והיקף הסיוע הדרוש לסטודנט על-פי אופי הלקות.

◆ לסטודנטים עיוורים וכבדי ראייה

- סיוע בהקראה/שכתוב בבחינות.
- סיוע בביצוע משימות לימודיות, כגון: הוצאת חומר ביבליוגרפי מהספרייה, צילום והקלדה. ההרשמה בתחילת כל סמסטר.

◆ לסטודנטים עם לקויות שמיעה

- סיוע בקשר עם יחידות אקדמיות ומנהליות על-פי הצורך.
- אפשרות להשאלת מכשיר FM.

◆ לסטודנטים עם נכויות ניידות ונכויות פיזיות אחרות

- מתן מידע וסיוע בביצוע מטלות על פי הצורך, בעזרת סטודנט מלווה, כרטיסי צילום, התאמות לימודיות.
- שירותים נוספים לסטודנטים עם נכויות, מגבלות פיזיות ולקויות למידה המוענקים ביחידות אחרות – ראה בהמשך.
- ◆ התאמות לבחינות לסטודנטים עם מוגבלויות ולקויות רפואיות. ראה להלן הנחיות להגשת בקשה להתאמות בבחינות.
- ◆ ריכוז וטיפול בפניות לוולת"ם סטודנטים. ראה להלן "מידע לסטודנטים המשרתים במילואים".

◆ התאמות לסטודנטיות בהריון ובשמירת הריון, ולסטודנטים וסטודנטיות לאחר לידה, אימוץ או קבלת ילד למשמורת

1. כללי

1.1 הגדרות

1.1.1 "סטודנט" – הגדרה

סטודנט כפי שמוגדר בחוק זכויות הסטודנט (התשס"ז-2007).

1.1.2 "סטודנט/ית זכאי/ת" – הגדרה 1

סטודנטית בשמירת הריון או בטיפולי פוריות 21 ימים ומעלה במהלך סמסטר.

סטודנט או סטודנטית בחופשת לידה או אימוץ/משמורת 21 ימים ומעלה

במהלך סמסטר.

1.1.3 "מטלה" – תרגיל, עבודה, עבודה סמינריונית, פרויקט, רפראט.

2. הריון, שמירת הריון וטיפולי פוריות

2.1 היעדרות משיעורים

א. "סטודנטית זכאית" זכאית להיעדר מ 30% מכלל השיעורים בכל קורס בו חלה חובת נוכחות.

ב. אם היעדרות עלתה על 30% תינתן לסטודנטית האפשרות לבטל את הקורס ולחזור עליו.

2.2 מטלות

"סטודנטית זכאית" אשר לא הגישה מטלות במועדים שנקבעו כי אלה חלו בתקופת היותה לפי אישור רפואי, בשמירת הריון או טיפולי פוריות רשאית להגיש את המטלות או מטלות חלופיות בהתאם להחלטת המרצה, ובתאום עמו, באיחור של 7 שבועות מתום תקופת היותה "סטודנטית זכאית".

2.2 מעבדות, סדנאות, עבודה מעשית

א) מעבדות, סדנאות או עבודה מעשית שהתקיימו בתקופה בה הסטודנטית היתה בשמירת הריון או בטיפולי פוריות יושלמו בתאום עם המרצה בפרק זמן שייקבע על ידו, בהתאם לאופי הדרישות בכל אחת מהמטלות הנ"ל. ראשי החוגים יפעלו לקביעת נהלים בעניין זה וידאגו לפרסמם.

ב) אם לדעת המרצה לא ניתן להשלים את הדרישות בפעילויות הללו לא נוכחות, יהיה על הסטודנטית להשתתף בהן שוב בסמסטר הקרוב בו יוצעו.

ג) ראשי החוגים במדעי הטבע והחיים יקפידו שיפורסם מידע לגבי חומרים שבהם משתמשים במעבדות, כאלה שעלולים להיות גורמי סיכון לנשים בהריון. יש למנוע מסטודנטיות בהריון להשתתף במעבדות שבהם יש שימוש בחומרים מסוג זה. גם אם אין במעבדות שימוש בחומרים מסכנים, יש לאפשר לסטודנטית שבוחרת בכך שלא להשתתף במהלך הריונה במעבדות שמחייבות

1 המסמך מנוסח כולו בלשון נקבה, אך הוא רלוונטי גם לסטודנטים לפי זכאותם מכוח חוק עבודת נשים, התשי"ד-1954.

שימוש בחומרים. השלמתן של המעבדות תתאפשר להן בתום תקופת ההיריון או חופשת הלידה.

2.4 בחינות

- (א) סטודנטית בהיריון שמצבה לא מאפשר נוכחות בבחינה, תבחן במועד אחר במסגרת המועדים המקובלים (הסטודנטית תידרש להמציא אישור רפואי).
- (ב) "סטודנטית זכאית" (הנמצאת בשמירה היריון או בטיפול פוריות) תהא זכאית להיבחן במקצועות בהם לא נבחנה בגין מצבה, במועדי הבחינות המקובלים במוסד (מועד ב, ג וכדומה).
- (ג) "סטודנטית זכאית" (הנמצאת בשמירת הריון או בטיפול פוריות) שנעדרה מבחינה של קורס המהווה "דרישה מוקדמת" לקורס אחר, או לשנת לימודים מתקדמת, זכאית ללמוד "על תנאי" בקורס המתקדם או בשנה מתקדמת.
- (ד) לסטודנטיות בהיריון אישור ליציאה חריגה לשירותים במהלך הבחינה.
- (ה) לסטודנטיות בהיריון תינתן תוספת זמן בבחינה של 30 דקות.

3. חופשת לידה וחופשה בגין אימוץ

3.1 היעדרות משיעורים

- (א) "סטודנטית זכאית" זכאית להיעדר מ 30% מכלל השיעורים בכל קורס בו חלה חובת נוכחות.
- (ב) אם ההיעדרות עלתה על 30% תינתן לסטודנטית האפשרות לבטל את הקורס ולחזור עליו.

3.2 מטלות

- (א) "סטודנטית זכאית" רשאית להגיש מטלות שניתנו בסמסטר בו ילדה (ומועד הגשתן לאחר הלידה), או מטלות חלופיות בהתאם להחלטת המרצה, באחר של 7 שבועות מהמועד האחרון שניתן להגשת המטלות או מתום תקופת היותה "סטודנטית זכאית" (המאוחר מבין השניים). עבור הגשת המטלות במועד החדש שנקבע לא יגבה תשלום נוסף.

3.3 מעבדות, סדנאות, עבודה מעשית

- (א) מעבדות, סדנאות או עבודה מעשית שהתקיימו בתקופה בה הסטודנטית היתה זכאית יושלמו בתאום עם המרצה בפרק זמן שייקבע על ידו, בהתאם לאופי הדרישות בכל אחת מהמטלות הנ"ל. ראשי החוגים יפעלו לקביעת נהלים בעניין זה וידאגו לפרסם.
- (ב) אם לדעת המרצה לא ניתן להשלים את הדרישות בפעילויות הללו ללא נוכחות, יהיה על הסטודנטית להשתתף בהן שוב בסמסטר הקרוב בו יוצעו.

3.4 בחינות

- (א) "סטודנטית זכאית" רשאית להעדר מבחינות לתקופה של עד 14 שבועות מיום הלידה ותהא זכאית להיבחן במקצועות בהם לא נבחנה בתקופה הנ"ל, במועדי הבחינות המקובלים.

(ב) סטודנטית זכאית שנמצאת בחופשת לידה ונעדרה מבחינה של קורס המהווה "דרישה מוקדמת" לקורס אחר, או לשנת לימודים מתקדמת, זכאית ללמוד "על תנאי" בקורס המתקדם או בשנה המתקדמת.

3.5 ביטול קורס או דחייתו

(א) "סטודנטית זכאית" תהא רשאית לבטל קורס/ים גם לאחר המועד האחרון לביטול ובתנאי שטרם נבחנו, ותוכל להירשם מחדש ללא תשלום נוסף.

3.6 הקפאת לימודים

(א) "סטודנטית זכאית" רשאית להקפיא את לימודיה (לבצע הפסקת לימודים) לפני מועד הבחינות רטרואקטיבית לסמסטר בו ילדה, ולשמור את זכותה להירשם מחדש ללא תשלום ובלבד שהלימודים לא יידחו מעבר לשנתיים.

3.7 בן או בת הזוג לסטודנטית זכאית

(א) בן או בת הזוג לסטודנטית זכאית יהיו זכאים לחופשה בת שבוע מהלימודים.
(ב) בן או בת הזוג לסטודנטית זכאית יהיו זכאים למועד בחינה נוסף אם לא השתתפו בבחינה שמועד עריכתה היה במהלך שלושה שבועות מיום הלידה.

4. מועד סיום התואר

מועד סיום התואר יוארך בהתאם למשך תקופות ההעדרות המותרות, ללא תשלום תקורה, עד לשנה מהמועד המקובל לסיום התואר.

5. תארים מתקדמים

(א) "סטודנטית זכאית" לתארים מתקדמים תהא זכאית להארכת לימודיה למשך שנה.
(ב) לא תופסק מלגה לסטודנטית זכאית בגין שמירת הריון או חופשת לידה.
(ג) עם תום תקופת המלגה תהא סטודנטית זכאית להארכה של המלגה לתקופה השווה למספר השבועות בהן היתה בשמירת הריון ו/או בחופשת לידה במהלך תקופת המלגה, ולא יותר מאשר לסמסטר נוסף.
(ד) כל מוסד יקים קרן ייעודית כללית ממנה תשולם המלגה לסטודנטית זכאית שמלגתה הוארכה.

6. חנייה

(א) סטודנטית זכאית לקבל תווי חנייה החל מהחודש השביעי להריונה ועד חודש לאחר הלידה.
(ב) המוסד ישתדל לתת העדפה ברכישת תו חנייה בתוך הקמפוס להורים לילדים עד גיל שנתיים.

7. פרסים ומענקי הצטיינות

פרסים, מלגות ומענקי הצטיינות מהמוסד אשר מבוססים על ציונים ועל משך תקופת סיום הלימודים יחושבו לסטודנטית יולדת תוך הפחתת תקופת חופשת הלידה אותה ניצלה בפועל.

8. כרטיסי צילום

א) "סטודנטית זכאית" תהא זכאית לכרטיסי צילום בגין היעדרויותיה עד לתקרה של 40 צילומים ליום העדרות.

9. תשתיות מתאימות

א) מוסד יחויב בהקמת חדרי הנקה בכל קמפוס באופן שיהיו נגישים לכל הסטודנטיות. חדר ההנקה יצויד במשטח החתלה, במקרר עם מקפיא, בשקע חשמל ובקרבת מקום יהיה כיור מים.

ב) מוסד יחויב בהקמת משטחי החתלה באופן שיהיה נגיש לכל הסטודנטיות ברחבי הקמפוס.

ג) יש לדאוג לכך שבאולמי ההרצאות ובחדרי הבחינות יהיה פתרון הולם לנשים בהיריון מתקדם שיאפשר להם נוחות ישיבה וכתיבה.

10. נהלי טיפול

א) המוסד ימנה רכו לטיפול לטיפול בסטודנטיות/סטודנטים זכאיות/זכאים.

ב) אישורים על שמירת היריון, טיפולי הפריה, לידה ואימוץ ימסרו לרכו תוך שבועיים מתחילת התקופה הרלוונטית. הסטודנטים/הסטודנטיות יצרפו את רשימת הקורסים, המעבדות, הסדנאות, העבודה המעשית שהם משתתפים בהם.

ג) הרכו יהיה אחראי להעביר את האישורים הנדרשים למרצים מבלי לחשוף את האישורים הרפואיים.

ד) הרכו יטפל בתלונות של סטודנטיות זכאיות שלדעתן אינן זכויותיהן אינן ממומשות.

ה) סטודנטיות זכאיות תוכלנה להגיש ערעור על החלטה בגינן לנציב הקבילות, רק לאחר שפנו לרכו וקבלו את תשובתו.

11. פרסום

א) מוסד להשכלה גבוהה יפרסם בכל שנה בשנתון/בידיעון ובאתר את הכללים והדרכים לקבלת השירותים המיוחדים להם זכאים "סטודנטים זכאים".

ב) הממונה על הטיפול בסטודנטים זכאים יביא בפתיחת כל שנה את עיקרי המסמך, לידיעת חברי הסגל האקדמי והמנהלי.

הנחיות להגשת בקשה להתאמות בבחינות בגין לקות רפואית או מגבלה – ראה עמ' 82.

מידע לסטודנטים המשרתים במילואים

1. כללי

– סטודנטים הלומדים לתואר ראשון ותלמידים במכינה חייבים לדווח על כך, בלוויית אישור, לקצינת/קישור ביחידתם.

– **בהתאם לפקודת מטכ"ל שירות מילואים של סטודנט בתואר ראשון לא יעלה על 12 יום ושל תלמיד מכינה לא יעלה על 21 יום בשנה אקדמית** כפי שהיא מוגדרת על-ידי צה"ל – מ' 1.10.2011 עד 31.7.2012.

- סטודנטים הלומדים לימודי קיץ, לא חלה עליהם מגבלה במספר הימים לשירות מילואים, אך באפשרותם להגיש בקשה לולת"ם, שתידון לגופה.
- סטודנטים לתואר מתקדם (שני או שלישי) אינם רשאים להגיש בקשה לולת"ם.
- ולת"ם סטודנטים מטפל בבקשות הדנות בתקופת מילואים של 6 ימים ומעלה בלבד. סטודנטים הנקראים לשירות מילואים לתקופה קצרה יותר יפנו ליחידתם.
- ולת"ם לא ידון בבקשות לדחיית שירות מילואים מטעמים אישיים או רפואיים, אלא מנימוקים אקדמיים בלבד.
- סטודנטים ייקראו לשרות מילואים (6 ימים ומעלה) לא יותר מפעם אחת במהלך סמסטר.

2. מידע על הגשת ולת"ם

ניתן להגיש בקשה לביטול, קיצור, דחייה או פיצול של שירות מילואים או לחופשה מן השירות במקרים הבאים:

- סטודנט שקיבל צו מילואים לתקופה העולה על 12 יום ומבקש לשרת רק 12 יום על-פי פקודת מטכ"ל יפנה ישירות לקצינת/ת הקישור ביחידתו לתיקון הצו.
- סטודנט שקיבל צו מילואים לתקופה העולה על 12 יום ומבקש לקצר, לבטל או לדחות את השירות לתקופה של פחות מ-12 יום יגיש שתי בקשות – אחת באופן אישי לקצינת/ת קישור ביחידתו לתיקון הצו, והשנייה לולת"ם באמצעות מדור מלגות ורווחה בדיקנאט הסטודנטים.
- סטודנט שקיבל צו מילואים לתקופה של 12 יום ומעוניין לקצר, לבטל או לדחות את השירות יגיש בקשה לולת"ם באמצעות מדור מלגות ורווחה בדיקנאט הסטודנטים.

בקשת ולת"ם תוגש מיד עם קבלת צו הקריאה, ולא יאוחר מ-45 יום לפני מועד היציאה לשמ"פ. אין לעכב את הגשת הבקשה גם אם אין תאריכי בחינות. ניתן לציין מועדים משוערים לבחינות ולצרף במועד מאוחר יותר אישור על המועדים.

בקשת ולת"ם תוגש בדיקנאט הסטודנטים – חדר 318, קומה 3, בית הסטודנט, בימים א'-ה' בין השעות 11.00-13.00, טל' 04-8240629, פנימי 2629.

ניתן להשתמש בתיבות השרות המוצבות בסמוך ללוחות המודעות של המדור, לקבלת טפסי ולת"ם ומסירתם בכל שעות היום. **הטופס ישלח באמצעות הדיקנאט בלבד.**

ניתן להשיג את הטופס באינטרנט בכתובת: <http://www.idf.il/valtam>

— סטודנט יקבל הודעה על מועד הדיון בבקשתו, ויהיה רשאי להשתתף בדיון באמצעות ועידת וידאו מהאוניברסיטה מבלי להגיע לבקו"ם. פרטים בדיקנאט. סטודנט שאינו מעוניין להשתתף בדיון יוכל להתקשר למדור ולת"ם ביום הדיון לקבלת תשובה לבקשתו בטלפון 03-7379500.

— החלטת ולת"ם תישלח לבית הסטודנט כשבועיים וחצי לפני מועד היציאה למילואים.

— ערעור על החלטת ולת"ם ניתן להגיש מייד עם קבלת תשובת ולת"ם, **ובכל מקרה לא יאוחר מ-7 ימים ממועד הדיון בבקשת ולת"ם.** הערעור יוגש רק במקרה שנוספו פרטים או נימוקים חדשים שלא צוינו בבקשת ולת"ם המקורית.

3. סיוע לסטודנט החוזר משירות מילואים פעיל

האוניברסיטה עושה את מירב המאמצים להקל על סטודנטים השבים משירות מילואים להשתלב בהמשך לימודיהם. השירותים ניתנים באמצעות אגודת הסטודנטים, מינהל התלמידים ודיקנאט הסטודנטים.

השירותים יינתנו עם הצגת אישור על שירות מילואים.

3.1 אגודת הסטודנטים – משרד אקדמי

- כרטיסי צילום – קבלת 40 צילומים, עבור כל יום לימודים בתקופת השרות במילואים.
- שיעורי עזר פרטניים – שיעור אחד ליום לימודים, ועד שלושה שיעורים לשבוע. השיעורים יינתנו באמצעות המדור לסיוע אקדמי ואישי בדיקנאט הסטודנטים, לאחר קבלת אישור על זכאות מאגודת הסטודנטים.
- החזר דמי ביטוח לאומי – יש לגשת למשרד הראשי באגודת הסטודנטים.
- תלושי אקדמון – יינתנו לסטודנטים אשר שרתו במילואים מ-7 ימים ומעלה, תלושי אקדמון (בסך 30 ש"ח) אחת לשבוע, מקסימום 6 תלושים.

3.2 חוגים / פקולטות

- א. זכאי מועד חריג (מבחנים)
1. זכאים למועד חריג סטודנטים שנבצר מהם לגשת למועד הרגיל או למועד הנוסף מחמת שירות מילואים פעיל. "נבצר מתלמיד לגשת לאחד משני המועדים מחמת שירות מילואים" פירושו לצורך זה: שרת במילואים ביום הבחינה, או ששרת במילואים תקופה רצופה של 12 יום לפחות ותאריך הבחינה שלו חל תוך שבועיים מעת השחרור משרות או שרת תקופה רצופה של 8-20 יום, ותאריך הבחינה שלו חל תוך שבוע מעת השחרור.
2. אישור לגשת לבחינה במועד חריג בגלל שירות מילואים שאיננו נופל ביום הבחינה (כמפורט לעיל) יינתן על-ידי ועדה של הפקולטה או בית-הספר. תלמידים המבקשים להיבחן במועד חריג ימציאו לוועדה באמצעות מזכירות החוג או הפקולטה אישור מצה"ל על שירות מילואים פעיל.
3. לתלמידים שבקשתם אושרה ייקבע מועד חריג כדלקמן:
  - לגבי קורסים המתקיימים בסמסטר א' – במרוצת סמסטר ב'.
  - לגבי קורסים המתקיימים בסמסטר ב' – בסוף חופשת הקיץ.
  - אם מהווה הקורס בו אושר מועד חריג דרישת-קדם, יורשה התלמיד להתחיל בלימודיו בקורס המתקדם במעמד של תלמיד על-תנאי. המשך ההשתתפות יורשה רק לאחר עמידה בבחינה במועד החריג בקורס המהווה דרישת-קדם.

דחיית מועד להגשת עבודה

- סטודנטים ששירתו במילואים תקופה מצטברת מעל 7 ימים במהלך סמסטר אחד זכאים להארכה של 30 יום בהגשת עבודה (בתיאום עם מורה הקורס ומרכזת החוג).
- **הימנעות מפגיעה בתהליך הרישום** – לסטודנטים שבעת הרישום לקורסים נמצאים בשירות מילואים פעיל ונבצר מהם מחמת השירות להירשם לקורס או צומצם מרחב

אפשרויות הבחירה שלהם (יחסית לסטודנטים שלא שירתו במילואים) תיתן אפשרות לרישום מאוחר יותר לקורס/ים.

3.3. אגף מינהל התלמידים

פטור משכר לימוד נוסף – סטודנט ששירת במילואים במשך תקופה של 12 יום או יותר במהלך סמסטר, הפסיק בשל כך לימודיו בקורס ונאלץ להירשם לאותו קורס וללמדו בשנית, לא יחויב בשכר לימוד נוסף.

על הסטודנט להודיע בכתב למדור שכר לימוד על הפסקת לימודיו בקורס לא יאוחר משבוע לפני מועד א' של הבחינה בקורס.

3.4. דיקנאט הסטודנטים

– **מלגות:** ועדת המלגות מעניקה תוספת ניקוד לזכאות למלגת סיוע לסטודנט שנה ב' ומעלה ששירת שירות מילואים של 10 ימים רצופים או 35 יום מצטברים לפחות בשנת הלימודים הקודמת. יש לצרף אישור מתאים בעת הבקשה למלגה.

– **שיעורי עזר פרטניים** – שיעור אחד ליום לימודים, ועד שלושה שיעורים לשבוע. השיעורים יינתנו באמצעות המדור לסיוע אקדמי ואישי בדיקנאט הסטודנטים, לאחר קבלת אישור על זכאות מאגודת הסטודנטים. השיעורים ניתנים על-ידי סטודנטים מצטיינים משנים מתקדמות בחוג. לאחר בירור הזכאות באגודת הסטודנטים, יש לגשת למדור לסיוע אקדמי ואישי, חדר 217, קומה 2, בית הסטודנט, לקבלת הפנייה למורה מתאים.

– **שיעורים מצולמים בוידאו** ניתן לצפות בקורסי מבוא מצולמים, הנמצאים במחלקת המדיה בספרייה.

– **הכרה בשירות מילואים כפעילות חברתית המזכה ב"ז' אקדמיות** – האוניברסיטה מכירה בשירות מילואים העולה על 21 יום בשנה אקדמית כפעילות חברתית-התנדבותית, המזכה ב-2 נקודות זכות אקדמיות לתואר. שנה אקדמית לצורך זה תחשב מה-1.10.11 ועד 30.9.12. פרטים בדיקנאט הסטודנטים, רכזת רווחה ופניות סטודנטים. סטודנטים שנתקלו בבעיה הנובעת משירות מילואים שלא הצליחו להתגבר עליה, יוכלו לפנות לשיחה עם דיקן הסטודנטים או אל נציב המילואים פרופ' ויקטור הרניק.

כללים בדבר התאמות לסטודנטים המשרתים במילואים לפי חוק זכויות הסטודנט, תשס"ז-2007 כפי שאושרו על ידי המועצה להשכלה גבוהה

1. כללי:

1.1 הגדרות

1.1.1 "שירות מילואים" – הגדרה

שירות במילואים ייחשב, לצורך כללים אלה, כל זימון לשירות על פי חוק שירות המילואים וכן שירות של עתודאים.

1.1.2 "סטודנט" – הגדרה

סטודנט כפי שמוגדר בחוק זכויות הסטודנט (התשס"ז-2007)

1.1.3 "רכז מילואים" – הגדרה

בכל מוסד ייקבע אחראי (כלל-מוסדי או פקולטי) על הטיפול בסטודנטים המשרתים במילואים, שתפקידו הוא לקשר בין כלל הגורמים במוסד לצורך מימוש זכויותיו של הסטודנט המשרת במילואים. כמו כן, עליו לאכוף את החוקים והכללים שייקבעו.

1.2 זימון למילואים

סטודנט המקבל זימון למילואים יודיע לרכז המילואים ו/או לגורם אחראי אחר בו הוא לומד, לפי נוהלי כל מוסד, על יציאתו לשירות מילואים, לפחות 14 יום לפני מועד יציאתו למילואים. בהודעתו יציין הסטודנט נושאים מיוחדים אשר לדעתו יזדקק בהם לסיוע על מנת שניתן יהיה להיערך מבעוד מועד למתן השירותים הנדרשים עם שובו משירות המילואים.

1.3 בקשה לדחיית/קיצור שירות (פניה לולת"ם)

סטודנט המבקש להגיש בקשה לדחיית/קיצור שירות המילואים אליו זומן, יגיש בקשה לולת"ם באמצעות רכז המילואים ו/או גורם אחראי אחר במוסד בו הוא לומד. הגשת הבקשה (לרבות הטפסים הנדרשים, המועדים וכו') יהיו לפי הנהלים המקובלים לגבי ולת"ם, לרבות לוח זמנים.

ערעור על החלטת ולת"ם, יוגש באמצעות רכז המילואים ו/או גורם אחראי אחר.

2. בחינות, עבודות, מעבדות2.1 בחינות סוף סמסטר

- א. סטודנט שנעדר עקב שירות מילואים מאחד ממועדי הבחינה שנקבעו, זכאי להיבחן במועד מיוחד.
- ב. סטודנט אשר נעדר משני מועדים עקב שירות מילואים, יזכה לגשת לשני מועדים מיוחדים. מי ששרת 10 ימי מילואים רצופים או 21 ימים ומעלה (מצטבר) במהלך סמסטר, זכאי לגשת למועד מיוחד בכל בחינה אשר תתקיים עד תום אותו סמסטר.
- ג. מי ששרת 10 ימי מילואים רצופים או 21 ימים ומעלה (מצטבר), בתקופת שנים עשר החודשים מיום תחילת הלימודים, זכאי למועד בחינה נוסף, שלישי, בקורסים אליהם היה רשום בזמן התקופה בה שרת במילואים. (*)
- ד. שירות מילואים תוך כדי תקופת הבחינות או בסמוך לה יהיה זכאי למועד מיוחד.

2.2 עבודות ותרגילים

- א. לעניין סעיף זה, "עבודה" – לרבות תרגיל, עבודה, עבודה סמינריונית, פרויקט, בוחן, בחינת אמצע סמסטר או כל מטלה לימודים אחרת שעל הסטודנט להגיש במסגרת לימודיו.
- ב. סטודנט השוהה בשירות מילואים או חזר משירות מילואים בתקופה של 14 ימים לפני מועד הגשת העבודה, יידחה מועד הגשת העבודה החלופית כמספר הימים, לפחות, בהם שרת במילואים וזאת בתאום עם רכז המילואים.

ג. דחייה וביטול של עבודות:

בכל מקרה בו הפסיד סטודנט, עקב שירות במילואים של 14 יום ומעלה ברציפות, מעל ל-8 עבודות, יחולו הכללים הבאים:

1) כל מוסד יקבע כללים אשר ימסדו את השילוב הנדרש בין הפתרון הבא לידי ביטוי בדחייה של מועד הגשת המטלה לבין ביטולה. כללים אלו ייקבעו תוך מתן דגש ראוי למשמעות האקדמית של מטלה, ובתיאום עם רכז המילואים.

2) לעניין סעיף זה, כל ביטול חובת הגשה יבוא לידי ביטוי בהתאמת המשקל היחסי של מרכיבי הציון הסופי בקורס.

3) לעניין סעיף זה, לא יבוטלו עבודות אשר משקלן בציון הסופי הינו מעל 10%.

2.3 היעדרות ממעבדות, סמינריונים, סדנאות וקורסי הכשרה מעשית

סטודנט אשר נבצר ממנו להשתתף במעבדות/סמינריונים/סדנאות/קורסי הכשרה מעשית, עקב שירות מילואים זכאי להשלים את שהחסיר במועד מאוחר יותר, או לקבל פטור מהשתתפות, וזאת בהתאם למהות הקורס ובתיאום עם מורה הקורס.

3. סיוע בהשלמת לימודים:

3.1 עזרה בהשלמת חומר לימודים

המרצה יעשה כל מאמץ על מנת לסייע בהשלמת חומר הלימודים לסטודנט ששרת במילואים.

3.2 שיעורי עזר וסיוע אחר

א. סטודנט לאחר שירות מילואים זכאי לקבל הדרכה, חונכות, או שיעורי עזר להשלמת החומר החסר. שיעורי העזר ו/או החונכות יתואמו בעזרת רכז המילואים.

ב. סטודנט ששירת במילואים זכאי לקבל תלושי צילום ללא תשלום לפי המפתח להלן: 50 תלושי צילום עבור כל יום של שירות במילואים.

ג. סטודנט ששרת במילואים יקבל בהשאלה ללא תשלום קלטת/דיסק או קישור לקובץ באתר – של השיעורים מהם נעדר עקב השירות במילואים, זאת במידה ואלה קיימים.

ד. המוסדות יפעלו, ככל הניתן, להכנת מאגר קלטות (אודיו ווידאו) או קישור לקובץ באתר של הרצאות בקורסי מבואות וקורסים מרכזיים.

ה. סטודנט ששירת במילואים, יזכה לעדיפות בהשאלת ספרים בספרייה, בתקופה הסמוכה לחזרתו מהשירות. כן יוכל לשאול ספרים מעבר לכמות הרגילה שניתן לשאול בכל השאלה בהתאם לנהלי המוסד.

4. תשלומים

פטור מתשלום עבור חומר לימודי, שיעורי עזר ומעבדות.

סטודנט ששרת במילואים פטור מתשלום עבור: כל חומר לימודי, לרבות תקצירי

וקלטות הרצאות שניתנו לו, שיעורי עזר, השלמת מעבודות, סמינריונים, סדנאות וקורסי הכשרה מעשית.

סטודנט ששירת במילואים 10 ימים לפחות במהלך הסמסטר, ובשל כך הפסיק לימודיו בקורס ונאלץ להירשם לקורס מחדש לא יחויב בשכר לימוד בגין הקורס שבוטל, ולא יחויב בתשלומי תקורה, גרירה או כל תשלום נוסף אחר עבור הקורסים שבוטלו. לעניין זה רשאי הסטודנט להודיע על הפסקת לימודיו בקורס עד שבוע ימים לפני מועד הבחינה. סטודנט שנוקק לסמסטר נוסף על מנת להשלים תואר בגין שירות מילואים ובתנאי שסך כל ימי המילואים גבוה ביותר (הטכניון 160 יום בארבע שנים), לא יחויב בשכר לימוד עבור סמסטר זה.

5. הוראות אחרות:

היעדרות מבחינה של קורס המהווה "דרישה מוקדמת":

א. סטודנט שנעדר, עקב שירות מילואים, מבחינה של קורס המהווה "דרישה מוקדמת" לשנה לימודים מתקדמת, לקורס אחר או לתואר מתקדם, זכאי ללמוד "על תנאי" בקורס המתקדם או בלימודי התואר המתקדם עד שיספיק להיבחן בשני מועדי הבחינה שיוקצו לו.

ב. סטודנט שנקרא לשירות מילואים בתקופת ההרשמה לקורסים יודיע למזכירות המחלקה, לפני צאתו לשירות המילואים, על בקשתו להרשמה לקורסים שונים. מזכירות המחלקה תאפשר לסטודנט היוצא למילואים הרשמה מוקדמת או ימצא פיתרון אחר לרישום לקורסים.

6. סיוע (מלגות ומעונות):

מלגות: סטודנט ששירת במילואים יהיה זכאי לנקודות זכות לצורך בחינת זכאותו לקבלת מלגות.

מעונות: סטודנט ששירת במילואים יהיה זכאי לנקודות זכות לצורך בחינת זכאותו לקבלת מעונות.

7. רכז המילואים

א. רכז המילואים במוסד האקדמי הינו הכתובת המרכזית בטיפול בנושא זה. סטודנט המבקש לממש זכאותו לשירות כלשהו בגין שירותו במילואים יפנה לרכז המילואים למימוש קבלת השירות והזכאויות השונות.

ב. ההחלטה בדבר מתן שירות או תנאים מיוחדים לסטודנט ששרת במילואים תהיה בידי רכז המילואים כפי שהוגדר בסעיף 1 אשר יתייעץ, במידת הצורך ולפי שיקול דעתו, במחלקות האקדמיות השונות.

ג. ערעור על החלטות מרצה, מזכירות חוג/מחלקה בעניינו של סטודנט ששרת במילואים תעשה על ידי פניה לרכז המילואים כפי שהוגדר בסעיף 1.

8. נציב קבילות סטודנטים

בהתאם לחוק זכויות הסטודנט, בכל מוסד להשכלה גבוהה ימונה נציב קבילות לסטודנטים.

סטודנט ששרת במילואים זכאי לפנות לנציב הקבילות אם עניינו לא טופל לדעתו

כראוי בהתאם לכללים אלו, וזאת לאחר שמיצה את זכות הערעור באמצעות רכו המילואים.

9. פרסום

- א. מוסד להשכלה גבוהה יפרסם בכל שנה בשנתון/ידיעון את הכללים והדרכים לקבלת השירותים המיוחדים להם זכאי סטודנט המשרת במילואים.
- ב. מוסד להשכלה גבוהה ימסור לסטודנט היוצא לשירות מילואים, באמצעות רכו המילואים, מסמך המפרט את השירותים להם הוא זכאי והנהלים לקבלתם.
- ג. ראש המוסד יביא, בפתיחת כל שנה, לידיעת כל חברי הסגל האקדמי והמנהלי עיקרי מסמך זה ורוח הגישה המתחשבת בסטודנטים המשרתים במילואים.

(* יובהר כי סטודנט ששירת במילואים בתקופה שנקבעה בסעיף זה, יהיה זכאי למועד בחינה שלישי בנוסף לשני המועדים שנקבעו. מתוך שלושת המועדים האפשריים, יהיה זכאי הסטודנט לגשת לשני מועדי בחינה בלבד.

הקמת חמ"ל מל"ג בעת מלחמה

- בהמשך לדיון בהמלצות הוועדה שהוקמה לעניין קביעת התאמות לסטודנטים המשרתים במילואים, מחליטה המועצה להשכלה גבוהה כי בעת מלחמה יוקם חמ"ל במל"ג, כלהלן:
- א. עם פרוץ מעשי איבה או מלחמה המצריכים שירות מילואים מתמשך המל"ג יפעל להקמת חמ"ל חירום באמצעות דובר המל"ג וצוות הרכזים. החמ"ל יהיה בקשר ישיר עם רכזי המילואים במוסדות השונים לעדכון הדדי ולהעברת החלטות והודעות.
  - ב. החמ"ל יעניק מענה טלפוני, שיפורסם דרך רכזי המילואים במוסדות השונים, לשאלות בוערות בנושאים הקשורים בשנת הלימודים והתנהלות המוסדות בתגובה לאירועים מתפתחים.

נגישות השירות לסטודנטים עם צרכים מיוחדים

רכזת נגישות השירות: **גב' ניצה אריה**

בית הסטודנט, קומה 2 חדר 205.

טלפון: 04-8288934 (פנימי 8934).

דוא"ל: naarie@univ.haifa.ac.il

יש לתאם הפגישה מראש בטלפון או במייל.

ייעוץ בנושאי נגישות השירות לסטודנטים המתמודדים עם מגבלה, נכות או לקות, וכן לסטודנטים עם קשיי קשב וריכוז.

◆ בדיקת הצרכים והסיוע לו זקוק הסטודנט.

◆ מתן מידע והכוונה לשירותים בהם יכול הסטודנט להיעזר.

- ◆ הכוונת הסטודנט לגורמי אבחון וטיפול בהתאם לצרכיו.
- ◆ סיוע בסנגור עצמי ותיווך לגורמים שונים באוניברסיטה.
- ◆ מתן מידע לגבי זכויות וסיוע מגורמים מחוץ לאוניברסיטה (מוסדות ציבור, עמותות), סיוע בתקשורת עם גורמים רלוונטיים במידת הצורך.
- ◆ התאמות לבחינות לסטודנטים עם קשיי קשב וריכוז, קשיים נפשיים או מגבלה קוגניטיבית. ראה פירוט ההנחיות להגשת בקשה להתאמות בבחינות.

הנחיות להגשת בקשה להתאמות בבחינות בגין לקות רפואית או מגבלה:

1. סטודנט הזקוק להתאמות בבחינות עקב לקות רפואית או מגבלה, יגיש בקשה על גבי טופס "בקשה לבחינות מותאמות" בדיקנאט הסטודנטים.
  - ◆ סטודנטים עם נכות פיזית, לקות רפואית זמנית או קבועה, עיוורים וכבדי ראייה, לקויי שמיעה יגישו הבקשה לשרון סיני, רכזת רווחה ופניות סטודנטים, חדר 318, בית הסטודנט.
  - ◆ סטודנטים עם קשיי קשב וריכוז, קשיים קוגניטיביים או קשיים רגשיים יגישו את הבקשה לניצה אריה, רכזת נגישות השירות, חדר 205, בית הסטודנט.
2. לטופס הבקשה יש לצרף:
  - א. אישור רפואי עדכני **מרופא מומחה במערכת הבריאות הציבורית** – ראה הנחיות לתייעוד רפואי.
  - ב. סטודנטים המוכרים כנכים על ידי המוסד לביטוח לאומי או משרד הביטחון יצרפו גם אישור מגורמים אלה.

את הבקשה בצירוף האישורים יש להגיש בתחילת הסמסטר, ולא יאוחר משבועיים לפני תחילת מועד הבחינות. בקשות אשר תוגשנה ללא כל האישורים המתאימים, או לאחר המועד הנ"ל לא יטופלו.

3. הבקשות יובאו לדיון בפני הוועדה ללקויות רפואיות אשר תקבע את הזכאות לתנאים מיוחדים בבחינות.
4. החלטות הוועדה יישלחו לגורמים הרלוונטיים באוניברסיטה ולמגישי הבקשה.

הנחיות לתייעוד רפואי לשם קבלת התאמות:

- ◆ **התמחות מקצועית של הרופא המאבחן:** צריכה להיות התאמה בין סוג ההתמחות המקצועית של הרופא והמגבלה אותה הוא מאבחן. לרופא יהיו הכשרה וניסיון רלוונטי בתחום. כמו כן, לא יהיה קשר אישי או משפחתי בין הרופא לסטודנט.
- ◆ **אבחנה רפואית:** על האישור הרפואי לכלול אבחנה ברורה.
- ◆ **מבחנים ופרוצדורות נלוות:** רצוי לצרף לחוות הדעת הרפואית גם תוצאות של כלי אבחון, תצפיות וראיונות בהם נעשה שימוש בהליך האבחוני.
- ◆ **השפעת האבחנה על היכולת התפקודית:** חשוב לתת מידע לגבי מידת החומרה של

המצב הרפואי, השפעת הלקות על יכולת התפקוד, והאם המצב הוא כרוני או זמני. המידע לגבי השפעת המצב הרפואי על התפקוד חשובה כדי לקבוע האם קיימת מגבלה ואילו התאמות נדרשות כדי לאפשר תפקוד אקדמי.

◆ **תאור סוגי טיפולים:** תאור הטפול התרופתי, ציוד עזר, טכנולוגיה מסייעת, שירותי טיפול ושיקום; תאור תופעות לוואי של טיפול תרופתי והשפעתו על תפקוד גופני, התנהגותי או קוגניטיבי.

שירותים נוספים לסטודנטים עם נכויות, מגבלות פיזיות ולקויות למידה המוענקים ביחידות אחרות

◆ **לסטודנטים עיוורים וכבדי ראייה:** מרכז למידה לעיוור בספריה ובמעונות הסטודנטים (לדיירי המעונות). המרכז מצויד במחשבים, בתוכנות מיוחדות ובציוד היקפי, כולל מסכים בעלי ניגודיות גבוהה, מכשירי עזר להגדלה, מדפסת ברייל, סורק ותוכנות הגדלה והקראה.

◆ **סטודנטים לקויי שמיעה:** המבקשים פטור מלימודי אנגלית יגישו בקשה לוועדת הריגים של ועדת הקבלה האוניברסיטאית באגף מנהל תלמידים. לבקשה יש לצרף המלצת ראשי החוגים בהם הם לומדים וכן חוות דעת של ראש המחלקה לשפות זרות. את הבקשה יש להעביר למחלקת ההרשמה באגף מנהל התלמידים, בניין ראשי קומה 2.

◆ **סטודנטים עם לקויות למידה:** אבחון, תמיכה והתאמות לסטודנטים עם לקויות למידה – באמצעות יחידת התמיכה בלקויות למידה (יה"ל).

מידע מורחב על סיוע לסטודנטים בעלי צרכים מיוחדים המוענק בדיקנאט הסטודנטים וביחידות אחרות באוניברסיטה מופיע בחוברת "נגישות – מידע לסטודנט". ניתן לקבלה אצל רכזת רווחה ופניות סטודנטים או רכזת נגישות השרות.

תנאים מיוחדים בבחינות לסטודנטים בעלי לקויות למידה (יה"ל)

זכאותם של סטודנטים המבקשים התאמות לימודיות בגין לקויות למידה תיקבע לפי חוות דעת של יה"ל – יחידת התמיכה ללומדים לקויי למידה באוניברסיטה. ככלל, חוות דעת זאת תינתן לפי אבחון שיערך על-ידי יה"ל. האבחון כרוך בתשלום.

סטודנטים המבקשים התאמות לימודיות בגין לקויות למידה נדרשים לפנות מיד עם הודעת הקבלה ללימודים ולא יאוחר משבועיים לאחר כל תחילת סמסטר למרכזת יה"ל בימים: א', ב', ג', ה', בין השעות 10.00-13.00 טלפון 8249022.

נציב קבילות סטודנטים

פרופ' ויקטור הרניק

נציב קבילות הסטודנטים מטפל בפניות של סטודנטים שלא נפתרו לאחר שהתבררו בכל הרמות המופקדות על הפעלת המערכות באוניברסיטה (כולל דיקן הסטודנטים) נציב קבילות הסטודנטים שואב את סמכותו מהנשיא והרקטור. סטודנטים המעוניינים לפנות אל נציב קבילות הסטודנטים יפנו בקשתם במכתב מנומק אל **גב' אהובה בולגנים**, חדר 217, קומה 2, בית הסטודנט, טל' 8249964.

תוכנית השכלה אקדמית נתמכת

רכזת התוכנית: **גב' צאלה שין גוטמן**, עובדת סוציאלית, M.S.W.

התוכנית להשכלה אקדמית נתמכת מיועדת לסטודנטים עם מגבלה נפשית, הזכאים לשרותי סל שיקום של משרד הבריאות. התוכנית מופעלת ע"י "עמותת רעות" בחסות דיקנט הסטודנטים. מטרת התוכנית להעניק לסטודנטים שירותי חונכות וליווי מתאימים. התוכנית כוללת חונכות אישית, **דיסקרטית** המסייעת בהתמודדות עם קשיים שעולים במהלך הלימודים.

תחומי העזרה:

- ◆ סיוע בתהליך הרשמה והרכבת מערכת לימודים.
  - ◆ עזרה בזיהוי ומיקוד חסמים להצלחה.
  - ◆ פיתוח ושיפור מיומנויות למידה.
  - ◆ תמיכה חברתית ורגשית.
  - ◆ היכרות עם שרותי האוניברסיטה והתמצאות בתוכם.
  - ◆ תיווך וקישור לגורמים באוניברסיטה - מרצים ומנהלה.
  - ◆ בדיקת הצורך בהתאמות.
  - ◆ תיווך וקישור לגורמים מחוץ לאוניברסיטה – צוות סל שקום, גורמים מטפלים.
- קריריונים להתאמה לתוכנית:
- ◆ עמידה בתנאי הקבלה לאוניברסיטה במסלול לתואר.
  - ◆ זכאות לסל שיקום
- קיים גם מסלול של חונכות פרטית לסטודנטים המתמודדים עם מגבלה נפשית שאינם עומדים בקריריונים הללו ומעניינים בשירות ייחודי זה. התוכנית **אינה** כוללת סיוע בשכר לימוד.

לבירור פרטים נוספים וקביעת פגישה **אישית ודיסקרטית** ניתן ליצור קשר עם רכזת התוכנית, טל' 04-8288616 או 050-6819209 או בדוא"ל reut@univ.haifa.ac.il.

קרן אייסף

בניין ציבורי מעונות

טל' 04-8240307, פנימי 2307

"אייסף-הקרן הבינלאומית לחינוך", הינה קרן מלגות פרטית מהוותיקות בישראל וארגון חברתי, ציוני, הפועל למען צמצום פערים וקידום שוויון הזדמנויות בחינוך בחברה הישראלית באמצעות הגדלת הנגישות להשכלה גבוהה.

הערכים המרכזיים לאורם פועלת קרן אייסף הינם טיפוח החינוך ככלי המרכזי לפיתוח אישי ולאומי, העצמת המחויבות החברתית, חיזוק הזהות האישית והחיבור לשורשים כחלק מהרב-תרבותיות הישראלית, וחיזוקה של מדינת ישראל כמדינה יהודית דמוקרטית.

אוכלוסיית היעד העיקרית, בה רואה אייסף את המפתח להגשמת חזונה, הינם סטודנטים יוצאי צבא / שירות לאומי, המגיעים מהפריפריה הכלכלית והחברתית של ישראל בעלי פוטנציאל למצוינות אישית, להצלחה אקדמית ובעלי רקע ועניין במעורבות חברתית.

החברות בתוכנית אייסף כוללת: מלגה גבוהה בשיתוף עם אוניברסיטת חיפה, ליווי אישי ואקדמי, השתתפות בתוכנית למחויבות חברתית ומנהיגות הכוללת 13 מפגשים במהלך השנה (בימי שישי), השתתפות בפעילות חינוכית-קהילתית בהיקף של 4 שעות שבועיות.

סטודנטים החברים בקרן נהנים מתמיכה כלכלית משמעותית תוך חיבור בין הזהות האישית, המחויבות החברתית והפעילות הקהילתית. הקרן תומכת ומלווה סטודנטים לתואר ראשון, שני ושלישי ומעניקה לחבריה מערך סיוע נרחב מעבר למלגת הלימודים.

תהליך הקבלה לחברות בתוכנית אייסף מותנה במילוי טפסים אישיים, סדנת מיון וראיון אישי. סטודנטים המעוניינים להגיש מועמדות לחברות בתוכנית אייסף מתבקשים למלא טפסי מועמדות באתר אייסף www.isef.co.il החל מיוני 2011.

מידע נוסף על קרן אייסף ניתן למצוא באתר אייסף: www.isef.co.il או אצל מנהלת התוכנית, **מאיה להב נוי**, בטלפון 04-8240307.

יה"ל – יחידת האבחון והתמיכה לה

ראש אקדמי: ד"ר מיכל שני
מנהלת היחידה: גב' מיכל לרנר

1. אבחון לאיתור לקויות למידה והשלכות של הפרעות קשב על תפקודי למידה

בניין חינוך ומדעים, קומה 2, חדר 206
טלפון: 04-8249022 או פנימי 3022
שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 09.00-12.00

יה"ל אחראית למתן מענה בתחומי אבחון, מתן התאמות לימודיות ותמיכה אקדמית לסטודנטים בעלי לקויות למידה והפרעות קשב וריכוז.

אבחון

התאמות לימודיות בגין לקויות למידה ניתנות על בסיס אבחון מוכר של לקויות למידה אשר מבוצע על ידי מאבחן מוכר ובאמצעות מבחן מת"ל שהנו כלי אבחון מקובל ותקף. התאמות לימודיות בגין הפרעת קשב וריכוז ניתנות על בסיס שני תנאים: 1) המצאת אבחון מוכר של הפרעת קשב אשר בוצע על ידי מאבחן מוכר כפי שנקבע בחוק (ניורולוג או פסיכיאטר) 2) בחינת השלכות הפרעת הקשב על תפקוד אקדמי. בחינה זו מתבצעת באמצעות מערכת מת"ל.

אבחון לקויות למידה ותפקודי קשב וריכוז מתבצע ביה"ל באמצעות מערכת המת"ל לאחר תיאום מראש. האבחון כרוך בתשלום, שנקבע על ידי המל"ג (המועצה להשכלה גבוהה), והינו אחיד בכלל המוסדות להשכלה גבוהה בארץ.

לגבי המצאת דוחות אבחון שבוצעו שלא על ידי יחידת יה"ל: יתקבלו רק אבחונים שנערכו באמצעות מבחן מערכת המת"ל – על ידי מוסדות המורשים לעבוד עם מערכת זו. אבחוני מת"ל שלא נערכו ביה"ל יבדקו על ידי מאבחנת מומחית במטרה:

1. לבחון את מידת הצורך בהעמקת הבדיקה.
2. לבחון את ההמלצות בדבר מתן התאמות.
3. לבחון את היכולת ליישם את ההמלצות להתאמות באוניברסיטת חיפה

מערכת המת"ל

מערכת ממוחשבת של מבחנים ושאלונים שפותחה לצורך אבחון מועמדים להשכלה הגבוהה ותלמידים הלומדים במסגרתה, המבקשים התאמות בבחינות וסיוע בלימודים בגין לקות למידה או הפרעת קשב וריכוז. מטרת האבחון היא קביעת זכאות להתאמות בבחינות האקדמיות וקביעת סוג ההתאמות.

האבחון באמצעות מת"ל מתאים לצעירים העונים על המאפיינים הבאים:

- ◆ גיל 16 עד 30.
  - ◆ מועמדים להשכלה הגבוהה או תלמידים הלומדים במוסד להשכלה גבוהה
  - ◆ מי שאובחנו בעבר כבעלי לקות למידה או הפרעת קשב וריכוז;
  - ◆ או יש להם קשיים ניכרים באחד או יותר מהתחומים הבאים: קריאה, כתיבה, אנגלית, חשבון, תפקודי קשב וריכוז.
  - ◆ שולטים בעברית ברמה של שפת-אם (ילידי הארץ או מי שעלה ארצה לפני גיל 6)*.
  - ◆ שאינם בעלי מוגבלות פיזית הצפויה להפריע לביצוע מטלות המבחנים בסוללת האבחון (למשל, כבדות ראייה, כבדות שמיעה, בעיות מוטוריות).
- * סטודנטים עולים, אשר הגיעו לארץ לאחר גיל 7 ואשר שפת אימם אינה עברית, **מחוייבים** לעבור גם אבחון בשפת האם.

תהליך האבחון באמצעות מת"ל

תהליך האבחון כולל שלוש פגישות. שתי פגישות בנות כשלוש שעות כל אחת המיועדות לביצוע מבחני מת"ל, ומפגש אישי עם מאבחן מומחה לצורך העמקת הברור ומתן הסבר לפונה על תוצאות האבחון והשלכותיו.

גיבוש האבחנה הסופית בנוגע ללקות למידה מבוסס על:

1. תוצאות הביצוע במבחנים הכלולים במת"ל.
  2. ההיסטוריה ההתפתחותית והלימודית של הפונה, כפי שהיא מתועדת במסמכים המצורפים לפניה ובשאלון האישי שמולא על ידי הפונה.
  3. המידע שנאסף במפגש האישי עם המאבחן המומחה.
- מבחנים נוספים מועברים במידה ויש צורך בהעמקה.

אבחון לסטודנטים שאינם עומדים בקריטריונים לאבחון באמצעות מערכת המת"ל

יועבר אבחון בסיס, הנערך בשפת האם של הסטודנט, והבודק מספר יכולות: יכולת הקריאה והכתיבה, יכולות הקשב והריכוז וכן את הכישורים האקדמיים. האבחונים נערכים בשפות עברית, רוסית וערבית.

סטודנט ששפת אימו אינה עברית **מחוייב** לעבור גם אבחון בעברית.

לאחר כשלושה שבועות, בתום תהליך האבחון, והיה ונמצא כי הסטודנט הינו לקוי למידה הוא יהא זכאי להתאמות לימודיות התקפות לאורך כל שנות לימודיו לתואר

מערך תמיכה וייעוץ

סטודנט הלומד באוניברסיטת חיפה, אשר עבר אבחון ה'או הפרעת קשב וריכוז, זכאי לקבלת סיוע באמצעות שירותי הייעוץ והתמיכה של היחידה. היחידה מסייעת במגוון תחומים כגון: אסטרטגיות למידה, טכנולוגיה מסייעת, שפות זרות, חונכויות אישיות ועוד. על פי הנהלים הקיימים כיום הסיוע לסטודנטים הינו בתשלום.

הטרדה מינית באוניברסיטה?

אל תהססו לפנות לאחד מאלה:

1. נציבת הקבילות, פרופ' רחל לב, טל' (8045) 8288045
2. סגן נציבת קבילות, פרופ' אלי זומר, טל' (2809) 8204809, 8360494
3. יועצת לנושא ההטרדות המיניות, ד"ר שגית מור, טל' (3021) 8249021
4. מרכזת הוועדה, גב' שרון סיני, טל' (2629) 8240629

מעוניינים/ות במידע?

תוכלו לעיין בנוהל למניעת הטרדה מינית של האוניברסיטה

<http://hr.haifa.ac.il/html/hatrada.doc>

עותקים לעיונכם/ נמצאים במשרדי דיקנאט הסטודנטים

בבית הסטודנט

אגודת הסטודנטים

משרדי האגודה ממוקמים בבית הסטודנט, טלפון: 04-8288923; פקס: 04-8288926

שעות קבלה: 16:45-08:30

אתר אינטרנט: www.haifastudent.net

מרכזת האגודה: גב' אהובה חייט

אגודת הסטודנטים הינה עמותה שמטרתה לסייע לסטודנטים/ות באוניברסיטה במישור האקדמי, החברתי והתרבותי. האגודה מספקת שירותי עזר שונים לסטודנטים/ות החברים/ות בה ומטפלת ברווחתם/ן, מייצגת את ציבור הסטודנטים/ות בכל בעיותיהם/ן בפני הנהלת האוניברסיטה ומוסדות חיצוניים אחרים.

כל תלמיד/ה המעוניין/ת להיות חבר/ה באגודת הסטודנטים, ימלאו טופס הצטרפות הנמצא במזכירות אגודת הסטודנטים או בדוכני האגודה אשר נמצאים כשלושה שבועות בקומת ה-600 בבניין הראשי וברחבת קפה דשא.

מבנה אגודת הסטודנטים

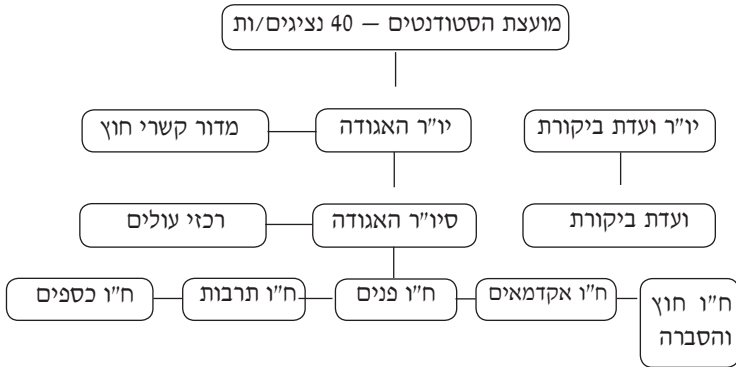
האגודה מורכבת מהמועצה שבה חברים 40 נציגים/ות. נציגים/ות אלו נבחרים/ות מתוך החוגים, כשלכל חוג מספר נציגים/ות פרופורציונאלי למספר התלמידים/ות בחוג. נציגי/ות החוגים ידאגו עבורם/ן להפקת מקראות, תרגומים, ייעוץ בבעיות אקדמיות, שיעורי עזר, ארגון ימי עיון, טיולים, מסיבות ועוד...

כל חברי/ות אגודת הסטודנטים זכאים/ות לבחור ולהיבחר למועצת אגודת הסטודנטים. המועצה קובעת את קווי הפעולה של האגודה. הדיונים בה מתקיימים אחת לחודש, והם פתוחים לקהל הסטודנטים/ות.

מועצת אגודת הסטודנטים בוחרת את חברי/ות ועד אגודת הסטודנטים: יו"ר, ס. יו"ר, ח"ו כספים, ח"ו תרבות, ח"ו פנים, ח"ו חוץ והסברה, ח"ו אקדמים, יו"ר ועדת ביקורת וחברי/ות ועדת ביקורת.

ועד האגודה הוא הרשות המבצעת של אגודת הסטודנטים והוא מייצג אותה כלפי כל גוף שמחוץ לה. חברי/ות הוועד נבחרים על ידי המועצה במכרז פתוח לכל ציבור הסטודנטים/ות שהינם/ן חברי/ות אגודה.

נושאי תפקידים נוספים באגודה הם: רמ"ד תכנון וקשרי חוץ, רכזי עולים, רכזים של משרד פנים, תרבות, ואקדמי, יועץ מס, תגמולי מילואים וארנונה, רכז חברתי, רכז צרכים מיוחדים, רכז סנגוריה, רכזת פרוייקטים לקידום מעמד האישה. עובדים/ות אלו נבחרים/ות במכרז אחת לשנה ע"י ועדת מכרזים.

בעלי תפקידים באגודה

טלפון: 04-8288905

יו"ר הוועד

משמש/ת כסמכות העליונה בייצוג האגודה בפני רשויות האוניברסיטה ובפני כל רשות ו/או גוף ו/או אדם אחר מחוץ לאוניברסיטה. יפקח/תפקח על פעולות הוועד וכל אחד מחבריו/מחברותיו, מדריך/ה את חברי/ות הוועד, אחראי/ת לפעולותיהם וממונה על ביצוע החלטות המועצה והוועד.

טלפון: 04-8288906

ס. יו"ר הוועד

ממלא/ת מקום היו"ר בהעדרו/ה, מסייע/ת ליו"ר בפיקוח על הוועד. מופקד/ת על הפיקוח בכל נושאי העסקת גופים חיצוניים על-ידי האגודה, כמו כן אחראי/ת על עובדיו/ות האגודה.

טלפון: 04-8288923

ח"ו אקדמי

מטפלת/ת בבעיות אקדמיות של הסטודנטים/ות, עומדת/ת בקשר עם הגורמים האקדמיים באוניברסיטה, מסייע/ת לסטודנטים/ות המתקשים/ות בלימודיהם/ן עקב שירות מילואים, אישפוזים, הריונות וכו'. מייצג/ת את האגודה בפורומים אקדמיים באוניברסיטה, בסנאט, בספרייה ובוועדות השונות. מייעץ/ת בבעיות משמעת, מטפלת/ת בבעיות שכר לימוד.

טלפון: 04-8288916

ח"ו חוץ והסברה

מתפקדי המשרד לקיים קשר רציף עם אמצעי התקשורת ולהוות צינור ביטוי לסטודנטים; לקיים אירועי אקטואליה שונים וימי הסברה בנושאים רלוונטיים, ליצור קשר עם גורמי חוץ שונים בארץ ובחו"ל וכן הוצאת עיתון הסטודנטים "פסק זמן".

ח"ו כספים   טלפון: 04-8288907

אחראיות על ניהול תקין של מערכת הכספים של האגודה. באחריותו/ה הכנת תקציב מפורט ופיקוח על הוצאות והכנסות הכספים במסגרת האגודה.

ח"ו פנים פרוייקטים   טלפון: 04-8288917

באחריותו/ה פיקוח על מזנונים, מנזות, מעונות, הכנת פרוייקטים שונים לרווחת הסטודנט ועריכת בזארים ברחבי הקמפוס.

ח"ו תרבות   טלפון: 04-8288929

אחראיות על פעילות הכוללת נשפים ומסיבות, הרקדות, חוגים, הקרנת סרטים, מופעי תאטרון ובידור, מופעי רוק, יום הסטודנט ועוד.

ועדת ביקורת   טלפון: 04-8288927

ועדת ביקורת מורכבת מ-5 חברים/ות: יו"ר וארבע/ה חברים/ות נוספים/ות. תפקידי הוועדה לפקח על תפקודן התקין של רשויות האגודה ועל פעילותן היעילה וההוגנת. הוועדה דנה בכל קובלנה של רשות או חבר/ת אגודת הסטודנטים נגד כל רשות או חבר/ת אגודה בכל הנוגע למילוי תפקידיהם/ן באגודה.

נושאי/ות תפקידים נוספים באגודה

רמ"ד תכנון וקשרי חוץ   טלפון: 04-8288930

בין תפקידי/ה: הגדלת מאגר פוטנציאל התורמים לאגודה, ייזום פרוייקטים שונים לטווח ארוך, חיזוק תדמיתה ומעמדה של אגודת הסטודנטים בארץ ובעולם, ארגון משלחות סטודנטים מאוניברסיטת חיפה לחו"ל.

רכז/ת צרכים מיוחדים   טלפון: 04-8288932

מטפל בבעיות ובנושאים ספציפיים הקשורים בסיוע לסטודנטים לקויי למידה במהלך לימודיהם.

ראש מדור קשרי חוץ ומעורבות חברתית   טלפון: 04-8288932

מטפל בכל הפעילויות החברתיות שהאגודה מארגנת – התנדבות תמורת נקודות זכות, מלגות האגודה, עזרה לנזקקים ועוד.

רכז/ת עולים   טלפון: 04-8288932

רכז/ות עולים מטפלים/ות בבעיות הקשורות לסטודנטים/ות יוצאי חבר העמים, מיעוטים ואתיופיה ובכל הבעיות והנושאים הספציפיים הקשורים בהתאקלמותם/ן של סטודנטים/ות עולים/ות.

שירותי האגודה ופרוייקטים מיוחדים

1. **תרבות יום ד'** – במהלך שנת תשע"א יתקיימו אירועי תרבות בימי רביעי, בין השעות 11.45-12.30 בשעות אלו לא יתקיימו לימודים לתלמידי התואר הראשון.
2. **מלגות לסטודנטים** – אגודת הסטודנטים מעניקה בכל שנה מלגות סיוע לסטודנטים/ות, מתוך מודעות לבעיותיהם/ן הכלכליות. במסגרת קרן המלגות שהוקמה לשם כך, הוענקו בשנה החולפת מלגות בסכום של 1,000 ש"ח ללמעלה מ-200 סטודנטים/ות! מטרתה של אגודת הסטודנטים הינה הרחבת קרן המלגות, על מנת שסטודנטים/ות רבים/ות ככל האפשר יוכלו להנות מסיוע כספי גדול ככל הניתן. במהלך הקיץ שלפני תחילת שנת הלימודים שוקדת אגודת הסטודנטים על הכנת חוברת מלגות המכילה מגוון מלגות המיועדות לסטודנטים/ות הלומדים/ות לתארים השונים באוניברסיטת חיפה. החוברת מחולקת חינם לסטודנטים/ות בתחילת כל שנה.
3. **ספריית השאלה** – ממוקמת במשרדי האגודה. במסגרתה ניתן להשאיל ספרים לתקופה של **סמסטר שלם** ולתקופת הבחינות (בעוד שבספריית השמורים ההשאלה היא לתקופה של שלושה ימים בלבד!) תמורת תשלום סמלי אותו יש לשלם במשרד אקדמי. פרטים נוספים ניתן לקבל בטלפון: 04-8288923.
4. **סיוע בלימודים** סטודנטים/ות לקויי/יות למידה או כאלה שנעדרו תקופה ממושכת מהלימודים בשל מילואים, לידה או אשפוז ממושך זכאים/יות ל**כרטיסי צילום חינם ושיעורי עזר חינם**; האגודה מארגנת **שיעורי עזר קבוצתיים** לסטודנטים/ות המתקשים/יות בלימודים; במשרד אקדמי קיים גם **מאגר מתרגמים/ות, מדפיסים/ות ומורי/ות עזר** בהם יכולים/ות הסטודנטים/ות להיעזר. פרטים נוספים במשרד אקדמי.
5. **בנק בחינות ממוחשב** באגודה קיים מאגר בחינות משנים קודמות, אשר יסייעו לסטודנטים/ות להתכונן כראוי לבחינות. מאגר זה הינו ממוחשב והשירות בו ניתן לחברי/ות אגודה **בחינם**!
6. **ייעוץ משפטי** ייעוץ משפטי ראשוני ומתן הצהרות **חינם** מוענק לסטודנטים/ות על ידי עורך דין במשרדי האגודה. פרטים והרשמה במשרדי האגודה.
7. **ייצוג בפני רשויות המשמעת** אגודת הסטודנטים מעניקה ייצוג בוועדות המשמעת חינם לחברי האגודה. פרטים נוספים במשרד אקדמי.
8. **נציג/ת מס הכנסה, תגמולי מילואים וארנונה** במשרדי אגודת הסטודנטים ניתן לקבל שירותי מס הכנסה שונים כגון: פטור ממס הכנסה, תגמולי מילואים, תיאום מס – כל אלה על מנת לחסוך לסטודנטים/ות את הטרחה שבהגעה למס הכנסה. כמו כן סטודנטים אשר שוכרים דירה יכולים לקבל סיוע בקבלת הנחות בארנונה. פרטים במשרד רכזים טלפון 04-8288932

9. חוגים

אגודת הסטודנטים מפעילה חוגים שונים להנאתכם: חוג יוגה, תנועה, מחול, סלסה, רישום ואיפור.

* החוגים עשויים להשתנות בהתאם לביקוש.

10. אירועים חברתיים ותרבותיים

אגודת הסטודנטים מארגנת לחבריה/חברותיה אירועים שונים – נשף פתיחת שנה, מסיבות חוגים, פאנלים בנושאים שונים, באזורים, מסיבות לעולים, נשפים, מופעי צהריים בקמפוס וגולת הכותרת נשף יום הסטודנט.

11. פעילות חברתית

אגודת הסטודנטים מעוניינת לחזק את הקשר בין ציבור הסטודנטים/ות לבין הקהילה באמצעות פעילות חברתית, על מנת לטפח נורמה חברתית של עזרה הדדית והתייחסות למצוקות הפרט והחברה. לצורך כך יזמה האגודה פרויקטים חברתיים שונים, שהמרכזי בהם הוא "פעילות חברתית בתמורה לנקודות זכות" – סטודנטים/ות אשר יעסקו בפעילות חברתית, על פי קריטריונים מוגדרים, יהיו רשאים/יות לקבל בגינה 4 נקודות זכות אקדמיות בהיקף של קורס אחד למעט התלמידים בתוכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוגים אחרים אשר יקבלו פטור מ-2 נק' זכות. פרטים נוספים באתר האגודה.

12. "חודשי חופשי" סמסטריאלי/שנתי לבעלי תעודת סטודנט הנחה של 50%.

פרטים במשרדי אגודת הסטודנטים.

א. יוזמה – מפעלי אגודת הסטודנטים אוניברסיטת חיפה בע"מ

"יוזמה", מפעלי אגודת הסטודנטים הינה החברה הכלכלית של אגודת הסטודנטים.

"יוזמה" מנוהלת ע"י אגודת הסטודנטים.

"יוזמה" מציעה לסטודנטים:

◆ בית דפוס – ממוקם בבית הסטודנט ומנוהל ע"י זאב סבירסקי.

טלפון: 04-8288923; פקס: 04-8288926

שירותי דפוס מגוונים, מתמחה בהוצאה לאור של עבודות סמינריוניות, תיזות, עבודות דפוס שונות וכריכות. בית הדפוס מוציא לאור חוברות, מקראות וספרי תרגול אשר נמכרים בחנות הספרים "אקדמון". ברשות בית הדפוס מכונות הדפסה ומכונות צילום חדשות ומשוכללות המאפשרות ביצוע עבודות ברמה גבוהה, איכותית ובזמן קצר.

◆ פרויקט מקראות

נציגי החוגים השונים עורכים מידי סמסטר חוברות עזר לקורסים. חוברות המכילות מאמרי חובה, תרגומים למאמרים, תרגילים לדוגמא ועוד. המקראות נמכרות לסטודנטים/ות במשך כל השנה באגודת הסטודנטים ובמחיר מוזל לחברי/ות האגודה.

◆ לוח "סטודנטים" – לוח מכירות הכולל דירות להשכרה ומכירה, מכוניות, הצעות

עבודה, מוצרי יד שניה ועוד. פרטים באתר האגודה www.haifastudent.net

- ◆ **קפה ריגר** – קפיטריה הממוקמת במרכז האוניברסיטה, ברחבת קפה דשא.
- ◆ **מחלקת שיווק** – אחראית למציאת נותני חסויות לאגודה.

ב. **איסתא ליינס** – טלפון: 04-8253951, פנימי: 2934 ממוקם בשדרת החנויות חברת הנסיעות של הסטודנטים בישראל נוסדה בשנת 1956 כגוף המטפל בחילופי הסטודנטים/ות. לאחר זמן מה הוכפפה להתאחדות הסטודנטים בישראל והיא מעניקה שירותי תיירות לסטודנטים/ות ולבני משפחותיהם במחירים זולים. באסתא ליינס – כל שירותי התיירות לסטודנטים/ות תחת קורת גג אחת.

אגודת הסטודנטים - כאן בשבילך

פר"ח - זה יותר מכסף!!

פר"ח - פרוייקט חונכות, החל את דרכו לפני 30 שנים, ומונה כיום למעלה מ-30,000 סטודנטים מכל רחבי הארץ, ומכל גווני האוכלוסייה. מטרת הפרוייקט הן להעניק לכל ילד הזדמנות לממש את הפוטנציאל הטמון בו, ולתת סיוע כלכלי לסטודנטים במימון של כמחצית משכר הלימוד.

ומה פר"ח כולל?

ניתן לבחור בין שני מסלולים: חונכות אישית – סטודנט וחניך, או חונכות קבוצתית – סטודנט וקבוצת ילדים בתחום חברתי, לימודי או בתחומים כמו אמנות, טבע, מדעים וכדומה. (לחונכויות אלו יבחרו סטודנטים בעלי הכישורים המתאימים, ועל בסיס מקום פנוי בלבד).

החונכויות מתקיימות פעמיים בשבוע (כל מפגש בן שתיים), והן נערכות במקום ובזמן הנוחים לחונך ולחניכו. החונכויות כוללות פעילויות שמטרתן להעשיר את עולמו של הילד, לחזק את ביטחונו העצמי, ולסייע לו בתחום הלימודים.

לרשות החונך עומדים ייעוץ, הדרכה, אמצעי עזר, משחקיה וספריה.

מנהלת פר"ח אוניברסיטת חיפה פועלת בישובים הבאים: חיפה, נהריה, עכו, מעלות, עפולה, נצרת עילית, מגדל העמק, קרית חיים, קרית ים, קריית מוצקין, שלומי. ובמגזר הערבי והדרוזי: אבו סנאן, ג'דידה, מכר, ג'וליס, ירכא, מזרעה, עכו העתיקה, ריינה, חיפה, נצרת, עילוט, יפיע, עין מאהל.

כיצד נרשמים?

באתר פר"ח באינטרנט www.perach.org.il (נמצא גם בקישור מאתר האוניברסיטה).

במידה והינך מתגורר בישוב אחר, שאינו באחריות מנהלת פר"ח אוניברסיטת חיפה, תוכל להכנס לאתר האינטרנט של פר"ח ולמלא את הטופס בהתאם למקום מגוריך.

בכל שאלה, ניתן לפנות למשרדי פר"ח אוניברסיטת חיפה, בית הסטודנט, חדר 204, או בטלפון מס' 04-8288895.

מידע נוסף ומפורט נמצא באתר האינטרנט: www.perach.org.il

חשוב לציין, כי מלגת פר"ח אינה פוגעת בזכויותך לקבלת מלגות נוספות, ובמרבית המקרים, ההשתתפות בפרוייקט אף מקנה עדיפות רבה בקבלת מילגות האוניברסיטה, ומלגות ברשויות מקומיות שונות.

אגף מינהל תלמידים

גב' רותי רבינוביץ', ראש האגף

אגף מינהל התלמידים מארגן ומנהל את הפעילות הקשורה במהלך הלימודים של תלמידי האוניברסיטה לכל התארים וכולל את השירותים הבאים: הרשמה וקבלת תלמידים; מרכז מידע למועמדים; בחינות, אישורים, בוגרים; שכר לימוד; שנתון האוניברסיטה ומדריך לנרשמים, חדרי לימוד; תיקיית התלמידים.

אתר האגף באינטרנט: <http://students.haifa.ac.il> – מידע למתעניינים, לסטודנטים ולבוגרים.

המחלקה להרשמה

מנהלת: גב' ריטה לובי

קבלת קהל: בימים א'-ה' בשעות 9:00-10:30, 13:00-14:30 (בניין ראשי, קומה 2, חדר 6). בימי ששי, בערבי חג ובחול המועד לא מתקיימת קבלת קהל.

מרכז מידע למועמדים: קבלת קהל: בימים א'-ה' בשעות 9:30-13:00, 13:30-15:00
בניין ראשי, קומה 2, חדר 3, טלפון: 04-8249688, 04-8249689
1-800-300-032.

פניה בטלפון:

תואר ראשון – טלפון: 04-8240324/5/6

תארים מתקדמים – טלפון: 04-8249103

פנייה בכתב: בפניות בכתב יש להקפיד לציין את כל הפרטים המזהים: שם משפחה, שם פרטי, מספר זהות, מספר טלפון וכתובת מעודכנת הכוללת מיקוד.

מען למכתבים: המחלקה להרשמה

בניין ראשי, קומה 2

אוניברסיטת חיפה

הר הכרמל

חיפה 31905

סדרי הרשמה וקבלה

הרשמת מועמדים נעשית באמצעות האינטרנט או באמצעות ערכת הרשמה. פרטים מדויקים על נהלים ומועדי הרשמה לאוניברסיטה מתפרסמים בעיתונים ובאתר האינטרנט <http://harshama.haifa.ac.il>.

המחלקה להרשמה מטפלת בפניותיהם של:

1. מועמדים חדשים המבקשים להתקבל לאוניברסיטה לתואר ראשון, שני, שלישי, לימודי תעודה ולימודי השלמות.
2. תלמידים אשר הפסיקו ומחדשים לימודיהם.
3. תלמידי מוסדות אקדמיים אחרים המבקשים להעתיק לימודיהם לאוניברסיטת חיפה ללימודי התואר הראשון או לתארים מתקדמים.
4. תלמידי האוניברסיטה, תלמידים בפועל, המבקשים להחליף ו/או להוסיף חוג לימודים, או להתקבל ללימודי תעודה ו/או ללימודים מתקדמים (תארים שני ושלישי).

תנאי הקבלה הכלליים ללימודים לתואר ראשון, לתואר שני, לתואר שלישי וללימודי תעודה מפורסמים מדי שנה ב"מדריך לנרשמים", באתר האינטרנט, וכן ניתן לקבלם במרכז המידע למועמדים.

מחלקה לשירותי תלמיד ושכר לימוד

מנהלת: גב' נורית יונס

קבלת קהל: בימים א'-ה' בשעות 09:00-10:30, 13:00-14:30
בניין ראשי, קומה 2, טלפון 04-8240320.

רישום לשנה"ל תשע"ב

רישום מערכת השיעורים נערך פעם אחת בשנה לקראת תחילת שנת הלימודים ע"י התלמיד, ומהווה תנאי למעמדו כתלמיד באותה שנת לימודים, להבטחת מקומו בקורסי הלימוד המועדפים על-ידו וכן לקיום מעקב אקדמי מסודר. **על התלמיד להרשם בתחילת השנה לכל הקורסים שעליו ללמוד באותה שנה, כולל רישום מלא לקורסי סמסטר ב' וסמסטר קיץ (רישום זה הוא הקובע את שכ"ל השנתי ואת החלוקה לתשלומים).**

שימו לב: תוספת קורסים בסמסטר ב' וסמסטר קיץ, מעדכנת אוטומטית את שכה"ל השנתי ואת החלוקה השנתית לתשלומים רטרואקטיבית החל מהתשלום השני ואילך, כולל חיובי הצמדות וריביות.

קורס שהתלמיד נרשם אליו, ולא הודיע על ביטולו במועד השינויים ייחשב לתלמיד כקורס שלא השלימו (גם אם לא השתתף בו) ויידרש לשלם עבורו.

האחריות להרכבת מערכת השיעורים, למעקב אחריה והתאמתה לתקנות תכנית הלימודים מוטלת על התלמיד.

הנחיות לביצוע הרישום מתפרסמות באיגרת לתלמיד שתפורסם באתר מינהל התלמידים <http://students.haifa.ac.il> החל מ-1.8.11.

יש לערוך רישום לפני יום תחילת הלימודים (30.10.2011). רישום מערכת השיעורים אחרי תאריך זה מותנה באישור ראש החוג ובתשלום דמי איחור בסך 122 ש"ח צמוד למדד חודש יולי 2011. לתשומת לבכם, בכל מקרה אחרי 15/04/2012 לא ניתן יהיה לערוך רישום לשנה"ל תשע"ב.

כל תלמיד פיקך תדפיס מערכת השיעורים שלו ויתבקש לבדוק אם הוא תואם את התוכנית שהגיש.

לתשומת לבכם: ניתן לקבל מידע על מערכת שיעורים מעודכנת באמצעות האינטרנט, באתר האוניברסיטה – "מידע ושירותים לסטודנט".
קורס אשר לא ייכלל בתדפיס, לא יוכר לתלמיד והוא לא יורשה לגשת לבחינה או להגיש עבודה באותו קורס.

הערה:

תלמיד החייב שכ"ל משנים קודמות יהא מנוע מעריכת רישום עד לפירעון החוב. היה ומסיבה כלשהי הצליח לערוך רישום, למרות קיום חוב קודם, רשאית האוניברסיטה להפסיק את לימודיו ו/או למנוע ממנו שירותים כלשהם כגון בחינות, אישורים, ציונים, וכד' עד לסילוק החוב.

שינויים במערכת השיעורים

ניתן לערוך שינויים במערכת השיעורים לגבי שלושת הסמסטרים, בין התאריכים 9.10.11–6.11.11. שינויים לגבי קורסי סמסטר ב' וסמסטר קיץ ניתן לערוך גם בין התאריכים 29.02.2012–14.03.2012 בסמסטר ב'.

שינויים בחוגי הרישום הממוחשב ייתבצעו אך ורק באמצעות האינטרנט. שינויים בחוגים/תארים שאינם ממוחשבים יערכו בתאריכים הנ"ל בין השעות 13.00-9.00 במזכירויות החוגים. שינויי קורסים חייבים להעשות במועדים הנקובים לעיל. לא יתאפשרו שינויים במערכת לאחר מועדים אלה.

האחריות להרכבת מערכת השיעורים, למעקב אחריה והתאמתה לתקנות תכנית הלימודים מוטלת על התלמיד.

כל תלמיד יכול לקבל ייעוץ אקדמי בכל הנוגע ללימודיו וכן הדרכה בהרכבת תכנית הלימודים השנתית. המבקש ייעוץ כזה, יפנה למזכירות החוג.

תעודת תלמיד

כל תלמידי האוניברסיטה זכאים לקבל תעודת תלמיד עם תמונה. תלמידים החברים באגודת הסטודנטים מקבלים תעודה אחת, משותפת לאוניברסיטה ולאגודה.

1. תלמידים חדשים בתשע"ב – רשאים לקבל תעודה לאחר ביצוע רישום מערכת לימודים. כרטיסי סטודנט לחברי אגודת הסטודנטים יונפקו בעמדות הנפקה שיוקמו ברחבת קומת ה-700 בבנין ראשי החל מיום 30.10.11 ועד 13.11.11 בין השעות 18:00-08:00. המעוניינים להיות חברים באגודת הסטודנטים צריכים להרשם כחברי אגודה לפני הנפקת הכרטיס.

לתלמידים שאינם חברי אגודה – יונפקו תעודות תלמיד במפעל השכפול, קומה 0 (קומת החניה) בבניין הראשי, החל מיום 30.10.11.

2. תלמידים ותיקים בתשע"ב

חברי אגודת הסטודנטים יוכלו לקבל תיקוף לכרטיס שברשותם לאחר עריכת רישום מערכת הלימודים לתשע"ב. לשם תיקוף הכרטיס יש להגיע עם כרטיס הסטודנט לעמדת הנפקה של האגודה, שתמוקם בקומת ה-700 בבנין הראשי, ליד קפה דשא, בין התאריכים 30.10.11 ועד 13.11.11.

תלמידים שאינם חברי אגודה, יוכלו לקבל מדבקות תיקוף במחלקת שירותי תלמיד ושכ"ל, בשעות הקבלה א'-ה' בין השעות 9.00-10.30; 13.00-14.30, לאחר עריכת מערכת השיעורים לתשע"ב.

תלמיד שמשנה את סטטוס החברות או אי החברות באגודת הסטודנטים, צריך להגיע עם הכרטיס הישן לעמדת ההנפקה, ברחבת קומת ה-700 – בנין ראשי, לשם הנפקת כרטיס חלופי.

הערה: הנפקת תעודת תלמיד נוספת (במקרה של אובדן) תהיה כרוכה בתשלום של 26 ש"ח.

תקנון שכר לימוד

א. גובה שכר הלימוד באוניברסיטת חיפה לשנת תשע"ב 2011/2012 הוא בהתאם להחלטות של הוועדה הציבורית לקביעת גובה שכר הלימוד במוסדות להשכלה גבוהה. החלטות אלה תקפות הן לגבי תלמידים חדשים והן לגבי תלמידים ותיקים. כל תלמיד ישלם את שכר הלימוד בהיקף, במועדים ובתנאים כפי שייקבעו על-ידי האוניברסיטה.

ב. גובה שכר הלימוד ותנאי התשלום לקורסים באוניברסיטה, אשר אינם נכללים במסגרת הלימודים לתואר אקדמי (ב"א, מ"א, ד"ר), ייקבעו בנפרד על-ידי האוניברסיטה.

ג. נוסף על שכר הלימוד חייב התלמיד בתשלומים לאוניברסיטה, כמפורט להלן, בשיעורים ובתנאים המפורטים בתקנון זה.

ד. גובה שכר הלימוד, התשלומים הנוספים, וקנה המידה לחישובם ניתנים לשינוי עפ"י הוראות ועדה ציבורית, החלטות המועצה להשכלה גבוהה, החלטות הוועדה לתכנון ותקצוב, הודעות ממשלה, החלטות האוניברסיטה וכיו"ב, בכל עת, גם לפני תחילת שנת הלימודים, גם במהלכה וגם בסיומה.

ה. כל תשלום על חשבון שכר הלימוד ו/או תשלומים נוספים, אשר לא שולמו במועד ובמלואם, ישאו ריבית פיגורים מהמועד הקבוע לתשלום ועד מועד תשלומם בפועל. כל זאת כפי שייקבע על-ידי האוניברסיטה בתחילת שנת הלימודים תשע"ב.

ו. שילם תלמיד תשלום כלשהו מהתשלומים המצויינים לעיל בהמחאה או בהוראת קבע אשר חזרה בלא שנפרעה והאוניברסיטה חוייבה בסכום ההמחאה/הוראת קבע – ישלם התלמיד, מיד, מלוא סכום ההוצאות בהן תישא האוניברסיטה כתוצאה מכך, על-פי קביעתה, בתוספת קנס בסך 36 ש"ח.

ז. **כל התלמידים, כולל תלמידים בתכניות לימודים חלקיות, לרבות תלמידים הרשומים להגשת עבודות בלבד, חייבים "תשלומים נלווים", נוסף על שכר הלימוד הבסיסי.**

חישוב שכר לימוד

להלן הכללים לחישוב שכ"ל כפי שהיו בתשע"א

שכר לימוד מלא לשנה"ל תשע"א חושב על-פי שני תעריפים:

– 100% שכר לימוד לתלמיד המשלם את שכה"ל בעצמו (12,866 ש"ח צמוד למדד יולי 2010).

- 125% שכר לימוד לתלמיד הממומן מלא ע"י צד שלישי וכן תלמיד אזרח חו"ל (16,083 ש"ח צמוד למדד יולי 2010).
- תלמיד הממומן חלקית על-ידי צד שלישי ישלם 100% שכ"ל על החלק שלו ו-125% על החלק של צד שלישי.

הערה: לתלמידי התואר הראשון

תשלום שכ"ל לאוניברסיטה לשנה"ל תשע"א הופחת בשיעור של 26% לעומת שכה"ל שהיה נהוג בשנה"ל תשס"א, וזאת על-פי החלטת הוועדה להורדה הדרגתית של שכה"ל במוסדות להשכלה גבוהה.

* ההפחתה בשכ"ל כפופה להחלטות הממשלה ויישומן ולחוק התקציב כפי שיאושר לשנת 2011. ההחלטה מבוססת על התחייבות הממשלה לממן ההפחתה כתנאי לביצועה.

לפיכך, היה ולא תקבל האוניברסיטה מהממשלה את כיסוי ההפחתה האמורה, ישלמו תלמידי התואר הראשון את מלוא שכר הלימוד במועד עליו תודיע האוניברסיטה. סטודנט שנה א' אשר ירשם בשנה"ל תשע"ב להיקף הנמוך מ-18 נ"ז, ישלם שכר לימוד מלא (לא מופחת). עם השלמת 18 נ"ז יזכה הסטודנט בתעריף המופחת. שכר הלימוד בשנה"ל תשע"ב יחושב כדלקמן:

א. תואר ראשון

- ככלל, תלמיד לתואר ראשון משלם שכ"ל יחסית להיקף לימודיו.
- 100% שכ"ל ישלם תלמיד הלומד תוכנית לימודים של 40 נקודות זכות בשנה (120 נקודות צבירה לתואר ראשון המתחלקות על פני שלוש שנות לימוד; בפקולטה למשפטים 142 נקודות על-פני 3.5 שנות לימוד; בחוג לסיעוד ובחוג לפיזיותרפיה 160 נקודות על פני 4 שנים; בחוג לריפוי בעיסוק 153 נקודות על-פני 3.5 שנות לימוד ובחוג להפרעות בתקשורת — 120 נ"ז על פני 3.5 שנים).
- תלמיד הלומד תכנית לימודים בהיקף של 20 נקודות זכות ו**מעלה** ישלם שכר לימוד יחסית להיקף לימודיו (2.5% משכ"ל מלא לכל נקודת זכות).
לדוגמא, תלמיד הלומד בסה"כ 25 נ' ישלם 62.5% עפ"י החישוב הבא:
 $62.5\% = 25 \times 2.5\%$

בהתאם לכך תלמיד הלומד למעלה מ-40 נקודות זכות בשנה ישלם למעלה מ-100% שכ"ל באותה שנה.

- תלמיד הלומד פחות מ-20 נ' זכות בשנה ישלם שכר לימוד יחסית להיקף לימודיו (2.5% משכ"ל מלא לכל נקודת זכות), בתוספת תקורה בשיעור 10% משכר הלימוד המלא. לדוגמא, תלמיד הלומד בסה"כ 19 נ' ישלם 57.5% עפ"י החישוב הבא:

$$57.5\% = 10\% (\text{תקורה}) + 47.5\% = 19 \times 2.5\%$$

- תלמיד המושך את לימודיו מעבר למספר שנות הלימוד התקניות הרגילות בתחום לימודיו (שלוש שנים בחוגי התואר הראשון, למעט הפקולטה למשפטים,

החוג לריפוי בעיסוק והחוג להפרעות בתקשורת – 3.5 שנים והחוגים לסיעוד ולפיזיותרפיה – 4 שנים), משלם כל שנה תוספת בשיעור 10% משכר הלימוד המלא וזאת בנוסף לשכר הלימוד שישלם בהתאם להיקף לימודיו.

הערה: סטודנט זכאי להשעות לימודיו לתואר הראשון לתקופה שלא תעלה על שתי שנות לימוד מבלי שתקופה זו תימנה לו במניין שנות לימודיו לתואר וזאת בתנאי שהודיע בכתב על כוונתו להפסיק לימודיו למחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל.

– תלמיד שהשלים את חובות השמיעה לב"א וטרם הגיש עבודות/ השלים מכסת סיורים, חפירות או כל חובה אחרת לצורך קבלת התואר צריך להרשם כתלמיד ולשלם 10% משכ"ל השנתי, בנוסף למינימום הנדרש לתואר, אם לא יגיש עד תחילת שנה"ל הבאה (**גם אם קיבל אישור אקדמי לאיחור**). תאריך הגשת עבודה שהוחזרה לתלמיד לתיקון (ללא ציון או עם ציון נכשל) לא יחשב כתאריך הגשת עבודה אחרונה.

– תלמיד כנ"ל, שהשלים חובות השמיעה לב"א וטרם הגיש עבודות/השלים מכסת סיורים, חפירות או כל חובה אחרת לצורך קבלת התואר בגין קורסים שלמד בסמסטר הקיץ האחרון ללימודיו, צריך להרשם כתלמיד ולשלם 10% משכ"ל השנתי, בנוסף למינימום הנדרש לתואר, אם לא יגיש עד תום סמסטר א' של שנה"ל הבאה (**גם אם קיבל אישור אקדמי לאיחור**). תאריך הגשת עבודה שהוחזרה לתלמיד לתיקון (ללא ציון או עם ציון נכשל) לא יחשב כתאריך הגשת עבודה האחרונה.

– תלמיד שיחל את לימודיו **בסמסטר ב' תשע"ב** ישלם שכר לימוד יחסית להיקף לימודיו (2.5% לכל נקודת זכות). אם ילמד פחות מ-10 נקודות זכות בשנת תשע"ב ישלם תוספת תקורה בשיעור של 10% משכר לימוד מלא.

– **מינימום שכר לימוד תואר ראשון (ב"א) (ללא תקורות) – 300%.**

– **מינימום שכר לימוד לתלמידי הפקולטה למשפטים לתואר ראשון (ללא תקורות) – 350%.**

– **מינימום שכר לימוד לתלמידי החוג לריפוי בעיסוק (ללא תקורות) – 350%**

– **מינימום שכר לימוד לתלמידי החוג להפרעות בתקשורת (ללא תקורות) – 350%**

– **מינימום שכר לימוד לתלמידי התוכניות המשותפות של הפקולטה למשפטים (ללא תקורות) – 400%, למעט התוכנית המשולבת משפטים וסיעוד אשר בה מינימום שכ"ל (ללא תקורות) – 450%.**

– **מינימום שכר לימוד לתלמידי החוג לסיעוד (ללא תקורות) – 400%.**

– **מינימום שכר לימוד לתלמידי החוג לפיזיותרפיה (ללא תקורות) – 400%.**

הכרה אקדמית בלימודים קודמים איננה גוררת באופן אוטומטי הפחתה ממינימום בשכר הלימוד. הפחתה ממינימום בשכר לימוד ניתנת אך ורק לגבי הכרות בקורסים שנלמדו במוסדות להשכלה גבוהה אחרים המוכרים ע"י המועצה להשכלה גבוהה (להבהרות נא לפנות למחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל).

למען הסר ספק, קורסים אשר נלמדו במסגרות לימודים שלא לתואר ואשר בגינם ניתן לתלמיד פטור אקדמי באוניברסיטת חיפה, לא יינתן בגינם זיכוי בשכר לימוד בין אם קורסים אלה נלמדו במוסדות אחרים ובין אם נלמדו באוניברסיטת חיפה.

ב. תואר שני

עפ"י תקנון לימודי תואר שני, משך הלימודים המקובל לסיום חובות השמיעה לתואר שני הוא שנתיים.

תלמיד תואר שני ישלם שכ"ל לפי השעות הרשומות בתכנית הלימודים שלו וזאת יחסית לתכנית הנורמטיבית* (סה"כ השעות הנדרשות לתואר שני בחוג ובמסלול מסויים חלקי שנתיים).

מינימום שכ"ל שנתי בכל מקרה הינו 50% משכ"ל מלא בכל אחת מארבע השנים הראשונות, כל עוד לא השלים התלמיד תשלום 200% שכ"ל לתואר.

התכנית הנורמטיבית השנתית מהווה 100% שכ"ל ובהתאם לכך מחושבת החלקיות.

לדוגמא, בחוג בו מחויב התלמיד ללמוד 40 שעות לתואר שני, ייחשבו 20 כתכנית נורמטיבית מלאה לשנה ועבורה ישלם התלמיד 100% שכ"ל. החלקיות תגור בהתאם.

תלמיד כנ"ל אשר בשנתו הראשונה לתואר שני ילמד 20 שעות (ישלם 100% שכ"ל), ובשנתו השנייה לומד 15 שעות (ישלם 75% שכ"ל), ישלם בשנתו השלישית מינימום של 50% שכ"ל בגין 5 השעות הנותרות.

— תלמיד מ"א שמיסיים תשלום 200% בשנתיים** ועדיין נותרו לו חובות שמיעה*** ישלם בשנתו השלישית או הרביעית יחסית לחלקיות לימודיו (2.5% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית) אך לא פחות מ-10%.

— תלמיד מ"א שטרם סיים את חובות השמיעה*** בתום ארבע שנות לימוד, ישלם שכ"ל יחסי (2.5% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית) בתוספת תקורה בשיעור 10% משכ"ל מלא.

— תלמיד מ"א שיסיים את חובות השמיעה*** ונותרה לו בחינת גמר או הגשת תיזה, חייב בתשלום 200% שכ"ל לפחות**, ובנוסף חייב להירשם כתלמיד ולשלם 10% משכ"ל המלא כל שנה עד גמר כל חובותיו לתואר.

כלל זה חל גם על תלמיד שחזר לאחר הפסקת לימודים.

תלמיד מסלול א' בשנה"ל תשע"א שיגיש את התיזה עד 30/11/11 לא יחוייב בשכר לימוד לשנה"ל תשע"ב. תלמיד מסלול ב' שיסיים את כל לימודיו לתואר (כולל הגשת עבודות) בשנה"ל תשע"א לא יחוייב בשכר לימוד לשנה"ל תשע"ב, בתנאי שיעמוד בבחינת הגמר עד ליום **30/11/11**.

* קורסי שפות זרות אינם נכללים בחישוב סה"כ של התכנית הנורמטיבית. תלמיד אשר לומד רק קורסי שפות זרות, אחרי תשלום 200%, יחוייב ב-2.5% משכ"ל מלא בגין כל שעה סמסטריאלית.

*** "חובות שמיעה" פירושו רישום לקורס כלשהו מלבד "הגשת עבודות" או "בחינת גמר".

תלמיד מסלול א' בשנה"ל תשע"א, שבמסגרת לימודיו בשנה זו היה רשום לקורס בסמסטר קיץ, המחייב הגשת עבודה סמינריונית ויגיש העבודה והתיזה עד ליום 29/1/2012 לא יחוייב בשכר לימוד לשנה"ל תשע"ב.

תלמיד מסלול ב' בשנה"ל תשע"א, שבמסגרת לימודיו בשנה זו היה רשום לקורס בסמסטר קיץ, המחייב הגשת עבודה סמינריונית, לא יחוייב בשכר לימוד לשנה"ל תשע"ב בתנאי שיגיש העבודה ויעמוד בבחינת הגמר עד ליום 29/1/2012.

מעבר לתאריכים אלה יחוייב התלמיד בסך 10% משכ"ל מלא בגין הגשת עבודה/בחינה באיחור, **גם אם קיבל אישור אקדמי לאיחור.**

הערה: תאריך הגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה) שהוחזרה לתלמיד לתיקון, יחשב כתאריך הגשת עבודה אחרונה רק במידה והעבודה המתוקנת תוגש ותאושר תוך 60 יום קלנדריים מיום שהוחזרה לתלמיד לתיקון.

מינימום שכר לימוד לתואר שני – 200%.**

מסלול מואץ למ"א

א. עבור קורסי המ"א שילמד התלמיד בשנה ג' של הב"א יחוייב בתשלום של 2.5% לשש"ס משכה"ל הרגיל.

ב. במידה ויעמוד התלמיד בתנאי המסלול המואץ (ראה תקנון לימודים לתואר שני) יחושב שכר הלימוד עבור קורסי המ"א שלמד בשנה ג' כחלק מהתשלום עבור לימודי המ"א.

ג. שכר הלימוד שייגבה מתלמיד שיסיים את המסלול המואץ עם בחינת גמר (4 שנות לימוד) יהיה 100%, זאת במידה ועמד בכל תנאי האקדמיים של המסלול.

ד. תלמיד במסלול כתיבת תיזה ישלם בשנתו הרביעית 100% שכ"ל (שכה"ל בגין קורסי המ"א שלמד בשנה ג' יחושב כחלק מה-100% שכ"ל בהם חייב התלמיד) ובשנתו החמישית ירשם כתלמיד וישלם 10% משכ"ל בתוספת התשלומים הנלווים בגין הגשת עבודת התיזה שה"כ שכ"ל מסלול המואץ עם כתיבת תיזה הינו 110%, זאת במידה ועמד בכל תנאי האקדמיים של המסלול.

ה. במידה והתלמיד לא יעמוד בתנאים האקדמיים של המסלול המואץ, הוא יעבור למסלול לימודים רגיל וישלם כמקובל מינימום 200% שכ"ל. במקרה כזה, יחושב שכה"ל בגין קורסי המ"א שלמד בשנה ג' של הב"א כחלק מה-200% שכ"ל לתואר שני.

ג. תואר שלישי

דוקטורנט מחוייב בכל שנה מהשנתיים הראשונות ללימודים – 40% שכ"ל. החל בשנה השלישית – ועד גמר חובותיו לתואר – 10% שכ"ל כל שנה.

** תלמידי תואר שני בחוג ל"לקוינות למידה" ותלמידי החוג ליעוץ והתפתחות האדם במסלול ייעוץ חינוכי ישלמו מינימום של 250% שכ"ל למשך לימודים של 2.5 שנים.

ד. הכשרת מורים

1. התוכנית הדו-שנתית:

כל שנה מהשנתיים הראשונות – 50% שכ"ל. החל בשנה השלישית ואחרי תשלום 100% שכ"ל לפחות – 2.5% משכ"ל מלא עבור כל נקודת זכות/שעה סמסטריאלית בתוספת תקורה בשיעור 10% משכ"ל מלא.

2. התוכנית החד-שנתית:

100% שכ"ל בשנת הלימודים הראשונה. החל בשנה השניה – 2.5% משכ"ל מלא עבור כל נקודת זכות/שעה סמסטריאלית בתוספת תקורה בשיעור 10% משכ"ל מלא.

מינימום שכ"ל להכשרת מורים – 100%.

תלמיד שהשלים את חובות השמיעה וטרם הגיש עבודות או כל חובה אחרת לצורך קבלת התעודה ישלם 10% משכה"ל השנתי אם לא יגיש עד תחילת שנה"ל העוקבת (**גם אם קיבל אישור אקדמי לאיחור**). תאריך הגשת עבודה שהוחזרה לתלמיד לתיקון (ללא ציון או עם ציון נכשל) לא יחשב כתאריך הגשת עבודה אחרונה.

ה. ספרנות

תלמיד ספרנות משלם 100% שכ"ל בכל שנה מהשנתיים הראשונות.

החל מהשנה השלישית ואחרי תשלום 200% ישלם התלמיד 2.5% משכ"ל מלא לכל נקודה/שעה סמסטריאלית בתוספת תקורה בשיעור 10% משכ"ל מלא.

מינימום שכ"ל לתלמידי ספרנות – 200%.

תלמיד שהשלים את חובות השמיעה וטרם הגיש עבודות או כל חובה אחרת לצורך קבלת התעודה ישלם 10% משכה"ל השנתי אם לא יגיש עד תחילת שנה"ל העוקבת (**גם אם קיבל אישור אקדמי לאיחור**). תאריך הגשת עבודה שהוחזרה לתלמיד לתיקון (ללא ציון או עם ציון נכשל) לא יחשב כתאריך הגשת עבודה אחרונה.

ו. אנגלית שפה זרה

הקורסים ברמות בינוני 1 (במכינה האוניברסיטאית), טרום מתקדמים ומתקדמים 1, חייבים בתשלום שכר לימוד נפרד:

– "בינוני 1" – עפ"י כללי שכ"ל של המכינה האוניברסיטאית.

– "טרום מתקדמים" ו"מתקדמים 1" ישלם התלמיד 7.5% משכ"ל מלא עבור כל קורס.

ביטול רישום לקורסי אנגלית

1. "בינוני 1" עפ"י כללי שכ"ל של המכינה האוניברסיטאית.

2. תלמיד המבטל רישום ברמת "טרום מתקדמים" או "מתקדמים 1" לפני תחילת הסמסטר או במהלך תקופת השינויים הרשמית, זכאי להחזר התשלום.

ז. חריגים

1. ככלל, תלמיד משלם שכ"ל בכל מסגרת לימודים לחד, כגון: בצרוף של השלמות למיניהן ולימודים לתואר ולתעודה. השלמות משולמות לפי חשבון אחד ולימודי תואר ותעודה – לפי חשבון אחר. כך לגבי לימודי חשבונאות שנה ד' וכל צרוף שהוא, וכך לגבי כל הצרופים שאינם נזכרים בסעיפים אחרים בתקנון זה.
2. תלמיד חשבונאות שנה ד' שילם בשנה"ל תשע"א 19,340 ש"ח צמוד למדד חודש יולי 2010 ללא תלות בהיקף לימודיו. תלמיד חשבונאות שנה ד' שלא מסיים לימודיו בשנה אחת, מחויב החל מהשנה השניה ב-2.5% משכ"ל מלא בתכנית זו לכל נקודת זכות/שעה סמסטריאלית.
3. **תלמיד בתוכניות הלימוד המיוחדות הבאות: תוכנית בין-תחומית בהתפתחות הילד; מינהל ציבורי למנהלים; מוזיאולוגיה; אקטואריה; משפט וטכנולוגיה; דיני בריאות ואתיקה; משפט ובריאות; תורת השפיטה וההליך הפלילי; התמחות בעריכת פטנטים; תכנית לשופטים; התמודדות עם מצבי חירום; מינהל אזרחי לעובדי מדינה; תכנית MBA בשפה האנגלית; התמחות בניהול נדל"ן ושמאות מקרקעין; ניהול אסטרטגי של משאבי אנוש; פיתוח ארגוני מערכת וניהול משא ומתן וקבלת החלטות** ישלם שכ"ל גבוה משכ"ל רגיל לתואר.
4. **תלמיד מ"א שמתקבל לשנת הלימודים השניה על סמך לימודיו לתואר שני באוניברסיטה אחרת** משלם מינימום 100% שכר לימוד.
5. **תלמיד הלומד אנגלית כשפה זרה בלבד** ברמת "מתקדמים 2" משלם 10% משכ"ל מלא.
6. **תלמיד הלומד אנגלית כשפה זרה בלבד** ברמת "מתקדמים 1" או "טרור מתקדמים", משלם 10% משכ"ל מלא. במידה ולומד את שתי הרמות משלם 15% משכ"ל המלא. תלמיד הלומד אנגלית כשפה זרה ברמת "מתקדמים 1" ו"מתקדמים 2" משלם 15% משכ"ל המלא.
7. **תלמיד השלמות לחשבונאות** משלם 5% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית.
8. **תלמיד לימודים מיוחדים** משלם 5% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית.
9. **תלמיד הלומד במסלול השלמות** למ"א משלם 5% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית עד לתקרה של 100% שכ"ל לשנה.
10. **תלמיד הלומד קורסי השלמה** במקביל ללימודי מ"א משלם 2.5% משכ"ל מלא בגין כל שעה סמסטריאלית בקורסי ההשלמה.
11. **תלמיד השלמות לד"ר** משלם 2% משכ"ל מלא לכל שעה סמסטריאלית.
12. **תלמידי החוגים למזה"ת חד-חוגי, לימודי א"י, גיאוגרפיה, ארכיאולוגיה, ציוויליזציות ימיות וניהול משאבי טבע וסביבה** מחוייבים בשכר הלימוד שלהם גם בתשלום דמי סיורים.

13. **"דרך הרוח"** – תלמידים הלומדים בחוגים שבהם נדרשים ללמוד 2 נ' או 4 נ' מקורסי דרך הרוח **מעבר** לתכנית הלימודים הנורמטיבית לתואר, יזוכו בסיום לימודיהם לתואר בשכ"ל בגין נקודות אלה ובתנאי שהשלימו מינימום שכר לימוד הנדרש לתואר ראשון בתחום לימודיהם.

הערות

1. במידה והאוניברסיטה תחליט לקיים **קורסי קיץ** שאינם חלק מתכנית הלימודים הנורמטיבית של התלמיד כמו קורסי השלמות וקורסי אנגלית כשפה זרה, ייקבע תעריף מיוחד של שכ"ל לקורסים אלה.
2. שכר הלימוד צמוד למדד. אם האוניברסיטה תידרש לשלם מע"מ על ההצמדה וריבית הפיגורים, יחול המס הזה על התלמיד.

תשלומים נוספים

להלן התשלומים הנילוויים כפי שהיו בתשע"א:

דמי שירותים כוללים * 368 ש"ח

דמי אבטחה 420 ש"ח

תשלומי שכר הלימוד בשנה"ל תשע"ב

להלן המועדים לפרעון שכר לימוד תשע"ב**:

תשלום ראשון*** עד 14.09.2011

תשלום שני עד 14.11.2011

תשלום שלישי עד 14.12.2011

תשלום רביעי עד 14.02.2012

תשלום חמישי עד 14.03.2012

תשלום שישי עד 14.04.2012

* "דמי שירותים כוללים" – הינו תשלום רשות לאוניברסיטה עבור שנתון, כרטיס תלמיד, שירותי המרפאה, השאלת ספרים וכן תשלום רשות לאגודת הסטודנטים בגין שירותי רווחה הניתנים על-ידי האגודה לכלל הסטודנטים והכוללים בין השאר, שירותים אלה: הקמת חוות מחשבים; סקרי איכות הוראה; שיעורי תגבור במגוון קורסים; יצוג בועדות משמעת; מאבקים למען הסטודנטים; הופעות של אומנים מהשורה הראשונה בכל יום ד'; פרסום עיתון אחת לחודש; פרסום מודעות חינם באתר האינטרנט של האגודה; פרסום באתר האגודה של הודעות שוטפות של נציגי החוגים; פרסום באתר האגודה של מאגר מורי עזר ומתרגמים במחירים מוזלים לסטודנטים וכדומה.

ניתן לוותר על תשלום זה לאוניברסיטה או לאגודה (לפי העניין) על ידי הודעה בכתב על ויתור עד ליום 15.12.2011. תלמיד שיבחר לא לשלם דמי שרותים לאוניברסיטה יהיה מנוע מהשאלת ספרים ומשירותי הייעוץ בספרייה. תלמיד שיבחר לא לשלם דמי רווחה לאגודת הסטודנטים יהיה מנוע מקבלת שרותי הרווחה של האגודה. ההחזר לסטודנט שחתם על טופס ויתור כאמור יבוצע על ידי האוניברסיטה ו/או האגודה לפי העניין.

בתכניות בהן מועד תחילת הלימודים אחרי ה-15.12.11 ניתן יהיה לוותר על תשלום זה עד חודש לאחר תחילת הלימודים בתכנית.

** איחור בתשלום מעבר למועדים הנקובים לעיל, יגרור חיוב בריבית פיגורים צמודה של 0.625% לחודש פיגור. גם איחור בתשלום אשר נובע מרישום מאוחר יגרור אחריו חיוב בריבית כמפורט לעיל.

*** רישום ממוחשב באמצעות האינטרנט יתאפשר רק לאחר שהתלמיד ישלם את התשלום הראשון.

תלמיד המחוייב בשכ"ל בשיעור 100% ומעלה ישלם שכ"ל ב-6 תשלומים. תלמיד המחוייב בשכ"ל נמוך יותר ישלם בפחות תשלומים.

לדוגמא, תלמיד המחוייב בשכ"ל בשיעור 50% משלם ב-3 תשלומים כדלקמן:

תשלום I	14.09.2011	—	25% משכ"ל מלא
תשלום II	14.11.2011	—	15% משכ"ל מלא
תשלום III	14.12.2011	—	10% משכ"ל מלא

על התלמיד להרשם בתחילת השנה לכל הקורסים שעליו ללמוד באותה שנה, כולל רישום מלא לקורסי סמסטר ב' וקיץ (רישום זה הוא הקובע את שכ"ל השנתי ואת החלוקה לתשלומים).

תלמיד בעל מימון חלקי – יחוייב לשלם את החלק שלו בתחילת השנה.

שימו לב: תוספת קורסים בסמסטר ב' וקיץ, מעדכנת אוטומטית את שכה"ל השנתי ואת החלוקה השנתית לתשלומים רטרואקטיבית כולל חיובי הצמדות וריביות.

אישורים

כל תלמיד רשאי להזמין עד 6 אישורים בשנה אקדמית ללא תשלום מתוך האישורים הבאים:

אישור תלמיד, אישור ציונים, אישור גובה שכ"ל, אישור מערכת שיעורים ואישור בחינות (מלבד זה הנשלח לפני כל מועד בחינות ומלבד אישור בחינות המופק באמצעות פורטל הסטודנטים).

עבור כל אישור נוסף מהאישורים הללו או כל אישור אחר יחוייב התלמיד ב-32 ש"ח.

קנסות

◆ אי הופעה למועד מיוחד

תלמיד שאושרה לו בחינה במועד חריג ולא הופיע לבחינה, מבלי להודיע על כך לפחות 5 ימים מראש, יוטל עליו קנס כספי בגובה 109 ש"ח צמוד למדד יולי 2011.

◆ הקלדת מערכת באיחור

תלמיד אשר יקליד את מערכת השיעורים שלו לאחר תחילת שנה"ל (30.10.2011 ואילך) ישלם דמי איחור בסך 122 ש"ח צמוד למדד יולי 2011.

חברות באגודת הסטודנטים

תשלום דמי חברות באגודת הסטודנטים הינו תשלום רשות לאגודת הסטודנטים בגין שירותים הניתנים על ידה: שירות עו"ד – ייעוץ ומתן הצהרות, שירות רכז מס הכנסה תגמולי מילואים וארנונה, עזרה במתן הלוואות, הנחות במנזות האוניברסיטה, הנחות בקניית מקראות, שיעורי עזר וחוגים מסובסדים, כרטיסי

צילום, הנחות והטבות, כניסה מוזלת ליום הסטודנט ולכל אירועי האגודה, ייצוג בוועדות משמעת, ספריית השאלה של ספרי לימוד, משלחות, מלגות ועוד. תלמיד המבקש להיות חבר באגודת הסטודנטים של אוניברסיטת חיפה חייב לחתום על הצהרה ברוח זו באגודת הסטודנטים. חיוב דמי החברות ייעשה באמצעות חשבון שכ"ל.

סטודנט רשאי לבטל חברותו ע"י חתימה על טופס ויתור במזכירות האגודה עד לתאריך 01.12.2011.

בשנה"ל תשע"א היו דמי חברות באגודה 99 ש"ח.

תהליך תשלום שכר לימוד שנתי

א. **תשלום מראש** – תלמיד שישלם שכ"ל מלא (100% שכ"ל) מראש עד 14.09.2011 יהיה זכאי להנחה בשיעור 2.5% משכ"ל השנתי הבסיסי המלא בלבד. הנחה זו תבוטל אם היקף הלימודים יחייב בסופו של דבר שכ"ל נמוך מ-100%. כמו כן תבוטל ההנחה לתלמיד ממומן.

ב. **תשלום מראש באמצעות כרטיס אשראי** – אפשרות זו לתשלום מלוא שכר לימוד, ניתנת ללומד בתכנית לימודים בהיקף של 100% שכ"ל לפחות. ניתן לשלם את מלוא שכר הלימוד באמצעות כרטיס אשראי (ויזה/ישראכארט) בתשלום אחד או בתשלומים בתכנית קרדיט.

בהצטרפות להסדר זה, יוכל התלמיד לפרוס את תשלום שכר הלימוד במספר תשלומים גדול בצירוף ריבית כמקובל בחברות האשראי ועפ"י ההסדרים הנהוגים איתם.

לא תינתן הנחת תשלום מראש למשלמים בכרטיס אשראי.

תלמיד המעוניין לשלם את שכה"ל המלא באמצעות כרטיס אשראי ייצור קשר עם המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל בטלפון: 04-8240395.

ג. **תשלום באמצעות הרשאה לחיוב חשבון בנק** – תלמיד המעוניין לשלם את שכר הלימוד באמצעות הרשאה לחיוב חשבון בנק, יחתום על טופס הרשאה שניתן להורידו באתר מינהל התלמידים <http://students.haifa.ac.il>. יש להחתים את טופס ההרשאה בבנק ולהעבירו למחלקת שירותי תלמיד ושכ"ל בהקדם האפשרי. את התשלום הראשון צריכים לשלם גם תלמידים אשר מבקשים לשלם את שכ"ל באמצעות ההרשאה.

ד. **תשלום באמצעות שוברים** – לתלמיד אשר לא בחר באפשרות א' או ב' ישלח שובר תשלום לכתובתו כ-10 ימים לפני כל מועד תשלום ובהתאם לתאריכים המפורטים לעיל.

אי קבלת שובר אינה פוטרת מתשלום במועד. תלמיד אשר מסיבה כלשהי לא קיבל שובר תשלום, מתבקש להגיע למחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל לקבל שובר לפני מועד התשלום. ר' עמ' 106.

מענק לחיילים משוחררים

תלמיד אשר עומד לזכותו מענק חיילים משוחררים ממשד הבטחון, זכאי להשתמש בסכום המענק לתשלום שכ"ל באוניברסיטה. סטודנט המעונין לשלם את שכ"ל בכספי המענק, יפנה למחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל, יודיע את גובה המענק המעודכן ויקבל שובר מיוחד על כל סכום המענק, אך בשום מקרה לא בסכום הגבוה מסה"כ שכ"ל שלו לאותה שנה. הסטודנט ישלם את השובר בבנק בו מתנהל חשבון המענק.

ביטול הרשמה / הפסקת לימודים – תשלום שכר לימוד

- א. 1. מועמד ללימודים באוניברסיטת חיפה המחליט לבטל את הרשמתו לאוניברסיטה, יודיע על כך בכתב (בדואר רשום) למחלקת הרשמה. תלמיד הלומד באוניברסיטת חיפה והמחליט להפסיק ללמוד בה יודיע על כך בכתב (בדואר רשום) למחלקת שירותי תלמיד ושכ"ל שבאגף מינהל התלמידים.
2. היום שבו תתקבל הודעת התלמיד באגף מינהל התלמידים ייחשב לו כיום הפסקת לימודיו או ביטול הרשמתו.
- הודעה שנמסרה בטלפון ו/או בע"פ לא תחשב כקובעת לגבי הפסקת לימודים.
- ב. תלמידים ומועמדים המבטלים את הרשמתם ישאו בתשלום שכר לימוד כולו או מקצתו בהתאם לקביעת האוניברסיטה כמפורט להלן:
  1. מועמד שיודיע על ביטול הרשמתו עד 15.08.2011 ולא ערך תכנית לימודים, יהיה זכאי למלוא המקדמה ששילם ע"ח שכר הלימוד.
  2. מועמד שיודיע על ביטול הרשמתו מ-16.08.2011 ועד ה-15.09.2011 ולא ערך תכנית לימודים יהיה זכאי להחזר מחצית המקדמה ששילם ע"ח שכר הלימוד.
  3. מועמד שיודיע על ביטול הרשמתו לאחר ה-15.09.2011 ולא ערך תוכנית לימודים יחוייב במלוא המקדמה ששילם ע"ח שכר הלימוד.
  4. מועמד אשר שילם תשלום ראשון, לא ערך תכנית לימודים ויודיע על הפסקת לימודיו לאחר 16.09.2011, יחוייב במלוא התשלום הראשון.
  5. תלמיד אשר ערך תכנית לימודים ויודיע על הפסקת לימודים עד 15.11.2011, יחוייב במלוא התשלום ששילם.
  6. תלמיד שיודיע על הפסקת לימודים מ-16.11.2011 ועד 18.12.2011 וערך תוכנית לימודים יחוייב ב-35% משכר הלימוד שנקבע לו, בתוספת כל התשלומים הנלווים, או במלוא התשלום הראשון, לפי הגבוה בין השניים.
  7. תלמיד שיודיע על הפסקת לימודים מ-19.12.2011 ועד 15.1.2012 יחוייב ב-50% משכר הלימוד שנקבע לו בתוספת כל התשלומים הנלווים, או במלוא התשלום הראשון, לפי הגבוה בין השניים.

8. תלמיד שיודיע על הפסקת לימודים מ-16.1.2012 ועד 18.3.2012 יחוייב ב-75% משכר הלימוד שנקבע לו, בתוספת כל התשלומים הנלווים, או במלוא התשלום הראשון, לפי הגבוה בין השניים.

9. תלמיד שיודיע על הפסקת לימודים לאחר 19.3.2012 יחוייב במלוא שכר הלימוד שנקבע לו בתוספת כל התשלומים הנלווים.

הערה: תלמיד המבטל לימודיו בתום סמסטר א' – מינימום שכר הלימוד שיחוייב בו לא יפחת ממכפלת סך הנקודות/שעות הרשומות לזכותו באחוז שכ"ל לנק' /שעה.

ג. מועמדים ותלמידים המתחילים לימודיהם בסמסטר ב' תשע"ב והודיעו על הפסקת הלימודים ישאו בתשלום שכר לימוד, כולו או מקצתו, בהתאם לקביעת האוניברסיטה להלן:

מועד קבלת ההודעה	תשלום
עד 20.01.2012	1,000 ש"ח
מ-17.01.2012 עד 12.02.2012	מחצית התשלום הראשון
מ-14.02.2012 עד 14.03.2012	מלוא התשלום הראשון
מ-14.03.2012 עד 8.04.2012	50% משכ"ל + תשלומים נלווים או התשלום הראשון לפי הגבוה מבין השניים
מ-9.04.2012	100% משכ"ל + תשלומים נלווים

ד. הפסקת לימודים של תלמידי אופקים: תוכנית המצטיינים

תלמיד אופקים: תכנית המצטיינים קיבל בשנה"ל תשע"א מלגת לימודים בגובה שכ"ל מלא.

1. תלמיד התוכנית שהפסיק כליל את לימודיו באוניברסיטה לא חוייב להחזיר את המלגה שקיבל.

2. תלמיד שעבר מן התכנית לחוג אחר במרוצת סמסטר א' – ישלם שכ"ל מלא בהתאם למה שלמד.

3. תלמיד שהפסיק את לימודיו בתכנית במרוצת סמסטר א' אך המשיך בחוג השני שלו, ישלם שכ"ל בהתאם למה שלמד.

4. תלמיד שעבר מן התוכנית לחוג אחר בתחילת סמסטר ב', ישלם 75% שכ"ל ממה שלמד.

ה. הפסקת לימודים של תלמיד תואר שלישי

1. תלמיד דוקטורט הרשום ללימודים ומפסיק את לימודיו ביוזמתו עד תום הסמסטר הראשון, ישלם לאוניברסיטה רק את התשלומים הנלווים.

2. תלמיד דוקטורט המפסיק את לימודיו ביוזמתו לאחר תום הסמסטר הראשון – ישלם לאוניברסיטה 50% משכר הלימוד השנתי שלו.

3. תלמיד דוקטורט שהחל לימודיו בסמסטר ב' והפסיק במרוצת אותו סמסטר את לימודיו – ישלם רק את התשלומים הנלווים.

4. אם לימודיו של תלמיד דוקטורט הופסקו ע"י המוסד מסיבות אקדמיות – לא יידרש לשלם שכ"ל.

1. הפסקת לימודים עקב בעיות משמעת או סיבות אקדמיות

תלמיד אשר לימודיו הופסקו מסיבות אקדמיות ו/או משמעתיות, יחוייב בתשלום שכר לימוד והתשלומים הנלווים עד ליום הפסקת לימודיו ובהתאם למועדים המצויינים לעיל.

פתיחת שנת הלימודים תשע"ב: יום א', ב' בחשון תשע"ב - 30.10.2011

תשלומי ביטוח לאומי

א. כתלמיד הינך חייב בתשלום דמי ביטוח לאומי, ודמי בריאות בשיעור המינימלי שנקבע לגבי תלמיד במוסד להשכלה גבוהה.

ב. דמי הביטוח ייגבו ממך באמצעות פנקסי תשלומים שישלחו אליך בדואר, ע"י המוסד לביטוח לאומי.

ג. התשלום ייעשה ארבע פעמים בשנה, בכל מועד בעבור שלושת החודשים שקדמו לו: 15 בינואר, 15 באפריל, 15 ביולי, 15 באוקטובר.

ד. תלמיד שיעבוד בתקופת לימודיו יהיה פטור מתשלום דמי הביטוח ודמי ביטוח בריאות בהם חוייב על-פי פנקס התשלומים, בעד כל אחד מן החודשים בהם נוכח משכרו דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות.

לשם קבלת הפטור יחזיר התלמיד למוסד לביטוח לאומי את האישור הכלול בפנקס כשהוא ממולא וחתום על-ידי מעסיקו.

המחלקה לשירותי הוראה ובוגרים

מנהלת: גב' רחל פלונסקי מרמור

א. מדור חדרים

תלמיד יכול לוודא את מספרי החדרים בהם נערכים הקורסים באתר האוניברסיטה באינטרנט – תחת "מידע ושירותים לסטודנט – פורטל" – מערכת שעות. כמו כן יכול תלמיד לברר את מספרי החדרים בהם הוא לומד, ברשימות מעודכנות המתפרסמות עם תחילת כל סמסטר על גבי לוחות המודעות של החוגים. שינויים במערך החדרים במשך הסמסטר מפורסמים על גבי אותם לוחות.

ביטול שיעורים

ביטול שיעורים יומי ניתן לברר:

באתר האוניברסיטה באינטרנט תחת "מידע ושירותים לסטודנט – פורטל" – שיעורים מבוטלים.

ב. מדור בחינות וציונים

בניין ראשי, חדר 794, טלפון 2-8240711

זכאות להבחן

תלמיד זכאי להבחן אם מילא את התנאים הבאים:

1. הקורס רשום בתוכנית הלימודים שלו.
2. מילא את כל החובות האקדמיות וישמו מופיע ברשימת הזכאים להבחן.
3. הציג לפני תחילת הבחינה תעודה מזהה רשמית עם תמונה ואישור כניסה לבחינות הניתן על-ידי המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל לאחר שהתלמיד הסדיר את תשלום שכ"ל.

בכל מקרה לא יורשה התלמיד להבחן ללא תעודה מזהה רשמית עם תמונה!

לוח בחינות

תאריכי הבחינה וחדרי הבחינה של מועדי א' ו-ב' וחריג מופיעים בלוחות הבחינות הנמצאים באתר האוניברסיטה באינטרנט, תחת סטודנטים – "מידע ושירותים לסטודנט – פורטל" – לוח בחינות אישי או לוח בחינות חוגי.

ביום הבחינה מתפרסמים כל חדרי הבחינות על גבי לוחות המדעות של מדור בחינות בכניסה לבניינים.

שימו לב: על הנבחן להבחן אך ורק בחדר בו הינו רשום!

מדור בחינות לא ימסור בשום מקרה את חדרי הבחינות בטלפון!

פרסום ציונים

הציונים מתפרסמים על גבי לוחות המודעות של החוגים ובאינטרנט. הציונים הסופיים של הקורסים מתפרסמים באתר האוניברסיטה באינטרנט תחת "מידע ושירותים לסטודנט – פורטל", לאחר מועד הערעורים של כל בחינה.

מדור בחינות וציונים לא ימסור ציונים בטלפון. בכל מקרה של בירור ציון שלא נקלט/ עודכן/ שונה, יש לפנות למזכירות החוג.

שימו לב: תקנון בחינות וציונים מפורט נמצא בשנתון בתקנון לימודים לתואר ראשון, ב"א.

ג. מדור אישורים

קבלת קהל בימים א'-ה' בשעות 9.00-10.30; 13.00-14.30

בניין ראשי, חדר 798, טלפון 8240713

כל סטודנט זכאי לקבל בחינם במהלך שנת לימודים אקדמית 6 אישורים בסך הכול, מתוך האישורים הבאים: אישור תלמיד, אישור ציונים, אישור גובה שכר לימוד, אישור מערכת שיעורים.

כמו כן ניתן לקבל אישורים מיוחדים בעברית ובאנגלית כגון: שנות לימודים לתואר, תחומי לימוד, זכאות לתואר, תרגום תעודה וכו'. אישורים אלה ניתנים תמורת תשלום לפי הנוהל הקיים באוניברסיטה.

את הבקשות לקבלת כל האישורים יש להגיש דרך הפורטל, באינטרנט, תחת "מידע ושירותים לסטודנט" הזמנת אישורים. אישורים אלה יישלחו בדואר לכתובת הסטודנט. כמו כן ניתן לקבל אישורים בשעות הקבלה במשרדי מדור אישורים. הערה: האישור יהווה מסמך רשמי רק אם ניתן ע"י מדור אישורים והוחתם בחותמת האוניברסיטה.

ד. מדור בוגרים

קבלת קהל בימים א'-ה' בשעות 10.30-9.00; 14.30-13.00
בניין ראשי, חדר 797, טלפון 8240668

זכאות לתואר

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את חובותיו האקדמיים על-פי דרישות החוג/ים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה.

– בתואר ראשון:

א. עמד בתנאי המעבר של חוגי לימודיו והשיג ממוצע ציונים סופי של 60 לפחות בכל אחד מחוגי לימודיו.

ב. למד במסלול הדו-חוגי: 60 נ' זכות

במסלול החד-חוגי: לפחות 120 נ' זכות (או לפי דרישות החוג)

ג. סיום חובות אנגלית שפה זרה.

– בתואר מוסמך:

בהתאם לתקנות הרשות ללימודים מתקדמים והתקנונים החוגיים.

סיום לימודים וקבלת זכאות לתואר ראשון

א. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לתואר (בשני חוגי הלימוד, במסלול הדו-חוגי לרבות התוכניות המשותפות עם משפטים או בחוג אחד במסלול החד חוגי), זכאי לקבל אישור זכאות לתואר.

ב. על התלמיד לפנות למזכירות החוג/חוגי לימודיו לא יאוחר מתאריך 1 במרץ בשנה בה מתקיים הטקס. התלמיד יבדוק ויאשר את ציוניו הסופיים, ציון הגמר שלו, תאריך הגשת עבודה, תאריך זכאות לתואר ופרטיו האישיים. כמו-כן יקבע את סדר הרישום של חוגי הלימוד שלו בתעודת הגמר.

לאחר חתימת התלמיד על סגירת התואר לא ניתן יהיה לעדכן או לשנות את אישור הזכאות.

ג. האוניברסיטה תיזום סגירת זכאות לתואר לסטודנט שסיים את כל חובותיו לתואר ולא פנה להסדרת אישור זכאות (או לא הודיע על רצונו לעכב את סגירת התיק).

לתלמיד זה תינתן אפשרות ערעור תוך 30 יום מקבלת ההודעה בדואר. תלמיד שיממש את אפשרות הערעור יהיה חייב להשלים את כל חובותיו לתואר בתוך שנה מיום הערעור.

לאחר מכן יסגר אישור הזכאות באופן חד-צדדי, ולא ניתן יהיה לעדכן או לשנות אישור הזכאות.

- ד. קבלת זכאות לתואר מותנית בסיום החובות הכספיים ליחידות האוניברסיטה.
1. אישור מן המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל על כך שהתלמיד הסדיר את כל תשלומיו לאוניברסיטה.
  2. אישור מן הספרייה על כך שהתלמיד אינו חייב ספרים או תשלומים לספרייה.
  3. אינו חייב כל חוב אחר לאוניברסיטה.
- ה. אישור הזכאות ואישור ציונים סופי ישלחו ע"י מדור בוגרים, כשבועיים לאחר קבלת האישור ממזכירות החוג/ים ולאחר מילוי התנאים לעיל.
- ו. באישור הזכאות מפורטים: החוג/ים שאותו סיים התלמיד, ציון הגמר ומועד הזכאות לתואר.
  - ז. מועד הזכאות לתואר יהיה התאריך שבו השלים התלמיד את חובתו האחרונה (בחינה, הגשת עבודה וכו'). למען הסר ספק, בתיקון, שיפור או חזרה על קורס, תאריך הזכאות יהיה התאריך התיקון, שיפור או החזרה על הקורס.
  - ח. סטודנט שלא יגיש בקשה לסיום לימודים עד 1 במרץ בשנה בה מתקיים הטקס לא יוכל להשתתף בטקס בשנה זו, ולא יוכל לקבל אישור זכאות עד **1 ביוני** של אותה שנה.
  - ט. **עדכון/שינוי פרטים אישיים** – פרטי התלמיד בתעודת הבוגר הינם פרטי התלמיד המופיעים ברישומי האוניברסיטה בתאריך סגירת המחזור (15 באפריל כל שנה). שינוי בפרטים אלה יעשה על-ידי שינוי פרטים המופיעים ברישומי האוניברסיטה (על-ידי הצגת/צילום תעודת זהות עם הפרטים המתוקנים) במחלקה לשירותי תלמיד ושכר לימוד. רק שינוי שיבוצע עד למועד סגירת המחזור יתבטא בתעודות של אותו מחזור.

סיום לימודים וקבלת זכאות לתואר שני ושלישי

ראה בתקנון לימודים לתואר השני ולתואר השלישי.

הענקת תעודות

טקסי חלוקת תארים לב"א, מ"א ותעודת הוראה מתקיימים בסוף שנת הלימודים. בוגרים אשר נבצר מהם ליטול חלק בטקסים, יוכלו לקבל את התעודות חודש לאחר הטקסים, בתיקון שבאגף מינהל תלמידים.

תיקון תלמידים

בניין ראשי, חדר 7, טלפון 04-8240033

תלמיד המבקש לקבל צילום של מסמך מתיקו האישי, ישלם עבורו לפי הנוהל הקיים באוניברסיטה.

שנתון האוניברסיטה

ממונה: **גב' מיכל כרמלי**

שנתון האוניברסיטה לשנה"ל תשע"א מפורסם, על כל חלקיו, באתר האוניברסיטה באינטרנט. השנתון כולל הנחיות כלליות, תקנונים למיניהם והסברים על מתכונת הלימודים של החוגים. מערכת שיעורים מפורטת (כולל סילבוס), ניתן למצוא באתר בחיפוש ב"קטלוג הקורסים" <http://www.haifa.ac.il>.

מניעת שירותים

לא שילם תלמיד או תלמיד לשעבר, חוב כלשהו לאוניברסיטה, תהיה האוניברסיטה רשאית למנוע ממנו שירותים כלשהם, לרבות שירותי ספרייה, תעודות, אישורים, בחינות, החלפת קורסים ושירותים נוספים, עד שיסולק חובו.

טלפונים סולריים

התלמידים מתבקשים לכבות את מכשירי הטלפון הסולריים שברשותם בעת השיעורים.

יש לך בעיה?

בעיה בקורס מסוים – פנה למורה הקורס. כל חוג מפרסם את שעות הקבלה של המורים.

בעיה אקדמית־חוגית – התקשר לחוג ומוזכירות החוג תפנה אותך לאדם המוסמך לטפל בבעייתך.

בעיה אקדמית בפקולטה – פנה למוזכירות הפקולטה.

בעיה אקדמית בתחום לימודים מתקדמים – פנה למוזכירות הרשות ללימודים מתקדמים, טל. 2214, 2109.

בעיה כלל-אוניברסיטאית – התקשר אל מרכזיית אוניברסיטת חיפה, טל' 8240111 ויפנו אותך לכתובת המתאימה.

בעיה אישית אחרת – פנה לדיקן הסטודנטים, טל' 2335.

הודעות שוטפות וביטול שיעורים יומי – באתר האינטרנט.

הודעות של החוגים – לוחות המודעות של החוגים באינטרנט ובאוניברסיטה.

יש לך שאלה?

באתר מינהל תלמידים קיימת מערכת ממוחשבת של שאלות ותשובות. שאל ותענה!

עניינים שונים

מבקש להחליף חוג: – מחלקת ההרשמה, בניין ראשי, קומה 2, טל' 2324/5/6.

שינוי שם, כתובת – המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל, בניין ראשי, קומה 2, טל' 2320.

- אבדה לך תעודת תלמיד? במפעל השכפול, בניין ראשי, קומת המנהרה, טל' 2937.
 ברורים בעניין שכר לימוד – המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל, בניין ראשי, קומה 2, טל' 2320.
 זקוק לאישור לימודים? – במדור אישורים, בניין ראשי, קומה 2, טל. 2713.
 ענייני מלגות? – בית הסטודנט, טל' 2669.
 ענייני מעונות? – במעונות הקמפוס, טל' 2365, 2621.
 זקוק למסמך מתיקך האישי? תיקיון התלמידים, בניין ראשי, קומה 2, טל' 2033.
 זקוק לעזרה ראשונה? – בניין ראשי, חדר 520, טל' 2703, 2237.
 אבד לך משהו/מצאת משהו/ראית חפץ חשוד? בטחון ובטיחות, בניין התחנה, טל' 2360, 2386.
 הנך חבר באגודת הסטודנטים? אתה יכול להיעזר בה בדברים רבים. טל' האגודה 2519.
 – פרטי החוג כתובים בשנתון, מיד אחרי הסגל האקדמי, בעמוד הראשון של כל חוג.
 – הפקולטה למדעי הרוח – טל. 2125; הפקולטה למדעי החברה – טל' 2332; הפקולטה לחינוך – טל' 2893; הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות – טל' 2368; הפקולטה למשפטים – טל' 2633; הפקולטה למדעי הטבע – טל' 8077/8/9.

שרותים לנוחותך

בנק (תחתית המגדל), **בנקומט** (בכניסה לבניין המדרגות), **חנות ספרים** "אקדמון" (בניין ראשי), **מיני-מרקט** (על יד מעונות הסטודנטים), **מכונות צילום** (בכל הבניינים). **מסעדות** (בניין ראשי, בניין המדרגות, בניין רבין, **מזנונים** (בכל בניין), **סוכנות דואר** (בניין ראשי, בשרדת החנויות).

אמנות: מוזיאון הכט.

טלפונים פנימיים: בכניסה לכל בניין ובבניין הראשי גם ליד המסעדה, בכניסה למעליות המגדל, בבניין רבין, בבניין חינוך ובמשכן לאומנויות. מדריך לטלפונים פנימיים נמצא במקום.

טלפונים ציבוריים: בבניין הראשי – קומת ה-600 ליד כיתה 628.

בבניין המדרגות – בקומת הכניסה.

בבניין הרב-תכליתי – במסדרון הראשי.

במגדל – בקומת הכניסה (קומה 4).

בבניין רבין – קומת ה-5000.

לידיעתך: לכל מספר טלפון "פנימי" באוניברסיטה אפשר להתקשר מן החוץ על-ידי החלפת הספרה 2 שבראש המספר ה"פנימי" ב-8240.

(לדוגמה: ה"פנימי" 765-2 הוא "חיצוני" 765-8240).

אם המספר הפנימי מתחיל בספרה 8, יש להחליף את הספרה 8 ב-8288 בחיגו מן החוץ.

אם המספר הפנימי מתחיל בספרה 3, יש להחליף את הספרה 3 ב-8249 בחיגו מן החוץ.

לימודים לתואר ראשון (ב"א)

תקנון לימודים

השנה האקדמית מחולקת לשני סמסטרים: סמסטר חורף (א) וסמסטר אביב (ב). כל הקורסים באוניברסיטה מתנהלים במתכונת סמסטריאלית, להוציא סמינריוני מ"א וחלק מקורסי העבודה המעשית. לקראת סיום שנת הלימודים מפרסמת האוניברסיטה רשימת קורסים ולוח זמנים של לימודי קיץ מרוכזים.

לימודים לתואר ראשון (ב"א)

משך הלימודים המקובל ללימודי התואר הראשון הוא שלוש שנים. משך הלימודים בפקולטה למשפטים (לתואר LL.B) ובחוגים ריפוי בעיסוק והפרעות בתקשורת הוא שלוש וחצי שנים. משך הלימודים בחוג לסיעוד ופיזיותרפיה הוא ארבע שנים. תלמיד אשר לא סיים לימודיו לקראת תואר ראשון שנתיים לאחר משך הלימודים המקובל ללימודי התואר הראשון בחוגי הלימוד שלו, ראש החוג יבדוק, ידון ויחליט באשר להמשיך לימודיו. לא סיים לימודיו, לאחר שש שנים יופסקו לימודיו. התלמיד יוכל לפנות בבקשה להתקבל מחדש לאוניברסיטה **רק שנה לאחר מכן**. הדיקן ישקול ויחליט על המשך לימודיו.

לימודי התואר הראשון מתנהלים לפי שיטת הצבירה, בה ניתן לכל קורס משקל בנקודות זכות בהתאם למקומו במערכת השיעורים של החוג. כדי לקבל תואר, על התלמיד לצבור מספר קבוע של נקודות זכות (נ'), ומכאן השם "שיטת הצבירה". שיטה זו הונהגה על-מנת לאפשר לכל תלמיד גמישות מירבית בתכנון קצב הלימודים.

תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בחוג, בתקופת הלימודים התקנית כמפורט לעיל.

מתכונת הלימודים

לימודי התואר הראשון (ב"א) מתנהלים בשני מסלולים, הנתונים לבחירתו של התלמיד: מסלול דו-חוגי (בכל החוגים) ומסלול חד-חוגי (בחלק מן החוגים). שני המסלולים שווים-ערך, והיקף הלימודים בהם מגיע ל-120 נקודות זכות. תלמיד צריך לצבור 120 נקודות זכות כדי לקבל תואר ראשון, למעט לימודי משפטים בהם צריך תלמיד לצבור 142 נקודות זכות, בחוג לריפוי בעיסוק צריך תלמיד לצבור 152 נקודות זכות, ולימודי סיעוד ופיזיותרפיה בהם צריך תלמיד לצבור 160 נקודות זכות.

המסלול הדו-חוגי מבוסס על לימודים בהיקף שווה בשני חוגים. כל חוג מחייב צבירת מכסה של 60 נ' במשך כשלוש שנות לימוד. מכסה זו כוללת את כל לימודי החוג, לרבות דרישות מיוחדות, כגון לימודי-עזר ושפת.

המסלול החד-חוגי מבוסס על מכסת לימודים בחוג אחד בהיקף 72 נ' ועל שניים-שלושה מיקבצי לימוד במכסה כוללת של 48 נ', על-פי הנחיות החוג.

המיקבץ הוא מיקבץ קורסים, בנושא מסויים, הלקוחים מחוגים שונים. מטרת המיקבץ היא לתת מימד נוסף ללימודי התלמיד שבחר במסלול החד-חוגי, ולאפשר לו התמקדות בתחום אקדמי מוגדר. המיקבצים במערכת השיעורים מופיעים במרוכז בפרק "מיקבצים".

ליד כל מיקבץ רשום החוג שבו מעוגן, ובתכנית הלימודים של אותו חוג נמצא הסבר על מהות המיקבץ.

ככלל, מוצעים הלימודים במסלול החד-חוגי החל משנת הלימודים השנייה. בחוגים מסויימים ניתן להתחיל במסלול זה מיד עם הקבלה לחוג. תנאי הקבלה למסלול החד-חוגי מפורטים בתכניות הלימוד של החוגים.

יכול חוג להציע לימודים ביותר מאשר מגמת לימודים אחת (מגמה הינה מקבץ קורסים המיועד לתלמידי החוג בלבד, ולא לתלמידי חוגים אחרים); מגמות הלימודים עשויות להתקיים במסלול הדו-חוגי או במסלול החד-חוגי.

קורסי התואר הראשון בחוגים ממויינים ל-3 דרגים בסדר עולה (3.2.1). תנאי המעבר ההכרחיים מדרג נמוך לדרג מתקדם יותר מתבססים על דרישות מיוחדות לכל קורס. השלמת קורס וצבירת נקודות הזכות שהוא מקנה מותנות במלוי דרישות אלה. הערכת הישגי התלמיד נעשית בידי מורה הקורס עם סיום הקורס, על סמך עבודות, בחינות וכו'. נוסף על תנאי המעבר הכלליים רשאים החוגים לקבוע תנאי מעבר מיוחדים משנה לשנה או מדרג לדרג. תנאים אלה יפורסמו בשנתון האוניברסיטה.

"סטודנטית זכאית" * שנעדרה מבחינה של קורס המהווה "דרישה מוקדמת" לקורס אחר, או לשנת לימודים מתקדמת, זכאית ללמוד "על תנאי" בקורס המתקדם או בשנה מתקדמת. בתחילת הקורס ימסור המורה לתלמידי את תיאור מהלך הקורס, הדרכים להערכת הישגי התלמיד, רשימה ביבליוגרפית, דרישותיו להגשת תרגילים וכן דרישותיו לנוכחות. תלמיד המשרת במילואים רשאי במהלך שירותו להיעדר משיעורים שיש בהם נוכחות חובה. "סטודנטית זכאית" * זכאית להיעדר מ-30% מכלל השיעורים בכל קורס בו חלה חובת נוכחות. אם ההיעדרות עלתה על 30% תינתן לסטודנטית האפשרות לבטל את הקורס ולחזור עליו. בן או בת זוג לסטודנטית זכאית יהיו לזכאים לחופשה בת שבוע מהלימודים.

תלמיד רשאי לצבור בשנת לימודים אחת עד 44 נקודות זכות. במקרים מיוחדים רשאי ראש החוג לאשר למעלה ממספר זה, לפי שיקוליו. חוג רשאי לאשר לתלמיד הלומד לתואר ב"א עד 2 נ"ז בכל חוג בתקופת לימודים, עבור השתתפות בחמישה ימים מצטברים בשנתיים של כנסים מדעיים/ימי עיון. סטודנטים אשר יעסקו בפעילות חברתית התנדבותית על-פי הקריטריונים שאושרו על-ידי הוועדה לפעילות חברתית (וולפ"ח), יהיו רשאים לקבל בגינה, 4 נקודות זכות אקדמיות בהיקף של קורס אחד, למעט התלמידים בתוכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוגים אחרים אשר יקבלו פטור מ-2 נקודות זכות, שיקבע בתיאום עם ראש החוג על-פי בחירתו של הסטודנט. שירות מילואים ממושך (למי שמשרת מעל 21 יום) יוכר כפעילות חברתית-התנדבותית המזכה ב-2 נקודות זכות אקדמיות, באישור הוולפ"ח. פרטים נוספים ניתן לקבל בדיקנט הסטודנטים. תלמיד לא יוכל לקבל הכרה מעל 4 נ"ז במכלול לימודים (כולל לימודים במסלול חד-חוגי), גם אם ישתתף ביותר מפעילות אחת.

* "סטודנטית זכאית" – סטודנטית בשמירת היריון או בטיפול פרויות 21 ימים ומעלה במהלך סמסטר.

סטודנט או סטודנטית בחפשת לידה או אימוץ/משמורת 21 ימים ומעלה במהלך סמסטר.

בחינת ידע בעברית

מועמדים שלא כתבו את בחינת הכניסה הפסיכומטרית בעברית או מועמדים הפטורים מן הבחינה הפסיכומטרית והינם בוגרי בתי-ספר תיכוניים ששפת ההוראה בהם לא היתה עברית, יידרשו להבחן בבחינת ידע בעברית. מועמדים החייבים בבחינה בעברית ואשר לא עמדו בה, לא יתקבלו לאוניברסיטה.

מועמד החייב בבחינת ידע בעברית ולא עמד בה, לא יתקבל לאוניברסיטה, אלא אם כן השיג ציון גבוה בבחינת הכניסה הפסיכומטרית. במקרה כזה יתקבל על תנאי – זכאותו לתואר תותנה בעמידתו בבחינה בעברית עד סוף השנה השניה ללימודיו באוניברסיטה; חלפית, בוגר מכינת העולים במסגרת היחידה הקדם-אקדמית שיקבל ציון 85 ומעלה בקורס השלמה בעברית, שיתקיים במסגרת היחידה הקדם-אקדמית, לאחר תום לימודיו במכינת העולים, יוכל לקבל פטור מהבחינה בידע בעברית. הבחינה בידע בעברית נערכת לפחות פעמיים בכל שנה; המועמדים מובאים לידיעת המועמדים במדריך לנרשמים.

אנגלית כשפה זרה

א. כל תלמידי האוניברסיטה חייבים ללמוד אנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זאת היא תנאי כניסה לקורסים בדרג 3. החלק האנגלי בבחינת הכניסה הפסיכומטרית ישמש למיון התלמידים על-פי רמות כדלהלן:

8 (פטור מלימודי אנגלית)

7 (מתקדמים 2); 6 (מתקדמים 1); 5 (טרומ מתקדמים) – במסגרת המחלקה לשפות זרות.

4 (בינוני 1) – במסגרת המכינה האוניברסיטאית.

הערה: מועמד שלא יגיע לפחות לרמה 4 לא יתקבל לאוניברסיטה.

מועמד אשר לא נבחן בבחינה הפסיכומטרית חייב להבחן בנפרד בבחינת המיון באנגלית לשם סיווג לרמות (בחינת אמי"ר).

ב. תלמיד יקבל פטור מלימוד אנגלית כשפה זרה במקרים הבאים:

1. תלמיד בעל תעודת סיום בית-ספר על-יסודי או מוסד אקדמי ששפת ההוראה בו אנגלית (חובת ההוכחה חלה על התלמיד).

2. תלמיד שמוין לרמה 8 לפי בחינת הכניסה הפסיכומטרית.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

א. תלמיד המבקש להתקבל לאוניברסיטת חיפה על-סמך לימודים קודמים במוסד אחר, יגיש עם הרשמתו אישור לימודים רשמי מהמוסד שבו למד. באישור יפורטו לימודיו וציוניו.

ב. ועדת הקבלה של החוג שבו מבקש המועמד ללמוד, תחליט, על-סמך אישור הלימודים שהמציא, על תנאי קבלתו, על הצורך בחיובו בעמידה בבחינת הכניסה הפסיכומטרית. כמו כן תחליט הוועדה על היקף ההכרה בלימודיו הקודמים ותקבע את תכנית לימודיו באוניברסיטת חיפה.

- ג. ועדת הקבלה של החוג לא תכיר בקורסים שבהם לא השיג התלמיד ציון "עובר" לפחות במוסד שבו למד.
- ד. החוג יעביר סיכום החלטותיו בכתב לאגף מינהל התלמידים ולידיעת התלמיד. הסיכום יכלול את תנאי הקבלה וכן את פירוט הקורסים שהוכרו, חישוב נקודות הזכות עבורם ומכסת הלימודים הנדרשת לקבלת התואר.
- ה. לימודים שהוכרו על-ידי החוגים לצורך המשך לימודים באוניברסיטת חיפה ידווחו ללא ציון ולא יכללו בחישוב הציון הסופי המשוקלל.
- ו. תלמיד יהיה זכאי לקבלת תואר מאוניברסיטת חיפה רק אם צבר בה לפחות 40 נקודות זכות.
- ז. הכרה בלימודים קודמים אינה פוטרת אוטומטית משכר לימוד.

הכרה בלימודים אקדמיים במוסד להשכלה גבוהה אחר

תלמידי שנה ג' רשאים להגיש בקשה ללמוד את חובות השנה השלישית באוניברסיטה אחרת בארץ או בחו"ל ולקבל את התואר מאוניברסיטת חיפה. ראש החוג ידון ויחליט בכל מקרה לגופו.

הפסקת לימודים ביוזמת התלמיד

- א. החליט תלמיד להפסיק את לימודיו, יודיע על כך בכתב לחוגי לימודיו ולאגף מינהל התלמידים.
- ב. תלמיד המבקש לחזור ללימודים לאחר הפסקה, חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים.
- ג. תלמיד המבקש לחזור ללימודים לאחר הפסקה באחד מחוגי לימודיו, חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים, למרות שהמשיך בלימודים סדירים בחוגו השני.
- ד. אם התקופה שבין הפסקת לימודי התלמיד לבין חידושם אינה עולה על שתי שנות לימוד, הקורסים שאותם למד לפני ההפסקה יוכרו לצורך המשך לימודיו.
- ה. עולה תקופת ההפסקה על שנתיים, רשאי החוג לחייב את התלמיד לחזור על קורסים שכבר שמע ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות שונות (לימודי רענון) לקראת קבלת התואר.
- ו. "סטודנטית זכאית" * רשאית להקפיא את לימודיה (לבצע הפסקת לימודים) לפני מועד הבחינות רטרואקטיבית לסמסטר בו ילדה, ולשמור על זכותה להירשם מחדש ללא תשלום ובלבד שהלימודים לא יידחו מעבר לשנתיים.

הפסקת לימודים ביוזמת החוג

תלמיד שלימודיו הופסקו בשל כישלון בקורס חובה רשאי להירשם מחדש לחוג בתום תקופת צינון של שלוש שנים, ועליו לעמוד מחדש בתנאי הקבלה של החוג. אחרי שלוש שנים הסטודנט נחשב לסטודנט חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו לו.

* "סטודנטית זכאית" – סטודנטית בחופשת לידה או אימוץ/משמורת 21 ימים ומעלה.

נוהל בחינות וציונים

1. ניהול בחינות

- 1.1 ניהול זה מתייחס לבחינות כדלקמן:
  - בחינות מעבר (חורף, אביב, קיץ) – מועד בחינה רגיל (מועד א') ומועד בחינה נוסף (מועד ב').
  - כל יתר הבחינות תיערכנה בהתאם להסדרים פנים-חוגיים, כפי שיובאו לידיעת התלמידים בתחילת הקורס.
- 1.2 ניהול בחינות וציונים אינו חל על בחינות כניסה חוגיות אלא אם החוג יחליט אחרת.
- 1.3 הבחינות ירוכזו בתקופה העוקבת את סמסטר א' וב' (ייתכנו בחינות יום אחרי יום ואף שתיים ביום).
- 1.4 רשאי להיבחן תלמיד אשר:
  - 1.4.1 נרשם לקורס;
  - 1.4.2 מלא את כל החובות האקדמיות של הקורס, ושמו מופיע ברשימת הזכאים שאושרה ע"י המורה.
- 1.5 מועדי הבחינות יפורסמו בשנתון האוניברסיטה או במקביל לתחילת הפצת שנתון האוניברסיטה. כשבועיים לפני מועד הבחינה יישלחו לתלמידים, הזכאים להיבחן, אישורי כניסה לבחינות.
- 1.6 לפני חלוקת השאלון לנבחנים יזוהו התלמידים לפי תעודה מזהה רשמית עם תמונה (ת"ז, דרכון, רשיון נהיגה, תעודת סטודנט) ואישור כניסה לבחינות.
- 1.7 הנבחן יגיע לחדר הבחינה רבע שעה לפני תחילתה כשברשותו תעודה מזהה רשמית עם תמונה (ת"ז, דרכון, רשיון נהיגה, תעודת סטודנט) ואישור כניסה לבחינות. תלמיד שאין ברשותו אחד מאלה, וכן תלמיד ששמו אינו מופיע ברשימת הנבחנים, יוכל להיבחן עם הצגת אישור מיוחד מהמחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל באגף מינהל התלמידים, התקף אך ורק לבחינה מסויימת, בתאריך ובשעה הנקובים בו.
- 1.8 משך הבחינה הוא כזמן המצויין על השאלון, אך לא יעלה על שעתיים וחצי (150 דקות). בכל בחינה תתאפשר הארכה של עד חצי שעה לכל היותר, על פי שיקול דעתו של המרצה (במקרה כזה יאשר זאת בדו"ח הפיקוח בחתימת ידו). לסטודנטיות בהיריון תינתן תוספת זמן בבחינה של 30 דקות. כמו כן תתאפשר תוספת זמן לאוכלוסיות מיוחדות: לתלמידים אשר שפת אמם אינה עברית, ושלא למדו בשפה זו כשפה ראשית בבי"ס תיכון או במוסד אקדמי מוכר, יוארך משך הבחינה, בקורסי חובה, דרג אחד, שנה א', ברבע שעה לכל שעת בחינה ולא יותר מחצי שעה לכל זמן הבחינה; חוגים רלוונטים המעוניינים בשינוי ההחלטה לגבי הארכת זמן בבחינות, יעבירו את בקשתם לדיקן הסטודנטים. על התלמידים לקרוא בעיון את תקנון החוג בשנתון זה ולבדוק באלו קורסים לא תינתן הארכת זמן.
- 1.9 השימוש בחומר עזר בבחינה הוא בהיתר המורה בלבד, ואם כתוב הדבר בשאלון הבחינה. כ"כ אסור לתלמיד להשתמש בנייר כתיבה שלא סופק ע"י מדור הבחינות.

- 1.10 במועד חוזר (מועד ב' או מועד מיוחד) יוכל התלמיד, המחליט לא לכתוב את הבחינה, לציין זאת על גבי המחברת ולעזוב את חדר הבחינה כעבור חצי שעה מתחילתה.
 – בחינה שהסטודנט ויתר על השתתפותו בה היא מועד לכל דבר ועניין.
 – אין זכות ויתור לתלמיד שניגש לבחינה בפעם הראשונה (ויתור על בחינה במועד ראשון פירושו נכשל).
 – בתום חצי שעה מתחילת הבחינה לא ייכנס תלמיד לבחינה.
 – אחרי תחילת הבחינה לא יעזוב הנבחן את חדר הבחינה עד לסיומה, אלא באישור מפורש של המורה או המשגיח, ולא לפני תום חצי שעה מתחילת הבחינה.
 – במידה וקיבל אישור לעזוב על התלמיד להחזיר למשגיחות את השאלון ואת מחברות הבחינה טרם צאתו.
- 1.11 בבחינה הנמשכת יותר משעתיים, אין לצאת מחדר הבחינה בשעה הראשונה של הבחינה ובחצי השעה האחרונה של הבחינה; יציאה מחדר הבחינה מחוץ למועדים אלה תתאפשר בבחינות הנ"ל רק במקרים בהם אושר הדבר מראש, על ידי מדור הבחינות, אחרי שהתלמיד הציג אישור רפואי מתאים. לא תותר יציאה מחדר הבחינה של יותר מנבחן אחד בו זמנית. לסטודנטיות בהיריון אישור ליציאה חריגה לשירותים במהלך בחינה.
- 1.12 בבחינה יהיה נוכח המורה או מי שהוסמך מטעמו לכך באישור החוג.
- 1.13 במקרה של חשש לפגיעה בטוהר הבחינה, דיקן הפקולטה על דעת הרקטור, רשאי לבטל בחינה ולהורות על בחינה חוזרת.

2. סדרי בחינות ופרסום ציונים

- 2.1 בחינות סוף סמסטר תהינה בחופשת הסמסטר; בהסכמת המורה ובאישור הדיקן ניתן לקיים בחינות סוף סמסטר בשיעור האחרון.
- 2.2 עם גמר הבדיקה ולא יאוחר מעשרה ימי עבודה ממועד הבחינה, יעביר המורה את התוצאות על-גבי רשימת התלמידים בשני העתקים למזכירות החוג. מזכירות החוג תפרסם מיד את תוצאות הבחינות על לוח המודעות של החוג, ולא יאוחר מלמחרת קבלת הציונים.
- 2.3 מורה שלא יוכל למסור את הציונים במועד (מפאת מחלה, שירות מלואים וכד') ימסור את הציונים לא יאוחר מאשר עשרה ימים מיום שובו לעבודה.
- 2.4 לא נמסר ציון במועד, ידאג דיקן הפקולטה לכך שהתלמיד לא יינזק ויוכל להמשיך בלימודיו.
- 2.5 על כל אובדן מחברת בחינה שלא באשמתו של הנבחן, ידווח מיד לראש החוג. במקרים אלו ייקבע ציונו של התלמיד בבחינה באחת הדרכים הבאות, בתאום עם מורה המקצוע ובאישור ראש החוג: על-ידי בחינה מחדש; או על-ידי כלל המרכיבים האחרים של הציון הקיימים באותו מקצוע (כגון: בחנים ובחינות שהתקיימו במהלך הקורס, תרגילים, עבודות וכו'); או עפ"י ממוצע הציונים של כל לימודיו באותו סמסטר או באותה שנה.

3. מועדי הבחינות

- 3.1 בכל קורס בו מתקיימת בחינה יקבע מועד בחינה רגיל ומועד בחינה נוסף. זכאים להבחן במועד הנוסף:
- תלמידים שנכשלו במועד הרגיל או מבקשים לשפר את ציונם.
  - תלמידים שלא ניגשו למועד הרגיל.
- בכל מקרה בו תלמיד ניגש לשתי בחינות באותו קורס, הציון שהשיג בבחינה האחרונה הוא התקף.
- 3.2 קיומם של שני המועדים אינו מקנה זכות להבחן בקורס מחוץ למועד הרגיל ולמועד הנוסף, בתאריכים בהם נקבעו. דהיינו, רק תלמידים שלא ניגשו למועד הרגיל או למועד הנוסף מחמת נבצרות (כמפורט בסעיף 5 להלן) יהיו זכאים למועד חריג.

4. זכות העיון במחברת הבחינה

תלמיד המבקש לעיין במחברת הבחינה יהיה רשאי לעשות זאת. ניתן לעיין במחברת תוך 10 ימים מיום פרסום הציונים.

5. מועד חריג

- זכאי למועד חריג תלמיד אשר נבצר ממנו לגשת למועד הרגיל או למועד הנוסף מחמת שירות מילואים, כמפורט בהמשך.
- כמו כן, זכאי למועד חריג:
- מי שנקבעה לו בחינה חופפת או שתי בחינות באותו יום, כאשר הפרש השעות בין סיום הראשונה ותחילת השנייה הינו פחות מ-4 שעות.
  - תלמיד במתכונת דר-חוגית שנקבעו לו שתי בחינות בקורסי חובה בשני ימים עוקבים.
  - סטודנטית לאחר לידה — "סטודנטית זכאית"* רשאית להיעדר מבחינות לתקופה של עד 14 שבועות מיום הלידה ותהא זכאית להיבחן במקצועות בהם לא נבחנה בתקופה הנ"ל, במועדי הבחינות המקובלים.
  - "סטודנטית זכאית" (הנמצאת בשמירת היריון או בטיפולי פוריות) תהא זכאית להיבחן במקצועות בהם לא נבחנה בגין מצבה, במועדי הבחינות המקובלים במוסד (מועד ב, ג וכדומה).
  - בן או בת זוג ל"סטודנטית זכאית"* יהיו זכאים למועד בחינה נוסף אם לא השתתפו בבחינה שמועד עריכתה היה במהלך שלושה שבועות מיום הלידה.
  - תלמיד אשר נבצר ממנו לגשת למועד הרגיל או למועד הנוסף בשל מחלה ממושכת ביום הבחינה או אשפוז.
  - תלמיד אשר נבצר ממנו לגשת למועד הרגיל או למועד הנוסף בשל פטירת קרוב משפחה בדרגת קירבה ראשונה.

* "סטודנטית זכאית" — סטודנטית בשמירת היריון או בטיפולי פוריות 21 ימים ומעלה במהלך סמסטר.

סטודנט או סטודנטית בחפשת לידה או אימוץ/משמורת 21 ימים ומעלה במהלך סמסטר.

– סטודנט במילואים

- א. סטודנט שנעדר עקב שירות מילואים מאחד ממועדי הבחינה שנקבעו, זכאי להיבחן במועד מיוחד.
  - ב. סטודנט אשר נעדר משני מועדים עקב שירות מילואים, יזכה לגשת לשני מועדים מיוחדים.
  - ג. מי ששרת 10 ימי מילואים רצופים או 21 ימים ומעלה (מצטבר) במהלך סמסטר, זכאי לגשת למועד מיוחד בכל בחינה אשר תתקיים עד תום אותו סמסטר.
  - ד. מי ששרת 10 ימי מילואים רצופים או 21 ימים ומעלה (מצטבר), בתקופת שנים עשר החודשים מיום תחילת הלימודים, זכאי למועד בחינה נוסף, שלישי, בקורסם אליהם היה רשום בזמן התקופה בה שרת במילואים. (*)
  - ה. שירות מילואים תוך כדי תקופת הבחינות או בסמוך לה יהיה זכאי למועד מיוחד.
- 5.1 אישור לגשת לבחינה במועד החריג בגלל שירות מילואים שאיננו נופל ביום הבחינה, (כמפורט לעיל), יינתן ע"י ועדה מיוחדת שתוקם לצורך זה בפקולטה/ביה"ס. התלמיד המבקש להיבחן במועד חריג ימציא לוועדה באמצעות מזכירות החוג אישור מצה"ל על שירות מילואים. ועדה זו תדון גם בבקשות למועד חריג במקרים חריגים שאינם קשורים בשירות מילואים, שבגללם נבצר מן התלמיד לגשת למועד רגיל או למועד נוסף. טופס הבקשה יישמר בתיקו האישי של התלמיד עד תום לימודיו.

אישור לגשת למועד חריג יינתן על סמך אישורים תקפים כדלקמן:

- אישור על שירות מילואים פעיל.
  - אישור אשפוז של בית-חולים או מוסד מקביל לו.
  - אישור משרד הפנים על מקרי לידה או מוות.
  - צילום טופס מועדי הבחינות הנשלח לכל תלמיד ממינהל התלמידים.
  - אישור של רופא (רק אם הנבצרות מצוינת על גבי האישור).
  - אישור על שמירת היריון או טיפולי פוריות 21 ימים ומעלה במהלך סמסטר.
- 5.2 לתלמידים שבקשתם אושרה ייקבע מועד חריג כדלקמן:
- 5.2.1 לגבי קורסים המתקיימים בסמסטר א' – במרוצת סמסטר ב'.
  - 5.2.2 לגבי קורסים המתקיימים בסמסטר ב' – בסוף חופשת הקיץ.
  - 5.2.3 אם מהווה הקורס בו נקבע לתלמיד מועד חריג דרישת-קדם, יורשה התלמיד להתחיל בלימודיו בקורס המתקדם. המשך ההשתתפות תוכר לו רק לאחר שיעמוד בבחינה בקורס.
- 5.3 תלמיד שאושרה לו בחינה במועד חריג ולא הופיע לבחינה מבלי להודיע על כך למזכירות החוג חמישה ימים מראש יוטל עליו קנס כספי.

6. ציונים, כישלונות וכללי מעבר

- 6.1 הציונים יירשמו במספרים מ⁰ עד 100 או בקורסים מסויימים במלים "עובר/נכשל".
- 6.2 תלמיד יקבל נקודות זכות בקורס בו השיג ציון 51 ומעלה. חוג רשאי לקבוע ציון גבוה יותר כתנאי מוקדם להשתתפות בקורסים מתקדמים או במעבר מדרג לדרג, שלא תוקן באחד ממועדי הבחינה.

- 6.3 ככישלון במקצוע ייחשב ציון "נכשל" קרי, ציון נמוך מהציון שקבע החוג כתנאי מוקדם להשתתפות בקורסים מתקדמים או במעבר מדרג לדרג, שלא תוקן באחד ממועדי הבחינה.
- 6.4 כישלון בקורס חובה מחייב חזרה על הקורס. נכשל התלמיד פעמיים, יופסקו לימודיו באותו מסלול/חוג שבו הקורס הינו חובה.
- 6.5 כל ציוני הקורסים שהתלמיד צבר במהלך לימודיו, כולל מועדי א', ב', קורסים חוזרים וכו', יישמרו במאגר הממוחשב של אגף מינהל התלמידים.
- 6.6 קורס שתלמיד חזר עליו ותיקן ציון נכשל, יופיע הקורס בגיליון הציונים רק פעם אחת עם הציון החדש (ללא סימון מיוחד).
- 6.7 קורסים עודפים לתואר לא יכללו בחישוב הממוצע המשוקלל של ציוני התלמיד ויסומנו בגיליון הציונים בכוכבית.
- 6.8 ציון "נכשל" ישוקלל ויישאר רשום בגיליון הציונים כל עוד לא השלים התלמיד את מכסת לימודיו לתואר וכל עוד לא תיקן את ציונו באותו הקורס שבו נכשל. תיקן התלמיד את ציון ה"נכשל" – יימחק הציון מגיליון הציונים. השלים התלמיד את מכסת לימודיו לתואר, יימחקו מגיליון הציונים כל ציוני ה"נכשל".
- 6.9 בגיליון הציונים אשר התלמיד מקבל עם סיום לימודיו לתואר ראשון, לא יופיעו קורסים שיש בהם ציון נכשל ולא יופיעו סימונים מיוחדים (כגון "ח").
- 6.10 הציון "נפסל", שנרשם לתלמיד עקב החלטת רשויות המשמעת לבטל לו קורס/בחינה, יופיע בתדפיס הציונים שיקבל התלמיד במהלך לימודיו, אך לא יופיע בגיליון הציונים, שיקבל עם סיום לימודיו לתואר ראשון.
- 6.11 תלמיד שנרשם לקורס ולא עמד בדרישות הקורס יירשם לו ציון "לא השלים". ציון זה לא יופיע בגיליון הציונים אשר התלמיד מקבל עם סיום לימודיו לתואר ראשון ובלימודי תעודה.
- 6.12 בכל מקרה בו תלמיד ניגש לשתי בחינות באותו קורס, הציון שהשיג בבחינה האחרונה הוא התקף.

7. נוהל ערעורים על ציונים

א. נוהל ערעורים על ציוני בחינות

- 7.1 תלמיד רשאי לערער על ציונו תוך עשרה ימים מפרסומו. הערער יופנה בכתב למורה הקורס באמצעות מזכירות החוג. תוצאות הערער ידווחו למערער באמצעות מזכירות החוג. טופס הערער על ציון יישמר בתיקו האישי של התלמיד עד סוף לימודיו.
- 7.2 מחברת הבחינה תישמר חודשיים לאחר מועד מסירת הציון ובתום תקופה זו תושמד. במידה שלא ניתן לבדוק את הערער עד למועד הבא של הבחינה, במקרה זה, אם ניגש התלמיד למועד הבא, ייחשב לזכותו הציון הגבוה מבין השניים.
- 7.3 תלמיד המערער על הציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה תיבדק מחדש, והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי.
- 7.4 תוצאות הערער של התלמיד על ציון בחינה הן סופיות ומחייבות.

ב. נוהל ערעורים על ציוני עבודות

- 7.5 זכות ערעור תחול על ציון עבודה שבגינה נקבע ציון הקורס.
- 7.6 ערעור על ציון עבודה יוגש תוך חודש מיום הזנת הציון במערכת הממוחשבת. המרצה יבדוק את הערעור תוך חודש מיום הגשתו. ניתן יהיה להאריך מועדים אלה משיקולים ראויים, בעיקר כאשר הציון פורסם או הערעור הוגש בתקופת חופשה.
- 7.7 הערעור יהיה מנומק בכתב.
- 7.8 המרצה יהיה רשאי לבדוק את העבודה כולה מחדש, ויהיה רשאי גם להפחית את הציון. הציון בתום הערעור יהיה ציון סופי ולא ניתן יהיה לרערע עליו שנית. החלטת המרצה תהיה מנומקת.

8. שיפור ציונים

תלמיד המבקש לשפר השגיו בקורס על-מנת להעלות את ממוצע ציוני הב"א, יוכל לעשות זאת באישור החוג עד לקבלת התואר, ע"י הרשמה מחדש לקורס שבו הוא מבקש לשפר ציון ועמידה בכל החובות האקדמיות של הקורס; זאת, אם התלמיד לא שמע בינתיים קורס מתקדם יותר באותו נושא. במקרה זה קובע הציון האחרון.

9. תרגילים ועבודות לא סמינריוניות

משך הזמן לבדיקת תרגילים ועבודות לא-סמינריוניות יהיה 30 יום ממועד מסירתן.

10. עבודות סמינריוניות

- א. עבודה בכתב, המוטלת על התלמיד במסגרת סמינריון, מהווה חלק בלתי נפרד מהסמינריון והגשתה היא תנאי לצבירת נקודות הזכות. התלמיד חייב לקבל ציון 60 לפחות בעבודה סמינריונית כדי שהציון יישקלל במניין נקודות הזכות.
- ב. על התלמיד להגיש את העבודה הסמינריונית למורה, המנהל את הסמינריון, לפי דרישת המורה ולפי הכללים הנהוגים במקצוע הנלמד. כתיבת העבודה תיעשה בהדרכת המורה.
- ג. עבודה סמינריונית תוגש במהלך הקורס. כמו כן תלמידים אשר למדו בסמסטר א' רשאים להגיש עבודה סמינריונית עד סוף סמסטר ב' ואלו שלמדו בסמסטר ב' רשאים להגיש את העבודה עד תחילת שנת הלימודים העוקבת. מורה רשאי לדרוש שהעבודה תוגש במהלך שמיעת הסמינריון. התלמיד רשאי, בהסכמת המורה, להגיש את העבודה במהלך הסמסטר העוקב ולא יאוחר מיום הלימודים האחרון שבו. תלמיד שהותר לו להגיש עבודה סמינריונית מעבר למועד המקובל (חופשת הסמסטר) אחראי לכך שעבודתו תוגש למורה. (אם ישנה המורה בחו"ל, ידאג התלמיד לשלוח אליו את העבודה בדואר-אוויר רשום).
- ד. לא הגיש תלמיד את העבודה הסמינריונית במועד, כמפורט לעיל, יחוייב לחזור על השתתפותו בסמינריון. במקרה זה ייעשה רישומו רק עם אישור בכתב מהמורה והוא יחוייב בתשלום בהתאם לתקנון. בנסיבות מיוחדות ובהסכמת המורה תינתן לו דחייה נוספת (לתקופה של סמסטר) להגשת העבודה. החוג רשאי להגביל את מספר הפעמים שניתן לחזור על סמינריון.
- ה. המורה יסיים בבדיקתה של העבודה הסמינריונית תוך 60 יום מיום שנמסרה למזכירות החוג, דרש המורה תיקונים או השלמות לעבודה, יחושב מועד סיום הבדיקה ומתן הציון, 60 יום מתאריך מסירת העבודה בשנית.

- ו. עבודה סמינריונית תוגש למורה בשני עותקים, כשהיא מודפסת ברווח כפול. עותק אחד יישאר בידי המורה והעותק השני יוחזר לתלמיד. רשאי המורה לפטור תלמיד מחובת ההדפסה, אם כתב־ידו ברור וקריא.
- ז. אין התלמיד רשאי לפרסם את העבודה הסמינריונית, אלא באישור המורה בלבד.
- ח. סטודנט השווה בשירות מילואים או חזר משירות מילואים בתקופה של 14 ימים לפני מועד הגשת העבודה, יידחה מועד הגשת העבודה החלופית כמספר הימים, לפחות, בהם שרת במילואים וזאת בתאום עם רכז המילואים. (עבודות סמינריוניות ולא־סמינריוניות).
דחייה וביטול של עבודות:
בכל מקרה בו הפסיד סטודנט, עקב שירות במילואים של 14 יום ומעלה ברציפות, מעל ל־8 עבודות, יחולו הכללים הבאים:
  1. כל מוסד יקבע כללים אשר ימסדו את השילוב הנדרש בין הפתרון הבא לידי ביטוי בדחייה של מועד הגשת המטלה לבין ביטולה. כללים אלו ייקבעו תוך מתן דגש ראוי למשמעות האקדמית של המטלה, ובתיאום עם רכז המילואים.
  2. לעניין סעיף זה, כל ביטול חובת הגשה יבוא לידי ביטוי בהתאמת המשקל היחסי של מרכיבי הציון הסופי בקורס.
  3. לעניין סעיף זה, לא יבוטלו עבודות אשר משקל בציון הסופי הינו 10%.
- ט. "סטודנטית זכאית" אשר לא הגישה עבודות במועדים שנקבעו כי אלה חלו בתקופת היותה לפי אישור רפואי, בשמירת היריון או בטיפולי פוריות, רשאית להגיש את העבודות או עבודות חלופיות בהתאם להחלטת המרצה, ובתיאום עמו, באיחור של 7 שבועות מתום תקופת היותה "סטודנטית זכאית".
- י. "סטודנטית זכאית"* רשאית להגיש עבודות שניתנו בסמסטר בו ילדה (ומועד הגשתן לאחר הלידה), או עבודות חלופיות בהתאם להחלטת המרצה, באיחור של 7 שבועות מהמועד האחרון שניתן להגשת העבודות או מתום תקופת היותה "סטודנטית זכאית" (המאוחר מבין השניים). עבור הגשת העבודות במועד החדש שנקבע לא יגבה תשלום נוסף.

11. ציון גמר לקבלת תואר

- 11.1 לכל תלמיד באוניברסיטה ייקבע ציון גמר לתואר על בסיס ממוצע משוקלל של ציוניו במקצועות הלימוד הכלולים בתכנית הלימודים של החוג. הממוצע יתבסס על כל ציוני התלמיד, כולל ציונים נמוכים שמתחת ל־51. ציון נכשל יושמט מחישוב הממוצע, רק לאחר שתוקן. החוג יקבע את מרכיבי ציון הגמר ושיקלולם. דרך השיקולל תובא לידיעת התלמידים.
- 11.2 החוג/הפקולטה/ביה"ס – רשאים לדרוש ציון גמר הגבוה מציון המעבר במקצוע בודד.

* "סטודנטית זכאית" – סטודנטית בשמירת היריון או בטיפולי פוריות 21 ימים ומעלה במהלך סמסטר.

סטודנט או סטודנטית בחפשת לידה או אימוץ/משמורת 21 ימים ומעלה במהלך סמסטר.

סיום הלימודים לתואר ראשון

תלמיד רשאי לזיז פניה לקבלת אישור על זכאותו לתואר בשלב שבו עמד בכל דרישות הלימודים לתואר לרבות קבלת ציון עובר בכל הקורסים כנדרש ובתנאי שאיננו מתכוון לתקן, לשפר או לחזור על קורס כלשהו.

תלמיד שסיים את כל חובותיו בחוג, אך טרם ביקש אישור זכאות לתואר יוסמך באופן חד-סטרי על ידי האוניברסיטה. לתלמיד תינתן אפשרות ערעור תוך 30 יום מקבלת ההודעה בדואר. תלמיד שיממש אפשרות הערעור יהיה חייב להשלים את כל חובותיו לתואר בתוך שנה מיום הערעור. תלמיד לא יקבל תעודת בוגר אם לא השיג ממוצע ציונים משוקלל של 60 לפחות, בכל אחד מהחוגים.

תאריך הזכאות לתואר

תאריך הזכאות לתואר יהיה תאריך הבחינה האחרונה או תאריך הגשת העבודה האחרונה, המאוחר מבין השניים.

זכאות לתעודת בוגר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה

- א. תלמיד שממוצע ציוניו (באחד מחוגי לימודיו) הינו בעשירון העליון של השגי התלמידים במחזור שלו בחוג, יהיה זכאי לתעודת בוגר בהצטיינות, ובלבד שממוצע ציוניו בחוג בו הוא מקבל תעודת בוגר בהצטיינות, הינו 85 ומעלה.
- ב. תלמיד שממוצע ציוניו (באחד מחוגי לימודיו) הינו ב-3% העליונים של השגי התלמידים במחזור שלו בחוג (ובלבד שהמספר לא יעלה על 20% מכלל המצטיינים בחוג), יהיה זכאי לתעודת בוגר בהצטיינות יתרה, ובלבד שממוצע ציוניו בחוג בו הוא מקבל תעודת בוגר בהצטיינות יתרה, הינו 90 ומעלה.
- ג. מתן זכאות לתעודת בוגר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה יינתן אך ורק לסטודנטים אשר למדו מעל 90% מ"ז לתואר בחוג בו למדו באוניברסיטת חיפה.
- ד. על יסוד המלצה מנומקת של ראש החוג רשאי הדיקן/ראש ביה"ס לאשר הענקת תעודת בוגר בהצטיינות או תעודת בוגר בהצטיינות יתרה, גם אם המועמד איננו עומד בכל הקריטריונים האמורים בסעיף א-ג.

חוג לאחר תואר

א. "חוג לאחר תואר" בתכנית דו-חוגית

בעלי תואר "בוגר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה", המבקשים ללמוד חוג לימודים נוסף מתוך תכניות דו-חוגיות לקראת התואר הראשון, ידרשו לעמוד בדרישות של לפחות שני שליש ממכסת הנקודות של תכנית הלימודים הדו-חוגית. פטור יינתן משליש נוסף על סמך הישגים וקורסים רלוונטיים ובאישור ועדת ההוראה של החוג. עם סיום הלימודים יקבל התלמיד אישור גמר על סיום חובותיו שיאפשר לו להציג מועמדותו ללימודים לתואר שני בחוג הלימודים הנוסף אותו למד.

ב. תעודת "בוגר אוניברסיטה" נוספת

בעלי תואר "בוגר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה", המבקשים ללמוד לתואר "בוגר אוניברסיטה" נוסף, ידרשו ללמוד לפחות שני שליש מתכנית הלימודים המלאה (חד או דו-חוגית) פטור יינתן משליש נוסף על סמך הישגים וקורסים רלוונטיים ובאישור ועדת ההוראה של החוג.

לימודים לתואר שני ולתואר שלישי

הרשות ללימודים מתקדמים

דיקן ללימודים מתקדמים: פרופ' יצחק הרפז

ראש מינהל הרשות ללימודים מתקדמים: גב' סיגלית רג'ואן

לשכת הדיקן

חדר 2508, קומה 25, מגדל אשכול, טל, 04-8240109/244 פקס. 04-8240746

דוא"ל: graduate@research.haifa.ac.il

אתר האינטרנט: <http://research.haifa.ac.il/~graduate>

הרשות ללימודים מתקדמים אחראית בפני סנאט האוניברסיטה והרקטור על לימודי התואר השני והשלישי. היא אחראית לקביעת דרישות הקבלה ללימודי תואר שני ושלישי בפקולטות ובבתי-הספר, לפתיחת חוגי לימוד ומסלולים חדשים לתארים מתקדמים ולקביעת סטנדרטים אקדמיים למתן תואר שני ושלישי.

הרשות מפקחת על ביצוע התקנונים והנהלים הנוגעים לתארים המתקדמים.*

הרשות מופקדת על חלוקת מלגות ומענקי מחקר לתלמידים ומסייעת במימון חלקי של הוצאות הקשורות לביצוע עבודת המחקר.

בראש הרשות ללימודים מתקדמים עומד הדיקן ללימודים מתקדמים הנבחר על-ידי הסנאט, בהמלצת הרקטור. הדיקן הוא גם יו"ר המועצה ללימודים מתקדמים בה חברים אנשי סגל בכירים מן הדיסציפלינות השונות באוניברסיטה בדרגת מרצה בכיר ומעלה.

הרכבה של המועצה ללימודים מתקדמים נקבע בתקנון האקדמי.

*בכל מקרה של סתירה, הוראות האוניברסיטה תקנון לימודי תואר שני ושלישי ותקנוני המלגות התקפים אותה עת הם המחייבים את האוניברסיטה.

מדור לימודי תואר שני

מטרת הלימודים לתואר מוסמך הינה להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של התלמיד בתחום לימודים אותם למד במסגרת לימודיו לתואר בוגר ולהכשירו לקראת מחקר בתחום התמחותו.

המבנה הכללי של לימודי התואר השני מעוגן בתקנון לימודי התואר השני.

כל חוג רשאי לקבוע דרישות לימודיות על-פי צרכי החוג, ובתנאי שהן אינן מקלות מהדרישות של תקנון לימודי תואר שני. נהלים חוגיים, המוסיפים על התקנון, אך לא גורעים ממנו, יפורסמו בנפרד על ידי החוגים.

מדור לימודי תואר שלישי

לשם קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" על תלמיד המחקר לתכנן ולבצע מחקר מקורי ועצמאי, שיש בו משום חידוש ותרומה מהותית לקידום הידע וההבנה בתחום המחקר שבו השתלם ולכתוב חיבור מדעי בהתאם לכללי המבנה והמינוח המקובלים בספרות המקצועית. כמו כן חייב תלמיד המחקר להוכיח שליטה בחומר הרקע ובספרות המקצועית בתחום ההתמחות ולעמוד בהצלחה בלימודים שהוטלו עליו (ובכללם לימודי השלמה ולימודי שפות) ובכל יתר החובות שחלות על-פי התקנון ללימודי תואר שלישי.

מדור מלגות ותמיכות

אוניברסיטת חיפה חרטה על דגלה את קידום הלימודים המתקדמים. במסגרת מדיניות זו, שוקדת האוניברסיטה להעמיק את מערכת המלגות אשר מוענקות לתלמידי התארים המתקדמים (תואר שני/שלישי).

הרשות ללימודים מתקדמים שוקדת לפתח "סלי תמיכה" מגוונים, המיועדים לתלמידים מצטיינים אשר מגלים מחויבות למחקר ומוכנים להשקיע את מלוא זמנם ללימודים.

הזכאות למלגה נקבעת על-פי מצוינות והישגים אקדמיים, תקינות אקדמית ומנהלית וקצב הלימודים. הסטודנט מחוייב לעמוד בקריטריונים המופיעים בתקנוני המלגות, לקבל את המלצת החוג ואישור הרשות ללימודים מתקדמים.

בכל שנת לימודים ייתכנו שינויים בקריטריונים להענקת המלגות השונות אשר יפורסמו מבעוד מועד.

המלגות השונות תוענקה על-פי הקריטריונים לתקופה שלא תעלה על משך זמן הלימודים הנורמטיבי.

ככלל, גובה המלגה נקבע על-פי שני מדדים: מספר הזכאים למלגות בהתאם לקריטריונים השונים והתקציב שעומד לרשות הרשות ללימודים מתקדמים.

ועדת המלגות המוסדית לתארים מתקדמים

- ◆ משותפת לכלל תלמידי התארים המתקדמים (תואר שני / תואר שלישי).
- ◆ פועלת כתת-ועדה של המועצה ללימודים מתקדמים.
- ◆ מתמנה על-ידי הדיקן ללימודים מתקדמים ומתכנסת על-פי הצורך.

(א) סמכויות

- ◆ הוועדה מהווה גוף מייעץ לדיקן ללימודים מתקדמים בנושאי מלגות לתארי תואר שני ותואר שלישי בהלימה לתקציב המלגות הכללי שנקבע על-ידי הנהלת האוניברסיטה.
- ◆ הוועדה ממליצה על המדיניות לטיפול במקרים חריגים.

ב) הרכב הוועדה

- ◆ הדיקן ללימודים מתקדמים – בתוקף תפקידו.
  - ◆ שלושה חברי המועצה ללימודים מתקדמים.
  - ◆ מתוך חברי המועצה ללימודים מתקדמים ימונו שני חברי מועצה נוספים כממלאי מקום.
- ממלא המקום ישתתף בישיבות במקרים הבאים:
1. היעדרות של חבר ועדה.
  2. אם חבר נאלץ לפסול עצמו בדיון בתיק מחשש של ניגוד אינטרסים.

ערעורים

החלטות כל ועדות הבחירה והסינון לכל מלגה הן סופיות. **לא ניתן לערער על החלטתן.**

ביטול מלגה/מענק/פרס

הדיקן ללימודים מתקדמים רשאי לבטל את המלגה בכל עת, במקרים שהתלמיד לא יעמוד בדרישות האקדמיות והמינהליות או יפסיק את לימודיו באוניברסיטה או בתכנית אשר בגינה קיבל את המלגה (בין מיוזמתו ובין מיוזמת האוניברסיטה). כמו-כן, תבוטל המלגה אם יתברר כי ניתנה על סמך מתן מידע כוזב, וכן על-פי שיקול דעתו של הדיקן באם התלמיד נמצא חייב בעבירת משמעת על-ידי רשויות המשמעת של האוניברסיטה. בכל מקרה של ביטול מלגה, יחויב התלמיד להחזיר את הסכומים שקיבל על חשבון המלגה בשיעורים ובמועדים שיקבעו על-ידי האוניברסיטה, אלא אם כן הוחלט אחרת על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים.

במקרה של הפסקת לימודים, בין ביוזמת התלמיד ובין ביוזמת המוסד, או כל חריגה במילוי התנאים, יהיה רשאי הדיקן ללימודים מתקדמים להפסיק את מתן המלגה ללא התראה מוקדמת עד כדי דרישה של החזרת כספי המלגה שכבר שולמו לסטודנט.

מיסוי מלגות

סעיף 29(9) לפקודת מס הכנסה קובע כי מלגה הניתנת לתלמיד למימון שכר הלימוד או לצורך קיומו בתקופת לימודיו, אשר ניתנה לו בתקופת לימודיו במוסד לימוד ומחקר תהא פטורה ממס, כל עוד לא ניתנה בעד המלגה כל תמורה מצד התלמיד. מלגה כוללת, לעניין זה, מענק, פרס או פטור מתשלום.

לפיכך, ולמעט אם יקבע אחרת, קבלת מלגה על פי תקנון זה מותנית בכך שהתלמיד לא נתן תמורה כלשהי בעד המלגה. לעניין זה "תמורה" – לרבות כל התחייבות של התלמיד למתן שירות לאוניברסיטה או למילוי תפקיד בה, ולמעט אלה:

- ◆ התחייבות של התלמיד להקדיש את מרב מרצו וזמנו ללימודים;
- ◆ שימוש של האוניברסיטה במחקרו או בממצאיו של התלמיד, לרבות בדרך של פרסום ספר או פרסום שמה של האוניברסיטה במחקר;
- ◆ פעילות קהילתית או חברתית של התלמיד מטעם האוניברסיטה, או בזיקה לאוניברסיטה, שיש בה כדי לתרום לחברה ולקהילה, כאשר היא תיעשה בגופים

מאורגנים או במסגרות מתאימות, ואשר תעסוק בין השאר, בתחומים הבאים:
חינוך, חברה, רווחה, שיקום, קליטת עלייה, בריאות, תרבות.

מלגה שאינה מקיימת את תנאי סעיף 29)9 (דלעיל, כגון, שניתנה שלא בתקופת לימודיו של התלמיד כהגדרתה בסעיף, או שניתנה בעד המלגה תמורה מצד התלמיד, לא תזכה בפטור ממס. לפיכך יתכן ותידרש/י לשלם בעתיד מס, על חשבונך, מן המלגה שהוענקה לך. תשלום המס יהיה בדרך של ניכוי במקור או בכל דרך אחרת.

מלגות ופרסים בתקופת הלימודים מתקציב הרשות ללימודים מתקדמים:

מידע על כל מערך המלגות מגיע לתלמידי התואר השני והשלישי ולגופים האקדמיים והמנהליים באמצעי הפרסום השונים. בפרסומים מתואר ומפורט התייחוס של המלגה כגון: קהל היעד, קריטריונים להגשת הבקשה, סכומי המלגה, מועד אחרון להגשת הבקשה, מי שמוסמך להמליץ על התלמידים, מי שמוסמך לדון בבקשות ומי שמוסמך לאשר את המלגות.

כל מלגה מוענקת לאחר בדיקה קפדנית של התקינות האקדמית והמינהלית של המועמד, עמידה בקריטריונים על-פי סוג המלגה ובהסתמך על האפשרויות התקציביות בהתאם לתקציב המלגות הכולל שאושר ע"י הנהלת האוניברסיטה.

מלגות ופרסים בתקופת הלימודים מתקציבי יחידות אקדמיות אחרות באוניברסיטה:

הרשות ללימודים מתקדמים מעניקה מלגות, על סמך החלטות אקדמיות וזאת לאחר אישור ובדיקה המעידים כי מצבם האקדמי והמנהלי של הסטודנטים תקין.

מלגות ופרסים המוענקים בתקופת הלימודים מטעם קרנות חיצוניות וקרנות תחרותיות:

סטודנטים העונים על דרישות קרנות אלו מומלצים כמועמדים ראויים לקבלת מלגה מטעמן. לסטודנטים מוענקות מלגות אישיות מטעם הקרן ו/או מטעם הרשות ללימודים מתקדמים. לעתים, על פי דרישות הקרן, יש צורך בסינון מוקדם של מועמדים מבין כל אלה העונים לקריטריונים.

בתוקף תפקידו, רשאי הדיקן ללימודים מתקדמים להחליט באיזה מקרה סטודנט לא יהא זכאי לקבל מלגה ובאילו מקרים מדובר ב"כפל מלגות".

סוגי המלגות לתלמידי תואר שני

1. מלגת שכ"ל ומלגת קיום לאוכלוסיות ייעודיות

המלגות מוענקות בהתאם להחלטת הנהלת האוניברסיטה לאוכלוסיה יעודית העומדת בקריטריונים האקדמיים והמנהליים. המקבלים מלגת קיום ידרשו לחתום על תצהיר. את התצהיר ניתן למצוא באתר האינטרנט של הרשות.

2. מלגת הצטיינות
המלגות מוענקות לתלמידי תואר שני העומדים בקריטריונים האקדמיים והמנהליים, על סמך הישגיהם בלימודים, על-פי הפירוט הבא:
מלגות הצטיינות שנה א':
תוענקה מספר מצומצם של מלגות לתלמידים מצטיינים במיוחד בשנה הראשונה ללימודי תואר שני, על סמך הישגי התואר הראשון ובהתאם להמלצת החוגים ולהקצאה שתנתן לכל חוג וזאת על סמך קריטריונים שייקבעו מידי שנה ועל-פי האפשרויות התקציביות.
מלגות הצטיינות שנה ב':
תוענקה מלגות לתלמידי שנה ב' במסלול המחייב כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה) בלבד על-פי הקריטריונים האקדמיים והמנהליים למלגות הצטיינות לתלמידי תואר שני שנה ב'. התלמידים יאותרו על-ידי החוגים והמלגה תשולם בשני שלבים, מותנה בקריטריונים האקדמיים שנקבעו ועל-פי האפשרויות התקציביות.
3. פרס הרקטור ופרס הדיקן ללימודים מתקדמים לעבודות גמר מחקרית (תזה) מצטיינת
בכל שנה יוענקו שני פרסים לעבודת גמר מחקרית מצטיינת. בנוסף, יוענק ציון לשבח לסטודנט אחד מכל פקולטה, שתלמידיה לא זכו באחד הפרסים (פרס הרקטור / פרס הדיקן ללימודים מתקדמים).
4. מענק סיום כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)
מענק סיום כתיבת עבודת גמר מחקרית יינתן לתלמיד שנה ב' בלבד, הלומד במסלול המחייב כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה), המסיים את כל חובותיו לתואר השני לאחר שתי שנות לימוד.
5. מענק סיום מסלול מואץ לתואר שני
מענק מיוחד יינתן לתלמיד המסיים את לימודי התואר השני במסלול המואץ לתואר שני, בהתאם לתקנון לימודי תואר שני, לאחר שתי שנות לימוד.
6. מענק השתתפות בכנס מדעי או מקצועי בינלאומי
מענק בגין השתתפות פעילה בכנס מדעי או מקצועי בינלאומי בחו"ל, לתלמידי שנה א'-ג' במסלול עם כתיבת עבודת תזה בלבד.
7. מלגת הצטיינות מתקציבי חוקרים
מלגה הניתנת מכספי המחקר של החוקר לתלמיד במצב לימודים תקין, אשר החוקר מעוניין לשתף אותו במחקרו וקיים קשר מחקרי בין מחקרו של החוקר לבין התלמיד.
8. מלגה על סמך מצב סוציו-אקונומי
המלגה תוענק לסטודנטים במסלול א' ובמסלול ב', בשנה הראשונה והשנייה ללימודים בלבד.
תלמידים בעלי רקע סוציו-אקונומי קשה, יהיו זכאים להגיש מועמדותם לקבלת מלגה באמצעות טפסים מקוונים שימולאו על ידם בפורטל הסטודנטים עד לתאריך יעד שיפורסם מבעוד מועד. הזכאות למלגה הנה על בסיס תחרותי ובהתאם לאפשרויות התקציביות.

סוגי המלגות לתלמידי תואר שלישי:

9. מלגת שכר-לימוד
מועברת לחשבון שכ"ל של הסטודנט, במהלך 3 שנים בלבד.
10. מלגות קיום לאוכלוסיות ייעודיות
מוענקת לסטודנט ע"פ החלטת גורמים בתוך האוניברסיטה או מחוצה לה, בתיאום עם האוניברסיטה.
11. מלגת הצטיינות לתלמידי מחקר שלב א'
מוענקת בשנה הראשונה ללימודים בלבד, לפני אישור הצעת המחקר.
12. מלגת הצטיינות לתלמידי מחקר שלב ב'
מלגת המשך לתלמידים שזכו בשנת הלימודים הראשונה במלגת הצטיינות שלב א'.
13. מלגת נשיא למסלול ישיר לתואר שלישי
זכאים להגיש בקשה למלגה זו, רק המתחילים מסלול זה בהמשך ללימודיהם לתואר ראשון.
14. מענק פרסום מאמר
מענק על פרסום מאמר בכתב-עת מדעי/ מקצועי או פרק בספר מדעי/מקצועי אשר יתקבל לפרסום על בסיס רפרנטורה מקצועית, לתלמידי שנה א'-ד'.
15. מענק השתתפות בכנס מדעי או מקצועי בינלאומי
מענק בגין השתתפות פעילה בכנס מדעי או מקצועי בינלאומי בחו"ל, לתלמידי שנה א'-ד'.
16. מלגת הצטיינות מתקציבי חוקרים
מלגה הניתנת מכספי המחקר של החוקר לתלמיד במצב לימודים תקין, אשר החוקר מעוניין לשתף אותו במחקרו וקיים קשר מחקרי בין מחקרו של החוקר לבין התלמיד.

מידע נוסף

תשלום שכ"ל

תלמיד לתואר שלישי חייב בשכ"ל במשך כל תקופת לימודיו לתואר. ראה תקנון שכר לימוד בפרק אגף מינהל תלמידים בשנתון זה.

מלגות פרסים ותמיכות

מידע ופרטים בדבר מלגות, פרסים ותמיכות לתלמידי תואר שלישי ניתן למצוא בתקנון מלגות לתלמידי תואר שלישי, אשר מפורסם באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

שירותי ספרייה

הספרייה מציעה מבחר מגוון של משאבים לתלמידי תואר שלישי. כדי להפיק תועלת מרבית משירותי הספרייה, מומלץ מאד להשתתף בהדרכות הניתנות מטעם הספרייה:

- 1) כל תלמיד חדש מוזמן להדרכה בסיסית בספריה בשבוע שלפני תחילת הלימודים.
  - 2) בהדרכות המתקדמות לומדים: חיפוש מאמרים בעברית ובאנגלית, חיפוש ספרים ועבודות תואר שני ושלישי לפי נושא בקטלוג הספרייה, כיצד לגשת למאגרי מידע של הספרייה מהבית וכיצד להשתמש באינטרנט.
- הדרכות בסיסיות והדרכות מתקדמות מתקיימות במהלך כל שנת הלימודים. מידע על מועדי ההדרכה ניתן לקבל בטלפון: 8240588 (פנימי 2588).

קורס לכתיבה מדעית באנגלית

בקורס זה תינתן הדרכה בכתיבת תקצירים, מאמרים, הצעות מחקר ומחקר בשפה האנגלית. הקורס יאפשר לכל תלמיד לקבל הדרכה אישית בנושא שבו הוא עוסק בד בבד עם הדרכה כללית בעקרונות הכתיבה המדעית. הקורס הוא סמסטריאלי וניתן בחלקו בשיעור פרונטלי וגם בצורת למידה מרוחק. פרטים ניתן לקבל במחלקה לשפות זרות.

השאלת ספרים

הארכה אוטומטית של ספרים מושאלים: עם הפעלת אלף 500 יושאלו ספרים מהאוסף הכללי לפרק זמן של 14 ימים לכל אוכלוסיית הקוראים - סגל, סטודנטים כולל דוקטורנטים, חוקרים עם מינוי במכוני מחקר, עוזרי הוראה שהם סטודנטים וכו'.

הארכת הספרים תעשה כדלקמן:

לחברי הסגל האקדמי והמינהלי ולדוקטורנטים תוארך תקופת ההשאלה באופן אוטומטי, למעט לספרים שהוזמנו על ידי קורא אחר. אם ספר מושאל יידרש על ידי קורא אחר, יקבל חבר הסגל והדוקטורנט הודעה על כך באמצעות הדוא"ל או במכתב על פי בחירתו, והוא יידרש להחזיר את הספר עד למועד שייקבע.

אי החזרת הספר בזמן, תגרור עיכוב אוטומטי בזכויות ההשאלה, והפסקת ההארכה אוטומטית של ספרים אחרים בברשות הקורא עד להחזרת הספר הנדרש.

השינוי איפוא, הוא במעבר לתקופות השאלה אחידות של 14 יום שתחודש באופן אוטומטי. כיוון שדוקטורנטים חייבים בקנס על ספרים מאחרים, הם מתבקשים לשים לב במיוחד לפניית הספרייה ולהחזיר ספרים נדרשים, כתיבת ופריטי ספריה אחרים בזמן, כדי למנוע הפסקת ההארכה האוטומטית, שכעבור שבועיים תגרור צבירת קנסות על כל הפריטים המושאלים לתלמיד.

תלמידים אשר הגישו את עבודת המחקר לשיפוט, ומבקשים להשתמש בשרותי הספרייה, יפקידו המחאת ערבות במדור ההשאלה עד קבלת הזכאות לתואר.

תווית חנייה

תלמידי התואר השלישי זכאים לקבל תווית חנייה תמורת הנחה ניכרת מעלות התווית לסטודנט אחר. תלמידים המעוניינים בתווית חנייה מתבקשים לפנות לאגף הביטחון והבטיחות מצוידים באישור על היותם רשומים כתלמידי תואר שלישי באוניברסיטה.

מעונות

לכל תלמיד שיתקבל ללימודי תואר שלישי ויהיה מעוניין בכך מובטח דיור במעונות בסטנדרט גבוה בתנאי שיחל לימודיו בסמסטר הראשון של השנה האקדמית. תלמיד שיחל לימודיו במהלך שנת הלימודים יזכה בדיור במעונות על בסיס מקום פנוי.

לימודים לתואר שני (מוסמך) ותואר שלישי (PhD)

תקנון לימודי תואר שני

פרק א' - הקדמה

- 1.1 הלימודים המתקדמים באים לאחר השלמת לימודי התואר הראשון (בוגר), ובהם שני שלבים: לימודי התואר השני ולימודי התואר השלישי.
- 1.2 הלימודים לתואר שני (מוסמך) מגמתם להרחיב ולהעמיק את הידע ואת ההבנה של התלמיד בתחומי הלימוד שאותם למד במסגרת התואר הראשון (בוגר) ולהכשירו לקראת התמחות ומחקר.
- 1.3 התואר השני מוענק מטעם אוניברסיטת חיפה (ולא מטעם יחידת לימודים כלשהי).
- 1.4 לימודי התואר השני מופקדים באחריות הרשות ללימודים מתקדמים הפועלת על פי העניין בהתאם להחלטות הסנאט והמועצה ללימודים מתקדמים ובכפוף לתקנון שאושר ע"י הגופים המוסמכים באוניברסיטת חיפה. הרשות ללימודים מתקדמים אחראית לרמה האקדמית ולניהול התקין של כל העניינים הנוגעים ללימודי תואר שני בשיתוף עם הפקולטאות, בתי הספר והחוגים השונים.
- 1.5 החוגים רשאים לקבוע דרישות נוספות על הנאמר בתקנון, ובלבד שהן אינן מקילות מהדרישות בתקנון זה.
- 1.6 תקנון זה מחליף את כל התקנונים שפורסמו בעבר.

הערה כללית: התייחסות בלשון זכר דינה כהתייחסות בלשון נקבה ולהפך.

פרק ב' - ארגון וחלוקת סמכויות

הרשות ללימודים מתקדמים

- 2.1 אחראית בפני סנאט האוניברסיטה והרקטור לניהול לימודי התואר השני באוניברסיטת חיפה. היא פועלת על ידי קביעת תקנונים ונהלים ובאמצעות פיקוח על ביצועם התקין, על ידי האצלת סמכויות לוועדות החוגיות לתואר שני.
- 2.2 פועלת באמצעות הדיקן ללימודים מתקדמים, המועצה ללימודים מתקדמים וועדות מיוחדות. הדיקן נבחר על ידי הסנאט בהמלצת הרקטור לתקופה של שלוש שנים עם אפשרות הארכה לשנתיים נוספות. המועצה כוללת את הדיקן (יו"ר בתוקף תפקידו) וחברי סגל מדרגת מרצה בכיר לפחות. הרכבה של המועצה נקבע בתקנון האקדמי. חברי המועצה מתמנים לתפקידם על ידי הרקטור בהמלצת הדיקן ללימודים מתקדמים שנועץ לפני כן עם דיקני הפקולטאות הנוגעות בדבר. חבר מועצה מתמנה לתקופה של שלוש שנים עם אפשרות הארכה לתקופה של שנתיים נוספות לכל היותר. חבר אשר כיהן במועצה חמש שנים רצופות לא יהיה מועמד לכהונה נוספת לפני הפסקה בת שנה.

- 2.3 תפקידה העיקריים של הרשות ללימודים מתקדמים בתחום לימודי תואר שני, המונחית על-ידי הסנאט והחלטות המועצה ללימודים מתקדמים הם:
- (א) סיוע לפיתוח תכניות לימודים חדשות לתואר שני בשיתוף עם הפקולטאות, בתי הספר והחוגים.
- (ב) הכנה של תקנונים ונהלים הנוגעים ללימודי תואר שני ופיקוח על יישומם והכנסת תיקונים ותוספות במידת הצורך.
- (ג) המלצה לרקטור או לסנאט, על-פי הענין, לפתיחה או לסגירה של חוגי לימוד, של מסלולי לימוד ושל מגמות לימוד בתואר שני.
- (ד) קיום קשר עם גורמים חוץ אוניברסיטאיים בנושאים הקשורים ללימודי תואר שני.
- (ה) קביעת קריטריונים למתן סיוע כספי לתלמידי תואר שני באמצעות הענקת פרסים, מלגות, מענקי מחקר ותמיכות אחרות והענקתם.
- (ו) פיקוח על כל פרסום ומידע הנוגע ללימודי תואר שני באוניברסיטה ומחוצה לה.
- (ז) אישור קבלת תלמידים לתואר שני בכל מסלולי הלימוד, תנאי קבלתם או הפסקת לימודיהם.
- (ח) מתן פטור מקורסי חובה ורשות על סמך לימודים קודמים במוסד מוכר להשכלה גבוהה ו/או יחידה ללימודי המשך במוסד מוכר להשכלה גבוהה, ובהתבסס על המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.
- (ט) בקרה על תקינות המהלך האקדמי בלימודיהם של תלמידי תואר שני.
- (י) אישורי חופשות מלימודים על-סמך המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני והמלצת המנחה, במידה והתלמיד כותב עבודת גמר מחקרית.
- (יא) אישורי הארכות לימודים מעבר למשך הלימודים הנורמטיבי בהסתמך על המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני (והמלצת המנחה במידה והתלמיד כותב עבודת גמר מחקרית).
- (יב) הפסקת לימודים של תלמיד (ראה סעיף 17.1).
- (יג) פסיקה סופית לגבי ערעורי תלמידים לתארים מתקדמים על החלטות הוועדות החוגיות לתואר שני.
- (יד) וידוא כי הרכבן של הוועדות החוגיות ללימודי תואר שני הוא בהתאם לתקנון (ראה סעיף 3.1)
- (טו) קביעת קריטריונים באשר לאנשי סגל בתוך האוניברסיטה ומחוצה לה המורשים ללמד במסגרת לימודי תואר שני והמורשים להנחות ולשפוט עבודות גמר מחקריות (תיזות).
- (טז) בקרה על מיוני מנחים לעבודות גמר מחקריות (תיזות), וחברי סגל המורשים ללמד בתכניות לתואר שני ומתן אישור למקרים חריגים.
- (יז) אישור סיום לימודי תואר שני בכל מסלולי הלימוד וקביעת זכאותם של מקבלי התואר "מוסמך האוניברסיטה" ברמות הצטיינות שונות.
- (יח) קביעת נוהלי טקס הענקת תואר "מוסמך האוניברסיטה" וטקסים אחרים שבהם מעורבת הרשות ללימודים מתקדמים.

ועדה חוגית ללימודי תואר שני

3.1 כל חוג שהוסמך לקיים תכנית לתואר שני יבחר במועצת החוג ועדה חוגית שתקרא להלן: ועדה חוגית ללימודי תואר שני. חברי הוועדה יהיו בעלי מינוי בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א' באוניברסיטה. לפחות מחצית ממשרתו של חבר הוועדה תהיה בחוג. הוועדה תבחר יושב ראש מבין חבריה. מינוי חבר שאינו עומד בתנאים אלו חייב אישור הדיקן ללימודים מתקדמים. הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תימנה לפחות שלושה חברים.

3.2 הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תדון ותפקח על מהלך הלימודים של תלמידי תואר שני בכל המסלולים.

3.3 תפקידיה העיקריים של הוועדה הם:

א) הכנתן של תכניות לימוד לתואר שני ומעקב אחר ביצוען, פיקוח על תכניות הלימודים של תלמידי החוג והבאת מקרים מיוחדים לשיקול דעתו של הדיקן ללימודים מתקדמים.

ב) קביעת תנאי קבלה חוגיים למועמדים ללימודי תואר שני, בכפוף לדרישות הקבלה הכלל אוניברסיטאיות (ראה פרק נהלי קבלה, הרשמה וייעוץ).

ג) דיון בבקשות מועמדים להתקבל ללימודי תואר שני בכל אחת מהתכניות הקיימות בחוג, והעברת המלצה מתאימה אל הרשות ללימודים מתקדמים. הדיונים בדבר קבלת התלמיד יתבססו על הישגיו בלימודים קודמים, המלצות מתאימות ודרישות חוגיות נוספות כגון: בחינות כניסה, שאלון אישי, ראיון אישי, או נסיון קודם בעבודה. בדיונים אלו יובאו בחשבון מספר המקומות בחוג והאפשרויות הטכניות והתקציביות לביצוע עבודת הגמר במסגרת החוג.

ד) פניה לדיקן ללימודים מתקדמים בדבר בקשה לקבלה חריגה של תלמיד ללימודי תואר שני, אשר אינו עומד בתנאי הקבלה החוגיים/האוניברסיטאיים.

ה) החלטה בדבר דחיית מועמד ללימודי תואר שני.

ו) דיון בבקשתו של תלמיד לקבלת פטור מקורסי חובה או רשות, על סמך לימודים קודמים במוסד מוכר להשכלה גבוהה ו/או יחידה ללימודי המשך במוסד מוכר להשכלה גבוהה, והעברת המלצה לרשות ללימודים מתקדמים.

ז) קביעת יועץ אקדמי לתלמיד אשר ידריכו בהרכבת תכנית לימודים, יאשרה ויעקוב אחר התקדמות התלמיד בלימודיו.

ח) פיקוח שוטף על מהלך לימודיהם של תלמידי התואר השני.

ט) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים על מתן חופשות מלימודים והארכת לימודים.

י) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים בדבר הפסקת לימודיו של תלמיד שלא עמד בחובות המוטלות עליו.

יא) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים בדבר הענקת פרסים, מלגות, מענקי מחקר ותמיכות אחרות לתלמידי התואר השני.

יב) אישור מנחים העומדים בקריטריונים להנחת עבודות גמר מחקריות (עבודות תיזה) (ראה סעיף 4.1-4.5).

יג) מתן המלצה מנומקת לדיקן ללימודים מתקדמים בדבר אישור מנחים או שופטים לעבודת גמר מחקרית (תיזה) אשר אינם עומדים בקריטריונים.

יד) הוועדה החוגגית ללימודי תואר שני רשאית לקבוע מכסה למספר התלמידים אשר יונחו ע"י איש סגל אחד.

טו) אישור הצעות המחקר לעבודות גמר מחקריות (תיזה).

טז) קביעת שופטים נוספים העומדים בקריטריונים לשיפוט, בנוסף למנחי העבודה, לעבודות הגמר המחקריות (עבודות תיזה) (ראה סעיף 5.1-5.2).

יז) אישור בדבר השלמת החובות לתואר שני וסיכום ציונו הסופי המשוקלל של התלמיד.

יח) עריכת פרוטוקול של ישיבות הוועדה החוגגית ללימודי תואר שני והעברתו למוזכרות הרשות ללימודים מתקדמים. הפרוטוקול יכלול את שמות המשתתפים והחלטות אופרטיביות לגבי כל תלמיד שנדון בוועדה, גם אם ההחלטה התקבלה בשיחת ועידה טלפונית. כל החלטה אופרטיבית לגבי טיפול בתלמיד אשר לא תתועד בפרוטוקול לא תטופל על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

מנחה / מנחים שותפים

4.1 כל תלמיד לתואר שני במסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ, שהגיע לשלב תכנון עבודת הגמר המחקרית (תיזה), יבחר מנחה, או מנחה בצירוף מנחה שותף, או שני מנחים שותפים נוספים. על התלמיד לקבל את הסכמתו של המנחה ו/או המנחים השותפים להנחיה. המנחים יאשרו סופית על-ידי הוועדה החוגגית ללימודי תואר שני והרשות ללימודים מתקדמים.

4.2 הסמכות להנחית עבודת גמר מחקרית (תיזה) כדלהלן:

מנחה: כל איש סגל באוניברסיטת חיפה מדרגת מרצה ומעלה במסלול א'.

מנחה שותף: כל איש סגל המוסמך לכהן כמנחה, כל איש סגל ממוסד אקדמי מוכר אחר בישראל או בחו"ל מדרגת מרצה ומעלה במסלול א', כל איש סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול ג' באוניברסיטת חיפה או במוסד אקדמי מוכר אחר.

אישור מנחה, מנחה שותף או חבר אחר בוועדה המנחה, שאינו עומד בתנאים, חייב בהמלצה מנומקת של הוועדה החוגגית לתואר שני ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. במקרים חריגים ומנומקים ע"י הוועדה החוגגית לתואר שני, רשאי הדיקן ללימודים מתקדמים לתת אישור הנחיה קבוע לחבר סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול ג' באוניברסיטת חיפה, אשר ישמש מנחה יחיד לעבודת הגמר המחקרית (תיזה).

4.3 למנחה יהיה מינוי בהיקף של חצי משרה לפחות בחוג בו רשום התלמיד ללימודי התואר השני. דרישה זו איננה חלה על המנחים השותפים. מינוי מנחה שאיננו ממלא תנאי זה חייב באישור הרשות ללימודים מתקדמים.

4.4 הוועדה החוגגית לתואר שני תוודא מניעת יחסי תלות בין התלמיד למנחה במקרה של ניגוד אינטרסים.

4.5 המנחים יאשרו ע"י הוועדה החוגגית לתואר שני לאחר שהתלמיד המונחה קיבל את הסכמתם בכתב להדרכתו.

4.6 תפקידו העיקריים של המנחה/המנחים הם:

- (א) ייעוץ לתלמיד בשלבים השונים של תכנון המחקר וביצועו, הכוללים גיבוש הצעת מחקר כתובה, עיבוד תוצאות המחקר והכנת הנוסח הסופי של עבודת הגמר המחקרית.
- (ב) קיום קשר שוטף עם התלמיד במהלך המחקר.
- (ג) אישור הנוסח הסופי של עבודת הגמר המחקרית (תיזה) המוגשת לשיפוט.
- (ד) שיפוט עבודת הגמר המחקרית (תיזה), בנוסף על שופט או שופטים נוספים.
- 4.7 הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תדון בהחלפת מנחה/מנחים באחד מן המקרים הבאים:
- (א) היעדרותם של אחד מהם מהארץ איננה מאפשרת המשך הנחיה תקינה.
- (ב) אם אחד מהם מבקש לבטל את מינויו כמנחה.
- (ג) אם התלמיד מבקש להחליף את המנחה או אחד מן המנחים השותפים.

שופטים לעבודת גמר מחקרית

- 5.1 הסמכות לשפוט עבודת גמר מחקרית (תיזה) כדלהלן:
- כל איש סגל באוניברסיטת חיפה מדרגת מרצה ומעלה במסלול א', כל איש סגל ממוסד אקדמי מוכר אחר בישראל או בחו"ל מדרגת מרצה ומעלה במסלול א'.
- מינוי שופט שאינו עומד בתנאים חייב בהמלצה מנומקת של הוועדה החוגית לתואר שני ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים.
- חבר סגל שאינו עומד בקריטריונים להנחיה (ראה סעיף 4.2) וקיבל אישור הנחיה קבוע, מוסמך גם לשפוט באופן קבוע עבודות גמר מחקריות.
- 5.2 הוועדה החוגית לתואר שני תודא מניעת יחסי תלות בין התלמיד לשופט במקרה של ניגוד אינטרסים.
- 5.3 כל אחד מקוראי עבודת הגמר המחקרית יחווה את דעתו על העבודה וימסור את דו"ח השיפוט ישירות ליו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שני. נוסח דו"ח השיפוט ייקבע על-ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שני ויכלול:
- (א) סיכום תוצאות המחקר.
- (ב) הערכת החיבור מבחינת תוכנו, שיטתו ומבנהו.
- (ג) הצעות לשינויים, תיקונים, או השלמות במידת הצורך.
- (ד) ציון מספרי (בשיטה המאונית).
- (ה) המנחה יוסיף הערכה לגבי יכולתו של התלמיד והתאמתו להמשך לימודים לתואר שלישי.

הוראת קורסים בלימודי תואר שני

- 6.1 הסמכות להורות קורסים ברמת לימודי תואר שני היא כדלהלן:
1. כל איש סגל באוניברסיטת חיפה מדרגת מרצה ומעלה במסלול א'.
  2. כל איש סגל בדרגת מרצה ומעלה במסלול ג' באוניברסיטת חיפה.

3. כל איש סגל באוניברסיטת חיפה בדרגת עמית הוראה א' ומעלה, אשר יש לו גם מינוי באוניברסיטה אחרת בדרגת מרצה ומעלה במסלול א'.
  4. כל איש סגל באוניברסיטת חיפה בדרגת מורה בכיר.
- מינוי חבר סגל שאינו עומד בתנאים אלו חייב באישור דיקן הפקולטה והדיקן ללימודים מתקדמים.

פרק ג' - נוהלי קבלה, הרשמה וייעוץ

נוהלי קבלה

7.1 ההרשמה ללימודי תואר שני מתקיימת במועדים המפורסמים באמצעי התקשורת על-ידי האוניברסיטה.

7.2 תנאי קבלה

לצורך ההרשמה קיימת הבחנה בין:

קבלה כתלמיד "מן המניין"

קבלה כתלמיד "על תנאי"

הוועדה החוגית לתואר שני תדון בדבר מעמד הקבלה של התלמיד.

7.3 תלמיד במעמד "מן המניין"

א) מועמד המבקש להירשם ללימודי תואר שני כתלמיד מן המניין, חייב למלא את התנאים הבאים:

(1) בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, בציון משוקלל של 76 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון.

(2) מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל אשר למד במסלול דו חוגי ובאחד החוגים השיג ציון משוקלל הנמוך מ-76 ולא פחות מ-70, יוכל להתקבל כתלמיד מן המניין רק אם השיג ציון משוקלל של 80 לפחות בחוג אחד.

(3) הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים.

(4) מילא דרישות נוספות שנקבעו על-ידי החוג.

ב) מועמד אשר ברשותו אישור זכאות לתואר ראשון בציון סופי התואר את תנאי הקבלה, ואולם נדרש לקורסי השלמה בחוג בהיקף של עד 2 קורסים לכל היותר (ולא מעבר ל-8 ש"ס), יוכל, בהמלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים, להתקבל כתלמיד מן המניין. אישור הזכאות לתואר מוסמך של תלמיד זה יותנה במילוי קורסי השלמה.

7.4 תלמיד במעמד "על תנאי"

א) תלמיד אשר למד במסלול דו-חוגי או חד-חוגי ולא סיים את כל חובותיו, רשאי להירשם ללימודי תואר שני כתלמיד על-תנאי בתנאים הבאים:

(1) התלמיד סיים את כל חובות השמיעה לתואר "בוגר".

(2) היקף הקורסים בהם אין עדיין ציון סופי, מאפשר על-פי המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני ושיקול דעתו של הדיקן ללימודים מתקדמים להשלימים עד תום הסמסטר הראשון ללימודי התואר השני.

(3) לתלמיד נותרה לכל היותר הגשה של עבודה סמינריונית אחת בחוג אותו הוא ממשיך ללימודי תואר שני.

(4) התלמיד המציא גיליון ציונים מעודכן ומפורט.

(5) התלמיד הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים.

(6) לאחר סיום כל החובות לתואר "בוגר", ממוצע הציונים חייב למלא אחר הדרישות האוניברסיטאיות ו/או החוגיות לקבלה ללימודי תואר שני.

(7) תלמיד על תנאי יעבור למצב של תלמיד מן המניין אם סיים את כל חובותיו לתואר הראשון עד תום הסמסטר הראשון של שנת לימודיו הראשונה לתואר שני. תלמיד שלא עמד בתנאי זה יופסקו לימודיו.

(8) מועמד אשר ברשותו אישור זכאות לתואר ראשון בציון סופי התואם את תנאי הקבלה, אך נדרש לקורסי השלמה בחוג בהיקף של 4 קורסים לכל היותר (ולא מעבר ל-16 ש"ס) יוכל, בהמלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים, להתקבל כתלמיד "על תנאי". תלמיד זה יהא חייב לסיים את קורסי השלמה עד סוף שנת הלימודים הראשונה לתואר על מנת לעבור למעמד של תלמיד מן המניין. קורסי השלמה לא ייכללו במסגרת השעות ללימודי תואר שני.

חריגה מתנאים אלה, המנוגדת לתקנון, טעונה המלצת הוועדה החוגית לתואר שני ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

7.5 תנאי קבלה למסלול אישי

(א) מסלול לימודים אישי מתקיים בחלק מן החוגים המקיימים תכנית לימודים עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). על המועמד לוודא מול הוועדה החוגית לתואר שני את קיום המסלול בחוג בו הוא מעוניין ללמוד.

(ב) המועמד יתקשר עם חוג אשר מקיים לימודי תואר שני הקרוב ביותר לתחום בו הוא מעוניין להתמחות ולכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה), ולקבל את הסכמתו ללמוד במסלול זה במסגרת החוג.

(ג) יתקבל תלמיד אשר הנו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל והשיג בלימודי התואר הראשון ציון משוקלל של **80 לפחות** בכל אחד מחוגי הלימוד.

(ד) לכל תלמיד שיתקבל למסלול זה ימונה יועץ אקדמי מטעם החוג, אשר ינחה אותו וידריכו בקביעת תכנית לימודים, המורכבת מקורסים הנלמדים בחוגים שונים והקשורים בנושא המרכזי שבו רוצה התלמיד להתמחות.

(ה) החוג יעביר לרשות ללימודים מתקדמים את תכנית הלימודים האישית, תחום ההתמחות ושמות המנחה/ים.

(ו) קבלתו של מועמד ללימודים במסלול זה טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

7.6 תנאי קבלה למסלול מואץ לתואר שני

ראה סעיף 9.3.

7.7 תנאי קבלה למסלול ישיר לדוקטורט

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי.

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לדוקטורט חייב למלא את התנאים הבאים:

(א) הינו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר.

(ב) מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.

(ג) המציא בזמן את המסמכים הבאים:

טופס בקשת קבלה ללימודים,

גיליון ציונים מאושר לתואר "בוגר", כולל ציון סופי משוקלל בכל אחד מחוגי הלימוד, הצהרת כוונות לגבי נושא המחקר המוצע, מאושרת על ידי המנחה המיועד, אישור בכתב על הסכמת מנחה העומד בקריטריונים להנחייה, קורות חיים בעברית ובאנגלית,

שתי המלצות מאנשי אקדמיה ותמצית נושא המחקר באנגלית.

בקשה להירשם למסלול ישיר לדוקטורט תתקבל גם ממועמד המבקש ללמוד בחוג לימודים לתואר שני **השונה** מהחוג או החוגים שבהם סיים את לימודיו לתואר ראשון. על המועמד למלא את התנאים הבאים:

(א) הינו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון משוקלל של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.

(ב) מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.

(ג) הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים כמפורט לעיל.

הדיון במועמדים למסלול הישיר לדוקטורט יתקיים במסגרת הוועדה החוגית לתואר שלישי. בחוגים בהם לא קיימת תכנית לימודים לתואר שלישי יועבר תיק הקבלה למסלול הישיר לדוקטורט לאישור הוועדה הכלל-אוניברסיטאית לתלמידי מחקר (ראה סעיף 4.2 בתקנון לימודי תואר שלישי).

הערות:

(א) אין קבלה במעמד על תנאי למסלול הישיר לדוקטורט.

(ב) הקבלה למסלול זה תתאפשר רק בתחילת שנת לימודים.

(ג) תלמידים יוכלו להתקבל למסלול ישיר לדוקטורט לא יאוחר מסוף שנת הלימודים הראשונה לתואר שני, במידה ועומדים בקריטריונים שצוינו לעיל ועל סמך הישגיהם בשנת הלימודים הראשונה בלימודי התואר השני.

(ד) חוגים אשר לא מקיימים תכנית לימודים לתואר שני לא יוכלו לקבל תלמידים למסלול הישיר לדוקטורט.

הרשמה וייעוץ לכל מסלולי הלימוד

- 8.1 כל חוג המקיים לימודי תואר שני ימציא למחלקת הרשמה באגף מינהל תלמידים במועד המתאים (לפני פרסום תאריכי ההרשמה) מארזי הרשמה במספר עותקים מספיק. מארז ההרשמה יכלול דפי מידע מפורטים ומעודכנים על החוג (כולל מידע על החוג, סגל מוריו, מגמות הלימודים, תכניות לימודים, בחינות גמר וכיו"ב) ושאלונים לגבי מידע נוסף שהחוג נזקק לו.
- 8.2 מועמד ללימודי תואר שני ימלא טופס הרשמה ויציין את החוג בו הוא מבקש להמשיך את לימודיו. אגף מינהל תלמידים יעביר את טופס ההרשמה בצירוף תיקו של המועמד למזכירות החוג לדיון במועמד. לקראת דיון זה תרכז העוזר המינהלי לראש החוג את כל המידע הרלבנטי על המועמד משני חוגי הלימודי לב"א. לאחר סיום הדיון, תעביר מזכירות החוג את תיק המועמד עם המלצת החוג אל הרשות ללימודים מתקדמים.
- 8.3 תיק המועמד לקבלה לכל מסלולי הלימוד יכלול:
  - ◆ טופס בקשת קבלה ללימודים.
  - ◆ ציוני גמר לתואר "בוגר" במקבצים ובחוגי הלימוד השונים.
  - ◆ גיליון ציונים מאושר לתואר "בוגר".
  - ◆ גיליון ציונים מלימודים אקדמיים נוספים.
  - ◆ המלצת קבלה של הוועדה החוגית ללימודי תואר שני וחתימת ראש החוג ויו"ר הוועדה החוגית לתואר שני בדבר תנאי הקבלה (טופס החלטה).
- 8.4 זכותו של החוג להטיל דרישות נוספות על המועמד כגון: בחינות כניסה, שאלון אישי, ראיון אישי, נסיון קודם בעבודה, מכתבי המלצה וכל דרישה אחרת שתסייע לחוג להחליט בדבר קבלת המועמד.
- 8.5 המלצת החוג על קבלת המועמד תועבר אל הרשות ללימודים מתקדמים. לאחר בדיקת החומר ברשות ואישורו, יועבר תיק המועמד על-ידי הרשות לאגף מינהל תלמידים שישלח למועמדים הודעות קבלה על-פי החלטת הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 8.6 ההחלטה על דחייה של מועמדים היא בידי החוג. במקרה של דחייה, תועבר ההחלטה ישירות לאגף מינהל תלמידים, אשר ישלח את הודעת הדחייה.
- 8.7 החלטה על קבלת תלמיד ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני תועבר לאגף מינהל תלמידים, לאחר אישור הדיקן ללימודים מתקדמים (ראה סעיף 8.13 א') אשר ישלח את הודעה הקבלה, בציון חובות הלימודים הנדרשות.
- 8.8 הוועדה החוגית לתואר שני תמנה לכל תלמיד יועץ אקדמי שהתקבל ללימודי תואר שני. תפקידו של היועץ האקדמי לעזור לתלמיד בהרכבת תכנית הלימודים, לאשר את תכנית הלימודים ולעקוב אחר התקדמות התלמיד בלימודיו.
- 8.9 כל תלמיד לתואר שני חייב בייעוץ וברישום בכל שנה במהלך לימודיו. הודעות בדבר מועדי הייעוץ והרישום יישלחנה לכל התלמידים במהלך חופשת הקיץ על-ידי אגף מינהל תלמידים.

8.10 בדיקה בעברית

מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה. כל חוג יקבע אם התלמידים יעמדו בבחינה זו כתנאי לקבלתם ללימודים, או יקבע את מועד ביצועה תוך כדי לימודיהם כתנאי לזכאותם לתואר וזאת באישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

סעיף זה אינו חל על תוכניות ששפת ההוראה בהם אינה עברית.

8.11 בוגרי אוניברסיטאות מחו"ל

א. מועמדים ללימודי תואר שני אשר הינם בוגרים של אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן של אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יבחרו באחת מן האפשרויות הבאות כאחד מתנאי הקבלה ללימודים:

1) לעמוד בהצלחה במבחן ה-GRE הכללי (General Test) ולהימצא באחוזון ה-70% בכל אחד משלושת מרכיבי המבחן. המועמד יצרף את תוצאת המבחן לערכת ההרשמה וכן אישור מהמועצה להשכלה גבוהה על פעילותה של שלוחת אוניברסיטה מחו"ל בישראל (במידה והוא בוגר שלוחה). לאחר קבלת כל המסמכים הנ"ל, יועבר תיקו של המועמד לדיקן ללימודים מתקדמים. עם קבלת אישור הדיקן על המשך הליך הקבלה, יועבר התיק לדיון בוועדות החוגיות.

2) להציג מועמדות למסלול לימודי השלמה לקראת לימודי תואר שני (במסגרת התואר הראשון), ולהשלים לפחות ארבעה קורסים בהיקף כולל של 16 שש"ס בציון ממוצע של 80 לפחות. אחד מתוך הקורסים יהיה בדרג 3 ויחייב כתיבת עבודה סמינריונית. במידה ותמליץ הוועדה החוגית על קבלת המועמד למסלול זה, יועבר תיקו, בצירוף אישור מהמועצה להשכלה גבוהה על פעילותה של שלוחת האוניברסיטה מחו"ל בארץ, לאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. בנוסף, יצורף לתיק נספח להודעת קבלה המפרט את היקף הקורסים הנדרש, שמות הקורסים וציון שיש להשיג בהם. עם סיום ההשלמות כנדרש, יירשמו התלמידים מחדש ויציגו מועמדותם ללימודי תואר שני, במסלול ב' בלבד. מועמדים ללימודי תואר שני במסלול א' (עם כתיבת עבודת תזה) יחוייבו בבחינת GRE. כל חריגה מכללים אלו טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

ב. מועמדים בעלי תואר מאחת ממדינות חבר העמים, מסמכיהם יובאו בפני ועדה אקדמית, הפועלת מטעם הדיקן ללימודים מתקדמים, אשר תחליט בדבר המשך הליך הקבלה לאוניברסיטה.

8.12 תלמידי השלמות לקראת הצגת מועמדות ללימודי תואר שני

א) מועמדים אשר עומדים בקריטריונים האוניברסיטאיים לקבלה לתואר שני (כפי שמפורטים בסעיף 7.3), אולם הוועדה החוגית לתואר שני הטילה עליהם קורסי השלמה בהיקף העולה על 16 שש"ס, יוכלו, באישור ראש החוג והוועדה החוגית

לתואר שני, להתקבל ללימודי השלמות לקראת הצגת מועמדות לתואר שני. עם סיום ההשלמות בציון הנדרש ע"י החוג, יירשמו מחדש ויצוגו מועמדותם ללימודי תואר שני. (הערה: תלמידים אלה אינם מטופלים ע"י הרשות ללימודים מתקדמים.)

ב) מועמדים שאינם עומדים בקריטריונים האוניברסיטאיים לקבלה לתואר שני (כפי שמפורטים בסעיף 7.3), אולם השיגו בלימודי התואר הראשון ציון סופי הנע בין 70 ל-75 בשני חוגי הלימוד, יוכלו להציג מועמדותם ללימודי השלמות לקראת לימודי תואר שני (במסגרת התואר הראשון).

במידה והוועדה החוגית ללימודי תואר שני תמליץ על קבלתם, יועבר תיק המועמדות לאישור הדיקן ללימודים מתקדמים בצרוף היקף הקורסים הנדרש והציון שיש להשיג בהם. **המינימום הנדרש להשלמות במסגרת זו הוא שלושה קורסים בהיקף כולל של 12 שש"ס, אותם יש להשלים בציון ממוצע של 80 לפחות.**

לאחר אישור הדיקן, ניתן יהיה לבצע את הקבלה. עם סיום ההשלמות כנדרש, יירשמו התלמידים מחדש ויצוגו מועמדותם ללימודי תואר שני.

במידה ותחליט הוועדה החוגית ללימודי תואר שני על דחייה, יועבר התיק ישירות לאגף מינהל תלמידים.

מועמדים אשר השיגו בלימודי התואר הראשון ציון נמוך מ-70 לא יוכלו להתקבל למסלול השלמות לקראת לימודי תואר שני.

כל חריגה מכלל זה טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

הערה: החוגים רשאים להחמיר אך לא להקל מתנאי הקבלה, וזאת בתנאי שדרישות הקבלה הנוספות פורטו במארוז ההרשמה ואושרו על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

פרק ד' - דרישות אקדמיות ללימודים לתואר שני

מסלולי לימוד לתואר שני

הערה: כל חוג רשאי להחליט אילו מסלולי לימוד לתואר שני שאושרו כמקובל ע"י מוסדות האוניברסיטה ייפתחו בכל שנת לימודים. תלמידים אשר החלו לימודיהם במסלול כלשהו בלימודי תואר שני יסיימו לימודיהם במסלול זה גם אם המסלול לא נפתח בשנים שלאחר מכן.

9.1 מסלול א'

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף שלא יפחת מ-28 שש"ס, לא כולל לימודי עזר ולימודי השלמה. במסלול זה נדרש התלמיד לכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה). החוג יקבע את היקפי שיעורי הבחירה המרביים שתלמיד רשאי ללמוד מחוץ לחוג. קורסים אלה חייבים להיות בדרג 3 לפחות.

9.2 מסלול אישי

מטרתו של המסלול לאפשר לתלמיד ללמוד תחום אינטרדיסציפלינרי, אותו הוא מעוניין לחקור ולכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה), ולכן מחייב לימוד קורסים מחוגים שונים.

תוכנית הלימודים תבנה בהתאם לתחום המחקר, ותכלול לכל הפחות ארבעה קורסים מתחום ההתמחות הספציפי של התלמיד. התכנית תיבנה על-ידי התלמיד ומנחה עבודת הגמר המחקרית (תיזה), ותקבל את אישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני והדיקן ללימודים מתקדמים.

במסלול זה מחויב התלמיד במכסת שעות לימוד כמו במסלול א'.

דרישות לימודיות

- א) התלמיד חייב במכסת שעות לימוד כמו במסלול א' בתוספת קורסי עזר והשלמות על-פי הצורך.
- ב) לפחות 70% מקורסי החובה והבחירה יהיו בדרג 4 ומעלה. יתר הקורסים יכולים להיות בדרג 3 אך לא בדרג נמוך יותר.
- ג) התלמיד חייב ללמוד לכל הפחות ארבעה קורסים, בהיקף 4 שש"ס כל אחד, בתחום ההתמחות.
- ד) התלמיד חייב בכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

תעודת מוסמך האוניברסיטה

בתעודת המוסמך יצוין שם החוג בו סיים התלמיד את לימודיו במסלול אישי וכן תחום ההתמחות.

9.3 מסלול מואץ לתואר שני

תנאים אקדמיים

1. המסלול המואץ מיועד למועמדים המעוניינים בכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) ולמעומדים המעוניינים במסלול ללא תיזה (מסלול ב').
2. המסלול מיועד לתלמידי תואר ראשון אשר השיגו במהלך לימודי שנה א' ושנה ב' ממוצע של 90 לפחות.
3. תלמיד שיזוהה כמצטיין, יוכל ללמוד בשנה ג' ללימודיו שלושה קורסים מלימודי התואר השני (לא יותר מ-12 שש"ס). במידה ויתקבל התלמיד ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מתכנית הלימודים לתואר שני.
4. התלמיד כתב לפחות עבודה סמינריונית אחת והשיג בה ציון של 90 לפחות.
5. במהלך שנה ג' ללימודי התואר הראשון חייב התלמיד לסיים את חובות השמיעה לתואר הראשון.
6. התלמיד יתקבל ללימודי התואר השני בשנה ד' ללימודיו במעמד של תלמיד "על תנאי", במידה ונוותרה לו חובת הגשת עבודות בב"א.
7. על התלמיד להציג את אישור הזכאות לתואר הראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני כתנאי להמשך לימודיו לתואר שני בסמסטר ב'.
8. במהלך שנה ד' ללימודיו ישלים התלמיד את מכסת הקורסים הנדרשת על-ידי החוג.

מסלול עם כתיבת תיזה

1. על התלמיד להגיש הצעת תיזה ולקבל את אישור הוועדה החוגית לתואר שני להצעה עד תום שנה ד', ולא יאוחר מתחילת שנה"ל העוקבת.
2. השנה החמישית תוקדש לכתיבת עבודת התיזה.
3. עבודת התיזה תוגש לשיפוט בתום השנה החמישית, כולל חופשת הקיץ.
4. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם כתיבת תיזה יעמוד על חמש שנים.

מסלול עם בחינת גמר

1. התלמיד יגיש עד תום שנת הלימודים הרביעית את כל עבודותיו.
2. התלמיד יגש לבחינת הגמר בתום שנה רביעית, כולל חופשת הקיץ.
3. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם בחינת גמר יעמוד על ארבע שנים.

9.4 מסלול ישיר לדוקטורט

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי.

מבנה הלימודים

- א) השתתפות בקורסים בהיקף של 26 שש"ס לפחות ברמת לימודי מוסמך, וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות.
- ב) הגשת שתי עבודות סמינריוניות או חלופה שוות ערך שנקבעה על ידי החוג. על התלמיד להשיג ציון של 90 לפחות בכל אחת משתי העבודות הסמינריוניות.
- ג) תנאי המעבר משנה א' לשנה ב' הינם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 שש"ס לפחות, בציון משוקלל של 90 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון 90 ומעלה.

ד) הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים. **משך הלימודים למטלות אלה הוא שנתיים**. לא תאושר הארכת לימודים לתלמידי המסלול הישיר לדוקטורט בשלב לימודי התואר השני, למעט סטודנט/ית זכאי/ת.*
 * סטודנט/ית זכאי/ת – סטודנטית בשמירת היריון או בטיפול פוריות 21 ימים ומעלה במהלך סמסטר. סטודנט או סטודנטית בחופשת לידה או אימוץ/משמורת 21 ימים ומעלה במהלך סמסטר.

עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בכל חובות הלימודים כמפורט לעיל, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד דוקטורט שלב ב', במסגרתו יבצע את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט.

משך הלימודים לכתיבת עבודת הדוקטורט הוא שנתיים.

תלמיד במסלול הישיר לדוקטורט יוכל לקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה מיד עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בחובות הלימוד של המסלול הישיר לדוקטורט.

תלמיד יוכל בכל שלב לפרוש מן המסלול הישיר לדוקטורט אם אינו מעוניין להמשיך בו, ויהיה עליו להשלים את מיכסת הלימודים ושאר החובות הנדרשים לקבלת התואר השני, בין במסלול א' ובין אם במסלול ב'.

תלמיד אשר יוגדר במצב אקדמי לא תקין, כמפורט להלן, יועבר למסלול לימודים רגיל לתואר שני:

1. לא השלים את חובות המסלול הישיר לדוקטורט בתום שנתיים (השלמת 26 שש"ס לפחות, כולל הגשת שתי עבודות סמינריוניות).
2. לא עמד בתנאי המעבר משנה א' לשנה ב'.
3. לא אושרה לו הצעת המחקר לדוקטורט.

9.5 מסלול ב'

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף שלא יפחת מ-36 שש"ס, או 25% יותר ממכסת שעות ההוראה של מסלול א' (תיזה) באותו תחום. מכסת הלימודים אינה כוללת לימודי עזר ולימודי השלמה. מסלול זה כולל עמידה בבחינת גמר. מתכונת הבחינה תיקבע ע"י החוג. החוג רשאי להחליט על כתיבת פרויקט שיהיה בנוסף או במקום בחינת הגמר.

החוג יקבע את היקפי שיעורי הבחירה המרביים שתלמיד רשאי ללמוד מחוץ לחוג. קורסים אלה חייבים להיות בדרג 3 לפחות.

זכאות לתואר מוסמך במסלול ב' אינה מאפשרת המשך לימודים ישיר לקראת תואר שלישי.

9.6 לימודי שפה זרה

אם תכנית הלימודים בחוג כוללת לימודי שפה זרה, תוכל הוועדה החוגית ללימודי תואר שני להכיר במחצית מלימודי השפה הזרה כקורסי בחירה בתכנית הלימודים של התלמיד, ולא יותר מ-8 שש"ס, עפ"י הפירוט הבא:

(א) חוגים בהם תכנית הלימודים כוללת 16 שש"ס שפה זרה (מתחילים ומתקדמים) יוכלו להכיר לא יותר מ-8 שש"ס לימודי שפה כקורסי בחירה.

(ב) חוגים בהם תכנית הלימודים כוללת 8 שש"ס שפה זרה (מתחילים/מתקדמים) יוכלו להכיר לא יותר מ-4 שש"ס לימודי שפה כקורסי בחירה.

חובות אקדמיות נוספות במסלולי הלימוד

10.1 במסלול א', מסלול אישי, מסלול מואץ עם כתיבת תיזה, מסלול ישיר לדוקטורט, יש לכתוב שתי עבודות סמינריוניות בלבד או מטלות שוות ערך.

10.2 במסלול ב' יש לכתוב שלוש עבודות סמינריוניות בלבד או מטלות שוות ערך.

10.3 קורסי עזר שהחוג מחייב בהם את התלמיד אינם נמנים במנין השעות לתואר ואינם משתקללים בציון הסופי.

10.4 תכנית הלימודים בכל מסלולי הלימוד לתואר שני חייבת לכלול לפחות סמינריון

- מחקר או סמינר סטטיסטי, או מתודולוגי אחד, המקנה מיומנויות מחקר בהיקף של 4 שש"ס. תוכנו ומטלותיו ייקבעו ע"י החוג.
- 10.5 מעבר ממסלול לימודים אחד למשנהו אפשרי באישור הוועדה החוגית לתואר שני. במקרה של מעבר ממסלול למסלול יחויב התלמיד בכל הדרישות של המסלול החדש, אך יוכל לקבל פטור עבור לימודיו במסלול הישן כמילוי חלקי של הדרישות למסלול החדש באישור הוועדה החוגית לתואר שני.
- הוועדה החוגית תיידע את הרשות ללימודים מתקדמים בדבר מעבר של כל תלמיד ממסלול למסלול.
- שינוי מסלול לימודים יתאפשר לא יאוחר מתוך סמסטר א' של השנה השניה ללימודים.
- 10.6 א) במסלולי לימוד עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה), יורשה התלמיד להגיש את התיזה לשיפוט רק לאחר שסיים את כל חובות השמיעה והגיש את כל עבודותיו לתואר.
- ב) במסלולי לימוד עם בחינת גמר/עבודה מסכמת/פרויקט גמר, יורשה התלמיד לנשט לבחינה רק לאחר שסיים את כל חובות השמיעה והגיש את כל עבודותיו לתואר.
- 10.7 בנוסף לקורסי עזר, רשאי החוג להטיל על תלמידי תואר שני בכל מסלולי הלימודים חובת עבודה מעשית (פרקטיקום) כתנאי לקבלת התואר. היקף ההתמחות במסגרת העבודה המעשית טעון אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 10.8 חוג רשאי לאשר לתלמיד הלומד לתואר שני עד 2 שש"ס זכות בתקופת לימודיו עבור השתתפות בחמישה ימים מצטברים במשך שנתיים של כנסים מדעים/ימי עיון. כל חוג ובית ספר יחליט האם לאמץ הסדר זה וכיצד ליישמו.
- הערה:** תלמידי מסלול ישיר לדוקטורט אינם זכאים להסדר זה.
- 10.9 א) הוועדה החוגית לתואר שני רשאית להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים להכיר לתלמיד בקורסים אקדמיים (חובה, בחירה, שפה זרה) שנלמדו במוסד אחר להשכלה גבוהה ושעבורם לא קיבל תואר (אין קרדיטציה כפולה).
- קורסים ממוסד אחר, שהוכרו ע"י הדיקן ללימודים מתקדמים לצורך המשך לימודים באוניברסיטת חיפה, ציוניהם ישוקללו בממוצע הציונים הסופי.
- ב) הוועדה החוגית לתואר שני רשאית להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים להכיר לתלמיד בקורסים שנלמדו במסגרת היחידה ללימודי המשך במוסד מוכר להשכלה גבוהה בהיקף כולל של עד 8 שש"ס. זאת בתנאי והתמלאו הקריטריונים הבאים:
1. היקף הקורס עומד על לפחות 28 שעות אקדמיות.
  2. קיימת תכנית לימודים כתובה המתארת את תכני הקורס, מבנהו ודרישות הלימוד.
  3. בתום הקורס עמד התלמיד במטלות כגון: בחינה, תרגיל מסכם או עבודה. על מטלות אלה חייב התלמיד לקבל ציון.
  4. מרצה הקורס הינו בעל תואר שלישי מאוניברסיטה מוכרת, ושעיקר עיסוקו באוניברסיטה מוכרת, או לחילופין הינו איש מקצוע בעל תעודת מוסמך לפחות

ממוסד מוכר להשכלה גבוהה (כגון: משפטן, רואה חשבון, עיתונאי, רופא או כל מומחה בתחומו).

5. ניצול השעות בגין לימודי קורסים ביחידה ללימודי המשך ניתן למימוש תוך ארבע שנים בלבד.

ג) תלמיד יקבל תואר "מוסמך" מטעם אוניברסיטת חיפה רק אם למד באוניברסיטת חיפה לפחות את לימודי שנה ב' (או הלימודים המתקדמים של התכנית לתואר שני) ולא פחות ממחצית מכסת הלימודים לתואר שני (לפי המסלולים הנהוגים באוניברסיטת חיפה), לרבות כתיבת שתי עבודות סמינריוניות לפחות, עבודת גמר מחקרית/בחינת גמר. חריגה מתת-סעיף זה טעונה אישור של הדיקן ללימודים מתקדמים.

10.10. הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תוכל להמליץ לפני הדיקן ללימודים מתקדמים על הכרה בהצעת תיזה או בעבודת תיזה לצורך מעבר למסלול ב' כקורסי בחירה. ההכרה והיקפה טעונים אישור הדיקן ללימודים מתקדמים. נהלים חוגיים, המוסיפים על התקנון הכלל אוניברסיטאי, אך לא גורעים ממנו, יפורסמו בנפרד ע"י החוגים.

משך לימודים נורמטיביים

11.1 משך הלימודים לתואר שני במסלולים הדורשים כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) הוא שלוש שנים.

11.2 משך הלימודים לתואר שני במסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית) הוא שנתיים.

11.3 משך הלימודים במסלול מואץ לתואר שני כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) הוא חמש שנים (ללימודי התואר הראשון והשני).

11.4 משך הלימודים במסלול מואץ לתואר שני ללא כתיבת תיזה הוא ארבע שנים (ללימודי התואר הראשון והשני).

11.5 משך הלימודים במסלול ישיר לדוקטורט הוא חמש שנים.

כל חריגה ממשך הלימודים בכל מסלולי הלימוד טעונה המלצת הוועדה החוגית לתואר שני ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

פרק ה' - בחינות, ציונים ועבודות

12.1 א) בכל קורס (חובה, בחירה, השלמה או קורס עזר) ייתן המורה בסיום הקורס ציון לכל תלמיד המשתתף בו. הציונים יינתנו במספרים לפי השיטה המאונית (1-100). כלל זה מתייחס לסוגי הקורסים הבאים: שיעור, תרגיל, פרוסמינר, סמינר, בחינת גמר, עבודת גמר מחקרית (תיזה) ופרוייקט גמר.

ב) המורה רשאי לתת בסיום הקורס את הערכתו לתלמיד בציון "עובר/השלים" או "לא עובר/לא השלים" רק במסגרות הלימודים הבאות: לימודי שדה, פרקטיקום, סיורים, עבודת שטח, מעבדות, סדנאות והתנסות מעשית. על אותו בסיס ניתן יהיה להכיר בציוני "עובר" של קורסים במסגרות לימודים דומות מאוניברסיטאות אחרות כאשר הוועדות החוגיות ללימודי תואר שני ממליצות להעניק בעבורן שעות זכות.

- ג. עבור סטודנט/ית זכאי/ת (ראה סעיף 9.4) – לימודי שדה, פרקטיקום, סיורים, עבודת שטח, מעבדות, סדנאות והתנסות מעשית שהתקיימו בתקופת הזכאות – יושלמו בתאום עם המרצה בפרק זמן שייקבע על ידו, בהתאם לאופי הדרישות בכל אחת מהמטלות הנ"ל.
- ד. אם לדעת המרצה לא ניתן להשלים את הדרישות בפעילויות הללו לא נוכחות, יהיה על הסטודנט/ית להשתתף בהן שוב בסמסטר הקרוב בו יוצעו.

12.2 ציונים

- א) ציון המעבר המינימלי בקורס הנלמד במסגרת לימודי תואר שני הוא 60.
- ב) ציון ממוצע מינימלי למעבר משנה א' לשנה ב' הוא 65. (מלבד תלמידי המסלול הישיר לדוקטורט, ראה סעיף 9.4).
- ג) ציון המעבר המינימלי לעבודת גמר מחקרית הוא 76 (ממוצע ציוני השופטים).
- ד) ציון המעבר המינימלי לבחינת הגנה על התיזה במסלול א' הוא 76.
- ה) ציון המעבר המינימלי לבחינת גמר הוא 76.
- ו) ציון המעבר המינימלי בכל אחד ממרכיבי בחינת הגמר הוא 70.
- ז) תלמיד שנכשל בבחינת הגמר וקיבל ציון נמוך מ-76 כציון משוקלל של כל מרכיבי הבחינה, יורשה להיבחן פעם נוספת. הבחינה החוזרת תכלול את כל מרכיבי הבחינה הראשונה.
- ח) תלמיד יהא חייב להיבחן פעם נוספת על אחד או יותר ממרכיבי בחינת הגמר שכתב וקיבל ציון נמוך מ-70.
- ט) הבחינה החוזרת חייבת להיערך בתוך שנים-עשר חודשים לאחר בחינת הגמר שבה השתתף התלמיד. מועד הבחינה החוזרת ייקבע על ידי יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני. תלמיד שנכשל בבחינת גמר פעמיים יופסקו לימודיו.
- כל חוג רשאי לדרוש ציון מעבר גבוה יותר מן המצויין לעיל.**

12.3 ציון סופי בקורס ייקבע כדלקמן:

- א) המורה רשאי לקבוע את הציון הסופי בהתחשב במרכיבים הבאים או בחלק מהם: תרגילים, עבודות, פרויקטים, בחנים, השתתפות בכיתה, בחינת מעבר.
- ב) המורה יודיע לתלמידיו בשבועיים הראשונים להוראת הקורס על מרכיבי הציון הסופי בקורס.
- ג) המורה רשאי למנוע מתלמיד לגשת לבחינה או להגיש עבודה סמינריונית אם התלמיד אינו נוכח בשיעורים, אינו מגיש תרגילים ועבודות או אינו מעבד פרויקט או סמינר כנדרש בקורס, ובלבד שהודיע על כך המורה בתוך השבועיים הראשונים ללימודי הקורס. תלמיד שלא יוגש לבחינה יקבל ציון "נכשל".
- ד) "סטודנט/ית זכאי/ת" (ראה סעיף 9.4) זכאי/ת להיעדר מ-30% מכלל השיעורים בכל קורס בו חלה חובת נוכחות. אם ההיעדרות עלתה על 30% תינתן לסטודנט/ית האפשרות לבטל את הקורס ולחזור עליו.

12.4 דרישות מעבר בקורסים

- (א) בלימודי תואר שני יתקיים מועד אחד בלבד של בחינות מעבר.
- (ב) תלמיד אשר לא ייגש לבחינה במועד הסדיר בגלל סיבה שהוכרה על-ידי הוועדה החוגית לתואר שני (מילואים, אשפוז בבית חולים, אישור על מחלה שנמשכה מעל חמישה ימים, אבל וכד'), יהיה רשאי להגיש בקשה להיבחן במועד מיוחד לוועדה החוגית לתואר שני.
- (ג) בחינות סמסטר חורף תתקיימנה בתקופה העוקבת את סמסטר א'.
- (ד) מועד מיוחד של בחינות סמסטר חורף יתקיים במרוצת סמסטר ב' או בתיאום עם המורה.
- (ה) בחינות סמסטר אביב תתקיימנה בתקופה העוקבת את סמסטר ב'.
- (ו) מועד מיוחד של בחינות סמסטר אביב יתקיים בסוף חופשת הקיץ או בתיאום עם המורה.
- (ז) ניתן לשפר ציון בקורס על ידי הרשמה מחדש למקצוע בשנה העוקבת. במקרה זה קובע הציון האחרון.
- (ח) תלמיד שנכשל בקורס רשאי לבחור בין חזרה על אותו הקורס או בחירה בקורס אחר. אם בחר ללמוד קורס אחר במקום הקורס שנכשל בו, עליו לקבל את אישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני. במקרה זה יירשם הציון "נכשל" בגליון הציונים, אך לא יחושב בממוצע הכללי.
- (ט) תלמיד רשאי לחזור על קורס שנכשל בו פעם אחת בלבד. כשלוש שני באותו קורס מחייב הפסקת לימודים.
- (י) מורה האחראי לקורס חייב למסור ציוני בחינת מעבר תוך עשרה ימים מיום הבחינה. ניתן לקבל הארכה מעבר לתקופה זו על-ידי ראש החוג.
- (יא) סטודנטית בהריון, שמירת הריון וטיפול פוריות
- סטודנטית בהריון שמצבה לא מאפשר נוכחות בבחינה, תבחן במועד אחר במסגרת המועדים המקובלים (הסטודנטית תידרש להמציא אישור רפואי).
  - "סטודנטית זכאית" (הנמצאת בשמירה הריון או בטיפול פוריות) תהא זכאית להיבחן במקצועות בהם לא נבחנה בגין מצבה, במועדי הבחינות המקובלים במוסד (מועד ב', ג' וכדומה).
  - "סטודנטית זכאית" (הנמצאת בשמירת הריון או בטיפול פוריות) שנעדרה מבחינה של קורס המהווה "דרישה מוקדמת" לקורס אחר, או לשנת לימודים מתקדמת, זכאית ללמוד "על תנאי" בקורס המתקדם או בשנה מתקדמת.
  - לסטודנטיות בהריון אישור ליציאה חריגה לשירותים במהלך הבחינה.
  - לסטודנטיות בהריון תינתן תוספת זמן בבחינה של 30 דקות.
- (יב) סטודנטית/ית בחופשת לידה וחופשה בגין אימוץ
- "סטודנטית זכאית" רשאית להעדר מבחינות לתקופה של עד 14 שבועות מיום הלידה ותהא זכאית להיבחן במקצועות בהם לא נבחנה בתקופה הנ"ל, במועדי הבחינות המקובלים.

2) סטודנטית זכאית שנמצאת בחופשת לידה ונעדרה מבחינה של קורס המהווה "דרישה מוקדמת" לקורס אחר, או לשנת לימודים מתקדמת, זכאית ללמוד "על תנאי" בקורס המתקדם או בשנה המתקדמת.

12.5 הגשת עבודות סמינריוניות ומטלות סיום קורס

- א) מועד אחרון להגשת עבודה סמינריונית במסגרת קורס שנלמד בסמסטר א' הינו סוף סמסטר ב'. במקרים מיוחדים רשאית הוועדה החוגית לתואר שני להאריך את מועד הגשת העבודה עד סוף חופשת סמסטר ב'.
- ב) מועד אחרון להגשת עבודה סמינריונית במסגרת קורס שנלמד בסמסטר ב' הינו סוף חופשת הקיץ (תחילת שנת הלימודים העוקבת). במקרים מיוחדים רשאית הוועדה החוגית לתואר שני להאריך את מועד הגשת העבודה עד סוף חופשת סמסטר א'.
- ג) למעט עבודות סמינריוניות יש לסיים כל מטלת סוף קורס עד תום מועד בחינת א' וב' של הסמסטרים.
- ד) מורה הקורס חייב למסור את ציון העבודה תוך ארבעה שבועות מיום קבלתה או מועד אחר שייקבע..
- ה) משקלו של כל קורס בחישוב ממוצע הציונים הסופי לתואר ייקבע על-ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.
- ו) סטודנטית בהיריון, שמירת הריון וטיפול פוריות: "סטודנטית זכאית" אשר לא הגישה מטלות במועדים שנקבעו כי אלה חלו בתקופת היותה לפי אישור רפואי, בשמירת הריון או טיפולי פוריות רשאית להגיש את המטלות או מטלות חלופיות בהתאם להחלטת המרצה, ובתאום עמו, באיחור של עד 7 שבועות מתום תקופת היותה "סטודנטית זכאית".
- ז) סטודנטית/ית בחופשת לידה וחופשה בגין אימוץ: "סטודנטית זכאית" רשאית להגיש מטלות שניתנו בסמסטר בו ילדה (ומועד הגשתן לאחר הלידה), או מטלות חלופיות בהתאם להחלטת המרצה, באחור של עד 7 שבועות מהמועד האחרון שניתן להגשת המטלות או מתום תקופת היותה "סטודנטית זכאית" (המאוחר מבין השניים).

12.6 ציון סופי לתואר

- חישוב הציון הסופי לתואר ייעשה בנפרד על-ידי כל חוג. יש לקבוע משקל לקורסי חובה, קורסי בחירה, סמינרים, סדנאות והתמחות מעשית. לימודי עזר ולימודי השלמה לא יכללו במנין השעות לתואר ולא ישקללו בממוצע הציונים.
- א) ציון עבודת גמר מחקרית (במסלול א', מסלול מואץ ומסלול אישי) לא יקטן מ-35% בשקלול הציונים.
- ב) ציון בחינת הגמר/עבודה מסכמת/פרויקט גמר (במסלול ב') יעמוד על 30%-20% בשקלול הציונים.
- אופן שקלול הציונים בכל חוג יפורסם בשנתון האוניברסיטה.

12.7 זכאות לתואר

(א) תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לתואר שני כפי שמפורטים בתקנון זה, בהנחיות החוגיות ובנוהלי אגף מינהל תלמידים, זכאי לקבל אישור זכאות לתואר:

1. לתלמידי מסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ לתואר שני עם כתיבת תיזה, תאריך הזכאות לתואר יהיה זהה לתאריך הגשת התיזה לשיפוט, ובתנאי שהציון הסופי של התיזה (בין שהיה צורך בתיקונים ובין שלא) הוא חיובי, ובתנאי שמולאו עד אז כל שאר חובות התלמיד.

2. לתלמידי מסלול ב' (בחינת גמר/עבודה מסכמת/פרויקט) תאריך הזכאות לתואר יהיה זהה לתאריך מועד הבחינה/הגשת עבודה מסכמת, ובתנאי שהתקבל ציון חיובי ומולאו עד אז כל שאר חובות התלמיד.

3. במקרים חריגים בלבד, כאשר יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני מאשר הגשת עבודה סמינריונית או בחינה בקורס מסוים, לאחר הגשת התיזה לשיפוט/ בחינת הגמר למסלול ב', תאריך הזכאות ייקבע לפי מתן הציון לעבודה או לבחינה.

4. תאריך הגשת עבודת תיזה לשיפוט שהוחזרה לתלמיד לתיקון ייחשב כתאריך הגשת עבודה אחרונה רק במידה והעבודה המתוקנת תוגש ותאושר תוך 60 יום קלנדריים מיום שהוחזרה לתלמיד לתיקון.

5. עבור סטודנט/ית זכאית (ראה סעיף 9.4) – מועד סיום החובות לתואר יוארך בהתאם למשך תקופות ההיעדרות המותרות, עד לשנה מהמועד המקובל לסיום התואר.

(ב) על מזכירות החוג להעביר את שקלול הציונים וספחי התמחות (במידה וקיימים) לאישור הרשות ללימודים מתקדמים לא יאוחר מהתאריך שייקבע על ידי רשויות האוניברסיטה.

(ג) תלמיד אשר שקלול ציוניו לא יועבר ממזכירות החוג לרשות ללימודים מתקדמים עד מועד זה, לא ייכלל ברשימת המוסמכים ולא יוכל להשתתף בטקס הענקת התואר שיתקיים באותה שנה.

(ד) עם סיום לימודיו, על התלמיד לפנות למזכירות החוג בבקשה לקבל אישור זכאות לתואר וקבלת הציונים על כל מטלות הלימודים, לרבות קבלת ציון בעבודת הגמר המחקרית (תיזה) או בבחינת הגמר. התלמיד יבדוק ויאשר במזכירות החוג את פרטיו האישיים, ציוניו הסופיים, ציון הגמר שלו ותאריך הזכאות לתואר. האוניברסיטה תזום סגירת תואר לתלמיד שלא פנה למזכירות החוג להסדרת אישור הזכאות. לתלמיד זה ניתנת האפשרות לערער על פרטי אישור הזכאות שנשלח אליו עד 30 יום מתאריך קבלת האישור בדואר. חוסר תגובה יתקבל כאישור והסכמה.

(ה) זכאות לתואר באחת מדרגות ההצטיינות תקבע עפ"י המפורט בסעיף 12.8.

12.8 הענקת תעודת מוסמך בדרגות הצטיינות שונות

להלן דרגות ההצטיינות בסדר יורד:

1) **מוסמך בהצטיינות יתרה** – יוענק למוסמכים אשר סיימו לימודיהם במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה (מסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ לתואר

- שני עם כתיבת תזה) ואשר ממוצע הציונים הסופי שלהם לתואר הוא **96 ומעלה**.
2. **מצטיין הדיקן ללימודים מתקדמים** – יוענק למוסמכים אשר סיימו לימודיהם במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה (מסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ לתואר שני עם כתיבת תזה), ואשר ממוצע הציונים הסופי שלהם לתואר הוא **95-93**.
- 3) **מוסמך בהצטיינות** – יוענק למוסמכי כל מסלולי הלימוד באופן הבא:
1. למוסמכים אשר סיימו לימודיהם במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה (מסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ לתואר שני עם כתיבת תזה), ואשר ממוצע הציונים הסופי שלהם לתואר הוא **92-90**.
  2. למוסמכים אשר סיימו לימודיהם במסלול עם בחינת גמר/פרויקט (מסלול ב'), ואשר ממוצע הציונים הסופי שלהם לתואר הוא **100-90**.
- 12.9 קבלת מוסמך בדרגת הצטיינות כלשהי תותאם למשך תקופת הלימודים (ראה סעיף 11) על-פי הפירוט הבא:
- א) תלמידים במסלולים עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה שמשך לימודיהם **לא עלה על 3 שנים**.
- ב) תלמידים במסלול ב' (בחנית גמר/עבודה מסכמת/פרויקט גמר) שמשך לימודיהם **לא עלה על שנתיים**.
- ג) הענקת הצטיינות מהמוסד אשר מבוססת על ציונים ועל משך תקופת סיום הלימודים תחושב לסטודנטית יולדת תוך הפחתת תקופת חופשת הלידה אותה ניצלה בפועל.
- 12.10 הענקת התואר בשתי דרגות ההצטיינות הגבוהות (הצטיינות יתרה ומצטייני הדיקן ללימודים מתקדמים) תבוצע באופן גורף לכל המוסמכים שעומדים בקריטריונים האקדמיים (כפי שמפורטים בסעיף 12.8). דרגת ההצטיינות השלישית (הצטיינות) תוענק למכסה של 10% מכלל מוסמכי החוג, מתוך רשימת מוסמכים העונים על התנאים האקדמיים, המונפקת על ידי הרשות ללימודים מתקדמים. ההחלטה לגבי הענקת התואר בהצטיינות תאושר ע"י יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני והדיקן ללימודים מתקדמים.
- 12.11 **תלמיד יוגדר כתלמיד במצב לימודים לא תקין באחד מהמקרים הבאים:**
- א) נכשל בשני קורסים מכלל מכסת הקורסים שהוא חייב בהם, שמהם אחד, לכל היותר, הוא במסגרת לימודי החובה החוגיים (ראה סעיף 12.4 י')
  - ב) נכשל פעמיים בקורס בלימודי התואר השני (ראה סעיף 12.4 ט').
  - ג) לא סיים את חובות השמיעה תוך שנתיים מיום תחילת לימודיו.
  - ד) תלמיד במסלול א' או במסלול אישי אשר לא אושרה לו הצעת התיזה על-ידי הוועדה החוגית לתואר שני עד תום השנה השנייה ללימודיו, כולל חופשת הקיץ.
  - ה) תלמיד במסלול ב' אשר לא סיים את כל חובות השמיעה, למעט עמידה בבחינת גמר/הגשת עבודה מסכמת/הגשת פרויקט גמר, תוך שנתיים מיום תחילת לימודיו.

(ו) תלמיד במסלול א' או במסלול אישי אשר לא סיים את כל חובותיו לרבות הגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה) לשיפוט תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודיו, ולא אושרה לו הארכת לימודים.

(ז) לא עמד בציונים הנדרשים בכל קורס ובציון המעבר שנקבע כתנאי מעבר משנה א' לשנה ב'.

(ח) לא השיג ציון מינימלי של 76 בעבודת הגמר המחקרית (תיזה)/בחינת גמר.

(ט) לא חזר ללימודים בתום חופשה מאושרת (ראה סעיף 17.4) ולא הודיע על כך במועד שנקבע לו לרשות ללימודים מתקדמים.

(י) נכשל פעמיים בבחינת גמר.

(יא) תלמיד שלא הציג את אישור הזכאות לתואר "בוגר" במועד שנקבע לו עם קבלתו ללימודי תואר שני.

(יב) תלמיד שלא סיים את חובות ההשלמה שהוטלו עליו בעת קבלתו ללימודי התואר השני בתום השנה הראשונה ללימודים.

(יג) תלמיד שלא ביצע רישום כנדרש לשנת הלימודים.

תלמיד אשר ימצא במצב אקדמי לא תקין, יופסקו לימודיו.

12.12 ערעורים על ציוני קורסים, בחינות גמר, עבודות גמר מחקריות (תיזות)

(א) ערעור על ציון קורס לתואר שני ייעשה כמפורט להלן:

תלמיד רשאי לערער על ציון סופי בקורס לתואר שני תוך עשרה ימים מפרסומו. הערעור יופנה בכתב ליו"ר הוועדה החוגית לתואר שני, וזה יעביר את הפניה למורה הקורס. עותק מן הערעור יועבר גם לרשות ללימודים מתקדמים. יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני ידווח על תוצאות הערעור למערער ולרשות ללימודים מתקדמים לא יאוחר מאשר שבועיים מיום הגשת הערעור. התלמיד המערער על הציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה או העבודה תיבדק מחדש, והציון הסופי עלול להיות נמוך מן המקורי. תוצאות הערעור תהיינה סופיות ומחייבות.

(ב) ניתן לערער על ציון עבודת גמר מחקרית (תיזה) רק במקרה של כישלון (כשממוצע ציוני כל השופטים הוא פחות מ-76). במקרה של ערעור ימונה שופט נוסף והציון הסופי של עבודת הגמר המחקרית (תיזה) יהיה ממוצע ציוני כל השופטים. לא יתאפשר ערעור נוסף.

(ג) לא ניתן לערער על ציון עבודת גמר מחקרית (תיזה) במקרה שהציון הוא חיובי (76 ומעלה).

(ד) לא ניתן לערער על ציון בחינת הגנה על התיזה במסלול א'.

(ה) יניתן אפשרות לערער על ציון בחינת גמר במסלול ב'. כל חוג יקבע את נוהלי הערעור שלו ויפרסמם בשנתון הלימודים וידווח על כך לתלמידים.

פרק ו' - עבודת גמר מחקרית (תיזה)

13.1 מנחה לעבודת גמר מחקרית

כל תלמיד הלומד במסלול המחייב כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה (מסלול א', מסלול מואץ ומסלול אישי), שהגיע לשלב תכנון עבודת הגמר המחקרית, יבחר לפחות מנחה אחד מבין חברי הסגל האקדמי של אוניברסיטת חיפה (ראה סעיפים 4.1-4.7 בתקנון זה).

הכנת עבודת הגמר המחקרית (תיזה)

14.1 מטרת עבודת הגמר המחקרית (תיזה) היא להביא את התלמיד לידיעה מעמיקה בתחום ידע מסוים, לשימוש בשיטות מחקר הנהוגות בתחום, וכן לבחון את כושרו לחקור בעיה מסוימת, לנתח ממצאי מחקר בצורה עצמאית, להסיק מסקנות ולכתוב עבודת גמר מחקרית בצורה ובסגנון נאותים.

14.2 **הצעת תיזה:** הצעת התיזה תכלול את נושא המחקר, מטרת המחקר, תיאור שיטות המחקר ורשימת מקורות. הצעת התיזה תוגש באישור המנחה/ים לוועדה החוגית ללימודי תואר שני. הוועדה רשאית לאשר את הצעה, להפנות את ההצעה לקורא חיצוני, לדרוש תיקונים או לדחותה, לאחר התייעצות עם המנחה. אם אושרה ההצעה, תועבר ההחלטה בדבר האישור לרשות ללימודים מתקדמים. פרטים נוספים הנוגעים למבנה התכנית, לסעיפיה, להיקפה ולנוהל אישורה בחוג ייקבעו על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שני ויופצו בין תלמידי החוג.

14.3 הצעת התיזה, הערות הקוראים והתייחסות הכותב ו/או המנחה/ים להערות אלה, יישמרו במזכירות החוג בו לומד התלמיד לתקופה של חמש שנים, ויהיו זמינים לעיון על-פי החלטת ראש החוג.

14.4 תלמיד רשאי לשנות את מחקרו ואת תכנית המחקר בהסכמת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני והמנחה/ים, או לבקש את החלפה המנחה/ים.

14.5 תלמיד במסלול א' או מסלול אישי, אשר לא אושרה לו הצעת התיזה על-ידי הוועדה החוגית לתואר שני עד תום השנה השניה ללימודיו, כולל חופשת הקיץ, יהיה במצב לימודים לא תקין.

א) "סטודנטית זכאית" אשר לא הגישה מטלות במועדים שנקבעו כי אלה חלו בתקופת היותה, לפי אישור רפואי, בשמירת הריון או טיפולי פוריות, רשאית להגיש את המטלות או מטלות חלופיות בהתאם להחלטת המרצה, ובתאום עמו, באיחור של עד 7 שבועות מתום תקופת היותה "סטודנטית זכאית".

ב) "סטודנטית זכאית" רשאית להגיש מטלות שניתנו בסמסטר בו ילדה (ומועד הגשתן לאחר הלידה), או מטלות חלופיות בהתאם להחלטת המרצה, באחור של עד 7 שבועות מהמועד האחרון שניתן להגשת המטלות או מתום תקופת היותה "סטודנטית זכאית" (המאוחר מבין השניים)

14.6 תלמיד אשר לא יגיש את עבודת הגמר המחקרית לשיפוט תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודיו ולא אושרה לו הארכת לימודים, יהיה במצב לימודים לא תקין.

- (א) מועד סיום התואר (הגשת עבודת גמר מחקרית-תזה) יוארך בהתאם למשך תקופות ההיעדרות המותרות.
- 14.7 תלמיד חייב לשמור את הנתונים והמקורות עליהם התבססה עבודת הגמר המחקרית שלו לתקופה של שלוש שנים לפחות, לצורך עיון הציבור בהם על-פי דרישה.

שיפוט עבודת הגמר המחקרית

- 15.1 עם סיום לימודיו לקראת התואר השני, יגיש תלמיד במסלול המחייב כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזיה) את עבודתו לוועדה החוגית ללימודי התואר השני, מודפסת לפי נוהל הכנה והגשה של עבודת גמר מחקרית, שנקבע על ידי הרשות ללימודים מתקדמים.
- 15.2 עבודת הגמר המחקרית תוערך ותישפט על ידי:
- (א) מנחה/י העבודה.
- (ב) שופט נוסף לפחות מהחוג או מחוצה לו, עפ"י החלטת הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.
- (ג) מינוי שופט שאינו חבר סגל באוניברסיטת חיפה ו/או אינו עומד בקריטריונים לשיפוט עבודת גמר מחקרית, טעון אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 15.3 הליכי השיפוט של עבודת הגמר המחקרית יהיו חסויים.
- 15.4 העברת חוות דעתו של השופט בחלקה או בשלמותה לידעת התלמיד תעשה תוך עילום שם או שלא בעילום שם, בהתאם לקביעתו של השופט. בכל מקרה שקיים חשש לזיהוי של אחד מהשופטים בניגוד לרצונו, יהא השיפוט חסוי.

ציון עבודת הגמר המחקרית

- 16.1 הציון הסופי של עבודת הגמר המחקרית יחושב כממוצע של ציוני השופטים. ציון המנחה או הציון המסכם של המנחה הראשי והמנחה השותף וציון השופט הנוסף.
- 16.2 כאשר הפרש בין הציון שהעניק המנחה לעבודה (או הציון המסכם של המנחה הראשי והמנחה השותף) לבין הציון שהעניק השופט לעבודה עולה על 15 נקודות, ימנה יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני שופט נוסף, לאחר שיוועץ עם המנחה/ים. הציון של עבודת הגמר המחקרית יחושב אז כממוצע של ציוני כל השופטים.
- 16.3 דו"ח השיפוט ימסר על ידי השופט לא יאחר מאשר חודש מיום שנמסרה העבודה לידיו. אם תקופת השיפוט חופפת את חופשת הקיץ, ניתנת לשופט אורכה של חודש נוסף.
- 16.4 אם כעבור תקופת השיפוט לא התקבל דו"ח השיפוט, תעביר הוועדה החוגית ללימודי תואר שני את הנושא לטיפול הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 16.5 פרסום חלקי או מלא של עבודת הגמר המחקרית לפני הגשתה לשיפוט ייעשה באישור המנחה/ים. המנחה והתלמיד יקבעו במשותף אם הפרסום יהיה משותף להם או לחלקם. לאחר שיפוט עבודת הגמר המחקרית, זכאי מחברה לפרסמה, אלא אם כן חלות עליה הגבלות כמפורט בנוהל זכויות יוצרים.
- 16.6 תלמיד המפרסם את עבודת הגמר המחקרית או חלק ממנה יציין כי המחקר בוצע באוניברסיטת חיפה כחלק מדרישות לקבלת התואר "מוסמך האוניברסיטה".

- 16.7 במידה ונמסרה העבודה לשיפוט ונתקבל ציון סופי, לא תינתן אפשרות לתלמיד לתקן את עבודתו.
- 16.8 לנושא ערעור על ציון עבודת גמר מחקרית ראה סעיף 12.11.
- 16.9 במקרים חריגים, ולאחר התייעצות עם מנחה/י העבודה, רשאית הוועדה החוגית לתואר שני להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים שלא להעביר את עבודת הגמר המחקרית (תיזה) לפרסום בספריה. הדיקן ללימודים מתקדמים יחליט האם לאשר המלצה זו.
- 16.10 עם סיום תהליך השיפוט של העבודה, יעביר התלמיד למזכירות חוגו שלושה עותקים מודפסים וזכוכים מעבודת הגמר המחקרית, מאושרים וחתומים ע"י מנחה/ים העבודה ויו"ר הוועדה החוגית לתואר שני. בנוסף, מחוייב התלמיד להעביר גם עותק דיגיטלי של העבודה. כל העותקים יועברו על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים לספריה, בתום הליכי אישור התואר. העברת עותקי נייר ועותק דיגיטלי של התיזה מהווה תנאי לקבלת אישור הזכאות לתואר מוסמך.

פרק ז' - שונות

17.1 הפסקת לימודים

- א) תלמיד המעוניין להפסיק את לימודיו, יודיע על כך בכתב לרשות ללימודים מתקדמים ויידע בעותק גם את החוג. סטודנט/ית זכאי/ת" (ראה סעיף 9.4) רשאית/להקפיד את לימודיו/ה (לבצע הפסקת לימודים) לפני מועד הבחינות רטוראקטיביות לסמסטר בו ילדה, ולשמור את זכותו/ה להירשם מחדש ובלבד שהלימודים לא ייחדו מעבר לשנתיים.
- ב) תלמיד שנקלע למצב לימודים לא תקין לאחר בדיקת תקינותו האקדמית ע"י הוועדה החוגית לתואר שני ו/או ע"י הדיקן ללימודים מתקדמים (ראה סעיף 12.10), יופסקו לימודיו. כל הפסקת הלימודים תאושר ותבוצע על-ידי הדיקן ללימודים מתקדמים.

17.2 חידוש לימודים

- א) תלמיד שתחול עליו הפסקת לימודים (אם ביוזמתו, אם ביוזמת החוג ואם ביוזמת הדיקן ללימודים מתקדמים), יוכל לפנות לוועדה החוגית לתואר שני בבקשה לחדש את לימודיו, לכל המוקדם בתום שנה מיום הפסקת לימודיו. הוועדה תשקול האם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על שובו ללימודים ועל התנאים לאישור בקשתו.
- ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בבקשה ויחליט האם לאשרה.
- ג) תלמיד שלא סיים חובותיו לתואר שני, לאחר שקיבל הארכת לימודים (בהתאם לסעיף 17.3 א') ובשל כך הופסקו לימודיו, יוכל לפנות לוועדה החוגית לתואר שני בבקשה לחדש את לימודיו בתום שנה מיום הפסקת הלימודים. תלמיד זה יורשה לסיים את לימודיו בתנאים הבאים:
- 1) על תלמיד במסלול המחייב כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה) להגיש את העבודה לשיפוט בעת חידוש לימודיו.

(2) על תלמיד במסלול ב' (בחינת גמר/ עבודה מסכמת/ פרויקט גמר) להגיש את כל העבודות על קורסים ששמע בעבר במסגרת תכנית הלימודים בעת חידוש לימודיו, על מנת שלא יידרש לשמוע מחדש את הקורסים.

(ד) תלמיד לתואר שני אשר הפסיק לימודיו לתקופה שאינה עולה על שנתיים, יהיה רשאי לחדש לימודיו על סמך תנאי הקבלה האוניברסיטאיים והחוגיים שלמד בהם בעבר. כל הקורסים שנלמדו בעבר ועליהם קיבל ציון יזקפו לזכותו. תלמיד זה חייב לקבל את אישור הוועדה החוגית לתואר שני.

(ה) תלמיד אשר הפסיק לימודיו לתקופה העולה על שנתיים (אבל לא יותר מחמש שנים), יהיה רשאי לחדש לימודיו בהמלצת הוועדה החוגית לתואר שני ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. חידוש הלימודים יהיה במתכונת הנהוגה באוניברסיטה ובחוג במועד חידוש הלימודים. מומלץ כי במקרה זה תטיל הוועדה החוגית לתואר שני על התלמיד לימודי רענון.

(ו) תלמיד אשר הפסיק לימודיו לתקופה העולה על חמש שנים (אך לא יותר משמונה שנים), יהיה רשאי לחדש לימודיו בהמלצת הוועדה החוגית לתואר שני ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. חידוש הלימודים יהיה במתכונת הנהוגה באוניברסיטה ובחוג במועד חידוש הלימודים. במקרה זה הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תטיל על התלמיד לימודי רענון.

תלמיד אשר הפסיק לימודיו לתקופה העולה על תשע שנים ומבקש לחדשם, ייחשב כתלמיד חדש לכל דבר, ויהיה חייב בתכנית הלימודים המלאה התקפה בעת חידוש לימודים.

כל חריגה מכללים אלה טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

17.3 הארכת לימודים

(א) תלמיד לתואר שני אשר לא סיים את לימודיו במשך תקופת הלימודים הנורמטיבית לתואר (ראה סעיף 11.4-11.1) ומבקש הארכת לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה בבקשה מנומקת אל הרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה מיו"ר הוועדה החוגית לתואר שני. תלמידים אשר כותבים עבודת גמר מחקרית יצרפו גם את המלצת המנחה/ים.:

1) תלמיד במסלול לימודים המחייב כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה) יוכל לקבל הארכת לימודים לשנה ד' לצורך סיום כתיבת עבודת התזה רק במידה וסיים את כל חובות השמיעה, הגיש את כל העבודות, וקיבל את אישור הוועדה החוגית לתואר שני על הצעת התזה.

2) תלמיד במסלול ב' (בחינת גמר/ עבודה מסכמת/ פרויקט גמר) יוכל לקבל הארכת לימודים לשנה ג' רק במידה וסיים את כל חובות השמיעה.

(ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט האם לאשרה ולאיוזו תקופה.

(ג) תלמיד אשר לא אושרה לו הארכת לימודים, לא יוכל להמשיך בלימודיו (ראה סעיף 12.10).

- ד) לא תאושר הארכת לימודים לתלמידי המסלול הישיר לדוקטורט בשלב לימודי התואר השני, למעט סטודנט/ית זכאי/ת.
- ה) "סטודנטית זכאית" תהא זכאית להארכת לימודיה למשך שנה.

17.4 חופשת לימודים

- א) תלמיד לתואר שני המבקש חופשת לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה בבקשה מנומקת אל הרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה מיו"ר הוועדה החוגית לתואר שני. תלמידים אשר כותבים עבודת גמר מחקרית יצרפו גם את המלצת המנחה/ים. חופשה מלימודים תינתן רק לתלמיד במעמד מן המניין בטווח תקופת הלימודים הנורמטיבית לתואר שני.
- ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט האם לאשרה או לדחותה.
- ג) חופשת לימודים מאושרת איננה נחשבת כתקופת לימודים לצורך חישוב משך הזמן הנורמטיבי בלימודי התואר השני (עפ"י סעיף 11).
- ד) בזמן חופשת הלימודים לא ניתן להגיש עבודות על קורסים שנלמדו בסמסטר קודם.
- ה) תלמיד אשר לא ישוב ללימודיו עם תום החופשה המאושרת ולא יודיע על כך לרשות ללימודים מתקדמים, יימצא במצב אקדמי לא תקין (ראה סעיף 12.10 ט').

17.5 קניין רוחני, פטנטים, המצאות וזכויות יוצרים

- הוראות נוהל/תקנון הקניין הרוחני של אוניברסיטת חיפה, כפי שיהיו בתוקף מעת לעת, יחולו על אף הוראותיו על כל תלמיד לתואר מוסמך, הן מהוות חלק בלתי נפרד מתקנון זה, ובמקרה של סתירה הן גוברות על הוראותיו. בלי לגרוע מכלליות עקרון זה, יחולו גם ההוראות המפורטות להלן:
- מוסמך של אוניברסיטת חיפה, שעבודת הגמר המחקרית שלו אושרה ע"י המוסדות האקדמיים המוסמכים של האוניברסיטה, זכאי לפרסם את תוצאות מחקרו, כולן או חלקן, בכפוף לאישור המנחה, ותוך ציון כי העבודה נכתבה באוניברסיטת חיפה כחלק ממילוי החובות לקבלת התואר. שמו ותוארו של המנחה יצוין על כל פרסום של עבודת הגמר או תוצאות המחקר, אלא אם המנחה ויתר על זכות זו או אם ציון שמו אינו מקובל בדיסציפלינה הרלבנטית. הפקדתה של העבודה בספריית האוניברסיטה מבטיחה מתן פומביות לתוצאות המחקר ומיעדת להבטיח את ההפצה החופשית של הידע.
- א) מוסמך שעבודתו אושרה כנ"ל, רשאי לבקש כי עבודתו לא תועבר לספרייה ולא תצוטט, אם חלה עליה חובת החיסיון או שהיא מהווה נושא לרישום פטנט, כאמור בסעיף ב' להלן. במקרה זה יכתוב המחבר מכתב בו ינמק את בקשתו ויצוין את פרק הזמן בו הוא מבקש את עיכוב מתן הפומביות לעבודה. הדיקן ללימודים מתקדמים מוסמך להחליט בנדון, לאחר שישקול את נימוקי המבקש; בכל מקרה, עליו לסייג את החלטתו לתקופה מוגדרת, תוך כדי הקפדה על קיום חוקי החיסיון, כאשר זה יהיה דרוש.
- האוניברסיטה שומרת על זכותה לפרסם תקצירים של עבודות גמר במסגרות שתראה לנכון.

ב) על עבודות ו/או מחקרים אשר עשויים לשמש נושא לפטנט, המצאה או הפקת רווחים יחולו הוראות הנוהל / תקנון לקניין רוחני של אוניברסיטת חיפה כפי שיהיו בתוקף מעת לעת.

ג) 1. פרסום חלקי או מלא של עבודות גמר מחקריות לפני הגשתן לשיפוט ייעשה באישור המנחה/ים. המנחה והתלמיד ייקבעו במשותף אם הפרסום יהיה משותף לכולם או לחלקם.

2. התלמיד חייב לקבל אישור מוקדם מן המנחה/ים לפרסום חלקי של תוצאות המחקר לפני הגשת עבודת הגמר המחקרית (תזה) לשיפוט.

ד) העמיד המנחה לרשות התלמיד נתונים, ממצאים, אינפורמציה או חומרי גלם אחרים הקשורים בעבודת הגמר המחקרית - תישאר הבעלות בהם בידי המנחה או האוניברסיטה, והם יוחזרו לפי דרישה ראשונה מצד המנחה או האוניברסיטה. כל פרסום של העבודה או חלקה, בכל דרך ומדיה שהיא, ייעשה ביחד עם המנחה, ובכפוף להסכמתו. בפרסום זה קיימת חובה לציין כי המחקר בוצע באוניברסיטת חיפה כחלק מן הדרישות לקבלת התואר השני. לא הותנה סייג כלשהו לפרסום תוצאות המחקר בשלב הנ"ל, יהיה זכאי המוסמך לפרסם את תוצאות מחקרו (כאמור בסעיף ג') תוך כדי ציון כי העבודה נכתבה באוניברסיטת חיפה כחלק מן הדרישות לתואר שני.

ה) תלמיד הכותב עבודת גמר מחקרית (תזה) הנו האחראי הבלעדי על העובדות והנתונים עליהם התבססה עבודת הגמר שלו, איסופם ומהימנות הצגתם, על כל המשתמע מכך.

ו) במקרה של חילוקי דעות לגבי הנאמר בסעיפים ג' ו-ד' יפנה המערער לדיקן ללימודים מתקדמים אשר ימנה ועדת בורות לעניין זה על פי שיקול דעתו, ובלבד שאין בנוהל/תקנון הקניין הרוחני של אוניברסיטת חיפה הוראות אחרות. החלטת ועדת הבורות היא סופית.

תקנון לימודי תואר שלישי

פרק א' - הקדמה

- 1.1 הלימודים המתקדמים באים לאחר השלמת לימודי התואר הראשון ("בוגר") ובהם שני שלבים: לימודי התואר השני ולימודי התואר השלישי.
  - 1.2 לשם קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" (Ph.D.) על תלמיד המחקר לתכנן ולבצע מחקר מקורי ועצמאי, שיש בו משום חידוש ותרומה מהותית לקידום הידע וההבנה בתחום המחקר שבו השתלם, ולכתוב חיבור מדעי לפי נוהגי המבנה והמינוח המקובלים בספרות המקצוע. חיבור זה ייקרא להלן – עבודת דוקטור.
  - כמו כן, חייב תלמיד המחקר להוכיח כי הוא שולט בחומר הרקע ובספרות המקצועית בתחום ההתמחות, ולעמוד בהצלחה בלימודים שהוטלו עליו (ובכללם לימודי השלמה ולימודי שפות) ובכל יתר החובות שחלות על פי תקנון זה.
  - 1.3 "דוקטור לפילוסופיה" (Ph.D.) הוא תואר המוענק מטעם אוניברסיטת חיפה.
  - 1.4 לימודי התואר השלישי מופקדים בידי הרשות ללימודים מתקדמים, הפועלת על פי העניין בהתאם להחלטות הסנאט והמועצה ללימודים מתקדמים ובכפוף לתקנון שאושר על ידי הגופים המוסמכים באוניברסיטת חיפה. הרשות ללימודים מתקדמים אחראית לרמה האקדמית ולניהול התקין של כל העניינים הנוגעים ללימודי תואר שלישי בשיתוף עם הפקולטאות, בתי הספר והחוגים השונים.
  - 1.5 החוגים רשאים לקבוע דרישות נוספות על הנאמר בתקנון, ובלבד שהן אינן מקילות מהדרישות בתקנון זה.
  - 1.6 תקנון זה מחליף את כל התקנונים שפורסמו בעבר.
- הערה כללית:** התייחסות בלשון זכר דינה כהתייחסות בלשון נקבה ולהפך.

פרק ב' - ארגון וחלוקת סמכויות

בהתייחס ללימודי תואר שלישי ומסלול ישיר לדוקטורט.

הרשות ללימודים מתקדמים

- 2.1 אחראית בפני סנאט האוניברסיטה והרקטור לניהול לימודי התואר השלישי באוניברסיטת חיפה. היא פועלת על ידי קביעת תקנונים ונהלים ובאמצעות פיקוח על ביצועם התקין, ועל ידי האצלת סמכויות לוועדות החוגיות ללימודי תואר שלישי.
- 2.2 פועלת באמצעות הדיקן ללימודים מתקדמים, המועצה ללימודים מתקדמים וועדות מיוחדות. הדיקן נבחר על ידי הסנאט בהמלצת הרקטור לתקופה של שוש שנים עם אפשרות הארכה לשנתיים נוספות. המועצה כוללת את הדיקן ללימודים מתקדמים (יו"ר בתוקף תפקידו) וחברי סגל מדרגת מרצה בכיר ומעלה. הרכבה של המועצה נקבע

בתקנון האקדמי. חברי המועצה מתמנים לתפקידם על ידי הרקטור בהמלצת הדיקן ללימודים מתקדמים, שנועץ לפני כן עם דיקני הפקולטאות הנוגע בדבר. חבר מועצה מתמנה לתקופה של שלוש שנים עם אפשרות הארכה לתקופה של שנתיים נוספות לכל היותר. חבר אשר כיהן במועצה חמש שנים רצופות לא יהיה מועמד לכהן בה פרק זמן נוסף לפני הפסקה בת שנה.

2.3 תפקידיה העיקריים של הרשות ללימודים מתקדמים בתחום לימודי תואר שלישי,

המונחת על פי העניין על ידי הסנאט והחלטות המועצה ללימודים מתקדמים הם:

(א) סיוע לפיתוח תכניות לימודים חדשות לתואר שלישי בשיתוף עם הפקולטאות, בתי הספר והחוגים.

(ב) פיקוח ומעקב אחר הליך אישור תכניות דוקטור חדשות.

(ג) הכנה של תקנונים ונהלים הנוגעים ללימודי תואר שלישי ופיקוח על יישומם והכנסת תיקונים ותוספות במידת הצורך.

(ד) המלצה לרקטור או לסנאט, על פי העניין, לפתיחה או סגירה של חוגי לימוד לתואר שלישי.

(ה) קיום קשר עם גורמים חוץ אוניברסיטאיים בנושאים הקשורים ללימודי תואר שלישי.

(ו) קביעת קריטריונים למתן סיוע כספי לתלמידי התואר השלישי באמצעות פרסים, מלגות, מענקי מחקר ותמיכות אחרות והענקתם.

(ז) פיקוח על כל פרסום ומידע הנוגע ללימודי התואר השלישי באוניברסיטה ומחוצה לה.

(ח) אישור המלצת הוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר קבלת תלמידים ללימודי תואר שלישי וקבלת תלמידים למסלול ישיר לד"ר ותנאי קבלתם, או הפסקת לימודיהם.

(ט) בקרה על תקינות המהלך האקדמי בלימודיהם של תלמידי התואר השלישי.

(י) אישור חופשות מלימודים על סמך המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר והמלצת המנחה/ים.

(יא) אישור הארכות לימודים (שלב א' ושלב ב') על סמך המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר והמלצת המנחה/ים.

(יב) פסיקה סופית לגבי ערעורי תלמידים לתואר שלישי על החלטות הוועדות החוגיות ללימודי תואר שלישי.

(יג) וידוא כי הרכבן של הוועדות החוגיות ללימודי תואר שלישי הוא בהתאם לתקנון (ראה סעיף 3.1).

(יד) מינוי חברי הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.

(טו) המלצה לגופים המוסמכים באוניברסיטה לקביעת הקריטריונים באשר לאנשי סגל באוניברסיטה ומחוצה לה, המורשים להנחות ולשפוט עבודות דוקטור.

ז) בקרה על מינוי מנחים לעבודות הדוקטור או החלפתם, ומתן אישור למקרים חריגים. כמו גם, בקרה על מכסת התלמידים המונחים על ידי חבר סגל אקדמי אחד.

זי) בקרה על מינוי ועדות מלוות לעבודת הדוקטור או החלפתן, ומתן אישור למקרים חריגים.

יח) אישור הצעות מחקר לתואר שלישי על בסיס המלצת הוועדות החוגיות ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.

יט) מינוי שופטים לעבודת הדוקטור על בסיס המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.

כ) וידוא מניעת יחסי תלות בין התלמיד לשופט במקרה של ניגוד אינטרסים (ראה סעיף 8.3).

כא) אחריות על הליך השיפוט של עבודות הדוקטור.

כב) אישור או אי אישור עבודת הדוקטור על סמך חוות דעת השופטים ועל בסיס המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.

כג) אישור הענקת הציון "מעולה" (Summa Cum Laude) לעבודת הדוקטור על סמך המלצותיהם של כל השופטים, כפי שבאו לידי ביטוי בחוות הדעת, ועל בסיס המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.

כד) אישור סיום הלימודים לתואר שלישי והזכאות לתואר "דוקטור לפילוסופיה".

כה) קביעת נוהלי טקס הענקת תואר "דוקטור לפילוסופיה" וטקסים אחרים בהם מעורבת הרשות.

העה: במקרים של חריגה תקנונית נדרש אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

ועדה חוגית ללימודי תואר שלישי

העה: כל המתייחס ללימודי תואר שלישי מתייחס גם ללימודי מסלול ישיר לדוקטורט.

3.1 כל חוג שהוסמך לקיים תכנית לימודים לתואר שלישי יבחר במועצת החוג ועדה חוגית שתקרא להלן: ועדה חוגית ללימודי תואר שלישי. חברי הוועדה יהיו בעלי מינוי באוניברסיטה מדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א'. לפחות מחצית ממשרתו של חבר הוועדה תהיה בחוג המתאים. הוועדה תבחר יושב ראש מבין חבריה. הוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי תימנה לפחות שלושה חברים. מינוי חבר שאינו עומד בקריטריונים אלו חייב אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

תפקידי העיקריים של הוועדה הם:

א) פיקוח על תכניות הלימודים של תלמידי החוג והבאת מקרים מיוחדים לשיקול דעתו של הדיקן ללימודים מתקדמים.

ב) קביעת תנאי קבלה חוגיים למועמדים ללימודי תואר שלישי, כפוף לדרישות הקבלה הכלל אוניברסיטאיות (ראה להלן פרק ג': נוהלי קבלה, הרשמה וייעוץ).

- (ג) דיון בבקשות להתקבל ללימודי תואר שלישי והעברת המלצה מתאימה אל הרשות ללימודים מתקדמים. הדיונים בדבר קבלת התלמיד יתבססו על הישגיו בלימודים קודמים, המלצות מתאימות ודרישות חוגיות נוספות כגון: בחינות כניסה, שאלון אישי, ראיון אישי, או ניסיון קודם בעבודה. בדיונים אלו ייבדקו ויאושרו המסמכים המפורטים בסעיף 10.3 להלן. כמו כן, תיבדק התאמת נושא המחקר המוצע על ידי התלמיד לתחומי המחקר של חבר הסגל האקדמי המיועד להנחותו, מכסת התלמידים המונחים על ידי חבר הסגל האקדמי המיועד להנחיה והאפשרויות הטכניות והתקציביות לביצוע עבודת הדוקטור במסגרת החוג.
- (ד) החלטה בדבר דחיית קבלה של מועמד ללימודי תואר שלישי.
- (ה) פיקוח שוטף על מהלך לימודיהם של תלמידי התואר השלישי.
- (ו) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים על מתן חופשות מלימודים והארכות לימודים (שלב א' ושלב ב').
- (ז) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים בדבר הפסקת לימודיו של תלמיד שלא עמד בחובות המוטלות עליו ואשר נמצא במצב אקדמי לא תקין (ראה סעיף 15.1).
- (ח) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים בדבר הענקת פרסים, מלגות, מענקי מחקר ותמיכות אחרות לתלמידי התואר השלישי.
- (ט) אישור מנחה/ים העומדים בקריטריונים להנחיה לכתיבת עבודת הדוקטור (ראה סעיפים 5.2-5.3) או החלפתם (ראה סעיף 7.1).
- (י) וידוא מניעת יחסי תלות בין המנחה לבין התלמיד המונחה במקרה של ניגוד אינטרסים (ראה סעיף 5.3).
- (יא) החלטה האם להקים ועדה מלווה מורחבת לתלמיד, בתיאום עם מנחה/י העבודה.
- (יב) אישור חברי הוועדה המלווה העומדים בקריטריונים, במידה והוחלט על הקמת ועדה מלווה (ראה סעיף 6.4), או החלפתם (ראה סעיף 7.1).
- (יג) קביעה ופרסום של קריטריונים חוגיים וקווים מנחים אחידים להגשת בקשות קבלה ללימודי תואר שלישי, הצהרת כוונות לתואר שלישי, לבחירת מנחה/ים, ולהכנת הצעת המחקר ולהגשתה.
- (יד) המלצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים על אישור הצעת המחקר או דחייתה והעברת עותק מדו"חות השיפוט על הצעת המחקר אל הרשות ללימודים מתקדמים.
- (טו) המלצה על מינוי שופטים חיצוניים לשיפוט עבודת הדוקטור העומדים בקריטריונים, בנוסף למנח/י עבודת הדוקטור וחברי הוועדה המלווה (כמפורט בסעיפים 8.2-8.3).
- (טז) פיקוח על הכנסתם של תיקונים, שינויים והשלמות בעבודת הדוקטור על סמך חוות דעת השופטים.
- (יז) אישור בדבר השלמת חובות הלימוד לתואר שלישי.
- (יח) המלצה בפני הדיקן ללימודים מתקדמים לאשר את עבודת הדוקטור או לדחותה בתום הליך השיפוט ועל סמך חוות דעת השופטים.

ט) המלצה בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על הענקת הציון "מעולה" (Summa Cum Laude) לעבודת הדוקטור בתום הליך השיפוט ועל סמך המלצותיהם של כל השופטים, כפי שבאו לידי ביטוי בחוות הדעת.

כ) ערכת פרוטוקול של ישיבות הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי והעברתה למוכירות הרשות ללימודים מתקדמים. הפרוטוקול יכלול את שמות המשתתפים והחלטות אופרטיביות לגבי כל תלמיד שנדון בוועדה, גם אם ההחלטה התקבלה בשיחת ועידה טלפונית. כל החלטה אופרטיבית לגבי טיפול בתלמיד אשר לא תתועד בפרוטוקול לא תטופל על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר

4.1 הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תדון ותכריע בעניינים הקשורים לקבלת מועמדים ללימודי התואר השלישי במסגרת מחקר בין-תחומי או לחילופין בדיסציפלינה מובהקת אשר אין לה עדיין עיגון במסגרת אחת מתכניות הדוקטור החוגיות הקיימות באוניברסיטה. כל האמור לעיל נוגע גם לאישור המנחה/ים של עבודת הדוקטור, חברי הוועדה המלווה, מהלך הלימודים והמחקר, שופטי עבודת דוקטור ואישור הזכאות לתואר.

4.2 הוועדה הכלל אוניברסיטאית תדון ותכריע בעניינים הקשורים לקבלת מועמדים למסלול הישיר לדוקטורט בכל אותם חוגים אשר לא מתקיימים בהם לימודי תואר שלישי ותטפל בכל הקשור למהלך לימודיהם, מעקב ובקרה, אישור עבודת הדוקטורט לשיפוט, דיון בחוות דעת השיפוט ואישור התואר דוקטור לפילוסופיה.

4.3 הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר מפוצלת לשתי תתי ועדות: האחת – לתחום מדעי החברה והרוח, והשנייה – לתחום המדעים המדויקים. כל אחת מתתי הוועדות תורכב מלפחות שלושה חברי סגל אקדמי בדרגת פרופ' מן המניין, אשר ימונו על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים. הדיקן ללימודים מתקדמים משמש בשתי הוועדות כיו"ר מתוקף תפקידו.

4.4 המניין החוקי הנדרש לישיבת הוועדה יהיה של שלושה חברים נוכחים לפחות.

4.5 מרכזי לימודי תואר שלישי ברשות ללימודים מתקדמים ירכזו את עבודת הוועדות הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר. באמצעותו יתקבלו פרוטוקולים של דיוני הוועדות, דו"חות השיפוט וכל חומר רלוונטי שיידרש.

מנחה/מנחים שותפים

5.1 כל מועמד ללימודי התואר השלישי יבחר מנחה, או מנחה בצירוף מנחה שותף. על התלמיד לקבל את הסכמתו של המנחה ו/או המנחים השותפים להנחיה. המנחים יאשרו סופית על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר והרשות ללימודים מתקדמים.

5.2 הסמכות להנחית עבודת דוקטור כדלהלן:

מנחה: כל איש סגל באוניברסיטת חיפה מדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א', בעל מינוי רגיל בהיקף של חצי משרה לפחות בחוג בו רשום התלמיד ללימודי תואר שלישי (או באוניברסיטה, עבור חבר סגל המנחה תלמיד מחקר במסגרת הוועדה

הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר). הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי רשאית, במקרים מיוחדים ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים, לאשר מינוי של חבר סגל שפרש לגימלאות כמנחה יחיד.

מנחה שותף: כל איש סגל המוסמך לכהן כמנחה וכל איש סגל ממוסד אקדמי מוכר אחר בישראל או בחו"ל מדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א', לרבות חבר סגל שפרש לגמלאות.

5.3 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תוודא מניעת יחסי תלות בין התלמיד למנחה במקרה של ניגוד אינטרסים.

5.4 תפקידיו העיקריים של המנחה/ים הם:

א) מתן ייעוץ בשלבי תכנון המחקר וביצועו, הכוללים גיבוש הצעת המחקר, עיבוד ותוצאות המחקר והכנת נוסח סופי של הצעת המחקר.

ב) המלצה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור הצעת המחקר ושינוי מעמדו של תלמיד המחקר למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.

ג) קיום קשר שוטף עם התלמיד המחקר במשך לימודיו לתואר שלישי.

ד) תיאום בין חברי הוועדה המלווה, במידה והוקמה, לגבי תרומתו של כל אחד מהם להתקדמותו של התלמיד המחקר.

ה) כינוס הוועדה המלווה, במידה והוקמה, מעת לעת ובהתאם לצורך.

ו) הודעה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בכל מקרה שבו לא שמר תלמיד המחקר על קשר עמו במשך תקופה של ששה חודשים.

ז) העברת אישור בכתב לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור הגשת הנוסח הסופי של עבודת הדוקטור לשיפוט, לאחר שתלמיד המחקר סיים את כתיבת עבודת הדוקטור לשביעות רצון המנחה/ים ועמד בשאר החובות שהוטלו עליו.

ח) העברת המלצה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי על מינוי שופטים אפשריים לשיפוט עבודת הדוקטור.

ט) שיפוט עבודת הדוקטור.

י) עיון בדו"חות השיפוט על עבודת הדוקטור והמלצה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור העבודה, דרישה לתיקונים או אישור עבודת הדוקטור, בהתאם לחוות דעת השופטים.

יא) סיוע ופיקוח על הכנסת שינויים, תיקונים או השלמות בעבודת הדוקטור בהתאם לחוות דעת השופטים, ואישור ביצועם.

ועדה מלווה

6.1 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר,

- בתיאום עם המנחה/ים יחליטו האם להקים ועדה מלווה מורחבת לתלמיד.
- 6.2 במידה והוחלט על הקמת ועדה מלווה, תמונה הוועדה עם הגשת הצעת המחקר.
- 6.3 הוועדה המלווה תורכב משלושה חברים לפחות:
- (א) מנחה/ים אשר נתן/ו הסכמתו/ם להנחות את התלמיד. המנחה יהיה איש סגל באוניברסיטת חיפה בעל מינוי רגיל במסלול א' מדרגת מרצה בכיר ומעלה, בהיקף של חצי משרה לפחות בחוג בו רשום התלמיד ללימודי תואר שלישי. הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי רשאית, במקרים מיוחדים ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים לאשר מינוי של חבר סגל שפרש לגימלאות כמנחה יחיד.
- (ב) חבר סגל אקדמי הרשאי להנחות תלמידי מחקר, מבין חברי הסגל המכהנים באוניברסיטת חיפה, אשר נחשב כמומחה בתחום המחקר של עבודת הדוקטור או בתחומים קרובים, ואשר אינו נמנה על חברי הסגל האקדמי בחוג בו רשום התלמיד או בחוג בו מועסק המנחה.
- (ג) חבר סגל אקדמי, הרשאי להנחות תלמידי מחקר, מחוץ לאוניברסיטת חיפה, אשר נחשב כמומחה בתחום המחקר של עבודת הדוקטור או בתחומים קרובים.
- 6.4 המנחה ישמש כיו"ר הוועדה המלווה. הוא ימונה על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי. כאשר תלמיד המחקר מונחה על ידי יותר ממנחה אחד, המנחים יחליטו ביניהם מי מהם ישמש כיו"ר הוועדה המלווה.
- 6.6 תפקידיה העיקריים של הוועדה המלווה הם:
- (א) שיפוט הצעת המחקר.
- (ב) המלצה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור הצעת המחקר ושינוי מעמדו של תלמיד המחקר למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.
- (ג) חברי הוועדה המלווה יתרמו להנחיית התלמיד בהתאם ליכולתם, לעניינם וליחסי העבודה שייקבעו בינם לבין התלמיד.
- (ד) השתתפות בכינוסי הוועדה המלווה מעת לעת בהתאם לצורך, עפ"י תאום עם המנחה.
- (ה) העברת אישור בכתב לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור הגשת הנוסח הסופי של עבודת הדוקטור לשיפוט, לאחר שתלמיד המחקר סיים את כתיבת עבודת הדוקטור לשביעות רצון המנחה/ים ועמד בשאר החובות שהוטלו עליו.
- (ו) שיפוט עבודת הדוקטור בנוסף לשופט נוסף שימונה על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים.
- (ז) עיון בדו"חות השיפוט על עבודת הדוקטור והמלצה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בדבר אישור העבודה, דרישה לתיקונים או אישור עבודת הדוקטור בהתאם לחוות דעת השופטים.
- (ח) סיוע ופיקוח על הכנסת תיקונים, שינויים והשלמות בעבודת הדוקטור בהתאם לחוות הדעת ואישור ביצועם.

החלפת מנחה/ים / חברי ועדה מלווה

7.1 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תדון בהחלפת מנחה/ים/חבר ועדה מלווה באחד מן המקרים הבאים:
(א) היעדרותם של אחד מהם מהארץ איננה מאפשרת המשך הנחיה תקינה.
(ב) אם אחד מהם מבקש לבטל את מינויו כמנחה/חבר ועדה מלווה.
(ג) אם התלמיד מבקש להחליף את המנחה ו/או אחד מהמנחים השותפים ו/או אחד מחברי הוועדה המלווה.

7.2 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תדון בבקשת התלמיד להחלפת המנחה לאחר קבלת חוות דעת בכתב מהמנחה הנוכחי, מהמנחה המיועד ומחברי הוועדה המלווה. אם נעתרה הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר לבקשת התלמיד, יהיה המנחה הקודם רשאי לדרוש כי יוחלף נושא המחקר, והדיקן ללימודים מתקדמים יחליט באם למלא את דרישתו.

7.3 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ו/או הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תדון בבקשת התלמיד להחלפת חבר הוועדה המלווה לאחר קבלת חוות דעת בכתב מחבר הוועדה הנוכחי, מחבר הוועדה המיועד ומשאר חברי הוועדה המלווה.

שופטים לעבודת הדוקטור:

8.1 הדיקן ללימודים מתקדמים יקבע את שופטי עבודת הדוקטור בהתחשב בהמלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.

8.2 שמות השופטים שימונו יהיו חסויים.

8.3 כל השופטים יהיו בעלי מינוי רגיל במוסד אקדמי מוכר אחר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, מדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א'.

8.4 לא יוכל להתמנות שופט אשר יש לו יחסי תלות עם התלמיד אשר עבודתו הוגשה לשיפוט.

8.5 בכל מקרה בו לא מונתה ועדה מלווה לתלמיד המחקר, תישלח עבודת הדוקטור לשיפוט אל:

א. מנחה/י העבודה.

ב. שני שופטים מחוץ לאוניברסיטת חיפה.

8.6 במקרה שלתלמיד המחקר מונתה ועדה מלווה, תישלח עבודת הדוקטור לשיפוט אל:

א. מנחה/י העבודה.

ב. חברי הוועדה המלווה.

ג. שופט נוסף, אשר אינו משמש כחבר בוועדה המלווה, ואינו נמנה על חברי הסגל

האקדמי של אוניברסיטת חיפה.

8.7 כאשר מתפתחות נסיבות מיוחדות, רשאי הדיקן ללימודים מתקדמים למנות שופט נוסף בכל שלב בתהליך השיפוט.

8.8 תפקידי השופטים הם: (ראה גם סעיפים 20.1-22.4)

- א. להעריך את העבודה, וללוות את ההערכה בהנמקה ובהדגמה במידת הצורך, בהתאם להנחיות להגשת חוות דעת של שופטים לעבודת דוקטור אשר יישלחו אליו על ידי הרשות ללימודים מתקדמים.
- ב. להעביר את חוות הדעת לא יאוחר מחודשיים מיום שנמסרה לידו העבודה. אם תקופה זו חופפת את פגרת הקיץ, תינתן לשופט אורכה של חודש נוסף.
- ג. שיפוט חוזר של עבודת הדוקטור המתוקנת, במידה והשופט דרש ביצוע תיקונים כהתניה לאישור העבודה, ובמידה שהשופט ביקש לקבל לידיו את העבודה המתוקנת, בטרם אישור העבודה.

פרק ג' - נוהלי קבלה, הרשמה וייעוץ

נוהלי קבלה

9.1 הרשמה ללימודי תואר שלישי מתקיימת בהתאם למועדים המפורסמים באמצעי התקשורת על ידי האוניברסיטה.

9.2 תנאי קבלה ללימודי תואר שלישי

- א) מועמד המבקש להירשם כתלמיד לתואר שלישי חייב למלא את התנאים הבאים:
  - (1) הינו בעל תואר "מוסמך" ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל והשיג בלימודי התואר השני ציון משוקלל של 80 לפחות.
  - (2) כתב עבודת גמר והשיג ציון של 86 ("טוב מאוד") לפחות בעבודה זו.
- ב) במקרים מיוחדים יוכל הדיקן ללימודים מתקדמים, לפי המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, לאשר חריגה מן הציונים המינימליים לנוכח הישגים לימודיים ומחקריים מיוחדים של המועמד.
- ג) אין קבלת תלמידים ללימודי תואר שלישי במעמד "על תנאי".

9.3 תנאי קבלה ללימודי מסלול ישיר לדוקטורט

- מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים ללימודי תואר שלישי. (ראה גם תקנון לימודי תואר שני סעיף 7.7).
- מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לדוקטורט חייב למלא את התנאים הבאים:
- (1) הינו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.
  - (2) מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.

3) המציא בזמן את המסמכים הבאים:

- א. טופס בקשת קבלה ללימודים
- ב. גיליון ציונים מאושר לתואר "בוגר", כולל ציון סופי משוקלל בכל אחד מחוגי הלימוד.
- ג. הצהרת כוונות לגבי נושא המחקר המוצע, מאושרת על ידי המנחה המיועד.
- ד. אישור בכתב על הסכמת מנחה העומד בקריטריונים להנחיה.
- ה. קורות חיים בעברית ובאנגלית.
- ו. שתי המלצות מאנשי אקדמיה.
- ז. תקציר נושא המחקר באנגלית.

בקשה להירשם למסלול ישיר לדוקטורט תקבל גם ממועמד המבקש ללמוד בחוג לימודים לתואר שני השונה מהחוג או החוגים שבהם סיים את לימודיו לתואר ראשון. על המועמד למלא את התנאים הבאים:

- 1) הינו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון משוקלל של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.
- 2) מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.
- 3) הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים כמפורט לעיל.

הערות:

- א. אין קבלה במעמד על תנאי למסלול הישיר לדוקטורט.
- ב. הקבלה למסלול זה תתאפשר רק בתחילת שנת לימודים.
- ג. לתלמידים יוכלו להתקבל למסלול ישיר לדוקטורט לא יאוחר מסוף שנת הלימודים הראשונה לתואר השני, במידה ועומדים בקריטריונים שצוינו לעיל ועל סמך הישגיהם בשנת הלימודים הראשונה בלימודי התואר השני.
- ד. חוגים אשר לא מקיימים תכנית לימודים לתואר שני לא יוכלו לקבל תלמידים למסלול הישיר לדוקטורט.

9.4 לימודי מחקר מקדים:

מועמד המבקש להירשם ללימודי מחקר מקדים והינו בעל תואר "מוסמך" ללא עבודת גמר חייב למלא את התנאים הבאים:

- א) ישלים את כתיבת עבודת הגמר המחקרית (תיזה).
- ב) ימציא אישור בכתב ממנחה אשר מסכים להנחותו בעבודת הגמר המחקרית.
- ג) במידת הצורך, יעמוד בתכנית הלימודים אשר תוטל עליו על ידי הוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי.

9.5 מועמד המבקש להירשם ללימודי התואר השלישי בחוג **השונה** מחוג לימודי לתואר "מוסמך" וכתב עבודת גמר מחקרית, יידרש לעמוד בכל תכנית השלמות ובדרישות אקדמיות אשר תוטלנה עליו על ידי הוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי.

9.6 סיום הלימודים כמפורט בסעיפים 9.4-9.5, אינו מהווה קבלה אוטומטית ללימודי תואר שלישי. המועמד יגיש את מועמדותו והוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תמליץ בפני

הדיקן ללימודים מתקדמים האם לקבל את המועמד ללימודי תואר שלישי.

9.7 משך הלימודים הנורמטיבי במסלול לימודי מחקר מקדים הינו שנה אחת בלבד. חריגה מכלל זה טעונה המלצת המנחה, יו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

הרשמה וייעוץ ללימודי התואר השלישי ומסלול ישיר לדוקטורט

10.1 כל חוג המקיים לימודי תואר שלישי או מסלול ישיר לדוקטורט, ימציא למחלקת ההרשמה באגף מינהל תלמידים במועד המתאים (לפני פרסום תאריכי ההרשמה) מארזי הרשמה במספר עותקים מספיק. מארז ההרשמה יכלול דפי מידע מפורטים ומועדכנים על החוג (כולל מידע על החוג, סגל מוריו ותחומי התמחותם, תכניות הלימודים וכיוב') ושאלונים לגבי מידע נוסף שהחוג נזקק לו.

10.2 המועמד ללימודי תואר שלישי או מסלול ישיר לדוקטורט, ימלא טופס הרשמה ויציין את החוג בו הוא מבקש להמשיך את לימודיו. אגף מינהל תלמידים יעביר את טופס ההרשמה בצירוף תיקו של המועמד למזכירות החוג לדיון במועמד בוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי. לקראת דיון זה תרכז מרכזת החוג את כל המידע הרלוונטי על המועמד. לאחר סיום הדיון, תעביר מזכירות החוג את תיק המועמד עם המלצת החוג אל הרשות ללימודים מתקדמים.

10.3 תיק המועמד לקבלה יכלול:

- טופס בקשת קבלה ללימודים.
- צילומי תעודות גמר לתואר ראשון ושני.
- גיליונות ציונים מאושרים לתואר ראשון ושני.
- העתק מעבודת הגמר ומאמרים שהמועמד פרסם בספרות המקצועית.
- אישור בכתב על הסכמת מנחה/ים לעבודת הדוקטור.
- לפחות שני מכתבי המלצה מאנשי אקדמיה, אשר ישלחו ישירות על ידי הממליצים אל הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי. אחד ממכתבי המלצה יהיה מטעם מנחה עבודת הגמר המחקרית.
- הצהרת כוונת של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע, מאושרת על ידי המנחה המיועד.
- קורות חיים של המועמד בעברית ובאנגלית.
- תקציר נושא המחקר באנגלית.

הערה: בקשות הקבלה ללימודי התואר השלישי או המסלול הישיר לדוקטורט בחוגים שאין בהם תכנית לימודים לתואר שלישי במסגרת הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תוגשנה ישירות אל הרשות ללימודים מתקדמים, עפ"י הפירוט בסעיף 10.3 לעיל.

10.4 זכותו של החוג להטיל דרישות נוספות על המועמד הכוללות: בחינות כניסה, שאלון אישי, ראיון אישי, ניסיון קודם בעבודה, מכתבי המלצה נוספים וכל דרישה אחרת שתסייע לחוג להחליט בדבר קבלת המועמד.

- 10.5 המלצת החוג על קבלת המועמד תועבר אל הרשות ללימודים מתקדמים. לאחר בדיקת החומר ברשות ואישורו, יועבר תיק המועמד למחלקת הרשמה באגף מינהל התלמידים שישלח למועמדים הודעות קבלה על פי החלטת הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 10.6 ההחלטה על דחייה של מועמדים היא בידי החוג. במקרה של דחייה, תועבר ההחלטה ישירות למחלקת הרשמה באגף מינהל תלמידים אשר ישלח את הודעת הדחייה.
- 10.7 מועמדים שיתקבלו ללימודי תואר שלישי יוכלו להתחיל את לימודיהם בתחילת סמסטר החורף או בתחילת סמסטר האביב.
- 10.8 כל תלמיד ללימודי תואר שלישי ומסלול ישיר לדוקטורט חייב בייעוץ וברישום בכל שנה משנות הלימוד. הודעות בדבר מועדי הייעוץ והרישום תישלחנה לכל התלמידים במהלך חופשת הקיץ על ידי אגף מינהל התלמידים.
- 10.9 בחוגים בהם אין עדיין הרשאה להעניק תואר שלישי, יועבר תיק הקבלה למסלול הישיר לדוקטורט לטיפול של הוועדה הכלל אוניברסיטאית.

10.10 מוסמכי אוניברסיטאות מחו"ל

מועמדים ללימודי תואר שלישי אשר הינם מוסמכים של אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן של אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה במבחן ה-GRE הכללי (General Test) ולהימצא באחוזון ה-70% בכל אחד משלושת מרכיבי המבחן. עמידה במבחן זה מהווה אחד מתנאי הקבלה ללימודים. המועמד יצרף את תוצאות מבחן ה-GRE לערכת ההרשמה וכן אישור מהמועצה להשכלה גבוהה על פעילותה של שלוחת אוניברסיטה מחו"ל בישראל (במידה והוא מוסמך שלוחה). לאחר קבלת האישורים הנ"ל יועבר תיקו של המועמד לדיקן ללימודים מתקדמים. עם קבלת אישור הדיקן, יועבר התיק לדיון בוועדות החוגיות ללימודי תואר שלישי/בוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר. מועמדים בעלי תואר מאחת ממדינות חבר העמים, מסמכיהם יובאו בפני ועדה אקדמית, הפועלת מטעמו של הדיקן ללימודים מתקדמים, אשר תחליט בדבר המשך הליך הקבלה לאוניברסיטה.

החוגים רשאים להחמיר אך לא להקל מתנאי הקבלה, בתנאי שתנאי הקבלה הנוספים פורטו במארג הרשמה ואושרו על ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

פרק ד' - מהלך הלימודים והמחקר

הערה: כל האמור להלן בפרקים ד' ו-ה' לתקנון, המתייחס למנחה/י עבודת הדוקטור, מתייחס גם לחברי הוועדה המלווה, במידה והוקמה, עפ"י תפקידיה כמפורט בסעיף 6.6

11.1 מסלול ישיר לדוקטורט:

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי.

מבנה הלימודים:

א. השתתפות בקורסים בהיקף של 26 ש"ס לפחות ברמת לימודי תואר שני, וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות.

ב. הגשת שתי עבודות סמינריוניות או חלופה שוות ערך, שנקבעה ע"י החוג. על התלמיד להשיג ציון של 90 לפחות בכל אחת משתי העבודות הסמינריוניות.

ג. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 ש"ס לפחות, סיומם בציון משוקלל של 90 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון 90 לפחות.

ד. הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים.

משך הלימודים למטלות אלו הוא שנתיים

עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בכל חובות הלימודים כמפורט לעיל, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד דוקטורט שלב ב', במסגרתו יבצע את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט.

משך הלימודים לכתיבת עבודת הדוקטורט הוא שנתיים.

תלמיד במסלול הישיר לדוקטורט יקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה מיד עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בחובות הלימוד של המסלול הישיר לדוקטורט כמפורט לעיל.

11.2 תלמיד יוכל בכל שלב לפרוש מן הסלול הישיר לדוקטורט אם אינו מעוניין להמשיך בו, ויהא עליו להשלים את מכסת הלימודים ושאר החובות הנדרשים לקבלת התואר השני, בין אם במסלול א' ובין אם במסלול ב'.

במקרה של אי השלמת חובות המסלול הישיר לדוקטורט תוך שנתיים (השלמת 26 ש"ס לפחות, כולל הגשת שתי עבודות סמינריוניות) ואי-אישור הצעת המחקר לדוקטורט, יועבר התלמיד למסלול לימודים רגיל לתואר שני. לא תאושר הארכת לימודים לתלמידי המסלול הישיר לדוקטורט בשלב לימודי התואר השני, למעט סטודנט/ית זכאי/ת*.

*סטודנט/ית זכאי/ות – סטודנטית בשמירת היריון או בטיפול פוריות 21 ימים ומעלה במהלך סמסטר. סטודנט או סטודנטית בחופשת לידה או אימוץ/משמורת 21 ימים ומעלה במהלך סמסטר.

11.3 לימודי התואר השלישי

משך הלימודים לתואר השלישי הוא ארבע שנים, והוא מחולק לשני שלבים:
שלב מחקר א' ושלב מחקר ב'.

11.4 **שלב מחקר א':** משך הלימודים בשלב מחקר א' לא יעלה על שנה מסמסטר הלימודים בו התקבל התלמיד (כולל חופשת הסמסטר/הקיץ). במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר א' יידרש התלמיד להכין את הצעת המחקר, לקבל את אישור המנחה/ים להצעה, להגישה לעיון הוועדה החוגגית ללימודי תואר שלישי ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו.

א) "סטודנטית זכאית" אשר לא הגישה מטלות במועדים שנקבעו כי אלה חלו בתקופת היותה, לפי אישור רפואי, בשמירת הריון או טיפולי פוריות, רשאית להגיש את המטלות או מטלות חלופיות בהתאם להחלטת המרצה, ובתאום עמו, באיחור של עד 7 שבועות מתום תקופת היותה "סטודנטית זכאית".

ב) "סטודנט/ית זכאי/ת" רשאית להגיש מטלות שניתנו בסמסטר בו ילדה (ומועד הגשתן לאחר הלידה), או מטלות חלופיות בהתאם להחלטת המרצה, באחור של עד 7 שבועות מהמועד האחרון שניתן להגשת המטלות או מתום תקופת היותה "סטודנט/ית זכאי/ת" (המאוחר מבין השניים). עבור הגשת המטלות במועד החדש שנקבע לא יגבה תשלום נוסף.

11.5 **שלב מחקר ב':** משך הלימודים בשלב מחקר ב' לא יעלה על שלוש שנים. במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר ב', יידרש התלמיד להשלים את כתיבת עבודת הדוקטור.

א) מועד סיום התואר (הגשת עבודת הדוקטורט) יוארך בהתאם למשך תקופת ההיעדרות המותרות, ללא תשלום תקורה, עד לשנה מהמועד המקובל לסיום התואר.

11.6 אם יתבקש, יידרש תלמיד לתואר שלישי להעמיד לרשות מנחה העבודה את החומר הגולמי למחקר, אם במהלך הכנת העבודה ואם בהגשתה. לאחר אישור עבודת הדוקטור, חייב התלמיד להשאיר את חומר הגלם של המחקר זמין למנחה לתקופה שלא תפחת משלוש שנים.

11.7 משך הלימודים במסלול ישיר לדוקטורט הוא 4 שנים (ראה סעיף 11.1)

מכסת הלימודים

12.1 הוועדה החוגגית ללימודי תואר שלישי, בהתייעצות עם מנחה העבודה, תקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה. היקף התכנית לא יעלה על 16 ש"ס ולא יותר מארבעה קורסים. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בע"פ) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם. בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה.

12.2 הוועדות החוגיות ללימודי התואר השלישי רשאיות לדרוש ידיעת שפות זרות בהתאם לתחום התמחותו ומחקרו של תלמיד המחקר.

הגשת הצעת המחקר ואישורה

13.1 הצעת עבודת הדוקטור, הכוללת את נושא העבודה, תכנית מפורטת של המחקר וביבליוגרפיה רלוונטית, תוגש בכתב לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר עם חוות דעתו של המנחה/ים. חוות דעת זו תתייחס להצעת המחקר ולכושרו של התלמיד לבצע את העבודה המוצעת.

13.2 בדיקת ההצעה נתונה בידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, הרשאית לאשר את ההצעה, לדחותה, או לדרוש תיקונים ושינויים, תוך התחשבות בחוות דעתו של המנחה או חוקרים נוספים באוניברסיטת חיפה ומחוצה לה.

13.3 תלמיד רשאי לשנות את נושא מחקרו, לצמצמו או להרחיבו בהסכמת המנחה ובאישור הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.

13.4 הצעות מחקר לתואר שלישי, הערות הקוראים והתייחסות הכותב ו/או המנחה להערות אלה, יישמרו במזכירות החוג בו לומד התלמיד לתקופה של חמש שנים ויהיו זמינים לעיון על פי החלטת ראש החוג.

דו"ח התקדמות

14.1 כל תלמיד לתואר שלישי חייב להגיש לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר דו"ח התקדמות שנתי מאושר על ידי המנחה/ים בראשית כל שנת לימודים. עותק מן הדו"ח יישלח אל הרשות ללימודים מתקדמים.

14.2 תלמידי מחקר הזכאים למלגת השתלמות (שלב א' ושלב ב') נדרשים להגיש בנוסף דו"ח התקדמות על פי תנאי המלגה.

15.1 תלמיד יוגדר במצב אקדמי לא תקין באחד מהמקרים הבאים:

(א) תלמיד אשר לא הגיש את הצעת המחקר עד תום השנה הראשונה ללימודיו (כולל חופשת הקיץ) ולא אושרה לו אורכה.

(ב) תלמיד אשר אושרה לו אורכה והצעת המחקר שלו לא אושרה עד תום השנה השנייה ללימודיו (כולל חופשת הקיץ).

(ג) תלמיד מסלול ישיר לדוקטורט אשר לא הגיש את הצעת המחקר עד תחילת הסמסטר הרביעי ללימודיו.

(ד) תלמיד מסלול ישיר לדוקטורט אשר לא השלים תוך שנתיים את חובות המסלול כמפורט בסעיף 11.1.

(ה) תלמיד מסלול ישיר לדוקטורט אשר לא עמד בתנאי המעבר משנה א' לשנה ב' כמפורט בסעיף 11.1 (ג)

(ו) תלמיד מחקר שלב ב' אשר לא הגיש דו"ח התקדמות שנתי בראשית כל שנת לימודים.

- ז) תלמיד אשר לא הגיש את עבודת הדוקטור לשיפוט תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודיו (כולל חופשת הקיץ) ולא אושרה לו אורכה.
- ח) תלמיד אשר לא חזר ללימודים בתום חופשה מאושרת (ראה סעיף 24.5) ולא הודיע על כך במועד שנקבע לו על ידי הרשות ללימודים מתקדמים.
- ט) תלמיד אשר לא ביצע ייעוץ ורישום ללימודים במועד בכל אחת משנות הלימודים לתואר.
- י) בהמלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, יוכל הדיקן ללימודים מתקדמים להפסיק את לימודיו של תלמיד אשר נמצא במצב אקדמי לא תקין.
- יא) תלמיד במצב אקדמי לא תקין יופסקו לימודיו.

פרק ה' - הגשת עבודת הדוקטור והליכי שיפוט

פרסום תוצאות המחקר

16.1 תלמיד המחקר חייב לקבל אישור מוקדם מן המנחה לפרסום חלקי של תוצאות המחקר לפני הגשת עבודת הדוקטור לשיפוט. חובת האישור אינה חלה לאחר הגשת העבודה לשיפוט.

ביצוע עבודת הדוקטור

17.1 עבודת הדוקטור תבוצע באוניברסיטת חיפה. במקרים מיוחדים רשאי הדיקן ללימודים מתקדמים, לאחר המלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ועדה כלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, להתיר ביצוע עבודת הדוקטור או חלקה במוסד מדעי אחר בישראל או בחו"ל, בתנאי שהמנחה/ים סומך ידו על עריכת המחקר ומקפיד על פיקוח מתאים. תקופת הלימודים במוסד האחר תיזקף על חשבון התקופה הכוללת הנדרשת לסיום לימודי התואר השלישי.

17.2 תלמיד מחקר שיורשה לבצע את עבודת הדוקטור במוסד מדעי אחר בישראל או בחו"ל, יהיה חייב לשהות באוניברסיטת חיפה במשך שנה אחת לפחות.

הגשת עבודת הדוקטור

18.1 עם סיום הלימודים והמחקר לקראת התואר "דוקטור לפילוסופיה", יגיש תלמיד המחקר לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/לוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר את עבודת הדוקטור, שהוכנה במתכונת שנקבעה על ידי הרשות ללימודים מתקדמים בצרוף אישור המנחה בדבר אישור הגשת הנוסח הסופי של העבודה לשיפוט.

18.2 עבודת הדוקטור תועבר אל הרשות ללימודים מתקדמים בצרוף אישור בכתב מהוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי כי העבודה מוכנה לשיפוט ובצירוף שמות של ארבעה-חמישה חברי סגל אקדמי המורשים לשיפוט עבודת דוקטור (ראה סעיפים 8.2-8.3), אשר אינם נמנים על חברי הסגל האקדמי של אוניברסיטת חיפה.

18.3 הרשות ללימודים מתקדמים תשלח את עבודת הדוקטור למספר שופטים (ראה לעיל סעיפים 8.4-8.5), אשר הומלצו על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.

הגשת עבודת דוקטור המבוססת על מאמרים

19.1 תלמיד המעוניין להגיש עבודת דוקטורט המבוססת על מאמרים, יוכל בכל שלב במהלך לימודיו להגיש בקשה לכך.

19.2 בקשת התלמיד להגיש עבודת דוקטור המבוססת על מאמרים תוגש אל הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר.

19.3 בקשתו של התלמיד תכלול את הפרטים הבאים:

◆ נימוקי הבקשה (מהן הסיבות המצדיקות הגשת עבודת דוקטור המבוססת על מאמרים).

◆ עותק של כל אחד מן המאמרים שפורסמו או התקבלו לפרסום, כמו גם מקום הפרסום, ופירוט לגבי פרקים נוספים של תוצאות המתוכננים להיכלל בעבודה.

◆ דברי הסבר של התלמיד על תרומתו הייחודית לכל אחד מן המאמרים המצורפים.

◆ אישור המנחה בדבר תרומתו הייחודית של התלמיד לכל אחד מן המאמרים המצורפים.

◆ אישור המחברים האחרים של המאמרים (במידה וקיימים) על תרומתו הייחודית של התלמיד למאמרים והסכמתם להכללת המאמרים בעבודת הדוקטור.

◆ תקציר העבודה.

◆ הצהרת התלמיד כי הוא מתחייב שכל פרסום של עבודת הדוקטור ייעשה תוך הקפדה על זכויות יוצרים של המחברים הנוספים של המאמרים וכן של הבימות בהן יופיע הפרסום.

19.4 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, תדון בבקשתו של התלמיד ותחליט אם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים אם לאשרה, לאור הקריטריונים הבאים:

◆ נושאי העבודה קשורים לנושא מרכזי קוהרנטי אחד.

◆ התלמיד כלל בבקשתו לפחות שלושה מאמרים אשר כולם התקבלו לפרסום או פורסמו בעיתונות מקצועית ברמה גבוהה (לא יכללו דו"חות כינוס).

◆ התלמיד כלל בבקשתו מאמרים אשר פורסמו/התקבלו לפרסום לאחר שהתלמיד התקבל כתלמיד מחקר שלב א'.

◆ במקרה של מאמרים עם מספר מחברים – חלקו של התלמיד ניתן להבחנה ברורה והוא חלק מרכזי, והתלמיד הוא כותב ראשון במאמרים (להוציא מקרים בהם סדר הופעת המחברים הוא אלפביתי).

19.5 הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר תעביר את המלצתה לעיונו ואישורו של הדיקן ללימודים מתקדמים. והיה והדיקן

- ללימודים מתקדמים אישר את בקשת התלמיד להגיש עבודת דוקטור המבוססת על מאמרים, ישולבו המאמרים בעבודה באופן הבא:
- ◆ התלמיד יידרש לכתוב פרק מבוא אשר יספק את התשתית המדעית למאמרים. המבוא יכלול רקע מדעי ותיאור שיטות המחקר.
- ◆ פרק הממצאים יהיה מורכב מן המאמרים אשר יסודרו עפ"י רצף הצגת המחקר או בהתאם למבנה המחקר. המאמרים ישוכפלו לגודל אחיד – זהה לאלו של המבוא והסיכום האינטגרטיביים.
- ◆ התלמיד יידרש לכתוב סיכום אינטגרטיבי למאמרים ובו דיון נרחב בתוצאות ובמשמעותן, הבלטת החידושים ותורמתם למחקר.

דו"ח השיפוט

- 20.1 כל אחד מן השופטים יחווה את דעתו על עבודת הדוקטור וימסור את דו"ח השיפוט ישירות אל הרשות ללימודים מתקדמים, מבלי שקרא קודם המסירה את דו"חות השופטים האחרים, בהתאם להנחיות להגשת חוות דעת של שופטים לעבודת דוקטור אשר ישלחו אליו על ידי הרשות ללימודים מתקדמים. דו"ח השיפוט יכלול:
- (א) סיכום תוצאות המחקר, בהדגשת החידושים שבעבודה.
  - (ב) הערכת החיבור מבחינת תוכנו, שיטתו ומבנהו.
  - (ג) הצעות לשינויים, תיקונים או השלמות.
  - (ד) אם ימצא השופט שהעבודה עונה על הדרישות, יציין במפורש כי החיבור ראוי לאישור כעבודת דוקטור. ראשי השופט להמליץ, אם ימצא לנכון, על הענקת תואר "דוקטור לפילוסופיה" בציון "מעולה" לעבודת הדוקטור.
  - (ה) אם ימצא השופט כי העבודה אינה עונה על הדרישות לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה", יציין זאת במפורש.

הדיון בדו"ח השיפוט

- 21.1 חוות הדעת על עבודת הדוקטור יועברו על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים אל יו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר לצורך דיון בדו"חות השיפוט. חוות הדעת תועברנה ללא שמות השופטים, אלא אם ביקש אחד השופטים לחשוף את שמו.
- 21.2 אם נכללו בחוות דעתו של אחד השופטים דרישות לתיקונים, שינויים או השלמות בעבודת הדוקטור אשר אינם בגדר חובה המתנה את אישור העבודה, תמליץ הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בפני הדיקן ללימודים מתקדמים אם להטיל על תלמיד המחקר את ביצוע הדרישות הנ"ל, כולן או מקצתן, לאחר שנועצה במנחה/ים.
- 21.3 אם יידרש התלמיד בהכנסת תיקונים, שינויים או השלמות אשר הינם בגדר חובה המתנה את אישור העבודה, יהיה עליו להגיש עבודה מתוקנת בהתאם לדרישות. במידה ויידרש, בהתאם לחוות דעת השופטים, תישלח עבודת הדוקטור המתוקנת לשופט או לשופטים המקוריים לצורך שיפוט חוזר, על מנת שיחוו דעתם אם העבודה, במתכונתה החדשה, ראויה להתקבל כעבודת דוקטור. משך הזמן המקסימאלי לביצוע

- התיקונים הינו שנה אחת בלבד. חריגה מכלל זה טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 21.4 עם תום הליך השיפוט והדיון בחוות הדעת, תמליץ הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/ הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בפני הדיקן ללימודים מתקדמים אם ראוי תלמיד המחקר לקבלת התואר. אם **2** השופטים המליצו על מתן תואר "דוקטור לפילוסופיה" בציון "מעולה" (Summa cum Laude) לעבודת הדוקטור, תוכל הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר להמליץ על כך בפני הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 21.5 הדיקן ללימודים מתקדמים יאשר את הענקת התואר "דוקטור לפילוסופיה" מטעם אוניברסיטת חיפה.
- 21.6 לא יינתנו ציונים מספריים לעבודת הדוקטור.

אי אישור עבודת הדוקטור

- 22.1 אם מצא אחד השופטים כי העבודה אשר הוגשה לו לשיפוט אינה ראויה להתקבל כעבודת דוקטור, יידרש תלמיד המחקר, על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים לתקן את העבודה בהתאם לחוות הדעת. עבודת הדוקטור המתוקנת תישלח לשיפוט נוסף, בהתאם להחלטת הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 22.2 אם אישר השופט הנוסף בחוות דעתו כי העבודה אשר הוגשה לו לשיפוט ראויה להתקבל כעבודת דוקטור, יימשך הליך השיפוט כמפורט בסעיף 21.5-21.2.
- 22.3 במידה ונמצא גם בשיפוט הנוסף כי העבודה אינה ראויה להתקבל כעבודת דוקטור, לא תאושר עבודת הדוקטור על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים, אשר ישלח הודעה בכתב אל התלמיד.
- 22.4 אם הוחלט על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים ובהמלצת הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי/הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, על סמך חוות דעת השופטים, לא לאשר את עבודת הדוקטור, יהיה תלמיד המחקר רשאי לערער בכתב על ההחלטה בפני הדיקן ללימודים מתקדמים תוך ששה חודשים מתאריך ההודעה על אי אישור העבודה. הדיון בערעור ייערך על ידי ועדה אד-הוק שיקבע הדיקן ללימודים מתקדמים מקרב חברי המועצה ללימודים מתקדמים. החלטת ועדה זו לגבי הערעור הינה סופית.

משך השיפוט

- 23.1 דו"ח השיפוט יימסר על ידי השופט לא יאוחר מחודשיים מיום שנמסרה לידו העבודה. אם תקופה זו חופפת את פגרת הקיץ, תינתן לשופט אורכה של חודש נוסף.
- 23.2 אם כעבור תקופת השיפוט הנ"ל לא יתקבל דו"ח השיפוט, יטופל הנושא על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים.

פרק ו' - שונות

24.1 הפסקת לימודים

א) תלמיד המעוניין להפסיק לימודיו, יודיע על כך בכתב לרשות ללימודים מתקדמים, ויידע בעותק גם את החוג. "סטודנט/ית זכאי/ת" (ראה סעיף 11.2) רשאי/ת להקפיא את לימודיו/ה (לבצע הפסקת לימודים) לפני מועד הבחינות רטרואקטיבית לסמסטר בו ילדה, ולשמור את זכותו/ה להירשם מחדש ובלבד שהלימודים לא יידחו מעבר לשנתיים.

ב) תלמיד שנקלע למצב אקדמי לא תקין לאחר בדיקת תקינותו האקדמית על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי (ראה סעיף 15.1), תמליץ הוועדה על הפסקת לימודיו. הפסקת הלימודים תבוצע ותאושר על ידי הדיקן ללימודים מתקדמים.

ג) תלמיד מחקר שלב א' ותלמיד לימודי מחקר מקדים שתחול עליו הפסקת לימודים (אם ביוזמתו, אם ביוזמת החוג ואם ביוזמת הדיקן ללימודים מתקדמים), יוכל לפנות לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי בבקשה לחדש את לימודיו, לכל המוקדם בתום שנה מיום הפסקת לימודיו. הוועדה תשקול האם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על התנאים לאישור בקשתו.

ד) תלמיד מחקר שלב ב' שתחול עליו הפסקת לימודים (אם ביוזמתו, אם ביוזמת החוג ואם ביוזמת הדיקן ללימודים מתקדמים), יוכל לפנות לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי בבקשה לחדש את לימודיו. הוועדה תשקול האם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על התנאים לאישור בקשתו.

ה) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בבקשה ויחליט האם לאשרה.

ו) הדיקן ללימודים מתקדמים רשאי להפסיק לימודיו של תלמיד הנמצא במצב אקדמי לא תקין (ראה סעיף 15.1), גם אם לא ניתנה המלצה מפורשת על כך מהוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.

24.2 חידוש לימודים

תלמיד מחקר שלב א' ותלמיד במסלול לימודי מחקר מקדים המבקש לחדש את לימודיו לקראת תואר שלישי, יוכל לפנות בבקשה זו לכל המוקדם בתום שנה מיום הפסקת לימודיו. הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תשקול האם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על התנאים לאישור בקשתו.

תלמיד מחקר שלב ב' המבקש לחדש את לימודיו לקראת תואר שלישי, יפנה אל הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי, אשר תמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על התנאים לחידוש לימודיו.

24.3 הארכת לימודים (שלב מחקר א')

א) תלמיד לתואר שלישי אשר לא הגיש את הצעת המחקר לעיון הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי במשך תקופת הלימודים הנורמטיבית המיועדת לשלב מחקר א' (ראה סעיף 11.2) ומבקש הארכת לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה

- בבקשה מנומקת אל הרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה ממנחה/י העבודה ומיו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.
- ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט האם לאשרה ולאיוזו תקופה.
- ג) תלמיד אשר לא אושרה לו הארכת לימודים כתלמיד מחקר שלב א', לא יוכל להמשיך בלימודיו.
- ד) "סטודנטית זכאית" תהא זכאית להארכת לימודיה למשך שנה.

24.4 הארכת לימודים (שלב מחקר ב')

- א) תלמיד לתואר שלישי אשר לא הגיש את עבודת הדוקטור לשיפוט במשך תקופת הלימודים הנורמטיבית המיועדת לשלב מחקר ב' (ראה סעיף 11.3), ומבקש הארכת לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה בבקשה מנומקת לרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה ממנחה/י העבודה ומיו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.
- ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט האם לאשרה ולאיוזו תקופה.
- ג) תלמיד אשר לא אושרה לא הארכת לימודים כתלמיד מחקר שלב ב', לא יוכל להמשיך בלימודיו.
- ד) "סטודנטית זכאית" תהא זכאית להארכת לימודיה למשך שנה.

24.5 חופשת לימודים

- א) תלמיד לתואר שלישי המבקש חופשת לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה בבקשה מנומקת אל הרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה ממנחה/י העבודה ומיו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי. חופשת לימודים תינתן רק לתלמיד במצב אקדמי תקין ובטווח תקופת הלימודים הנורמטיבית ללימודי תואר שלישי.
- ב) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט האם לאשרה או לדחותה.
- ג) חופשת לימודים מאושרת איננה נחשבת כתקופת לימודים.
- ד) תלמיד אשר לא ישוב ללימודיו עם תום החופשה המאושרת ולא יודיע על כך לרשות ללימודים מתקדמים, יימצא במצב אקדמי לא תקין (ראה סעיף 15.1(ה))

25.1 קנין רוחני, פטנטים, המצאות וזכויות יוצרים

- הוראות נוהל/תקנון הקניין הרוחני של אוניברסיטת חיפה, כפי שיהיו בתוקף מעת לעת, יחולו על אף הוראותיו על כל תלמיד לתואר דוקטור, הן מהוות חלק בלתי נפרד מתקנון זה, ובמקרה של סתירה הן גוברות על הוראותיו. בלי לגרוע מכלליות עקרון זה, יחולו גם ההוראות המפורטות להלן:
- דוקטור של אוניברסיטת חיפה, שעבודת המחקר שלו אושרה על ידי המוסדות האקדמיים המוסמכים של האוניברסיטה, זכאי לפרסם את תוצאות מחקרו כולן או חלקן בכפוף לאישור המנחה, ותוך ציון כי העבודה נכתבה באוניברסיטת חיפה כחלק ממילוי החובות

לקבלת התואר. שמו ותוארו של המנחה יצוין על כל פרסום של עבודת הגמר או תוצאות המחקר, אלא אם המנחה ויתר על זכות זו או אם ציון שמו אינו מקובל בדיסציפלינה הרלבנטית. הפקדתה של העבודה בספריית האוניברסיטה מבטיחה מתן פומביות לתוצאות המחקר ומיועדת להבטיח את ההפצה החופשית של הידע.

א) תלמיד דוקטור שעבודתו אושרה כ"נ", רשאי לבקש כי עבודתו לא תועבר לספרייה ולא תצוטט, אם חלה עליה חובת החיסיון או שהיא מהווה נושא לרישום פטנט, כאמור בסעיף ב' להלן. במקרה זה יכתוב המחבר מכתב בו ינמק את בקשתו ויצוין את פרק הזמן בו הוא מבקש את עיכוב מתן הפומביות לעבודה. הדיקן ללימודים מתקדמים מוסמך להחליט בנוון, לאחר שישקול את נימוקי המבקש. בכל מקרה, עליו לסייג את החלטתו לתקופה מוגדרת, תוך כדי הקפדה על קיום חוקי החיסיון, כאשר זה יהיה דרוש. האוניברסיטה שומרת על זכותה לפרסם תקצירים של עבודות דוקטור במסגרות שתראה לנכון.

ב) עבודות ו/או מחקרים אשר עשויים לשמש נושא לפטנט, המצאה או הפקת רווחים יחולו הוראות הנוהג / תקנון לקניין רוחני של אוניברסיטת חיפה כפי שיהיו בתוקף מעת לעת.

ג) 1. פרסום חלקי או מלא של עבודות דוקטור לפני הגשתן לשיפוט ייעשה באישור המנחה/ים. המנחה והתלמיד ייקבעו במשותף אם הפרסום יהיה משותף לכולם או לחלקם.

2. התלמיד חייב לקבל אישור מוקדם מן המנחה/ים לפרסום חלקי של תוצאות המחקר לפני הגשת עבודת הדוקטור לשיפוט.

ד) העמיד המנחה לרשות התלמיד נתונים, ממצאים אינפורמציה או חומרי גלם אחרים הקשורים בעבודת הדוקטור – תישאר הבעלות בהם בידי המנחה או האוניברסיטה, והם יוחזרו לפי דרישה ראשונה מצד המנחה או האוניברסיטה. כל פרסום של העבודה או חלקה, בכל דרך ומדיה שהיא, ייעשה ביחד עם המנחה, ובכפוף להסכמתו. בפרסום זה קיימת חובה לצוין כי המחקר בוצע באוניברסיטת חיפה כחלק מן הדרישות לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה". לא הותנה סייג כלשהו לפרסום תוצאות המחקר בשלב הנ"ל, יהיה זכאי הדוקטור לפרסם את תוצאות מחקרו (כאמור בסעיף ג') תוך כדי ציון כי העבודה נכתבה באוניברסיטת חיפה כחלק מן הדרישות לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה). תלמיד הכותב עבודת דוקטור הנו האחראי הבלעדי על הנתונים עליהם התבססה עבודת הדוקטור שלו, איסופם ומהימנות הצגתם, על כל המשתמע מכך.

ה) תלמיד הכותב עבודת דוקטור הנו האחראי הבלעדי על הנתונים עליהם התבססה עבודת הדוקטור שלו, איסופם ומהימנות הצגתם, על כל המשתמע מכך.

ו) במקרה של חילוקי דעות לגבי הנאמר בסעיפים ג' ו-ד', יפנה המערער לדיקן ללימודים מתקדמים אשר ימנה ועדת בורות אד-הוק על פי שיקול דעתו ובלבד שאין בנוהג/ תקנון הקניין הרוחני של אוניברסיטת חיפה הוראות אחרות. החלטת ועדת הבורות היא סופית.

אופקים

תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה

תכנית לימודים לב"א (דו-חוגי)

ראש התכנית: פרופ' מינה עברון

חברי הסגל האקדמי

עמית הוראה: ד"ר אורי אמיתי, ד"ר נסים גל, ד"ר אנבל הרצוג, ד"ר סדריק כהן
סקלי, פרופ' רות רולנד, ד"ר אמה פנר-מעייין, פרופ' דניס סובולב,
פרופ' מינה עברון, ד"ר אביהו רוני, ד"ר ברנדה שפר.

מזכירות התכנית

עוזר מנהלי לראש התכנית: **גב' יהב רוזן**

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10:00-12:00

קומה 20 חדר 2012

טלפון: 04-8240909 פקס: 04-8249836

אתר התכנית: <http://ofakim.haifa.ac.il>

א. כללי

תכנית אופקים מאפשרת לתלמידים בעלי פוטנציאל אישי גבוה וסקרנות אינטלקטואלית יוצאת דופן לחוות ולהתמודד עם מגוון גדול של תפישות עולם אקדמיות, באווירה תומכת ומאתגרת. לשם כך אנו מציעים מגוון קורסים, שתכליתם לעודד חשיבה ביקורתית, כתיבה מדעית והכרת כלי המחקר הנהוגים בתחומים השונים של מדעי הרוח והחברה. לצד שעורים ייעודיים הניתנים לתלמידי אופקים על-ידי טובי המרצים באוניברסיטה, התכנית מאפשרת חופש בבחירת קורסים מכל החוגים ובכל הדרגים.

התלמידים נהנים מהרצאות העשרה הניתנות על-ידי אנשי מחקר, תרבות וספרות במסגרת הסמינר המחלקתי.

התלמידים בתכנית זוכים ליחס אישי, ליווי והדרכה צמודים לאורך שלוש שנות לימודיהם.

כל תלמידי שנה א' נהנים ממלגה עד גובה 100% שכ"ל. הזכאות למלגה לתלמידי השנים ב' ו-ג' מותנית בעמידה בקריטריונים של הצטיינות.

התכנית נלמדת במסגרת דו-חוגית.

ב. תנאי הקבלה

1. לתכנית מתקבל מדי שנה מספר מצומצם של תלמידים בעלי ציון סכם גבוה ולאחר ראיון אישי.

2. תלמידים ותיקים (מחוגים אחרים) אשר סיימו את לימודי שנה א' בהצטיינות יוכלו להציג את מועמדותם לשנה ב'. לאחר בדיקת ציון הסכם שלהם, ובהתחשב במספר המקומות הפנויים הם יוזמנו לראיון אישי. לתלמידים ותיקים שיתקבלו לתכנית ייחשבו נקודות הזכות שצברו בחוג לימודיהם הקודם בהיקף של עד 20 נקודות זכות.

ג. תכנית הלימודים

1. היקף הלימודים הוא 60 נקודות זכות.

2. לתלמידים ניתן חופש בחירה מכסימלי ממירב הקורסים הנלמדים באוניברסיטה בכל הדרגים. בכל מקרה תלמיד לא יצבור מעל 20 נ"ז בחוג אחד ולא יוכל לקחת קורסי בחירה מהחוג השני בו הוא לומד (אלא אם קיבל היתר מיוחד מראש התכנית).

3. בשנה א' ו-ב' על התלמידים להשתתף לפחות בשלושה קורסים של התכנית (בכל שנת לימוד), וכן להשתתף במפגשי הסמינר המחלקתי.

בשנה ג' על התלמידים לבחור לפחות שני קורסי בחירה מתוך התכנית ולכתוב פרויקט מחקרי.

4. על התלמידים ללמוד במהלך לימודיהם שפה זרה (מלבד אנגלית) במהלך שני סמסטרים לפחות, עד רמה של מתקדמים.

5. על התלמידים לסיים לימודיהם בתכנית בציון סופי משוקלל של 86 לפחות.

הפקולטה למדעי הרוח

<http://hcc.haifa.ac.il>

דיקן הפקולטה: פרופ' ראובן שניר

ראש מינהל הפקולטה: מר אהרן רפטר

הפקולטה למדעי הרוח עוסקת בתרבות האדם, בהיסטוריה של החברה האנושית, ברוח האדם ובביטוייה בתחומי ההגות הפילוסופית, הספרות, הבלשנות, המוסיקה, התיאטרון והאמנות, על ענפיהם השונים. בצד היסודות ההומניסטיים הכלליים, מוצאים ביטוי בולט בפקולטה גם יסודות היהדות, תולדות עם ישראל ותרבותו, וכן לימודי ארץ-ישראל, ארכיאולוגיה ולימודי המזרח התיכון והאסלאם, המבטאים את הגוון המקומי והאזורי של מדעי הרוח.

הכיוון ההומניסטי של הפקולטה מלווה בהקניית ידע, כלים, גישות ומתודות מחקר בכל התחומים, תוך שימוש אינטנסיבי בשיטות הוראה אקדמיות חדישות (במסגרת למידה מתוקשבת, מעבדה לשונית ממוחשבת, מעבדת מולטימדיה, סדנאות, סיורים לימודיים, כנסים, סמינריונים בין-תחומיים ועוד).

בפקולטה מעוגנים חוגים ותכניות כדלקמן:

בתחום ההיסטוריה, הארכיאולוגיה והלימודים האזוריים: היסטוריה כללית, תולדות ישראל, לימודי ארץ-ישראל, היסטוריה של המזרח התיכון, מקרא, ארכיאולוגיה (החוג ללימודי ארץ-ישראל הוא רב-תחומי עם דגש על הצד ההיסטורי והארכיאולוגי) ולימודי אסיה.

במסגרת הפקולטה פועל בית-הספר להיסטוריה, שנועד לשמש מסגרת גג לחוגים: היסטוריה כללית, תולדות ישראל, היסטוריה של המזרח התיכון, לימודי ארץ-ישראל ותולדות האמנות. המטרות המרכזיות של בית הספר הן להעשיר את לימודי התואר השני והשלישי, מתוך מגמה להכשיר את תלמידי המחקר בשיטות מחקר בינתחומיות, ולהעמיק את הטיפול בקידום המחקר ההיסטורי באוניברסיטה.

בתחום הפילוסופיה, הספרויות והלשונות: פילוסופיה, ספרות עברית והשוואתית, לשון עברית, שפה וספרות אנגלית ושפה וספרות ערבית.

בתחום האמנויות: תולדות האמנות, אמנות יצירה, תיאטרון, מוסיקה וקולנוע.

המחלקה לשפות זרות: משרתת את כל הסטודנטים באוניברסיטה.

בפקולטה מעוגנת תכנית המצטיינים האוניברסיטאית אופקים וכן, הלימודים הרב-תחומיים.

כמו כן, מקיימת הפקולטה לימודי תעודה במידענות וספרנות.

מתכונת הלימודים בפקולטה

מתכונת הלימודים בפקולטה למדעי הרוח חופפת את תקנון הלימודים הכללי.

תלמידי הפקולטה רשאים לבחור קורסים מחוץ לחוגיהם במסגרת שיעורי הבחירה, על מנת להרחיב את השכלתם מתוך מאגר הקורסים של חוגי הפקולטה ובאישור ראשי החוגים.

דרך הרוח – לימודי הרחבה והעשרה כלל-אוניברסיטאיים

החל משנת הלימודים תשע"ב יחויבו כל תלמידי האוניברסיטה, שאינם תלמידי הפקולטה למדעי הרוח, בלימודי הרחבה והעשרה בתחום מדעי הרוח בהיקף של לפחות 4 נ"ז. לימודים אלה יעסקו במורשת התרבותית, יציעו ראיה הומניסטית רחבה ויפתחו חשיבה ביקורתית ומיומנויות מחשבתיות ולשוניות.

תולדות האמנות

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: **הדיקן** (בתוקף תפקידו)

ראש מדור תולדות האמנות: **ד"ר עדי ארליך**

חברי הסגל האקדמי

פרופ' אברהם קאמפף (אמריטוס).	פרופסור מן המניין:
פרופ' אסתר לוינגר (אמריטוס), פרופ' ענת צ'ריקובר.	פרופסור חבר:
ד"ר עדי ארליך, ד"ר יוחנן אשר, ד"ר רון פוקס, ד"ר סוניה קלינגר, ד"ר איילת שפר (אמריטוס).	מרצה בכיר:
ד"ר ניסים גל, ד"ר אמה מעין-פנר, ד"ר יוחאי רוזן.	מרצה:
ד"ר בלהה מור, גב' רוני תורן.	עמית הוראה:

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' סיגל בן יאיר חן**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 9.00-12.00

קומה 17, חדר 1708, מגדל אשכול

טלפון: 04-8240567

דוא"ל: art-history@univ.haifa.ac.il

אתר האינטרנט: <http://art.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

כללי

1. בחוג שני מדורי לימוד: מדור תולדות האמנות ומדור יצירה.
2. על התלמיד לבחור בין שני המדורים עם תחילת לימודיו.
3. החל משנה ב', קיימת אפשרות לשלב בין המדורים במסגרת המסלול החד-חוגי, כפי שיפורט להלן.

מטרת הלימודים

לימודי הב"א בתולדות האמנות נועדו להעשרת עולמו התרבותי של התלמיד, וניתן ליישם במסגרות תרפיה באמנות, חינוך, מוזיאונים, גלריות, תיירות ותקשורת. המקצוע מתאים גם כלימוד מקביל למקצועות אחרים כגון: "היסטוריה, ארכיאולוגיה, ספרות, תקשורת וכל מקצוע העוסק בביטוי חזותי של תרבות וחברה.

תנאי קבלה

למסלול דו-חוגי: עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

למסלול חד-חוגי: רשאים לפנות לתלמידים שהשיגו ציון ממוצע 80 לפחות בלימודי החוג בשנה א'. ההחלטה הסופית תקבע על-ידי ועדת הקבלה של החוג.

מבנה הלימודים במסלול הדו-חוגי (11-01-111101)

קורסים בהיקף של 49 נ"ז:

(לא כולל את תלמידי תכנית "פסיכודאלי" אשר ילמדו 60 נ"ז בחוג)

1. **5 שיעורי מבוא:** אמנות עתיקה וקלאסית, אמנות ימי-הביניים, אמנות הרנסנס, אמנות מודרנית ואמנות האסלאם. מטרתם של שיעורי המבוא להקנות לתלמידים מסגרת ראשונית של קורות האמנות בהקשר היסטורי וחברתי.
2. **2 תרגילים:** התרגילים מקנים כישורים בסיסיים של לימוד אקדמי עצמאי. במסגרת התרגילים קיימת חובת השתתפות פעילה והגשת עבודות.
3. **2 שו"ת (שיעור ותרגיל):** לתלמידי דרג 2 (שנה ב'), שיעורים בקבוצות עבודה מצומצמות בשתי תקופות שונות, לפי בחירת התלמיד. מטרת שיעורים אלה היא להקנות לתלמיד כישורי לימוד עצמאי ברמת מתקדמים. חובת השתתפות פעילה והגשת עבודות בהיקף שייקבע על ידי המורה.
4. **1 סמינריון:** לתלמידי דרג 3 (שנה ג'), שיעורים בקבוצות עבודה מצומצמות, בתקופה שונה מאלו שנבחרו בקורסי השו"ת (דרג 2). דגש על ניצול כישורי הלימוד העצמאי שנקנו בדרגים המוקדמים. בסמינר תוגש עבודה בהיקף שייקבע על ידי המורה.

5. **4 ש"מ (שיעור למתקדמים):** בתקופות שונות. הש"מ מוקדשים לנושאים נבחרים במסגרת תקופה זו או אחרת ומיועדים לתלמידי דרג 2 ו-3 (שנה ב' ו-ג').
6. **סדנה:** לתלמידי דרג 2 (שנה ב'), הכרת חומרים וטכניקות.
7. **שפה זרה:** כל התלמידים חייבים ללמוד אנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זו היא תנאי כניסה לקורסים בדרג 3.
- שפה זרה שניה מבין:** צרפתית, גרמנית – רמה א', בהיקף של 8 שש"ס (4 שש"ס בכל סמסטר), במהלך השנתיים הראשונות ללימודי התואר.
8. **סיוורים:** התלמידים חייבים להשתתף בסיוורים ובביקורים במוזיאונים, עפ"י קביעת המורים.
9. יתר הנקודות (11) להשלמת מכסת 60 הנקודות ייבחרו מבין קורסים בדרג 1 או 2 בחוגים להיסטוריה, ארכיאולוגיה, מקרא וספרות. במקרים מיוחדים ניתן יהיה לאשר גם לימודים מחוגים אחרים, ובכל מקרה כאלה שאינם מהחוג השני ללימודים.

מבנה הלימודים במסלול החד-חוגי: (111102-11-01)

קורסים בהיקף של 120 נ"ז:

- בנוסף על הלימודים במסלול החד-חוגי, חייב התלמיד בשיעורים נוספים כדלקמן:
10. **2 שו"ת:** בתקופות שונות (בנוסף לאלו שבסעיף ג'). סה"כ 4 ש"ת, אחד בכל תקופה.
11. **3 סמינרים:** בשלוש תקופות שונות
12. **שפה זרה:** תלמידי המסלול החד-חוגי חייבים להמשיך בלימודי אותה שפה זרה שנייה, בה החלו בדרג 1 או 2, ברמת מתקדמים – בהיקף 8 שש"ס (2 סמסטרים).
13. **מקבצים:** מתוך השיעורים הניתנים בחוגים אחרים, ירכיב התלמיד 2-3 מקבצי לימוד בחוגים שונים, ובערך כולל של 47 נ"ז. על מקבץ אחד לפחות לכלול פרוסמיניריון. מומלץ מקבץ כזה בהיסטוריה כללית באחת התקופות בהן לומד התלמיד שו"ת בחוג. כמו-כן מומלץ מקבץ ביצירה, וזאת לתלמידים שיעמדו בתנאי הקבלה של מדור יצירה. מקבץ אחר יכול לכלול מבחר שיעורים מחוגים שונים (כגון: ארכיאולוגיה, פילוסופיה וספרות) הנוגעים להיבטים אחרים של תרבות הארצות והתקופות השונות הנלמדות בחוג. מקבץ זה יכול גם לכלול שפה זרה נוספת ברמת מתחילים.

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

שנה א' (דרג 1)

מבוא לאמנות עתיקה וקלאסית	4 שש"ס	3 נ"ז
מבוא לאמנות ימי-הביניים	4 שש"ס	3 נ"ז
מבוא לאמנות הרנסנס	4 שש"ס	3 נ"ז
מבוא לאמנות מודרנית	4 שש"ס	3 נ"ז
כלי מחקר בתולדות האמנות	2 שש"ס	2 נ"ז
תרגיל בנייתוח יצירות אמנות	2 שש"ס	2 נ"ז
סה"כ	20 שש"ס	16 נ"ז

שנה ב' (דרג 2)

4 שש"ס	3 נ"ז	מבוא לאמנות האסלאם
8 שש"ס	8 נ"ז	2 שו"ת (בתקופות שונות, כל אחד 4 שש"ס, 4 נ"ז)
4 שש"ס	6 נ"ז	2 ש"מ (בתקופות שונות, כל אחד 2 שש"ס, 3 נ"ז)
2 שש"ס	2 נ"ז	סדנה להכרת חומרים וטכניקות
18 שש"ס	19 נ"ז	סה"כ

שפה זרה שניה

8 שש"ס	2 נ"ז	צרפתית או גרמנית (רמה א')
		במהלך השנתיים הראשונות ללימודי התואר

8 שש"ס	2 נ"ז	סה"כ
---------------	--------------	-------------

שנה ג' (דרג 2, 3)

4 שש"ס	6 נ"ז	1 סמינר (6 נ"ז)
		(סמינר באחת מהתקופות השונה מאלו שנלמדו בשו"ת)
4 שש"ס	6 נ"ז	2 ש"מ (בקופות שונות, כל אחד 2 שש"ס, 3 נ"ז)
8 שש"ס	12 נ"ז	סה"כ
54 שש"ס	49 נ"ז	סה"כ

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי (11-01-111102)

שנה א' (דרג 1)

כמו במסלול הדו חוגי (20 שש"ס, 16 נ"ז)
מומלץ להתחיל את לימודי השפה הזרה כבר בשנה א'.

שנה ב' (דרג 2)

4 שש"ס	3 נ"ז	מבוא לאמנות האסלאם
16 שש"ס	16 נ"ז	4 שו"ת (בתקופות שונות, כל אחד 4 שש"ס, 4 נ"ז)
2 שש"ס	2 נ"ז	סדנה להכרת חומרים וטכניקות
4 שש"ס	6 נ"ז	2 ש"מ (בתקופות שונות, כל אחד 2 שש"ס, 3 נ"ז)
8 שש"ס	2 נ"ז	שפה זרה (מבין צרפתית, גרמנית ברמה א')
34 שש"ס	29 נ"ז	סה"כ

לימודי מקבצים – כנדרש

שנה ג' (דרג 2, 3)

8 שש"ס	18 נ"ז	3 סמינרים (בתקופות שונות, כל אחד 4 שש"ס, 6 נ"ז)
4 שש"ס	6 נ"ז	2 ש"מ (בתקופות שונות, כל אחד 2 שש"ס, 3 נ"ז)

4 נ"ז	8 שש"ס	שפה זרה (מבין צרפתית, גרמנית ברמה ב')
28 נ"ז	24 שש"ס	סה"כ
73 נ"ז	78 שש"ס	סה"כ

תכנית "פסיכודאלי" (111115-11-01 – 212115-11-01)

מטרת הלימודים

תכנית זו משותפת לחוג לתולדות האמנות והחוג ללימודים רב תחומיים במסלול דו-חוגי. זהו מסלול לימודים ייחודי המאפשר לבוגריו להתקבל ללא השלמות ללימודי המשך של תרפיה באמנות.

תנאי קבלה

- בהתאם לתנאי הקבלה של החוגים תולדות האמנות ולימודים רב-תחומיים וראיון אישי.
- רמת טרום מתקדמים באנגלית שפה זרה.

משך הלימודים הוא שישה סמסטרים שיתפרסו על פני שנתיים בלבד (כולל שני סמסטרי קיץ).

תכנית הלימודים:

החוג ללימודים רב-תחומיים: 60 נק'

מקבצי חובה:

1. מקבץ בפסיכולוגיה הכולל את הקורסים הבאים: מבוא לפסיכולוגיה; פסיכולוגיה התפתחותית; תיאוריות אישיות; פסיכופתולוגיה; פסיכולוגיה חברתית; פסיכופיזיולוגיה, סמינר.
  2. מקבץ באמנות יצירה: סדנאות רישום, ציור, פיסול, צילום ו/או הדפס וקרמיקה פיסולית).
  3. מקבץ בחירה חופשי (מומלץ ללמוד את המקבץ בחינוך, אולם ניתן גם ללמוד מקבצים אחרים בחוג כגון: קולנוע, כלכלה וחברה, ספרות, קרימינולוגיה, משפטים, ומקבצים רבים אחרים).
- שימו לב:** כחלק מתכנית הלימודים חובה על הסטודנט לקחת במסגרת המקבץ החופשי קורס בשיטות מחקר וסטטיסטיקה.

החוג לתולדות האומנות: 48 נק' + 12 נק' מקורסים בחוגים אחרים על פי בחירת התלמיד/ה

שנה א', 5 מבואות, 2 תרגילים – סה"כ 19 נ"ז

שנה ב', 5 ש"מ, 2 שו"ת, 1 סמינר. סה"כ 29 נ"ז

סה"כ: 48 נ"ז

ובנוסף 12 נ"ז קורסי בחירה מהחוג או מחוגים אחרים.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

מטרת הלימודים

מסלולי הלימודים המוצעים:

מסלול א': כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה).

מסלול ב': כולל בחינה בתום שנתיים של לימודים, ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית.

מטרת הלימודים היא להקנות לתלמיד כלים להתמחות ולמחקר בתחום נבחר בתולדות האמנות ולהרחיב ידע בתחומים נלווים בחוג ומחוצה לו.

אשכולות לבחירה: אמנות העת העתיקה, אמנות ימי הביניים, אמנות הרנסנס, אמנות מודרנית, תולדות הארכיטקטורה.

משך הלימודים

על התלמיד להשלים את כל חובות הקורסים תוך שנתיים מתחילת הלימודים לתואר.

במסלול א' יגיש התלמיד את עבודת הגמר המחקרית לשיפוט, לא יאוחר מתום השנה השלישית ללימודים.

מבנה הלימודים

לתכנית הלימודים ארבעה מרכיבים עיקריים:

1. שיעורי חובה מתודולוגיים: נלמדים בסדר קבוע, מכוונים למעבר מונחה מחקירה עובדתית וניתוח ממצאים לסינתזה תאורטית.
2. שיעורי בחירה בתולדות האמנות: תוך הדגשת האשכול הנבחר.
3. שיעורי בחירה משלימים מחוגים אחרים: בדרג 3 ומעלה, בנושאים רלוונטיים לאשכול הנבחר.
4. לימודי עזר: שפה זרה נבחרת על-פי האשכול הנבחר. לימודי העזר אינם נחשבים במניין השעות לתואר.

תנאי קבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, בתחום תולדות האמנות בציון 80 לפחות, ובחוג השני 76 לפחות.
2. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לזכאותו לתואר.
3. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

4. ניתן לעבור ממסלול א' למסלול ב' ולהיפך, בתנאי שהסטודנט מצהיר בכתב על כוונתו לעבור מסלול ליועץ המ"א ולמזכירות החוג עד לסוף סמסטר ב' של שנת הלימודים הראשונה. בכל מקרה, ועדת המ"א החוקית תאשר לימודים במסלול א' על-פי הישגי התלמיד בשנת לימודיו הראשונה.
5. החוג אינו מתחייב לקבל את כל מי שעומד בתנאי הקבלה.

לימודי השלמה לקראת לימודי התואר השני

(11150-11-01)

ועדת המ"א של המדור לתולדות האמנות תקבע לכל תלמיד את מערכת לימודי ההשלמה, בכפוף לתקנון לימודי התואר השני, ובהתאם ללימודים האקדמיים של התלמיד בתואר הראשון.

בוגרי חוגים אחרים ובוגרי יצירה במסלול דו-חוגי בעלי תואר בוגר בציון 80 לפחות, בכל אחד מחוגי הלימוד, ידרשו לידע בתולדות האמנות ברמת ב"א הכולל: 3 מבואות, תרגילים, 1 שיעור למתקדמים (ש"מ), 1 סמינר ושפה זרה (מלבד אנגלית) בהיקף של 8 שש"ס. משך לימודי ההשלמה לא יותר משנה.

הוועדה החוגית ללימודי התואר השני אינה מתחייבת לקבל ללימודים מן המניין תלמידים שנרשמו ללימודי השלמות.

מסלול א': מסלול עם עבודת גמר מחקרית (תזה)

(11201-11-01)

משך הלימודים

משך הלימודים כולל הגשת עבודת תזה הוא עד 3 שנים.

מבנה והיקף הלימודים

היקף הלימודים הוא 30 שש"ס

שעות	מעמד	סוג הקורס	
6 שש"ס	חובה	ש"ת מתודולוגי	3
2 שש"ס	חובה	ש"מ (מ"א)	1
8 שש"ס	בחירה	סמינר אשכול	2
4 שש"ס		סמינר אשכול אחר	1
2 שש"ס	חובה	סמינר מחקר	1
8 שש"ס		*לימודים משלימים	
30 שש"ס		סה"כ	

שפות זרות

התלמיד חייב בלימודי שפה זרה ברמת מתחילים ומתקדמים (שנתיים), 8 שש"ס בכל שנה. **הבחירה תהא על פי דרישות אשכול הבחירה ובאישור יו"ר הוועדה החוגית למ"א.** שעות הלימוד בשפה זרה אינן נכללות במניין השעות ללימודי התואר השני.

(* לימודים משלימים

שיעורים בדרג 3 עד 5 מהחוג לתולדות האמנות או מחוגים אחרים באוניברסיטה בהיקף של 8 שש"ס. חובה ללמוד 2 שש"ס לפחות, מתוך 8 שש"ס, במסגרת החוג לתולדות האמנות (בתחום אחר מאשכול הבחירה), וכל זאת באישור יו"ר הוועדה החוגית למ"א.

עבודות ובחינות

1. עבודות סמינריוניות: התלמיד חייב בשתי עבודות כתובות בהיקף סמינריוני, לבחירתו מבין הסמינרים בהם השתתף.
2. ציוני קורסים: בכל קורס ינתן ציון על פי דרישות הקורס.
3. עבודת גמר מחקרית (תזה): לא יאוחר מתום השנה הראשונה ללימודים, יחליט התלמיד בהתייעצות עם המנחה, על נושא עבודת הגמר המחקרית. ההצעה לעבודת הגמר תובא לאישור ועדת המ"א של החוג. היקף העבודה הכתובה לא יעלה על 20,000 מילים, שהם כ-80 עמוד (מלבד ביבליוגרפיה, תמונות וכדו'). העבודה תוגש לחוג לשיפוט, לאחר אישור המנחה. ההתקשרות עם המנחה, הכתיבה, ההגשה והשיפוט של עבודת הגמר יהיו ע"פ הנוהל הקיים בתקנון לימודי התואר השני של האוניברסיטה.

שקלול הציונים

עבודת גמר (תזה)	40%
2 עבודות סמינריוניות	30%
לימודי החוג האחרים	20%
לימודים משלימים	10%

מסלול ב': מסלול עם בחינת גמר (111202-11-01)

משך הלימודים

משך הלימודים במסלול ב' הוא שנתיים.

**מבנה והיקף הלימודים

היקף הלימודים הוא 38 שש"ס.

א. בחוג לתולדות האמנות – 28 שש"ס

ב. לימודים משלימים – 10 שש"ס

**תלמיד במסלול ב' פטור מחובת שפה זרה שנייה.

בסוף לימודיהם, חייבים התלמידים במסלול זה, בבחינת גמר (במקום כתיבת עבודת גמר מחקרית).

מבנה והיקף הלימודים

שעות	מעמד	סוג הקורס	
4 שש"ס	חובה	ש"ת מתודולוגי	2
2 שש"ס	חובה	ש"מ (מ"א)	1
8 שש"ס	בחירה	סמינר אשכול	2
8 שש"ס		סמינר אשכול אחר	2
6 שש"ס		שיעורים מתקדמים	3
10 שש"ס		*לימודים משלימים	
38 שש"ס		סה"כ	

(* לימודים משלימים)

שיעורים בדרג 3 עד 5 מהחוג לתולדות האמנות או מחוגים אחרים באוניברסיטה בהיקף של 10 שש"ס. חובה ללמוד 4 שש"ס לפחות, מתוך 10 שש"ס, במסגרת החוג לתולדות האמנות (בתחום אחר מתחום ההתמחות), וכל זאת באישור יו"ר הוועדה החוגית למ"א.

עבודות ובחינות

עבודות סמינריוניות: התלמיד חייב בשלוש עבודות בהיקף סמינריוני וחובת שמייעה בסמינריון נוסף

שקול הציונים

30%	בחינת גמר
40%	3 עבודות סמינריוניות
30%	שיעורים אחרים ולימודי השלמה

תכניות לימודי מיוחדות:

תכנית ללימודי מוסמך עם התמחות בלימודי אוצרות

111201-11-03 עם תזה

111202-11-03 ללא תזה

ראש התכנית: ד"ר יוני אשר

תנאי קבלה

תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי של 80 לפחות וראיון אישי בפני ועדה.

בעל תואר ראשון שאינו במדור לתולדות האמנות יחויב בלימודי השלמה, בהתאם לצורך ועל פי הכללים הנהוגים כיום לגבי לימודי תואר שני במדור לתולדות האמנות.

בוגרי תכנית לימודים שלא למדו בחוג לתקשורת ידרשו להשלים אחד משני קורסי המבוא בתקשורת (הקורס המומלץ על ידי החוג לתקשורת הוא מבוא לתקשורת כתרבות).

מסלולים:

מסלול א': (111201-11-03) כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית- תיזה.

מסלול ב': (111202-11-03) כולל פרויקט גמר.

במהלך הלימודים, כל סטודנט יכתוב עבודות סמינריוניות בהתאם למסלול שבוחר. בנוסף, יעבור כל סטודנט פרקטיקום במסגרת אחד המוזיאונים שישתתפו בתכנית, בשנה השנייה או השלישית ללימודיו.

מוסמכי התכנית יהיו זכאים לתעודת מוסמך בחוג לתולדות האמנות ולספח התמחות בלימודי אוצרות הצמוד לאישור זכאות.

לפירוט מלא של תוכנית הלימודים: <http://art.haifa.ac.il/pdf/otzarut-takzir.pdf>

תכנית דוקטורט בחוג לתולדות האמנות

ראש התוכנית: ד"ר סוניה קלינגר

111301-11-01

התוכנית מיועדת לסטודנטים בעלי תואר שני במסלול א' (עם תזה) בתולדות האמנות או בתחומים רלבנטיים אחרים כמו היסטוריה כללית, ארכיאולוגיה, ספרות או פילוסופיה, ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל. התכנית מאפשרת הצטרפות למסלול הישיר לדוקטורט לסטודנטים מצטיינים, על פי הקריטריונים הקבועים בתקנון הלימודים לתואר שלישי.

תוכנית הלימודים

בתכנית הלימודים קיימים שלושה מסלולים:

- ◆ מסלול רגיל
- ◆ מסלול ישיר לדוקטורט
- ◆ מסלול לימודי מחקר מקדים

המסלול הרגיל

התוכנית תעניק תואר דוקטור בפילוסופיה.

משך הזמן הנורמטיבי ללימודי תואר שלישי הוא ארבע שנים.

לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה", יידרשו התלמידים למלא את התנאים הבאים:

תנאי הקבלה

הדרישות העיקריות הן:

1. ממוצע 86 לפחות בלימודי המ"א ו-90 בתיזה.
2. שתי המלצות מאנשי סגל אקדמיים, אחד ממכתבי ההמלצה יהיה מטעם מנחה עבודת הגמר המחקרית של המ"א.
3. התקשרות והסכמה בכתב של מדריך עבודת הד"ר.
4. הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע (עד חמישה עמודים), מאושרת על ידי מדריך עבודת הד"ר המיועד.

קורסי לימוד

במהלך לימודי הדוקטורט יחויב כל תלמיד בהשתתפות חובה בסמינר מחקר בהיקף של 2 ש"ס.

במסגרת הקורס, הסטודנטים יידרשו להציג את מחקר הדוקטורט. הצגת העבודה תלווה בדיון.

סטודנטים שאינם בוגרי חוגים לתולדות האמנות, יוכלו להגיש מועמדות ללימודי מחקר מקדים (ראה סעיף 3), שם יבצעו השלמות בהתאם לתכנית שתיקבע להם על ידי המדריך. ועדת הדוקטורט החוגית תאשר את התוכנית והיקפה. שאר הלימודים יקבעו בכתב על ידי מדריך עבודת הד"ר בזמן ההתקשרות.

הצעת המחקר ואישורה

עם תחילת הלימודים יהיה התלמיד במעמד של תלמיד מחקר שלב א'. עם הגשת הצעת המחקר ולא יאוחר מסוף שנת הלימודים הראשונה, תמונה ועדה מלווה לכל דוקטורנט. במהלך השנה הראשונה יגיש התלמיד הצעת מחקר מפורטת בפורמט המקובל של הצעת מחקר לאקדמיה הישראלית, כולל תוצאות ראשוניות. הצעת המחקר תהיה מקורית ובעלת סיכוי סביר לקידום הידע וההבנה בתחום הנחקר.

הצעת המחקר תוצג על ידי הסטודנט במסגרת סמינריון המחקר החוגי. הצעת המחקר תיבדק על-ידי קורא/קוראים חיצוניים או הוועדה המלווה (במידה והוקמה), ותאושר ע"י ועדת הדוקטורט. לאחר אישורה יעבור המגיש למעמד של תלמידי מחקר שלב ב'.

ביצוע המחקר ודו"ח התקדמות

בתום כל שנה מיום אישור תכנית המחקר יגישו תלמידי המחקר דו"ח התקדמות לוועדה המלווה החתום ע"י מדריך עבודת הד"ר. אל הדו"ח אפשר לצרף כתיב יד שנשלחו לפרסום במידה וקיימים.

הגשת עבודת ד"ר לשיפוט

עד תום 4 שנות לימוד, יסוכם המחקר באחת משתי הדרכים הבאות:

(1) חיבור רגיל, אשר לא יעלה על יותר מ-350 עמודים (לא כולל נספחים).

(2) 3 מאמרים מדעיים לפחות שהתקבלו לפרסום או פורסמו באנגלית, בכתבי עת מקצועיים ושפיטים. המאמרים חייבים להיות בעלי תרומה משמעותית לתחום המחקר. ככלל, תרומתו של התלמיד לעבודה תבוא לידי ביטוי בהיותו ראשון ברשימת המחברים. במקרים מיוחדים תאשר הוועדה בקשה מנומקת של מדריך עבודת הד"ר לכלול בעבודה מאמר אחד בו מופיע התלמיד כמחבר לא ראשון. המאמרים יהוו פרקים בעבודת הדוקטורט בהתאם לתקנון הלימודים לתואר שלישי. תוצאות מחקרי הדוקטורט יוצגו על-ידי התלמידים בהרצאה סמינריונית.

שיפוט עבודת הד"ר

לאחר אישור הגשת העבודה לשיפוט ע"י הגורמים המוסמכים לכך, תועבר עבודת הדוקטור לרשות ללימודים מתקדמים להמשך הליך השיפוט בהתאם לתקנון תואר שלישי.

מסלול ישיר לדוקטורט

תולדות האמנות ישיר לדוקטורט תואר מוסמך

11-02-111315

על פי תקנון לימודי תואר שלישי של הרשות ללימודים מתקדמים, מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם להמשיך ברצף ללימודי דוקטורט ושהם נראים מועמדים ראויים ללימודי תואר שלישי.

תנאי קבלה

- ציון 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל.
- שתי המלצות מאנשי סגל אקדמיים.
- התקשרות והסכמה בכתב של מדריך לעבודת הד"ר.
- הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע מאושרת על ידי מדריך עבודת הד"ר המיועד.
- אישור הוועדה החוגית.

מבנה הלימודים

השתתפות בקורסים בהיקף של 26 שש"ס לפחות ברמת מ"א, וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות.

הגשת שתי עבודות סמינריוניות או חלופה שוות ערך, שנקבעה על ידי החוג ואושרה ע"י הרשות ללימודים מתקדמים. על התלמיד להשיג ציון של 90 לפחות בכל אחת משתי

העבודות הסמינריוניות.

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 ש"ס לפחות, סיומם בציון משוקלל של 90 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון 90 לפחות. הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים.

משך הלימודים למטלות אלו הוא שנתיים

עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בכל חובות הלימודים כמפורט לעיל, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד דוקטורט שלב ב', במסגרתו יבצע את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט.

משך הלימודים לכתיבת עבודת הדוקטורט, לאחר אישור הצעה, הוא שנתיים.

*עם המעבר לשלב מחקר ב', יידרש התלמיד להשלים את תכנית הלימודים כפי שמופיעה בסעיף 2 לתכנית.

תלמיד במסלול הישיר לדוקטורט יקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה מיד עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בחובות הלימוד של המסלול הישיר לדוקטורט כמפורט לעיל.

מסלול לימודי מחקר מקדים

תולדות האמנות – דוקטור – לימודי מחקר מקדים

111350-11-01

מועמד המבקש להירשם למסלול לימודי מחקר מקדים והינו בעל תואר "מוסמך" ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית, חייב למלא את התנאים הבאים:

- אישור בכתב ממנחה שמסכים להנחותו בעבודת הגמר המחקרית
- השלמת כתיבת עבודת הגמר המחקרית (תיזה)
- עמידה בתכנית לימודים שתוטל עליו ע"י הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי

משך הלימודים הנורמטיבי במסלול הינו שנה אחת בלבד.

השלמת הלימודים במסלול זה אינה מהווה קבלה אוטומטית ללימודי תואר שלישי, המועמד יגיש את מועמדותו כמקובל למסלול הרגיל.

אמנות – יצירה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים לתואר M.F.A.

ראש החוג: הדיקן (בתוקף תפקידו)

ראש מדור יצירה: גב' שרון פוליאקין

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יעקב דורצ'ין, פרופ' אבנר כץ (אמריטוס).

פרופסור חבר אמן: פרופ' מיכה אולמן (חל"ת), פרופ' אבישי אייל, פרופ' ציבי גבע, פרופ' הלנה מרקסון (אמריטוס), גב' שרון פוליאקין*, פרופ' אורי קצנשטיין, פרופ' פיליפ רנצר.

מרצה בכיר: גב' רות כהן (אמריטוס).

מרצה בכיר אמן: גב' בתיה איזנוסר-ג'אנקור (אמריטוס), מר יצחק גולומבק, גב' פסי גירש, מר יהודה יציב.

עמית הוראה ומורה מן החוץ: מר שי אינגץ, ד"ר אפרת ביברמן, גב' איה בן רון, גב' אפרת גל-נור, גב' רוית דירקטור, מר מיכאל חלאק, גב' ליהי חן, מר שרון יערי, מר אסף משולם, גב' הדס ניר-רוזנברג.

*דרגה מוצעת

מזכירות חוגי אמ"ת (אמנות, מוסיקה, תיאטרון):

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' טל לנדסהוט

דואר אלקטרוני: tlandeshut@univ.haifa.ac.il

גב' רלי יוריסט — ryurist@univ.haifa.ac.il

גבי יעל שבבו — a-m-t@univ.haifa.ac.il

המשכן לאמנויות, קומה 3, חדר 312

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10-13.

טלפון: 8249242, 8249231, 8288484

פקס: 8249717

אתר אינטרנט: <http://artcreat.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

כללי

1. בחוג שני מדורי לימוד: מדור תולדות האמנות ומדור יצירה.
2. על התלמיד לבחור בין שני המדורים עם תחילת לימודיו.
3. החל משנה ב' קיימת אפשרות לשלב בין המדורים במסגרת המסלול החד-חוגי, כפי שיפורט להלן.

מטרת הלימודים

הלימודים נועדו להקנות מושגי יסוד ועקרונות חשיבה לאדם העוסק ביצירה האמנותית. השילוב בין עבודה מעשית בסדנאות לבין לימוד תיאורטי בשיעורים מאפשר לתלמיד לפתח את יכולת העשייה יחד עם פיתוח הכישורים הביקורתיים.

תנאי הקבלה

למסלול דו-חוגי:

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. בחינה מעשית הכוללת ראיון אישי, הצגת תרגיל שהוכן על ידי המועמד על פי הנחיות שנשלחו אליו במכתב הזימון לבחינה ותיק עבודות. תיק העבודות יכיל בין 10-15 עבודות אמנות, משלוש השנים האחרונות. העבודות יכולות להיות בתחום אחד או יותר כגון: רישום, ציור, פיסול, צילום, הדפס, קרמיקה ועוד. ניתן להציג גם צילומי עבודות ו/או שיקופיות ו/או תקליטור (CD), של עבודות אשר לא ניתן לנייד או שלא קיימות יותר.

למסלול חד-חוגי:

רשאים לפנות לתלמידים שהשיגו ציון ממוצע 80 לפחות בלימודי החוג בשנה א'. ההחלטה הסופית תקבע על-ידי ועדת הקבלה של החוג.
משנה"ל תש"ע, ניתן ללמוד במסלול חד חוגי הכולל מקבץ (40 נקודות זכות) קורסי הקדם הנדרשים ללמודי התואר השני בבית הספר לטיפול באמצעות אמנויות.

מסלולי הלימוד

הלימודים במדור מתנהלים בשני מסלולים:

- א) המסלול הדו-חוגי (60 נ' במדור ו-60 נ' בחוג אחר).
  - ב) המסלול החד-חוגי (80 נ' במדור ו-40 נ' במקבצים, מתוכם מקבץ אחד חובה בתולדות האמנות) (80 נ' במדור ו-40 נ' מקבץ קורסי הקדם).
- שנה א' זהה במתכונתה בשני המסלולים.

מבנה הלימודים

הלימודים במדור ליצירה מורכבים מהשיעורים הבאים:

במדור ליצירה:

הקורסים במדור ליצירה הינם קורסים שנתיים.

(א) **סדנאות** – שיעורים בעבודה מעשית.

1. כל 2 שש"ס בפועל בסדנה = 1 שש"ס אקדמי.

2. קיימות שני סוגי סדנאות:

◆ סדנאות שנתיות של 4 שעות בפועל בכל סמסטר, המקנות 4 נ'

◆ סדנאות שנתיות של 2 שעות בפועל בכל סמסטר, המקנות 2 נ'

(ב) **החובה העכשווית** – קורס חובה שנתי, המרכז את תלמידי המחזור של שנים ב' וג'.

שיעור עיוני הנושא אופי היסטורי מודרני שמטרתו לחשוף את התלמידים לעשייה

האמנותית העכשווית בארץ ובעולם. (כל 2 שש"ס בקורס זה = 1 שש"ס אקדמי).

(ג) **עבודת גמר (תערוכה)** – הינה עבודה עצמאית, המתבצעת במסגרת הקורס "סדנת

פרוייקטים", המסכמת ומקיפה את תחום לימודיו של התלמיד.

1. עבודת הגמר, הליווי וההנחייה, יתקיימו במסגרת הקורס "סדנת פרוייקטים".

2. רק תלמידים שהגיעו לדרג 3 (שנה ג') והשלימו את לימודיהם או נרשמו להשלמת כל

תכנית הלימודים במדור ליצירה באותה שנה, יורשו להשתתף ב"סדנת פרוייקטים"

ולהגיש עבודת גמר.

3. מגישי עבודת הגמר, יהיו רשאים לבחור במנחה נוסף על מנחה/י הקורס "סדנת

פרוייקטים".

4. תלמידי **המסלול החד-חוגי** יחוייבו במסגרת עבודת הגמר **להגיש גם עבודה בכתב**

(בין 800-1000 מילים), עבודה העוסקת בבעיות העקרוניות ובתקדימים (אם קיימים)

ההיסטוריים של עבודת הגמר. העבודה תוגש מודפסת בשני עותקים, עותק אחד ישאר

בחוג.

5. עבודת הגמר תוגש בסוף שנה"ל במסגרת פומבית של כל החוג, מורים, תלמידים

ואמנים אורחים הקשורים למדיה בה הגיש התלמיד את עבודתו. תלמיד שבחר לא

להציג את עבודתו בפומבי, יקבל ביקורת עבודתו בסוף יום הביקורות, על ידי אותם

מורים ומבקרים שנכחו באותו היום.

6. הציון הסופי של עבודת הגמר בהיקף של 4 נ' ייקבע על ידי מנחה/י "סדנת הפרוייקטים"

וממוצע ציוני המורים והאמנים האורחים שנכחו בזמן הביקורות.

7. וועדת ההוראה של המדור רשאית לדחות בשנה הצעה לעבודת גמר, אם תמצא שעבודה

זו אינה ראוייה להגשה.

במדור לתולדות האמנות:

הקורסים במדור לתולדות האמנות הינם קורסים סמסטריאליים. לשם איתור רשימת השיעורים יש לעיין ברשימת הקורסים של המדור לתולדות האמנות (מלבד קורסי הש"ת).

א) **מבוא לתקופה** – שיעור שמטרתו הכרת המסגרת הכוללת של תקופה בתולדות האמנות.

ב) **תרגיל** – לבחירה אחד מתוך שניים, כלי מחקר בתולדות האמנות או ניתוח יצירות אמנות. התרגיל מקנה כישורים בסיסיים של לימוד אקדמי עצמאי. במסגרת התרגילים קיימת חובת השתתפות פעילה והגשת עבודות.

ג) **ש"ת (שיעור ותרגיל)** – שיעור ברמה אקדמית של דרג 2 (שנה ב'), העוסק בנושא נבחר במסגרת תקופה זו או אחרת בתולדות האמנות. (קדם דרישה לקורס זה: מבוא באותה תקופה ותרגיל).

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי:

שנה א' (דרג 1)

סדנת רישום א'	(4 שעות שנתיות)	8 שש"ס	4 נ'
סדנת ציור א'	(4 שעות שנתיות)	8 שש"ס	4 נ'
סדנת פיסול א'	(4 שעות שנתיות)	8 שש"ס	4 נ'
סדנת צילום א'	(4 שעות שנתיות)	8 שש"ס	4 נ'
מבוא לתקופה המודרנית	(סמסטר ב')	4 שש"ס	3 נ'
מבוא בחירה	(סמסטר א' או ב')	4 שש"ס	3 נ'

(מבין: קלאסית, ימה"ב, רנסנס ואסלאם)

24 שש"ס אקדמי 22 נ'

סה"כ

שנה ב' (דרג 2)

12 נ' בסדנאות דרג 2	(12 שעות שנתיות)	24 שש"ס	12 נ'
החובה העכשווית של שנה ב'	(2 שעות שנתיות)	4 שש"ס	2 נ'
תרגיל (1 מבין 2, כלי מחקר בתולדות האמנות או ניתוח יצירות אמנות)	(סמסטר א' או ב')	2 שש"ס	2 נ'
ש"ת	(סמסטר א' או ב')	4 שש"ס	4 נ'

(קדם דרישה לש"ת: מבוא באותה תקופה ותרגיל)

20 שש"ס אקדמי 20 נ'

סה"כ

שנה ג' (דרג 3)

12 נ' בדרג 2 ו-3 (לפחות 4 נ' מתוך ה-12 חייבות להיות בדרג 3)

24 שש"ס (12 שעות שנתיות)

4 שש"ס (2 שעות שנתיות)

8 שש"ס (4 שעות שנתיות)

18 שש"ס **סה"כ**

אקדמי

62 שש"ס **סה"כ לב"א**

אקדמי

החובה העכשווית של שנה ג'

סדנת פרוייקטים (תערוכה)

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי:

שנה א' (דרג 1)

זהה למסלול הדו-חוגי

24 שש"ס

אקדמי

שנה ב' (דרג 2)

24 נ' בדרג 2

8 שש"ס (24 שעות שנתיות)

4 שש"ס (2 שעות שנתיות)

8 שש"ס (סמסטר א' או ב')

החובה העכשווית של שנה ב'

2 מבואות בחירה

(מבין אלה שלא נלמדו בדרג 1)

34 שש"ס

אקדמי

סה"כ

שנה ג' (דרג 3)

20 נ' בדרג 2-3

40 שש"ס (20 שעות שנתיות)

(לפחות 4 נ' מתוך ה-20 חייבות להיות בדרג 3)

4 שש"ס (2 שעות שנתיות)

8 שש"ס (4 שעות שנתיות)

החובה העכשווית של שנה ג'

סדנת פרוייקטים (תערוכה)

(כולל הגשת עבודה בכתב בנושא עבודת הגמר)

26 שש"ס

אקדמי

סה"כ

84 שש"ס

אקדמי

סה"כ במדור ליצירה

יש להתחיל את לימודי המיקבצים בשנה ב'.

מקבץ מס' 1 – בתולדות האמנות (חובה)

2 שש"ס

תרגיל

(לבחירה 1 מבין 2 : כלי מחקר בתולדות האמנות או ניתוח יצירות אמנות)

ש"ת (קדם דרישה: מבוא באותה תקופה ותרגיל)	4 שש"ס	4 נ'
סמינריון (או 3 שיעורים למתקדמים לפי בחירה, וזאת, רק במידה והתלמיד כתב עבודה סמינריונית בכל אחד ממקבצים מס' 2 ו-3)	6-4 שש"ס	9-6 נ'
סה"כ בתולדות האמנות	12-10 שש"ס	15-12 נ'

מקבצים מס' 2 ו-3

המקבצים בנויים ממבוא, תרגיל וסמינר (או פרוסמינריון).

מקבץ אחד יכול להיות מהחוג השני של התלמיד אשר בו למד בדרג 1.

חובה לקחת 8 נקודות זכות לפחות מחוגי אמ"ת (מוסיקה או תיאטרון).

סה"כ מקבצים	25-28 נ'
סה"כ לב"א	120 נ'

* תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי עם מקבץ קורסי הקדם לקראת לימודי תואר שני בביה"ס לטיפול באמצעות אמנויות, זהה לתכנית הלימודים של המסלול החד-חוגי, השינוי הוא במקבצים. הסטודנט נדרש ללמוד מקבץ קורסי קדם לקראת תואר שני בביה"ס לטיפול באמצעות אמנויות.

סדר הלימודים

סדר הלימודים במהלך שנות לימודיו של התלמיד לב"א נקבעים על-פי הכללים הבאים:

- המדור אינו מתיר לימודיו של תלמיד במידה **ולא נרשם** ל-4 קורסים לפחות בשנה, על פי הפרוט הבא: 2 סדנאות שנתיות, קורס אחד של החובה העכשווית (שנים ב' וג') ושיעור עיוני אחד בתולדות האמנות. **כלל זה תקף לאורך כל לימודי התואר.**
- ניתן להרשם לקורס מתקדם (דרג 2, 3) אך ורק אם יש לתלמיד ציון עובר בכל קורסי הקדם הנדרשים לאותו קורס. לא ניתן ללמוד שיעור קדם ומתקדם באותו סמסטר ולא ניתן ללמוד קדם אחרי מתקדם.
- תלמיד שלא למד את כל הקורסים המוטלים עליו בדרג 1, 2 או 3, יחוייב להשלים בשנה"ל העוקבת. תלמיד כזה חייב להרשם תחילה אל הקורסים שעליו להשלים, אחרת המערכת לא תאפשר לו להרשם לקורסים בדרג מתקדם.
- בשנה א' (דרג 1) יוכל התלמיד ללמוד מקסימום 24 נ'.
- קורסים במסגרת המדור ליצירה: -**

א. סדנאות:

שנה א' – מומלץ מאד לסיים כבר בשנה א' (דרג 1), את כל ה-16 נ' בקורסי הסדנאות (רישום א', ציור א', פיסול א' וצילום א'),

שנה ב' – ניתן ללמוד 12 נ' בדרג 2 מכל תחום.

שנה ג' – יש ללמוד 12 נ' מכל תחום כשלפחות 4 נ' מתוך ה-12 חייבות להיות בדרג 3. לא ניתן יהיה להרשם לסדנאות בדרג 3 במידה והתלמיד לא קיבל ציון עובר לפחות ב-4 נ' בדרג 2.

ב. החובה העכשווית:

בשנה ב' ירג' חובה ללמוד את הקורס "החובה העכשווית" הרלוונטי לאותו הדרג (אחד מתנאי מעבר לשנה הבאה).

ג. עבודת גמר (פרוייקט תערוכה):

◆ יש להרשם לקורסים "סדנת פרוייקטים" והחובה העכשווית של דרג 3 (113.3101+113.3102), בו זמנית.

◆ לא ניתן יהיה להרשם לקורסים אלה, במידה והתלמיד לא עבר בהצלחה ו/או לא נרשם לכל חובותיו בלימודי התואר (סך של 56 נ').

6. קורסים במסגרת המדור לתולדות האמנות: -

◆ במסגרת לימודי תולדות האמנות, מחוייבים תלמידי יצירה ללמוד 4 קורסים המקנים 12 נ' (14 שש"ס).

◆ מומלץ ללמוד קורסים אלה במהלך השנתיים הראשונות ללימודי התואר.

◆ פרוט הקורסים: מבוא באמנות מודרנית, מבוא אחד לבחירה (מבין התקופות: קלאסית, ימה"ב, רנסנס ואסלאם), תרגיל (1 מבין 2, כלי מחקר בתולדות האמנות או תרגיל בניתוח יצירות אמנות) וש"ת אחד לבחירה (באותה תקופה בה נלמד המבוא).

◆ חובה ללמוד מבוא אחד לפחות, מבין שני המבואות, בשנה אקדמית א' (אחד מתנאי המעבר לשנה ב').

◆ ניתן ללמוד את התרגיל, כבר בשנה א' (לקורס זה אין דרישות קדם).

◆ קדם דרישה לש"ת בתקופה מסויימת, ציון עובר בקורסים הבאים: מבוא באותה תקופה ותרגיל.

תנאי מעבר

1. ציון עובר בכל הקורסים הוא 60.

2. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב':

א. ממוצע ציונים שווה או גדול מ-65 בכל הקורסים בהם למד התלמיד (כולל ציון "נכשל").

ב. ציון עובר בקורסים הבאים:

מינימום 8 נ' בקורסי הסדנאות

◆ מבוא אחד לפחות בתולדות האמנות

3. תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג':

א כל התלמידים חייבים ללמוד אנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זו היא תנאי כניסה לקורסים בדרג 3.

ב. ציון עובר בקורסים הבאים:

- ◆ מינימום 16 נ' בקורסי הסדנאות של שנה א'
- ◆ החובה העכשווית של דרג 2
- ◆ מבוא באמנות מודרנית

4. המדור ליצירה שומר לעצמו את הזכות לדון בהישגיו של כל תלמיד ולא לאפשר את המשך לימודיו באם נכשל במקצוע אחד או יותר.

הערות:

1. החוג דורש נוכחות חובה בכל השיעורים. **3 העדויות בסמסטר מהוות אי-השתתפות בקורס.**
2. סדנאות החוג לאמנות פתוחות לעבודה עצמית של הסטודנטים במשך ימי השבוע, למעט השעות שמתקיימים בהן שיעורים.
3. אירועים – המדור ליצירה מצפה מתלמידיו להשתתף בכל האירועים שהוא יוזם במשך השנה.
4. ארכיון עבודות – המדור ליצירה שומר לעצמו זכות לבחור מספר עבודות מכל תלמיד. כמו כן רשאי המדור לבחור עבודה אחת מכל עבודת גמר. עבודות אלה ישמרו בארכיון המדור לתיעוד נושאים לימודיים ויוכלו להיות מוצגות בהתאם לשיקולי המדור ליצירה.
5. תלמידי החוג לאמנות, המדור ליצירה, אינם רשאים במהלך שנות לימודיהם, להצטרף לאגודה אמנותית מקצועית. כמו כן אסור להם להציג את עבודותיהם מחוץ לכותלי האוניברסיטה ללא אישור בכתב מראש המדור ליצירה ולפי מדיניות המדור.

חובות כלל-אוניברסיטאיות

כל התלמידים חייבים ללמוד אנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זו היא תנאי כניסה לקורסים בדרג 3.

הוראה

תלמידי **המדור ליצירה** המועידים עצמם להוראת האמנות חייבים בהשלמות, במסגרת לימודיהם בחוג לאמנות, בקורסים הבאים:

- ◆ 2 מבואות (בתקופות שלא נלמדו במסגרת המדור ליצירה) 8 ש"ש
  - ◆ תרגיל – (1 מבין 2, כלי מחקר בתולדות האמנות או תרגיל בניתוח יצירות אמנות) 2 ש"ש
  - ◆ סמינר באחת מארבע התקופות 4 ש"ש
- (התלמיד חייב לעמוד בדרישות של מבוא ותרגיל לפני הסמינר)

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא 75 בממוצע ולא פחות מ-70 בכל שיעור.

הלימודים לתואר שני (M.F.A)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' פיליפ רנצר

מטרת הלימודים

תכנית ללימודי אמנות עכשווית להכשרת אמנים צעירים. מטרת הלימודים לפתח ולהעשיר את אישיותו האמנותית של הסטודנט, תוך העמקת והרחבת עולמו התרבותי. תכנית לימודי ה-M.F.A מבוססת על עבודה בסדנאות אישיות תוך דגש מיוחד על ליווי אישי של כל סטודנט על-ידי אמן מתוך צוות המורים של החוג לאמנות או אמן אורח ומפגשים עם אמנים ומרצים אורחים.

תנאי קבלה

1. הליך הקבלה החוגי:

- שלב א'** – דיון של חברי הוועדה החוגית ללימודי התואר השני, בתיק העבודות של המועמד, שלא בנוכחותו. (תיק העבודות יכיל קורות חיים מעודכנים ותיעוד יצירות שנעשו בשנתיים האחרונות ו/או כל חומר רלוונטי אחר).
- שלב ב'** – מועמד ראוי יוזמן לראיון אישי והצגת תיק עבודות, בוועדה החוגית ללימודי התואר השני.
- שקלול ציונים בלימודי התואר הראשון בחוג לאמנות יצירה בציון 80 לפחות, ובחוג השני 76 לפחות.
- בוגרי חוגים אחרים באוניברסיטאות**, בוגרי מכללות ובתי-ספר לאמנויות אחרים, אשר בשלב א' ימצאו כמועמדים מתאימים וראויים ושציונם הסופי המשוקלל בכל לימודיהם לתואר הראשון (בשני החוגים) עומד על 80 לפחות, יידרשו ללימודי השלמה לפי החלטת הוועדה החוגית לתואר השני ובכפוף לתקנון לימודי תואר שני.
- מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לזכאותו לתואר.

לימודי השלמה

- בוגרי המדור ליצירה באוניברסיטת חיפה, במסלול הדו-חוגי, אשר החלו לימודיהם לפני שנה"ל תשס"ג, ידרשו בהשלמת הקורס "תרגיל ביבליוגרפיה ומחשב" (מהחוג לתולדות האמנות).
  - בוגרי חוגים אחרים באוניברסיטאות ובוגרי מכללות ובתי ספר לאמנויות אחרים יידרשו ללימודי השלמה לפי החלטת הוועדה החוגית לתואר השני, בכפוף לתקנון לימודי התואר השני.
- הוועדה החוגית ללימודי התואר השני אינה מתחייבת לקבל ללימודים מן המניין תלמידים שנרשמו ללימודי השלמות.

משך הלימודים

על התלמיד להשלים את כל חובות הקורסים תוך שנתיים מתחילת הלימודים לתואר. התלמיד יגיש את פרוייקט הגמר לשיפוט במועד שייקבע על ידי החוג ולא יאוחר מתום השנה השלישית ללימודים (כולל חופשת הקיץ).

היקף הלימודים

- א. לימודי יצירה - 36 ש"ס
 ב. לימודים עיוניים - 8 ש"ס
סה"כ - 44 ש"ס

מבנה הלימודים

1. לימודי יצירה - 36 ש"ס (40% מן הציור)

הקורסים ביצירה הם קורסים שנתיים.

שנה א' - 18 ש"ס

- סדנה לניתוח ובקורת עבודות, ביקורי סטודיו, כיתות אמן ואמנים אורחים - 8 ש"ס
- הנחייה אישית - 4 ש"ס
- הנחיית כתיבה - 2 ש"ס
- סמינר תיאוריה וביקורת - 4 ש"ס
- סה"כ - 18 ש"ס**

שנה ב' - 18 ש"ס

- סדנה לניתוח ובקורת עבודות, ביקורי סטודיו, כיתות אמן ואמנים אורחים - 8 ש"ס
- הנחייה אישית - 4 ש"ס
- הנחיית כתיבה - 2 ש"ס
- סמינר תיאוריה וביקורת - 4 ש"ס
- סה"כ - 18 ש"ס**

2. לימודים עיוניים - 8 ש"ס (20% מן הציור)

התלמיד חייב בשלוש עבודות סמינריוניות:

2 סמינריוני בחירה עיוניים מכלל חוגי האוניברסיטה, כולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות. מומלץ לבחור אחד מהם בתולדות האמנות והשני מכלל חוגי האוניברסיטה. הסמינריוני השלישי, יכתב במסגרת הקורס סמינר תיאוריה וביקורת.

3. פרוייקט גמר (תערוכה) עם עבודה בכתב (40% מן הציור)

הפעילות האמנותית של תלמידי התואר השני תתקיים בסטודיו האישי של הסטודנט ובגלריה הלימודית. פרוייקט הגמר הוא למעשה נקודת השיא בתכנית הלימודים, והוא

מהווה את החשיפה הציבורית והפומבית המשמעותית ביותר עבור הסטודנט. פתיחת התערוכה תלויה בביקורת פומבית של מורי התואר השני, אמנים אוצרים ומבקרי אמנות מרכזיים, אשר יוזמו על-ידי הבוגרים. כל משתתף יידרש ללוות את תערוכת הסיכום שלו, בטכסט כתוב, בהיקף של 10-15 עמודים (כ-10,000 מילים), בנושא המתייחס ויוצר רקע והקשר ליצירתו האמנותית. דרכי המחקר, בחירת הנושא ואופן כתיבת העבודה ילוו על ידי המנחה האישי ויהוו תנאי לקבלת התואר.

שקול הציונים

1. לימודי יצירה (36 שש"ס)

40%

על פי הפירוט הבא:

◆ סדנה לניתוח ובקורת עבודות, ביקורי סטודיו,

18%

כתות אמן ואמנים אורחים:

4%

◆ הנחה אישית

2%

◆ סדנת בחירה

16%

◆ סמינר תיאוריה וביקורת:

20%

2. לימודים עיוניים (8 שש"ס)

40%

3. פרוייקט גמר עם עבודה בכתב

לפרטים בדבר תקנון לימודים לתואר שני באוניברסיטת חיפה יש לעיין באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים: <http://research.haifa.ac.il/~graduate>

יצירות אמנות ברחבי הקמפוס

ברחבי הקמפוס מוצגות יצירות אמנות גדולות ממדים:

במעבר בין הבניין הרב תכליתי למעונות הסטודנטים, ברחבת הדשא, מוצב "עץ הדמעות" של האמן הגרמני **הרבט קוהן**, פסל המתנוסס לגובה של 3 מ'.

על הדשא, סמוך לבניין הרב תכליתי מוצב הפסל "אם וילד", של האמנית **אילנה גור**. ציור הקיר המונומנטלי של **אברהם אופק**, "ישראל – חלום ושברו" מוצג בחלל המבוא לבניין הראשי. ציור הקיר "אליהו ונביאי הבעל על הר הכרמל" של **אריק בראואר** מוצג בלובי מול מוזיאון הכט וציור הקיר "מחזוריות של גירוש ושיבה", של **יוסל ברגנר** מוצג על קיר קומות ה-600 וה-700 שבבניין הראשי. קיר קרמי של הצייר **מרסל ינקו** מעטר את לובי הבניין הרב תכליתי. בבניין הראשי, במסדרון שעל יד הספרייה, תלויים שני חיתוכי לינול של הצייר והמאייר **אבנר כץ**. ובקומות ה-700 ישנם עוד שני חיתוכי לינול של האמן. בקומת ה-700 תלויה גם עבודתה של **טל אמיתי**, "פאזל נוף", ציור נוף המורכב מ-2,600 חלקי פזאל. שלושת פסליו המונומנטליים מסדרת "באר אטומה" של הפסל **יעקב דורצ'ין** מוצבים מול הבניין למדעי החברה ע"ש יצחק רבין ובגן ריגר, ליד הגשר המחבר בין הבניין הראשי לבניין רבין, מוצב פסלו של האמן **נחום טבת**, "ללא כותרת". בבית הסטודנט תלויות 3 עבודות של **דינה לוי**, מוסמכת החוג לאמנות יצירה.

ארכיאולוגיה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' שריאל שלו

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' מיכל ארצי, פרופ' רחל חכלילי (אמריטוס), פרופ' ארתור סג"ל, פרופ' מינה עברון, פרופ' אברהם רוני (אמריטוס), פרופ' רוני רייך.

פרופסור חבר: פרופ' אדריאן בועז, פרופ' גיא בר-עוז, פרופ' אדם זרטל (אמריטוס), פרופ' דניאל קאופמן (אמריטוס), פרופ' שריאל שלו.

מרצה בכיר: ד"ר עדי ארליך, ד"ר איילת גלבע, ד"ר דני נדל, ד"ר אלכסנדר צצקין חוקר בכיר (קמ"ע).

מרצה: ד"ר רות לין, ד"ר דני רוזנברג.

עמית הוראה: ד"ר מיכאל איזנברג, ד"ר שי בר, פרופ' אסתי דבורז'צקי, ד"ר יוסי מזרחי.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' גלית אגיון**

שעות קבלה: ימים א'-ד' 9.30-11.30. ביום ה' מזכירות החוג סגורה.

טלפון: 04-8240234 פקס: 04-8249342

דואר אלקטרוני: gaghion@univ.haifa.ac.il

אחר אית מגמת המ"א בשימור: גב' קארן עינצ'י

טלפון: 04-8288461

דוא"ל: kinchi@univ.haifa.ac.il

אתר האינטרנט של החוג: <http://archlgy.haifa.ac.il/> או דרך אתר האוניברסיטה.

מזכירות החוג: הבניין הרב-תכליתי, חדר 104.

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

יועץ לתואר ראשון: ד"ר דני נדל

מטרת הלימודים

מטרת החוג לארכיאולוגיה היא להקנות לתלמידיו ידע רחב ומקיף במגוון הנושאים הקשורים לארכיאולוגיה ולתרבות החומרית של ארץ ישראל, של הארצות השכנות ושל אגן הים התיכון. בוגרי החוג הרוצים בכך מקבלים הכשרה לעבודה ארכיאולוגית בחפירות, בסקרים ובמעבדות, בהתאם לבחירת מסלול הלימודים. הבוגרים יכולים להשתלב בעבודה במוזיאונים לארכיאולוגיה, בהוראה בבתי ספר (למשל, שיעורי של"ח, תנ"ך, היסטוריה, גיאוגרפיה – בשילוב עם תעודת הוראה), בתיירות בארץ ובעולם ובתחום השימור.

בחוג ניתן ללמוד מגוון רחב מאוד של נושאים, בהתאם למספר הגדול של נושאי המחקר בהם מתמחה הסגל האקדמי. התרבות החומרית הקדומה של א"י בפרט ואגן הים התיכון בכלל נלמדת בשני מישורים שונים. הראשון הוא כרונולוגי, ובו נלמדים העולם הפרהיסטורי, העולם של תקופות המקרא (תקופות הברונזה והברזל), תרבויות יוון ורומי (החל בתקופה הארכאית, דרך התקופות הקלאסית וההלניסטית וכלה בתקופות הרומית והביזנטית), והעולם של ימי הביניים מראשיתו בכיבוש המוסלמי של האזור ועד ימי ממלכות הצלבנים. בלימודים ניתן דגש מיוחד לשיטות המחקר החדשניות, ובהתאם לכך המישור השני הוא מישור נושאי, ובו נלמדים תחומים המשולבים במחקר הארכיאולוגי המודרני. אלה כוללים בין השאר (לפי סדר א"ב): ארכיאוזואולוגיה (חקר עצמות בעלי חיים עתיקים), ארכיאו-מטלורגיה (חקר מתכות) וחקר חומרים וטכנולוגיות עתיקות, גיאו-ארכיאולוגיה, נמלים ואתרי חוף, פלינוולוגיה (חקר אבקת פרחים מאובנת), שיטות לשיחזור הסביבה והאקלים ושיטות תיארוך. כמו כן החוג מקיים תכנית ייחודית בתחום שימור אתרים ארכיאולוגיים ומורשתם.

ניתן ללמוד במסלול חד-חוגי (החל משנה ב'), או במסלול דו-חוגי עם כל חוג אחר באוניברסיטה. אנו ממליצים על שילוב עם חוגים קרובים כגון: אנתרופולוגיה וסוציולוגיה, ביולוגיה ומדעים, גיאוגרפיה ולימודי הסביבה, היסטוריה, היסטוריה של עם ישראל, לימודי ארץ ישראל ומקרא, אך ניתן לשלב גם עם חוגים אחרים כגון לימודי מחשב וסטטיסטיקה.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג. החוג מקבל בברכה מועמדים המבקשים לעבור מאוניברסיטאות אחרות, ממכללות וחוגים אחרים. החוג רשאי לדרוש ממועמדים אלה לימודי השלמה בהתאם לנסיבות. בנוסף נדרשים כל התלמידים והמועמדים לבוא לייעוץ אישי אצל יועץ הבי"א של החוג או אצל ראש החוג, לפי תיאום. תלמיד יוכל ללמוד במסלול החד-חוגי רק לאחר שסיים בהצלחה את כל שיעורי שנה א' בחוג לארכיאולוגיה בממוצע משוקלל של 80 לפחות, ועמד בתנאי המעבר של שנה א' בחוג השני. לכל מועמד למסלול החד-חוגי יערך ראיון אישי. תכנית הלימודים האישית של כל תלמיד תובא לאישור ועדת ההוראה של החוג.

המסלול הדו-חוגי

מבנה הלימודים

במסלול הדו-חוגי יתקיימו שני אפיקי לימוד:

1. **אפיק כללי:** התלמיד יצבור בחוג 60 נקודות במשך שנות לימודיו במסלול הדו-חוגי. בתיאום עם ראש החוג/יועץ לתואר ראשון ניתן לקחת מספר מצומצם של שיעורי בחירה מחוץ לחוג במקום אלה שבתוך החוג. החוג מגלה גמישות רבה באפשרויות הפתוחות בפני הלומדים. בהתאם, ניתן לבחור בהרכב שיעורים כללי, או (כפי שאנו ממליצים) להתמחות בתקופות / נושאים מצומצמים יותר: העידן הפרהיסטורי, תקופת המקרא, התקופה הקלאסית, ימי הביניים, ארכיאולוגיה יס-תיכונית, מדעי הארכיאולוגיה (עם מגוון אפשרויות וביניהן ארכיאו-זואולוגיה, תרבות ואוכל, ארכיאו-גיאוולוגיה, שיחזור סביבה ואקלים, חומרים בארכיאולוגיה, טכנולוגיות עתיקות ושימור אתרים ארכיאולוגיים).

5 מבואות	20 נ"ז
שיעור "הזמנה לארכיאולוגיה"	2 נ"ז
תרגיל בכתיבה ובקריאה מדעית	0 נ"ז
פרו"ס תמטי	2 נ"ז
פרו"ס לפי בחירה	2 נ"ז
כלי חרס של תקופות המקרא	4 נ"ז (ניתן פעם בשנתיים) * *
כלי צור	4 נ"ז (ניתן פעם בשנתיים) * *
סמינריון	6 נ"ז
סמינריון מחלקתי (שנה ג' חובה)	0 נ"ז
קורסי בחירה בחוג	20 נ"ז * כולל, באישור, קורסים מחוץ לחוג.
סה"כ	60 נ"ז

* * לתלמידים שאינם מעוניינים לעסוק בארכיאולוגיה. יש אפשרות להמיר את שיעורי כלי הרס וכלי צור בשיעורי בחירה בחוג, כפוף לאישור יועץ ה"א".

בתחילת שנה ב' על התלמיד לבחור את כיוון הלימודים שלו: כללי או התמחות בתקופה / נושא מן הרשימה לעיל. בהתאם, ובהתייעצות עם סגל המורים בחוג / יועץ ב"א, יבחר התלמיד את הקורסים בהם ישתתף. ההתמחות תתבטא בהשתתפות במירב הקורסים הרלוונטיים הניתנים בשנים הנדונות. לא ניתן לבצע הרשמה לשנה ב' או ג' ללא יעוץ מוקדם ומפורט בחוג. מומלץ לתלמידים הרוצים להמשיך לתואר שני לבחור בתקופת התמחות / נושא כבר בשנה ב'.

2. **אפיק מקצועי:** במסגרת אפיק זה ילמדו התלמידים קורסים אשר יעניקו להם בסוף התואר תעודת חופר (תעודה זו מוכרת על ידי רשות העתיקות וחשובה למי שמתעתד לעסוק בארכיאולוגיה). התלמידים ילמדו 60 נקודות בחוג שמתוכן חובה לקחת 6 נקודות נוספות המורכבות משיעורים טכניים הנדרשים ל"תעודת החופר".

שיעורים אלה הם: שיעור סקר ארכיאולוגי, סטרטיגרפיה ומדידות, שיטות ניתוח ופרסים של דוחות ארכיאולוגיים. באישור ראש החוג/יועץ הב"א יוכל התלמיד לקחת מספר מצומצם של שיעורי בחירה מחוץ לחוג, על חשבון שיעורי הבחירה בתוך החוג. רשימה זו תכלול קורסים מחוגים כגון: מקרא, תולדות האמנות, גיאוגרפיה, היסטוריה, לימודי ארץ ישראל, מדעי המחשב ועוד.

20 נ"ז	5 מבואות
2 נ"ז	שיעור "הזמנה לארכיאולוגיה"
0 נ"ז	תרגיל בקריאה וכתובה מדעית
2 נ"ז	פרו"ס תמטי
2 נ"ז	פרו"ס לפי בחירה
4 נ"ז (ניתן פעם בשנתיים)	כלי חרס של תקופות המקרא
4 נ"ז (ניתן פעם בשנתיים)	כלי צור
6 נ"ז	סמינריון
0 נ"ז	סמינריון מחלקתי (שנה ג' חובה)
6 נ"ז (ניתנים פעם בשנתיים)	3 קורסי תעודת חופר
4 נ"ז	קורסי בחירה בחוג *
6 נ"ז	בחירה מחוגים אחרים (מתוך רשימה)
60 נ"ז	סה"כ

* עם אפשרות לקורסים מחוץ לחוג.

תלמידים הרוצים לקבל הסמכה כארכיאולוגים חופרים (תעודת חופר בנוסף לתעודת בוגר החוג) חייבים לבחור באפיק הלימודים המקצועי וללמוד את קורסי תעודת החופר. מומלץ כי בתחילת שנה ב' יבחר התלמיד את כיוון הלימודים שלו: כללי או התמחות בתקופות / נושאים. בהתאם, ובהתייעצות עם סגל המורים בחוג / יועץ ב"א, יבחר התלמיד את הקורסים בהם ישתתף. ההתמחות תבטא בהשתתפות במרב הקורסים הרלוונטיים הניתנים בשנים הנדונות. מומלץ לבצע הרשמה לשנה ב' או ג' לאחר יעוץ מוקדם ומפורט בחוג. מומלץ לתלמידים הרוצים להמשיך לתואר שני לבחור בתקופת התמחות / נושא כבר בשנה ב'.

תכנית הלימודים

שנה א' (שיעורי חובה)

0 נ"ז	תרגיל בכתובה ובקריאה מדעית
4 נ"ז	תולדות האדם הקדמון – מבוא
4 נ"ז	ארכיאולוגיה של התקופות המקראיות – מבוא
4 נ"ז	ארכיאולוגיה יוונית-רומית – מבוא
4 נ"ז	ארכיאולוגיה ומדעי הטבע – מבוא

2 נ"ז	הזמנה לארכיאולוגיה – שיעור חובה
	חובה: הדרכה בספריה (יש להביא אישור לחוג)
18 נ"ז	סה"כ

שנה ב' (שיעורי חובה)

4 נ"ז	מבוא לארכיאולוגיה יוונית-רומית בארץ ישראל
2 נ"ז	פרו"ס תמטי
6 נ"ז	סה"כ
	שנים ב'-ג' (קורסים שיש לפרוס על שנים ב' – ג')
4 נ"ז	כלי צור למתחילים (חובה באפיק המקצועי, ניתן אחת לשנתיים)
4 נ"ז	כלי חרס של תקופות המקרא (חובה באפיק המקצועי, ניתן אחת לשנתיים)
6 נ"ז	שיעורי תעודת חופר (חובה לאפיק המקצועי, ניתנים אחת לשנתיים)
2 נ"ז	פרוס' לפי בחירה
סה"כ 14 נ"ז	שיעורי בחירה מהחוג *

* בהתאם לאפיק הלימודים, בכלל זה, לפי אישור, גם שיעורים מחוג לחוג

30 נ"ז	סה"כ
	שנה ג'
6 נ"ז	סמינריון
0 נ"ז	סמינריון מחלקתי (שנתי)
6 נ"ז	סה"כ
60 נ"ז	סה"כ לתואר

בשנה ג' חלה חובה על כל סטודנט להשתתף במשך שני סמסטרים בסמינריון המחלקתי. בסמינריון יינתנו כ-10 הרצאות בכל סמסטר במגוון רחב של נושאים, על ידי מרצים מאוניברסיטת חיפה ומוסדות מחקר אחרים.

תנאי מעבר

1. תנאי המעבר מדרג 1 לדרג 2 – בתום כל סמסטר יידרש התלמיד להשיג ציון (מספרי) עובר בכל אחד מהקורסים במדורים השונים. עליו להשיג ציון של 60 לפחות וכן ממוצע ציונים מצטבר של 60 לפחות. תלמיד שנה א' שממוצע ציוניו יהיה נמוך מהנדרש ו/או שנכשל בשני קורסי מבוא המהווים תנאי מעבר, יופסקו לימודי בחוג. תלמיד הנכשל פעמיים באותו קורס לא יורשה לחזור עליו פעם נוספת. במידה והקורס הינו חובה,

- יופסקו לימודיו בחוג. תנאי השתתפות בשיעורי דרג 2 הוא הצלחה במבוא של אותה תקופה.
2. פרוסמינירון דרג 2 – פרוסמינירון הוא כיתת לימוד קטנה בה לומדים שיטות ניתוח וכתובה מדעית כהכנה לסמינירון. בכל מסלולי הלימוד חייב התלמיד להשתתף בפרו"ס התמאטי, בשנה ב' וכן לבחור פרוסמינירון נוסף בשנה ב' או ג'.
3. סמינירונים דרג 3 – תנאי ההרשמה לקורסי דרג 3 הם סיום חובת אנגלית. במסגרת הסמינירון חייב התלמיד בהשתתפות פעילה, ברפרט ובהגשת עבודה סמינריונית בתום הקורס. התלמיד ישתתף בסמינירון אחד בתקופת התמחותו. הסמינירון יוגש למזכירות החוג. דרישת קדם לסמינירון – ציון עובר בפרו"ס התמטי.

סיורים וחפירות

1. **סיורים** – בשנת הלימודים הראשונה יש חובת השתתפות בכל ימי הסיור של קורסי המבוא. בשנת הלימודים השנייה והשלישית יחויב התלמיד להשלים ימי סיור נוספים, עד מניין כולל של 15 ימי סיור. יצויין כי ימי הסיור נערכים בימי חמישי. **מכסה זו הינה תנאי לקבלת התואר הראשון** (לא ניתן להמיר ימי חפירה בימי סיור ולהפך!). תלמידי המסלול החד-חוגי חייבים להשתתף ב-18 ימי סיור במשך התואר הראשון. יש להירשם לכל סיור באופן אישי דרך האינטרנט או דרך המזכירות. יש לשים לב כי ביטול השתתפות שלושה ימי עבודה (או פחות) לפני יום הסיור עלול לגרור קנס כספי אשר גובהו 101 ₪. בתום כל סמסטר תועבר רשימה של תלמידים עליהם הוטל הקנס למדור שכ"ל והם יחוייבו דרך תשלומי שכר הלימוד. אי תשלום הקנס עשוי להביא לביטול הקורס ו/או לעיכוב זכויות אחרות בחוג.
2. **חפירות** – במשך לימודי התואר הראשון על התלמיד להשתתף ב-30 ימי חפירה, הן במסלול הדו-חוגי, הן במסלול החד-חוגי. מטרת החפירה הלימודית היא להכשיר את התלמיד בעבודת השדה, להכיר לתלמיד את עבודת השדה הארכיאולוגית ולהכינו לניהול חפירה. חובה על כל תלמיד להשתתף ב-10 ימי חפירה בכל אחד מהתחומים: פרהיסטורי, מקראי וקלאסי. החפירות מתנהלות בד"כ בחופשת הקיץ, וניתן לפרוס אותן על שלוש שנות הב"א. חפירה לימודית תאורגן במתכונת קמפוס לימודי. במסגרת הקמפוס ישתתפו התלמידים בחפירה, ברישום, מדידה, מיון הממצאים ושאר ההיבטים של ניהול חפירה. לא יוכרו חפירות שלא במסגרת החוג. יש לשים לב כי ביטול ההשתתפות עשרה ימי עבודה (או פחות) לפני תחילת החפירה עשוי לגרור קנס כספי אשר גובהו 101 ש"ח. בתום כל סמסטר תועבר רשימה של תלמידים עליהם הוטל הקנס למדור שכ"ל והם יחוייבו דרך תשלומי שכר הלימוד. אי תשלום הקנס עשוי להביא לביטול קורסים ועיכוב מתן תעודת הבוגר. **מכסת ימי החפירה הינה תנאי לקבלת התואר הראשון** (לא ניתן להמיר ימי חפירה בימי סיור ולהפך!).

שפות

1. אנגלית – כל התלמידים חייבים לעמוד בחובות הכלל-אוניברסיטאיות באנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זו היא תנאי מעבר לקורסים בדרג 3.

2. שפה עתיקה – החוג ממליץ לתלמידים המתכוונים להמשיך בלימודי המ"א בחוג להתחיל בלימודי שפה עתיקה על פי תחום ההתמחות כבר בלימודי הב"א.
  3. שפה זרה שנייה – החוג ממליץ לתלמידים המתכוונים להמשיך בלימודי המ"א בחוג להתחיל בלימודי שפה זרה שניה (שפה מודרנית מעבר לאנגלית) כבר בלימודי הב"א.
- נקודות אלו **אינן נכללות** במסגרת 60 נקודות החובה לתואר הראשון.

הכשרה מעשית בארכיאולוגיה ("תעודת חופר")

לפי הודעת רשות העתיקות ובתאום עם החוגים לארכיאולוגיה במוסדות האקדמיים בישראל, בוגרי החוג לארכיאולוגיה החל משנת הלימודים תשס"ה שביקשו להשתלב בעבודה מעשית כמנהלי חפירות ארכיאולוגיות (כלומר לקבל רשיון חפירה על שמים), יוכלו לעשות כן רק אם המוסד האקדמי שהכשירם יאשר את כשירותם לעבודת שדה מעשית. מובא בזה לידיעת התלמידים כי אישור כזה (נספח לתעודת הבוגר) יינתן רק למי שיעמוד בתנאים הבאים:

1. תלמיד שסיים את המסלול הדו-חוגי או החד-חוגי בחוג.
2. תלמיד שלמד ונבחן בשיעורים העוסקים בארכיאולוגיה מעשית שהם: שלושה קורסים בתחומי (1) סטרטיגרפיה ומדידות, (2) סקר ארכיאולוגי, (3) ניתוח ופרסום דו"ח חפירה. שיעורים אלו ניתנים אחת לשנתיים (סה"כ 6 נ"ז).
3. תלמיד שלמד את הקורסים על כלי צור וכלי הרס של התקופות ה"מקראיות" (8 נ"ז).

נוכחות בשיעורים

היעדרות בלתי מוצדקת, העולה על 20% מן השיעורים, עלולה להביא לביטול השתתפות התלמיד בקורס.

חלה חובת השתתפות פעילה (שתהווה חלק מן הציון הסופי) בכל התרגילים לסוגיהם, בפרוסמינירון ובסמינריון.

בסמינריון המחלקתי יינתנו כ-10 הרצאות בכל סמסטר במגוון רחב של נושאים, על ידי מרצים מאוניברסיטת חיפה וממוסדות מחקר אחרים. בסמינריון זה חלה חובת השתתפות מלאה על כל תלמידי שנה ג' וכל תלמידי התואר השני (בשנתיים הראשונות). אין להיעדר מן המפגש ללא סיבה מוצדקת וללא תיאום מראש או הסבר מספק לאחר מכן. יש למלא את דף הנוכחות בצורה מלאה, כולל שם, מספר זהות וחתימה.

המסלול החד-חוגי

למסלול החד-חוגי ניתן להצטרף רק בשנה ב' עם ממוצע ציונים של 80 לפחות. במסלול החד-חוגי התלמיד יצבור 74 נקודות בלימודים החוגיים ו-46 נקודות מחוגים אחרים (**קורסים הקשורים לתחום ההתמחות**). במנין הקורסים מחוגים אחרים יכללו הקורסים מהחוג השני בשנה א'.

תלמידי המסלול יכולים להתמחות בתקופה או נושא: התקופה הפרהיסטורית, תקופת המקרא, התקופה הקלאסית, ימי הביניים, ארכיאולוגיה יס-תיכונית, מדעי הארכיאולוגיה

(עם מגוון אפשרויות וביניהן ארכיאולוגיה, תרבות ואוכל, ארכיאולוגיה, שיחזור סביבה ואקלים, חומרים בארכיאולוגיה, טכנולוגיות עתיקות) ושימור אתרים ארכיאולוגיים. תלמידי המסלול החד חוגי מחויבים להגיע ליעוץ בחוג.

סדר הלימודים

0 נ"ז	תרגיל בכתיבה וקריאה מדעית	
16 נ"ז	4 שיעורי מבוא (חובה)	שנה א':
2 נ"ז	שיעור חובה: הזמנה לארכיאולוגיה	
4 נ"ז	1 שיעור מבוא (חובה)	שנה ב':
2 נ"ז	פרו"ס תמטי (חובה)	
4 נ"ז	מבוא לכלי צור (חובה – ניתן אחת לשנתיים)	שנה ב'-ג':
4 נ"ז	כלי חרס של תקופות המקרא (חובה – כנ"ל)	
2 נ"ז	פרו"ס לפי בחירה	
22 נ"ז*	שיעורי בחירה בחוג	
12 נ"ז	2 סמינריונים * *	שנה ג':
0 נ"ז	סמינריון מחלקתי (חובה 2 סמסטרים)	
46 נ"ז	שיעורים מחוגים אחרים (כולל קורסי שנה"א)	שנה ב'-ג':
120 נ"ז		סה"כ

* * אפשר להירשם לסמינריון אחד בחוג ולסמינריון נוסף מחוץ לחוג, בתיאום מראש.

* לתלמידי האפיק המקצועי נקודות אלו חייבות לכלול את הנקודות הכלולות בתעודת חופר.

בשנה ג' חלה חובה על כל סטודנט להשתתף במשך שני סמסטרים בסמינריון המחלקתי. בסמינריון יינתנו כ-10 הרצאות בכל סמסטר במגוון רחב של נושאים, על ידי מרצים מאוניברסיטת חיפה ומוסדות מחקר אחרים.

תוכנית הלימודים

1. שיעורי מבוא ושיעורי חובה כמו במסלול הדו-חוגי.
2. במסלול החד-חוגי ייקחו התלמידים שני פרוסימינריונים בחוג ו-2 סמינריונים אחד בחוג ואחד מחוץ לחוג וכן שיעורי בחירה בהיקף של 32 נ"ז בחוג.
3. התלמידים ישלימו 46 נ"ז (כולל סמינריון מחוץ לחוג) בחוגים אחרים (כולל הקורסים שלמד בחוג השני בשנה א'). עדיף כי קורסים אלו יהיו קשורים לתחום ההתמחות (בתיאום עם יועץ הב"א).

תנאי מעבר

ראו במסלול הדו-חוגי.

סיורים וחפירות

1. סיורים: תלמידים במסלול החד-חוגי חייבים להשתתף ב-18 ימי סיור בחוג במשך התואר הראשון.
2. חפירות: תלמידי המסלול החד-חוגי ישתתפו ב-30 ימי חפירה לימודית במשך התואר הראשון (10 ימים בכל תקופה).

שפות:

ראו לימודי שפות במסלול הדו-חוגי.

תוכנית ב"א דו-חוגית למורי דרך מוסמכים (בשיתוף עם החוג לגיאוגרפיה ולימודי הסביבה):*

החוג לארכיאולוגיה והחוג לגיאוגרפיה ולימודי סביבה מקיימים תוכנית משותפת במסלול דו-חוגי לתואר ראשון המיועד למורי דרך מוסמכים. המסלול נועד להרחיב את הבסיס המקצועי והידע בתחומי עיסוקם ולאפשר להם לזכות בתעודה אקדמית לצד רישיון העיסוק בהוראת דרך. התוכנית כוללת הכרה של 30 נ"ז מתוך 120 נ"ז לתואר ב"א מלא. ההכרה מבוססת על לימודי הארכיאולוגיה, ההיסטוריה והגיאוגרפיה בקורס מורי דרך. לימודי התוכנית מרוכזים לשנתיים וחצי כולל 2 סמסטרי קיץ.
* ייתכנו שינויים קטנים בתוכנית.

תנאי הקבלה לתוכנית

תנאי הקבלה לתוכנית תואמים את תנאי הקבלה של מועמדים לחוגים אלה. בחוג לארכיאולוגיה תנאי הקבלה יהיו ללא בחינה פסיכומטרית. כל המועמדים יצטרכו לעבור ועדת קבלה. לפירוט נוסף על תנאי הקבלה ותוכנית הלימודים יש לפנות למזכירות החוג.

תעודת הוראה לתלמידי החוג לארכיאולוגיה

תלמידי החוג לארכיאולוגיה יכולים ללמוד לתעודת הוראה בשל"ח ובידיעת הארץ. לפרטים ניתן לפנות למזכירות החוג ללמידה, הוראה והדרכה 8249086-04.

מסלול מואץ למ"א בארכיאולוגיה

החוג לארכיאולוגיה מציע לתלמידים מצטיינים לסיים בתוך 4 שנים (8 סמסטרים) את התואר הראשון והשני. המסלול מאפשר קבלת תואר בוגר עם השלמת מכסת לימודי הב"א (במסלול דו-חוגי או חד-חוגי). הלומדים במסלול חייבים למלא את כל מכסת הלימודים לתואר ראשון במסלול הדו-חוגי או החד-חוגי ולתואר השני. התלמיד יקבל תואר בוגר עם השלמת מכסת לימודי הב"א בתום השנה השלישית ללימודיו ותואר מוסמך בתום השנה הרביעית ללימודיו. המסלול פתוח למועמדים המעוניינים בכתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול א') ולמועמדים המעוניינים במסלול ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול ב').
פרטים על תנאי הקבלה ומבנה הלימודים יש לברר במזכירות החוג.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' גיא בר־עוז

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני מיועדים להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של התלמיד בתחומים השונים של הארכיאולוגיה: לימודי העידן הפרהיסטורי, ארכיאולוגיה של ארץ ישראל והמזרח הקדום בתקופה המקראית, הארכיאולוגיה של ארץ ישראל בתקופה הקלאסית, הארכיאולוגיה של יוון ורומא, הארכיאולוגיה של ארץ ישראל בימי הביניים, ארכיאור־אולוגיה, חקר חומרים וטכנולוגיות עתיקות, חקר פולן, גיאור־ארכיאולוגיה.

מטרה נוספת היא להקנות לסטודנט כלים למחקר עצמאי, תוך עבודה מעשית בחפירות ובמעבדות.

תכנית הלימודים מכוונת לפיתוח החשיבה, וגיבוש הידע בתחומי ההתמחות.

לימודי המ"א מתנהלים בשני מסלולי לימוד:

מסלול א' (מסלול עם כתיבת עבודת גמר-תיזה) ומסלול ב' (מסלול עם בחינת גמר). בשני המסלולים מחויבים התלמידים לקבל את אישור יו"ר המ"א למקבץ הקורסים שנבחר על ידם.

תנאי הקבלה

ללימודי תואר שני במסלול א' יוכלו להתקבל בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוג לארכיאולוגיה שציונם המשוקלל הוא 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד ולמסלול ב' יוכלו להתקבל בעלי תואר ראשון לארכיאולוגיה שציונם המשוקלל הוא 76 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית, ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים. בשל אופיו הבינתחומי של החוג, יכולים להתקבל ללימודי תואר שני גם תלמידים שיש להם תואר ראשון או תואר שני בתחומים אחרים. תלמידים אלה יידרשו לשיעורי השלמה בארכיאולוגיה בהתאם להשכלתם האקדמית ולנושא התיזה שלהם, לפי החלטת יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני וראש החוג.

מסלול א'

מבנה הלימודים

משך הלימודים במסלול א', כולל הגשת עבודת גמר מחקרית-תיזה, הינו עד שלוש שנים. תכנית הלימודים כוללת 26 שש"ס—32 שש"ס בחוג לארכיאולוגיה ו-6 שש"ס שיעורי בחירה (דרג 3-5) בחוגים אחרים (ובאישור יו"ר הוועדה החוגית למ"א). שיעורי עזר ולימודי השלמה אינם נכללים במניין השש"ס לתואר. ראש החוג ויו"ר וועדת המ"א רשאים לאשר לתלמיד ללמוד יותר שיעורים מחוץ לחוג על חשבון השיעורים בתוך החוג במידה והם משרתים את התמחותו של התלמיד. תכנית הלימודים תאפשר לסטודנט החפץ בכך מעבר ממסלול למסלול.

שיעור חובה "התפתחות המחשבה הארכיאולוגית המודרנית" (ייתן פעם בשנתיים)	2 שש"ס
שיעור חובה "שיטות לניתוח כמותי בארכיאולוגיה" (ייתן פעם בשנתיים)	2 שש"ס
2 סמינריונים (אחד לפחות בתחום ההתמחות)	8 שש"ס
שיעורים וסדנאות בתחום ההתמחות + כלליים	14 שש"ס
שיעורי בחירה בחוגים אחרים (דרג 3-5)	6 שש"ס
סמינר מחלקתי (חובה בשנתיים הראשונות)	0 שש"ס
סה"כ	32 שש"ס

דרישות נוספות:

1. סקר וחפירות, בהיקף של שבועיים לפחות, בתיאום עם מנחה התיזה.
  2. שפה זרה אירופאית מודרנית (בנוסף לאנגלית) ברמת מתחילים א' וב'.
  3. שפה עתיקה בהתמחות המקראית או הקלאסית ברמת מתחילים א' וב'.
  4. למתמחים ממדור הפרהיסטורי או בארכיאוזואולוגיה: שפות מחשב, תוכנות מחשב, קורסים במודלים וסטטיסטיקה (בייעוץ עם מנחה התיזה).
- לימודי השפה ה/אז קורסי הסטטיסטיקה וכו' למדור הפרהיסטורי ולמתמחים בארכיאוזואולוגיה אינם נכללים במניין השש"ס לתואר.

עבודת הגמר המחקרית-תיזה

לא יאוחר מתום השנה הראשונה ללימודים, יחליט התלמיד, בהתייעצות עם המנחה, על נושא עבודת הגמר המחקרית. ההצעה לעבודת הגמר המחקרית תובא לאישור הוועדה החוגית לתואר שני. הכתיבה, ההגשה והשיפוט של עבודת הגמר המחקרית יהיו על פי הנוהל הקיים בתקנון לימודי התואר השני של האוניברסיטה.

התלמיד יכול לבחור, בהתייעצות עם המנחה, שיעורי בחירה (דרג 3-5) בכל חוג אחר באוניברסיטה כגון: סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מקרא, גיאוגרפיה, ציוויליזציות ימיות, פסיכולוגיה, ביולוגיה, היסטוריה של עם ישראל, היסטוריה כללית, תולדות האמנות, מדעי המחשב.

מסלול ב'

מבנה הלימודים

משך הלימודים במסלול ב', כולל בחינת גמר, לא יותר משנתיים.

תכנית הלימודים כוללת 36 שש"ס – 32 שש"ס בחוג לארכיאולוגיה ו-4 שש"ס שיעורי בחירה (דרג 3-5) בחוגים אחרים (ובאישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני). שיעורי עזר ולימודי השלמה אינם נכללים במניין השש"ס לתואר. ראש החוג ויו"ר וועדת המ"א רשאים לאשר לתלמיד ללמוד יותר שיעורים מחוץ לחוג על חשבון השיעורים בתוך החוג במידה והם משרתים את התמחותו של התלמיד.

8 שש"ס	2 סמינריונים (אחד לפחות בתחום ההתמחות)
4 שש"ס	1 סמינריון מחוץ לחוג
	שיעורים וסדנאות בתחום ההתמחות + כלליים, בתוך החוג *
	20 שש"ס
4 שש"ס	שיעורי בחירה בחוגים אחרים (דרג 3-5) *
0 שש"ס	סמינר מחלקתי (חובה במהלך כל התואר)
	בחינת גמר בכתב

סה"כ 36 שש"ס

* שיעורי הבחירה יהיו כמקובל במסלול א' (מן החוגים שהוזכרו לעיל ובהתייעצות עם יו"ר הוועדה החוגים לתואר שני).

דרישות נוספות:

1. סקר וחפירות, בהיקף של שבועיים לפחות, בתיאום עם יועץ המ"א.
2. שפה זרה אירופאית מודרנית (בנוסף לאנגלית) ברמת מתחילים א' וב'.
- לימודי השפה אינם נכללים במניין השש"ס לתואר.
- בסוף לימודיהם התלמידים במסלול זה חייבים לעמוד בבחינת גמר (נושא הבחינה ייקבע ע"י יועץ המ"א). תלמידי מסלול ב' יהיו פטורים מחובת שפה עתיקה.
3. שפה זרה שנייה (מודרנית), ימי חפירה וסיור, יהיו בהתאם לנדרש מתלמידי מסלול א'.
- תכנית הלימודים תאפשר לסטודנט החפץ בכך מעבר ממסלול למסלול עד תום שנה א'.

תוכניות נוספות בחוג:

מסלול לימודים אישי – "מורשת וארכיאולוגיה ציבורית"

התחום כולל שימור וניהול אתרים, אוצרות, קהילה, חינוך ותיירות. יתקבלו למסלול א' תלמידים שציונהם המשוקלל לתואר ראשון הוא 80 לפחות. הדרישות הן בהתאם לתקנון הלימודים לתואר שני במסלול א', כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה.

מסלולים אישיים אחרים – מכיוון שהחוג משיק לדיסציפלינות רבות אחרות ותלמידי המוסמך שלו מגיעים מתחומים רבים, יש בחוג גמישות בהתאמת תוכניות לימודים אישיות.

תוכנית מ"א משותפת לחוגים למקרא וארכיאולוגיה – "המקרא בראי הארכיאולוגיה / הארכיאולוגיה בראי המקרא"

התוכנית מיועדת להרחבת ידיעות התלמיד בתחום הארכיאולוגיה ככלי עזר לחקר המקרא ותרבויות המזרח הקדום. בשיעורים ישולבו סיורים אשר ימחישו את הקשר בין הטקסט המקראי לבין האתרים הארכיאולוגיים, וכן תערכנה הדרכות בתצוגות רלוונטיות במוזיאונים. התוכנית קיימת במסגרת מסלול א' ומסלול ב'.

מסלול א': תכנית הלימודים כוללת 32 שש"ס, מחציתם מהחוג למקרא ומחציתם מהחוג לארכיאולוגיה. בנוסף לכך התלמיד ילמד שפה עתיקה ושפה מודרנית (נוסף לאנגלית) ברמת מתחילים א' וב'.

התלמיד יכתוב שתי עבודות סמינריוניות, אחת בכל חוג. התוכנית היא אישית ותבנה בהנחיית היועצים לתואר שני בשני החוגים לפי תחומי העניין של התלמיד. התלמיד יכתוב עבודת גמר בנושא משותף לשני החוגים ובהנחיית שני חוקרים, האחד מהחוג למקרא והשני מהחוג לארכיאולוגיה.

מסלול ב': התלמיד ישתתף בשיעורים המוצעים על ידי החוג למקרא ועל ידי החוג לארכיאולוגיה. תכנית זו מחייבת 36 ש"ס, מחציתם מהחוג למקרא ומחציתם מהחוג לארכיאולוגיה. במסגרת זו התלמיד יכתוב שלוש עבודות סמינריוניות, שתיים בחוג האם והשלישית בחוג השני. הלימודים יסתיימו בבחינת גמר. התוכנית היא אישית ותבנה בהנחיית היועצים לתואר שני בשני החוגים לפי תחומי העניין של התלמיד

תנאי הקבלה

למסלול ב' (עם בחינת גמר) יתקבלו בעלי תואר ראשון בחוג למקרא או בחוג לארכיאולוגיה שציונם המשוקלל הוא 76 לפחות בכל חוג. למסלול א' יתקבלו בעלי תואר ראשון כמפורט לעיל שציונם המשוקלל הוא 80 לפחות בכל חוג. בוגרי חוגים אחרים או בעלי תואר B.ed יתקבלו לתוכנית בתנאים שייקבעו על ידי ראש החוג למקרא וראש החוג לארכיאולוגיה.

תעודת סיום

סטודנט שסיים בהצלחה את לימודיו יקבל תואר מוסמך האוניברסיטה בחוג שבו הוא נרשם לתוכנית הלימודים (החוג למקרא או החוג לארכיאולוגיה).

שקלול ציונים

מסלול א'

50%	עבודת גמר מחקרית (תיזה)
40%	שיעורים
10%	שתי עבודות סמינריוניות

מסלול ב'

30%	בחינת גמר בכתב
55%	שיעורים
15%	שלוש עבודות סמינריוניות

לימודי תואר שני בשימור מורשת התרבות החומרית

זוהי תכנית חדשה וייחודית מסוגה בישראל בשימור מורשת התרבות החומרית. שימור מורשת התרבות החומרית (Conservation of Material Culture Heritage) מהווה מזה שנים רבות תחום לימודים ומחקר מבוסס באוניברסיטאות בעולם והוא חלק אינטגרלי בדיונים על מורשת התרבות העולמית והשיח האקדמי.

במקביל לגידול המשמעותי במודעות לשימור ערכי תרבות בישראל והדרישה לאנשי מקצוע בתחום זה, פתחנו מגמה לתואר שני ברמה אקדמית גבוהה אשר ייחודה הוא בשילוב מחקר אקדמי בצד כישורים מעשיים הנדרשים בשימור.

סגל ההוראה בתכנית מורכב ממומחי שימור מהארץ ומחו"ל, אנשי מחקר יישומי של חומרים וטכנולוגיות, וממרצים באוניברסיטת חיפה שתחומי התמחותם קשורים לנושאי שימור ולמחקר בנושאי תרבויות ומורשתן.

מטרת התכנית

תכנית הלימודים נועדה להכשיר את בוגריה להתמודדות עם המגוון הרחב של נושאים הכלולים בדיסציפלינת השימור.

המוסמכים יהוו עתודה של אנשי מקצוע בשימור, בעלי רמה מקצועית גבוהה ויכולת לשלב מחקר עם עבודה מעשית. הם יוכלו להשתלב הן כמשמרים פעילים, הן בתפקידים שונים הדורשים יכולת ניתוח וקבלת החלטות בנושאים השונים הקשורים בשימור מורשת התרבות החומרית.

נושאי הלימוד העיקריים

- ◆ תיאוריה, אתיקה, היסטוריה ופילוסופיה של דיסציפלינת השימור.
  - ◆ בסיס מדעי להכרות עם חומרים ותכונותיהם.
  - ◆ רקע במקצועות ההומניסטיים והיכרות עם מרכיבי מורשת התרבות החומרית.
  - ◆ שיטות מחקר בשימור ויישומן.
  - ◆ שיטות תיעוד.
  - ◆ שיטות טיפול ושימור מעשי.
- בלימודים ישולבו סיורים רבים וסדנאות בהוראת מומחים בשימור, כמו כן יחויב כל סטודנט בביצוע עבודה מעשית מונחית (סטאז') אשר תתבצע במסגרת פרויקט או מעבדת שימור פעילים.

קהל היעד

המגמה פתוחה לבעלי תואר ראשון הבאים מרקעים שונים ומגוונים. יתקבלו בעלי תואר ראשון במקצועות רלוונטיים כגון לימודי שימור, גיאוגרפיה, לימודי ארץ ישראל, ארכיאולוגיה, היסטוריה כללית, מזרח התיכון, אדריכלות, תולדות האמנות, אמנות יצירה, כימיה, אקולוגיה, מדעים וכל תחום אחר שיש לו זיקה לשימור. כמו כן יתקבלו אנשי רשויות ומוסדות ציבוריים אשר עובדים בשימור: משמרים ואנשי תכנון, אנשי ניהול ותיעוד של שימור.

תנאי הקבלה לתכנית

- ◆ תואר ראשון ממוסד מוכר בארץ או בחו"ל במקצועות רלוונטיים (לעיל)
- ◆ ציון סופי של 80 לפחות בלימודי התואר הראשון
- ◆ ראיון אישי
- ◆ ניסיון בשימור יהווה יתרון

הרכב הקורסים

- במהלך הלימודים יצבור הסטודנט, במסלול א', קורסים שויי ערך ל-32 שש"ס ובמסלול ב', קורסים שווי ערך ל-40 שש"ס, לפי הפירוט הבא:
- א. קורסי ליבה – 16 שש"ס, חובה בשנה א'.
  - ב. קורסי התמחות – 10 שש"ס, חובה בשנה ב'.
  - ג. קורסי בחירה – 6 שש"ס (במסלול א'). קורסים אלו ייבחרו ממגוון הקורסים המתקיימים ע"י חוגים שונים באוניברסיטה (לאחר ייעוץ ותאום), . במסלול ב' יילמדו הסטודנטים 14 שש"ס ממגוון קורסי הבחירה.
  - ד. התמחות מעשית מונחית (סטאז') - הסטאז' יתבצע על ידי הסטודנטים בפרויקט שימור מוכר תוך כדי הנחיה. במסגרת הסטאז' יאסוף הסטודנט שעות התנסות מעשית שיהוו תנאי הכרחי לקבלת התואר. הסטאז' יתבצע במהלך הלימודים או לאחר סיום כל הקורסים. הסטודנטים יידרשו להגיש דו"ח מפורט על עבודתם בסטאז'.

מסלול א' (מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה): 32 שש"ס שבהן כתיבת שתי עבודות סמינריוניות, ועבודת גמר מחקרית (תיזה). התיזה תהווה 50% מהציון הסופי לתואר. בנוסף ישתתף כל סטודנט במהלך הלימודים בסטאז' שבו יצבור שעות התנסות מעשית שתלווה בהנחיה. הלימודים במסלול זה יימשכו שנתיים עד שלוש שנים.

מסלול ב' (מסלול ללא תיזה): 40 שש"ס שבהן כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות, והגשת פרויקט סיום שיהווה 15% מהציון הסופי לתואר. בנוסף ישתתף כל סטודנט במהלך הלימודים בסטאז' שבו יצבור שעות התנסות מעשית שתלווה בהנחיה. הלימודים במסלול זה יימשכו שנתיים.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' גיא בר-עוז

תנאי קבלה

רשאים להגיש מועמדותם כתלמידים לתואר דוקטור כל בעלי תואר שני (מ"א) בארכיאולוגיה מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל, שהשיגו לפחות ציון סופי "טוב" (80) בלימודיהם לתואר שני, וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת הגמר המחקרית למ"א.

בשל אופיו הבינתחומי של החוג, יכולים להתקבל ללימודי תואר שלישי גם תלמידים שיש להם תואר שני בתחומים משיקים ומשלימים לארכיאולוגיה. תלמידים אלה יידרשו לשיעורי השלמה בארכיאולוגיה בהתאם להשכלתם האקדמית ולנושא עבודת הדוקטורט, לפי החלטת יו"ר הוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי וראש החוג.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי נחלקים לשני שלבים:

תלמיד מחקר שלב א' – שנה (2 סמסטרים מקבלת התלמיד עד הגשת הצעת המחקר).

תלמיד מחקר שלב ב' – לא יותר משלוש שנים (מאישור הצעת המחקר עד הגשת העבודה).

בקשת הקבלה שתופנה לוועדה החוגית תכלול את המסמכים הבאים בשני העתקים:

1. קורות חיים בעברית ובאנגלית.
2. העתקים מתעודת "בוגר" ו"מוסמך".
3. גליונות ציונים מאושרים לב"א ומ"א.
4. שתי המלצות מאנשי אקדמיה כאשר אחת מהן ממדריך התיזה למ"א (ההמלצות ישלחו ישירות למוזכירות החוג).
5. אישור בכתב על הסכמת מנחה לעבודת הדוקטורט.
6. הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע מאושרת על ידי המחה המיועד.
7. תקציר נושא המחקר באנגלית.

בשלב א' יכין התלמיד הצעת מחקר ויגישה בחתימת המנחה לאישור הוועדה חוגית לתואר שלישי. בסמכותו של המנחה להחליט אם למנות לתלמיד וועדה מלווה. אישור סופי יינתן על ידי הרשות ללימודים מתקדמים. עם קבלת האישור יעבור התלמיד למעמד תלמיד מחקר שלב ב'. המנחה יקבע לתלמיד את תוכנית הלימודים שלו ואת היקפה. הוועדה החוגית תאשר את התכנית.

יצוין כי גם בוגרי החוג לארכיאולוגיה יכולים להידרש לשיעורי השלמה על פי החלטת המנחה או יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי.

הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בע"פ) בקורסים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם. בסמינריונים נדרשת רק השתתפות פעילה.

תלמיד אשר במסגרת הלימודי התואר השני שלו לא למד שפת מחקר שניה ברמת מתקדמים, חייב להשלים חובה זו.

עם סיום עבודת המחקר, תוגש העבודה מודפסת ובחתימת המנחה לוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי. הוועדה תדון בעבודה ותחליט אם לאשרה לשיפוט או לדרוש תיקונים. לאחר אישור העבודה לשיפוט תערך בדיקה אם אכן מולאו כל החובות כנדרש על פי התקנון. העבודה תועבר לרשות ללימודים מתקדמים לשיפוט בהתאם לנהלים.

מסלול ישיר לדוקטורט

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים בהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות. התלמיד נדרש ללמוד קורסים מתוכנית המ"א של החוג במסלול א' בהיקף של 26 שש"ס. פרטים נוספים ניתן למצוא בתקנון לימודי תואר שני ושלישי בשנתון זה ובאתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים. המועמדים המעוניינים במסלול זה יפנו ליו"ר וועדת הדוקטורט או לראש החוג. יש לעיין בפרק על לימודי תואר שלישי המופיע בחלקו הראשון של השנתון.

בית-הספר להיסטוריה

תכנית לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

מ"מ ראש בית הספר: פרופ' ראובן שניר

ביה"ס להיסטוריה מאגד בתוכו את חמשת החוגים ההיסטוריים: היסטוריה כללית, היסטוריה של מזה"ת, תולדות ישראל, לימודי ארץ-ישראל ותולדות האמנות. מטרת ביה"ס להגביר את שיתוף הפעולה בין החוגים להיסטוריה תוך העשרת תכניות הלימודים לתארים מתקדמים. בד בבד עם פעילות ההוראה, ביה"ס מקיים פעילות אקדמית ענפה לחברי סגל ולתלמידי מחקר בשיתוף מכוניס וקתדראות. הפעילות כוללת: כנסים, ימי עיון, סימפוזיונים, סמינרי מחקר, סדנאות והרצאות אורח מהארץ ומחו"ל. ביה"ס מקיים מספר תכניות לימודים ייחודיות:

תכנית לימודים לתואר שני

תכנית התמחות במלחמה ושלום

ראש התכנית: פרופ' אריה כוכבי

התכנית תבחן את מכלול ההקשרים החברתיים, הכלכליים, התרבותיים, המשפטיים, הצבאיים והדיפלומטיים המשתנים של מלחמה ושלום באירופה, בארצות הברית, במזרח אסיה ובמזרח התיכון. לצד המימד הגלובלי יושם דגש על תהליכי מלחמה ושלום בארץ ישראל כמקרה בוחן.

בתכנית יידונו: מלחמות העולם, המלחמה הקרה, מלחמות אזרחים, "מלחמת תרבויות", טרור, פשעי מלחמה, אמנות בינלאומיות, ועידות שלום ובתי משפט בינלאומיים. התכנית נותנת ביטוי לגישות מחקריות המתפתחות בשני העשורים האחרונים בתחום הדיסציפלינה ההיסטורית בכל הקשור לחקר תופעות השלום והמלחמה.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד (אחד החוגים ההיסטוריים השייכים לביה"ס) והרשות ללימודים מתקדמים.

בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה יעברו ועדת קבלה בחוג והיא שתקבע את הצורך בלימודי השלמה והיקפם.

מבנה לימודים

תכנית הלימודים תורכב מקורסים המועברים בתוך החוגים השייכים לביה"ס (היסטוריה כללית, תולדות ישראל, לימודי א"י, היסטוריה של מזה"ת ותולדות האמנות); קורסים ייחודיים במסגרת ביה"ס להיסטוריה וקורסים המתקיימים בחוגים אחרים באוניברסיטה.

לתכנית יהיו שני מסלולים:

מסלול א' הכולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות ועבודת תזה	32 שש"ס
מסלול ב' הכולל כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות ובחינת גמר	36 שש"ס

שתי התכניות תכלולנה שלושה אשכולות **לפי הפירוט הבא:**

מסלול א'

אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של	8 שש"ס
אשכול חוגי – קורסים בהיקף של	10 שש"ס
אשכול בחירה – קורסים בהיקף של	14 שש"ס
סה"כ	32 שש"ס

מסלול ב'

אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של	8 שש"ס
אשכול חוגי – קורסים בהיקף של	12 שש"ס
אשכול בחירה – קורסים בהיקף של	16 שש"ס
סה"כ	36 שש"ס

שקלול הציונים:

מסלול א':	מסלול ב':
תזה	בחינה
50%	30%
עבודות סמינריוניות	עבודות סמינריוניות
20%	30%
קורסי בחירה	קורסי בחירה
30%	40%
סה"כ	סה"כ
100%	100%

בסיום התואר תוענק תעודת מוסמך בחוג בו למד הסטודנט עם ספח התמחות בלימוד מלחמה ושלום.

תכנית לימודים לתואר שני

בהתמחות במדעי הדתות

ראש התכנית: פרופ' אריה קופסקי

מטרת התוכנית

מטרת הלימודים היא להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של תופעות ומסורות דתיות, להקנות לתלמידים את ידיעת הבעיות, המושגים ודרכי המחקר של חקר הדת, הן על ידי לימודים שיטתיים והשוואתיים והן על ידי לימודי התמחות. התוכנית נועדה להביא בפני תלמידיה את מגוון הדיסציפלינות המחקריות של דתות ורעיונות דתיים ולאפשר לתלמידים העמקה באחת הדיסציפלינות והכנה לקראת מחקר בתחום בו בחרו. התוכנית תעודד חשיפה למגוון רחב של מערכות דתיות, בעבר ובהווה, ולעולמן החברתי, הרוחני, הריטואלי והחוויתי, כדי לאפשר לתלמידיה הבנה רחבה ומעמיקה ככל האפשר של התופעה הדתית בכללותה.

תנאי הקבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציין סופי של 76 לפחות.
2. מועמדים אשר יידרשו להשלים קורסים ינותבו ללימודי השלמה בהיקף אשר ייקבע ע"י יועצי התכנית וועדת המ"א, בהתאם ללימודים הקודמים של המועמד. יש להשיג ממוצע של 80 לפחות בקורסי השלמה על מנת להמשיך בלימודי התואר השני.
3. תלמידים המתקבלים לתוכנית במסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה) ואינם שולטים בשפת המקורות (יוונית, לטינית, וכו') של תחום התמחותם ברמת מכינה, יידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'.

תכנית הלימודים

- א. שני קורסי ליבה בהיקף 8 שש"ס מתוך הקורסים הבאים (כל אחד 4 שש"ס):
 מבוא למדעי הדתות
 פסיכולוגיה של הדת
 מבוא לפילוסופיה של הדת
 סוגיות בפילוסופיה של הדת
 טבע האלוהות
- ב. קורסי ליבה מתוך כלל לימודי הבחירה בתחום התמחות בהיקף 12-20 שש"ס (בהתאם לחוג הלימודים אליו רשום התלמיד ובהתאם למסלול הלימודים) עפ"י הנושאים הבאים:
 דתות המזרח הקרוב הקדום (החוג למקרא)
 דתות העולם היווני-רומי (החוג להיסטוריה כללית)

נצרות (החוג להיסטוריה כללית)
 דתות הודו וסין (החוג ללימודי אסיה *)
 דתות פרה-קולומביאניות (החוג להיסטוריה כללית)
 יהדות (החוג לתולדות ישראל)
 אסלאם (החוג להיסטוריה של המזה"ת)

ג. קורסי בחירה מהפקולטה למדעי הרוח או מדעי החברה בהיקף **4-12 שש"ס** (בהתאם למסלול הלימודים)

מבנה הלימודים

לימודי התכנית יתקיימו בשני מסלולים:

1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה) – סה"כ 28 שש"ס*
2. מסלול ב' – כולל עמידה בבחינת גמר – סה"כ 36 שש"ס

*סטודנטים במסלול א' שאינם שולטים בשפת המקור הקשורה למחקרם (יוונית, לטינית וכו') ברמת מכינה, ידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'. בנוסף מחויבים הסטודנטים בלימודי שפה זרה מודרנית בהתאם לתחום ההתמחות (עדיף צרפתית או גרמנית) ברמת מתקדמים בהיקף של 8 שש"ס.

שקלול הציונים

מסלול א'

שתי עבודות סמינריוניות	20%
ממוצע הציונים בקורסים	30%
עבודת גמר מחקרית (תזה)	50%

מסלול ב'

שלוש עבודות סמינריוניות	45%
ממוצע הציונים בקורסים	35%
בחינת גמר	20%

משך הלימודים

התוכנית תתפרש על שתי שנות לימוד (ארבעה סמסטרים) במסלול ב' ושנת לימודים נוספת לצורך השלמת עבודת הגמר המחקרית (תזה) במסלול א'.
 בסיום התואר תוענק תעודת מוסמך בחוג בו למד הסטודנט עם ספח התמחות בלימודי מדעי הדתות.

התכנית ללימודי יוון

ראש התכנית: ד"ר ז'ני הורוביץ

התכנית ללימודי יוון בחסות קרן אונסיס מציעה תכנית בנושא לימודי יוון המודרנית ולימודים ביזנטיים במסגרת בית הספר להיסטוריה, החוג ללימודים רב תחומיים והמחלקה לשפות. התכנית מספקת מספר רב של קורסים בנושאים מגוונים.

ניתן לבחור קורסים במסגרת ובהשלמת חוגי הלימוד, או לקחת את כל התכנית כמקבץ לימודים ובסוף התואר לקבל ספח המכיר בלימודי יוון.

התכנית מאפשרת התמחות בתארים מתקדמים בשת"פ עם חוגים אחרים.

המקבץ ללימודי יוון המודרנית

הקורסים בתכנית ללימודי יוון המודרנית מציעים גישות שונות מקיפות ורב תחומיות בשפה, אומנות, ספרות, תרבות, היסטוריה ומדיניות של יוון, מנפילת האימפריה הביזנטית עד ימינו. באמצעות מבחר רחב של קורסים, מתמודדים הסטודנטים מול מגוון רחב של נקודות מבט להבנת המציאות ההיסטורית, חברתית, פוליטית ודתית של יוון בת זמננו. הקורסים מאפשרים להכיר את הדרכים בהן יוון הטמיעה את השלבים השונים שאירעו במהלך התהווה כמדינה עצמאית והפכה אותם למציאות אחידה בתרבותה. כמו כן, במסגרת הלימודים נחשפים התלמידים למסורות ספרותיות ואומנותיות של ארץ הנחשבת בעיני העולם המערבי לערש התרבות.

המקבץ ללימודים ביזנטיים

במסגרת התכנית ללימודי יוון מתקיים מקבץ בלימודים ביזנטיים במטרה למלא את הפער שנוצר בין לימודי יוון העתיקה ולימודי יוון המודרנית. המקבץ נועד להפגיש את הסטודנטים עם תרבות עשירה אשר השפעתה מורגשת בתחומים רבים בתולדות ובנוף א"י, כפי שאף השפיעה בצורה משמעותית על התפיסות המודרניות הן ביוון ובעולם האורתודוקסי והן במערב. מוצעים קורסים בתולדות ביזנטיון והאימפריה הרומית המזרחית מהקמת קונסטנטינופול ועד נפילתה בסוף המאה ה-15. כמו כן מוצעים שיעורים בספרות, ארכיאולוגיה ובאומנות ביזנטית בליווי סיורים.

הקורסים פתוחים לסטודנטים ולקהל הרחב.

פרטים והרשמה לשנת הלימודים

מרכזת התכנית ללימודי יוון, גב' לימור פרידאן-מדר, טלפון 04-8240851

פקס 04-8249010

דוא"ל: flimor@univ.haifa.ac.il

היסטוריה כללית

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר נירה פנסר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' אפרים דוד, פרופ' מרים ירדני (אמריטוס), פרופ' אריה כוכבי, פרופ' סופיה מנשה, פרופ' מיכל סובל (אמריטוס), פרופ' חנוך צ'ייק, פרופ' רון רובין (חל"ת).

פרופסור חבר: פרופ' דוד גולן (אמריטוס), פרופ' עמוס מגד, פרופ' בן-ציון פינצ'וק (אמריטוס), פרופ' יוסי ציגלר, פרופ' חיה שפייר-מקוב.

מרצה בכיר: ד"ר עוזי אלידע, ד"ר יגאל וגנר (אמריטוס), ד"ר מנחם לוז, ד"ר גלעד מרגלית, ד"ר נירה פנסר, ד"ר ערן שלו.

מרצה: ד"ר אורי אמיתני, ד"ר צור שלו.

עמית הוראה: ד"ר יהודית ברונשטיין, ד"ר נועם כוכבי, ד"ר איריס סולימני, ד"ר נטע שטיינברג.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' אתי מרום**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

קומה 13, חדר 1302

טלפון: 04-8240907 פקס: 04-8249195

דוא"ל: emarom@univ.haifa.ac.il

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

הלימודים בחוג מיועדים להקנות לתלמידים ידע וכלים להבנת תהליכים היסטוריים עם דגש על אירופה ואמריקה היונקות מן המורשת של יוון, רומא והתרבות הנוצרית. תכנית הלימודים מציעה מגוון קורסים העוסקים בסוגיות בתחומי ההיסטוריה הפוליטית, החברתית, הכלכלית, התרבותית והמגדרית. הלימודים מכשירים את התלמידים לחשיבה עצמאית ולגישה ביקורתית.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

מסלולי הלימוד

הלימודים מתקיימים במסלול הדו-חוגי ובמסלול החד חוגי ומקיפים ארבע תקופות – העת העתיקה, ימי הביניים, העת החדשה והעת החדשה. במסגרת כל תקופה נלמדים שיעורים (הרצאות פרונטליות), תרגילים, שפה זרה ברמת מתחילים (סמסטר א'+ב'), סדנא למיומנויות מחקריות, פרוסמינרים וסמינרים.

המסלול הדו-חוגי

מבנה הלימודים

שנה א'

מערכת הלימודים מורכבת מ-4 שיעורים למתחילים (2 שש"ס 2 נ"ז כל אחד); 4 תרגילים (4 שש"ס 4 נ"ז כל אחד) וכן סדנא למיומנויות מחקריות (2 שש"ס 2 נ"ז).
שפה זרה – ראה שנה ב'.

שנה ב'

מערכת הלימודים מורכבת מ-3 פרוסמינרים (4 שש"ס 5 נ"ז כל אחד).

שפה זרה

כל תלמידי החוג ילמדו בשנה השנייה ללימודיהם לטינית או שפה אחרת שאינה שפת-אמם ברמת מתחילים (סמסטר א'+ב' בהיקף של 4 שש"ס 4 נ"ז). ניתן להשלים חובה זו בשנה א'.

שנה ג'

מערכת הלימודים כוללת 2 סמינרים בשתי תקופות שיבחרו על-פי תחומי העניין של התלמיד (4 שש"ס 6 נ"ז כל אחד) וכן שיעור היסטוריוגרפי (2 שש"ס 3 נ"ז).
* הערה: ניתן לדחות שיעור ותרגיל משנה א' לשנה ב' (ראה דרישות מעבר).

שנה אקדמית	שעות סמסטריאליות	נקודות זכות	העת העתיקה
(א)	2	2	שיעור
(א)	4	4	תרגיל
(ב)	4	5	פרוסמינר *
ימי הביניים			
(א)	2	2	שיעור
(א)	4	4	תרגיל
(ב)	4	5	פרוסמינר *
העת החדשה			
(א)	2	2	שיעור
(א)	4	4	תרגיל
(ב)	4	5	פרוסמינר *
העת החדשה			
(א)	2	2	שיעור
(א)	4	4	תרגיל
(ב)	4	5	פרוסמינר *
(ג)	2	3	שיעור היסטוריוגרפי
(ג)	4	6	סמינר א'
(ג)	4	6	סמינר ב'
(א)	2	2	סדנא למיומנויות מחקריות
(ב)	4	8	לטינית או שפה אחרת שאינה שפת-אם
56 שש"ס 60 נ"ז			סה"כ

* יש לבחור 3 פרוסמינרים מבין 4 הפרוסמינרים המוצעים, אחד בכל תקופה.

דרישות מעבר

- כל האמור בתקנון הלימודים לתואר ראשון חל על תלמידי החוג.
- קיימת חובת נוכחות של התלמיד בקורסים. השתתפותו של תלמיד בקורס תבוטל אם נוכחותו לא תהא מספקת (80% לפחות). לא תישלח התראה.
- תלמיד שלא השלים לימודי שיעור ותרגיל בתקופה מסויימת לא יוכל להשתתף בפרוסמינר של אותה תקופה.
- על התלמיד לסיים לימודי אנגלית כשפה זרה טרם ירשם לקורסים מדרג 3 (סמינרים ושיעור מתקדם).

5. תלמיד יתקבל לשנה ג' לאחר שמילא את כל חובותיו בשנה ב', כולל סדנא למיומנויות מחקריות ולימודי שפה זרה.
6. עבודה סמינרית תוגש למזכירות החוג בשני עותקים. עותק אחד יועבר למרצה, ועותק שני ישלח בדוא"ל ויישמר במזכירות החוג. תאריך אחרון להגשת העבודה הוא תחילת שנת הלימודים העוקבת בין אם נלמד הקורס בסמסטר א' או בסמסטר ב'.
7. **סיום חובות לתואר:** לאחר שהשלימו חובותיהם האקדמיות לתואר ראשון, יפנו התלמידים למרכזת החוג אשר תעביר את שקלול ציוניהם למדור בוגרים, בתנאי שאישרו בחתימת ידם את ממוצע ציוניהם הסופי. לאחר סגירת התיק לא ניתן לשפר ציונים.

המסלול החד-חוגי

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להרחיב את השכלתם ההיסטורית של התלמידים, ולהעמיק את ידיעותיהם בנושאים ספציפיים לפי בחירתם. מסגרת זו מאפשרת לתלמידים לבחור מקבצי לימוד מחוגים אחרים ומפוקלטות אחרות, ובכך מספקת להם גישה רב תחומית.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג.

מבנה הלימודים

על מכסת הקורסים של המסלול הדר-חוגי מתווסף סמינר (6 נ"ז) בתחום ההתמחות בו בחר התלמיד וכן שפה זרה נוספת ברמת מתחילים ומתקדמים (8 נ"ז), סה"כ 74 נ"ז במסגרת החוג.

כמו כן, יבחר התלמיד במסלול החד-חוגי 3 מיקבצים אותם ירכיב בהתייעצות עם יו"ר ועדת ב"א. שניים מבין שלושת המקבצים יבחרו מבין רשימת המקבצים ההיסטוריים הקיימים. קיימת אפשרות להרכבת מקבץ שלישי על בסיס לימודים קודמים (מותנה באישור יו"ר ועדת ב"א).

דרישות מעבר

דרישות המעבר במסלול החד-חוגי זהות לאלו הנהוגות במסלול הדר-חוגי. באשר למיקבצים: התלמידים יעמדו במטלות הנדרשות בקורסים בהם למדו. כמו כן, גישו עבודה סמינרית באחד מהסמינרים בהם ישתתפו במיקבץ.

הקלה לבוגרי ביה"ס לתיירות של אוני' חיפה

בוגרי ביה"ס לתיירות של אוניברסיטת חיפה המעוניינים ללמוד בחוג לתואר ראשון, יקבלו הכרה של 20 נ"ז במסלול החד-חוגי, ושל 9 נ"ז במסלול הדר-חוגי.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה. מועמדים מעל גיל 30 יוכלו להתקבל ללא בחינה פסיכומטרית על סמך הישגי תעודת הבגרות (ממוצע של 75 לפחות). החל משנה"ל תש"ע יוכל כל סטודנט בחוג ללמוד קורסים הניתנים בחוגי ביה"ס להיסטוריה (תולדות ישראל, לימודי א"י, תולדות האמנות, היסטוריה של מזה"ת). הקורסים הניתנים להמרה הם: סדנא (2 נ"ז) ו/או פ"ס (5 נ"ז) ו/או היסטוריוגרפי (3 נ"ז).

הוראת ההיסטוריה

מסלול מואץ ואישי לתואר ראשון ושני (כולל תעודת הוראה).

מטרת הלימודים

התוכנית משותפת לחוג להיסטוריה כללית ולחוג ללמידה, הוראה והדרכה. המסלול ייחודי ומאפשר לימודים לתואר ראשון ושני בשמונה עד עשרה סמסטרים. במהלכו ילמדו התלמידים לתואר ראשון במסלול דו-חוגי בחוג להיסטוריה כללית ובחוג ללמידה הוראה והדרכה (כולל תעודת הוראה בהיסטוריה). בשנה השלישית, במידה ויעמדו בדרישות, יוכלו התלמידים להתקבל למסלול מואץ ואישי בנושא הוראת ההיסטוריה.

מטרת הלימודים היא הרחבה והעמקה בתחומי הדעת הייחודיים לכל חוג לצד רכישת ידע עשיר בהוראת הדיסציפלינה, הקניית כלים הדרושים לחקר סוגיות פדגוגיות העולות מהוראת ההיסטוריה ולעיסוק בהן.

תנאי הקבלה לב"א

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על ידי החוג להיסטוריה כללית והחוג ללמידה, הוראה והדרכה.
2. ראיון אישי.
3. קבלת מועמדים לב"א שלא עמדו ברמת הסף של החוג ללמידה, הוראה והדרכה תישקל על סמך הראיון האישי, ותותנה בציון ממוצע של 85 בסוף שנה א' בשני החוגים.

תנאי הקבלה למ"א

- ללימודי התואר השני יתקבלו מועמדים שסיימו לפחות ארבעה סמסטרים במסגרת לימודי התואר הראשון בתוכנית המשולבת, ושיעמדו בקריטריונים הבאים:
1. ממוצע משוקלל של 85 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד בלימודי התואר הראשון.
  2. ראיון אישי.
  3. תלמיד שלא יעמוד בתנאי הסף למ"א יסיים בתום שנה ג' את לימודיו בתוכנית, ויהיה זכאי לתואר בוגר בחוגים היסטוריה כללית ולמידה, הוראה והדרכה, וכן לתעודת הוראה בהיסטוריה.
  4. התלמיד יסיים את חובות השמיעה לתואר הראשון במהלך שנה ג', ויצגי את אישור הזכאות לתואר ראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני (סמסטר א' של שנה ד'), כתנאי להמשך לימודיו בסמסטר ב'.

5. ללימודי המוסמך במסגרת התוכנית יוכלו להצטרף גם בוגרי חוגים היסטוריים אחרים, שיעמדו בתנאי הסף הנוכריים למ"א. תלמידים אלה יחויבו בהשלמות על פי הרקע האקדמי שלהם.

משך הלימודים

משך הלימודים לתואר ראשון ושני יהיה שמונה עד עשרה סמסטרים (כולל תעודת הוראה).

ב"א ותעודת הוראה

הלימודים יתקיימו במתכונת דו-חוגית במסגרת החוג להיסטוריה כללית והחוג ללמידה, הוראה והדרכה, ויכללו גם הכשרה לתעודת הוראה.

משך הלימודים הוא שישה סמסטרים. בסמסטר החמישי (שנה ג') יוכל התלמיד להתחיל בלימודי המוסמך בהיקף של 4-8 שש"ס מבין קורסי הבחירה למ"א, על סמך הישגיו האקדמיים, ובהתאם לעמידה בדרישות הרשות ללימודים מתקדמים.

לימודי המ"א

הלימודים לתואר מוסמך יתקיימו בשני המסלולים: במסלול א' (כתיבת תזיה) ובמסלול ב' (בחינת גמר).

במסלול א' יכתוב התלמיד שתי עבודות סמינריות, אחת בחוג להיסטוריה כללית ואחת בחוג ללמידה, הוראה והדרכה, וכן עבודת תזיה בהוראת ההיסטוריה. משך הלימודים במסלול זה יהיה עד ארבעה סמסטרים במהלכם ילמד התלמיד 30 שש"ס ויגיש את עבודת הגמר לשיפוט.

במסלול ב' יכתוב התלמיד שלוש עבודות סמינריות, שתיים בחוג להיסטוריה כללית ואחת בחוג ללמידה, הוראה והדרכה, ויבחן בבחינת גמר. משך הלימודים במסלול זה עד שלושה סמסטרים במהלכם ילמד התלמיד 36 שש"ס ויבחן בבחינת הגמר.

תוכנית הלימודים

שנה א'

החוג להיסטוריה כללית

שוג	שעות	נקודות
4 שיעורים תקופתיים	8	8
3 תרגילים תקופתיים	12	12
תרגיל ייעודי	4	4
סדנא למיומנויות מחקר	2	2
סה"כ	26	26

החוג ללמידה הוראה והדרכה

9	9	3 מבואות בפסיכולוגיה, בסוציולוגיה, בפילוסופיה
3	3	קורס מבוא במחקר כמותי א'
6	6	3 מבואות בלמידה והוראה
2	2	2 מבואות לייעוץ וחינוך מיוחד
20	20	סה"כ

שנה ב'

החוג להיסטוריה כללית

שעות	נקודות	סוג
8	10	2 פרוסמינרים
4	4	שיעור משלים-שיעור מבוא בחוג לתוע"י/לימודי א"י
8	4	שפה זרה ברמת מתחילים
20	18	סה"כ

החוג ללמידה הוראה והדרכה

3	3	קורס במחקר כמותי ב'
3	3	קורס במחקר איכותני
8	8	4 קורסים בלמידה והוראה
4	4	קורס בהוראת המקצוע א'
8	3	התנסות מעשית
26	21	סה"כ

שנה ג'

החוג להיסטוריה כללית

שעות	נקודות	סוג
8	12	2 סמינרים
2	3	שיעור היסטוריוגרפי
10	15	סה"כ קורסים לב"א
4-8	-	קורסי בחירה למ"א (*)
4-8	-	סה"כ קורסים למ"א
14-18		סה"כ

החוג ללמידה הוראה והדרכה

4	4	סמינריון מחקרי
4	4	סטודיו
4	4	שיעור משלים
4	6	סמינר דידקטי
3	8	התנסות מעשית
19	26	סה"כ

* הערה: קורסי הבחירה למ"א יילקחו מבין הקורסים מדרג 3-4 של החוג ללמידה, הוראה והדרכה ו/או מבין קורסים בדרגים אלו, התואמים את תוכנית הלימודים בבתי הספר, והניתנים בחוגים ההיסטוריים.

לימודי המ"א: שנה ד'-ה'

מסלול ב'	מסלול א'	
2 סמינרי התמחות 4 שש"ס כ"א 8 שש"ס	4 שש"ס	החוג להיסטוריה כללית
2 סמינרים מתודולוגיים או סמינר מתודולוגי וק"מ 2 שש"ס כ"א. 4 שש"ס	2 סמינרים מתודולוגיים 2 שש"ס כ"א 4 שש"ס	
קורסי בחירה בחוג 4 שש"ס	2 שש"ס	ק"מ
קורסי בחירה בחוגים היסטוריים 4 שש"ס	4 שש"ס	קורסי בחירה בחוגים היסטוריים
קורס דידקטי מתקדם 4 שש"ס	4 שש"ס	סמינר בחקר הוראת ההיסטוריה
-		
לימודים בחקר הוראת תחום הדעת היסטורי 8 שש"ס	4 שש"ס	לימודים בהוראת ההיסטוריה
קורסי בחירה במגמה לפיתוח מערכות חינוך 4 שש"ס	4 שש"ס	קורסי בחירה במגמה לפיתוח מערכות חינוך
36 שש"ס	30 שש"ס	סה"כ

(*) ניתן להשלים את מכסת לימודי הבחירה בחוג להיסטוריה כללית (4-8 שש"ס) כבר בשנה ג'.

שקלול ציונים במסלול א':

כלל הקורסים בשני החוגים – 50%

שתי עבודות סמינריות – 25%

עבודת הגמר המחקרית (תיזה) – 25%

שקלול ציונים במסלול ב':

כלל הקורסים בשני החוגים – 35%

שלוש עבודות סמינריות – 35%

בחינת הגמר – 30%

זכאות לתואר

תלמיד שיעמוד בכל המטלות והחובות יהיה זכאי לתואר מוסמך האוניברסיטה "בהוראת ההיסטוריה" המשותף לפקולטה למדעי הרוח ולפקולטה לחינוך.

לפרטים נוספים ניתן לפנות למזכירות החוג להיסטוריה כללית טל: 04-8240907

ולמזכירות החוג למלידה, הוראה והדרכה טל: 04-8249086

מידע לתלמידי החוג המועידים עצמם להוראה

תלמידי המועידים עצמם להוראת היסטוריה חייבים בשיעורי השלמה. ההיקף והתוכן של שיעורי השלמה תלויים בחוג הלימודים השני לב"א. נא ראו הנחיות מפורטות בתוכנית הלימודים של החוג למלידה, הוראה והדרכה בפרק השלמות לתלמידים הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים קודמים בחוג אחר או במוסד אקדמי אחר, יגיש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי הכולל פירוט ציוניו מהמוסד בו למד למזכירות החוג.

י"ר ועדת ב"א ידון בבקשת המועמד ויחליט על סמך מסמכיו על תנאי קבלתו, ועל מידת ההכרה בלימודיו הקודמים. אין חובה להכיר בלימודים קודמים. היקף הנקודות שיוכר יהיה, בכל מקרה, לגופו של עניין ובהתאם למבנה הלימודים בחוג.

המסלול למצטיינים – מיועד לתלמידים שממוצע ציוניהם בסוף שנה ב' עומד על 87 ומעלה. במסגרת מסלול זה ישתתפו התלמידים בקורס שיכשירם לקראת לימודי המ"א.

המסלול המואץ למ"א – מיועד לתלמידי שנה ג' בתואר ראשון. אנא הסתכלו בפרק העוסק בלימודי מ"א.

שקלול ציונים

במסלול הדו-חוגי

10%	4 שיעורים
18%	4 תרגילים
5%	סדנא למיומנויות מחקריות
2%	שפה זרה
30%	3 פרוסמינרים
30%	2 סמינרים
5%	שיעור היסטוריוגרפי
100%	סה"כ

במסלול החד-חוגי

8%	4 שיעורים
12%	4 תרגילים
4%	סדנא למיומנויות מחקריות
2%	שפה זרה מתחילים
4%	שפה זרה מתחילים + מתקדמים
20%	4 פרוסמינרים
20%	3 סמינרים
5%	שיעור היסטוריוגרפי
25%	מקבצים
100%	סה"כ

פרטים נוספים באתר החוג באינטרנט: www.history.haifa.ac.il

הלימודים לתואר שני (מ"א) יו"ר ועדת המ"א: ד"ר גלעד מרגלית

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר השני היא להעמיק את ההשכלה ההיסטורית של התלמידים ולהקנות להם את הכלים הדרושים לעיסוק במחקר היסטורי. לשם כך מתמחים התלמידים בתקופה אחת (העת העתיקה, ימי הביניים, העת החדשה או העת החדשה), או בנושא מסוים שאינו מוגבל לתקופה מסוימת, ומשתתפים בלימודים אינטגרטיביים, המשותפים לכל התקופות.

תנאי קבלה

- א. למסלול א' רשאים להתקבל בוגרי תואר ראשון באחד מחוגי ההיסטוריה שציונם בו הוא 80 לפחות, והשיגו ציון של 80 לפחות בחוג השני.
- ב. למסלול אישי רשאים להתקבל בוגרי תואר ראשון באחד מחוגי ההיסטוריה שציונם הסופי בלימודי תואר ראשון בשני החוגים הוא 80 לפחות.
- ג. למסלול ב' רשאים להתקבל בוגרי תואר ראשון באחד מחוגי ההיסטוריה שציונם בו הוא 80 לפחות, והשיגו ציון 76 לפחות בחוג השני.
- ד. בוגרי חוגים אחרים יידרשו ללימודי השלמה לפי החלטת ועדת המ"א החוגית.
- ה. בחינת ידע בעברית – מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה במהלך לימודיו כתנאי לזכאותו לתואר.
- ו. במידת הצורך ראיון עם יו"ר ועדת מ"א.
- ז. מעבר בין מסלולים: כל תלמיד במסלול ב' יוכל בתום שנה א' לבקש לעבור למסלול א'.
תנאי המעבר:
  1. ממוצע ציונים (מינימום של 14 שש"ס, כולל עבודה סמינריונית אחת) הוא 86.
  2. הציון המינימאלי של העבודה הסמינרית 90.
  3. מכתב ממורה בחוג המאשר את התאמתם למחקר ואת נכונותו להנחותם.

מסלולי הלימוד

- הלימודים מתנהלים באחד מארבעה מסלולים:
1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).
  2. מסלול ב' – עם בחינת גמר.
  3. מסלול אישי – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).
  4. מסלול מואץ – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

משך הלימודים

- משך הלימודים במסלול א' ובמסלול אישי הוא שנתיים-שלוש.
משך הלימודים במסלול ב' הוא 3 עד 4 סמסטרים.
משך הלימודים במסלול מואץ הוא 4 שנים (תואר בוגר ותואר מוסמך).

מסלול א'

היקף הלימודים במסלול זה הוא 28 ש"ס, לפי החלוקה כדלקמן:

שנה א'		שנה ב'	
סמינר התמחות	4 שש"ס	סמינר התמחות	4 שש"ס
סמינר מתודולוגי	2 שש"ס	סמינר מתודולוגי	2 שש"ס
סמינר מחקר א'	2 שש"ס	סמינר מחקר ב'	2 שש"ס
קריאה מודרכת	2 שש"ס	קריאה מודרכת	2 שש"ס
<u>קורסי בחירה בחוג</u>	<u>4 שש"ס</u>	<u>קורסי בחירה מחוץ לחוג</u>	<u>4 שש"ס</u>
סה"כ	14 שש"ס	סה"כ	14 שש"ס

הערות

- קורסי בחירה – לפחות 4 שש"ס ילמדו במסגרת החוג (דרג 3 ומעלה).
- כל תלמיד חייב ללמוד לפחות סמינר אחד בתקופת התמחותו.
- במסלול זה חייב התלמיד להגיש 2 עבודות סמינריות, לפחות אחת בתקופת התמחותו. העבודות תעשנה במסגרת קורסים של 4 שש"ס.
- לימודי שפה זרה – תלמיד שידקק ללימודי שפה זרה לצורך מחקר, יוכל להשתתף בלימודי שפה זרה במקום קורסי בחירה. תלמיד שילמד שפה זרה ברמת מתחילים ו/או מתקדמים (8 או 16 שש"ס) יקבל הכרה במחצית משעות קורסי הבחירה (4 או 8 שש"ס).
- הארכת משך הלימודים טעונה אישור יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים.

עבודת גמר מחקרית (תיזה)

תלמיד מסלול א' או אישי יבחר את נושא העבודה תוך התייעצות עם המנחה/ים. במסגרת הקורס סמינר מחקר א' תוגש טיוטה של הצעת המחקר כחלק מדרישות הקורס. הצעת המחקר תוגש לוועדת המ"א החוגית עד סוף סמסטר א' של שנת הלימודים השנייה, בחתימת המנחה ובשלושה עותקים. עם תום לימודיו יגיש התלמיד את עבודת התיזה לשיפוט בהתאם לנהלי הכנה והגשה של עבודת גמר של הרשות ללימודים מתקדמים.

מסלול ב'

היקף הלימודים במסלול זה הוא 36 שש"ס, לפי החלוקה כדלקמן:

שנה א'		שנה ב'	
2 סמינרי התמחות	8 שש"ס	סמינר התמחות	4 שש"ס
סמינר מתודולוגי	2 שש"ס	סמינר מתודולוגי	2 שש"ס
קריאה מודרכת	2 שש"ס	קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה בחוג	4 שש"ס	קורסי בחירה בחוג	4 שש"ס
<u>קורסי בחירה מחוץ לחוג</u>	<u>4 שש"ס</u>	<u>קורסי בחירה מחוץ לחוג</u>	<u>4 שש"ס</u>
סה"כ	20 שש"ס	סה"כ	16 שש"ס

הערות

- א. קורסי בחירה – לפחות 4 ש"ס מקורסי הבחירה בחוג יהיו מדרג 4 ואת היתר ניתן לקחת מדרג 3.
- קורסי הבחירה מחוץ לחוג יורכבו מקורסים מדרג 3 ומעלה באישור ועדת המ"א החוגית.
- ב. במסלול זה חייב התלמיד להגיש 3 עבודות סמינריות. 2 עבודות תוגשנה במסגרת סמינרי ההתמחות ואחת במסגרת קורסי הבחירה.
- בתום לימודיו במסלול זה ייבחן התלמיד בבחינת גמר בנושא שיבחר בתאום עם המנחה ובאישור ועדת המ"א החוגית.

מסלול אישי

היקף הלימודים במסלול זה הוא 28 ש"ס לפי החלוקה כדלקמן:

שנה ב'		שנה א'	
4 ש"ס	סמינר התמחות	4 ש"ס	סמינר התמחות
2 ש"ס	סמינר מתודולוגי	2 ש"ס	סמינר מתודולוגי
2 ש"ס	סמינר מחקר ב'	2 ש"ס	סמינר מחקר א'
2 ש"ס	קריאה מודרכת	2 ש"ס	קריאה מודרכת
4 ש"ס	קורסי בחירה	4 ש"ס	קורסי בחירה
14 ש"ס	סה"כ	14 ש"ס	סה"כ

המסלול האישי הינו מסלול לימודים הבנוי סביב תחום התמחות מרכזי הנבחר ע"י התלמיד והחוצה דיסציפלינות. היקף הלימודים זהה למסלול א' אך ניתן לקחת יותר קורסים מחוגים אחרים בהתאם לתחום ההתמחות. שאר הקורסים להשלמת מכסת הלימודים ייקבעו בתאום עם ועדת המ"א החוגית. תכנית הלימודים חייבת את אישור ועדת המ"א החוגית והדיקן ללימודים מתקדמים.

עבודת גמר מחקרית

בהתאם לנהלים של מסלול א'.

הערות

מעבר ממסלול א' למסלול ב' ולהיפך אפשרי באישור ועדת המ"א החוגית. במקרה זה יחויב התלמיד בכל הדרישות של המסלול החדש, ויוכל לקבל פטור עבור לימודיו במסלול הקודם כמילוי חלקי של הדרישות למסלול החדש.

המסלול המואץ לתואר שני

מטרת הלימודים

החוג מציע לתלמידים מצטיינים לסיים תוך ארבע שנים (8 סמסטרים) את התואר הראשון והשני. מסלול זה מאפשר קבלת תואר "בוגר" עם השלמת מכסת לימודי הב"א, תוך כדי הלימודים לתואר שני. תלמיד שיזוהה כמצטיין יוכל בשנה השלישית ללימודיו לתואר הראשון להתחיל ללמוד קורסים לתואר שני (לא יותר מ-12 שש"ס) במעמד "תלמיד על תנאי", ויהיה עליו להשלים את כל חובות התואר הראשון עד לסוף השנה השלישית ללימודיו. במידה ויתקבל התלמיד ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מתוכנית הלימודים למ"א. על התלמיד להציג את אישור הזכאות לתואר הראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני כתנאי להמשך לימודיו לתואר שני בסמסטר ב'. על התלמיד במסלול א' יהיה להגיש את הצעת התיזה בתחילת השנה הרביעית. עם השלמת כל החובות לתואר שני, כולל כתיבת עבודת הגמר המחקרית ושיפוטה או בחינת הגמר, יהיו זכאים תלמידי המסלול המואץ לקבל תואר "מוסמך האוניברסיטה" בחוג להיסטוריה כללית.

היקף הלימודים והחובות במסלול זה זהים לאלו במסלול א' או מסלול ב' של החוג.

מסלולי הלימוד

1. מסלול א' – עם עבודת גמר (תיזה).
2. מסלול ב' – עם בחינת גמר.

תנאי קבלה

יתקבלו לתכנית תלמידים שסיימו את לימודי שנה ב' בחוג בציון 90 לפחות ולאחר ראיון עם יו"ר ועדת המ"א החוגית במהלך הקיץ שבין שנה ב' ל-ג'. לתוכנית יתקבלו סטודנטים שכתבו לפחות עבודת פרוסמינר אחת והשיגו בה ציון 90 לפחות. תכנית הלימודים תיקבע בתאום עם ועדת המ"א החוגית.

מסלול הלימודים

שנה א' – על-פי תכנית הלימודים לב"א
שנה ב' – על-פי תכנית הלימודים לב"א
שנה ג' – על-פי תכנית הלימודים לב"א, וכן קורסים מתכנית הלימודים למ"א, לפי הפירוט הבא:

4 שש"ס	סמינר התמחות
2 שש"ס	סמינר מתודולוגי
2 שש"ס (מסלול א' בלבד)	סמינר מחקר א'
2 שש"ס	קריאה מודרכת
2 שש"ס (מסלול ב' בלבד)	קורסי בחירה בחוג
10 שש"ס	סה"כ

שנה ד' – סיום חובות התואר השני בשני המסלולים	
סמינר התמחות	4 שש"ס (במסלול א' בלבד)
סמינר התמחות	8 שש"ס (במסלול ב' בלבד)
סמינר מתודולוגי	2 שש"ס
סמינר מחקר ב'	2 שש"ס (במסלול א' בלבד)
קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה	8 שש"ס
<u>קורסי בחירה בחוג</u>	<u>6 שש"ס (במסלול ב' בלבד)</u>
סה"כ	18 שש"ס (מסלול א') / 26 שש"ס (מסלול ב')

עבודת גמר מחקרית

בהתאם לנהלים של מסלול א'.

הערות:

1. השנה החמישית במסלול א' תוקדש לכתיבת התיזה.
2. עבודת התיזה תוגש לשיפוט בתום השנה החמישית, כולל חופשת הקיץ.
3. משך הלימודים הכולל לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול כתיבת התיזה יעמוד על חמש שנים.
4. במסלול ב' יגיש הסטודנט את כל עבודותיו עד תום שנת הלימודים הרביעית ויגש לבחינת הגמר בתום שנה זו, כולל חופשת הקיץ.
5. משך הלימודים הכולל לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם בחינת גמר יעמוד על ארבע שנים.

תכניות לימודים מיוחדות למ"א

א. התמחות בלימודי אירופה המודרנית

ראש התכנית: פרופ' חיה שפייר-מקוב

התמחות זו מיועדת להקנות לסטודנטים ידע וכלים להבנת התהליכים שאפיינו את אירופה במאה העשרים והמסבירים את מצבה כיום. התכנית תחשוף את המשותף והמפריד בין המדינות השונות מבחינה פוליטית, חברתית, כלכלית, תרבותית וצבאית ותדגיש אספקטים הקשורים להתגבשות האיחוד האירופי ותודעה אירופאית.

מסלולי הלימוד

1. מסלול א' – עם עבודת גמר (תיזה).
2. מסלול ב' – עם בחינת גמר.

משך הלימודים

מסלול א' – ארבעה עד שישה סמסטרים.
מסלול ב' – שלושה עד ארבעה סמסטרים.

תנאי קבלה

למסלול א' רשאים להתקבל בוגרי תואר ראשון באחד מחוגי ההיסטוריה או מדעי המדינה שציונם בו הוא 80 לפחות, ושהשיגו ציון של 80 לפחות בחוג השני. למסלול ב' רשאים להתקבל בוגרי תואר ראשון באחד מחוגי ההיסטוריה או מדעי המדינה שציונם הסופי בלימודי התואר הראשון הוא 80 לפחות ובחוג השני 76 לפחות. בוגרים שאינם בעלי תואר בהיסטוריה או במדעי המדינה יהיו חייבים בקורסי השלמה בהיקף שיקבע על ידי ועדת המ"א של החוג להיסטוריה כללית, על פי המקובל בתקנון מוסמכים.

מבנה הלימודים

מסלול א'

שנה א'

סמינר התמחות	4 שש"ס
סמינר מתודולוגי	4 שש"ס
סמינר מחקר א'	2 שש"ס
קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה	2 שש"ס
סה"כ	14 שש"ס

מסלול ב'

שנה א'

2 סמינר התמחות	8 שש"ס
סמינר מתודולוגי	4 שש"ס
קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה	4 שש"ס
סה"כ	18 שש"ס

שנה ב'

סמינר התמחות	4 שש"ס
סמינר מתודולוגי	4 שש"ס
סמינר מחקר ב'	2 שש"ס
קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה	2 שש"ס
סה"כ	14 שש"ס

שנה ב'

סמינר התמחות	4 שש"ס
סמינר מתודולוגי	4 שש"ס
קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה	8 שש"ס
סה"כ	18 שש"ס

הערות:

- ניתן לקחת את קורסי הבחירה בחוגים אחרים המציעים קורסים על אירופה במאה העשרים.
- במסלול א' חייב הסטודנט להגיש 2 עבודות סמינריות, לפחות אחת במסגרת סמינר התמחות בחוג. במסלול ב' חייב הסטודנט להגיש 3 עבודות סמינריות, לפחות שתיים במסגרת סמינרי התמחות בחוג.
- למסיימים תוענק תעודת מ"א בחוג להיסטוריה כללית עם ספח המציין התמחות בלימודי אירופה המודרנית.

ב. מסלול משולב לתואר ראשון במשפטים ולתואר שני בהיסטוריה כללית, LL.M + LL.B ב-4 שנים

ראש התכנית: ד"ר עמוס מגד

מטרת התכנית במשפטים עם מסלול מואץ לתואר שני בהיסטוריה כללית היא לאפשר לתלמידים מצטיינים במשפטים המתעניינים בהיסטוריה לרכוש השכלה היסטורית מעמיקה שתרחיב את אופקיהם במסגרת שיעורי הבחירה החוץ-פקולטטיים. התכנית תספק כלים להבנת הזיקה בין תהליכים היסטוריים לבין עיצובן ותפקודן של מערכות משפט בתרבות המערב למן העולם הקלאסי ועד ימינו אנו. כמו כן, ילמדו התלמידים לפרש ולנתח טכסטים מורכבים באופן ביקורתי ויעשירו את הבנתם המשפטית.

הלומדים בתכנית זו יהיו חייבים בלימוד קורסים מדרגים א' ב' ו-ג' של התואר הראשון בחוג להיסטוריה כללית בהיקף של 20 ש"ס. לפי הפירוט הבא:

2 שיעורים למתחילים	2 שש"ס, 2 נ"ז כל אחד
תרגיל שנה א' בתקופה שלא נלמדה בשיעור	4 שש"ס, 4 נ"ז
סדנה למיומנויות כתיבה היסטורית מחקרית	2 שש"ס, 2 נ"ז
פרוסמינריון	4 שש"ס, 5 נ"ז
סמינר	4 שש"ס, 6 נ"ז
שיעור היסטוריוגרפי	2 שש"ס, 3 נ"ז

לאחר סיום הקורסים ובמקביל ללימודיהם בשנה ג' ו-ד' בפקולטה למשפטים, יוכלו התלמידים ללמוד את הקורסים הנדרשים לתואר שני בחוג להיסטוריה כללית.

מסלולי הלימוד

מסלול א' – עם עבודת גמר (תיזה).

מסלול ב' – עם בחינת גמר.

תנאי קבלה

1. לתכנית יתקבל תלמיד שהשלים לפחות 70 נ"ז בלימודי התואר הראשון במשפטים, בממוצע 80.
2. המועמד השלים קורסים בתואר ראשון בהיסטוריה בסך 20 שש"ס כמפורט להלן.
3. המעבר לסמסטר רביעי בחוג להיסטוריה יותנה באישור זכאות לתואר הראשון במשפטים בציון סופי של 80 לכל הפחות.

מבנה הלימודים במ"א

למסלול א' ולמסלול ב' ראה פירוט בעמ' 246-248.

ג. התמחות במלחמה ושלום

ראש התכנית: פרופ' אריה כוכבי

התכנית תבחן את מכלול ההקשרים החברתיים, הכלכליים, התרבותיים, המשפטיים, הצבאיים והדיפלומטיים המשתנים של מלחמה ושלום באירופה, בארצות הברית, במזרח אסיה ובמזרח התיכון. לצד המימד הגלובלי יושם דגש על תהליכי מלחמה ושלום בארץ ישראל כמקרה בוחן.

בתכנית יידונו: מלחמות העולם, המלחמה הקרה, מלחמות אזרחים, "מלחמת תרבויות", טרור, פשעי מלחמה, אמונת בינלאומיות, ועידות שלום ובתי משפט בינלאומיים. התכנית נותנת ביטוי לגישות מחקריות המתפתחות בשני העשורים האחרונים בתחום הדיסציפלינה ההיסטורית בכל הקשור לחקר תופעות השלום והמלחמה.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד (אחד החוגים ההיסטוריים השייכים לביה"ס) והרשות ללימודים מתקדמים. בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה וביה"ס למדעי המדינה יעברו ועדת קבלה בחוג והיא שתקבע את הצורך בלימודי השלמה והיקפם.

מבנה לימודים

תכנית הלימודים תורכב מקורסים המועברים בתוך החוגים השייכים לבית הספר להיסטוריה (היסטוריה כללית, היסטוריה של ע"י, לימודי א"י, היסטוריה של מזה"ת, תולדות האמנות); קורסים ייחודיים שיתנו במסגרת ביה"ס להיסטוריה; וקורסים המתקיימים בחוגים אחרים באוניברסיטה.

לתכנית ההתמחות שני מסלולים:

מסלול א' הכולל כתיבת שתי עבודות סמינריות ועבודת תיזה	32 שש"ס
מסלול ב' הכולל כתיבת שתי עבודות סמינריות ובחינת גמר	36 שש"ס

שתי התכניות כוללות שלושה אשכולות לפי הפירוט הבא:

מסלול א'

אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של	8 שש"ס
אשכול חוגי – קורסים בהיקף של	10 שש"ס
אשכול בחירה – קורסים בהיקף של	14 שש"ס

סה"כ 32 שש"ס

מסלול ב'

אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של	8 שש"ס
אשכול חוגי – קורסים בהיקף של	12 שש"ס
אשכול בחירה – קורסים בהיקף של	16 שש"ס

סה"כ 36 שש"ס

שקולול הציונים

מסלול א':		מסלול ב':	
תזיה	50%	בחינה	30%
עבודות סמינריות	20%	עבודות סמינריות	30%
קורסים ללא עבודות סמינריות	30%	קורסים ללא עבודות סמינריות	40%
סה"כ	100%	סה"כ	100%

תלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתכנית הלימודים עם התמחות ב"מלחמה ושלום", יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג להיסטוריה כללית ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

ד. התמחות במדעי הדתות

ראש התכנית: **פרופ' אריה קופסקי**

מטרת התוכנית

מטרת הלימודים היא להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של תופעות ומסורות דתיות, להקנות לתלמידים את ידיעת הבעיות, המושגים ודרכי המחקר של חקר הדת, הן על ידי לימודים שיטתיים והשוואתיים והן על ידי לימודי התמחות. התוכנית נועדה להביא בפני תלמידיה את מגוון הדיסציפלינות המחקריות של דתות ורעיונות דתיים ולאפשר לתלמידים העמקה באחת הדיסציפלינות והכנה לקראת מחקר בתחום בו בחרו. התוכנית תעודד חשיפה למגוון רחב של מערכות דתיות, בעבר ובהווה, ולעולמן החברתי, הרוחני, הריטואלי והחוויתי, כדי לאפשר לתלמידיה הבנה רחבה ומעמיקה ככל האפשר של התופעה הדתית בכללותה.

תנאי הקבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי של 76 לפחות.
2. מועמדים אשר יידרשו להשלים קורסים ינותבו ללימודי השלמה בהיקף אשר ייקבע ע"י יועצי התכנית וועדת המ"א, בהתאם ללימודים הקודמים של המועמד. יש להשיג ממוצע של 80 לפחות בקורסי השלמה על מנת להמשיך בלימודי התואר השני.
3. תלמידים המתקבלים לתוכנית במסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזיה) ואינם שולטים בשפת המקורות (יוונית, לטינית, וכו') של תחום התמחותם ברמת מכינה, יידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'.

תכנית הלימודים

א. שני קורסי ליבה בהיקף 8 ש"ס מתוך הקורסים הבאים (כל אחד 4 ש"ס):

מבוא למדעי הדתות

פסיכולוגיה של הדת

מבוא לפילוסופיה של הדת

סוגיות בפילוסופיה של הדת

טבע האלוהות

ב. קורסי ליבה מתוך כלל לימודי הבחירה בתחום התמחות בהיקף 12-20 ש"ס

(בהתאם לחוג הלימודים אליו רשום התלמיד ובהתאם למסלול הלימודים) עפ"י

הנושאים הבאים:

דתות המזרח הקרוב הקדום (החוג למקרא)

דתות העולם היווני-רומי (החוג להיסטוריה כללית)

נצרות (החוג להיסטוריה כללית)

דתות הודו וסין (החוג ללימודי אסיה *)

דתות פרה-קולומביאניות (החוג להיסטוריה כללית)

יהדות (החוג לתולדות ישראל)

אסלאם (החוג להיסטוריה של המזרח)

ג. קורסי בחירה מהפקולטה למדעי הרוח או מדעי החברה בהיקף 12-4 ש"ס

(בהתאם למסלול הלימודים)

מבנה הלימודים

לימודי התכנית יתקיימו בשני מסלולים:

1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) – סה"כ 28 ש"ס*

2. מסלול ב' – כולל עמידה בבחינת גמר – סה"כ 36 ש"ס

* סטודנטים במסלול א' שאינם שולטים בשפת המקור הקשורה למחקרם (יוונית, לטינית וכו') ברמת מכינה, ידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'. בנוסף מחויבים הסטודנטים בלימודי שפה זרה מודרנית בהתאם לתחום ההתמחות (עדיף צרפתית או גרמנית) ברמת מתקדמים בהיקף של 8 ש"ס.

שקלול ציונים במסלול א'

20% שתי עבודות סמינריות

30% ממוצע הציונים בקורסים

50% עבודת גמר מחקרית (תיזה)

שקלול ציונים במסלול ב'

45%	שלוש עבודות סמינריות
35%	ממוצע הציונים בקורסים
20%	בחינת גמר

משך הלימודים

התוכנית תתפרש על שתי שנות לימוד (ארבעה סמסטרים) במסלול ב' ושנת לימודים נוספת לצורך השלמת עבודת הגמר המחקרית (תיזה) במסלול א'.

בסיום התואר

הלימודים מעניקים תעודת מוסמך בחוג בו בחר התלמיד ללמוד עם ספח התמחות בלימודי מדעי הדתות.

ה. תכנית לתואר שני בתרבות קלאסית

ראש התכנית: פרופ' אפרים דוד

מטרת התכנית

להפגיש את התלמיד עם התחומים השונים של התרבות הקלאסית (היסטוריה, פילולוגיה, פליאוגרפיה, תיאטרון, פילוסופיה, ספרות, אמנות וארכיאולוגיה) ולהקנות לו כלים מתודולוגיים ודיסציפלינאריים. כמו כן נועדה התכנית לאפשר לתלמיד התמחות באחד מהתחומים האלה, תוך העמקה באמצעות גישה מרתקת ומאתגרת אל הטקסטים הקלאסיים-היווניים והרומיים.

מסלולי הלימודים

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב' – עם בחינת גמר.

תנאי קבלה

תנאי הקבלה הכלליים לחוג. באישור ראש החוג וראש התכנית יתקבלו גם בוגרי חוגים אחרים בפקולטה העומדים בתנאים הכלליים של החוג.

מבנה הלימודים

התכנית המוצעת מתבססת על שתי התמחויות מרכזיות: התמחות היסטורית-ארכיאולוגית והתמחות היסטורית-פילוסופית/ספרותית.

מסלול א'

היקף הלימודים במסלול זה הוא 28 שש"ס לא כולל לימודי שפות, לפי החלוקה כדלקמן:

שנה א'

4 שש"ס

סמינר התמחות בהיסטוריה (יוונית, רומית או תקופת בית שני)

4 שש"ס	2 סמינרים מתודולוגים
2 שש"ס	סמינר מחקר א'
6 שש"ס	קורסי בחירה מחוץ לחוג
16 שש"ס	סה"כ

שנה ב'

4 שש"ס	סמינר התמחות (או מחקר) בהיסטוריה (יוונית, רומית או תקופת בית שני)
2 שש"ס	סמינר היסטוריוגרפי או סמינר בארכיאולוגיה (או בפילוסופיה/ספרות)
2 שש"ס	סמינר מחקר ב'
4 שש"ס	קורסי בחירה
12 שש"ס	סה"כ

על אלה יש להוסיף את לימודי השפה הזרה ברמת מתקדמים 8 שש"ס. ניתן ללמוד שפה זרה במקום קורסי בחירה (ראה הערה ד' בעמוד 247).

הערה: סמינרי התמחות יוכלו להיות גם בארכיאולוגיה קלאסית. במקרים אלה סמינרים משלימים יהיו בהיסטוריה.

מסלול ב'

היקף הלימודים במסלול זה הוא 36 שש"ס לפי החלוקה כדלקמן:

שנה א'

4 שש"ס	סמינר התמחות בהיסטוריה (יוונית, רומית או תקופת בית שני)
4 שש"ס	סמינר משלים בארכיאולוגיה (או בפילוסופיה/ספרות)
4 שש"ס	2 סמינרים מתודולוגים
6 שש"ס	קורסי בחירה מחוץ לחוג
18 שש"ס	סה"כ

שנה ב'

4 שש"ס	סמינר התמחות (או מחקר) בהיסטוריה (יוונית, רומית או תקופת בית שני)
2 שש"ס	סמינר היסטוריוגרפי או סמינר בארכיאולוגיה (או בפילוסופיה/ספרות)
12 שש"ס	קורסי בחירה
18 שש"ס	סה"כ

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתכנית הלימודים עם התמחות ב"תרבות קלאסית", יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג להיסטוריה כללית.

1. תכנית לתואר שני בלימודי ארה"ב

מטרת התכנית

להפגיש את התלמידים עם לימודים בין תחומיים בהיסטוריה של ארה"ב ותרבותה. התכנית משלבת קורסים בהיסטוריה, גיאוגרפיה, ספרות, אמנות, סוציולוגיה, משפטים, תקשורת ופוליטיקה של ארה"ב. המטרה לאפשר לתלמידים ליצור מעין תכנית לימודים אישית באמצעות קורסים העוסקים בארה"ב בחוגים השונים.

תנאי קבלה

זהים לתנאי הקבלה לחוג.

מסלולי הלימוד

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית.

מסלול ב' – עם בחינת גמר.

היקף הלימודים

במסלול א' – 28 שש"ס

במסלול ב' – 36 שש"ס

מסלול א'

היקף הלימודים במסלול זה הוא 28 שש"ס לפי החלוקה כדלקמן:

שנה א'

סמינר התמחות	4 שש"ס
סמינר מתודולוגי	2 שש"ס
סמינר מחקר א'	2 שש"ס
קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה	6 שש"ס
סה"כ	16 שש"ס

שנה ב'

סמינר התמחות	4 שש"ס
סמינר מתודולוגי	2 שש"ס
סמינר מחקר ב'	2 שש"ס
קריאה מודרכת	2 שש"ס
קורסי בחירה	2 שש"ס
סה"כ	12 שש"ס

הערות

- ניתן לקחת את קורסי הבחירה מחוגים אחרים בנושאים הקשורים ללימודי ארה"ב. החוג יפרסם רשימת קורסי בחירה רלבנטיים מחוגי הלימוד באוניברסיטה.
- במסלול זה חייב התלמיד להגיש 2 עבודות סמינריות, לפחות אחת במסגרת סמינר התמחות של החוג להיסטוריה כללית.

מסלול ב'

היקף הלימודים במסלול זה הוא 36 ש"ס לפי החלוקה כדלקמן:

שנה א'

2 סמינרי התמחות	8 ש"ס
סמינר מתודולוגי	2 ש"ס
קריאה מודרכת	2 ש"ס
קורסי בחירה	8 ש"ס

סה"כ 20 ש"ס

שנה ב'

סמינר התמחות	4 ש"ס
סמינר מתודולוגי	2 ש"ס
קריאה מודרכת	2 ש"ס
קורסי בחירה	8 ש"ס

סה"כ 16 ש"ס

הערות

במסלול זה חייב התלמיד להגיש 3 עבודות סמינריות, לפחות שתיים במסגרת סמינר התמחות של החוג להיסטוריה כללית.

בתום לימודיו במסלול זה ייבחן התלמיד בבחינת גמר בנושא שיבחר בתאום עם ועדת המ"א החוגית.

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתכנית הלימודים עם התמחות ב"לימודי ארצות הברית", יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג להיסטוריה כללית ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

שקלול ציוני מ"א בחוג להיסטוריה כללית

מסלול א' ומסלול מואץ

50%	עבודת גמר
42%	2 סמינרי התמחות
6%	2 סמינרים מתודולוגים
6%	2 סמינרי מחקר
6%	2 ק"מ
8%	קורסי בחירה או שפות
100%	סה"כ

מסלול ב'

30%	בחינת גמר
36%	3 סמינרי התמחות
6%	2 סמינרים מתודולוגים
6%	2 ק"מ
22%	קורסי בחירה מחוץ לחוג
100%	סה"כ

מסלול אישי

50%	עבודת גמר
42%	2 סמינרי התמחות
6%	2 סמינרים מתודולוגים
6%	2 סמינרי מחקר
6%	2 ק"מ
8%	קורסי בחירה
100%	סה"כ

התכנית ללימודים קלאסיים

מסלול א'

50%	עבודת גמר
20%	2 סמינרי התמחות עם עבודות
10%	קורסים עם עבודות
12%	קורסי בחירה מחוץ לחוג

8%	קריאת טכסטים קלאסיים
100%	סה"כ
	מסלול ב'
30%	בחינת גמר
20%	סמינרי התמחות
30%	קורסים עם עבודות
20%	קורסי בחירה מחוץ לחוג
100%	סה"כ

התכנית ללימודי ארה"ב

	מסלול א'
50%	עבודת גמר
24%	2 סמינרי התמחות
6%	2 סמינרים מתודולוגיים
6%	2 סמינרי מחקר
6%	2 ק"מ
8%	קורסי בחירה
100%	סה"כ

מסלול ב'

30%	בחינת גמר
36%	3 סמינרי התמחות
6%	2 סמינרים מתודולוגיים
6%	2 ק"מ
22%	קורסי בחירה
100%	סה"כ

התכנית ללימודי אירופה המודרנית

	מסלול א'
50%	תיזה
24%	2 סמינרי התמחות עם עבודות
6%	2 סמינרים מתודולוגיים
6%	2 סמינרי מחקר
6%	2 קריאות מודרכות

8%	קורסי בחירה או שפות
100%	סה"כ
	מסלול ב'
30%	בחינת גמר
36%	קורסים עם עבודות
6%	2 סמינרים מתודולוגיים
6%	2 קריאות מודרכות
22%	קורסי בחירה
100%	סה"כ

הלימודים לקראת תואר שלישי (ד"ר)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' אריה כוכבי

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו כתלמיד לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ"א) בהיסטוריה כללית מאוניברסיטה בארץ או בחוץ לארץ, שהשיג לפחות ציון "טוב מאוד" (90) בלימודיו לתואר שני וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת גמר.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

(א) תלמיד מחקר שלב א', לא יעלה על 12 חודשים.

(ב) תלמיד מחקר שלב ב'.

מועמד שאושרה קבלתו, ואחד ממורי החוג המוסמכים לכך הסכים להנחות את עבודתו – יעסוק בשלב מחקר א' בהכנתה של הצעת מחקר מפורטת. עם אישור ההצעה ע"י ועדת הד"ר החוגית יתקבל כתלמיד מחקר שלב ב'.

מדריך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה, ועדת הד"ר החוגית תאשר את התכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם; בסמינרים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה. כן יוכיח התלמיד ידיעה של שפות רלוונטיות לתחום מחקרו. לקראת סיום כתיבת העבודה ירצה התלמיד על התיזה שלו בפני חברי החוג. עם סיום עבודת המחקר, יגיש התלמיד את עבודתו המודפסת, בחתימת המנחים ליו"ר ועדת הד"ר החוגית. לאחר שתיערך בדיקה כי אכן סיים את כל חובותיו כנדרש על-פי התקנון, תמליץ ועדת הד"ר על מינוי שופטים.

בכל אחד משני השלבים ישמע התלמיד סמינר מחקר לתלמידי דוקטורט במסגרת ביה"ס להיסטוריה.

מסלול ישיר לד"ר

תנאי קבלה

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר, חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים בהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות.

מבנה הלימודים

התלמיד נדרש לשמוע קורסים מתכנית המ"א של החוג בהיקף של 26 שש"ס לפחות. במסגרת לימודים אלה יהיה על התלמיד לכתוב שתי עבודות סמינריות ולקבל בכל אחת מהן ציון 90 לפחות.

תלמיד שיעמוד במטלות הלימודים ובציונים הנדרשים והצעת המחקר שלו תאושר על ידי ועדת הד"ר החוגית עד תום השנה השניה ללימודיו במסלול זה, יעבור למעמד של תלמיד מחקר שלב ב' ויקבל תעודת "מוסמך האוניברסיטה".

היסטוריה של המזרח התיכון

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר מחמוד יזבק

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' גד גילבר, פרופ' יוסף נבו (אמריטוס), פרופ' אמציה ברעם (אמריטוס), פרופ' גבריאל ורבורג (אמריטוס), פרופ' קייס פירו, פרופ' דוד קושניר (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' אבנר גלעדי, פרופ' עמליה לבנוני, פרופ' אורי קופרשמידט, פרופ' בוטרוס אבו-מנה (אמריטוס), פרופ' און וינקלר, פרופ' יצחק ויסמן.

מרצה בכיר: ד"ר מיכאל אפל, ד"ר יאיר הירשפלד, ד"ר פרומה זקס, ד"ר מחמוד יזבק, ד"ר יהושע פרנקל, ד"ר סולי שאהוור.

מרצה: ד"ר יובל בן-בסט.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' קרן סנטו**

מזכירה: **גב' נויה פרלמן**

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11:00-13:00 בלבד

חדר 1502, קומה 15, מגדל אשכול

טלפון: 04-8249165; 04-8249322; פקס: 04-8249712

לימודים לתואר הראשון (ב"א)

בחוג חמישה מסלולי לימוד מוצעים:

1. מסלול דו-חוגי, הכולל 5 רמות בערבית ספרותית (אין צורך בידע מוקדם של השפה) או 3 רמות בשפה הפרסית.
2. מסלול דו-חוגי, הכולל 2 רמות בערבית ספרותית, ובנוסף אפשרות בחירה בערבית מדוברת ברמות מתחילים ומתקדמים.
3. מסלול דו-חוגי, ללא לימודי ערבית – לכל מי שאין לו ידע/רקע בשפה, עם אפשרות בחירה בערבית מדוברת ברמות מתחילים ומתקדמים.
4. מסלול דו-חוגי ללא לימודי ערבית – לדוברי ערבית שפת-אם.
5. מסלול דו-חוגי, לבעלי פטור חלקי מערבית, עם אפשרות בחירה בערבית מדוברת ברמות מתחילים ומתקדמים.

המסלול הדו-חוגי

מטרת הלימודים

החוג מבקש להקנות לתלמידים במסלול זה את הידע והכלים להבנת התהליכים ההיסטוריים אשר עברו על ארצות האסלאם במזרח התיכון מאז ראשית האסלאם ועד העת החדשה, ולהכשירם ללימוד ולמחקר עצמאיים בנושא זה. תכנית הלימודים מקיפה מבוחר נושאים בתחומי ההיסטוריה המדינית, החברתית, הכלכלית והתרבותית של ארצות האיזור בעת החדשה. החוג מציע גם קורסים בלשונות המזרח התיכון: ערבית, תורכית ופרסית.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

מבנה הלימודים

לימודי התואר הראשון נמשכים שלוש שנים, במהלכן על התלמידים להשתתף בקורסים הבאים:

בחוג ארבעה מסלולי לימוד אפשריים:

בכל המסלולים שאינם כוללים לימודי ערבית ספרותית בשלימותם, יתבקש התלמיד ללמוד קורסי בחירה.

שנה א'	סוג	שש"ס	נ"ז
מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה	שעור	4	3
מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה	תרגיל	4	3
תרגיל מתודולוגי	תרגיל (מתוקשב)	2	2
מבוא לדת האסלאם	שעור + תרגיל	4	4

5	4/6	ערבית ספרותית (רמות א'+ב')
4	4	<u>או</u> פרסית מתחילים
4	4	אילו הלומדים פרסית חייבים בקורס אחד מתוכנית אשכולות
		<u>אילו שאינם לומדים ערבית / פרסית</u>
8	8	<u>חייבים בשני</u> קורסי בחירה במסגרת תוכנית אשכול/שעור/תרגיל
		מכלל חוגי ההיסטוריה

הערות

מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה

1. ציון המבוא כולו יחושב על-פי השקלול הבא:
  - הבחינה על חומר ההרצאה והחומר הנלווה – סמסטר א' 15%
  - הבחינה על חומר ההרצאה והחומר הנלווה – סמסטר ב' 15%
  - הבחינה על חומר "תרגיל המבוא" – 20%
  - התרגיל המתודולוגי 20%
  - העבודה המסכמת 20%
  - השתתפות פעילה ב"תרגיל המבוא" 10%
 הציון המשוקלל כנ"ל יירשם בכל שלושת קורסי המבוא
2. ציון 60 לפחות בכל אחד ממרכיבי המבוא, וציון משוקלל של כל המרכיבים – 65 לפחות – הינם תנאי להצלחה במבוא ולהמשך הלימודים בחוג.

ציון "עובר" בעבודה המסכמת הינו – 65.

שנה ב'

ש"ס	נ"ז	סוג	
4	5	פרו"ס	היסטוריה מודרנית של אחת מארצות המזה"ת
4	4	שעור	הסכסוך הישראלי פלסטיני
4	4	תרגיל	הקיסרות העות'מאנית ומוסדותיה
4	4	שעור/תרגיל	תרגיל היסטורי או תרגיל מתוכנית אשכולות
4	6/4		ערבית ספרותית (רמות ג'+ד')
4	4		או פרסית מתחילים ב'

4	4	אילו הלומדים פרסית חייבים בקורס אחד מתוכנית אשכולות
		<u>אילו שאינם לומדים ערבית / פרסית</u>
8	8	<u>חייבים בשני</u> קורסי בחירה במסגרת תוכנית אשכול שיעור/תרגיל
		מכלל חוגי ההיסטוריה
20	סה"כ	

שנה ג'

נ"ז	שש"ס	סוג	
6	6	סמינריון	סוגיות בהיסטוריה של המזה"ת בעת החדשה
4	4	שיעור+תרגיל	כלכלת המזרח התיכון
4	4	שיעור + תרגיל	היסטוריה חברתית של המזה"ת
	4	תרגיל	טכסטים בערבית להיסטוריה של המזה"ת
3	3		ערבית ספרותית (רמה ה')
4	4		<u>או</u> טקסטים היסטוריה בפרסית(פרסית מתקדמים)
6	6/8		<u>או</u> קורסי בחירה במסגרת תוכנית אשכול
			מכלל חוגי ההיסטוריה
			תלמידים הלומדים שפה ערבית או 5 יחידות או פרסית ילמדו
2	2/4		קורס מתוך תוכנית אשכולות
20	סה"כ		

הערות חשובות לתוכנית הנ"ל

1. תלמידים שחוג לימודיהם השני הינו שפה וספרות ערבית, ילמדו את השיעור "מבוא לדת האסלאם" במסגרת החוג לשפה וספרות ערבית, חובה עליהם ללמוד את התרגיל במסגרת החוג שלנו. במקום השיעור חייבים בלימוד קורס שיבחרו מההיצע של תוכנית אשכולות מכלל חוגי ההיסטוריה, למעט שפה וספרות ערבית, בהיקף של 2 נ"ז.
2. לימודי השפה הערבית (במלואה או בחלקה), כמפורט בסעיף נפרד להלן.
3. תלמיד **לא** ילמד פרוסמיניריון וסמינריון אצל אותו מורה. לא ניתן להירשם לסמינריון לפני סיום הפרוסמינריון בהצלחה.
4. הקורס בסמסטר א' מיועד אך ורק לתלמידים הפטורים מלימוד השפה הערבית (ראה סעיף נפרד להלן) – טכסטים ברמה א'.
5. הקורס בסמסטר ב' מיועד אך ורק לתלמידים הרוכשים את ידיעתם בשפה במשך לימודיהם בחוג (רמות א'-ה') – טכסטים ברמה ב'.
6. תלמיד שבחר במסלול 2,3,5 יקח קורסי בחירה להשלמת מכסת הנקודות (במקום ערבית) במסגרת אשכולות.

שפות

השפה הערבית הספרותית או פרסית

1. תלמיד החוג שבחרו במסלול 1 – ילמדו ערבית ספרותית בהיקף של חמש רמות (א'-ה') או פרסית ברמות.
    - א. הציון המינימאלי הנדרש, כתנאי מעבר מרמה לרמה, הינו 51.
    - ב. מעבר משנה א' לשנה ב' בלימודי השפה מותנה בסיום מוצלח של רמה ב'.
    - ג. המעבר משנה ב' לשנה ג' בלימודי השפה מותנת בסיום מוצלח של רמה ד'.
    - ד. במקרה של כשלון באחת הרמות, יש לחזור שנית על הקורס באותה הרמה.
  2. תלמידי החוג בחרו במסלול 2 – ילמדו ערבית ספרותית ברמות א'-ב' – 5 נ"ז סה"כ. בנוסף, ניתנת אפשרות בחירה בערבית המדוברת (מתחילים ומתקדמים) או קורסי בחירה בהיקף של 8 נ"ז. בשנה ג' ילמדו תרגיל היסטורי נוסף במקום תרגיל טכסטים.
  3. תלמידי החוג שבחרו במסלול 3 – רשאים ללמוד ערבית מדוברת (מתחילים ומתקדמים) (סה"כ 8 נ"ז) ובנוסף קורס בחירה מחוץ לחוג. תלמידים החוג ששפת אמם הינה ערבית ובוגרי תיכון בחו"ל ששפת ההוראה בו היתה ערבית, חייבים ללמוד במסלול 4 – יש לבחור קורסים מחוץ לחוג בהיקף של 10 נ"ז מתוך היצע של חוגים אחרים או במסגרת תוכנית אשכולות, למעט מחוגם השני ללימודי התואר, שפה וספרות ערבית ומדע המדינה. חובה ללמוד תרגיל טכסטים במסמטר א' של שנה ג'.
  4. מסלול 5 מיועד לתלמידים שרכשו ידעתם בשפה הערבית לפני בואם לאוניברסיטה, ו/או חוג לימודיהם השני הינו שפה וספרות ערבית. התלמידים יופנו, על סמך בדיקה מיוחדת עליה יקבלו הודעה מראש, ללימודים בהתאם לתוצאות המבדק. בהתאם להיקף ה"פטור" יבחרו קורסי בחירה מחוץ לחוג או במסגרת תוכנית אשכולות. בשנה ג' ילמדו תרגיל טכסטים.
  5. השפה הפרסית – תלמידים שבחרו פרסית (12 נקודות) ילמדו בנוסף 4 נקודות מתוכנית אשכולות מכלל חוגי ההיסטוריה.
- * ניתן ללמוד קורס ערבית מדוברת במסגרת נקודות בחירה.

השפה האנגלית

כל התלמידים חייבים לסיים אנגלית ברמת "מתקדמים", **כתנאי מעבר לקורסי דרג 3.**

נוכחות בשיעורים

העדרות בלתי מוצדקת, העולה על 20% מן השיעורים, עלולה להביא לביטול השתתפות התלמיד בקורס. חלה חובת השתתפות פעילה (שתהווה חלק מהציון הסופי) בכל התרגילים לסוגיהם בפרוסמיניריונים ובסמיניריונים.

שיפור ציונים

1. בקורסי חובה – יש לחזור על הקורס (שעור + תרגיל) כולל כל המטלות (מותנה במספר המקומות הפנויים באותו קורס).

2. בקורסי בחירה – יש לבחור קורס אחר ברמה מקבילה, לא ניתן לחזור על אותו נושא או אצל אותו מורה שנית. (מותנה במספר המקומות באותה קורס).
3. לא ניתן לחזור על קורס חובה או בחירה אלא פעם אחת בלבד.
4. רישום לקורס למטרת שיפור ציון אפשרי בקורסי החובה ובאישור החוג בלבד, ומחייב השלמות (כולל תרגול, אם יש) עד השגת ציון סופי שמבטל את הציון הקודם. במידה ותלמיד לא השלים את הקורס, יופיע ציון ל"ה שמבטל כל ציון קודם באותו קורס.

זכאות לתואר

◆ תנאי זכאות

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישות הפקולטה והחוגים מבחינת הקיף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

1. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לב"א (כולל עבודה סמינריונית) זכאי לקבל אישור זכאות לתואר.
2. בבקשות לאישור זכאות, יש למלא בכתב ברור את הטופס המיועד לכך במזכירות החוג. במקרה של קורסי בחירה עודפים, יש לציין במופרש אילו קורסים ייכללו בציון הסופי.
3. באישור הזכאות מפורטים החוגים אותם למד ותאריך הזכאות לתואר, תאריך סיום החובות לתואר בחוג ייקבע לפי תאריך המטלה האחרון (גם אם יהיה זה תיקון לעבודה), ובהתאם לתקנון "אגף מינהל התלמידים" הופיע בשנתון זה.
4. לאחר העברת השקלול למחשב ו/או קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר.

שקלול וציונים לב"א

- ◆ ציון הגמר נקבע כממוצע משוקלל של כל מקצועות הלימוד שנלמדו באוניברסיטת חיפה. משקל המקצוע כמספר נקודות הזכאות בתכנית המחייבת את התלמיד.
- ◆ תלמיד שילמד מעבר לדרישות התואר (60 נ"ז דו-חוגי, 120 דו-חוגי), יבחרו הקורסים לשקלול הציון הסופי על-פי הציון הגבוה ביותר.
- ◆ בשום מקרה לא יאושרו תיקוני ציונים לאחר שהחוג העביר למינהל התלמידים אישור על סיום הלימודים עם ציון משוקלל.

לימודי שנה א' (דרג 1)

מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה

א. המבוא מורכב מ-3 קורסים:

1. הרצאה משותפת לכל תלמידי שנה א' (2 שש"ס בכל סמסטר, סה"כ 3 נ"ז).
2. קריאה ונתוח תעודות היסטוריות (להלן "תרגיל מבוא" – 2 שש"ס בכל סמסטר, סה"כ 3 נ"ז).
3. מתודולוגיה היסטורית (להלן "תרגיל מתודולוגי" – 1 שש"ס בכל סמסטר, סה"כ 2 נ"ז).

ב. התלמידים יגישו למורי "תרגיל המבוא" עבודת תרגיל מסכמת בנושא שיינתן בתחילת הקורס. ההדרכה בכתיבת העבודה תינתן ע"י מורי קבוצות "תרגיל המתודולוגי" מועד האחרון להגשת עבודת תרגיל המסכמת הינו **1.08.2012**.

ג. בחינות בקורס המבוא

1. הרצאה: בתום כל סמסטר תתקיים בחינה על חומר ההרצאות ועל חומר הקריאה הנוסף, על-פי רשימה שתחולק בתחילת כל סמסטר.
2. תרגיל המבוא: בתום שנת הלימודים תתקיים בחינה על החומר הנלמד.
3. ציון "התרגיל המתודולוגי" יורכב מתרגילים שיוגשו במהלך כל סמסטר.

ציון המבוא כולו יחושב על-פי השקלול הבא:

- הבחינה על חומר ההרצאה והחומר הנלווה – סמסטר א' 15%
  - הבחינה על חומר ההרצאה והחומר הנלווה – סמסטר ב' 15%
  - הבחינה על חומר "תרגיל המבוא" – 20%
  - התרגיל המתודולוגי 20%
  - העבודה המסכמת 20%
  - השתתפות פעילה ב"תרגיל המבוא" 10%
- הציון המשוקלל כנ"ל יירשם בכל שלושת קורסי המבוא
- ד. ציון 60 לפחות בכל אחד ממרכיבי המבוא, כמפורט בסעיף ד' לעיל, **וציון משוקלל של כל המרכיבים – 65 לפחות** – הינם תנאי להצלחה במבוא ולהמשך הלימודים בחוג.
- ה. ציון "עובר" בעבודה המסכמת הינו – 65.

מבוא לדת האסלאם

1. הקורס מורכב משעור (2 שש"ס) ותרגיל (2 נ"ז)
2. השעור משותף לכל התלמידים.
3. התרגיל – יש לבחור קבוצה אחת מתוך ההיצע.
4. תלמידים שחוגם השני הינו שפה וספרות ערבית, יירשמו לשעור במסגרת החוג לערבית ואילו לתרגיל ירשמו כחלק מתוכנית החוג שלנו. עליהם ללמוד 2 נ"ז קורס בחירה מחוץ לחוג.
5. ציון "עובר" הינו 51.

ערבית ספרותית (רמות א' + ב') או קורס בחירה לתוכנית ללא ערבית.

1. לבוחרים בתוכנית הכוללת ערבית (בין אם חלקי ובוודאי מלא), יש להירשם לרמה א' בסמסטר א' (6 שש"ס) ולרמה ב' בסמסטר ב' (6 שש"ס).
2. תנאי המעבר מרמה א' לרמה ב' – ציון של 51 לפחות.
3. לבוחרים בתוכנית ללא ערבית, לבעלי פטור ולדוברי השפה ברמת שפת-אם – יש לבחור קורס בחירה מחוץ לחוג בהיקף של 3 או 4 נ"ז לשנה זו.

לימודי שנה ב' (דרג 2)

פרוסמינריונים

1. הפרוסמינריון הוא הקורס המרכזי בלימודי שנה ב'. ההשתתפות בו מותנית בסיום מוצלח של קורס המבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה, על כל מרכיביו.
2. החובות בפרוסמינריון הם: נוכחות מלאה, השתתפות פעילה, הגשת עבודה פרוסמינריונית (הנושאים יימסרו בתחילתה הקורס) ובחינה בסיומו.
3. היקף העבודה יהיה 15-20 עומדים מודפסים ברווח כפול. היא תוגש במוכירות החוג בשני עותקים.
עותק אחד יוחזר לתלמידים לאחר בדיקתו, והשני יופקד בארכיון החוג.
אין להגיש עבודה ישירות למרצה ו/או לתאו האישי!
4. מועד הגשת העבודה מסמסטר א' 01.03.2012, ומסמסטר ב' 26.07.2012, אלא אם כן המורה הודיע על מועד מוקדם יותר.
5. הציון הסופי של הפרוסמינריון יחושב עפ"י השקלול הבא:
— עבודה פרוסמינריונית 50%
— בחינה 30%
— השתתפות פעילה 20%
ציון משוקלל של 65 לפחות הינו תנאי להצלחה בפרוסמינריון.
ציון "עובר" בעבודת הפרוסמינריון הינו 65.
6. הצלחה בפרוסמינריון, על כל מרכיביו, הינה תנאי להשתתפות בסמינריון שנה ג'.

תרגיל היסטורי

1. התלמידים יבחרו באחד הקורסים המוצעים כתרגיל הסטורים או מתוך חוגי היסטוריה (במסגרת תוכנית אשכולות).
2. חובות התרגיל כוללים: הגשת רפרט/סיכומי מאמרים/ תרגילים קצרים במהלך הקורס (עפ"י הנחיות המורה), נוכחות מלאה, השתתפות פעילה ובחינה בסיום הקורס.

הקיסרות העות'מאנית

1. הקורס מורכב משעור (2 שש"ס) ותרגיל (2 שש"ס)
2. השיעור משותף לכל התלמידים.
3. התרגיל – יש לבחור קבוצה אחת מתוך ההיצע.
4. ציון "עובר" הינו 51.

הסכסוך הישראלי פלסטיני

1. הקורס מורכב משעור (4 שש"ס) שנתי (2 שש"ס סמסטר א') (2 שש"ס סמסטר ב').
2. השיעור משותף לכל התלמידים.
3. ציון "עובר" הינו 51.

לימודי שנה ג' (דרג 3)

סמינריונים

1. הסמינריון הוא הקורס המרכזי בלימודי שנה ג'. ההשתתפות בו מותנית בסיום מוצלח של הפרוסמינריון, וכן בסיום אנגלית מתקדמים 2 (בהתאם לתקנון האוניברסיטה).
  2. חובות התלמידים בסמינריון הם: נוכחות מלאה, השתתפות פעילה והגשת עבודה סמינריונית.
  3. נושא העבודה ייבחר ע"י התלמידים בראשית הסמסטר.
  4. היקף העבודה יהיה 25 עד 30 עמודים מודפסים ברווח כפול. היא תוגש במזכירות החוג בשני עותקים.
- עותק אחד יוחזר לתלמידים לאחר בדיקתו, והשני יופקד בארכיון החוג.
- אין להגיש עבודה ישירות למרצה ו/או לתאו האישי!**
5. מועד הגשת העבודה, מסמסטר א' 16.06.2012, ומסמסטר ב' 10.12.2012, אלא אם כן המורה הודיע על מועד מוקדם יותר, ובכפוף לתקנון "שכר הלימוד" בנושא זה.
  6. הציון הסופי של הסמינריון יחושב עפ"י השקלול הבא:

עבודה סמינריונית	70%
השתתפות פעילה	30%

 ציון משוקלל של 65 לפחות הינו תנאי להצלחה בסמינריון.
 ציון "עובר" בעבודת הסמינריון הינו 65.

היסטוריה חברתית

1. הקורס מורכב משעור (2 שש"ס) ותרגיל (2 שש"ס).
2. השעור משותף לכל התלמידים.
3. התרגיל – יש לבחור קבוצה אחת מתוך ההיצע.
4. ציון "עובר" הינו 51.

כלכלת המזה"ת

1. הקורס מורכב משעור (2 שש"ס) ותרגיל (2 שש"ס).
2. השעור משותף לכל התלמידים.
3. התרגיל – יש לבחור קבוצה אחת מתוך ההיצע.
4. ציון "עובר" הינו 51.

תרגיל קריאת טכסטים בערבית או בפרסית

1. התלמידים יבחרו באחד הקורסים המוצעים כתרגילים בקריאת טכסטים היסטוריים בערבית.
2. התרגילים ניתנים בשתי רמות, בהתאם לשליטת התלמידים בשפה הערבית. רמה א' – מיועד לתלמידים ששפת אמם הינה ערבית ו/או שחוגם השני שפה וספרות ערבית ו/או תלמידי הסלול החד-חוגי. תלמידים אלה ילמדו תרגיל זה בסמסטר א' בלבד.

- רמה ב' – מיועדת לתלמידים שידיעותיהם בשפה הערבית מבוססת על לימודי השפה ב-5 רמות בחוג.
- תלמידים אלה ילמדו תרגיל זה בסמסטר ב' בלבד. ההשתתפות בתרגיל הטכסטים מותנית בסיום רמה ה' בלימודי הערבית בחוג, בציון של 60 לפחות.
3. חובות התרגיל כוללים: הגשת רפרט/סיכומי מאמרים/תרגילים קצרים במהלך הקורס (עפ"י הנחיות המורה), נוכחות מלאה השתתפות פעילה ובחינה בסיום הקורס.
4. תלמידי מסלול 4 לא ילמדו קורס זה. במקומו ילמדו בשנה זו תרגיל היסטורי נוסף (מתוך היצע של תרגילים אלה המופיעים ברשימת קורסי שנה ב').
5. סטודנטים הלומדים פרסית ילמדו בשנה ג' קורס טקסטים היסטוריים בפרסית (פרסית מתקדמים)

המסלול החד-חוגי

מטרת הלימודים

המסלול החד-חוגי נועד להקנות לקבוצה מצומצמת של תלמידים מצטיינים ידע מקיף ומעמיק בלימודי המזרח התיכון, תוך שימת דגש על הסטוריה מודרנית וקונטמפוררנית ולהקנות להם כישורים בשפה הערבית על רבדיה השונים.

התלמידים מתחילים את לימודיהם במסלול בשנת הלימודים השניה (במהלך החופשה שבין שנה א' ל-ב', יש לפנות בכתב בבקשה להתקבל ללימודים במסלול זה ולצרף תדפיס לימודי החוג השני מהשנה הראשונה ללימודים).

תכנית הלימודים במסלול כוללת, בנוסף לקורסים הניתנים במסלול הדו-חוגי, סדנת אקטואליה, קורסים בלימודי החברה והתרבות הערבית, כגון: אמנות האסלאם, מערכת היחסים הבינלאומיים, המיעוט הפלסטיני בישראל ותולדות החוק והמשפט בארצות האסלאם. מרכיב חשוב בתכנית הוא לימוד מוגבר של הלשון הערבית הספרותית. ניתן לבחור גם בלשון הערבית המדוברת.

* ערבית מדוברת – בתיאום עם מזכירות החוג.

ננאי הקבלה

הקבלה למסלול החד-חוגי תערך בחופשת הקיץ שלאחר שנת הלימודים הראשונה. תלמידים אשר השיגו ציון ממוצע של 80 לפחות בלימודי שנה א', והמעוניינים בלימודי המסלול, רשאים לפנות בכתב, בבקשה נמומקת לראש החוג, והם יוזמנו לראיונות אישיים. הקבלה אינה מותנית בידיעה קודמת של הלשון הערבית.

מבנה הלימודים

נ'	שש"ס	סוג	הקורס
			שנה א'
3	4	שעור	מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה
3	4	תרגיל	מבוא לתולדות המזה"ת בעת החדשה
2	4	תרגיל	תרגיל מתודולוגי
4	4	שעור+תרגיל	מבוא לדת האסלאם
5	6	תרגיל/שעור	ערבית ספרותית (רמות א'+ב')
20			הכרה בלימודי החוג השני
37		סה"כ	
			שנה ב'
5	4	פרו"ס	היסטוריה מודרנית של אחת מארצות המזה"ת
4	4	שעור+תרגיל	הקיסרות העות'מאנית ומוסדותיה
4	4	שעור+תרגיל	הסכסוך הישראלי פלסטיני
4	4	תרגיל	תרגיל היסטורי או קורסים מתוכנית אשכולות
4	6	תרגיל/שעור	ערבית ספרותית (רמות ג'+ד')
4	4	תרגיל/שעור	תחום "חברה ומדינה" (מפורט לעיל)
6	4	תרגיל	ערבית שימושית: עיתונות א'+ב
3	4	סד'	סדנאת אקטואליה
1			השתתפות בסיום (חובה)
35		סה"כ	
			שנה ג'
6	4	סמינריון	סוגיות בהסטוריה של המזה"ת בעת החדשה
6	4	סמינריון	סוגיות בהסטוריה של המזה"ת בעת החדשה
4	4	שעור+תרגיל	הסטוריה חברתית של המזה"ת
4	4	שעור+תרגיל	כלכלת המזרח התיכון
4	4	תרגיל	טכסטס בערבית להיסטוריה של המזה"ת
3	4	תרגיל/שעור	ערבית ספרותית (רמה ה')
3	4	סד'	סדנאת אקטואליה
	8	שעור	תרגילי בחירה מהחוג או קורסים מתוכנית אשכולות
			השתתפות בסיום
39		סה"כ	

ערבית שימושית:

3	4	תרגיל	פרוזה מודרנית
3	4	תרגיל	טכסטים חברתיים
3	4	תרגיל	טכסטים היסטוריים
120		סה"כ לתואר	

מידע לתלמידים המועידים עצמם להוראה

לתלמידים המועידים עצמם להוראת היסטוריה, חייבים בשיעורי השלמה במסגרת החוג ללמידה, הוראה והדרכה. היקף ותוכן שיעורי ההשלמה תלויים בחוג הלימודים השני לב"א. נא ראו הנחיות מפורטות בתכנית הלימודים של החוג ללמידה, הוראה והדרכה, בפרק השלמות לתלמידים הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה.

לימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר מחמוד יזבק

מטרת הלימודים

לימודי המ"א מיועדים להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה בתחום ההיסטוריה של המזרח התיכון, ולשפר את יכולת השימוש בכלים ובשיטות הדרושים ללימוד ולמחקר עצמאיים של ההיסטוריה של המזה"ת. לימודי המ"א מושתתים על עבודה עצמית ועל לימוד במסגרת סמינריונים ותרגילים.

תנאי הקבלה

1. בעלי תואר ראשון בחוג להיסטוריה של המזה"ת/היסטוריה של ארצות האסלאם שציונם המשוקלל הסופי הוא 80 לפחות, ולא פחות מ-76 בחוגם השני.
2. ידיעת השפה הערבית הספרותית או פרסית או תורכית. מועמדים/ות שלא למדו בבי"ס ערביים ולא סיימו לימודי ערבית (חמש רמות) במסגרת לימודי התואר הראשון בחוג יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת פטור בערבית.
3. כל המועמדים/ות יעברו ראיון אישי בפני ועדת קבלה לתואר השני. לוועדת הקבלה זכות לדחות מועמדים/ות גם אם ציוניהם/ן עונים על דרישות הקבלה.
4. בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית, ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה, עד סוף שנת הלימודים הראשונה.

לימודי השלמה לקראת התואר השני

1. בוגרי חוגים אחרים, שציונם הסופי המשוקלל לתואר הראשון בכל אחד מהחוגים 76 לפחות, יתקבלו לתוכנית השלמות מלאה (28 שש"ס).
תלמידים אלה יחוייבו בלימוד השפה הערבית הספרותית, בהיקף של חמש רמות, אלא אם יעמדו בהצלחה בבחינת פטור.
2. ציון של 80 לפחות בכל אחד מקורסי תוכנית ההשלמות (לא כולל ערבית) וראיון אישי, הינם נתני קבלה ללימודי התואר השני.

מבנה הלימודים ומסלולי לימוד

תלמידי מסלול א' והמסלול האישי יעמדו בדרישות של תוכנית השיעורים (כולל שפות זרות וקורס בחירה מחוץ לחוג בדרג 3-5) ויכתבו עבודת גמר מחקרית (תיזה). קוד תוכנית: 106201-11-01.

תלמידי מסלול ב' יעמדו בדרישות של תוכנית השיעורים (כולל השפה הזרה ושני קורסי בחירה מחוץ לחוג בדרג 3-5) וייבחנו בחינת גמר. קוד התוכנית: 106202-11-01.

התמחות בלימודי מלחמה ושלום (עם עבודת תיזה, קוד: 106201-11-02, בלי עבודת תיזה, קוד: 106202-11-02).

אודות המסלול הישיר לדוקטוראט, ראו דף המידע על לימודי התואר השלישי.

לימודי שפות

תלמידי מסלול א' ומסלול אישי חייבים בלימודי השפות הבאות:
שפה מזרח תיכונית, נוספת לערבית – תורכית או פרסית (מתחילים ומתקדמים) – בהיקף של 16 שש"ס (השפה נכללת בשקלול הציון הסופי) או אותם הסטודנטים היודעים פרסית ילמדו ערבית או תורכית בהיקף של 16 שש"ס.

שפה אירופית, נוספת לאנגלית – צרפתית או גרמנית (מתחילים ומתקדמים) בהיקף של 16 שש"ס (אינה נכללת בשקלול הסופי, אלא מהווה "לימודי עזר"). ניתן להכיר בלימודים אלה כקורס הבחירה מחוץ לחוג בהיקף של 4 שש"ס.

תלמידי מסלול ב' חייבים בלימוד שפה אירופית, נוספת לאנגלית - צרפתית או גרמנית ברמות מתחילים ומתקדמים ובהיקף של 16 שש"ס. ניתן להכיר בלימודים אלה כשני קורסי בחירה מחוץ לחוג בהיקף של 4 שש"ס כל-אחד, אשר יכללו בשקלול הציון הסופי.

היקף הלימודים

מסלול א' ובמסלול אישי - 32 שש"ס, לא כולל שפות, עפ"י החלוקה הבאה:

5 סמינר/תרגיל (ס"ת) – כ"א 4 שש"ס	סה"כ: 20 שש"ס
(מתוכם 2 סמינריונים ו-3 תרגילים)	
תרגיל בהיסטוריה והיסטוריוגרפיה	4 שש"ס
סמינר מחקר	4 שש"ס

4 שש"ס	קורס בחירה מחוץ לחוג (מדרג 3 עד 5) הגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה)
24 שש"ס	סה"כ: 36 שש"ס , לא כולל שפות, עפ"י החלוקה הבאה: 6 סמינר/תרגיל (ס"ת) – כ"א 4 שש"ס (מתוכם 3 סמינריונים ו-3 תרגילים)
4 שש"ס	תרגיל בהסטוריה והיסטוריוגרפיה (סה"כ 28 שש"ס בחוג)
8 שש"ס	סה"כ: 4 שש"ס – קורסים 2 קורסים – כ"א 4 שש"ס (מדרג 3-5) או השפה האירופית, שתענה על דרישת לימוד 2 קורסים מקטיגוריה זו – סה"כ 8 שש"ס

בחינת גמר

סדר הלימודים, דרישות אקדמיות ולוח זמנים

תלמידי כל המסלולים

- א. בשנה א' חובה להשתתף בשלושה ס"ת לפחות, בקורס ההיסטוריוגרפיה ולהתחיל בלימודי השפה/ות הזרה/ות (רמות מתחילים א'+ב').
- ב. קורס (ס"ת) ייחשב כסמינר או כתרגיל בתיאום עם מורה הקורס.
- ג. בסמינר – חובה להגיש עבודה סמינריונית.
- ד. בתרגילים ניתן לבחור בין עבודה לבין בחינה (בתיאום עם מורה הקורס).
- ה. עבודות סמינריוניות ועבודות תרגיל יוגשו לא יאוחר מן היום הראשון לשנת הלימודים העוקבת.

תלמידי מסלול א' והמסלול האישי

- א. בשנה א' חובה להשתתף, בנוסף לקורסים הנ"ל, בסמינר המחקר.
- ב. במהלך סמסטר א' של השנה הראשונה יש להתייעץ עם מורי סמינר המחקר, סמינר ההיסטוריוגרפיה ויו"ר הוועדה ללימודי התואר השני, לגבי בחירת נושא לעבודת הגמר המחקרית (תיזה) ומנחה.
- ג. "הצהרת הכוונות" בעניין התיזה תיכתב כמטלת סיום בסמינר המחקר ותוגש עד סוף שנת הלימודים הראשונה למורה הקורס ולוועדה החוגית ללימודי התואר השני.
- ד. הצעת התיזה תוגש לוועדה החוגית ללימודי התואר השני לא יאוחר מסוף חופשת הסמסטר הראשון בשנת הלימודים השנייה. על התלמידים להיוועץ לגבי המחקר הצפוי עם יו"ר הוועדה החוגית לתואר השני שימליץ על מנחה. ההצעה תוגש בזמירות החוג, מודפסת ברווח כפול ובארבעה עותקים, לאישור סופי של הוועדה החוגית לתואר השני. הצעת התיזה תתקבל אך ורק מתלמידים שהשתתפו בסמינר המחקר, ותוגש לאישור הוועדה לא יאוחר מסמסטר א' של השנה השנייה ללימודים.
- ה. כתיבת עבודת הגמר המחקרים (תיזה) תחל עם קבלת האישור מהוועדה החוגית לתואר השני.

1. יש להשלים את תוכנית הלימודים בחוג, כולל לימודי השפות ולהגיש את העבודות הסמינריוניות, עבודות התרגיל ואת עבודת הגמר המחקרית לשיפוט, תוך שלוש שנים לכל היותר.
2. קורס בחירה מחוץ לחוג – במסגרת תוכנית הלימודים יבחרו התלמידים, באישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני, קורס אחד מחוץ לחוג, בהיקף של 4 ש"ס, בדרג 3 עד 5 ובאישור מזכירות החוג הרלוונטי.

תלמידי מסלול ב'

- א. מבחן הגמר ייערך רק לאחר השלמת כל החובות בתוכנית הלימודים, בתיאום עם יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני.
- ב. יש להשלים את תוכנית הלימודים בחוג, כולל לימודי השפה וקורסי הבחירה, להגיש את העבודות הסמינריוניות ועבודות התרגיל ולעמוד בבחינת הגמר תוך שנתיים לכל היותר.

שקלול הציון הסופי לתואר שני

מסלול א' ומסלול אישי:	מסלול ב':
סמינריונים 30%	סמינריונים 35%
תרגילים + קורס בחירה 20%	תרגילים בחוג 20%
עבודת גמר 40%	קורסי בחירה 15%
תורכית/פרסית 10%	בחינת גמר 30%
סה"כ 100%	סה"כ 100%

תכניות לימודים מיוחדות:

תכנית לימודים למ"א ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש בית הספר: פרופ' אריה כוכבי

ביה"ס להיסטוריה מאגד בתוכו את חמשת החוגים ההיסטוריים: היסטוריה כללית, היסטוריה של מזה"ת, תולדות ישראל, לימודי ארץ-ישראל ותולדות האמנות. מטרת ביה"ס להגביר את שיתוף הפעולה בין החוגים להיסטוריה תוך העשרת תכניות הלימודים לתארים מתקדמים. בד בבד עם פעילות ההוראה, ביה"ס מקיים פעילות אקדמית ענפה לחברי סגל ולתלמידי מחקר בשיתוף מכונים וקתדראות. הפעילות כוללת: כנסים, ימי עיון, סימפוזיונים, סמינרי מחקר, סדנאות והרצאות אורח מהארץ ומחור"ל.

ביה"ס מקיים מספר תכניות לימודים ייחודיות:

התמחות במלחמה ושלום

התכנית תבחן את מכלול ההקשרים החברתיים, הכלכליים, התרבותיים, המשפטיים, הצבאיים והדיפלומטיים המשתנים של מלחמה ושלום באירופה, בארצות הברית, במזרח אסיה ובמזרח התיכון. לצד המימד הגלובלי יושם דגש על תהליכי מלחמה ושלום בארץ ישראל/פלסטין כמקרה בוחן.

בתכנית יידונו: מלחמות העולם, המלחמה הקרה, מלחמות אזרחים, ועידות שלום ובתי משפט בינלאומיים. התכנית נותנת ביטוי לגישות מחקריות המתפתחות בשני העשורים האחרונים בתחום הדיסציפלינה ההיסטורית בכל הקשור לחקר תופעות השלום והמלחמה.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד (אחד החוגים ההיסטוריים השייכים לביה"ס להיסטוריה) והרשות ללימודים מתקדמים.

בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה, יעברו ועדת קבלה בחוג אליו נרשמו והיא שתקבע את הצורך בלימודי השלמה ואת היקפם.

מבנה לימודים

תכנית הלימודים תורכב מקורסים המועברים בתוך החוגים השייכים לביה"ס להיסטוריה (היסטוריה כללית, היסטוריה של ע"י, לימודי א"י, היסטוריה של המזה"ת, לימודי אסיה, תולדות האמנות); קורסים ייחודיים במסגרת ביה"ס להיסטוריה וקורסים המתקיימים בחוגים אחרים באוניברסיטה.

לתכנית יהיו שני מסלולים:

ש"ס 32	מסלול א' הכולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות ועבודת תיזה
ש"ס 36	מסלול ב' הכולל כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות ובחינת גמר

שתי התכניות תכלולנה ארבעה אשכולות לפי הפירוט הבא:

מסלול א'

ש"ס 8	אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של
ש"ס 10	אשכול חוגי – קורסים בהיקף של
ש"ס 8	אשכול תמאטי – קורסים בהיקף של
ש"ס 6	אשכול בחירה – קורסים בהיקף של
ש"ס 32	סה"כ

מסלול ב'

ש"ס 8	אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של
ש"ס 12	אשכול חוגי – קורסים בהיקף של

8 שש"ס	אשכול תמאטי – קורסים בהיקף של
8 שש"ס	אשכול בחירה – קורסים בהיקף של
36 שש"ס	סה"כ

שקלול הציונים

מסלול א':		מסלול ב':	
עבודת גמר מחקרית (תזה)	50%	בחינה	30%
אשכול חובה	10%	אשכול חובה	12%
אשכול חוגי	16%	אשכול חוגי	18%
אשכול תמאטי	14%	אשכול תמאטי	28%
אשכול בחירה	10%	אשכול בחירה	12%
סה"כ	100%	סה"כ	100%

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתכנית הלימודים עם התמחות ב"מלחמה ושלום", יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג להיסטוריה של המזה"ת ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

תכנית לימודים לתואר שני

התמחות במדעי הדתות

ראש התכנית: ד"ר אריה קופסקי

מטרת התוכנית

מטרת הלימודים היא להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של תופעות ומסורות דתיות, להקנות לתלמידים את ידיעת הבעיות, המושגים ודרכי המחקר של חקר הדת, הן על ידי לימודים שיטתיים והשוואתיים והן על ידי למודי התמחות. התוכנית נועדה להביא בפני תלמידיה את מגוון הדיסציפלינות המחקריות של דתות ורעיונות דתיים ולאפשר לתלמידים העמקה באחת הדיסציפלינות והכנה לקראת מחקר בתחום בו בחרו. התוכנית תעודד חשיפה למגוון רחב של מערכות דתיות, בעבר ובהווה, ולעולמן החברתי, הרוחני, הריטואלי והחוויתי, כדי לאפשר לתלמידיה הבנה רחבה ומעמיקה ככל האפשר של התופעה הדתית בכללותה.

תנאי הקבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי של 76 לפחות.
2. מועמדים אשר יידרשו להשלים קורסים ינותבו ללימודי השלמה בהיקף אשר ייקבע ע"י יועצי התכנית וועדת המ"א, בהתאם ללימודים הקודמים של המועמד. יש להשיג ממוצע של 80 לפחות בקורסי השלמה על מנת להמשיך בלימודי התואר השני.
3. תלמידים המתקבלים לתוכנית במסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה) ואינם שולטים בשפת המקורות (יוונית, לטינית, וכו') של תחום התמחותם ברמת מכינה, יידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות. כתנאי מעבר לשנה ב'.

תכנית הלימודים

- א. שני קורסי ליבה בהיקף 8 שש"ס מתוך הקורסים הבאים (כל אחד 4 שש"ס):
  - מבוא למדעי הדתות
  - פסיכולוגיה של הדת
  - מבוא לפילוסופיה של הדת
  - סוגיות בפילוסופיה של הדת
  - טבע האלוהות
- ב. קורסי ליבה מתוך כלל לימודי הבחירה בתחום התמחות בהיקף 12-20 שש"ס (בהתאם לחוג הלימודים אליו רשום התלמיד ובהתאם למסלול הלימודים) עפ"י הנושאים הבאים:
  - דתות המזרח הקרוב הקדום (החוג למקרא)

דתות העולם היווני-רומי (החוג להיסטוריה כללית)
 נצרות (החוג להיסטוריה כללית)
 דתות הודו וסין (החוג ללימודי אסיה *)
 דתות פרה-קולומביאניות (החוג להיסטוריה כללית)
 יהדות (החוג לתולדות ישראל)
 אסלאם (החוג להיסטוריה של המזה"ת)

ג. קורסי בחירה מהפקולטה למדעי הרוח או מדעי החברה בהיקף 4-12 שש"ס (בהתאם למסלול הלימודים)

מבנה הלימודים

לימודי התכנית יתקיימו בשני מסלולים:

1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) – סה"כ 28 שש"ס*
2. מסלול ב' – כולל עמידה בבחינת גמר – סה"כ 36 שש"ס

* סטודנטים במסלול א' שאינם שולטים בשפת המקור הקשורה למחקרם (יוונית, לטינית וכו') ברמת מכינה, ידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'. בנוסף מחויבים הסטודנטים בלימודי שפה זרה מודרנית בהתאם לתחום ההתמחות (עדיף צרפתית או גרמנית) ברמת מתקדמים בהיקף של 8 שש"ס.

שקלול ציונים במסלול א'

ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:

שתי עבודות סמינריוניות	20%
ממוצע הציונים בקורסים	30%
עבודת גמר מחקרית (תיזה)	50%

שקלול ציונים במסלול ב'

ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:

שלוש עבודות סמינריוניות	45%
ממוצע הציונים בקורסים	35%
בחינת גמר	20%

משך הלימודים

התוכנית תתפרש על שתי שנות לימוד (ארבעה סמסטרים) במסלול ב' ושנת לימודים נוספת לצורך השלמת עבודת הגמר המחקרית (תזה) במסלול א'.

בסיום התואר

הלימודים מעניקים תעודת מוסמך בחוג בו בחר הסטודנט ללמוד עם ספח התמחות בלימודי מדעי הדתות.

לימודים בין חוגיים במסלול אישי לתואר שני

בהיבטים חינוכיים והיסטוריים של השואה

בשיתוף החוג לחינוך ובית-הספר להיסטוריה (במסגרת החוגים ההיסטוריים):

מטרת הלימודים

לאפשר לתלמיד ללמוד היבטים חינוכיים והיסטוריים שונים של השואה, שאינם בהכרח מוגבלים לתכנית לימודים מסוימת בחוג לחינוך ובחוגים ההיסטוריים. התלמיד יוכל להשתתף גם בקורסים מתחומים אחרים שיש להם נגיעה לשואה, כגון: פילוסופיה, סוציולוגיה, פסיכולוגיה ועוד.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד (אחד החוגים ההיסטוריים השייכים לביה"ס) והרשות ללימודים מתקדמים. בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה יעברו ועדת קבלה בחוג והיא שתקבע את הצורך בלימודי השלמה והיקפם.

מבנה הלימודים

מסלול אישי: הלימודים בתכנית זו מתקיימים במסלול האישי בלבד, הכולל כתיבת תזה. התלמיד מחויב במכסת שעות לימוד של 32 ש"ס ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה). תכנית הלימודים תיבנה על-ידי מנחה עבודת הגמר ותקבל אישור יו"ר הועדה החוגית לתואר שני בחוג אליו נרשם התלמיד, והדיקן ללימודים מתקדמים.

1. במידת הצורך התלמיד יחויב בלימודי השלמות. בחוגים ההיסטוריים חייבים ללמוד שפה זרה ברמת מתקדמים.
2. תלמיד החוג לחינוך ילמד קורסים בנושא השואה בהיקף של 12 ש"ס לפחות, באחד החוגים ההיסטוריים. תלמידי החוגים ההיסטוריים ילמדו קורסים בהיקף של 12 ש"ס לפחות, בחוג לחינוך.
3. תלמידי התכנית ילמדו קורסים בהיקף של 22 ש"ס מדרג 4 ומעלה. יתר הקורסים בהיקף של 10 ש"ס יהיו בדרג 3 לפחות.
4. התלמיד יחויב בקורס מתודולוגי בתאום עם מנחה עבודת הגמר (בחוג לחינוך או באחד החוגים ההיסטוריים).
5. הסטודנטים יחויבו בקורס מבואי אינטרדיסציפלינרי מיוחד לתכנית זו.

המקבץ ללימודי יוון המודרנית

הקורסים בתכנית ללימודי יוון המודרנית מציעים גישות שונות מקיפות ורב תחומיות בשפה, ספרות, תרבות, היסטוריה ומדיניות של יוון, מנפילת האימפריה הביזנטית עד ימינו. באמצעות מבחר רחב של קורסים, מתמודדים הסטודנטים מול מגוון רחב של נקודות מבט להבנת המציאות ההיסטורית, חברתית, פוליטית ודתית של יוון בת זמננו. הקורסים מאפשרים להכיר את הדרכים בהן יוון הטמיעה את השלבים השונים שאירעו במהלך התהוותה כמדינה עצמאית והפכה אותם למציאות אחידה בתרבותה. כמו כן, במסגרת הלימודים נחשפים התלמידים למסורות ספרותיות ואומנותיות של ארץ הנחשבת בעיני העולם המערבי לערש התרבות.

המקבץ ללימודים ביזנטיים

במסגרת תכנית ללימודי יוון המודרנית (תחת חסות קרן אונסיס) מתקיים מקבץ חדש של לימודים ביזנטיים במטרה למלא את הפער שנוצר בין לימודי יוון העתיקה ולימודי יוון המודרנית. המקבץ נועד להפגיש את הסטודנטים עם תרבות עשירה אשר השפעתה מורגשת בתחומים רבים בתולדות ובנוף א"י, כפי שאף השפיעה בצורה משמעותית על התפיסות המודרניות הן ביוון ובעולם האורתודוקסי והן במערב. לפי שעה מוצעים שיעורים בתולדות ביזנטיון והאימפריה הרומית המזרחית מהקמת קונסטנטינופול ועד נפילתה בסוף המאה ה-15. כמו כן מוצעים שיעורים בספרות, ארכיאולוגיה ובאומנות ביזנטית. במסגרת בית הספר להיסטוריה ניתנת לתלמידים לתארים מתקדמים הזדמנות ללמוד קורסים בתחומי מחקר שונים הקשורים ללימודי ביזנטיון, יוון וסביבתה.

לפרטים לתכניות מיוחדות:

הקורסים פתוחים לסטודנטים ולקהל הרחב.

פרטים והרשמה לשנת הלימודים

מרכזת התכנית, גב' לימור פרדיאן-מדר, טלפון 04-8240851

פקס: 04-8249010

דוא"ל: flimor@univ.haifa.ac.il

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' מריה לבובסקי

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 15:30 - 14:30

טלפון: 04-8240124 (קומה 20 במגדל אשכול, חדר 2005)

דוא"ל: mlvovsky@univ.haifa.ac.il

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' אורי קופרשמידט

תנאי קבלה

רשאים להגיש מועמדותם לתלמידים לתואר דוקטור, כל בעלי תואר שני (מ"א) מסלול א', בהיסטוריה של המזרח התיכון, מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחוץ-לארץ, שהשיגו ציון של 85 לפחות בלימודיהם לתואר השני, וציון של 86 (טוב מאוד) בעבודת הגמר המחקרית.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

א. תלמיד/ת מחקר שלב א', שלא יעלה על שנה.

ב. תלמיד/ת מחקר שלב ב', שלא יעלה על 3 שנים.

עם ההרשמה ללימודים, יש להגיש במזכירות החוג כדלקמן: הצהרת כוונות מחקר, תקציר נושא המחקר המתוכנן באנגלית, קורות-חיים בעברית ובאנגלית, העתקים מתעודות "בוגר" ו"מוסמך", תדפיסי ציונים לתארים ב"א ומ"א, שני מכתבי המלצה ממרצים מתארים קודמים, אחד מהם ממנחה תיזת ה"מ"א, הסכמה בכתב ממנחה העומד בקריטריונים.

לאחר הודעת קבלה ללימודים, יעסוק התלמיד בשלב א' בהכנת הצעת המחקר המפורטת.

אישור הצעת המחקר יינתן ע"י המנחה/ים, והוועדה החוגית לתואר שלישי.

אישור סופי יינתן ע"י הרשות ללימודים מתקדמים. עם קבלת אישור כזה, יעבור להיות כ"תלמיד/ת מחקר שלב ב'".

מנחה עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה. ועדת הד"ר החוגית תאשר את התכנית ובלבד שלא תעלה על 16 שש"ס ולא יותר מארבעה קורסים. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם, בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה. כמו כן, יש להוכיח ידיעה של שלוש שפות רלוונטיות לתחום המחקר. בכל מקרה נדרשים תלמידי הדוקטוראט להשלים שני קורסים מביה"ס להיסטוריה בהיקף של 4 שש"ס כל אחד (אחד בשלב א' ואחד בשלב ב').

עם סיום עבודת המחקר, תוגש העבודה באישור המנחה/ים לוועדת הדוקטוראט, אשר תדון במוכנות העבודה לשיפוט. לאחר אישור סופי של ועדת הדוקטוראט, תועבר העבודה לרשות ללימודים מתקדמים שתטפל בסדרי תהליך השיפוט.

לימודים במסלול הישיר לדוקטורט

מועמד המבקש להתקבל למסלול הישיר לדוקטורט, חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי תואר זה, בשני החוגים בהם למד, ציון משוקלל של 90 לפחות.

תלמידי המסלול הישיר יעמדו בדרישות השעורים במשך שתי שנות לימוד ויגישו הצעת מחקר לדוקטורט. (פרטים על המסלול - בתקנון לימודי תואר שני ושלישי של הרשות ללימודים מתקדמים בשנתון זה).

היקף הלימודים

28 ש"ס, עפ"י החלוקה הבאה:

2 סמינריונים – כ"א 4 ש"ס סה"כ 8 ש"ס

1 תרגיל בהיסטוריה והיסטוריוגרפיה 4 ש"ס

סמינר מחקר 4 ש"ס

3 תרגילים כ"א 4 ש"ס סה"כ 12 ש"ס

תלמידי המסלול חייבים בלימודי שפות:

– שפה מזרח תיכונית, נוספת לערבית, (מתחילים ומתקדמים) – תורכית או פרסית (השפה נכללת בשקלול הציון הסופי).

– שפה אירופית, נוספת לאנגלית – צרפתית או גרמנית (מתחילים ומתקדמים) בהיקף של 16 ש"ס (אינה נכללת בשקלול הסופי, אלא מהווה "לימודי עזר").

(לימודי השפה הזרה אינם נכללים במניין 28 הש"ס).

על תלמידי המסלול הישיר לקבל ציון של 90 לפחות בכל אחת מהעבודות הסמינריוניות שיגישו.

תלמידי המסלול הישיר יגישו את הצעת המחקר לדוקטורט לא יאוחר מסוף סמסטר א' של השנה השניה ללימודיהם.

תלמידי המסלול הישיר – ישלימו את תכנית הלימודים בחוג, כולל הגשת העבודות הסמינריוניות, התרגילים, לימודי השפות, הגשת הצעת המחקר ואישורה, תוך שנתיים לכל היותר. תלמיד מסלול זה, אשר יעמוד במטלות הלימודים בציונים הנדרשים, ויגיש את הצעת המחקר לתואר השלישי, שתאושר ע"י ועדת ה-ד"ר בתום שנתיים לכל היותר, יעבור למעמד "תלמיד מחקר שלב ב'" ויקבל תעודת מוסמך במסגרת המסלול הישיר לדוקטורט.

הערות:

1. את לימודי השפות יש להתחיל בשנה הראשונה (רמות מתחילים א'+ב').
2. הצעת המחקר - הצעת המחקר תוגש במזכירות החוג, מודפסת ברווח כפול ובחמישה עותקים, לאישור סופי של הוועדה החוגית לתואר השלישי.
3. הצעת המחקר תתקבל אך ורק מתלמידים שהשתתפו בסמינר המחקר.

4. הצעת המחקר תוגש לאישור הוועדה לא יאוחר מסוף סמסטר א' של שנת הלימודים השנייה.

כתיבת עבודת גמר מחקרית לאחר השלמת לימודי התואר השני במסלול ב' - המעוניינים לכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה) לאחר סיום לימודיהם במסלול ב', ישלימו את לימודי השפה המזרח-תיכונית השנייה (פרסית או תורכית) ויעמדו בדרישות החלות על תלמידי מסלול א' בכל הנוגע לעבודת הגמר המחקרית.

לימודי ארץ-ישראל

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר ירון פרי

חברי הסגל האקדמי

פרופ' יוסי בן-ארצי, פרופ' יחיעם ויץ, פרופ' יעקב ברנאי (אמריטוס), פרופ' יעקב גולדשטיין (אמריטוס), פרופ' יואב גלבר (אמריטוס).	פרופסור מן המניין:
פרופ' עוז אלמוג, פרופ' גור אלרואי, פרופ' אדריאן בועז, פרופ' מוטי גולני, פרופ' נתן ינאי (אמריטוס), פרופ' אפרים לב, פרופ' גדעון פוקס, פרופ' אריה קופסקי.	פרופסור חבר:
ד"ר ירון פרי, ד"ר יהושע פרנקל, ד"ר רפאל פרנקל (בגמלאות).	מרצה בכיר:
ד"ר נורית שטובר, ד"ר צור שלו.	מרצה:
ד"ר אסף זלצר.	עמית הוראה:

מזכירות החוג

עוזר מנהלי לראש החוג: גב' אורלי מיכאל

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10:00-12:00.

טלפון: 04-8249296, 04-8249414

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

יועץ ב"א: ד"ר נורית שטובר

מטרת הלימודים

החוג ללימודי ארץ ישראל בנוי במתכונת המקובלת של לימודים אזורים (Area studies) רב תחומיים. במסגרת תכנית הלימודים מעניק החוג לתלמידיו ידע בהכרת הארץ, הבנת הכוחות והגורמים אשר עיצבו את גורלה במרוצת הדורות ויכולת להתמודד עם סוגיות אקטואליות בעזרת ידע מעמיק הכרוך בהכרת העבר. במוקד תשומת הלב של החוג מצויים העניין המיוחד בארץ עצמה, בתושביה, במאפייניה הנפיים, בתולדותיה ובייחודה האנושי.

הלימודים בכל התחומים כוללים מבואות, שיעור-תרגיל (שו"ת) וסמינריונים. הלימודים מועשרים בסיוורים ובעבודות שדה.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה.

על המועמדים להמציא אישור רפואי, המעיד על כושרם להשתתף בסיוורים.

המסלול הדו-חוגי

מבנה הלימודים

תוכנית הלימודים לתואר ראשון מסתכמת ב-60 נ"ז, והיא כוללת 64 שש"ס, ובנוסף סיוורים ובעבודות שדה. התוכנית מורכבת מ-3 סוגי קורסים: שיעור, שיעור ותרגיל (שו"ת) וסמינריון. מתוך 60 נ"ז לתואר, ניתן לצבור עד 16 נ"ז בחוגים אחרים בפקולטה למדעי הרוח (קורסי דרג 2 ו-3 בהתאם למפורט מטה).

א. שיעורים (דרג 1):

בשנה א' יילמדו 6 שיעורי מבוא חובה: הדרכה מתודולוגית 4 נ"ז, החברה הישראלית 4 נ"ז, המאה ה-19 4 נ"ז, המאה ה-20 4 נ"ז, גיאוגרפיה פיסית+ תרגול 4 נ"ז, עת עתיקה 4 נ"ז.

סה"כ 24 נ"ז.

ב. שו"ת (דרג 2):

בשנה ב' ו-ג' יבחרו התלמידים 6 שו"ת.

סה"כ 24 נ"ז.

ג. סמינריונים (דרג 3):

יילמדו בשנה ג' 2 סמינריונים. ניתן לקחת סמינריון אחד מחוץ לחוג ללימודי ארץ ישראל.

סה"כ 12 נ"ז.

מבנה תכנית הלימודים

שנה א' מבואות חובה:	שנה ב' בחירה:	שנה ג' בחירה:
<p>הדרכה מתודולוגית 4 שש"ס 4 נ"ז 1151_____01</p> <p>שיעור חברה ישראלית 4 שש"ס 4 נ"ז 1151_____01</p> <p>שיעור מאה 19 4 שש"ס 4 נ"ז 1151_____01</p> <p>שיעור מאה 20+תרגול 6 שש"ס 4 נ"ז 1151_____01</p> <p>שיעור פיסית+תרגול 6 שש"ס 4 נ"ז 1151_____01</p> <p>שיעור עתיקה 4 שש"ס 4 נ"ז 1151_____01</p>	<p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז 1152_____01</p> <p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז 1152_____01</p> <p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז 1152_____01</p> <p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז 1152_____01</p> <p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז 1152_____01</p>	<p>שו"ת 4 שש"ס 4 נ"ז 1152_____01</p>
<p>סה"כ: 24 שש"ס 24 נ"ז</p>	<p>20 שש"ס 20 נ"ז</p>	<p>12 שש"ס 16 נ"ז</p>
<p>סמינריונים: סמינריון 4 שש"ס 6 נ"ז 1153_____01</p> <p>סמינריון 4 שש"ס 6 נ"ז 1153_____01</p>		

סיורים

על התלמיד להשתתף ב-8 עד 10 ימי סיור, במשך 3 שנות לימודיו. התלמיד יגיש דו"ח על כל סיור והוא יכלול בחישוב הציון של הקורס שבמסגרתו נערך הסיור. סיורים שנערכו בחוגים אחרים לא ייחשבו (אלא במקרים חריגים ולפי אישור מוקדם של יועץ ב"א).

דרישות מעבר

תנאי מעבר לשנה אקדמית ב':

ציון נמוך מ-55 בכל אחד מהקורסים לא יאפשר מעבר לשנה ב'.

הערות

1. תלמיד אשר חוג לימודיו השני הוא תולדות ישראל או ארכיאולוגיה, ושמע בחוגים אלה קורסים זהים לאלה הנלמדים בחוג ללימודי ארץ-ישראל, יהיה פטור משמיעת קורסים אלה בשנית, אך תוטל עליו חובה לשמוע קורסים אחרים באותו היקף שעות.
  2. **תעודת הוראה:** תלמידי החוג יכולים ללמוד לתעודת הוראה בהיסטוריה ובשל"ח. **פרטים ניתן לקבל בחוג ללמידה, הוראה והדרכה.** טלפון 04-8240890/89.
  3. **קורס מורי דרך:** בוגרי קורס מורי דרך יקבלו הכרה בקורסים ונקודות זכות לתואר ראשון בהתאם לתוכנית הלימודים המיוחדת להם המפורסמת באתר החוג.
  4. ללומדים במסגרת ההסדר המיוחד שבין האוניברסיטאות לבין כוחות הביטחון, תורכב תוכנית לימודים כדלקמן:
שנה א' ילמדו על פי מתכונת שנה א', ובנוסף לכך 2 שו"ת (8 נ"ז) או סמינריון (בסמסטר ב') ושו"ת (10 נ"ז).
- לא ניתן יהיה לצבור יותר מ-30 נ"ז במהלך השנה הראשונה ללימודים. יתרת השיעורים תלמד בשנה ב'.

שקלול הציונים

הדרכה	4 נ"ז*1	סה"כ 4/60
שיעורים דרג 1	4 נ"ז*5	סה"כ 20/60
שיעורים דרג 2	4 נ"ז*6	סה"כ 24/60
שיעורים דרג 3	6 נ"ז*2	סה"כ 12/60

המסלול החד-חוגי

מטרת הלימודים

המסלול החד-חוגי מיועד לתלמידים המעוניינים להעמיק את ידיעותיהם בכל הקשור לארץ-ישראל, וכן לשלב במהלך לימודיהם לתואר ראשון מקבצים הקשורים ללימודים אלה או המשלימים אותם. כל אלה כדי להגיע, בתום לימודי התואר הראשון, לידע מקיף יותר על ארץ-ישראל.

תנאי קבלה

הקבלה למסלול החד-חוגי תעשה בשתי דרכים:

- א. ביוזמת ראש החוג, אשר יזמן לראיון אישי מועמדים שנרשמו לחוג והשיגו ציון גבוה במיוחד בבחינת הכניסה הפסיכומטרית. לאחר הראיונות, שיתקיימו בחופשת הקיץ הקודמת לשנה"ל הראשונה, תפורסם רשימת התלמידים שהתקבלו למסלול זה.

ב. תלמידים שסיימו בהצלחה את שנת הלימודים הראשונה של לימודיהם בחוג (ובחוג נוסף באוניברסיטה) ועברו סף כניסה, שייקבע מפעם לפעם ע"י ועדת ההוראה החוגית, יוכלו להצטרף למסלול החד חוגי. בשנת הלימודים תשס"ג סף הכניסה היה 80.

מבנה הלימודים

1. בנוסף ללימודים הנדרשים במסלול הדו-חוגי (בהיקף 44 נ"ז) ילמד התלמיד במסלול החד-חוגי קורסים בהיקף של 16 נ"ז לפי הפירוט הבא:
ש"ת (8 נ"ז)
קריאה מודרכת (2 נ"ז)
סמינריון (6 נ"ז)
2. כן ילמד התלמיד, לפי כללי האוניברסיטה, בנוסף ללימודי החוג עוד שני מקבצים או שלושה בהיקף כולל של 60 נ"ז

סיוורים

תלמיד המסלול החד-חוגי יהיה חייב בהיקף רחב יותר של סיוורים לימודיים: 10-15 ימי סיוור במשך שלוש שנות לימודיו.

הלימודים לתואר השני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' אריה קופסקי

החוג מקיים מספר מסלולי לימוד והתמחות לתואר שני:
מסלול א' – בעת החדשה ובעת העתיקה – כמפורט בהמשך.
מסלול ב' – בעת החדשה ובעת העתיקה – כמפורט בהמשך.

כללי

מטרת הלימודים

לימודי המ"א מיועדים להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של התלמיד בתחומים האלה: היסטוריה, גיאוגרפיה היסטורית, אנתרופולוגיה ונושאי חברה ומדינה של ארץ-ישראל ומדינת ישראל; לבסס, לשפר ולהרחיב את השיטות והכלים הדרושים למחקר עצמאי של ארץ-ישראל ומדינת ישראל.
לימודי המ"א מושתתים על עבודה עצמית ועל לימוד במסגרת שיעורים וסמינריונים.

תנאי קבלה

מספר המקומות בלימודי מ"א מוגבל. בוגר החוג ללימודי ארץ-ישראל שציונו המשוקלל 80 ושציונו המשוקלל בחוג הלימודים השני לתואר בוגר אינו נופל מ-76, זכאי להתקבל ללימודים לתואר השני באישורה של ועדת הקבלה.

בוגר החוג שציונו המשוקלל בין 76 ל-80, בקשתו תישקל על-ידי ועדת הקבלה.

בוגרי חוגים אחרים באוניברסיטת חיפה יתקבלו על בסיס אותם התנאים כמו בוגרי החוג, בתוספת קורסי השלמה בהם יחויבו על-פי ייעוץ אישי של יו"ר ועדת המ"א.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל אשר למד במסלול דו-חוגי ובאחד החוגים השיג ציון משוקלל הנמוך מ-67 ולא פחות מ-70, יוכל להתקבל כתלמיד מן המניין רק אם בחוג בעל הזיקה ללימודי ארץ ישראל השיג ציון משוקלל של 80 לפחות.

בעלי תואר B.Ed בציון הנדרש (ראה לעיל) יחויבו ב-16 ש"ס השלמה בנוסף לתנאי הקבלה לעיל.

בוגרי האוניברסיטה הפתוחה במסלול מדעי הרוח בציון הנדרש (ראה לעיל), יחויבו ב-12 עד 16 ש"ס השלמה בנוסף לתנאי הקבלה לעיל.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לזכאותו לתואר.

מבנה הלימודים בעת-החדשה

ללימודים בעת-החדשה שני מסלולים: מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר) ומסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר).

תלמידי מסלול א' יעמדו בדרישות תכנית הלימודים ויכתבו עבודת גמר.

זכאי להימנות על מסלול א' ולהגיש הצעת מחקר לעבודת גמר, תלמיד שממוצע ציוניו 85 ושכתב 2 עבודות סמינריוניות עליהן קיבל ציון שאינו נמוך מ-85.

תלמידי מסלול א' חייבים בלימודי שפה זרה (ברמת מתקדמים) מלבד אנגלית.

תלמידי מסלול ב' יעמדו בדרישות תכנית הלימודים ובבחינות הגמר כמפורט בתקנון לימודי תואר שני של הרשות ללימודים מתקדמים.

תלמידי מסלול א' ו-ב' ישתתפו במסגרת שנה א' לימודיהם לקבלת התואר בקמפוס מ"א בן 2-4 ימים.

תוכנית הלימודים בעת החדשה

מסלול א'

6 קורסים (24 ש"ס) – מתוכם יכתוב התלמיד 2 עבודות סמינריוניות.

קורס בהדרכה מתודולוגית והיסטוריוגרפית (4 ש"ס).

קמפוס מ"א בשנה א' (4 ש"ס).

שפה זרה שניה בהיקף של 8 ש"ס (ברמה למתחילים ולמתקדמים).

עבודת גמר.

מסלול ב'

8 קורסים (32 ש"ס) – מתוכם יכתוב התלמיד 3 עבודות סמינריוניות. קמפוס מ"א בשנה א' (4 ש"ס). בחינת גמר.

עבודת הגמר

- א. נושא עבודת הגמר יוצע על ידי התלמיד ויאושר על ידי המדריך מן החוג ללימודי ארץ-ישראל במהלך שנת הלימודים הראשונה.
- ב. הצעת המחקר תוגש לוועדת המ"א של החוג במהלך שנת הלימודים השניה. לפני אישור הצעת המחקר על הסטודנט להגיש 2 עבודות סמינריוניות, ולקבל עליהן ציון שאינו נמוך מ-85.
- ג. עבודת הגמר תוגש לא יאוחר משלוש שנים מיום תחילת הלימודים. לגבי פירוט הדרישות, יש לפעול על פי האמור בפרק ו' של תקנון לימודי תואר שני של הרשות ללימודים מתקדמים.

בחינת גמר

- א. תלמיד מסלול ב' ייבחן בבחינת גמר נושאית שתכלול מטלה אינטגרטיבית. נושאי הבחינות ייקבעו על-ידי יו"ר ועדת מ"א.
- ב. בהתאם לתקנון תואר שני, ציון מעבר מינימלי בכל אחד ממרכיבי בחינת הגמר הוא 70. תלמיד שנכשל בבחינת הגמר (קיבל ציון נמוך מ-76 כציון משוקלל של כל מרכיבי הבחינה) יורשה להיבחן פעם אחת נוספת. הבחינה החוזרת תכלול את כל מרכיבי הבחינה הראשונה. תלמיד יהא חייב להיבחן פעם אחת נוספת על אחד או יותר ממרכיבי בחינת הגמר, שבהם קיבל ציון נמוך מ-70.
- ג. בכל שנה יתקיימו שני מועדים לבחינות הגמר. ניתן לגשת לבחינה בכל מועד, לאחר הגשת כל העבודות, על סמך הרשמה מוקדמת במזכירות. הבחינות ייערכו במחצית חודש נובמבר ובמחצית חודש מאי.

שקלול הציונים

מסלול א'	מסלול ב'
עבודת גמר 60%	בחינת גמר 30%
2 עבודות סמינריוניות 24%	3 עבודות סמינריוניות 40%
השתתפות פעילה בשאר השיעורים 16%	השתתפות פעילה בשאר השיעורים 30%
סה"כ 100%	סה"כ 100%

לימודי התואר השני (מ"א) בעת העתיקה

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' אריה קופסקי

מבנה הלימודים בעת העתיקה

ללימודים בעת העתיקה שני מסלולים: מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר) ומסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר).

תלמידי מסלול א' יעמדו בדרישות תכנית הלימודים ויכתבו עבודת גמר.

זכאי להימנות על מסלול א' ולהגיש הצעת מחקר לעבודת גמר, תלמיד שממוצע ציוניו 85 ושכתב 2 עבודות סמינריוניות עליהן קיבל ציון שאינו נמוך מ-85.

תלמידי מסלול א' חייבים בלימודי שפה זרה (ברמת מתקדמים) הרלוונטית למחקרם מלבד אנגלית.

תלמידי מסלול ב' יעמדו בדרישות תכנית הלימודים ובבחינות הגמר כמפורט בתקנון לימודי תואר שני של הרשות ללימודים מתקדמים.

תוכנית הלימודים בעת העתיקה

העת העתיקה מתחלקת לשתי תקופות: תקופת המקרא ותקופת בית שני, המשנה והתלמוד. התלמיד יתמחה באחת מהן לפי בחירתו.

מסלול א':

6 קורסים (24 ש"ס) בחוג ללימודי ארץ-ישראל (מתוך התכנית המשותפת עם החוג לתולדות ישראל).

קורס בהזרחה מתודולוגית והיסטוריוגרפית (4 ש"ס).

קמפוס מ"א (4 ש"ס).

שפה זרה רלוונטית למחקר בהיקף 8 ש"ס (למתחילים ולמתקדמים).

עבודת גמר.

מסלול ב':

6 קורסים (24 ש"ס) בחוג ללימודי ארץ-ישראל (מתוך התכנית המשותפת עם החוג לתולדות ישראל).

2 שיעורי בחירה מדרג 3, באישור יועץ מ"א (8 ש"ס).

קמפוס מ"א (4 ש"ס).

בחינת גמר.

תלמידי מסלול א' ו-ב' ישתתפו במסגרת שנה א' ללימודיהם לקבלת התואר בקמפוס מ"א בן 4-2 ימים.

עבודת הגמר

- א. נושא עבודת הגמר יוצע על ידי התלמיד ויאושר על ידי המדריך מן החוג ללימודי ארץ-ישראל במהלך שנת הלימודים הראשונה.
- ב. הצעת המחקר תוגש לוועדת המ"א של החוג במהלך שנת הלימודים השניה. לפני אישור הצעת המחקר על הסטודנט להגיש 2 עבודות סמינריוניות, ולקבל עליהן ציון שאינו נמוך מ-85.
- ג. עבודת הגמר תוגש לא יאוחר משלוש שנים מיום תחילת הלימודים. לגבי פירוט הדרישות, יש לפעול על פי האמור בפרק ו' של תקנון לימודי תואר שני של הרשות ללימודים מתקדמים.

בחינת גמר

בתום לימודיו ייבחן התלמיד במסלול ב' בבחינת גמר נושאית שתכלול מטלה אינטגרטיבית.

שקלול הציונים

מסלול א'	מסלול ב'	
עבודת גמר	בחינת גמר	60% / 30%
2 עבודות סמינריוניות	3 עבודות סמינריוניות	24% / 40%
השתתפות פעילה בשאר השיעורים	השתתפות פעילה בשאר השיעורים	16% / 30%
סה"כ	סה"כ	100% / 100%

תוכניות מיוחדות למ.א.

א. התמחות בתיירות בישראל למורי דרך (בשיתוף עם משרד התיירות)

מטרת הלימודים

מטרת ההתמחות היא להרחיב ולהעמיק את ההשכלה האקדמית הנוגעת לארץ ישראל של ציבור מורי הדרך בהיבטים ההיסטוריים, היסטוריים-גיאוגרפיים, גיאוגרפיים-פיסיים וסוציולוגיים. התוכנית תקנה הכשרה אקדמית ומקצועית מתקדמת בתחום התיירות ולימודי ארץ-ישראל. הלימודים יעסקו בהיבטים שונים ומגוונים של תחום זה, כגון שימור אתרים, תולדות הישוב בארץ בתקופות שונות, ארכיאולוגיה, מדעי הדתות (נצרות, יהדות, ואסאלם), גיאומורפולוגיה, חי וצומח בארץ ישראל, תולדות הרעיון הציוני (הגירה ועלייה, מדינת ישראל), הסכסוך היהודי הערבי, תקופת המנדט והחברה הישראלית.

התוכנית המוצעת ייחודית מסוגה ואינה קיימת בשום מוסד אקדמי מוכר. היא מאפשרת ניצול מירבי של המומחיות האקדמית והניסיון המקצועי הקיים בחוג ללימודי ארץ ישראל באוניברסיטת חיפה, שעם חבריו נמנים מרצים מדיסציפלינות שונות.

תנאי קבלה

לתוכנית יתקבלו בוגרי תואר ראשון מאוניברסיטה מוכרת בארץ ובעולם, בעלי ציון ממוצע של 76 לפחות ובעלי תעודת "מורה דרך מוסמך" מוכרת ממשרד התיירות.

מבנה הלימודים

ללימודים בחוג שני מסלולים: מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר) ומסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר).

היקף תוכנית הלימודים במסלול ב' (ללא תיזה) עומד על 36 ש"ס = 9 קורסים. מורה דרך שמוצע ציוניו בתום השנה הראשונה יעמוד על 85 ומעלה, יוכל לעבור למסלול א' (עם כתיבת תיזה) באישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני. היקף הלימודים במסלול א' עומד על 32 ש"ס = 8 קורסים, כולל קורס הדרכה מתודולוגית, ובנוסף לימודי שפה זרה שנייה בהיקף של 8 ש"ס.

תוכנית הלימודים למורי הדרך כוללת ארבעה קורסי חובה:

1. שימור אתרים.
2. תיירות במאה ה-21
3. מדע הדתות
4. קמפוס מ"א (קורס שטח מרוכז בן שלושה ימים באחד האזורים בארץ)

מסלול א'	מסלול ב'
עבודת גמר 60%	בחירת גמר 30%
2 עבודות סמינריוניות 24%	3 עבודות סמינריוניות 40%
השתתפות פעילה בשאר השיעורים 16%	השתתפות פעילה בשאר השיעורים 30%
סה"כ 100%	סה"כ 100%

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתוכנית הלימודים למורי הדרך יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה ויקבלו ספח התמחות.

ב. התמחות במדעי הדתות

ראש התכנית: פרופ' אריה קופסקי

מטרת התוכנית

מטרת הלימודים היא להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של תופעות ומסורות דתיות, להקנות לתלמידים את ידיעת הבעיות, המושגים ודרכי המחקר של חקר הדת, הן על ידי לימודים שיטתיים והשוואתיים והן על ידי לימודי התמחות. התוכנית נועדה להביא בפני תלמידיה את מגוון הדיסציפלינות המחקריות של דתות ורעיונות דתיים ולאפשר לתלמידים העמקה באחת הדיסציפלינות והכנה לקראת מחקר בתחום בו בחרו. התוכנית תעודד חשיפה למגוון רחב של מערכות דתיות, בעבר ובהווה, ולעולמן החברתי, הרוחני, הריטואלי והחוויתי, כדי לאפשר לתלמידיה הבנה רחבה ומעמיקה ככל האפשר של התופעה הדתית בכללותה.

תנאי הקבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי של 76 לפחות.
2. מועמדים אשר יידרשו להשלים קורסים ינותבו ללימודי השלמה בהיקף אשר ייקבע ע"י יועצי התכנית וועדת המ"א, בהתאם ללימודים הקודמים של המועמד. יש להשיג ממוצע של 80 לפחות בקורסי השלמה על מנת להמשיך בלימודי התואר השני.
3. תלמידים המתקבלים לתוכנית במסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה) ואינם שולטים בשפת המקורות (יוונית, לטינית, וכו') של תחום התמחותם ברמת מכינה, יידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'.

תכנית הלימודים

- א. שני קורסי ליבה בהיקף 8 ש"ס מתוך הקורסים הבאים (כל אחד 4 ש"ס):
- מבוא למדעי הדתות
  - פסיכולוגיה של הדת
  - מבוא לפילוסופיה של הדת
  - סוגיות בפילוסופיה של הדת
  - טבע האלוהות
- ב. קורסי ליבה מתוך כלל לימודי הבחירה בתחום התמחות בהיקף 12-20 ש"ס (בהתאם לחוג הלימודים אליו רשום התלמיד ובהתאם למסלול הלימודים) עפ"י הנושאים הבאים:

דתות המזרח הקרוב הקדום (החוג למקרא)

דתות העולם היווני-רומי (החוג להיסטוריה כללית)

נצרות (החוג להיסטוריה כללית)

דתות הודו וסין (החוג ללימודי אסיה *)
דתות פרה-קולומביאניות (החוג להיסטוריה כללית)
יהדות (החוג לתולדות ישראל)
אסלאם (החוג להיסטוריה של המזרח)

ג. **קורסי בחירה מהפקולטה למדעי הרוח או מדעי החברה בהיקף 4-12 ש"ס (בהתאם למסלול הלימודים)**

מבנה הלימודים

לימודי התכנית יתקיימו בשני מסלולים:

1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה) – סה"כ 28 ש"ס*
2. מסלול ב' – כולל עמידה בבחינת גמר – סה"כ 36 ש"ס

* סטודנטים במסלול א' שאינם שולטים בשפת המקור הקשורה למחקרם (יוונית, לטינית וכו') ברמת מכינה, ידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'. בנוסף מחויבים הסטודנטים בלימודי שפה זרה מודרנית בהתאם לתחום ההתמחות (עדיף צרפתית או גרמנית) ברמת מתקדמים בהיקף של 8 ש"ס.

שקלול ציונים במסלול א'

ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:

שתי עבודות סמינריוניות	20%
ממוצע הציונים בקורסים	30%
עבודת גמר מחקרית (תזה)	50%

שקלול ציונים במסלול ב'

ציון הגמר ייקבע בממוצע משוקלל של הציונים הבאים:

שלוש עבודות סמינריוניות	45%
ממוצע הציונים בקורסים	35%
בחינת גמר	20%

משך הלימודים

התוכנית תתפרש על שתי שנות לימוד (ארבעה סמסטרים) במסלול ב' ושנת לימודים נוספת לצורך השלמת עבודת הגמר המחקרית (תזה) במסלול א'.

בסיס התואר

הלימודים מעניקים תעודת מוסמך בחוג בו בחר הסטודנט ללמוד עם ספח התמחות בלימודי מדעי הדתות.

ג. תכנית התמחות במלחמה ושלום

התכנית תבחן את מכלול ההקשרים החברתיים, הכלכליים, התרבותיים, המשפטיים, הצבאיים והדיפלומטיים המשתנים של מלחמה בשלום באירופה, בארצות הברית, במזרח אסיה ובמזרח התיכון. לצד המימד הגלובלי יושם דגש על תהליכי מלחמה ושלום בארץ ישראל כמקרה בוחן.

בתכנית יידונו: מלחמות העולם, המלחמה הקרה, מלחמות אזרחים, "מלחמת תרבויות", טרור, פשעי מלחמה, אמנות בינלאומיות, ועידות שלום ובתי משפט בינלאומיים. התכנית נותנת ביטוי לגישות מחקריות המתפתחות בשני העשורים האחרונים בתחום הדיסציפלינה ההיסטורית בכל הקשור לחקר תופעות השלום והמלחמה.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד (אחד החוגים ההיסטוריים השייכים לביה"ס) והרשות ללימודים מתקדמים. בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה יעברו ועדת קבלה בחוג והיא שתקבע את הצורך בלימודי השלמה והיקפם.

מבנה לימודים

תכנית הלימודים תורכב מקורסים המועברים בתוך החוגים השייכים לביה"ס (היסטוריה כללית, ותולדות ישראל, לימודי א"י, היסטוריה של מזה"ת ותולדות האמנות); קורסים ייחודיים במסגרת ביה"ס להיסטוריה וקורסים המתקיימים בחוגים אחרים באוניברסיטה.

התכנית מוצעת בשני מסלולים:

מסלול א' הכולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות ועבודת תזה 32 שש"ס

מסלול ב' הכולל כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות ובחינת גמר 36 שש"ס

שתי התכניות תכלולנה שלושה אשכולות **לפי הפירוט הבא:**

מסלול א'

אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של 8 שש"ס

אשכול חוגי – קורסים בהיקף של 10 שש"ס

אשכול בחירה – קורסים בהיקף של 14 שש"ס

סה"כ 32 שש"ס

מסלול ב'

אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של 8 שש"ס

אשכול חוגי – קורסים בהיקף של 12 שש"ס

אשכול בחירה – קורסים בהיקף של 16 שש"ס

סה"כ 36 שש"ס

שקלול הציונים:

מסלול א':	מסלול ב':
תזה	בחינה
50%	30%
עבודות סמינריוניות	עבודות סמינריוניות
20%	30%
קורסים ללא עבודות סמינר	קורסים ללא עבודות סמינריוניות
30%	40%
סה"כ	סה"כ
100%	100%

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתכנית הלימודים עם התמחות ב"מלחמה ושלום" יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג בו הם לומדים ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

ד. לימודים בין חוגיים במסלול אישי לתואר שני בהיבטים חינוכיים והיסטוריים של השואה

בשיתוף הפקולטה לחינוך ובית-הספר להיסטוריה (במסגרת החוגים ההיסטוריים):

מטרת הלימודים

לאפשר לתלמיד ללמוד היבטים חינוכיים והיסטוריים שונים של השואה, שאינם בהכרח מוגבלים לתכנית לימודים מסוימת בחוג לחינוך ובחוגים ההיסטוריים. התלמיד יוכל להשתתף גם בקורסים מתחומים אחרים שיש להם נגיעה לשואה, כגון: פילוסופיה, סוציולוגיה, פסיכולוגיה ועוד.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד (אחד החוגים ההיסטוריים השייכים לביה"ס) והרשות ללימודים מתקדמים. בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה יעברו ועדת קבלה בחוג והיא שתקבע את הצורך בלימודי השלמה והיקפם.

מבנה הלימודים

מסלול אישי: הלימודים בתכנית זו מתקיימים במסלול האישי בלבד, הכולל כתיבת תזה. התלמיד מחויב במכסת שעות לימוד של 32 שש"ס ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה). תכנית הלימודים תיבנה על-ידי מנחה עבודת הגמר ותקבל אישור יו"ר הועדה החוגית לתואר שני בחוג אליו נרשם התלמיד, והדיקן ללימודים מתקדמים.

1. במידת הצורך התלמיד יחויב בלימודי השלמות. בחוגים ההיסטוריים חייבים ללמוד שפה זרה ברמת מתקדמים.

2. תלמיד החוג לחינוך ילמד קורסים בנושא השואה בהיקף של 12 שש"ס לפחות, באחד החוגים ההיסטוריים. תלמידי החוגים ההיסטוריים ילמדו קורסים בהיקף של 12 שש"ס לפחות, בחוג לחינוך.
3. תלמידי התכנית ילמדו קורסים בהיקף של 22 שש"ס מדרג 4 ומעלה. יתר הקורסים בהיקף של 10 שש"ס יהיו בדרג 3 לפחות.
4. התלמיד יחויב בקורס מתודולוגי בתאום עם מנחה עבודת הגמר (בחוג לחינוך או באחד החוגים ההיסטוריים).
5. הסטודנטים יחויבו בקורס מבואי אינטרדיסציפלינרי מיוחד לתכנית זו.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.) בעת החדשה

יו"ר ועדת דוקטורט: פרופ' עוז אלמוג

תנאי הקבלה

ועדת הדוקטורט החוגית תפקח על קבלת התלמידים לתכנית הדוקטורט ותמליץ על קבלתם בפני הרשות ללימודים מתקדמים.

רשאים להגיש מועמדותם כל מי שסיימו תואר שני בלימודי א"י באוניברסיטת חיפה או באוניברסיטה מוכרת אחרת בארץ ובחו"ל, אשר למדו במסלול המחקרי (א') לתואר השני, ואשר השיגו ציון טוב מאוד (86 ומעלה) בעבודת הגמר המחקרית וציון טוב (80 ומעלה) בשאר לימודיהם.

מוסמכי חוגים אחרים שעומדים בתנאים אלה, יתקבלו לאחר דיון בוועדת הדוקטורט אשר תתאים חובות השלמה בכל מקרה לגופו, ולאחר שתבחן את מהלך לימודיו ואת מידת התאמתם לתכני הלימוד בחוג.

מוסמכים במסלול ב' אשר סיימו בממוצע 90 לפחות יוכלו להתקבל לתכנית הדוקטורט רק לאחר שישלימו כתיבתה של עבודת גמר מחקרית, הכל על-פי תקנון לימודי תואר שלישי. על כל המתקבלים לתכנית הדוקטורט יהיה לעמוד בתנאי השלמת לימודי שפה שניה (לבד מאנגלית) ברמת מתקדמים.

הקבלה לתכנית מותנית בהסכמה בכתב של אחד ממורי החוג המוסמכים להנחות עבודת דוקטורט, בה יביע נכונותו להדריך את המועמד/ת בנושא המוצע.

מבנה הלימודים

הלימודים נחלקים לשני שלבים:

1. תלמיד/ת מחקר שלב א' – שלא יעלה על 12 חודשים.
  2. תלמיד/ת מחקר שלב ב'.
- שנת הלימודים הראשונה תוקדש בעיקרה להכנת תכנית מחקר מפורטת, שתוגש לוועדת

הדוקטורט החוגית באישורו של מנחה העבודה. עם אישורה יעברו המועמדים למעמד של תלמידי מחקר שלב ב'.

בכל שלב ישמע התלמיד סמינר מחקר לתלמידי דוקטורט במסגרת ביה"ס להיסטוריה (סה"כ שני סמינרים).

מדריך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה. ועדת הד"ר החוגית תאשר את התכנית והיקפה. תוכנית הלימודים תכלול קורסים בהיקף של עד 16 ש"ס ולא יותר מארבעה קורסים. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם. בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה.

עם סיום חובות הלימוד ובגמר עבודת המחקר, יגישו התלמידים את עבודותיהם בחתימת המנחים לוועדת הדוקטורט החוגית. לאחר שתבחן את מהלך הלימודים ואת העבודה שבפניה, תמליץ הוועדה על מינוי השופטים ותעבירה לרשות ללימודים מתקדמים.

לימודי אסיה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ראש החוג: ד"ר ארנית שני

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יצחק שיחור (ראש מגמת סין).

פרופסור חבר: פרופ' רותם קובנר.

מרצה בכיר: ד"ר נמרוד ברנוביץ'.

מרצה: ד"ר מיכל דליות-בול (ראש מגמת יפן), ד"ר אריק מורן, ד"ר יורם עברון, ד"ר גיא פודולר, ד"ר שחר רהב, ד"ר ארנית שני (ראש מגמת הודו).

מורה: גב' סיגל שניידר.

עמית הוראה: גב' נטעלי אדמון, גב' סוזי דה-לו, גב' חאו-לאן וו, גב' עפרה ויינשטיין-ארבל, גב' ריקה טאקאקי-עיני, מר אלכס צ'רניאק, גב' מינג'ונג קו.

מזכירות החוג

עוזר מנהלי לראש החוג: **גב' עדי למדן**

מגדל אשכול קומה 11, חדר 1102

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10:00-12:00.

טלפון: 04-8288501

פקס: 04-8288539

דואר אלקטרוני: asian-studies@univ.haifa.ac.il

אתר האינטרנט של החוג: <http://asia.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

יועץ ב"א: ד"ר שחר רהב

מטרת הלימודים

מטרת החוג היא להקנות ידע אקדמי מעמיק ומקיף בלימודי אסיה, תוך התמקדות בסין, יפן או הודו. בד בבד, שואף החוג להקנות לתלמידיו ידע גם על מדינות נוספות כגון קוריאה ומדינות מרכז אסיה, והוא מציע ראייה אינטגרטיבית של אסיה כמכלול. תחומי הלימודים כוללים תרבות, היסטוריה, חברה, כלכלה, פוליטיקה, ביטחון, יחסים בינלאומיים, תקשורת, פילוסופיה, דת ואמנות – עם דגש מפורש על התקופה המודרנית והעכשווית. בנוסף, החוג מקנה לתלמידיו יכולת תקשורת שימושית בכתב ובעל-פה בסנינית, יפנית, הינדי וקוריאנית. החוג שם לו למטרה להכשיר את דור המחר הן בתחום המחקר האקדמי של אסיה המודרנית והעכשווית והן בתחומים מעשיים כגון כלכלה ועסקים, אנרגיה, פוליטיקה, ביטחון, מדיניות חוץ, משפט, תיירות, ותעשיית התרבות. מורי החוג הם מהחוקרים המובילים בישראל בתחום אסיה המודרנית והעכשווית.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג. השכלה והכשרה קודמת תובא בחשבון בקבלת מועמדים.

קבלה לשנה מתקדמת

תלמיד המבקש להתקבל לשנה מתקדמת בחוג יוזמן לראיון עם יועץ הב"א של החוג. כמו כן, התלמיד יידרש להציג תעודות המעידות על לימודיו הקודמים ולעמוד באנגלית ברמת "מתקדמים 1" לפחות. תלמיד בעל ידע קודם בשפות הנלמדות בחוג, שברצונו להצטרף לקורס שפה מתקדם, יידרש לעבור מבחן סיווג על מנת לקבוע את רמתו.

תנאי מעבר ממוסד אחר או מחוג אחר

הכרה בקורסים ממוסד אחר או מחוג אחר תתאפשר בהתאם לרלבנטיות של הקורסים לתוכנית הלימודים של החוג ובתנאי שהמוסד הוא מוסד אקדמי מוכר. קורס קודם שנמצא רלבנטי יוכר רק בתנאי שהציון שהושג בו הוא 70 לפחות. ההחלטה בנוגע להכרה תתקבל על-ידי ראש החוג.

מסלולים

המסלול הדו-חוגי (01-11-125101)

ניתן לשלב את הלימודים בחוג עם לימודים בחוג אחר (בכפוף לתנאי הקבלה לשני החוגים). במסגרת זו נדרשות 120 נ"ז (נקודות זכות) לקבלת התואר, מתוכן 60 נ"ז במסגרת החוג. מומלץ לא לקחת קורסים בחוג ללימודים רב-תחומיים בשנה א'. מומלץ שהחוג השני יהיה חוג דיסציפלינארי (מדע המדינה, היסטוריה, כלכלה, משפטים, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה וכד').

המסלול החד-חוגי (01-11-125102)

הלימודים במסלול החד-חוגי אפשריים החל משנת הלימודים השנייה ומותנים בציון ממוצע של 85 ומעלה לפחות ב-15 נ"ז שנלמדו בשנה א' במסגרת החוג, וציון ממוצע של 75 ומעלה לפחות ב-15 נ"ז שנלמדו בשנה א' במסגרת החוג השני. במסלול זה יכול התלמיד להתמקד בלימודי אסיה ולשפר את שליטתו בשפה שבחר ללמוד. התוכנית העיונית הבסיסית במסגרת המסלול החד-חוגי זהה לזו של המסלול הדו-חוגי, ועליה נוספים קורסי בחירה עיוניים וקורסי שפה. במסגרת המסלול החד-חוגי נדרשות 120 נ"ז לקבלת התואר, מתוכם 80 נ"ז במסגרת החוג ו-40 נ"ז בשני מקבצים, האחד מובנה והשני כללי.

מבנה הלימודים

הלימודים לתואר ראשון בחוג מתחלקים לשלוש מגמות: סין, יפן והודו. על כל תלמיד לבחור את מגמת ההתמחות שלו עם הצטרפותו לחוג, אך ניתן גם לשנות את מגמת הלימוד במהלך תקופת הלימודים תוך תאום עם יועץ הב"א ומזכירות החוג. במהלך לימודיו לתואר יילמד כל תלמיד את השפה של האזור שבו הוא מתמחה (סינית, יפנית או הינדי) וקורסים עיוניים הנוגעים לאזור התמחותו. יחד עם זאת, החוג מבקש להקנות לתלמידיו ידע בסיסי הנוגע גם לאזורים אחרים באסיה ולכן נדרשים כל התלמידים ללמוד קורסים גם על אזורים אחרים. בשנה הראשונה ללימודיהם בחוג התלמידים לומדים קורסי מבוא שמוקדשים לתקופה הטרנס-מודרנית, והחל מהשנה השנייה הם לומדים קורסי מבוא המתמקדים בתקופה המודרנית והעכשווית ומגוון קורסי בחירה בנושאים כגון פוליטיקה, חברה, כלכלה, תרבות וצבא ובטחון. בשנה ב' אמור כל תלמיד ללמוד פרו"ס (פרו-סמינר) מתודולוגי אחד, ובשנה ג' סמינר אחד. הפרו"ס והסמינר ייבחרו על-ידי התלמיד מתוך מגוון פרו"סים וסמינרים שיוצרו באותה שנה, כאשר לפחות אחד מהם חייב להיות בתחום ההתמחות של התלמיד.

לימודי השפה

כל התלמידים בחוג הרשומים במסלול הדו-חוגי נדרשים ללמוד לפחות רמה אחת של לימודי שפה אסיאנית בסמסטר הראשון ללימודיהם. במקרים מיוחדים ורק בכפוף לאישור יועץ הב"א של החוג, ניתן יהיה לדחות את לימוד קורס השפה למתחילים לשלב מאוחר יותר בלימודים. מתוך הכרה בחשיבות לימודי השפה ובהשקעה הרבה הכרוכה בלימודים אלה, ועל מנת לעודד את התלמידים להמשיך בלימודי השפה, תלמידים שסיימו ללמוד ארבע רמות של לימודי שפה (א' עד ד') יתוגמלו ב-2 נ"ז נוספות עבור הקורסים סינית ד', יפנית ד' והינדי ד' באופן הבא: הקורסים סינית ד' ויפנית ד' יהיו שווים 6 נ"ז (במקום 4) והקורס הינדי ד' יהיה שווה 4 נ"ז (במקום 2). תלמידים הרשומים במסלול החד-חוגי נדרשים ללמוד לפחות ארבע רמות של לימודי שפה וקורסי בחירה נוספים בשפה בהיקף של 8 נ"ז.

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי

שנה א' (דרג 1)

קורסי חובה לכל המגמות

קורסים עיוניים

לפחות שניים מתוך שלושת קורסי המבוא ההיסטוריים

מבוא לציוויליזציה הסינית 4 נ"ז 4 שש"ס

או

מבוא לציוויליזציה היפנית 4 נ"ז 4 שש"ס

או

מבוא לציוויליזציה ההודית 4 נ"ז 4 שש"ס

(על כל תלמיד ללמוד את המבוא ההיסטורי של המגמה שבה הוא מתמחה ומבוא היסטורי נוסף של אחת משתי המגמות האזוריות האחרות בחוג)

אוריינות אקדמית 1 נ"ז 1 שש"ס

קורסי שפה

יפנית א'/סינית א'/הינדי א' 4-2 נ"ז 4-2 שש"ס

סה"כ קורסי חובה 11-13 נ"ז 11-13 שש"ס

קורסי בחירה

לתכנית המלאה: <http://asia.haifa.ac.il>

סה"כ בחירה מומלץ 7-9 נ"ז

סה"כ תכנית מומלצת לשנה א' 20 נ"ז

שנה ב' (דרג 2)

קורסי חובה לפי מגמות

מגמת סין

מבוא לסין המודרנית 4 נ"ז 4 שש"ס

מבוא לסין בת-זמננו 4 נ"ז 4 שש"ס

(לא יילמד בשנה"ל תשע"ב. תלמידים במגמת סין יידרשו להשלים את הקורס בשנה"ל תשע"ג)

פרו"ס מתודולוגי* 6 נ"ז 4 שש"ס

לפחות אחד מקורסי המבוא המודרניים הבאים**

(על כל תלמיד ללמוד את המבוא/ות המודרניים של המגמה שבה הוא מתמחה ומבוא מודרני נוסף של אזור אחר)

מבוא ליפן המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
או		
מבוא להודו המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
או		
מבוא לקוריאה המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
סה"כ קורסי חובה	14 נ"ז	12 שש"ס

* תלמיד במסלול הדו-חוגי יידרש להשלים במהלך לימודיו לתואר פר"ס אחד וסמינר אחד במסגרת החוג. לפחות אחד משני הקורסים הללו יהיה בתחום ההתמחות של התלמיד.

** תלמיד שיבחר להמשיך ללמוד קורסי שפה יורשה ללמוד את קורס המבוא המודרני הנוסף בשנה ג'.

קורסי בחירה

לתכנית המלאה: <http://asia.haifa.ac.il>

סה"כ בחירה מומלץ	6 נ"ז
סה"כ תכנית מומלצת לשנה ב'	20 נ"ז

מגמת יפן

מבוא ליפן המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
חברה ותרבות ביפן המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס

או/1

תרבות פוליטית ביפן

(פרו"ס מתודולוגי)*	6 נ"ז	4 שש"ס
--------------------	-------	--------

(תלמיד שלא ילמד את הקורס "תרבות פוליטית ביפן" יידרש לבחור פר"ס מתודולוגי אחר) לפחות אחד מקורסי המבוא המודרניים הבאים**

(על כל תלמיד ללמוד את המבוא/ות המודרניים של המגמה שבה הוא מתמחה ומבוא מודרני נוסף של אזור אחר)

מבוא לסין המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
או		
מבוא להודו המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
או		
מבוא לקוריאה המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
סה"כ קורסי חובה	14-18 נ"ז	12-16 שש"ס

* תלמיד במסלול הדו-חוגי יידרש להשלים במהלך לימודיו לתואר פרו"ס אחד וסמינר אחד במסגרת החוג. לפחות אחד משני הקורסים הללו יהיה בתחום ההתמחות של התלמיד.

** תלמיד שיבחר להמשיך ללמוד קורסי שפה יורשה ללמוד את קורס המבוא המודרני הנוסף בשנה ג'.

קורסי בחירה

לתכנית המלאה: <http://asia.haifa.ac.il>

סה"כ בחירה מומלץ	10-6 נ"ז
סה"כ תכנית מומלצת לשנה ב'	20 נ"ז

מגמת הודו

מבוא להודו המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
חברה ומדינה בהודו		
(פרו"ס מתודולוגי)	6 נ"ז	4 שש"ס
(הפרו"ס "חברה ומדינה בהודו" הוא בגדר חובה לתלמידי מגמת הודו)		

לפחות אחד מקורסי המבוא המודרניים הבאים**

(על כל תלמיד ללמוד את המבוא/ות המודרניים של המגמה שבה הוא מתמחה ומבוא מודרני נוסף של אזור אחר)

מבוא לסין המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
--------------------	-------	--------

אז

מבוא ליפן המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
--------------------	-------	--------

אז

מבוא לקוריאה המודרנית	4 נ"ז	4 שש"ס
-----------------------	-------	--------

סה"כ קורסי חובה	14 נ"ז	12 שש"ס
-----------------	--------	---------

* תלמיד במסלול הדו-חוגי יידרש להשלים במהלך לימודיו לתואר פרו"ס אחד וסמינר אחד במסגרת החוג. לפחות אחד משני הקורסים הללו יהיה בתחום ההתמחות של התלמיד.

** תלמיד שיבחר להמשיך ללמוד קורסי שפה יורשה ללמוד את קורס המבוא המודרני הנוסף בשנה ג'.

קורסי בחירה

לתכנית המלאה: <http://asia.haifa.ac.il>

סה"כ בחירה מומלץ	6 נ"ז
סה"כ תכנית מומלצת לשנה ב'	20 נ"ז

שנה ג' (דרג 3)

קורסי חובה לפי מגמות

סמינר*	6 נ"ז	4 שש"ס
סה"כ קורסי חובה	6 נ"ז	4 שש"ס

* תלמיד במסלול הדו-חוגי יידרש להשלים במהלך לימודיו לתואר פרו"ס אחד וסמינר אחד במסגרת החוג. לפחות אחד משני הקורסים הללו יהיה בתחום ההתמחות של התלמיד.

תלמיד אשר בחר ללמוד בשנה ב' קורסי בחירה בשפה יידרש ללמוד בשנה ג' מבוא מודרני נוסף.

קורסי בחירה

לתכנית המלאה: <http://asia.haifa.ac.il>

סה"כ בחירה מומלץ	14 נ"ז
סה"כ תכנית מומלצת לשנה ג'	20 נ"ז

על מנת להשלים את חובותיו לתואר ראשון במסלול הדו-חוגי במסגרת החוג, על התלמיד לצבור בשנים א'-ג' סה"כ 60 נ"ז במסגרת החוג.

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

קורסים במסגרת החוג (80 נ"ז)

קורסים עיוניים

בנוסף לקורסי החובה הנדרשים מתלמידי כל המגמות במסלול הדו-חוגי, על התלמיד במסלול החד-חוגי ללמוד מבוא מודרני שלישי. כמו כן עליו ללמוד קורסי בחירה עיוניים בתחום התמחותו בהיקף של 8 נ"ז, כאשר אחד מן הקורסים הללו יהיה פרו"ס נוסף או סמינר נוסף.

קורסי שפה

תלמיד במסלול החד-חוגי יידרש ללמוד לפחות ארבע רמות של לימודי שפה וקורסי בחירה נוספים בשפה בהיקף של 8 נ"ז.

מקבצים מחוגים אחרים (40 נ"ז)

על התלמיד ללמוד מקבץ כללי אחד ומקבץ מובנה אחד כמפורט להלן:
א. מקבץ כללי שיורכב מקורסים על-פי בחירת התלמיד.

ב. מקבץ מובנה שיבחר מתוך הרשימה הבאה:

1. מקבץ בהיסטוריה כללית – העת החדשה.
המקבץ כולל: קורסי בחירה, סדנא למיומנויות מחקר וסמינר.
  2. מקבץ במדעי המדינה – יחסים בינלאומיים.
המקבץ כולל: מבוא לממשל ופוליטיקה, מבוא ליחסים בינלאומיים, קורסי בחירה וסמינר.
  3. מקבץ במשפטים (בהתאם לדרישות החוג ללימודים רב-תחומיים).
  4. ניתן לבנות מקבצים נוספים בחוגים לגיאוגרפיה, כלכלה ועוד, באישור יועץ ב"א.
- תלמיד במסלול החד-חוגי ישלים במהלך לימודיו לתואר פר"ס אחד ושני סמינרים או שני פר"סים וסמינר אחד ויכתוב סה"כ שלוש עבודות פר"ס/סמינר במסגרת החוג. לפחות שניים מהקורסים הללו יהיו בתחום ההתמחות של התלמיד (סין, יפן או הודו). התלמיד יילמד סמינר נוסף (רביעי) ויגיש עבודה נוספת (רביעית) במסגרת המקבץ המובנה.
- על מנת להשלים את חובותיו לתואר ראשון במסלול החד-חוגי במסגרת החוג, על התלמיד לצבור בשנים א'-ג' 80 נ"ז במסגרת החוג, עוד 40 נ"ז בשני מקבצים, וסה"כ 120 נ"ז.

מעבר מדרג אחד לדרג הבא

1. תלמיד יעבור מדרג אחד לבא אחריו בתנאי שממוצע ציוניו הסופיים בשנת הלימודים הקודמת הוא 60 לפחות.
2. תלמיד אשר נכשל (ציון נמוך מ-51) באחד ממבואות החובה בשנה א' יהיה חייב להשלים את המבוא עד סוף שנה ב'. במידה ולא יעמוד בתנאי זה יופסקו לימודיו בחוג.
3. על התלמיד לעמוד בתנאי המעבר הנוגעים ללימודי השפה (ראה "שפות" להלן).
4. תלמיד אשר נכשל (ציון נמוך מ-51) בשני קורסים עיוניים או יותר לא יוכל להמשיך את לימודיו בחוג.
5. תלמיד יוכל לקחת סמינרים רק בשנה ג', וזאת לאחר שהשלים את כל לימודי החובה בדרג 1 ו-2 כולל פר"ס.
6. על התלמיד לסיים את כל לימודי האנגלית כשפה זרה לפני לימוד קורסים מדרג 3.
7. ציון עובר בקורס שהוא פר"ס/סמינר הוא 60 לפחות. ללא קשר למרכיבי הציון האחרים בקורס שהוא פר"ס/סמינר, תלמיד חייב לקבל ציון של 60 לפחות על עבודת הפרו"ס/סמינר על מנת לעבור את הקורס.
8. על התלמיד להשלים את כל לימודי החובה באותו דרג.

לימודי שפה

1. על כל תלמידי החוג ללמוד בסמסטר הראשון ללימודיהם בחוג קורס למתחילים בלימודי שפה (סינית א'/יפנית א'/הינדי א') על-פי מגמת התמחותם. במקרים מיוחדים ורק בכפוף לאישור יועץ הב"א של החוג, ניתן יהיה לדחות את לימוד קורס השפה למתחילים שלב מאוחר יותר בלימודים.

2. מתוך הכרה בחשיבות לימודי השפה ובהשקעה הרבה הכרוכה בלימודים אלה, ועל מנת לעודד את התלמידים להמשיך בלימודי השפה, תלמידים שסיימו ללמוד ארבע רמות של לימודי שפה (א' עד ד') יתוגמלו ב-2 נ"ז נוספים עבור הקורסים סינית ד', יפנית ד' והינדי ד' באופן הבא: הקורסים סינית ד' ויפנית ד' יהיו שווים 6 נ"ז (במקום 4) והקורס הינדי ד' יהיה שווה 4 נ"ז (במקום 2).
3. ציון מעבר בקורסי השפה הוא 65.
4. תלמיד אשר נכשל (ציון נמוך מ-65) בבחינה הסופית בקורס השפה, נכשל בקורס כולו גם אם השיג ציון גבוה יותר בשאר חובות הקורס, כגון נוכחות, בחנים והכתבות, מוכנות לשיעור והגשת שיעורי-בית. תלמיד שקיבל ציון נמוך מ-65 בבחינה הסופית בקורס השפה, לא יוכל להמשיך בלימודי השפה כתלמיד מן המניין גם אם השיג ציון גבוה יותר בשאר חובות הקורס.
5. מורי השפה רשאים להפסיק את לימודיו של תלמיד בקורס במהלך הסמסטר, או לא להגישו לבחינה הסופית, במידה והתלמיד אינו ממלא את חובות הקורס (נוכחות, בחנים והכתבות, מוכנות לשיעור והגשת שיעורי-בית). לתלמיד שנעדר ארבע פעמים משיעורי השפה, או לא יעמוד ארבע פעמים בדרישות האחרות של הקורס, יישלח במהלך הסמסטר מכתב אזהרה בדואר אלקטרוני ודואר רגיל. במידה והתלמיד ימשיך להיעדר משיעורים ו/או לא יחול שיפור בביצועיו, יישלח לו מכתב נוסף שיודיע לו על הפסקת לימודיו ו/או על כך שהוא אינו זכאי לגשת לבחינה הסופית. תלמיד שהוחלט שלא להגישו לבחינה הסופית ונשלחה אליו הודעה, לא יוכל לגשת לבחינה הסופית גם אם לא קיבל את ההודעה.
6. ציון הבחינה הסופי בסינית יהיה מורכב מחמישים אחוז בחינה בכתב וחמישים אחוז בחינה בעל-פה.
7. תלמיד שנכשל בקורס שפה יוכל להמשיך את לימודיו לקורס שפה ברמה הבאה כ"תלמיד שלא מן המניין" בכפוף לאישור מורה השפה ויועץ הב"א של החוג ורק אם ציונו המשוקלל בקורס עולה על 51. בתור "תלמיד שלא מן המניין" יהיה התלמיד זכאי להיכנס לשיעורי השפה ברמה המתקדמת יותר אך לא יורשה להשתתף בשיעורים באופן פעיל. בסוף הקורס יהיה התלמיד זכאי לגשת למבחן הסיכום של אותו קורס. במידה ויעבור את המבחן, הוא יקבל פטור מקורס השפה ברמה שעליה הוא נבחן וגם מהקורס ברמה הקודמת, שבו הוא נכשל. מכאן ואילך יוכל התלמיד להמשיך את לימודי השפה שלו כתלמיד רגיל. מאחר ופטור מקורס אינו מזכה בנקודות זכות, יידרש התלמיד להירשם לקורסים נוספים בחוג במקום קורסי השפה שעליהם הוא קיבל פטור, וזאת על מנת לצבור מספיק נקודות זכות לתואר.
8. תלמיד המעוניין ללמוד שפה אסיאנית שנייה צריך לקבל על כך אישור מיועץ הב"א של החוג.
9. תלמיד שיבחר לעבור למגמה אזורית חדשה יידרש ללמוד קורס למתחילים (רמה א') בשפה של אותה מגמה.

הצטיינות בלימודים

במטרה לעודד הצטיינות בלימודים, החוג מעניק מדי שנה תעודות הצטיינות לעשרת התלמידים המצטיינים בכל שנתון מבין מסיימי שנה א' ו-ב'. תעודות ההצטיינות מוענקות בסוף חופשת הקיץ במהלך יום האוריינטציה שנערך מדי שנה לתלמידים החדשים שמצטרפים לחוג. התנאים לקבלת התעודה:

1. ציון ממוצע של 85 ומעלה בקורסים בהיקף של 15 נ"ז לפחות אשר נלמדו בשנה החולפת במסגרת החוג.
2. ציון ממוצע של 75 ומעלה בקורסים בהיקף של 15 נ"ז לפחות אשר נלמדו בשנה החולפת במסגרת החוג השני.
3. תלמידים אשר תרמו תרומה מיוחדת לחוג יקבלו תעודת הצטיינות מבלי לעמוד בתנאי המצוין בסעיף 2.
4. היעדר בעיות משמעת והתנהגות.

זכאות לתואר, סגירת תואר וציון הגמר

1. תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוג/ים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל החתיכוביותיו לאוניברסיטה.
2. תלמידים המעוניינים לקבל אישור זכאות לתואר יתבקשו לחתום על טופס סגירת תואר ולהעבירו למזכירות החוג.
3. באישור הזכאות מצויינים החוגים שבהם התלמיד למד ותאריך הזכאות לתואר. תאריך הזכאות לתואר ייקבע על-פי תאריך השלמת המטלה האחרונה לתואר.
4. על גבי אישור הזכאות יופיע גם ציון הגמר לתואר. ציון זה הוא ממוצע משוקלל של ציוני כלל הקורסים שנלמדו במהלך הלימודים לתואר. משקל כל קורס נגזר ממשפר נקודות הזכות שמוענקות עבורו.
5. במקרה שהתלמיד למד קורסים בהיקף שחורג ממכסת נקודות הזכות הנדרשת להשלמת התואר (קורסים עודפים לתואר), הוא יהיה רשאי לבחור אילו קורסים יכללו בחישוב הממוצע המשוקלל אך ורק מבין קורסי הבחירה. התלמיד יתבקש לציין במפורש אילו קורסי בחירה ברצונו לכלול בשקלול ציון הגמר לפני שהוא חותם על טופס סגירת התואר.
6. לאחר החתימה על טופס סגירת התואר לא יאושרו תיקוני ציונים.

איסור חפיפה

1. תלמיד אינו רשאי ללמוד קורס שניתן בשעות החופפות את השעות שבהן ניתן קורס אחר שאותו הוא מבקש ללמוד, אלא אם כן קיבל בתחילת הקורס אישור מפורש בכתב ממרצה הקורס. בשום מקרה לא יינתן אישור ללמוד קורס ששעות הוראתו חופפות באופן מלא את שעות ההוראה של קורס אחר.
2. התלמיד אינו רשאי לבחור קורס בחירה שתוכנו דומה באופן משמעותי לקורס אחר שאותו הוא למד במהלך לימודיו לתואר. במקרה של אי-בהירות, חובה על התלמיד לברר עם מרכזת החוג ו/או מרצה הקורס את זכאותו להשתתף באותו קורס.

נקודות זכות שלא בגין לימוד קורס

1. ראש החוג, בהמלצת מרצה, רשאי לאשר לתלמיד לכתוב עבודת מחקר במקום קורס בחירה במסגרת "קריאה מודרכת". העבודה תיכתב בהדרכתו האישית של המרצה הממליץ, ותקנה לתלמיד עד 2 נ"ז לפי החלטת המרצה, ועד 4 נ"ז לפי החלטת המרצה בהתייעצות עם ראש החוג. תלמיד יוכל לצבור עד 4 נ"ז לפי סעיף זה במהלך לימודיו לתואר. במקרים יוצאים מן הכלל רשאי ראש החוג לאפשר צבירה של מספר נקודות זכות גדול יותר.
2. תלמיד המשתתף במקהלת האוניברסיטה, בתזמורת האוניברסיטה, או באחת מנבחרות הספורט הייצוגיות של האוניברסיטה במהלך שנה אקדמית מלאה זכאי לפטור בהיקף של 2 נ"ז. פטור זה יינתן פעם אחת בלבד במהלך הלימודים לתואר. אישור על השתתפות במסגרות הנ"ל יימסר לחוג על-ידי הגורם המתאים המוסמך מטעם האוניברסיטה.
3. תלמיד המשתתף בפעילות חברתית התנדבותית על-פי הקריטריונים שאושרו על-ידי הוועדה לפעילות חברתית יהיה רשאי לקבל בגינה עד 4 נ"ז. כלל זה אינו חל על תלמידים בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוגים אחרים אשר יקבלו פטור מ-2 נ"ז, שייקבע בתיאום עם ראש החוג על-פי בחירתו של התלמיד.
4. תלמיד יוכל לקבל עד 2 נ"ז במהלך תקופת לימודיו לתואר על נוכחות בכנסים ופעילות מאושרת אחרת של החוג, תוך תאום עם יועץ הב"א של החוג.
5. תלמיד רשאי לצבור במהלך לימודיו לתואר לא יותר מ-6 נ"ז בגין הפעילויות הנזכרות בסעיפים 1-4 לעיל.
6. מתוך הכרה בחשיבות לימודי השפה ובהשקעה הרבה הכרוכה בלימודים אלה, ועל מנת לעודד את התלמידים להמשיך בלימודי השפה שלהם מעבר לרמת מתחילים, תלמידים שיסיימו ללמוד ארבע רמות של לימודי שפה (א' עד ד') יתוגמלו ב-2 נ"ז נוספות עבור הקורסים סינית ד', יפנית ד' והינדי ד' באופן הבא: הקורסים סינית ד' ויפנית ד' יהיו שווים 6 נ"ז (במקום 4) והקורס הינדי ד' יהיה שווה 4 נ"ז (במקום 2).

תכנית משותפת לתואר ראשון בלימודי אסיה ותואר ראשון במשפטים (מס' תכנית 02-11-125101)

א. התכנית

1. תלמיד רשאי ללמוד בתכנית המשותפת לחוג ללימודי אסיה ולפקולטה למשפטים החל משנת הלימודים הראשונה שלו אם הוא עומד בתנאי הקבלה של החוג ללימודי אסיה ושל הפקולטה למשפטים ובתנאי שאינו בעל תואר "בוגר" בלימודי אסיה או במשפטים.
2. התלמיד ילמד במקביל את תכנית הלימודים של החוג ללימודי אסיה והפקולטה למשפטים במסגרת המסלול הדר-חוגי לתואר ראשון בחוג ללימודי אסיה.
3. תלמיד הלומד בתכנית המשותפת פטור מהקורסים הבאים בפקולטה למשפטים: קורסי בחירה לא-משפטיים (20 נ"ז) וחלק מהסדנאות וקורסי הבחירה המשפטיים (10 נ"ז).

4. תלמיד הלומד בתכנית המשותפת פטור מחלק מקורסי הבחירה (8 נ"ז) בחוג ללימודי אסיה.

ב. סיום הלימודים במסגרת התכנית

1. תלמיד שסיים את לימודיו במסגרת התכנית המשותפת יקבל תעודת "בוגר" בלימודי אסיה ותעודת "בוגר" במשפטים.
2. תלמיד התכנית המשותפת יסיים את לימודיו בפקולטה למשפטים ויקבל תעודת "בוגר" במשפטים אם עמד בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים אלה וצבר 112 נ"ז בפקולטה למשפטים ו-30 נ"ז בחוג ללימודי אסיה (סה"כ 142 נ"ז). עם השלמת חובותיו בחוג ללימודי אסיה, יקבל התלמיד תעודת "בוגר" גם בלימודי אסיה.
3. תלמיד התכנית המשותפת יסיים את לימודיו בחוג ללימודי אסיה אם עמד בכל הדרישות של האוניברסיטה ותכנית הלימודים הנדרשת עלידי החוג וצבר 60 נ"ז בחוג ללימודי אסיה. מתוך 60 נ"ז, ניתן ללמוד קורסי בחירה בהיקף של עד 8 נ"ז במסגרת הפקולטה למשפטים. על קורסים אלה להיות בעלי עניין משותף לשני התחומים. נקודות הזכות הללו תוכרנה בחוג ללימודי אסיה ללא צורך בהשלמתן בקורסי בחירה חלופיים. רשימת קורסי הבחירה תתואם עם מזכירות החוג ללימודי אסיה. לא יינתנו פטורים מקורסי חובה בחוג ללימודי אסיה.
4. סך כל נקודות הזכות הנדרשות לקבלת תעודת "בוגר" בלימודי אסיה ובמשפטים הינו 164 נ"ז (112+52)

ג. אי-סיום הלימודים במסגרת התכנית

1. אם הפסיק תלמיד את לימודיו בחוג ללימודי אסיה במסגרת התכנית המשותפת בלא לסיימם, יחשבו הקורסים בהם קיבל ציונים בחוג כקורסי בחירה לא-משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נ"ז).
2. אם הפסיק התלמיד את לימודיו בפקולטה למשפטים במסגרת התכנית המשותפת בלא לסיימם, יחשבו הקורסים בהם קיבל ציונים בפקולטה למשפטים במסגרת לימודיו במסלול החד-חוגי בלימודי אסיה עד למכסה של 44 נ"ז. לשם קבלת תעודת "בוגר" בחוג ללימודי אסיה, יחויב התלמיד להשלים את מכסת הלימודים הרגילה בחוג ללימודי אסיה בהיקף של 76 נ"ז וסה"כ 120 נ"ז לסיום התואר. לא ניתן יהיה להכיר בקורסים שנלמדו בפקולטה למשפטים כקורסי בחירה במסגרת החוג ללימודי אסיה אלא אם כן הם בעלי זיקה לתכנית הלימודים בלימודי אסיה.

השתתפות והכרה בתכנית לימודים באוניברסיטאות בחו"ל

החוג מעודד את תלמידיו להשתתף בתכניות לימודים שמוצעות עלידי אוניברסיטאות בחו"ל לתקופות שבין מספר שבועות (במקרה של קורסים אינטנסיביים) ועד שנת לימודים שלמה. תלמיד רשאי להשתתף בתכנית לימודים של אוניברסיטה בחו"ל במסגרת לימודיו לתואר בחוג, אם תכנית זו אושרה עלידי ראש החוג. ההחלטה האם להכיר בקורסים שנלמדו בחו"ל וכמה נקודות זכות להעניק עבורם תתקבל עלידי ראש החוג ורצוי שתתואם

מראש. מידע על תכניות לימודים באוניברסיטאות בחו"ל המאושרות על-ידי החוג יובא לידיעת התלמידים במהלך שנת הלימודים.

עמידה בדרישות הקורסים

חובת נוכחות ודרישות קורס נוספות

1. במידה ובקורס נדרשת נוכחות חובה של תלמידים בשיעורים, על המרצה לציין זאת בצורה מפורשת בכתב בסילבוס של הקורס.
2. בקורסי שפה, פרו"סים וסמינרים הנוכחות של התלמידים בשיעורים היא בגדר חובה בכל מקרה. בקורסים אלה המרצה יבדוק ויוודא נוכחות בכל שיעור ושיעור.
3. במידה והתלמיד יודע מראש כי לא יוכל להשתתף בשיעור, עליו להודיע למרצה על היעדרותו הצפויה לפני השיעור האמור. במידה ומדובר בהיעדרות מסיבה רפואית או מילואים, על התלמיד להעביר למרצה אישור בכתב בשיעור הראשון שלאחר ההיעדרות. במידה ומדובר בהיעדרות בלתי צפויה, חובתו של התלמיד להסביר למרצה את סיבת היעדרותו בשיעור הראשון שלאחר ההיעדרות.
4. במידה ובקורס מסוים נדרשות דרישות נוספות כגון הגשת מטלות כתובות (שיעורי-בית שוטפים ו/או משימות כתובות אחרות), הכנה לשיעורים, בחנים ומבחנים במהלך הסמסטר (בכתב ובעל-פה), או כל דרישה אחרת שתיקבע על-ידי המרצה, על המרצה לציין זאת בצורה מפורשת בכתב בסילבוס של הקורס.
5. על התלמיד מוטלת החובה לעמוד בכל הדרישות של הקורס כפי שהוגדרו בסילבוס של אותו קורס.

הפרת חובת נוכחות ואי-עמידה בדרישות הנוספות של הקורס

1. מרצה רשאי שלא להגיש תלמיד למבחן המסכם, להפסיק את לימודיו של תלמיד בקורס במהלך הסמסטר, למנוע מתלמיד להגיש עבודה, ו/או להפחית מציון התלמיד, אם זה הפר את חובת הנוכחות ו/או לא עמד בדרישות האחרות של הקורס כפי שהוגדרו בסילבוס. כלל זה נכון גם לקורסי השפה וגם לקורסים העיוניים.
2. הודעה על ההחלטה לנקוט בכל אחת מהפעולות שהוזכרו בסעיף 1 תימסר למזכירות החוג וזו תמסור לתלמיד הודעה בנדון באמצעות דואר אלקטרוני ודואר רגיל. אי-קבלת ההודעה על-ידי התלמיד לא תמנע את יישום ההחלטה.
3. תלמיד רשאי לערער בפני ראש החוג על החלטתו של מרצה לנקוט בכל אחת מהפעולות שהוזכרו בסעיף 1 תוך שבוע מיום שליחת ההודעה אודות ההחלטה.

בחינות

1. מטרת הבחינה כפולה: חזרה על החומר הנלמד והערכת התלמידים. על הבחינה להיות מהימנה ותקפה.
2. ככלל מתקיימות הבחינות בכתב, למעט חלק מקורסי השפה, שבהם מתקיימות גם בחינות בעל-פה. בחינות לא יתקיימו בשיעור האחרון של הקורס אלא באישור ראש החוג.

3. בחינות בכתב מתקיימות בעילום שם ותחת השגחה. תלמיד לא יבצע כל פעולה העלולה לחשוף את זהותו בפני בודק הבחינה.
4. מרצה רשאי לקבוע שבחינה תתקיים ללא השגחה ("בחינת כבוד"), ובלבד שמסר הודעה מוקדמת על כך לראש החוג. השתתפות בבחינה ללא השגחה מחייבת מילוי טופס מתאים על-ידי התלמידים להבטחת קיום הוראות האוניברסיטה בדבר התנהגות בזמן בחינה ("הצהרת כבוד"). לא תתקיים בחינה ללא השגחה אם כולה או חלקה במתכונת של בחירה מרובה ("בחינה אמריקאית").
5. מרצה רשאי לקבוע שבחינה תתקיים כבחינת בית או לדרוש עבודה קצרה במקום בחינה באישור ראש החוג. את בחינות הבית או העבודות יש להגיש תוך 72 שעות ממועד מסירת הבחינה.
6. מתכונת ורמת הבחינות, כמו גם אופן בדיקתן, יהיו דומים ככל האפשר בכל המועדים.
7. מרצה יודיע לתלמידים במועד מוקדם ככל האפשר, ולא יאוחר משבועיים לפני סוף הסמסטר, מה החומר שייכלל בבחינה.
8. המרצה יודיע לתלמידים לקראת הבחינה מה משך הבחינה, מתכונת הבחינה, אופן חישוב הציון ופרטים נוספים שיש בהם כדי להדריך את התלמידים לצורך ההכנה לבחינה.
9. במועד א' ו-ב' המרצה או עוזר הוראה מטעמו יהיו נוכחים באולם הבחינה לפחות למשך מחצית השעה הראשונה של הבחינה על מנת להשיב לשאלות הבהרה של התלמידים הנבחרים. לאחר מכן המרצה או עוזר הוראה יהיו זמינים בקרבת אולם הבחינה עד סוף הבחינה למקרה שיהיו שאלות נוספות.
10. לבחינה יוכלו לגשת רק תלמידים הזכאים להיבחן. מרצה רשאי למנוע מתלמיד לגשת לבחינה אם התלמיד לא עמד בדרישות הקורס. במקרה כזה יודיע המרצה למזכירות החוג מי מהתלמידים הרשומים לקורס אינו רשאי לגשת לבחינה ומזכירות החוג תודיע על כך לתלמיד ולמדור בחינות, שידאג להעביר את שם התלמיד למשגיחות בבחינה.
11. הבחינות במועדים א' ו-ב' מתקיימות בתאריכים שפורסמו בלוח הבחינות. בנסיבות מיוחדות ובאישור ראש החוג ישונה מועד הבחינה והודעה על המועד החדש תפורסם על-ידי מזכירות החוג מבעוד מועד.
12. הארכת זמן מיוחדת בבחינה תינתן לתלמידים אשר שפת אימם אינה עברית ולתלמידים לקויי למידה אך ורק אם ההארכה אושרה מראש ונתקבל אישור מתאים בכתב.
13. מרצה רשאי למנות עוזר הוראה לבדיקת הבחינות, אך האחריות על הבדיקה ומתן הציונים מוטלת על המרצה.
14. בדיקת הבחינות תסתיים תוך עשרה ימי עבודה לכל היותר מיום הבחינה. עם סיום בדיקת הבחינות על המרצה או עוזר הוראה להעביר את ציוני הבחינה למזכירות החוג ללא דיחוי. הארכת משך בדיקת הבחינות ו/או איחור במסירת הציונים מחייבים את אישור ראש החוג.
15. המזכירות תפרסם את הציונים עם קבלת אישורו של המרצה לפרסום, ולא יאוחר מיום עבודה אחד ממועד קבלת האישור.

16. המזכירות תודיע לתלמידים על הארכת משך בדיקת הבחינות ו/או איחור במסירת הציונים ועל המועד הצפוי לקבלת הציונים ופרסומם.
17. הציונים יפורסמו בעילום שם לצד מספרי הזיהוי של התלמידים על לוח המודעות של החוג ובאתר האינטרנט של החוג. ציונים לא יימסרו בטלפון או בדואר אלקטרוני. הציונים הסופיים מתפרסמים גם באתר האינטרנט של האוניברסיטה תחת "מידע ושירותים לסטודנט – פורטל".
18. תוך עשרה ימים לכל היותר מיום פרסום ציוניי הבחינה, ידאג כל מרצה לקיים "פתיחת מחברות", שבה יוכלו תלמידים לעיין בבחינות שלהם ולשאול שאלות אודות הבחינה והציון שקיבלו.
19. בקורסים בהם הציון הסופי מורכב מנתונים נוספים פרט לציון הבחינה, יפורסמו ציון הבחינה והציון הסופי.
20. לא ניתן לשנות ציון סופי שפורסם, אלא רק כתוצאה מערעור, כמפורט להלן.

ערעור על בחינה

תלמיד רשאי לערער על ציון הבחינה בהתאם למפורט להלן:

1. ערעור על ציון יעשה באמצעות טופס רשמי שיימסר לתלמיד במזכירות החוג ולא בפנייה ישירה למרצה. הערעור הכתוב יועבר למרצה על-ידי מזכירות החוג.
2. תלמיד רשאי לערער על ציון שקיבל בבחינה תוך עשרה ימים מפרסום הציון.
3. המערער יפרט את נימוקי הערעור תוך התייחסות נקודתית לתוכן הבחינה.
4. במקרה של ערעור על ציון, יתבדק הבחינה על-ידי מרצה הקורס. במקרה זה עשויה הבחינה כולה להיבדק מחדש, והציון שייקבע על-ידי המרצה עלול להיות נמוך מהציון המקורי.
5. תלמיד יוכל לערער על ציון שניתן במסגרת החוג מכסימום שלוש פעמים במהלך לימודיו לתואר.

מועד חריג

מועד זה מיועד למי שנבצר ממנו להיבחן במועד הרגיל (מועד א') או במועד הנוסף (מועד ב') בהתאם לקריטריונים שמפורסמים בתקנון הלימודים לתואר ראשון של האוניברסיטה. עם פרסומם של ציוני בחינות מועד ב', תפרסם מרכזת החוג הודעה על תאריכי ההרשמה למועדים חריגים לבחינות. המועד האחרון להרשמה יהיה לא יאוחר משבעה ימים לאחר סיום תקופת הבחינות (מועדי ב'). על התלמידים להירשם לבחינה במועד חריג בחוג אליו שייך הקורס שבו הם מבקשים להיבחן. תלמיד המעוניין להיבחן במועד חריג ימלא טופס בקשה למועד חריג אשר ניתן להורידו מאתר הפקולטה למדעי הרוח. התלמיד ימלא את הטופס ויעבירו למרכזת החוג יחד עם האישורים הרלבנטיים. יש למלא טופס נפרד (כולל העתקי האישורים) לכל בחינה בה התלמיד מבקש להיבחן. ההחלטה האם לאשר לתלמיד מועד חריג לבחינה מתקבלת על-ידי וועדה פקולטתית מיוחדת שתפקידה לדון בבקשות לבחינה במועד חריג. תלמיד שבקשתו לבחינה במועד חריג אושרה ולא הופיע לבחינה מבלי לבטל את בקשתו חמישה ימים מראש באמצעות טופס הבקשה שמופיע באתר הפקולטה, ייקנס בהתאם לתקנון.

הגשת עבודות פרו"ס ועבודות סמינר

עבודות פרו"ס ועבודות סמינר יוגשו למזכירות החוג בשני עותקים יחד עם טופס הצהרה בתום וטופס הגשת עבודות. את הטפסים יש להוריד מבעוד מועד מאתר האינטרנט של החוג. תלמידים אשר למדו פרו"ס/סמינר בסמסטר א' רשאים להגיש את עבודת הפרו"ס/סמינר עד סוף סמסטר ב', ואלו שלמדו פרו"ס/סמינר בסמסטר ב' רשאים להגיש את העבודה עד תחילת שנת הלימודים העוקבת. למרות האמור לעיל, מרצה רשאי לדרוש שהעבודה תוגש עד סוף הסמסטר שבו מתקיים הפרו"ס/סמינר בתנאי שהדרישה מופיעה בסילבוס של הקורס.

סמינר מחלקתי וזכאות למלגות הצטיינות מטעם החוג

תלמיד יהיה זכאי לקבל מלגת הצטיינות ומלגת לימודים בחו"ל מטעם החוג רק אם השתתף שני סמסטרים לפחות בסמינר המחלקתי של החוג.

הלימודים לתואר השני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' רותם קובנר
יועץ מ"א: ד"ר גיא פודולר

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני בחוג ללימודי אסיה מיועדים להרחבת והעמקת הידע וההבנה בתחום לימודי אסיה המודרנית והעכשווית. התכנית שואפת להקנות לתלמידים מיומנויות וכלים ברמה מתקדמת לביצוע מחקר עצמאי שעוסק באסיה המודרנית והעכשווית, ובמקביל, להכשיר מומחים לאסיה המודרנית והעכשווית, שיוכלו להשתלב בתחומי עיסוק מעשיים שונים כגון כלכלה ומסחר, פוליטיקה, בטחון ומדיניות חוץ, משפטים, אנרגיה, תיירות, ותעשיית התרבות. לימודי המ"א מושתתים על עבודה עצמאית במסגרת כיתות קטנות תוך דגש על השתתפות פעילה של התלמידים בתהליך הלמידה.

כללי

1. במסגרת תכנית המ"א מציע החוג חמש התמחויות שונות, מתוכן שלוש אזוריות (סין, יפן **או** הודו) ושתיים תמאטיות (פוליטיקה, בטחון וכלכלה באסיה המודרנית **או** חברה ותרבות באסיה המודרנית), כמפורט בהמשך. התלמיד יידרש לבחור את תחום ההתמחות שלו עם הצטרפותו לתכנית. בנוסף, יכול התלמיד לבחור תכנית אישית בתיאום עם יועץ המ"א.
2. החוג מציע שני מסלולי לימודים: מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה) ומסלול ב' (עם בחינת גמר), כמפורט בהמשך.

3. מעבר מתחום התמחות אחד למשנהו וממסלול לימודים אחד למשנהו אפשרי באישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני.
4. במידת האפשר ומתוך התחשבות בסטודנטים עובדים, הלימודים לתואר שני יתקיימו פעמיים בשבוע (בימי שני וחמישי) במשך הסמסטר הראשון ללימודים, ופעם אחת בשבוע (בימי חמישי) בשאר הסמסטרים.

תנאי הקבלה

1. מבוגרי תואר ראשון בלימודי אסיה/מזרח-אסיה במסלול החד-חוגי או הדו-חוגי נדרש ציון משוקלל סופי בתואר הראשון של 80 לפחות בחוג ללימודי אסיה/מזרח-אסיה, ו-76 לפחות בחוג השני/מקבצים. מבוגרי תואר ראשון בחוגים אחרים נדרש ציון משוקלל סופי בתואר הראשון של 80 לפחות.
2. ממועמדים המבקשים להתקבל למסלול א' נדרש בנוסף ציון של 80 לפחות בסמינר ב"א אחד לפחות.
3. הוועדה החוגית לתואר שני רשאית לשקול קבלת תלמידים למסלול ב' בציון משוקלל נמוך מ-80 (ולא פחות מ-76) תוך התניית ציון מעבר של 80 בלימודי השלמה.
4. ההחלטה על קבלת המועמד ללימודים במסלול א' או ב' תתקבל על-ידי הוועדה החוגית לתואר שני לפני תחילת הלימודים. במהלך השנה הראשונה ללימודים ניתן לפנות ליועץ המ"א ולבקש העברה ממסלול ב' ל-א' ולהיפך.
5. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה, ששפת האם בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי קבלה לתכנית.
6. תלמיד שסיים את כל חובות השמיעה לתואר הראשון אך עדיין לא סיים את כל החובות לתואר יוכל להגיש את מועמדותו לתכנית כתלמיד על-תנאי אם עמד בתנאים הנוכחים בתקנון הלימודים לתואר השני של האוניברסיטה. ההחלטה האם לקבל את התלמיד לתכנית המ"א כתלמיד על-תנאי תתקבל על-ידי הוועדה החוגית לתואר שני.

לימודי השלמה לבוגרי חוגים אחרים

1. בוגרי חוגים אחרים יידרשו להשלים עד סוף שנת הלימודים הראשונה בין שניים לארבעה קורסים עיוניים מתכנית הב"א של החוג בהתאם למסלול שבחרו בהיקף כולל של 8-16 שש"ס (שעות שבועיות סמסטריאליות). ההחלטה כמה ואיזה קורסי השלמה צריך התלמיד ללמוד תתקבל ע"י הוועדה החוגית לתואר שני.
2. תלמיד הלומד קורסי השלמה יהיה במעמד של תלמיד על-תנאי בתכנית המ"א עד להשלמת הקורסים הללו.
3. תלמיד החייב בלימוד קורסי השלמה יידרש להשלים את כל קורסי השלמה עד סוף שנת הלימודים הראשונה במסגרת תכנית המ"א.
4. תלמיד הלומד קורסי השלמה יהיה רשאי ללמוד במקביל גם קורסים מתכנית הלימודים לתואר שני. לימודים אלה, עם זאת, לא ישנו את מעמדו כתלמיד על-תנאי בתכנית

המ"א עד לסיום ההשלמות בהצלחה בציון ממוצע של 76 עד תום שנת הלימודים הראשונה.

5. לימודי ההשלמה אינם נכללים בשקלול השעות והציונים של לימודי התואר השני.

התמחויות אזוריות ותמאטיות

בנוסף לשלוש ההתמחויות האזוריות (סין, יפן ואז הודו) מציע החוג שתי התמחויות תמאטיות כמפורט להלן:

1. **פוליטיקה, בטחון וכלכלה באסיה המודרנית** – התמחות זו עוסקת בתהליכים הפוליטיים המתרחשים במדינות אסיה, ביחסי החוץ של מדינות אלה ובתפקידן במערכת הבינלאומית, בכלכלה האסיאנית ובבעיות אנרגיה, במשברים על רקע אתני, במדיניות הבטחון, בצבא ובטרור.

2. **חברה ותרבות באסיה המודרנית** – התמחות זו עוסקת בתהליכים החברתיים והתרבותיים המתרחשים במדינות אסיה, בשינויים דמוגרפיים ותהליכי עיור, בשינויים בתחום המשפחה והמגדר, במערכת החינוך, בתחום האמנות, הספרות והתרבות הפופולרית, בתחום ההגות והזירה האקדמית, ובתחום התקשורת.

תכנית אישית

בנוסף לחמש ההתמחויות הנזכרות לעיל, החוג מאפשר לתלמידיו ליצור לעצמם תכנית אישית תוך התייעצות עם יועץ המ"א של החוג ובאישורו.

היקף הלימודים הנדרש לקבלת התואר בהתאם למסלול הלימודים

מסלול א': 28 שש"ס של לימודים עיוניים + 8-16 שש"ס של לימודי שפה (היקף לימודי השפה הנדרש במסגרת מסלול זה יקבע על-פי הקריטריונים המפורטים בהמשך).

מסלול ב': 32-36 שש"ס של לימודים עיוניים.

מבנה הלימודים והדרישות האקדמיות על-פי מסלולי לימוד

כללי

כל תלמידי התכנית יידרשו ללמוד בסמסטר הראשון את קורס הליבה: סוגיות מרכזיות בחקר אסיה המודרנית (4 שש"ס).

מסלול א'

1. תלמידי מסלול א' יידרשו ללמוד במהלך שנתיים עוד שישה קורסים עיוניים למ"א (סה"כ שבעה קורסים עיוניים כולל קורס הליבה, שהם 28 שש"ס) ולכתוב עבודות סמינר בשניים מהם לפי בחירתם. לפחות ארבעה קורסים מבין השישה, ולפחות עבודת סמינר אחת מתוך השתיים יהיו בתחום ההתמחות של התלמיד.

2. תלמידי מסלול א' בעלי תואר ראשון בלימודי אסיה/מזרח-אסיה יידרשו להשלים עד סוף תקופת לימודיהם בתכנית את קורסי השפה המתקדמים של האזור שבו הם מתמחים (סינית/יפנית למתקדמים א'-ב' וסינית/יפנית למ"א א'-ב' למתמחים בלימודי

סין ויפן, והינדי למ"א א'-ב' למתמחים בלימודי הודו). בוגרי תואר ראשון בחוגים אחרים, אשר לא למדו שפות אסיאניות במהלך לימודיהם לתואר ראשון, יידרשו להשלים עד סוף תקופת לימודיהם לפחות סינית/יפנית/הינדי א'-ד'.

3. התלמידים במסלול א' יכתבו עבודת גמר מחקרית (תזה).
4. באישור יועץ המ"א של החוג, יוכל תלמיד במסלול א' ללמוד במהלך לימודיו לתואר קורס אחד לתואר שני מחוג אחר, וסמינר ב"א אחד במסגרת החוג, אם סמינר זה עוסק בתחום התמחותו של התלמיד.

מסלול ב'

1. תלמידי מסלול ב' יידרשו ללמוד במהלך שנתיים עוד שמונה קורסים עיוניים למ"א (סה"כ תשעה קורסים עיוניים כולל קורס הליבה, שהם 36 שש"ס) ולכתוב עבודת סמינר בשלושה מהם לפי בחירתם. לפחות חמישה קורסים מבין השמונה, ולפחות שתי עבודות סמינר מתוך השלושה יהיו בתחום ההתמחות של התלמיד.
2. תלמידי מסלול ב' אשר למדו במסגרת התכנית למ"א 16 שש"ס של לימודי שפה יהיו פטורים מקורס עיוני אחד למ"א ויידרשו ללמוד שמונה קורסים עיוניים סה"כ (32 שש"ס של קורסים עיוניים).
3. התלמידים במסלול ב' ייבחנו בחינת גמר.
4. באישור יועץ המ"א של החוג, יוכל תלמיד במסלול ב' ללמוד במהלך לימודיו לתואר קורס אחד לתואר שני מחוג אחר, וסמינר ב"א אחד במסגרת החוג, אם סמינר זה עוסק בתחום התמחותו של התלמיד.

לימודי שפה

כל תלמידי מסלול א' חייבים בלימודי שפה אסיאנית במשך השנתיים הראשונות ללימודיהם לתואר, אלא אם כן הם סיימו ללמוד את כל קורסי השפה המתקדמים של האזור שבו הם מתמחים (סינית/יפנית למתקדמים א'-ב' וסינית/יפנית למ"א א'-ב' למתמחים בלימודי סין ויפן, והינדי למ"א א'-ב' למתמחים בלימודי הודו) לפני תום תקופה זו. תלמידים במסלול א' שתחום התמחותם הוא אזורי ילמדו סינית, יפנית או הינדי לפי בחירתם. תלמידים במסלול א' שתחום התמחותם הוא תמאטי ילמדו את אחת מהשפות הנלמדות בחוג לפי בחירתם ועל-פי הדרישות המוזכרות בסעיף הקודם. במקרים מיוחדים יאשר יועץ המ"א לתלמיד במסלול א' ללמוד שפה שאינה שפת האזור שבו הוא מתמחה, בתנאי ששפה זו היא אחת מהשפות האסיאניות שנלמדות במסגרת החוג. תלמיד במסלול א' בעל ידע קודם בשפות הנלמדות בחוג ואשר אינו בוגר החוג יידרש לעבור מבחן סיווג בשפה על מנת לקבוע את רמתו. לימודי שפה שנלמדים במסגרת מסלול א' של תכנית המ"א נכללים בשקלול הציון הסופי של התואר השני ומשקלם נקבע על-פי הטבלה שמופיעה בהמשך. תלמידי מסלול ב' אינם חייבים בלימודי שפה אך מומלץ שינצלו את תקופת לימודיהם ללימוד אחת מהשפות האסיאניות שנלמדות במסגרת החוג.

משך הלימודים

תלמידי מסלול א' אמורים לסיים את לימודיהם, כולל הגשת עבודת הגמר המחקרית, תוך שלוש שנות לימוד (שישה סמסטרים), אך ניתן להשלים את הלימודים גם תוך ארבעה או חמישה סמסטרים.

תלמידי מסלול ב' אמורים לסיים את לימודיהם, כולל בחינת הגמר, תוך שנתיים (ארבעה סמסטרים), אך ניתן להשלים את הלימודים גם תוך שלושה סמסטרים.

הגשת הצעת מחקר לתזה

כתיבת הצעת מחקר לתזה היא אחד השלבים החשובים בהכנות לבצוע עבודת התזה. כתיבת ההצעה מחייבת את התלמיד לגבש את המחקר לפרטיו, לאחר קריאה מעמיקה ומקיפה של הספרות הרלבנטית. ההצעה מאפשרת למנחה העבודה ולחברי הוועדה החוגית לתואר שני לבחון את תכנית המחקר בביקורתיות על מנת לגלות ולתקן נקודות תורפה קודם לביצוע המחקר. הגשת הצעת מחקר הינה שלב מחייב לתלמידי מסלול א' ואי-קיומה במועד גורר העברה אוטומטית של התלמיד למסלול ב'. הצעת המחקר תוגש לוועדה החוגית לתואר שני תוך שלושה סמסטרים ממועד תחילת הלימודים של התלמיד בתכנית.

מועד הגשת עבודת הגמר המחקרית וציון מעבר

על התלמיד להגיש את עבודת התזה שלו תוך שלוש שנים (שישה סמסטרים) ממועד תחילת הלימודים בתכנית. על התלמיד להיות רשום לשנת הלימודים בה הוא מגיש את עבודת הגמר, ולהשלים את כל חובותיו בכל הקורסים הנדרשים לקבלת התואר, כולל עבודות סמינר, לפני הגשת העבודה לשיפוט.

ציון מעבר לתזה: 76.

בחינת הגמר

תלמיד יהיה זכאי לגשת לבחינת הגמר רק בתיאום עם יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני ורק לאחר שהשלים את כל חובותיו האחרים בתכנית הלימודים (קורסים עיוניים ועבודות סמינר).

ציון מעבר לבחינת גמר: 76.

שקלול הציון הסופי לתואר שני

מסלול א' (עם תזה)

35%	עבודת גמר מחקרית (תזה)
20%	2 עבודות סמינר
*35%	7 קורסים עיוניים
**10%	4 קורסי שפה
100%	סה"כ

מסלול ב' (עם בחינת גמר)

20%	בחינת גמר
30%	3 עבודות סמינר
50% ***	9 קורסים עיוניים
100%	סה"כ

* 40% לתלמידים שהשלימו שני קורסי שפה בלבד.

** 5% לתלמידים שהשלימו שני קורסי שפה בלבד.

*** לתלמידים שהשלימו ארבעה קורסי שפה: 8 קורסים עיוניים – 40%;

4 קורסי שפה – 10%.

תכנית משותפת לתואר שני בלימודי אסיה ותואר ראשון במשפטים

כללי

עלייתה הכלכלית והפוליטית של יבשת אסיה בעשורים האחרונים הינה חלק ממגמה ארוכת טווח של מעבר הדרגתי של כוח והשפעה מהמערב למזרח. אוכלוסיית אסיה מהווה כיום כשלוש חמישיות מאוכלוסיית העולם, ושלוש ממדינותיה – סין, יפן והודו – הינן מעצמות כלכליות מהשורה הראשונה. בשנים האחרונות, על רקע התחזקות והתרחבות הקשרים העסקיים, הבטחוניים, התרבותיים והפוליטיים בין ישראל למדינות אסיה, גדל מאוד הצורך במשפטנים המכירים את התרבות ואת המערכת הכלכלית, הפוליטית והמשפטית של מדינות אלה. התכנית המשותפת משלבת בין תחום המשפט ולימודי אסיה ומטרתה להכשיר משפטנים מומחים לאסיה אשר יוכלו להשתלב בגופים ציבוריים ופרטיים במגוון תחומים או לעסוק במחקר במסגרת האקדמיה. מדובר בתכנית ייחודית בישראל, המשלבת את השאיפה לרב-תחומיות שמאפיינת את הפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה יחד עם האוריינטציה המודרנית והיישומית שמאפיינת את החוג ללימודי אסיה באוניברסיטת חיפה.

תנאי הקבלה לתכנית

התכנית מיועדת לתלמידי תואר ראשון בפקולטה למשפטים, אשר טרם סיימו את לימודיהם. הקבלה לתכנית ללימודי תואר שני בחוג ללימודי אסיה תהיה במעמד של תלמיד על-תנאי. מעמד זה יהיה בתוקף כל עוד לא סיים התלמיד את חובותיו לתואר ראשון בפקולטה למשפטים. תלמידים מצטיינים בפקולטה למשפטים יהיו רשאים ללמוד בתכנית אם בשנתיים הראשונות ללימודי התואר הראשון שלהם צברו 72 נ"ז משפטיות (הכוללות את כל קורסי החובה וקורסי בחירה משפטיים) ולפחות 16 נ"ז בחוג ללימודי אסיה (לימודי השלמה מלאים וכן אופציה ללימודי שפה), וממוצע ציוניהם בלימודים האלה בכל אחד משני החוגים הינו 85 לפחות.

מבנה הלימודים

בשנה השנייה ללימודי התואר הראשון בפקולטה למשפטים ילמדו המועמדים את שיעורי ההשלמה הנדרשים בחוג ללימודי אסיה על-פי הפירוט המובא לעיל בסעיף "לימודי השלמה לבוגרי חוגים אחרים". בשנים השלישית והרביעית ילמדו התלמידים בחוג ללימודי אסיה באחד משני המסלולים המוצעים במסגרת תכנית הלימודים לתואר שני של החוג על-פי הפירוט המובא לעיל בסעיף "מבנה הלימודים והדרישות האקדמיות על-פי מסלולי לימוד". לתכנית המשותפת יהיו רשאים להתקבל גם תלמידי הפקולטה למשפטים אשר השיגו בלימודיהם בשלוש השנים הראשונות ללימודי התואר הראשון ציון ממוצע של 80 לפחות בכל אחד משני החוגים, וצברו 112 נ"ז משפטיות (הכוללות את כל קורסי החובה, שני סמינרים וקורסי בחירה משפטיים) ולפחות 16 נ"ז בחוג ללימודי אסיה (לימודי השלמה מלאים וכן אופציה ללימודי שפה). בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון בפקולטה למשפטים ילמדו המועמדים את שיעורי ההשלמה הנדרשים בחוג ללימודי אסיה ובשנים הרביעית והחמישית את קורסי המ"א באחד משני המסלולים המוצעים במסגרת תכנית הלימודים לתואר שני של החוג.

פרטים נוספים

1. תלמידים בתכנית המשותפת יהיו פטורים מהקורסים הבאים בפקולטה למשפטים: קורסי בחירה לא-משפטיים בהיקף של 20 נ"ז; חלק מהסדנאות ושיעורי הבחירה המשפטיים בהיקף של 10 נ"ז.
2. תלמידים בתכנית המשותפת יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בערכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודיהם וצברו 112 נ"ז בפקולטה למשפטים (הכוללות את כל קורסי החובה, שני סמינרים וקורסי בחירה משפטיים) ו-30 ש"ס לפחות בחוג ללימודי אסיה (כולל לימודי השלמה).

סיום הלימודים במסגרת התכנית המשותפת

1. תלמידים שסיימו את לימודיהם במסגרת התכנית המשותפת יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותואר מוסמך בלימודי אסיה. קבלת התואר השני בלימודי אסיה מותנית בקבלת התואר הראשון במשפטים.
2. אם הפסיק התלמיד את לימודיו בתכנית לתואר שני בחוג ללימודי אסיה מבלי לסיימם, יחשבו הקורסים שבהם קיבל ציון בחוג ללימודי אסיה כקורסי בחירה לא-משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נ"ז/ש"ס).
3. התלמידים יעמדו בכל הדרישות הנוספות הנזכרות בתקנון הלימודים לתואר שני בלימודי אסיה.

מסלול מואץ למ"א

תנאים אקדמיים

כללי

1. המסלול המואץ מיועד למועמדים המעוניינים במסלול עם תזה (מסלול א') ולמועמדים המעוניינים במסלול עם בחינת גמר (מסלול ב').
2. המסלול מיועד לתלמידי תואר ראשון אשר השיגו במהלך לימודי שנה א' ושנה ב' ממוצע כולל של 87 לפחות.
3. תלמיד שיזוהה כמצטיין, יוכל ללמוד בשנה ג' ללימודיו שלושה קורסים מלימודי התואר השני (ולא יותר מ-12 ש"ס). במידה ויתקבל התלמיד ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מתכנית הלימודים למ"א.
4. תלמיד המעוניין להתקבל למסלול חייב להשלים טרם קבלתו לפחות עבודת פרו"ס אחת ולהשיג בה ציון של 90 לפחות.
5. על התלמיד לסיים את חובות השמיעה שלו לתואר הראשון במהלך שנה ג' ללימודי התואר הראשון.
6. התלמיד יתקבל ללימודי התואר השני בשנה ד' ללימודיו במעמד של תלמיד "על תנאי", במידה ונותרה לו חובת הגשת עבודות בב"א.
7. על התלמיד להציג את אישור הזכאות לתואר הראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני כתנאי להמשך לימודיו לתואר שני בסמסטר ב'.
8. במהלך שנה ד' ללימודיו ישלים התלמיד את מכסת הקורסים הנדרשת על-ידי החוג.

מסלול עם כתיבת תזה

1. על התלמיד להגיש הצעת תזה ולקבל את אישור הוועדה החוגית לתואר שני להצעה עד תום שנה ד', ולא יאוחר מתחילת שנה"ל העוקבת.
2. השנה החמישית תוקדש לכתיבת עבודת התזה.
3. עבודת התזה תוגש לשיפוט בתום השנה החמישית, כולל חופשת הקיץ.
4. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם כתיבת תזה יעמוד על חמש שנים.

מסלול עם בחינת גמר

1. התלמיד יגיש עד תום שנת הלימודים הרביעית את כל עבודותיו.
2. התלמיד ייגש לבחינת הגמר בתום השנה הרביעית, כולל חופשת הקיץ.
3. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם בחינת גמר יעמוד על ארבע שנים.

מבנה הלימודים על-פי מסלולי לימוד

מסלול עם כתיבת תזה

בשנה ג' ללימודיו (האחרונה לתואר ב"א והראשונה לתואר מ"א) ישלים התלמיד את יתרת חובותיו לתואר בוגר, ובנוסף לכך יידרש ללמוד על-פי הפירוט הבא:

1. קורס הליבה למ"א: "סוגיות מרכזיות בחקר אסיה".
  2. 1-2 קורסים עיוניים נוספים מתכנית המ"א לפי מגמת התמחותו.
  3. 2 קורסי שפה ברמת מתקדמים.
- בנוסף, יידרש התלמיד במהלך שנה זו למצוא לו מנחה לעבודת התזה.

בשנה ד' ללימודיו (השנייה לתואר מ"א) יידרש התלמיד ללמוד על-פי הפירוט הבא:

1. 4-5 קורסים עיוניים נוספים מתכנית המ"א לפי מגמת התמחותו.
2. להגיש עבודות סמינר בשניים מהקורסים הנ"ל.
3. 2 קורסי שפה ברמת מ"א.

מסלול עם בחינת גמר

בשנה ג' ללימודיו (האחרונה לתואר ב"א והראשונה לתואר מ"א) ישלים התלמיד את יתרת חובותיו לתואר בוגר, ובנוסף לכך יידרש ללמוד על-פי הפירוט הבא:

1. קורס הליבה למ"א: "סוגיות מרכזיות בחקר אסיה".
2. 1-2 קורסים עיוניים נוספים מתכנית המ"א לפי מגמת התמחותו.

בשנה ד' ללימודיו (האחרונה לתואר מ"א) יידרש התלמיד ללמוד על-פי הפירוט הבא:

1. 6-7 קורסים עיוניים נוספים מתכנית המ"א לפי מגמת התמחותו.
2. להגיש עבודת סמינר בשלושה מהקורסים הנ"ל.

לימודים רב-תחומיים

חוג לימודים לב"א

ראש החוג: ד"ר זהר שגב

חברי הסגל האקדמי

פרופסור חבר: פרופ' עוז אברהם, פרופ' עמוס מגד.

מרצה בכיר: ד"ר ג'ני הורביץ, ד"ר חסן חליילה.

מרצה: ד"ר שרון הלוי, ד"ר איבון קוזלובסקי-גולן.

עמית הוראה: ד"ר קרן אור-חן, השופט משה אלטר, ד"ר עמיחי אלפרוביץ, ד"ר ריבי

אפרת, מר שלום אראל, השופט מרדכי ארגמן, עו"ד בן-חיים יצחק,

ד"ר אביב ברהוס-קדרון, מר צחי ברונשטיין, ד"ר גבריאל ברזל, ד"ר

אמנה בריק-אהרני, ד"ר אפרי בר-נדב, ד"ר גורני עדנה, השופט עודד

גרשון, ד"ר איזבל דותן, עו"ד חיים דרש, ד"ר אורי דן, השופט אבי

הבר, ד"ר אפרת הדר, ד"ר ישראל המאירי, השופטת שולמית וסקרוגו,

ד"ר מרק ורטהיים, ד"ר אורי זכאי, ד"ר עידו זלקוביץ, ד"ר צבי טל,

ד"ר ישראל חני, ד"ר שרה כהן שבוט, ד"ר חיים כלב, מר ראובן כרמל,

הרב רוני לוביץ, ד"ר יניב לויתן, ד"ר עילית לכטמן, גב' יפעת מזרחי,

ד"ר עמליה מרקביץ, השופט ערן נוה, ד"ר עלי נוהאד, ד"ר דוידי סגל,

השופט חיים סומך, מר יהודה סתיו, ד"ר תומר עינת, ד"ר קרן עמרי,

ד"ר תחיה עשת, ד"ר עופר פרצ'ב, ד"ר אלה פרקיס, ד"ר חיים קאופמן,

מר אמנון קומלוש, ד"ר פנינה רובינשטיין, ד"ר אלון רו, פרופ' גל

ריכטר-לוי, ד"ר מרי תותרי.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' טובה גולן**

מזכירות החוג: **גב' עדי מושקטל, גב' ריק זוסמן סניר, גב' נילי שילינג**

חדר 1202, קומה 12, מגדל אשכול

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 09:00-13:00

טלפון: 04-8240358, 04-8240456, 04-8249446, 04-8249279

פקס: 04-8249155

דואר אלקטרוני: tgolan@univ.haifa.ac.il

אתר החוג: <http://multiba.haifa.ac.il/index.htm>

מטרת הלימודים

מטרתה של תכנית הלימודים בחוג ללימודים רב־תחומיים היא להרחיב את ההשכלה האקדמית הכללית של התלמיד בתחומים שונים במדעי הרוח, החברה והטבע, ולאפשר צירופי לימודים מיוחדים על־פי נטיותיו ושטחי התעניינותו של התלמיד, בהתאם לאפשרויות החוג.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על־ידי החוג. השכלה קודמת טובה בחשבון בקבלת מועמדים.

קבלה לשנה מתקדמת: תלמיד המבקש להתקבל לשנה מתקדמת יציג את לימודיו הקודמים ויעמוד באנגלית ברמת "מתקדמים 1" לפחות. במידה והתלמיד מבקש להתקבל לשנה ג' – עליו להציג "פטור" באנגלית.

תנאי מעבר מחוג אחר:

ההכרה בקורסים ממוסד אחר או מחוג אחר תהיה בהתאם למבנה הלימודים בחוג ההכרה בקורסים תהיה בהתאם לציון הקורס, ולא פחות מציון 70.

מסלולים

הלימודים בחוג הם לתואר ראשון, במסלול דו־חוגי בלבד.

מבנה הלימודים

על התלמיד לשלב לימודים בחוג ללימודים רב־תחומיים עם לימודים בהיקף שווה בחוג נוסף. יש לצבור בחוג 60 נקודות זכות מתוך 120 הדרושות לתואר ראשון. 60 נקודות בחוג מתחלקות שלושה מקבצים בני 20 נקודות כל אחד: על הסטודנט ללמוד:

20 נקודות	(1) מקבץ נושאי* כולל סמינריון
20 נקודות	(2) מקבץ נושאי* כולל סמינריון
<u>20 נקודות</u>	(3) מקבץ כללי המורכב מקורסים כלליים באוניברסיטה
60 נקודות	

או

40 נקודות	(1) מקבץ נושאי* מורחב כולל 2 סמינריונים (בחוגים המציעים מיקבץ מורחב – ראה רשימה)
<u>20 נקודות</u>	(2) מקבץ כללי המורכב מקורסים כלליים באוניברסיטה**
60 נקודות	

***מקבץ נושאי** הוא קובץ שיעורים בהיקף כולל של כ־20 נ' המרוכזים סביב נושא אחד וכוללים שיעורים ו/או תרגילים וסמינריון.

שיעוריו של התלמיד בחוג ללימודים רב־תחומיים **לא** יהיו מחוג לימודיו הנוסף.

מעבר משנה לשנה

- א) מעבר לשנה ב' מותנית ב-12 נקודות זכות לפחות. ממוצע הציונים במעבר משנה לשנה חייב להיות 65 לפחות. תלמיד רשאי לסיים את לימודיו עם ציון אחד בלבד מתחת ל-60.
- ב) על התלמיד להגיע לרמת פטור באנגלית לפני לימודיו בשנה ג' ולא ניתן ללמוד סמינריונים ללא פטור זה.

מיקבצים

להלן רשימת המיקבצים:

מספר מיקבץ	מעוגן בחוג	שם המיקבץ
212	ללימודים רב-תחומיים	מיקבץ ללימודי האשה
212	ללימודים רב-תחומיים	מיקבץ במשפטים
212	ללימודים רב-תחומיים	מיקבץ בלימודי קולנוע ותקשורת
212	ללימודים רב-תחומיים	מיקבץ בלימודי פסיכולוגיה
212	ללימודים רב-תחומיים	מיקבץ בדתות, מסורת, רוחניות ומיסטיקה
212	ללימודים רב-תחומיים	מיקבץ בקרימינולוגיה
212	ללימודים רב-תחומיים	מיקבץ באתיקה בעסקים ובמנהל
212	ללימודים רב-תחומיים	מיקבץ בתרבות הספורט
212	ללימודים רב-תחומיים	מיקבץ בלימודים ביזנטיים
212	ללימודים רב-תחומיים	מיקבץ בתרבות יוון
710	ביולוגיה אבולוציונית	מיקבץ במדעי החיים (ביולוגיה)
104	בתולדות ישראל	מיקבץ בתרבות יהודית
101	למקרא	מיקבץ במקרא
103	ללשון העברית	מיקבץ בלשון עברית
104	בתולדות ישראל	מיקבץ בהיסטוריה של עם ישראל
104	בתולדות ישראל	מיקבץ בלימודי השואה
104	בתולדות ישראל	מיקבץ ללימודי יהדות ספרד וארצות האיסלאם
106	להיסטוריה של המזה"ת	מיקבץ בהיסטוריה של המזה"ת (מצומצם) 20 נ'
106	להיסטוריה של המזה"ת	מיקבץ בהיסטוריה של המזה"ת (מורחב) 40 נ'
106	להיסטוריה של המזה"ת	מיקבץ בלימודי האסלם(טעון אישור) 20 נ'
107	לפילוסופיה	מיקבץ בלימודי פילוסופיה (מצומצם) 20 נ'
107	לפילוסופיה	מיקבץ בלימודי פילוסופיה (מורחב) 40 נ'
108	להיסטוריה כללית	מיקבץ בהיסטוריה כללית (מצומצם) 20 נ'

מספר מיקבץ	מעוגן בחוג	שם המיקבץ
108	להיסטוריה כללית	מיקבץ ללימודים אמירקאיים
108	להיסטוריה כללית	מיקבץ ללימודים לאטינו-אמריקאיים
108	להיסטוריה כללית	מיקבץ בלימודי רוסיה ומזרח אירופה
108	להיסטוריה כללית	מיקבץ בתרבות ומורשה קלאסית
108	להיסטוריה כללית	מיקבץ בהיסטוריה כללית (מורחב) 40 נ'
109	לשפה וספרות אנגלית	מיקבץ בשפה וספרות אנגלית
110	לשפה וספרות צרפתית	מיקבץ בתרבות צרפת (מצומצם) 20 נ'
110	לשפה וספרות צרפתית	מיקבץ בתרבות צרפת(מורחב) 40 נ'
111	לאומנות	מיקבץ לתולדות האומנות (מצומצם) 20 נ'
111	לאומנות	מיקבץ לתולדות האמנות (מורחב) 40 נ'
113	לאומנות	מיקבץ באומנות יצירה (מורחב) 40 נ'
115	ללימודי ארץ-ישראל	מיקבץ בלימודי ארץ ישראל
116	לתולדות ישראל	מיקבץ במחשבת ישראל
118	החוג לתאטרון	מיקבץ בתאטרון (מצומצם) 20 נ'
118	החוג לתאטרון	מיקבץ בתאטרון מורחב) 40 נ'
119	לארכיאולוגיה	מיקבץ בלימודי ארכיאולוגיה
119	לארכיאולוגיה	מיקבץ בלימודי מצרים הקדומה
120	לציוויליזציות ימיות	מיקבץ בציוויליזציות ימיות
122	לספרות עברית והשוואתית	מיקבץ בלימודי הדרמה
122	לספרות עברית והשוואתית	מיקבץ לפולקלור
122	לספרות עברית והשוואתית	מיקבץ בלימודי ספרות (מצומצם) 20 נ'
122	לספרות עברית והשוואתית	מיקבץ בלימודי ספרות (מורחב) 40 נ'
124	למוסיקה	מיקבץ בלימודי מוסיקה
125	ללימודי אסיה	מיקבץ ללימודי מזרח אסיה
130	ללימודי מידענות וספרנות	מיקבץ בלימודי ספרנות (מצומצם) 20 נ'
130	ללימודי מידענות וספרנות	מיקבץ בלימודי ספרנות (מורחב) 40 נ'
201	לגאוגרפיה ולימודי סביבה	מיקבץ ללימודי נמלים, ספנות וים

הלימודים הרב-תחומיים מתחלקים כדלהלן:

1. שנה א': על התלמיד לבחור בקורסים מתוך כלל המיקבצים שהחוג מציע, כולל המיקבץ הכללי. על התלמיד לצבור בקורסים הללו 20 נ'.

2. **שנה ב':** על התלמיד להתמקד בשני מיקבצים (או מיקבץ מורחב אחד) שהוא חפץ ללמוד, מתוך רשימת המיקבצים הנ"ל.
3. **שנה ג':** על התלמיד לסיים את שני המיקבצים ולכתוב 2 עבודות סמינריוניות במיקבצים הנושאים אותם למד. וכן לסיים את המיקבץ הכללי. על התלמיד לצבור 60 נקודות זכות.

* כל שנה ילמד התלמיד במסלול הדו-חוגי כ-20 נ'.

הערה

בעת בחירת המיקבץ קרא בעיון את מבנהו על-מנת להבטיח שיתמלאו כל הדרישות לפני ההרשמה לקורסים מתקדמים ולסמינריון.

תקנון לימודים

1. כל האמור בתקנון הלימודים לתואר ראשון הכללי חל על תלמידי החוג. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בחוג, וכן בהודעות ובחוזרים המתפרסמים או במערכת ה-high-learn במהלך השנה. מחובתו של התלמיד לעקוב אחר המידע המתפרסם מעל גבי לוח החוג, בקומת ה-600.
2. קיימת חובת נוכחות של התלמיד בקורסים. השתתפותו של תלמיד בקורס תבוטל אם נוכחותו לא תהא מספקת (80% לפחות). לא תישלח התראה.
3. תלמידי החוג חייבים בכתיבת 2 עבודות סמינריוניות.

במסגרת הסמינריון חייב התלמיד:

- א. השתתפות פעילה.
- ב. **הגשת עבודה:** תוגש עבודה מקיפה ב-2 עותקים מודפסים למזכירות החוג בצירוף טופס הגשת עבודה על כל פרטיו.
- ג. החוג לא מאשר כתיבת עבודה משותפת.

תאריכי הגשת עבודות: סמינריון הנלמד בסמסטר א' – תאריך אחרון להגשת עבודה: היום האחרון ללימודים של חופשת אותו סמסטר, אלא אם הודיע המורה על מועד מוקדם יותר. מסירת עבודה באיחור גוררת חובת תשלום שכר לימוד, גם אם אושרה הדחייה על-ידי החוג. נוסף על הדרישות הנ"ל, רשאי כל מורה בכל יחידת לימוד בחוג להטיל חובות נוספות לפי הבנתו.

על התלמיד לעמוד בכל דרישות הקורס כפי שנדרש ע"י החוג בו הקורס מעוגן. כמו כן עליו לעמוד בציון העובר הנדרש בקורס. בקורסים בהם מתקיימת בחינה סופית, אין להמירה בעבודה.

פרסום ציונים

הציונים בקורסים של החוג יתפרסמו ב-internet ב"מידע ושירותים לסטודנט". חובת הסטודנט לבדוק את ציוניו סמוך למועד פירסומם, ושכל הציונים מעודכנים במערכת הממוחשבת.

התקשורת בין המרצים לתלמידים ובין החוג לתלמידים תבצע באמצעות המערכת הממוחשבת ה-high-learn בכתובת <http://online.haifa.ac.il>

סילבוסים: בקורסים של החוג הסילבוסים יתפרסמו אך ורק במערכת המתקשבת. על התלמיד לבדוק לפני כל שיעור הנחיות המרצה או החוג.

ערעורים על ציוני הבחינות

תלמיד רשאי לערער על ציונו עד 10 ימים מיום פרסום הציונים. כל הערעורים הם בכתב על הטופס המיועד לכך. תלמיד המערער על הציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה תבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי. תוצאות הערעורים ידווחו ע"י מזכירות החוג. תוצאות אלה הן סופיות ומחייבות.

מחברות הבחינה נשמרות במזכירות החוג חודשיים לאחר מועד מסירת הציון ובתום תקופה זו הן מושמדות.

דרישות אוניברסיטאיות:

אנגלית כשפה זרה

כל תלמידי האוניברסיטה חייבים ללמוד אנגלית כשפה זרה. עמידה בחובה זאת היא תנאי כניסה לסמינריונים.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים קודמים בחוג אחר או במוסד אקדמי אחר יגיש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי ופירוט ציוני מהמוסד בו למד, למזכירות החוג.

יועץ החוג ידון בבקשת המועמד ויחליט על סמך מסמכיו על תנאי קבלתו, ועל מידת ההכרה בלימודיו הקודמים. אין חובה להכיר בלימודים קודמים. היקף הנקודות שיוכר יהיה בכל מקרה, לגופו של עניין ובהתאם למבנה הלימודים בחוג.

שקלול וציונים לב"א וזכאות לתואר

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוג/ים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה. ציון הגמר נקבע כממוצע משוקלל של כל מקצועות הלימוד שנלמדו באוניברסיטת חיפה.

משקל המקצוע כמספר נקודות הזכות בתכנית המחייבת את התלמיד, ובכל מקרה בהתאם להיקף הנקודות שהחוג הכיר לכל קורס.

לא ניתן לסיים את התואר בהיקף נקודות נמוך מ-60.

תלמיד שילמד מעבר לדרישות התואר, יבחרו הקורסים לשקלול הציון הסופי על-פי הציון הגבוה ביותר, בהתאם למבנה הלימודים הנדרש בחוג.

לאחר שישלים חובותיו האקדמיות לתואר ראשון, יפנה התלמיד למרכזת החוג אשר תעביר את שקלול ציוניו למדור בוגרים בתנאי שהתלמיד אישר בחתימת ידו את ממוצע ציוניו הסופיים. תאריך הזכאות לתואר יהיה מיום קבלת הציון האחרון, ולא יאוחר מחודשיים מיום הגשת העבודה או המטלה האחרונה לתואר.

בשום מקרה לא יאושרו תיקוני ציונים לאחר שהחוג העביר למינהל התלמידים אישור על סיום הלימודים עם ציון משוקלל.

שינויים וחרیגות

כל בקשה לחריגה מתכנית הלימודים יש להפנות בכתב לראש החוג.

ירשום למקצועות בחירה תוך חריגה ללא אישור החוג עלול לגרום ביטול הרישום למקצועות העודפים גם אם התלמיד למד בינתיים מקצועות אלה. מילוי דרישת הקדם היא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מחייבות. החוג בודק את מילוי הדרישות במהלך שנת הלימודים ולא בתחילתה. תלמיד שנרשם לקורס למרות שאינו רשאי ללמוד בו בגלל אי עמידה בדרישות הקדם או בתנאי המעבר משנה לשנה, יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון. ציון זה לא יוכר.

תוכנית "פסיכודלית" – מסלול דו-חוגי משותף, החוג הרב תחומי + תולדות האומנות.

החוג ללימודים רב תחומיים בשיתוף עם החוג לתולדות האומנות ואומנות יצירה מציע מסלול ייחודי המאפשר לבוגריו להמשיך ללימודי המשך ל"תרפיה באומנות" תלמיד המעוניין בתוכנית זו חייב ללמוד במסלול דו-חוגי, החוג לימודים רב תחומיים והחוג לתולדות האומנות. משך הלימודים הוא שישה סמסטרים שיתפרסו על פני שנתיים בלבד (כולל שני סמסטר קיץ).

תנאי הקבלה למסלול זהים לתנאי הקבלה לחוג.

מבנה לימודים:

על התלמיד לשלב לימודים בחוג ללימודים רב-תחומיים עם לימודים בהיקף שווה בחוג תולדות האומנות. בחוג יש לצבור בחוג 60 נקודות זכות מתוך 120 הדרושות לתואר ראשון. 60 נקודות בחוג מתחלקות לשלושה מקבצים בני 20 נקודות כל אחד:

על הסטודנט ללמוד:

22 נקודות	1) מקבץ בפסיכולוגיה כולל סמינריון
20 נקודות	2) מקבץ אומנות יצירה פרויקט גמר
18 נקודות	3) מקבץ כללי המורכב מקורסים כלליים באוניברסיטה
60 נקודות	

מקבצי חובה:

מיקבצים בפסיכולוגיה וכן באומנות יצירה כוללים את הקורסים הדרושים להמשך ללימודי תרפיה:

- ◆ **מבוא לפסיכולוגיה**, פסיכולוגיה התפתחותית, תיאוריות אישיות, פסיכופיזיולוגיה, פסיכופתולוגיה; סמינריון.
- ◆ **מיקבץ באומנות יצירה**, הכולל את הסדנאות היצירה (רישום, ציור, פיסול וצילום)
- ◆ **מקבץ כללי** על התלמיד לבחור 18 נקודות, מומלץ ללמוד את הקורסים במוסיקה, קולנוע, תיאטרון או ממבחר הקורסים בחוג ע"פ התעניינותו של הסטודנט.

תכנית לימודי ערב – מסלול דו-חוגי

(ראש התכנית: ד"ר זהר שגב)

תכנית לימודי ערב מעניקה תואר אקדמי ופותחת אפשרויות לימוד חדשות ומגוונות בפני אוכלוסייה עובדת בפרט, ולמעוניינים לרכז את לימודיהם בשעות אחה"צ והערב בכלל.

משך הלימודים: הלימודים נפרסים על פני שלוש עד ארבע שנים (שלושה סמסטרים בשנה כולל לימודי קיץ). על התליד לבחור קורסים, המתקיימים בין השעות 16:15-22:00, ממגוון המיקבצים המוצעים בלימודי ערב.

תכנית זו מקבילה במתכונתה ללימודי בוקר למעט שעות הלימוד ומשך הלימודים. מבחר הקורסים והמיקבצים הוא בהתאם להיצע הקורסים הניתנים על ידי החוגים המקיימים לימודי ערב, ומכלול הקורסים המתקיימים בשעות אחה"צ והערב ופתוחים בפני משתתפי התכנית.

תוכנית לימודי ערב להנדסאים מסלול חד-חוגי להשלמה לתואר ראשון

(ראש התכנית: ד"ר זהר שגב)

תוכנית מיוחדת להשלמה לתואר ראשון שנבנתה עבור בעלי תעודת ההנדסאים, התכנית ריכוז הלימודים בשעות אחה"צ והערב. התוכנית מקנה ידע בתחומים מתפתחים, הקשורים לשינויים החלים בעולם העבודה הציבורי והעסקי. ופותח אפשרויות לימוד חדשות ומגוונות, **תחומי הלימוד:** ניהול משאבי אנוש, אתיקה וכלכלה, משפטים, מדעי החברה וסוציולוגיה.

משך הלימודים: הלימודים ימשכו כשנתיים (6 סמסטרים) בכל שנה 3 סמסטרים – קיץ: יולי-ספטמבר, סתיו: אוקטובר-ינואר, אביב: מרץ-יוני.

ימי הלימוד יהיו פעמיים בשבוע (אחה"צ) בין השעות 16:30-21:30 וביום שישי בין השעות 08:00-11:00. הקורסים באנגלית (למי שחייב) יתקיימו בימי שישי בין השעות 11:00 עד 14:00.

פתיחת קבוצה חדשה מותנית במספר מועמדים.

תנאי קבלה: ♦ תעודת הנדסאי ♦ תעודת בגרות ♦ בחינת סיווג באנגלית

מועמדים ללא תעודת בגרות וללא פסיכומטרי יחויבו במכינה.

מועמדים בעלי תעודת בגרות וללא פסיכומטרי יתקבלו על תנאי (חובה לעמוד בממוצע 70 בשנה הראשונה ללימודים על מנת לעבור לשנה שנייה).

לימודי המכינה למי שזקוק יש לסיים לפני תחילת הלימודים. לפרטים בנוגע למכינה נא לפנות לטלפון 04-8240176.

מערך אשכול

ראש מערך אשכול: פרופ' אפרים לב
סגנית ראש מערך אשכול: ד"ר רות עמר

עמינהלי לראש מערך אשכול: גב' הלמר-הרמן חגית
מרכזת תלמידים: גב' מיכל הלמן
מרכזת תוכנית קציני משטרה: גב' לירון זולדן
מרכזת תוכנית חובלים ומזכירה: גב' ענת אוג'לבו
מרכזת תוכנית חובלים ומזכירה: גב' מסדה פרחי-קדוש

שעות קבלה מזכירות תלמידים:

ימים א', ב', ד', ה' בין השעות 14:00-16:00

יום ג': 09:00-13:00 ו-14:00-16:00

מייל חוגי: eshkol@univ.haifa.ac.il

סמסטר חורף (א' תשע"ב) – יום ראשון, ב' חשוון, תשע"ב, 30.10.2011

סמסטר אביב (ב' תשע"ב) – יום רביעי, י"ג אדר, תשע"ב, 07.03.2012

סמסטר (קיץ תשע"ב) – יום ראשון, כ"ה תמוז, תשע"ב, 15.07.2012

פתיחת שנה"ל תשע"ג – 21.10.2012

אתר החוג באינטרנט: בתוך אתר החוג ללימודים רב תחומיים.

בחברה הנמצאת כיום בשלב מעבר מכלכלה שהייתה עתירת ידיים עובדות לכלכלה עתירת ידע, הדורשת מספר גדל והולך של בעלי תואר אקדמי, אנו עדים ללחץ חברתי להרחבת הנגישות והצורך להשכלה גבוהה. החוג ללימודים רב-תחומיים באוניברסיטת חיפה מציע לימודים מרוכזים לתואר ראשון לסטודנטים עובדים. לימודים אלה מותאמים הן לעובד (גמישות, גיבוש...) והן מקום עבודה (תכנים, שיפור השירות...)

התוכנית

♦ הלימודים ירוכזו ליום וחצי בשבוע במשך 7 סמסטרים (בכל שנה 3 סמסטרים- קיץ; יולי-ספטמבר, סתיו: אוקטובר-ינואר, אביב: מרץ-יוני).

♦ פתיחת קבוצה חדשה מותנית במספר מועמדים.

ימי לימוד מרוכזים, שתי אופציות:

- ♦ יום אחד בשבוע יום ג' – בין השעות 8:00-20:00 ובימי ו' בין השעות 8:00-11:00, לאחר מכן ילמדו קורסי האנגלית עפ"י הרמה עליה יסווגו הסטודנטים בבחינות אישיות שיעשו באופן עצמאי.

או (יפתח בסמסטר א' תשע"ב בלבד)

- ♦ פעמים בשבוע בשעות אחר הצהריים - ימים א' + ד' – בין השעות 15:15-20:00, ובימי ו' בין השעות 8:00-11:00, לאחר מכן ילמדו קורסי האנגלית עפ"י הרמה עליה יסווגו הסטודנטים בבחינות אישיות שיעשו באופן עצמאי. (יפתח רק במידה ויהיו מספיק נרשמים בסמסטר א' תשע"ב).
- ♦ יום ה' – אחה"צ, בין השעות 15:00-22:00 ובימי ו' בבוקר בין השעות 08:00-11:00. תוכנית זו מתקיימת במשך 9 סמסטרים רצופים (יפתח רק במידה ויהיו מספיק נרשמים בסמסטר א' תשע"ב).
- ♦ הקורסים באנגלית, בכל האופציות, (למי שחייב) מתקיימים בימי ו' מ-11:00 עד 14:15.

התכנים:

♦ **מקצועות הלימוד:** התוכנית נבנתה בהתאם לצרכים של העובדים על מנת להקנות להם ידע חדש ועדכני בתחומים מתפתחים, הקשורים לשינויים החלים בעולם העבודה הציבורי והעסקי. תחומי הלימוד מגוונים ומותאמים לצרכי האוכלוסיות עבורן מיועדות התוכניות השונות. בין תחומי הלימוד, המחולקים למקבצים, ניתן למצוא: ניהול המשאב האנושי, תקשורת מחשבים וניהול המידע, משפטים, מדינת ישראל – היסטוריה וחברה וסוציו-פסיכולוגיה. נושאים אלו ניתנים להתאמה לפי צרכי קהלי היעד בקבוצות סגורות.

* קיימת תכנית ייחודית לעובדי מערכות הבטחון בעלת מקבצים שונים (מורחב קרימינולוגיה).

מקבץ בניהול הידע והמידע	מקבץ בניהול המשאב האנושי
מקבץ בסוציו-פסיכולוגיה	מקבץ משפטים
	מקבץ מדעי הרוח

בכל אחד מהתחומים ילמד התלמיד כ-24 נקודות (סה"כ 120 נקודות). רוב הקורסים בני 4 שעות סמסטריאליות ושווים 4 נקודות. חובה להשתתף במהלך התואר ב-4 סמינריונים (כל סמינר בן 4 שעות סמסטריאליות ושווה 6 נקודות).
 הקורס שיטות מחקר – קורס מתוקשב במלואו, חובה לתלמידי שנה א', יש לסיימו בסמסטר הראשון ללימודים!!!!
 סטודנטים לא יוכלו להתקבל ללימודים באוניברסיטה ללא רמת אנגלית!!!!

סטודנטים לא יוכלו ללמוד סמינרים באם לא סיימו את רמה C, של המכינה הקדם אקדמית.

את קביעת הסיווג ניתן לעשות בשני אופנים:

◆ בחינת אמיר"ם (בחינה ממוחשבת) או אמיר"ר נעשית במספר תאריכים מרוכזים בשנה. יש לבדוק ולהירשם לבחינה או דרך המרכז הארצי להערכת בחינות בטל: 02-6750647. אפשרות נוספת היא דרך המחלקת לשפות זרות קומה 10, מגדל אשכול טל: 04-8249522.

◆ בחינת סיווג פנימית של אוניברסיטת חיפה דרך המכינה הקדם אקדמית.

משרד אנגלית במכינה, מרכזת אנגלית גב' ויקי סירוטה

שעות מענה טלפוני: א'-ה': 14:00-16:00, 9:00-13:00

שעות קבלה במשרד: א', ב', ד' – 14:00-16:00, ג' – 11:00-13:00, ה' – 11:00-13:30.

מייל: engkdam@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה של ד"ר חיה גרוס, מרכזת אנגלית מכינה קדם אקדמית:

ג' – 11:00-13:00, ה' – 12:30-13:30

בנוהל אוניברסיטאי שהועבר למערך אשכול בתאריך 5.06.2011, הוחלט ע"י המשנה לרקטור על נושא הכרה בלימודי אנגלית במסגרת מכללת תל חי ושלוחת מכללת תל חי - מכללת מג'אר. הוחלט להסיר את ההכרה מלימודי האנגלית המתקיימים במכללת תל-חי. סטודנטים הלומדים השנה במכללת מג'אר, את רמת האנגלית הגבוהה ביותר בסופה מוענק הפטור, מוזמנים להיבחן במבחן הגמר של אוניברסיטת חיפה לרמת מתקדמים 2, או רמת E במכינה הקדם אקדמית, או במבחן אמיר"ם. במידה ויצליחו באחד מן המבחנים יקבלו את סיום חובת אנגלית.

תכני הלימוד

תוכנית הלימודים הינה מובנית, אין אפשרות לעבור בין תוכניות לימוד. הקורסים נבנים מתוך ראייה מערכתית בכל סמסטר מחדש. קורסי התוכנית אינם ניתנים לבחירה או להחלפה!!

תנאי מעבר שלב

סטודנטים חייבים ללמוד 16 שש"ס לפחות, בשנה א' ללימודיהם, ולסיים בממוצע 70 לפחות בכדי לעבור לשנה ב'.

סטודנט אשר לא סיים או לומד באותו הסמסטר אנגלית ברמה C לפחות, לא יורשה להירשם לסמינרים באותו הסמסטר ויאלץ להשלים את הקורסים החסרים בתום התואר.

הערות חשובות:

1. כל האמור בתקנון הלימודים לתואר ראשון הכללי חל על תלמידי החוג. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בחוג, וכן בהודעות ובחוזרים המתפרסמים או במערכת ה-High-learn במהלך השנה.
2. קיימת חובת נוכחות של התלמיד בקורסים, השתתפותו של תלמיד בקורס תבוטל אם נוכחותו לא תהא מספקת (80% לפחות). לא תישלח התראה.
3. במסגרת הקורסים המתוקשבים במלואם קיים תקנון קורס הכולל הגשת מטלות, ותרגילים עפ"י לוח זמנים מפורט מראשית הקורס (סילבוס) סטודנט אשר לא יעמוד בלוחות הזמנים המפורטים מראש, לא יגיש מטלות בזמן לא יוגש לבחינה המסכמת בקורס המתוקשב במלואו.

במסגרת הסמינריון חייב התלמיד:

- א) השתתפות פעילה במהלך הקורס, חובת נוכחות של 80% לפחות, הגשת מטלות עפ"י דרישות המרצה וכל מטלה נוספת הנדרשת במסגרת הקורס ע"י המרצה.
- ב) **הגשת עבודה:** תוגש עבודה מקיפה בעותק אחד/שניים עפ"י דרישת המרצה, מודפסים למזכירות החוג בצירוף טופס הגשת עבודה על כל פרטיו, הטופס נמצא ליד דלת מזכירות מערך אשכול. חובה לצרף מעטפה מבוילת ועליה יש לכתוב את כתובת מגיש העבודה.
- ג) את העבודה חובה למסור במזכירות מערך אשכול ולא ישירות למרצה. העבודות מרוכזות למעקב במזכירות.
- ד) החוג לא מאשר כתיבת עבודה משותפת, אלא במידה ומרצה הקורס קיבל אישור אקדמי מיוחד.

תאריכי הגשת עבודות:

עפ"י נהלי אוניברסיטת חיפה, אותם ניתן למצוא באתר האינטרנט של האוניברסיטה www.haifa.ac.il הגשת עבודה בסמינר תתאפשר עד תום הסמסטר העוקב בו נלמד הקורס. כלומר, קורס שנלמד בסמסטר א' יש להגיש את העבודה בקורס עד יום הלימודים האחרון של סמסטר ב' העוקב. מסירת עבודה באיחור גוררת קנס, גם אם אושרה הדחייה על-ידי החוג או המרצה אין הדבר פותר מדרשה מינהלית של אוניברסיטת חיפה. על התלמיד לעמוד בכל דרישות הקורס כפי שנדרש ע"י החוג בו הקורס מעוגן. כמו כן עליו לעמוד בציון העובר הנדרש בקורס. בקורסים בהם מתקיימת בחינה סופית, אין להמירה בעבודה.

תקנון שכ"ל קובע, שתלמיד שהשלים חובות השמיעה לב"א וטרם הגיש עבודות/השלים מכסת סיורים, חפירות או כל חובה אחרת לצורך קבלת התואר צריך להירשם כתלמיד ולשלם 10% משכח"ל השנתי אם לא יגישן עד תחילת שנה"ל הבאה. לפיכך, תלמיד שקיבל פטור מאנגלית מהמשנה לרקטור לאחר תחילת שנה"ל – יהיה תאריך הדיווח של הפטור ב"כישור" תאריך הגשת מטלה אחרונה, זאת כמובן אם הגיש

העבודות קודם לתאריך זה או בזמן. במקרה כזה יחוייב התלמיד על פי התקנון באיחור ויחוייב ב-10% משכ"ל (למרות שקיבל פטור).

בחינות

שימוש במילון

שימוש במילון בבחינות הינו נושא אקדמי – קיימות בחינות שהשימוש במילון נותן את התשובה לשאלה, אי לכך רק מרצה הקורס יכול להחליט פרטנית האם בבחינה בקורס אותו הוא מעביר תינתן האפשרות לשימוש במילון לסטודנט עולה חדש.

במידה וקיים אישור של המרצה נציין זאת במעטפת הבחינה. אישור פרטני יש להעביר למדור בחינות שמות הסטודנטים ולגבי איזו בחינה מדובר.

פרסום ציונים

הציונים בקורסים של החוג יתפרסמו במערכת ה-High-learn בכתובת <http://online.haifa.ac.il>. רק לאחר מועד ערעורים מסודר והעברת ציון סופי בקורס ע"י המרצה, יועבר הציון לעדכון במדור בחינות. בשלב זה לאחר הזנת הציונים ע"י מדור בחינות למחשבי האוניברסיטה תוכלו לראות את ציוניכם דרך ה-internet תחת תיקיית "מידע ושירותים לסטודנט" בכתובת <http://enrolment.haifa.ac.il>

חובת הסטודנט לבדוק את ציוניו סמוך למועד פרסומם, ולוודא שכל הציונים מעודכנים במערכת הממוחשבת.

הציון הסופי בקורס הוא הקובע, ציון בקורס יכול להיות מורכב מכמה פרמטרים עפ"י החלטת המרצה. ניתן להוריד ציון על אי הגשת מטלות, על חוסר בנוכחות ועל גורמים נוספים שיוחלטו ע"י המרצה. חובה לעבור את הבחינה בכדי לעבור את הקורס. התקשורת בין המרצים לתלמידים ובין החוג לתלמידים תתבצע באמצעות המערכת הממוחשבת.

סילבוסים: בקורסים של החוג הסילבוסים יתפרסמו אך ורק במערכת המתוקשבת. על התלמיד לבדוק לפני כל שיעור הנחיות המרצה או החוג. סילבוסים ישמרו באתר הקורסים המתוקשבים רק עד תום הסמסטר בהם נלמדו.

ערעורים על ציוני בחינות

ערעור על ציון יעשה באופן מסודר מול מרצה הקורס ורק מולו, במסגרת נוהל פתיחת מחברות מסודר. המרצה יודיע על תאריך מועד פתיחת המחברות באתר הקורס דרך מערכת ה-High-learn. פתיחת מחברות תתקיים בין מועד א' לב', ובמידת הצורך בלבד גם לאחר מועד ב' או לאחר מועד חריג. מזכירות המערך לא תקיים פתיחת מחברות. תלמיד המערער על הציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה תיבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהציון המקורי. תוצאות הערעורים ידווחו ע"י מזכירות החוג. תוצאות אלה הן סופיות ומחייבות. לא ניתן לערער על בחינה אמריקאית או על בחינה מתוקשבת שנערכה מול מחשב.

מחברות הבחינה נשמרות במזכירות החוג במהלך הסמסטר העוקב לבחינה, לאחר מועד מסירת הציון ובתום התקופה הן מושמדות.

דרישות אוניברסיטאיות

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים קודמים בחוג אחר או במוסד אקדמי אחר יגיש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי ופירוט ציוניו מהמוסד בו למד, למזכירות החוג.

הכרה בלימודים קודמים תיבדק באופן פרטני ע"י ועדה אקדמית בלתי תלויה. יש להגיש את הניירת הרלוונטית בצירוף טופס מתאים במזכירות החוג רק לאחר הרשמה וקבלה לחוג במהלך הסמסטר הראשון ללימודים.

◆ הכרה בלימודים קודמים תיבדק באופן פרטני ע"י ועדה אקדמית חיצונית לחוג, הכפופה להוראות המ"ג.

◆ מוסד להשכלה גבוהה רשאי, אך לא חייב, להעניק פטור מלימודים אקדמיים ברמת התואר הראשון על בסיס לימודים לא אקדמיים (לרבות לימודי חוץ במוסד אקדמי), עד להיקף מקסימאלי של 30 נ"ז, על בסיס ענייני ולגבי קורסים רלוונטיים בלבד, שקיימת הלימה בתכנים בינם לבין קורסים מקבילים בתכנית האקדמית. לא יינתן פטור ממקצועות יסוד/ליבה/מבואות שבתכנית האקדמית.

◆ לימודים לא אקדמיים לעניין זה הם לימודים במוסד על-תיכוני הנפרשים על פני שנתיים לפחות או לימודי חוץ במוסד אקדמי.

◆ מתן פטור בהיקף המקסימאלי המותר (30 נ"ז) אפשרי רק לגבי מי שסיים את הלימודים הלא אקדמיים וקיבל תעודה המעידה על סיום לימודיו.

◆ לא יינתן פטור בעבור לימודים לא-אקדמיים שנלמדו שש שנים ויותר לפני מועד תחילת הלימודים האקדמיים.

◆ מוסדות יידרשו לדווח למועצה מדי שנה על יישום ההחלטה, אם הם מעניקים פטורים על יסוד לימודים לא-אקדמיים.

◆ החלטה זו מבטלת את החלטות המועצה הקודמות בנושא (המלצות ועדת ניסים מ-1991 וההחלטה בנושא "הרחבת הנגישות להשכלה גבוהה-אקדמיטציה לקורסים שנלמדו במוסדות על תיכונים לא אקדמיים" מ-2002) ומחליפה אותן.

◆ לא תינתן הכרה על קורסים שאינם רלוונטיים ללימודים האקדמיים אותם לומד הסטודנט במסגרת אוניברסיטת חיפה.

◆ קורסים הקשורים למערכות הביטחון של מדינת ישראל תינתן הכרה רק על סמך החלטות פורום כוחות הביטחון של אוניברסיטת חיפה.

◆ הכרה בלימודים לא אקדמיים אינם פוטרים מתשלום שכר לימוד עבורם בסוף התואר. פטור על תשלום עבור הכרה בלימודים קודמים ניתנת רק על קורסים אשר נלמדו במסלול ללימודי תואר ראשון/שני במוסד אקדמי מוכר ע"י המ"ג והנמצא ברשימת המוסדות המוכרים לצורכי הכרה בלימודים קודמים.

שקלול וציונים לב"א וזכאות לתואר

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוג מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה. ציון הגמר נקבע כממוצע משוקלל של כל מקצועות הלימוד שנלמדו באוניברסיטת חיפה. משקל המקצוע כמספר נקודות הזכות בתכנית המחייבת את התלמיד, ובכל מקרה בהתאם להיקף הנקודות שהחוג הכיר לכל קורס. ניתן לסיים את התואר במינימום של 120 נ"ז. לאחר שישלים חובותיו האקדמיות לתואר ראשון, כולל חובת אנגלית ברמת הפטור, באחריות התלמיד לפנות למרכז החוג אשר תעביר את שקלול ציוניו למדור בוגרים בתנאי שהתלמיד אישר בחתימת ידו את ממוצע ציוניו הסופיים. תאריך הזכאות לתואר יהיה מיום הגשת המטלה האחרונה לתואר (עבודה/בחינה/אנגלית). בשום מקרה לא יאושרו תיקוני ציונים לאחר שהחוג העביר למינהל התלמידים אישור על סיום הלימודים עם ציון משוקלל.

זכאות לתעודת בוגר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה

1. תלמיד אשר ממוצע ציוניו בחוג הינו בעשירון העליון של הישגי התלמידים במחזור שלו בחוג, יהיה זכאי לתעודת בוגר בהצטיינות, ובלבד שממוצע ציוניו בחוג הוא 85 ומעלה, בכפוף לאחוזים אשר יוקצו ע"י מדור בוגרים בשנה"ל המסוימת.
2. תלמיד שממוצע ציוניו בחוג הינו ב-3% העליונים של הישגי התלמידים במחזור שלו בחוג (ובלבד שהמספר לא יעלה על 20% מכלל המצטיינים בחוג), יהיה זכאי לתעודת בוגר בהצטיינות יתרה, ובלבד שממוצע ציוניו בחוג בו הוא מקבל תעודת בוגר בהצטיינות יתרה, הינו 90 ומעלה.
3. מתן זכאות לתעודת בוגר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה יינתן אך ורק לסטודנטים אשר למדו מעל 90% מנ"ז לתואר בחוג בו למדו באוניברסיטת חיפה וסיימו את לימודיהם בזמן סביר (5 שנים מיום התחלת לימודיהם האקדמיים). (לפחות 90 נ"ז נלמדו במסגרת החוג ללימודים רב-תחומיים מערך אשכול).
4. על יסוד המלצה מנומקת של ראש החוג רשאי הדיקן/ראש ביה"ס לאשר הענקת תעודת בוגר בהצטיינות או תעודת בוגר בהצטיינות יתרה, גם אם המועמד איננו עומד בכל הקריטריונים האמורים בסעיפים א-ג'.

מידע כללי

הרישום בראשית השנה הוא לתוכנית לימודים שלמה, לא ניתן לעבור בין קבוצות.

תנאי קבלה

תוכניות הלימודים בחוג הינן תוכניות ייחודיות לאנשים אשר סיימו את לימודיהם התיכוניים בלבד (12 שנות לימוד ועמדו בבחינות הבגרות או סיימו מכינה קדם אקדמית במוסד אקדמי מוכר מל"ג). ניתן להגיש מועמדות לחוג מתחת לגיל 30 רק למי שבידו תעודת בגרות מלאה או תחליף

בגרות (מכינה קדם אקדמית) ועמד בבחינה הפסיכומטרית. הקבלה למועמדים אלו תהיה לפי חתך הקבלה החוגי והאוניברסיטאי.

תנאי קבלה למערך אשכול במסגרת תוכניות רגילות:

- ◆ מועמדים מעל גיל 30 בעלי תעודת בגרות וללא פסיכומטרי יתקבלו על תנאי (חובה לעמוד בממוצע 70 בשנה הראשונה ללימודים על מנת לעבור לשנה שנייה).
- ◆ על מועמד מתחת לגיל 30 חלה חובת מבחן פסיכומטרי.
- ◆ מועמדים ללא תעודת בגרות וללא פסיכומטרי מעל גיל 30 יחויבו במכינה +30. את המכינה יש לסיים לפני תחילת הלימודים לא יהיו קבלות על-תנאי. לפרטים נא לפנות לטלפון 04-8240176.
- ◆ תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים אקדמאים קודמים יגיש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי מהמוסד בו למד, ובו פירוט ציוניו למזכירות החוג.

לשון עברית

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר עירית מאיר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יצחק אבישור (אמריטוס), פרופ' משה אזר (אמריטוס), פרופ' אילן אלדר (שבתון סמסטר א' תשע"ב), פרופ' אהרון דולגופולסקי (אמריטוס), פרופ' יעקב מנצור (אמריטוס), פרופ' יוסף שיטרית (אמריטוס).

פרופ' מיכל אפרת, פרופ' תמר צבי.

פרופסור חבר:

ד"ר סילביה אדלר (חל"ת), ד"ר סול אזואלוס־אטיאס, ד"ר יעקב גרונטפסט (גימלאי), ד"ר יהודית הנשקה*, ד"ר עירית מאיר, ד"ר משה מורגנשטרן (שבתון), ד"ר יעל משלר (שבתון סמסטר א' תשע"ב), ד"ר אריה פילובסקי (גימלאי).

מרצה בכיר:

ד"ר אסנת ארגמן, ד"ר נחמה ברוך, ד"ר חיה פישרמן.

עמית הוראה:

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' לאה בטש**

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

טלפון: 04-8249281

פקס: 04-8249732

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

העברית היא שפה חיה, פעילה ותוססת, עם שורשים עתיקים והיסטוריה ארוכה וייחודית. מטרת החוג היא להקנות לסטודנטים בסיס עיוני ומתודי מקיף ומעמיק לחקר השפה. העברית נלמדת ונחקרת בחוג מנקודות מבט שונות: חקר המשמעויות בלשון (סמנטיקה), חקר הצירופים והמשפטים (תחביר), חקר צלילי השפה (תורת ההגה), חקר מבנה המילה (מורפולוגיה) וכן חקר השיח תוך הדגשת חקר העברית הדבורה וחקר השימוש הלשוני (פרגמטיקה). כמו כן לומדים תלמידי החוג להכיר את העברית על תקופותיה: לשון המקרא, לשון חכמים, לשון תקופת הביניים והעברית בת-ימינו. ההיבט ההיסטורי של השפה מועשר בקורסים העוסקים בשפות שמיות אחרות כגון: ערבית, ארמית ואתיופית קלאסית, ובמקומה של העברית במשפחת השפות השמיות. בנוסף, נחקרת העברית ממבט רב-תחומי בקורסים העוסקים בנקודות ההשקה בין השפה ככלי תקשורתי בסיסי לבין תחומים שונים, כגון לשון וחברה, לשון ותקשורת, לשון ופסיכולוגיה, לשון ומשפט.

תנאי הקבלה לשנה א'

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. עמידה בבחינת ידע בעברית (יע"ל) בציון 120 (לתלמידים שלא נבחנו בבחינת הכניסה הפסיכומטרית בעברית).

המסלול הדו-חוגי (60 נ"ז)

מבנה הלימודים

התלמיד חייב ללמוד לימודי חובה בדרגים 1, 2 ו-3 בהיקף של 28 נ"ז, ולימודי בחירה בהיקף של 32 נ"ז. לימודי הבחירה כוללים שני סמינריונים בהיקף כולל של 8 נ"ז. במסגרת קורסי הבחירה ניתן ללמוד 4-8 נ"ז בקורסים מחוץ לחוג. התלמיד יידרש למלא את חובותיו באנגלית כשפה זרה, ובמידת הצורך ללמוד לימודי עזר.

להלן פירוט השיעורים לפי דרגים:

לימודי עזר של החוג (דרג מכין שנה א')

תורת הניקוד	(מכ')	4 שש"ס	2 נ'
ערבית	(מכ')	4 שש"ס	2 נ'
עיונים בטקסטים עבריים	ש"ת	2 שש"ס	2 נ'

(ראו "בדיקות פטור, בחינות, עבודות ותרגילים", סעיף 1 להלן).
 (ראו "בדיקות פטור, בחינות, עבודות ותרגילים", סעיף 2 להלן).

הדרכה ביבליוגרפית ת' 0 שש"ס 0 נ' 0
 במהלך סמסטר א' ימלאו התלמידים באופן עצמאי את חובת השתתפות בהדרכה ביבליוגרפית וימציאו לחוג אישור על כך.

שנה א' (דרג 1)

4 נ'	8 שש"ס		לימודי הדרג המכין
4 נ'	4 שש"ס	ש"ת	תורת ההגה של הלשון העברית א + ב
2 נ'	2 שש"ס	ש'	סמנטיקה של העברית
4 נ'	4 שש"ס	ש"ת	תחביר הלשון העברית
2 נ'	2 שש"ס	ש'	העברית בת-ימינו
2 נ'	2 שש"ס	ש'	מבוא לבלשנות כללית
2 נ'	2 שש"ס	ש"ת	שיעור בחירה- דרג 1 ומעלה
20 נ'	24 שש"ס		סה"כ שש"ס

שנה ב' (דרג 2)

2 נ'	2 שש"ס	ש"ת	תורת הצורות של העברית החדשה
4 נ'	4 שש"ס	ש"ת	לשון המקרא – א'+ב'
2 נ'	2 שש"ס	ש"ת	לשון חכמים – א'
2 נ'	2 שש"ס	ש'	מבוא לבלשנות שמית
2 נ'	2 שש"ס	ש'	מבוא לפרגמאטיקה ולשיח
4 נ'	4 שש"ס	ש'	שיעורי בחירה
4 נ'	4 שש"ס	ס'	סמינריון
20 נ'	20 שש"ס		סה"כ

שנה ג' (דרג 2, 3)

2 נ'	2 שש"ס	ש"ת	לשון חכמים – ב'
14 נ'	14 שש"ס	ש'	שיעורי בחירה
4 נ'	4 שש"ס	ס'	סמינריון
20 נ'	20 שש"ס		סה"כ

לימודי עזר מחוץ לחוג (שפות זרות)

אנגלית כשפה זרה 4 שש"ס 0 נ'
 עיין בתכנית הלימודים של המחלקה ללימודי שפות.
הערה: פטור מלימודי אנגלית – עיין בשנתון זה בפרק "תקנון הלימודים" בסעיף "אנגלית כשפה זרה".

בדיקות פטור, בחינות, עבודות ותרגילים

1. **תורת הניקוד:** בחינת פטור ב"תורת הניקוד" תיערך בתחילת סמסטר א'. הבחינה היא רשות ולא חובה והיא מיועדת למי ששולט בחומר הלימוד, ומעוניין להיבחן כדי להיות פטור מהקורס. ציון המעבר בבחינה – 75. עיין להלן בסעיף "תנאי מעבר".
2. **ערבית (מכ'):** פטור מלימודי הערבית יינתן לתלמידים הבאים: תלמידים שסיימו בית-ספר ששפת ההוראה בו היא ערבית, תלמידים שנבחנו בחינת בגרות בערבית ותלמידי החוגים: שפה וספרות ערבית והיסטוריה של המזרח התיכון (למעט מסלול דו-חוגי, אשר אינו כולל לימוד השפה הערבית כלל).
- תלמידים שסיימו בית ספר ששפת ההוראה בו היא עברית ופטורים מהמכינה בערבית (כמפורט לעיל) חייבים ללמוד שיעור בחירה בחוג בהיקף 2 נ"ז במקום המכינה בערבית.
3. **עיונים בטקסטים עבריים:** תלמידים שחויבו בבחינת יע"ל חייבים בלימוד הקורס "עיונים בטקסטים עבריים" בהיקף 2 נ"ז.
4. **תרגיל בהדרכה ביבליוגרפית:** במהלך סמסטר א' ישתתפו התלמידים באופן עצמאי בסיוור ההדרכה הביבליוגרפית בספריה וימציאו לחוג אישור על כך.

עבודות סמינריוניות

1. **השתתפות בקורסי סמינריון:** התלמידים ישתתפו השתתפות פעילה בשני קורסי סמינריון אצל שני מורים שונים ובשני תחומי מחקר שונים, ובמסגרתם יחויבו בכתובת עבודות סמינריוניות. יש לקבל ציון 60 לפחות בכל אחת משתי העבודות הסמינריוניות כדי שהציון ישוקלל במניין נקודות הזכות. בנוסף, המורה רשאי להטיל בחינה על חומר ביבליוגרפי הקשור בנושא הסמינריון.
2. **הגשת עבודות סמינריוניות:** תלמידים אשר למדו בסמסטר א' רשאים להגיש את העבודה הסמינריונית עד סוף סמסטר ב'; אלו שלמדו בסמסטר ב' רשאים להגיש את העבודה עד תחילת שנת הלימודים העוקבת.
3. **תלמידי שנה שלישית שציונם המשוקלל הוא 80 לפחות** רשאים, במידה והם מעוניינים, ללמוד במסגרת לימודי ב"א סמינריון מלימודי מ"א.
- תלמידי שנה שלישית שציונם המשוקלל הוא 90 לפחות**, ואשר צברו לפחות 30 נ"ז בחוג, רשאים להשתתף בפרויקט מחקרי אישי בהדרכת אחד ממורי החוג בהיקף של 4 נ"ז (במקום שני שיעורי בחירה). ההשתתפות בפרויקט מותנית בהסכמת המנחה. הציון יינתן ע"י המנחה על סמך הגשת דו"ח מחקרי.

תנאי מעבר

1. **ציון עובר**
ציון המעבר הרגיל הנדרש לסיים קורס הוא 51, אך קיימים קורסים שבהם נדרש ציון מעבר גבוה יותר, והם:
א. תורת הניקוד: 75

- ב. 1. תורת ההגה של הלשון העברית – א': 60
2. תורת ההגה של הלשון העברית – ב': 60
- ג. עבודות סמינריוניות: 60
2. **המעבר משנה א' לשנה ב'** מותנה בעמידה בקורסים הבאים: תורת ההגה של הלשון העברית (א' ו-ב'), תורת הניקוד, ובהשגת ממוצע 60 לפחות בכל קורסי דרג 1.
3. **השתתפות בסמינריון דרג 3:** תלמיד אינו רשאי להשתתף בסמינריון דרג 3 אלא אם כן סיים חובותיו באנגלית כשפה זרה ברמת "מתקדמים 2".

שקלול הציונים

ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים (למעט "תורת הניקוד" ו"מכינה בערבית") מהווה 80% מהציון הסופי לתואר. הציון של שתי עבודות סמינריוניות מהווה 20% מהציון הסופי לתואר.

המסלול החד-חוגי (120 נ"ז)

על התלמיד להשלים תכנית לימודים של 120 נ"ז. על התוכנית לכלול שלוש עבודות סמינריוניות בחוג אצל שלושה מורים שונים ועבודה סמינריונית אחת במקבץ הלימודים שמחוץ לחוג.

מנחה מלווה של המסלול החד-חוגי

החוג ימנה מורה מבין מוריו הבכירים שישימש מנחה מלווה של המסלול החד-חוגי.

תנאי הקבלה למסלול החד-חוגי

1. סיום כל חובות לימודי שנה א' בשני החוגים.
2. ממוצע של 80 בלימודי שנה א' בחוג.
3. ממוצע של 75 בלימודי שנה א' בחוג השני.
4. ריאיון עם המנחה המלווה של המסלול החד-חוגי.

מבנה הלימודים

בנוסף ללימודים הנדרשים במסלול הדו-חוגי (בהיקף 60 נ'), ילמד תלמיד המסלול החד-חוגי בחוג קורסים מדרגים 2-3 בהיקף של 20 נ' (8 שיעורי בחירה¹ בחוג וכן סמינריון). את יתרת הנקודות ילמד התלמיד מחוץ לחוג, על-פי החלוקה הבאה:

1. מקבץ אחד מתוך המקבצים הקיימים² בהיקף של 20-24 נ', לפי דרישת המקבץ המסוים. במקבץ זה יכתוב עבודה סמינריונית.
2. לימודיו בשנה א' בחוג האחר יוכרו כ-12-20 נ'.³
3. את יתרת הנקודות ילמד לפי בחירתו בקורסי בחירה מחוץ לחוג בהיקף של 4-8 נ' (לפחות אחד מהם בדרגים 2-3).

תוכנית הלימודים חייבת באישורו של המנחה המלווה מהחוג. אין לקחת יותר מ-36 נ' מאותו החוג.

עבודות סמינריוניות

התלמיד יכתוב 3 עבודות סמינריוניות בקורסי החוג (עבודות אלו ייכתבו אצל מורים שונים), ועבודה סמינריונית נוספת במסגרת המקבץ.

הבטחה בפני כפילות קורסים

כל קורס ייקף לזכות התלמיד פעם אחת בלבד. לדוגמא, קורס שלמד התלמיד כלימודי שנה א' בחוג האחר ייקף כחלק מתוך 12-20 נ"ז ללימודי שנה א' או כקורס מקבץ. קורס לא ייקף ליותר מקטגוריה אחת.

שקלול הציונים (120 נקודות זכות)

ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים (למעט "תורת הניקוד" ו"מכינה בערבית") מהווה 80% מהציון הסופי לתואר. הציון של ארבע העבודות הסמינריוניות מהווה 20% מהציון הסופי לתואר.

מסלול מואץ

החוג מאפשר לתלמידים מצטיינים לסיים בתוך ארבע או חמש שנים את התואר הראשון והשני. במסלול זה נדרש התלמיד לכתוב עבודת גמר מחקרית (ראה פירוט בלימודים לתואר השני).

¹ תלמידי המסלול החד-חוגי יהיו רשאים להשתתף בסמינריון (דרג 3 בחוג) במקום שיעור בחירה בהיקף 4 שש"ס (ולא כסמינריון).

² היצע המקבצים מסתמך על רשימת המקבצים בחוג ללימודים רב-תחומיים שבשנתון (עמ' 330-331). להלן כמה הצעות למקבצים אפשריים: ארכיאולוגיה, אנגלית, צרפתית, ערבית, ספרות, מקרא, פילוסופיה, מתמטיקה, מחשבים, לימודי אסיה, סוציולוגיה, משפטים.

³ התלמיד יכול לבחור להמשיך את לימודיו בחוג השני – החוג הנוסף שלמד בשנה א' – כלימודי מקבץ, או לבחור במקבץ שלא במסגרת חוג זה. אם בחר התלמיד באפשרות הראשונה, יהיה עליו להשלים קורסים נוספים במקבץ (דרג 2 ומעלה) עד ל-20 נ"ז בנוסף ללימודיו בשנה א' בחוג (20-12 נ"ז). אם בחר התלמיד באפשרות השנייה, תיזקפנה לזכותו 12-20 נ"ז שנה א' בלימודים שבחוג השני והוא ילמד 20-24 במקבץ מחוג אחר.

הלימודים לתואר השני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר יעל משלר

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני מהווים המשך ללימודי התואר הראשון בחוג ללשון העברית. תכליתם להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה בהיבטים השונים של חקר הלשון העברית: הלשון העברית לתקופותיה, הלשונות השמיות, המגוון הלשוני של העברית החדשה, הבלשנות הכללית, הפרגמטיקה וחקר השיח ובכלל זה דגש מיוחד על חקר העברית הדבורה, וכן תחומים משיקים יחודיים. לימודי התואר השני שואפים לבסס ולהרחיב את השימוש בשיטות המחקר ובכלי המחקר הנהוגים בתחומי הפילולוגיה העברית והבלשנות העברית על-מנת להכשיר את התלמידים למחקר עצמאי בתחום, וכבסיס עיוני להוראה בכיתות הגבוהות של בית-הספר התיכון.

מסלולי הלימוד והיקפם

הלימודים לתואר השני מתנהלים במסלולים הבאים:

מסלול א' במסלול זה נדרש התלמיד לכתוב עבודת גמר מחקרית.

היקפם הכולל של הלימודים 32 ש"ס.

מסלול ב' במסלול זה נדרש התלמיד לכתוב בחינת גמר.

היקפם הכולל של הלימודים 36 ש"ס.

בתוך מסלולים אלו קיימות כמה תוכניות:

מסלול א'

מסלול רגיל

מסלול אישי

מסלול מואץ

מסלול ב'

מסלול רגיל

מסלול ב' – התמחות בעריכה לשונית

תוכנית למורי לשון עברית בעלי ותק בהוראה (מסלול א' או ב')

מסלול ישיר לדוקטורט

מסלול אישי – מטרתו של המסלול לאפשר לתלמידים מצטיינים ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הם מעוניינים להתמחות והמחייב לימוד קורסים מחוגים שונים ופקולטות שונות. במסלול זה התלמידים נדרשים ללמוד 32 ש"ס ולכתוב עבודת גמר מחקרית.

מסלול מואץ – החוג מאפשר לתלמידים מצטיינים לסיים בתוך ארבע עד חמש שנים את התואר הראשון והשני. במסלול זה נדרשים התלמידים לכתוב עבודת גמר מחקרית (ראה פירוט להלן).

מסלול ב' – התמחות בעריכה לשונית – התוכנית משלבת קורסים מתחומי חקר הלשון העברית ברמת תואר שני עם לימודים בעריכה לשונית. תוכנית זו מקנה לתלמיד את התואר מוסמך בלימודי הלשון העברית וכן ספח המציין את תחום התמחותו בעריכה לשונית. במסלול זה נדרש התלמיד ללמוד 36 ש"ס, לכתוב בחינת גמר ולהגיש עבודת עריכה לשונית.

תוכנית למורי לשון עברית בעלי ותק בהוראה – התוכנית מיועדת למורי לשון עברית בעלי ותק של 5 שנות הוראה במוסד לימודי המוכר על ידי משרד החינוך, שסיימו לימודי לשון עברית בציון משוקלל של 80 ומעלה. לימודי המסלול ירוכזו בימי שני. התוכנית מכוונת למסלול א' (עם תיזה) ולמסלול ב' (מבחני גמר).

מסלול ישיר לדוקטורט: מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים בהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות. התלמיד נדרש ללמוד קורסים מתכנית המ"א של החוג במסלול א' בהיקף של 26 ש"ס ולסייםם בציון משוקלל של 90 לפחות.

פרטים נוספים על תכנית הלימודים ומבנה הלימודים במסלול זה ניתן למצוא בתקנון לימודי תואר שני ושלישי בשנתון זה ובאתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

הערה בדבר בחירת הקורסים הניתנים על-ידי מורי החוג: בכל המסלולים הכלל הוא שהתלמיד לא ילמד יותר משיעור אחד (4 ש"ס) המוגדר כ"שיעור וסמינריון" אצל אותו מורה. תלמיד במסלול א' רשאי לבחור ב"שיעור וסמינריון" אחד נוסף בנושא שונה אצל מדריך עבודת המ"א שלו. אין הערה זו חלה על תלמידי המסלול האישי ואין היא חלה על קורסי חובה הניתנים על-ידי המורה.

משך הלימודים

מסלול א' והמסלול האישי – שלוש שנים.

מסלול ב' ומסלול ב' – התמחות בעריכה לשונית – שנתיים.

מסלול מואץ – ארבע-חמש שנים לשני התארים (תואר ראשון ותואר שני).

מסלול ישיר לדוקטורט – ארבע שנים.

תנאי קבלה

ללימודי התואר השני בלשון העברית יוכלו להתקבל בעלי תואר ב"א בחוג ללשון העברית באוניברסיטה מוכרת, שציונם הסופי המשוקלל לתואר הוא 76 לפחות.

למסלול א' יתקבלו תלמידים שציונם המשוקלל בשני החוגים לתואר ראשון הוא 80 לפחות. כמו כן ציון כל אחת משתי העבודות הסמינריוניות בחוג ללשון העברית הוא 85 לפחות.

למסלול אישי יתקבלו תלמידים שציונם המשוקלל בשני החוגים לתואר ראשון הוא 85 לפחות. כמו כן ציון כל אחת משתי העבודות הסמינריוניות בחוג ללשון העברית הוא 85 לפחות.

למסלול מואץ יתקבלו תלמידים שציונם המשוקלל בחוג הוא 90 ומעלה, והם עומדים בכל התנאים המפורטים להלן.

למסלול ב' – תכנית בעריכה לשונית יתקבלו תלמידים:

- א. בעלי תואר ראשון בחוג ללשון העברית באוניברסיטה מוכרת, שציונם הסופי המשוקלל הוא 80 לפחות וציונם בחוג השני (בתואר הראשון) הוא 76 לפחות.
- ב. עמדו בהצלחה (ציון עובר) בבחינת הכניסה שמקיים החוג לתוכנית.
- ג. עמדו בהצלחה בראיון הקבלה שלאחר הבחינה.
- ד. תלמידים הנדרשים ללמוד לימודי השלמה (ר' להלן) ואשר לא סיימו חוק לימודיהם בבית ספר ששפת ההוראה בו עברית, יידרשו לעמוד בבחינת ידע בעברית (יע"ל) ולעמוד בה **בציון 130** לפחות.

בוגרי חוגים אחרים באוניברסיטאות שציונם הסופי המשוקלל בכל אחד מן החוגים שבהם למדו הוא 76 לפחות, יוכלו להתקבל ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדותם לתואר שני. התלמידים יחויבו בקורסי השלמה במסגרת תכנית הב"א בלשון עברית (במשך שנה אקדמית אחת) בהיקף שייקבע על-ידי הוועדה החוגית. הציון המשוקלל בלימודי ההשלמה יהיה 80 לפחות (למסלול א' ולמסלול ב' התמחות בעריכה לשונית) ו-76 לפחות (למסלול ב'). מעמדם של התלמידים במקרה זה הוא של תלמידים הלומדים לקראת הצגת מועמדות למ"א. עם סיום ההשלמות כנדרש, יירשמו מחדש ויציגו מועמדותם ללימודי תואר שני.

ידע בעברית: מועמדים בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים. מועמדים למסלול ב' – התמחות בעריכה לשונית יידרשו לעמוד בבחינת ידע בעברית (יע"ל) ולעמוד בה **בציון 130** לפחות.

מעבר ממסלול ב' למסלול א': תלמיד הלומד במסלול ב' ומבקש לעבור למסלול א' יתקבל אם ממוצע ציוניו בשלושה קורסי דרג 4 הוא 85 ומעלה או במידה וקביל ציון של 85 ומעלה בעבודה סמינריונית בחוג ללשון העברית בלימודי המ"א ויש איש סגל מקרב מורי החוג המסכים להנחותו.

מבנה הלימודים

מסלול א'

א. לימודים עיקריים (28 ש"ס)

שיטות מחקר הלשון העברית	4 ש"ס
שפה שמית עתיקה/שפה יהודית	4 ש"ס
2 סמינריונים	8 ש"ס
3 שיעורי בחירה	12 ש"ס

ב. שיעורי בחירה מחוץ לחוג (4 ש"ס)

על התלמיד לבחור ב-4 ש"ס מחוץ לחוג, מקורסים בדרג 3 עד 5, באישור מדריך עבודת הגמר ויו"ר הוועדה החוגית לתואר השני. קורסים אלו יהיו בזיקה ישירה לנושא עבודת הגמר שבחר. ניתן להשתתף בקורסים מחוץ לחוג רק לאחר שהתלמיד בחר בנושא לעבודת הגמר ונתמנה לו מדריך.

ג. לימודי עזר

מדריך עבודת הגמר רשאי לחייב את התלמיד (לפי הצרכים הספציפיים של עבודת הגמר) ללמוד שפה זרה מודרנית במקום קורס אחד משיעורי הבחירה (לצורך עניין זה בלבד לימודי שפה זרה בהיקף של 8 ש"ס יחשבו כקורס בחירה בהיקף של 4 ש"ס).

ד. סמינריון מחלקתי

כל תלמידי התואר השני והשלישי של החוג חייבים להשתתף בסמינריון המחלקתי של החוג.

ה. עבודות ובחינות

- על התלמיד לקבל ציון "עובר" בכל הקורסים שהוא משתתף בהם (כולל קורסי השפות), וזאת בהתאם לתקנון לימודי התואר השני.
- התלמיד יבחן, לפי החלטת המרצה, בכתב או בעל-פה או יכתוב עבודה בהיקף מצומצם (רפראט) בכל אחד מהקורסים שהוא משתתף בהם.
- התלמיד יגיש שתי עבודות סמינריוניות.
- לאחר שהוגשה עבודה סמינריונית אחת, ולא יאוחר מהיום האחרון לחופשת הסמסטר השלישי ללימודי המ"א, על התלמיד להגיש הצעת תיזה לעבודת הגמר המחקרית, מאושרת ע"י אחד ממורי החוג, שישמש כמדריך.
- הצעת העבודה טעונה אישורה של הוועדה החוגית ללימודי מ"א.
- במידה והצעת התיזה לא תאושר ע"י הוועדה החוגית לתואר שני עד 1 לאוקטובר של סוף השנה השנייה ללימודיו, יאלץ לעבור למסלול ב' (ללא הגשת תיזה).
- עבודת הגמר המחקרית תישפט על-ידי המדריך וקורא נוסף והציון הממוצע שלהם ייקבע כציון עבודת הגמר המחקרית.

ו. שיקול הציונים

עבודת הגמר המחקרית	40%
שתי עבודות סמינריוניות	20%
קורסים ותרגילים	40%
סה"כ	100%

מסלול א' – אישי

התכנית תכלול קורסים בסיסיים ומתקדמים המוצעים בחוגים השונים של הפקולטות השונות בהיקף כולל של 32 ש"ס. על התלמיד לכתוב עבודה סמינריונית אחת אצל מדריכו בחוג ללשון העברית והשניה באחד הקורסים שבחר. לפחות 70% מקורסי החובה והבחירה יהיו בדרג 4 ומעלה. יתר הקורסים יהיו בדרג 3 לפחות.

שיקול הציונים כמו במסלול א'.

ראה מסלול לימודים אישי – נוהל הרשמה ודרישות לימודיות בפרק לימודים לתואר שני – מידע כללי.

מסלול ב'

א. לימודים עיקריים (32 ש"ס)

שיטות מחקר הלשון העברית	4 שש"ס
שפה שמית עתיקה/שפה יהודית	4 שש"ס
3 סמינריונים	12 שש"ס
3 שיעורי בחירה	12 שש"ס

ב. שיעור בחירה מחוץ לחוג (4 שש"ס)

שיעור בחירה מחוץ לחוג בדרג 3 עד 5 בהיקף 4 שש"ס.

ג. בחינת גמר מ"א

במסלול זה נדרש התלמיד להיבחן בחינת גמר בשניים מהקורסים שבהם כתב עבודה סמינריונית. תלמיד רשאי להיבחן רק לאחר שסיים את כל חובות הקורסים ובכלל זה הגשת כל העבודות הסמינריוניות. מועדי הבחינה – ינואר, מאי, נובמבר. ציון המעבר בבחינת הגמר הוא 76.

ד. עבודות ובחינות

- על התלמיד לקבל ציון "עובר" בכל הקורסים שהוא משתתף בהם וזאת בהתאם לתקנון לימודי התואר השני.
- על התלמיד לכתוב שלוש עבודות סמינריוניות בחוג.

ה. שיקול הצינונים

30%	בחינת הגמר
30%	3 עבודות סמינריוניות
40%	קורסים בחוג ומחוץ לחוג
100%	סה"כ

מסלול ב' - התמחות בעריכה לשונית

א. לימודים עיקריים (32 שש"ס)

4 שש"ס	קורס בחירה למ"א
4 שש"ס	יסודות העריכה הלשונית והטקסטואלית
4 שש"ס	שפה שמית עתיקה/שפה יהודית
8 שש"ס	2 סמינריונים
4 שש"ס	1 סמינריון ייעודי לתלמידי תכנית ההתמחות
8 שש"ס	4 סדנאות בעריכה לשונית

ב. שיעור בחירה מחוץ לחוג (4 שש"ס)

שיעור בחירה מחוץ לחוג בעל זיקה לעריכה לשונית בדרג 3 עד 5 בהיקף 4 שש"ס.

ג. בחינת גמר מ"א

במסלול זה נדרש התלמיד להיבחן בחינת גמר בסמינריון הייעודי שבחר ואשר כתב בו עבודה סמינריונית. תלמיד רשאי להיבחן רק לאחר שסיים את כל חובות הקורסים ובכלל זה הגשת כל העבודות הסמינריוניות. מועדי הבחינה – ינואר, מאי, נובמבר. ציון המעבר בבחינת הגמר הוא 76.

ד. הגשת עבודת עריכה לשונית של טקסט עברי

התלמיד יגיש עבודת עריכה לשונית של טקסט עברי (מקורי או מתורגם) לאחד המורים בתכנית העריכה הלשונית. ציון המעבר בעבודה הוא 76.

ה. בחינות בקורסים ובסדנאות

1. התלמיד ייבחן, לפי החלטת המרצה, בכתב או בעל-פה או יכתוב עבודה בהיקף מצומצם (רפראט) בכל אחד מהקורסים שהוא משתתף בהם.
2. על התלמיד לכתוב 3 עבודות סמינריוניות, שאחת מהן לפחות תיכתב במסגרת הסמינריון הייעודי לתלמידי התוכנית.
3. בסדנאות העריכה התלמיד יגיש עבודה מעשית על אחד הטקסטים שיתבקש לערוך.

1. שיקול הציונים

30%	בחינה ועבודת גמר
30%	2 עבודות סמינריוניות וסמינריון ייעודי
40%	קורסים בחוג ומחוץ לחוג
100%	סה"כ

המסלול המואץ לתואר שני

מטרת הלימודים

החוג מציע לתלמידים מצטיינים לסיים תוך ארבע-חמש שנים (עד 10 סמסטרים) את התואר הראשון והשני. תלמיד שיזוהה כמצטיין יוכל בשנה השלישית ללימודיו לתואר הראשון ללמוד קורסים לתואר שני (לא יותר מ-12 שש"ס) במעמד "תלמיד על תנאי" ויהיה עליו להשלים את כל חובות התואר הראשון עד לסוף השנה השלישית ללימודיו. במידה ויתקבל התלמיד ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מתוכנית הלימודים למ"א. על התלמיד להציג את אישור הזכאות לתואר הראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני כתנאי להמשך לימודיו לתואר שני בסמסטר ב'. עם השלמת כל חובות לימודי התואר הראשון, יהיה התלמיד זכאי לתואר "בוגר האוניברסיטה". המסלול המואץ מיועד לסטודנטים הכותבים עבודת תיזה במסלול א' (מסלול א' רגיל, מסלול אישי). על הסטודנט יהיה להגיש את הצעת התיזה עד תום השנה הרביעית ללימודיו. עם השלמת כל החובות לתואר שני, כולל כתיבת עבודת הגמר המחקרית ושיפוטה, יהיה זכאי תלמיד המסלול המואץ לקבל תואר "מוסמך האוניברסיטה" בחוג ללשון העברית. היקף הלימודים והחובות במסלול זה זהים לאלו במסלול א' של החוג.

תנאי קבלה

לתוכנית יתקבל תלמיד בשנת לימודיו השלישית לתואר הראשון וזאת אם עמד בתנאים הבאים:

- א. בסיום שנה ב' ללימודיו סיים את כל קורסי החובה של שנים א' ו-ב' לתואר ראשון בשני החוגים.
- ב. סיים את הקורסים של החוג בשנים א' ו-ב' בציון ממוצע של 90 ומעלה.
- ג. סיים סמינריון אחד בחוג וציונו 90 ומעלה.
- ד. המציא אישור מראש-החוג האחר (לא החוג ללשון העברית שבו הוא מבקש להמשיך למ"א), המצוין כי יוכל לסיים את כל חובות הלימודים לתואר בוגר עד תום השנה השלישית ללימודיו.
- ה. יציג מכתב מאת מורה מדרגת מרצה בחוג המוכן להנחותו בעבודת התיזה וללוותו במסלול. המנחה יציין במכתבו את הנושא המוצע לתיזה.
- ו. הומלץ על-ידי מורי החוג לוועדת המ"א החוגית.

ועדת המ"א החוגית (באישור הדיקן ללימודים מתקדמים) היא הגוף שיחליט על קבלת סטודנטים למסלול. היוזמה להתקבל למסלול המואץ יכולה לבוא מצד התלמיד או מצד מורי החוג.

עם השלמת חובות הב"א יהיה התלמיד זכאי לתואר "בוגר האוניברסיטה" כמקובל באוניברסיטה. עם השלמת חובות המ"א – כולל עבודת המ"א (תיזה) יהיה התלמיד זכאי לתואר "מוסמך" בחוג ללשון העברית.

תלמיד שלא יסיים את כל חובותיו לתואר בוגר בתום השנה השלישית ואשר לא יגיש הצעת תיזה – מאושרת על-ידי מדריכו (חבר סגל החוג הרשאי להדריך לתיזה) - עד לתום השנה הרביעית ללימודיו, לא יורשה להמשיך במסלול המואץ למ"א. במהלך שנה ד' ללימודיו ישלים התלמיד את מכסת הקורסים הנדרשים על ידי החוג.

מסלול הלימודים

שנה א' – על-פי תכנית הלימודים לב"א

שנה ב' – על-פי תכנית הלימודים לב"א

שנה ג' – על-פי תכנית הלימודים לב"א, וכן קורסים מתכנית הלימודים למ"א:

שיטות מחקר הלשון העברית	4 שש"ס
קורס בחירה	4 שש"ס
שפה שמית	4 שש"ס
סה"כ במ"א	12 שש"ס

שנה ד' – סיום חובות התואר השני במסלול א'

סמינריון	4 שש"ס
סמינריון	4 שש"ס
קורס בחירה	4 שש"ס
קורס בחירה	4 שש"ס
שיעור בחירה מחוץ לחוג	
דרג 3 עד 5 באישור מנחה התיזה	4 שש"ס

20 שש"ס (מסלול א')

סה"כ

עבודת גמר מחקרית

בהתאם לנהלים של מסלול א'.

הערות:

1. על התלמיד להגיש הצעת תיזה עד תחילת הסמסטר השני של שנה ד' ללימודיו. עליו לקבל את אישור הוועדה החוגית לתואר שני להצעה עד תום שנה ד' ללימודיו.
2. השנה החמישית במסלול א' תוקדש לכתיבת התיזה.
3. עבודת התיזה תוגש לשיפוט בתום השנה החמישית, כולל חופשת הקיץ.
4. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ לא יעלה על חמש שנים.

כפיפות

המסלול המואץ והלומדים בו יהיו באחריות הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.

נוהל

תוכנית המסלול, מבנה ותנאיה מותאמים וכפופים לדרישות תקנון לימודי תואר שני באוניברסיטה (בכלל זה "זכאות וחובות כספיות", ר' תקנון לימודי תואר שני).

תכנית לימודי מ"א בחוג ללשון העברית למורים בעלי תעודת הוראה ותק בהוראת לשון עברית

מטרת הלימודים

התכנית מבקשת להקנות הכשרה אקדמית מתקדמת בלשון העברית ברמת התואר השני למורים ללשון העברית בעלי תואר ראשון ובעלי תעודת הוראה אוניברסיטאית בלשון העברית. התכנית המיוחדת מיועדת לענות על הצרכים של ציבור המורים ללשון העברית בחטיבה העליונה וכוללת קורסים מתחומים שונים של חקר הלשון העברית, תחומים המקיפים נושאים שהם חלק מתכנית הלימודים בבתי הספר בכלל ובמתכונת הברגות החדשה בפרט. הלימודים בתכנית מרוכזים ביום הוראה אחד (יום ב').

4 שש"ס מתוך לימודי התכנית (מסלול א' ומסלול ב') יינתנו במסגרת מיוחדת של קורס קריאה מודרכת. תלמידי מסלול א' בתכנית ימלאו את חובת קורס זה עם מנחה התיזה שלהם בקריאה מודרכת בתחום התיזה. תלמידי מסלול ב' בתכנית ימלאו חובת קורס זה בקורס מודרך שיינתן על ידי אחד ממורי החוג ויעסוק בהשקה שבין תחומי המחקר הלשוני והבלשני הנלמדים והנחקרים בחוג לבין הוראת העברית. תלמידי התכנית יידרשו לכתוב עבודת רפראט בקורס.

נדגיש כי מסלול ב' בתכנית זו אינו כולל את מסלול העריכה.

תנאי קבלה לתכנית

אוכלוסיית היעד

מורים בעלי תעודת הוראה בלשון עברית, ובעלי ותק של למעלה מחמש שנות הוראת לשון במוסד לימודי המוכר על ידי משרד החינוך, ואשר הם בעלי תואר בוגר בלשון עברית.

סף קבלה (ציונים מינימליים בתואר ראשון)

לתכנית יתקבל מי שהוא בוגר החוג ללשון העברית באוניברסיטאות שציונו הסופי (משוקלל) בלשון עברית הוא 80 ומעלה (ציונו בחוג השני הוא 76 ומעלה כנדרש לקבלה למ"א). למסלול א' בתכנית יתקבל מועמד אשר קיבל ציון 85 ומעלה בשתי עבודות סמינריוניות שכתב בחוג ללשון עברית בלימודי התואר הראשון שלו.

הערה בדבר לימודי השלמה

תכנית זו אינה מכוונת למי שנזקק ללימודי השלמה.

מסלולי הלימודים

מסלול א' (עם תיזה): 32 שש"ס (מתוכן 4 שש"ס קריאה מודרכת). משך הלימודים 3 שנים כולל הגשת תיזה.

מסלול ב' (בלא תיזה): 36 שש"ס (מתוכן 4 שש"ס קריאה מודרכת). משך הלימודים שנתיים כולל בחינות גמר.

מבנה הלימודים

מסלול א'

א. לימודי חובה:

4 שש"ס	שיטות מחקר הלשון העברית
4 שש"ס	שפות שמיות / שפות יהודיות
	ב. לימוד חובה במסלול:
4 שש"ס;	קורס קריאה מודרכת (מנחה התיזה)
	ג. לימודי בחירה בחוג:
8 שש"ס	2 סמינריונים
8 שש"ס	2 שיעורי בחירה
	ד. השלמת 4 שש"ס (מדרג 3 ומעלה):
	שיעור מחוץ לחוג (לפי נושא התיזה)
4 שש"ס	או שיעור בחירה נוסף בחוג
32 שש"ס	סה"כ

מסלול ב'

א. לימודי חובה:

4 שש"ס	שפות שמיות / שפות יהודיות
	ב. לימוד חובה במסלול:
4 שש"ס	קורס קריאה מודרכת (מורי החוג)
	ג. לימודי בחירה בחוג:
12 שש"ס	3 סמינריונים
12 שש"ס	3 שיעורי בחירה
	ד. השלמת 4 שש"ס (מדרג 3 ומעלה):
4 שש"ס	שיעור מחוץ לחוג
36 שש"ס	סה"כ

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.) יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: פרופ' אילן אלדר

לשם קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" על תלמיד המחקר לתכנן ולבצע מחקר מקורי ועצמאי, שיש בו משום תרומה לקידום הידע וההבנה בתחום המחקר, ולכתוב חיבור מדעי לפי המבנה והמינוח המקובלים בספרות המקצועית שבתחומי הבלשנות וחקר הלשון העברית. כמו כן חייב תלמיד המחקר לעמוד בהצלחה בלימודים שהוטלו עליו ובכל החובות שחלות על-פי תקנון הלימודים לתואר שלישי של הרשות ללימודים מתקדמים. משך הלימודים לתואר שלישי הוא ארבע שנים.
הלימודים נחלקים לשני שלבים:

תלמיד מחקר שלב א' – שנה אחת (שני סמסטרים מקבלת התלמיד עד הגשת הצעת המחקר).

תלמיד מחקר שלב ב' – לא יותר משלוש שנים.

את הצעת המחקר (ראו להלן בסעיף "מהלך הלימודים") יש להגיש בתום השנה הראשונה מתחילת הלימודים.

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו כתלמיד מחקר כל בעל תואר "מוסמך" בלשון עברית ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ ובחול, שלמד במסגרת מסלול מחקרי (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית) והשיג לפחות ציון סופי משוקלל "טוב" (80) בלימודיו לתואר השני וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת הגמר המחקרית. מוסמכי חוגים אחרים (בלשניים או ספרותיים עם מגמה בלשנית) המבקשים להתקבל יחוייבו בלימודי השלמה. ההשלמות תיקבענה בהמלצת המנחה לפי נתוני המועמד ובאישור ועדת הדוקטורט החוגית והרשות ללימודים מתקדמים. בעלי תואר שני שלמדו במסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית) לא יתקבלו אלא לאחר השלמת חובות מסלול א' (כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית ברמה הנדרשת). ראו להלן "מסלול לימודי מחקר מקדים".

מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחול וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE. ראו עמ' 175 בשנתון.

נדרשות שתי המלצות של אנשי סגל אקדמי בכירים, אשר לימדו בעבר את המועמד והיכולים להעיד על כישוריו המחקריים (אחת מהן של מנחה התיזה). על המועמד לציין בבקשה את תחום המחקר שבו הוא רוצה להתמחות או את נושא המחקר שעליו הוא מבקש לכתוב את הדוקטורט, ולצרף העתקים מתעודת "בוגר" ו"מוסמך", גליונות ציונים מאושרים ל"ב"א ול"מ"א, קורות חיים בעברית ובאנגלית, שם נושא המחקר באנגלית ועותק מעבודת הגמר למ"א. אם יש למועמד פרסומים בספרות מקצועית – עליו לצרפם לבקשה.

בדיקה בעברית

מועמדים בעלי תואר שני ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית כתנאי לקבלתם ללימודים. הרמה הנדרשת תיקבע על-ידי הוועדה ללימודי תואר שלישי.

מהלך הלימודים

כל מועמד ללימודי תואר שלישי יבחר מנחה או מנחה בצירוף מנחה שותף מחברי הסגל הבכירים של החוג. על המועמד לקבל בכתב את הסכמתו של המנחה או את הסכמתם של המנחים המיועדים. המנחים יאושרו על-ידי ועדת הדוקטורט החוגית. ועדת הדוקטורט תחליט האם להקים ועדה מלווה מורחבת לתלמיד. הוועדה המלווה, שתכלול שלושה חברים ובכללם המנחה שנתן את הסכמתו להנחות את התלמיד, תמונה עם הגשת הצעת המחקר.

בשלב הלימודים הראשון, שיימשך שנה אחת, יעסוק התלמיד בהכנת הצעת מחקר מפורטת שתוגש בחתימת המנחה או המנחים ליו"ר ועדת הדוקטורט החוגית. הוועדה החוגית, בהתייעצות עם מנחה העבודה, תקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה. היקף התכנית לא יעלה על 16 ש"ס ולא יותר מ-4 קורסים. בנוסף, חייבים תלמידי התואר השלישי להשתתף גם בפגישות הסמינריון המחלקתי של החוג. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בקורסים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם; בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה. הוועדה החוגית רשאית לדרוש ידיעת שפות זרות. עם אישור ההצעה על-ידי ועדת הדוקטורט החוגית והרשות ללימודים מתקדמים יתקבל המועמד כתלמיד מחקר שלב ב'. עם סיום עבודת המחקר יגיש התלמיד את חיבורו באישור המנחה או הוועדה המלווה לוועדת הדוקטורט החוגית.

עם סיום חובותיו של תלמיד המחקר כנדרש על-פי התקנון, ועדת הדוקטורט החוגית תמליץ על העבודה לשיפוט. בתום הליך השיפוט תמליץ הוועדה בפני הדיקן ללימודים מתקדמים לאשר את עבודת הד"ר או לדחותה.

למידע נוסף נא לעיין בתקנון לימודים לתואר השלישי בשנתון האוניברסיטה.

לימודי מסלול ישיר לדוקטורט

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר חייב להיות בעל תואר ראשון בלשון העברית ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים שבהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות. תיק המועמד לקבלה יכלול את המסמכים הבאים (המסמכים הבאים יוגשו בשבעה העתקים לא כרוכים):

- ◆ טופס בקשת קבלה ללימודים
- ◆ צילום תעודת גמר לב.א.
- ◆ גיליון ציונים מאושרים לב.א.
- ◆ המלצות משני אנשי אקדמיה
- ◆ קורות חיים בעברית ובאנגלית

- ◆ הצהרת כוונות
- ◆ תקציר נושא המחקר באנגלית
- ◆ אישור בכתב על הסכמת מנחה

מבנה הלימודים במסלול ישיר לדוקטורט:

- א. השתתפות בקורסים בהיקף של 26 שש"ס לפחות ברמת מ"א, וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות.
- ב. הגשת שתי עבודות סמינריוניות. על התלמיד להשיג בעבודות אלו ציון של 90 לפחות.
- ג. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 שש"ס לפחות, סיומם בציון משוקלל של 90 לפחות והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון 90 לפחות.
- ד. הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים.

משך הלימודים למטלות אלו הוא שנתיים.

- לאחר אישור הצעת המחקר לדוקטורט יעבור התלמיד למעמד של תלמיד מחקר שלב ב' ויקבל תעודת מוסמך. משך הלימודים לכתובת הדוקטורט הוא שנתיים. יש לעיין בתקנון לימודי תואר שלישי המופיע בחלקו הראשון של השנתון (או באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים).

מסלול לימודי מחקר מקדים לקראת התואר השלישי

- מועמד המבקש להירשם ללימודי מסלול לימודי מחקר מקדים והינו בעל תואר "מוסמך" ללא עבודת גמר, שהשיג בלימודי התואר השני ציון סופי משוקלל 80 לפחות ובכל אחת משלוש העבודות הסמינריוניות 85 לפחות, חייב למלא את התנאים הבאים:
- א. לכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה), כמקובל במסלול א', ולהשיג בה ציון 86 לפחות.
  - ב. להמציא אישור בכתב ממנחה אשר יסכים להנחותו בעבודת הגמר המחקרית (לעניין הסמכות להנחות עבודת תיזה ראו בתקנון לימודים לתואר השני, סעיף 13.1).
  - ג. במידת הצורך, יעמוד המועמד בתכנית הלימודים שתיקבע לו על ידי הוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי.
- סיום לימודי מסלול לימודי מחקר מקדים אינו מהווה קבלה אוטומטית ללימודי תואר שלישי. המועמד יגיש את מועמדותו והוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים, אם לקבל את המועמד ללימודי תואר שלישי.
- משך הלימודים הנורמטיבי במסלול לימודי מחקר מקדים הינו שנה אחת בלבד. חריגה מכלל זה טעונה המלצת המנחה, יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

מוסיקה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)

ראש החוג: **מר יובל שקד**

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין (אמן): פרופ' איתן שטיינברג.

פרופסור חבר (אמן): פרופ' עודד זהבי, פרופ' אריק שפירא (בשבתון).

מרצה בכיר: מר יובל שקד*.

מרצה: ד"ר אביגיל ווד.

עמית הוראה מר אלברט בגר, ד"ר ענבל גוטר אלכסנדרון, ד"ר שושנה וייך-שחק,

ומורה מן החוץ: מר תייסיר חדאד, מר איציק מזרחי, גב' אירנה פרידלנד, מר אסף

תלמודי.

*דרגה מוצעת

מזכירות חוגי אמ"ת (אמנות, מוסיקה, תיאטרון):

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' טל לנדסהוט**

דואר אלקטרוני: tlandeshut@univ.haifa.ac.il

גב' רלי יוריסט – ryurist@univ.haifa.ac.il

גב' יעל שבבו – a-m-t@univ.haifa.ac.il

המשכן לאמנויות, קומה 3, חדר 312

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

טלפון: 8288484, 8249231, 8249242

פקס: 8249717

אתר אינטרנט: <http://music.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

תכנית הלימודים פורשת יריעה רחבה ועמוקה בנושאים מוסיקה מערבית, מוסיקה עממית, המוסיקה של המזרח התיכון, מוסיקה ומחשבים, הפקה מוסיקלית, קומפוזיציה ותיאוריה, ג'אז, מוסיקה ומולטימדיה. היא מיועדת למבקשים הזדמנות לרכוש ידע מוסיקלי ולהעשיר את יכולתם להתוודע למוסיקה למיניה, ולהתרגש ממנה. החוג למוסיקה מוביל את הסטודנטים שלו במסירות ובהנחיה אישית אל יצירה ומחקר אקטואליים ואחראיים - בסביבה רבת-תרבותית, מחד, ואינטרדיסציפלינארית, מאידך - ומצייד אותם בכישורים החיוניים למוסיקאים בני המאה ה-21. בחוג מלמדי טובי היוצרים והחוקרים בישראל, ולרשות הסטודנטים עומדים אמצעים רבים ומודרניים לקידום שאיפותיהם המקצועיות.

מטרת הלימודים

החוג שואף להקנות את הידע האקדמי והמקצועי בדיסציפלינות מוסיקליות, תוך שימת דגש על רב-גוניתה של המוסיקה ונקודות ההשקה בין סוגי מוסיקה שונים לבין עצמם ובין מוסיקה לאמנויות אחרות. לשם השגת המטרה הזו יוטל על התלמידים שיעמדו בתנאי הקבלה של החוג להכשיר את עצמם:

- ◆ במרכיבים הבסיסיים של תורת המוסיקה: הרמוניה, סולפג', קונטרפונקט, תורת הכלים ותורת הצורות (לרבות בדיסציפלינות הפופולאריות) ברמה שתאפשר גישה עיונית ומחקרית לחומרים מוסיקליים נרחבים.
- ◆ במיומנויות טכנולוגיות הנדרשות מהמוסיקאי בן המאה ה-21 תוך שימת דגש על לימוד השימוש במחשבים לצרכי יצירה, הוראה והפקת מערכות מידע ממוחשבות.
- ◆ ברכישת ידע שיטתי בתולדות המוסיקה המערבית מחד והמזרח התיכונית מאידך תוך התמקדות על המוסיקה של עדות ישראל ועמי האזור.
- ◆ ביכולת לקיים דיאלוג אינטלקטואלי עם מערכות אקדמיות מתחום מדעי הרוח והחברה.

מסלולים ומגמות

- ◆ מסלול דו-חוגי "רגיל" – לימודים בחוג למוסיקה (60 נקודות זכות) לצד לימודים בכל מסלול דו-חוגי אחר במסגרת האוניברסיטה (60 נ"ז)
- ◆ מסלול דו-חוגי "מורחב" - תכנית לימודים במסלול דו חוגי משותפת לחוג למוסיקה (60 נ"ז) ולחוג ללימודים רב תחומיים (60 נ"ז); התכנית מציעה הרחבה והעמקה של לימודי המוסיקה באמצעות מקבץ של קורסי הקדם הנדרשים ללימודי התואר השני לטיפול באמצעות אמנויות. כלומר, השלמת הלימודים במסלול זה מכשירה את הסטודנטים ללימודים לתואר שני באוניברסיטת חיפה, בבית הספר לטיפול באמצעות אמנויות, בהתמחות מוסיקה (תכנית הלימודים נפתחת בשנת הלימודים תשע"ב).

תנאי קבלה

מועמד ללימודים שעומד בתנאי הקבלה של האוניברסיטה יוזמן לראיון אישי בחוג למוסיקה. תוצאות ראיון הקבלה יהיו מרכיב עיקרי בשיקולים לקראת ההחלטה על קבלת המועמד לחוג. על המועמד להפגין ידע בתיאוריה ושליטה במיומנויות מוסיקליות (קריאת תווים במפתחות שונים, מרווחים, סולמות, אקורדים, קדנצות ועוד) ולהשמיע קטע גינה או זמרה.

מבנה הלימודים

מסגרת הלימודים בחוג היא "דו-חוגית", דהיינו: כדי לקבל תואר ראשון, על כל סטודנט לצבור 60 נקודות זכות (נ"ז) בלימודיו במסגרת החוג, ועוד 60 נ"ז בחוג אחר באוניברסיטה, לבחירתו. הלימודים בחוג משתרעים על פני שלוש שנות לימוד. השיעורים נחלקים לשלושה "דרגים": מבואות, שיעורים מתקדמים וסמינריון.

◆ בשנה הראשונה במסלול הלימודים ה"רגיל" רוכשים הסטודנטים ידע ביסודות המוסיקה ושליטה במיומנויות (הרמוניה, פיתוח שמיעה וקונטרפונקט). כמו כן, הם לומדים את תולדות המוסיקה המערבית, ושיטות מחקר בתורת המוסיקה; ומשתתפים בנגינה באנסמבל ו/או בזמרה במקהלה. סטודנטים מעוניינים מצטרפים ללימודי קומפוזיציה ולקורס מיוחד בהנחיה אישית.

◆ בשנה השנייה מוצעים קורסי המשך במקצועות המיומנויות; מבוא לניתוח יצירות; קורסים בתחומי הג'אז, האקוסטיקה והמוסיקה האלקטרונית, ההפקה המוסיקלית, אתנומוסיקולוגיה, מוסיקה ישראלית, תורת המוסיקה הערבית, וקורסי בחירה במגוון נושאים. כמו כן, הסטודנטים משתתפים בנגינה באנסמבל ו/או בזמרה במקהלה.

◆ בשנה השלישית משתתפים הסטודנטים בסמינריון, לומדים בקורסים מתקדמים שונים לבחירתם ומשלימים פרויקטים אישיים.

החוג מפעיל גם מסלול לימודים "מורחב". המסלול – גם הוא דו-חוגי, בשיתוף החוג ללימודים רב-תחומיים – מכשיר את הלומדים בו להגיש את מועמדותם ללימודי המשך לתואר שני במסגרת בית הספר לטיפול באמצעות אמנויות באוניברסיטת חיפה, במסלול לטיפול באמצעות מוסיקה. מסלול לימודים "מורחב" זה כולל את כל הקורסים שפורטו לעיל (במסלול ה"רגיל"), מקצתם במתכונת מוגברת, תוך הדגשת ההתנסות במוסיקה הלכה למעשה.

החוג למוסיקה מעודד את תלמידיו להשתתף בקורסים, הניתנים במסגרת החוגים לתיאטרון ולאמנות-יצירה, שכניו במשכן לאמנויות ע"ש ד"ר ראובן הכט.

תלמיד הזכאי לפטור משיעורי החובה ב"דרג 1" (מבואות) – כולם או מקצתם – יכול להמירם בשיעורי בחירה המוצעים באתו דרג. לגבי תלמידים בעלי הכשרה מוסיקלית קודמת במוסדות מוכרים, תיבדק האפשרות לאשר השתתפות בקורסים מתקדמים מתחילת לימודיהם בחוג.

מבנה וסדר הלימודים

תנאי מעבר משנה לשנה:

- ◆ ממוצע ציונים 70 בשנה א' ללימודים
- ◆ מבוא אחד לפחות בתולדות המוסיקה
- ◆ צבירה של 12 נ"ז לפחות.
- ◆ עמידה במבחן האזנה שנת.

שיעורים בדרג 1 (חובה ובחירה)

הרמוניה
פיתוח שמייעה
קונטרפונקט
מבוא לסאונד וליישומי מחשב במוסיקה
יצירה והפקה מוסיקלית
מבוא לאתנו-מוסיקולוגיה
קריאה וכתובה אקדמיים ושיטות מחקר
(שלווה) קורסי מבוא בתולדות המוסיקה
סמינר חוגי / "אמנות ללא גבולות"
סדנת אלתור ג'אז
סדנת תיפוף ומקצב

שיעורים בדרג 2 (חובה ובחירה)

הרמוניה (קורס המשך)
פיתוח שמייעה (קורס המשך)
קונטרפונקט (קורס המשך)
תזמור ותורת הכלים
מבוא לניתוח יצירות
מוסיקה ישראלית
נגינה באנסמבל ו/או זמרה במקלה
מוסיקה עממית בישראל
מוסיקה ומחול
פואזיה ומוסיקה
ספרות המוסיקה הערבית
תורת המוסיקה ערבית
מבוא לפילוסופיה של המוסיקה
קומפוזיציה
קשב והתבוננות

שיעורים בדרג 3 (חובה ובחירה)

סמינריון (לבחירה מתוך היצע של נושאים שונים, וביניהם אינטרדיסציפלינריים)
ניתוח יצירות (קורס המשך)
נגינה באנסמבל ו/או זמרה במקהלה
סוגיות תיאורטיות במוסיקה פופולרית
סוגיות מתקדמות בהלחנה

אולפן למוסיקה אלקטרונית ולהקלטות, חדר מחשבים, חדרי אימון וספרייה:

לרשות תלמידי החוג חדרי אימון ובהם פסנתרים, חדר מחשבים, אולפן למוסיקה אלקטרונית ולהקלטות, וכלי נגינה שונים. שאילת ציוד (מכשירים וכלי נגינה) ושימוש בחדר המחשבים ובאולפן מתאפשרים בהתאם לנהלים מחייבים. אגף המדיה בספריית האוניברסיטה מעמיד לרשות תלמידי החוג אוסף נכבד של חומרים (הקלטות, תווים), עמדות האזנה וגישה למאגרי מידע.

פעילויות אחרות:

לצד תכנית הלימודים הסדירה מפיק החוג מגוון פעילויות (סדרות קונצרטים, קונצרטים מיוחדים, פרויקטים משותפים עם חוגי האמנות האחרים, סיורים לימודיים ועוד) ומציע אפיקי יצירה שונים (תחרות קומפוזיציה, אנסמבלים, התנסות במיזמים קהילתיים ועוד).

מקרא

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר דנאל קאהן

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' גרשון גליל, פרופ' דבורה דימנט (אמריטוס), פרופ' מאיר מלול.

פרופסור חבר: פרופ' איתן לוי (אמריטוס), פרופ' ישעיהו מאורי (אמריטוס), פרופ'

ברוך מרגלית (אמריטוס), פרופ' בנימין קדר (אמריטוס), פרופ' נחום

רוזל (אמריטוס), פרופ' נילי שופק.

מרצה בכיר: ד"ר יונתן בן דב, ד"ר טרי פנטון (בגמלאות), ד"ר דנאל קאהן.

מרצה: ד"ר איתמר כסלו.

עמית הוראה ומורה מן החוץ: ד"ר אילן אבקסיס, ד"ר יעל אברהמי, גב' יפה אנגלרד, ד"ר שלמה

בכר, ד"ר עידן ברייר, ד"ר ליאורה גולדמן, ד"ר לבנה עתר, ד"ר רות

פידלר.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' שרה מרדכי**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11.00-13.00

טלפון: 04-8240748

מייל: smordec1@univ.haifa.ac.il

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

החוג שואף להקנות לתלמיד את ידיעת המקרא והבנתו באמצעות הכלים והשיטות של מחקר המקרא המודרני. בנוסף לכך מבקש החוג לאפשר לתלמיד, לפי בחירתו, להרחיב את ידיעותיו ברקע התרבותי של עולם המקרא כמו גם בהשפעת ספר המקרא על היצירה היהודית במרוצת הדורות. הלימודים כוללים: חקר הספרות המקראית בעת החדשה; היסטוריה של תקופת המקרא (ישראל ועמי המזרח הקדום); לשון המקרא ולשונויות קרובות; אמונות ודעות; נוסח המקרא; תרגומים עתיקים; פרשנות יהודית; מקומו של המקרא בתולדות ישראל ובתרבותו.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג. מועמד שאינו עומד בתנאי הקבלה, יוכל להגיש בקשה לראש החוג ובקשתו תידון לגופה.

המסלול הדו-חוגי

במסלול הדו-חוגי ילמד התלמיד לפי התכנית שבהמשך. התכנית גמישה מאוד והתלמיד יכול לקבוע במידה רבה את הסדר שבו ילמד את הקורסים, אך חשוב שילמד את הקורסים – הדרכה ביבליוגרפית, חטיבה טקסטואלית א' (דרג 1) "מבוא לנוסח המקרא" בשנה הראשונה ללימודיו ואת הסמנריונים (א'+ב') לאחר מכן. כל הקורסים הינם קורסי חובה. בנוסף לקורסי החובה, על התלמיד ללמוד 12 שש"ס מאשכול הקורסים בתולדות עם ישראל הניתנים בחוג, או לחילופין יבחר קורסים מחוגים קרובים (כגון: מחשבת ישראל, ארכיאולוגיה, ספרות עברית, לימוד א"י).

תכנית הלימודים

קורסי חובה

השיעורים בדרג 1

מבוא לנוסח המקרא	2 שש"ס	2 נ'
הדרכה ביבליוגרפית	2 שש"ס	2 נ'
חטיבה טקסטואלית א'	2 שש"ס	2 נ'
המקרא על רקע המזרח הקדום	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לתולדות ע"י בתקופת המקרא	4 שש"ס	4 נ'
בקיאות- חטיבת התורה		1 נ'

השיעורים בדרג 2

מבוא ללשון המקרא	4 שש"ס	4 נ'
קריאה בפרשנות היהודית למקרא	4 ש"ס	4 נ'
חטיבה טקסטואלית ב'	4 שש"ס	4 נ'

3'נ	2 שש"ס	סמינריון א'
1'נ		בקיאות-חטיבת נביאים
		השיעורים בדרג 3
4'נ	4 ש"ס	חטיבה טקסטואלית ג'
6'נ	4 שש"ס	סמינריון ב'
2'נ	2 שש"ס	סוגיות במקרא ועולמו
2'נ	2 שש"ס	מגילות מדבר יהודה

אשכול קורסים בתולדות ישראל

4'נ	4 שש"ס	תולדות ע"י בתקופת המקרא
4'נ	4 שש"ס	מלכים ונביאים בתקופת המקרא
4'נ	4 שש"ס	מקורות לתולדות ע"י בתקופת המקרא

ימי עיון, מלגות וסיורים

1. מדי שנה מארגן החוג שני ימי עיון במקרא, יום אחד בחנוכה ויום אחד בל"ג בעומר. ביום העיון בל"ג בעומר מחלק החוג מלגות עידוד והצטיינות לתלמידיו.
2. מדי שנה יארגן החוג סיור אחד לפחות באתרים ארכיאולוגיים שהממצא בהם נוסף אור על הכתוב המקראי.
3. השתתפות התלמיד ב-5 פעילויות כנ"ל (ימי עיון ו/או סיורים) במהלך שנות לימודיו לקראת התואר, תזכה אותו ב-2'נ' בתוכנית הלימודים. פרטים והרשמה במזכירות החוג.

הערות:

1. היקף הלימודים במסלול הדו-חוגי הינו 60 נ.ז.
2. תלמיד הלומד אחד מקורסי החובה של החוג למקרא בחוג השני שלו, יחוייב להשלים את נקודות הזכות החסרות בקורס בחירה חלופי בחוג למקרא, עד להשלמת 60 נ.ז.
3. ניתן להגיש את העבודות הסמינריוניות על פי המועדים שלהלן: בקורס אשר התקיים בסמסטר א', ניתן להגיש את העבודה הסמינריונית עד סוף סמסטר ב' העוקב. בקורס שהתקיים בסמסטר ב', ניתן להגיש עד תחילת שנת הלימודים העוקבת.
4. קיימת חובת נוכחות בכל השיעורים. השתתפותו של תלמיד תבוטל באם ייעדר במעל 20% מהשיעורים.

המסלול החד-חוגי

במסלול החד-חוגי יכול התלמיד להתמחות באחד מהנושאים הבאים: תרגומי המקרא השונים, תרבות והסטוריה של המזרח התיכון הקדום, המקרא בספרות היהודית הבתר-מקראית.

התלמיד לומד גם שפה עתיקה – אכדית, מצרית או יוונית – בהתאם לתחום התמחותו. התלמיד ילמד על פי תכנית הלימודים של המסלול הדו-חוגי בתוספת קורסים בהיקף של 60 נ.ז. נוספות:

חטיבה טקסטואלית נוספת (מהחוג למקרא)

שפה עתיקה: מתחילים-מתקדמים.

2 מקבצי לימוד (כולל שני סמינריונים)

קורסי בחירה

הלימודים במסלול זה: 120 נ.ז.

תנאי הקבלה למסלול החד-חוגי

תלמיד יוכל ללמוד במסלול החד-חוגי, החל משנה ב' ללימודיו בחוג ורק לאחר שסיים בהצלחה את כל שיעורי דרג 1 בחוג למקרא. הקבלה למסלול זה תהיה בהתאם להישגי התלמיד במשך לימודי דרג 1 ולאחר ראיון אישי. תכנית הלימודים האישית של התלמיד תובא לאישור ועדת ההוראה של החוג.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

מ"מ יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר דנאל קאהן

מטרת הלימודים היא להרחיב ולהעמיק את ידיעותיו של התלמיד בדרכי חקר המקרא ולהקנות לו כלים להתמחות ולמחקר. בנוסף לאמור להלן על לימודי התואר השני בחוג למקרא, יש לעיין גם במידע הכללי על לימודים מתקדמים המופיע בחלקו הראשון של שנתון זה.

תנאי קבלה

מועמדים לקבלה הם בוגרי מוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ, בחוג למקרא, או בחוג אחר עם השלמות, שהשיגו ציון סופי משוקלל של 76 לפחות, בכל אחד מחוגי הלימוד.

כל מועמד יוזמן לראיון אישי.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו.

מבנה הלימודים

קיימים שני מסלולי לימוד. מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית), בהיקף של 32-34 שש"ס. מסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית) כולל חוג ראשי בהיקף של 26 שש"ס ושיעורי בחירה בהיקף של 10 שש"ס (השיעורים יבחרו מרשימת הקורסים של החוג למקרא מדרג 4 ומעלה וקורסים מחוגים אחרים מדרג 3 ומעלה, באישור יועץ מ"א).

מסלול א'

שש"ס	
4 (או 2 ו-2)	סדנה טקסטואלית
4-2	סמינריון
4-2	סמינריון
4 (או 2 ו-2)	סוגיה מונוגרפית למ"א
12-4	שיעורי בחירה (שיעורים בחוג/ בחוגים אחרים)
8-4	שפה עתיקה מתחילים (אכדית/מצרית/יוונית)
4	שפה עתיקה מתקדמים (אכדית/מצרית/יוונית)
34-32 סה"כ:	סמינר מחלקתי (במשך שנתיים)

בנוסף לכך על תלמידי מסלול א' ללמוד את השפה הגרמנית (או שפת מחקר לועזית אחרת, וזאת באישור המנחה) ברמה המאפשרת קריאת ספרות מדעית בתחום חקר המקרא. התלמיד חייב בכתיבת שתי עבודות סמינריוניות.

מסלול ב'

שש"ס	
4 (או 2 ו-2)	טקסט מקראי
4-2	סמינריון
4-2	סמינריון
4 (או 2 ו-2)	סוגיה מונוגרפית למ"א
12	סוגיות מקראיות
12-4	שיעורי בחירה
36 סה"כ:	

התלמיד חייב בכתיבת שתי עבודות סמינריוניות במסגרת החוג למקרא ובמילוי כל החובות במסגרת שיעורי הבחירה, כולל הגשת עבודה סמינריונית נוספת, במסגרת זו. סה"כ 3

עבודות סמינריוניות לסיום התואר.

תלמיד שלמד שפה זרה עתיקה: מצרית/אכדית/יוונית ואינו רשום במסלול א' יזוכה בשעות כאילו למד שעורי בחירה.

סדר הלימודים

א. הוועדה החוגית לתואר שני תחליט לגבי תלמיד המעוניין ללמוד במסלול א', אם לאפשר לו לימודים במסלול זה, לקראת שנת הלימודים השנייה ללימודיו.

ב. תלמיד מסלול א' יקבע במשך השנה הראשונה ללימודיו את נושא עבודת הגמר המחקרית שלו, יבחר מדריך, ובתוך פרק זמן הקבוע בתקנון יגיש לוועדת המ"א הצעת מחקר וביבליוגרפיה בהתייעצות עם המדריך ובאישורו וזו תאשר את הצעת המחקר. יש להגיש את עבודת הגמר המחקרית לא יאוחר מתום שלוש שנים מתחילת הלימודים.

ג. תלמיד מסלול א' יסיים את לימודיו עם הגשת עבודת הגמר המחקרית לשיפוט. תלמיד במסלול ב' חייב לעמוד בבחינות גמר.

ד. משך הלימודים:

מסלול א' - עד שלוש שנים.

מסלול ב' - שניים.

שיקולול הציון הסופי לתואר מ"א

מסלול א'

עבודת הגמר המחקרית	40%
ציוני השיעורים	40%
סמינריונים	20%

מסלול ב'

מבחן הגמר	30%
ציוני השיעורים	40%
סמינריונים	30%

מסלול מואץ לתואר שני בחוג למקרא (מסלול א')

החוג למקרא מציע לתלמידים מצטיינים לסיים בתוך 5 שנים (10 סמסטרים) את התואר הראשון והשני. המסלול מאפשר קבלת תואר "בוגר" עם השלמת מכסת לימודי הב"א (במסלול החד-חוגי או הדו-חוגי).

הלומדים במסלול חייבים למלא את כל מכסת הלימודים של התואר הראשון (120 נקודות) ושל התואר השני (34 ש"ס) בפרק זמן זה.

תנאים אקדמיים

1. המסלול המואץ מיועד למועמדים המעוניינים בכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) ולמעומדים המעוניינים במסלול ללא תיזה (מסלול ב').
2. המסלול מיועד לתלמידי תואר ראשון אשר השיגו במהלך לימודי שנה א' ושנה ב' ממוצע של 90 לפחות.
3. תלמיד שיזוהה כמצטיין, יוכל ללמוד בשנה ג' ללימודיו שלושה קורסים מלימודי התואר השני (לא יותר מ-12 ש"ס) וזאת על פי אישורו של יו"ר וועדת המ.א.בחוג. במידה ויתקבל התלמיד ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מתכנית הלימודים למ"א.
4. התלמיד כתב לפחות עבודה סמינריונית אחת והשיג בה ציון של 90 לפחות.
5. במהלך שנה ג' ללימודי התואר הראשון חייב התלמיד לסיים את חובות השמיעה לתואר הראשון.
6. התלמיד יתקבל ללימודי התואר השני בשנה ד' ללימודיו במעמד של תלמיד "על תנאי", במידה ונותרה לו חובת הגשת עבודות בב"א.
7. על התלמיד להציג את אישור הזכאות לתואר הראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני כתנאי להמשך לימודיו לתואר שני בסמסטר ב'.
8. במהלך שנה ד' ללימודיו ישלים התלמיד את מכסת הקורסים הנדרשת על-ידי החוג.

מסלול עם כתיבת תיזה

1. על התלמיד להגיש הצעת תיזה ולקבל את אישור הוועדה החוגית לתואר שני להצעה עד תום שנה ד', ולא יאוחר מתחילת שנה"ל העוקבת.
2. השנה החמישית תוקדש לכתיבת עבודת התיזה.
3. עבודת התיזה תוגש לשיפוט בתום השנה החמישית, כולל חופשת הקיץ.
4. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם כתיבת תיזה יעמוד על חמש שנים.

מסלול עם בחינת גמר

1. התלמיד יגיש עד תום שנת הלימודים הרביעית את כל עבודותיו.
2. התלמיד יגש לבחינת הגמר בתום שנה רביעית, כולל חופשת הקיץ.
3. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם בחינת גמר יעמוד על ארבע שנים.

תנאי קבלה

המסלול מיועד לתלמידי תואר ראשון אשר השיגו במהלך לימודי שנה א' ושנה ב' ממוצע כולל של 90 לפחות. בשנה ב' ללימודי הבוגר יתאפשר לתלמיד ללמוד תוכנית רחבה יותר כפי שפורט לעיל. על התלמיד לכתוב לפחות עבודה סמינריונית אחת אשר בה יקבל ציון 90

לפחות. במהלך שנה ג' ללימודי התואר הראשון חייב התלמיד לסיים את כל חובות השמיעה שלו לתואר. התלמיד יכול להתקבל ללימודי התואר השני בשנה ד' ללימודיו במעמד של תלמיד "על תנאי" במידה ונותרה לו רק חובת הגשת עבודות בב"א. על התלמיד להגיש את אישור הזכאות לתואר הראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני כתנאי להמשך לימודיו לתואר שני בסמסטר ב'. במהלך שנה ד' ללימודיו על התלמיד להשלים את מכסת הקורסים הנדרשת ע"י החוג.

קבלה למסלול מואץ טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

מעמד תלמיד מ"א מן המניין יושג רק על ידי השלמת כל החובות לתואר הראשון ולא יאוחר מתום שנה ג' ללימודי תואר בוגר (תלמיד המסלול הדו-חוגי, חייב להציג אישור על סיום חובותיו לתואר ראשון גם מחוגו השני).

הנחיות לכתיבת תיזה

1. על התלמיד להגיש הצעת תיזה ולקבל את אישור הועדה החוגית לתואר שני להצעה עד תום שנה ד', ולא יאוחר מתחילת שנת הלימודים עוקבת.
2. השנה החמשית תוקדש לכתיבת התיזה.
3. עבודת התיזה תוגש לשיפוט בתום השנה החמישית, כולל חופשת הקיץ.
4. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ יעמוד על 5 שנים.

הסדרים כספיים

הטבות כספיות ושכר לימוד – ראה תקנון שכר לימוד ותקנון הרשות ללימודים מתקדמים.

תארים

עם השלמת מייכתס הלימודים לתואר הראשון במסלול החד-חוגי או הדו-חוגי, יקבל הלומד בתוכנית תואר "בוגר" כמקובל באוניברסיטה. עם השלמת החובות לתואר השני, כולל כתיבת עבודת הגמר המחקרית, יהיה הלומד בתוכנית זכאי לקבלת תואר "מוסמך האוניברסיטה" בחוג למקרא.

סדר הלימודים

תואר שני – "המקרא ועולמו"

המטרה

מטרת הלימודים להרחיב ולהעמיק את ידיעותיהם של הסטודנטים במקרא ובהיסטוריה של עם ישראל ושל שכניו בתקופת המקרא. התוכנית מיועדת בראש ובראשונה לענות על הצרכים של ציבור המורים למקרא בבתי הספר התיכוניים המתמודדים עם הוראת המקרא ותולדות עם ישראל בתקופת המקרא, אך היא תהיה פתוחה גם לסטודנטים אחרים המבקשים להרחיב את ידיעותיהם בתולדות עם ישראל

בעת העתיקה ובתרבויות המזרח הקדום. הקורסים שיוצעו במסגרת התוכנית יקיפו תחומים שונים בחקר המקרא ועולמו, ויתמקדו בנושאים המהווים חלק מתוכנית הלימודים בבתי

הספר.

סדר הלימודים

הסטודנטים ילמדו תשעה קורסים שנתיים בני שתיים כל אחד (36 ש"ס), מהם ארבעה קורסים במקרא (16 ש"ס), ארבעה קורסים בהיסטוריה של עם ישראל בתקופת המקרא (16 ש"ס), וקורס אחד משותף לשני התחומים או לחלופין קורס נוסף מאחד משני התחומים (4 ש"ס). הלימודים יימשכו שנתיים ויתקיימו במשך יום לימודים אחד בשבוע – יום ב'. התוכנית קיימת רק במסגרת מסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית).

תנאי קבלה

יתקבלו בוגרי אוניברסיטה ישראלית בחוגים למקרא או בחוגים ההיסטוריים או בחוגים של מדעי היהדות שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות בכל אחד משני החוגים. בוגרי חוגים אחרים או בעלי תואר B.Ed. שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות, יוכלו להתקבל לתוכנית רק לאחר שימלאו אחר תנאי קבלה אישיים שייקבעו על-ידי החוג.

חובות הלימוד

התלמידים יכתבו שלוש עבודות סמינריוניות (לפחות אחת מהן בתחום מקרא ולפחות אחת בתחום היסטוריה של עם ישראל בתקופת המקרא). בכל אחד מששת הקורסים הנותרים יעמדו התלמידים במטלות שייקבעו על ידי המורה. כמו כן יחויבו כל התלמידים להבחן בבחינת גמר (שתהיה משותפת לתחום מקרא ולתחום היסטוריה של עם ישראל בתקופת המקרא). ציון עובר בבחינת הגמר הוא לפחות 76.

שקלול הציונים

30% סמינריונים (10% לכל אחד).
40% קורסים אחרים.
30% בחינת גמר.

תנאי קבלה

יתקבלו בוגרי אוניברסיטה ישראלית בחוגים למקרא או בחוגים ההיסטוריים שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות בכל אחד משני החוגים. בוגרי חוגים אחרים או בעלי תואר B.Ed. שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות, יוכלו להתקבל לתוכנית רק לאחר שימלאו אחר תנאי קבלה אישיים/השלמות שייקבעו על-ידי ראש החוג וועדת המ.א.

חובות הלימוד

התלמיד יכתוב שלוש עבודות סמינריוניות בשאר הקורסים, התלמיד ייבחן או יגיש רפראט בכתב. כמו כן יחוייב כל תלמיד להבחן בבחינות הגמר.

שקלול הציונים

שקלול הציונים יעשה כדלהלן:

- 30% – סמינריונים (10% לכל אחד).
- 40% – קורסים אחרים.
- 30% – בחינת גמר.

המקרא בראי הארכיאולוגיה/הארכיאולוגיה בראי המקרא:

(תכנית משותפת לחוגים למקרא ולארכיאולוגיה)
התכנית קיימת במסגרת מסלול א' ומסלול ב'.

מסלול א': תכנית הלימודים כוללת 32 ש"ס, מחציתם מהחוג למקרא ומחציתם מהחוג לארכיאולוגיה. בנוסף לכך התלמיד ילמד שפה עתיקה ושפה מודרנית (נוסף לאנגלית). התלמיד יכתוב שתי עבודות סמינריוניות, אחת בכל חוג. התוכנית היא אישית ותבנה בהנחיית היועצים לתואר השני בשני החוגים לפי תחומי העניין של התלמיד. התלמיד יכתוב עבודת גמר בנושא משותף לשני החוגים בהדרכת שני חוקרים – האחד מהחוג למקרא והאחר מהחוג לארכיאולוגיה

מסלול ב': תכנית הלימודים כוללת 36 ש"ס, מחציתם מהחוג למקרא ומחציתם מהחוג לארכיאולוגיה. במסגרת זו התלמיד יכתוב שלוש עבודות סמינריוניות, שתיים בחוג אחד ועוד אחת בחוג השני (לפי בחירתו). הלימודים יסתיימו בבחינת גמר. התוכנית היא אישית ותבנה לכל תלמיד לפי תחומי העניין/ההתמחות שלו.

סדרי הרשמה

הסטודנט יוכל להרשם לאחד משני החוגים: החוג למקרא או ארכיאולוגיה.

תעודת הסיום

הסטודנט שיסיים בהצלחה את לימודיו יקבל תואר מ"א בחוג שבו הוא נרשם לתכנית הלימודים.

ימי עיון, מלגות וסיוורים

1. מדי שנה מארגן החוג שני ימי עיון במקרא, יום אחד בחנוכה ויום אחד בל"ג בעומר. ביום העיון בל"ג בעומר מחלק החוג מלגות עידוד והצטיינות לתלמידיו.
2. מדי שנה יארגן החוג סיור באתרים ארכיאולוגיים שהממצא בהם נוסך אור על הכתוב המקראי.
3. השתתפות התלמיד ב-5 פעילויות כנ"ל (ימי עיון ו/או סיוורים) במהלך שנות לימודיו לקראת התואר, תזכה את התלמיד ב-2 ש"ס בתוכנית הלימודים.
פרטים והרשמה אצל מרכזת החוג.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.) יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: פרופ' גרשון גליל

תנאי קבלה

רשאי להגיש את מועמדו כתלמיד לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ"א) במקרא ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, שהשיג לפחות ציון "טוב" (80) בלימודיו לתואר שני וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת הגמר.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

1) תלמיד מחקר שלב א' (לא יעלה על 12 חודשים)

2) תלמיד מחקר שלב ב'

תלמיד שאושרה לו הרשמה לאחר שעמד בתנאי הקבלה, ואחד ממורי החוג הסכים להנחות את עבודתו – יעסוק בשלב א' בהכנתה של הצעת מחקר מפורטת.

הצעת מחקר תוגש בחתימת המנחים לוועדת הדוקטורט של החוג.

אם תאושר ההצעה על ידי כל הגורמים יעבור הסטודנט למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'. תוכנית לימודיו של הסטודנט תיבנה באופן אינדיבידואלי, לפי הנחיות המדריך ובאישור ועדת הד"ר החוגית, בהתאם לנושא המחקר. כל סטודנט יהיה מחויב להשתתף בסמינר מחקר מתודולוגי. סטודנט אשר עדיין לא השתתף בשיעור "ארמית מקראית" מחויב לעשות כן במסגרת לימודיו לתואר שלישי.

הוועדה רשאית להטיל על הסטודנט חובת בחינה (בכתב או בעל פה) בשיעורים שהסטודנט נדרש להשתתף בהם.

עם סיום עבודת המחקר, יגיש הסטודנט את עבודתו המודפסת, בחתימת המנחים, לאישור יו"ר ועדת הדוקטורט. לאחר שתערך בדיקה, כי אכן סיים את כל חובותיו כנדרש על פי התקנון, תמליץ ועדת הד"ר על מינוי שופטים.

ספרות עברית והשוואתית
חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)
חוג לימודים למ"א
ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה
ראש החוג: פרופ' גבריאל צורן

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' רוברט אלבו, פרופ' ניצה בן-דב, פרופ' חיה בר-יצחק, פרופ' יואל הופמן (אמריטוס), פרופ' יוסף טובי (אמריטוס), פרופ' א"ב יהושע (אמריטוס), פרופ' צפורה כגן (אמריטוס), פרופ' ראובן שהם (אמריטוס), פרופ' עליזה שנהר (חל"ת).

פרופ' חבר: פרופ' לאה הדומי (אמריטוס), פרופ' מאיר ויזלטיר (אמריטוס), פרופ' שלוט ורדי (אמריטוס), פרופ' נתן זך (אמריטוס), פרופ' דניס סובולב, פרופ' רונית מטלון, פרופ' אברהם עוז, פרופ' בלומה פינקלשטיין (אמריטוס), פרופ' גבריאל צורן, פרופ' טוביה ריבנר (אמריטוס), פרופ' חיה שחם.

מרצה בכיר: ד"ר שחר ברם, ד"ר ישראל המאירי, ד"ר רפי וייכרט*, ד"ר ורד לב כנען, ד"ר יוסף מילמן (אמריטוס), ד"ר רות עמר, ד"ר לריסה פיאלקובה, ד"ר אריה פילובסקי (אמריטוס), ד"ר ולדימיר פפרני.

מרצה: ד"ר יוליה מטבייב, ד"ר רותי ראופמן, ד"ר דינה שטיין, ד"ר הדי שייט.

עמית הוראה: ד"ר אילת אטינגר, ד"ר אראלה בריפמן, ד"ר צפי זבה-אלרן, ד"ר אסתר יוהס, ד"ר חיה מילוא, ד"ר רחל צורן, ד"ר אילת שמיר.

עוזר הוראה: טרם נקבע.

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' מיכל ליבסטר**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-12:00

טלפון: 04-8249564

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

כללי

1. בחוג שתי מגמות לימוד: א. ספרות עברית; ב. ספרות השוואתית.
2. תלמיד יכול ללמוד בכל אחת מן המגמות בנפרד בתוספת חוג נוסף או לשלבן למסגרת חד-חוגית משנה ב'.

מטרת הלימודים

- א. להקנות לתלמידים יסודות של ידע הספרות, יכולת ניתוח ודרכי גישה ליוצרים וליצירות המופת בספרות העברית ובספרות העולם לדורותיהן; להורות זיקות גומלין בין יצירות אלו לבין עצמן ובין לבין יצירות הספרות בנות זמננו, העברית והעולמית; להקנות יסודות של תורת הספרות והתרבות, לפתח גישה לז'אנרים, זרמים ותקופות בתולדות הספרות.
- ב. להקנות לתלמידים כלים נאותים לביקורת ושיפוט של יצירות ותופעות ספרותיות למיניהן; לטפח בהם תודעת הזיקה הרצויה בין השכלה רחבה בספרות לבין ביקורת הספרות ומחקרה, לעודד את קריאתם העצמית ואת התעניינותם במתרחש בספרות ההווה.

תנאי קבלה

1. עמידה בתנאי הקבלה של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. לתלמידים שלא סיימו בית-ספר תיכון עברי:
  - א. עמידה בבחינת יע"ל ברמה הנדרשת בחוג (125)
  - ב. בחינת כניסה חוגית

המגמה לספרות עברית

1. ספרות המדרש, האגדה והספרות העממית:

1. במדור הספרות העממית נלמדות יצירות מן הספרות העממית לדורותיה. נבחנת הפואטיקה של הספרות העממית והסוגות השונות כמו המיתוס, האגדה, המעשיה ועוד. כמו כן, נידונות גישות מחקר שונות כמו הגישה השוואתית, הגישה הפורמליסטית, הגישה הסטרוקטורליסטית ועוד.
- במדור האגדה נלמדות היצירות הספרותיות של תקופת חז"ל, מן המאות הראשונות לספירה. אלה כוללות קטעי פרשנות קדומה למקרא (המדרש), וכן סיפורים, משלים ודברי חכמה (האגדה) שנדרשו ונלמדו בבית הכנסת ובבית המדרש. מטרת הלימודים במדור היא להקנות לתלמידים את הכרת צורותיה ותכניה של ספרות זו, תוך הערכה של מקומה בתהליכים היסטוריים, ספרותיים ומחשבתיים של תרבות עם ישראל "בעת העתיקה".

2. ספרות ימי הביניים:

מדור ימי הביניים כולל את הספרות העברית שנוצרה בספרד ובארצות המזרח על רקע התרבויות שבקרבתן היא פעלה.

הקורסים עוסקים בז'אנרים השונים, ביוצרים המרכזיים ובזיקות שבין הספרות למציאות החברתית וההיסטורית.

3. הספרות העברית החדשה:

במדור הספרות העברית החדשה נכללות יצירות שנכתבו החל משלהי המאה התשע-עשרה ועד ימינו. מדובר בספרות שנכתבה תחילה באירופה ואחר-כך בארץ, ספרות אשר מצד אחד ליוותה בשירה, בפרוזה ובדרמה לסוגיהן את תהליך התחייה הלאומית, ומן הצד האחר נתנה ביטוי ללבטי הנפש של היחיד.

המגמה לספרות השוואתית

עניינה של מגמה זו הוא לעסוק בספרות באשר היא, ולהבין אותה באופן שיטתי, מעבר לגבולות לשוניים ולאומיים, כתחום שניתן לזהות בו חוקים מובהקים משל עצמו.

אל הספרות מנקודת ראות זו נבקש להיכנס מחמישה פתחים:

1. הפתח ההיסטורי כאן נבקש לחקור פרקים מרכזיים בתולדות ספרות המערב, נכיר יצירות ספציפיות בהקשרן ההיסטורי, זרמים מרכזיים בתולדות הספרות, מוקדים של השפעה חיקוי גומלין בין ספרויות לאומיות, תקופות ויצירות ספציפיות.

2. הפתח הסוגי כאן נבחן את הסוגים הספרותיים, השירה, הסיפור והדרמה וסוגי המשנה שלהם כגון רומן, טרגדיה, אפוס וכו', ונבקש להכירם, הן כמערכות שיטתיות, והן כמערכות היסטוריות, דינאמיות ומתפתחות.

3. הפתח התיאורטי לאורך כל תולדות הספרות וגילוייה השונים, הלשוניים והסוגיים, היא מלווה גם בעיונים הגותיים, הצהרות פואטיות, ביקורתיות ואסתטיות. תחום זה התפתח לקראת תיאוריה עצמית, המקיפה תחומי עיון שונים ומתפלגת לזרמים ולגישות, המכוונים, כל אחד על פי דרכו, להציע כלים מחשבתיים תיאורטיים ומחקריים לשם ניתוח והבנה של תופעות ספרותיות מכל הסוגים

4. הפתח התרבותי הספרות היא תחום תרבותי העומד בזיקה דינאמית לתחומי תרבות אחרים, היא מקיימת יחסים מסועפים עם האומנויות האחרות, כגון ציור, פיסול, מוסיקה; עם שדות תרבותיים אחרים, כגון פילוסופיה, מדעים, דתות; עם מערכות חברתיות, כגון פוליטיקה ומשפט; ועם מכלול הפעילות והיצירה בתחומי הפולקלור והתקשורת.

5. הפתח העברי בהיות המגמה חלק מחוג שעניינו בספרות עברית, בדרך הטבע יוקצה מקום מיוחד לספרות העברית וללשון העברית במסגרת כלל הדיונים בתולדות הספרות, סוגיה ומעמדה התרבותי. תשומת לב מיוחדת תוקדש למגעייה של הספרות העברית עם ספרויות אחרות, וכן לתחומים הגובלים בתרבות ובלשון העברית, כגון ספרות יידיש.

תוכנית הלימודים לתואר הראשון תציע קורסים הנוגעים בכל דרכי הכניסה האלה, ומגמת הלימודים היא להקנות לתלמיד היכרות בסיסית עם תחומה של הספרות, שתביא בחשבון את כל הפתחים הללו.

המסלול הדו-חוגי – ספרות עברית

משך הלימודים 3 שנים ובמהלך חייב התלמיד להשלים מכסה של 60 נקודות כדלהלן:

שיעורי חובה

מבוא לפרוזה	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לשירה	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לדרמה ולתיאטרון	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לספרות עממית	4 שש"ס	4 נ'
מבוא למדרש ואגדה	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לשירה העברית בימי הביניים	4 שש"ס	4 נ'
הדרכה ביבליוגרפיה	2 שש"ס	0 נ'
תחנות בספרות העברית החדשה (בשנה ב')	4 שש"ס	4 נ'
גישות ומושגי יסוד בתיאוריה הספרותית במאה ה-20		
(בשנה ב' או ג')	4 שש"ס	4 נ'

שיעורי בחירה

שיעורי בחירה בדרג 1 או 2 מהמגמה לספרות עברית	8 שש"ס	8 נ'
שיעור בחירה בדרג 1 או 2 מהמגמה לספרות השוואתית	8 שש"ס	8 נ'
שיעור בחירה מחוץ לחוג מתוך רשימת "דרך הרוח"	4 שש"ס	4 נ'

2 סמינריונים במגמה לספרות עברית:

אחד בספרות עברית חדשה,	8 שש"ס	8 נ'
והשני במדרש ואגדה או בספרות עממית או בימה"ב		
תנאי קדם לסמינריון: שמיעת קורס מבוא במדור.		

המסלול החד-חוגי ספרות עברית

למסלול החד-חוגי יתקבלו תלמידים בשנה השנייה ללימודיהם בחוג לספרות עברית והשוואתית, שסיימו לימודיהם בשנה א' בממוצע 80 לפחות. תלמיד הבוחר במסלול זה יתקבל אך ורק אם הוא עמד בכל תנאי המעבר בסוף שנה א', ולמד קורסים בהיקף של 8 נ' לפחות בחוג השני (נקודות אלו יאושרו כלימודי מיקבץ).

על התלמיד ללמוד מכסה של 120 נקודות כדלקמן:

קורסים במגמה לספרות עברית בהיקף של	60 נ'
קורסים במגמה לספרות השוואתית בהיקף של	40 נ'
שיעורים מתוך מקבצים	20 נ'
סה"כ	120 נ'

תוספת השעות במסלול החד-חוגי תתחלק לפי הפירוט הבא:

א. במגמה לספרות עברית

4 שש"ס נ' 4	1 סמינריון כתיבה
16 שש"ס נ' 16	4 קורסים לפי בחירת התלמיד מתוך תכנית המגמה
20 שש"ס נ' 20	סה"כ

ב. במגמה לספרות השוואתית

4 שש"ס נ' 4	1 סמינריון כתיבה
16 שש"ס נ' 16	4 קורסים לפי בחירת התלמיד מתוך תכנית המגמה
20 שש"ס נ' 20	סה"כ

ג. במיקבצים

על התלמיד להירשם למקבץ אחד או שניים בהיקף של 20 נ'. התלמיד רשאי לבחור את הקורסים מבין המקבצים הבאים: המקבץ לפולקלור, המקבץ לדרמה או מקבץ אחר שיאושר ע"י יועץ החוג.

תנאי המעבר ובחינות – כמו במסלול הדו-חוגי.

עבודות סמינריוניות

התלמיד יכתוב שלוש עבודות סמינריוניות במגמה לספרות עברית (אחת בכל מדור). בנוסף לכך יגיש התלמיד עבודה סמינריונית רביעית במגמה לספרות השוואתית. **התלמיד לא יכתוב שתי עבודות סמינריוניות אצל אותו מרצה.**

המגמה לספרות השוואתית

תחומי הלימודים

א. הדרמה; ב. הפרוזה; ג. השירה; ד. לימודים במגמה לספרות עברית.

המסלול הדו-חוגי

משך הלימודים 3 שנים ובמהלכן חייב התלמיד להשלים מכסה של 60 נקודות כדלהלן:

שיעורי חובה

4 שש"ס נ' 4	מבוא לפרוזה
4 שש"ס נ' 4	מבוא לדרמה ולתיאטרון
4 שש"ס נ' 4	מבוא לשירה
2 שש"ס נ' 0	הדרכה ביבליוגרפית
8 שש"ס נ' 8	זרמים מרכזיים בספרות המערב
	גישות ומושגי יסוד בתיאוריה הספרותית
4 שש"ס נ' 4	במאה ה-20 (בשנה ב' או ג')

שיעורי בחירה

שיעורים מרשימת הקורסים בדרג 1 או 2 מהמגמה לספרות השוואתית 16 שש"ס	16 נ'
שיעור מרשימת הקורסים בדרג 1 או 2 מהמגמה לספרות עברית	8 שש"ס
שיעורי בחירה מחוץ לחוג מתוך רשימה "דרך הרוח"	4 שש"ס
2 סמינריונים במגמה לספרות השוואתית בשני תחומים שונים	8 שש"ס

תנאי קדם לסמינריון: שמיעת קורס מבוא בתחום.

המסלול החד-חוגי ספרות השוואתית

תנאי הקבלה: ראה המגמה לספרות עברית.

על התלמיד ללמוד מכסה של 120 נקודות כדלקמן:

קורסים במגמה לספרות השוואתית	60 נ'
קורסים במגמה לספרות עברית	40 נ'
שיעורים מתוך מקבצים	20 נ'
סה"כ	120 נ'

תוספת השעות במסלול החד-חוגי תתחלק לפי הפירוט הבא:

א. במגמה לספרות השוואתית

1 סמינריון כתיבה	4 שש"ס
4 שיעורים לפי בחירת התלמיד מתוך תכנית המגמה	16 שש"ס
סה"כ	20 שש"ס

ב. במגמה לספרות עברית

1 סמינריון כתיבה	4 שש"ס
4 שיעורים לפי בחירת התלמיד מתוך תכנית המגמה	16 שש"ס
סה"כ	20 שש"ס

ג. מקבצים: ראה פירוט במגמה לספרות עברית.

תנאי מעבר, עבודות ובחינות (בשתי המגמות).

1. תנאי לגשת לבחינה או להגשת עבודה – נוכחות של 80% לפחות בשיעורים (תנאי כלל אוניברסיטאי).

2. מעבר מדרג 1 לדרג 2

א. המעבר מדרג 1 לדרג 2 אינו חייב להיות בו זמנית בכל המדורים. התלמידים יתקבלו ללימודים בדרג 3 לאחר שהשלימו את המבוא (או המבואות) באותו מדור.

ב. יש להשלים שני שיעורי חובה לפחות ולא פחות מ-12 שש"ס בסה"כ ובממוצע שנתי 60. ציון מיינום במבואות פרוזה ושירה הינו 60.

הערה: תלמיד שיכשל פעמיים בשיעור חובה לא יוכל להמשיך לימודיו בחוג.

3. הגשת עבודות סמינריוניות:

תלמיד חייב לכתוב שתי עבודות סמינריוניות, להוציא המסלול החד חוגי, שבו התלמיד חייב לכתוב ארבע עבודות סמינריוניות. תלמידים במגמה לספרות עברית יכתבו עבודה סמינריונית אחת במדור הספרות העברית החדשה, והשניה במדור ספרות האגדה והספרות העממית או במדור ימה"ב. תלמידים במגמה לספרות השוואתית יכתבו שתי עבודות סמינריוניות בשני תחומים נפרדים מתחומי הלימוד במגמה. תלמידים במסלול החד-חוגי יכתבו 3 עבודות סמינריוניות במגמה הראשית ועבודה סמינריונית אחת במגמה המשנית.

מועד הגשת עבודות סמינריוניות: תלמידים שלמדו בסמסטר א' יגישו את העבודה עד סוף סמסטר ב', ואלו שלמדו בסמסטר ב' יגישו את העבודה עד סוף חופשת הקיץ.

הערה: לא ניתן להגיש שתי עבודות אצל אותו מרצה.

שקלול הציון הסופי:

25% ממוצע ציוני הסמינריונים.

75% ממוצע ציוני השיעורים.

המקבץ ללימודי הדרמה

מטרות המקבץ: להפגיש את התלמיד עם תולדות הדרמה והתיאטרון, עם מרכיבי המדיום, אמצעיו ותחומי מפגשיו עם דיסציפלינות אחרות (ויזואליות, אקוסטיות ולשוניות), ולהעניק לו כלים להתמודדות עם אמנות זו. המיקבץ אינו מיועד להכשרה מעשית במקצועות התיאטרון.

המקבץ בפולקלור

מטרות המקבץ: להקנות לתלמידים ידיעה והבנה בתחומים השונים של הפולקלור היהודי וההשוואתי – תרבות עממית, ספרות עממית, אמונות ומנהגים, אתנולוגיה, אתנוגרפיה ועוד. ליצור מפגש אינטרדיסציפלינרי בין תחומי הדעת השונים – ספרות, אמנות, היסטוריה, אנתרופולוגיה, חינוך ועוד. להכשיר תלמידים לעבודת שדה בתחום.

מבנה הלימודים: התלמיד יצבור 20 נקודות זכות כדלקמן:

מבוא לספרות עממית	4 נ'
שיעורי בחירה במקבץ לפולקלור	12 נ'
סמינריון	4 נ'

תעודת הוראה

תלמידי החוג לספרות עברית והשוואתית יכולים ללמוד לתעודת הוראה:

1. בספרות – מיועד לתלמידים העתידיים להורות ספרות במגזר היהודי. מידע על ההשלמות הנדרשות ניתן לקרוא בדפי המידע של החוג ללמידה, הוראה והדרכה. ניתן לשלב את ההשלמות במסגרת הב"א. הציון הנדרש בכל שיעור השלמה הוא 75 לפחות.
2. בעברית כשפה שנייה - מיועד לתלמידים העתידיים ללמד עברית במגזר הערבי. מידע על השלמות ניתן לקרוא בדפי המידע של החוג ללמידה, הוראה והדרכה. הציון הנדרש בכל שיעור השלמה הוא 75 לפחות.

הערה: התלמידים שבהם מדובר בסעיף 2 לעיל חייבים לקבל ציון של 125 בבחינת יע"ל.

פרטים בחוג ללמידה, הדרכה והוראה בטל. 8240890

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים: פרופ' זניס סובולב

הלימודים בחוג לספרות עברית והשוואתית מתקיימים בשתי מגמות לימודים: המגמה לספרות עברית והמגמה לספרות השוואתית.

כמו כן כוללים הלימודים תכנית בכתובה יוצרת; תכנית בתרבות ישראל; ספרות, מחשבה והסטוריה; תכנית בעריכה ספרותית ותרגום ותכנית אישית בספרות ולימודי תרבות.

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני מהווים המשך ללימודי התואר הראשון, ומטרתם להרחיב ולהעמיק את ידיעותיו של התלמיד בחקר הספרות העברית לדורותיה, ובקשרים שבין ספרויות שונות. מטרת הלימודים במסגרת התכנית לכתובה יוצרת היא לשכלל את יכולת הכתיבה האישית ואת המודעות לקשר שבין יצירה ומחקר.

מבנה הלימודים

קיימים שני מסלולי לימוד:

מסלול א' – לימודים בהיקף של 32 שש"ס: 28 שש"ס בלימודי החוג ו-4 שש"ס בלימודי בחירה מתוך החוג או מחוצה לו. בנוסף לכך חייב התלמיד 8 שש"ס שפה זרה ברמת מתקדמים ולימודי השלמה לפי הנדרש. במסלול זה התלמיד מחוייב לכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב' – לימודים בהיקף של 40 שש"ס: 28 שש"ס בלימודי החוג ו-12 שש"ס שעורי בחירה מתוך החוג ומחוצה לו. בנוסף לכך חייב התלמיד בלימודי השלמה לפי הנדרש. במסלול זה התלמיד מחוייב להיבחן בבחינת גמר בכתב ובע"פ, פירוט בהמשך. **תכנית הלימודים בכתביה יוצרת** – לימודים בהיקף 44 שש"ס, פירוט בהמשך. **תכנית הלימודים בעריכה ספרותית ותרגום** – לימודים בהיקף 44 שש"ס, פירוט בהמשך.

תנאי הקבלה

לצורך ההרשמה קיימת הבחנה בין: א. קבלה כתלמיד מן המניין. ב. קבלה כתלמיד על תנאי.

תלמיד במעמד "מן המניין":

1. מועמד המבקש להרשם ללימודי התואר השני חייב למלא אחר התנאים הבאים:
  - הינו בעל תואר ראשון בספרות עברית או השוואתית או חוג ספרותי כלשהו, ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון משוקלל של 76 לפחות, בכל אחד מחוגי הלימוד שלו לתואר ראשון.
  - הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים.
  - מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.
2. מועמד שברשותו אישור זכאות לתואר ראשון בציון סופי התואם את תנאי הקבלה, אולם נדרש לקורסי השלמה בחוג בהיקף של עד 8 שש"ס, יוכל להתקבל כתלמיד מן המניין, אישור הזכאות למ"א של תלמיד זה יותנה במילוי קורסי ההשלמה.

תלמיד במעמד "על תנאי":

1. תלמיד שלמד במסלול דר-חוגי או חד-חוגי בחוג לספרות עברית או השוואתית או חוג ספרותי אחר, ולא סיים את כל חובותיו, רשאי להרשם ללימודי תואר שני כתלמיד על תנאי בתנאים הבאים:
  - התלמיד סיים את את כל חובות השמיעה במסלול הדו/חד-חוגי לתואר בוגר.
  - היקף הקורסים בהם אין עדיין ציון סופי, מאפשר להשלים במשך סמסטר החורף של שנת הלימודים הראשונה לתואר שני.
  - לתלמיד נותרה לכל היותר הגשה של עבודה סמינריונית אחת בחוג אותו הוא ממשך ללימודי תואר שני.
  - התלמיד המציא גליון ציונים מעודכן ומפורט.
  - התלמיד הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים.
  - לאחר סיום כל החובות לתואר בוגר, ממוצע הציונים חייב למלא אחר דרישות האוניברסיטה והחוג לקבלה ללימודי תואר שני.
2. מועמד שברשותו אישור זכאות לתואר ראשון שלא בחוג ספרותי, בציון סופי התואם את תנאי הקבלה, ושנדרש לקורסי השלמה בהיקף עד 8 שש"ס, יוכל להתקבל כתלמיד

"על תנאי". תלמיד זה יהא חייב לסיים את קורסי ההשלמה עד סוף שנת הלימודים הראשונה לתואר על מנת לעבור למעמד של תלמיד מן המניין.

תלמיד השלמות לקראת הצגת מועמדות לקראת תואר שני

מועמד שאינו עומד בקריטריונים החוגיים לקבלה לתואר שני, או שנדרש לתכנית השלמות מעבר ל-8 ש"ס יוכל, בהמלצת הועדה החוגית ללימודים מתקדמים, להתקבל ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדותו לתואר שני. במקרה כזה, מעמדו של התלמיד הוא כשל תלמיד לתואר בוגר. עם סיום ההשלמות, כנדרש, יירשם מחדש ויציג מועמדותו ללימודי התואר השני. תלמידים אלה אינם מטופלים על ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

בדיקה בעברית

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי החוג (יע"ל 125) כתנאי לקבלתו ללימודים.

המגמה לספרות עברית: מסלול א'

הקבלה למסלול א' מותנית באישור מיוחד של יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים. תכנית הלימודים מורכבת ממדורים, קורס כללי, שעורי בחירה ולימודי עזר.

השיעורים מלימודי החוג חייבים להיות בדרג 4.

בתכנית שלושה מדורים: ספרות המדרש, האגדה והספרות העממית; ספרות ימי-הביניים; הספרות העברית החדשה.

מבנה הלימודים

מדור ראשון	3 יחידות לימוד של 4 ש"ס	12 ש"ס
מדור שני	2 יחידות לימוד של 4 ש"ס	8 ש"ס
מדור שלישי	1 יחידת לימוד של 4 ש"ס	4 ש"ס
קורס במתודולוגיה ותיאוריה		4 ש"ס
סה"כ		28 ש"ס

לימודי בחירה מלימודי המ"א בחוג, או מחוץ לחוג מדרג 3 ומעלה 4 ש"ס
סה"כ בתכנית 32 ש"ס

עבודות סמינריוניות

הסטודנט חייב להגיש עבודה סמינריונית בכל אחד משני המדורים הראשונים (שתי עבודות סמינריוניות בסה"כ) ועבודת רפרט בכל אחד מן הקורסים האחרים.

לימודי עזר

8 שש"ס

שפה זרה שניה ברמת מתקדמים

חובות כלליות

סמינר מחלקתי (6 מפגשים במהלך הלימודים)

פורום

הערה: לימודי השפה הזרה אינם נכללים בשקלול הציונים לתואר.

המגמה לספרות עברית: מסלול ב'

תכנית הלימודים מורכבת ממדורים, קורס כללי, שיעורי בחירה ולימודי עזר.

השיעורים מלימודי החוג חייבים להיות בדרג 4.

בתכנית שלושה מדורים: ספרות המדרש, האגדה והספרות העממית; ספרות ימי הביניים; הספרות העברית החדשה.

מבנה הלימודים

12 שש"ס

מדור ראשון

8 שש"ס

מדור שני

4 שש"ס

מדור שלישי

4 שש"ס

קורס במתודולוגיה ותיאוריה

12 שש"ס

לימודי בחירה מלימודי המ"א בחוג, או מחוץ לחוג מדרג 3 ומעלה

40 שש"ס

סה"כ

מעבודות סמינריוניות

על התלמיד להגיש שלוש עבודות סמינריוניות בכל אחד ממדורי הלימודים.

חובות כלליות

סמינר מחלקתי (6 מפגשים חובה במהלך שנות הלימוד)

פורום

הערה: הזכאות לתואר מוסמך במסלול ב' אינה מאפשרת לימודים ישירים לקראת תואר שלישי.

המגמה לספרות השוואתית: מסלול א'

הקבלה למסלול א' מותנית באישור מיוחד של יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים. תכנית הלימודים מורכבת מקורסים בספרות עברית, קורס כללי, שיעורי העשרה ולימודי עזר.

הקורסים מלימודי החוג חייבים להיות מדרג 4.

מבנה הלימודים

4	קורסים של 4 שש"ס בספרות השוואתית	16 שש"ס
2	קורסים של 4 שש"ס בספרות עברית	8 שש"ס
	קורס במתודולוגיה ותיאוריה	4 שש"ס
	לימודי בחירה מלימודי המ"א בחוג, או מחוץ לחוג מדרג 3 ומעלה	4 שש"ס
	סה"כ	32 שש"ס

לימודי עזר

8 שש"ס	שפה זרה שניה ברמת מתקדמים
--------	---------------------------

חובות כלליות

סמינר מחלקתי (6 מפגשים במהלך שנות הלימוד)
פרורם

הערה: לימודי השפה הזרה אינם נכללים בשקלול הציונים.

המגמה לספרות השוואתית: מסלול ב'

כל הקורסים על-פי המודל של מסלול א'. בתוספת של עוד 12 שש"ס בלימודי בחירה. באחד מקורסי הבחירה יגיש הסטודנט עבודה סמינריונית. המתמחים במסלול ב' פטורים מלימודי שפה זרה שניה.

הזכאות לתואר מוסמך במסלול ב' אינה מאפשרת לימודים ישירים לקראת תואר שלישי.

שיקלול הציונים

מסלול א'

40%	עבודות גמר מחקרית (תיזה)
30%	2 עבודות סמינריוניות
30%	ציוני קורסים שאינם סמינריון כתיבה

מסלול ב'

20%	בחינת גמר
45%	3 עבודות סמינריוניות
35%	ציוני קורסים שאינם סמינריון כתיבה

מסלול אישי

מטרתו של מסלול זה לאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות ומחייב לימוד קורסים מחוגים ופקולטות שונות. במסלול זה התלמיד מחוייב במכסת שעות כמו במסלול א' למ"א ובכתיבת עבודת גמר מחקרית. תכנית הלימודים תיבנה ע"י מנחה עבודת הגמר המחקרית ותקבל אישור יו"ר הוועדה החוגית והדיקן ללימודים מתקדמים.

תוכנית במסלול אישי בספרות ולימודי תרבות

הספרות היא תחום תרבותי העומד בזיקה לתחומי תרבות אחרים. הספרות מקיימת יחסים עם האמנויות האחרות, עם שדות תרבות אחרים ועם מערכות חברתיות התוכנית האישית תאפשר למעוניינים בכך לשלב בין לימוד ספרות ללימודי תרבות כמכלול. בהיותה תוכנית אישית, תורכב המערכת משעורים מן החוג לספרות (בעיקר אלה העוסקים בזיקה בין הספרות לתרבות) ומשעורים בחקר התרבות מחוגים אחרים. הרכבת התוכנית ואישורה יעשו עם יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים.

שיקולל הציונים

עבודות גמר מחקרית – תיזה	40%
2 עבודות סמינריוניות	30%
ציונים בקורסים האחרים	30%

תוכנית לתואר שני בכתיבה יוצרת

תאור התוכנית

התוכנית לכתיבה יוצרת מיועדת לתלמידים המעוניינים להרחיב את השכלתם האקדמית ולשפר את יכולת הכתיבה היצירתית. מטרת התוכנית להקנות מיומנויות כתיבה ולשפרן, לפתח חשיבה יצירתית וקריאה ביקורתית, לעורר רגישות כלפי השפה ולסייע ביצירה באמצעות המדיום הלשוני. התכנית מציעה התנסות בסדנאות יצירה בתחומים מגוונים: שירה, פרוזה, מחזאות ותרגום.

תנאי קבלה

1. יתקבלו תלמידים העומדים בקריטריון הקבלה לתואר שני כרשום לעיל.
2. הגשת כתב-יד באחד התחומים שבהם נערכות סדנאות היצירה, בהיקף של 3-4 עמ', שייבחן על-ידי ועדת קבלה.
3. ראיון קבלה.
4. תלמידים שהתואר הראשון שלהם אינו בספרות יחוייבו בהשלמות כנדרש בחוג. תלמידים אלה יוכלו להתחיל לימודיהם בתוכנית, וללמוד בקורסי השלמה במהלך השנה הראשונה ללימודים.

מבנה הלימודים

במהלך 2 שנות הלימוד ילמדו התלמידים קורסים לפי הפירוט הבא:

12 שש"ס	3 סדנאות מכלל הסדנאות המוצעות בתכנית
24 שש"ס	6 שיעורים עיוניים מכלל שיעורי המוסמך
8 שש"ס	2 סדנאות נוספות או שיעורי בחירה מלימודי המוסמך
44 שש"ס	סה"כ

חובות התלמידים

1. במהלך לימודיהם יכתבו התלמידים שתי עבודות סמינריוניות עיוניות
2. במקום עבודה סמינריונית שלישית יגישו עבודת יצירה מורחבת באחת הסדנאות
3. התלמידים יגישו פרויקט סיום בתחום יצירה לבחירתם, שיתחלק לשני חלקים: יצירתי ועיוני.

שיקולול הציונים

פרויקט סיום	30%
שלוש סדנאות	25%
שתי עבודות סמינריוניות	20%
ציונים בקורסים אחרים	25%

תוכנית התמחות בעריכה ספרותית ותרגום¹

מטרת התוכנית היא להכשיר עורכים ומתרגמים לזירת הספר העברית, כלומר עריכת טקסטים עבריים ותרגום משפות מוצא שונות אל העברית. הנחת היסוד היא כי עריכה ותרגום ספרותי אינם ניתנים ללימוד כתחומי התמחות עצמאיים, אלא כחלק מהכשרה כללית בתחום הספרות והתרבות. הביטוי של הנחות אלה במבנה הלימודים הממשי הוא בכך שהתוכנית חופפת בחלקה הגדול לתוכנית לימודי המוסמך בספרות עברית והשוואתית, כאשר ייחודיותה מוקנית לה באמצעות לימודים ייעודיים בתרגום ועריכה המשולבים בה, והתלמיד יוכל על פי בחירתו להתמחות באחד משני התחומים האלה. לימודי התוכנית יתקיימו בשני מסלולים: מסלול א' שלוש שנים עם עבודת גמר מחקרית, ומסלול ב', שנתיים עם חובת הגשת פרויקט גמר.

תנאי קבלה

1. תואר ראשון בחוג ספרותי או ספרותי-לשוני כלשהו ברף הקבלה החוגי המקובל, דהיינו, ציון 76 ומעלה בכל אחד משני חוגי הלימוד.

¹ מותנה באישור רשויות האוניברסיטה

2. הקבלה לתוכנית מותנית בהצגת דוגמת עבודות קודמות שעשה המועמד (דוגמאות כתיבה יצירתית או תרגום, דוגמאות עריכה, או דוגמאות כתיבה מסאית או מחקרית), ובנוסף יידרש כל מועמד לעמוד בראיון קבלה.
3. מועמדים שיגיעו מדיסציפלינות אחרות יתקבלו רק באישור ראש התוכנית ויחויבו בלימודי השלמה על פי דרישות וועדת המ"א החוגית.

מבנה הלימודים

מסלול א'

מתודולוגיה וביקורת	4 שש"ס
שיעורים מכלל שיעורי המ"א הניתנים במסגרת החוג	20 שש"ס
שלוש סדנאות ייעודיות: (תרגום ספרותי, עריכת שירה ופרוזה)	12 שש"ס
קורסי בחירה	8 שש"ס

(במסגרת קורסי הבחירה ניתן ללמוד סדנה נוספת, סדנה מן התוכנית לכתיבה יצירתית, קורס בעריכה לשונית מן החוג ללשון עברית, קורס נוסף משיעורי המ"א בספרות או שפה זרה שנייה בדרג מתקדמים [בלימודי שפה זרה מתקדמים שקולים 8 שש"ס ל 4 שש"ס מלימודי הבחירה. לימודי שפה זרה למתחילים לא ישוקללו].)

סה"כ 44 שש"ס

עבודות סמינריוניות

התלמידים יידרשו להגיש שתי עבודות סמינריוניות, אחת בעלת אופי עיוני ואחת בעלת אופי מקצועי.

חובות גמר

התלמידים יידרשו בהכנת עבודת גמר מחקרית (תיזה). על התלמיד להגיש את הצעת התיזה עם תום השנה השנייה ללימודיו, ואת העבודה יכתוב במהלך השנה השלישית. נושא התיזה יכול להיות קשור בסוגיות עריכה ותרגום או כל נושא אחר שיאושר במסגרת החוג. בכתיבת התיזה יהיה התלמיד כפוף לחלוטין להנחיות הוועדה החוגית למ"א והרשות ללימודים מתקדמים.

שקלול ציונים לתואר

- עבודת גמר מחקרית (תיזה) 40%
- שתי עבודות סמינריוניות 30%
- ציוני קורסים 30%

מסלול ב' (ללא תיזה)

מתודולוגיה וביקורת	4 שש"ס
שיעורים מכלל שיעורי המ"א הניתנים במסגרת החוג	20 שש"ס
שלוש סדנאות ייעודיות: (תרגום ספרותי, עריכת שירה ופרוזה)	12 שש"ס
קורסי בחירה	8 שש"ס

במסגרת קורסי הבחירה ניתן ללמוד סדנה נוספת, סדנה מן התוכנית לכתיבה יצירתית, קורס בעריכה לשונית מן החוג ללשון עברית, קורס נוסף משיעורי המ"א בספרות, שפה זרה שנייה דרג מתקדמים).

סה"כ 44 שש"ס

שפות זרות

מחמת אופייה המיוחד של התוכנית יידרשו גם תלמידי מסלול ב בשפה זרה שנייה בדרג מתקדמים. במידה והתלמיד לא קיבל פטור על רקע ידע קודם יהיה עליו לרכוש את השפה תוך כדי לימודיו. לימודי שפה זרה בדרג מתקדמים בהיקף של 8 שש"ס יהיו שקולים לחובת 4 שש"ס בתוכנית הלימודים ויחשבו כאחד מקורסי הבחירה. לימודי שפה בדרג מתחילים לא יחשבו כחלק מתוכנית הלימודים, ולא ישוקללו בחישוב הציון הסופי.

עבודות סמינריוניות

התלמידים יידרשו בשלוש עבודות סמינריוניות, מהן שתיים עיוניות ועבודה אחת בעלת אופי מקצועי.

חובות גמר

תלמידי מסלול ב' יידרשו להגיש פרוייקט גמר בהנחיית אחד ממורי התוכנית. פרוייקט כזה יכול להיות מושתת על תרגום מוער של טקסט או על עריכה מוערת של טקסט ספרותי. הפרוייקטים בתחום העריכה יתבצעו מתוך שיתוף פעולה עם התוכנית לכתיבה יצירתית, ויוכלו להתבסס בין השאר על טקסטים של תלמידי התוכנית. כמו כן הם יוכלו להתבסס על טקסטים מעזבונות ספרותיים, מארכיונים, או כיוצא באלה. את הפרוייקט חייב התלמיד להגיש עם תום השנה השנייה ללימודיו.

שיקלול ציונים לתואר

פרוייקט גמר	40%
שלוש עבודות סמינריוניות	30%
ציוני קורסים	30%

תוכנית לתואר שני ב"תרבות ישראל – ספרות, מחשבה והסטוריה"

של החוגים לספרות עברית והשוואתית ותולדות ישראל

עקרונות התוכנית

התרבות היהודית היא תחום מובהק שבו מתבקש לימוד בין-תחומי. התרבות היהודית היא תרבות רב-קולית ורב שכבתית ומשך תקופה ארוכה נוצרו יצירותיה כתגובה לאלו שקדמו להן. ההכרה בצורך ללימוד אינטר-דיסציפלינרי בלימודי התרבות היהודית הביאה לשיתוף פעולה בין החוג לספרות עברית והשוואתית והחוג לתולדות ישראל במטרה ליצור מגמת לימוד בתרבות ישראל. במגמה זו יושם דגש על לימוד משולב שענינו חשיפת הקשרים וההשפעות ההדדיים בין יצירות תרבות מתקופות שונות וממרכזים יהודיים שונים, הדגשת קשרי הגומלין המתקיימים בין תהליכים חברתיים לבין תרבות וספרות, ושימוש במסורות תיאורטיות מגוונות להבנת תהליכים אלה.

התוכנית תפרוס לפני הלומדים את תרבות ישראל תפיסה פנומית. לצורך זה ינחו אותנו העקרונות הבאים:

- א. השיעורים יעסקו במפגש בין דיסציפלינות שונות סביב נושא לימודי ספציפי.
- ב. השיעורים יציגו את ההשתלשלות של תרבות ישראל לאורך ההסטוריה.
- ג. מורים מדיסציפלינות שונות ישתפו פעולה בהנחיית עבודת גמר ובהוראה.

הלימודים יאורגנו במבנה זהה לזה הקיים היום בחוגים לספרות עברית והשוואתית ולתולדות ישראל על-פי תקופות: הזמן העתיק, ימה"ב והעת החדשה. יוצע מיגוון של שעורים סמינריוניים לבחירה.

בנוסף לשעורים אלה יוצע קורס חובה "מגמות בחקר תרבות ישראל" וקורס השלמה בקריאת טקסטים עבריים, שבו ייחשפו הסטודנטים לטקסטים מן הספרות העברית לדורותיה.

מסלולי הלימוד

מסלול א'

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 32 ש"ס, לא כולל לימודי השלמה. במסלול זה נדרש/ת התלמיד/ה לכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב'

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 36 ש"ס לא כולל לימודי השלמה.

מסלול זה אינו כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית, אך כולל בחינת גמר.

תנאי קבלה

תנאי הקבלה כמקובל בחוגים לספרות עברית והשוואתית או בתולדות ישראל. התלמידים יוכלו להרשם למגמה באחד החוגים עפ"י בחירתם.

חובות הלימוד

מסלול א'

על התלמידים ללמוד שיעורים בהיקף של 24 שש"ס בתכנית, ואת הקורס "מגמות בחקר תרבות ישראל" (4 שש"ס) סה"כ 28 שש"ס.

במסגרת שעורי הבחירה ילמדו תלמידים הרשומים בחוג לספרות עברית והשוואתית יחידה של 4 שש"ס מן החוג לתולדות ישראל ותלמידים הרשומים בחוג לתולדות ישראל מן החוג לספרות עברית והשוואתית.

לימודי עזר

קורס בקריאת טקסטים עבריים 4 שש"ס

עבודות ובחינות

1. שתי עבודות סמינריוניות.
2. ציונים בכל הקורסים שנלמדו.
3. עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב'

לימודי מגמה 28 שש"ס. 8 שש"ס לימודים נוספים מן החוג לתולדות ישראל לתלמידים הרשומים בחוג לספרות עברית והשוואתית ולתלמידי החוג לספרות עברית והשוואתית בחוג לתולדות ישראל.

לימודי עזר

קורס בקריאת טקסטים עבריים 4 שש"ס

עבודות ובחינות

1. שלוש עבודות סמינריוניות.
2. ציונים בכל הקורסים שנלמדו.
3. בחינת גמר.

עבודות גמר

על פי הכתוב בתקנון לימודי תואר שני.

מסלול מואץ למ"א

תנאים אקדמיים

תלמיד לתואר ראשון שיוזמה כמצטיין על פי הקריטריונים של החוג יוכל להירשם ללימודי מסלול מואץ לקראת השנה השלישית ללימודי הב"א שלו. לתכנית יתקבלו תלמידים שסיימו את לימודיהם בחוג בשנים א'-ב' בציון ממוצע 90 ומעלה, יומלצו על ידי מורי החוג לוועדה החוגית ללימודים מתקדמים ויעמדו בראיון קבלה אצל ראש החוג או יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים. היוזמה להתקבל למסלול המואץ יכולה לבוא מצד התלמיד או מצד מורי החוג.

תלמיד במסלול דו-חוגי ימציא אישור מראש החוג, שבו אין הוא ממשיך למ"א, המציין כי הוא יוכל לסיים את חובות הלימודים לתואר בוגר עד תום השנה השלישית ללימודיו. משך הלימודים לתואר ראשון ושני במסלול המואץ הינו 4 שנים למסלול ב' ו-5 שנים למסלול א'.

התלמיד יחויב בכל מכסת הלימודים של התואר הראשון והשני.

קבלתו של תלמיד במסלול המואץ טעונה אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

תלמיד שלא יסיים כל חובותיו לתואר בוגר בתום שנה ג' במסלול הדו-חוגי או החד-חוגי לא יוכל ללמוד במסלול המואץ למ"א.

זכאות וחובות כספיות

ראו תקנון לימודי תואר שני.

מבנה הלימודים למסלול המואץ

בשנה ג' ללימודיו (האחרונה לתואר בוגר ושנה א' לתואר מ.א.) ישלים התלמיד את יתרת חובותיו לתואר בוגר, ובנוסף לכך ילמד מתוך הקורסים המוצעים לתואר מוסמך כדלקמן:

- קורס ב"ביקורת ומתודולוגיה".
- 2-3 קורסים מתוכנית המ.א. לפי מגמת התמחותו: 1. ספרות השוואתית או 2. ספרות עברית, ולפי תחומי לימודיו בספרות עברית: א. ספרות המדרש, האגדה והספרות העממית; ב. ספרות ימי הביניים; ג. הספרות העברית החדשה, ו/או שעורי בחירה (כולל סמינר אחד בו יגיש עבודה סמינריונית), שה"כ 8-12 שש"ס.
- תלמיד מסלול א יתחיל לימודיו בשפה זרה שניה: 8 שש"ס מתחילים, (כאשר לימודי המתקדמים בשנה ד), או 8 שעות מתקדמים.
- תלמיד מסלול א יחייב בשנה זו למצוא לו מנחה לעבודת הגמר מתוך מורי החוג שיהיה גם היועץ שלו להכוונת לימודיו לשנה ד' של לימודיו.
- בשנה ד' ללימודיו (השניה ללימודי המ.א.) ישלים התלמיד את חובותיו בלימודי המ.א. עד לסך של 32 שש"ס במסלול א ו-40 או 44 שש"ס במסלול ב על פי תחום התמחותו. שיעורים אלה יכללו לימודים בחוג ולימודי בחירה בהתאם לתחום ההתמחות.
- בשנה ד' ישלים התלמיד הגשת 2 עבודות סמינריוניות במסלול א או 3 עבודות סמינריוניות במסלול ב.

- התלמיד ימשיך בשנה זו בשמיעת הסמינר המחלקתי ותלמיד מסלול א שטרם השלים את רמת המתקדמים בשפה זרה שנייה ישלימה בשנה זו.
- לגבי תלמידי מסלול א, הצעת התזה חייבת לעבור אישור של הועדה החוגית ללימודים מתקדמים, ועד סוף השנה החמישית ללימודיו, חייב התלמיד לסיים את כתיבת עבודת הגמר המחקרית ולהגישה לשיפוט.
- לגבי תלמידי מסלול ב, בתום השנה הרביעית יהיה עליהם לעמוד בבחינות גמר למ"א כנדרש בחוג.
- ההיקף הכולל של שעות הלימוד הנדרשות לתואר זה לזה שבתוכניות הרגילות בהתאם למגמת ההתמחות.

עבודות ובחינות (כללי)

התלמידים צריכים לקבל ציונים על השתתפותם בכל הקורסים.

מסלול א' התלמיד יכתוב 2 עבודות סמינריוניות בלימודי החוג בהתאם למגמה בה הוא מתמחה. במגמה לספרות עברית יכתוב את העבודות במדור הראשון והשני של לימודיו במסגרת המגמה. במגמה לספרות השוואתית יכתוב את 2 העבודות בספרות השוואתית או אחת בספרות השוואתית ואחת בספרות עברית.

מסלול ב' התלמיד יגיש שלוש עבודות סמינריוניות, שתיים בלימודי החוג כמו במסלול א ואחת בלימודי הבחירה. תלמידי התוכנית לכתובה יצירתית יגישו עבודת סיום מורחבת באחת הסדנאות במקום העבודה הסמינריונית השלישית. במקרים חריגים ניתן לכתוב עבודה סמינריונית שניה בלימודי בחירה בחוג אחר אך ורק באישור המנחה או באישור יושב ראש הועדה החוגית ללימודים מתקדמים.

עבודת גמר מחקרית (מסלול א')

ראה בתקנון לימודי תואר שני – ברשות ללימודים מתקדמים.

בחינת גמר (מסלול ב'):

בחינת גמר המורכבת משתי יחידות:

- א. מבחן בתיאוריה וביקורת שיתקיים בכתב על פי רשימה ביבליוגרפית קבועה המופיעה באתר החוג.
- ב. התמחות מונוגראפית (יוצר או נושא ספציפי): בחינה בעל פה שתתקיים עם אחד ממורי החוג על פי תוכנית שתקבע בין המורה לתלמיד באישור יו"ר וועדת המ"א. במקרים מיוחדים ניתן יהיה להמיר אחת משתי הבחינות בפרוייקט סיום. תלמידי המגמה לכתובה יוצרת יחוייבו בפרוייקט סיום כנדרש בתוכנית. תלמידים אחרים יוכלו באישור מיוחד להמיר את בחינת ההתמחות בפרוייקט סיום על פי ההנחיות שלהלן.

פרוייקט סיום (מסלול ב')

תלמיד מסלול ב' שציוני העבודות הסמינריוניות שלו הן מ-86 ומעלה וכך גם ממוצע ציוני האחרים, רשאי במקום אחת משתי הבחירות להגיש פרוייקט סיום.

פרוייקט הסיום יבוצע בהדרכתו של מורה מלווה ומתכונתו כשל עבודה סמינריונית מורחבת. בתוכנית לכתובה יוצרת פרוייקט הסיום הוא חובה, והוא עומד על הכנת עבודה יצירתית הכוללת חלק עיוני.

על מנת להגיש פרוייקט סיום חייב התלמיד לקבל אישור בכתב מן המורה המלווה ומיו"ר ועדת המ"א החוגית. הפרוייקט ייבדק על ידי המורה המלווה.

תלמיד שהגיש פרוייקט יחוייב בבחינת סיום אחת. תלמיד במסלול הלימודים העיוני יחוייב בבחינה התיאורטית בלבד. החלק העיוני בפרוייקט הסיום של תלמידי יצירה מחליף את החובה של בחינת התמחות.

תלמיד שאינו מגיש פרוייקט סיום יחוייב בשתי הבחירות כמצויין לעיל.

הלימודים לקראת תואר ד"ר (Ph.D.)

בספרות עברית והשוואתית

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: **פרופ' דניס סובלב**

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו כתלמיד מחקר כל בעל תואר שני בחוג ספרותי כלשהוא באוניברסיטה מוכרת בארץ ובחו"ל שלמד במסגרת מסלול מחקרי (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית) והשיג ציון 80 (טוב) לפחות במהלך לימודיו ו-86 (טוב מאוד) בעבודת הגמר המחקרית. מוסמכי חוגים אחרים המבקשים להתקבל יחוייבו בלימודי השלמה. מוסמכים במסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית) לא יתקבלו אלא לאחר השלמת עבודת גמר מחקרית ברמה הנדרשת.

מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE ראה תקנון הרשות ללימודים מתקדמים.

תיק מועמד לקבלה יכלול:

1. קורות חיים בעברית ובאנגלית
2. הצהרת כוונות בעברית ובאנגלית שתומה ע"י המנחה

3. תקציר נושא המחקר באנגלית
4. אסמכתאות על תואר ראשון, כולל תדפיס קורסים וציונים
5. אסמכתאות על תואר מוסמך, כולל תדפיס קורסים וציונים
6. שתי המלצות מאנשי אקדמיה, אחד הממליצים יהיה מנחה התיזה
7. הסכמת מנחה בכתב

משך הלימודים: 4 שנים (שנה ראשונה – שלב מחקר א' – כתיבת הצעת מחקר ואישורה. שנה שנייה, שלישית ורביעית – כתיבת עבודת המחקר).

מבנה הלימודים

בשלב הלימודים הראשון שימשך שנה אחת יעסוק התלמיד בהכנת תוכנית מחקר מפורטת שתוגש בחתימת המנחה/הוועדה המלווה במידה ותוקם ליו"ר ועדת הדוקטוראט החוגית. עם אישור ההצעה יעבור התלמיד למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.

מדרך עבודת הד"ר/הוועדה המלווה ותוקם, יקבעו לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה; וועדת הד"ר החוגית תאשר את התכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת השתתפות בשיעורים בהתאם לצורך. בסמינריונים נדרשת רק חובת השתתפות פעילה ובלימודי השלמה ושיעורי עזר, כגון שפות זרות, התלמיד כפוף לדרישות הרגילות באותם קורסים. תכנית הלימודים תיקבע בידי ועדת הדוקטוראט עם קבלת התלמיד לשלב ראשון של לימודיו. המעבר משלב ראשון לשלב השני מותנה בהשלמה של לפחות שליש מן התכנית.

עם סיום עבודת המחקר יגיש התלמיד את עבודתו בחתימת המנחים ובאישור הוועדה המלווה (במידה ותוקם) לוועדת הדוקטוראט החוגית.

לאחר שתיערך בדיקה שתאשר כי אמנם סיים התלמיד את כל חובותיו כנדרש על-פי התקנון, תמליץ הוועדה על העבודה לשיפוט ותעביר אותה לרשות ללימודים מתקדמים.

לימודי מסלול ישיר לדוקטורט

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים בהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות. תיק המועמד לקבלה יכלול את המסמכים הבאים (המסמכים הבאים יוגשו בשבעה העתקים לא כרוכים):

- טופס בקשת קבלה ללימודים
- צילום תעודת גמר לב.א.
- גליונות ציונים מאושרים לב.א.
- המלצות משני אנשי אקדמיה
- קורות חיים בעברית ובאנגלית
- הצהרת כוונות
- תקציר נושא המחקר באנגלית
- אישור בכתב על הסכמת מנחה

מבנה הלימודים במסלול ישיר לדוקטורט:

- א. השתתפות בקורסים בהיקף של 26 שש"ס לפחות ברמת מ.א., וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות.
- ב. הגשת שתי עבודות סמינריוניות. על התלמיד להשיג בעבודות אלו ציון של 90 לפחות.
- ג. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 שש"ס לפחות, סיומם בציון משוקלל של 90 לפחות והגשת עבודה סמינריונית שיזכתה לציון 90 לפחות.
- ד. הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים.

משך הלימודים למטלות אלו הוא שנתיים.

- לאחר אישור הצעת המחקר לדוקטור יעבור התלמיד לשלב ב' - משך הלימודים לכתיבת הדוקטור הוא שנתיים.
- יש לעיין בתקנון לימודי תואר שלישי המופיע בחלקו הראשון של השנתון (או באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים).

פילוסופיה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' מאיר חמו

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' אהרון בן-זאב, פרופ' עמיהוד גלעד, פרופ' דניאל סטטמן,

פרופ' שאול סמילנסקי, פרופ' יואל הופמן (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' עודד בלבן, פרופ' גיורא הון, פרופ' מאיר חמו, פרופ' רות

לורנד, פרופ' עדו לנדאו, פרופ' מיכאל שטראוס (אמריטוס), פרופ'

עזרא תלמור (אמריטוס).

מרצה בכיר: ד"ר מייקל אנטוני, ד"ר יונתן ברג, ד"ר מנחם לוז (שבתון), ד"ר

אריאל מירב (שבתון בסמס' א'), ד"ר דן נשר (גמלאי).

ד"ר ארנון קרן.

מרצה:

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' אמבר בן-שושן**

מגדל אשכול, קומה 19, חדר 1902

שעות הקבלה: ימים א'-ה', 10:00-12:00

טלפון: 8240903/2 - 04 פקס: 04-8249735

דוא"ל: ashushan@univ.haifa.ac.il

אתר החוג: <http://philo.haifa.ac.il>

לוחות המודעות: בקומת ה-600 ובקומה 19 ליד מזכירות החוג.

נהלים ופרטים כללים

1. לוחות המודעות של החוג ממוקמים בקומת ה-600, בקומה 19 ליד מזכירות החוג ובאתר החוג תחת הקישורית: "הודעות". לוחות אלה הינם המקור הרישמי למידע מטעם החוג גם לציונים וגם להודעות. על התלמידים להתעדכן לפי הצורך.
  3. על כל תלמיד למסור למזכירות החוג כתובת דוא"ל שבה יהיה נגיש, **ולהיות מנוי** על רשימת התפוצה האלקטרונית של החוג, PHILOS.
  3. לשיעורים מסוימים ישנם תנאי קבלה – דרישות קדם או אישור המורה. חריגה מתנאי הקבלה תתקבל רק באישור המורה. רישום לא מורשה יבוטל.
  4. המועד האחרון לסיום כל חובות ההגשה (עבודות סמינריוניות, עבודות רגילות, וכל מטלה אחרת בקורס) הנו כדלקמן:
    - ◆ לשיעורים של סמסטר א' – עד סוף סמסטר ב' (תאריך מדויק יפורסם בתחילת שנה"ל).
    - ◆ לשיעורים של סמסטר ב' – עד תחילת סמסטר א' העוקב.
- מורה הקורס רשאי להחמיר בתאריכים אלו.** העבודה תוגש **למזכירות החוג** בצירוף שני טפסים: טופס "הגשת עבודות" שימולא על ידי התלמיד, וטופס "הצהרת יושר" שייחתם על ידי התלמיד. עבודה תתקבל באיחור רק באישור מיוחד על בסיס טופס בקשה שיוגש למזכירות. במקרה שאושרה הבקשה, הסטודנט מחויב בבירור מול מדור שכר לימוד בכל הנוגע לאיחור.

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

יועץ תלמידי תואר ראשון: **ד"ר מייקל אנטוני**

מטרת הלימודים

הלימודים לקראת התואר הראשון מיועדים להקנות לתלמידים ידע בשיטות הפילוסופיות העיקריות, כושר לקרוא באופן עצמאי טקסט פילוסופי ויכולת לבחון שיקולי-דעת פילוסופיים.

סדר הלימודים במסלול הדו-חוגי

על התלמידים להשלים תוכנית לימודים של **60** נקודות זכות בחוג לפילוסופיה, ולהגיש **שתי עבודות** סמינריוניות בחוג לפילוסופיה אצל שני מורים שונים.

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי

נקודות זכות (נ"ז)	דרג	
4	1	מבוא לפילוסופיה יוונית
8	1	רציונליזם ואמפיריציזם
4	1	לוגיקה פורמלית

		החוג לפילוסופיה
2	2	כתיבה פילוסופית
4	2	תורת ההכרה
4	2	מבוא לאתיקה
34	2-3	שיעורי בחירה/סמינריונים*
60		סה"כ

* **לפחות 20 נ"ז** בדרג 3, לרבות לפחות שיעור אחד בהיסטוריה של הפילוסופיה.

נ"ז	מבנה לימודים מומלץ	
4	מבוא לפילוסופיה יוונית	שנה א'
4	רציונליזם ואמפיריציזם	
4	לוגיקה פורמלית	
8	שיעורי בחירה בחוג, בדרג 2	
2	כתיבה פילוסופית	שנה ב'
4	תורת ההכרה	
4	מבוא לאתיקה	
10	שיעורי בחירה/סמינריונים בחוג	
20	שיעורי בחירה/סמינריונים בחוג	שנה ג'

עבודות סמינריוניות

בנוסף לתוכנית הלימודים, על התלמידים להגיש עבודות סמינריוניות, במשקל כולל של 20% מציון הגמר. עבודה סמינריונית יכולה להיכתב במסגרת שיעור כלשהו (לא בהכרח סמינריון) בדרג 3 או 4, מעל ומעבר לדרישות הכלליות של השיעור, ובאישור ובהנחיית המרצה.

ציון העבודה אינו בהכרח זהה לציון הסופי בשיעור.

סדר הלימודים במסלול החד-חוגי

ניתן להתקבל למסלול החד-חוגי משנה ב' ואילך. אפשר גם להתקבל למסלול החד-חוגי החל משנה א', באישור מיוחד של יועץ הב"א. על התלמידים להשלים תוכנית לימודים של 120 נקודות זכות, הכוללת 90-72 נקודות בפילוסופיה, מהן לפחות 26 בדרג 3, ו-48-30 נקודות בלפחות שני חוגים אחרים. בדרך כלל (אבל לא בהכרח) הלימודים בחוגים אחרים

יהיו במסגרת מקבצים מהחוג ללימודים רב־תחומיים. בנוסף לשיעורים, התלמידים יגישו ארבע עבודות סמינריוניות, שלוש בחוג (אצל לפחות שני מרצים שונים) ואחת בחוג אחר.

חובות נוספות לתלמידי תואר ראשון

1. הרישום לפחות מ-16 נקודות זכות לשנה טעון אישור יועץ הב"א של החוג.
2. תנאי להמשך הלימודים בחוג הוא ממוצע ציונים של לפחות 65.
3. על התלמידים להשלים חובותיהם באנגלית כשפה זרה כתנאי קדם לסמינריונים בדרג 3.

מקבצים בפילוסופיה

מקבץ מצומצם (20 נ"ז):

שיעורים בדרג 1	10 נ"ז
שיעורים בדרג 2-3	10 נ"ז
- עבודה סמינריונית אחת (במסגרת שיעור בדרג 3)

מקבץ מורחב (40 נ"ז):

שיעורים בדרג 1	15 נ"ז
שיעורים בדרג 2-3	25 נ"ז
- שתי עבודות סמינריוניות (במסגרת שיעורים בדרג 3)

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר אריאל מירב

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני מיועדים להעמיק את ידיעותיו של התלמיד בפילוסופיה, ולאפשר התמחות בתחומים מסוימים בפילוסופיה. הלימודים מתקיימים בשני מסלולים, מסלול א' ומסלול ב', כאשר מסלול א' מתמקד יותר בעבודה מחקרית ובהכנת התלמיד לעבודה מחקרית עצמאית בהמשך, במסגרת לימודים לדוקטורט בפילוסופיה. בהתאם לכך, מסלול א' כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה), בעוד שמסלול ב' אינו כולל כתיבת עבודה כזאת.

תנאי קבלה

עבור תלמידים עם תואר ראשון בפילוסופיה:

מסלול א' (עם עבודת גמר מחקרית-תזה). תואר ראשון בפילוסופיה מאוניברסיטה מוכרת, בציון סופי של 85 לפחות, ציון סופי של 80 לפחות בחוג השני, ואישור הוועדה החוגית לתואר שני. המועמדים יגישו בקשה לקבלה במזכירות החוג.

מסלול ב' (ללא תזה) תואר ראשון בפילוסופיה מאוניברסיטה מוכרת, בציון סופי של 80 לפחות, וציון סופי של 76 לפחות בחוג השני.

עבור תלמידים ללא תואר ראשון בפילוסופיה:

מועמדים ללא תואר ראשון בפילוסופיה, אך בעלי תואר ראשון מחוג אחר, חייבים בלימודי השלמה של 12 שעות לימוד, הכוללים את הקורסים הבאים: מבוא לפילוסופיה יוונית, מבוא לפילוסופיה חדשה, ומבוא נוסף לתחום כלשהו בפילוסופיה. הוועדה החוגית לתואר שני תוכל להוסיף או לגרוע מדרישות השלמה בהתאם לנסיבותיו של כל תלמיד.

תנאי קבלה ללימודי השלמה: ציון סופי של 80 לפחות בתואר הראשון וקבלה על ידי הוועדה החוגית לתואר שני. מועמדים שיש להם תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייבים במבחן בעברית כתנאי קבלה להשלמות. פטורים ממבחן מועמדים שסיימו תיכון בשפה העברית.

מסלולים לתואר שני

הלימודים לתואר שני מתקיימים בשני מסלולים: מסלול א', ומסלול ב'. משך הלימודים במסלול א' הוא שלוש שנים, ובמסלול ב' שניים.

מסלול א'

היקף השיעורים התלמידים ילמדו שיעורים בהיקף כולל של 28 שש"ס מתוכם לכל היותר 6 שש"ס בדרג 3 והשאר בדרג 4. סדנת עבודות הגמר היא שיעור חובה. ניתן לקחת עד 6 שש"ס מחוץ לחוג (באישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני). השתתפות בקולקוויום החוגי במשך שנה אחת מזכה ב- 2 שש"ס. הוועדה החוגית לתואר שני יכולה לחייב את התלמידים בלימודי שפה זרה שנייה בהתאם לנושא עבודת הגמר המחקרית.

עבודות סמינריוניות התלמידים יגישו שתי עבודות סמינריוניות אצל מורים שונים, בסמינריונים מדרג 4.

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב'. התלמידים חייבים לצבור 16 שש"ס בשנה א' בציון ממוצע של לפחות 90 ולמצוא מדריך לתזה. תלמידים שלא עמדו בתנאים אלה, יעברו בשנה ב' ללימודים למסלול ב'. במקרים מיוחדים הוועדה החוגית לתואר שני רשאית לחרוג מכללים אלה בהתאם לשיקול דעתה.

עבודת גמר מחקרית התלמידים נדרשים לכתוב עבודת גמר מחקרית בהדרכת חבר סגל. על התלמידים למצוא מדריך לעבודתם ביוזמתם. עליהם להגיש את הצעת המחקר לעבודה לאישור המנחה, ואחר כך לאישור הוועדה החוגית לתואר שני עד תום הסמסטר הראשון בשנה ב'.

שקלול ציון סופי

עבודת גמר מחקרית – תזה 50%
שתי עבודות סמינריוניות (במשקל שווה) – 20%
שיעורי בחירה וסמינרים – 30%

מסלול ב'

היקף השיעורים: התלמידים ילמדו שיעורים בהיקף כולל של 36 שש"ס מתוכם לכל היותר 10 שש"ס בדרג 3 והשאר בדרג 4. ניתן לקחת עד 6 שש"ס מחוץ לחוג (באישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני). השתתפות בקולקוויום החוגי במשך שנה אחת מזכה ב- 2 שש"ס.

עבודות סמינריוניות התלמידים יגישו שלוש עבודות סמינריוניות אצל מורים שונים, בסמינריונים מדרג 4.

בחינות גמר בתום השנה השנייה ללימודיהם ולאחר שעמדו בכל חובות השיעורים (כולל העבודות הסמינריוניות) יעמדו התלמידים בבחינת גמר או יכתבו פרויקט גמר, כל זאת בתיאום עם יו"ר הוועדה החוגית.

שקלול ציון סופי

בחינת גמר – 10%

שלוש עבודות סמינריוניות (במשקל שווה) – 40%

שיעורי בחירה וסמינרים – 50%

תוכנית לימודים לתואר שני בפילוסופיה לתלמידי משפטים

תכנית לימודים ייחודית לתלמידים מצטיינים במשפטים. התכנית מאפשרת להתחיל ללמוד לקראת תואר שני בפילוסופיה בזמן לימודי התואר הראשון במשפטים. התלמידים ישלימו את חובות השמיעה בפילוסופיה במסלול זה בסוף השנה הרביעית ללימודיהם באוניברסיטה.

מבנה התכנית

הדרישות לתואר שני בפילוסופיה בתכנית זו זהות לדרישות במסלולים הרגילים. התלמידים יוכלו ללמוד את שיעורי ההשלמה בפילוסופיה החל משנה א' ללימודיהם במשפטים, והם ייחשבו בכל מקרה כחלק ממכסת הלימודים הנדרשים לתואר הראשון במשפטים (במסגרת "שיעורי בחירה לא-משפטיים").

תנאי קבלה

שנה ג' בחוג למשפטים, לפחות 70 נ"ז בלימודי התואר הראשון במשפטים בממוצע של לפחות 80, וסיום לימודי ההשלמה בפילוסופיה בממוצע של לפחות 80 (מסלול ב') או לפחות 90 (מסלול א'). קבלת התואר השני בפילוסופיה מותנית בקבלת תואר ראשון במשפטים עד תום הסמסטר השלישי בלימודי התואר השני.

תוכנית לימודים לתואר שני בהתמחות בפילוסופיה של המדע ורציונאליות

מסלול א' (עם עבודת גמר מחקרית-תזה)

מסלול ב' (ללא תזה)

התכנית בפילוסופיה של המדע ורציונאליות היא תכנית לימודים בינתחומית לתואר שני בפילוסופיה המשלבת דיון בשאלות פילוסופיות העוסקות בתכניהם של המדעים השונים, מדעי הטבע ומדעי החברה במתודולוגיה המדעית ובשאלת ההצדקה הרציונאלית של התיאוריות במדע המודרני. בעשרים השנים האחרונות ניכרת התעניינות מואצת במיוחד בשאלות הקשורות לביסוס היסודות המושגיים של התיאוריות המרכזיות במדעי הטבע והחברה ובשאלת ההצדקה הרציונאלית של תיאוריות אלה. התכנית תקנה הבנה בפילוסופיה של המדע וביסודות המחשבה המדעית המודרנית.

התכנית מטפחת מחשבה יצירתית וביקורתית המעוגנת בידע מדעי מבוסס ומתמקדת בדרכים השונות לביסוסם של מדעי הטבע והחברה ובשאלות פתוחות בתחום. היא

נבנתה כתכנית מיוחדת בפילוסופיה של המדע ורציונאליות בעלת אופי בינתחומי מיוחד כוונה לשלב בין שאלות פילוסופיות במדעי הרוח לבין שאלות יסוד במדעי הטבע והחברה. התכנית יחידה מסוגה בארץ בכך שהיא מציעה התמחות בלימודי התואר השני בפילוסופיה של המדע ובעיקר בשאלת הרציונאליות של המדע.

משך הלימודים

שנתיים (4 סמסטרים) שיעורי החובה בתכנית מרוכזים על פני יומיים בשבוע יום שישי ויום נוסף אחה"צ. התלמידים נדרשים לסיים את כל חובות השמיעה של התואר השני (כולל שיעורי הבחירה ושיעורי ההשלמות) במהלך השנתיים הראשונות. תלמידים שימשיכו את לימודיהם במסלול המחקרי יכתבו עבודת גמר מחקרית (תזה) בדרך כלל בשנה השלישית ללימודיהם. הלימודים בתכנית יכולים להשתלב עם עבודה מחוץ לאוניברסיטה, אך גם להכשיר תלמידים ללימודי מחקר מתקדמים.

תנאי קבלה לתכנית: ממוצע 80 לפחות בלימודי התואר הראשון.

תנאי קבלה למסלול המחקרי: ממוצע 80 ומעלה בלימודי התואר השני ומציאת מדריך המוכן להדריך את עבודת המחקר.

תואר אקדמי

מוסמכי התוכנית יקבלו תואר "מוסמך האוניברסיטה" במדעי הרוח בחוג לפילוסופיה, וספח התמחות המעיד על סיום לימודי ההתמחות בפילוסופיה של המדע ורציונאליות.

* פתיחת התכנית במתכונתה הנוכחית מותנית (בכל מחזור) במספר נרשמים.

הלימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' דני סטטמן

מטרת הלימודים

להכשיר חוקרים שמוגלים לכתוב מחקרים אקדמיים בפילוסופיה ברמה הגבוהה ביותר.

תנאי קבלה

◆ תואר שני בפילוסופיה במסלול עם תזה, בצינון של 85 לפחות בלימודי התואר, ו-90 בתזה.

◆ תואר שני בתחום אחר במסלול עם תזה, בצינונים הנ"ל, ובכפוף לתנאי של לימודי השלמה (ר' להלן).

- ◆ מציאת מנחה בחוג שיסכים להדריך את העבודה.
- ◆ הגשת 'הצהרת כוונות' שבה יוצג המחקר המתוכנן.
- ◆ מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

הנחיות להגשת מועמדות

- על המועמדים להעביר למוזכרות החוג את המסמכים הבאים:
- ◆ קורות חיים בעברית ובאנגלית.
- ◆ גיליונות הציונים של התואר השני ושל ציון התזה.
- ◆ אישור זכאות לתואר שני.
- ◆ אישור מהמנחה או המנחים על הסכמתם להנחות את העבודה.
- ◆ הצהרת כוונות של לא פחות משלושה עמודים מודפסים ברווח כפול, שבה יוצג בקווים כלליים המחקר המתוכנן.
- ◆ שני מכתבי המלצה, אחד מטעם מנחה עבודת הגמר המחקרית.
- ◆ תקציר הצהרת הכוונות באנגלית.

מועדי קבלה

ניתן להגיש מועמדות בכל עת. את הלימודים ניתן להתחיל בסמסטר א או בסמסטר ב.

מבנה הלימודים

משך הלימודים התקני ללימודי התואר השלישי הוא 4 שנים. הלימודים מחולקים לשני שלבים: שלב מחקר א, המוקדש לכתיבת הצעת המחקר (לא יעלה על שנה), ושלב מחקר ב, המוקדש לכתיבת עבודת הדוקטוראט (לא יעלה על שלוש שנים).

תוכנית הלימודים

תלמידי התואר השלישי חייבים ללמוד שני סמינרים של 4 ש"ס, וחייבים להשתתף בסדנת הדוקטורנטים 2 ש"ס).

תוכנית ההשלמות

מועמדים שאין להם תואר ראשון או שני בפילוסופיה יהיו חייבים בשנת השלמות שבה ילמדו שלושה קורסי מבוא ושני סמינרים (שבהם יגישו עבודות סמינריוניות). הוועדה לתואר שלישי רשאית לשנות דרישות אלה בהתאם להכשרה הקודמת של המועמדים ולתחום ההתמחות שלהם.

הגשת עבודת הדוקטוראט לשיפוט

עם סיום עבודת המחקר, תוגש העבודה בחתימת המנחה לוועדה החוגית, וזו תעביר אותה לרשות ללימודים מתקדמים לשיפוט.

מסלול ישיר לדוקטורט

תנאי קבלה

- א. תואר ראשון בפילוסופיה ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, בציון משוקלל של 92 לפחות בפילוסופיה, וציון משוקלל של 90 בכל התואר.
- ב. שתי המלצות.
- ג. כתיבה פילוסופית ברמה גבוהה.
- ד. הסכמת מנחה.

מבנה הלימודים

- א. התלמיד נדרש להירשם לקורסים מתכנית המ"א של החוג בהיקף של 28 שש"ס.
- ב. במסגרת היקף הלימודים הנ"ל, על התלמיד לכתוב שתי עבודות סמינריוניות ולקבל בכל אחת מהן ציון 90 לפחות.
- ג. על התלמיד להגיש עד תום הסמסטר השלישי ללימודיו את הצעת המחקר.
- ד. לאחר שהתלמיד מילא את כל חובותיו והצעתו אושרה על-ידי הוועדה לתואר שלישי, יעבור למעמד של "תלמיד מחקר שלב ב'" ויקבל תעודת מוסמך במסגרת המסלול הישיר לדוקטורט.

קולוקוויום חוגי (סמינר מחלקתי)

החוג לפילוסופיה מקיים קולוקוויום (סמינר מחלקתי), הפתוח לסטודנטים ולציבור הרחב ושבמסגרתו ניתנות הרצאות בנושאי מחקר פילוסופיים עכשוויים, לעיתים קרובות על ידי מרצים אורחים מאוניברסיטאות אחרות בארץ ובעולם. לאחר הרצאות אלה ישנה הזדמנות לדון עם המרצה בהרחבה על עבודתו ורעיונותיו. פגישות הקולוקוויום מתקיימות בדרך כלל אחת לשבועיים. רשימה עדכנית המפרטת את שמות המרצים המתוכננים, את נושאי הרצאותיהם, ואת זמני ההרצאות, תפורסם באתר החוג ועל גבי לוחות המודעות של החוג לאחר פתיחת שנת הלימודים. בדרך כלל ההרצאות מתקיימות בימי ג' אחת לשבועיים, בין השעות: 16:00-18:00, בחדר 1919, קומה 19, מגדל אשכול.

כנס חוגי שנתי

כל שנה, באמצע הסמסטר השני, החוג מקיים כנס בהשתתפות תלמידי ומורי החוג.

שפה וספרות אנגלית

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' דפנה ארדינסט-וולקן

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין:	פרופ' מרטין אורקין (אמריטוס), פרופ' דפנה ארדינסט-וולקן, פרופ' בתיה לאופר, פרופ' ג'ון מייהל, פרופ' ונדי סנדלר, פרופ' ויליאם פרידמן (אמריטוס), פרופ' דניס קורזון.
פרופסור חבר:	פרופ' אליוט סימון (אמריטוס), פרופ' נעם פלינקר (אמריטוס).
מרצה בכיר:	ד"ר שרה גלעד, ד"ר רון כוזר, ד"ר בנט קרבץ.
מרצה:	ד"ר איילת בן ישי, ד"ר אמה וירובלובה, ד"ר עמית יהב.
עמית הוראה ומורה מן החוץ:	ד"ר ליין ברזילי, ד"ר שרה מאיר, ד"ר מרים סיון, ד"ר קרן עמרי, ד"ר לאוניד שטרמל.

מזכירות החוג

עוזר מנהלי לראש החוג: **גב' מורן שורצר**

מזכירת החוג: **גב' יפעת מזרחי הררי**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-13:00

טלפון: 04-8249803

פקס: 04-8249711

דואר אלקטרוני: english@research.haifa.ac.il

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להקנות ידע בסיסי בתולדות התרבות והספרות האנגלית והאמריקאית, מיומנויות קריאה, ניתוח, חשיבה ביקורתית וכתובה אקדמית באנגלית. החוג מקנה גם ידע בסיסי וכלי עבודה בבלשנות יישומית, השוואתית ופורמאלית.

תנאי הקבלה

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת ע"י החוג.
2. מועמדים בעלי 5 יחידות אנגלית בבגרות נדרשים לציון של מינימום 104 בחלק האנגלי של הפסיכומטרי או ציון של 204 במבחן אמי"ר.
3. מועמדים בעלי 4 יחידות אנגלית בבגרות נדרשים לציון של מינימום 120 בחלק האנגלי של הפסיכומטרי או ציון של 220 במבחן אמי"ר.
4. מועמדים בעלי תעודת בגרות ממוסד לימודים בחו"ל נדרשים לציון מינימום 104 בחלק האנגלי של הפסיכומטרי או 204 במבחן אמי"ר.
5. כל המועמדים לחוג לאנגלית חייבים בבחינת כניסה חוגית בכתב מלבד מועמדים אשר למדו בבית ספר תיכון בארצות דוברות אנגלית וקיבלו תעודת בגרות באותה מדינה.
6. קבלה למסלול החד-חוגי אפשרית בשנה א', אך מותנית בהמלצה משותפת של בודקי בחינת הכניסה.
7. נדרשת עמידה בבחינת הכניסה החוגית גם מתלמידי החוג הרב תחומי המבקשים להשתתף בקורס, או בקורסים בחוג כמקבצים או כבחירה.

תנאי הקבלה לשנה מתקדמת

תלמידים ממוסדות אחרים להשכלה גבוהה המעוניינים להמשיך לימודיהם באוניברסיטת חיפה, מתבקשים להגיש למזכירות החוג את המסמכים הרלוונטיים, לאחר שנרשמו לאוניברסיטה ולחוג. החוג שומר לעצמו את הזכות לדרוש בחינת כניסה. כמו כן, הכרה בלימודים קודמים טעונה דיון בועדת ההוראה החוגית.

הלימודים בחוג מתנהלים בשני מסלולים: המסלול הדו-חוגי (60 נ' בחוג), והמסלול החד-חוגי (78 נ' בחוג ו-42 נ' במקבצים).

המסלול הדו-חוגי (סה"כ 60 נ')

מבנה הלימודים

שנה א'

חיבור וסגנון א**	4 שש"ס	3 נ'
חיבור וסגנון ב**	4 שש"ס	3 נ'
מבוא למורפולוגיה	2 שש"ס	2 נ'

מבוא לפונטיקה	2 שש"ס	2 נ'
מבוא לפונולוגיה	2 שש"ס	2 נ'
מבוא לתחביר	2 שש"ס	2 נ'
מבוא לצורות ספרותיות	4 שש"ס	4 נ'
סה"כ	20 שש"ס	18 נ'

* ציון עובר בקורס "חיבור וסגנון א'" הוא תנאי קבלה לקורס "חיבור וסגנון ב'", למעט במקרים חריגים באישור ראש החוג.

** הקורס "חיבור וסגנון ב'" הינו קורס חובה של שנה א' ולא ניתן להמשיך לשנה ב' מבלי להשיג בו ציון עובר.

שנה ב'

סקירת הספרות האנגלית במאות 18-14	4 שש"ס	4 נ'
סקירת הספרות האנגלית במאות 19-18	4 שש"ס	4 נ'
3*** שיעורי בחירה	12 שש"ס	12 נ'
סה"כ	20 שש"ס	20 נ'

התלמיד רשאי ללמוד קורסי בחירה בספרות ו/או בלשון לפי בחירתו, בתנאי שקיבל ציון עובר בקורס "חיבור וסגנון ב'".

לא ניתן ללמוד קורס בחירה בבלשנות מבלי לעבור את ארבעת קורסי המבוא בבלשנות. לא ניתן ללמוד קורס בחירה בספרות מבלי לעבור את קורס המבוא לצורות ספרותיות.

*** אחד מקורסי הבחירה יכול להיות קורס מחוץ לחוג בשפות או ספרויות.

שנה ג'

סקירת הספרות האמריקאית	4 שש"ס	4 נ'
סקירת ספרות המאה ה-20	4 שש"ס	4 נ'
2 שיעורי בחירה	8 שש"ס	8 נ'
1 סמינריון	4 שש"ס	6 נ'
סה"כ	20 שש"ס	22 נ'

המסלול החד-חוגי (סה"כ 78 נ') מבנה הלימודים

שנה א'

4 שש"ס	3 נ'	חיבור וסגנון א'*
4 שש"ס	3 נ'	חיבור וסגנון ב**
2 שש"ס	2 נ'	מבוא למורפולוגיה
2 שש"ס	2 נ'	מבוא לפונטיקה
2 שש"ס	2 נ'	מבוא לפונולוגיה
2 שש"ס	2 נ'	מבוא לתחביר
4 שש"ס	4 נ'	סקירת הספרות האנגלית במאות 14-18
4 שש"ס	4 נ'	סקירת הספרות האנגלית במאות 18-19
2 שש"ס	2 נ'	מבוא לצורות ספרותיות א'
2 שש"ס	2 נ'	מבוא לצורות ספרותיות ב'
28 שש"ס	26 נ'	סה"כ

* ציון עובר בקורס "חיבור וסגנון א'" הוא תנאי קבלה לקורס "חיבור וסגנון ב'", למעט במקרים חריגים באישור ראש החוג.

** הקורס "חיבור וסגנון ב'" הינו קורס חובה של שנה א' ולא ניתן להמשיך לשנה ב' מבלי להשיג בו ציון עובר.

שנה ב'

4 שש"ס	4 נ'	סקירת הספרות האמריקאית
4 שש"ס	4 נ'	סקירת ספרות המאה ה-20
4 שש"ס	4 נ'	מבוא לתיאוריה ספרותית
16 שש"ס	16 נ'	4 שיעורי בחירה
28 שש"ס	28 נ'	סה"כ

התלמיד רשאי ללמוד קורסי בחירה בספרות ו/או בלשון לפי בחירתו, בתנאי שקיבל ציון עובר בקורס "חיבור וסגנון ב'".

לא ניתן ללמוד קורס בחירה בבלשנות מבלי לעבור את קורסי המבוא בבלשנות. לא ניתן ללמוד קורס בחירה בספרות מבלי לעבור את קורס המבוא לצורות ספרותיות.

שנה ג'

12 שש"ס נ' 12	3 שיעורי בחירה
8 שש"ס נ' 12	2 סמינריון
20 שש"ס נ' 24	סה"כ

האחריות להרכבת מערכת השיעורים ולהתאמתה לתקנות ולחובות של תכנית הלימודים, מוטלת על התלמיד.

הערות לתלמידי המסלול החד-חוגי

1. תלמידי המסלול החד-חוגי לומדים 78 נ"ז בחוג לאנגלית ו-42 נ"ז מחוץ לחוג.
2. התלמיד רשאי להשלים את כל 42 הנקודות הנדרשות מחוץ לחוג במקבץ אחד מוגדר וקורסים נפרדים או בשני מקבצים.
  - א. התלמיד חייב ללמוד 20 נ"ז לפחות במקבץ אחד מוגדר (מתוך רשימת המקבצים). במקבץ זה על התלמיד לכתוב עבודה סמינריונית.
  - ב. את יתרת נקודות הזכות (22 נ"ז) יבחר התלמיד מתוך הקורסים המוצעים בחוגים השונים בכפוף לדרישות החוג בו ניתן הקורס ובהסכמת יועץ ב.א בחוג לאנגלית. 18 נ"ז לפחות חייבות להיות בדרג 2 או 3.
  3. חובה על תלמיד במסלול החד-חוגי, הלומד את מרבית קורסי הבחירה בספרות (4 ומעלה) ללמוד קורס אחד בנושא תיאוריה/ חשיבה ספרותית וקורס אחד ברומן במסגרת שיעורי הבחירה. במידת האפשר מומלץ לקחת קורס בהיסטוריה של אנגליה או אמריקה במסגרת לימודים מחוץ לחוג.
  4. תלמיד במסלול החד-חוגי יכול לבחור בשפה זרה נוספת במסגרת לימודיו מחוץ לחוג (עד 8 שש"ס שעבורם יזוכה בלא יותר מ-4 נ"ז).
  5. שקלול ציוני הקורסים בחוג לאנגלית מהווה 80% מהציון הסופי ולימודי המקבצים מהווים 20% מהציון הסופי.

בחינות ותנאי מעבר לתלמידי שני המסלולים

1. ציון סופי בקורס ייקבע על סמך השתתפות פעילה בשיעורים, הישגים בבחינה/ בחינות, בתרגילים או בעבודה או שילוב בין כל הדרישות הללו לפי החלטת המרצה בקורס.
2. תלמיד שנכשל בקורס חובה חייב לחזור עליו, אולם לא יורשה לעשות זאת יותר מפעם אחת (בהתאם לתקנון ב"א של האוניברסיטה).
3. תלמיד שנה א' שנכשל בשני קורסים, המשך לימודיו בחוג יישקל מחדש. תלמיד שנה א' שנכשל בשלושה קורסים לא יוכל להמשיך בלימודיו. תלמיד שנכשל בארבעה קורסים במשך במהלך לימודיו לב"א לא יורשה להמשיך בלימודיו.
4. תלמיד שנכשל בשיעור בחירה יחזור על אותו קורס או ילמד קורס אחר במקומו. אין להירשם לאותו קורס בחירה יותר מפעמיים.

5. ציון המעבר בכל הקורסים הוא 60. בקורס "חיבור וסגנון" ציון המעבר הוא 65.
6. הציון העובר בקורס "חיבור וסגנון א" ירשם כ-"השלים".
7. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הוא ממוצע משוקלל של 65 לפחות למסלול הדו-חוגי ו-75 לפחות למסלול החד-חוגי. על תלמידי המסלול החד-חוגי לשמור על ממוצע ציונים של 75 לפחות במשך כל שנות לימודיהם בחוג.
8. ועדת ההוראה החוגית תחליט בעניין המשך לימודיו בחוג של תלמיד שנכשל בקורס "חיבור וסגנון".
9. החוג ישקול מחדש המשך לימודיו של תלמיד אשר לא יסיים חובות שנה א' תוך שנתיים מיום התחלת הלימודים.
10. הקורס "חיבור וסגנון ב" הינו קורס חובה של שנה א' ולא ניתן להמשיך לשנה ב' מבלי להשיג בו ציון עובר.
11. בקורסים בדרג 1 ו-2 יסיימו התלמידים את כל חובותיהם (תרגילים, עבודות, בחינות אמצע סמסטר) לפני הבחינה המסכמת של הקורס.
12. בקורס דרג 3 (סמינריון) יסיימו התלמידים את חובותיהם לפני הגשת העבודה הסמינריונית. תאריך הגשת העבודה הוא בהתאם לתקנון הלימודים הכללי המופיע בשנתון זה.

חיבור וסגנון

כל תלמיד חייב לעבור את הקורסים "חיבור וסגנון א" בציון השלים ו"חיבור וסגנון ב" בציון של 65 לפחות. תלמיד שלא עבר את הקורס "חיבור וסגנון א" חייב לחזור עליו ולהשיג בו את הציון הנדרש. דרישה זו חלה גם על "חיבור וסגנון ב". תלמיד אשר לא עבר בהצלחה את שני הקורסים האלה לא יוכל ללמוד קורסים משנה ב'.

אנגלית שפה זרה

תלמיד החוג לשפה וספרות אנגלית חייב לסיים את חובותיו באנגלית שפה זרה ולהגיע לרמת פטור עד סוף שנה א'. חובה זו מהווה תנאי להמשך לימודיו בחוג, ולמעבר לשנה מתקדמת.

הערות כלליות לתכנית הלימודים לתואר הראשון (ב"א)

1. קורסי הסמינריונים מיועדים לתלמידי שנה ג' בלבד. עבודה סמינריונית תוגש למרכזת החוג בשני עותקים, עם מעטפה מבוילת, כאשר עותק אחד יכול להישלח בדואר האלקטרוני או על גבי תקליטור. התקליטור/הגרסה האלקטרונית יישאר בידי המורה והעותק השני יוחזר לתלמיד.
2. במסגרת שיעורי הבחירה והסמינריונים לא יוכל תלמיד במסלול הדו חוגי ללמוד אצל אותו מרצה יותר משני קורסים, ותלמיד במסלול החד-חוגי לא יוכל ללמוד אצל אותו מרצה יותר משלושה קורסים.
3. תלמיד שכבר למד קורס מתקדם בדרג 2 או דרג 3 לא יוכל לחזור על קורס בדרג 1 על מנת לשפר את ממוצע ציוניו בתואר הב"א.

4. החוג דורש נוכחות חובה של 80% לפחות בכל קורס.
 5. החוג אינו מאפשר לתלמידים להירשם לקורסים חופפים (מבחינת שעות הוראה).

סגירת התואר – סיום החובות לתואר ראשון

לאחר שישלים את חובותיו האקדמיות לתואר ראשון, חייב התלמיד לפנות למרכזת החוג בבקשה "לסגור את התואר". מזכירות החוג תעביר שקלול למדור הבוגרים לאחר שהתלמיד אישר בחתימתו את ממוצע ציוניו הסופי.

מידע לתלמידים המייעדים עצמם להוראה

תלמידים המבקשים ללמוד לתעודת הוראה (הוראת אנגלית בבית-הספר העל-יסודי) חייבים ללמוד במסגרת לימודיהם בחוג לשפה וספרות אנגלית את הקורסים הבאים לפי דרישה של החוג להוראה, למידה והדרכה:

מבוא למורפולוגיה	2 שש"ס	2 נ'
מבוא לפונטיקה	2 שש"ס	2 נ'
מבוא לפונולוגיה	2 שש"ס	2 נ'
מבוא לתחביר	2 שש"ס	2 נ'
הדקדוק הפדגוגי	4 שש"ס	4 נ'
2 שיעורי בחירה או סמינריונים בבלשנות	8 שש"ס	8 נ'

הציון הנדרש בכל אחד משיעורים אלה הוא 75 לפחות.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר שרה גלעד

מטרת הלימודים

להעמיק ולהעשיר את ידיעותיהם של הסטודנטים בתרבות ובספרות אנגלית או בבלשנות ולצייד אותם בכלים ובמיומנויות למחקר עצמאי וכתובה אקדמית בנושאים אלה.

תנאי קבלה

1. יתקבלו בעלי תואר ב"א בציון סופי משוקלל של 80 לפחות בשפה ו/או בספרות אנגלית מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל ובציון 76 לפחות בחוג השני לתואר בוגר. יתקבלו גם תלמידים בעלי תואר ב"א בחוגים אחרים, אשר סיימו בציון משוקלל של 80 לפחות. תלמידים אלו יתקבלו למסלול לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות למ"א בהתאם להחלטת ועדת המ"א של החוג.

2. ועדת ההוראה של החוג רשאית לדרוש מהמועמדים לעמוד בבחינת כניסה בכתב*, להגיש עותקים של עבודות סמינריוניות שכתבו במסגרת התואר הראשון, ו/או להגיע לריאיון אישי.

*מועמד אינו רשאי לגשת לבחינת הכניסה יותר מפעם בשנה.

משך הלימודים

משך הלימודים התקני במסלול א', כולל הגשת עבודת גמר מחקרית (תזה), הוא עד שלוש שנים.

משך הלימודים התקני במסלול ב', כולל בחינת גמר הוא עד שנתיים (בהתאם לתקנון האוניברסיטה ללימודי תואר שני).

נושאי הלימוד

תכנית הלימודים מציעה שלושה נושאי לימוד עיקריים:

1. ספרות – לימוד מעמיק של תחומי ספרות ויצירות מתקופת הרנסנס ועד לספרות פוסט-מודרנית, תיאוריות ספרותיות ושיטות מחקר וביקורת.
2. בלשנות – לימוד מעמיק של תחומי הבלשנות הפורמאלית והיישומית ברמה מתקדמת.
3. מסלול משולב של התמחות בלשנית-ספרותית.

קיימת אפשרות לתכנית לימודים אישית בינתחומית, החייבת באישור ראש החוג והדיקן ללימודים מתקדמים.

מבנה הלימודים

הלימודים בחוג מתנהלים במסלולים הבאים: מסלול א' ומסלול ב'.

מסלול א' – כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה)

היקף הלימודים במסלול זה הוא 32 ש"ס

מבנה הלימודים

על התלמיד ללמוד שבעה קורסים במסגרת החוג (4 ש"ס כל אחד), וכן סדנה מתודולוגית בתחום ההתמחות הרלוונטי (4 ש"ס).

- ◆ שני קורסים מדרג 5 בהם נדרשת כתיבת עבודה סמינריונית (ומטלות אחרות, על פי החלטת המרצה).
- ◆ שישה קורסים מדרג 4 בהם נדרשת כתיבת עבודות ו/או בחינות, לפי החלטת המרצה.
- ◆ סדנה מתודולוגית לשיפור מיומנויות המחקר והכתיבה האקדמית בתחום הספרות או בתחום הבלשנות. תלמידי המסלול המשולב יוכלו לבחור את הסדנה שבה ישתתפו.
- ◆ שפה זרה אירופאית מודרנית או קלאסית בהיקף של שני 2 סמסטרים (לימודים אלה אינם נחשבים למניין השעות בתואר).
- ◆ תלמידים המבקשים ללמוד במסלול הספרותי יחוייבו ללמוד את הקורס: "תיאוריה/חשיבה ספרותית" אם לא למדו קורס מקביל בלימודי התואר הראשון (לימודים אלה אינם נחשבים למניין השעות בתואר).
- ◆ הסטודנטים הלומדים בשני המסלולים חייבים להגיע לפחות ל-4 הרצאות לפי בחירתם במסגרת הסמינר המחלקתי הנערך בימי ד' בין 12:00 ל-13:30.
- ◆ הגשת עבודת גמר מחקרית (תזה).

עבודת הגמר המחקרית (תיזה)

על התלמיד להגיש הצעת מחקר לתיזה ולקבל עליה אישור עד תחילת שנה ג' ללימודיו. כמו כן עליו לסיים את כל חובות השמיעה עד תום שנה ב' ללימודיו. החוג ידווח על אישור הצעת המחקר לתיזה ומנחיה לרשות ללימודים מתקדמים. הנחיות לכתיבת הצעת התיזה ניתן לקבל באתר האינטרנט של מזכירות החוג. הנחיות לכתיבת עבודת גמר מחקרית ניתן לקבל באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים. יש לסיים את כתיבת עבודת הגמר המחקרית עד תום השנה השלישית ללימודים.

מסלול ב' – בחינת גמר

היקף הלימודים במסלול זה הוא 40 ש"ס.

מבנה הלימודים

על התלמיד ללמוד שבעה קורסים במסגרת החוג (4 ש"ס כל אחד) וכן סדנה מתודולוגית בתחום ההתמחות הרלוונטי.

- ◆ שלושה קורסים מדרג 5 בהם נדרשת כתיבת עבודה סמינריונית (ומטלות אחרות), על פי החלטת המרצה.
- ◆ שבעה קורסים מדרג 4 בהם נדרשת כתיבת עבודות ו/או בחינות, לפי החלטת המרצה.
- ◆ סדנה מתודולוגית לשיפור מיומנויות המחקר והכתיבה האקדמית בתחום הספרות או בתחום הבלשנות. תלמידי המסלול המשובל יוכלו לבחור את הסדנה שבה ישתתפו.
- ◆ שפה זרה אירופאית: מודרנית או קלאסית בהיקף של 2 סמסטרים (לימודים אלה אינם נחשבים למניין השעות בתואר).
- ◆ הסטודנטים הלומדים בשני המסלולים חייבים להגיע לפחות ל-4 הרצאות לפי בחירתם במסגרת הסמינר המחלקתי הנערך בימי ד' בין 12:00 ל-13:30.
- ◆ בחינת גמר.

בחינת גמר

התלמיד רשאי להיבחן בבחינת הגמר רק לאחר שהשלים את כל חובותיו. התלמיד ייבחן בנושא מסוים על סמך ביבליוגרפיה מוגדרת, שתוכן לפי בקשתו ע"י אחד או שניים ממורי החוג.

בחינת הגמר תהיה בכתב, או שילוב של בחינה בכתב ובעל פה. על התלמיד להבחן עד ה-30 לנובמבר של השנה השנייה ללימודיו.

בחינות ותנאי מעבר בשני המסלולים

ציון מעבר בקורס מ"א הוא 70. הזכאות לתואר מ"א מותנית בציון ממוצע של 76 לפחות. אם התלמיד קיבל יותר מציון "נכשל" אחד במשך לימודיו, או במידה והישגיו הלימודיים נמוכים באופן כללי, ימליץ החוג בפני הרשות ללימודים מתקדמים על הפסקת לימודיו. הוועדה החוגית שומרת לעצמה את הזכות להעביר תלמיד ממסלול א' למסלול ב' על סמך הישגיו הלימודיים ו/או קצב התקדמותו בלימודיו. תלמיד הלומד במסלול א' חייב לקבל ציון 76 לפחות בעבודת הגמר המחקרית לתואר שני. תלמיד הלומד במסלול ב' חייב לעבור את בחינת הגמר בציון 76 לפחות. אין ללמוד יותר משני קורסים אצל אותו מרצה במסלול א'.

שקלול ציונים

מסלול א'

25%	2 עבודות סמינריוניות
35%	קורסים אחרים
40%	עבודת גמר מחקרית-תזה

מסלול ב'

35%	3 עבודות סמינריוניות
40%	ציונים בקורסים אחרים
25%	ציון בחינת הגמר

הוראת האנגלית כשפה זרה תכנית משותפת לחוג ללמידה, הוראה והדרכה ולחוג לשפה וספרות אנגלית

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני:

פרופ' בתיה לאופר ופרופ' פרימה אלבז-לובניש

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר שני בהוראת אנגלית כשפה זרה היא להעמיק את השכלת התלמידים בנושאים הקשורים בתהליכי הוראה ולמידה של הוראת אנגלית כשפה זרה, תוך התמחות בתיאוריות הפסיכולוגיות, הפדגוגיות, הפילוסופיות והבלשניות המנחות תהליכים אלה ועל רקע מבנה הדעת של המקצועות. בתכנית ירכשו התלמידים במשולב כלי מחקר וניתוח, בעזרתם יוכלו לרכוש ולפתח ידע עיוני, מחקרי ויישומי בנושאים השונים ובכך לקדם את התחום התיאורטי ואת ביטויו בשדה. בכך מכשירה התכנית הן סגל הוראה איכותי והן מנהיגות מדעית ופדגוגית להוראת אנגלית כשפה זרה ולמחקר בסוגיות הרלוונטיות של התחום.

תנאי הקבלה

1. ללימודי התואר השני בהוראת אנגלית כשפה זרה יתקבלו תלמידים בעלי תואר בוגר בשפה וספרות אנגלית ובלמידה, הוראה והדרכה בעלי ציון של 80 לפחות בכל אחד מהחוגים או בעלי ב"א בשפה וספרות אנגלית בציון של 80 לפחות ותעודת הוראה באנגלית בציון של 80 לפחות.
2. רשאים להגיש את מועמדותם גם תלמידי תעודת הוראה במסלול דו-שנתי שסיימו שנה א' בציון של 80 לפחות, ובעלי ציון ממוצע של 80 לפחות בחוג לשפה וספרות אנגלית. מעמדם יהיה "על תנאי" עד לסיום תעודת ההוראה בציון של 80 לפחות.
3. רשאים להגיש מועמדותם גם תלמידים בעלי ממוצע 76-79 בחוג לשפה וספרות אנגלית אם הם בעלי ניסיון בהוראה של 3-5 שנים לפחות בחטיבת ביניים או בחטיבה העליונה.
4. במקרים מסוימים תישקל מועמדותם של תלמידים בעלי רישיון הוראה במקום תעודת הוראה בתנאי שיהיו בעלי ניסיון של 5 שנים לפחות בהוראת אנגלית בביה"ס על-יסודי.
5. במקרים מסוימים יידרשו התלמידים להשלמות עפ"י החלטת ועדת ההוראה.
6. מועמדים שבמהלך לימודי הב"א לא למדו סטטיסטיקה ושיטות מחקר כמותיות או איכותניות, יחויבו בהשלמה בתחום זה.
7. ועדת ההוראה של החוג רשאית לדרוש מהמועמדים לעמוד בבחינת כניסה בכתב, להגיש עותקים של עבודות סמינריוניות שכתבו במסגרת התואר הראשון, ו/או להגיע לראיון אישי.

8. מועמד אינו רשאי לגשת לבחינת הכניסה יותר מפעם בשנה.
9. מועמדים בעלי תואר B.Ed חייבים להגיש מסמכים שיש בהם ציון משוקלל לתואר ראשון. הם יחויבו בבחינת כניסה בחוג לשפה וספרות אנגלית. במידה ויעמדו בה, יחויבו בתכנית ההשלמות שתתבסס על היקף השעות ותכני הלימוד בקורסים שהשתתפו בהם במסגרת לימודי ה-B.Ed.
10. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינות ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה, כתנאי לקבלתו ללימודים.
11. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

משך הלימודים

- במסלול א' – עד שלוש שנים.
במסלול ב' – שניים.

מבנה הלימודים

הלימודים יתקיימו בשני מסלולים: מסלול א' הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית ובו צובר התלמיד 32 שש"ס (מתוכם כתיבת 2 סמינריונים, אחד בחוג ללמידה, הוראה והדרכה ואחד בחוג לשפה וספרות אנגלית). ומסלול ב', הכולל בחינת גמר, ובו צובר התלמיד 40 שש"ס (מתוכם כתיבת 3 סמינריונים, אחד בחוג ללמידה, הוראה והדרכה, אחד בחוג לשפה וספרות אנגלית והשלישי לפי בחירת התלמיד).

מסלול א':

- א. **קורס חובה לשנה א'** – 4 שש"ס
  - 313.4208 פיתוח תכניות לימודים בהוראת המקצוע
- ב. **קורסי חובה בחוג לשפה וספרות אנגלית** (יש לבחור שניים מתוך שלושה מתוך הרשימה הבאה) 8 שש"ס
  - 109.4431 רכישת מילים בשפה זרה (שיעור)
  - 109.5431 רכישת מילים בשפה זרה (סמינריון)
  - 109.4430 סוגיות נבחרות בחקר שפה שנייה (שיעור)
  - 109.5430 סוגיות נבחרות בחקר שפה שנייה (סמינריון)
  - 109.4551 תורת התרגום או 109.4019 חקר השיח
- ג. **קורסי חובה בחוג ללמידה, הוראה והדרכה** (יש לבחור שניים מתוך שלושה) 8 שש"ס
  - 308.4141 התפתחות תקינה ולקויה של השפה (2 שש"ס)
  - 308.4140 שפה וקוגניציה (2 שש"ס)

- 308.4086 אנגלית כשפה נוספת: תיאוריה ומעשה (4 שש"ס)
313.4800 סוגיות עכשוויות בהוראת האנגלית כשפה זרה (לא יינתן בשנה"ל תשע"ב)
313.4801 פיתוח תכניות לימודים בהוראת האנגלית (לא יינתן בשנה"ל תשע"ב)

ד. **2 קורסים בתחום הבלשנות האנגלית והיישומית** (עם מיקוד באנגלית)

- 8 שש"ס (מתוך הרשימה המצ"ב)
109.4061 ניתוח מעמת
109.5440 אנגלית משפטית או 109.4440
109.4041 עבודת שדה בסוציולinguיסטיקה (חלק א')
109.4042 עבודת שדה בסוציולinguיסטיקה (חלק ב')
109.5321 שפה ואזרחות או 109.4321
109.5441 לשון ומגדר או 109.4441
109.4432 פרגמטיקה של טקסטים ספרותיים או 109.5432
109.4018 סמנטיקה, חברה ועימות

ה. **קורס בחירה מהחוג ללמידה, הוראה והדרכה**

- 4 שש"ס (מתוך הרשימה המצ"ב)
313.4104 סוגיות נבחרות בתכנון לימודים (לא יינתן בתשע"ב)
313.4302 מודלים וגישות בהדרכה – תיאוריה ומחקר
313.4605 מדיה דיגיטלית ככלי פדגוגי
313.4410 דרכי המזרח הרחוק כפדגוגיות חינוכיות
313.4214 דרכי ידע תיאורוני בתכנון לימודים (לא יינתן בתשע"ב)

32 שש"ס סה"כ

עבודת הגמר המחקרית (תיזה)

על התלמיד להגיש הצעת תיזה לועדת המ"א של החוג בו בחר לכתוב את עבודת הגמר המחקרית שלו, לפני תום השנה השנייה ללימודים, על מנת שתאושר עד תחילת השנה השלישית. נושא העבודה צריך להיות רלוונטי לתחום הוראת האנגלית כשפה זרה. ההצעה תוגש בשלושה עותקים למזכירות החוג עם אישורו של המנחה. הנחיות לכתבת עבודת תיזה ניתן לקבל באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים ובאתר של החוג ללמידה, הוראה והדרכה.

מסלול ב':

- א. **קורס חובה לשנה א'** –
313.4208 פיתוח תכניות לימודים בהוראת המקצוע

- 8 שש"ס ב. **קורסי חובה בחוג לשפה וספרות אנגלית**
 109.4431 רכישת מילים בשפה זרה
 109.4430 סוגיות נבחרות בחקר שפה שנייה (שיעור)
 109.5430 סוגיות נבחרות בחקר שפה שנייה (סמינריון)
 109.4019 חקר השיח או 109.4551 תורת התרגום
- 8 שש"ס ג. **קורסי חובה בחוג ללמידה, הוראה והדרכה**
 (יש לבחור שניים מתוך שלושה)
 308.4141 התפתחות תקינה ולקויה של השפה (2 שש"ס)
 308.4140 שפה וקוגניציה (2 שש"ס)
 308.4086 אנגלית כשפה נוספת: תיאוריה ומעשה (4 שש"ס)
 313.4092 סוגיות עכשוויות בהוראת האנגלית כשפה זרה
 (לא יינתן בשנה"ל תשע"ב)
 313.4801 פיתוח תכניות לימודים בהוראת האנגלית
 (לא יינתן בשנה"ל תשע"ב)
- 12 שש"ס ד. **3 קורסים בתחום הבלשנות האנגלית והיישומית**
 (מתוך הרשימה המצ"ב)
 109.4061 ניתוח מעמת
 109.5440 אנגלית משפטית או 109.4440
 109.4041 עבודת שדה בסוציולinguיסטיקה (חלק א')
 109.4042 עבודת שדה בסוציולinguיסטיקה (חלק ב')
 109.5321 שפה ואזרחות או 109.4321
 109.5441 לשון ומגדר או 109.4441
 109.4432 פרמטיקה של טקסטים ספרותיים או 109.5432
 109.4018 סמנטיקה, חברה ועימות
- 8 שש"ס ה. **2 קורסי בחירה מהחוג ללמידה, הוראה והדרכה**
 (מתוך הרשימה המצ"ב)
 313.4104 סוגיות נבחרות בתכנון לימודים (לא יינתן בתשע"ב)
 313.4302 מודלים וגישות בהדרכה – תיאוריה ומחקר
 313.4605 מדיה דיגיטלית ככלי פדגוגי
 313.4214 דרכי ידע תיאטרוני בתכנון לימודים
 313.4410 דרכי המזרח הרחוק כפדגוגיות חינוכיות
 (לא יינתן בתשע"ב)
- 40 שש"ס סה"כ

בחינת גמר

התלמיד רשאי להיבחן בבחינת הגמר רק לאחר שהשלים את כל חובותיו. התלמיד יבחן לפי ביבליוגרפיה שיקבל מהחוג ללמידה, הוראה והדרכה ומהחוג לשפה וספרות אנגלית.

תעודת המוסמך שתינתן בהוראת האנגלית כשפה זרה תהיה משותפת לפקולטה לחינוך ולפקולטה למדעי הרוח.

שקלול הציון הסופי במגמה להוראת האנגלית כשפה זרה

מסלול עם תיזה מסלול א'

עבודת גמר-תיזה	40%
2 עבודות סמינריוניות	25%
שאר הקורסים	35%

מסלול ללא תיזה מסלול ב'

בחינת הגמר	25%
3 עבודות סמינריוניות	35%
שאר הקורסים	40%

בחינות ותנאי מעבר בשני המסלולים

ציון מעבר בקורס מ"א הוא 70. הזכאות לתואר מ"א מותנית בציון ממוצע של 76 לפחות. הוועדה החוגית לתואר שני של החוג שומרת לעצמה את הזכות להעביר תלמיד ממסלול א' למסלול ב' על סמך הישגיו הלימודיים.

תלמיד הלומד במסלול א' חייב לקבל ציון 76 לפחות בעבודת הגמר לתואר שני.

תלמיד הלומד במסלול ב' חייב לעבור את בחינת הגמר בציון 76 לפחות.

אין ללמוד יותר משני קורסים אצל אותו המרצה.

אם התלמיד קיבל יותר מציון "נכשל" אחד במשך לימודיו, או במידה והישגיו הלימודיים נמוכים באופן כללי, ימליץ החוג בפני הרשות ללימודים מתקדמים על הפסקת לימודיו.

הרשמה ומידע נוסף

המועמדים מוזמנים לשוחח עם יו"ר הוועדה החוגית, פרופ' בתיה לאופר בחוג לשפה וספרות אנגלית ופרופ' פרימה אלבוז'לוביטש בחוג ללמידה, הוראה והדרכה.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' דניס קרוזון

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו כתלמיד לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ"א) בחוג לשפה וספרות אנגלית מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל, שהשיג ציון סופי של לפחות "טוב מאוד" (86) בלימודיו לתואר שני, וציון של לפחות "טוב מאוד" (86) בעבודת הגמר המחקרית (תזיה).

קבלת המועמד מותנית במציאת מנחה מתאים מקרב סגל החוג, אשר יביע נכונות להדריך את המועמד בעבודת הדוקטורט ובאישור ועדת הדוקטורט החוגית.

המועמד יגיש לוועדת הקבלה:

1. הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע (הגדרת תחום ונושא המחקר, שאלות מחקר, רקע תיאורטי וכו').
2. הסכמת המנחה המיועד בכתב.
3. 2 מכתבי המלצה ממרצים במוסד אקדמי שבו למד. אחד ממכתבי המלצה יכתב על-ידי מנחה עבודת הגמר המחקרית.
4. גליונות ציונים.
5. ציון והערכות של עבודת המ.א (תזיה).
6. עותק של עבודת המ.א.
7. קורות חיים בעברית ובאנגלית.
8. תקציר נושא המחקר באנגלית.

מבנה הלימודים

משך הלימודים לתואר שלישי הוא ארבע שנים בשני שלבים:

שלב א' – שנה ראשונה:

1. מודריך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים הייעודית בחוג ו/או בחוגים אחרים וועדת הד"ר החוגית תאשר את התכנית. בקורסי הסמינריונים בהם התלמיד נדרש להשתתף נדרשת חובת נוכחות והשתתפות פעילה, אך המרצה רשאי להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בע"פ), בנוסף על כך.
2. התלמיד יכין הצעת מחקר מפורטת, שתאושר ע"י המנחה/ים וועדת הדוקטורט.
3. לאחר אישור הצעת המחקר ע"י ועדת הדוקטורט החוגית והרשות ללימודים מתקדמים יעבור התלמיד למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.

שלב ב' – שנה שנייה שלישית ורביעית:

כתיבת עבודת הדוקטורט –

עם סיום עבודת המחקר והכתיבה יגיש התלמיד את עבודתו המודפסת בחתימת המנחים ליו"ר ועדת הדוקטורט. לאחר שתיערך בדיקה כי אכן סיים התלמיד את כל חובותיו כנדרש על-פי התקנון, תמליץ הועדה על מינוי שופטים.

הערות:

- ◆ תלמיד שלא השלים חובת "שפה זרה אירופאית מודרנית או קלאסית" במסגרת התואר השני, יצטרך להשלים זאת בלימודי הדוקטורט.
- ◆ תלמיד אשר כותב את עבודת הדוקטורט שלו בספרות אנגלית ולא למד את הקורס "תיאוריה ספרותית" במסגרת לימודי התואר השני, יהיה חייב להשלים קורס זה בשנה הראשונה ללימודי הדוקטורט.

מסלול ישיר לדוקטורט

תנאי קבלה

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לד"ר חייב להיות בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, ואשר השיג בלימודי התואר הראשון בשני החוגים בהם למד ציון משוקלל של 90 לפחות. על התלמיד להגיש הצהרת כוונות לעבודת הדוקטורט ולהשיג הסכמת מנחה. החוג רשאי לדרוש ראיון אישי או בחינת כניסה.

משך הלימודים

משך הלימודים במסלול זה הינו 4 שנים.

מבנה הלימודים

בשנתיים הראשונות התלמיד נדרש לשמוע קורסים מתכנית המ"א של החוג במסלול א' בהיקף של 28 ש"ס. במסגרת היקף הלימודים הנ"ל על התלמיד לכתוב שתי עבודות סמינריוניות ולקבל בכל אחת מהן ציון 90. תלמיד שיעמוד במטלות הלימודים ובציונים הנדרשים ויגיש הצעת מחקר בסוף הסמסטר השלישי ללימודיו והיא תאושר על ידי הגורמים האקדמיים בתום שנתיים יעבור למעמד של תלמיד מחקר שלב ב' ויקבל תעודת מוסמך במסגרת המסלול הישיר לדוקטורט. בשנתיים האחרונות יכתוב התלמיד את עבודת הדוקטורט.

שפה וספרות ערבית

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' אברהמים טאהא

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' ג'ורג' קנאזע (אמריטוס), פרופ' ראובן שניר.	
פרופסור חבר: פרופ' שמעון בלס (אמריטוס), פרופ' אברהמים טאהא, פרופ' ורדית ריספלר-חיים.	
מרצה בכיר: ד"ר אהרן גבע-קלינברגר, ד"ר אברהמים ג'רייס (שבתון, סמסטר א'), ד"ר מסעוד חמדאן, ד"ר עפר לבנה.	
מרצה: ד"ר עלי חוסין (שבתון, סמסטר א'), ד"ר ג'לאל עבד אלגני.	
מורה בכיר: ד"ר שושנה בן-ארי.	
מורה: מר אברהם בוקעי.	
עמית הוראה: ד"ר יהודית דרוו, ד"ר ערין סלאמה-קודסי, ד"ר קלרה סרוג'י-שג'ראוי.	

מזכירות החוג:

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' עדנה קדרון

שעות הקבלה: ימים א'-ג' בין השעות 11.00-13.00

ימים ד'-ה' בין השעות 10.00-12.00

מגדל אשכול, קומה 15, חדר 1518

טלפון: 8240061; פקס: 04-8249710

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

- להרחיב ולהעמיק את ידע התלמידים בלשון הערבית על תקופותיה ורבדיה, בתולדות הספרות הקלאסית והמודרנית, ובתרבות האיסלאם.
- להכשיר את התלמידים להבנת מכלול הגישות המסורתיות והמודרניות לתולדות הלשון הערבית ודקדוקה.
- להקנות לתלמידים כלים לניתוח יצירות ותופעות ספרותיות למיניהן ולפתח בהם גישה מתודולוגית לז'אנרים ולזרמים בתולדות הספרות היפה והעיונית.

תנאי הקבלה

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. עמידה בבחינת כניסה חוגית. דרישה זו חלה גם על תלמידי חוגים אחרים המבקשים להשתתף בקורס או בקורסים שאינם פתוחים לתלמידי חוגים אחרים.

תוצאת בחינת הכניסה תקפה רק לאותה השנה שבה נבחן המועמד.

מבנה הלימודים

היקף הלימודים 60 נ"ז במשך שלוש שנים. 56 נ"ז מקורסי החוג ו-4 נ"ז מקורסי תוכנית הפקולטה למדעי הרוח "דרך הרוח".

ה ק ו ר ס

נ'

לימודי שנה א'

0	מיומנויות השפה והבנת הנשמע לבוגרי בתי"ס עבריים*
4	בחירה מתוכנית "דרך הרוח"
3	הבעה ותרגום
3	תולדות הספרות הערבית חלק א'
2	דקדוק א' וניקוד
3	מבוא לדת האסלאם
3	טקסט מודרני
3	טקסט קלאסי/פרוזה קלסית

21

סה"כ

לימודי שנה ב'

	2	דקדוק ב'
	3	תולדות הספרות הערבית חלק ב'
	3	קוראן ופרשנות
	2	מבוא לבלשנות ערבית
	6	קורסי בחירה בחוג מתחומים שונים **
	2	שפות העולם (מתקשב)
	2	מבוא לבלשנות שמית
	2	(מהחוג ללשון העברית)
	20	סה"כ

לימודי שנה ג'

	2	נתוח דקדוקי מתקדם
	3	שירה קלאסית
	4	קורסי בחירה בחוג מתחומים שונים **
	10	סמינריון*** (אחד בכל סמסטר)
	19	סה"כ

בכל מקרה, תלמיד לא יקח סמינריון מודרני לפני הקלסי.

האחריות להרכבת המערכת והתאמתה לתקנות תכנית הלימודים וחובותיה מוטלת על התלמיד. החוג יוכל לבטל קורסים שהתלמיד לא היה רשאי להירשם אליהם.

* רק לבוגרי בתי"ס עבריים. קורס עזר והשלמה בדקדוק ובהבעה.

** בשנים ב'-ג' יש ללמוד 10 נ"ז בחירה, לפחות 2 נ"ז מכל תחום

*** על הסמינריונים להיות משני תחומים שונים (ואצל מורים שונים). תלמיד הבוחר ללמוד סמינריון קלסי וסמינריון מודרני, חייב ללמוד בסמסטר א' את הסמינריון הקלסי.

אין לקחת יותר מ-2 קורסים אצל אותו מורה (לא כולל קורסי חובה בהם מתקיימת קבוצה אחת בלבד).

חלוקת הקורסים לפי תחומים

(הכוונה למיספור המופיע לאחר הדרג)

ממספר 002 עד 250	קורסי חובה
ממספר 251 עד 450	קורסי בחירה בתחום הספרות הקלאסית
ממספר 451 עד 650	קורסי בחירה בתחום הספרות המודרנית
ממספר 651 עד 850	קורסי בחירה בתחום הלשון
ממספר 851 עד 950	קורסי בחירה בתחום התרבות והדת

תנאי מעבר

לשנה ב' יעברו תלמידים שעמדו בתנאים הבאים:

1. ציון ממוצע 60 לפחות בכל קורסי דרג 1
  2. ציון 60 לפחות בקורס "דקדוק א' וניקוד" (תלמיד אשר ייכשל פעמיים בקורס זה יופסקו לימודיו בחוג). לא ניתן להירשם לאף קורס בדרג 2 לפני סיום קורס זה.
- תלמידים לא יורשו להשתתף בקורסים בדרג 2 בחוג לפני שסיימו חובותיהם בלפחות 17 נקודות בדרג 1.**

לשנה ג' יעברו תלמידים שעמדו בתנאים הבאים:

1. השלימו את כל קורסי דרג 1.
  2. השיגו ציון עובר בקורס "דקדוק ב'" ו"קוראן ופרשנות".
  3. סיימו לפחות 4 סמסטרים בחוג (35 נ"ז).
  4. השלימו חובותיהם באנגלית כשפה זרה ברמת "מתקדמים 2".
- הערה:** תלמידים משנים קודמות אשר לומדים פרוסמיניריון בתשע"ב/סמסטר א' חייבים להגיש את העבודה הפרוסמיניריונית עד סוף סמסטר א'.

בחינות וציונים

בתום כל סמסטר תתקיימנה בחינות **בכתב** בכל הקורסים כולל בסמינריונים. החוג אינו מאפשר בחינה בעל-פה או הגשת עבודה במקום בחינה סופית בקורס. ניתן לעיין במחברת בחינה ו/או לערער על הציון עד 10 ימים מיום פרסומו וזאת על גבי טופס מיוחד המיועד לכך. עיון במחברות הבחינות – בנוכחות המורה ובשעת קבלה שתקבע לשם כך עם פרסום הציונים. המבקש לשפר ציונו בקורס מסוים יוכל להבחן שנית במועד ב'. באישור החוג יוכל התלמיד לחזור על אותו קורס בסמסטר שלאחריו (אם הקורס מתקיים), או בשנה"ל העוקבת, אך לא יאוחר מכך, בתנאי שלא למד בינתיים קורס מתקדם באותו נושא. ניתן לחזור על קורס חובה פעם אחת בלבד.

עבודות סמינריוניות

על כל תלמיד להכין עבודות סמינריוניות אישיות, אין אפשרות להגיש עבודה משותפת לשני תלמידים או יותר. תלמיד הבוחר ללמוד 2 סמינריוניים מתחום הספרות, ילמד קודם את הסמינריון בספרות קלאסית ובסמסטר שלאחריו את הסמינריון בספרות מודרנית. את העבודות הסמינריוניות (משני תחומים שונים) יש למסור אך ורק במזכירות החוג, בשני עותקים מודפסים (עותק אחד יוחזר לתלמיד לאחר בדיקתו), בצירוף טופס הצהרה על הכנתה העצמית (נמצא באתר החוג).

להלן המועדים הסופיים להגשת העבודות:

עבודה סמינריונית תוגש במהלך הקורס. תלמידים אשר למדו את הסמינריון בסמסטר א' רשאים (בהסכמת המורה) להגיש את העבודה הסמינריונית **עד סוף סמסטר ב'** ואלה שלמדו אותה בסמסטר ב' יוכלו (בהסכמת המורה) להגיש את העבודה **עד סוף חופשת הקיץ, לפני תחילת שנה"ל הבאה.**

היקף העבודה כ-30 עמודים, לפחות 3 מקורות בשפה אירופית.

במקרים מיוחדים בלבד, ניתן לבקש דחיה מראש החוג (בכתב), תוך ציון הסיבה ומועד המסירה המבוקש. מסירת עבודה סמינריונית באיחור גוררת חובת תשלום שכר לימוד (ראה תקנון שכר לימוד), **גם אם הדחיה אושרה על-ידי החוג.**

תלמיד שלא יגיש את העבודה הסמינריונית במועד יחוייב לחזור על השתתפותו בסמינריון.

לא ניתן לערער על ציוני העבודות הסמינריוניות.

תיקון ציון עבודה יתאפשר רק ע"י כתיבת עבודה חדשה בנושא שונה, בהסכמת המורה.

חישוב הציון הסופי בסמינריון – 35% הבחינה 65% העבודה

נוכחות

קיימת חובת נוכחות בכל הקורסים (כולל שיעורים). השתתפותו של תלמיד בקורס תבוטל והוא לא יורשה לגשת לבחינה אם נוכחותו לא תהיה לפחות 80%. לא תשלח התראה.

סיום חובות לתואר

התלמיד יודיע למזכירות החוג על סיום חובותיו האקדמיות לתואר. מרכזת החוג תעביר שקלול למדור בוגרים על-פי בקשת התלמיד ואישורו בכתב. לאחר סגירת התיק אין אפשרות לשפר ציונים.

חידוש לימודים לאחר הפסקה

ראה תקנון לימודים לתואר ראשון, ב"א.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר אברהם ג'ריס

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני מהווים המשך ללימודי התואר הראשון, בעיקר בהכשרת התלמידים למחקר עצמאי בתחומי הלימוד השונים בחוג. דגש מיוחד מושם על הכרת התיאוריות ושיטות המחקר בכל תחום והקניית יכולת איסוף נתונים, ניתוחם והכנת חיבור מדעי המיועד לפרסום באכסניות מדעיות.

תנאי קבלה

- א. ציון משוקלל 80 ומעלה בלימודי התואר הראשון (ב"א) בחוג לשפה וספרות ערבית, כשציון החוג השני לפחות 76.
  - ב. עמידה בבדיקת יכולת הבנת טכסט מדעי באנגלית.
  - ג. כל המועמדים שאינם בוגרי החוג לשפה וספרות ערבית באוניברסיטת חיפה חייבים לעמוד בבחינה חוגית הכוללת דקדוק, חיבור ו/או הבנת הנקרא. הבחינה תכלול גם חלק בהבנת הנקרא באנגלית. תלמידים אשר לא יעברו את חלק האנגלית בבחינת הכניסה, אך יעמדו בכל יתר התנאים, יהיו חייבים ללמוד את הקורס "אנגלית מתקדמים 2" (במסגרת המחלקה לשפות) בשנה הראשונה ללימודיהם.
  - ד. ראיון אישי, על-פי שיקול הוועדה החוגית לתואר השני.
- מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה במהלך לימודיו לתואר, כתנאי לזכאותו לתואר.
- לגבי מועמדים מאוניברסיטאות מוכרות מחו"ל יש לעיין בתקנון לימודי תואר שני.

לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני

בוגרי חוגים אחרים, שציונם הסופי המשוקלל בכל לימודיהם לתואר הראשון (ב"א) הוא 85 לפחות, יוכלו להתקבל לתוכנית השלמות לאחר שעמדו בבחינת הכניסה החוגית המיועדת לתלמידי תואר שני באחד המועדים המפורטים ב"מדריך לנרשמים".

להלן פירוט ההשלמות:

מבוא לבלשנות ערבית	2	שש"ס
תולדות הספרות הערבית (חלק א' ו-ב')	4	שש"ס
קוראן ופרשנות	4	שש"ס
שירה קלסית	4	שש"ס
קורסי בחירה מתחום הספרות	4	שש"ס
קורס בחירה בלשון	2	שש"ס
סמינריון קלסי (כולל עבודה סמינריונית)	4	שש"ס
סמינריון מודרני (כולל עבודה סמינריונית)	4	שש"ס
סה"כ	28	שש"ס

ציון 85 לפחות בכל אחד מהקורסים הנ"ל, בדיקה באנגלית (או סיום הקורס "אנגלית מתקדמים 2") וראיון אישי (במידת הצורך) הינם תנאי להרשמה כמועמד ללימודי התואר השני.

עמידה בתנאי ההשלמות אינה מהווה קבלה אוטומטית לתואר השני.

מבנה הלימודים

הלימודים מתנהלים באחד משני מסלולים:

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב' – ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית. מסלול זה כולל בחינת גמר.

משך הלימודים

במסלול א' – עד 3 שנים.

במסלול ב' – שנתיים.

1. **מסלול א'** (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה) – היקף הלימודים במסלול זה הוא 32 שש"ס, לפי החלוקה כדלקמן:
קורסי בחירה בדרג 4 לפחות מלימודי החוג – 16 שש"ס
סמינריון מחקר (חובה בשנה ראשונה) – 4 שש"ס
קורסי בחירה מחוגים אחרים באישור החוג – 12 שש"ס (בדרג 3 לפחות)*
(ככלל, מחוגי הספרות, לשון והיסטוריה של המזה"ת, בהתאם לנושא התמחותו של התלמיד).

אין ללמוד יותר מקורס אחד אצל אותו מורה.

קורסי עזר – בנוסף לנ"ל רשאי החוג להטיל על תלמידיו להשתתף בקורסי עזר ובשפה מזרחית לפי הצורך.**

שפה אירופית שנייה – צרפתית או גרמנית, ברמת "מתחילים". את לימודי השפה הזרה יש להתחיל בשנת הלימודים הראשונה*.

עבודת גמר מחקרית – על התלמיד להגיש למנחה שיאושר ע"י ועדת המ"א החוגית הצעה לנושא עבודת התיזה החל מסמסטר ב' ללימודיו **ולא יאחר מסוף הסמסטר השלישי ללימודיו.**

ציון המעבר בעבודת הגמר המחקרית הוא 76.

כתיבת העבודה והגשתה לפי הנוהל הקבוע בתקנון לימודי התואר השני. (ראה פרק זה בתקנון לימודי תואר שני בשנתון ובאתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים).

(* שני הסמסטרים יוכלו להחשב כ-4 שש"ס קורסי בחירה מחוץ לחוג.

(** קורסים אלה לא ייחשבו במנין השעות לתואר השני.

2. **מסלול ב'** (עמידה בבחינת גמר) – היקף הלימודים במסלול זה הוא 36 שש"ס, לפי החלוקה כדלקמן:
קורסי בחירה בדרג 4 לפחות מלימודי החוג – 20 שש"ס
סמינריון מחקר (חובה בשנה ראשונה) – 4 שש"ס
קורסי בחירה מחוגים אחרים באישור החוג – 12 שש"ס (בדרג 3 לפחות)
(ראה פירוט במסלול א')

מסלולים א' וב'

נוכחות

קיימת חובת נוכחות בכל הקורסים. השתתפותו של תלמיד בקורס תבוטל והוא לא יורשה לגשת לבחינה אם נוכחותו לא תהיה לפחות 80%.
לא תשלח התראה.

עבודות, בחינות וציונים

התלמידים ייבחנו בכתב או יגישו עבודה בכל אחד מהקורסים, על-פי דרישות המרצה, כולל בקורסים בהם יבחרו להגיש גם עבודה סמינריונית.

עבודת סיום הקורס תוגש עד השבוע האחרון של הסמסטר.

ציון המעבר בכל קורס הנלמד במסגרת לימודי מ"א הוא 60, כולל בקורסים מחוץ לחוג (אלא אם כן נקבע ציון גבוה יותר).

יורשה להבחן, או להגיש עבודה, רק תלמיד הרשום לקורס, היה נוכח לפחות ב-80% מהשעורים ומלא את כל החובות האקדמיות של הקורס.

תלמידי מסלול א' יגישו במשך לימודיהם שתי עבודות סמינריוניות. תלמידי מסלול ב' יגישו שלוש עבודות סמינריוניות. את העבודות בשני המסלולים יש לכתוב בהדרכת מורים שונים.

אין לכתוב יותר מעבודה סמינריונית אחת בסמסטר.

ניתן להגיש עבודה סמינריונית רק במסגרת קורס שנלמד ובאישור המורה. התלמיד יודיע למורה הקורס לא יאוחר מחודש מתחילת הסמסטר על רצונו לכתוב עבודה סמינריונית.

העבודה הסמינריונית תוגש במזכירות החוג, בשני העתקים מודפסים (בצירוף הצהרה על הכנתה העצמית), **בנוסף לבחינה או לעבודה המוגשת במקום בחינת סיום הקורס**. היקף העבודה הסמינריונית עד 30 עמודים, לפחות 3 מקורות בשפה אירופית.

המועד האחרון להגשת העבודות הסמינריוניות הוא סוף חופשת הסמסטר שבו נלמד הקורס. לא ניתן לערער על ציון עבודה סמינריונית. בהסכמת המורה יתאפשר תיקון הציון רק על-ידי כתיבת עבודה סמינריונית חדשה בנושא שונה.

סמינרי סגל

החוג מקיים סמינרי סגל שמטרתם להציג את פרי מחקרם של מרצים אורחים, מורי החוג ותלמידי המחקר שלו. מומלץ לכל תלמידי ה"מ"א בחוג להשתתף בסמינרי הסגל.

בחינת גמר (מסלול ב')

עם סיום לימודיו ולאחר הגשת כל העבודות וקבלת כל הציונים יעמוד תלמיד מסלול ב' בבחינת גמר מסכמת בכתב בהתאם להתמחותו. הבחינה תכלול גם חלק כללי שבו יידרש התלמיד לנקד קטע ולהסביר מספר בתי שירה קלסית. ציון המעבר בבחינת הגמר הוא 76. ככלל, תערך הבחינה פעמיים בשנה – באפריל ובאוקטובר. על התלמיד להבחן לא יאוחר מה-30.11 בשנה בה הוא רשום. ההרשמה לבחינה תעשה ע"י פנייה בכתב למזכירות החוג, בציון תחום ההתמחות, לא יאוחר מחודש לפני מועד הבחינה.

סיום חובות לתואר

התלמיד יודיע למזכירות החוג על סיום חובותיו האקדמיות לתואר. מרכזת החוג תעביר שקלול לרשות ללימודים מתקדמים רק לאחר אישור התלמיד. לאחר סגירת התיק אין אפשרות לשינויים או לשיפור ציונים.

שקלול הציונים

20%	2 עבודות סמינריוניות בחוג	1. מסלול א':
35%	קורסי החוג וקורסי הבחירה מחוץ לחוג	
45%	עבודת גמר מחקרית (תיזה)	
100%	סה"כ	
30%	3 עבודות סמינריוניות בחוג	2. מסלול ב':
40%	קורסי החוג וקורסי הבחירה מחוץ לחוג	
30%	בחינת גמר	
100%	סה"כ	

יש לעיין בתקנון לימודי תואר שני המופיע בחלקו הראשון של השנתון ובאתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

תוכנית מ"א ללא תיזה למורים לערבית

פרטים ניתן לקבל במזכירות החוג לשפה וספרות ערבית.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' ורדית ריספלר-חיים

תנאי קבלה

רשאים להציג את מועמדותם בעלי תואר שני (מ"א) במסלול א' בשפה וספרות ערבית מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל, שהשיגו ציון 85 ומעלה בלימודיהם לתואר השני, וציון 86 לפחות בעבודת הגמר המחקרית למ"א.

מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

תלמיד מחקר שלב א' – שנה (2 סמסטרים מקבלת התלמיד עד הגשת הצעת המחקר).

תלמיד מחקר שלב ב' – לא יותר משלוש שנים (מאישור הצעת המחקר עד הגשת העבודה).

יש להרשם במחלקה להרשמה ובמקביל להעביר את המסמכים הבאים לוועדה החוגית: קורות חיים בעברית ובאנגלית, העתקים מתעודת "בוגר" ו"מוסמך", גליונות ציונים מאושרים לב"א ולמ"א, שתי המלצות מאנשי אקדמיה, כאשר אחת מהן ממדריך התיזה למ"א, העתק מעבודת הגמר, אישור בכתב על הסכמת איש סגל בכיר בחוג להנחות את עבודת הדוקטור. כן הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע, מאושרת על-ידי המנחה המיועד ותקציר נושא המחקר באנגלית.

בשלב א' יכין התלמיד הצעת מחקר ויגישה בחתימת המנחה לאישור הוועדה החוגית לתואר שלישי.

אישור סופי יינתן על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים. עם קבלת האישור, יעבור התלמיד למעמד תלמיד מחקר שלב ב'.

המנחה יקבע לתלמיד את תוכנית הלימודים שלו ואת היקפה. הוועדה החוגית תאשר את התוכנית. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בקורסים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם. בסמינריונים נדרשת רק השתתפות פעילה.

כל סטודנט לתואר שלישי חייב בקורס "כתיבה מדעית באנגלית" מטעם המחלקה לשפות זרות.

תלמיד אשר במסגרת לימודי התואר השני שלו לא למד שפת מחקר שנייה ברמת מתקדמים, חייב להשלים חובה זאת.

עם סיום עבודת המחקר, תוגש העבודה מודפסת ובחתימת המנחה, למזכירות החוג, שתעבירה לרשות ללימודים מתקדמים. לאחר שתיערך בדיקה כי אכן מולאו כל החובות כנדרש על-פי התקנון, תשלח העבודה לשיפוט בהתאם לנהלים.

יש לעיין בתקנון לימודי תואר שלישי המופיע בחלקו הראשון של השנתון ובאתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

שפה וספרות צרפתית

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

בשנת הלימודים תשע"ב לא תתקיים הרשמה ללימודים לתואר ראשון בחוג לשפה וספרות צרפתית.

המיקבץ לתרבות צרפת

המיקבץ מיועד לתלמידים ללא ידיעה מוקדמת בצרפתית. במיקבץ זה ירכוש התלמיד ידע בתרבות הצרפתית על היבטיה העיקריים: מושגי יסוד בתרבות הצרפתית לדורותיה, ספרות ואמנויות עם רקע כללי בהיסטוריה וכן הרחבת הידיעה בתולדות צרפת. כמו כן, הקניית ידע ביסודות השפה הצרפתית. שפת ההוראה במיקבץ כולל עבודות ובחינות היא עברית במשך כל הלימודים. המיקבץ מעוגן בחוג ללימודים רב-תחומיים.

להרשמה למיקבץ נא לפנות למזכירות החוג ללימודים רב-תחומיים בטל.: 04-8240358

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר ועדת המ"א בחוג לספרות עברית והשוואתית: פרופ' דניס סובולב

מטרת הלימודים

מטרת לימודי התואר השני היא העמקה והעשרת לימודי התואר הראשון בספרות הצרפתית, הכשרה לפרש ולערוך ביקורת עצמאית של טקסט או קורפוס ספרותי והכשרה למחקר בנושא התמחותו של התלמיד.

תנאי הקבלה

1. תלמיד יתקבל ללימודי התואר השני על סמך שני קריטריונים:
ציון סופי משוקלל בלימודי התואר הראשון בחוג של 76 לפחות וציון של 76 לפחות בחוג השני לתואר בוגר, כשבעבודת הסמינריון שנה ג' קיבל את הציון 80 לפחות, וציון סופי בלימודי לשון 70 לפחות.
2. ראיון אישי עם יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים בחוג לספרות עברית והשוואתית. במקרה הצורך, יוטלו על התלמיד השלמות כתנאי לקבלתו.
3. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE או בלימודי השלמה במסגרת התואר הראשון.

מסלול אישי

לימודי התואר השני בשפה וספרות צרפתית, במסגרת החוג לספרות עברית והשוואתית, יתאפשרו רק במסלול אישי.

המסלול מאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד בספרות צרפתית, שבו הוא מעוניין להתמחות. בנוסף על התלמיד ללמוד קורסים בספרות עברית והשוואתית וקורסים מחוגים אחרים.

במסלול זה התלמיד מחוייב במכסת שעות לימוד כמו במסלול א' למ"א בחוג לספרות עברית והשוואתית ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (לא מחוייב שתכתב בשפה הצרפתית).
תכנית הלימודים תיבנה על-ידי יו"ר הוועדה החוגית של החוג לספרות עברית והשוואתית בשיתוף מנחה עבודת הגמר המחקרית, ותקבל את אישור הדיקן ללימודים מתקדמים.
הטיפול המנהלי בתלמידים ייעשה באמצעות החוג לספרות עברית והשוואתית.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר ועדת הדוקטורט בחוג לספרות עברית והשוואתית: **פרופ' זניס סובולב**

תנאי קבלה

כל בעל תואר שני (מ.א.) בשפה וספרות צרפתית או בלשנות צרפתית מאוניברסיטה בארץ או מכל אוניברסיטה מוכרת בחו"ל ראשי להגיש את מועמדו לועדת הדוקטורט של החוג לספרות עברית והשוואתית, בתנאי שהמועמד הכולל בתחום לימודי הספרות או הבלשנות הצרפתית הוא 82 לפחות ובתנאי שסיים את עבודת הגמר בציון 86 לפחות. מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

מבנה הלימודים

ועדת הדוקטורט החוגית תקבע לכל מועמד את תכנית לימודיו בהתאם להישגיו הקודמים ולתחומים שהוא כיסה בלימודי המ.א. שלו. התלמיד יחויב במיקסת לימודים בהתאם לדרישות המנחה ויו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים.

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

תלמיד מחקר שלב א' – שנה (2 סמסטרים מקבלת התלמיד עד הגשת הצעת המחקר).

תלמיד מחקר שלב ב' – לא יותר משלוש שנים (מאישור הצעת המחקר עד הגשת העבודה).

בקשת הקבלה שתופנה לוועדה החוגית תכלול:

1. קורות חיים בעברית ובאנגלית
2. הצהרת כוונות בעברית ובאנגלית חתומה ע"י המנחה
3. תקציר נושא המחקר באנגלית
4. אסמכתאות על תואר ראשון, כולל תדפיס קורסים וציונים
5. אסמכתאות על תואר מוסמך, כולל תדפיס קורסים וציונים
6. שתי המלצות מאנשי אקדמיה, אחד הממליצים יהיה מנחה התיזה
7. הסכמת מנחה בכתב

בשלב א' יכין התלמיד הצעת מחקר ויגישה בחתימת המנחה לאישור הוועדה החוגית לתואר שלישי בחוג לספרות עברית והשוואתית.

אישור סופי יינתן על ידי הרשות ללימודים מתקדמים. עם קבלת האישור, יעבור התלמיד למעמד תלמיד מחקר שלב ב'.

עם סיום עבודת המחקר, תוגש העבודה מודפסת ובחתימת המנחה למזכירות החוג, שתעבירה לרשות ללימודים מתקדמים.

לאחר שתיערך בדיקה כי אכן מולאו כל החובות כנדרש על פי התקנון, תישלח העבודה לשיפוט בהתאם לנהלים.

116, 104

תולדות ישראל

היסטוריה של עם ישראל - מחשבת ישראל

שני החוגים משולבים תוך שמירה על מסגרות נפרדות
של תכניות לימודים והענקת תארים בהתאם

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' שולמית ולר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יעקב ברנאי (אמריטוס), פרופ' דבורה דימנט (אמריטוס),
פרופ' שרה הלר וילנסקי (אמריטוס), פרופ' אהוד לוז (אמריטוס),
פרופ' אברהם מלמד, פרופ' קנת סטאו (אמריטוס), פרופ' בוסתנאי
עודד (אמריטוס), פרופ' מרדכי פכטר (אמריטוס), פרופ' מנחם קלנר,
פרופ' אוריאל רפפורט (אמריטוס), פרופ' מינה רוזן, פרופ' חיים שצקר
(אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' דניאל גוטוויין, פרופ' שולמית ולר, פרופ' מנחם מור, פרופ' גדעון
פוקס.

מרצה בכיר: ד"ר שרה בנדר, ד"ר מרקוס זילבר, ד"ר יוסף חיות, ד"ר עמוס מוריס-
רייך, ד"ר הלל ניומן, ד"ר אסי פרבר-גינת, ד"ר זהר שגב.

מרצה: ד"ר סדריק כהן-סקלי, ד"ר משה לביא.

מורה בכיר: ד"ר חיים ליכט (אמריטוס).

עמית הוראה ומורה מן החוץ: גב' דורותה בורדה-פישר, פרופ' עתליה ברנר, ד"ר אלה באואר, ד"ר
אייל בן-אליהו, גב' גילת גופר, ד"ר יוסף ג'אברין, ד"ר אליזבט גולדווין,
ד"ר גילה הדר, ד"ר עמי וטורי, ד"ר אלכס טל, ד"ר שי סרוגו, ד"ר
עופר פרצ'ב, ד"ר אביהו רונן.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' ברכה צימרמן

מזכירת החוג: גב' חן (ז'אנה) חנוכוב

גב' ענבל פולק

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות: 10.00-13.00

טלפון: 04-8249930; 04-8240560

פקס: 04-8288812

דואר אלקטרוני: bzimmer@univ.haifa.ac.il

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

החוג לתולדות ישראל משלב בין המסלול להיסטוריה של עם ישראל לבין המסלול למחשבת ישראל. שילוב ייחודי זה מאפשר לחוג להציע תכניות גמישות, מגוונות וחדשניות, המתמקדות בהיסטוריה ובמחשבה היהודית מאז תקופת המקרא ועד ימינו.

הלימודים בתואר ראשון מתקיימים בשני מסלולים נפרדים:

◆ היסטוריה של עם ישראל

◆ מחשבת ישראל

א. היסטוריה של עם ישראל (104)

מטרת הלימודים

להקנות לתלמידי החוג ידיעה והבנה של התהליכים החברתיים, הכלכליים, התרבותיים והפוליטיים בתולדות עם ישראל, מראשיתו ועד ימינו. כמו־כן – לתת בידי התלמידים כלים, שיאפשרו גישה ביקורתית אל המקורות. הדבר נעשה בעיקר בעזרת תרגילים וסמינריונים. המשתתפים בסמינריון נדרשים להוכיח את יכולתם ביישום הידע והכלים הביקורתיים והביבליוגרפיים, העומדים לרשותם (בכלל זאת ספרייה עשירה) לשם כתיבת עבודה ממצה בנושא הסמינריון.

תנאי הקבלה

הקבלה לחוג מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

מסלולים ומגמות: מסלול דו-חוגי, מסלול חד-חוגי.

מבנה הלימודים

לימודי החוג מחולקים לארבע תקופות:

מראשיתו של עם ישראל עד שיבת ציון.	תקופת המקרא
משיבת ציון עד הכיבוש הערבי.	תקופת בית שני, המשנה והתלמוד
מהכיבוש הערבי עד המשבר השבתאי.	תקופת ימי הביניים
מאמצע המאה ה־17 ועד ימינו.	העת החדשה

המסלול הדו־חוגי (01-11-104101)

במשך שנות לימודיו לקראת התואר הראשון חייב כל תלמיד להשתתף ב־7 שיעורים (לפחות 1 מכל תקופה), ב־4 תרגילים (1 מכל תקופה), ב־2 סמינריונים (מ־2 תקופות שונות) ובמכינה בתלמוד, ולצבור סך הכל 60 נקודות.

החל משנה"ל תש"ע יוכל כל תלמיד להרשם ל־3 קורסים ברמה של שיעור/תרגיל בהיקף של 12 נ' מחוגים אחרים, השייכים לפקולטה למדעי הרוח ונכללים במערכת הלימודים. רישום לקורס מחוג אחר, שאינו נכלל במערכת הלימודים, כרוך באישור יועץ הב.א.

דרישות מעבר

בתום כל סמסטר תתקיימה בחינות בשיעורים ובתרגילים. המשך לימודי התלמיד מותנה בציון ממוצע של 60 לפחות בלימודי שנה א'.

שקלול הציונים

הציון הסופי ייקבע לפי משקל כל קורס בנקודות זכות מסך כל הלימודים של התלמיד בחוג (לכל נקודה = $1/60$ מן הציון הסופי). להלן פירוט נקודות לסוגי הלימוד השונים ומשקלן

28/60	בסה"כ	4 נ' כל אחד	7 שיעורים	בציון הסופי:
16/60	בסה"כ	4 נ' כל אחד	4 תרגילים	
12/60	בסה"כ	6 נ' כל אחד	2 סמינריונים	
4/60	בסה"כ	4 נ'	מכינה בתלמוד	
60/60	סה"כ			

המסלול החד־חוגי (01-11-104102)

המסלול החד־חוגי מיועד לתלמידים המעוניינים להרחיב ולהעמיק את לימודיהם בתולדות ישראל ולשלב במהלך לימודיהם לימודי מקבצים הקשורים או המשלימים לימודים אלה. הקבלה באישור יועץ ב"א.

מבנה הלימודים

נוסף ללימודים הנדרשים במסלול הדו־חוגי (בהיקף 60 נ') ילמד תלמיד המסלול החד־חוגי בחוג קורסים בהיקף של 12 נ'. סה"כ במסלול זה: $12 + 60 = 72$ נ'.

את יתרת 48 הנקודות ילמד התלמיד מחוץ לחוג וזאת במסגרת של שני מקבצים מתוך המקבצים הקיימים באוניברסיטה או במסגרת של מקבצים אישיים. ניתן להכיר במסגרת זו בלימודים קודמים. בכל אחד מן המקבצים ילמד התלמיד סמינריון ויגיש בו עבודה סמינריונית.

מקבצים מומלצים: מדע המדינה, קרימינולוגיה, משפטים, סוציולוגיה-אנתרופולוגיה, גיאוגרפיה.

תכנית הלימודים מחוץ לחוג חייבת באישורו של יועץ הב.א.

דרישות מעבר

בתום כל סמסטר תתקיימנה בחינות בשיעורים ובתרגילים. המשך לימודי התלמיד מותנה בציון ממוצע של 60 לפחות בלימודי שנה א'.

שקלול הציונים

הציון הסופי ייקבע לפי משקל כל קורס בנקודות זכות מסך כל הלימודים של התלמיד. להלן פירוט נקודות לסוגי הלימוד השונים:

7	שיעורים	4	נ' כל אחד	בסה"כ	28
7	תרגילים	4	נ' כל אחד	בסה"כ	28
2	סמינריונים	6	נ' כל אחד	בסה"כ	12
4	מכינה בתלמוד	4	נ'	בסה"כ	4
סה"כ 72					

כמו כן ישוקללו שני המקבצים על פי אותו עיקרון, משקל כל קורס בנקודות זכות מסך כל הלימודים של התלמיד לתואר.

ניתן להתאים בחוג תוכנית אישית הנוגעת לתחומי העניין של הסטודנט באישור יועץ הב.א.

תוכנית אקדמיזציה למורים בכירים ולהנדסאים בעלי תעודת הוראה

התכנית מתקיימת במסגרת המסלול החד-חוגי, ומיועדת לבוגרי מכינות להוראה. בתכנית זו לימודי הסמינר ולימודים קודמים מוכרים לצורך צבירת נקודות. התלמידים מתקבלים לשנה ב' ולפיכך פטורים מן הבחינה הפסיכומטרית.

* סטודנטים המעוניינים ללמוד בתכנית החוג למחשבת ישראל, תבנה עבורם תכנית ייחודית.

תנאי הקבלה

1. תעודת הוראה תלת-שנתית (ממכללה/מדרשה מוכרת ע"י משרד החינוך והתרבות).
2. תעודת בגרות מלאה.
3. תעודת מורה בכיר.
4. עמידה בבחינת המיון באנגלית (אמי"ר), ברמה "בינוני 1". מועמדים שיתקבלו לתכנית יהיו חייבים לסיים כל חובותיהם באנגלית כשפה זרה עד תחילת לימודיהם בדרג 3.

5. עמידה בבחינת ידע בעברית (יע"ל), זאת, למועמדים אשר שפת ההוראה בבית-הספר התיכון בו למדו לא היתה עברית (ראה עמ' 54 במדריך לנרשמים).

לכל מסלולי הלימודים

שפה זרה

אנגלית – רמה א'.

הערה: מומלץ לתלמידים המתעתדים להמשיך בלימודיהם לקראת התואר השני (מ"א) במסלול א' להתחיל ללמוד שפה זרה שנייה כבר בשנה השלישית ללימודיהם ואף קודם לכן.

מכינה בתלמוד

תלמיד החוג חייב ללמוד במכינה לתלמוד בהיקף של קורס סמסטריאלי אחד בן 4 שש"ס. עליו להשלים קורס זה באחד מארבעת הסמסטרים הראשונים ללימודיו בתואר הראשון.

סדר הלימודים

תכנית הלימודים נקבעת בידי התלמיד בהתאם לתקנות ולסדרי הלימוד בחוג ומקבלת תוקף עם אישורה על-ידי החוג. הדרכה לצורך זה תינתן במסגרת הליכי הייעוץ, כפי שייקבעו.

תנאי זכאות

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוגים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

- א. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לב"א (כולל עבודות סמינריוניות) זכאי לקבל אישור זכאות לתואר.
- ב. בבקשות לאישור זכאות, יש לפנות למזכירות החוג באופן אישי. על התלמיד לחתום על טופס השקלול לפני העברתו למדור בוגרים.
- ג. באישור הזכאות מפורטים החוגים אותם למד ותאריך הזכאות לתואר. תאריך זכאותו לתואר ייקבע לפי תאריך מילוי המטלה האחרונה לתואר.
- ד. לאחר העברת השקלול למחשב ו/או קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

סמינריונים

תלמיד רשאי להשתתף בסמינריון רק לאחר שלמד ועמד בדרישות בשיעורים ובתרגיל מאותה תקופה. תלמיד אינו רשאי להשתתף ביותר מסמינר אחד בסמסטר. תלמיד אינו רשאי להשתתף ב-2 סמינריונים מאותה תקופה. כל תלמיד המשתתף בסמינריון חייב להגיש עבודה סמינריונית בשנת לימודים שבה הוא משתתף בסמינריון. אם השתתף בסמינריון בסמסטר א' – תוגש העבודה עד תום סמסטר ב'; ואם השתתף בסמינריון בסמסטר ב' תוגש העבודה הסמינריונית עד תום חופשת הקיץ.

העבודות יוגשו בשני עותקים בצירוף מעטפה גדולה מבוילת למזכירות החוג.

הערה: תלמידי החוג המועידים עצמם להוראת היסטוריה חייבים בשיעורי השלמה. ההיקף והתוכן של שיעורי ההשלמה תלויים בחוג השני לב"א. נא ראו הנחיות מפורטות בתכנית הלימודים של החוג ללמידה, הוראה והדרכה בפרק השלמות לתלמידים הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה.

ב. מחשבת ישראל (116)

מטרת הלימודים

להקנות לתלמידים ידיעה שיטתית בהתפתחותם של הרעיונות העיוניים, הדתיים, החברתיים והלאומיים של העם היהודי, בכיווניהם הפילוסופיים וההיסטוריים, ובקשריהם עם ההשקפות הפילוסופיות, הדתיות והחברתיות הכלליות. הלימודים בחוג מתנהלים מתוך גישה פילוסופית והיסטורית, ומטרתם לפתוח אשנב לעולם הרוחני של העם היהודי, להקנות ידע בסיסי רחב במחשבת ישראל ולהכשיר את התלמידים למחקר ולהוראה בתחום זה.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג. מסלולים: מסלול דו-חוגי, מסלול חד-חוגי

המסלול הדו-חוגי (11-01-116101)

מבנה הלימודים

הלימודים כוללים שלושה מדורים, שהם גם מדורים להתמחות:

- א) ספרות חז"ל
- ב) פילוסופיה יהודית
- ג) קבלה וחסידות

♦ ספרות חז"ל

שיעור במדרש ובאגדה	4 שש"ס	4 נ'
תרגיל במדרש ובאגדה	4 שש"ס	4 נ'
מכינה בתלמוד*	4 שש"ס	4 נ'
תרגיל בטקסטים תלמודיים	4 שש"ס	4 נ'
סה"כ	16 שש"ס	16 נ'

◆ פילוסופיה יהודית

4 נ'	4 שש"ס		שיעור בימי הביניים
4 נ'	4 שש"ס		תרגיל בימי הביניים
4 נ'	4 שש"ס		שיעור בעת חדשה
4 נ'	4 שש"ס		תרגיל בעת חדשה
16 נ'	16 שש"ס	סה"כ	

◆ קבלה וחסידות

4 נ'	4 שש"ס		שיעור בקבלה קלאסית
4 נ'	4 שש"ס		תרגיל בקבלה קלאסית
4 נ'	4 שש"ס		שיעור בקבלה מאוחרת
4 נ'	4 שש"ס		תרגיל בקבלה מאוחרת
16 נ'	16 שש"ס	סה"כ	

◆ סמינריונים

6 נ'	4 שש"ס		סמינריון
6 נ'	4 שש"ס		סמינריון
12 נ'	8 שש"ס	סה"כ	
60 נ'	56 שש"ס	סה"כ כללי	

* המכינה בתלמוד היא קורס חובה בשנה א'.

אם החוג השני של התלמיד מחייב קורס בתלמוד, יהיה התלמיד חייב בתרגיל נוסף. החל משנה"ל תש"ע יוכל כל תלמיד להרשם ל-3 קורסים ברמה של שיעור/תרגיל בהיקף של 12 נ' מחוגים אחרים, השייכים לפקולטה למדעי הרוח ונכללים במערכת הלימודים. רישום לקורס מחוג אחר, שאינו נכלל במערכת הלימודים, כרוך באישור יועץ הב.א. ניתן ללמוד בתוכנית אישית באישור יועץ הב.א.

המסלול החד-חוגי (11-01-116102)

מבנה הלימודים

נוסף ללימודים הנדרשים במסלול הדו-חוגי (בהיקף 60 נ'), ילמד תלמיד המסלול החד-חוגי בחוג קורסים בהיקף של 12 נ'. סה"כ במסלול זה $12+60 = 72$ נ'. את יתרת 48 הנקודות ילמד התלמיד מחוץ לחוג וזאת במסגרת של שני מקבצים מתוך המקבצים הקיימים באוניברסיטה במקבצים אישיים. כן, ניתן להכיר במסגרת זו בלימודים קודמים. החוג ממליץ לקחת מיקבץ אחד בחוג לפילוסופיה ומיקבץ אחר באחד החוגים למדעי היהדות.

במסגרת המיקבצים יחויב התלמיד ללמוד שיעורים, תרגילים וסמינריונים לפי הנחיית יועץ הב.א.
בחירת המיקבצים תעשה באישור יועץ הב.א.

מכסת הלימודים במסלול הדו־חוגי	60 נ'
הוספות בחוג (3 תרגילים במדורים שונים)	12 נ'
2 מקבצים בחוגים אחרים	48 נ'
סה"כ	120 נ'

תכנית אקדמיזציה למורים בכירים מוסמכים להנדסאים בעלי תעודת הוראה
יש לעיין במידע תחת החוג להיסטוריה של עם ישראל.

לכל מסלולי הלימודים

שפה זרה

אנגלית – רמה א'.

הערה: מומלץ לתלמידים המתעתדים להמשיך בלימודיהם לקראת התואר השני (מ"א) במסלול א' להתחיל ללמוד שפה זרה שנייה כבר בשנה השלישית ללימודיהם ואף קודם לכן.

בחינות, תנאי מעבר וסמינריונים

- בתום כל סמסטר תתקיימה בחינות בכתב בכל השיעורים והתרגילים. הרשות להיבחן מותנית בנוכחות ב־80% מהשיעורים בכל קורס.
- בסמינריון חייב התלמיד בהשתתפות פעילה ובהגשת עבודה סמינריונית.
- התלמיד חייב להגיש למזכירות החוג את העבודות הסמינריוניות בשני עותקים בצירוף מעטפה גדולה מבוללת.

כל תלמיד המשתתף בסמינריון חייב להגיש עבודה סמינריונית בשנת לימודים שבה הוא משתתף בסמינריון. אם השתתף בסמינריון בסמסטר א' – תוגש העבודה עד תום סמסטר ב'; ואם השתתף בסמינריון בסמסטר ב' תוגש העבודה הסמינריונית עד תום חופשת הקיץ.

שיקלול הציונים

הציון הסופי ייקבע לפי משקל כל קורס בנקודות זכות בסך כל הלימודים של התלמיד בחוג (כל נקודה = 1/60 מן הציון הסופי).

תנאי זכאות

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוג/ים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבותיו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

- א. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לב"א (כולל עבודה סמינריונית) זכאי לקבל אישור זכאות לתואר.
- ב. בבקשות לאישור זכאות, יש לפנות למזכירות החוג באופן אישי. על התלמיד לחתום על טופס השקלול לפני העברתו למדור בוגרים.
- ג. באישור הזכאות מפורטים החוגים אותם למד ותאריך הזכאות לתואר. תאריך זכאותו לתואר ייקבע לפי תאריך מילוי המטלה האחרונה לתואר.
- ד. לאחר העברת השקלול למחשב ו/או קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר הלל ניומן

החוג לתולדות ישראל

החוג לתולדות ישראל הוא שילוב של החוג להיסטוריה של עם ישראל והחוג למחשבת ישראל, היוצר מסגרת בין-תחומית למחקר וללימוד של תולדות ישראל על גילוייהן השונים. עם זאת, שני החוגים שומרים על מסגרות נפרדות של תוכניות לימודים ושל הענקת תארים.

א. היסטוריה של עם ישראל

החוג לתולדות ישראל מציע מגוון תוכניות המאפשרות התמחות בהיבטים שונים של תולדות ישראל. כן מוצעות תוכניות ייחודיות המותאמות לצרכים המקצועיים של ציבורים שונים בכלל וציבור המורים בפרט.

תנאי קבלה

המועמדים ייבחרו על-ידי ועדת קבלה מבין התלמידים שסיימו לימודי ב"א בהיסטוריה ובמדעי היהדות. יתקבלו בוגרים של חוגים אחרים אם יאושרו על-ידי ועדת הקבלה החוגית. תלמידים שסיימו תואר ראשון במוסדות להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בהם אינה עברית, חייבים לעבור מבחני ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה. מלוי תנאי זה הכרחי לקבלת זכאות לתואר.

מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE או בלימודי השלמה במסגרת התואר הראשון.

1. קבלה למסלול מ"א עם כתיבת עבודת גמר מחקרית: בציון 80 לפחות בכל אחד מן החוגים, אשר ממלאים אחרי תנאי הקבלה הכלליים ללימודי מ"א.
2. קבלה למסלול מ"א עם בחינת גמר כולל תכניות מובנות: בציון 76 לפחות בכל אחד מן החוגים, אשר ממלאים אחרי תנאי הקבלה הכלליים ללימודי מ"א.

מבנה הלימודים

מסלולי לימוד:

מסלול א' – 104201-11-01 (מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – 28 ש"ס): מתקבלים למסלול זה מועמדים שסיימו לימודי ב"א בציון סופי 80 לפחות. תלמידים במסלול ב' יכולים לפנות בבקשה לעבור למסלול א' בתחילת שנת הלימודים השנייה, או לאחר שהגישו עבודה סמינריונית אחת לכל הפחות. את בקשתם יגישו בכתב למזכירות החוג.

5 קורסים בדרג 4	סמינריון בשניים מהם 4 שש"ס = 5 X 20 שש"ס
2 קורסים בחוגים אחרים	רפראטים 4 שש"ס = 2 X 8 שש"ס
בדרג 3 לפחות	סה"כ 28 שש"ס

שפה זרה: רמה א' ורמה ב', סה"כ 4 סמסטרים (עד רמת פטור)

שפה זרה לתלמידי מסלול א' (נוסף על האנגלית שלמדו בלימודי התואר הראשון)

סטודנט שבחר את תקופת הבית השני, המשנה והתלמוד כתקופת התמחות, חייב ללמוד יוונית למתחילים ולמתקדמים. סטודנט שבחר את ימי הביניים, או העת החדשה כתקופת התמחות, יכול לבחור את השפה הזרה (ברמה ב' או מקבילה) בהתאם לתחום התמחותו באישור החוג. סטודנט המוכיח ידיעה בשפה זרה הנדרשת לתחום ההתמחות, פטור מלימודי שפה זרה. לימודי שפה זרה הם חובה אך לא נחשבים בשקלול הציונים. ניתן להכיר במחצית מלמודי השפה הזרה כקורסי בחירה בחוגים אחרים בתוכנית הלימודים של התלמיד, וזאת בתאום בין מנחה העבודה והתלמיד.

◆ ניתן להכיר בקורסי שפה (לא אנגלית) שנלמדו במסגרת תואר ראשון או במסגרות מוכרות אחרות מחוץ לאוניברסיטה.

הסטודנט חייב להגיש שתי עבודות סמינריוניות ולקבל ציונים בכל הקורסים בהם השתתף.

עבודת גמר מחקרית (תיזה)

תלמיד שהתקבל למסלול א' יבחר נושא לעבודת גמר מחקרית, תוך התייעצות עם המרצה אשר ידריכו בעבודתו. הצעת התיזה חייבת להיות מאושרת בתחילת שנה ג' ללימודים. העבודה תודפס ותוגש בהתאם לנוהלי הכנה והגשה של עבודת גמר מחקרית שנקבעו על ידי הרשות ללימודים מתקדמים. העותקים שיוגשו לא יוחזרו למחבר. ניתן לפרסם פרסום חלקי או מלא של עבודת הגמר לפני הגשתה באישור חברי ועדת המ.א. החוגית והמנחה.

שקלול הציונים – מסלול א'

עבודת גמר מחקרית	50%
סמינריונים	30%
קורסים	20%
סה"כ	100%

תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לתולדות ישראל.

מסלול ב' – 104202-11-05 (מסלול עם בחינת גמר – 36 שש"ס):

במסגרת לימודי המ"א, יתמחה התלמיד בתקופה היסטורית אחת או שתיים.

7 קורסים בדרג 4	סמינריון בשלושה מהם	4 שש"ס X 7 = 28 שש"ס
2 קורסים בחוגים אחרים	רפראטים	4 שש"ס X 2 = 8 שש"ס
בדרג 3 ומעלה		סה"כ 36 שש"ס

עבודות ובחינות

הסטודנט חייב לקבל ציון בכל אחד מהקורסים בהם השתתף. בסמינריון – הסטודנט חייב בהשתתפות פעילה ובהגשת עבודה סמינריונית. הציון העובר הוא 60. במהלך לימודיו יכתוב התלמיד 3 עבודות סמינריוניות. עם תום לימודיו ייבחן התלמיד בבחינת גמר ב-2 נושאים בתקופת התמחותו. הבחינות תתקיימנה בשני מועדים – בסתיו ובאביב – על-פי ביבליוגרפיות שיוכנו בחוג. ציון מעבר בבחינה הוא 76.

שקלול הציונים – מסלול ב'

30%	בחינות גמר
30%	3 סמינריונים
40%	קורסים
100%	סה"כ

* תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לתולדות ישראל.

מסלול אישי – 104206-11-01

מטרתו של המסלול לאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות והמחייב לימוד קורסים מחוגים ופקולטות שונות. במסלול זה התלמיד מחויב באותה מכסת שעות לימוד כבמסלול א' למ"א ובכתיבת עבודת גמר מחקרית. תוכנית הלימודים תיבנה ע"י מנחה עבודת הגמר ותאושר על-ידי יו"ר הוועדה החוגית והדיקן ללימודים מתקדמים.

מסלול מואץ לתואר שני

למסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה), יש להירשם לתוכנית

מס' 104240-11-01

למסלול ב' ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית, יש להירשם לתוכנית

מס' 104241-11-01

כללי

המסלול המואץ מיועד למועמדים המעוניינים בכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) וגם למועמדים המעוניינים במסלול ללא תיזה (מסלול ב').

המסלול מיועד לתלמידי תואר ראשון אשר השיגו במהלך לימודי שנה א' ושנה ב' ממוצע כולל של 90 לפחות וכתבו לפחות עבודה סמינריונית אחת, שבה השיגו ציון של 90 ומעלה. תלמיד שיווהה כמצטיין, יוכל ללמוד בשנה ג' ללימודי שלושה קורסים מלימודי התואר השני (ולא יותר מ-12 ש"ס) מותנה בקבלת אישור בכתב מ"ר הוועדה החוגית לתואר שני.

והיה והתלמיד יתקבל ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יכורו קורסים אלה כחלק מחובותיו בלימודי המ"א.

במהלך שנה ג' ללימודי התואר הראשון חייב התלמיד לסיים את חובות השמיעה לתואר זה.

תלמיד שסיים את כל חובותיו לתואר ראשון בשנה ג' יוכל להתקבל ללימודי התואר השני בשנה ד'. במקרה בו נותרה לתלמיד חובת הגשת עבודות לתואר הראשון, הוא יתקבל במעמד "על תנאי".

על התלמיד להציג את אישור הזכאות לתואר הראשון עם תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני כתנאי להמשך לימודיו לתואר שני בסמסטר ב'.

במהלך שנה ד' ללימודיו ישלים את מכסת הקורסים הנדרשת על-ידי החוג.

מבנה הלימודים

מסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)

על התלמיד להגיש הצעת מחקר לעבודת תיזה ולקבל את אישור הוועדה החוגית לתואר שני להצעה עד תום שנה ד', ולא יאוחר מתחילת שנה"ל העוקבת.

השנה החמישית תוקדש לכתיבת עבודת התיזה.

עבודת התיזה תוגש לשיפוט בתום השנה החמישית, כולל חופשת הקיץ.

משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם כתיבת תיזה יעמוד על חמש שנים.

מסלול ב' עם בחינת גמר

התלמיד יגיש עד תום שנת הלימודים הרביעית את כל עבודותיו.

התלמיד יגש לבחינת הגמר בתום השנה הרביעית, כולל חופשת הקיץ.

משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ עם בחינת גמר יעמוד על ארבע שנים.

תואר שני מסלול ב' - תוכניות מובנות

תוכנית לימודים בתולדות עם ישראל בעת החדשה

ימי לימוד א* או ג* - ראש תוכנית: פרופ' דני גוטוויין

(*ליום א' יש להירשם לתוכנית מס' 104202-11-02, *ליום ג' יש להירשם לתוכנית מס'

(104202-11-03)

תולדות ישראל במאות התשע-עשרה והעשרים משמשות נושא למחקר היסטורי רב-תחומי וחדשני מצד אחד, ומצד שני הן מעצבות את הזיכרון הקיבוצי ומהוות ציר לדיון הציבורי בישראל. ככאלו הן גם נושא מרכזי בלימודי ההיסטוריה ובפעילות החינוכית במערכת החינוך.

במוקד תכנית המ.א. בתולדות ישראל בעת החדשה עומדים התהליכים המרכזיים שעיצבו את דמותו של העם היהודי בתפוצותיו השונות במאתיים השנים האחרונות ובהם: היציאה מן הגיטו ואתגרי ההשתלבות בחברות הרוב; ההגירה הגדולה, בעיקר לארה"ב ולארץ-ישראל; האנטישמיות המודרנית והשוואה; התנועה הלאומית היהודית והציונות; החיים היהודיים במזרח אירופה ובארצות האיסלאם; ועוד. נושאים אלו נלמדים מתוך מגוון של נקודות מבט: חברתית, כלכלית, פוליטית, תרבותית, הגותית ומגדרית.

בקורסים השונים נפרשת בפני הלומדים תמונה עדכנית של מצב המחקר, תוך התמקדות במחלוקות ובזרמים המניעים את המחקר ההיסטורי בן זמננו.

ניתן להרכיב תוכנית לימודים המתמקדת בתולדות ישראל בעת החדשה וביהדות זמננו.

תנאי קבלה

קבלה לתכנית זו מותנית באישור ועדת המ"א החוגית ומסלול הלימודים בה זהה למסלול הלימודים בתכנית הרגילה במסלול ב'. ניתן יהיה ללמוד יום בשבוע במשך שנתיים.

במהלך לימודיו חייב הסטודנט בהגשת 3 עבודות סמינריוניות ו-6 עבודות רפראט. עם סיום הלימודים, לאחר הגשת כל העבודות ייבחן הסטודנט בבחינות גמר.

שקלול הציונים

בחינות גמר	30%
3 סמינריונים	30%
קורסים	40%
סה"כ	100%

* תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לתולדות ישראל.

העת החדשה – תולדות יהודי פולין ומזרח אירופה התוכנית מתקיימת ביום ג' - ראש התוכנית: ד"ר מרקוס זילבר (יש להירשם לתוכנית מס' - 104202-11-01)

מסלול זה מתמקד בתולדות יהודי פולין ומזרח אירופה ותרבויותיהם, מראשיתן ועד לעידן הקומוניסטי בשנות החמישים והשישים של המאה העשרים. מטרת התוכנית לחשוף את הסטודנטים אל העושר העצום בתולדותיהם של יהודי פולין ומזרח אירופה, אל גישות היסטוריוגרפיות שונות ולפלוגות המחקריות העיקריות הנוגעות להן, תוך הענקת כלים לצריכה ביקורתית נבונה של המחקר ההולך ורב, הן בארץ והן מחוצה לה, על תולדותיהם ותרבויותיהם של יהודי פולין ומזרח אירופה. התוכנית תפרוס בפני הלומדים את תולדות יהודי פולין ומזרח אירופה בתפיסה פנואמית. השיעורים והסמינרים יינתנו על ידי מומחים בתחומם, תוך שיתוף מרצים אורחים מהארץ ומחו"ל, בימי עיון ובהרצאות אורח מיוחדות. בסמינרים יעסוק הסטודנט בנייתו אספקטים שונים של החוויה היהודית בפולין ובמזרח אירופה, תוך חשיפת הסטודנט לגישות מחקריות מגוונות, בהתאם לתפיסות הרב-תחומיות העומדות בבסיס החוג לתולדות ישראל.

מבנה המסלול

- ◆ לימודים בהיקף של 36 ש"ס (שעות סמסטריאליות), כלומר 9 קורסים במשך שנתיים.
- ◆ במהלך הלימודים יגיש הסטודנט 3 עבודות סמינריוניות (בקורסים בהם יבחר בתיאום ובהסכמת המרצה). בשאר הקורסים יגיש עבודות רפרט ו/או ייבחן, בהתאם לדרישות הקורס.
- ◆ לימודי השלמה (במקרה הצורך) יקבעו על פי ייעוץ אישי.
- ◆ בסיום התואר הסטודנט נדרש להיבחן בבחינת הגמר (ציון עובר 76).

תנאי הקבלה

- ◆ בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר שסיימו בציון 76 לפחות בשני החוגים בתואר הראשון בתחומים הבאים: מדעי היהדות, היסטוריה, מקרא וספרות.
- ◆ בוגרי חוגים אחרים או בעלי תואר B.Ed שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות, יחויבו בקורסי השלמה (מקורסי התואר הראשון של החוג) במקביל לשנה א' של תוכנית התואר השני. יש לסיים את קורסי השלמה עד תום שנה א' ללימודים.
- ◆ ראיון אישי.

- המעוניינים בתוכנית זו מבקשים לשלוח את המסמכים הבאים בטרם הרישום לאוניברסיטה:
- ◆ טופס מועמדות לתואר מ.א. במסלול יהודי פולין ומזרח אירופה (ניתן לקבל במזכירות החוג).
  - ◆ העתק של תעודת הב.א. (או ה-B.Ed) בצירוף רשימת הקורסים והציונים.

- ◆ לאחר אישור ראש התוכנית יוזמן המועמד לראיון אישי. לאחר שעבר בהצלחה שלבים אלו יוכל המועמד להירשם לאוניברסיטה.

תלמידי המסלול יוכלו לעבור בתום שנה א' (בלבד!) למסלול מחקרי (עם כתיבת תזה) בתנאי שעמדו בציון ממוצע של 80 לפחות (זאת לאחר שהגישו את כל העבודות של שנה א' ובהם עבודת סמינריון אחת לפחות) וקיבלו את אישור ראש התוכנית בכתב.

תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לתולדות ישראל.

אזרחות

**התוכנית מתקיימת ביום ה' – ראש התוכנית: ד"ר מרקוס זילבר
(יש להירשם לתוכנית מס' 104202-11-06)**

תוכנית זו משלבת לימודי קורסים מתחום האזרחות עם קורסים מתחום היסטוריה של עם ישראל בעת החדשה בהתאם לתוכנית הלימודים הנלמדת בבתי-ספר. הקורסים באזרחות מקנים מבט רחב על החברה והפוליטיקה הישראלית מנקודת מבט של הסוציולוגיה ומדעי המדינה. הקורסים מתחום ההיסטוריה עוסקים בתהליכים חברתיים, כלכליים, פוליטיים ואידיאולוגיים שחלו בחברה היהודית בעת החדשה.

מבנה המסלול

- ◆ לימודים בהיקף של 36 ש"ס (שעות סמסטריאליות), כלומר 9 קורסים במשך שנתיים. התלמיד ילמד 6 קורסים באזרחות ו-3 קורסים בהיסטוריה.
- ◆ השתתפות ביום עיון בכל שנה.
- ◆ במהלך הלימודים יגיש הסטודנט 3 עבודות סמינריוניות (בקורסים בהם יבחר בתיאום ובהסכמת המרצה), בשאר הקורסים יגיש עבודות רפרט.
- ◆ לימודי השלמה (במקרה הצורך) יקבעו על פי ייעוץ אישי.
- ◆ בסיום התואר הסטודנט נדרש להיבחן בבחינת הגמר (ציון עובר 76).
- ◆ בעלי תעודת הוראה המעוניינים בהרחבת רישיון הוראה באזרחות, יידרשו לעבור סדנא דידקטית. משך הסדנא 4 ש"ס.

תנאי הקבלה

- ◆ בוגרי תואר ראשון בתחומי מדעי היהדות ו/או היסטוריה ובחוגים המשלימים של התוכנית.
- ◆ על בוגרי חוגים אחרים או בעלי תואר B.Ed שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות, יוטלו בשנת הלימודים הראשונה למ"א קורסי השלמה מקורסי התואר הראשון של החוג שיהיה עליהם לסיים עד תום השנה.
- ◆ ממוצע ציונים של 76 לפחות בכל אחד מהחוגים שנלמדו בתואר הראשון.

שקלול הציונים

30%	בחינות גמר
30%	3 סמינריונים
40%	קורסים
100%	סה"כ

תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לתולדות ישראל.

תוכניות ייחודיות

תרבות ישראל – ספרות, מחשבה והיסטוריה בשיתוף החוג לספרות עברית והשוואתית

ראשי התוכנית: פרופ' שולמית ולר, פרופ' חיה בר-יצחק

עקרונות התוכנית

התרבות היהודית היא תחום מובהק שבו מתבקש לימוד בין-תחומי. התרבות היהודית היא תרבות רב-קולית ורב שכבתית ומשך תקופה ארוכה נוצרו יצירותיה כתגובה לאלו שקדמו להן. ההכרה בצורך ללימוד אינטר-דיסציפלינרי בלימודי התרבות היהודית הביאה לשיתוף פעולה בין החוג לספרות עברית והשוואתית והחוג לתולדות ישראל במטרה ליצור מגמת לימוד בתרבות ישראל. במגמה זו יושם דגש על לימוד משולב שענינו חשיפת הקשרים וההשפעות ההדדיים בין יצירות תרבות מתקופות שונות וממרכזים יהודיים שונים, הדגשת קשרי הגומלין המתקיימים בין תהליכים חברתיים לבין תרבות וספרות, ושימוש במסורות תיאורטיות מנוונות להבנת תהליכים אלה.

התוכנית תפרוס לפני הלומדים את תרבות ישראל תפיסה פנורמית. לצורך זה ינחו אותנו העקרונות הבאים:

- השיעורים יעסקו במפגש בין דיסציפלינות שונות סביב נושא לימודי ספציפי.
- השיעורים יציגו את ההשתלשלות של תרבות ישראל לאורך ההסטוריה.
- מורים מדיסציפלינות שונות ישתפו פעולה בהנחיית עבודת גמר ובהוראה.

הלימודים יאורגנו במבנה זהה לזה הקיים היום בחוגים לספרות עברית והשוואתית ולתולדות ישראל על-פי תקופות: הזמן העתיק, ימה"ב והעת החדשה. יוצע מיגוון של שעורים סמינריוניים לבחירה.

בנוסף לשעורים אלה יוצע קורס חובה "מגמות בחקר תרבות ישראל" וקורס השלמה בקריאת טקסטים עבריים, שבו ייחשפו הסטודנטים לטקסטים מן הספרות העברית לדורותיה.

מסלולי הלימוד

מסלול א' – 104201-11-13 (מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – 32 שש"ס)

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 28 שש"ס, לא כולל לימודי השלמה ולימודי שפות. במסלול זה נדרש/ת התלמיד/ה לכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב' – 104202-11-13 (מסלול עם בחינת גמר – 36 שש"ס)

מסלול זה מורכב משיעורי חובה ושיעורי בחירה בהיקף של 36 שש"ס לא כולל לימודי השלמה.

מסלול זה אינו כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית, אך כולל בחינת גמר.

תנאי קבלה

תנאי הקבלה כמקובל בחוגים לספרות עברית והשוואתית או בתולדות ישראל. התלמידים יוכלו להרשם לתכנית באחד החוגים עפ"י בחירתם.

חובות הלימוד

מסלול א'

על התלמידים ללמוד שיעורים בהיקף של 24 שש"ס בתכנית, ואת הקורס "מגמות בחקר תרבות ישראל" (4 שש"ס) סה"כ 28 שש"ס.

במסגרת שיעורי הבחירה ילמדו תלמידים הרשומים בחוג לספרות עברית והשוואתית יחידה של 4 שש"ס מן החוג לתולדות ישראל ותלמידים הרשומים בחוג לתולדות ישראל מן החוג לספרות עברית והשוואתית.

לימודי עזר: קורס בקריאת טקסטים עבריים 4 שש"ס

עבודות ובחינות

- 1) שתי עבודות סמינריוניות.
- 2) ציונים בכל הקורסים שנלמדו.
- 3) עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב'

על התלמידים ללמוד שיעורים בהיקף של 28 שש"ס בתכנית. ו-8 שש"ס לימודים נוספים מן החוג לתולדות ישראל לתלמידים הרשומים בחוג לספרות עברית והשוואתית ולתלמידי החוג לספרות עברית והשוואתית בחוג לתולדות ישראל.

לימודי עזר: קורס בקריאת טקסטים עבריים 4 שש"ס

עבודות ובחינות

1. שלוש עבודות סמינריוניות.
2. ציונים בכל הקורסים שנלמדו.
3. בחינת גמר.

עבודות גמר

על פי הכלול בתקנון הלימודים הכללי – הרשות ללימודים מתקדמים.

תכנית לימודים במשפט עברי – היבטים היסטוריים ותרבותיים (בשיתוף הפקולטה למשפטים)

ראש תוכנית: פרופ' שולמית ולר

למסלול א' - עם כתיבת עבודת גמר מחקרית יש להירשם לתוכנית

מס' 104204-11-01

למסלול ב' - ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית יש להירשם לתוכנית

מס' 104205-11-01

מטרת הלימודים

התרבות היהודית העתיקה על גלגוליה ההלכתיים, המטה-הלכתיים והספרותיים, נמצאת ביסודן של דילמות רבות המעסיקות את החברה הישראלית והיהודית בימינו. הקיטוב והמתח הנוצרים במהלך הדיון בדילמות אלה נובעים במקרים רבים מהבורות במקורות היהודיים של חלק מהציבור ומהבקיאות, ללא ביקורת, של החלק האחר.

מטרת התוכנית היא לספק כלים לרכישת ידע במקורות התרבות היהודית והמשפט העברי, ולפתח יכולת ללמוד ולחקור אותם בדרך ביקורתית, ועל פי מתודה המדגישה את ההתפתחות ההיסטורית של ההלכה. התכנית תשלב לימוד משפטים, לימוד תולדות ישראל ולימוד טקסטים תלמודיים והלכתיים. ההוראה תעשה תוך הקפדה על הבנת הקשר בין המציאות ההיסטורית, השתלשלות ההלכה, והתפתחות היצירה התרבותית.

תנאי קבלה

כדי להתקבל ללימודים בתכנית המוצעת על התלמידים לעמוד בתנאי הקבלה הבסיסיים של אוניברסיטת חיפה לתואר שני. תואר ראשון במדעי היהדות, או במשפטים, ממוסד מוכר בארץ או בחו"ל, בממוצע ציונים משוקלל שאינו נופל מ-80, תשקל קבלה של מועמדים בעלי ממוצע נמוך מ-80 אך שלא נמוך מ-76.

בוגרי תואר ראשון במדעי היהדות ירשמו ללימודי תואר שני בחוג לתולדות ישראל. בוגרי תואר ראשון במשפטים ירשמו ללימודי תואר שני בפקולטה למשפטים.

לימודי השלמה

מועמדים שהרקע האקדמי שלהם אינו בלימודי משפטים יידרשו להשלים שני קורסים: מקורות במשפט ישראלי ומבוא למשפט עברי

מועמדים שהרקע האקדמי שלהם אינו בלימודי היהדות יידרשו להשלים 2 קורסים של טקסטיים תלמודיים (4 ש"ש).

חובה לסיים את לימודי השלמה עד תום השנה הראשונה ללימודים.

חובות הלימוד

משך הלימודים בתכנית – שנתיים.

היקף הלימודים

לבוגרים של תולדות ישראל הלימודים יהיו בהיקף של 28 ש"ס במסלול עם כתיבת תיזה (מסלול א') ובהיקף של 36 ש"ס במסלול עם בחינת גמר (מסלול ב')
 לבוגרי הפקולטה למשפטים הלימודים יהיו בהיקף של 28 ש"ס במסלול עם כתיבת תיזה ו-32 ש"ס במסלול ללא תיזה.
 כל התלמידים ידרשו לכתוב שתי עבודות סמינריוניות בקורסי החובה, אחת בתולדות ישראל ואחת במשפטים.
 תלמידי מסלול ב' (ללא כתיבת תיזה) יכתבו עבודה סמינריונית נוספת במסגרת קורסי הבחירה.

היקף הלימודים יהיה כדלקמן:

מסלול ב' (לא מחקרי)		מסלול א' (מחקרי)		
בוגרי משפטים 20 ש"ס (5 קורסים)	בוגרי מדעי הרוח 16 ש"ס (4 קורסים)	בוגרי משפטים 20 ש"ס (5 קורסים)	בוגרי מדעי הרוח 16 ש"ס (4 קורסים)	לימודי חובה
12 ש"ס (3 קורסים)	20 ש"ס (5 קורסים)	8 ש"ס (2 קורסים)	12 ש"ס (3 קורסים)	לימודי התמחות
סה"כ 32	סה"כ 36	סה"כ 28	סה"כ 28	

שקלול הציונים

הציון הסופי במסלול א' מורכב כלהלן:

עבודת גמר מחקרית 50%
 שאר הקורסים 50%
סה"כ 100%

תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בתולדות ישראל או במשפטים ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

בחינת גמר 30%
 שאר הקורסים 70%
סה"כ 100%

תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לתולדות ישראל ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

תכנית התמחות במלחמה ושלום

מעוגן במסגרת ביה"ס להיסטוריה

ראש התוכנית: פרופ' אריה כוכבי

סטודנט הנרשם לתוכנית עם כתיבת עבודת גמר מחקרית יירשם לתוכנית

מס' 104201-11-03

סטודנט הנרשם לתוכנית ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית יירשם לתוכנית

מס' 104202-11-08

התכנית תבחן את מכלול ההקשרים החברתיים, הכלכליים, התרבותיים, המשפטיים, הצבאיים והדיפלומטיים המשתנים של מלחמה ושלום באירופה, בארצות הברית, במזרח אסיה ובמזרח התיכון. לצד המימד הגלובלי יושם דגש על תהליכי מלחמה ושלום בארץ ישראל כמקרה בוחן.

בתכנית יידונו: מלחמות העולם, המלחמה הקרה, מלחמות אזרחים, "מלחמת תרבויות", טרור, פשעי מלחמה, אמנות בינלאומיות, ועידות שלום ובתי משפט בינלאומיים. התכנית תיתן ביטוי לגישות מחקריות המתפתחות בשני העשורים האחרונים בתחום הדיסציפלינה ההיסטורית בכל הקשור לחקר תופעות השלום והמלחמה.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד ועל ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה יעברו ועדת קבלה בחוג והיא תקבע את היקפם של לימודי ההשלמה להם ידרשו.

מבנה לימודים

תכנית הלימודים תורכב מקורסים המועברים בחוג לתולדות ישראל, קורסים ייחודיים במסגרת ביה"ס להיסטוריה וקורסים המתקיימים בחוגים אחרים באוניברסיטה.

התכנית מוצעת בשני מסלולים:

מסלול א' הכולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות ועבודת תיזה 32 שש"ס

מסלול ב' הכולל כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות ובחינת גמר 36 שש"ס

שתי התכניות תכלולנה שלושה אשכולות לפי הפירוט הבא:

מסלול א'

אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של 8 שש"ס

אשכול חוגי – קורסים בהיקף של 10 שש"ס

אשכול בחירה – קורסים בהיקף של 14 שש"ס

סה"כ 32 ש"ס

מסלול ב'

8 שש"ס	אשכול חובה – 2 קורסים בהיקף של
12 שש"ס	אשכול חוגי – קורסים בהיקף של
16 שש"ס	אשכול בחירה – קורסים בהיקף של
36 שש"ס	סה"כ

שקלול הציונים

מסלול א'	מסלול ב'
תיוה	בחינה
עבודות סמינריוניות	עבודות סמינריוניות
קורסים ללא עבודות סמינר	קורסים ללא עבודות סמינריוניות
50%	30%
20%	30%
30%	40%
סה"כ	סה"כ
100%	100%

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתכנית הלימודים עם התמחות ב"מלחמה ושולם" יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לתולדות ישראל ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

תכנית התמחות במדעי הדתות

מעוגן במסגרת ביה"ס להיסטוריה

ראש התכנית: ד"ר אריה קופסקי

סטודנט הנרשם לתוכנית עם כתיבת עבודת גמר מחקרית יירשם לתוכנית מס'

104201-11-04

סטודנט הנרשם לתוכנית ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית יירשם לתוכנית מס'

104202-11-04

מטרת התוכנית

מטרת הלימודים היא להרחיב ולהעמיק את הידע וההבנה של תופעות ומסורות דתיות, להקנות לתלמידים ידע על הבעיות, המושגים ודרכי המחקר של הדת, הן על ידי לימודים שיטתיים והשוואתיים והן על ידי למודי התמחות. התוכנית נועדה להביא בפני תלמידיה את מגוון הדיסציפלינות המחקריות של דתות ורעיונות דתיים ולאפשר לתלמידים להעמיק באחת הדיסציפלינות להכין את עצמם לקראת מחקר בתחום בו בחרו. התוכנית תעודד חשיפה למגוון רחב של מערכות דתיות, בעבר ובהווה, ולעולמן החברתי, הרוחני, הריטואלי והחוויתי, כדי לאפשר לתלמידיה הבנה רחבה ומעמיקה ככל האפשר של התופעה הדתית בכללותה.

תנאי הקבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי של 76 לפחות.

2. מועמדים אשר יידרשו להשלים קורסים ינותבו ללימודי השלמה בהיקף אשר ייקבע ע"י יועצי התכנית וועדת המ"א, בהתאם ללימודים הקודמים של המועמד. יש להשיג ממוצע של 80 לפחות בקורסי ההשלמה כדי להמשיך בלימודי התואר השני.
3. תלמידים המתקבלים לתוכנית במסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה) ואינם שולטים בשפת המקורות (יוונית, לטינית, וכו') של תחום התמחותם ברמת מכינה, יידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כדי לעבור לשנה ב'.

תכנית הלימודים

א. שני קורסי ליבה בהיקף 8 שש"ס מתוך הקורסים הבאים (כל אחד 4 שש"ס):

מבוא למדעי הדתות

פסיכולוגיה של הדת

מבוא לפילוסופיה של הדת

סוגיות בפילוסופיה של הדת

טבע האלוהות

ב. קורסי ליבה מתוך כלל לימודי הבחירה בתחום התמחות בהיקף 12-20 שש"ס (בהתאם לחוג הלימודים אליו רשום התלמיד ובהתאם למסלול הלימודים) עפ"י הנושאים הבאים:

דתות המזרח הקרוב הקדום (החוג למקרא)

דתות העולם היווני-רומי (החוג להיסטוריה כללית)

נצרות (החוג להיסטוריה כללית)

דתות הודו וסין (החוג ללימודי אסיה*)

דתות פרה-קולומביאניות (החוג להיסטוריה כללית)

יהדות (החוג לתולדות ישראל)

אסלאם (החוג להיסטוריה של המזה"ת)

ג. קורסי בחירה מהפקולטה למדעי הרוח או מדעי החברה בהיקף 12-4 שש"ס (בהתאם למסלול הלימודים)

מבנה הלימודים

לימודי התכנית יתקיימו בשני מסלולים:

1. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) – סה"כ 28 שש"ס*

2. מסלול ב' – כולל עמידה בבחינת גמר - סה"כ 36 שש"ס

*סטודנטים במסלול א' שאינם שולטים בשפת המקור הקשורה למחקרם (יוונית, לטינית וכו') ברמת מכינה, ידרשו ללמוד אותה כתלמידים במעמד על תנאי בשנה א', ולהשיג ציון של 80 לפחות כתנאי מעבר לשנה ב'. בנוסף מחויבים הסטודנטים בלימודי שפה זרה מודרנית בהתאם לתחום ההתמחות (עדיף צרפתית או גרמנית) ברמת מתקדמים בהיקף של 8 שש"ס.

שקול ציונים במסלול א'

ציון הגמר ייקבע במוצג משוקלל של הציונים הבאים:

20%	שתי עבודות סמינריוניות
30%	מוצג הציונים בקורסים
50%	עבודת גמר מחקרית (תיזה)

שקול ציונים במסלול ב'

ציון הגמר ייקבע במוצג משוקלל של הציונים הבאים:

45%	שלוש עבודות סמינריוניות
35%	מוצג הציונים בקורסים
20%	בחינת גמר

משך הלימודים

התוכנית תתפרש על שתי שנות לימוד (ארבעה סמסטרים) במסלול ב' ושנת לימודים נוספת לצורך השלמת עבודת הגמר המחקרית (תיזה) במסלול א'.

בסיום התואר

הלימודים מעניקים תעודת מוסמך בחוג לתולדות ישראל עם ספח התמחות בלימודי מדעי הדתות.

לימודים בין חוגיים במסלול אישי בהיבטים חינוכיים והיסטוריים של השואה

מעוגן בביה"ס להיסטוריה בשיתוף החוג לחינוך

ראש תוכנית: פרופ' אריה כוכבי

יש להירשם לתוכנית מס' 104201-99-01 (ניתן להירשם לתוכנית זו גם דרך החוגים ההיסטוריים האחרים ודרך הפקולטה לחינוך)

מטרת הלימודים

לאפשר לתלמיד ללמוד היבטים חינוכיים והיסטוריים שונים של השואה, שאינם בהכרח מוגבלים לתוכנית לימודים מסוימת בחוג לחינוך ובחוגים ההיסטוריים. התלמיד יוכל להשתתף גם בקורסים מתחומים אחרים שיש להם נגיעה לשואה, כגון: פילוסופיה, סוציולוגיה, פסיכולוגיה ועוד.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על-ידי החוג אליו נרשם התלמיד ועל ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

בוגרים שאינם בעלי תואר באחד החוגים להיסטוריה יעברו ועדת קבלה בחוג והיא תקבע את היקפם של לימודי השלמה להם ידרשו.

מבנה הלימודים

מסלול אישי: הלימודים בתכנית זו מתקיימים במסלול האישי בלבד, הכולל כתיבת תיזה. התלמיד מחויב במכסת שעות לימוד של 32 ש"ס ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). תכנית הלימודים תיבנה על-ידי מנחה עבודת הגמר ותקבל אישור יו"ר הועדה החוגית לתואר שני בחוג אליו נרשם התלמיד, והדיקן ללימודים מתקדמים.

1. התלמיד יחויב בלימודי השלמות במידת הצורך.
2. בחוגים ההיסטוריים חייבים ללמוד שפה זרה ברמת מתקדמים.
3. תלמיד החוג לחינוך ילמד קורסים בנושא השואה בהיקף של 12 ש"ס לפחות, באחד החוגים ההיסטוריים. תלמיד החוגים ההיסטוריים ילמד קורסים בהיקף של 12 ש"ס לפחות, בחוג לחינוך.
4. תלמיד התכנית ילמד קורסים בהיקף של 22 ש"ס מדרג 4 ומעלה. יתר הקורסים בהיקף של 10 ש"ס יהיו בדרג 3 לפחות.
5. התלמיד יחויב בקורס מתודולוגי בתאום עם מנחה עבודת הגמר (בחוג לחינוך או באחד החוגים ההיסטוריים).
6. התלמיד יחויב בקורס מבואי אינטרדיסציפלינרי מיוחד לתכנית זו.

ב. מחשבת ישראל

מטרת הלימודים

מטרות החוג להעמיק את הידיעה בתרבות ובמחשבה היהודית ובהתפתחות הרעיונות התיאולוגיים, המשפטיים, החברתיים והלאומיים הגלומים בהן, וכן להקנות דרכים לחקירת היסודות הפילוסופיים וההיסטוריים בתרבות ובמחשבה היהודית וזיקתם לתרבות ולפילוסופיה הכללית.

הלימודים לתואר השני (מ"א)

יתקבלו סטודנטים שסיימו את לימודי ב"א בחוג למחשבת ישראל ובחוג הנוסף בציון משוקלל 76 לפחות. יתקבלו בוגרים של חוגים אחרים באישור ועדת הקבלה החוגית.

קיימים שני מסלולי לימוד:

מסלול א' מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)

יש להירשם לתוכנית מס' 116201-11-01

20 ש"ס	חוג ראשי (5 קורסים)
4 ש"ס	מכינה בתלמוד
4 ש"ס	לימודים בחוגים אחרים בדרג 3 עד 5 (קורס 1)
28 ש"ס	סה"כ

כמו כן ילמדו התלמידים שפה זרה ברמה א' וב'.

מלימודים אלה ייפטרו סטודנטים שיוכיחו בבדיקה ידיעה בשפה זרה. לימודי השפה הזרה אינם נחשבים בשקלול הציונים. ניתן להכיר במחצית מהם כקורסי בחירה בתוכנית הלימודים של התלמידים, וזאת בתאום בין מנחה העבודה והתלמיד. הסטודנטים חייבים להגיש שתי עבודות סמינריוניות ולקבל ציונים בכל הקורסים בהם השתתפו.

שקלול הציונים – מסלול א'

עבודת גמר מחקרית	50%
2 סמינריונים	30%
קורסים	20%
סה"כ	100%

* תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג למחשבת ישראל.

מסלול ב' (מסלול עם בחינת גמר)

יש להירשם לתוכנית מס' 116202-11-01

חוג ראשי (7 קורסים)	28 שש"ס
מכינה בתלמוד	4 שש"ס
לימודים בחוגים אחרים (קורס 1) בדרג 3 לפחות	4 שש"ס
סה"כ	36 שש"ס

הסטודנט חייב להגיש שלוש עבודות סמינריוניות ולקבל ציונים בכל הקורסים בהם השתתף.

בחינת גמר

בתום לימודיו ייבחן הסטודנט בבחינת גמר בכתב בחוגו הראשי. בחינת הגמר מורכבת מבחינה בתחומי הלימוד שבהם כתב עבודות סמינריוניות. ציון מעבר בבחינה הוא 76.

שקלול הציונים – מסלול ב'

בחינת גמר	30%
סמינריונים	30%
קורסים	40%
סה"כ	100%

* תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג למחשבת ישראל.

תוכנית לימודים מובנית

יהדות: תולדות ותרבות

ימי לימוד: שנה א' – יום ד', שנה ב' – יום ב'

ראשי התוכנית: פרופ' שולמית ולר, פרופ' אברהם מלמד

יש להירשם לתוכנית מס' 116202-11-02

תוכנית זו היא מובנית הלימודים בה מרוכזים ביום אחד בשבוע. לימודי הליבה יהיו בספרות חז"ל, ובלימודי בחירה והתמחות ניתן יהיה לבחור בספרות חז"ל או במחשבת ישראל. תלמיד שאינו מעוניין להתמחות בתחום אחד יוכל לבחור קורסים מכל התחומים. התוכנית תכלול מגוון רחב של קורסים בתחומים שונים של התרבות היהודית – ספרות חז"ל והיסטוריה של תקופת חז"ל כלימודי ליבה, מקרא, פילוסופיה יהודית, קבלה וחסידות כלימודי בחירה. הלימודים הנלמדים במסלול זה מתאימים למורים למקצועות היהדות, למחנכי כיתות, למורים המלמדים מורשת ישראל ולמתעניינים בתרבות היהודית.

מבנה המסלול

- ◆ לימודים בהיקף של 9 קורסים, היינו 36 שש"ס (שעות סמסטריאליות) במשך שנתיים.
- ◆ במהלך הלימודים יגיש הסטודנט 3 עבודות סמינריוניות (בקורסים בהם יבחר לעשות זאת בהסכמת המרצים), בשאר הקורסים יגיש עבודות רפראט או יבחן על פי תיאום עם המרצים.
- ◆ בסיום התואר הסטודנט נדרש להיבחן בבחינת הגמר. ציון מעבר בבחינה הוא 76.

תנאי הקבלה

- ◆ בוגרי תואר ראשון בתחומי מדעי היהדות ו/או היסטוריה.
- ◆ ממוצע ציונים של 76 לפחות בכל אחד מהחוגים שנלמדו בתואר הראשון.
- ◆ בוגרי חוגים אחרים או בעלי תואר B.Ed. שהשיגו ציון משוקלל של 76 לפחות, יחויבו בקורסי השלמה (מקורסי התואר הראשון של החוג) בשנת הלימודים הראשונה לתואר השני. יש לסיים את קורסי השלמה עד תום שנה א' ללימודים.

שקלול ציונים - מסלול ב'

30%	בחינות גמר
30%	סמינריונים
<u>40%</u>	קורסים
100%	סה"כ

תלמידים שיעמדו בכל חובות התכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג למחשבת ישראל וספח התמחות המציין את תחום התמחותם.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' דני גוטוויין

לימודים לתואר שלישי (ד"ר)

יש להירשם לתוכנית מס' 104301-11-01

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו כתלמיד לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ"א) בהיסטוריה או במחשבת ישראל או באחד ממקצועות מדעי היהדות מאוניברסיטה (מוכרת) בארץ או בחוץ-לארץ, שהשיג לפחות ציון סופי "טוב" (80) בלימודיו לתואר שני וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת גמר.

מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

מבנה הלימודים

הלימודים לקראת התואר השלישי מחולקים לשני שלבים:

- תלמיד מחקר שלב א', לא יעלה על שנה מסמסטר הלימודים בו התקבל התלמיד כולל חופשת סמסטר (קיץ)
- תלמיד מחקר שלב ב', לא יעלה על 3 שנים

מועמד שעמד בתנאי הקבלה, ואחד ממורי החוג המוסמך לכך הסכים להנחות את עבודתו וקבלתו אושרה – יעסוק בשלב מחקר א' בהכנתה של הצעת מחקר מפורטת. הצעת המחקר תוגש לוועדת הדוקטוראט של החוג. עם אישור ההצעה על-ידי הוועדה ועל ידי הרשות ללימודים מתקדמים יעבור התלמיד למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.

תלמיד התואר השלישי יחויב במכסת לימודים על-פי המלצת המנחה וועדת הדוקטוראט (עד 16 שש"ס ולא יותר מארבעה קורסים). כמו כן ילמד שפה זרה רלבנטית לתחום המחקר. עם סיום עבודת המחקר, יגיש התלמיד את עבודתו המודפסת, בחתימת המנחים לוועדת הדוקטוראט של החוג. לאחר שתערך בדיקה, כי אכן סיים את כל חובותיו כנדרש על-פי התקנון, יתמנו שופטים לעבודה, בהתאם לתקנון לימודי תואר שלישי.

מסלול ישיר לדוקטורט

לשלב א' יש להירשם לתוכנית מס' 104315-11-02

תנאי קבלה

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים ללימודי תואר שלישי.

מועמד המבקש להירשם כתלמיד מן המניין למסלול ישיר לדוקטורט חייב למלא את התנאים הבאים:

- 1) הינו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.
- 2) מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.
- 3) המציא בזמן את המסמכים הבאים:
  - א. טופס בקשת קבלה ללימודים
  - ב. גיליון ציונים מאושר לתואר "בוגר", כולל ציון סופי משוקלל בכל אחד מחוגי הלימוד.
  - ג. הצהרת כוונות לגבי נושא המחקר המוצע, מאושרת על ידי המנחה המיועד כמו גם תקציר נושא המחקר באנגלית.
  - ד. אישור בכתב על הסכמת מנחה העומד בקריטריונים להנחיה.
  - ה. קורות חיים בעברית ובאנגלית.
  - ו. שתי המלצות מאנשי אקדמיה

בקשה להירשם למסלול ישיר לדוקטורט תתקבל גם ממועמד המבקש ללמוד בחוג לימודים לתואר שני השונה מהחוג או החוגים שבהם סיים את לימודיו לתואר ראשון. על המועמד למלא את התנאים הבאים:

- 1) הינו בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, והשיג בלימודי התואר הראשון ציון משוקלל של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.
- 2) מילא דרישות נוספות שנקבעו על ידי החוג.
- 3) הגיש טופס בקשה והמציא בזמן את כל המסמכים הדרושים כמפורט לעיל.

הערות:

- א. אין קבלה במעמד על תנאי למסלול הישיר לדוקטורט.
- ב. הקבלה למסלול זה תתאפשר רק בתחילת שנת לימודים
- ג. תלמידים יוכלו להתקבל למסלול ישיר לדוקטורט לא יאוחר מסוף שנת הלימודים הראשונה לתואר השני, אם יעמדו בקריטריונים שצינו לעיל ועל סמך הישגיהם בשנת הלימודים הראשונה בלימודי התואר השני.

מבנה הלימודים

- א. השתתפות בקורסים בהיקף של 26 ש"ס לפחות ברמת מ"א, וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות.
- ב. הגשת שתי עבודות סמינריוניות או חלופה שוות ערך, שנקבעה על-ידי החוג. על התלמיד להשיג ציון של 90 לפחות בכל אחת משתי העבודות הסמינריוניות.
- ג. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 ש"ס לפחות, סיומם בציון משוקלל של 90 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון 90 לפחות.
- ד. הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים.

משך הלימודים למטלות אלו הוא שנתיים.

עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בכל חובות הלימודים כמפורט לעיל, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד דוקטורט שלב ב', במסגרתו יבצע את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט.

משך הלימודים לכתיבת עבודת הדוקטורט הוא שנתיים.

תלמיד במסלול הישיר לדוקטורט יקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה מיד עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בחובות הלימוד של המסלול הישיר לדוקטורט כמפורט לעיל.

תלמיד יוכל בכל שלב לפרוש מן המסלול הישיר לדוקטורט אם אינו מעוניין להמשיך בו, ויהא עליו להשלים את מכסת הלימודים ושאר החובות הנדרשים לקבלת התואר השני, בין אם במסלול א' ובין אם במסלול ב'.

במקרה של אי השלמת חובות המסלול הישיר לדוקטורט תוך שנתיים (השלמת 26 ש"ס לפחות, כולל הגשת שתי עבודות סמינריוניות) ואי-אישור הצעת המחקר לדוקטורט, יועבר התלמיד למסלול לימודים רגיל לתואר שני. לא תאושר הארכת לימודים לתלמידי המסלול הישיר לדוקטורט בשלב לימודי התואר השני.

לימודי מחקר מקדים

יש להירשם לתוכנית מס' 104350-11-01

מסלול זה נועד לבעלי תואר שני ללא תיזה.

מועמד המבקש להירשם ללימודי מחקר מקדים והינו בעל תואר "מוסמך" בהיסטוריה או בתחומים אחרים ללא עבודת גמר אשר השיג ציון ממוצע "טוב מאוד" (86) בלימודי המ"א חייב למלא את התנאים הבאים:

- א. ימציא אישור בכתב ממנחה אשר מסכים להנחותו בעבודת הגמר המחקרית.
  - ב. במידת הצורך יעמוד בתוכנית הלימודים אשר תוטל עליו על-ידי הוועדה החוגית לתואר שלישי.
  - ג. ישלים כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) וילמד שפה זרה רלבנטית לתחום המחקר.
- משך הלימודים הנורמטיבי במסלול לימודי מחקר מקדים הינו שנה. חריגה מכלל זה טעונה המלצת המנחה, יו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

* כל קבלה למסלול זה תידון ותאושר בוועדת דוקטורט, אין חובה אוטומטית לקבלה למסלול זה גם לסטודנטים הממלאים אחרי תנאי המסלול.

סיום הלימודים במסלול זה אינו מהווה קבלה אוטומטית ללימודי תואר שלישי.

המכינה לתלמוד - ב"א ומ"א

מטרת הלימודים

המכינה נועדה לשרת את החוגים למדעי היהדות. תפקידה להקנות לתלמידים את הידע והכלים הבסיסיים הנחוצים כדי להתמודד עם מקורות תלמודיים.

הלימודים במכינה עוסקים בהתפתחותה של הספרות התלמודית על מרכיביה ורבדיה השונים. התלמיד לומד לקרוא מקורות מן הספרות התלמודית ולהשתמש בספרי העזר העומדים לרשותו.

מבנה הלימודים

ברמת ב"א: ילמד התלמיד על-פי דרישות החוג.

ברמת מ"א: ילמד התלמיד את הקורס: טקסטים תלמודיים. הקורס ניתן במסגרת מסלול ה"מ"א ביהדות: תולדות ותרבות.

תיאטרון

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי, חד-חוגי)

ראש החוג: ד"ר מסעוד חמדאן

חברי הסגל האקדמי

פרופ' מרטין אורקין (אמריטוס).	פרופסור חבר:
ד"ר מסעוד חמדאן, ד"ר דורית ירושלמי*, ד"ר איזבל מרטיין, ד"ר אלה סוסנובסקיה, ד"ר עתי ציטרון.	מרצה בכיר:
גב' אתי רוניק.	מרצה:
	עמית הוראה
מר רועי בירן, גב' אתי בן-זקן, מר יניב מינצר, גב' מיכל מירון, מר משה מלכא, ד"ר כנרת נוי, גב' שרה סיבוני, גב' דפנה קרון, מר ארי רמו.	ומורה מן החוג:

*דרגה מוצעת

מזכירות חוגי אמ"ת (אמנות, מוסיקה, תיאטרון):

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' טל לנדסהוט
 דואר אלקטרוני: tlandeshut@univ.haifa.ac.il
 גב' רלי יוריסט – ryurist@univ.haifa.ac.il
 גב' יעל שבבו – a-m-t@univ.haifa.ac.il
 המשכן לאמנויות, קומה 3, חדר 312
 שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10-13.
 טלפון: 8249242, 8249231, 8288484
 פקס: 8249717
 אתר אינטרנט: <http://theatre.haifa.ac.il>

מטרת הלימודים

החוג לתיאטרון מקנה לתלמידיו ידע, הבנה והתנסות בתחומי אמנות התיאטרון. הוא מיועד לאלה המעוניינים ללמוד משחק ובימוי ולהתפתח כיוצרי תיאטרון עצמאיים, בעלי ידע מקיף בתחומי התיאטרון ואופק אינטלקטואלי ואמנותי רחב; לאלה המעוניינים להכיר את התיאטרון כמניע שינוי חברתי; וכן לשוחרי תיאטרון המבקשים ללמוד ולהתנסות באמנות שהיא אבן יסוד בתולדות תרבות המערב והמחשבה ההומניסטית. במהלך שלוש שנות לימודיהם יתוודעו התלמידים אל השפה התיאטרונית, תולדות התיאטרון העולמי והמקומי, אמנות המופע ומקומו של התיאטרון בתרבות. כמו כן, יתנסו התלמידים בשיעורי מעבדה במשחק, בימוי, תנועה, סדנאות, פרויקטים ויצירות בימתיות.

משנה"ל תשס"ט ניתן להתמחות במסלול ליצנות רפואית במסגרת לימודים דו-חוגית. חוג שני: לימודים רב-תחומיים. מסלול זה משלב לימודים עיוניים בתיאטרון, חברה, פסיכולוגיה וסיעוד, יחד עם הכשרה מעשית בליצנות.

משנה"ל תש"ע, ניתן ללמוד במסלול חד חוגי תיאטרון חברתי טיפולי, הכולל מקבץ (40 נקודות זכות) קורסי הקדם הנדרשים ללימודי התואר השני בבית הספר לטיפול באמצעות אמנויות.

סטודנטים המתמחים במקצועות התיאטרון יתנסו בשיעורים מקצועיים, סדנאות, פרויקטים והפקות. סטודנטים המתמחים בתיאטרון חברתי-טיפולי ישתתפו בסדנאות כתיבה ובימוי, פרויקטים חברתיים ועבודת שטח בקהילות מגוונות. פרויקט הסיום של תלמידי שנה ג' במסלול זה יוצג במסגרת פסטיבל נווה יוסף לתיאטרון קהילתי ו/או במסגרת מתאימות נוספות.

תכנית הלימודים מדגישה את נושא איש התיאטרון היוצר, החוקר, היוזם, שיוכל לבחור בסוף תהליך הכשרתו המקצועית בין השתלבות בתיאטראות הקיימים לבין פיתוח עצמאי של יצירתו.

מבנה הלימודים

בחוג לתיאטרון קיימים שני מסלולים: **מסלול דו-חוגי ומסלול חד-חוגי.**

הלימודים בחוג כוללים לימודים עיוניים אקדמיים בצד לימודי התנסות מעשיים.

גישת החוג היא בין-תרבותית ובינתחומית ומשלבת לימודי עיון והתנסות יחד עם חוגים אחרים בפקולטה למדעי הרוח (לדוגמא, עם החוגים למוסיקה, צרפתית, אמנות-יצירה וספרות).

במהלך כל שנת לימודים מעלה החוג 3-4 הפקות ומספר תרגילי בימוי של הסטודנטים. הגישה היא אישית, כולל שעות הנחיה לתלמידים.

ניתן ללמוד במסלול הדו-חוגי תיאטרון עם "טעימות" בסדנאות, תיאטרון חברתי-טיפולי, ליצנות רפואית עם לימודים רב-תחומיים או במסלול החד-חוגי משחק, בימוי, תיאטרון חברתי-טיפולי, עפ"י בחירת התלמיד ובהתאם לעמידתו בתנאי הקבלה.

הערות:

1. לימודי משחק ובימוי אפשריים במסלול חד-חוגי בלבד.
2. במהלך שנות הלימודים יחויבו כל התלמידים בהשתתפות בפעילויות החוג השונות, בהפקות החוג ובפרוייקטים מעשיים לפי מגמת הלימוד **כתנאי מעבר** לשנה מתקדמת.
3. מערכת הלימודים נקבעת בתקופת הייעוץ והרישום לפי ההתמחות.
4. החל מהשנה השלישית ניתן לשלב לימודי תעודת הוראה בחוג להוראה.
5. לרשות הסטודנטים עומדים אולם תיאטרון ניסיוני מצויד ומשוכלל, חדרי חזרות מרווחים, סדנאות תנועה ועיצוב.

חובות הסטודנטים

בתחילת כל שנת לימודים מתפרסם תקנון התנהגות ומשמעת בשיעורים המעשיים ובחזרות. דגש מיוחד מושם על נוכחות בשיעורים מעשיים.

כל פעילות מקצועית של החוג (תרגילים, הפקות, חזרות וכיו"ב) מתקיימת לפי נוהל התנהגות ומשמעת בכפוף לתקנון החוג והחלטות ראש החוג, ראשי מגמות, מורי החוג, מנהלת ההפקות ומרכזת החוג.

פעילויות החוג (תרגילים, הפקות, חזרות וכיו"ב) מתקיימות מעבר לשעות הלימודים, לעיתים עד השעה 22:00, כולל ימי חופשה, חופשת הסמסטר וחופשת הקיץ. ההתנסות בזמן זה מהווה חלק בלתי נפרד מתכנית ההתמחות המעשית של התלמיד בעבודת התיאטרון וחיונית ללימודיו.

כל תלמידי החוג חייבים לקחת חלק פעיל ביצירות הבימתיות ובפרוייקטים השונים.

נושאים כלליים

לתלמידי החוג יוצעו כרטיסי תיאטרון להצגות תיאטרון נבחרות מתוך הרפרטואר השוטף של כל תיאטראות ישראל – חלקם חינם וחלקם בהנחות גדולות. מספר מצומצם של הצגות אלה הינו **צפיית חובה** במסגרת תכנית הלימודים. שאר ההצגות תוצענה לתלמידים כצפיית רשות מומלצת.

הצפייה בהצגות שמעלה החוג היא חובה לכל תלמידי החוג בכל המגמות.

תלמידי החוג אינם רשאים לעסוק במקצוע התיאטרון בכל עבודה מקצועית או לקבל על עצמם התחייבות מקצועית מלבד במסגרת הלימודים. במקרים חריגים יוכל התלמיד לבקש אישור בכתב מראש החוג.

שעות קבלה ראש החוג

בתיאום מראש.

תנאי קבלה

א. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

ב. המועמדים למשחק, בימוי, תיאטרון חברתי-טיפולי וליצנות רפואית יתקבלו רק לאחר השתתפות בסדנת קבלה משולבת בראיון אישי. מועמדים לתיאטרון (דו חוגי) ישתתפו בסדנת קבלה משולבת בראיון אישי.

תכנית הלימודים

תנאי מעבר, עבודות, בחינות וציונים

1. המעבר משנה א' ל-ב' מותנה בציון ממוצע מינימלי של 70.
2. **המעבר משנה לשנה במסלולים המוגברים (משחק ובימוי) נתון לשיקולי ועדת ההוראה של החוג: יילקחו בחשבון נוכחות, משמעת, התקדמות התלמיד, ציונים ועוד.**
3. כל סטודנט שנה א' חייב להשתתף בצוות טכני של הפקה אחת לפחות. ללא השלמת חובה זו, לא יתאפשר מעבר לשנה ב'. לתלמידי שנה ב' יוצעו תפקידי עוזר במאי/מנהל הצגה. סטודנט שימלא את התפקיד באופן משביע רצון יקבל עבור עבודתו 2 נק"ז.
4. תלמיד ימשיך לשנה ג' רק לאחר שהשלים את חובותיו בהצלחה בכל המקצועות של שנה ב' וסיים את לימודי האנגלית כשפה זרה כנדרש בתקנון האוניברסיטה.
5. במסלול **דו-חוגי** חייב כל תלמיד בעבודת פרוסמינריון בשנה ב' ללימודיו ובעבודה סמינריונית בשנה ג'. במסלול **חד-חוגי** חייב כל תלמיד בעבודת פרוסמינריון בשנה ב' ללימודיו ובשתי עבודות סמינריוניות בשנה ג' ללימודיו.
6. **קיימת חובת נוכחות של התלמיד בכל הקורסים והסדנאות!!** השתתפותו של תלמיד בקורס **תבוטל** אם נוכחותו לא תהיה מספקת (80% לפחות!). **הקפדה מיוחדת תיעשה בשיעורים המעשיים ובסדנאות במסלולים המוגברים, בהם הנוכחות חייבת להיות מלאה.**
7. **ההרשמה לכל השיעורים תעשה באמצעות הרישום הממוחשב, בהתאם לשנת הלימוד ולמגמה בה לומד הסטודנט.**

הכשרת מורים לתיאטרון

תעודת הוראה

אוניברסיטת חיפה החוג ללמידה, הוראה והדרכה

מטרת תעודת ההוראה בתיאטרון לאפשר לסטודנט ללמוד להורות תיאטרון בחטיבת הביניים, בבית הספר התיכון ובמסגרת חינוכיות שונות חוץ בית ספריות. לבד מקורסי ההוראה הכללים הניתנים במסגרת החוג להוראה יינתנו קורסים מיוחדים להוראת התיאטרון. הסטודנטים ילמדו ליישם את הידע הדיספלינרי שרכשו במסגרת החוג לתיאטרון ויתנסו בעבודה מעשית במוסדות חינוך שונים.

דרמה ותיאטרון בחינוך מהווים תחום מורכב ועשיר הכולל התנסות אומנותית והתנסות גם במצבי חיים- התנסות רגשית, חושית והכרתית בכלים של תיאטרון.

בעשר השנים האחרונות, קיימת תופעה מעניינת של התפשטות הולכת וגוברת בעולם כולו של כניסת התיאטרון כתחום חינוך והוראה לבתי הספר, למוסדות חינוך קהילתיים, לעבודה טיפולית ולעבודה סוציאלית, לגלריות ולמוזיאונים. הכשרת מורים לתיאטרון באוניברסיטת חיפה מזמינה את הסטודנט להצטרף לזרם הזה בחינוך כדי להיות חלק פעיל ויוצר בפתוח מערכות חינוך מגוונות בכלים של תיאטרון.

שאלות בעניין מתכונת הלימודים הכללית יש להפנות לגב' כרמלה שמר מרכזת החוג ללמידה, הוראה והדרכה, טלפון 8240890.

שאלות על אופי הקורסים המיוחדים לתיאטרון יש להפנות לפרופ' שפיה שינמן באמצעות הכתובת: shifras@construct.haifa.ac.il

תוכנית לימודים בינתחומית בתרבות הקולנוע

כתובת אתר האינטרנט: <http://film.haifa.ac.il>

ראש התוכנית, יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני : ד"ר זהר שגב
ראש אקדמי: ד"ר איבון קוזלובסקי גולן

לימודים לתואר שני בנושא תרבות הקולנוע

מטרת הלימודים

תוכנית לימודים בינתחומית מורכבת מתחומי ידע שונים המצטלבים עם לימודי קולנוע תרבות וחברה. מטרתה של התכנית לפתוח אפיקי מחקר חדשים ורב תחומיים לתארים מתקדמים שישלבו בין נושאים שונים. בתוכנית נחקר את ההתפתחויות החדשות של התרבות המודרנית ונדון בהקשרים תרבותיים, היסטוריים וקולנועיים. התוכנית תנסה לבנות פרספקטיבה של תרבות, זהות ולאומיות בעידן הגלובליזציה מהזווית הקולנועית.

תנאי קבלה

1. לתוכנית יכולים להגיש מועמדות בוגרי תואר ראשון B.A ו-B.Ed – ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ ובחו"ל בתחומי קולנוע, תקשורת חזותית, בציון סופי 76 לפחות.
2. בוגרי מכללות להוראה (B.Ed) שהתמחו במגמת קולנוע ותקשורת, בוגרי לימודי קולנוע ותקשורת חזותית במכללות אקדמיות BFA (Bachelor of Fine Arts) ו-BFV (Bachelor of Visual Arts) בציון סופי 76 לפחות.
3. המועמדים יידרשו לראיון אישי ותיבדק התאמתם למסלול. דחיית וקבלת מועמדים אלו, וכן מתן אישור המשך לימודים למקרים חריגים ייעשו במסגרת ועדת החוג לתואר שני בהתאם להנחיות הרשות ללימודים מתקדמים.
4. מועמדים בעלי תואר ראשון מתחומי דעת אחרים יידרשו לראיון אישי ולימודי השלמה עד היקף 12 שש"ס, בהתאם להחלטת יו"ר הוועדה החוגית והראש האקדמי של התכנית.

5. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה.

מבנה הלימודים

- א. מסלול א' – עם עבודת גמר מחקרית (תזה)
 ב. מסלול ב' – כולל בחינת גמר.

מסלול א': עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה)

במסלול א' נדרש התלמיד ללמוד 28 ש"ס ולכתוב עבודת גמר מחקרית (תזה). עבודת הגמר המחקרית צריכה לשקף כושר ניתוח של מקורות ראשוניים ומקורות משניים, יכולת להתמודד עם גישות ופרדיגמות מדעיות שונות, תוך כדי הצגת מתודה מחקרית עקבית ויכולת התבטאות בהירה.
 את עבודת הגמר ינחה חבר סגל בעל מינוי באוניברסיטת חיפה בדרגת מרצה ומעלה. במקרה הצורך (נושא רב-תחומי) יתווסף מנחה שותף, באישור ראש התוכנית והדיקן ללמודים מתקדמים.

לימודי שפה זרה

התלמידים יחויבו בשפה זרה בהתאם להתמחות התלמיד, באישור ראש התוכנית. התלמידים שאינם זקוקים ללימודי שפה במסגרת תחום ההתמחות לא ידרשו ללמוד שפה באישור ראש התוכנית.
 ניתן להכיר בקורסי שפה (לא אנגלית) שנלמדו במסגרת תואר ראשון או במסגרות מוכרות אחרות מחוץ לאוניברסיטה באישור ראש התוכנית.

ב. מסלול ב': עם בחינת גמר

במסלול ב' נדרש התלמיד ללמוד 36 ש"ס ולעמוד בבחינת גמר. בתום השנה הראשונה ללימודים יוכלו סטודנטים המעוניינים לעבור למסלול א', עם כתיבת תזה לפנות בבקשת אישור לכך לראש התכנית.
 פירוט קצר של מסלולי הלימוד

תוכנית הלימודים

מסלול א': סה"כ לימודים 28 ש"ס מתוכם יכתוב התלמיד 2 עבודות סמינריוניות ועבודת גמר מחקרית (תזה).

קורסי חובה/בחירה	10-12 ש"ס	
סדנאות	4-6 ש"ס	
סמינריונים	6-8 ש"ס	2
סמינריון מחקרי	4 ש"ס	1
סה"כ	28 ש"ס	

מסלול ב: סה"כ לימודים 36 שש"ס, כתיבת 3 עבודות סמינריוניות ועמידה בבחינת גמר.

קורסי חובה/בחירה	10-12 שש"ס
קורסי בחירה מחוגים	4-6 שש"ס
סדנאות	4-6 שש"ס
3 סמינריונים	8-12 שש"ס (באחד מקורסי הסמינר יוגש רפראט)

סה"כ 36 שש"ס

עבודות גמר

נושא הצעת התזה – יוצע על ידי התלמיד ויאושר על ידי המנחה במהלך שנת הלימודים הראשונה.

הצעת התזה תוגש לוועדת מ.א. של התוכנית במהלך שנת הלימודים השנייה. עבודת התזה תוגש לא יאוחר משלוש שנים מיום תחילת הלימודים.

בחינות הגמר

בכל שנה יפורסמו מועדי בחינות הגמר. ניתן לגשת לבחינה בכל מועד רק לאחר הגשת כל העבודות הסמינריוניות בתואר.

הערות:

- ניתן לקחת קורסי בחירה בחוגים אחרים המציעים קורסים בתחום (כל קורס יאושר ע"י החוג).
- רשימת קורסים רלבנטיים תפורסם מדי שנה.
- למסיימים תוענק תעודת מוסמך האוניברסיטה במדעי הרוח בתוכנית הבינתחומית לתרבות הקולנוע.

הפקולטה למדעי החברה

דיקן הפקולטה: פרופ' אבי שגיא-שורץ

ראש מינהל הפקולטה: גב' אורה ווגשי

תוכניות הלימוד המגוונות במדעי החברה מעמידות במרכז את האדם ואת החברה ומקנות לסטודנט ידע וכלים להבנת התופעות השונות הקשורות הן להתנהגות של האדם הבודד והן לחברה בה הוא חי ולארגונים השונים הפועלים במסגרות החברתיות והתרבותיות בהם חיים ופועלים בני אדם. הלימודים בחוגים השונים משלבים ידע תיאורטי ומעשי ומיועדים להקנות לסטודנט כלים ליישום הידע במגוון רחב של מקצועות ועיסוקים. לימודים בתחומי כלכלה, פסיכולוגיה, תקשורת, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מדעי המדינה, גאוגרפיה ולימודי סביבה והתפתחות הילד מיועדים להקנות לסטודנטים ידע בסיסי רחב ביותר בתחומים אלה. בנוסף לכך גם כלים להבנה וביצוע עצמאי של מחקר. הלימודים בתחומי סטטיסטיקה, מערכות מידע ומדעי המחשב מקנים ידע וכלים המיושמים כיום בתחומי תעשיית ההיי-טק, ובתחומים בהם נעשה שימוש בשיטות סטטיסטיות מתקדמות לצרכי מחקר – חברתי, רפואי, אפידמיולוגי ובקרת איכות.

הלימודים בפקולטה למדעי החברה מתבצעים על ידי מרצים וחוקרים, העוסקים באופן שוטף במחקר אמפירי, תוך שימוש במיגון של שיטות מחקר – כמותיות ואיכותיות – אשר באמצעותן נוצר, מצטבר ומתגבש הידע המדעי המוקנה לסטודנטים. הלימודים מתבצעים בכיתות פרונטליות ובמעבדות בהם מתרגל הסטודנט את החומר הנלמד ולומד לעשות בו שימוש באופן עצמאי לצורכי מחקר. הפקולטה למדעי החברה שמה דגש על שילוב בין-תחומי ומאפשרת לסטודנטים לימודים, הן במסלולים חד-חוגיים והן במסלולים דו-חוגיים, שבהם קיימים שילובים שונים בין תחומי הלימוד. במסגרת הלימודים לתארים המתקדמים מושם דגש על מחקר עצמאי, המשלב את הידע התיאורטי עם כלי המחקר השונים לצורך בדיקת תופעות והסקת מסקנות.

בפקולטה למדעי החברה קיימים שמונה חוגים, בית ספר ושתי תוכניות לימודים בינתחומיות.

בית הספר למדעי המדינה

חוג ללימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א M.A. ו-M.P.A.

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש ביה"ס: פרופ' ערן ויגודה-גדות

– המחלקה לממשל ומחשבה מדינית –

ד"ר אנבל הרצוג, ראש המחלקה

– המחלקה ליחסים בינלאומיים –

פרופ' מייקל גרוס, ראש המחלקה

– המחלקה למינהל ציבורי ומדיניות ציבורית –

ד"ר יאיר זלמנוביץ, ראש המחלקה

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' צבי בטשא (אמריטוס), פרופ' אבי בן צבי, פרופ' גבריאל בן-דור, פרופ' מיכאל גרוס, פרופ' ערן ויגודה-גדות, פרופ' יעל ישי (אמריטוס), פרופ' בני מילר, פרופ' דן סגרה (אמריטוס), פרופ' דן פלזנטל (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' אורי ברייטוסף, פרופ' אברהם בריכטה (אמריטוס), פרופ' נתן ינאי (אמריטוס), פרופ' אהרון כהן, פרופ' אהרון כפיר (אמריטוס).

מרצה בכיר: ד"ר אסעד גאנם, ד"ר גל גרזון, ד"ר אנבל הרצוג, ד"ר יאיר זלמנוביץ, ד"ר מיכאל יזהר (גימלאי), ד"ר זק לוי, ד"ר בן מור, ד"ר רנן קופרמן, ד"ר דפנה קנטי, ד"ר דן שיפטן (מומחה), ד"ר ברנדה שפר.

מרצה: ד"ר איתי בארי, ד"ר דנה ושדי, ד"ר ישראל ויסמל-מנור, ד"ר ניסים כהן, ד"ר דורון נבות, ד"ר אנדרי עשת, ד"ר אביעד רובין.

עמית הוראה בכיר: ד"ר הרצל כהן.

מזכירות ביה"ס

04-8249082	טל' גב' מאירה יורן	מינהלנית:
04-8240561	טל' גב' ענת דויד	מרכזת ב"א והמחלקה למימשל ורעיון מדיני:
04-8249096	טל' גב' בלה בוטניק	מרכזת המחלקה ליחב"ל:
04-8249089	טל' גב' דבי מישור	מרכזת המחלקה למנהל ציבורי ומדיניות ציבורית:
04-8249081	טל' גב' אננא וובר	מזכירת המחלקה למנהל ציבורי ומדיניות ציבורית:
04-8240152	טל' גב' בת אל שטיין	מרכזת תוכניות הבטחון הלאומי
04-8240082	טל' גב' אפרת קורן	מרכזת דוקטורט:
04-8240599	טל' גב' אורלי משה	מזכירות ביה"ס, לימודי דמוקרטיה ולימודי ערב:
04-8240704	טל'	

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-12:00, קומה 4, בניין המדרגה

לוח ביה"ס: בניין המדרגה, קומה 4

פקס: 04-8257785

אתר ביה"ס באינטרנט: <http://poli.haifa.ac.il/~poliweb>

באתר זה מופיע מידע אודות תחומי המחקר וסגל המרצים בביה"ס, מידע הנוגע לקבלה למסלולים השונים בביה"ס ולוח מודעות המתעדכן באופן שוטף.

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

יועץ לתלמידי ב"א: ד"ר אנבל הרצוג

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים בביה"ס היא להקנות לתלמידים ידע שיטתי על העולם המדיני, המבנים והמוסדות המרכיבים אותו והתהליכים הפוליטיים, הפועלים בו. יילמדו ארבע הדיסציפלינות הבאות:

א. מימשל: חקר משווה של מוסדות ותהליכים פוליטיים, ניתוח מערכות פוליטיות באזורי עולם שונים, התנהגות פוליטית (הצבעה, מחאה ואלמות), פסיכולוגיה פוליטית, מפלגות פוליטיות, קבוצות אינטרס ופוליטיקה ישראלית.

ב. מינהל ציבורי ומדיניות ציבורית: תורת המינהל, ניהול משאבי אנוש, בירוקרטיה ופוליטיקה, קביעת מדיניות ציבורית, כלכלה פוליטית, מבנה מערכת המינהל בישראל, ביקורת ציבורית והתנהגות ארגונית.

ג. יחסים בינלאומיים: היסטוריה ותיאוריה של היחב"ל, קבלת החלטות ועיצוב מדיניות חוץ, בטחון לאומי ואסטרטגיה, דיפלומטיה ומשא ומתן, צדק בינ"ל ופתרון קונפליקטים וכלכלה פוליטית בינ"ל.

ד. **מחשבה מדינית:** יסודות הפילוסופיה הפוליטית, היסטוריה אינטלקטואלית, מוסר ופוליטיקה, תיאוריה דמוקרטית, מחשבה פוליטית יהודית וישראלית.

תנאי קבלה

הקבלה לביה"ס מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי ביה"ס.

המסלול החד-חוגי

מתקבלים לתכנית תלמידים החל משנה ב' אשר:

1. השיגו ציון ממוצע של 82 לפחות בכל שיעורי המבוא של שנה א' וציון 80 לפחות בקורס "מבוא למישל ופוליטיקה".
  2. עמדו בתנאי המעבר משנה א' לשנה ב' בחוג השני.
  3. קבלתם אושרה על-ידי יועץ תואר ראשון של ביה"ס.
- תלמיד המעוניין להתקבל למסלול החד-חוגי יגיש בקשה בכתב ליועץ תואר ראשון של ביה"ס מיד עם פרסום תוצאות מועד ב' של בחינות הסמסטר השני.

מבנה הלימודים

הלימודים בביה"ס למדעי המדינה מתקיימים בשני מסלולים: המסלול הדו-חוגי והמסלול החד-חוגי.

המסלול הדו-חוגי – במסלול זה משלב התלמיד לימודים בביה"ס למדעי המדינה יחד עם לימודים בהיקף דומה בחוג נוסף.

המסלול החד-חוגי – במסלול זה משלב התלמיד לימודים בביה"ס למדעי המדינה יחד עם לימודי קטגוריות מחוץ לביה"ס. לימודים אלה כוללים: 73 נקודות בביה"ס למדעי המדינה ו-47 נקודות לימודי קטגוריות בחוגים אחרים מחוץ למדעי המדינה (למסלול זה ניתן להתקבל בהתאם לתנאי הקבלה, משנת הלימודים השניה בלבד).

"דרך הרוח"

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו-חוגי – אשר חוגם השני אינו ממדעי הרוח, ובמסלול חד-חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת אחת מתכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי דרך הרוח ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובתו <http://hcc.haifa.ac.il/index-drech-haruch.htm>

תלמידי המסלול הדו-חוגי (למעט אלו שאחד מהחוגים שלהם שייך לפקולטה למדעי הרוח) יוכלו ללמוד את לימודי "דרך הרוח" על פי אחת מהחלופות הבאות:

- א. ללמוד 2 קורסים של 2 נ"ז כל אחד ולסיים את לימודיהם עם צבירה של 60 נ"ז בכל אחד מהחוגים.

ב. ללמוד קורס אחד בהיקף של 4 נ"ז ולסיים את לימודיהם כאשר באחד החוגים צברו 58 נ"ז ובשני 62 נ"ז.

כל חלופה אחרת שתביא לצבירת סה"כ 120 נקודות לתואר בוגר, כאשר 4 נ"ז לפחות הינם במדעי הרוח, תיבדק ותאושר בהתאם לצורך.

תכנית הלימודים

- הלימודים בביה"ס למדעי המדינה כוללים בתוכם שלושה סוגי קורסים.
- קורס מבוא הניתן במתכונת של 6 שש"ס (4 שעות שיעור ושעתיים תרגיל). חובות קורסי המבוא הן כתיבת תרגיל (ים) ועמידה בבחינה (ות).
  - כתיבה מדעית ושימושי מחשב (2 שש"ס).
  - שיעור מתקדם במתכונת של 4 שש"ס. חובות השיעור נקבעות ע"י המורה.
  - סמינריון, במתכונת של 4 שש"ס. חובות הסמינריון כוללות כתיבת עבודה סמינריונית או כל חובה אחרת שתוטל ע"י המורה.

מסלול דו-חוגי

שנה א'

1.	מבוא למימשל ופוליטיקה	(סמסטר א')	ש'	5 נ'
	מבוא למימשל ופוליטיקה – תרגיל	(סמסטר א')	ת'	0 נ'
2.	מבוא למחשבה פוליטית	(סמסטר א')	ש'	5 נ'
	מבוא למחשבה פוליטית – תרגיל	(סמסטר א')	ת'	0 נ'
3.	מבוא למינהל ציבורי	(סמסטר ב')	ש'	5 נ'
	מבוא למינהל ציבורי – תרגיל	(סמסטר ב')	ת'	5 נ'
4.	מבוא ליחסים בינלאומיים	(סמסטר ב')	ש'	5 נ'
	מבוא ליחסים בינלאומיים – תרגיל	(סמסטר ב')	ת'	0 נ'
5.	כתיבה מדעית ושימושי מחשב	(סמסטר א')	ת'	1 נ'

שנה ב'

1.	מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית	(סמסטר א')	ש'	4 נ'
	מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית – תרגיל(סמסטר א')	(סמסטר א')	ת'	0 נ'
2.	המערכת הפוליטית הישראלית	(סמסטר ב')	ש'	4 נ'
	המערכת הפוליטית הישראלית – תרגיל	(סמסטר ב')	ת'	0 נ'
3.	שיטות מחקר ועיבוד נתונים	(סמסטר ב')	ש'	4 נ'
	שיטות מחקר ועיבוד נתונים – תרגיל	(סמסטר ב')	ת'	0 נ'
4.	שיעור מתקדם	ש"מ	ש"	5 נ'

שנה ג'

1. 2 שיעורים מתקדמים ש"מ 10 נ'
  2. 2 סמינריונים ס' 10 נ'
- סה"כ 58 נ'***

* ראה פסקה "דרך הרוח"

מסלול חד-חוגי (החל משנה ב')

שנה ב'

1. מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית (סמסטר א') ש' 4 נ'
- מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית – תרגיל(סמסטר א') ת' 0 נ'
2. המערכת הפוליטית הישראלית (סמסטר ב') ש' 4 נ'
- המערכת הפוליטית הישראלית – תרגיל (סמסטר ב') ת' 0 נ'
3. שיטות מחקר ועיבוד נתונים (סמסטר ב') ש' 4 נ'
- שיטות מחקר ועיבוד נתונים – תרגיל (סמסטר ב') ת' 0 נ'
4. שני שיעורים מתקדמים ש"מ 10 נ'

שנה ג'

1. שלושה שיעורים מתקדמים ש"מ 15 נ'
2. שלושה סמינריונים ס' 15 נ'
3. לימודי קטגוריות מחוץ לביה"ס 47 נ'

במסגרת חוגים אחרים ילמד התלמיד במסלול החד-חוגי קורסים בהיקף של 47 נקודות. הקורסים שילמד התלמיד יהיו קורסים אקדמיים בלבד, יכללו לפחות סמינריון אחד בדרג 3 ובו יגיש עבודה סמינריונית. תלמיד שלמד בשנתו הראשונה בחוג אחר, יוכרו לו הקורסים שלמד בחוג השני, כמילוי חלקי או שלם של הנקודות מחוץ לביה"ס. השתפותו של התלמיד בקורסים אלה תהיה טעונה את אישורם של אותם חוגים שבמסגרתם הם מתקיימים. שאר התנאים והדרישות במסלול החד חוגי זהים לאלה שבמסלול הדו-חוגי.

תנאי מעבר

משנה א' לשנה ב'

- 1) כדי לעבור לשנה ב' על התלמיד לעבור לפחות שלושה מתוך ארבעת המבואות הנלמדים בשנה א'.
- 2) בציוני שיעורי המבוא משתקללים מטלות הקורס ומבחן מסכם. ציון מעבר במבחן המסכם הינו 51 בכל המבואות. ציון עובר בקורס הינו 51 בכל המבואות מלבד מבוא לממשל פוליטיקה שבו הציון העובר הינו 60. ציון נכשל בבחינה גורר ציון נכשל בקורס.

משנה ב' לשנה ג'

- 1) תלמיד שלא נרשם לקורס "מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית" לא יורשה ללמוד את הקורס "שיטות מחקר ועיבוד נתונים".
- 2) השתתפות בשיעורים מתקדמים מותנית בעמידה בתנאי המעבר משנה א' לשנה ב'.
- 3) השתתפות בסמינריונים מותנית בהשלמת כל קורסי שנה א', בעמידה בקורס מבוא לשיטות מחקר וכן השגת פטור באנגלית.

לתלמידי שנה ג'

- 1) לא ילמד תלמיד יותר מסמינריון אחד אצל אותו מרצה. חריגה מהנחיה זו טעונה אישורו של יועץ תואר ראשון של ביה"ס.
- 2) בכדי לעמוד בדרישות הסמינריונים, יהיה על התלמיד להשיג ציון 60 לפחות בכל אחד מהם.
- 3) עבודה אחרונה לתואר תעבור דרך מזכירות תלמידים לצורך רישום ההגשה.
- 4) עם קבלת כל הציונים לתואר על התלמיד לדאוג לחתום על טופס סגירת תואר.

תקנון לימודים

תוכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התוכנית המתפרסמת בשנה בה החל לימודי בביה"ס וכן בהודעות ובחוזרים המופיעים בלוח ביה"ס במהלך השנה. ביה"ס רשאי לשנות תוכנית לימודים המופיעה בשנתון ללא הודעה מוקדמת.

שינויים וחריגות

1. בכל בקשה לחריגה מתוכנית הלימודים יש לפנות ליועץ הב"א.
  2. מילוי דרישות קדם היא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מפורטות בשנתון והן מחייבות.
- מזכירות ביה"ס בודקת את מילוי הדרישות במהלך שנת הלימודים ולא בתחילתה. תלמיד שנרשם לקורס שאינו רשאי ללמוד אותו עקב אי עמידה בדרישות המוקדמות או בתנאי מעבר משנה לשנה יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון, ציונו זה לא ייכר.

ערעורים ופרסום ציונים

- מחובת התלמיד לבדוק ציוניו סמוך למועד פרסומם.
- תלמיד רשאי לערער על ציונו תוך 10 ימים מפרסומו. כל הערעורים הם בכתב ע"ג טופס מיוחד המיועד לכך.
- תלמיד המערער על הציון מודע לכך שהבחינה כולה תיבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי.
- במידה שלא ניתן לבדוק את הערעור עד למועד הבא של הבחינה, תהיה ההתייחסות לציון כאילו לא תוקן. במקרה זה, אם נגש התלמיד למועד הבא, ייחשב לזכותו הציון הגבוה מבין השניים.

- תלמיד המבקש לעיין במחברת הבחינה יהיה זכאי לכך רק אם קיבל ציון נכשל ובלבד שציונו מעל 41. כלל זה חל על כל מקצועות הלימוד פרט ל"מבוא לממשל ופוליטיקה" שבו הציון המזכה לצורך עיון במחברת הבחינה הינו 50 לפחות.
  - הזכאים לעיין במחברת הבחינה יוכלו לעשות זאת במועד הערעורים בלבד כמצויין לעיל.
  - תלמיד יכול לערער על ציונו בעבודה סמינריונית, אך באם נדחה ערעורו לא יוכל להגיש עבודה מתוקנת מכל סוג שהוא לצורך תיקון הציון.
  - תוצאות הערעורים הן סופיות ומחייבות.
- הכרה בלימודים אקדמיים קודמים או מקבילים.**
1. תלמיד המבקש להתקבל לביה"ס על סמך לימודים קודמים ממוסד אקדמי מוכר אחר, יגיש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי ופירוט ציוני מהמוסד בו למד, למזכירות ביה"ס.
  2. ועדת הקבלה של ביה"ס תדון בבקשת המועמד ותחליט על סמך מסמכיו על תנאי קבלתו ועל מידת ההכרה בלימודיו הקודמים.
  3. תלמיד לא יהיה זכאי לקבלת תואר אלא אם כן צבר באוניברסיטת חיפה לפחות 40 נקודות.
  4. תלמידים שחוגם האחר הוא פסיכולוגיה או סוציולוגיה יהיו פטורים מן הקורסים מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית ושיטות מחקר ועיבוד נתונים. בתמורה לפטור זה הם יחוייבו בשני שיעורים מתקדמים.
  - תלמידים שחוגם האחר הוא חינוך, כלכלה או סטטיסטיקה יהיו פטורים מן הקורס מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית. בתמורה לפטור זה יהיו חייבים הם בשיעור מתקדם נוסף.
  - תלמידים שחוגם האחר הוא תקשורת, יוכלו לבחור אם ללמוד את הקורס מבוא לסטטיסטיקה בביה"ס למדעי המדינה או בתקשורת ויהיו פטורים מהקורס מבוא לשיטות מחקר ועיבוד נתונים. בתמורה לכל פטור, ידרשו להשלים את מכסת הנקודות בקורסי בחירה מביה"ס למדעי המדינה.
  5. תלמיד לא יוכל ללמוד קורס חופף, כלומר, תלמיד הלומד בחוג לסטטיסטיקה מבוא לסטטיסטיקה, לא יוכל ללמוד את הקורס מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית בביה"ס למדעי המדינה.

הפסקת לימודים

תלמיד שקיבל אישור על הפסקת לימודים, תשמרנה כל זכויותיו במשך חמש שנים מיום ההפסקה.

חידוש לימודים

1. תלמיד המבקש לחדש לימודיו לאחר הפסקה, יגיש בקשה בכתב ליועץ ה-ב.א. של ביה"ס.

2. חידוש לימודים תוך חמש שנים מיום הפסקתם לא יחייב כל השלמות כנ"ל.
3. חידוש לימודים לאחר תקופה של למעלה מ-5 שנים, יחוייב התלמיד לחזור על הקורס מבוא למערכת פוליטית ישראלית, גם אם למד אותו בעבר.

זכאות לתואר

תנאי זכאות

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים עפ"י דרישות הפקולטה, חוגג הנוסף ו/או ביה"ס מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

תלמיד יודיע למזכירות ביה"ס על סיום לימודיו לתואר – באחריותו לדווח למזכירות ביה"ס מועד הגשת עבודה סמינריונית אחרונה לתואר. עם קבלת הציון האחרון תיבדק זכאותו ויחושב ציון הגמר.

התלמיד יבדוק ויאשר ציוניו במזכירות ביה"ס לפני קבלת אישור הזכאות. הציון לתואר הוא סופי. לאחר קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

לימודי ערב

ביה"ס למדעי המדינה מקיים מסגרת לימודי ערב: תכנית הלימודים במסגרת זו נפרסת על פני ארבע שנים, ביום לימודים אחד בשבוע. בכל שנת לימודים ילמד התלמיד שלושה סמסטרים על-פי תוכנית הלימודים הבאה:

שנה א'

1. מבוא לממשל ופוליטיקה (סמסטר א') ש"ת 5 נ'
2. מבוא למחשבה מדינית (סמסטר ב') ש"ת 5 נ'
3. מבוא ליחסים בינלאומיים (סמסטר ק') ש"ת 5 נ'
4. כתיבה מדעית ושימושי מחשב (סמסטר א') ת' 1 נ'

שנה ב'

1. מבוא למינהל ציבורי (סמסטר א') ש"ת 5 נ'
2. מבוא לסטטיסטיקה תיאורית והסקתית (סמסטר ב') ש"ת 4 נ'
3. מבוא לשיטות מחקר ועיבוד נתונים (סמסטר ק') ש"ת 4 נ'

שנה ג'

1. המערכת הפוליטית הישראלית (סמסטר א') ש"ת 4 נ'
2. שיעור מתקדם (סמסטר ב') ש"מ 5 נ'
3. שיעור מתקדם (סמסטר ק') ש"מ 5 נ'

שנה ד'

1. שיעור מתקדם	(סמסטר א')	ש"מ	5 נ'
2. סמינריון	(סמסטר ב')	ס'	5 נ'
3. סמינריון	(סמסטר ק')	ס'	5 נ'
	סה"כ		58 נ'

דרך הרוח

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו-חוגי – אשר חוגם השני אינו ממדעי הרוח, ובמסלול חד-חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי דרך הרוח ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובתו <http://hcc.haifa.ac.il/index-drech-haruch.htm>

תלמידי המסלול הדו-חוגי (למעט אלו שאחד מהחוגים שלהם שייך לפקולטה למדעי הרוח) יוכלו ללמוד את לימודי "דרך הרוח" על פי אחת מהחלופות הבאות:

- א. ללמוד 2 קורסים של 2 נ"ז כל אחד ולסיים את לימודיהם עם צבירה של 60 נ"ז בכל אחד מהחוגים.
- ב. ללמוד קורס אחד בהיקף של 4 נ"ז ולסיים את לימודיהם כאשר באחד החוגים צברו 58 נ"ז ובשני 62 נ"ז.

כל חלופה אחרת שתביא לצבירת סה"כ 120 נקודות לתואר בוגר, כאשר 4 נ"ז לפחות הינם במדעי הרוח, תיבדק ותאושר בהתאם לצורך.

תעודת הוראה באזרחות ובמדע המדינה

תלמידי ביה"ס למדעי המדינה יכולים ללמוד לתעודת הוראה "באזרחות ובמדע המדינה". הסטודנטים יחוייבו ללמוד במסגרת לימודי ההשלמה קורס העוסק במיעוט הערבי בישראל. בנוסף יחוייבו בקורס במשפטים: "יסודות המשפט בישראל" או "משפט קונסטיטוציוני" (קורסים הניתנים בחוג ללימודים רבת-חומיים).

תלמידים שלמדו קורסים אלה במסגרת לימודי הב"א, יהיו פטורים מהשלמות (בתאום עם מזכירות החוג ללמידה, הוראה והדרכה). הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

הלימודים לתואר שני (MA ו-MPA)

יו"ר הוועדה הבית ספרית לתואר שני: ד"ר גל גרוזן

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר שני היא להעמיק את ההשכלה של התלמידים בביה"ס למדעי המדינה ולהקנות להם כלי מחקר וניתוח ברמה מתקדמת בכל אחת מהמחלקות: ממשל ורעיון מדיני, יחסים בינלאומיים, מנהל ומדיניות ציבורית. התלמידים במחלקה לממשל ורעיון מדיני יוכלו להתמחות בשני תחומים: פוליטיקה השוואתית או רעיון מדיני.

א. המחלקה לממשל ורעיון מדיני – תחום התמחות מחשבה מדינית

הלימודים עוסקים בהתפתחות הרעיון המדיני, פילוסופיה, מדיניות מודרנית, מושגי יסוד פוליטיים. במסגרת תחום זה מתמקדים בנושאים כגון: צדק, חרות, שוויון, מהות המדינה והמחויבות המדינית.

ב. המחלקה לממשל ורעיון מדיני – תחום התמחות פוליטיקה השוואתית

הלימודים מתמקדים בפוליטיקה השוואתית (כולל התנהגות פוליטית, כלכלה פוליטית, תורת הבחירה החברתית). בנוסף לכך כולל התחום שורה רחבה של תחומי משנה של פוליטיקה רגיונאלית (פוליטיקה ישראלית, פוליטיקה מזרח-תיכונית, פוליטיקה אירופית, מזרח אסיה, אפריקה, אמל"ט ואזורים אחרים) וכן התמחות בנושאים ספציפיים כגון: מפלגות, קבוצות אינטרסים, סוציאליזציה פוליטית, גיוס פוליטי, בחירות, שיטות בחירות, משטרים דמוקרטים, נשיאותיים ופרלמנטרים.

ג. המחלקה ליחסים בינלאומיים

הלימודים עוסקים במערך היחסים שבין המדינות במערכת הבינ"ל בעבר ובהווה, תוך התמקדות בארבעה תחומים עיקריים: תיאוריה של היחסים הבינ"ל; מדיניות חוץ, בטחון לאומי ואסטרטגיה; דיפלומטיה ופתרון קונפליקטים; ויחב"ל של המזרח התיכון. תחומים אלו ונושאים ספציפיים אחרים (צדק בינ"ל, כלכלה פוליטית בינ"ל, מדיניות חוץ אמריקאית, לאומיות ורב-תרבותיות ביחב"ל ועוד) נלמדים בשילוב מתודולוגיות מחקר מגוונות, הכוללות שיטות איכותיות-היסטוריות וטקסטואליות, שיטות כמותיות, בניית מודלים וסימולציות מחשב.

ד. המחלקה למינהל ציבורי ומדיניות ציבורית

הלימודים מתמקדים בממשק שבין פוליטיקה, קביעה ועיצוב מדיניות והמערכת הארגונית-ציבורית ופרטית – במדינה המודרנית. בנוסף לחקר סוגיות עיצוב וקביעת מדיניות ציבורית, עוסק התחום במדעי הניהול תוך הדגשת הקשרים בין התליכים ומוסדות פוליטיים לבין פעילות ארגונית.

בין הנושאים שילמדו: התנהגות ארגונית, ניהול משאבי אנוש, יחסי עבודה, מדיניות ציבורית, תיאוריה מנהלית, ניהול ציבורי והקשר בין אזרחים והמנהל.

תנאי הקבלה לתוכניות מ"א (לא כולל תוכניות מיוחדות)

יהיו מועמדים לקבלה כתלמידים מן המניין בעלי תואר ראשון אשר:

1. למסלול א' הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) -

במחלקה ליחסים בינלאומיים ובמחלקה לממשל ורעיון מדיני –

ציונם הממוצע הסופי במדע המדינה בלימודי התואר הראשון הוא 82 לפחות וציונם בחוג השני לתואר בוגר לא יפחת מ-76.

עמידה בראיון קבלה (כולל מכתבי המלצה אקדמיים).

במחלקה למנהל ומדיניות ציבורית -

ציונם הממוצע הסופי במדע המדינה בלימודי התואר הראשון הוא 80 לפחות וציונם בחוג השני לתואר בוגר לא יפחת מ-76.

2. למסלול ב' הכולל בחינת גמר / פרויקט גמר

בכל המחלקות – מועמדים שציונם הממוצע הסופי במדע המדינה בלימודי התואר הראשון הוא 80 לפחות וציונם בחוג השני לתואר בוגר לא יפחת מ-76.

3. הוועדה ללימודים מתקדמים המליצה לקבלם.

4. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה, כתנאי לקבלתו.

5. על פי הנוהל בבית הספר למדעי המדינה –

מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE. ראה עמ' 145 במדריך זה.

עם הגשת מועמדות לתואר שני חייב המועמד להציג בנוסף למסמכיו האקדמיים גם את מתאם בחינת ה-GRE.

במידה ויתקבל יופנה ללימודי השלמה בהתאם למחלקה ולתכנית אליה שייך.

קבלה ללימודי השלמה אינה אוטומטית אלא תבחן על ידי הוועדה הבית ספרית לתואר שני.

כמו כן, ובהתאם לתקנון תואר שני, יהיו מועמדים לקבלה בעלי תואר ראשון **שלא למדו מדע המדינה** בלימודי התואר הראשון ואשר:

1. ציונם הממוצע בכל לימודי התואר הראשון היה 80 לפחות ולא פחות מ-76 בכל חוג.

2. למדו קורסי השלמה בהיקף של 30 נק' מתוך לימודי תואר ראשון, סיימו לימודי השלמה אלה תוך שנה אחת, והשיגו בהם ציון ממוצע משוקלל של 80 לפחות. קורסי השלמה הם:

* מבוא לממשל ופוליטיקה, * מערכת פוליטית ישראלית, * מבוא למנהל ציבורי או מבוא למחשבה מדינית או מבוא ליחסים בינלאומיים, * קורס ברמת סמינר או שעור מתקדם מתכנית הב"א, * שיטות מחקר, * סטיסטיקה הסקתית ותיאורית.

3. נדרשים לקורסי השלמה בחוג בהיקף של עד 16 שש"ס ולא יותר מ-4 קורסים, ויכלו להתקבל כתלמידים "על תנאי". עליהם לסיים את קורסי השלמה עד סוף שנת

הלימודים הראשונה לתואר על מנת לעבור למעמד של תלמיד מן המניין. לימודי השלמה או דרישות בית ספריות למעבר לתלמיד מן המניין לא ייכללו במסגרת השעות ללימודי תואר שני.

4. הוועדה ללימודים מתקדמים בביה"ס המליצה לקבלם. מידע על קורסי השלמה לקראת לימודי תואר שני במחלקה ליחסים בינלאומיים – ניתן לפנות למזכירות המחלקה ליחב"ל.

מסלולי לימוד

בלימודי תואר שני קיימים שני מסלולים עיקריים:

1. **מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה):** במסלול זה חייב התלמיד לכתוב עבודת גמר מחקרית במחלקת: ממשל ורעיון מדיני – בתחום התמחות: פוליטיקה השוואתית או מחשבה מדינית, יחסים בינלאומיים או מינהל ציבורי ומדיניות ציבורית. תלמיד במסלול זה פטור מבחינת הגמר. משך הלימודים הוא עד שלוש שנים.

2. **מסלול ב' – בחינת גמר/פרקטיקום:** במחלקה ליחסים בינלאומיים ובמחלקה לממשל ורעיון מדיני חייב התלמיד לעמוד בבחינת גמר. במחלקה למנהל ומדיניות ציבורית יחוייב התלמיד בביצוע פרקטיקום. משך הלימודים במסלול ב' הוא שנתיים.

תלמידים העומדים בכל המטלות והחובות של תואר המוסמך בביה"ס למדעי המדינה על כל תכניות הלימוד שבו יהיו זכאים לתואר מוסמך לפי הפירוט הבא:
 המחלקה ליחסים בינלאומיים מעניקה תואר מוסמך – (M.A.) ביחסים בינלאומיים, בביה"ס למדעי המדינה.

המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית מעניקה תואר מוסמך – (M.P.A.) במנהל ומדיניות ציבורית, בביה"ס למדעי המדינה.

המחלקה לממשל ומחשבה מדינית מעניקה תואר מוסמך – (M.A.) במדעי המדינה עם ספח התמחות:

פוליטיקה השוואתית או מחשבה מדינית.

מסלול א' – כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)

המחלקה לממשל ורעיון מדיני

בתחום ההתמחות: פוליטיקה השוואתית ובתחום ההתמחות: רעיון מדיני
 ישתתף התלמיד בקורסים בהיקף כללי של 28 שש"ס, כדלקמן:

1. **קורסי חובה בשנה א' (סה"כ 12 שש"ס):**

א. גישות ואסכולות (שנה א', 4 שש"ס). קורס גישות ואסכולות הנלמד במחלקה.

ב. סדנת מחקר א – (שנה א', 4 שש"ס).

ג. סדנת מחקר ב – (שנה א', 4 שש"ס).

2. קורסי בחירה בשנים א'-ב' (סה"כ 16 שש"ס):

התלמיד ישתתף בסה"כ בארבעה קורסי בחירה מלימודי המ"א במחלקה בהיקף כולל של 16 שש"ס.

במחלקה למנהל ציבורי ומדיניות ציבורית

ישתתף התלמיד בקורסים בהיקף כללי של 28 שש"ס, כדלקמן:

1. קורסי חובה בשנה א' (סה"כ 12 שש"ס):

- א. גישות ואסכולות (שנה א', 4 שש"ס). קורס גישות ואסכולות הנלמד במחלקה.
- ב. סדנת מחקר א' (שנה א', 4 שש"ס).
- ג. סדנת מחקר ב' (שנה א', 4 שש"ס).

2. קורסי חובה בחירה בין שנים א'-ב' (סה"כ 12 שש"ס)

- תיאוריה ארגונית – 4 שש"ס
  - כלכלה פוליטית – 4 שש"ס
  - קביעת מדיניות ציבורית – 4 שש"ס
- * ייתכנו שינויים בקורסים המוצעים.

3. קורסי בחירה בשנים א'-ב' (סה"כ 4 שש"ס):

קורס בחירה מהקורסים המוצעים.

במחלקה ליחסים בינלאומיים

ישתתף התלמיד בקורסים בהיקף כללי של 28 שש"ס, כדלקמן:

1. קורסי חובה בשנה א' (סה"כ 12 שש"ס):

- א. גישות ואסכולות (שנה א', 4 שש"ס). קורס גישות ואסכולות הנלמד במחלקה.
- ב. סדנת מחקר א' (שנה א', 4 שש"ס).
- ג. סדנת מחקר ב' (שנה א', 4 שש"ס).

2. קורסי בחירה בין שנים א'-ב' (סה"כ 16 שש"ס):

התלמיד ילמד ארבעה קורסי בחירה מהקורסים המוצעים במחלקה.

מתכונת הלימודים

- ◆ על כל תלמיד להחליט עם תחילת לימודיו באיזו מהמחלקות הוא מעוניין ללמוד. על פי החלטתו, ילמד את קורסי החובה של אותה מחלקה. במידה ויחליט לעבור ממחלקה אחת לשנייה יצטרך ללמוד את קורסי החובה השייכים למחלקה החדשה. קורסי החובה שלמד יוכרו לו כקורסי בחירה ליכאותרו לתואר.
- ◆ כל קורסי הבחירה והחובה בלימודי התואר השני בביה"ס הינם קורסים ברמת "סמינר מ.א."

על כל תלמיד להגיש את המטלות בקורסים לפי דרישת המרצה בכל קורס. תלמידי מסלול א' מחוייבים להגיש שתי עבודות סמינריוניות במהלך לימודיהם.

- ◆ תלמידים במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול א') חייבים להשתתף בסמינרים המחלקתיים הקשורים למחלקתם. במחלקה לממשל ורעיון מדיני – נוכחות של 80% בסמינרים המחלקתיים במהלך השנה. במחלקה ליחסים בינלאומיים – לא פחות מ-2 סמינרים בכל סמסטר.
- במחלקה למנהל ומדימיות ציבורית – 80% נוכחות בסמינרים המחלקתיים במהלך השנה.

לימודים במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול א')

- למסלול א' יוכל להתקבל תלמיד עם תחילת לימודיו בהתאם לתנאי הקבלה. המשך לימודיו לשנה ב' במסלול זה מותנה בתנאים הבאים:
1. סיים את קורס החובה "גישות ואסכולות" בציון 86 לפחות.
  2. סיים את קורס החובה "סדנת מחקר" בציון 80 לפחות.
  3. סיים לפחות שני קורסי בחירה והשיג בהם ציון ממוצע של 80 לפחות.

עבודת גמר מחקרית (תיזה)

מעבר לחובת השתתפות בקורסים הנ"ל, חייב תלמיד במסלול א' בכתיבת עבודת גמר מחקרית. בעניין עבודת הגמר המחקרית על התלמיד לנהוג ע"פ תקנון לימודי תואר שני. תלמיד לא יוכל להגיש הצעה לכתיבת עבודת גמר מחקרית בטרם למד לפחות שני קורסי בחירה בנושא שברצונו לכתוב בו את העבודה. תלמיד יוכל להגיש עבודת גמר מחקרית לשיפוט רק לאחר שסיים את כל חובות השמייעה לתואר והגיש את כל מטלות הקורסים. כללים מנחים מפורטים בכל הקשור למבנה הצעת עבודת הגמר המחקרית, סעיפיה, היקפה ונוהל אישורה בביה"ס, ניתן לקבל במזכירות ביה"ס.

חישוב הציון הסופי במסלול א'

- 40% עבודת הגמר המחקרית (תיזה). ציון המעבר המינימלי לעבודת גמר מחקרית הוא 76 (ממוצע ציוני השופטים).
- 60% לפי החלוקה:
- 25% קורסי חובה
- 15% ציוני 2 עבודות סמינריוניות
- 20% ציוני שאר קורסי הבחירה
- הערה:** הציון הסופי לא יתוקן לאחר שנקלט במדור בוגרים ולתלמיד נשלח אישור זכאות לתואר מוסמך.

מסלול ב' – בחינת גמר / פרויקט גמר

- במחלקה ליחסים בינלאומיים ובמחלקה לממשל ורעיון מדיני ילמד התלמיד קורסים בהיקף של 36 שש"ס כדלקמן:
1. **קורסי חובה בשנה א' (סה"כ 8 שש"ס):**
    - א. גישות ואסכולות (שנה א, 4 שש"ס). כל תלמיד ילמד את קורס גישות ואסכולות השייך למחלקתו.

ב. סדנת מחקר א (שנה א', 4 שש"ס).

2. קורסי בחירה בשנים א-ב (סה"כ 28 שש"ס):

התלמיד ישתתף בסה"כ ב-9 קורסי בחירה בהיקף של 28 שש"ס מתוך קורסי המ"א המוצעים כדלקמן:

א. לפחות ארבעה קורסי בחירה ממחלקתו או תחום התמחותו המתוכנן (סה"כ 16 שש"ס).

ב. עד שלושה קורסי בחירה נוספים (12 שש"ס) מהמחלקות השונות.

במחלקה למנהל ומדיניות ציבורית ילמד התלמיד קורסים בהיקף של 36 שש"ס:

1. קורסי חובה בשנה א' (סה"כ 8 שש"ס):

א. גישות ואסכולות (שנה א', 4 שש"ס). כל תלמיד ילמד את קורס גישות ואסכולות השייך למחלקתו.

ב. סדנת מחקר א (שנה א', 4 שש"ס).

2. קורסי חובה בחירה בין שנים א'-ב' (סה"כ 12 שש"ס)

תיאוריה ארגונית – 4 שש"ס

כלכלה פוליטית – 4 שש"ס

קביעת מדיניות ציבורית – 4 שש"ס

* ייתכנו שינויים בקורסים המוצעים.

3. קורסי בחירה בשנים א'-ב' (סה"כ 24 שש"ס):

ארבעה קורסי בחירה – לפחות שני קורסים מהמחלקה למנהל ומדיניות ציבורית.

פרויקט גמר – (4 שש"ס)

לסיום חובותיו לתואר שני במסלול ב' יבצעו התלמידים פרויקט גמר (פרקטיקום) במוסדות ציבור מרכזיים ויגישו פרויקט גמר.

מתכונת הלימודים

* על כל תלמיד להחליט עם תחילת לימודיו באיזה מהמחלקות הוא מעוניין ללמוד.

על פי החלטתו ילמד את קורסי החובה של אותה מחלקה. במידה ויחליט לעבור ממחלקה אחת לשנייה יצטרך ללמוד את קורסי החובה השייכים למחלקה החדשה. קורסי החובה שלמד יוכרו לו כקורסי בחירה לזכאותו לתואר.

* כל קורסי הבחירה והחובה בלימודי התואר השני בביה"ס הינם קורסים ברמת "סמינר מ.א."

על כל תלמיד להגיש את המטלות בקורסים לפי דרישת המרצה בכל קורס. תלמידי מסלול ב' מחוייבים להגיש שלוש עבודות סמינריוניות במהלך לימודיהם.

בחינת גמר/ פרויקט גמר

במחלקה ליחסים בינלאומיים ובמחלקה לממשל ורעיון מדיני תתקיים בחינת גמר

לסיים הלימודים-

מעבר לחובת השתתפות בקורסים כנ"ל, יהיה כל תלמיד במסלול ב' במחלקות אלה חייב בבחינת גמר.

לבחינת הגמר יוכל לגשת רק תלמיד שהשלים את כל חובותיו בקורסים.

בחינת הגמר תתקיים פעמיים בשנה: בחודשים יוני ונובמבר. פרטים נוספים על בחינת הגמר ניתן לקבל במזכירות ביה"ס.

במחלקה למנהל ומדיניות ציבורית יבצעו הסטודנטים פרויקט גמר-

התלמידים במסלול זה ישתלבו החל מסמסטר ב' של השנה השנייה ללימודיהם בפרויקטים במוסדות ציבור מרכזיים ויגישו פרויקט גמר לפי הנהלים הקיימים בביה"ס.

קביעת הציון הסופי במסלול ב'

30% – ציון בחינת גמר או פרויקט גמר. ציון המעבר המינימלי לבחינת גמר או פרויקט גמר הוא 76.

70% לפי החלוקה הבאה:

25% קורסי חובה

15% ציוני 3 עבודות סמינריות.

30% ציוני שאר קורסי הבחירה.

הערה: הציון הסופי לא יתוקן לאחר שנקלט במדור בוגרים ולתלמיד נשלח אישור זכאות לתואר מוסמך.

מסלול אישי, מסלול מואץ למ.א ומסלול ישיר לדוקטורט

קיימת אפשרות לקביעת תכנית לימודים במסלול אישי, מואץ למ.א. או מסלול ישיר לדוקטורט. מידע כללי על מסלולים אלה מצוי בפרק "לימודים לתואר שני ולתואר שלישי" בשנתון זה.

מעבר בין מסלולים

תלמיד המבקש לעבור ממסלול ב' למסלול א' מתבקש להגיש בקשה ליו"ר הוועדה ללימודים מתקדמים בביה"ס בצירוף גליון ציוניו של שנה א', בתום סמסטר ב' של אותה שנה. לאחר אישור יו"ר הוועדה יחויב בכל דרישות המסלול החדש תוך התאמה והתחשבות בדרישות המסלול הישן אותן מילא כבר.

הפסקת לימודים

תלמיד שנקלע למצב לימודים לא תקין, על פי נהלי הרשות ללימודים מתקדמים (פרק הרשות ללימודים מתקדמים), יופסקו לימודיו.

תכנית לימודים לתואר מוסמך במנהל ומדיניות ציבורית (MPA) לתלמידי הפקולטה למשפטים

המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית במשותף עם הפקולטה למשפטים מציעות תכנית לימודים משותפת שתעניק תואר ראשון במשפטים (LLB) ותואר שני במנהל ומדיניות ציבורית (MPA). מטרת התכנית לאפשר לתלמידים מצטיינים מהפקולטה למשפטים אשר יעמדו בדרישות ההשלמה ללימודי התואר השני בבית הספר למדעי המדינה לרכוש ידע והתמחות במנהל ומדיניות ציבורית ולשלב הן בהשכלתם והן ככלי מעשי בפיתוח קריירה. התכנית מבוססת על תשתית הלימודים במסלול המואץ לתואר שני באוניברסיטת חיפה ועל תכנית ה-MPA.

תנאי קבלה

תלמידים שהתקבלו לתואר ראשון במשפטים.

עליהם יהא להשלים במהלך שנתיים ראשונות בלימודי המשפטים את קורסי ההשלמה כפי שנקבעו על ידי ועדת מ.א. הבית ספרית במדעי המדינה. הקורסים הינם: מבוא למנהל ציבורי, מערכת פוליטית ישראלית ושיטות מחקר. השלמת קורסים אלה בציון ממוצע של 76 לפחות.

באישור ועדת מ.א. הבית ספרית במדעי המדינה יתקבלו ללימודי המוסמך של המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית וילמדו את מכסת השעות למוסמך במסלול ב' – ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית. בלימודים אלה ישתלבו התלמידים החל משנה ג' בלימודי המשפטים. לימודי המוסמך יימשכו שנתיים – 4 סמסטרים.

קבלת תואר המוסמך במנהל ומדיניות ציבורית (M.P.A.) מותנית בקבלת תואר ראשון במשפטים.

פרטים נוספים במזכירות המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית.

תכנית לימודים לתואר מוסמך (MA) ביחסים בינלאומיים לתלמידי הפקולטה למשפטים

המחלקה ליחסים בינלאומיים במשותף עם הפקולטה למשפטים מציעות תכנית לימודים משותפת שתעניק תואר ראשון במשפטים (LLB) ותואר שני ביחסים בינלאומיים (MA). מטרת התכנית לאפשר לתלמידים מצטיינים מהפקולטה למשפטים אשר יעמדו בדרישות ההשלמה ללימודי התואר השני בבית הספר למדעי המדינה לרכוש ידע ולהתמקד בהתמחויות הכוללות תאוריה של יחסים בינלאומיים ומדיניות חוץ ובטחון. התכנית מבוססת על תשתית הלימודים במסלול המואץ לתואר שני באוניברסיטת חיפה ועל תכנית ה-MA.

תנאי קבלה

תלמידים שהתקבלו לתואר ראשון במשפטים.

עליהם יהא להשלים במהלך שנתיים ראשונות בלימודי המשפטים את קורסי ההשלמה כפי שנקבעו על ידי ועדת מ.א. הבית ספרית במדעי המדינה. הקורסים הינם: מבוא ליחסים

בינלאומיים, מבוא לממשל ופוליטיקה ומערכת פוליטית ישראלית. השלמת קורסים אלה בציון ממוצע של 76 לפחות.

באישור ועדת מ.א. הבית ספרית במדעי המדינה יתקבלו ללימודי המוסמך של המחלקה ליחסים בינלאומיים וילמדו את מכסת השעות למוסמך במסלול ב'- ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית. בלימודים אלה ישתלבו התלמידים החל משנה ג' בלימודי המשפטים.

לימודי המוסמך יימשכו עד שנתיים – 4 סמסטרים.

* תלמידים שיבקשו להתקבל ללימודי המוסמך בתכנית מחקרית יידרשו להשלים קורס נוסף – שיטות מחקר.

קבלת תואר המוסמך ביחסים בינלאומיים מותנית בקבלת תואר ראשון במשפטים.

פרטים נוספים במזכירות המחלקה ליחסים בינלאומיים.

תכניות מיוחדות

המחלקה למנהל ומדיניות ציבורית:

M.P.A. - מוסמך במנהל ומדיניות ציבורית

לימודי התמחות בביקורת ציבורית ופנימית

מנהל התכנית: ד"ר יאיר זלמנוביץ

יועץ אקדמי: ד"ר הרצל כהן

מטרת הלימודים

לימודי התמחות בביקורת ופנימית מתקיימים במסגרת ביה"ס למדעי המדינה מתקיימים במסלול ב' בלבד. מטרת הלימודים הנה הרחבת והעמקת הידע וההשכלה של התלמידים בתחומי הביקורת הציבורית והפנימית, בתחומים משיקים ובנושאי רקע. הלימודים ייחשבו כקרדיטוריים לתואר מוסמך, לאחר שהתלמיד יעמוד במכלול התנאים הנדרשים לקבלת התואר.

תכנית זו הוכרה ע"פ חוק הביקורת הפנימית, סעיף 3 (א) (5).

תנאי קבלה

ללימודים אלו רשאים להגיש מועמדות בעלי תואר ראשון במדע המדינה או במקצועות קרובים העונים לדרישות הבאות:

- בעלי ניסיון בתחומי המינהל ו/או הביקורת המקצועית.
- ציונם הסופי לתואר הראשון הוא 76 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.
- עמדו בראיון אישי.
- אושרו ע"י ועדת קבלה.

מועמדים שהתקבלו לתכנית ואינם בוגרי החוג למדע המדינה, חייבים בשלשה קורסי השלמה, הכרוכים בתשלום נפרד והמתקיימים בקיץ לפני תחילת שנת הלימודים. קורסי

ההשלמה הם:

1. מבוא למנהל ציבורי
  2. מבוא לממשל ופוליטיקה
  3. מערכת פוליטית ישראלית
- עליהם לעמוד במוצק של 76 לפחות כתנאי קבלתם.

תנאים מיוחדים

- א. תכנית הלימודים בנויה במתכונת קורסים סמסטריאליים ותימשך שנתיים. בהיקף כולל של 48 שעות סמסטריאליות. התכנית מרוכזת ביום אחד בשבוע, יום ה'.
  - ב. ההשתתפות בקורסים אלו היא חובה;
  - ג. בקורסים בתחומים משיקים ובתחומי רקע, יודגשו ההקשרים ויילמדו נושאים השזורים בתחומי הביקורת המקצועית.
- תלמיד שלומד בתכנית זו (לאחר שעמד בדרישות לצורך לימודים במסלול), ישתתף בסה"כ בקורסים בהיקף של 48 שש"ס כדלקמן:

1. שנה א'

- א. ביקורת המדינה בארץ ובעולם (4 שש"ס).
- ב. יסודות הביקורת הפנימית א'+ב' (4 שש"ס).
- ג. מערכות מידע מתקדמות (4 שש"ס).
- ד. ביקורת בשלטון המקומי (4 שש"ס).
- ה. סדנת מחקר (4 שש"ס).
- ו. גישות ואסכולות במינהל הציבורי (4 שש"ס).

2. שנה ב'

- א. תאוריה ארגונית (4 שש"ס)
- ב. ביקורת במגזר העסקי (4 שש"ס).
- ג. חשבונאות ניהולית וביקורת חשבונאית (4 שש"ס).
- ד. היבטים ארגוניים במגזר הציבורי (4 שש"ס).
- ה. היבטים משפטיים בביקורת (4 שש"ס)
- ו. סוגיות ביישומי ביקורת (4 שש"ס)

פרויקט גמר

בסמסטר השני של השנה השניה יבצע התלמיד, במקביל ללימודיו, פרויקט גמר- מטלה מונחית של ביקורת בתנאי אמת המשלבת גם את הידע התאוריתי שנלמד בתכנית. נושא המטלה יאושר על-ידי מנהל התכנית.

ציון המעבר המינימלי לפרויקט הגמר הוא 76.

קביעת הציון הסופי

הציון הסופי יקבע באופן הבא:

1. 30% – ציון פרויקט הגמר. ציון עובר לפרויקט גמר – 76
2. 70% – לפי החלוקה הבאה:
  - 25% קורסי חובה
  - 15% ציוני 3 עבודות סמינריות.
  - 30% ציוני שאר קורסי הבחירה.

לא יתבצע תיקון שקלול למ"א לאחר שהשקלול הסופי נקלט במדור בוגרים.

הפסקת הלימודים

כפי שנקבע בתקנון לימודי התואר השני, ימליץ החוג בפני הדיקן ללימודים מתקדמים להפסיק את לימודיו של תלמיד שנקלע למצב לימודים לא תיקון.

M.P.A. - מוסמך במנהל ומדיניות ציבורית לימודי התמחות במנהל השלטון המקומי

מנהל התכנית ויועץ אקדמי: ז"ר איתי בארי

מטרת הלימודים

תכנית לימודי ההתמחות לתואר שני במנהל השלטון המקומי מכוונת להקנות לתלמידים ידע רחב בנושאי ניהול ומנהל השלטון המקומי בישראל תוך הבנת מאפייניו, מרכיביו, תפקותיו, והסביבה בה הוא פועל. התכנית תשלב ידע תיאורטי בנושאי ממשל ומנהל עם בסיס מתודולוגי ואמפירי המהווה חלק בלתי נפרד מהמחקר והידע בתחום. התכנית הינה בין-דיסציפלינארית ומשלבת קורסים בפוליטיקה עירונית, מנהל ציבורי, ניהול והתנהגות ארגונית, משאבי אנוש, תכנון ארגוני וניהול כספי, גאוגרפיה עירונית, ניהול משאבי טבע וסביבה, חוק ומשפט עירוני, ביקורת ציבורית, וכיו"ב. התכנית מיועדת לקבוצה מצומצמת של ראשי עיריות, ראשי רשויות מקומיות, ובכירים הנושאים בתפקידים מנהליים שונים בגופים אלה. כמו כן תקלוט התכנית מדי שנה מספר מצומצם של סטודנטים צעירים בעלי כישורים גבוהים שאינם עובדים במערכות ממשל מקומי אך רואים בו פוטנציאל תעסוקתי והתמחותי בעתיד. בכך מתכוונת התכנית לפתח עתודה רעננה, משכילה ואיכותית שתתרום לשיפור השלטון המקומי בשנים הבאות. התכנית נלמדת במסגרת מסלול ב' בלבד ונבנתה בשיתוף מלא עם מרכז השלטון המקומי.

תנאי קבלה

1. ציון של 80 לפחות בלימודי התואר הראשון ולא פחות מציון 76 בכל אחד מחוגי הלימוד.
2. עמידה בהצלחה בלימודי השלמה לאלו שאינם בוגרי מדעי המדינה.

3. ראיון אישי על ידי ועדה אקדמית מטעם החוג ונציג המרכז לשלטון מקומי.
4. מסמכים המעידים על נסיון או רקע ניהולי הולם בתחום מנהל השלטון המקומי (למעט לסטודנטים צעירים).

למועמדים לתכנית יחושב ציון סכמ קובע על פי מכלול נתוניהם והוא זה שיקבע באם יתקבלו לתכנית.

משך הלימודים שנתיים.

לימודי השלמה

תלמידים שחסרי רקע במדעי המדינה יחויבו בהשלמת הקורסים הבאים כתנאי לקבלתם לתכנית:

1. מבוא למנהל ציבורי
  2. מערכת פוליטית בישראל
  3. מבוא לממשל ופוליטיקה
- לימודי השלמה יתקיימו במרוכז בסמסטר הקיץ הקודם לפתיחת שנת הלימודים (בחודשים יולי-ספטמבר) וכרוכים בתשלום נפרד.

תכנית הלימודים

התכנית מרוכזת ביום לימודים אחד בשבוע, יום ג' ותמשך ארבעה סמסטרים שהם שתי שנות לימוד אקדמיות. התכנית מועברת במסלול לימודים עם פרויקט גמר ותכלול 11 קורסים בני 4 שעות כל אחד (44 ש"ס) + 4 ש"ס פרויקט גמר על פי הפירוט הבא:

שנה א'

גישות ואסכולות במנהל"צ
מדיניות מקומית בעידן גלובאלי
היבטים משפטיים בשלטון המקומי
סדנת מחקר במנהל"צ
היבטים כלכליים ותקציביים בשלטון המקומי

שנה ב'

פוליטיקה עירונית
תכנון עירוני בישראל ובעולם
התנהגות ותאוריה ארגונית
ביקורת בשלטון המקומי
אקולוגיה איכות הסביבה ושלטון מקומי
סדנה מחקרית ויישומית
* הקורסים ניתנים לשינוי בהתאם לצרכים ולנסיבות

פרויקט גמר

בתום הלימודים ידרשו התלמידים להגיש פרויקט גמר מסכם על פי הנוהלים. עמידה בהצלחה בפרויקט הגמר בציון 76 לפחות הנה תנאי לזכאות לתואר.

קביעת הציון הסופי

הציון הסופי יקבע באופן הבא:

1. 30% – ציון פרויקט הגמר. ציון עובר לפרויקט גמר – 76
2. 70% – לפי החלוקה הבאה:
- 40% קורסי חובה (יסוד) וציוני 3 עבודות סמינריות.
- 30% ציוני שאר קורסי הבחירה.

M.P.A. - מוסמך במנהל ומדיניות ציבורית לימודי התמחות במינהל ומדיניות ציבורית למנהלים

מנהל התכנית ויועץ אקדמי: פרופ' אהרון כהן

מטרת הלימודים

ביה"ס למדעי המדינה באוניברסיטת חיפה מציע תכנית לימודים לתואר שני במדעי המדינה – התמחות במינהל ומדיניות ציבורית המתוכננת ומותאמת באופן מיוחד למנהלים.

מטרת מסגרת לימודים זו להרחיב ולהעמיק את הידע של המנהל על מופעי המינהל הציבורי ועל פעילותם של ארגונים ציבוריים, ולהקנות למשתתפים כלי חשיבה וניתוח בתחום המינהל והמדיניות הציבורית.

התכנית מכוונת למנהלים, בעלי תואר אקדמי וניסיון ניהולי מעשי, הרוצים בהעמקה ובפיתוח הידע ובהגברת המיומנות הניהולית שלהם.

הידע שירכש יאפשר למנהל הבנה טובה יותר של הכוחות הפנימיים הפועלים בארגון וההיבטים החיצוניים של סביבת הארגון, המשפיעים על תפקודו בסביבה המודרנית מהירת השינויים.

תכנית המוסמך למינהל ומדיניות ציבורית למנהלים, מהווה הזדמנות עבור המנהל וארגונו לרתום לצדם את יתרונותיו של ביה"ס למדעי המדינה באוניברסיטת חיפה, את הידע והתנאים בהם מצוייד החוג, לשם השבחתם של כישורי הניהול והחדרתם של ידע ורעיונות חדשים לארגון.

תנאי קבלה

רשאי להגיש מועמדותו מי שעומד בתנאים הבאים:

1. בעל תואר "בוגר אוניברסיטה" (ב"א) בציון 76 ומעלה בכל אחד מחוגי הלימוד (עם אישור זכאות לתואר רשמי).
2. עדיפות לבעלי ניסיון ניהולי של 5 שנים לפחות.
3. ממלא תפקיד ניהולי בכיר.
4. אישור היועץ האקדמי.

שכר לימוד

תלמידים בתכנית הלימודים הייחודית "מינהל ציבורי למנהלים" ישלמו שכ"ל שונה/גבוה משכ"ל רגיל לתואר שני. (כפי שמצוין במדריך לנרשמים לאוניברסיטת חיפה, סעיף תקנון שכר לימוד).

מועמדים שיתקבלו, והם בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" בתחום שאינו מדעי המדינה, יהיו במעמד של תלמידים על-תנאי ויחויבו במספר קורסי השלמה, שילמדו בקיץ שלפני תחילת הלימודים בחודשים יולי-ספטמבר. תשלום ייגבה עבור קורס מבוא למנהל ציבורי בלבד. קורסי ההשלמה הם:

1. מבוא למינהל ציבורי.
2. מבוא לממשל ופוליטיקה.
3. המערכת הפוליטית הישראלית.

בתוכנית לימודים זו, הלימודים מתקיימים במסלול ללא תיוה בלבד (מסלול ב'). התכנית מרוכזת ביום לימודים אחד בשבוע, יום ה'. התלמיד ילמד את מסגרת הלימודים המלאה המפורטת להלן הכוללת 44 שש"ס קורסים, ובנוסף לכך יבצע פרקטיקום ניהולי (4 שש"ס). המעבר משנת הלימודים הראשונה לשנת הלימודים השנייה מותנה בהשגת ציון ממוצע של 65 לפחות בכל קורסי שנה א'. משך הלימודים שנתיים.

נושאי הלימוד בחלוקה לשנים וסמסטרים*

שנה א'

סמסטר א'

1. גישות ואסכולות במינהל הציבורי 4 שש"ס
2. שיטות מחקר במנהל 4 שש"ס
3. קביעת מדיניות ציבורית 4 שש"ס

סמסטר ב'

1. התנהגות ארגונית במנהל ציבורי 4 שש"ס
2. תכנון ותקצוב במנהל ציבורי 4 שש"ס
3. כלכלה פוליטית 4 שש"ס

שנה ב'

סמסטר א'

1. ניהול ופיתוח משאבי אנוש במנהל הציבורי 4 שש"ס
2. ביקורת ציבורית במנהל"צ 4 שש"ס
3. פיתוח מנהיגות ניהולית 4 שש"ס

סמסטר ב'

1. רפורמות ושינוי במנהל"צ 4 שש"ס
  2. משפט מנהלי 4 שש"ס
- מגוון הקורסים יכול להשתנות בהתאם לצרכים וזמינות.

פרויקט גמר

כל תלמיד יחויב להשתתף בפרקטיקום ניהולי ולבצע פרויקט לימודי יישומי - עבודה מעשית בארגון ציבורי. מטרת הפרקטיקום לסייע ביישום מסגרות ניתוחיות תיאורטיות לקטע של מציאות ניהולית מורכבת. לכל תלמיד ייקבעו המסגרת הניתוחית והארגון הציבורי, בו יעסוק בסמסטר האחרון של השנה השניה ובסמסטר הקיץ. הפרקטיקום הניהולי מהווה את פרויקט הסיכום למסלול לימודי זה.

קביעת הציון הסופי

הציון הסופי יקבע באופן הבא:

1. 30% – ציון פרויקט הגמר. ציון עובר לפרויקט גמר - 76
2. 70% – לפי החלוקה הבאה:
25% קורסי חובה (יסוד)
15% ציוני 3 עבודות סמינריות.
30% ציוני שאר קורסי הבחירה.

הערה: לא יתבצע תיקון שקלול למ"א לאחר שהשקלול הסופי נקלט במדור בוגרים.

M.P.A. - מוסמך במנהל ומדיניות ציבורית
לימודי התמחות במינהל ומדיניות ציבורית למנהלים בכירים

מנהלי התכנית ויועצים אקדמיים: **פרופ' ערן ויגודה-גדות**

פרופ' אהרון כהן

מטרת הלימודים

תכנית זו מכוונת לקהל יעד מיוחד, הכולל את נושאי המשרות הבכירות ביותר במגזר הציבורי בישראל ביניהם ראשי אגפים בכירים במשרדי ממשלה או מועמדים לתפקידים אלה, ראשי זרועות ביצועיות בסוכנויות ממשלתיות אחרות, או מועמדים לתפקידים אלה

המעוניינים לשפר את ידיעותיהם וכושר תחרותם, פורשים ממערכות ציבוריות שמילאו תפקידים בכירים בעבר ומעוניינים להשלים השכלה פורמאלית גבוהה, מנהלים בכירים בחברות ממשלתיות ותאגידים, מנהלים בכירים בשלטון המקומי ובעלי תפקידים בכירים בצבא ובשירותי הביטחון.

משך הלימודים – שלושה סמסטרים. יומיים לימודים בשבוע, יום ה' ויום ו'.

תנאי קבלה

יתקבלו מי שסיימו לימודיהם לתואר ראשון בתחום מדעי המדינה או בתחום מקביל וקיבלו התואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה. המועמדים יעמדו בקריטריונים שונים הכוללים:

1. ממלאי תפקידים בכירים במיוחד במגזר הציבורי בישראל
  2. ממוצע ציונים של 80 לפחות בלימודי התואר הראשון.
  3. עמידה בלימודי השלמה אם נדרשו להם (ללימודי השלמה ידרשו תלמידים שאין להם תואר ראשון בתחום מדעי המדינה או ממשל. כל תיק יבחן בנפרד לקביעת זכאותו, אם קיימת, לפטור מלימודי השלמה).
  4. בקיאות באנגלית
  5. המלצות על פי דרישה.
  6. ראיון אישי על ידי ועדה אקדמית מטעם המחלקה.
- מועמדים לתוכנית שלא למדו מדעי המדינה במסגרת לימודיהם לתואר ראשון, יחויבו ללמוד את שיעורי ההשלמה הבאים בסמסטר הקיץ שלפני תחילת לימודיהם בתוכנית:
1. מערכת פוליטית ישראלית.
  2. מבוא לממשל ופוליטיקה.
  3. מבוא למנהל ציבורי.

קורסים מוצעים בתכנית:

- סדנת מחקר במנהל ציבורי
גישות ואסכולות במנהל ומדיניות ציבורית
תיאוריה ארגונית בעידן הידע
משפט מנהלי
כלכלה פוליטית ותקצוב במנהל ציבורי
מדיניות ציבורית בישראל: קביעה, יישום והערכה
סוגיות נבחרות בניהול המגזר הציבורי
ביקורת המדינה וביקורת פנימית
גלובליזציה, שיווק וכלכלה בינלאומית
גישות ניהול חדשות, רפורמה והפרטה במנהל ציבורי
*הערה: מגוון הקורסים יכול להשתנות על פי זמינות וצרכים

פרויקט גמר

בתום הלימודים ידרשו התלמידים להגיש פרויקט גמר מסכם (פרקטיקום) על פי הנוהלים. עמידה בהצלחה בפרויקט הגמר בציון 76 לפחות הנה תנאי לזכאות לתואר.

קביעת ציון סופי:

קביעת הציון הסופי

הציון הסופי יקבע באופן הבא:

1. 30% - ציון פרויקט הגמר. ציון עובר לפרויקט גמר- 76

2. 70% - לפי החלוקה הבאה:

25% קורסי חובה (יסוד).

15% ציוני 3 עבודות סמינריות.

30% ציוני שאר קורסי הבחירה.

שכר לימוד

תלמידים בתכנית זו ישלמו שכ"ל שונה/גבוה משכ"ל רגיל לתואר שני. (כפי שמצוין במדריך לנרשמים לאוניברסיטת חיפה, סעיף תקנון שכר לימוד).

המחלקה ליחסים בינלאומיים:

M.A. - מוסמך ביחסים בינלאומיים

לימודי התמחות בנהול משא ומתן וקבלת החלטות ביחסים הבינלאומיים (M.A.)

מנהל התכנית ויועץ אקדמי: פרופ' אבי בן צבי

מטרת הלימודים

ההתמחות המוצעת שואפת, בראש ובראשונה, להקנות לתלמידיה הבנה מעמיקה של טבעה וקווי אפיונה הייחודיים של הסביבה הבינלאומית העכשווית ויכולת התמודדות עם צרכיה ואילוציה באמצעות המדע והאמנות של ניהול משא ומתן וקבלת החלטות. נדבך מרכזי בהתמחות זו יהווה לימוד טקטיקות ושיטות לניהול משא ומתן בתהליכי קבלת החלטות, תוך התמקדות בשני קטבים: הקוטב השיתופי, המושתת בעיקרו על צעדים בוני אמון, מחוות וחיפוש מכנה משותף (כשהשימוש במנופי לחץ הינו שולי); והקוטב הכפייתי, המושתת בעיקרו על מהלכים כוחניים של הרתעה, אכיפה ולחץ, ותוך כדי בחינת יתרונותיהם וחסרונותיהם היחסיים של שתי הטקטיקות. במסגרת זאת יושם דגש מיוחד

על קשת האתגרים במישורים הדיפלומטיים והאסטרטגיים שבפניהם ניצבת היום ישראל - כבסיס לימודי מרכזי וכמקור להפקת לקחים ויישום רפורמות. עם זאת, ההתמחות חורגת ביסודה מהקשר אזורי או תחומי בודד ומוגדר, והיא נועדה להעשיר ולספק כלים מחשבתיים ונייתוחיים, תובנות וידע מקיף, מגוון ורב-תחומי.

התמחות זו כוללת מספר עוגנים ומוקדי לימוד והתמחות מרכזיים (משא ומתן, קבלת החלטות, אסטרטגיה ודיפלומטיה); וזאת תוך כדי שיקוף ההווה הבינלאומית בעידן שלאחר המלחמה הקרה, ותוך ראייה אינטגרטיבית של התהליכים המתרחשים בה. היא איננה חותרת לפיתוח מיומנויות, תובנות או בסיס ידע במתחם מוגדר וספציפי בודד, אלא להרחבת האופקים במכלולים ותחומים שונים ומגוונים המטופלים בהקשר מערכתי כולל, כמו-גם לפיתוח כלים ותובנות שנועדו להעניק פרספקטיבה חדשה לטיפול במגוון רחב של סוגיות המשפיעות או מעוצבות בסביבתה הדיפלומטית והאסטרטגית של ישראל.

קהל היעד

בוגרי תכניות לימוד במדעי החברה, בעלי ניסיון ניהולי הן במגזר הציבורי והן במגזר הפרטי, שיש להם עניין לעגן את פעילותם השוטפת בהקשר מושגי, אזורי והשוואתי רחב, ושהינם בעלי ניסיון ניהולי בהקשר בינלאומי של שלוש שנים לפחות

קהלי היעד המרכזיים הם אלו הנדרשים לנהל משא ומתן מעשי ולקבל החלטות מעשיות – הן בשירות הציבורי-ממשלתי והן במגזר העסקי, כמו גם בארגונים בינלאומיים, שבפניהם אופק של פעילות מעשית ענפה בסביבה אסטרטגית מקומית, אזורית וגלובלית מורכבת ורב-תחומית.

תנאי קבלה

זכאים להגיש מועמדותם לתוכנית בעלי תואר "בוגר" ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל שהשיגו ציון סופי של 80 לפחות.

- ניסיון ניהולי בהקשר בינלאומי של שלוש שנים לפחות (לא חובה).
- מועמדים לתוכנית שלא למדו מדע המדינה במסגרת לימודיהם לתואר ראשון, יחויבו ללמוד את שיעורי ההשלמה הבאים בסמסטר הקיץ שלפני תחילת לימודיהם בתוכנית:
- מבוא ליחסים בינלאומיים.
- מבוא לממשל ופוליטיקה.
- מבוא למנהל ציבורי.

על המועמדים להשיג ציון ממוצע משוקלל של 80 לפחות בשלושת שיעורי ההשלמה הללו כתנאי לקבלתם כתלמידים מ המניין לתואר שני בתוכנית ההתמחות.

תכנית הלימודים

בנוסף לסמסטר הקיץ המקדים שנועד לשיעורי ההשלמה, תכלול התוכנית 3 סמסטרים רצופים שיימשכו שנה מלאה והיא תורכב מיום וחצי של לימודים מרוכזים בשבוע (יום ו' בבוקר ויום נוסף).

בסמסטר א' של הלימודים בתוכנית ילמדו התלמידים רק את קורסי היסוד מלימודי החובה (12 שש"ס). בסמסטר ב' ילמדו התלמידים את קורסי החובה היישומיים (12 שש"ס). בסמסטר ג' ילמדו התלמידים את קורסי הבחירה (12 שש"ס).

תנאי סיום הלימודים בתוכנית

התוכנית תכלול מסלול לימודים אחד, שאינו כולל עבודת גמר מחקרית אך מחייב הגשת פרויקט גמר בהיקף של עבודה סמינריונית מורחבת (כ-40 עמודים).

קביעת הציון הסופי

הציון הסופי יקבע באופן הבא:

1. 30% - ציון פרויקט הגמר.
2. 70% - לפי החלוקה הבאה:
  - 30% ציוני 3 עבודות סמינריות.
  - 40% ציוני שאר קורסי הבחירה.

הציון המינימאלי הנדרש בפרויקט הגמר הינו 80. כל השיעורים בתוכנית יהיו קורסי סמינר בדרג מ"א, בהיקף 4 שש"ס.

המחלקה לממשל ורעיון מדיני:

M.A - מוסמך במדעי המדינה התמחות בלימודי דמוקרטיה

ראש התכנית ויועצת אקדמית: ד"ר דפנה קנטי

מטרת הלימודים

התוכנית מקנה למשתתפים בה תואר שני במדעי המדינה, והתמחות באחת התופעות הבולטות ביותר בזמננו: הדמוקרטיה. בין השאר עוסקת התכנית במשטר הדמוקרטי, סודותיו התיאורטיים, תולדותיו, במופיעו במדינות השונות. לצד זאת עוסקת התכנית בכל התחומים הקשורים לקידום הדמוקרטיה כולל הוראה, מעניקה כלים עיוניים ומעשיים להתמודד עם חולשותיה של דמוקרטיה, וקושרת בין תיאורה למעשה, וכמובן, מרחיבה אופקים ומפתחת חשיבה ביקורתית ועצמאית. תוכנית הלימודים שמה דגש על נושאים המשיקים לתחום הדמוקרטיה כגון: היסטוריה, חברה, תקשורת וכלכלה. בתוכנית ישולבו סדנאות, ימי קמפוס, הרצאות אורח של פוליטיקאים ואנשי תקשורת, וכן ביקור במוסדות השלטון ובמכוני מחקר לקידום הדמוקרטיה.

תנאי קבלה

יתקבלו לתוכנית בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל במדעי המדינה ותחומים משיקים, שממוצע ציוניהם 80 לפחות. ניתן יהיה לקבל בעלי ממוצע נמוך

יותר או בעלי תארים אחרים באישור ועדת הקבלה. יתקבלו גם תלמידים שאינם בוגרי מדעי המדינה אך הם יהיו חייבים בלימודי השלמה של שניים מתוך שלושה קורסים בקיץ לפני תחילת שנת הלימודים. קורסי ההשלמה הם:

1. מבוא למנהל ציבורי
2. מבוא לממשל ופוליטיקה
3. מערכת פוליטית ישראלית

מבנה הלימודים

קורסי התוכנית לתלמידי מסלול ללא תיזה יתקיימו בימי חמישי ושישי בסמסטר א', בסמסטר ב' ובסמסטר קיץ. בתוכנית יש קורסים סמסטריאלים וניתן לסייםם תוך שלושה סמסטרים רצופים, שהם שנה קלנדארית אחת.

מסלול עם תיזה מותנה במספר תנאים:

1) ציון 86 בקורס גישות ואסכולות (2 ציון 80 בסדנת מחקר (3 מציאת מנחה לכתובת עבודת תזה מהסגל הסדיר של המחלקה לממשל ופוליטיקה, וכן, 4) אישור ראש התוכנית.

התוכנית מבוססת על 9 קורסים סמסטריאלים בהיקף 4 ש"ס כל אחד ובסה"כ 36 ש"ס*.

סמסטר א' – 12 ש"ס

2 קורסי מבוא – 8 ש"ס:

גישות ואסכולות לחקר משטרים דמוקרטיים

סדנת מחקר

1 קורס מתקדם – 4 ש"ס

סמסטר ב' – 12 ש"ס

1 קורס מבוא – 4 ש"ס משטרים דמוקרטיים בני זמננו.

2 קורסים מתקדמים – 8 ש"ס

סמסטר ג' – 12 ש"ס

3 קורסים מתקדמים – 12 ש"ס

סיום התואר

שלושה קורסי מבוא 30%

שלושה קורסים מתקדמים בהם מגישים עבודות סמינריוניות 25%

שלושה קורסים מתקדמים 15%

פרוייקט גמר 30%

נדרש ציון עובר של 60 בכל קורסי החובה, וכן ממוצע 80 בתכנית כולה.

*במקרים מיוחדים יתאפשר מסלול מחקרי בתיאום עם ראש התוכנית.

תכנית מ"א לתלמידי המכללה לביטחון לאומי

יועץ אקדמי: פרופ' גבריאל בן-דוד

כללי

תכנית זו מיועדת לתלמידי המכללה לביטחון לאומי של צה"ל ולממלאי תפקידים בכירים בכוחות הביטחון.

תנאי הקבלה

לתכנית יתקבלו תלמידי המכללה לביטחון לאומי (להלן – קורסי מב"ל) שיעמדו בתנאי הקבלה הכלל-אוניברסיטאים לתואר השני. כמו כן, יתקבלו תלמידים מקרב כוחות הביטחון (להלן – תכנית תל"ם) בעלי תואר "בוגר אוניברסיטה" בציון 76 לפחות בכל אחד מהחוגים ואשר עברו ראיון אישי.

מסלולי לימוד

- 1. תלמידי המכללה לביטחון לאומי** (תכנית מב"ל) ילמדו במסלולים א'+ב': חוג ראשי (במסגרת האוניברסיטה) ושיעורי בחירה הניתנים במסגרת תכנית הלימודים של המכללה לביטחון לאומי. במקרים מיוחדים, בתאום והמלצת יו"ר ועדת מ.א. בית ספרית יוכלו סטודנטים מצטיינים, לעבור למסלול א' עם עבודת גמר מחקרית (תזה) בהתאם לתנאים המצויינים בתקנון לימודי מ"א בביה"ס למדעי המדינה. לתלמידי תכנית המב"ל במסלול ב' יידרשו לכתוב עבודה שנתית.
- 2. תלמידי תכנית תל"ם (הקורס המקביל)** ילמדו במסלול ב' וישתתפו בקורסים בהיקף כללי של 36-44 שש"ס כדלקמן:

1. שלושה קורסי חובה בנושאים מתודולוגיים ובסוגיות מרכזיות הנוגעות לנושא של ביטחון לאומי.

קורסי החובה כוללים:

- א. שיטות מחקר למ"א 4 שש"ס
- ב. גישות ואסכולות במדע המדינה 4 שש"ס
- ג. סוגיות בביטחון הלאומי של ישראל 4 שש"ס

2. שלושה קורסי בחירה במינהל וביטחון לאומי ובינלאומי – 4 שש"ס כל אחד
  3. שיעורי בחירה במסגרת המכללה לביטחון לאומי לתלמידי קורס מב"ל או במסגרת האוניברסיטה לתלמידי תכנית תל"ם בדרג 3 לפחות.
- תלמידי תכנית תל"ם ידרשו לעמוד בבחינת גמר או בהגשת פרויקט גמר. תינתן אפשרות בחירה בין בחינת גמר לבין פרויקט גמר. (פרטים על פרויקט גמר ניתן לקבל במזכירות התכנית לביטחון לאומי).

קביעת ציון סופי

לתלמידי מב"ל:

הציון הסופי יקבע באופן הבא:

1. ממוצע הציונים בכל הקורסים (80%).
2. ציון העבודה השנתית (20%).

לתלמידי תכנית תל"ם (הקורס המקביל):

הציון הסופי יקבע באופן הבא:

1. ממוצע הציונים בכל הקורסים (70%) לפי הפירוט:

25% קורסי חובה (יסוד)

15% ציוני 3 עבודות סמינריות.

30% ציוני שאר הקורסים.

2. ציון בחינת גמר/פרויקט הגמר (30%).

הערה: לא יתבצע תיקון שקלול למ"א לאחר שהשקלול הסופי נקלט במדור בוגרים.

לימודים לקראת תואר דוקטור (Ph.D.)

יו"ר ועדת דוקטורט: פרופ' אהרון כהן

מס' תוכנית 205301-11-01

תנאי קבלה לשלב א'

רשאי להגיש מועמדותו כתלמיד לתואר דוקטור כל בעל תואר שני (מ"א) במדע המדינה מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחוץ לארץ, שהשיג לפחות ציון טוב (80) בלימודיו לתואר שני וציון טוב מאד (90) בעבודת גמר מחקרית.

בקשת הקבלה תוגש בכתב ליו"ר ועדת הדוקטורט בצירוף המסמכים הבאים:

1. תקציר קורות חיים (בעברית ובאנגלית).
2. תעודת זכאות לתארים ראשון ושני, כולל גיליונות ציונים.
3. שתי המלצות של מרצים המעידות על כישורים מחקריים של המועמד/ת (אחת מהן ממנחי התיזה).
4. העתק אחד מעבודת התיזה שכתב המועמד.
5. הצהרת כוונות בעברית ובאנגלית שלא תעלה על שני עמודים (חתומה ע"י המנחה) שתכול:

- א. נושא העבודה.
  - ב. מיפוי תמציתי של שדה המחקר הרלבנטי
  - ג. שאלת המחקר המרכזית.
  - ד. פירוט של המסגרות והכלים התיאורטיים הרלוונטיים שבהם יעשה המחקר שימוש ושל השערות המחקר הספציפיות שלו.
  - ה. שנים שלושה פרטי ביבליוגרפיה מרכזיים לנושא.
  - ו. הצגת שיטות המחקר שבהן ישתמש כדי להוכיח את השערותיו.
  - ז. הבהרה של פוטנציאל תרומותיו המושגיות והאמפיריות המשוערות של המחקר.
  - ח. מכתב מחבר סגל בביה"ס המאשר את הסכמתו להדריך את המועמד בנושא הנידון.
- הוועדה תקבל את תיק המועמד ותוכל לבקש כל חומר נוסף (כולל בקשה לפגישה עם המועמד) ותקבל החלטה על קבלה או אי קבלה. ללא אישור הוועדה, לא יוכל המועמד להתקבל לשלב א' בלימודי התואר השלישי.

מעבר לשלב מחקר ב'

- א. כדי לעבור משלב מחקר א' לשלב ב', יגיש התלמיד הצעת מחקר שאושרה על ידי המנחה/ים לוועדה ללימודי התואר השלישי. ההצעה תתבסס על כל הפרמטרים של הצהרת הכוונות, אך תרחיב ותעמיק בכל אחד ממרכיביה. היקפה לא יעלה על 25 עמוד (לא כולל רשימה ביבליוגרפית, שתוגש כנספח להצעה) והיא תוגש לא יאוחר משנה אחרי קבלתו של התלמיד לשלב א'. ועדת הדוקטורט תוציא את הצעת המחקר לשיפוט חיצוני.
- ב. לאחר חזרת ההצעה משיפוט, הוועדה תשמור לעצמה את הזכות, במידה וקיים פוטנציאל לשיפור ההצעה, להזמין את התלמיד כדי להתרשם מתגובותיו על הערותיו של השופט החיצוני ועל תוכניותיו לתיקון ההצעה.
- לאחר אישור ההצעה ע"י ועדת הדוקטורט, יעבור המועמד לשלב מחקר ב'.
- ג. פרק הזמן הרגיל להשלמת החובות ולביצוע עבודת המחקר מיום אישור ההצעה הוא שלוש שנים.

משך הלימודים

משך הלימודים לתואר שלישי הוא ארבע שנים. שנה א' מיועדת לכתיבת הצעת המחקר (שלב א'). שנה ב', ג' ו-ד' מיועדות לכתיבת עבודת המחקר (שלב ב'). לצורך הארכה מעבר לתקופה זו, נדרשת המלצת המנחה, יו"ר ועדת הד"ר בביה"ס ואישור הרשות ללימודים מתקדמים.

לימודי הדוקטורט

מדרך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה; ועדת הד"ר בביה"ס תאשר את התכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם. תכנית הלימודים לא תעלה על 16 שש"ס ולא יותר מארבעה קורסים.

דרישות אקדמאיות נוספות (כגון שפה זרה) תהיינה בהתאם לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים.

מועדי קבלה

לתואר שלישי אפשר להתקבל פעמיים בשנה: מ-15 בינואר עד 15 בפברואר ומ-15 בספטמבר עד 15 באוקטובר.

מדע המדינה מסלול ישיר לדוקטורט

205315-11-02

המסלול הישיר לדוקטורט בביה"ס למדעי המדינה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי התואר השלישי ושביה"ס רואה בהם מועמדים מבטיחים ללימודי תואר שלישי.

תנאי קבלה למסלול הישיר לדוקטורט

יכולים להגיש בקשות לקבלה מועמדים העונים על התנאים הבאים:

- בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, אשר השיגו בלימודי התואר הראשון בחוג או בשני החוגים בהם למדו ציון משוקלל של 90 לפחות.
- תלמידים אשר סיימו את השנה הראשונה ב-מ.א. בציון משוקלל של 90 לפחות.
- ניתן להתקבל רק בראשית שנה אקדמית.

בקשת הקבלה למועמדות למסלול הישיר תוגש בכתב ליו"ר ועדת הדוקטורט בצירוף המסמכים הבאים:

1. תקציר קורות חיים (בעברית ובאנגלית).
2. תעודת זכאות לתואר ראשון, כולל גיליונות ציונים.
3. שתי המלצות של מרצים המעידות על כישורים מחקריים של המועמד/ת.
4. הצהרת כוונות בעברית ובאנגלית (חתומה ע"י המנחה) שתכלול:
  - נושא העבודה.
  - מיפוי תמציתי של שדה המחקר הרלבנטי.
  - שאלת המחקר המרכזית.
  - פירוט של המסגרות והכלים התיאורטיים הרלוונטיים שבהם יעשה המחקר שימוש ושל השערות המחקר הספציפיות שלו.
  - שנים שלושה פרטי ביבליוגרפיה מרכזיים לנושא.
  - הצגת שיטות המחקר שבהן ישתמש כדי להוכיח את השערותיו.
  - הבהרה של פוטנציאל תרומותיו המושגיות והאמפיריות המשוערות של המחקר.
5. מכתב מחבר סגל בביה"ס המאשר את הסכמתו להדריך את המועמד בנושא הנידון.

מבנה התוכנית

משך הזמן לסיום חובות המסלול הוא 4 שנים. התלמיד יידרש לשמוע קורסים מתכנית ה- מ.א. של החוג במסלול א' בהיקף של 28 ש"ס לפחות. במסגרת היקף הלימודים הנ"ל על התלמיד יהיה לכתוב שתי עבודות סמינריוניות ולקבל בכל אחת מהן ציון 90. התלמיד יידרש להגיש במהלך השנתיים הראשונות ללימודיו, אך לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודיו את הצעת המחקר לוועדת הדוקטורט. ועדת הדוקטורט תוציא את הצעת המחקר לשיפוט חיצוני אחד לפחות. החלטת ועדת הדוקטורט לאשר את ההצעה, לדחותה או לדרוש שינויים ותיקונים בה, תתבסס על חוות דעת אלה. משקבעה ועדת הדוקטורט כי הצעת המחקר עומדת בקריטריונים הנדרשים, היא תמליץ בפני הרשות ללימודים מתקדמים על מעבר התלמיד לשלב מחקר ב'.
משך הלימודים למטלות אלו הוא שנתיים.

מבנה התוכנית

עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בכל חובות הלימודים כמפורט לעיל, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד דוקטורט שלב ב', במסגרתו יבצע את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט. משך הלימודים לכתיבת עבודת הדוקטורט הוא שנתיים. תלמיד במסלול הישיר לדוקטורט יקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בחובות הלימוד של המסלול הישיר לדוקטורט כמפורט לעיל. תלמיד שלא יעמוד בתנאים הללו, יעבור למסלול הרגיל בלימודי המוסמך ויידרש להשלים את כל החובות לקבלת התואר השני.

גאוגרפיה ולימודי סביבה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים לב"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' דבורה שמואלי

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יורם בר-גל (אמריטוס), פרופ' סטנלי וטרמן (אמריטוס), פרופ' יהודה חיות (אמריטוס), פרופ' יעקב מעוז (אמריטוס), פרופ' יוסי מרט (אמריטוס), פרופ' ארנון סופר (אמריטוס), פרופ' משה ענבר (אמריטוס), פרופ' חיים קותיאל, פרופ' ברוך קיפניס (אמריטוס), פרופ' נורית קליאוט (אמריטוס), פרופ' אהרן קלרמן (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' ראסם ח'מאייסי (מומחה), פרופ' יואל מנספלד, פרופ' מעוז עזריהו, פרופ' אמציה פלד (מומחה), פרופ' מיכה קליין, פרופ' דבורה שמואלי.

מרצה בכיר: ד"ר ארנון גולן, ד"ר נועם גרינבאום, ד"ר לאה ויטנברג, ד"ר שלומית פז, ד"ר יגאל צ'רני, ד"ר נוגה קולינס-קריינר.

מרצה: ד"ר דוד כץ, ד"ר דן מלקינסון.

עמית הוראה: מר רם אבירם, מר אילן אור, ד"ר דורית באום, ד"ר סיגל בלומנפלד, ד"ר מיכל בר-גל, ד"ר דלית גסול, ד"ר יצחק דואר, גב' איריס האן, ד"ר יובל הדס, ד"ר באשיר חאג' יחיא, ד"ר תמר טרופ, ד"ר עליזה יונס, ד"ר חזי ישראלי, ד"ר אלכס כהן, מר עמוס כהן, ד"ר לי כהנר, פרופ' מולי להד, ד"ר מיכל לייכטר, ד"ר דורון מרקל, ד"ר דן נדלר, ד"ר ערן סגל, ד"ר אריה פיסטינר, מר בני פירסט, מר ניר פפאי, מר יחיאל קופרשטיין, גב' טליה רחבי, ד"ר הדס רייזר, מר שאהין הייטם, ד"ר רדנה שאול, גב' סיגלית שחר, ד"ר נורית שטובר, ד"ר אבי שפירא.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' ישראלה מינס** – דוא"ל: imines@univ.haifa.ac.il
מזכירות: **גב' ברכה גרשון** – דוא"ל: bgershon@univ.haifa.ac.il
גב' דורית מזרחי – דוא"ל: dmizrahi@univ.haifa.ac.il
מיקום: בניין רבין, קומה 8 חדר 8007
שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00
טלפון: 04-8240020, 04-8249619
אתר האינטרנט: <http://geodep.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

- לימוד וחקר עקרונות הארגון המרחבי של תופעות על פני כדור הארץ של נופים שעוצבו על-ידי הטבע ועל-ידי האדם. במסגרת מטרה זו פועל החוג בכיוונים הבאים:
- הרחבת בסיס הידע העובדתי, מיונו וארגונו.
  - הקניית הידע התיאורטי ומערכת המושגים בו.
  - פיתוח כלים ומיומנויות מחקר גאוגרפי בסיסי ויישומי בתחומי הגאוגרפיה ולימודי הסביבה.
  - לימוד מגמות המחשבה הגאוגרפית והסביבתית.

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

מסלולי הלימוד

בחוג לגאוגרפיה ולימודי הסביבה שני מסלולי לימוד: מסלול דו-חוגי ומסלול חד-חוגי, שניהם ניתן ללמוד משנה א'. מבנה הלימודים בחוג לגאוגרפיה ולימודי הסביבה הינו פועל יוצא ממטרות הלימודים. החוג מאפשר לתלמידיו להתמחות בתחומים מסוימים.

מבנה הלימודים במסלול דו-חוגי

התלמידים במסלול הדו-חוגי חייבים ללמוד 120 נקודות, מתוכן 60 נקודות בתוך החוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה על מנת לסיים את החובות לתואר הראשון.

"דרך הרוח"

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו-חוגי אשר חוגם השני אינו מהפקולטה למדעי הרוח, ובמסלול חד-חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב, ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי "דרך הרוח" ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי "דרך הרוח" בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח"
 שכתובתו: <http://hcc/haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

שיעורי חובה

סוג	נקודות	ש"ס	נושא הקורס שנה א'
ש'	4	4	מבוא לגאוגרפיה אנושית
ת'	2	2	מבוא לגאוגרפיה אנושית – תרגיל
ש'	2	2	מבוא לגאומורפולוגיה
ת'	1	1	מבוא לגאומורפולוגיה – תרגיל
ש'	2	2	מבוא לגאולוגיה
ת'	1	1	מבוא לגאולוגיה – תרגיל
ש'	4	4	מבוא ליחסי אדם סובב
ש'	4	4	מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה
ת'	1	1	מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה – תרגיל
ש'	2	2	מבוא לאקלים
ת	1	1	מבוא לאקלים – תרגיל

24 נקודות

סה"כ

סוג	נקודות	ש"ס	נושא הקורס שנה ב'
ש'	2	2	שיטות מחקר כמותיות
ת'	1	1	שיטות מחקר כמותיות – תרגיל
ש'	2	2	שיטות מחקר איכותניות
ת'	1	1	שיטות מחקר איכותניות – תרגיל
ש'	2	2	גאוגרפיה עירונית
ש'	2	2	גאוגרפיה פוליטית
ש'	2	2	גאוגרפיה כלכלית

חובת בחירה 1 (4 נק' מתוך 16 נק')

ש'	4	4	קורס בחירה בתחום הסביבתי
ש'	4	4	מבוא לגאוגרפיה של פנאי, תיירות וסביבה
ש'	4	4	מבוא לתורת התכנון
ש'	4	4	סוגיות בגאוגרפיה אנושית

חובת בחירה 2 (קורסים הכוללים ימי סיור)

ש'	2	2	קורס בחירה מתחום הגאוגרפיה האנושית
ש'	2	2	קורס בחירה מתחום הגאוגרפיה הפיסית

20 נקודות

סה"כ שנה ב'

שנה ג'

ס'	6	4	סמינר מחקרי
ש'	8	8	קורסי בחירה
ש'	2	2	קורסי בחירה מדעי הרוח

סה"כ שנה ג' 16 נקודות

תוכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

התלמידים במסלול החד-חוגי חייבים ללמוד 120 נקודות מתוכן **לפחות 90** נקודות בחוג לגאוגרפיה ולימודי הסביבה.

"דרך הרוח"

תלמידי המסלול הדר-חוגי (למעט אלו שאחד מהחוגים שלהם שייך לפקולטה למדעי הרוח) יוכלו ללמוד את לימודי "דרך הרוח" על פי אחת מהחלופות הבאות:

- א. ללמוד 2 קורסים של 2 נ"ז כל אחד ולסיים את לימודיהם עם צבירה של 60 נ"ז בכל אחד מהחוגים.
- ב. ללמוד קורס אחד של 4 נ"ז ולסיים את לימודיהם כאשר באחד החוגים צברו 58 נ"ז ובשני 62 נ"ז.

כל חלופה אחרת שתביא לצבירת סה"כ 120 נקודות לתואר בוגר כאשר 4 נ"ז לפחות הינם במדעי הרוח תיבדק ותאושר בהתאם לצורך.

שיעורי חובה

נושא הקורס

שנה א'

ש"ס	נקודות	סוג	נושא הקורס
4	4	ש'	מבוא לגאוגרפיה אנושית
2	2	ש'	מבוא לגאוגרפיה אנושית – תרגיל
2	2	ש'	מבוא לגאומורפולוגיה
1	1	ת'	מבוא לגאומורפולוגיה – תרגיל
2	2	ש'	מבוא לגאולוגיה
1	1	ת'	מבוא לגאולוגיה – תרגיל
4	4	ש'	מבוא ליחסי אדם סובב
4	4	ש'	מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה
1	1	ת'	מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה – תרגיל
2	2	ש'	מבוא לאקלים
1	1	ת	מבוא לאקלים – תרגיל
סה"כ	40 נקודות		

ש"ס	נקודות	סוג	נושא הקורס שנה ב'
2	2	ש'	שיטות מחקר כמותיות
1	1	ת'	שיטות מחקר כמותיות – תרגיל
2	2	ש'	שיטות מחקר איכותניות
1	1	ת'	שיטות מחקר איכותניות – תרגיל
4	4	שו"ת	איסוף ועיבוד נתונים
2	2	ש'	גאוגרפיה עירונית
2	2	ש'	גאוגרפיה פוליטית
2	2	ש'	גאוגרפיה כלכלית

חובת בחירה 1 (8 נק' מתוך 16 נק')

4	4	ש'	קורס בחירה בתחום הסביבתי
4	4	ש'	מבוא לגאוגרפיה של פנאי, תיירות וסביבה
4	4	ש'	מבוא לתורת התכנון
4	4	ש'	סוגיות בגאוגרפיה אנושית

חובת בחירה 2 (8 נק' מקורסים הכוללים ימי סיור)

4	4	ש'	קורס בחירה מתחום הגאוגרפיה האנושית
4	4	ש'	קורס בחירה מתחום הגאוגרפיה הפיסית
8	8	ש'	קורסי בחירה מחוץ לחוג

סה"כ 40 נקודות

שנה ג'

8	12	ס'	סמינרים מחקריים
4	4	ש"ת	מבוא למערכות מידע גאוגרפיים GIS
4	4	ק"פ	קמפוסים
16	16	ש'	קורסי בחירה בחוג (לפחות 4 נק' מדרג 3)
4	4	ש'	קורס בחירה ממדעי הרוח

סה"כ 40 נקודות

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' (בשני המסלולים)

התלמיד נדרש להשיג ציון עובר בכל אחד מהקורסים בהם השתתף וכן ממוצע ציונים של 65 לפחות. תנאי זה מהווה אישור להשתתף בקורסי חובה שנה ב'.

תלמיד שנה א' אשר עם סיום הסמסטר השני ללימודיו בחוג, לא יגיע לממוצע של 65, לפחות בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה או נכשל בשני קורסים משנה א', רשאי החוג להפסיק את לימודיו לצמיתות.

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג' (בשני המסלולים)

סיום שיעורי חובה של שנים א' וב' הוא דרישת קדם לשיעורי החובה של שנה ג'.

סיורים

בקורסים בהם מתקיימים סיורים, התלמידים רשומים לסיורים באופן אוטומטי. במידה ונמנע מהתלמיד להשתתף בסיור עליו להודיע מראש ובכתב. במידה ולא תתקבל הודעה בזמן על ביטול יחוייב התלמיד בדמי ביטול. נוהל מפורט יפורסם בתחילת שנת הלימודים.

חידוש לימודים

תלמיד אשר הפסיק לימודיו בחוג למשך למעלה משנתיים ומבקש לחדשם, תובא בקשתו לדיון בפני ועדת ההוראה של החוג, ויהיה חייב בכל ההשלמות שתקבע הוועדה.

הפסקת לימודים

תלמיד שלימודיו הופסקו בשל כישלון בקורס חובה יוכל להירשם מחדש לחוג בתום תקופה של שלוש שנות צינון. התלמיד יצטרך לעמוד בתנאי הקבלה של החוג לכשיירשם מחדש, אחרי שלוש שנים הסטודנט נחשב לסטודנט חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו לו.

שינויים וחריגות

- כל בקשה לחריגה מתכנית הלימודים יש להפנות בכתב לראש החוג.
- מילוי דרישות הקדם הוא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מפורטות ברשימות השנתון והן מחייבות.
- תלמיד אשר נרשם לקורס למרות שלא עמד בדרישות הקדם או בתנאי המעבר משנה לשנה, יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון. ציון זה לא יוכר.

פרסום ציונים וערעורים על הציונים

- ציוני בחינות וציונים סופיים יפורסמו ע"ג לוח המודעות של החוג ובאתר האוניברסיטה. לא יימסרו ציונים באמצעות הטלפון!
- תלמיד רשאי לערער על ציונו תוך 10 ימים מיום פרסום הציונים. הערער יוגש ע"ג הטופס המתאים, אותו ניתן לקבל במזכירות החוג.
- ערער על ציון בחינה עשוי לגרום להורדת הציון המקורי. הציון האחרון הוא הקובע.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

- תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים קודמים במוסד אקדמי אחר, יגיש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי ופירוט כל הציונים מהמוסד בו למד, למזכירות החוג.
- ועדת הקבלה החוגית תדון בבקשת התלמיד ותחליט על קבלתו ועל מידת ההכרה בלימודיו.
- תלמיד יהא זכאי לקבלת תואר רק במידה וצבר 80 נקודות זכות במוסדו.

– ועדת הקבלה רשאית להחליט אילו קורסים ידווחו כ"פטור" ולא יוכנסו למוצע המשוקלל ואילו קורסים ידווחו עם ציון וישוקללו.

ציון סופי בחוג

- הציון הסופי של התלמיד בחוג ישוקלל מציוני הקורסים שלמד.
- התלמיד אשר ציונו הסופי יהא נמוך מ-65 לא יהא זכאי לתואר ב"א בגאוגרפיה ולימודי סביבה.
- בקשות לאישור זכאות לתואר ניתן לקבל במזכירות החוג וזאת רק לאחר קבלת הציון האחרון.
- יש לצרף לבקשה גליון ציונים עם סימון של כוכבית (*) לצד קורסים עודפים ו/או קורסים עם ציון נמוך ואשר אינם קורסי חובה לתואר.
- על התלמיד לשים לב שכל הציונים נקלטו ולא, עליו לסמנם בעפרון.
- עם קבלת הבקשה תבדק זכאותו לתואר, יחושב ציון הגמר וידווח למדור בוגרים.
- אישור הזכאות יישלח לביתו לאחר סיום כל חובותיו באוניברסיטה כחודש מיום הגשת הבקשה למזכירות החוג.
- תאריך זכאותו לתואר ייקבע לפי תאריך הגשת העבודה האחרונה.
- לאחר קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

מיקבץ ללימודי נמלים, ספנות וים

המיקבץ מעוגן בחוג לגאוגרפיה ולימודי הסביבה ומטרתו לתרום להרחבת ההוראה, להעמקת הידע ולפיתוח המודעות בנושאי הנמלים, הספנות ומגוון של נושאים הקשורים לים.

המיקבץ במהותו הוא תכנית לימודים בין-תחומית המשלבת היבטים גאוגרפיים, כלכליים, היסטוריים, משפטיים ופוליטיים של פעילויות בתחום הים ואזורי החפיפה בין הים והיבשה. המיקבץ מיועד להוות מסגרת לימודים משלימה (מיקבץ השלמה) לתלמידי המסלולים החד-חוגיים לתואר ב"א באוניברסיטה.

הערות כלליות

1. נדרש ידע בהפעלת תוכנות מחשב Office, Excel, Power Point, Word לתלמידים שאין ידע בתוכנות הנ"ל החוג מציע קורס "יישומי Excel בסיסיים בגאוגרפיה". מומלץ ללומדו בסמסטר א' שנה ראשונה. הידע נדרש כבסיס לקורס שיטות מחקר כמותיות בשנה ב'.
2. החוג שומר לעצמו את הזכות לבצע שינויים בהיצע הקורסים ובתכנית לימודים, ויודיע על כך לתלמידים.
3. תלמיד המבקש תנאים מיוחדים בלימודיו באוניברסיטה בגין לקות למידה, יגיש בקשה, בצירוף אישור על איבחון לקויות למידה.
4. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בחוג, אלא אם צוין אחרת.
5. ציון מעבר בסמינריון ובקורסי דרג 3-4 הוא 61, ציון המעבר בכל יתר השיעורים הוא 51.

תעודת הוראה

תלמידי החוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה יכולים ללמוד לתעודת הוראה בגאוגרפיה או בשל"ח וידיעת הארץ או בשני המקצועות. מידע בדפי המידע של החוג ללמידה, הוראה והדרכה.

מסלול לימודי ערב – לימודים לתואר הראשון (ב"א)

החוג לגאוגרפיה וללימודי הסביבה מקיים מסלול לימודי ערב. הלימודים במסלול זה נמשכים ארבע שנים ומתקיימים לאורך שלושה סמסטרים בשנה (כולל סמסטר קיץ) יום אחד בשבוע. מטרת הלימודים במסלול זה היא לאפשר לאנשים העובדים בעיקר בשעות היום ללמוד בשעות הערב.

תכנית הלימודים זהה למתכונת לימודי היום על כל דרישותיה כמפורסם בשנתון. הסיוורים במסגרת הקורסים השונים יתקיימו בהתאם לדרישות הקורס.

להלן מבנה תכנית הלימודים:

נושא הקורס	ש"ס	נקודות	סוג
שנה א'			
מבוא לגאוגרפיה אנושית	4	4	ש'
מבוא לגאוגרפיה אנושית – תרגיל	2	2	ת'
מבוא לגאומורפולוגיה	2	2	ש'
מבוא לגאומורפולוגיה – תרגיל	1	1	ת'
מבוא לגאולוגיה	2	2	ש'
מבוא לגאולוגיה – תרגיל	1	1	ת'
מבוא ליחסי אדם סובב	4	4	ש'
מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה	4	4	ש'
מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה – תרגיל	1	1	ת'
מבוא לאקלים	2	2	ש'
מבוא לאקלים – תרגיל	1	1	ת'
סה"כ שנה א'		24 נקודות	
שנה ב'			
שיטות מחקר כמותיות	2	2	ש'
שיטות מחקר כמותיות – תרגיל	1	1	ת'
שיטות מחקר איכותניות	2	2	ש'
שיטות מחקר איכותניות – תרגיל	1	1	ת'
גאוגרפיה עירונית	2	2	ש'
גאוגרפיה פוליטית	2	2	ש'
גאוגרפיה כלכלית	2	2	ש'

חובת בחירה 1 (4 נק' מתוך 16 נק')

ש'	4	4	קורס בחירה בתחום הסביבתי
ש'	4	4	מבוא לגאוגרפיה של פנאי תיירות וסביבה
ש'	4	4	מבוא לתורת התכנון
ש'	4	4	סוגיות בגאוגרפיה אנושית

חובת בחירה 2 (קורסים הכוללים ימי סיור)

ש'	2	2	קורס בחירה מתחום הגאוגרפיה האנושית
ש'	2	2	קורס בחירה מתחום הגאוגרפיה הפיסית

סה"כ שנה ב' 19 נקודות

שנה ג'

ס'	6	4	סמינר מחקרי
ש'	8	8	קורסי בחירה
ש'	2	2	קורסי בחירה ממדעי הרוח

סה"כ שנה ג' 16 נקודות

סה"כ ישלים התלמיד לתואר 60 נק'

הערה: ציון מעבר בשיעורי החובה בכל השנים הוא 51.

ציון מעבר בסמינריון הוא 61.

מסלול לימודי ערב מיוחד למורי דרך מוסמכים

בשיתוף החוג ללימודי ארץ-ישראל

לימודים לתואר הראשון (ב"א)

החוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה והחוג ללימודי ארץ ישראל באוניברסיטת חיפה מציעים מסלול דו-חוגי לתואר ב.א. ערב המיועד למורי דרך מוסמכים. זאת על מנת להרחיב את הבסיס המקצועי והידע בתחומי עיסוקם ולאפשר להם לזכות בתעודה אקדמית לצד רישיון העיסוק בהוראת דרך. התכנית כוללת הכרה של 32 נקודות זכות מתוך 120 נקודות לתואר ב.א. מלא. ההכרה מבוססת על לימודי א"י, הארכיאולוגיה, ההיסטוריה והגאוגרפיה בקורס מורי דרך. תוכנית זו מותאמת למורי דרך עובדים, ולכן היא בנויה על ריכוז הלימודים במפגש שבועי אחד בלבד בכל סמסטר. התוכנית נערכת בשיתוף עם בית הספר לתיירות בישראל, הגוף המכשיר את מירב מורי הדרך בארץ מזה כמעט 40 שנה. תנאי הקבלה לתוכנית תואמים את תנאי הקבלה של מועמדים אחרים לחוגים אלה. תנאים אלה מאפשרים למועמדים מעל גיל 30 להתקבל ללא בחינה פסיכומטרית. מועמדים מתחת לגיל 30 יוכלו להתקבל ללימודים רק לאחר בחינה פסיכומטרית והשגת סכם הנדרש לסף קבלה בחוג לב.א.

תוכנית הלימודים בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה

שנה א' (הקורסים יתקיימו במהלך סמ' א' ב' וקיץ)

4 נק'	מבוא לגאוגרפיה אנושית
2 נק'	מבוא לגאוגרפיה אנושית - תרגיל
3 נק'	מבוא לגאומורפולוגיה + תרגיל
3 נק'	מבוא לגאולוגיה + תרגיל
4 נק'	מבוא ליחסי אדם סובב
3 נק'	מבוא לאקלים + תרגיל
19 נק'	סה"כ שנה א'

שנה ב' (הקורסים יתקיימו במהלך סמ' א' ב' וקיץ)

5 נק'	מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה + תרגיל
3 נק'	שיטות מחקר כמותיות + תרגיל
3 נק'	שיטות מחקר איכותניות + תרגיל
5 נק'	קורסי בחירה
4 נק'	קמפוס מחקר
20 נק'	סה"כ שנה ב'

שנה ג' (הסמינר יתקיים בסמסטר א')

6 נק'	סה"כ שנה ג'
6 נק'	סה"כ
45 נק'	מורי דרך
15 נק'	סה"כ לתואר החוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה
60 נק'	

**מסלול לימודי ערב מיוחד למורי דרך מוסמכים
בשיתוף החוג לארכיאולוגיה
לימודים לתואר הראשון (ב"א)**

מטרת התוכנית

החוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה והחוג לארכיאולוגיה באוניברסיטת חיפה פותחים מסלול דו-חוגי לתואר ב.א. המיועד **למורי דרך מוסמכים**. המסלול נועד להרחיב את הבסיס המקצועי והידע בתחומי עיסוקם ולאפשר להם לזכות בתעודה אקדמית לצד רישיון העיסוק בהוראת דרך. התכנית כוללת הכרה של 31 נקודות זכות מתוך 120 נקודות לתואר ב"א מלא. ההכרה מבוססת על לימודי הארכיאולוגיה, ההיסטוריה והגאוגרפיה בקורס מורי דרך. תוכנית זו מותאמת למורי דרך עובדים, ולכן היא בנויה על ריכוז הלימודים בשנתיים וחצי, כולל 2 סמסטרי קיץ. מתוכם בשישה סמסטרים הלימודים הם ביום אחד בשבוע בלבד (יום ג') ובסמסטר אחד בשנה השנייה הלימודים הם ביומיים (ימים ב' ו-ג'). התוכנית ניתנת בשיתוף בית הספר לתיירות בישראל, הגוף המכשיר את מירב מורי הדרך בארץ מזה כמעט 40 שנה.

תנאי קבלה

תנאי הקבלה לתוכנית תואמים את תנאי הקבלה של מועמדים לחוגים אלה. בחוג לארכיאולוגיה תנאי הקבלה יהיו ללא בחינה פסיכומטרית. תנאי הקבלה בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה מאפשרים למועמדים מעל גיל 30 להתקבל ללא בחינה פסיכומטרית. מועמדים מתחת לגיל 30 יוכלו להתקבל ללמודים רק לאחר בחינה פסיכומטרית ובמידה והגיעו לסכס הנדרש לסף קבלה בחוג לב.א. ערב. בכל מקרה כל המועמדים יצטרכו לעבור ועדת קבלה.

פירוט תכנית הלימודים בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה

הלימודים בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה יתקיימו במהלך 7 סמסטרים במסגרת תוכנית לימודי ערב בחוג (כולל שני סמסטרי קיץ).

הלימודים במסלול זה מתקיימים **ביום ג' בשבוע** בין השעות 16:00-22:00.

התוכנית הינה תוכנית מובנית הכוללת קורסי מבוא, קורסים נושאים, קמפוס וסמינריון. במסגרת קורסי המבוא יחוייבו התלמידים בימי סיור. מועדי הסיורים ויעדיהם יובאו לידיעת התלמידים במהלך שנת הלימודים.

שנה א' (הקורסים יתקיימו במהלך סמ' א' ב' וקיץ)

מבוא לגאוגרפיה אנושית	4 נק'
מבוא לגאוגרפיה אנושית - תרגיל	2 נק'
מבוא לגאומורפולוגיה + תרגיל	3 נק'
מבוא לגאולוגיה + תרגיל	3 נק'
מבוא ליחסי אדם סובב	4 נק'
מבוא לאקלים + תרגיל	3 נק'
סה"כ שנה א'	19 נק'

שנה ב' (הקורסים יתקיימו במהלך סמ' א' ב' וקיץ)

מיפוי, כרטוגרפיה וטופוגרפיה + תרגיל	5 נק'
שיטות מחקר כמותיות + תרגיל	3 נק'
שיטות מחקר איכותניות + תרגיל	3 נק'
קורסי בחירה	5 נק'
קמפוס מחקר	4 נק'
סה"כ שנה ב'	20 נק'

שנה ג' (הסמינר יתקיים בסמסטר א')

סה"כ שנה ג'	6 נק'
סה"כ	45 נק'

מורי דרך

סה"כ לתואר בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה 60 נקודות

לימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר שלומית פז

מטרת הלימודים

לימודי התואר השני בגאוגרפיה ובלמודי הסביבה יתמקדו בתחומי המחקר של חברי הסגל כגון: גאוגרפיה ואיכות הסביבה, גאומורפולוגיה, אקלים, גאוגרפיה פוליטית ותרבותית וחברתית, גאוגרפיה כלכלית, גאוגרפיה עירונית, גאוגרפיה של תיירות ופנאי, גאוגרפיה יישומית ותכנון. תכנית הלימודים מכוונת לפיתוח החשיבה הגאוגרפית, לגיבוש הידע התיאורטי בתחומי ההתמחות, להקניית שיטות מחקר וכלים יישומיים-מקצועיים. לימודי המ"א מתנהלים בשני מסלולים ובכמה תוכניות:

מסלול א': חוג ראשי, שיעורי בחירה וכתובת תיזה.

מסלול עם בחינת גמר: חוג ראשי, שיעורי בחירה וכתובת בחינת גמר.

תוכנית מ"א: גאוגרפיה סביבתית למורים.

תוכנית מ"א: תכנון ופיתוח משאבי תיירות.

תוכנית מ"א: התמודדות עם מצבי חירום.

תוכנית מ"א: לימודי מים.

תנאי הקבלה

למסלול א' יתקבלו תלמידים שסיימו לימודיהם לתואר ראשון בגאוגרפיה בציון ממוצע של 87 לפחות והשיגו ציון של 80 לפחות בשני החוגים לתואר בוגר.

למסלול עם בחינת גמר או פרויקט גמר לא מחקרי יתקבלו תלמידים אשר סיימו תואר ראשון בגאוגרפיה בציון ממוצע של 82 (טוב) לפחות, ובציון ממוצע כללי בלימודי התואר הראשון של 80 לפחות בשני החוגים לתואר בוגר.

לתכנית המורים יתקבלו מורים לגאוגרפיה, של"ח, או מקצועות קרובים בעלי תואר ראשון העומדים בתנאי הקבלה של האוניברסיטה.

במקרים גבוליים יזומנו התלמידים לוועדת קבלה. החלטה על קבלתם ללימודים תתקבל גם ע"ס ראיון אישי. ועדת הקבלה רשאית, על-פי שיקוליה להחמיר או להקל מתנאי הקבלה הנ"ל, ובתנאי שאלה לא יעמדו בסתירה לתנאי הקבלה לאוניברסיטה.

יתקבלו ללימודים גם תלמידים שלא סיימו תואר ראשון בגאוגרפיה. תלמידים אלה יתקבלו אם סיימו תואר ראשון במוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל והשיגו ציון ממוצע של 80 לפחות בכל לימודיהם לתואר ראשון ולא פחות מ-76 בכל חוג. במידת הצורך, רשאית ועדת הקבלה החוגית לדרוש לימודי השלמה עד 16 ש"ס. מועמד בעל תואר ראשון במוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתו.

ועדת הקבלה החוגית ממליצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים על הקבלה ללימודים. ההחלטה הסופית על קבלה ללימודים היא בידי הדיקן ללימודים מתקדמים, שהחלטתו סופית.

תלמיד אשר יתקבל ללימודי מסלול ב' יוכל להגיש, בתום שנת לימודיו הראשונה, בקשה לעבור למסלול א'. הבקשה תוגש ליו"ר ועדת המ"א החוגית. זכאית(ת) להגיש בקשה לעבור למסלול א' הוא סטודנט(ית) שסיימ(ה) בממוצע של 87 לפחות את כל לימודי החובה המוטלים בשנת הלימודים הראשונה, ובתנאי שיגדיר נושא לעבודת המחקר לתיזה, ושיהא מדריך אשר יהא מוכן להדריכו(ה) בנושא המוגדר.

משך הלימודים

במסלול א' – עד 3 שנים.

במסלול עם בחינת גמר – עד שנתיים.

תכנית הלימודים

1) מסלול א'

קורסי חובה

היסטוריה ופילוסופיה של גאוגרפיה וסביבה – תאוריה ויישום	2 שש"ס
ארגון מחקר בגאוגרפיה	2 שש"ס
סמינרי מ"א ומחקר	8 שש"ס
שיטות מחקר (ניתן לבחור בין כמותי לאיכותני)	4 שש"ס
סמינר מחלקתי (חובת השתתפות בסמינר המחלקתי במשך שנתיים) – תלמידים שישתתפו ב- 90% מההרצאות יזוכו ב- 2 שש"ס	
כחלק מקורסי הבחירה	
סה"כ קורסי חובה	16 שש"ס

קורסי בחירה

ניתן לשמוע קורסים בדרג 3 הפתוחים גם ללימודי מ"א	8 שש"ס
קורסי בחירה מחוץ לחוג	
קורסים מחוץ לחוג מדרג 3 ומעלה באישור יו"ר ועדת מ"א	4 שש"ס
במסלול א' התלמיד ילמד בסה"כ	28 שש"ס

ניתן לבחור בקורסי קריאה מודרכת בהיקף של 2 שש"ס.

התלמידים במסלול א' חייבים להרצות בסמינר המחלקתי על עבודת התיזה שלהם.

שקלול ציונים במסלול א'

35%	ציוני הקורסים
15%	ציון עבודות סמינריוניות (שתי עבודות)
50%	ציון על עבודת התיזה
100%	סה"כ

2) מסלול עם בחינת גמר

קורסי חובה

היסטוריה ופילוסופיה של גאוגרפיה וסביבה – תאוריה ויישום	2 שש"ס
ארגון מחקר	2 שש"ס
שיטות מחקר (ניתן לבחור בין כמותי לאיכותני)	4 שש"ס
סמינר מ"א ומחקר (3 עבודות סמינריוניות)	8 שש"ס

סמינר מחלקתי (חובת השתתפות בסמינר המחלקתי במשך שנתיים) –

תלמידים שישתתפו ב- 90% מההרצאות יזוכו ב- 2 שש"ס

כחלק מקורסי הבחירה

16 שש"ס

סה"כ קורסי חובה

קורסי בחירה

קורסים מדרג 3 ומעלה בהיקף של 20 שש"ס מתוכם לפחות 12 שש"ס בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה.

36 שש"ס

סה"כ

התלמיד במסלול זה יחוייב בכתיבת בחינת גמר או פרויקט גמר לא מחקרי. (ראה פירוט בתקנון "הרשות ללימודים מתקדמים").

שקולו ציונים למסלול עם בחינת גמר

30%	בחינת גמר
20%	עבודות סמינריוניות (שלוש עבודות)
50%	קורסים בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה
100%	סה"כ

גאוגרפיה סביבתית למורים

התכנית מיועדת למורים לגאוגרפיה ו/או לימודי סביבה, ולפעילי ארגונים סביבתיים בעלי תואר ראשון, המעוניינים להרחיב את השכלתם במקצוע ונבנתה בהתייחס לצרכי ההוראה בבתי הספר ולפעילות בשטח. התוכנית מרוכזת ביום אחד בשבוע.

הקבלה לתכנית הלימודים מותנית בציון גמר של 82 ומעלה בתואר הראשון. ועדת קבלה חוגית תראיין את המועמדים על-פי הצורך ותאשר את זכאותם ללימודים בתכנית.

תלמיד שישלים את מכסת לימודיו שש"ס ויעמוד בכל דרישות הקורסים ובכתיבת עבודה מסכמת, יהיה זכאי לתואר מוסמך האוניברסיטה במדעי החברה בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה.

הלימודים יתקיימו בימי ב' בשבוע.

תכנית הלימודים

שנה ראשונה

2 שש"ס	הסטוריה ופילוסופיה של גאוגרפיה וסביבה – תאוריה ויישום
4 שש"ס	שיטות מחקר כמותיות / איכותניות
4 שש"ס	משאבי מים בישראל
2 שש"ס	ניהול חופים
2 שש"ס	חינוך סביבתי
2 שש"ס	סוגיות נבחרות במדעי הסביבה
2 שש"ס	תכנון סביבתי
2 שש"ס	מדיניות סביבתית, רגולציה והיישום בפועל

שנה שניה

4 שש"ס	פוליטיקה ומדיניות סביבתית – גלובלי, אזורי ארצי
4 שש"ס	ניהול סכסוכים סביבתיים
2 שש"ס	משפט סביבתי
2 שש"ס	פסיכולוגיה סביבתית
2 שש"ס	שטחים פתוחים
2 שש"ס	מדיניות ניהולית סביבתית
4 שש"ס	פרוייקט גמר: קמפוס – אקולוגיה וסביבה
40 שש"ס	סה"כ

שקלול ציונים למסלול

30%	בחינת גמר
20%	סמינריונים
50%	קורסים בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה
100%	סה"כ

התמחות מ"א:

תכנון ופיתוח משאבי תיירות

מטרת התוכנית להכשיר את מוסמכיה בהיבטים מרחביים תיאורטיים ויישומיים של תכנון ופיתוח משאבי תיירות, נופש ופנאי. תוכנית הלימודים מבוססת על גרעין לימודי החובה של מ"א בגאוגרפיה ולימודי סביבה, וכן מקורסי התמחות. במרכז ההתמחות מצויים הסמינרים, הסדנאות והקמפוסים שבהם יתורגלו בעיות בתכנון ופיתוח משאבים אלה. ניתן ללמוד תוכנית זאת בשני המסלולים המקובלים בתואר השני.

קהל היעד להתמחות זו:

מתכננים וגאוגרפים המעוניינים להשתלב בתחום עיסוק ממוקד. בוגרי החוגים לגאוגרפיה, כלכלה, סוציולוגיה, לימודי ארץ ישראל, ארכיאולוגיה, היסטוריה, תכנון עיר ואזור, לימודי סביבה ועוד.

עובדי גופים ציבוריים כגון: משרד התיירות, החברה הממשלתית לתיירות, קק"ל, הסוכנות היהודית, מנהל מקרקעי ישראל, המשרד לאיכות הסביבה, רשות שמורות הטבע, החברה להגנת הטבע, עובדי עמותות תיירות עירוניות ואזוריות, עובדי רשויות מקומיות (תכנון אסטרטגי ומידע) ועוד, אשר כולם עוסקים כיום בצורה זו או אחרת בפיתוח ותכנון תיירות.

תנאי קבלה לתוכנית

על פי המקובל בלימודי המ"א בחוג לגאוגרפיה. המועמדים יעברו ועדת קבלה, ובמידת הצורך היא תמליץ על השלמות בתחומים רלוונטיים.

תוכנית הלימודים

קורס	מסלול א	תאור	מסלול ב	תאור
שנה ראשונה				
הסטוריה ופילוסופיה של גאוגרפיה וסביבה –	2	חובה	2	חובה
תאוריה ויישום	2	חובה	2	חובה
ארגון מחקר				
שיטות מחקר (ניתן לבחור בין כמותי לאיכותני)	4	חובה	4	בחירה
סוגיות עכשוויות בחקר מערכות תיירות	4	חובה	4	חובה
סמינר – תיירות וסביבה	4	חובה	4	חובה
קמפוס עירוני – איזורי א' – סדנת פיתוח				
תיירות באילת	4	חובה	4	חובה
הסמינר החודשי של המרכז לחקר התיירות –				
"מועדון התיירנים" +סמינר מחלקתי	0	חובה	0	חובה
(חובת השתתפות במשך שנתיים)				
סה"כ ילמדו בשנה ראשונה	20		20	
שנה שניה				
ניהול אינטגרטיבי של אתרי תיירות	4	חובה	4	חובה
קמפוס תיירות כפרית	4	חובה	4	חובה
קורס בחירה – 1			4	חובה
קורס בחירה – 2			4	חובה
סה"כ ילמדו בשנה שניה	8		16	
סה"כ שעות נצברות בשתי השנים	28		36	

שקלול ציונים במסלול א'

35%	ציוני הקורסים
15%	עבודות סמינריוניות (שתי עבודות)
50%	ציון על עבודת התיזה
100%	סה"כ

שקלול הציונים במסלול עם בחינת גמר

30%	בחינת גמר
20%	עבודות סמינריוניות (שלוש עבודות)
50%	קורסים בחוג
100%	סה"כ

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתוכנית הלימודים עם התמחות "בתכנון ופיתוח משאבי תיירות", יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

התמחות מ"א:

התמודדות עם מצבי חירום

מטרת התוכנית להקנות לבוגריה הכשרה בהתמודדות עם מצבי חירום ע"י הנחלת ידע בסיסי ומעשי וכלי ניתוח מגוונים בתחומים אלה.

התוכנית מיועדת להכשיר תלמידיה למילוי תפקידי מפתח בהתמודדות מצבי חירום בשירות הציבורי ובארגונים גדולים.

הלימודים ירוכזו בימים רביעי ושישי.

קהל היעד למגמה זו:

בוגרי תואר ראשון בתחום מדעי החברה, מדעי האדמה, מדעי החיים, מדעים מדויקים, מדעי הרוח, כולל נושאי תפקידים בתחומים שונים של קביעת מדיניות, ניהול ופיקוד, במסגרת ציבוריות, אזרחיות וצבאיות: אנשי מל"ח, פיקוד העורף, משטרה, מד"א, כיבוי אש, קציני בטחון בגופי חינוך ומפעלים וכד'.

תנאי קבלה לתכנית

על פי המקובל בלימודי המ"א בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה. המועמדים יעברו ועדת קבלה ובמידת הצורך היא תמליץ על השלמות בתחומים רלוונטיים.

מבנה הלימודים

שנה א'

2 שש"ס	הסטוריה ופילוסופיה של גאוגרפיה
2 שש"ס	וסביבה – אסכולות בחירום ואסון
4 שש"ס	שיטות מחקר
2 שש"ס	התמודדות עם מצבי חירום ואסון
2 שש"ס	מבוא להערכת סיכונים
2 שש"ס	מדיניות ניהול סיכונים ממקורות מעשי ידי אדם
4 שש"ס	סמינר אסונות טבע
2 שש"ס	סדנת הערכת סיכונים
2 שש"ס	ניתוח מערכי הגנה ובלימהבאסונות טבע ואסונות מעשי ידי אדם

20 שש"ס

סה"כ שנה א'

שנה ב'

2 שש"ס	שלטון מקומי בראי החירום
2 שש"ס	יסודות מערכות מידע גאוגרפי
2 שש"ס	תקשורת בחירום ובאסון
2 שש"ס	ניהול בריאותי בחירום ובאסון
2 שש"ס	מנהיגות וקבלת החלטות בחירום ואסון
2 שש"ס	תחקירים והפקת לקחים מאסונות ומצבי חירום – מקרי בוחן
2 שש"ס	אוכלוסייה בחירום
2 שש"ס	היערכות לרעידת אדמה
4 שש"ס	פרויקט גמר: כורים גרעיניים, ניהול משפטי, כלכלה ואסונות
20 שש"ס	סה"כ שנה ב'
40 שש"ס	סה"כ לתואר

שקלול ציונים במסלול עם פרויקט גמר

30%	פרוייקט גמר
20%	עבודות סמינריוניות (שלוש עבודות)
50%	קורסים בחוג
100%	סה"כ

התלמידים שיעמדו בכל המטלות והחובות בתוכנית הלימודים "התמודדות עם מצבי חירום" יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה ויקבלו ספח נוסף המציין את תחום ההתמחות שבו למדו.

התמחות מ"א:

לימודי מים

שילוב של תחומי הידע הפיסיים והאנושיים של משאבי המים לסוגיהם בהיבטים של מדיניות, ניהול ותכנון. התוכנית נועדה לענות על חסר בתוכנית רב-תחומית ברמה גבוהה, שאינה מוצעת בארץ. התוכנית תקנה לבוגריה הסתכלות רב-תחומית רחבה על המימד האסטרטגי ועל האספקטים השונים של סוגיית המים בישראל. התובנות שירכשו בתחום זה יקנו לבוגרים כלי עבודה שישפרו את מקצועיותם ויאפשרו להם התקדמות במקום עבודתם.

קהל היעד

בוגרי תואר ראשון במדעי החברה, הטבע וההנדסה וכן אנשי מקצוע בתחומים השונים של משק המים כגון, עובדי המים, ארגוני סביבה וטבע, תאגידי מים, ועוד.

אפשרויות תעסוקה

ארגונים ציבוריים וממשלתיים העוסקים בנושאי מים כגון: מקורות, ת.ה.ל., תאגידי מים, מועצות מקומיות ועיריות, יחידות במשרד להגנת הסביבה ומשרד התשתיות, מכונים לטיהור שפכים, רשויות ניקוז, רשויות נחלים וארגונים ללא מטרת רווח (NGOs).

תנאי הקבלה לתוכנית

בוגרי תואר ראשון במדעי החברה, הטבע, החקלאות, וההנדסה.

סף הקבלה למסלול א' – יתקבלו בעלי תואר ראשון עם ממוצע ציונים של 87 ומעלה

למסלול יישומי – יתקבלו בעלי תואר ראשון עם ממוצע ציונים של 82 ומעלה

לימודי השלמה

מאחר והתוכנית מיועדת לתלמידים מדיסציפלינות שונות, יקבעו השלמות על פי הצורך ולפי הרקע של כל תלמיד, על פי קביעה של ועדת הקבלה של התכנית. לימודי ההשלמה יושלמו במהלך שנת הלימודים הראשונה.

מבנה הלימודים

קורס	מסלול א'	תאור	מסלול ב'	תאור
שנה א'				
המים בישראל א	2	חובה	2	חובה
הידרולוגיה של מים עיליים + תרגיל	3	חובה	3	חובה
שיטות מחקר כמותיות + תרגיל	4	חובה	4	חובה
ארגון מחקר	2	חובה	2	חובה
המים בישראל ב	2	חובה	2	חובה
הידרולוגיה של מי תהום + תרגיל	3	חובה	3	חובה
אקלים וגשם	2	חובה	2	חובה
הסטוריה פוליטיקה והסטוריה של המים	2	חובה	2	חובה
ניהול אינטגרטיבי של הכנרת ואגן ההקוות	2	בחירה	2	בחירה
סה"כ שנה א'	20-22		20-22	
שנה ב'				
כלכלת משאבי מים	2	חובה	2	חובה
ישומי מ"ג וחישה מרחוק בנושאי מים	2	חובה	2	חובה
איכות וזיהומי מים עליים ומי תהום	2	בחירה	2	בחירה
שיתוף פעולה על מים חוצי גבולות	2	בחירה	2	בחירה
צומח ומים	2	בחירה	2	בחירה
פרויקט גמר	4	בחירה	4	חובה
סה"כ	14-16		6-8	
סה"כ כללי	36		28	

שקלול ציונים מסלול א'

35%	ציוני הקורסים
15%	עבודות סמינריוניות (שתי עבודות)
50%	ציון על עבודת התיזה
100%	סה"כ

שקלול ציונים מסלול ב'

30%	פרוייקט גמר
20%	עבודות סמינריוניות (שלוש עבודות)
50%	קורסים בחוג
100%	סה"כ

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' חיים קותיאל

תכנית הדוקטורט בחוג לגאוגרפיה ולימודי סביבה היא בכל תחומי הגאוגרפיה.

רשאי להגיש מועמדות כתלמיד לתואר דוקטורט כל בעל תואר שני (מ.א.) מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחוץ-לארץ אשר סיים במסלול עם תיזה בציון כללי של 87 לפחות כאשר הציון בתיזה יהיה 86 לפחות. תלמידים שסיימו לימודיהם במסלול ב' (ללא עבודת גמר) יוכלו לפנות לוועדת הדוקטורט החוגית הרשאית להטיל על התלמיד הכנת עבודת גמר או עמידה בתנאים שקולים, ולאשר את בקשתו לאחר שעמד בתנאים אלה. בזמן ביניים זה לא ייחשב התלמיד כתלמיד דוקטורט*.

עבור תלמידים שלא סיימו לימודי גאוגרפיה לתואר ראשון או שני תקבע ועדת הדוקטורט החוגית את תכנית ההשלמות הרצויה.

משך הלימודים לתואר שלישי הוא 4 שנים ומחולק לשני שלבים:

שלב מחקר א' – שנה ראשונה

שלב מחקר ב' – שנה שנייה, שלישית ורביעית

תנאי קבלה לתלמיד מחקר שלב א'

בקשת הקבלה לשלב זה תוגש בכתב ליו"ר ועדת הדוקטורט בצירוף המסמכים הדרושים על-פי תקנון לימודי תואר שלישי לאחר ביצוע ההרשמה לאוניברסיטה. ועדת הדוקטורט החוגית תדון במסמכים ותמליץ על קבלתו או אי-קבלתו של המועמד.

משך תקופת שלב מחקר א' לא יעלה על שנה מיום תחילת הלימודים. במהלך תקופת שלב מחקר א' יידרש התלמיד להכין הצעת מחקר, לקבל אישור מהמנחים וועדת הדוקטורט להצעה ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו. תלמיד המתקבל ללימודים ולמחקר לשם קבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" ייקרא תלמיד מחקר שלב א' עד לאישור הצעת המחקר ע"י הרשויות המוסמכות באוניברסיטה, ותלמיד מחקר שלב ב' לאחר אישורה.

* כל המועמדים יוזמנו לראיון בוועדת קבלה.

תנאי קבלה לשלב המחקר

על מנת לעבור מתלמיד מחקר שלב א' לתלמיד מחקר שלב ב' על התלמיד להגיש הצעת מחקר הכוללת את נושא העבודה ותכנית מפורטת של המחקר המתוכנן. ההצעה תישלח לשיפוט לשני קוראים שלפחות האחד מהם יהיה חבר סגל מחוץ לחוג לגאוגרפיה ולפחות קורא אחד מחוץ לאוניברסיטה. במידה ויתקבלו הערות תיקון יתקן התלמיד בסיוע המנחים את ההצעה ויגיש הצעה מתוקנת בלווית מכתב קצר המצביע על התיקונים לוועדת הדוקטורט. ועדת הדוקטורט החוגית, תדחה או תאשר את הצעת המחקר המתוקנת ותעבירה לרשות ללימודים מתקדמים. במקרים מסויימים, רשאית וועדת הדוקטורט החוגית לזמן את התלמיד ואת המנחה או המנחים לדיון.

לאחר אישור ההצעה יעבור התלמיד לשלב מחקר ב'. פרק הזמן המקובל להשלמת מכסת הלימודים ולביצוע המחקר לקבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה" (לא כולל את תקופת הכנת הצעת המחקר) הוא שלוש שנים. הארכה לשנה נוספת טעונה המלצת ועדת הדוקטורט החוגית, ואישור הרשות ללימודים מתקדמים.

תכנית לימודי דוקטורט

- א. מדריך עבודת הד"ר יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים ואת היקפה.
- ב. כל סטודנט נדרש ללמוד קורסים במכסה של 8 שש"ס או בחוג ו/או מחוץ לחוג מדרג 3 שיקבעו בתיאום עם המנחה ובאישור ועדת ד"ר.
- ג. את הקורסים האלה עליו לעבור בציון המעבר של הקורס.
- ד. כל סטודנט רשאי לקחת את הקורסים לעיל במהלך שתי שנות לימודיו הראשונות.
- ה. התלמיד לא יוכל למסור את עבודת הדוקטורט לשיפוט לפני סיימו את לימודי הדוקטורט.

הרשמה ללימודי הדוקטורט

- המועמדים ללימודי דוקטורט מתבקשים לצרף את המסמכים הבאים לערכת ההרשמה:
1. קורות חיים בעברית ובאנגלית.
  2. תעודת M.A. כולל ציונים.
  3. תעודת B.A. כולל ציונים.
  4. הצהרת כוונות לעבודת דוקטורט מאושרת וחתומה ע"י המנחה המיועד.
  5. כתב הסכמת המנחים להנחייה.
  6. 2 מכתבי המלצה או יותר מחברי סגל אקדמי אשר אחד מהם יהיה מנחה עבודת התיזה לתואר שני. כל מכתב המלצה ילווה ב"טופס המלצה למועמד להשתלמות התלמיד לדוקטורט" אותו על המומלץ למלא.
  7. 2 טפסי המלצה או אחד למועמד להשתלמות כתלמיד דוקטורט.
  8. תקציר קצר של העבודה בעברית ובאנגלית.
  9. פרסומים (במידה ויש).

תכנית בהתפתחות הילד

תכנית לימודים למ"א

ראש התכנית: ד"ר תרצה יואלס

חברי סגל אקדמי :

פרופסור מן המניין: פרופ' דוד אופנהיים, פרופ' אבי שגיא-שורץ.

מרצה בכיר: ד"ר תרצה יואלס, ד"ר נינה קורן-קריא, ד"ר אורה אביעזר.

מרצה: ד"ר אפרת שר צנזור.

עמית הוראה: גב' ענת אופנהיים, ד"ר קרן אור־חן, ד"ר שרית אלקלעי, ד"ר סמדר

דולב, ד"ר יאיר זיו, גב' הלית סגיב, ד"ר אילה פרידמן, גב' אירית קושילביץ.

מזכירות התכנית:

מרכזת התכנית: **גב' אורלי דובנוב**

מיקום: קומה 6 חדר 6034 בניין רבין

טלפון: 04-8249074, 04-8240534 פקס: 04-8253896

דוא"ל: odubnov@univ.haifa.ac.il, childdev@psy.haifa.ac.il

הלימודים לתואר שני בהתפתחות הילד (מ"א)

רקע

מזה שנים משמש המרכז לחקר התפתחות הילד באוניברסיטת חיפה מוקד מדעי בינלאומי בתחומים רבים הקשורים להתפתחותם ורווחתם של ילדים ונוער.

המרכז לחקר התפתחות הילד יצר וצבר ידע משמעותי בארץ ובעולם ומוכר במיוחד במומחיותו בחקר נושאים הקשורים להתפתחות רגשית-חברתית של ילדים ויחסי הורים-ילדים בהקשרים חברתיים ותרבותיים שונים. במהלך השנים רכש המרכז מוניטין מדעי ויישומי בתחומים כגון:

- הערכת איכותם של מעונות יום ומשפחתונים ואופנים לשיפור רמתם ואיכותם
  - ילדים, גירושין ומשפט
  - אומנה ואימוץ
  - חשיפה לטראומות שונות בתוך המשפחה ומחוצה לה
  - ילדים עם לקויות התפתחותיות (במיוחד אוטיזם)
- התכנית מתבססת על הידע העדכני ביותר שנצבר במרכז לחקר התפתחות הילד בתחום התפתחות הילד.

מטרת הלימודים

התכנית תרחיב ותעמיק את הידע בתיאוריה ובמחקר בנושאים הקשורים בהתפתחות הילד, תוך פיתוח כישורים מתאימים ליישום הידע. בכך תאפשר התכנית לבעלי מקצוע שעובדים או רוצים לעבוד עם ילדים (למשל, עובדים סוציאליים, מרפאים בעיסוק, קלינאי תקשורת, פיזיותרפיסטים, אחיות בריאות הציבור ואחיות במחלקות ילדים, שופטי משפחה ונוער ועורכי דין בתחום המשפחה) להיחשף לידיע בסיסי ועדכני בתחום התפתחות הילד ולשדרג באופן משמעותי את איכות עבודתם ומעמדם המקצועי.

תנאי קבלה

תואר ראשון לפחות ממוסד מוכר בארץ או בחו"ל במקצוע רלוונטי עבודה סוציאלית, רפוי בעיסוק, קלינאות תקשורת, סיעוד, חינוך, משפטים, פיזיותרפיה, פסיכולוגיה, וכל תחום אחר שניתן יהיה להראות את הרלוונטיות שלו ליעדי התכנית.

- שלוש שנות ניסיון בעבודה הקשורה עם ילדים
  - ציון סופי של 85 לפחות בלימודי התואר הראשון
  - מבחן כניסה באנגלית
- * ועדת הקבלה תשקול לגופו של עניין מועמדים שאינם עומדים באופן מלא בכל תנאי הקבלה.

בנוסף על המועמדים:

1. למלא קורות חיים
2. לצרף תיאור עצמי

משך הלימודים

משך הלימודים בתכנית הוא שנתיים, הלימודים יתקיימו יום אחד בשבוע ביום חמישי. עבור תלמידים במסלול עם תיזה עשויה להידרש שנה שלישית.

מבנה תכנית הלימודים

תכנית הלימודים כוללת קורסים ליבה ומגוון רחב של קורסים בקבוצות קטנות. כל קורסי הליבה נלקחים בשנה א' למעט סמינריון פרויקט סיום שנלקח בשנה ב'. שאר הקורסים נלקחים בשנה א' או ב'.

קורסי ליבה-חובה

פסיכולוגיה התפתחותית	4 שש"ס
התפתחות רגשית חברתית	2 שש"ס
סטטיסטיקה למתחילים	2 שש"ס
מתודולוגיה מחקרית	2 שש"ס
שיטות התערבות התפתחותיות	4 שש"ס
התקשרות	2 שש"ס
פסיכופתולוגיה התפתחותית	2 שש"ס
שיטות תצפית הורים וילדים	4 שש"ס
סמינריון פרויקט סיום (לתלמידים ללא תזה שנה ב')	4 שש"ס

קורסים נוספים

ילדים במשפט	2 שש"ס
חשיבה חברתית בגיל הרך	2 שש"ס
שיטות התערבות עם ילדים בעלי צרכים מיוחדים	2 שש"ס
טכניקות הערכה של יחסי הורה-ילד	4 שש"ס
שיטות תצפית התפתחותיות בגיל הרך	4 שש"ס
שיטות אבחון והערכה עם ילדים	4 שש"ס
הערכת מסגרות טיפול עם ילדים צעירים	2 שש"ס
סמינר מתקדם במחקר התפתחותי	2 שש"ס

תנאי סיום הלימודים בתכנית

מסלול א': מסלול עם כתיבת עבודת תיזה – 32 שש"ס ועבודת גמר מחקרית-תיזה המהווה 50% מהציון הסופי לתואר. מסלול זה מיועד לתלמידים אשר יקבלו את אישור ועדת המ"א.

מסלול ב': מסלול ללא תיזה 42 שש"ס כולל פרויקט סיום המהווה 25% מהציון הסופי לתואר.

בסיום הלימודים ולאחר מילוי כל הדרישות יוענק התואר מוסמך האוניברסיטה במדעי החברה (MA) בתכנית הבין-תחומית בהתפתחות הילד.

פרויקט סיום

במסגרת מסלול ללא תזה נכתבת עבודה מסכמת ביקורתית ("פרויקט סיום") על בסיס שילוב בין הניסיון המעשי שהתלמידים מביאים מתחומם והידע ההתפתחותי אותו הם רוכשים בתכנית. הפרויקט מותאם לכל סטודנט באופן אישי בהתבסס על ניסיונו ותחומי העניין שלו. מטרתו של פרויקט הסיום לאפשר את החיבור בין הידע הנרכש בתכנית לבין העיסוק בשדה. הסטודנטים מתמקדים גם ביישום ידע מחקרי הנוגע לעבודת השטח שלהם במסגרות כגון בתי משפט, מעונות-יום, מכוניס להתפתחות הילד ומסגרות טיפוליות שונות.

כלכלה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' דן פלד

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' עופר ליברמן, פרופ' מיכאל לנדסברגר (אמריטוס), פרופ' אריה מלניק (אמריטוס), פרופ' בנימין שיטוביץ, פרופ' מרדכי שכטר (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' בנימין בנטל, פרופ' אבנר בר-אילן, פרופ' אברהם סובוטניק (אמריטוס), פרופ' דן פלד, פרופ' משה קים.

מרצה בכיר: ד"ר דורון קליגר, ד"ר טוד קפלן.

מרצה: ד"ר ברוך גליקסברג, ד"ר אנה רובינשיק, ד"ר אלן מילר, ד"ר בבק סומך, ד"ר שירן רחמילביץ.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' רחל גולן**

לימודי מוסמכים: **גב' נורית כהנא**

מזכירות תלמידים: **גב' הינדה פריידלמן, גב' לירון פרידס**

מיקום: בניין רבין, קומה 7

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-13:00

טלפון: 04-8240086-8

אתר האינטרנט: <http://hevra.haifa.ac.il/econ/index.html>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מהו מדע הכלכלה?

תורת הכלכלה עוסקת בחקר הבעיות הכרוכות בסיפוק הצרכים האנושיים באמצעות מוצרים ושירותים, בהקצאתם של משאבים לצורך השגת התפוקות הטובות והיעילות ביותר ובמנגנונים המביאים לחלוקתם המיטבית של מקורות מוגבלים.

לימודי הכלכלה

מטרת לימודי הכלכלה להקנות ידע עיוני וכלים לניתוח ולהבנה של בעיות כלכליות, הן ברמת הפירמה והצרכן והן ברמת המשק הלאומי על קשריו הבינלאומיים. במסגרת החוג אפשר לשלב התמחות משנית בשטחים ספציפיים. סיום מוצלח של תכנית הלימודים לתואר ראשון בחוג יכשיר את הסטודנט לעבודה מקצועית בסקטור הפרטי והציבורי וכן להמשך לימודים לתואר מתקדם בכלכלה או במינהל עסקים.

אפשרויות תעסוקה

בוגרי החוג בכל מסלולי הלימוד והמגמות משתלבים בכל תחומי המשק, הן הממשלתיים והן הפרטיים. ניתן למצוא את בוגרי החוג בחברות הביטוח, בבנקים, בחברות הטכנולוגיה העילית וכן במשרדי האוצר, הרשויות וכדומה.

מסלולי לימוד

- ◆ מגמה למינהל עסקים
- ◆ מגמה לחשבונאות
- ◆ כלכלה דו-חוגי
- ◆ כלכלה – משפטים

מתכונת הלימודים

בחוג לכלכלה באוניברסיטת חיפה מתקיימים לימודים לתואר ראשון, שני ושלישי. הלימודים לתואר ראשון מתנהלים בשני מסלולים – מסלול דו-חוגי ומסלול חד-חוגי. במסלול החד-חוגי שתי מגמות:

- ◆ המגמה למינהל עסקים מכוונת להרחיב את ההכשרה המקצועית בנושאי כלכלת עסקים, ניהול, שיווק ומימון. בנוסף על הקורסים המשותפים לכל תלמידי המסלול הדרו-חוגי, כוללים הלימודים במגמה נושאים כגון: חשבונאות, תמחיר, שיווק ומימון.
- ◆ המגמה לחשבונאות משלבת לימודי חשבונאות ומשפט עסקי עם לימודי כלכלה. הלימודים כוללים גם נושאים החופפים את הבחינות המקצועיות של מועצת רואי חשבון, אך אין הם מקנים תואר נוסף על ב"א בכלכלה. עם סיום תואר ב"א מקבל הסטודנט אישור לסטז'. תלמיד המגמה אשר ישלים שנת לימודים נוספת בנושאי חשבונאות יהיה זכאי לאישור על גמר הלימודים, המקנה פטור מבחינות סופיות א' וחלק מבחינות סופיות ב' של מועצת רואי חשבון.

במסלול הדו-חוגי שתי מגמות:

- ◆ מסלול דו-חוגי מטרתו שילוב הלימודים בכלכלה עם לימודים בהיקף שווה (מותנה בעמידה בתנאי הקבלה לכל אחד מהם) בחוג נוסף, כגון: כלכלה ומדעי המחשב, כלכלה ופסיכולוגיה, כלכלה ופילוסופיה וכיו"ב.
- הלימודים כוללים קורסי חובה ובחירה בכלכלה, וכן לימודי יסוד כמותיים לסטודנטים שבכוונתם להמשיך לתואר שני בכלכלה, במינהל עסקים או בסטטיסטיקה.
- ◆ תכנית הלימודים המשותפת לכלכלה דו-חוגי ומשפטים
- תכנית זו הינה ייחודית ומשלבת בתוכה לימודי כלכלה ומשפטים. הלומדים חייבים לעמוד בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג לכלכלה. תלמיד שסיים את לימודיו בחוג לכלכלה ובפקולטה למשפטים יקבל תואר בוגר במשפטים ותואר בוגר בכלכלה בתכנית המשותפת בכלכלה ומשפטים.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

הלימודים משלבים קורסים מתקדמים בתיאוריה כלכלית, כלי ניתוח כמותיים חדשניים ומקצועות יישומיים בתחומים רלוונטיים. התכנית נועדה להכשיר כלכלנים למחקר ולתפקוד בתחומים שונים של הפעילות המשקית (ראו פרטים בפרק: "תוכנית הלימודים לתארים מתקדמים" באתר החוג).

המרכז לחקר משאבי טבע וסביבה

המרכז לחקר משאבי טבע וסביבה חוקר היבטים כלכליים של איכות משאבי הטבע (אוויר, מים, נזף וכד'), ניצול יעיל של משאבי טבע מתכלים (אנרגיה ומחצבים) ואת הקשרים בין שני תחומים אלה. המרכז תומך בלימודים מתקדמים של סטודנטים המעוניינים בנושאי.

תכנית הלימודים במסלול דו-חוגי

דרישות קדם	1) לימודי חובה בסיסיים:	
	מבוא לכלכלה א'	ש"ת
	מבוא לכלכלה ב'	ש"ת
	יסודות החשבונאות	ש"ת
מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'	מיקרו כלכלה א'	ש"ת
מיקרו כלכלה ב'	מיקרו כלכלה ב'	ש"ת
מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'	מאקרו כלכלה א'	ש"ת
מאקרו א'	מאקרו כלכלה ב'	ש"ת
מבוא לכלכלה ב'	יסודות המימון	ש'
מיקרו ב', מאקרו ב'	כלכלת ישראל	ש'
מיקרו ב', מאקרו ב'	סמינריון	ס'

(2 לימודי יסוד כמותיים:

חשבון אינפיניטיסמלי א'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ'
חשבון אינפיניטיסמלי ב'	ש"ת	5 שש"ס	4 נ' – חשבון אינפי א'
מבוא לסטטיסטיקה והסתברות	ש"ת	5 שש"ס	4 נ'

(3* קורסי בחירה ממקצועות החוג:

קורסי בחירה מקבוצה א'	ש'	3 שש"ס	3 נ'
סה"כ כללי			58 נ'
"דרך הרוח"			<u>2 נ'</u>
			60 נ'

סטודנטים הלומדים דר־חוגי כלכלה ואחד החוגים ממדעי הרוח חייבים להשלים 2 נ' מכל פקולטה פרט למדעי הרוח.
*בקורסי הבחירה יש לשים לב לקדם בשנתון.

"דרך הרוח"

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו חוגי – אשר חוגם השני אינו ממדעי הרוח, ובמסלול חד־חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי "דרך הרוח" ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי "דרך הרוח" בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובתו: <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

תלמידי המסלול הדו־חוגי (למעט אלו שאחד מהחוגים שלהם שייך לפקולטה למדעי הרוח) יוכלו ללמוד את לימודי "דרך הרוח" על פי אחת מהחלופות הבאות:

- א. ללמוד 2 קורסים של 2 נ"ז כל אחד ולסיים את לימודיהם עם צבירה של 60 נ"ז בכל אחד מהחוגים.
- ב. ללמוד קורס אחד בהיקף של 4 נ"ז ולסיים אל לימודיהם כאשר באחד החוגים צברו 58 נ"ז ובשני 62 נ"ז.

כל חלופה אחרת שתביא לצבירת סה"כ 120 נקודות לתואר בוגר כאשר 4 נ"ז לפחות הינם במדעי הרוח תיבדק ותאושר בהתאם לצורך.

הערות:

- 1) תלמידים בתוכנית המתואמת עם החוג למתמטיקה פטורים מלימוד המקצועות אינפי' א' ואינפי' ב'.
- א. לזכות תלמידים אלה עומדות 61 נקודות בחירה ייעודיות (בשני החוגים). במסגרת נקודות אלה, על כל תלמיד לבחור לפחות 4 נ"ז מתוך הקורסים המוצעים

בפקולטה למדעים ו-4 נקודות זכות מתוך הקורסים המוצעים בפקולטה למדעי החברה.

קורסי הבחירה טעונים אישור של יועץ התואר הראשון בשני החוגים.

ב. על התלמידים בתוכנית המתואמת לייחס מקצועות בחירה לכל אחד החוגים כך שסך הנקודות בכל חוג יהיה 60 לפחות.

(2) תלמידים שחוגם השני הוא סטטיסטיקה יקחו במקום חשבון אינפיניטיסימלי א' + ב' ומבוא לסטטיסטיקה והסתברות את הקורסים הבאים: מבוא למודלים לינארים בסטטיסטיקה, מבוא לאקונומטריקה ושני קורסי בחירה נוספים מקבוצה א'. (6 נ').

(3) תלמידים שחוגם השני הוא מדעי המחשב ילמדו את הקורסים אינפי א' + ב' בחוג למדעי המחשב.

(4) תלמידים שחוגם השני הוא מערכות מידע ילמדו את הקורס מבוא לסטטיסטיקה והסתברות בחוג למערכות מידע ובנוסף ילמדו בחוג לכלכלה קורס בחירה מקבוצה ב' (3 נ').

תכנית הלימודים בתכנית המשותפת לכלכלה ומשפטים

1) לימודי חובה בסיסיים:		דרישות קדם
מבוא לכלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס 4 נ'
מבוא לכלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס 4 נ' – מבוא לכלכלה א'
יסודות החשבונאות למשפטים	ש"ת	4 שש"ס 3 נ'
מיקרו כלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס 5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'
מיקרו כלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס 5 נ' – מיקרו א'
מאקרו כלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס 5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'
מאקרו כלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס 5 נ' – מאקרו א'
יסודות המימון	ש'	4 שש"ס 3 נ' – מבוא לכלכלה ב'
כלכלת ישראל	ש'	3 שש"ס 3 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'
סמינריון	ס'	6 שש"ס 6 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'
2) לימודי יסוד כמותיים:		
חשבון אינפיניטיסימלי א'	ש"ת	5 שש"ס 4 נ'
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	ש"ת	5 שש"ס 4 נ' – אינפי א'
3) קורסי בחירה ממקצועות החוג:		
קורסי בחירה מקבוצה א'		3 שש"ס 3 נ'
סה"כ כללי		54 נ'

תכנית הלימודים במסלול חד-חוגי – מינהל עסקים

דרישות קדם		1 לימודי חובה בסיסיים:	
	מבוא לכלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס 4 נ'
	מבוא לכלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס 4 נ' –
	יסודות החשבונאות	ש"ת	4 שש"ס 3 נ'
	מבוא לחשבונאות ניהולית	ש"ת	4 שש"ס 3 נ'
	מיקרו כלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס 5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'
	מיקרו כלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס 5 נ' – מיקרו א'
	מאקרו כלכלה א'	ש"ת	5 שש"ס 5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'
	מאקרו כלכלה ב'	ש"ת	5 שש"ס 5 נ' – מאקרו א'
	מבוא לאקונומטריקה	ש"ת	4 שש"ס 3 נ' – מבוא למודלים ליניארים
	כלכלת ישראל	ש'	3 שש"ס 3 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'
	סמינריון	ס' 6	שש"ס 6 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'

דרישות קדם		2 לימודי יסוד כמותיים:	
	חשבון אינפיניטסימלי א'	ש"ת	5 שש"ס 4 נ'
	חשבון אינפיניטסימלי ב'	ש"ת	5 שש"ס 4 נ' – אינפי א'
	מבוא לסטטיסטיקה	ש"ת	5 שש"ס 3 נ' – מבוא להסתברות
	מבוא להסתברות	ש"ת	5 שש"ס 3 נ'
	מבוא למודלים לינארים	ש"ת	5 שש"ס 3 נ' – מבוא לסטטיסטיקה, מבוא לכלכלה ב'

3 לימודי חובה במגמת ההתמחות:			
	מבוא לניהול	ש'	3 שש"ס 3 נ'
	מבוא לשיווק	ש'	3 שש"ס 3 נ' – מבוא לכלכלה ב', משפט עסקי
	מבוא לעסקי	ש'	3 שש"ס 3 נ' – מבוא לכלכלה ב'
	יסודות המימון	ש'	4 שש"ס 3 נ' – מבוא לכלכלה ב'
	מבוא לחקר ביצועים	ש"ת	5 שש"ס 3 נ'
	שוק ההון וניתוח ני"ע	ש'	3 שש"ס 3 נ' – מיקרו ב', יסודות המימון

4 קורסי בחירה ממקצועות החוג:			
	4 מקצועות בחירה מקבוצה א'	ש'	12 שש"ס 12 נ'
	5 מקצועות בחירה מקבוצה ב'	ש'	15 שש"ס 15 נ'

5 קורסי בחירה מחוגים אחרים: 12 נ' מתוכם חובה 4 נ' מדרך הרוח

* מטרת קורסי הבחירה מחוגים אחרים הינה השכלה כללית בתחומים שונים. אי לכך ניתן ללמוד מקסימום 6 נ' מאותו חוג ואין לקחת קורסים מתחומי הכלכלה. כמו כן ניתן ללמוד קורס אחד בלבד בעל הכרה אקדמית מהיחידה לחינוך גופני.
לחילופין תינתן הכרה בהשתתפות פעילה באחת מנבחרות האוניברסיטה בהיקף של עד 4 נ'.
* פרטים על "דרך הרוח" בעמוד 546.

תכנית הלימודים במסלול חד-חוגי – חשבונאות

זרישות קדם		(1) לימודי חובה בסיסיים:	
5 שש"ס	4 נ' – מבוא לכלכלה א'	ש"ת	מבוא לכלכלה א'
5 שש"ס	4 נ' – מבוא לכלכלה ב'	ש"ת	מבוא לכלכלה ב'
5 שש"ס	5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'	ש"ת	מיקרו כלכלה א'
5 שש"ס	5 נ' – מיקרו א'	ש"ת	מיקרו כלכלה ב'
זרישות קדם		(2) לימודי יסוד כמותיים:	
5 שש"ס	5 נ' – מבוא לכלכלה ב', אינפי ב'	ש"ת	מאקרו כלכלה א'
5 שש"ס	5 נ' – מאקרו א'	ש"ת	מאקרו כלכלה ב'
4 שש"ס	3 נ' – מבוא למודלים לינאריים	ש"ת	מבוא לאקונומטריקה ש"ת
3 שש"ס	3 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'	ש'	כלכלת ישראל
6 שש"ס	6 נ' – מיקרו ב', מאקרו ב'	ס'	סמינריון
זרישות קדם		(3) לימודי יסוד כמותיים:	
5 שש"ס	4 נ' – מבוא להסתברות	ש"ת	חשבון אינפיניטסימלי א'
5 שש"ס	4 נ' – אינפי א'	ש"ת	חשבון אינפיניטסימלי ב'
5 שש"ס	3 נ' – מבוא להסתברות	ש"ת	מבוא להסתברות
5 שש"ס	3 נ' – מבוא להסתברות	ש"ת	מבוא לסטטיסטיקה
3 שש"ס	3 נ' – מערכות מידע ניהוליות	ש"ת	מערכות מידע ניהוליות
5 שש"ס	3 נ' – מבוא לסטטיסטיקה, מבוא לכלכלה ב'	ש"ת	מבוא למודלים לינאריים

(3) לימודי חובה במגמת ההתמחות:

הערות:

* ציון המעבר בקורסי חשבונאות בכל השנים הוא 60 למעט פיננסית א' וב'.

3 שש"ס	3 נ' – יסודות המשפט	ש'	יסודות המשפט
3 שש"ס	3 נ' – יסודות המשפט	ש'	דיני מסחר א'
2 שש"ס	2 נ' – יסודות המשפט,	ש'	מבוא לדיני מיסים

פיננסית א'

				מבוא לחשבונאות פיננסית א' (שנתי ש"ת 5 שש"ס 2 נ' 2)
				מבוא לחשבונאות פיננסית ב' ש"ת 5 שש"ס 2 נ' 2
דיני מסחר ב'	—	ש'	4 שש"ס 3 נ' 3	דיני מסחר א'
שיטת השווי המאזני	—	ש"ת	4 שש"ס 3 נ' 3	חשבונאות פיננסית ב'
דוחות מאוחדים הרחבה	—	ש"ת	4 שש"ס 3 נ' 3	שיטת השווי המאזני
יסודות בקורת חשבונות א' (שנתי ש"ת 5 שש"ס 2 נ' 2)	—	ש"ת	5 שש"ס 2 נ' 2	שיטת השווי המאזני
יסודות בקורת חשבונות ב'	—	ש"ת	5 שש"ס 2 נ' 2	בקורת חשבונאות א'
חשבונאות ניהולית לחשבונאים	—	ש"ת	5 שש"ס 3 נ' 3	שיטת השווי המאזני
דיני מיסים א'	—	ש"ת	2 שש"ס 2 נ' 2	מבוא לדיני מיסים
דיני מיסים ב'	—	ש"ת	2 שש"ס 2 נ' 2	דיני מיסים א'
סוגיות במיסים א'	—	ש'	3 שש"ס 2 נ' 2	יסודות המשפט, מבוא לדיני מיסים
סוגיות במיסים ב'	—	ש'	3 שש"ס 1 נ' 1	סוגיות במיסים א'
סוגיות במדידה א'	—	ש'	2 שש"ס 3 נ' 3	פיננסית ב'
סוגיות במדידה ב'	—	ש'	2 שש"ס 3 נ' 3	סוגיות במדידה א'
סוגיות מיוחדות בחשבונאות	—	ש"ת	5 שש"ס 3 נ' 3	מאוחדים הרחבה
חשבונאות ניהולית מתקדמת	—	ש"ת	5 שש"ס 4 נ' 4	מבוא לחשבונאות ניהולית לחשבונאים
מיסוי בינלאומי		ש'	3 שש"ס 0 נ' 0	
מיסוי ניירות ערך		ש'	3 שש"ס 0 נ' 0	
(4) מקצועות רקע בניהול:				
יסודות המימון	—	ש'	4 שש"ס 3 נ' 3	מבוא לכלכלה ב'
ניהול פיננסי	—	ש'	3 שש"ס 3 נ' 3	מיקרו ב', יסודות המימון
(5) קורסי בחירה:				
מקצועות בחירה מקבוצה א'		ש'	3 שש"ס 3 נ' 3	
מקצועות בחירה מקבוצה ב'		ש'	3 שש"ס 3 נ' 3	

נ' 120

סה"כ כללי:

לימודי חשבונאות – שנה ד' (שנת השלמה)*

לקבלת פטור מבחינות מועצת רואי חשבון**

בקורת חשבונות מתקדמת	ש'	4 שש"ס	2 נ'
----------------------	----	--------	------

נ' 3	5 שש"ס	ש'	תאגידים ובעיות מיסוי
נ' 4	9 שש"ס	ש"ת	דוחות מאוחדים ובעיות בחשבונאות
נ' 2	3 שש"ס	ש"ת	סוגיות בחשבונאות ודווח ענפי
נ' 2	2 שש"ס	ש"ת	ישומי ע.נ.א. חשבונאיים
נ' 2	4 שש"ס	ש'	בעיות מיוחדות בבקורת חשבונות
נ' 2	3 שש"ס	ש'	ביקורת מערכות מידע ממוחשבות
נ' 3	5 שש"ס	ש'	דיני מיסים וחוקים נלווים
נ' 2	2 שש"ס	ש'	חוקים אחרים
נ' 4	9 שש"ס	ש"ת	הצגת דוחות כספיים
נ' 2	3 שש"ס	ש"ת	תיאוריה פיננסית
נ' 2	5 שש"ס	ש'	דוחות כספיים המתפרסמים לציבור
נ' 5	4 שש"ס	ש'	ביקורת ענפית א+ב

נ' 35

סה"כ

* לימודי מקצועות חשבונאות – שנה ד' (שנת השלמה) מותנים בעמידה בכל החובות הנדרשים לקבלת תואר בכלכלה וחשבונאות.

ציון עובר בכל מקצוע של שנה ד' הוא 60.

** פטור מבחינות מועצת רואי החשבון

קבלת פטור מבחינות הביניים חלק א' וב' המקנה זכות להתחלת התמחות מותנית בסיום מוצלח של תכנית הלימודים התלת-שנתית וקבלת תואר בוגר בכלכלה. לבוגרים שיסיימו בהצלחה חשבונאות שנה ד' (שנת השלמה) תעניק המועצה פטור מבחינות סופיות א' וסופית ב' למעט שתי בחינות, עליהן נבחנים במסגרת מועצת רואי החשבון. בכפוף לתקנון מועצת רואי חשבון.

מקצועות בחירה בחוג לכלכלה

מקצועות הבחירה מחולקים כדלקמן:

	קבוצה א'	קבוצה ב'
א' מקצועות ליבה בכלכלה	3 נ'	3 נ'
	3 שש"ס	2 שש"ס

על התלמיד לבחור בהיקף ובהתאם לדרישות המסלול ומגמת ההתמחות המפורטים בתכנית הלימודים של כל מגמה.

כל מקצוע בחירה מזכה את התלמיד ב-3 נקודות זכות. מקצועות הבחירה מקבוצה א' ינתנו בהיקף של 3 שש"ס קבוצה ב' בהיקף של 2 או 3 שש"ס. רשימת מקצועות הבחירה איננה סופית וסגורה. מקצועות נוספים עשויים להתווסף לתכנית, ומקצועות המופיעים ברשימה יושמטו מסיבות שונות. ניתן להמיר קורס בחירה אחד מקבוצה ב' בקורס בחירה מקבוצה א'. תלמיד שנכשל במקצוע בחירה, לא יחויב לחזור על המקצוע ויוכל לבחור מקצוע אחר מהרשימה המתאימה.

לימודי בחירה לתואר ראשון בחוג לכלכלה

זרישות קדם	ניקוד	קבוצה א' מקצועות ליבה בכלכלה
	3 נק'	שיטות מתמטיות בכלכלה
	3 נק'	תורת המשחקים
	3 נק'	אקונומטריקה יישומית
	3 נק'	שיווי משקל כללי
	3 נק'	מסחר בינלאומי ריאלי
	3 נק'	כלכלה ומשפט
	3 נק'	ארגון תעשייתי
	3 נק'	שווקים משחקים והתנהגות ארגונית
	3 נק'	כלכלת אי-ודאות
	3 נק'	בנקאות ומוסדות פיננסיים
	3 נק'	נושאים בקבלת החלטות
	3 נק'	מדיניות מאקרו כלכלית
	3 נק'	כלכלת סביבה
	3 נק'	מודלים סטוכסטים במימון
		קבוצה ב' מקצועות במנהע"ס:
	3 נק'	כלכלת איכות
	3 נק'	שווקי מעוף ואופציות
	3 נק'	הכרת דוחות כספיים
	3 נק'	ניהול הלכה למעשה
	3 נק'	מבוא לביטוח
	3 נק'	פרסום, קידום מכירות
	3 נק'	הגבלים עסקיים
		יסודות המימון

מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	כלכלה אזורית
מיקרו ב' + מאקרו ב' +	3 נק'	מבוא יזמות עסקית
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	השקעות – היבטים משפטיים
מיקרו ב' + מאקרו ב'	3 נק'	קניין רוחני

יש לשים לב לרשימת הקורסים הסופית שתפורסם באינטרנט.

תכניות לימודים ותנאי מעבר

תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בחוג, וכן שינויים המתפרסמים בהודעות ובחוזרים על לוח המודעות של החוג במהלך השנה.

החוג אינו מאפשר לימוד של קורסים הניתנים באותו יום ובאותה שעה, אם על ידי החוג ואם ביחידה אחרת.

סטודנט שירשם לקורסים הניתנים בשעות חופפות צפוי לביטול ההרשמה לאחד מהקורסים, על-פי בחירת החוג.

שינוי מסלולים/מגמות

תלמיד יוכל לשנות מסלול/מגמה בהתאם לתנאים להלן:

- ◆ מעבר ממגמה למגמה יעשה רק על-ידי פניה בכתב לוועדת ב"א של החוג ובאישורה.
- ◆ ניתן לעבור ממגמה למגמה רק בתום שנת לימודים ראשונה.
- ◆ תלמידים העוברים ממגמת התמחות אחת לשנייה יחוייבו ללמוד לפי תכנית הלימודים התקפה של המגמה הקולטת בעת המעבר (ולא בתחילת לימודיהם באוניברסיטה).
- ◆ תלמיד העובר ממגמת התמחות אחת לשניה חייב לסיים את לימודי התואר הראשון תוך 5 שנים ממועד תחילת לימודיו באוניברסיטה.
- * בעת בקשת מעבר בין מסלולים, על המבקש להציג את כל הישגיו האקדמיים במקצועות אותם למד בשנת לימודיו הראשונה והישגים אלה ילקחו בחשבון בהתאם לכללים הבאים. במיוחד, יש לשים לב שמעבר בין מסלולים לא יאושר על סמך ציוני חתך קבלה בלבד.

◆ מעבר בין מגמות במסלול החד-חוגי

1) מעבר למגמת חשבונאות: ניתן יהיה לעבור למגמת חשבונאות בתום שנה א' וזאת בתנאי שהתלמיד **למד שנה אקדמית מלאה** (ראה פירוט להלן) וציונו הממוצע בתום שנה זו יהיה 91 לפחות. הממוצע המשוקלל (עפ"י הניקוד) יחושב עפ"י המקצועות להלן ובכל מקרה על מכסה שלא תפחת מ-25 נקודות זכות. תיתן עד עדיפות למועמדים בעלי ההישגים הגבוהים.

מבוא לכלכלה א'	4 נ'
מבוא לכלכלה ב'	4 נ'
חשבון אינפיניטיסימלי א'	4 נ'

חשבון אינפיניטיסימלי ב'	4 נ'
מבוא לסטטיסטיקה	3 נ'
מבוא להסתברות	3 נ'
יסודות החשבונאות	3 נ'

מספר המתקבלים בפועל למגמת החשבונאות, ייקבע על-פי מספר המקומות הפנויים בכל שנה אקדמית.

2) מעבר ממסלול דו-חוגי למסלול חד-חוגי

במעבר למגמת חשבונאות ממסלול דו-חוגי תתבסס ההחלטה על המקצועות הנ"ל למעט החלפת מבוא להסתברות ומבוא לסטטיסטיקה במבוא לסטטיסטיקה והסתברות.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

- תלמיד המבקש להתקבל לחוג לכלכלה באוניברסיטת חיפה על סמך לימודים קודמים במוסד להשכלה גבוהה (כולל חוג אחר באוניברסיטת חיפה), חייב לעמוד בתנאי הקבלה של החוג לכלכלה.
- תלמיד המקיים תנאי א' להלן, יגיש עם הרשמתו אישור לימודים רשמי מהמוסד בו למד. באישור יפורטו הקורסים אותם למד והציונים בהם.
- לימודים ממוסדות להשכלה גבוהה שהוכרו על-ידי החוג לצורך המשך לימודים באוניברסיטת חיפה ידווחו ללא ציון ולא יכללו בחישוב הציון הסופי המשוקלל.
- בכל מקרה ועדת הקבלה של החוג לא תכיר בקורסים שבהם לא השיג התלמיד ציון "עובר" לפחות במוסד שבו למד.
- תלמיד יהיה זכאי לקבלת תואר מאוניברסיטת חיפה רק אם צבר בה שני שליש מלימודיו באוניברסיטה, כלומר לפחות 40 נקודות זכות במסלול דו-חוגי, ו-80 נקודות במסלול חד-חוגי.

קבלה על סמך הישגים בלימודים אקדמיים בחוגים אחרים:

קבלתו של תלמיד תישקל על סמך לימודים אקדמיים קודמים רק אם למד באחד החוגים בפקולטה למדעי החברה וציונו הממוצע בתום שנה א' הינו 91 לפחות. המעבר יהיה למסלולים כלכלה דו-חוגי, כלכלה – מינהל עסקים.

הממוצע יחושב על סמך כל המקצועות הרלוונטים ללימודים בחוג לכלכלה, שיקללו בכל מקרה את המקצועות הבאים: אינפי א', אינפי ב', מבוא להסתברות, מבוא לסטטיסטיקה ואלגברה לינארית. תינתן עדיפות למועמדים בעלי ההישגים הגבוהים.

דרישות קדם

מילוי דרישת הקדם היא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מפורטות בשנתון והן מחייבות. החוג בודק את מילוי הדרישות במהלך שנת הלימודים ולא בתחילתה.

תלמיד שנרשם לקורס למרות שאינו רשאי ללמוד בו בגלל אי עמידה בדרישות הקדם או בתנאי המעבר משנה לשנה, יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון. ציון זה לא יוכר.

הארכת זמן

לא תינתן הארכת זמן על פי סעיף 7.1 של תקנות לימודים לתואר ראשון במקצועות הבאים:

מבוא לסטטיסטיקה

מבוא להסתברות

מבוא לסטטיסטיקה והסתברות

אינפיניטיסימלי א'

אינפיניטיסימלי ב'

במקצועות החובה הנותרים של השנה הראשונה הארכת זמן על פי אותו סעיף תהיה בת חצי שעה בלבד.

ציוני המעבר

ציון המעבר בקורסי חשבונאות בכל השנים הינו 60.

ציון המעבר בכל המקצועות האחרים הינו 51, בהתאם לתקנון האוניברסיטה, פרט למקצועות הבאים:

ציון מעבר

70	1. מבוא לכלכלה א'
70	2. מבוא לכלכלה ב'
70 { קורס שנתי	3. מבוא לחשבונאות פיננסית א' – 30%
70	4. מבוא לחשבונאות פיננסית ב' – 70%
60	5. סמינריון ב"א בכלכלה

שיפור ציון

לא ניתן לשפר ציון בקורס המהווה דרישת קדם לקורס אחר שכבר נלמד גם הוא.

פרסום ציונים

- ◆ הציונים יפורסמו בעילום שם בלוח המודעות האלקטרוני של החוג לכלכלה.
- ◆ בלוח זה מתפרסמת הן רשימת מועדי הבחינות והן רשימת מועדי פרסום הציונים.
- ◆ מחובת התלמיד לבדוק את ציוניו סמוך למועד פרסומם.
- ◆ אין קבלת ציונים בטלפון.

ערעורים על ציוני הבחינות

- ◆ תלמיד רשאי לערער על ציונו עד המועד שיפורסם ע"י מזכירות החוג. כל הערעורים הם בכתב על הטופס המיועד לכך.
- ◆ תלמיד זכאי לערער על תוצאות הבחינה, ובלבד שציונו 41 לפחות. (פרט למבוא לכלכלה א' וב' שם הציון המזכה לצורך הגשת ערעור הוא 51 לפחות).
- ◆ תלמיד המערער על הציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה תבדק מחדש והציון הסופי

עלול להיות נמוך מהמקורי.

- ◆ תוצאות הערעורים יפורסמו בלוח ההודעות באתר החוג.
- ◆ תוצאות אלה הן סופיות ומחייבות.

הפסקות לימודים

- ◆ שני כשלונות במקצוע חובה אחד גוררים הפסקת לימודים בחוג.
- ◆ תלמיד שלימודיו הופסקו בשל כישלון בקורס חובה רשאי להירשם מחדש לחוג בתום תקופת צינון של שלוש שנים, ועליו לעמוד מחדש בתנאי הקבלה של החוג. אחרי שלוש שנים הסטודנט נחשב לסטודנט חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו לו.
- ◆ תלמיד שהפסיק לימודיו באוניברסיטה מסיבות אישיות לתקופה העולה על שנתיים והרוצה לחזור ללימודים יפנה לוועדת ב"א של החוג. ועדת ב"א של החוג תחליט באם לאפשר את המשך לימודיו. במקרה של חזרתו ללימודים יכולה הוועדה לחייבו ללמוד קורסים נוספים או לחזור על קורסים שכבר נלמדו גם אם כתוצאה מכך יידרש הסטודנט לצבור מעל 120 נקודות.
- * הארכת לימודים מעבר לשנה השלישית תעשה באישור ראש החוג בלבד. בכל מקרה, לימודים יופסקו אוטומטית בתום חמש שנות לימוד בחוג. רק שנה לאחר שהופסקו לימודיו של תלמיד יוכל התלמיד לפנות לדיקן הפקולטה בבקשה לחדש את לימודיו. דיקן הפקולטה יחליט אם התלמיד ראוי להמשיך את לימודיו ורק לאחר ההחלטה יוכל להירשם מחדש ללימודים.

סמינריון ב"א בכלכלה

- א. במהלך לימודי דרג 3 (ולאחר מילוי דרישות הקדם הרלוונטיות) חייבים התלמידים להשתתף בסמינריון ב"א ולהגיש עבודה סמינריונית במסגרת זו.
- ב. תלמיד יוכל להירשם לקבוצה סמינריונית רק לאחר שסיים בהצלחה את המקצועות: מיקרו כלכלה ב' ומאקרו כלכלה ב'.
- ג. העבודה תוגש על-פי ההנחיות לכתובת עבודה סמינריונית שיחולקו לתלמידים בסמסטר א'. ניתן להגיש עבודה סמינריונית משותפת באישור המרצה בלבד.
- ד. הנוסח הסופי המודפס של העבודה חייב להיות מוגש למזכירות החוג עד 13 לאוגוסט של שנה"ל השוטפת, אלא אם כן קבע המרצה מועד מוקדם יותר.
- אי עמידה בתנאי זה תגרור מתן ציון ל"ה ותחייב את התלמיד ברישום מחדש לסמינריון ובתשלום שכ"ל.
- ה. לצורך שקלול ציון הב"א ייחשב הציון הסופי של העבודה במשקל 6 נ'.
- ו. ציון מעבר בסמינריון הוא 60.

זכאות לתואר

- ◆ תנאי זכאות:
  - תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוג/ים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבותיו לאוניברסיטה.

סיום לימודים וקבלת זכאות לתואר

- א. תלמיד אשר סיים את כל חובותיו לתואר (בשני חוגי הלימוד במסלול הדו-חוגי או בחוג אחד במסלול החד-חוגי) זכאי לקבל אישור זכאות לתואר.
- ב. על התלמיד לפנות למזכירות חוג לימודיו, דרך אתר החוג, לא יאוחר מתאריך 1 בנובמבר בשנה בה למד.
- התלמיד יבדוק ויאשר את ציוניו הסופיים, ציון הגמר שלו, תאריך הגשת עבודה, תאריך זכאות לתואר ופרטיו האישיים. כמו כן יקבע את סדר הרישום של חוגי הלימוד שלו בתעודת הגמר.
- ג. האוניברסיטה תיזום סגירת זכאות לתואר לסטודנט שסיים את כל חובותיו לתואר ולא פנה להסדרת אישור הזכאות (או לא הודיע על רצונו לעכב את סגירת התיק).
תלמיד זה תינתן אפשרות ערעור תוך 30 יום מקבלת ההודעה בדואר. תלמיד שיממש את אפשרות הערעור יהיה חייב להשלים את כל חובותיו לתואר בתוך שנה מיום הערעור. לאחר מכן יסגר אישור הזכאות באופן חד-צדדי.
- ד. קבלת זכאות לתואר מותנית בסידורים הבאים:
  1. בדיקת מילוי החובות הכלליות (אנגלית, חינוך גופני ועברית).
  2. אישור מן המחלקה לשירותי תלמיד ושכ"ל על כך שהתלמיד הסדיר את כל תשלומיו לאוניברסיטה.
  3. אישור מן הספרייה על כך שהתלמיד אינו חייב ספרים או תשלומים לספרייה.
- ה. אישור הזכאות ואישור ציונים סופי ישלחו על-ידי מדור בוגרים, עד שבועיים לאחר קבלת האישור ממרכזות החוגים ולאחר מילוי התנאים לעיל.
- ו. באישור הזכאות מפורטים: החוגים שאותו סיים התלמיד, ציון הגמר ומועד הזכאות לתואר.
- ז. מועד הזכאות לתואר יהיה התאריך שבו השלים התלמיד את חובתו האחרונה (בחנינה, הגשת עבודה וכו') ובתנאי שאינו מתכוון לתקן, לשפר או לחזור על קורס כלשהו.
לאחר חתימת התלמיד על סגירת התואר לא ניתן יהיה לעדכן או לשנות את אישור הזכאות.
- ח. סטודנט שלא יגיש בקשה לסיום לימודים עד 1 במרץ בשנה בה מתקיים הטקס לא יוכל להשתתף בטקס בשנה זו, ולא יוכל לקבל אישור זכאות עד 1 ביוני של אותה שנה.

שקולו וציונים לב"א

- ◆ ציון הגמר נקבע כממוצע משוקלל של כל מקצועות הלימוד שנלמדו באוניברסיטת חיפה. משקל המקצוע כמספר נקודות הזכות בתכנית המחייבת את התלמיד.
- ◆ תלמיד שילמד מעבר לדרישות התואר (59–62 נ' דו-חוגי, 120 נ' חד-חוגי), יבחרו הקורסים לשקלול הציון הסופי על-פי הציון הגבוה ביותר.
- ◆ בשום מקרה לא יאושרו תיקוני ציונים לאחר שהחוג העביר למדור בוגרים במינהל התלמידים אישור על סיום הלימודים עם ציון משוקלל.

תכנית לימודים מומלצת – מסלול זו-חוגי (קורסי חובה)

חשבון אינפי א'	חשבון אינפי א'	מבוא לכלכלה א'
חשבון אינפי ב'	חשבון אינפי ב'	מבוא לכלכלה ב'
מאקרו כלכלה א'	מאקרו כלכלה א'	מיקרו כלכלה א'
מאקרו כלכלה ב'	מאקרו כלכלה ב'	מיקרו כלכלה ב'
	כלכלת ישראל	סמינריון
		סמינריון

◆ בנוסף יש לקחת בשנה ג' קורסי בחירה מהחוג לפי המכסה הנקובה בתכנית ההלימודים המפורשת בשנתון.

◆ לא ניתן ללמוד קורסים בחפיפה. מי שיעבור על תקנה זו יבוטל אחד מהקורסים באופן חד-צדדי.

תכנית לימודים מומלצת – מסלול משולב כלכלה ומשפטים

מבוא לכלכלה א'			
מבוא לכלכלה ב'			
חשבון אינפי א'			
חשבון אינפי ב'	יסודות החשבונאות למשפטים		
מיקרו כלכלה א'	מאקרו כלכלה א'		
מיקרו כלכלה ב'	מאקרו כלכלה ב'	יסודות המימון	
סמינריון	כלכלת ישראל		
סמינריון			

◆ בנוסף יש לקחת בשנה ג' קורסי בחירה מהחוג לפי המכסה הנקובה בתכנית ההלימודים המפורשת בשנתון.

◆ לא ניתן ללמוד קורסים בחפיפה. מי שיעבור על תקנה זו יבוטל אחד מהקורסים באופן חד-צדדי.

תכנית ליימוזים מומלצת – מסלול חז' חוגי מינהל עסקים (קורסי חובה)

	שנה א'				שנה ב'				שנה ג'				
קורסי בחירה מחוגים אחרים	מבוא לניהול	יחסות החשבונאות	מבוא להסתברות	חשבון אינפי א'	מבוא לכלכלה א'	מבוא לכלכלה ב'	מבוא לכלכלה ב'	מבוא לכלכלה א'	מיקרו מיקרו	מבוא לכלכלה א'	מבוא לכלכלה ב'	מבוא לכלכלה ב'	מבוא לכלכלה א'
קורסי בחירה מחוגים אחרים		ניהולית מבוא לחשבונאות	מבוא לסטטיסטיקה	חשבון אינפי ב'	מבוא לכלכלה א'	מבוא לכלכלה ב'	מבוא לכלכלה ב'	מבוא לכלכלה א'	מיקרו מיקרו	מבוא לכלכלה א'	מבוא לכלכלה ב'	מבוא לכלכלה ב'	מבוא לכלכלה א'
קורסי בחירה מחוגים אחרים	משפט עסקי	יחסות המימון	מבוא לאקונומטריקה	מבוא לשיווק	מבוא למודלים ליניאריים	מבוא לחקר ביצועים	מבוא לחקר ביצועים	מבוא לחקר ביצועים	מיקרו מיקרו	מבוא לכלכלה א'	מבוא לכלכלה ב'	מבוא לכלכלה ב'	מבוא לכלכלה א'
קורסי בחירה מחוגים אחרים									מיקרו מיקרו	מבוא לכלכלה א'	מבוא לכלכלה ב'	מבוא לכלכלה ב'	מבוא לכלכלה א'
קורסי בחירה מחוגים אחרים									מיקרו מיקרו	מבוא לכלכלה א'	מבוא לכלכלה ב'	מבוא לכלכלה ב'	מבוא לכלכלה א'

- ◆ בנוסף יש לקחת בשנה ג' קורסי בחירה מהחוג לפי המכסה הנקובה בתכנית ההלימודים המפורשת בשנתון.
- ◆ לא ניתן ללמוד קורסים בחפיפה. מי שיעבור על תקנה זו יבטל אחד מהקורסים באופן חד-חדד.

תכנית לימודים מומלצת – מסלול חד-חוגי חשבונאות

		שנה א'			שנה ב'			שנה ג'	
מערכות מידע ניהוליות	מבוא לדיני מיסים	יסודות המשפט	מבוא לחשבונאות פיננסית א'	מבוא להסתברות	חשבון אינפי א'	מבוא לכלכלה א'	מיקרו כלכלה א'	סמינריון	סמינריון
	סוגיות במיסים א'	דיני מסחר א'	מבוא לחשבונאות פיננסית ב'	מבוא לסטטיסטיקה	חשבון אינפי ב'	מבוא לכלכלה ב'	מיקרו כלכלה ב'		
	סוגיות במיסים ב'	דיני מיסים א'	דיני מסחר ב'	מבוא למודלים לינואיים	מאקרו כלכלה א'	מאקרו כלכלה ב'	מיקרו כלכלה ב'		
	סוגיות במיסים א'	יסודות ביקורת חשבונאות א'	מאחדים הרבה	מבוא לאקונומטריקה	מאקרו כלכלה ב'	מאקרו כלכלה ב'	מיקרו כלכלה ב'		
	סוגיות במיסים ב'	יסודות ביקורת חשבונאות ב'	חשבונאות ניהוליות	חשבונאות ניהוליות מתקדמת	ניהול פיננסי	כלכלת ישראל	מיקרו כלכלה ב'		

- ◆ בנוסף יש לקחת בשנה ג' קורסי בחירה מהחוג לפי המסכה הנקובה בתכנית ההלימודים המפורשת בשנתו.
- ◆ לא ניתן ללמוד קורסים בחפיפה. מי שיעבור על תקנה זו יבוטל אחד מהקורסים באופן חד-צדדי.

חשבוניות שנה ד' (שנת השלמה)

		1					2					
ביקורת ענפית א'	תיאוריה פיננסית	יישומי ע.ג.א.	סוגיות בחשבוניות ודוח ענפי	סוגיות בחשבוניות ודוח ענפי	סוגיות בחשבוניות ודוח ענפי	דוחות מאוחדים ובעיות נבחרות בחשבוניות	ביקורת חשבוניות מתקדמת	ביקורת מיוחדות בביקורת	ביקורת מקורות מידע ממוחשבות	דיונים מיסים וחוקים נלווים	הצגת דוחות כספיים וניתוח דוחות	הצגת דוחות כספיים וניתוח דוחות
ביקורת ענפית ב'												

הלימודים לתואר שני ושלישי

יושב ראש הוועדה החוגית לתארים מתקדמים: פרופ' בני בנטל

כללי

תכנית המוסמך בכלכלה משלבת מקצועות בתאוריה כלכלית, כלי ניתוח כמותיים חדשניים, ומקצועות יישומיים בשטחים רלוונטיים שונים. המטרה היא להכשיר מוסמכים הן למחקר ברמה אקדמית והן ככלכלנים בכירים בתחומים שונים של הפעילות העסקית והציבורית במשק.

החוג לכלכלה מציע מדי שנה לתלמידים מצטיינים לתארים מתקדמים מספר מלגות ומשרות של עוזרי הוראה.

תנאי קבלה לתכנית המוסמך בכלכלה

ישקלו מועמדים שהם בוגרי תואר ראשון בכלכלה ממוסדות מוכרים להשכלה גבוהה, אשר ממוצע ציוניהם בתואר הראשון הוא 80 לפחות ובעלי ציונים נאותים במקצועות היסוד בכלכלה ותחומי יסוד אחרים.

מועמדים מתאימים בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, שהיקף לימודיהם בכלכלה אינו מאפשר המשך ישיר ללימודים לתואר שני בכלכלה, עשויים להידרש, לפי שיקול דעת הוועדה, להשלים מקצועות יסוד בכלכלה או במקצועות תומכים. השלמות אלה יעשו במסגרת תכנית המוסמך בכלכלה או מחוצה לה בהתאם להיקף ההשלמות הנדרש, ועל פי תקנות האוניברסיטה.

מועמדים שאינם בעלי תואר ראשון בכלכלה חייבים להשלים את מקצועות היסוד הבאים בטרם תישקל מועמדותם לתכנית המוסמך בכלכלה: מבוא לכלכלה, מבוא להסתברות, מבוא לסטטיסטיקה, מבוא למודלים לינאריים או מבוא לאמידה סטטיסטית, חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (אינפי) א' ו-ב', מיקרו כלכלה 1 ו-2, מאקרו כלכלה 1 ו-2, ומבוא לאקונומטריקה. ועדת הקבלה של התכנית יכולה לפטור את התלמיד ממקצועות מסויימים מרשימה זו, או להוסיף עליה, בהתאם לנסיבות.

מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מחו"ל, וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות הפועלות בישראל באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת GRE.

מועמד שסיים תואר ראשון במוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לזכאותו לתואר.

דרישות הלימוד לתואר מוסמך בכלכלה

התכנית בנויה משלד של מקצועות חובה ומקצועות התמחות שונים. תלמיד העומד בדרישות הקדם של התכנית יחוייב במקצועות חובה ובחירה בהיקף התלוי במסלול לימודיו, כמתואר להלן. ניתן לעבור ממסלול למסלול לאחר אישור ועדת המ"א החוגית, ועמידה בדרישות החובה במסלול המבוקש. בנוסף, חייב כל תלמיד להשלים את מקצוע

הבחירה מלימודי ה"א", "שיטות מתמטיות בכלכלה", בציון 75 ומעלה, אם לא למד מקצוע זה או דומה לו בלימודיו לתואר הראשון. מקצועות הבחירה ילקחו ממקצועות המ"א המוצעים ע"י החוג, או מתחומי לימוד אחרים, על-פי אישור שיש לקבל מיו"ר הוועדה החוגית לתואר שני.

מסלולי לימוד

קיימים שני מסלולים בלימודי תואר מוסמך בכלכלה:

1. **מסלול א'**: מסלול זה מחייב כתיבת עבודת גמר מחקרית, (תיזה), בהנחיית חבר סגל בכיר מהחוג ולימודים בהיקף של 29 ש"ס (מקצועות חובה בהיקף 23 ש"ס – ראה פירוט להלן, ומקצועות בחירה בהיקף של 6 ש"ס).

מקצועות החובה במסלול א':

- ◆ תיאוריה מיקרו כלכלית 1, (4 ש"ס)
- ◆ תיאוריה מיקרו כלכלית 2, (4 ש"ס)
- ◆ תיאוריה מאקרו כלכלית 1, (4 ש"ס)
- ◆ תיאוריה מאקרו כלכלית 2, (4 ש"ס)
- ◆ סמינר באקונומטריקה מתקדמת, (4 ש"ס)
- ◆ שיטות מתמטיות בכלכלה, (3 ש"ס)

2. **מסלול ב'**: מסלול זה מחייב כתיבת "פרויקט בכלכלה" בהיקף 4 ש"ס ולימודים נוספים בהיקף של 37 ש"ס (מקצועות חובה בהיקף 19 ש"ס, ראה פירוט בהמשך, ומקצועות בחירה וסמינריונים בהיקף של 18 ש"ס).

מקצועות החובה במסלול ב':

- ◆ תיאוריה מיקרו כלכלית 1, (4 ש"ס, משותף עם מסלול א')
- ◆ תיאוריה מאקרו כלכלית 1, (4 ש"ס, משותף עם מסלול א')
- ◆ שיטות מחקר אמפיריות, (4 ש"ס)
- ◆ שיטות מתמטיות בכלכלה, (3 ש"ס, משותף עם מסלול א')
- ◆ נושאים במימון (4 ש"ס)

פרוייקט בכלכלה

- ◆ היקפו של הפרוייקט ינוע בין היקפה של עבודה סמינריונית לבין היקפה של עבודת גמר מחקרית.
- ◆ ציון המעבר המינימאלי לפרוייקט הוא 76.
- ◆ המקצוע "פרוייקט בכלכלה" יהיה חסום בפני המתלמידים במסלול הכולל תזה. על מנת להמשיך ללימודי תואר שלישי יוכל התלמיד להרחיב את הפרוייקט להיקף של עבודת גמר מחקרית (תזה) כנהוג במסלול א'.

משך הלימודים

משך הלימודים לתואר שני במסלול א' לא יעלה על שלוש שנים.
משך הלימודים לתואר שני במסלול ב' הוא שנתיים.

מסלול הלימודים המשותף עם הטכניון – מסלול א' עם כתיבת עבודה מחקרית

סטודנטים מצטיינים יכולים לבקש להתקבל למסלול הלימודים לתואר M.Sc. בכלכלה המשותף עם הטכניון. מסלול זה מחקרי בלבד. מקצועות החובה זהים לאלה של המסלול המחקרי הרגיל, אך נדרש גם מקצוע בחירה אחד נוסף.

הלימודים לתואר דוקטור

לתכנית הדוקטורט יכולים להגיש מועמדות סטודנטים בעלי תואר שני עם תיזה בכלכלה או בשטחים קרובים, ממוסד השכלה גבוה מוכר, אשר ממוצע ציוניהם בתכנית התואר השני הוא לפחות 80 במקצועות הלימוד וציון 86 בתיזה. מוסמכי אוניברסיטאות מחו"ל, וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות הפועלות בישראל באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת GRE.

הפקולטה למדעי החברה

וביה"ס לתלמידי חו"ל

217

תכנית לימודי שלום וניהול סכסוכים

(בשפה האנגלית)

תכנית לימודים למ"א

ראש התכנית: פרופ' בנימין מילר

חברי סגל אקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' בנימין מילר, פרופ' גבריאל וימן, פרופ' סמי סמוחה.

מרצה בכיר: פרופ' אסעד גאנס, ד"ר דפנה קנטי.

מרצה: ד"ר קרן שרביט.

עמית הוראה: ד"ר סנדרה רובינשטיין.

מזכירות התכנית:

מזכירה: גב' בלה בוטניק

מיקום: ביה"ס למדעי המדינה' קומה 4 חדר 4004/3 בניין המדרגות

טלפון: 04-8249096

דוא"ל: bbotnik@univ.haifa.ac.il

הלימודים לתואר שני בשלום וניהול סכסוכים (מ"א)

מטרת הלימודים

תכנית לימודים ייחודית זו לתואר שני מכשירה תלמידים המעוניינים להרחיב ולהעמיק את הידע שלהם בלימודי שלום וניהול סכסוכים. התכנית מתנהלת בשפה האנגלית ומיועדת לסטודנטים מרחבי העולם ומהארץ. תכנית הלימודים הינה בין-תחומית ומשלבת את התחומים פסיכולוגיה, סוציולוגיה, אנתרופולוגיה, מדעי המדינה, היסטוריה, משפטים, פילוסופיה וחינוך.

לימודי התכנית מתמקדים בסכסוכים בין קבוצות אתניות ולאומיות תוך בחינה של הממד הבינלאומי של הסכסוך ולימוד מקרים של סכסוכים. כמו כן, יילמד הסכסוך בין היהודים והפלסטינים ויבדקו בעיות המיעוטים במזרח התיכון. הגישה תהייה מערכתית, השוואתית והיסטורית.

תנאי קבלה

התכנית מיועדת לבוגרי תואר ראשון בתחומים השונים במדעי החברה. מועמדים שלא למדו קורסים בתחום מדעי החברה במסגרת התואר הראשון יחוייב להשלים בהצלחה שני קורסי מבוא. קורס אחד מהתחומים: פסיכולוגיה, סוציולוגיה, אנתרופולוגיה, מדעי המדינה או יחסים בינלאומיים, וקורס אחד במתודולוגיה, שיטות מחקר או סטטיסטיקה.

רשאים להגיש את מועמדותם בוגרי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בעלי ציון ממוצע של 80 לפחות.

– עמידה בבחינת *TOEFL

– שתי המלצות מחברי סגל אקדמי

– כתיבת הצהרת כוונות באנגלית

– קורות חיים

התכנית שומרת לעצמה את הזכות לקיים ראיון קבלה.

TOEFL: Minimum 570 on the paper-based test, 230 on the computer-based * test, or 89 on the internet-based test

מסלולי הלימוד

מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית - תזה) בהיקף של 28 ש"ס, במסגרת שיעורי חובה ובחירה. סטודנטים חייבים להשלים שתי עבודות סמינריוניות, עבודה סמינריונית נוספת המבוססת על פרקטיקום ועבודת תזה.

משך הלימודים בתכנית הוא שנה (3 סמסטרים - א', ב', קיץ). בשנה שנייה יעבוד התלמיד על השלמת עבודת הגמר המחקרית (התזה).

מסלול ב' בהיקף של 36 ש"ס, במסגרת שיעורי חובה ובחירה. סטודנטים חייבים להשלים שלוש עבודות סמינריוניות ועבודה מסכמת – פרקטיקום. משך הלימודים הוא שנה (3 סמסטרים – א', ב', קיץ).

מבנה הלימודים

התכנית מורכבת מקורסי חובה, קורסי בחירה ופרקטיקום.

שיעורי חובה לשני המסלולים

Theories and issues in intergroup conflict

Dr. Keren Sharvit – 4 hours

Paths to Peace: Conflict Management, Conflict Resolution, Peacebuilding and Reconciliation-

Dr. Keren Sharvit – 4 hours

Research Methods for Peace and Conflict Management Studies

Dr. Daphna Canetti – 4 hours

Field Practicum

Dr. Keren Sharvit – 4 hours

שיעורי בחירה לשני המסלולים

Regional Conflicts: Between War and Peace (MA Seminar)

Prof. Benny Miller - 4 hours

Cleavages and Conflicts in Israel - A Field Seminar

Dr. As'ad Ghanem - 4 hours

Multi-Track Diplomacy: Transforming Violent Conflict

Prof. Edy Kaufman - 4 hours

Ethnic Relations in Comparative Perspective

Prof. Sammy Smooha – 4 hours

Negotiation Deadlocks: The Importance of Mediation

Dr. Carmela Lutmar – 4 hours

The Media in Peace and Conflict Management

Prof. Sondra Rubinstein – 4 hours

Peacekeeping Operations: A New Tool for Word Order

Dr. Chen Kercher – 4 hours

מדעי המחשב

חוג לימודים לתואר B.Sc. (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים לתואר M.Sc.

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' אלק וינשטיין

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' מרטין גולומביק, פרופ' אלק וינשטיין, פרופ' מנחם גד לנדאו, פרופ' אילן נוימן.

פרופסור חבר: פרופ' יוסי בן-אשר, פרופ' דן גורדון, פרופ' שולי וינטנר, פרופ' לרי מנביץ, פרופ' דניאל קרן.

מרצה בכיר: ד"ר חגית הל-אור, ד"ר אורן וימן, ד"ר אורי רבינוביץ, ד"ר רונן שאלתיאל.

מרצה: ד"ר ריטה אוסדצ'י, ד"ר אור דונקלמן, ד"ר רחל קולודני.

עמית הוראה: ד"ר עדנאן אגבאריה, ד"ר ענת אהרוני, מר שי בושינסקי, מר אלון גלוסקא, ד"ר טל כהן, ד"ר רוני סיון, מר נמרוד פלג, ד"ר דניאל קרת, מר יואב רובין, ד"ר איתן רון, גב' אסתי שטיין, ד"ר אורן שרון.

תלמידי מחקר

המועסקים בהוראה: מר חננאל חזן, מר גנאדי למברסקי.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' דפנה שטרן**

מזכירת החוג: **גב' קרן כהנוביץ**

מזכירת החוג: **גב' נטלי לנדר**

מזכירת החוג: **גב' הילה רוזנברג**

מיקום: חדר: 406, קומה 4, בניין ג'ייקובס

טלפון: 04-8240259, פקס: 04-8249331

דואר אלקטרוני: info@cs.haifa.ac.il

כתובתנו באינטרנט: <http://cs.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (B.Sc.)

מטרת הלימודים

מטרת תוכנית הלימוד המוצעת היא הכשרת הסטודנטים למגוון אפשרויות העומדות בפני הבוגרים:

- ◆ עבודה בתחום המחשבים (תוכנה, מערכות מידע, מערכות מחשבים, תקשורת וחמרה).
- ◆ לימודים מתקדמים במדעי המחשב או בנושאים המשלבים מחשבים עם תחום אחר.
- ◆ עבודה בנושאים בין-תחומיים המשלבים מחשבים עם תחומים אחרים.

מסלולי הלימוד

- א. **התוכנית החד-חוגית** מכילה לימודים במדעי המחשב בהיקף נרחב יותר. היא מיועדת לסטודנטים הרואים את עתידם בחזית המחקר והפיתוח של תחום המחשבים. בוגרי המסלול החד-חוגי יוכלו להשתלב בקבוצות מחקר ופיתוח בתעשייה או להמשיך את לימודיהם לתארים מתקדמים במדעי המחשב.
- ב. **התוכנית הדו-חוגית** מיועדת להקנות לסטודנט את יסודות מדעי המחשב בשילוב עם תחום אקדמי נוסף באוניברסיטת חיפה.
- ג. **התוכנית המשותפת משפטים ומדעי המחשב** מיועדת להכשיר למגוון אפשרויות אשר תעמודנה בפני הבוגרים והבוגרות של התכנית, כגון ייעוץ משפטי בתחום המחשבים, עבודה בנושאים בין-תחומיים, וכן התמחות או לימודים מתקדמים המשלבים משפטים עם מדעי המחשב (ראה מדריך לנרשם, הפקולטה למשפטים).

תנאי הקבלה

תנאי הקבלה לכל מסלולי הלימוד זהים.

הקבלה לשנה הראשונה מותנית בתנאים הבאים:

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. עמידה בבחינת הבגרות במתמטיקה כדלקמן:
  - ברמה של 5 יחידות – בציון 75 ומעלה.
  - ברמה של 4 יחידות – בציון 90 ומעלה.

כדי להתקבל לתוכנית המשותפת משפטים-מדעי המחשב, על התלמיד לעמוד בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ובתנאי הקבלה של החוג למדעי המחשב. לא יתקבלו סטודנטים בעלי תואר במשפטים או במדעי המחשב.

הקבלה לשנה מתקדמת מותנית בתנאים הבאים:

1. עמידה בתנאי הקבלה לשנה א', כמפורט לעיל.
2. זכאות לפטור מקורסים של החוג למדעי המחשב בהיקף מתאים. הזכאות לפטור תיקבע ע"י החוג על סמך טופס בקשה לפטורים ותדפיס ציונים רשמי ומקורי, בצרף סילבוסים מפורטים של הקורסים שנלמדו. החלטת החוג לגבי זכאות לפטור היא סופית ואינה ניתנת לערעור.

3. היקף ההכרה בלימודים קודמים (אקדמאיים), כפוף להחלטת ועדת ההוראה החוגית:
- ◆ בעלי תואר ממוסד אקדמי מוכר יינתן פטור מקסימלי עד $1/3$ מתוכנית הלימודים. כלומר, הסטודנט חייב להשלים לפחות $2/3$ מתוכנית הלימודים.
  - ◆ לסטודנט אשר פרש/הפסיק את תוכנית הלימודים במוסד אקדמי מוכר יינתן פטור מקסימלי עד $2/3$ מתוכנית הלימודים. כלומר, הסטודנט חייב להשלים לפחות $1/3$ מתוכנית הלימודים.

תוכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

הלימודים כוללים מקצועות חובה ובחירה במדעי המחשב, מקצועות חובה במתמטיקה וכן קורסי בחירה חופשיים (מכל חוג באוניברסיטה, כולל החוג למדעי המחשב). * ראה הערה להלן

◆ מקצועות חובה במדעי המחשב

מבוא למדעי המחשב	4 נ"ז
מבוא לחמרה	4 נ"ז
תכנות מונחה עצמים	3 נ"ז
ארגון המחשב ושפות סף	2 נ"ז
מבני נתונים	5 נ"ז
מערכות הפעלה	4 נ"ז
תכנון וניתוח אלגוריתמים	5 נ"ז
שיטות הסתברותיות	5 נ"ז
מבנה מהדרים	5 נ"ז
מודלים חישוביים	5 נ"ז
רשתות תקשורת או תכנות Web	4 נ"ז
פרויקט במדעי המחשב או מעבדה מתקדמת	4 נ"ז
סמינריון	<u>2 נ"ז</u>
סה"כ חובה במדעי המחשב:	52 נ"ז

◆ מקצועות חובה במתמטיקה

אלגברה לינארית	4 נ"ז
חדו"א 1	4 נ"ז
אלגברה ב'	4 נ"ז
חדו"א 2	4 נ"ז
מתמטיקה דיסקרטית	4 נ"ז
מבוא ללוגיקה	<u>5 נ"ז</u>
סה"כ במתמטיקה:	25 נ"ז
מקצועות בחירה במדעי המחשב:	30 נ"ז
מקצועות בחירה חופשיים:	9 נ"ז
קורס "דרך הרוח":	<u>4 נ"ז</u>
סה"כ לתואר:	120 נ"ז

* "דרך הרוח"

על כל תלמידי התואר הראשון המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי דרך הרוח ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר. רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובתו:

<http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

סטודנט במסלול החד-חוגי חייב ללמוד 4 נ"ז מתוכנית "דרך הרוח" מתוך סה"כ 13 נ"ז במקצועות הבחירה החופשיים.

תוכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי

הלימודים כוללים מקצועות חובה ובחירה במדעי המחשב, וכן מקצועות חובה במתמטיקה. * ראה הערות בהמשך.

◆ **מקצועות חובה במדעי המחשב**

4 נ"ז	מבוא למדעי המחשב
4 נ"ז	מבוא לחמרה
3 נ"ז	תכנות מונחה עצמים
2 נ"ז	ארגון המחשב ושפות סף
5 נ"ז	מבני נתונים
4 נ"ז	מערכות הפעלה
5 נ"ז	תכנון וניתוח אלגוריתמים
5 נ"ז	מבנה מהדרים
<u>5 נ"ז</u>	מודלים חישוביים
37 נ"ז	סה"כ חובה במדעי המחשב:
<u>7 נ"ז</u>	מקצועות בחירה במדעי המחשב:
44 נ"ז	סה"כ במדעי המחשב:

◆ **מקצועות חובה במתמטיקה**

4 נ"ז	אלגברה ליניארית
4 נ"ז	חדו"א 1
4 נ"ז	חדו"א 2
<u>4 נ"ז</u>	מתמטיקה דיסקרטית
16 נ"ז	סה"כ במתמטיקה:
60 נ"ז	סה"כ:

הערות:

1. "דרך הרוח"

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו-חוגי – אשר חוגם השני אינו ממדעי הרוח, ובמסלול חד חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תוכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי דרך הרוח ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובתו: <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm> להלן אופן יישום תוכנית "דרך הרוח":

א. סטודנט **במסלול דו-חוגי אשר שני חוגיו מעניקים B.Sc.** (מערכות מידע, מתמטיקה, ביולוגיה וכו'), ילמד בנוסף לתוכנית הלימודים הרגילה בחוג עוד 4 נ"ז, יסיים את התואר עם 124 נ"ז ועליו לבחור אחת מבין 2 האפשרויות הבאות:

* ילמד קורס "דרך הרוח" בהיקף 4 נ"ז באחד מחוגי הלימוד.

* ילמד 2 קורסי "דרך הרוח" בהיקף 2 נ"ז כל אחד; כל קורס יהיה במסגרת אחד מחוגי הלימוד.

ב. סטודנט **במסלול דו-חוגי (B.Sc.) אשר חוגו השני אינו שייך לפקולטה למדעי הרוח** (פסיכולוגיה, כלכלה, מדעי המדינה, גיאוגרפיה, חינוך וכו'), ילמד בנוסף לתוכנית הלימודים הרגילה בחוגים עוד 4 נ"ז, יסיים את התואר עם 122 נ"ז ועליו לבחור אחת מבין 2 האפשרויות הבאות:

* ילמד קורס "דרך הרוח" בהיקף 4 נ"ז באחד מחוגי הלימוד.

* ילמד 2 קורסי "דרך הרוח" בהיקף 2 נ"ז כל אחד; כל קורס יהיה במסגרת אחד מחוגי הלימוד.

ג. סטודנט **במסלול דו-חוגי אשר חוגו השני שייך לפקולטה למדעי הרוח**, ילמד את קורסי "דרך הרוח" במסגרת החוג של הפקולטה למדעי הרוח בלבד ויסיים את התואר עם 120 נ"ז.

2. סטודנט במסלול **דו-חוגי עם מתמטיקה** ילמד את כל קורסי המתמטיקה בחוג למתמטיקה. בחוג למדעי המחשב ילמד קורסי חובה במדעי המחשב (בהיקף 37 נ"ז) וקורסי בחירה במדעי המחשב (בהיקף 23 נ"ז).

3. סטודנט במסלול **דו-חוגי עם כלכלה או סטטיסטיקה או מערכות מידע**, ילמד את כל קורסי המתמטיקה במסגרת החוג למדעי המחשב. החוג יכיר עד שני קורסי מתמטיקה בלבד. שני הקורסים המתמטיים הנותרים יכולים להשתקלל בחוג השני (כפוף לאישור החוג השני). חובה על הסטודנט להשלים את מניין הנ"ז בחוג למדעי המחשב ל-60 ע"י צבירת נ"ז נוספות בקורסי בחירה במדעי המחשב.

* **הערה לתלמידי דו-חוגי עם כלכלה בלבד:** הקורסים חדו"א 1 + חדו"א 2 מחליפים את הקורסים אינפי א' + אינפי ב' בחוג לכלכלה, בהיקף של 8 נ"ז.

- * הערה לתלמידי דו-חוגי עם מערכות מידע: הקורסים אלגברה ליניארית וחדו"א 1 ישוקללו בסוף התואר בחוג למערכות מידע ניהוליות, בהיקף של 8 נ"ז.
- חל איסור על סטודנטים השייכים למסלול הדו-חוגי מע' מידע ומדעי המחשב ללמוד את הקורסים: מסדי נתונים (203.3330) ורשתות תקשורת (203.3210) בחוג למדעי המחשב. הקורסים הללו נחשבים לקורסי חובה במערכות מידע. בנוסף, חל איסור על הסטודנטים להירשם במקביל קורסים הבאים:**
- א. **לא ניתן להירשם גם לקורס תכנות WEB (203.3130) בחוג למדעי המחשב וגם לקורס פיתוח מערכות מבוססות אינטרנט (214.2300) בחוג למערכות מידע. במידה והסטודנט ירשם לשניהם הקורס 203.3130 יפסל גם אם יושלם בהצלחה.**
  - ב. **לא ניתן להירשם גם לקורס מבוא לבנייה מלאכותית (203.3610) בחוג למדעי המחשב וגם לקורס בינה מלאכותית (214.3702) בחוג למערכות מידע. במידה והסטודנט ירשם לשניהם קורס אחד יפסל גם אם יושלם בהצלחה.**
  4. סטודנט במסלול דו-חוגי אחר (לא כולל הערות 2,3 לעיל) ילמד את תוכנית הלימודים המפורטת לעיל במלואה (כל קורסי המתמטיקה ישתקללו לצורך סגירת התואר).

תוכנית הלימודים הדו-חוגית עם משפטים

תוכנית לימודים משותפת לחוג למדעי המחשב והפקולטה למשפטים. תלמידים אשר יעמדו בדרישות התוכנית יקבלו תעודת בוגר במשפטים, ותעודה של בוגר במדעי המחשב בתוכנית המשותפת עם הפקולטה למשפטים. בחוג למדעי המחשב, התוכנית זהה למסלול הדו-חוגי. הערות:

1. משך הלימודים הנורמטיבי בתוכנית המשותפת הוא ארבע שנים.
2. סה"כ נקודות לתואר המשותף – 172 נקודות זכות (60 נ"ז בחוג למדעי המחשב ו-112 נ"ז בפקולטה למשפטים).
3. ראה פרטים נוספים בתוכנית הפקולטה למשפטים.

הערות כלליות:

1. ביום ג', 12:00-14:00 וביום ד', 14:00-16:00 יתקיימו פעילויות חוגיות (שיעורי חזרה, בחינות אמצע, אירועים וכו'). הסטודנטים מתבקשים לא להירשם לקורסים מחוונים אחרים בשעות הללו. אין צורך להירשם למפגש החוגי.
2. תשומת לב התלמידים מופנית לתקנון הלימודים הכללי לתואר ראשון (ב"א), החל על כל התלמידים באוניברסיטה.
3. מקצועות הבחירה החופשיים במסלול החד-חוגי (13 נ"ז) טעונים אישור החוג (כדי לוודא שאינם חופפים או מוכלים במקצועות החוג). החל משנה"ל תשע"ב חובה ללמוד 4 נ"ז מתוכנית "דרך הרוח" מתוך 13 נ"ז בחירה חופשית.
4. לכל קורס עשויים להיות קורסי קדם ו/או קורסים או תרגילים צמודים. יש הקפדה על קיום תנאי הקדם, למעט מקרים בהם יש רקע אקדמי המצדיק חריגה.

5. שיטת הלימוד באוניברסיטת חיפה היא שיטת הצבירה, וניתן ללמוד את הקורסים בהתאם לנוחיות התלמיד תוך הקפדה על דרישות הקדם של כל קורס.
6. בהתאם לתקנון האוניברסיטה:
  - א. שני כישלונות במקצוע חובה אחד גוררים הפסקת לימודים בחוג.
  - ב. סטודנט שלא קיבל ציון עובר באף קורס במשך 4 סמסטרים רצופים, לימודיו בחוג יופסקו ולא תינתן לו הכרה בעתיד עבור הקורסים אותם למד.
  - ג. סטודנט אשר לא סיים לימודיו לקראת תואר ראשון שנתיים לאחר משך הלימודים המקובל ללימודי התואר הראשון בחוגי הלימוד שלו, ראש החוג יבדוק, ידון ויחליט באשר להמשך לימודיו. לא סיים לימודיו, לאחר שש שנים יופסקו לימודיו בחוג. (ראה הערה בנושא הפסקת לימודים וחידושם מתוך תקנון לימודים לתואר ראשון).
7. ציון "עובר" למקצוע בודד בחוג הוא 51, אולם דרוש ממוצע של לפחות 60 בחוג כדי לקבל זכאות לתואר (בכל מסלולי הלימוד).
8. בקורסים בהם יש בחינות סוף סמסטר, משקל הבחינה בהרכב הציון הסופי יהיה 50% לפחות. כמו כן, סטודנט שלא עבר את בחינת סוף הסמסטר (בציון 51 לפחות) לא יקבל ציון עובר בקורס. כל זאת תקף אלא אם המרצה ציין אחרת בדף הסילבוס.
9. א. הארכות זמן בבחינות יינתנו לסטודנטים עם לקויות, בתיאום עם דיקנאט הסטודנטים.
  - ב. על פי החלטת ועדת המומחים בנושא הארכת זמן בבחינות, לא תינתן הארכת זמן בבחינות בחוג למדעי המחשב לסטודנטים אשר שפת אמם אינה עברית.
10. סטודנט המעוניין לחזור על קורס לצורך שיפור ציון חייב להגיש בקשה למזכירות החוג. לא תינתן אפשרות לשפר ציונים בקורסים במידה ונלמד קורס מתקדם.
11. בקורסים רבים יש תרגילים ו/או פרויקטים חובה. קבלת ציון על עבודות אלו עשויה להיות מותנית בהגנה של הסטודנט על העבודה בפני המרצה ו/או המתרגל. העתקת עבודות היא עבירת משמעת, גם של המעתיק וגם של הסטודנט שאפשר את ההעתקה.
12. קורס הבחירה "ניהול פרויקט תוכנה" (203.3910) יהיה פתוח **אך ורק לתלמידי החד-חוגי** וייחשב במסגרת קורסי הבחירה החופשית בלבד (**ולא** במסגרת קורסי הבחירה במדעי המחשב).

הלימודים לתואר שני (M.Sc.)

יו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שני: פרופ' אילן נוימן

תחום מדעי המחשב מאופיין בדינמיות רבה, הנובעת מהתקדמות מדעית וטכנולוגית מהירה במחשבים, ומצרכים והתפתחות בתחומים אחרים המחייבים פתרונות בעזרת המחשב. התוכנית נועדה לענות על הצורך במדעני מחשב ברמה גבוהה, בעלי ידע נרחב ומעמיק, ויכולת ניתוח מדעי.

מטרת הלימודים

החוג למדעי המחשב מקיים 2 תוכניות לימודים:

- ◆ **מסלול א'** – סטודנטים המבקשים להשתתף במחקר בהנחיית חברי הסגל של החוג. חלקם יפנו בהמשך ללימודי דוקטורט. תלמידים אלה ילמדו במסלול א' הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).
- ◆ **מסלול ב'** – סטודנטים המבקשים להעמיק, להרחיב ולחדש את השכלתם, מעבר להיקף הלימודים לתואר ראשון. תלמידים אלה ילמדו במסלול ב', הכולל פרויקט גמר או בחינת גמר.

תנאי קבלה

- ◆ תואר ראשון (B.Sc. או B.A.) במדעי המחשב ממוסד אקדמי מוכר, בתכנית לימודים המוכרת ע"י המועצה להשכלה גבוהה כתכנית במדעי המחשב.
- ◆ ממוצע ציונים 80 לפחות בתואר ראשון. אם התואר הראשון הוא דו-חוגי, ממוצע 80 לפחות במדעי המחשב.
- ◆ המלצת ועדת קבלה חוגית ואישור הרשות ללימודים מתקדמים.
- ◆ בוגרים של תוכניות לימודים מסוימות (כגון הנדסת מחשבים, הנדסת תוכנה, הנדסת מערכות מידע, מתמטיקה) עשויים להתקבל בכפוף לדרישת השלמות.
- ◆ מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים.
- ◆ התנאים שלעיל הם תנאי מינימום ואינם מבטיחים קבלה באופן אוטומטי.

תוכניות הלימודים

- ◆ **מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)** – תוכנית זו מבוססת על לימודים תיאורטיים ועבודה מחקרית. בסיום לימודיו יגיש הסטודנט תזה ויעמוד בבחינת הגנה עליה.
- ◆ **מסלול ללא תיזה** – תוכנית זו מבוססת על לימודים בהיקף רחב וכתיבת פרויקט גמר/בחינת גמר.
- ◆ **מסלול מואץ** – התוכנית מיועדת לתלמידי תואר ראשון שזוהו כמצטיינים ע"פ

קריטריונים של החוג. הקבלה לתוכנית הזאת כפופה לאישור החוג והרשות ללימודים מתקדמים. הלימודים במסלול המואץ יהיו אך ורק במסלול עם תזה. פרטים נוספים על מסלול זה, ניתן למצוא בתקנון לימודי תואר שני - הרשות ללימודים מתקדמים.

הערות:

1. מועמים חדשים יתקבלו לאחד המסלולים על פי קביעת וועדת הקבלה. ניתן לעבור ממסלול למסלול. המעבר למסלול עם תזה מותנה במציאת מנחה לתזה. המעבר למסלול ללא תזה נתון לשיקול התלמיד.
2. אנו ממליצים לסטודנטים להקדיש זמן מלא ללימודיהם. למרות זאת, אנו נעשה כל מאמץ לאפשר לסטודנטים לעבוד במקביל ללימודיהם במידה ומעוניינים בכך.

משך הלימודים

בהתאם לתקנון לימודי תואר שני, משך הלימודים הרגיל הוא עד שלוש שנים במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה), ושנתיים במסלול ללא תזה. במסלול המואץ, משך הלימודים הכולל לתואר ראשון ושני הינו ארבע שנים. עמידה בלוחות הזמנים היא באחריותו הבלעדית של הסטודנט. ניתן להגיש בקשה מנומקת היטב להארכת לימודים, שתידון על ידי ועדת מ.א. חוגית ועל ידי הרשות ללימודים מתקדמים. בשום מקרה לא מובטחת הארכת לימודים.

מבנה הלימודים

בכל המסלולים, על הסטודנט ללמוד קורסים מסוגים שונים ולכתוב עבודת גמר מחקרית (תזה) במסלול א' ופרייקט גמר/בחנית גמר במסלול ב'. רוב הקורסים הם בהיקף של 3 שעות שבועיות סמסטריאליות (שש"ס), אם כי יתכנו גם קורסים בהיקף של 2 שש"ס. חלק מהקורסים הם במתכונת מעבדה (בדרך כלל, פרויקט תכנות מעשי). כמו כן מוצעים סמינרים שהם בהיקף של 2 שש"ס.

היקף הלימודים

תלמיד במסלול ב' (ללא תזה) נדרש להשלים 36 שש"ס. תלמיד במסלול א' (עם תזה) נדרש להשלים 32 שש"ס (לבוגרי תואר ראשון דו-חוגי) או 28 שש"ס (לבוגרי תואר ראשון חד-חוגי במדעי המחשב). בקשה נוספת להקלה לבוגרי תואר ראשון ארבע-שנתי במדעי המחשב תתבצע באופן פרטני, באישור מיוחד של יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני והדיקן ללימודים מתקדמים.

כל נושאי הלימוד מחולקים ל-3 תחומים:

1. תיאוריה של מדעי המחשב.
2. יישומים מתקדמים.
3. מערכות חמרה ותוכנה.

תלמידים במסלול א' (עם תזה) נדרשים ללמוד לפחות קורס אחד (מדרג 4 בהיקף 3 שש"ס) מכל תחום, וכן שני סמינרים בדיוק. תלמידים במסלול ב' (ללא תזה) נדרשים להשלים לפחות שני קורסים (מדרג 4 בהיקף 3 שש"ס) מכל תחום, וכן שלושה סמינרים בדיוק. במשך הלימודים לתואר שני, סטודנט במסלול עם תזה רשאי ללמוד עד 3 קורסי בחירה מדרג 3 (תואר ראשון). סטודנט במסלול ללא תזה רשאי ללמוד עד 4 קורסים כאלו.

תלמידי תואר שני חייבים להשתתף לפחות ב-6 הרצאות אורח בסמינרים המחלקתיים **כל שנה**. רשימת הסמינרים הרלוונטיים תפורסם בנפרד בכתובת:

<http://cs.haifa.ac.il/colloq>

בכל מקרה של ספק, יחולו הוראות תקנון הלימודים לתואר שני, ראה:

<http://research.haifa.ac.il/~graduate>

שקלול הציון הסופי

מסלול א':

◆ 50% ציון עבודת גמר מחקרית-התיזה (כולל החיבור וביחיתת ההגנה על התיזה)

◆ 50% ציוני הקורסים

מסלול ב':

◆ 20% ציון פרוייקט הגמר או בחינת הגמר

◆ 80% ציוני הקורסים

הסברים לגבי עבודת גמר מחקרית (תיזה)

התיזה חייבת להיות עבודת מחקר העומדת בקריטריונים המדעיים המקובלים, כלומר ראויה לפרסום כמחקר מקורי בכנס מדעי בינלאומי עם שיפוט, ו/או ראויה לפרסום בעיתון מדעי עם שיפוט. הכנס או העיתון חייבים להיות בתחום מדעי המחשב או בנושא בינתחומי המשלב מדעי המחשב עם תחום מדעי אחר. תזה שאינה עומדת בתנאים אלה עשויה אף היא להתקבל, אולם ציונה יהיה נמוך מהסף הדרוש להתקבל ללימודי דוקטורט באוניברסיטת חיפה (ציון 86). התיזה תעבור שיפוט ע"י שלושה בוחנים (או יותר), שמהם אחד לפחות יהיה מאוניברסיטה אחרת.

הסברים לגבי פרוייקט/בחינת גמר

במסלול ב' (ללא תזה), הסטודנט מתבקש לבצע או פרוייקט גמר או בחינת גמר.

פרוייקט הגמר – צריך להיות חלק ממחקר תיאורטי או יישומי במדעי המחשב או בנושא בינתחומי המשלב מדעי המחשב עם תחום מדעי אחר.

בחינת הגמר

א. ציון הסיום הכולל יקבע כבעבר כאשר ציון המבחן מחליף את ציון הפרוייקט.

ב. המבחן יערך בע"פ מול ועדה שתמונה ע"י יו"ר הוועדה לתואר שני. המבחן יכיל שאלות מ-3 קורסים אחד מכל תחום. אותם למד הסטודנט במהלך לימודיו ועל פי בחירתו.

ג. אם יכשל, הסטודנט יוכל לגשת שנית למבחן לאחר תקופה של 6 חודשים. על הסטודנט להודיע על כוונתו לעבור בחינה במקום פרויקט בתחילת הסמסטר האחרון ללימודיו.

מציאת מנחה והגשת הצעת מחקר

במהלך השנה הראשונה ללימודים, על התלמידים במסלול עם תזה למצוא מנחה ולגבש הצעת מחקר. כל אנשי הסגל בחוג יכולים להנחות תזות. שמותיהם ופרטי הקשר של מנחים פוטנציאליים נוספים, חיצוניים, מפורטים באתר החוג וטעונים אישור הדיקן ללימודים מתקדמים. האחריות למציאת מנחה מוטלת על התלמיד. המועד האחרון למציאת מנחה הוא תום שלושה סמסטרים. בתוך שלושה סמסטרים, על הסטודנט להגיש טופס הסכמה להנחיה, חתום על ידי המנחה. סטודנט במסלול עם תזה שלא ימצא מנחה במהלך שלושת הסמסטרים הראשונים ללימודיו יועבר אוטומטית למסלול ללא תזה. המועד האחרון להגשת הצעת מחקר הוא תום ארבעה סמסטרים. סטודנט שלא יגיש הצעת מחקר, מאושרת על ידי המנחה, תוך ארבעה סמסטרים יועבר אוטומטית למסלול ללא תזה.

הצעת המחקר צריכה להיות קצרה ועניינית. עליה לכלול את מטרת המחקר, סקר המצב הנוכחי בתחום, הבעיות הקיימות ושיטות הפתרון המוצעות, ותוצאות ראשוניות (אם יש כאלה). ההצעה צריכה להיות מובנת לקורא בעל השכלה כללית במדעי המחשב (שאינו מומחה בתחום המחקר). אורך טיפוסי של הצעות מחקר הוא 3-4 עמודים. ניתן להגיש את ההצעה בעברית או באנגלית.

במסלול ללא תזה, על הסטודנט למצוא מנחה לפרויקט הגמר במהלך השנה השנייה ללימודיו. האחריות למציאת מנחה מוטלת על התלמיד, והחוג אינו יכול לסייע בכך.

לוחות זמנים

סיום חובות הלימודים (קורסים): תוך ארבעה סמסטרים

מציאת מנחה לתזה: תוך שלושה סמסטרים

הגשת הצעת תזה: תוך ארבעה סמסטרים

סיום כל החובות: שנתיים במסלול ללא תזה, שלוש שנים במסלול עם תזה.

הלימודים לתואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי: פרופ' אילן נוימן

בחוג למדעי המחשב מתקיימים לימודים לתואר שלישי (ד"ר לפילוסופיה) בתחומים שונים. תנאי הקבלה הם בהתאם לתקנון לימודי תואר שלישי - הרשות ללימודים מתקדמים.

קהל היעד: התכנית מיועדת לבעלי תואר שני במדעי המחשב, במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה), העומדים בדרישות האוניברסיטה לקבלה ללימודי דוקטורט. מועמדותם של בעלי תואר שני בתחום קרוב למדעי המחשב (כגון הנדסת מחשבים) תישקל גם היא בחיוב. כמו כן, יתקבלו גם בוגרי תואר ראשון מצטיינים למסלול ישיר לדוקטורט, בהתאם לתקנות הרשות ללימודים מתקדמים.

הדרישות העיקריות הן:

ממוצע של 80 לפחות בלימודי המ"א וציון 86 לפחות בעבודת התיזה.

שתי המלצות מאנשי סגל אקדמיים, אחד ממכתבי ההמלצה יהיה מטעם מנחה עבודת הגמר המחקרית (תיזה)

התקשרות והסכמה בכתב של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע, מאושרת ע"י המנחה המיועד.

תוכנית הלימודים

משך הזמן הנורמטיבי ללימודי תואר שלישי הוא ארבע שנים. הארכת לימודים תינתן לאור המלצת המנחה, הוועדה החוגית ואישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

א. מנחה ונושא מחקר

קבלה לדוקטורט תלויה בהודעה של המנחה על נכונותו להנחות את הסטודנט ולדאוג לצרכי המחקר שלו. תלמידים העומדים בקריטריונים לקבלה, ידרשו להתקשר עם מנחה פוטנציאלי (חבר סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה עם קביעות באוניברסיטת חיפה) ולסכם את נושא המחקר. לפני הצגת המועמדות, על הסטודנט להגיש הצהרת כוונות שתכלול הצגה של בעיית המחקר ושל שיטות המחקר העיקריות.

ב. קורסים וסמינריונים

תוכנית הלימודים תכלול קורסים בהיקף של 12 שש"ס (לפחות 3 קורסים) כמו גם השתתפות בסמינר דוקטורנטיים חוגי, בו ישתתפו תלמידי המחקר בכל אחת משנות לימודיהם לתואר. ועדת הדוקטורט והמנחה יקבעו אם יש צורך בקורסים נוספים, וזאת בהתאם לרקע הקודם של הסטודנט ודרישות המחקר. יתכנו גם קורסי קריאה מודרכת.

ג. תוכנית המחקר ואישורה

1. במהלך השנה הראשונה יהיו התלמידים במעמד של תלמידי מחקר שלב א'. עם הגשת הצעת המחקר ולא יאוחר מסוף שנת הלימודים הראשונה, תמונה לתלמיד המחקר ועדה מלווה.

2. במהלך השנה הראשונה יכתוב התלמיד את התוכנית המפורטת למחקר הדוקטורט באנגלית ובפורמט המקובל של הצעת מחקר לאקדמיה, כולל תוצאות ראשוניות. תכנית המחקר תהיה מקורית ובעלת סיכוי סביר לקידום הידע וההבנה בתחום הנחקר. הליך אישור הצעת המחקר יתקיים במתכונת של בחינת מעבר בה ישתתפו המנחה/ים, חברי הוועדה המלווה ושני בוחנים נוספים, כאשר לפחות אחד מהם יהיה מאוניברסיטה אחרת.

ד. ביצוע המחקר ודו"ח התקדמות

בתום כל שנה מיום אישור תוכנית המחקר יגיש התלמיד דו"ח התקדמות לוועדה החוגית, החתום ע"י המנחה. לדו"ח אפשר לצרף מאמרים שנשלחו לפרסום.

ה. קריטריונים להערכת המחקר

החוג מצפה כי עבודת המחקר תניב פרסומים בעיתונים או כנסים מקצועיים ברמה גבוהה, וזאת כמדד נוסף להערכה ע"י המנחה והוועדה החוגית. החוג יעודד את התלמיד להרצות בסמינרי מחקר באוניברסיטאות אחרות בארץ, וזאת כדי להבטיח חשיפה מרבית כבר בשלבים מוקדמים של המחקר. החוג מצפה כי התלמיד יהיה נוכח בסמינרי מחקר באוניברסיטאות אחרות, ובמידת האפשר גם בכנסים מדעיים מובילים בחו"ל (גם אם אין לתלמיד או למנחה מאמר בכנס). המטרה היא למנוע ככל האפשר מצב בו התלמיד מתכנס בתוך "בועה", ולגרום לכך שהוא יכיר היטב את אופי ורמת המחקר הנדרש בתחומו, כמו גם את המחקר העדכני ביותר.

ו. שיפוט עבודת הד"ר

לאחר אישור הגשת העבודה לשיפוט ע"י המנחה וועדת הדוקטורט, תועבר עבודת הדוקטורט לרשות ללימודים מתקדמים להמשך הליך השיפוט בהתאם לתקנון תואר שלישי.

החוג יעודד את תלמידיו להגיש את עבודות הדוקטורט במתכונת של דוקטורט מאמרים.

ז. מסלול ישיר לדוקטורט

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים, בעלי תואר בוגר בציון של לפחות 90 שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים ללימודי תואר שלישי.

מבנה הלימודים

השתתפות בקורסים בהיקף של 26 שש"ס לפחות ברמת מ"א וסיומם בציון משוקלל של לפחות 90 וכמו כן, הגשת שתי עבודות סמינריוניות. על התלמיד להשיג ציון של 90 לפחות באחת משתי העבודות הסמינריוניות. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הם השתתפות

בקורסים בהיקף של 16 ש"ס לפחות וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית.

הגשת הצעת המחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים. עם הגשת הצעת המחקר ועמידה בכל החובות המפורטות למעלה, יעבור התלמיד למעמד של דוקטורט שלב ב', יבצע את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט.

(יתר הפרטים בהקשר למסלול זה ניתן לראות בתקנון לימודים מתקדמים).

מערכות מידע

חוג לימודים לתואר ראשון B.Sc.

וחוג לימודים לתואר שני M.Sc.

ראש החוג: פרופ' מור פלג

חברי הסגל האקדמי

פרופסור חבר:

פרופ' מור פלג, פרופ' אילן שמשוני.

מרצה בכיר:

ד"ר פנינה סופר (שבתון), ד"ר צביקה קופליק.

מרצה:

ד"ר עירית הדר (שבתון), ד"ר רן וולף, ד"ר עינת מינקוב, ד"ר איריס ריינהרץ-ברגר.

עמית הוראה

ומורה מן החוץ:

מר רמי אבירם, ד"ר ענת אהרוני, ד"ר מאירה איצקוביץ, רו"ח גיא אלמוג, מר שלום אראל, מר דניאל בר טל, ד"ר ניצה ברקן, ד"ר ישי דרוו, ד"ר מאירה לוי, ד"ר יואל לניר, גב' אדוה עבדי־קרסיקוב, ד"ר טליה פורת, ד"ר איתן פרחי, גב' כרמית קולמן מאיר, ד"ר אלכס קופרמן, פרופ' איגור קנובסקי, מר ארי רוזנטל, ד"ר יוסף רם.

תלמיד מחקר

המועסק בהוראה:

מר מוראד בדארנה, גב' ליהי רייכלסון.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג:

גב' אילנה קדוש

מזכירות החוג:

גב' מירב כהן, גב' סיגל בן סימון

שעות קבלה:

ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

מיקום:

חדר 7049, קומה 7, בניין רבין

טלפון:

04-8288509

פקס:

04-8288522

אתר החוג:

<http://is.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (B.Sc.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר ראשון: ד"ר צביקה קופליק

מטרת הלימודים

מטרת החוג היא להכשיר אנשי מקצוע בתחום מערכות המידע. תפקידם של אנשי מערכות המידע הוא לנתח ולאפיין את צרכי מערכות המידע של הארגון, לתרגם לפתרונות טכנולוגיים, ולעסוק במימוש, הטמעה, וניהול של פתרונות אלה. אנשי מערכות המידע פועלים הן במסגרת מחלקות ייעודיות בארגון, הן במסגרת מחלקות המשתמשים, והן כיועצים.

תנאי קבלה

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג.
2. עמידה בבחינת הבגרות במתמטיקה כדלקמן:
ברמה של 5 יחידות בציון של 70 ומעלה.
ברמה של 4 יחידות בציון של 80 ומעלה.
דרישה חלופית לסעיף 2 לעיל היא עמידה בבחינת המיון הארצית במתמטיקה בציון 90 ומעלה.
3. קבלה לתוכנית לימודים דו חוגית עם מערכות מידע מחייבת עמידה בתנאי הקבלה של שני החוגים. לא יתקבלו סטודנטים לתוכנית הלימודים הדו-חוגית בעלי תואר באחד התחומים.

מסלולי הלימוד

בחוג למערכות מידע מספר מסלולי לימוד:

1. **במסלול הדו-חוגי** ניתן לשלב את הלימודים עם לימודים בחוג אחר. צירופים שונים של חוגים מאפשרים לתלמיד התמחויות בתחומי יישום שונים של מערכות מידע. שילוב עם חוגים מסוימים שיש חפיפה בין קורסי החובה שלהם ושל החוג למערכות מידע (מדעי המחשב, כלכלה, סטטיסטיקה ומתמטיקה) מאפשר לסטודנטים לקחת קורסי בחירה חוגיים בנוסף לקורסי החובה ובכך להעמיק את הידע שלהם במערכות מידע.
2. **במסלול החד-חוגי** ניתנת לתלמיד הזדמנות להעמיק את הידע הנרכש במסגרת מקצועות מערכות מידע ייעודיים, לרכוש רקע נוסף בנושאים טכנולוגיים, מתודולוגיים, עסקיים וניהוליים ולהרחיב את תחומי הידע באמצעות לקיחת מקצועות בחירה.
3. **התכנית המשותפת משפטים ומערכות מידע** מיועדת להכשיר בוגרים למגוון אפשרויות, כגון יישום טכנולוגית מידע בתחום המשפט, ניהול ידע משפטי, התמחות בהיבטים משפטיים של טכנולוגיות המידע ועוד.

מבנה תכנית הלימודים

התכנית משלבת ארבעה סוגי ידע: ידע אנליטי/כמותי, רקע הנדרש להבנת ארגונים, ידע טכני הדרוש לצורך פיתוח יישומים, וידע אינטגרטיבי ייחודי למערכות מידע. מסלול הלימודים כולל ארבע קבוצות של מקצועות:

- 1) **מקצועות כמותיים** מתמטיקה, הסתברות, סטטיסטיקה.
- 2) **מקצועות ארגוניים** המספקים רקע כללי בנושאים כלכליים, ניהוליים ועסקיים.
- 3) **מקצועות ליבה** הכוללים ידע טכנולוגי, טכני, וידע ייחודי למערכות מידע.
- 4) **קורסי בחירה חוגית** המאפשרים העמקה והרחבה של הידע בנושאי מערכות מידע ובנושאים קשורים.
- 5) **"דרך הרוח"**: על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו חוגי אשר חוגם השני אינו ממדעי הרוח ובמסלול חד חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי דרך הרוח ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח - "דרך הרוח" שכתובתו: <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

להלן אופן יישום תוכנית "דרך הרוח":

- ◆ תלמיד במסלול חד-חוגי ילמד 4 נ"ז במסגרת בחירה חופשית (מחוגים אחרים).
- ◆ תלמיד במסלול דו-חוגי אשר שני החוגים מקנים לו תואר B.Sc. ילמד בנוסף לתוכנית הלימודים הרגילה בחוג עוד 4 נ"ז באחד מחוגי הלימוד, או ילמד 2 נ"ז בכל אחד מחוגי הלימוד ויסיים את התואר עם 124 נ"ז.
- ◆ תלמיד במסלול דו-חוגי עם חוג שאינו ממדעי הרוח (כגון: פסיכולוגיה, כלכלה, מדעי המדינה, גיאוגרפיה וכו') ילמד 4 נ"ז באחד מחוגי הלימוד, או ילמד 2 נ"ז בכל אחד מחוגי הלימוד ויסיים את התואר עם 122 נ"ז.
- ◆ תלמיד במסלול דו-חוגי עם מדעי הרוח ילמד 4 נ"ז תחת מדעי הרוח ויסיים את התואר עם 120 נ"ז.

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי קורסי חובה

מקצועות כמותיים*

שם הקורס

3 נ"ז	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (חדו"א) א'
2 נ"ז	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (חדו"א) ב'
3 נ"ז	אלגברה ליניארית
2 נ"ז	מתמטיקה דיסקרטית ולוגיקה
3 נ"ז	מבוא להסתברות
3 נ"ז	מבוא לסטטיסטיקה
16 נ"ז	סה"כ

*חלק מן המקצועות יילקחו בחוג השני, ראה תכנית הלימוד המומלצות

קורסי יסוד ארגוניים**

3 נ"ז	כלכלה למערכות מידע
3 נ"ז	מבוא לניהול למערכות מידע
3 נ"ז	חשבונאות למערכות מידע
9-6 נ"ז	סה"כ

** יש לבחור 2 מתוך 3 הקורסים למעט במסלול עם מדעי המחשב ובתוכנית המשותפת עם משפטים, ראה תכנית הלימוד המומלצות

מקצועות ליבה

3 נ"ז	מבוא לטכנולוגיית מידע בארגון
4 נ"ז	מבוא למחשבים ותכנות
4 נ"ז	תכנות מונחה עצמים
4 נ"ז	עיצוב ופיתוח של מערכות מידע
4 נ"ז	מבני נתונים ואלגוריתמים
4 נ"ז	תכן של מסדי נתונים
3 נ"ז	תקשורת נתונים ושימושיה בארגון
4 נ"ז	ניתוח מערכות מידע
4 נ"ז	תפעול ושרשרת האספקה
4 נ"ז	סמינריון פרויקט במערכות מידע - 1
4 נ"ז	סמינריון פרויקט במערכות מידע - **2
42-38 נ"ז	סה"כ

** סמינריון פרויקט במערכות מידע – 2 יילקח רק בחלק ממסלולי הלימוד. ראה תכניות הלימוד המומלצות.

קורסי בחירה חוגית (במסלול הדו-חוגי)

קורסי הבחירה נועדו לתלמידים הזכאים לפטורים עקב קורסים דומים הנלמדים במסגרת החוג השני (ראה להלן תוכניות לימוד מומלצות). מידע מעודכן על מקצועות הבחירה ניתן לקבל במזכירות החוג. להלן דוגמאות למקצועות בחירה חוגית במסלול הדו חוגי:

מבוא ל- C *	1 נ"ז
הנדסת תוכנה ואבטחת איכות	3 נ"ז
אחזור מידע	4 נ"ז
פיתוח מערכות מבוססות אינטרנט	3 נ"ז
ניהול טכנולוגיות מידע בארגון	3 נ"ז
סמינר בניתוח דרישות	4 נ"ז
סמינר נושאים נבחרים בהנדסת תוכנה	4 נ"ז
בינה עסקית	3 נ"ז
מבוא לבינה מלאכותית	3 נ"ז
בקורת מערכות מידע והכנה למבחן CISA	3 נ"ז
מערכות מידע רפואיות	4 נ"ז
היבטים אנושיים בהנדסת תוכנה	4 נ"ז
ממשקי אדם מחשב	3 נ"ז

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

קורסי חובה

מקצועות כמותיים

שם הקורס

חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (חדו"א) א'	3 נ"ז
חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (חדו"א) ב'	2 נ"ז
אלגברה ליניארית	3 נ"ז
מתמטיקה דיסקרטית ולוגיקה	2 נ"ז
מבוא להסתברות	3 נ"ז
מבוא לסטטיסטיקה	3 נ"ז
סה"כ	16 נ"ז

מקצועות ארגוניים

3 נ"ז	קורסי יסוד ארגוניים: חובת בחירה של 2 מתוך 3	{	כלכלה למערכות מידע
3 נ"ז			מבוא לניהול למערכות מידע
3 נ"ז			חשבונאות למערכות מידע
3 נ"ז	תחומי יישום: חובת בחירה של 2 מתוך 3	{	מבוא לשיווק
3 נ"ז			ניהול משאבים פיננסיים
<u>3 נ"ז</u>			ניהול משאבי אנוש
15 נ"ז			סה"כ

מקצועות ליבה

3 נ"ז		מבוא לטכנולוגית מידע בארגון	
4 נ"ז		מבוא למחשבים ותכנות	
4 נ"ז		תכנות מונחה עצמים	
4 נ"ז		מבני נתונים ואלגוריתמים	
4 נ"ז		עיצוב ופיתוח של מערכות מידע	
4 נ"ז		תכן של מסדי נתונים	
3 נ"ז		תקשורת נתונים ושימושיה בארגון	
4 נ"ז		ניתוח מערכות מידע	
3 נ"ז		הנדסת תוכנה ואבטחת איכות במערכות מידע	
3 נ"ז		פיתוח מערכות מבוססות אינטרנט	
4 נ"ז		תפעול ושרשרת האספקה	
3 נ"ז	יישומים מתקדמים: חובת בחירה של 1 מתוך 2	{	העסק האלקטרוני
3 נ"ז			מערכות כוללות לניהול משאבי הארגון
3 נ"ז			ניהול טכנולוגיות מידע בארגון
4 נ"ז		סמינר במערכות מידע	
4 נ"ז		סמינריון פרויקט במערכות מידע – 1	
<u>4 נ"ז</u>		סמינריון פרויקט במערכות מידע – 2	
58 נ"ז		סה"כ	

קורסי בחירה חוגית (במסלול החד-חוגי)

קורסי הבחירה במסלול החד חוגי נועדו להעמיק את הידע של התלמיד בתחומים שונים של מערכות המידע. סטודנט רשאי לקחת עד שני סמינרים במערכות מידע, אחד במסגרת קורסי החובה והשני – במסגרת קורסי הבחירה החוגית. מידע מעודכן על מקצועות הבחירה ניתן לקבל במזכירות החוג. להלן דוגמאות למקצועות בחירה חוגית במסלול החד חוגי:

מבוא ל-C#	1 נ"ז
אחזור מידע	4 נ"ז
סמינר בניתוח דרישות	4 נ"ז
סמינר נושאים נבחרים בהנדסת תוכנה	4 נ"ז
בינה עסקית	3 נ"ז
מבוא לבינה מלאכותית	3 נ"ז
בקורת מערכות מידע והכנה למבחן CISA	3 נ"ז
מערכות מידע רפואיות	4 נ"ז
היבטים אנושיים בהנדסת תוכנה	4 נ"ז
ממשקי אדם מחשב	3 נ"ז

תכניות לימודים מומלצות

1. התוכניות להלן הינן בבחינת המלצה ונעשה ניסיון לתאמן עם החוגים האחרים. יחד עם זאת, הקורסים המצוינים עשויים להתקיים במועדים אחרים ובאחריות הסטודנט לבדוק את רשימת הקורסים הניתנים בפועל.
2. קורסי הבחירה החוגית בתוכניות המומלצות הרלוונטיות צריכים להילקח מרשימת קורסי הבחירה במערכות מידע. רשימה זו עשויה לכלול מקצועות מחוגים אחרים שאושרו על ידי הוועדה החוגית לתואר ראשון כבחירה חוגית. לא תאושר הכרה בקורס בחירה חוגית שאינו מופיע ברשימת קורסי הבחירה החוגית במזכירות החוג.
3. במסלול הדו-חוגי תלמיד נדרש ללמוד את כל קורסי החובה בחוג למערכות מידע, אלא אם כן נלמדו קורסים תואמים במסגרת החוג השני (ראה פירוט בהמשך). במקרה זה יידרש התלמיד להשלים את מכסת הנקודות הנדרשות בחוג מתוך קורסי הבחירה החוגית.
4. במסלול הדו-חוגי אין ללמוד קורסים חופפים או חופפים חלקית בשני החוגים.
5. מומלץ לתלמידים הלומדים בתוכנית לימודים דו-חוגית לבדוק בעיון גם את ההערות לתוכנית זו כפי שהן מופיעות תחת המידע של החוג הנוסף.

המסלול הדו-חוגי ללא פטורים

מסלול זה מיועד לתלמידים אשר אינם זכאים לפטורים ממקצועות חובה. בפרט אמור הדבר לגבי סטודנטים אשר החוג השני שלהם אינו משפטים, מתמטיקה, סטטיסטיקה, כלכלה, או מדעי המחשב. תלמידים במסלול זה חייבים ללמוד 60 נקודות חובה בחוג למערכות מידע. להלן פירוט המקצועות:

שנה א

ש"ס	ש"ת	שם הקורס	נקודות
5	ש"ת	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (חדו"א) א'	3
5	ש"ת	אלגברה ליניארית	3
5	ש"ת	מבוא לטכנולוגית מידע בארגון	3
6	ש"ת	מבוא למחשבים ותכנות	4
5	ש"ת	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (חדו"א) ב'	2
5	ש"ת	מתמטיקה דיסקרטית ולוגיקה	2
6	ש"ת	תכנות מנחה עצמים	4
סה"כ נקודות			21

שנה ב

ש"ס	ש"ת	שם הקורס	נקודות
5	ש"ת	מבוא להסתברות	3
6	ש"ת	מבני נתונים ואלגוריתמים	4
6	ש"ת	עיצוב ופיתוח של מערכות מידע	4
5	ש"ת	מבוא לסטטיסטיקה	3
6	ש"ת	ניתוח מערכות מידע	4
6	ש"ת	תכן של מסדי נתונים	4
5	ש"ת	תקשורת נתונים ושימושיה בארגון	3
סה"כ נקודות			25

שנה ג

ש"ס	ש"ת	שם הקורס	נקודות
3	ש'	קורס יסוד ארגוני 1	3
3	ש'	קורס יסוד ארגוני 2	3
4	ש'	סמינריון – פרויקט במערכות מידע 1	4
6	ש"ת	תיפעול ושרשרת האספקה	4
סה"כ נקודות			14
סה"כ נקודות חובה לתואר			60

תוכניות לימודים מומלצות

הערות:

1. תלמידים במסלול זה יכולים לקחת בנוסף את סמינריון – פרויקט במערכות מידע 2 ולסגור את התואר ב-64 נקודות.
2. כתלות בתוכנית הפרטנית של החוג השני ובהישגי הסטודנט בה, תישקל האפשרות להמיר את אחד מקורסי החובה בקורס בחירה חוגית, באם למד חומר מקביל בחוג השני.

3. תלמיד במסלול דו-חוגי שאינו ממדעי הרוח (כגון : פסיכולוגיה , מדעי המדינה , חינוך וכו') ילמד בנוסף לתוכנית הלימודים הרגילה עוד 4 נ"ז (תוכנית "דרך הרוח") ועליו לבחור אחת מבין 2 האפשרויות הבאות:

* ילמד קורס " דרך הרוח " בהיקף 4 נ"ז באחד מחוגי הלימוד.

* ילמד 2 קורסי " דרך הרוח" בהיקף 2 נ"ז בכל אחד מחוגי הלימוד.

4. תלמיד במסלול דו חוגי עם מדעי הרוח ילמד בתוכנית הרגילה של המסלול הדו חוגי ויסיים את התואר עם 120 נ"ז .

התכנית המשותפת עם משפטים

שנה א

ש"ס	נקודות	ש"ס	שם הקורס
5	3	ש"ת	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (חדו"א) א'
5	3	ש"ת	אלגברה ליניארית
5	3	ש"ת	מבוא לטכנולוגיית מידע בארגון
6	4	ש"ת	מבוא למחשבים ותכנות
5	2	ש"ת	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (חדו"א) ב'
5	2	ש"ת	מתמטיקה דיסקרטית ולוגיקה
6	4	ש"ת	תכנות מונחה עצמים
21		סה"כ נקודות	

שנה ב

ש"ס	נקודות	ש"ס	שם הקורס
5	3	ש"ת	מבוא להסתברות
6	4	ש"ת	מבני נתונים ואלגוריתמים
6	4	ש"ת	עיצוב ופיתוח של מערכות מידע
5	3	ש"ת	מבוא לסטטיסטיקה
6	4	ש"ת	ניתוח מערכות מידע
6	4	ש"ת	תכן של מסדי נתונים
5	3	ש"ת	תקשורת נתונים ושימושיה בארגון
25		סה"כ נקודות	

שנה ג

ש"ס	נקודות	ש"ס	שם הקורס
4	4	ש'	סמינריון – פרויקט במערכות מידע 1
6	4	ש"ת	תפעול ושרשרת האספקה
8		סה"כ נקודות	
54		סה"כ נקודות חובה לתואר	

הערות:

1. תלמידים בתוכנית המשותפת עם משפטים ילמדו את הקורסים יסודות בכלכלה למשפטים וחשבונאות למשפטים בפקולטה למשפטים (קורסים אלה מקבילים למקצועות כלכלה למערכות מידע וחשבונאות למערכות מידע).
2. תלמידים בתוכנית זו יכולים לקחת בנוסף את סמינריון – פרויקט במערכות מידע 2 ולסגור את התואר ב-58 נקודות.

המסלול הדו-חוגי עם כלכלה

שנה א

שם הקורס	ש"ש	נקודות
אלגברה ליניארית	5	3
מבוא להסתברות	5	3
מבוא לטכנולוגיית מידע בארגון	5	3
מבוא למחשבים ותכנות	6	4
מתמטיקה דיסקרטית ולוגיקה	5	2
מבוא לסטטיסטיקה	5	3
תכנות מונחה עצמים	6	4
סה"כ נקודות		22

שנה ב

שם הקורס	ש"ש	נקודות
מבני נתונים ואלגוריתמים	6	4
עיצוב ופיתוח של מערכות מידע	6	4
תקשורת נתונים ושימושיה בארגון	5	3
ניתוח מערכות מידע	6	4
תכן של מסדי נתונים	6	4
סה"כ נקודות		19

שנה ג

שם הקורס	ש"ש	נקודות
סמינריון פרויקט במערכות מידע 1	4	4
תפעול ושרשרת האספקה	6	4
סמינריון פרויקט במערכות מידע 2	4	4
סה"כ נקודות		12
סה"כ נקודות חובה לתואר		53

הערות:

1. תלמיד בתוכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי עם כלכלה ילמד 53 נקודות חובה ו-7 נקודות בחירה חוגית במערכות מידע (סה"כ 60 נקודות).
2. תלמיד במסלול זה ילמד בנוסף לתוכנית הלימודים הרגילה עוד 4 נ"ז (תוכנית "דרך הרוח") ועליו לבחור אחת מבין 2 האפשרויות הבאות:
 * ילמד קורס "דרך הרוח" בהיקף 4 נ"ז באחד מחוגי הלימוד.
 * ילמד 2 קורסי "דרך הרוח" בהיקף 2 נ"ז בכל אחד מחוגי הלימוד.

המסלול הדו-חוגי עם סטטיסטיקה

שנה א

שם הקורס	ש"ש	נקודות
אלגברה ליניארית	5	3
מבוא לטכנולוגית מידע בארגון	5	3
מבוא למחשבים ותכנות	6	4
מתמטיקה דיסקרטית ולוגיקה	5	2
תכנות מונחה עצמים	6	4
סה"כ נקודות		16

שנה ב

שם הקורס	ש"ש	נקודות
מבני נתונים ואלגוריתמים	6	4
עיצוב ופיתוח של מערכות מידע	6	4
קורס יסוד ארגוני 1	3	3
ניתוח מערכות מידע	6	4
תכן של מסדי נתונים	6	4
תקשורת נתונים ושימושיה בארגון	5	3
סה"כ נקודות		22

שנה ג

שם הקורס	ש"ש	נקודות
סמינריון פרויקט במערכות מידע 1	4	4
קורס יסוד ארגוני 2	3	3
תיפעול ושרשרת האספקה	6	4
סמינריון פרויקט במערכות מידע 2	4	4
סה"כ נקודות		15
סה"כ נקודות לתואר		53

הערות:

1. תלמיד בתוכנית הלימודים במסלול דו חוגי עם סטטיסטיקה ילמד 53 נקודות חובה ו-7 נקודות בחירה חוגית במערכות מידע או מקטגורית קורסים אירגוניים (סה"כ 60 נקודות).
2. תלמיד במסלול זה ילמד בנוסף לתוכנית הלימודים הרגילה עוד 4 נ"ז (תוכנית "דרך הרוח") ועליו לבחור אחת מבין 2 האפשרויות הבאות:
 * ילמד קורס "דרך הרוח" בהיקף 4 נ"ז באחד מחוגי הלימוד.
 * ילמד 2 קורסי "דרך הרוח" בהיקף 2 נ"ז בכל אחד מחוגי הלימוד.

תכנית הלימודים במסלול דו-חוגי עם מדעי המחשב

שנה א

שם הקורס	ש"ס	נקודות
אלגברה ליניארית למדעי המחשב	ש"ת 6	4
מבוא להסתברות	ש"ת 5	3
חדו"א 1 למדעי המחשב	ש"ת 6	4
מבוא לטכנולוגית מידע בארגון	ש"ת 5	3
מבוא לסטטיסטיקה	ש"ת 5	3
מבוא לניהול למערכות מידע	ש' 3	3
סה"כ נקודות		20

שנה ב

שם הקורס	ש"ס	נקודות
קורס יסוד ארגוני 1	ש"ת 5	3
עיצוב ופיתוח של מערכות מידע	ש"ת 6	4
ניתוח מערכות מידע	ש"ת 6	4
תכן של מסדי נתונים	ש"ת 6	4
תקשורת נתונים ושמושיה בארגון	ש"ת 5	3
סה"כ נקודות		18

שנה ג

שם הקורס	ש"ס	נקודות
קורס יסוד ארגוני 2	ש' 3	3
סמינריון פרויקט במערכות מידע 1	ש' 4	4
תפעול ושרשרת האספקה	ש"ת 6	4
סמינריון פרויקט במערכות מידע 2	ש' 4	4
סה"כ נקודות		15
סה"כ נקודות		
חובה לתואר		53

הערות:

1. במקצועות בחירה מסוימים במערכות מידע (לדוגמא, "הנדסת תוכנה ואבטחת איכות במערכות מידע", "פיתוח מערכות מבוססות אינטרנט", ו"תקשורת") נדרש ידע בשפת התכנות JAVA. על התלמידים להשלים באופן רשמי את ידיעותיהם בשפה זו במסגרת קורס בעל 0 נקודות בתום שנה א' ללימודיהם (פרטים במזכירות החוג).

2. תלמיד בתוכנית הלימודים במסלול הדו חוגי עם מדעי המחשב ילמד 53 נקודות חובה ו-7 נקודות בחירה חוגית במערכות מידע או מקטגוריית קורסים אירגוניים (סה"כ 60 נקודות).
3. תלמיד במסלול זה ילמד בנוסף לתוכנית הלימודים הרגילה בחוג עוד 4 נ"ז, יסיים את התואר עם 124 נ"ז ועליו לבחור אחת מבין 2 האפשרויות הבאות:
- * ילמד קורס " דרך הרוח " בהיקף 4 נ"ז באחד מחוגי הלימוד.
- * ילמד 2 קורסי " דרך הרוח " בהיקף 2 נ"ז בכל אחד מחוגי הלימוד.

המסלול הדו-חוגי עם מתמטיקה

שנה א

ש"ס	נקודות	שם הקורס
ש"ת 6	4	מבוא למחשבים ותכנות
ש"ת 5	3	מבוא לטכנולוגיית מידע בארגון
ש"ת 5	3	מבוא להסתברות
ש"ת 5	3	מבוא לסטטיסטיקה
ש"ת 6	4	תכנות מונחה עצמים
סה"כ נקודות 17		

שנה ב

ש"ס	נקודות	שם הקורס
ש"ת 6	4	מבני נתונים ואלגוריתמים
ש"ת 6	4	עיצוב ופיתוח של מערכות מידע
ש' 3	3	קורס יסוד ארגוני 1
ש"ת 6	4	ניתוח מערכות מידע
ש"ת 6	4	תכן של מסדי נתונים
ש"ת 5	3	תקשורת נתונים ושימושיה בארגון
סה"כ נקודות 22		

שנה ג

ש"ס	נקודות	שם הקורס
ש' 3	3	קורס יסוד ארגוני 2
ש' 4	4	סמינריון פרויקט במערכות מידע 1
ש"ת 6	4	תיפעול ושרשרת האספקה
ש' 4	4	סמינריון פרויקט במערכות מידע 2
סה"כ נקודות 15		
סה"כ נקודות חובה לתואר 54		

הערות:

1. תלמיד בתוכנית הלימודים במסלול דו חוגי עם מתמטיקה ילמד 54 נקודות חובה ו-6 נקודות בחירה חוגית במערכות מידע או מקטגוריית הקורסים האירגוניים (סה"כ 60 נקודות).
2. תלמיד במסלול זה ילמד בנוסף לתוכנית הלימודים הרגילה בחוג עוד 4 נ"ז, יסיים את התואר עם 124 נ"ז ועליו לבחור אחת מבין 2 האפשרויות הבאות:
 * ילמד קורס "דרך הרוח" בהיקף 4 נ"ז באחד מחוגי הלימוד.
 * ילמד 2 קורסי "דרך הרוח" בהיקף 2 נ"ז בכל אחד מחוגי הלימוד.

המסלול החד-חוגי

התלמידים במסלול החד-חוגי חייבים ללמוד 120 נקודות מתוכן:

- (1) 89 נקודות חובה במערכות מידע.
- (2) 19 נקודות בחירה חוגית במערכות מידע (עד 6 נקודות יכולים להיות מקורסים ארגוניים).
- (3) 12 נקודות בחירה חופשית (מחוגים אחרים).

הערות:

- (1) **חובת בחירה יישומים מתקדמים:** יש לבחור בין הקורסים "העסק האלקטרוני" או "מערכות כוללות לניהול משאבי האירגון"
- (2) **חובת בחירה ארגוניים תחומי יישום:** יש לבחור שני קורסים מבין השלושה הבאים: "ניהול משאבי אנוש", "מבוא לשיווק", "ניהול משאבים פיננסיים". לא ניתן ללמוד את שלושת הקורסים על חשבון בחירה חוגית.
- (3) **חובת בחירה סמינר:** יש לבחור סמינר אחד מבין רשימת הסמינרים המוצעים.. ניתן ללמוד סמינר נוסף על חשבון בחירה חוגית.
- (4) **"דרך הרוח":** חובה ללמוד 4 נ"ז מתוכנית "דרך הרוח" מתוך 12 נ"ז במקצועות הבחירה מחוגים אחרים.

שנה א

ש"ס	ש"ס	ש"ת	שם הקורס
3	5	ש"ת	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (חדו"א) א'
3	5	ש"ת	אלגברה ליניארית
3	5	ש"ת	מבוא להסתברות
3	3	ש'	חשבונאות למערכות מידע
3	5	ש"ת	כלכלה למערכות מידע
3	5	ש"ת	מבוא לטכנולוגיית מידע בארגון
4	6	ש"ת	מבוא למחשבים ותכנות

2	5	ש"ת	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי (חדו"א) ב'
3	3	ש'	מבוא לניהול מערכות מידע
2	5	ש"ת	מתמטיקה דיסקרטית ולוגיקה
3	5	ש"ת	מבוא לסטטיסטיקה
4	6	ש"ת	תכנות מונחה עצמים
36		סה"כ נקודות	

שנה ב

ש"ש	נקודות	ש"ת	שם הקורס
4	5	ש"ת	מבני נתונים ואלגוריתמים
4	6	ש"ת	עיצוב ופיתוח של מערכות מידע
4	6	ש"ת	תיפעול ושרשרת האספקה
3	3	ש'	חובת בחירה: תחום יישום 1
4	6	ש"ת	ניתוח מערכות מידע
4	6	ש"ת	תכן של מסדי נתונים
3	5	ש"ת	תקשורת נתונים ושימושיה בארגון
3	3/5	ש"ת	חובת בחירה: יישומים מתקדמים
29		סה"כ נקודות	

שנה ג

ש"ש	נקודות	ש"ת	שם הקורס
3	5	ש"ת	הנדסת תוכנה ואבטחת איכות במערכות מידע
4	4	ש'	חובת בחירה: סמינר
3	3	ש'	חובת בחירה: תחום יישום 2
3	3	ש'	ניהול טכנולוגית מידע בארגון
4	4	ש'	סמינריון פרויקט במערכות מידע 1
4	4	ש'	סמינריון פרויקט במערכות מידע 2
3	5	ש"ת	פיתוח מערכות מבוססות אינטרנט
24		סה"כ נקודות	
89		סה"כ נקודות חובה לתואר	

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

1. תלמיד המבקש להתקבל לחוג (ו/או לקבל פטור מלימוד קורסים) על סמך לימודים קודמים במוסד אקדמי אחר, יגיש עם הרשמתו לאוניברסיטה אישור לימודים רשמי ופירוט כל הציונים מהמוסד בו למד, למזכירות החוג.

2. לצורך הכרה בלימודים קודמים במוסד אחר, הועדה החוגית לתואר ראשון תדון בבקשת התלמיד, בתנאי שציונו בקורס הינו 70 לפחות (60 לפחות בקורסי בחירה חופשית), ותחליט על מידת ההכרה בלימודיו.
3. לימודים ממוסדות להשכלה גבוהה שהוכרו ע"י החוג לצורך המשך לימודים ידווחו ללא ציון ולא יכללו בחישוב הציון הסופי המשוקלל.
4. תלמיד יהיה זכאי לקבלת תואר מאוניברסיטת חיפה רק אם צבר בה שני שלישים מלימודיו באוניברסיטה, כלומר 40 נקודות זכות במסלול הדו-חוגי, ו-80 נקודות במסלול החד-חוגי.
5. במקרים מיוחדים ובאישור הוועדה החוגית לתואר ראשון, תלמיד יכול לקבל פטור/ הכרה בלימודי קורסי חובה בגין קורסים חופפים או דומים ברמה מקבילה לפחות שנלמדו באוניברסיטת חיפה. מספר נקודות הפטור יהיה המינימום בין נקודות הקורס עליו נתקבל ההכרה ונקודות הקורס שנלמד במקומו. על התלמיד יהיה להשלים נקודות זכות מתוך קורסי הבחירה החוגית. אין ללמוד במסגרת החוג קורס החופף באופן מלא או חלקי לקורס שניתנה בגינו הכרה.

תנאי מעבר (לכל המסלולים)

1. תנאי מעבר משנה ראשונה לשנה שנייה הוא ציון של 60 לפחות בכל אחד מהקורסים הבאים: מבוא לטכנולוגית מידע בארגון, מבוא למחשבים ותכנות, ותכנות מונחה עצמים.
2. לכל קורס עשויים להיות קורסי קדם. יש הקפדה על קיום תנאי הקדם, למעט מקרים בהם נתקבל אישור מהוועדה החוגית לתואר ראשון.
3. תנאי מעבר משנה שנייה לשנה שלישית הוא ציון של 60 לפחות בכל אחד מהקורסים: ניתוח מערכות מידע; עיצוב ופיתוח של מערכות מידע; תכן של מסדי נתונים.

מעבר בין מסלולים

1. מעבר בין מסלולים מותנה בביקוש. החוג עשוי לקבוע תנאי מעבר למסלול החד-חוגי. פרטים במזכירות החוג.
2. קיים דמיון ניכר בלימודי שנה א' בין התכניות המומלצות הדו-חוגיות והתוכנית במסלול החד חוגי. דבר זה מאפשר לסטודנט לעבור ממסלול למסלול בתום שנה א', בדרך כלל ללא צורך בהשלמות מיוחדות.
3. במעבר למסלול החד-חוגי ניתן להשתמש בנקודות שנצברו בחוג השני כנקודות בחירה חופשית.

הלימודים לתואר שני (M.Sc.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר פנינה סופר

תחום מערכות המידע מתפתח בשנים האחרונות בקצב מואץ בעקבות הפיכת המידע למרכיב מרכזי בחיינו. הדבר נובע בעיקר מהתקדמות הטכנולוגיה המאפשרת אחסון זול ועיבוד מהיר של כמויות עצומות של נתונים בקצב גובר והולך ומזמינות המידע ברשת האינטרנט. כדי להפיק תועלת מן המידע הזמין יש לנהלו. בשל כך, מתפתחים נושאי מחקר רבים הקשורים בניהול מידע. נושאים אלו הופכים להיות מורכבים יותר ויותר ונושאים חדשים נוספים חדשות לבקרים: החל בייצוג של מידע וידע, שמירתו במסדי נתונים ובמחשתי נתונים, אחזור מידע וכריית מידע והתאמתו לדרישות צרכני המידע ברמות הפשטה שונות, ניתוח צרכים ארגוניים למידע ולמערכות תומכות החלטה, פיתוח מערכות מידע שתתמוכנה בצרכים ארגוניים (החל משלבי איסוף דרישות הלקוח, דרך שלבי ניתוח הדרישות, תכן (design) ומימוש, וכלה בהטמעת המערכת בשטח), התאמת מערכות המידע כדוגמת מערכות כוללות (Enterprise Resource Planning, ERP) למשתמשים, התאמת שיטות הפיתוח לאנשי הפיתוח המפתחים אותן, ניהול גישה למידע מבוזר, אבטחת מידע והגנה על פרטיות המידע, ונושאים רבים אחרים. קהילת החוקרים בתחום מערכות המידע בעולם גדלה מאוד בשנים האחרונות. גם קהילת החוקרים הישראלים בתחום מערכות המידע גדלה, וחבריה הולכים ותופסים מקום מרכזי באקדמיה בישראל, באגודות הבינלאומיות לחקר מערכות המידע, במערכות כתבי העת המובילים ובקרב קהילת חוקרי מערכות המידע בעולם.

מטרת הלימודים

תוכנית הלימודים תאפשר לבוגרי תואר ראשון להעשיר את ידיעותיהם בתחום מערכות המידע, תוביל אותם לקריירה מקצועית או למחקר והוראה בתחום, ותאפשר את השתלבותם בדרגים הבכירים בתחום מערכות המידע בארץ ובעולם.

תנאי קבלה

- ◆ תואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל במערכות מידע או בתחום קרוב.
- ◆ ממוצע ציונים לתואר ראשון: 82 לפחות.
- ◆ אישור הוועדה החוגית לתואר שני

לימודי השלמה:

כל מועמד שיתקבל לתואר שני שאינו בוגר תואר ראשון במערכות מידע, יידרש ללמוד קורסי השלמה, אשר ייקבעו ע"י ועדת הקבלה החוגית. הקבלה לתוכנית מותנית בסיום ההשלמות בממוצע 80 לפחות. הוועדה תקבע את מכסת ההשלמות (שלא תעלה על 16 ש"ס), לפי הרקע של המועמד ולפי שיקול דעתה (פירוט להלן). משך זמן ההשלמות לא יעלה על שנה אחת.

מדיניות קורסי ההשלמות מבוססת על הדרישה החוגית כי כל תלמיד לתואר שני נדרש לעמוד בקורסי היסוד שמקנים ידע וכלים בסיסיים של הדיסציפלינה:

מס' קורס	שם קורס	נקודות	הערות
214.1960	תכנות מונחה עצמים	4	או קורס תכנות מקביל
214.2200	עיצוב ופיתוח של מערכות מידע	4	
214.2700	ניתוח מערכות מידע	4	
214.2800	תכן של מסדי נתונים	4	

תנאי המעבר משנה לשנה

מצב אקדמי תקין מוגדר קבלת ציון עובר בכל מקצוע אליו נרשם וציון ממוצע 75 לפחות . סטודנט שאינו במצב תקין גם בתום שנה בה נקבעו לו תנאים כאמור לעיל , יובא לדיון במסגרת הוועדה החוגית לתואר שני

תכניות הלימודים

- ◆ מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה): לימודי החובה בתכנית ועבודת הגמר המחקרית (תזה) מכוונים להכשיר את התלמיד למחקר ולתת לו התנסות ראשונית במחקר מדעי ברמה הגבוהה ביותר. כמו כן, מכוונת התכנית לחשוף את התלמיד לתחומי העיסוק והמחקר העיקריים במערכות מידע. מכיוון שלא ניתן להקיף את כל הנושאים בלימודי התואר השני, התכנית תאפשר לכל סטודנט לבחור, בהתאם לנטיותיו ולהנחיית המנחה, מבין מספר רב של קורסים. אלו מחולקים לשתי רמות. תחומי המחקר העיקריים מקובצים ברשימת הבחירה החוגית המתקדמת. אולם הסטודנט יוכל לקחת גם קורסים בתחומי העיסוק מתוך רשימת הבחירה החוגית המשותפת (לתואר ראשון ושני).
- ◆ מסלול ב' (עם פרויקט גמר): במסלול עם פרויקט גמר יושם דגש על אסטרטגיות ניהול מערכות מידע.

היקף הלימודים

- ◆ מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול א'): 28 שש"ס וכתיבת תזה.
- ◆ מסלול עם פרויקט גמר (מסלול ב'): 40 שש"ס ופרויקט גמר.
- ◆ משך הלימודים הוא שנתיים . שנה נוספת תאושר לתלמיד מסלול א' בלבד, לצורך סיום עבודת התזה.

מבנה הלימודים

מסלול א' – עם תזה:

קורסי חובה – 14 שש"ס (5 קורסים)
 קורסי בחירה חוגית משותפת (תחומי עיסוק) – עד 7 שש"ס (עד 2 מקצועות)

קורסי בחירה מתקדמת (תחומי מחקר) – השלמת קורסי הבחירה ל-14 שש"ס (כלומר, 7 עד 14 שש"ס, בהתאם למספר השש"ס שנלקחו מהבחירה החוגית המשותפת). ניתן ללמוד גם עד 2 קורסים מחוגים אחרים המפורטים בטבלה, בתנאי שלוקחים לפחות 2 קורסי בחירה מתקדמת מהחוג.

מסלול ב' – ללא תיזה:

קורסי חובה - 13 שש"ס (5 קורסים) .

קורסי בחירה חוגית משותפת (תחומי עיסוק) – עד 7 שש"ס (עד 2 מקצועות)

קורסי בחירה מתקדמת (תחומי מחקר) - השלמת קורסי הבחירה ל-27 שש"ס (כלומר 20 עד 27 שש"ס). ניתן ללמוד גם עד 2 קורסים מחוגים אחרים המפורטים בטבלה, בתנאי שלוקחים לפחות 2 קורסי בחירה מתקדמת מהחוג.

מקצועות החובה במסלול א' ו-ב':*

- ◆ קורס מתקדם בסטטיסטיקה (3 שש"ס) – מסלולים א' ו-ב'
- ◆ אנגלית כתיבה מדעית (0 שש"ס) – מסלולים א' ו-ב'
- ◆ לוגיקה ומפרטים פורמליים (3 שש"ס) – מסלולים א' ו-ב'
- ◆ סמינר – הגישה המחקרית במער' מידע (4 שש"ס) – מסלולים א' ו-ב'
- ◆ סמינר – שיטות מחקר (4 שש"ס) – מסלול א' בלבד
- ◆ אסטרטגיות ניהול מערכות מידע (3 שש"ס) – מסלול ב' בלבד

שקלול הציון הסופי

מסלול א':

קורסים	50%
עבודת גמר מחקרית (תיזה)	50%

מסלול ב':

קורסים	80%
פרויקט גמר	20%

הערות:

1. שני קורסי בחירה יקבעו לפי המלצת המנחה.
2. עד 7 שש"ס של קורסי הבחירה המשותפים, מותנים בכך שלא נלמדו בתואר ראשון.

משך הלימודים

- ◆ משך הלימודים לתואר שני במסלול א' לא יעלה על שלוש שנים.
- ◆ משך הלימודים לתואר שני במסלול ב' הוא שנתיים.

סוציולוגיה ואנתרופולוגיה
חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)
חוג לימודים למ"א
ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה
ראש החוג: ד"ר מאיר יעיש
יו"ר הוועדה החוגית לתואר ב"א: ד"ר עמליה סער

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' מאג'ד אלחאג' (שבתון), פרופ' יצחק הרפז, פרופ' גבריאל וימן, פרופ' יהודה מטרס (אמריטוס), פרופ' צבי סובל (אמריטוס), פרופ' יצחק סמואל (אמריטוס), פרופ' סמי סמוחה (אמריטוס), פרופ' גדעון פישמן (אמריטוס), פרופ' ורד קראוס, פרופ' מנחם רוזנר (אמריטוס), פרופ' אריה רטנר.

פרופסור חבר:

פרופ' דבורה ברנשטיין (שבתון), פרופ' נורית בירד-דוד, פרופ' מרים דורנשטיין (אמריטוס), פרופ' יורם כרמלי (אמריטוס), פרופ' אורי לויתן (אמריטוס), פרופ' גוסטבו מש, פרופ' מיכאל סולטמן (אמריטוס), פרופ' רבקה רייכמן, פרופ' אילן תלמוד.

מרצה בכיר:

ד"ר אורי בן-אליעזר, ד"ר אסף דר, ד"ר מאיר יעיש, ד"ר יובל יונאי, ד"ר טלי כץ-גרו, ד"ר עליזה לוין, ד"ר עמליה סער.

מרצה:

ד"ר אסף לבנון, ד"ר ציפי עברי, ד"ר קרול קדרון, ד"ר טלי קריסטל. מר גיורא אילון, גב' אתי בן-זיו, ד"ר הילה הופשטטר, גב' דליה יזרעאלי, גב' מיכל כץ, ד"ר אורה מור-זומרפלד, ד"ר דני נוה, מר אורי צורף, ד"ר דלית שמחאי.

עמית הוראה ומורה מן החוץ:

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' קלרה פרוקופף**

מרכזת תארים מתקדמים: **גב' שלומית כהן**

מזכירת החוג: **גב' שירלי דגן, גב' זהבית בן-דוד**

מיקום: בניין רבין, קומה 7, חדר 7006

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11.00-13.00.

טלפון: 8240995, 8249506, 8249643; פקס: 8240819

אתר החוג באינטרנט: hevra.haifa.ac.il/soc

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

חברה ותרבות הם מושגים מופשטים המעצבים אותנו ואת יכולתנו להעניק משמעות לקיומנו. הלימודים לתואר ראשון בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה מעוצבים להעניק לסטודנטים כלים לניתוח ביקורתי של מערכות חברתיות ותרבותיות. קורסי החובה והבחירה, הסמינרים העיוניים והמחקריים יעניקו לסטודנטים כלים בסיסיים למחקר חברתי ותובנות על החברה הישראלית על מורכבותה החברתית, כמו גם על תרבויות וחברות מרוחקות בהודו, דרום אמריקה, האיים הקריביים ועוד. בוגרי החוג יוכלו להסתייע בידע שרכשו לניתוח תופעות חברתיות שונות. העיסוק המקצועי בתחום מותנה בלימודים מתקדמים. לימודי התואר הראשון מכשירים את הסטודנטים ללימודים המתקדמים, המיועדים לרכישת מקצוע והרחבת הידע. הלימודים בחוג מתנהלים הן במסלול החד-חוגי, והן במסלול דו-חוגי לפי בחירת הסטודנטים.

תנאי הקבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
הערה: תנאי הקבלה למסלול החד-חוגי ודו-חוגי זהים.

ב.א. למצטיינים בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה מפעיל תוכנית לימודים במתכונת חד-חוגית למצטיינים בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה. התוכנית מאפשרת רוחב רב יותר בלימודי התואר הראשון, מסגרת מאתגרת לסטודנטים בעלי יכולות גבוהות והתאמת חלק מהלימודים להתעניינות האישית של הסטודנט. לתוכנית יתקבלו כ-20 סטודנטים בכל שנתון במטרה לאפשר לימוד מעמיק ואינטנסיבי יותר עבור קבוצה קטנה של סטודנטים בעלי פוטנציאל טוב להמשך לימודים לתארים מתקדמים באוניברסיטה.

הקבלה לתוכנית הלימודים תהיה בסוף שנת הלימודים הראשונה, ולמסיימי התוכנית בהצלחה יצורף לתעודת הבוגר ספח המעיד על כך.

פרטים נוספים ניתן לקבל במזכירות החוג.

לימודי "דרך הרוח"

תלמידי התואר הראשון המתחילים לימודיהם בתשע"ב מחויבים ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח.

הרישום יתבצע תחת תוכניות הלימודים של התלמיד. רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח"

שכתובתו: <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

◆ תלמיד חד-חוגי חייב ללמוד קורס בהיקף של 4 נ"ז מתוך רשימת קורסי "דרך הרוח".

4 נקודות אלו יגרעו מסך 40 הנקודות הכלליות (מחוץ לחוג) בהם מחויב התלמיד במסלול זה.

◆ תלמיד דו־חוגי ילמד את הקורס מ"דרך הרוח" באחד מחוגי הלימוד שלו, לפי בחירתו (למעט סטודנטים שאחד החוגים שלהם שייך לפקולטה למדעי הרוח). תלמיד המסלול הדו־חוגי יסיים את לימודיו לקראת תואר בוגר כאשר באחד החוגים צבר 62 נ"ז (58 נ"ז+ 4 נ"ז קורס של "דרך הרוח") ובחוג השני 58 נ"ז.

◆ הקורס הנלמד במסגרת לימודי "דרך הרוח" ישוקלל בציון הסופי של החוג בו יירשם.

◆ תלמיד יוכל לבחור ללמוד את הקורס הנ"ל במהלך שלוש שנות לימודיו לב"א.

◆ הקורס יילמד במסגרת סך הנקודות לתואר ובמסגרת שכר הלימוד הרגיל.

◆ קבלת תואר "בוגר" תותנה במילוי חובת לימודי "דרך הרוח".

חובות הסטודנט בחוג במסלול חד־חוגי

שנה א' (דרג 1)

1. מבוא לסוציולוגיה – שיעור (סמסטר א') ש' 4 שש"ס 5 נ'
- מבוא לסוציולוגיה – תרגיל (סמסטר א') ת' 2 שש"ס 0 נ'
2. מבוא לאנתרופולוגיה – שיעור (סמסטר א') ש' 4 שש"ס 5 נ'
- מבוא לאנתרופולוגיה – תרגיל (סמסטר א') ת' 2 שש"ס 0 נ'
3. יסודות המחקר החברתי – שיעור (סמסטר ב') ש' 4 שש"ס 4 נ'
- יסודות המחקר החברתי – תרגיל (סמסטר ב') ת' 2 שש"ס 0 נ'
4. שיטות מחקר איכותניות – שיעור (סמסטר ב') ש' 3 שש"ס 4 נ'
- שיטות מחקר איכותניות – תרגיל (סמסטר ב') ת' 2 שש"ס 0 נ'
5. שני שיעורי בחירה בחוג (סמסטר ב') ש' 8 שש"ס 8 נ'
6. שיעורי בחירה כלליים באוניברסיטה ש' 13 נ'

נ' 39

סה"כ

שנה ב' (דרג 2)

1. תיאוריות סוציולוגיות – שיעור (סמסטר א') ש' 4 שש"ס 4 נ'
- תיאוריות סוציולוגיות – תרגיל (סמסטר א') ת' 2 שש"ס 0 נ'
2. תיאוריות אנתרופולוגיות (סמסטר ב') ש' 2 שש"ס 2 נ'
3. סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – שיעור (סמסטר א') ש' 3 שש"ס 4 נ'
- סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – תרגיל (סמסטר א') ת' 2 שש"ס 0 נ'
4. סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – שיעור (סמסטר ב') ש' 3 שש"ס 4 נ'
- סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – תרגיל (סמסטר ב') ת' 2 שש"ס 0 נ'
5. ארבעה קורסי בחירה בחוג ש' 16 שש"ס 16 נ'
6. פרו־סמינריון בחוג פ"ס 5 נ'
7. שיעורי בחירה כלליים באוניברסיטה ש' 5 נ'

נ' 79

סה"כ

שנה ג' (דרג 3)

1. מבנה חברתי של ישראל – שיעור (סמסטר א') ש' 3 שש"ס 3 נ' 3
  2. 3 סמינרים מחקריים ס"מ 21 שש"ס 15 נ' 3
  3. שיעורי בחירה כלליים באוניברסיטה ש' 23 נ' 3
- סה"כ 120 נ'**

חובות הסטודנט בחוג במסלול דו-חוגי

(שנה א' (דרג 1)

1. מבוא לסוציולוגיה – שיעור (סמסטר א') ש' 4 שש"ס 5 נ' 5
  - מבוא לסוציולוגיה – תרגיל (סמסטר א') ת' 2 שש"ס 0 נ' 5
  2. מבוא לאנתרופולוגיה – שיעור (סמסטר א') ש' 4 שש"ס 5 נ' 5
  - מבוא לאנתרופולוגיה – תרגיל (סמסטר א') ת' 2 שש"ס 0 נ' 5
  3. יסודות המחקר החברתי – שיעור (סמסטר ב') ש' 4 שש"ס 4 נ' 5
  - יסודות המחקר החברתי – תרגיל (סמסטר ב') ת' 2 שש"ס 0 נ' 5
  4. שיטות מחקר איכותניות – שיעור (סמסטר ב') ש' 3 שש"ס 4 נ' 5
  - שיטות מחקר איכותניות – תרגיל (סמסטר ב') ת' 2 שש"ס 0 נ' 5
  5. שיעור בחירה אחד לשנה א' (סמסטר ב') ש' 4 שש"ס 4 נ' 5
- סה"כ 22 נ'**

שנה ב' (דרג 2)

1. תיאוריות סוציולוגיות – שיעור (סמסטר א') ש' 4 שש"ס 4 נ' 4
  - תיאוריות סוציולוגיות – תרגיל (סמסטר א') ת' 2 שש"ס 0 נ' 4
  2. תיאוריות אנתרופולוגיות (סמסטר ב') ש' 2 שש"ס 2 נ' 4
  3. סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – שיעור (סמסטר א') ש' 3 שש"ס 4 נ' 4
  - סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – תרגיל (סמסטר א') ת' 2 שש"ס 0 נ' 4
  4. סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – שיעור (סמסטר ב') ש' 3 שש"ס 4 נ' 4
  - סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – תרגיל (סמסטר ב') ת' 2 שש"ס 0 נ' 4
  5. שיעור בחירה ש' 4 שש"ס 4 נ' 4
  6. פרו-סמינריון בחוג פ"ס 4 שש"ס 5 נ' 4
- סה"כ 48 שש"ס 45 נ'**

שנה ג' (דרג 3)

1. מבנה חברתי של ישראל – שיעור (סמסטר א') ש' 3 שש"ס 3 נ' 3
  2. 2 סמינרים מחקריים ס"מ 8 שש"ס 10 נ' 3
- סה"כ 60 שש"ס 58 נ'**

שיעורי בחירה

סטודנט הלומד במסלול דו-חוגי צריך ללמוד בשנה א' שיעור בחירה אחד (מתוך ההיצע לשנה זו) והנתור – בשנים ב'–ג' (דרג 2). סטודנט הלומד במסלול חד-חוגי צריך ללמוד בשנה א' שני שיעורי בחירה (מתוך ההיצע לשנה זו) והנתורים – בשנים ב'–ג' (דרג 2). במסגרת שיעורי בחירה רשאי הסטודנט לבחור לא יותר משיעור אחד מסוג "הדרכה אישית". במהלך הלימודים בחוג רשאי סטודנט ללמוד שיעור בחירה אחד בלבד לשיפור ציון.

תנאי המעבר

תנאי מעבר לשנה ב' (דרג 2)

כדי לעבור לשנה ב' על סטודנט להשיג:
ציון סופי 70 ומעלה בקורסים הבאים:

מבוא לסוציולוגיה

מבוא לאנתרופולוגיה

יסודות המחקר החברתי

שיטות מחקר איכותניות

סטודנט יוכל לעבור לשנה ב' על תנאי, אם עבר בציון 70 את הקורס "מבוא לסוציולוגיה" ושני קורסי חובה נוספים של שנה א'. על סטודנט לחזור על קורס החובה של שנה א', בו הוא נכשל, ולהשיג בו ציון 70 ומעלה. כמו כן, הוא לא יורשה ללמוד קורסי חובה של שנה ב', הממשיכים את קורס החובה, אותו לא עבר.

סטודנט שלא עבר את הקורס "מבוא לסוציולוגיה", יוכל ללמוד קורס זה בלבד בסמסטר א' של שנה ב'. סטודנט שלא עבר שני קורסי חובה של שנה א' בציון 70 ומעלה, לא יורשה לעלות לשנה ב'.

תנאי מעבר לשנה ג' (דרג 3)

כדי לעבור לשנה ג' על סטודנט להשיג:
ציון סופי 51 ומעלה בקורסים:

תיאוריות סוציולוגיות

תיאוריות אנתרופולוגיות

ציון סופי 60 ומעלה בקורסים:

סטטיסטיקה לסוציולוגים א' וב'

סטודנט לא יוכל להתחיל שנה ג', גם לא על תנאי, בלי להשלים את כל קורסי החובה של שנה א'.

ציון עובר בקורס בחירה בחוג הוא 51. סטודנט שלא עמד בדרישות קורס בחירה, יחויב לחזור על לימוד מקצוע זה או לבחור מקצוע בחירה אחר תחתיו. סטודנט המבקש פטור מקורסי סטטיסטיקה על סמך לימודיו בחוגים:

סטטיסטיקה, פסיכולוגיה, הוראה וחינוך, חייב להשלים את הנקודות בקורסי בחירה בחוג, אך אינו רשאי ללמוד את אותו הקורס בשני החוגים.

סטודנט שנכשל באחד מקורסי הסטטיסטיקה יהיה חייב לחזור על הקורס בחוג לסוציולוגיה ולא יוכל ללמוד את הקורס בחוג אחר. ציון עובר בסמינר מחקרי בחוג הוא 60.

דרישות קדם

- ◆ קורס "מבוא לסוציולוגיה" מהווה קדם לקורס "תיאוריות סוציולוגיות" ולקורסי בחירה בסוציולוגיה.
- ◆ קורס "מבוא לאנתרופולוגיה" מהווה קדם לקורס "תיאוריות אנתרופולוגיות" ולקורסי בחירה באנתרופולוגיה.
- ◆ קורס "תיאוריות אנתרופולוגיות" מהווה קדם לסמינרים בנושאים אנתרופולוגיים.
- ◆ קורס "תיאוריות סוציולוגיות" מהווה קדם לסמינרים בנושאים סוציולוגיים.
- ◆ קורס "יסודות המחקר החברתי" מהווה קדם לקורס "סטטיסטיקה לסוציולוגים א'".
- ◆ סטודנט שלא עבר את הקורסים "סטטיסטיקה לסוציולוגים א' וב'", יוכל ללמוד במקביל לקורס בו נכשל, סמינר לא כמותני אחד בלבד.

תנאי הקבלה למסלול החד-חוגי

סטודנט הבוחר במסלול החד-חוגי החל משנה ראשונה ללימודיו נדרש לעמוד בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

כמו-כן סטודנט יכול לבחור במסלול החד-חוגי החל משנה ב' ללימודיו.

היקף הלימודים במסלול זה מבוסס על 80 נקודות זכות בחוג בתוספת 40 נקודות מכלל חוגי הלימוד באוניברסיטה לפי בחירת הסטודנט. סטודנט המצטרף למסלול החד-חוגי החל משנה ב', יזוכה במניין הנקודות שנצברו בחוג השני במהלך שנה א' ללימודיו.

במסגרת 80 הנקודות הנלמדות בחוג, סטודנט חד-חוגי יכול להתמקד באחד ממוקדי הידע הבאים הקיימים בחוג: לימודי עבודה וארגון, לימודי עבריינות וסטייה חברתית, לימודי תרבות ולימודי אי-שוויון בחברה הישראלית ובעולם. קורסים בתחומים אלה ניתנים בחוג בכל שנת לימודים. סטודנטים הלומדים במסלול חד-חוגי ומבקשים להתמקד באחד ממוקדי הידע הללו, יהיו זכאים לעדיפות בהרשמה לקורסים במוקד שיבחרו. בכל שנה תפורסם באתר האינטרנט של החוג רשימת הקורסים הנכללים בכל אחד ממוקדי הידע לאותה שנת לימודים.

סוגי הקורסים בחוג

מקובל בלימודים אוניברסיטאיים, מציע החוג סוגים שונים של קורסים (כגון: שיעורים, תרגילים, סמינריונים), כמפורט ברשימה של חובות הסטודנט לעיל. להוציא הסמינריונים (רובם או כולם), כל הקורסים הללו הם סמסטריאליים, כשחלקם ניתנים במתכונת של שיעור + תרגיל. לעומת זאת, הסמינריונים ניתנים ברוב המקרים בשני חלקים: חלק א' בסמסטר ראשון וחלק ב' בסמסטר השני. במקרים אלה אין כל אחד משני החלקים עומד ברשות עצמו, וכשעלצמו אינו מוכה את הסטודנט בנקודות זכות. אלה ניתנים רק כאשר הסטודנט עומד בדרישות הסמינריון על שני חלקיו. מכאן, סטודנט אשר הפסיק השתתפותו בסמינריון

לאחר החלק הראשון שלו (הסמסטר הראשון), אין ההשתתפות מוכרת לו. בסמינריון מחקרי העבודה תושבת על איסוף ועיבוד נתונים, בנוסף לסקירת פרסומים מדעיים. **מספר מועט של סטודנטים לב"א בשנה ג' יוכלו להירשם לסמינר מ"א באישור מרצה ולאחר שעמדו בדרישות קדם.**

חלק משיעורי הבחירה ניתן במתכונת של "הדרכה אישית", דהיינו קורס בקריאה מודרכת של חומר עיוני ומחקרי בתחום מסוים. על הסטודנט להשתתף בפגישות אישיות עם המרצה, לשוחח על חומר הקריאה ולקבל ייעוץ בכתיבת העבודה. **במהלך התואר יכול סטודנט ללמוד קורס אחד מסוג "הדרכה אישית".**

הגשת עבודות סמינריוניות

תלמידים אשר למדו סמינריון בסמסטר א', יגישו את העבודה הסמינריונית עד סוף סמסטר ב' ואלו שלמדו בסמסטר ב' יגישו את העבודה עד סוף הקיץ, דהיינו עד תחילת שנת הלימודים. במידה והמרצה ביקש להגיש עבודה סמינריונית קודם לכן, חייב התלמיד בהגשה לפי דרישת המרצה. תלמיד שלא עמד בתנאים אלה, יידרש ללמוד סמינר אחר, במקום סמינר שלמד.

מידע לסטודנטים בחוג לסטטיסטיקה

סטודנטים אשר החוג השני שלהם הוא סטטיסטיקה, יהיו פטורים מקורס "סטטיסטיקה לסוציולוגים א' וב'" בחוגינו. במקום הקורסים הנ"ל יהיה על סטודנט ללמוד קורסי בחירה נוספים להשלמת נקודות (מדרג 2). סטודנט אינו רשאי ללמוד את אותו הקורס בשני החוגים.

מידע לסטודנטים בחוג לפסיכולוגיה

סטודנטים אשר החוג השני שלהם הוא פסיכולוגיה, יהיו פטורים מקורס: "סטטיסטיקה לסוציולוגים א'" בשנה ב'. במקום הקורס הנ"ל יהיה על סטודנט ללמוד קורס בחירה נוסף להשלמת נקודות בחוג (מדרג 2).

מידע לסטודנטים בחוג לחינוך

סטודנט הלומד בחוגים סוציולוגיה וחינוך יכול לפי בחירתו ללמוד את הקורס סטטיסטיקה לסוציולוגים א' באחד משני החוגים. בחוג השני הוא ישלים נקודות מתוך קורסי הבחירה. (סטטיסטיקה לסוציולוגים א' זהה בתכניו לקורסים של סטטיסטיקה הסקתית ותיאורית יחדיו).

מידע לסטודנטים בחוג לשירותי אנוש

סטודנטים אשר החוג השני שלהם הוא שירותי אנוש, יהיו פטורים מקורס: "סטטיסטיקה לסוציולוגים א'" בשנה ב'. במקום הקורס הנ"ל יהיה על סטודנט ללמוד קורס בחירה נוסף להשלמת נקודות בחוג (מדרג 2).

תעודת הוראה בסוציולוגיה

תלמידי החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה יכולים ללמוד לתעודת הוראה בסוציולוגיה. פרטים ניתן לקרוא בדפי מידע בשנתון של החוג למידה, הוראה והדרכה.

תוכנית לימודי ערב

החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה מקיים תוכנית לימודי ערב. הלימודים במסלול זה נמשכים שלוש שנים ומתקיימים לאורך שלושה סמסטרים בשנה (כולל סמסטר קיץ). מטרת הלימודים במסלול זה היא לאפשר לאנשים עובדים במשרות מלאות ללמוד במשך שעות הערב.

הלימודים מתקיימים במתכונת זהה לתוכנית לימודי היום. מבנה תכנית הלימודים הנו כדלקמן:

חובות הסטודנט בתוכנית לימודי ערב (מסלול דו-חוגי)

שנה א'

סמסטר א':	1. מבוא לסוציולוגיה – שיעור	ש'	4 שש"ס	5 נ'
	מבוא לסוציולוגיה – תרגיל	ת'	2 שש"ס	0 נ'
סמסטר א':	2. יסודות המחקר החברתי – שיעור	ש'	3 שש"ס	4 נ'
	יסודות המחקר החברתי א' – תרגיל	ת'	2 שש"ס	0 נ'
סמסטר ב':	3. שיטות מחקר איכותניות – שיעור	ש'	3 שש"ס	4 נ'
	שיטות מחקר איכותניות – תרגיל	ש"ת	2 שש"ס	0 נ'
סמסטר ב':	4. מבוא לאנתרופולוגיה – שיעור	ש'	4 שש"ס	5 נ'
	מבוא לאנתרופולוגיה – תרגיל	ת'	2 שש"ס	0 נ'
סמסטר קיץ:	5. קורס בחירה	ש'	4 שש"ס	4 נ'

22 נ'

סה"כ

שנה ב'

סמסטר א':	1. תיאוריות סוציולוגיות – שיעור	ש'	4 שש"ס	4 נ'
	תיאוריות סוציולוגיות – תרגיל	ת'	2 שש"ס	0 נ'
	2. סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – שיעור	ש'	3 שש"ס	4 נ'
	סטטיסטיקה לסוציולוגים א' – תרגיל	ת'	2 שש"ס	0 נ'
סמסטר ב':	3. סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – שיעור	ש'	3 שש"ס	4 נ'
	סטטיסטיקה לסוציולוגים ב' – תרגיל	ת'	2 שש"ס	0 נ'
	4. קורס בחירה	ש'	4 שש"ס	4 נ'
סמסטר קיץ:	5. תיאוריות אנתרופולוגיות	ש'	2 שש"ס	2 נ'
	6. פרוסמינריון	ש'	4 שש"ס	5 נ'

45 נ'

סה"כ

שנה ג'

3 נ'	3 שש"ס	ש'	1. המבנה החברתי של ישראל – שיעור
5 נ'	4 שש"ס	ס"מ	2. סמינר מחקרי
5 נ'	4 שש"ס	ס"מ	3. סמינר מחקרי
58 נ'			סה"כ

חובות הסטודנט בתוכנית לימודי ערב (מסלול חד-חוגי)*

שנה א'

18 נ'		זוהה למסלול הדו-חוגי (קורסי חובה)
8 נ'		שיעורי בחירה במסגרת החוג (שני קורסי בחירה)
14 נ'		שיעורי בחירה כלליים מחוץ לחוג
40 נ'		סה"כ

שנה ב'

14 נ'		זוהה למסלול הדו-חוגי (קורסי חובה)
12 נ'		שיעורי בחירה במסגרת החוג
5 נ'		פרוסמינריון
9 נ'		שיעורי בחירה כלליים מחוץ לחוג
80 נ'		סה"כ

שנה ג'

3 נ'		זוהה למסלול הדו-חוגי (קורסי חובה)
4 נ'		שיעורי בחירה במסגרת החוג
15 נ'		3 סמינרים מחקרניים
18 נ'		שיעורי בחירה כלליים מחוץ לחוג
120 נ'		סה"כ

* פתיחתו של מסלול חד-חוגי בתוכנית לימודי ערב מותנית במספר הנרשמים. פרטים בדבר תנאי קבלה ניתן לקבל במזכירות החוג או במזכירות ההרשמה.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' רבקה רייכמן

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר שני בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה הינה הרחבת הידע העיוני והמחקרי בתחומי הלימוד השונים. הלימודים יתקיימו בחמש מגמות ההתמחות הבאות: סוציולוגיה עיונית, סוציולוגיה ארגונית-יישומית, קרימינולוגיה וחוק, מחקר חברתי-שימושי, ואנתרופולוגיה.

תנאי קבלה

לתוכנית המ"א בחוג, יכולים להגיש מועמדות בוגרי מוסדות להשכלה גבוהה שהשיגו ציון 82 לפחות בלימודי התואר הראשון בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה ובחוג השני. תהליך המיון, לכל מגמות ההתמחות, ייעשה על-ידי ועדת מ"א של החוג, בהסתמך על הישגיו הלימודיים של המועמד בחוגים בהם למד, ראיון אישי עם המועמד, ומבחן באנגלית. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה, כתנאי לקבלתו ללימודים.

לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני

החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה מקבל מועמדים בוגרי חוגים אחרים ללימודי השלמה למ"א לקראת הצגת מועמדות ללימודי מוסמך בסוציולוגיה ואנתרופולוגיה. זכאים להירשם ללימודים אלו מועמדים שהשיגו ציון 82 בתואר ב"א בשני החוגים. לימודים אלה אינם מקנים תואר ואינם מבטיחים קבלה ללימודי מ"א.

1. המועמדים להשלמות יעברו ראיון קבלה ושקלול בטרם יתקבלו להשלמות. במהלך הראיון יובהרו להם הסיכויים להתקבל לחוג בכלל ולמגמות השונות בפרט.
2. אלה שיתקבלו להשלמות יחוייבו להשיג ממוצע של 82 בקורסי השלמה שנקבעו להם.
3. עם התקבלותם להשלמות יבחרו הסטודנטים לפחות בשתי מגמות אלטרנטיביות ויחתמו על הצהרה לפיה, הם מודעים לכך שתנאי הקבלה לתואר שני לחוג הוא ציון 82 בקורסי השלמה, וכי החוג אינו מתחייב לקבל אותם למגמה מסויימת, אלא לאחת מבין שתי המגמות שבהרו.

מסלולי לימודים

החוג מקיים שני מסלולי לימוד: מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית ומסלול ללא כתיבת עבודת גמר – בכל המגמות ותוכניות התמחות.

1. מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – לימודים בהיקף של 30 שש"ס וכן הגשת עבודת גמר מחקרית. משך הלימודים עד 3 שנים. מסלול זה מהווה תנאי להמשך לימודים לתואר שלישי.

2. מסלול ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית – לימודים בהיקף של 38 ש"ס ובחינת גמר שתבדוק ידע והבנה בספרות סוציולוגית ואנתרופולוגית עדכנית. סטודנטים הלומדים במסלול זה אין באפשרותם להמשיך לימודים לתואר שלישי. משך הלימודים במסלול זה עד שנתיים. תלמיד חייב לגשת לבחינת גמר עד 30.11 בתום שנת הלימודים השנייה ללימודיו. כדי לגשת לבחינת גמר, תלמיד חייב לסיים את כל חובות השמיעה ולקבל ציונים בכל המקצועות, אשר למד, חודש לפני מועד הבחינה.

תנאי מעבר לשנה ב'

1. ציון המעבר משנה א' לשנה ב' בכל המגמות יהיה 76 לקורסי החובה וציון ממוצע כללי של 80, בכל הקורסים בשנה א'.
2. המעבר ממגמה למגמה אפשרי באישור הוועדה החוגית ללימודי תואר שני. במקרה של מעבר ממגמה למגמה יחויב הסטודנט בכל הדרישות של המגמה החדשה, אך יכול לקבל "פטור" עבור לימודיו במגמה אשר בה למד, כמילוי חלקי של הדרישות למגמה החדשה.

מגמה לסוציולוגיה עיונית

מגמת הסוציולוגיה העיונית תעסוק בסוציולוגיה כתחום מדעי – עיוני ומחקרי. המגמה תשלב עיסוק בסוגיות היסוד של הסוציולוגיה, בהתפתחויות העכשוויות ובמוקדי עניין של תלמידי המגמה. כוונת התוכנית להקנות הכשרה תיאורטית ומתודית שתאפשר התמודדות עם סוגיות מרכזיות, עם פולמוסים תיאורטיים עכשוויים, ועם היבטים שונים של המחקר הסוציולוגי. תוכנית הסוציולוגיה העיונית תתמקד בנושאי השליטה והריבוד בחברה, בהגדרתם הרחבה – תופעות של קונפליקט ושינוי חברתי, דפוסי דומיננטיות ויחסי המבנה החברתי והאנשים הנוטלים בו חלק.

תכנית הלימודים במסלול א'

קורסי חובה

3 ש"ס	תיאוריות סוציולוגיות מתקדמות למ"א
3 ש"ס	סוגיות נבחרות בחברה ישראלית
4 ש"ס	סוגיות מרכזיות בסוציולוגיה עכשווית
	יש לבחור קורס מתודולוגי אחד מבין הקורסים הבאים:
4 ש"ס	– סטטיסטיקה למתקדמים
4 ש"ס	– מתודולוגיה של עבודת שדה אנתרופולוגית
4 ש"ס	– פרספקטיבות היסטוריות והיסטוריוגרפיות במחקר הסוציולוגי
<u>4 ש"ס</u>	– סדנה בראיונות עומק
14 ש"ס	סה"כ
	שיעורי בחירה
<u>16 ש"ס</u>	סמינריוני בחירה
30 ש"ס	סה"כ

תכנית הלימודים במסלול ב'

קורסי חובה

זהה למסלול א'

14 שש"ס

סה"כ

24 שש"ס

שיעורי בחירה

סמינרוני בחירה

38 שש"ס

סה"כ

מגמה לאנתרופולוגיה

תוכנית הלימודים באנתרופולוגיה מיועדת להציג לסטודנט מסגרות תיאורטיות ומתודולוגיות שמתוכנן יוכל הסטודנט לפתח נושא למחקר בתחום האנתרופולוגיה התרבותית-חברתית. עבודת הגמר המחקרית תתבסס על עבודת שדה באמצעות שיטה הנקראת "תצפית משתתפת".

תכנית הלימודים במסלול א'

קורסי חובה

4 שש"ס

סוגיות קלאסיות במחשבה האנתרופולוגית

4 שש"ס

קריאה ביקורתית במבחר מן הספרות האתנוגרפית

4 שש"ס

סוגיות נבחרות במחשבה אנתרופולוגית בת זמננו

4 שש"ס

גישות אנלטיות לבעיות אמפיריות במחקר איכותני

3 שש"ס

סוגיות נבחרות בחברה ישראלית

19 שש"ס

סה"כ

שיעורי בחירה

חובת בחירה לכל תלמידי המגמה:

4 שש"ס

פרקטיקה ואתיקה במחקר איכותני אתנוגרפי

8 שש"ס

סמינרוני בחירה

31 שש"ס

סה"כ

תכנית הלימודים במסלול ב'

קורסי חובה

זהה למסלול א'

19 שש"ס

סה"כ

שיעורי בחירה

סמינרוני בחירה

20 שש"ס

39 שש"ס

סה"כ

מגמה לסוציולוגיה ארגונית-יישומית

תכנית הלימודים בסוציולוגיה ארגונית-יישומית מכוונת להכשיר סטודנטים המתמחים בתחום הארגוני, במשמעותו הרחבה, כולל היבטים סוציולוגיים של עולם העסקים ושל שוק העבודה. התוכנית נועדה להקנות לסטודנטים ידע תיאורטי, מתודולוגי ואמפירי בתחום זה ולפתוח בפניהם אשנב ליישומים אפשריים של הידע הנרכש בפיתוח ארגוני, ביזמות עסקית, בתכנון ובניהול שינויים, בהנחיה, בהדרכה, בהערכה ובייעוץ לארגונים מסוגים שונים.

תכנית הלימודים במסלול א'

קורסי חובה

3 שש"ס	תיאוריות סוציולוגיות מתקדמות למ"א
3 שש"ס	סוגיות נבחרות בחברה הישראלית
4 שש"ס	סטטיסטיקה למתקדמים
4 שש"ס	סמינר מ"א בסוציולוגיה ארגונית (חובה בשנה א')
4 שש"ס	התנהגות ארגונית מיקרו
4 שש"ס	פרקטיקום (דרישת קדם: סמינר מ"א בסוציולוגיה ארגונית)
22 שש"ס	סה"כ

שיעורי בחירה

<u>8 שש"ס</u>	סמינריוני בחירה
30 שש"ס	סה"כ

תכנית הלימודים במסלול ב'

קורסי חובה

	זהה למסלול א'
22 שש"ס	סה"כ

קורסי בחירה

<u>16 שש"ס</u>	סמינריוני בחירה
38 שש"ס	סה"כ

קורסי בחירה

קורסי בחירה יהיו כולם בתחום ההתמחות ויעסקו בנושאים כגון: שינוי ופיתוח ארגוני, סוגיות מתקדמות בסוציולוגיה ארגונית, סוציולוגיה יישומית. חובת התלמיד להשתתף בשתי סדנאות יישומיות במהלך התואר, כמו כן חובת התלמיד להשתתף באופן מלא בסמינרים של הפורום לסוציולוגיה ארגונית.

מגמה לקרימינולוגיה וחוק (לא פתוחה להרשמה לשנת הלימודים תשע"ב)

מגמת ההתמחות בקרימינולוגיה וחוק מיועדת להקנות לסטודנטים ידע עיוני ומחקרי רחב בתחום הקרימינולוגיה. במסגרת הלימודים תינתן לסטודנטים אפשרות להכיר ולהתעמק בסוגיות הקשורות בתחום הסטייה, הפשיעה, עבריינות נוער, מערכת החוק והמשפט ואכיפתם. הקורסים שילמדו במסגרת התוכנית יעסקו הן בהיבטים התיאורטיים והן בתחומי המחקר והמתודולוגיה.

תכנית הלימודים במסלול א'

קורסי חובה

3 שש"ס	תיאוריות סוציולוגיות מתקדמות למ"א
3 שש"ס	סוגיות נבחרות בחברה הישראלית
4 שש"ס	סטטיסטיקה למתקדמים
4 שש"ס	סוגיות בקרימינולוגיה – היבטים תיאורטיים ומתודולוגיים*
14 שש"ס	סה"כ

שיעורי בחירה

<u>16 שש"ס</u>	סמינריוני בחירה
30 שש"ס	סה"כ

תכנית הלימודים במסלול ב'

קורסי חובה

	זהה למסלול א'
14 שש"ס	סה"כ

קורסי בחירה

<u>24 שש"ס</u>	סמינריוני בחירה
38 שש"ס	סה"כ

(* "סוגיות בקרימינולוגיה" הוא קורס חובה בשנה א' של המגמה.

בהתאם להסדר עם הפקולטה למשפטים יכולים סטודנטים של המגמה להירשם לקורסים בפקולטה למשפטים כשיעורי בחירה, בתיאום עם ראש המגמה לקרימינולוגיה.

מגמה למחקר חברתי-שימושי

תוכנית הלימודים במגמה למחקר חברתי-שימושי נועדה להקנות לסטודנטים ידע ומיומנות בתחומים הבאים: ביצוע סקרים חברתיים מסוגים שונים, מחקרי הערכה של תוכניות חברתיות, ניהול מאגרי מידע דמוגרפי וסוציו-כלכלי, שיטות סטטיסטיות לעיבוד וניתוח נתונים, שיטות לניתוח מדיניות ציבורית והערכתה. במהלך השנה השניה יתנסו סטודנטים של המגמה בארגון ובניהול של מחקרים חברתיים-שימושיים במכוני מחקר שונים.

תכנית הלימודים במסלול א'

קורסי חובה

3 שש"ס	תיאוריות סוציולוגיות מתקדמות למ"א
3 שש"ס	סוגיות נבחרות בחברה הישראלית
4 שש"ס	סטטיסטיקה למתקדמים
4 שש"ס	הערכת תוכניות חברתיות
4 שש"ס	פרקטיקום (דרישת קדם: הערכת תוכניות חברתיות)
18 שש"ס	סה"כ

שיעורי בחירה

12 שש"ס	סמינריוני בחירה
30 שש"ס	סה"כ

תכנית הלימודים במסלול ב'

קורסי חובה

	זהה למסלול א'
18 שש"ס	סה"כ

קורסי בחירה

20 שש"ס	סמינריוני בחירה
38 שש"ס	סה"כ

התמחות בטכנולוגיה וחברה

מטרת התכנית היא להעניק לסטודנטים לתואר שני הבנה תיאורטית רחבה של יחסי הגומלין בין טכנולוגיה וחברה, עם דגש על חברות בנות זמננו. הגישה התיאורטית הדומיננטית בתוכנית (Social Construction of Technology) ההתמחות תהיה הבנייה חברתית של טכנולוגיה. במסגרת תוכנית ההתמחות נציג וניישם תיאוריות המתרכזות ב:

- ◆ תפקידו של הסוכן החברתי ושל מבנים חברתיים בתהליך העיצוב והשימוש של טכנולוגיות חדשות.
- ◆ תפקידה של הטכנולוגיה בעיצוב של יחסים ודפוסים חברתיים.

תכנית הלימודים במסלול א'

קורסי חובה

3 שש"ס	תיאוריות סוציולוגיות מתקדמות למ"א
3 שש"ס	סוגיות נבחרות בחברה הישראלית

4 שש"ס	סטטיסטיקה למתקדמים
4 שש"ס	טכנולוגיה וחברה
14 שש"ס	סה"כ
	שיעורי בחירה
16 שש"ס	סמינריוני בחירה
30 שש"ס	סה"כ
תכנית הלימודים במסלול ב'	
	קורסי חובה
	זהה למסלול א'
14 שש"ס	סה"כ
	קורסי בחירה
24 שש"ס	סמינריוני בחירה
38 שש"ס	סה"כ

התמחות בסוציולוגיה כלכלית

מטרת תכנית הלימודים בתוכנית ההתמחות סוציולוגיה כלכלית היא לעסוק בלימוד וחקר של הנושאים הבאים:

1. גורמים חברתיים ופוליטיים המשפיעים על מבנה כלכלי והתנהגות כלכלית.
2. האופנים שבהם שוורה הכלכלה במבנים חברתיים, במוסדות ובתרבות.

תכנית הלימודים במסלול א'

קורסי חובה: (לכל תלמידי מוסמך)

3 שש"ס	תיאוריות סוציולוגיות ל-מ.א.
3 שש"ס	סוגיות נבחרות בחברה הישראלית למתקדמים
4 שש"ס	סטטיסטיקה למתקדמים
10 שש"ס	סה"כ

שיעור ליבה (חובה לתלמידי התמחות)

4 שש"ס	תיאוריות בסוציולוגיה כלכלית
4 שש"ס	מבוא לכלכלה ללא כלכלנים
18 שש"ס	סה"כ שיעורי ליבה+חובה
12 שש"ס	סמינריוני בחירה
30 שש"ס	סה"כ

תוכנית לימודים במסלול ב'

קורסי חובה

זהה למסלול א'

סמינריוני בחירה

סה"כ

18 שש"ס

20 שש"ס

38 שש"ס

התמחות בפיתוח ארגוני-מערכתי

ראש תוכנית ההתמחות: ד"ר אסף זר

תנאי הגשת מועמדות לתוכנית

- ◆ יכולים להגיש מועמדות בוגרי מוסדות להשכלה גבוהה, אשר סיימו את לימודיהם במדעי החברה או מדעי ההתנהגות והשיגו ציון 82 לפחות בלימודי התואר הראשון.
- ◆ על מנת להגיש מועמדות לתוכנית, נדרש מהמועמד להיות בעל תואר ראשון למעלה משלוש שנים, כמו כן להיות בעל ניסיון מקצועי של שלוש שנים לפחות בתחומים: ניהול, פיקוד ותפקידי מטה.
- ◆ תהליך המיון לתוכנית, יעשה בהסתמך על השגיו הלימודיים של המועמד, בחינת כניסה באנגלית, 2 המלצות ממעסיקים, קורות חיים וראיון אישי.

מטרת התוכנית

מטרת התוכנית היא להקנות לתלמידים התמחות בתהליכי שינוי ופיתוח של ארגונים ולהכשיר אותם לעסוק בייעוץ ארגוני. הגישה התיאורטית המנחה תוכנית זו היא מערכתית-מבנית, המדגישה תפיסה כוללת של הארגון והסביבה הארגונית.

תכני התוכנית:

- ◆ התוכנית כוללת לימודים עיוניים, מתודולוגיים ויישומיים.
- ◆ התוכנית כוללת לימודי הרחבה והעשרה במגוון תחומי-ידע.
- ◆ התלמידים יחוו התנסות מעשית במסגרת מעבדות וסדנאות.
- ◆ מועדי הלימודים מותאמים לאנשים עובדים במשרה מלאה.

מבנה הלימודים

ההתמחות המוצעת נועדה להקנות תשתית תיאורטית ומתודולוגית בתורת הארגונים, בד בבד עם התנסות מעשית לשם רכישת מקצוע פרופסיונאלי בתחום הייעוץ הארגוני. ההתמחות תכשיר את הלומדים לעסוק באופן מקצועי בשינוי ובפיתוח של ארגונים למיניהם, ובייעוץ למנהליהם בתחומים ובדרגים שונים. לשם כך, תוכנית הלימודים תכלול קורסים מתקדמים בסוציולוגיה, וכן קורסי העשרה בתחומים קרובים כגון פסיכולוגיה, כלכלה, משפטים, יחסי עבודה, מערכות מידע ניהוליות, משאבי אנוש ונושאים נוספים.

הפרק היישומי יכלול התנסות מעשית מודרכת, סדנאות, הדמיות, תרגילים והתנסויות נוספות. ההתמחות תתנהל במסלול ב' בלבד (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה). תוכנית לימודים מובנית בהיקף של 38 שש"ס ורשימת הקורסים תתפרסם לקראת פתיחת שנת הלימודים תשע"ב.

הערה: תלמיד המעוניין לכתוב עבודת גמר מחקרית (תיזה) יופנה לראש המגמה לסוציולוגיה ארגונית-יישומית לצורך זה.

ציון סופי במסלול א' (עם כתיבת תיזה)

- 10% – לשתי עבודות סמינריוניות
- 40% – יתר הקורסים במ"א
- 50% – עבודת גמר

הרכב ציון מסלול ב'

- 15% – לשלוש עבודות סמינריוניות
- 55% – יתר הקורסים במ"א
- 30% – בחינת גמר.

בחינת גמר: סטודנט במסלול ללא עבודת גמר יידרש לעמוד בבחינת גמר, בנוסף למטלות של השיעורים השונים. הבחינה תתבסס על רשימה ביבליוגרפית שתפורסם מראש. הבחינה תינתן פעם בשנה, במתכונת של בחינת כיתה. הסטודנטים חייבים להירשם מראש במוזכרות החוג לבחינה. סטודנט חייב לסיים את כל חובות הקורסים בחוג, כולל קבלת כל הציונים, כתנאי לרישום לבחינה. ציון המעבר של הבחינה יהיה 80 לפחות. סטודנט יוכל לגשת לבחינת הגמר עד פעמיים במהלך לימודיו. הבחינה השנייה תהיה במועד הבא הקרוב. הציון האחרון הוא הציון הקובע. ציון הבחינה יהווה 30% מהציון הסופי לתואר.

סמינריון מחלקתי

בנוסף על הקורסים הנ"ל חייב סטודנט הרשום ללימודי מ"א להשתתף בסמינריון המחלקתי המתקיים בדרך כלל אחת לשבועיים בימי ג' בין השעות 14.00-16.00.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי (דוקטור): פרופ' אריה רטנר

לימודים לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מחייבים עבודת מחקר עצמאית ומקורית בעלת תרומה מהותית לקידום הידע וההבנה בתחום הנחקר במסגרת דיסציפלינות הסוציולוגיה והאנתרופולוגיה, וכתיבת חיבור מדעי לפי נוהגי המבנה והמינוח המקובלים בספרות המקצועית. כמו כן על הסטודנט לעמוד בהצלחה בקורסים שייקבעו ולהשתתף בסדנת הדוקטורנטים ובפורום הדוקטורנטים המתקיימים בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה.

תנאי קבלה

רשאים להגיש מועמדות ללימודים לתואר דוקטורט בעלי תואר שני בסוציולוגיה ו/או אנתרופולוגיה מאוניברסיטאות בארץ או בחו"ל, אשר חיברו עבודת גמר מחקרית. סף הציונים הנדרש הוא ממוצע של 85 בלימודי התואר השני וציון של 86 לפחות בעבודת הגמר המחקרית לתואר השני. יתקבלו מספר מצומצם ביותר של מועמדים אשר לימודי התואר השני שלהם היו בתחומים אחרים. במקרה זה יידרש ממוצע של 90 בציוני המועמדים בלימודי התואר השני ובעבודת הגמר המחקרית. מועמדים אלה יידרשו לקחת קורסי השלמה ולעמוד בהם בציון של 88 לפחות.

תהליך הקבלה

המועמדים העומדים בתנאים האמורים יתקשרו למנחה פוטנציאלי מבין חברי הסגל של החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה. על המועמד/ת להגיע להסכמה עם המנחה על נושא המחקר ולגבש מסמך "הצהרת כוונות" אשר יוגש לוועדת הדוקטורט החוגית. מסמך זה יציג את שאלות המחקר, את ההקשר התיאורטי שלו, את המתודולוגיה המוצעת ואת החידוש שבפרויקט המחקרי המוצע. על בסיס מסמך זה ירואיינו המועמדים על ידי ועדת הדוקטורט החוגית, אשר תחליט באם להמליץ לרשות ללימודים מתקדמים על קבלת המועמד/ת ללימודים לתואר דוקטורט. רק ועדת הדוקטורט החוגית מוסמכת לקבל החלטה זו במסגרת החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה.

לימודי דוקטורט

בשלב ראשון של הלימודים לתואר דוקטורט יוגדר הסטודנט כתלמיד מחקר שלב א'. שלב זה נמשך בדרך כלל כשנה. בשנה זו על הסטודנט/ית לכתוב הצעת מחקר אשר תאושר על ידי המנחה ולאחר מכן על ידי ועדת הדוקטורט החוגית. עם אישורה של ההצעה תמליץ ועדת הדוקטורט לרשות ללימודים מתקדמים לאשר את הצעת הדוקטורט. אישור זה מאפשר מעבר משלב של תלמיד מחקר א' לתלמיד מחקר ב'. בשלב זה י/תתמקד הסטודנט/ית בעבודת המחקר ובכתיבת עבודת הדוקטורט.

על הסטודנט/ית, יחד עם המנחה, לגבש תוכנית לימודים המתאימה לצרכי המחקר המתוכנן. תכנית זו תוגש לוועדת הדוקטורט לאישורה.
על תלמידי שנה ראשונה חובת השתתפות בסדנת דוקטורנטים.
כל הסטודנטים ללימודי דוקטורט ישתתפו בפורום הדוקטורנטים החוגי.
פרק הזמן המקובל להשלמת מכסת הלימודים ולבצוע המחקר וכתיבתו הוא ארבע שנים.

סיום לימודי התואר השלישי

עם סיום עבודת המחקר וכתיבתו, יגיש הסטודנט את עבודתו המודפסת, באישור המנחה, לוועדת הדוקטורט של החוג. ראש הוועדה, בתיאום עם המנחה, ימליצו לדיקן הרשות ללימודים מתקדמים על שופטים להערכת עבודת הדוקטור.

לימודים לתואר שלישי במסלול בינ"ל (אירופאי)

במסגרת לימודי תואר שלישי בחוג, ניתן להרשם ללימודים לתואר שלישי במסלול בינ"ל (אירופאי). פרטים מלאים אודות התוכנית מופיעים באתר האינטרנט של החוג.

סטטיסטיקה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' אסתר פרוסטיג

**חברי הסגל האקדמי
פרופסור מן המניין:**

פרופ' מנחם ברג (אמריטוס), פרופ' שאול בר-לב, פרופ' שמואל גל
(אמריטוס), פרופ' גדעון ויס, פרופ' נפתלי לנגברג (אמריטוס), פרופ'
זינובי לנדסמן, פרופ' אהוד מקוב, פרופ' אסתר פרוסטיג, פרופ' דוד
פרי, פרופ' דוד פרג'י, פרופ' בנימין רייזר.

פרופסור חבר:

ד"ר אורי דוידוב, ד"ר נויה גלאי, פרופ' אלכסנדר גולדנשלוגר, פרופ'
אבנר הלוי.

מרצה:

ד"ר יאיר גולדברג, ד"ר יובל נוב, ד"ר ענת ריינר בן-נעים, ד"ר דני
שגב.

עמית הוראה:

פרופ' בן ציון בוקעי, גב' דפנה בארי וינד, ד"ר יונית ברוך, ד"ר ניצה
ברקן, ד"ר מירב דהאן בריצחק, גב' מיכל דלויה, פרופ' אברהם
זקס, פרופ' שלמיהו זקס, עו"ד יוסי חכם, גב' אפרת ישכיל, גב'
ריבה כהן, ד"ר צבי לביא, ד"ר גיל לוריא, ד"ר דניאל לשם, גב'
דבורה מלניק, רו"ח עוזי מסינגר, ד"ר אבי נוי, גב' אדוה עבדי,
ד"ר ענת קופזון, ד"ר אלכס קופרמן, מר דוד שגיא.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' חנה אברהם**

מזכירת החוג: **גב' עופרה בלום**

מזכירה: **גב' שלי קרדשטיין**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

טלפון: 04-8240932 (מערכת ניתוב שיחות), 04-8240563; פקס: 04-8240204

מיקום: קומה 8, בנין רבין

דואר אלקטרוני: student@stat.haifa.ac.il

אתר החוג באינטרנט: <http://stat.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

להכשיר אנשי מקצוע אקדמאיים בתחומי הסטטיסטיקה וההסתברות, ולאפשר לתלמידים מחוגים שונים באוניברסיטה לרכוש ידע וכלים הסתברותיים וסטטיסטיים שימשו אותם במסגרת מחקריהם ולימודיהם.

תנאי קבלה לחוג

הקבלה לחוג מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

לימודי לוגיסטיקה

לוגיסטיקה היא מקצוע אקדמי המקיף תכנון של תהליכי רכש והצטיידות, תכנון וייצור (בדרך כלל במערכת רבת-אתרים), אחסנה, תובלה, הספקה ותמיכה. המשק העולמי מתנהל במערכת מורכבת ורבת-ממשקים של תהליכים אלה.

לימודי לוגיסטיקה כוללים ניהול רכש ומלאי, חקר ביצועים, אופטימיזציה, ניהול ותפעול שרשרות הספקה, ניהול פרויקטים, חשבונאות וכלכלה ושימוש במערכות מידע לוגיסטיות. לתלמידי החוג לסטטיסטיקה במסלול החד חוגי מוצעת מערכת לימודים רחבה ומגוונת שתכשיר אותם כאנשי מקצוע בסטטיסטיקה ובלוגיסטיקה. לבד מקורסי החובה והבחירה בסטטיסטיקה, יתקיימו קורסים בנושאי כלכלה, שיווק וניהול, רכש ומלאי, מערכות מידע, משאבי אנוש ושרשרות הספקה. הבוגרים של תוכנית זו (שיעמדו בתנאי הקבלה) יוכלו להמשיך בלימודי תואר שני בלוגיסטיקה בחוג.

לימודי אקטואריה

מדע האקטואריה דן בבעיות המיוחדות של ענף הביטוח, פנסיה, שירותי בריאות, בנקים וארגונים פיננסיים אחרים, חברות להשקעות ושל קרנות פנסיה, ומשתמש לפתרון בכלים הסתברותיים, סטטיסטיים וכלכליים.

האקטואר עוסק בהערכת סיכונים שחברות ביטוח לוקחות על עצמן בהציען את תוכניותיהן, בחישובי הפרמיות שעל הלקוחות לשלם על מנת לרכוש תוכניות אלה, בקביעת התשלומים והתגמולים של חברי קרנות פנסיה ובהערכת השקעות בתנאי אי-ודאות.

תוכנית הלימודים המלאה במסלול החד-חוגי בסטטיסטיקה כוללת קורסי יסוד במתמטיקה, הסתברות והתפלגויות, מודלים סטטיסטיים, מודלים סטוכסטיים, תכנון מחקרים ודגימה, תורת ההחלטות, הסקה סטטיסטית וקורסי בחירה מגוונים.

תלמידי התוכנית באקטואריה ילמדו קורסים ייעודיים כגון סטטיסטיקה לאקטואריה, ניתוח שרירות, שיטות סטטיסטיות בביטוח, מתמטיקה של מימון וניהול סיכונים.

היחידה לייעוץ סטטיסטי

היחידה לייעוץ סטטיסטי מעוגנת בפקולטה למדעי החברה ונמצאת בפיקוח אקדמי של החוג לסטטיסטיקה. אנשי היחידה הם חברי סגל בחוג לסטטיסטיקה וסטודנטים לתארים מתקדמים בחוג.

היחידה מספקת שרותי ייעוץ סטטיסטי לחוקרים ולסטודנטים באוניברסיטה ולגופים מחוץ לאוניברסיטה. ביחידה פועל מרכז ממוחשב לביצוע סקרים טלפוניים. בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון ניתנת האפשרות לתלמידים מצטיינים להשתלב בפרויקט ייעוץ ביחידה לשם צבירת נסיון מעשי בתחום.

מסלול מואץ לתואר שני

תלמיד לתואר ראשון אשר יסיים את כל קורסי החובה בחוג בתוך שנה ב' ללימודיו בציון ממוצע 90 או יותר רשאי להגיש מועמדותו למסלול המואץ לתואר שני.

בתוכנית זו ניתן ללמוד:

- 1) במסלול עם עבודת גמר מחקרית, המחייב השלמת כל המטלות של שני התארים (ראשון ושני) בתוך חמש שנים, כולל הגשה של עבודת גמר מחקרית (תיזה).
- 2) במסלול עם כתיבת עבודה מסכמת, המחייב השלמת כל המטלות של שני התארים (ראשון ושני) בתוך ארבע שנים כולל כתיבת עבודה מסכמת.

תקנון הלימודים

תוכניות הלימודים

תוכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התוכנית המתפרסמת בשנה בה החל לימודיו בחוג וכן בהודעות ובחוזרים המופיעים בלוח החוג במהלך השנה.

החוג מפעיל שני מסלולי לימוד לתואר בוגר: מסלול חד-חוגי ומסלול דו-חוגי.

החוג רשאי לשנות תוכנית לימודים המופיעה בשנתון ללא הודעה מוקדמת.

שינוי מסלולים

תלמיד יוכל לשנות מסלול (לעבור ממסלול דו-חוגי למסלול חד-חוגי וההפך) רק בתחילת שנת הלימודים באמצעות הרישום הממוחשב.

שקלול ציונים לב"א

בקביעת ציונו הסופי של תלמיד יהיה משקלו של כל קורס מתוכנית לימודיו כמספר הנקודות בקורס. כדי שתלמיד יוכל לסיים את לימודיו בחוג עליו להגיע לציון סופי של 60 לפחות.

בשום מקרה לא יאושרו תיקוני ציונים לאחר שהחוג העביר לאגף מינהל התלמידים אישור על סיום הלימודים עם ציון סופי משוקלל.

ציוני מעבר

ציון המעבר בכל אחד מהקורסים לב"א הוא 51.

הפסקת לימודים

תלמיד שלא סיים את חובות שנה א' במשך ארבעה סמסטרים יופסקו לימודיו בחוג. תלמיד שייכשל פעמיים באותו קורס חובה (בשני סמסטרים) – יופסקו לימודיו בחוג. תלמיד שהפסיק לימודיו באוניברסיטה מסיבות אישיות לתקופה העולה על שנתיים והרוצה לחזור ללימודים יפנה לוועדת ההוראה של החוג.

דרישות קדם (ק') לקורסים

לרוב קורסי הלימוד בחוג ישנן דרישות קדם. ברשימת הקורסים מופיעות דרישות הקדם בסימון ק' ועל התלמיד לשים לב אליהן בתכנון את לימודיו בחוג. לא ישתתף תלמיד בקורס אלא אם עמד בדרישת הקדם של הקורס. **מילוי דרישת קדם היא באחריותו של התלמיד.** דרישות הקדם מפורטות בשנתון והן מחייבות. החוג בודק את מילוי הדרישות במהלך שנת הלימודים ולא בתחילתה. **תלמיד לא יוכל להרשם לקורס המחייב קורס קדם עד שלא יהיה לו ציוני עובר בכל קורסי הקדם הרלוונטיים.**

תלמיד שנרשם לקורס למרות שאינו רשאי ללמוד בו בגלל אי עמידה בדרישות הקדם, יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון. ציון זה לא יוכר.

הכרה בלימודים אקדמיים קודמים

תלמיד המבקש להתקבל לחוג על סמך לימודים קודמים במוסד אקדמי אחר, יגיש למזכירות החוג, עם אישור הרשמתו לאוניברסיטה, אישור לימודים רשמי מהמוסד בו למד ובו פירוט מקצועות הלימוד והציונים שקיבל.

ועדת הקבלה של החוג תדון בבקשת המועמד ותחליט, על סמך המסמכים הנ"ל, על תנאי קבלתו ועל מידת ההכרה בלימודיו הקודמים.

תלמיד לא יהיה זכאי לקבלת תואר אלא אם כן צבר באוניברסיטת חיפה לפחות 40 נקודות זכות. ציוני מוסדות אחרים ששימשו בסיס למתן פטור ישוקללו בציון הגמר אך ורק באישורה של ועדת ההוראה החוגית.

כל קורס של מוסד אחר יוכל לשמש בסיס לפטור מקורס אחד בלבד.

הארכת זמן

לא תינתן הארכת זמן על-פי סעיף 1.8 של תקנון לימודים לתואר ראשון **בקורסי חובה דרג א', שנה א'**. (הכוונה להארכת זמן על-פי סעיף 8 בלבד).

שיפור ציונים

- תלמיד המבקש לשפר ציון בקורס קדם (בין אם קיבל ציון עובר או נכשל), לא יוכל להירשם לקורס הקדם וגם לקורס המתקדם באותו הסמסטר.
- תלמיד אשר יש לו ציון עובר בקורס מתקדם לא יוכל לשפר ציון של קורס קדם.
- הציון האחרון בקורס הוא הציון הקובע.

פרסום ציונים

- ציוני בחינות יפורסמו בעילום שם על לוחות המודעות של החוג לסטטיסטיקה.
- מחובת התלמיד לבדוק את ציוניו סמוך למועדי פרסומיהם.
- **תלמיד יכול לקבל את ציוניו רק על לוחות המודעות (פיזי ואינטרנטי) או במענה הקולי ישירות, או באמצעות מערכת ניתוב השיחות של החוג.**

ערעורים על ציוני הבחינות

- תלמיד רשאי לערער על ציונו עד המועד שיפורסם ע"י מזכירות החוג. כל הערעורים יהיו בכתב, על טופס המיועד לכך הנמצא במזכירות החוג ובאתר החוג.
- תלמיד המערער על ציון יהיה מודע לכך שהבחינה כולה תיבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי. הציון האחרון הוא הקובע.

עיון במחברת בחינה

- תלמיד רשאי לעיין במחברת הבחינה שכתב, כדי להפיק לקחים ולשפר יכולות בעתיד.
- העיון במחברת ייעשה בנוכחות חבר סגל בחוג, או על-ידי צילום מחברת הבחינה בדרך שתפורסם על לוחות המודעות של החוג.

זכאות לתואר

- **תנאי זכאות:** תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי דרישת הפקולטה והחוג/ים מבחינת היקפי הקורסים והרכביהם ועמד בכל התחייבויותו לאוניברסיטה.

ציון סופי לתואר

- תלמיד יודיע למזכירות החוג על סיום לימודיו לתואר. עם קבלת הודעה זו תיבדק זכאותו, יחושב ציון הגמר שלו וידווח למדור בוגרים. החוג לא ייזום על דעת עצמו הודעה על סיום לימודים לתואר.
- תלמיד אשר ממוצע ציוניו הסופי נמוך מ-60 לא יהיה זכאי לתואר ב"א בחוג לסטטיסטיקה.
- אישור הזכאות יישלח לביתו של התלמיד לאחר סיום כל חובותיו באוניברסיטה.
- תאריך הזכאות לתואר ייקבע לפי תאריך הגשת העבודה או הבחינה האחרונה.
- בקשות לאישור זכאות ניתן לקבל במזכירות החוג ויש להגיש אותן רק לאחר קבלת הציון האחרון.
- **לבקשה זו יש לצרף גיליון ציונים.** התלמיד יצרף מכתב ובו ירשום איזה קורסים הוא מבקש לא לשקלל בציון הסופי לתואר.
- התלמיד יבדוק ויאשר ציוניו במזכירות החוג לפני שהחוג יודיע לאגף מינהל התלמידים על סיום הלימודים.
- **הציון לתואר הוא סופי.** לאחר קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל תלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

תוכניות לימודים

החוג מקיים שבע תוכניות לימודים: חמש מהן במסלול הדו-חוגי ושתיים במסלול החד-חוגי.

התוכניות במסלול החד-חוגי:

1. תוכנית לימודים בסטטיסטיקה.
2. תוכנית לימודים בסטטיסטיקה ובלוגיסטיקה.
3. תוכנית לימודים בסטטיסטיקה ובאקטואריה.

התוכניות במסלול הדו-חוגי (דו חוגי רגיל/מיוחד):

1. צירוף של החוג לסטטיסטיקה ושל כל חוג אחר, למעט החוג למתמטיקה, החוג למדעי המחשב והחוג למערכות מידע.
2. צירוף של החוג לסטטיסטיקה עם החוג למתמטיקה.
3. צירוף של החוג לסטטיסטיקה עם החוג למדעי המחשב.
4. צירוף של החוג לסטטיסטיקה עם החוג למערכות מידע.
5. צירוף של החוג לסטטיסטיקה עם החוג לביולוגיה.

תוכנית הלימודים במסלול דו-חוגי (דו-חוגי רגיל/מיוחד)

* לתלמידים אשר התחילו את לימודיהם עד תשע"א כולל

207101-11-01

צירוף של החוג לסטטיסטיקה עם כל חוג אחר, למעט החוג למתמטיקה, החוג למדעי המחשב והחוג למערכות מידע ניהוליות והחוג לביולוגיה.
(הערה: נ' הוא קיצור ל"נקודות").

קורסי חובה

דרג 1 (שנה א')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
חשבון אינפיניטיסימלי א'	2+3	5	-
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	2+3	5	חשבון אינפי א'
מבוא להסתברות	2+4	6	-
אלגברה ליניארית	2+3	4	-
תוכנות סטטיסטיות	1+4	4	מבוא להסתברות
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	6	מבוא להסתברות
סה"כ		30 נ'	

דרג 2 (שנים ב' – ג')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
תורת ההתפלגויות	2+4	5	הסתברות + אינפי ב'
מבוא לתהליכים סטוכסטיים	2+4	5	התפלגויות
הסקה סטטיסטית	2+4	6	התפלגויות + מבוא לסטטיסטיקה
תכנות בסאס	4	4	
מודלים סטטיסטיים א'	2+4	5	אלגברה+מבוא לסטט.+ תוכנות סטטיסטיות
מודלים סטטיסטיים ב'	2+4	5	מודלים סטטיסטיים א'
סה"כ			
סה"כ נ' בקורסי חובה			
סה"כ יצבור התלמיד במסלול זה			

** לתלמידים אשר מתחילים את לימודיהם בתשע"ב

קורסי חובה

דרג 1 (שנה א')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
חשבון אינפיניטיסימלי א'	2+3	4	-
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	2+3	4	חשבון אינפי א'
מבוא להסתברות	2+4	5	-
אלגברה ליניארית	2+3	4	-
מבוא לתכנות מדעי וסטטיסטי-R	1+4	4	מבוא להסתברות
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	5	מבוא להסתברות
סה"כ			
26 נ'			

לתשומת לבכם!!!

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דר-חוגי – אשר חוגם השני אינו ממדעי הרוח, ובמסלול חד חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי "דרך הרוח" ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי "דרך הרוח" בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובתו: <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

תלמידי המסלול הדו-חוגי (למעט אלו שאחד מהחוגים שלהם שייך לפקולטה למדעי הרוח) יוכלו ללמוד את לימודי "דרך הרוח" על פי אחת מהחלופות הבאות:

א. ללמוד 2 קורסים של 2 נ"ז כל אחד ולסיים את לימודיהם עם צבירה של 60 נ"ז בכל אחד מהחוגים.

ב. ללמוד קורס אחד בהיקף של 4 נ"ז ולסיים אל לימודיהם כאשר באחד החוגים צברו 58 נ"ז ובשני 62 נ"ז.

כל חלופה אחרת שתביא לצבירת סה"כ 120 נקודות לתואר בוגר כאשר 4 נ"ז לפחות הינם במדעי הרוח תיבדק ותאושר בהתאם לצורך.

תלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתוכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

תוכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי עם החוג למתמטיקה

* לתלמידים אשר התחילו את לימודיהם עד תשע"א כולל

**קורסי חובה
שנה א'**

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
מבוא להסתברות	2+4	6	—
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	6	הסתברות
תוכנות סטטיסטיות	1+4	4	הסתברות
סה"כ		16	

דרג 2 (שנה ב')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
תורת ההתפלגויות	2+4	5	הסתברות + אינפי ב'
מבוא לתהליכים סטוכסטיים	2+4	5	התפלגויות
הסקה סטטיסטית	2+4	6	התפלגויות + מבוא לסטטיסטיקה
תכנות בסאס	4	4	
מודלים סטטיסטיים א'	2+4	5	אלגברה+מבוא לסטט. + תוכנות סטטיסטיות
מודלים סטטיסטיים ב'	2+4	5	מודלים סטטיסטיים א'
סה"כ		30 נ'	
סה"כ נ' בקורסי חובה		46 נ'	

קורסי בחירה

בנוסף על קורסי החובה ילמד התלמיד קורסי בחירה בסטטיסטיקה ובמתמטיקה בהיקף של 14 נ'.

סה"כ יצבור התלמיד במסלול זה 60 נקודות.

קורסי חובה
לתלמידים המתחילים את לימודיהם בתשע"ב
שנה א'

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
מבוא להסתברות	2+4	5	—
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	5	הסתברות
מבוא לתכנות מדעי וסטטיסטי-R	1+4	4	מבוא להסתברות
סה"כ		14	

לתשומת לבכם!!!!

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו-חוגי – אשר חוגם השני אינו ממדעי הרוח, ובמסלול חד חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי דרך הרוח ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובת: <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

תלמידי המסלול הדו-חוגי (למעט אלו שאחד מהחוגים שלהם שייך לפקולטה למדעי הרוח) יוכלו ללמוד את לימודי "דרך הרוח" על פי אחת מהחלופות הבאות:

א. ללמוד 2 קורסים של 2 נ"ז כל אחד ולסיים את לימודיהם עם צבירה של 60 נ"ז בכל אחד מהחוגים.

ב. ללמוד קורס אחד בהיקף של 4 נ"ז ולסיים אל לימודיהם כאשר באחד החוגים צברו 58 נ"ז ובשני 62 נ"ז.

כל חלופה אחרת שתביא לצבירת סה"כ 120 נקודות לתואר בוגר כאשר 4 נ"ז לפחות הינם במדעי הרוח תיבדק ותאושר בהתאם לצורך.

תלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתוכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

תוכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי עם החוג למדעי המחשב

* לתלמידים אשר התחילו את לימודיהם עד תשע"א כולל

קורסי חובה			
דרג 1 (שנה א')			
שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
מבוא להסתברות	2+4	6	—
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	6	הסתברות
תוכנות סטטיסטיות	1+4	4	מבוא להסתברות
סה"כ		16	

דרג 2 (שנה ב')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
תורת ההתפלגויות	2+4	5	הסתברות + אינפי ב'
מבוא לתהליכים סטוכסטיים	2+4	5	התפלגויות
הסקה סטטיסטית	2+4	6	התפלגויות+מבוא לסטטיסטיקה
תכנות בסאס	4	4	
מודלים סטטיסטיים א'	2+4	5	אלגברה+מבוא לסטט. + תוכנות סטטיסטיות
מודלים סטטיסטיים ב'	2+4	5	מודלים סטטיסטיים א'
סה"כ		30 נ'	
סה"כ נ' בקורסי חובה		46 נ'	

קורסי בחירה

בנוסף על קורסי החובה ילמד התלמיד קורסי בחירה בסטטיסטיקה ובמדעי המחשב בהיקף של 14 נ'.
סה"כ יצבור התלמיד במסלול זה 60 נקודות.

קורסי חובה

לתלמידים המתחילים את לימודיהם בתשע"ב

שנה א'

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
מבוא להסתברות	2+4	5	—
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	5	הסתברות
מבוא לתכנות מדעי וסטטיסטי-R	1+4	4	מבוא להסתברות
סה"כ		14	

לתשומת לבכם!!!!

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דר-חוגי – אשר חוגג השני אינו ממדעי הרוח, ובמסלול חד חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" הפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי "דרך הרוח" ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי "דרך הרוח" בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובתו: <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

תלמידי המסלול הדו-חוגי (למעט אלו שאחד מהחוגים שלהם שייך לפקולטה למדעי הרוח) יוכלו ללמוד את לימודי "דרך הרוח" על פי אחת מהחלופות הבאות:

א. ללמוד 2 קורסים של 2 נ"ז כל אחד ולסיים את לימודיהם עם צבירה של 60 נ"ז בכל אחד מהחוגים.

ב. ללמוד קורס אחד בהיקף של 4 נ"ז ולסיים אל לימודיהם כאשר באחד החוגים צברו 58 נ"ז ובשני 62 נ"ז.

כל חלופה אחרת שתביא לצבירת סה"כ 120 נקודות לתואר בוגר כאשר 4 נ"ז לפחות הינם במדעי הרוח תיבדק ותאושר בהתאם לצורך.

תלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתוכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

תוכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי עם החוג למערכות מידע ניהוליות

* לתלמידים אשר התחילו את לימודיהם עד תשע"א כולל

קורסי חובה

דרג 1 (שנה א')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
חשבון אינפיניטיסימלי א'	2+3	5	-
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	2+3	5	חשבון אינפי א'
מבוא להסתברות	2+4	6	-
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	6	הסתברות
תוכנות סטטיסטיות	1+4	4	מבוא להסתברות
סה"כ		26 נ'	

דרג 2 (שנה ב')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
תורת ההתפלגויות	2+4	5	הסתברות + אינפי ב'
מבוא לתהליכים סטוכסטיים	2+4	5	התפלגויות
הסקה סטטיסטית	2+4	6	התפלגויות+מבוא לסטט.
תכנות בסאס	4	4	
מודלים סטטיסטיים א'	2+4	5	אלגברה+מבוא לסטט.+ תוכנות סטטיסטיות
מודלים סטטיסטיים ב'	2+4	5	מודלים סטטיסטיים א'
סה"כ		30 נ'	
סה"כ נ' בקורסי חובה		56 נ'	

קורסי בחירה

בנוסף על קורסי החובה ילמד התלמיד קורסי בחירה בסטטיסטיקה ובמערכות מידע ניהוליות בהיקף כולל של 4 נ' (חובה ללמוד לפחות קורס בחירה אחד מהחוג לסטטיסטיקה).

סה"כ יצבור התלמיד במסלול זה 60 נקודות.

** לתלמידים אשר מתחילים את לימודיהם בתשע"ב

קורסי חובה

דרג 1 (שנה א')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
חשבון אינפיניטיסימלי א'	2+3	4	-
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	2+3	4	חשבון אינפי א'
מבוא להסתברות	2+4	5	-
מבוא לתכנות מדעי וסטטיסטי-R	1+4	4	מבוא להסתברות
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	5	מבוא להסתברות
סה"כ		22 נ'	

לתשומת לבכם !!!

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו-חוגי – אשר חוגם השני אינו ממדעי הרוח, ובמסלול חד חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי דרך הרוח ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובתו: <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

תלמידי המסלול הדו-חוגי (למעט אלו שאחד מהחוגים שלהם שייך לפקולטה למדעי הרוח) יוכלו ללמוד את לימודי "דרך הרוח" על פי אחת מהחלופות הבאות:

א. ללמוד 2 קורסים של 2 נ"ז כל אחד ולסיים את לימודיהם עם צבירה של 60 נ"ז בכל אחד מהחוגים.

ב. ללמוד קורס אחד בהיקף של 4 נ"ז ולסיים אל לימודיהם כאשר באחד החוגים צברו 58 נ"ז ובשני 62 נ"ז.

כל חלופה אחרת שתביא לצבירת סה"כ 120 נקודות לתואר בוגר כאשר 4 נ"ז לפחות הינם במדעי הרוח תיבדק ותאושר בהתאם לצורך.

תלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתוכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

תוכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

* לתלמידים אשר התחילו את לימודיהם עד תשע"א כולל

207102-11-01

קורסי חובה

דרג 1 (שנה א')

שם הקורס	ש+ת	מס' נ'	קדם
חשבון אינפיניטסימלי א'	2+3	5	—
חשבון אינפיניטסימלי ב'	2+3	5	חשבון אינפי א'
מבוא להסתברות	2+4	6	—
אלגברה ליניארית	2+3	4	—
תוכנות סטטיסטיות	1+4	4	מבוא להסתברות
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	6	מבוא להסתברות
סה"כ		30	

דרג 2 (שנה ב')

שם הקורס	ש+ת	מס' נ'	קדם
תכנות בסאס	4	4	—
תורת ההתפלגויות	2+4	5	הסתברות + אינפי ב'
מבוא לתהליכים סטוכסטיים	2+4	5	התפלגויות
הסקה סטטיסטית	2+4	6	התפלגויות
מודלים סטטיסטיים א'	2+4	5	אלגברה+מבוא לסטט. +
מודלים סטטיסטיים ב'	2+4	5	מודלים סטטיסטיים א'
אנליזה מתמטית	2+3	4	אינפי ב'
סה"כ		34 נ'	
סה"כ נ' בקורסי חובה		64 נ'	

קורסי בחירה

בנוסף על קורסי החובה ילמד התלמיד 16 נ' קורסי בחירה.

קורסים אלה יש ללמוד לאחר קבלת ציונים סופיים בקורסי החובה.

מיקבצים (קורסים מחוגים אחרים)

בנוסף על קורסי החובה והבחירה ילמד התלמיד 40 נ' מחוגים אחרים (מקבץ), או מהחוג לסטטיסטיקה (אבל לא יותר מ-20 נקודות נוספות).

סה"כ יצבור התלמיד במסלול זה 120 נ'.

לתלמידים אשר מתחילים את לימודיהם בתשע"ב

207102-11-01

קורסי חובה

דרג 1 (שנה א')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
חשבון אינפיניטיסימלי א'	2+3	4	-
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	2+3	4	חשבון אינפי א'
מבוא להסתברות	2+4	5	-
אלגברה ליניארית	2+3	4	-
מבוא לתכנות מדעי וסטטיסטי-R	1+4	4	מבוא להסתברות
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	5	מבוא להסתברות
סה"כ		26 נ'	

שימו לב:

לתלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתוכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

סטטיסטיקה בשילוב לוגיסטיקה

* לתלמידים אשר התחילו את לימודיהם עד תשע"א כולל

(207102-10-02)

אנו מציעים לתלמידי התואר הראשון במסלול החד-חוגי בסטטיסטיקה תוכנית לימודים שתכשיר אותם לעבודה בניהול ובתפעול מערכות לוגיסטיות, וכן תכין אותם ללימודי התואר השני במגמת הלוגיסטיקה. בשנתיים הראשונות ילמדו את כל מקצועות החובה של התוכנית החד-חוגית, בסך הכל 64 נקודות. בשנה השלישית מוצעת מערכת קורסים בכלכלה, ניהול, מערכות מידע ולוגיסטיקה בהיקף של 32 נקודות. נותרות לתלמיד 24 נקודות בחירה מחוץ לחוג.

קורסי חובה

דרג 1 (שנה א')

שם הקורס	ש+ת	מס' נ'	קדם
חשבון אינפיניטיסימלי א'	2+3	5	-
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	2+3	5	חשבון אינפי א'
מבוא להסתברות	2+4	6	-
אלגברה ליניארית	2+3	4	-
תוכנות סטטיסטיות	1+4	4	מבוא להסתברות
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	6	מבוא להסתברות
סה"כ		30	

דרג 2 (שנה ב')

שם הקורס	ש+ת	מס' נ'	קדם
תכנות בסאס	4	4	—
תורת ההתפלגויות	2+4	5	הסתברות + אינפי ב'
מבוא לתהליכים סטוכסטיים	2+4	5	התפלגויות
הסקה סטטיסטית	2+4	6	התפלגויות
מודלים סטטיסטיים א'	2+4	5	אלגברה+מבוא לסטט. +
מודלים סטטיסטיים ב'	2+4	5	מודלים סטטיסטיים א'
אנליזה מתמטית	2+3	4	אינפי ב'
סה"כ		34 נ'	
סה"כ נ' בקורסי חובה		64 נ'	

בנוסף לקורסי החובה המפורטים לעיל בדרג 1 (שנה א') ובדרג 2 (שנה ב'), בסך כולל של 64 נקודות, חייבים התלמידים בלימודי הלוגיסטיקה לבחור גם בקורסים הבאים:

שם הקורס	מספרו	ש+ת	מס' נקודות	מקצועות קדם
מבוא לכלכלה	207.3510	3 ש'	4	—
מבוא למימון ולחשבונאות	207.3484	3 ש'	3	—
מבוא לשיווק	206.2290		3	—
או	214.3400			
מבוא לניהול	214.1800		3	—
או	206.1380			
ניהול משאבי אנוש	214.2100		3	—
ניהול שרשרת אספקה	214.2400		4	אינפי א', אינפי ב', הסתברות, התפלגויות
נושאים נבחרים בחקב"צ	207.3263		4	אינפי א', אינפי ב', הסתברות, התפלגויות
סדנת סימולציה ללוגיסטיקה	207.3201		4	נושאים נבחרים בחקב"צ
ניהול רכש ומלאי	207.3202	3 ש'	3	—
שיטת אופטימיזציה	207.3409		4	—
סה"כ			34	

בנוסף על לימודי החובה הנ"ל (המהווים 98 נק') ילמד התלמיד 22 נקודות בחירה.
סה"כ יצבור התלמיד במסלול זה 120 נקודות.

לתלמידים אשר מתחילים את לימודיהם בתשע"ב

207102-11-01

קורסי חובה

דרג 1 (שנה א')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
חשבון אינפיניטיסימלי א'	2+3	4	-
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	2+3	4	חשבון אינפי א'
מבוא להסתברות	2+4	5	-
אלגברה ליניארית	2+3	4	-
מבוא לתכנות מדעי וסטטיסטי-R	1+4	4	מבוא להסתברות
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	5	מבוא להסתברות
סה"כ		26 נ'	

סטטיסטיקה בשילוב אקטואריה

* לתלמידים אשר התחילו את לימודיהם עד תשע"א כולל

207102-11-03

בשנת הלימודים תשע"א תיפתח בחוג לסטטיסטיקה תוכנית לימודים לתואר ראשון בסטטיסטיקה בשילוב אקטואריה. הלימודים יכשירו את התלמידים לעבודה בסטטיסטיקה וביישומים מיוחדים בענפי הביטוח, השירותים הפיננסיים, ההשקעות ועוד. בוגרי התוכנית שיעמדו בתנאי הקבלה יוכלו להמשיך בלימודים לתואר שני או לתעודה באקטואריה.

קורסי חובה

דרג 1 (שנה א')

שם הקורס	ש+ת	מס' נ'	קדם
חשבון אינפיניטיסימלי א'	2+3	5	-
חשבון אינפיניטיסימלי ב'	2+3	5	חשבון אינפי א'
מבוא להסתברות	2+4	6	-
אלגברה ליניארית	2+3	4	-
תוכנות סטטיסטיות	1+4	4	מבוא להסתברות
מבוא לסטטיסטיקה	2+4	6	מבוא להסתברות
סה"כ		30	

דרג 2 (שנה ב')

שם הקורס	ש+ת	מס' נ'	קדם
תכנות בסאס	4	4	-
תורת ההתפלגויות	2+4	5	הסתברות + אינפי ב'
מבוא לתהליכים סטוכסטיים	2+4	5	התפלגויות
הסקה סטטיסטית	2+4	6	התפלגויות
מודלים סטטיסטיים א'	2+4	5	אלגברה+מבוא לסטט.+
מודלים סטטיסטיים ב'	2+4	5	מודלים סטטיסטיים א'
אנליזה מתמטית	2+3	4	אינפי ב'
סה"כ		34 נ'	
סה"כ נ' בקורסי חובה		64 נ'	

כל קורסי החובה של מסלול הלימודים בסטטיסטיקה לתלמידי המסלול החד-חוגי בנוסף ילמדו בתוכנית זו:

קורסים ייעודיים: (12-14 שש"ס)

שם הקורס	ש+ת	מס' נקודות	מקצועות קדם
מבוא לתורת הסיכונים באקטואריה	4	4	-
סטטיסטיקה בביטוח	4	4	
יישומי מחשב במתמטיקה של מימון	4	4	
סוגיות באקטואריה	2	2	
סה"כ		14 נ'	

קורסי בחירה

בנוסף על לימודי החובה הנ"ל המהווים 78 נקודות, התלמיד ילמד קורסי בחירה בהיקף של 42 נקודות, מהן חובה לבחור 16 נקודות מתוך קורסי הבחירה הבאים (לא כל קורס יינתן בכל שנה): ניתוח שרידות, תורת החלטות הסטטיסטיות, ניתוח נתונים קטגוריים, כריית נתונים, סטטיסטיקה בייסאנית, סדרות עתיות. שאר הנקודות (26) ילוקטו מקורסי בחירה בחוג לסטטיסטיקה או מחוצה לו.

לתלמידים המתחילים את לימודיהם בתשע"ב

207102-11-01

קורסי חובה

דרג 1 (שנה א')

שם הקורס	ש + ת	מס' נ'	קדם
חשבון אינפיניטסימלי א'	2+3	4	-
חשבון אינפיניטסימלי ב'	2+3	4	חשבון אינפי א'

-	5	2+4	מבוא להסתברות
-	4	2+3	אלגברה ליניארית
מבוא להסתברות	4	1+4	מבוא לתכנות מדעי וסטטיסטי-R
מבוא להסתברות	5	2+4	מבוא לסטטיסטיקה
	26 נ'		סה"כ

מסלול מואץ למ"א בסטטיסטיקה

207240-11-06

מטרת הלימודים

- לאפשר לסטודנטים מצטיינים לסיים תוך שמונה סמסטרים את התארים הראשון והשני. תואר "בוגר" יינתן בתום השנה השלישית ללימוד במסלול זה.
- תלמיד שלא ישיג בתום השנה השלישית ללימודיו זכאות לתואר בוגר לא יוכל להמשיך את לימודיו במסלול זה.
- פרטים נוספים ניתן לראות בתקנון הרשות ללימודים מתקדמים המופיע בשנתון תחת הפרק "מסלול מואץ למ"א".

תנאי הקבלה

- יוכלו להתקבל לתלמידים שבסיום שנה ב' ללימודיהם סיימו את כל קורסי החובה לתואר הראשון בסטטיסטיקה, ממוצע ציוניהם בשנים א'-ב' בחוג הוא 90 ומעלה ויומלצו על-ידי מורי החוג לוועדת המ"א החוגית.
- תלמיד במסלול הדו-חוגי ימציא מראש החוג שבו הוא אינו ממשיך למ"א ואישור המצוין כי הוא יוכל לסיים את חובות הלימודים לתואר בוגר עד תום השנה השלישית ללימודיו.

המבנה

- בשנה ג' ללימודיו (האחרונה לתואר בוגר ושנה א' לתואר מ"א) ישלים הסטודנט את יתרת חובותיו לתואר בוגר, ובנוסף לכך ילמד מתוך הקורסים המוצעים לתואר מוסמך בהתאם למגמת הלימוד או תחום ההתמחות שיבחר ושתאושר לו.
- בשנה ד' ללימודיו (השניה ללימודי המ"א) ישלים הסטודנט את חובותיו בלימודי המ"א על פי המגמה או תחום ההתמחות.
- יגיש הצעת מחקר אשר חייבת לעבור אישור של ועדת המ"א החוגית.
- עד סוף השנה הרביעית ללימודיו חייב הסטודנט לסיים את כתיבת עבודת הגמר המחקרית ולהגישה לשיפוט.

תעודת הוראה במתמטיקה לתלמידי החוג לסטטיסטיקה

תלמידי החוג לסטטיסטיקה הלומדים במסלול החד-חוגי וסיימו שנה ב' או סיימו חובותיהם בחוג לסטטיסטיקה בממוצע של 75 לפחות יוכלו להגיש מועמדותם ללימודי תעודת הוראה במתמטיקה. פרטים אודות ההשלמות הנדרשות ותנאי הקבלה ניתן לקרוא בשנתון בדפי המידע של החוג לחינוך מתמטי בפקולטה לחינוך.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

ראש הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' אסתר פרוסטיג

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר שני היא להעמיק ולהרחיב את הידע, הכלים והשיטות שהתלמידים רוכשים במקצועות הסטטיסטיים והכמותיים בחוג ולהקנות להם כלי מחקר וניתוח ברמה מתקדמת בתחומי ההתמחות הנבחרים.

כללי

בחוג לסטטיסטיקה יש שני מסלולי לימוד לתואר מוסמך: מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית ומסלול עם בחינת גמר.

תלמיד במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית יהיה חייב בלימודים בחוג בהיקף של 32 ש"ס ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (בהנחיה). התלמיד ייבחן בבחינת הגנה על עבודת הגמר על ידי צוות הקוראים של עבודתו. בחינת ההגנה תתמקד בנושא העבודה אבל לא תוגבל רק אליו.

תלמיד במסלול עם בחינת גמר יהיה חייב בלימודים בחוג בהיקף של 40 ש"ס ובכתיבת עבודה מסכמת (בהנחיה) כחלופה לבחינת גמר. ועדת המ"א של החוג תוכל להחליט על ביצוע בחינת גמר בפועל לתלמיד, ובמקרה זה בחינת הגמר תחול על מכלול הידע והכלים שהתלמיד רכש במהלך לימודיו בחוג.

שקלול ציון הגמר

במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית 50% עבודת גמר מחקרית ובחינת הגנה
50% שקלול ציוני הקורסים

מסלול עם כתיבת עבודה מסכמת או בחינת גמר 20% עבודה מסכמת או בחינת גמר
80% שקלול ציוני הקורסים

תחומי התמחות ומגמות לימודים בחוג לסטטיסטיקה

בלימודי תואר שני בחוג לסטטיסטיקה קיימים שלושה תחומי התמחות וארבע מגמות. תחומי ההתמחות הם סטטיסטיקה יישומית, סטטיסטיקה עיונית, הסתברות יישומית. מגמות הלימודים הן ביו-סטטיסטיקה, אקטואריה, לוגיסטיקה ולימודי איכות.

בתחום הסטטיסטיקה היישומית התלמידים רוכשים כלים, שיטות וידע שיאפשרו להם לתכנן, לבצע ולנתח ניסויים סטטיסטיים. הלימודים כוללים בסיס תיאורטי חזק בהסקה סטטיסטית וכלים יישומיים וחישוביים מעשיים מתקדמים.

תחום **הסטטיסטיקה העיונית** נועד בעיקרו לתלמידים הרוצים להמשיך במחקר אקדמי תיאורטי בסטטיסטיקה.

תחום **ההסתברות היישומית** נועד לתלמידים המעוניינים ברכישת ידע תיאורטי ומעשי בכלים מתמטיים-הסתברותיים המשמשים בסיס לעבודות הסטטיסטיקאי וחוקר הביצועים.

מגמת הלוגיסטיקה נועדה להכשיר אנשי מקצוע בתחומי התפעול הלוגיסטי של מערכות מורכבות בארגונים גלובאליים, רבי-אתרים או מקומיים.

מגמת הביו-סטטיסטיקה נועדה להכשיר חוקרים וסטטיסטיקאים יישומיים שיעסקו בממשק שבין סטטיסטיקה, רפואה, גנטיקה ומדעי המחשב ויטלו חלק במחקרים קליניים ואחרים.

מגמת האקטואריה נועדה להכשיר אנשי מקצוע שיידעו לתכנן ולבצע ניתוח סיכונים בתחומי הביטוח והכספים השונים – חברות ביטוח, שירותי בריאות, בנקים וחברות השקעה שונות.

מגמת לימודי האיכות נועדה להכשיר אנשי מקצוע מובילים שיידעו להפעיל שילוב של שיטות סטטיסטיות, התנהגותיות, הנדסיות, כלכליות וניהוליות כדי לשפר את האפקטיביות של מוצרים ושירותים במשק ולייעל את תהליכי ההפקה שלהם.

תלמידים המתמחים בתחום הסטטיסטיקה היישומית או במגמת הביו-סטטיסטיקה ישתלבו בעבודתה של היחידה לייעוץ סטטיסטי הפועלת במסגרת החוג וירכשו ניסיון מעשי בעבודת ייעוץ סטטיסטי ללקוחות בהיקף של קורס אחד (4 שש"ס).

תנאי קבלה לחוג

לתוכנית לימודים לתואר מוסמך יתקבלו תלמידים בעלי תואר ראשון בסטטיסטיקה שממוצע ציוניהם בכל אחד מחוגי הלימודים שלהם לתואר "בוגר" הוא לפחות 80. תלמידים שיבקשו להתקבל למגמת לימודי האיכות, למגמת האקטואריה או למגמת הלוגיסטיקה יוראינו בוועדת קבלה בנוסף לתנאי הקבלה הרגילים לחוג.

המועמדות של **בוגרי חוגים אחרים** שיבקשו ללמוד לתואר שני במגמת לימודים או בתחום לימודים בסטטיסטיקה תיבחן על ידי ועדת קבלה של המגמה או תחום ההתמחות המבוקש. ועדת הקבלה תקבע אם נדרשים לימודי השלמה כתנאי לדיון נוסף במועמדות. מהות ההשלמות הדרושות תיקבע על ידי יועץ המגמה או תחום ההתמחות המבוקשים.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לזכאותו לתואר.

משך הלימודים

- משך הלימודים לתואר שני במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית הוא עד שלוש שנים.
- משך הלימודים לתואר שני במסלול עם בחינת גמר (או חלופה לבחינה) הוא שש שנים.

מציאת מנחה והגשת הצעת תזה

במהלך השנה הראשונה ללימודים, על התלמידים במסלול עם תזה למצוא מנחה ולגבש הצעת מחקר. כל אנשי הסגל הסדיר בחוג יכולים להנחות תזות. **האחריות למציאת מנחה מוטלת על התלמיד**, והחוג אינו יכול לסייע בכך.

המועד האחרון למציאת מנחה הוא תום השנה הראשונה ללימודי התואר השני. עד לתאריך 31.12 בכל שנה אקדמית (תחילת השנה השנייה ללימודים בתואר השני), על הסטודנט להגיש טופס הסכמה להנחיה בנושא המוצע (ניתן להוריד את הטופס באתר החוג), חתום על ידי המנחה. סטודנט במסלול עם תזה שלא ימצא מנחה עד התאריך הנקוב לעיל יועבר אוטומטית למסלול ללא תזה. תלמיד שהועבר למסלול ללא תזה ידאג להשלים את מכסת השעות הדרושה בתוכנית לימודים זו.

תלמיד במסלול לימודים עם תזה שאושר לו המנחה עליו להגיש לוועדת המ"א דרך מזכירות החוג הצעת תזה חתומה על ידי המנחה עד לתאריך **30.5 בכל שנה אקדמית** (שנת הלימודים השנייה). במידה והתלמיד לא הגיש את הצעת התזה בתאריך הנקוב יועבר אוטומטית למסלול לימודים ללא תזה והתלמיד ידאג להשלים את מכסת השעות הדרושה בתוכנית לימודים זו.

סטודנט במסלול עם תזה חייב להעביר לוועדת המ"א דרך מזכירות החוג את טופס דו"ח ההתקדמות (ניתן להוריד את הטופס באתר החוג) הטופס חייב להיות חתום על ידי המנחה. את הטופס יש להגיש עד לתאריך **31.12 בכל שנה אקדמית** (שנת הלימודים השלישית). סטודנט שהמנחה לא הסכים לחתום על דו"ח ההתקדמות או שהדו"ח לא הגיע לוועדת המ"א יועבר אוטומטית למסלול לימודים ללא תזה והתלמיד ידאג להשלים את מכסת השעות הדרושה בתוכנית לימודים זו עד סוף השנה הנוכחית.

אישור רשמי על הגשת הצעת התזה נשלח מטעם הרשות ללימודים מתקדמים שבו יצוין המועד האחרון להגשת התזה (**30.11** בכל שנה אקדמית)

לוחות זמנים

סיום חובות הלימודים (קורסים) תוך ארבעה סמסטרים
מציאת מנחה לתזה: תוך שלושה סמסטרים

הגשת הצעת מחקר: תוך ארבעה סמסטרים
סיום כל החובות: שנתיים במסלול ללא תזה, שלוש שנים במסלול עם תזה

הגשת התזה

- עם סיום המחקר וקבלת אישור המנחה, יש להגיש את התזה לפי ההנחיות הבאות:
- החתימו את המנחה על טופס "אישור הגשת עבודת תזה לשיפוט" (ראו באתר הרשות)
  - הדפיסו את התזה ע"פ הדרישות של הרשות ללימודים מתקדמים (ראו באתר הרשות)
  - תאמו בדיקה צורנית של התזה מול מרכזת לימודי מוסמכים ברשות, טל' 04-8249061
- לאחר אישור צורני של התזה, הגישו עותק 1 כרוך למזכירות החוג (שליחה לשיפוט)
עבודת התזה תישלח לשיפוט, עם קבלת חוות הדעת של השופטים והמנחה/ים, תתואם בחינת הגנה על התזה, לאחר הבחינה ניתן ל"סגור" את התואר:
הגישו 4 עותקים סופיים ומעודכנים חתומים ע"י המנחה/ים של התזה.
הגישו את התזה שמורה ב-CD בפורמט PDF ומלאו את נספח ההפקדה לספריה.

תוכנית הלימודים

207201-11-01

207202-11-01

א. תחום סטטיסטיקה יישומית

קורסי חובה

מבוא להסתברות ולהסקה מתקדמת	5 שש"ס
הסקה מתקדמת	5 שש"ס
ניתוח אירועים	4 שש"ס
ייעוץ סטטיסטי	4 שש"ס
סמינר מחקר (במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)	2 שש"ס

או

סדנת הנחיה לכתיבת עבודה מסכמת (במסלול ב')

4 שש"ס
20-22 שש"ס

סה"כ

קורסי בחירה

מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית	12 שש"ס
מסלול עם בחינת גמר או עבודה מסכמת	18 שש"ס

ב. תחום סטטיסטיקה עיונית

קורסי חובה

מבוא להסתברות ולהסקה מתקדמת	5 שש"ס
הסקה מתקדמת	5 שש"ס
מודלים לינאריים	4 שש"ס

2 שש"ס	סמינר מחקר (במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)
	או
4 שש"ס	סדנת הנחיה לכתיבת עבודה מסכמת (במסלול ב')
16-18 שש"ס	סה"כ

קורסי בחירה

16 שש"ס	מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית
22 שש"ס	מסלול עם בחינת גמר או עבודה מסכמת

ג. תחום הסתברות יישומית

קורסי חובה

5 שש"ס	מבוא להסתברות ולהסקה מתקדמת
5 שש"ס	הסקה מתקדמת
5 שש"ס	תהליכים סטוכסטיים
2 שש"ס	סמינר מחקר (במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)
	או
4 שש"ס	סדנת הנחיה לכתיבת עבודה מסכמת (במסלול ב')
17-19 שש"ס	סה"כ

קורסי בחירה

15 שש"ס	מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית
21 שש"ס	מסלול עם בחינת גמר (או עבודה מסכמת)

ד. מגמת הלוגיסטיקה

207212-11-06

207213-11-06

קורסי החובה

1. שיטות מתמטיות, סטטיסטיות וחישוביות (6 שש"ס).
2. אלמנטים של חקר ביצועים וחיזוי בלוגיסטיקה (4 שש"ס).
3. שיטות אופטימיזציה בלוגיסטיקה ובניהול מלאי (2 שש"ס).
4. הסתברות ותהליכים סטוכסטיים (4 שש"ס).
5. ניהול ותפעול שרשרות אספקה (4 שש"ס).
6. ניהול ושימוש במערכות מידע לוגיסטיות (3 שש"ס).
7. סדנת שימוש בטכנולוגיות מידע ללוגיסטיקה וסימולציה (3 שש"ס).
8. סמינר / סדנא להדרכה בכתיבת עבודה מסכמת בלוגיסטיקה (3 שש"ס).

קורסי בחירה

אשכול 1 (יש לבחור שניים מתוך השלושה)

9. יסודות בניהול רכש, מלאי, הספקה ואחזקה (3 שש"ס).
10. תקצוב, תמחור, מימון וחשבונאות (3 שש"ס).
11. ניהול מערכות תובלה ושינוע (3 שש"ס).

אשכול 2 (יש לבחור שניים מתוך השלושה)

12. ניהול פרויקטים ומדידה ארגונית (2 שש"ס).
  13. פרקים בסחר אלקטרוני, פיננסים, מכרזים ומכירות פומביות (2 שש"ס).
  14. סוגיות משפטיות ביחסי עבודה ובניהול לוגיסטי (2 שש"ס).
- קורסים 8, 11, 13 הם סמינריונים או חלופה לסמינריונים. תלמידי מסלול א' יהיו חייבים להגיש שתי עבודות סמינריוניות ותלמידי מסלול ב' – שלוש עבודות סמינריוניות

תלמידים הכותבים עבודת גמר מחקרית ילמדו קורסים בהיקף של 32 שש"ס מתוך הרשימה הנ"ל (הקורסים יאושרו על-ידי ראש התוכנית).

תלמידים במסלול ב' (הכותבים עבודה מסכמת) ילמדו קורסים בהיקף של 40 שש"ס מתוך הרשימה הנ"ל (הקורסים יאושרו על-ידי ראש המגמה).

ה. מגמת ביו-סטטיסטיקה

207207-11-06

207208-11-06

קורסי חובה

מבוא להסתברות ולהסקה מתקדמת	5 שש"ס
הסקה מתקדמת	5 שש"ס
ניתוח אירועים	4 שש"ס
ייעוץ סטטיסטי	4 שש"ס
סמינר מחקר (במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)	2 שש"ס

או

סדנת הנחיה לעבודה מסכמת (במסלול ב')

4 שש"ס
20-22 שש"ס

סה"כ

קורסי בחירה

מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית	12 שש"ס
מסלול עם בחינת גמר או עבודה מסכמת	18 שש"ס
- קורסי בחירה מוצעים מדי שנה לתלמידי המגמה לביו-סטטיסטיקה והם טעונים אישור של יועץ המ"א.
- הערה: קורס חובה בתחום אחד יכול להיחשב כקורס בחירה בתחום אחר.**

1. מגמת אקטואריה

207204-11-04

207205-11-05

קורסי עזר

הלימודים במגמת האקטואריה מחייבים ידע מוקדם במספר תחומים. תלמידים החסרים את הידע המתאים יכולים להשלימו באמצעות קורסי העזר המפורטים להלן והניתנים בתשלום נוסף באוניברסיטת חיפה או באמצעות קורסים מתאימים הניתנים בכל מוסד אקדמי אחר. מספר קורסי העזר אותם יידרש התלמיד ללמוד ומהותם ייקבעו על פי רקעו האישי ולפי החלטת ועדת הקבלה.

לידיעתכם, קורסים אלה לא ייחשבו במניין השעות לתואר ולא יילקחו בחישוב הציון הסופי לתואר.

שם הקורס

מבוא לכלכלה	2 שש"ס
יסודות החשבונאות המימון וההשקעות	2 שש"ס
מתמטיקה של מימון	4 שש"ס
סה"כ	8 שש"ס

קורסי חובה

יישומי מחשב בסיכוני חיים	4 שש"ס
כלכלה פיננסית	4 שש"ס
תיאוריות של סיכוני חיים	4 שש"ס
שיטות סטטיסטיות בביטוח	4 שש"ס
מודלים (תמותה + סטוכסטיים)	4 שש"ס
סמינר מחקר (במסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)	2 שש"ס
או	
סדנת הנחיה לכתיבת עבודה מסכמת (במסלול ב')	4 שש"ס
סה"כ	24-22 שש"ס

קורסי בחירה

מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית	10 שש"ס
מסלול עם בחינת גמר או עבודה מסכמת	16 שש"ס

קורסי בחירה במגמת אקטואריה

מבוא להסתברות ולהסקה מתקדמת

הסקה מתקדמת

תהליכים סטוכסטיים

מודלים סטוכסטיים בכלכלה מימון וביטוח

סטטיסטיקה בייזיאנית בביטוח

סיכונים ועקרונות הפנסיה

סמינר יישומי באקטואריה

שיטות מחקר באמצעות Splus

ז. מגמת לימודי האיכות

207209-11-06

207210-11-06

קדם	שעות	קורסי חובה
—	4	א. סטטיסטיקה לתלמידי איכות
—	4	ב. יסודות בניהול איכות
—	4	ג. גורמי אנוש בניהול איכות
—	4	ד. סטטיסטיקה תעשייתית
יסודות בניהול איכות	4	ה. ניהול איכות במערכות שירות
סטט' ללימודי איכות	4	ו. בקרה סטטיסטית של תהליכים
סטט' ללימודי איכות + סטטיסטיקה תעשייתית	4	ז. תכן סטטיסטי של ניסויים
יסודות בניהול איכות + ניהול איכות במערכות השירות + גורמי אנוש	4	ח. חקר התנהגות ארגונית
יסודות בניהול איכות + ניהול איכות במערכות השירות	4	ט. מערכות תקניות לניהול איכות
סטט' ללימודי איכות + סטטיסטיקה תעשייתית	4	י. אמינות מערכות ומבחני אורך חיים
תכן סטטיסטי של ניסויים	4	יא. כלים מתקדמים של תכן לאיכות
	4	יב. סדנת הנחיה לכתיבת עבודה מסכמת*

* קורסים אלה לא ייחשבו במניין השעות לתואר ולא יילקחו בחישוב הציון הסופי לתואר.

תלמידים הכותבים עבודת גמר מחקרית ילמדו קורסים בהיקף של 32 ש"ס מתוך הרשימה הנ"ל (הקורסים יאושרו על-ידי ראש המגמה).

תלמידים במסלול ב' (הכותבים עבודה מסכמת) ילמדו קורסים בהיקף של 40 ש"ס מתוך הרשימה הנ"ל (הקורסים יאושרו על-ידי ראש המגמה).

מסלול ישיר לדוקטורט

ראה פירוט בפרק "לימודים לתואר שלישי (דוקטור)" להלן.

לימודים לקראת תואר שלישי (דוקטור)

יו"ר ועדת הדוקטורט בחוג: **פרופ' שאול בר-לב**

תוכנית הלימודים מאפשרת קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה בסטטיסטיקה הן בתחום תיאורטי והן בתחום יישומי. יישומי הסטטיסטיקה וההסתברות כוללים בין השאר את התחום הכלכלי עם דגש על תחומי הביטוח, אקטואריה, לוגיסטיקה, אופטימיזציה של ניהול משאבים, ביו-סטטיסטיקה, איכות ואמינות, מודלים הסתברותיים לניתוח מערכות תורים. תחומי ההסתברות היישומית, האקטואריה, הביו-סטטיסטיקה והאיכות הם תחומים ומגמות לתואר השני, כך שתלמידי התואר השני יוכלו להמשיך לדוקטורט בתחומי התמחויותיהם. מטרת התוכנית היא להכשיר את בוגריה לעבודת מחקר, הוראה ויישום. קיימות אפשרויות שונות לתעסוקה בחוג ולמלגות.

תנאי הקבלה לדוקטורט הם בהתאם לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים המופיע בשנתון האוניברסיטה (גם באתר האוניברסיטה, הרשות ללימודים מתקדמים) תחת הכותרת "לימודים לקראת תואר שלישי".

מסלול ישיר לדוקטורט

תלמידים מצטיינים (ציון ממוצע של 90, לפחות, בכל אחד מחוגי הלימודים לתואר ראשון) שעומדים בתנאי הרשות ללימודים מתקדמים ובדרישות ועדת הקבלה בחוג (ראה תקנון לימודי תואר שלישי, סעיף 9.3) יוכלו להירשם למסלול הישיר ללימודי דוקטורט. במסלול זה אפשר ללמוד ברצף של ארבע שנים, בהן תואר שני במסגרת המסלול הישיר לדוקטורט יוענק בתום שנתיים ותואר שלישי בתום ארבע שנים.

המסלול הישיר הוא לתלמידי מחקר בלבד.

כדי לקבל את התארים על התלמיד לעמוד בתנאי הישירות במסלול, כמפורט בתקנון לימודי תואר שלישי, סעיף 11.1.

מועמד ללימודי תואר שני המעוניין ללמוד במסלול הישיר לדוקטורט יודיע על כוונתו למזכירות החוג או לוועדת הקבלה, כדי שיקבל הנחיה במילוי תנאי הלימודים עוד לפני תחילתם. ההרשמה ללימודים, עם אישור ועדת הקבלה בחוג ואישור הרשות ללימודים מתקדמים, תהיה למסלול הישיר לדוקטורט.

פסיכולוגיה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' מורי גולדשמיד

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' דוד אופנהיים, פרופ' בני בית-הלחמי (אמריטוס), פרופ' עמנואל ברמן, פרופ' אלכסנדר-זאב גיורא (אמריטוס), פרופ' מיכה לשם, פרופ' ברוך נבו (אמריטוס), פרופ' דוד נבון, פרופ' מרילין ספר (אמריטוס), פרופ' אשר קוריאט, פרופ' רות קמחי, פרופ' שמשון רובין, פרופ' גל ריכטר-ליון, פרופ' סם רקובר (אמריטוס), פרופ' אבי שגיא-שורץ.

פרופסור חבר:

פרופ' זהר אביתר, פרופ' יוחנן אשל (אמריטוס), פרופ' ברי ברגר (אמריטוס), פרופ' מורי גולדשמיד, פרופ' יהודית הראל, פרופ' רענן ליפשיץ, פרופ' עפרה נבו (אמריטוס), פרופ' יואל נורמן (אמריטוס), פרופ' רמזי סלימאן, פרופ' מיכה פופר, פרופ' דני קורן, פרופ' רות שרבני, פרופ' רחל תומר.

מרצה בכיר:

ד"ר משה אלמגור, ד"ר עמית ברנשטיין, ד"ר תרצה יואלס, ד"ר יפה ישורון, ד"ר מיכאל כץ, ד"ר אירית עקירב, ד"ר אילן פישר, ד"ר ג'ני קורמן, ד"ר לילי רוטשילד, ד"ר ריצ'רד שוסטר (בדימוס), ד"ר סימון שמאי-צורי.

מרצה:

ד"ר ענבל ארנון, ד"ר אינה גייסלר-סלומון, ד"ר ברוך עיטס, ד"ר גלית ערמון, ד"ר עינת פיינסקי, ד"ר קרן שרביט.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' רות פריד**

מרכזת תלמידי תואר שני: **גב' יוני יוחאי**

מרכזת תלמידי תואר ראשון: **גב' הדס ווגמן**

מזכירת לימודי תעודה בפסיכותרפיה פסיכואנליטית: **גב' אורטל חנים**

שעות קבלה במזכירות: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-13:00

פקסימיליה: 04-8240966; כתובת אתר באינטרנט: <http://hevra.haifa.ac.il/psy>

מיקום מזכירות החוג: בנין רבין, קומת כניסה, חדרים 7078, 7080.

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר ראשון: ד"ר יפה ישורון

מטרת הלימודים

תכנית ה.ב.א. מציגה בפני תלמידיה טווח רחב של נושאים בתחום הפסיכולוגיה, ביניהם פסיכופיזיולוגיה, תיאוריות אישיות, תהליכים חברתיים, התפתחותיים וקוגניטיביים. בנוסף לרכישת ידע פסיכולוגי, הכולל הבנה של מושגים בסיסיים בתחומים השונים, התכנית מספקת כלים לחשיבה אנליטית ויצירתית לגבי נושאים תיאורטיים בפסיכולוגיה. לימוד שיטות מחקר בפסיכולוגיה מודגש במיוחד. אנו מצפים שהבוגרים ירכשו בסיס לתכנון ביצוע וניתוח מחקרים, וירכשו כלים לחשיבה ביקורתית לגבי מחקרים בפסיכולוגיה ובמדעים קרובים. ניסיון יישומי מוגבל הן לגבי מחקר פסיכולוגי והן לגבי פסיכולוגיה יישומית מוצע גם כן.

תכנית ה.ב.א. בפסיכולוגיה מאפשרת לימודי המשך לתואר שני באחד מתחומי הפסיכולוגיה ובתחומים טיפוליים נוספים.

תנאי הקבלה

הקבלה לחוג מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג.

מסלולי הלימוד

א. מסלול דו-חוגי

במסלול זה משלב התלמיד לימודים בחוג לפסיכולוגיה עם לימודים בחוג נוסף (סה"כ לתואר יש ללמוד 120 נקודות זכות). השיעורים כוללים קורסי חובה ובחירה.

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו חוגי – אשר החוג השני איננו ממדעי הרוח, ובמסלול חד חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי "דרך הרוח" ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי "דרך הרוח" בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

תלמידי המסלול הדו-חוגי (למעט אלו שאחד מהחוגים שלהם שייך לפקולטה למדעי הרוח) יוכלו ללמוד את לימודי "דרך הרוח" על פי אחת מהחלופות הבאות:

א. ללמוד 2 קורסים של 2 נ"ז כל אחד ולסיים את לימודיהם עם צבירה של 60 נ"ז בכל אחד מהחוגים.

ב. ללמוד קורס אחד בהיקף של 4 נ"ז ולסיים אל לימודיהם כאשר באחד החוגים צברו 58 נ"ז ובשני 62 נ"ז.

כל חלופה אחרת שתביא לצבירת סה"כ 120 נקודות לתואר בוגר כאשר 4 נ"ז לפחות הינם במדעי הרוח ותיבדק ותאושר בהתאם לצורך.
רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח".

ב. מסלול חד-חוגי

המסלול החד חוגי נועד לאפשר לתלמידים להגיע להיקף לימודים רחב יותר בפסיכולוגיה היקף הלימודים במסלול זה מבוסס על 76 נקודות זכות. השיעורים כוללים קורסי חובה ובחירה בפסיכולוגיה וקורסי בחירה כלליים במכסה כוללת של 44 נקודות זכות אשר תהיה מורכבת ממקבץ קורסים מכלל חוגי הלימוד באוניברסיטה, לפי בחירת התלמיד. **חובה** על התלמיד לקבל אישור מהחוג בו נבחר הקורס המבוקש לגבי כל קורס אליו מתכוון להירשם. במסגרת הקורסים הכלליים **לא** נדרש סמינר מחקר.
נא לשים לב – **יש ללמוד כ-20-15 נ"ז בקורסי הבחירה הכלליים בכל שנה.**

ג. תוכנית משותפת לפסיכולוגיה ומשפטים

1. תלמיד רשאי ללמוד בתוכנית המשותפת לחוג לפסיכולוגיה ולפקולטה למשפטים החל משנה"ל הראשונה, אם הוא עומד בתנאי הקבלה של כל אחד משני החוגים. במקביל ללימודים בחוג לפסיכולוגיה ילמד התלמיד במסגרת התוכנית ללימודי משפטים.
2. תלמיד התוכנית המשותפת לפסיכולוגיה ומשפטים יסיים את לימודיו בחוג לפסיכולוגיה אם עמד בכל דרישות האוניברסיטה והחוג לפסיכולוגיה וצבר 60 נ"ז בחוג לפסיכולוגיה. מתוך 60 נ"ז ניתן יהיה ללמוד קורסי בחירה עד 4 נ"ז במסגרת הפקולטה למשפטים. קורסים אלו צריכים להיות בעלי עניין וזיקה לשני התחומים. נקודות הזכות יוכרו בחוג לפסיכולוגיה ללא צורך בהשלמתן בשיעורי בחירה חלופיים.
3. רשימת שיעורי הבחירה תתואם עם מזכירות החוג לפסיכולוגיה. בנוסף, יהיה על הסטודנט ללמוד גם קורס בחירה בערך של 4 נ"ז מ"דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח.
3. במקרה שתלמיד מפסיק את לימודיו בפקולטה למשפטים במסגרת התוכנית המשותפת בלא לסיים, הציונים בקורסים שלמד בפקולטה למשפטים ייחשבו כקורסים כלליים במסגרת לימודיו במסלול החד-חוגי בפסיכולוגיה, עד למכסה של 44 נ"ז. התלמיד יחויב להשלים את מכסת הלימודים הרגילה בחוג לפסיכולוגיה בהיקף של 76 נ"ז, ובסה"כ לצבור 120 נ"ז לסיום התואר לשם קבלת תואר "בוגר" בחוג לפסיכולוגיה. לא ניתן להכיר בקורסים שנלמדו בפקולטה למשפטים כקורסי בחירה במסגרת החוג לפסיכולוגיה.
4. לא יינתנו "פטורים" משיעורי חובה בחוג לפסיכולוגיה.
5. תלמיד שסיים את לימודיו במסגרת התוכנית המשותפת יקבל תעודת "בוגר" אחת בחוגים פסיכולוגיה ומשפטים.

מבנה הלימודים

משך הלימודים בתוכנית ה.ב.א. הוא 3 שנים. הלימודים בחוג לפסיכולוגיה מתנהלים בשני המסלולים כמתוארים לעיל. תלמידי שני המסלולים יקבלו את התואר "בוגר" רק לאחר שיסיימו את כל חובותיהם בחוג לפסיכולוגיה ובחוג השני.

חשוב לציין: תקנוני החוג משתנים מפעם לפעם אך שינויים אלה אינם חלים על תלמידים באופן רטרואקטיבי. על כל תלמיד חל תקנון הלימודים של שנת הלימודים בה החל את לימודיו.

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי והדו-חוגי

קורסי החובה כולל סמינר מחקר בשני המסלולים 52 נ"ז (נקודות זכות)

קורסי בחירה במסלול הדו-חוגי

◆ תלמידים **בדו-חוגי** מחויבים ללמוד קורסי בחירה בערך של 6 עד 8 נ"ז מתוך פסיכולוגיה וקורס בערך של 4 נ"ז מ"דרך הרוח" (ראו פירוט במסלולי לימוד – מסלול דו-חוגי שלעיל).

קורסי בחירה במסלול החד-חוגי יש ללמוד לפי הפירוט הבא:

- ◆ מתוך **פסיכולוגיה** יש ללמוד קורסי בחירה בערך של 24 נ"ז.
- ◆ מתוך **כלל החוגים באוניברסיטה**, יש ללמוד קורסי בחירה בערך של 44 נ"ז, מתוכם קורס בחירה בערך של 4 נקודות זכות מ"דרך הרוח" **בפולטה למדעי הרוח**.

ככלל במסלול החד-חוגי יש ללמוד כ-15-20 נ"ז בכל שנה במשך שלוש שנים
קורסי בחירה בפסיכולוגיה בשני המסלולים: פתוחים לתלמידי שנים ב' ו ג' בלבד!

שנה א' - רשימת הקורסים בשני המסלולים

שם הקורס	מס' ש"ש	מס' נקודות זכות	סוג שיעור
מבוא לפסיכולוגיה	2	2	שיעור בלבד - סמסטר א'
סטטיסטיקה לפסיכולוגים	8	4	שיעור ותרגיל - שנתי
יסודות פיזיולוגים של התנהגות	8	4	שיעור ותרגיל - שנתי
פסיכולוגיה התפתחותית	5	4	שיעור ותרגיל - שנתי
פסיכולוגיה של הלמידה	4	3	שיעור ותרגיל - סמסטר ב'
תפיסה	4	3	שיעור ותרגיל - סמסטר ב'
השתתפות ב-15 שעות ניסוי	-	-	במשך כל שנת הלימודים

נא לשים לב: התרגילים בקורסים סטטיסטיקה לפסיכולוגים, יסודות פיזיולוגים של התנהגות בשנה א' ופסיכולוגיה ניסויית בשנה ב', נלמדים מדי שבוע. התרגילים בשאר הקורסים נלמדים אחת לשבועיים.

תנאי מעבר משנה א' לב' בשני המסלולים

1. ציון "עובר" (51) בסטטיסטיקה לפסיכולוגים ובעוד ארבעה קורסים.
2. אישורים על מילוי מכסת שעות הניסוי כנבדק (15 שעות).

שנה ב' – רשימת קורסי חובה בשני המסלולים

שם הקורס	מס' שש"ס	מס' נקודות זכות	סוג שיעור
פסיכולוגיה ניסויית	8	6	שיעור ותרגיל - שנתי
עיבוד נתונים ממוחשב SPSS נא לשים לב: השיעורים יתנו בקבוצות פעם בשבועיים בכיתות מחשב	2	1	שיעור ותרגיל - שנתי
מבחנים פסיכולוגיים	4	2	שיעור ותרגיל - סמסטר א'
שיטות מחקר מתאמיות	4	2	שיעור ותרגיל - סמסטר ב'

קורסי חובה לשנים ב' ו-ג'

שם הקורס	מס' שש"ס	מס' נקודות זכות	סוג שיעור
פסיכולוגיה חברתית	5	4	שיעור ותרגיל - שנתי
תיאוריות אישיות בפסיכולוגיה	4	3	שיעור ותרגיל - סמסטר א'
פסיכולוגיה קוגניטיבית	5	4	שיעור ותרגיל - שנתי
ניורופסיכולוגיה	4	3	שיעור ותרגיל - סמסטר ב'
פסיכולוגיה אבנורמלית	4	3	שיעור ותרגיל - סמסטר א'

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג' בשני המסלולים

ציון "עובר" (51) בקורסים הבאים:

- פסיכולוגיה ניסויית.
- עיבוד נתונים ממוחשב – SPSS.
- שיטות מחקר מתאמיות.
- השלמת אנגלית שפה זרה – חובה של האוניברסיטה.

שנה ג' בלבד

שם הקורס	מס' שש"ס	מס' נקודות זכות	סוג שיעור
סמינר מחקר	4	4	שנתי

הסבר על קורסי בחירה בפסיכולוגיה לשנים ב' וג'

1. מוצעים קורסי בחירה לשנה ב' ומעלה וקורסי בחירה משותפים לשנה ג' ולמ"א.
2. הרישום לקורסי בחירה משותפים למ.א. ולשנה ג' מותנים באישור המרצה. במידה

והרישום לקורס אושר ע"י המרצה יש להעביר את האישור למזכירות החוג והרישום **במערכת יתבצע על ידי המזכירות.**

קורסי הבחירה המשותפים לשנה ג' ולמ"א, תוכנם, שמות המורים ומועדיהם והמגמות אליהם הקורסים משויכים, מפורסמים במידע לרישום מערכת לתלמידי שנה ג' וברשימת הקורסים לשנה ג' המופיעה באתר החוג.

הסבר על קורס במחקר מודרך סמסטריאלי לתלמידי שנים ב' ו-ג' בשני המסלולים

- ♦ מטרת הקורס הינה להעניק הזדמנות לסטודנטים להתנסות בעבודת מחקר ולהשתלב בפרויקטים מחקריים הנערכים בחוג, כדי להעמיק את הבנתם לגבי הפסיכולוגיה כדיסציפלינה מדעית ומחקרית. כמו כן, הקורס מאפשר הכרות מעמיקה יותר בין סטודנטים וחוקרים ואיתור מוקדם של סטודנטים מבטיחים לתארים מתקדמים. הקורס כולל חשיפה לעולם תוכן בו עוסק החוקר דרך קריאה מודרכת וכמו-כן התנסות בביצוע מחקר בפועל דרך מחקר מודרך.
- ♦ הקורס יהיה בנוי משתי יחידות (א' ו-ב'). כל יחידה הינה סמסטריאלית ומזכה בנקודת זכות אחת. ניתן לשלב את שני הקורסים ברצף וליצור יחידה באורך של שנה.
- ♦ הקורס מונחה על ידי חברי הסגל מהחוג לפסיכולוגיה. בתחילת השנה תפרסם מזכירות החוג רשימה של החוקרים בחוג, ועל התלמידים ליצור קשר עם מורה בחוג ולבדוק איתו את האפשרות של הרשמה לקורס. ההרשמה לקורס אפשרית רק באישור חבר הסגל איתו יעבוד התלמיד.
- ♦ חובות הקורס מנקודת הראות של התלמיד כוללות הקדשת זמן עבור עבודת המחקר מונחית (בהיקף של עד 4 שעות שבועיות) וכן הגשת פוסטר המתאר את המחקר שבוצע בסיום הסמסטר. מנחה הקורס יעניק לתלמיד מסגרת שבתוכה יוכל התלמיד להחשף לתחום מחקר ופעילות מחקרית בדרך שתקדם את לימודיו והתפתחותו המקצועית. בסיום הקורס יתן המורה ציון "השלים/לא השלים".
- ♦ **מחקר מודרך מורחב שנתי:**
החל מתשע"ב יוצע קורס מחקר מודרך מורחב לתלמידים בשני המסלולים הן בחד-חוגי והן בדו-חוגי. הקורס יהיה בערך של 4 נ"ז ויתנהל על פני כל השנה. הקדשת זמן עבור עבודת המחקר מונחית תהיה בהיקף של עד 8 שעות שבועיות, ויוגש פוסטר המתאר את המחקר שבוצע בסיום שנת הלימודים כפי שיוסכם מראש בין התלמיד לבין מנחה הקורס. מנחה הקורס יעניק לתלמיד מסגרת שבתוכה יוכל התלמיד להיחשף לתחום מחקר ופעילות מחקרית בדרך שתקדם את לימודיו והתפתחותו המקצועית. בסיום הקורס ייתן המורה ציון "מספרי".

נא לשים לב: לא ניתן להירשם וללמוד את שני הקורסים הן מחקר מודרך סמסטריאלי (1 נ"ז לסמסטר) והן מחקר מודרך מורחב שנתי (4 נ"ז). הכוונה שניתן יהיה ללמוד את הקורס מחקר מודרך הסמסטריאלי (עד שני סמסטרים) או השנתי **אך ורק פעם אחת במהלך התואר.**

הסבר על ביצוע סמינר מחקר

מטרת סמינר המחקר הנה לאפשר לסטודנטים לערוך מחקר שלם. הסטודנטים נחשפים לתחום ידע מסוים, מתוכו הם גוזרים רעיון למחקר, מבצעים אותו וכותבים עבודה סמינריונית. התהליך מתבצע בליווי צמוד של מרצה הסמינר.

א. כל תלמיד חייב להשתתף **בסמינר מחקר (תלמיד אינו יכול ללמוד יותר מסמינר מחקר אחד).**

ב. רשאים להשתתף בסמינר תלמידי שנה ג' בלבד!

ג. **נא לשים לב:** סמינר מחקר מסומן בראשי תיבות: **ס"מ.**

ד. במסגרת הסמינר חייב כל תלמיד לכתוב עבודה סמינריונית מחקרית (אמפירית).

ה. סמינר המחקר הוא בהיקף של 4 נ"ז.

ו. **ציון המעבר בסמינר הוא 60.**

ז. העבודה הסמינריונית תוגש למוזכרות בעותק אחד מודפס. המועד להגשת העבודה הוא במהלך הקורס או בהתאם לדרישות המרצה האחראי לקורס או עד ליום האחרון של חופשת הקיץ, דהיינו עד היום הראשון של תחילת שנת הלימודים העוקבת.

ח. יש למסור את העבודה הסמינריונית למוזכרות החוג. במזכירות **טוטבע חותמת החוג על גבי העבודה בציון תאריך ההגשה. המוזכרות תדאג להעביר את העבודה לשיפוט למרצה האחראי על הסמינר.** עבודה שלא תעבור את המוזכרות ותוגש ישירות למרצה – **לא תיבדק.**

לידיעתכם: במסגרת סמינרי המחקר המוצעים בחוג ישנם סמינרים העוסקים בניסויים בבעלי חיים, לרבות בחולדות מעבדה. החוג אינו מחייב תלמידים להשתתף בניסויים בבעלי חיים ולפיכך, תלמידים אשר ישתתפו בסמינרי מחקר העוסקים בניסויים בבעלי חיים יחויבו לחתום על מסמך בו הם מביעים הסכמתם להשתתף בסמינר מחקר שכזה ויהיה עליהם לעבור הכשרה למחקר בבעלי חיים במסגרת קורס הניתן באוניברסיטה. הקורס כולל כשני מפגשים ואינו **מקנה נקודות זכות.** הקורס מקנה תעודה המאפשרת לעסוק בניסויים בבעלי חיים בארץ ומפתח את ההבנה האתית והמעשית בסוג מחקר זה. למידע נוסף ניתן לפנות לוועדת ב.א. של החוג.

תקנון לימודים

להלן נהלים המסדירים את הלימודים לתואר ראשון בחוג לפסיכולוגיה. במקרים חריגים או בנסיבות מיוחדות שאינן מכוסות ע"י הנהלים שלהלן, ניתן לפנות לוועדת ב.א.

חשוב לציין שתקנוני החוג משתנים מפעם לפעם אך שינויים אלה אינם חלים על תלמידים באופן רטרואקטיבי. על כל תלמיד חל תקנון הלימודים של שנת הלימודים בה החל את לימודיו.

פטור מקורסים

- תלמיד רשאי לבקש **פטור מקורס** על סמך התנסות מוקדמת באותו תחום בתנאים הבאים:
1. הקורס נלמד בחוג לפסיכולוגיה במוסד להשכלה גבוהה אחר. במקרה כזה, הציון ידווח 'כפטור' (ללא ציון) ולא ייכלל בחישוב הממוצע המשוקלל. כמו כן מספר נקודות הזכות שמהן הסטודנט יהיה פטור יחושב לפי נקודות הזכות הניתנות בחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת חיפה על קורס זה, ולא לפי נקודות הזכות שהקורס הקנה במוסד בו נלמד.
  2. פטור מקורס, כפוף לאישור והסכמת המרצה בקורס לגביו מבוקש הפטור ולאישור ועדת ב"א.

ציונים בקורסים

- א. ציון המעבר בקורסים בחוג לפסיכולוגיה הוא 51.
- ב. **נא לשים לב:** קורסים שנתיים מפוצלים לשני חלקים: חלקו הראשון של הקורס נלמד בסמסטר א' ומהווה קדם לחלקו השני נלמד בסמסטר ב'.
הציון בקורס שנתי מותנה בציון עובר (51) בשני הסמסטרים.
- ג. **הציון בקורס שנתי אינו סופי עד לקבלת כל מרכיבי הציון בקורס.** (הציון הסופי מורכב משקלול ציוני בחינות בכל סמסטר ומהמטלות של הקורס כמו: תרגילים, עבודות וכיו"ב). **הציון הסופי בקורס שנתי יקבע בתום סמסטר ב' וידווח כציון סופי** עבור שני הסמסטרים.
- ג. **הציון בקורס סמסטריאלי** הוא הציון הסופי והוא נקבע על סמך בחינות ושאר מטלות.
- ד. הציונים מתפרסמים בעילום שם, על פי מס' ת.ז. של התלמידים באינטרנט.
מחובתו של תלמיד לבדוק את ציוניו סמוך למועד פרסומם.
- ה. **נא לשים לב!** ציונים של קורסים **עודפים שנלמדים מעבר לדרישות תוכנית הלימודים, מהווים חלק מהשקלול עד לסגירת התיק** ושקלול הציון הסופי לתואר. **לא ניתן להוריד או לא לשקלל קורסים אלה לפני סגירת התואר.**
- ו. **לא ניתן למסור ציונים בטלפון!** לפיכך אנו מבקשים **להימנע** מלפנות בנושא זה למזכירות החוג.

חזרה על קורסים

- סטודנט יהיה רשאי **לחזור על עד שני קורסים במהלך התואר מותנה בכך שלא נכשל בהם**, (ציון נכשל: 51 ומטה) ובכפוף לתנאים הבאים:
- א. אם הציון בקורס **אינו עולה על 70.**
  - ב. **החזרה על קורס תהיה בשנה העוקבת בלבד!** הכוונה שלא ניתן לחזור בשנה ג' על קורס שנלמד בשנה א'.
  - ג. **הציון הקובע** בקורס שנלמד פעם נוספת הוא הציון האחרון גם אם זהו ציון נמוך יותר.
  - ד. סטודנט הבוחר לחזור על קורס **חייב לעמוד בכל דרישות הקורס**, כולל תרגילים, עבודות ובחינות.

ה. חזרה על **קורס שנתי מחייבת רישום מחדש לקורס** לשני הסמסטרים (במידה והוא שנתי) בשנה העוקבת ועמידה בכל דרישות הקורס כאמור לעיל. (קורס שנתי כאמור: הינו קורס שנלמד על פני שני הסמסטרים. סמסטר א' הינו קדם לסמסטר ב' והציון הסופי בקורס ניתן בסוף שנת הלימודים).

ו. סטודנט הבוחר לחזור על קורס הוא האחראי היחידי לוודא כי **אין חפיפה בין קורס זה לקורסים אחרים** להם הוא רשום הן מבחינת השעות בהן ניתן הקורס והן מבחינת הבחינות. לא יינתנו כל הקלות שהן בשל חפיפה שכזו.

ז. **מחיקת הציון** הישן מגיליון הציונים תתאפשר רק בעת **סגירת התואר**.

ח. תלמיד **שנכשל בקורס חובה שהינו תנאי מעבר, לא יוכל לעבור לשנה מתקדמת**. על התלמיד יהיה לחזור על הקורס פעם נוספת בשנה העוקבת והתלמיד יהיה מחויב לעמוד בכל הדרישות והחובות של הקורס. (במקרים אלו על התלמיד לבדוק ולתאם עם מזכירות החוג אלו קורסים יוכל ללמוד על אף שנכשל בקורס חובה).

ט. תלמיד **מחויב לסיים את כל החובות והדרישות של קורס בשנה אשר בה הוא נרשם אליה**. לא ניתן לפצל לימודים בקורס או למלא חלק מהחובות הנדרשות בקורס על פני שנתיים או יותר.

ערעורים על ציוני בחינות

- * תלמיד רשאי לערער על ציונו תוך 10 ימים מפרסום הציון.
- * ערעור על בחינה יוגש על גבי טופס מיוחד המיועד לכך אשר ניתן לקבל במזכירות החוג.
- * **תלמיד המערער על ציון הבחינה יהיה מודע לכך שהבחינה תיבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהציון המקורי**.
- * תוצאות הערעורים יפורסמו על לוח המודעות ובאינטרנט ע"י מזכירות החוג. תוצאות אלו הן סופיות ומחייבות תלמיד המבקש לעיין במחברת הבחינה, יהיה רשאי לעשות זאת בנוכחות המרצה, תוך 10 ימים מיום פרסום הציונים.

זכאות לתואר

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיים על-פי תוכנית הלימודים הנדרשת ע"י החוג/חוגים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטה.

לסיכום – הליך סגירת התואר

- ◆ **כאמור, התלמיד ימסור את העבודה הסופית בסמינר המחקר למזכירות החוג**. במזכירות תוטבע חותמת החוג על גבי העבודה בציון תאריך הגשתה והעבודה תועבר לשיפוט המרצה האחראי על הסמינר.
- ◆ עם קבלת הציון על העבודה, יחושב ציון הגמר של התלמיד.
- ◆ התלמיד יבדוק ויאשר את ציוניו במזכירות החוג, בטרם חתימתו על סגירת התואר.

- ◆ התלמיד יידרש לחתום על טופס בדבר הסכמתו לשקלול ציונו הסופי לצורך סגירת תיקו.
- ◆ ציון הגמר נקבע על פי ממוצע משוקלל של כל קורסי הלימוד שנלמדו בחוג.
- ◆ **תלמיד שלמד קורסי בחירה מעבר לדרישות התואר יבחרו עבורו קורסי הבחירה על פי הציון הגבוה ביותר לשקלול הסופי.**
- ◆ **הציון לתואר הוא סופי.** לאחר קבלת אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.
- ◆ תלמיד לא יקבל תעודת "בוגר" אם לא השיג ממוצע ציונים משוקלל של 60 לפחות בחוג.
- ◆ תלמידים שסיימו את כל חובותיהם בחוג, אך טרם ביקשו זכאות לתואר, יוסמכו באופן חד-סטרי על-ידי האוניברסיטה. לתלמיד תינתן אפשרות ערעור תוך 30 יום מיום קבלת ההודעה. תלמיד שיממש את אפשרות הערעור יהיה חייב להשלים את כל חובותיו לתואר בתוך שנה מיום הערעור.

הפסקת לימודים לצמיתות

החוג רשאי להפסיק לימודיו של תלמיד לצמיתות באחד מהתנאים הבאים :

- ◆ התלמיד נכשל פעמיים בניסיון לעבור לשנה ב'.
- ◆ התלמיד נכשל פעמיים בקורס "פסיכולוגיה ניסויית".
- ◆ התלמיד נכשל במשך שנתיים בשני קורסים כל שנה.

שיבה ללימודים

- ◆ תלמיד אשר לא סיים את לימודיו לאחר שש שנים, יופסקו לימודיו ויהיה עליו לעבור הליכי הרשמה רגילים, להתקבל מחדש לאוניברסיטה ולסיים את חובותיו באותה שנה.
- ◆ תלמיד אשר הפסיק לימודיו בחוג למשך שנה ומבקש לחדשם, יפנה בכתב לועדת ב"א, ויהיה חייב בכל ההשלמות שתקבע הועדה.
- ◆ תלמידים ותיקים, אשר התקנות שנהגו בעת לימודיהם היו שונות מהמפורט לעיל, יוכלו לפנות לועדת ב"א לצורך בירורים.

מעבר מאוניברסיטאות אחרות

א. תלמידים מחוגים לפסיכולוגיה מאוניברסיטאות אחרות המבקשים לעבור ללמוד בחוג לפסיכולוגיה באוניברסיטת חיפה, יתקבלו כתלמידים מן המניין ויוכלו לקבל ב"א בחוג בתנאים הבאים:

- ◆ עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג, ו/או תנאי קבלה אחרים אשר יקבעו ע"י ועדת ב"א.
- ◆ ילמדו מכסת קורסים של לפחות 40 נקודות באוניברסיטת חיפה.
- ב. ועדת ב"א תשקול בקשות לפטור מקורסים שנלמדו באוניברסיטה אחרת (בארץ ובחו"ל). כאמור בסעיף מתן פטור מקורסים בפרק "תקנון לימודים". במידה והתלמיד יבקש

"פטור" על קורסים – עליו להציג גיליון ציונים רשמי חתום מהמוסד בו למד, בצירוף תיאור – סילבוס מפורט של הקורס, והביבליוגרפיה שלו.

מסלול לימודי השלמה לבעלי תארים אחרים

החוג לפסיכולוגיה מקיים מסלול של לימודי השלמה בפסיכולוגיה למועמדים המעוניינים בלימודי תואר שני בפסיכולוגיה ואינם בעלי תואר "בוגר" בפסיכולוגיה. המסלול אינו מקנה תואר ואף לא זכות יתר בקבלה ללימודי המ"א. הקבלה למסלול השלמות **זהה** לתנאי הקבלה למועמד לתואר "בוגר" לשנה א'. תוכנית הלימודים במסלול לימודי השלמה הינם בהיקף של **52** נקודות זכות. הלימודים מתפרשים על פני שנתיים לפחות ועל התלמיד להשלים את כל קורסי החובה וחובת הבחירה (למעט הקורסים שעליהם קיבל התלמיד פטור).

בתום הלימודים התלמיד מקבל אישור על סיום חובות שמיעה בחוג לפסיכולוגיה במסלול דו-חוגי. אישור זה מקנה את האפשרות להציג את המועמדות לתואר שני באוניברסיטת חיפה ללא כל יתרון או חסרון מבחינת המועמדות.

רצוי כי המועמדים ייקחו בחשבון כי בשל ריבוי המועמדים ומועוט המקומות, הקבלה לתואר שני הינה תחרותית. כמו כן ראוי לציין כי משך לימודי המ.א. בחוג לפסיכולוגיה הינו שלוש שנים, וכי על תלמידים המעוניינים להתמקצע בתחומים היישומיים של הפסיכולוגיה (כגון פסיכולוגיה קלינית, חינוכית או התפתחותית) להשלים בנוסף ארבע שנות התמחות.

רשימת השיעורים הנדרשים ללימודי השלמה

- מבוא לפסיכולוגיה
- סטטיסטיקה לפסיכולוגים
- יסודות פיזיולוגיים של התנהגות
- פסיכולוגיה התפתחותית
- פסיכולוגיה של הלמידה.
- תפיסה.
- שעות ניסוי על-פי מכסה שתקבע
- פסיכולוגיה ניסויית
- עיבוד נתונים ממוחשב במחקר פסיכולוגי (SPSS).
- מבחנים פסיכולוגים.
- שיטות מחקר מתאמיות.
- פסיכולוגיה קוגניטיבית.
- פסיכולוגיה חברתית.
- נירופסיכולוגיה.
- תיאוריות אישיות בפסיכולוגיה.

– פסיכולוגיה אבנורמלית.

– סמינר מחקר.

הערה: עפ"י החוק, סיום תואר ראשון בפסיכולוגיה אינו מהווה כשלעצמו תנאי מספיק לעיסוק במקצוע. לשם עסוק בפסיכולוגיה כמקצוע יש צורך לסיים את התוכנית ללימודי תואר שני. המעבר מלימודי הב"א למ"א אינו ישיר. כל מועמדי התואר השני, כולל בוגרי התואר הראשון בפסיכולוגיה יחויבו בתהליכי מיון קפדניים.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' מורי גולדשמיד

מטרת ומבנה הלימודים

מטרת לימודי המ"א בחוג לפסיכולוגיה הינה העמקת הידע העיוני והמחקרי לצד הכשרה מעשית בתחום ההתמחות שבו בחר התלמיד. הלימודים מבוססים על עבודה אינטנסיבית ועל הדרכה אינדיבידואלית. משום כך מספר מקומות הלימוד בכל מגמה מוגבל לשהיה עד עשרה אנשים, בהתאם למגמה.

תלמיד המתקבל ללימודי המ"א מתקבל למגמה מסוימת. המעבר ממגמה למגמה מותנה באישורה של ועדת המ"א וכפוף לתנאי הקבלה במגמה שאליה מבקש התלמיד לעבור.

לימודי המ"א מתקיימים בעשר מגמות ותוכניות מיוחדות: פסיכולוגיה קוגניטיבית וגורמי אנוש, תוכנית לימודים מחקרית בנוירוקוגניזיה, פסיכוביולוגיה, פסיכולוגיה קלינית, פסיכולוגיה קלינית-חינוכית, פסיכולוגיה תעסוקתית-ארגונית, פסיכולוגיה קלינית במסלול נירופסיכולוגיה, פסיכולוגיה התפתחותית, מסלול אישי בפסיכולוגיה חברתית.

הלימודים מתקיימים במסלול הדורש כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה), בנוסף לקורסים ולפרקטיקום הנדרשים על ידי כל מגמה ומסלול.

תנאי קבלה

1) זכאי להגיש מועמדותו ללימודי מ"א תלמיד אשר סיים או עומד לסיים את לימודי פסיכולוגיה או במדעי ההתנהגות באוניברסיטה מוכרת או במכללה אשר קבלה הכרה והסמכה ממל"ג להעניק תואר ראשון בפסיכולוגיה או במדעי ההתנהגות. (התוכנית במדעי ההתנהגות תהיה עם התמקדות בפסיכולוגיה ו/או תכלול לפחות 54 נקודות זכות בקורסים בפסיכולוגיה).

מועמדים מתוכניות במדעי ההתנהגות ומועמדים מהתוכנית למדעי המוח במסלול ההתנהגותי (בהמצאת אישור רשמי על לימודים במסלול זה) מאוניברסיטת

בר-אילן: נדרשים להעביר שני גיליונות ציונים נפרדים:

א. גיליון ציונים של פסיכולוגיה (כולל ממוצע משוקלל זמני).

ב. גיליון ציונים של התחומים האחרים (כולל ממוצע משוקלל זמני).

(2) ציון 80 לפחות בלימודי ה.ב.א. בחוג השני הוא תנאי הכרחי לקבלה ללימודים.

(3) מועמדים שציונם הממוצע ב.ב.א בפסיכולוגיה או בקורסים בפסיכולוגיה בתוכנית

למדעי ההתנהגות גבוה או שווה לציון הסף הרשום בהמשך, יכללו בתהליך הקבלה

של המגמה בה בחרו. **במגמות בהן סף הקבלה הוא 90 לא יינתן בתהליך זה יתרון**

לתלמידים שציוניהם גבוהים יותר מסף הקבלה של המגמה

(4) מועמדים למגמות יישומיות: קלינית, קלינית חינוכית, קלינית במסלול נוירופסיכולוגיה,

פסיכולוגיה ארגונית ופסיכולוגיה התפתחותית **יוגבלו להציג מועמדותם לתואר שני**

עד 3 פעמים.

ספי הקבלה למגמות השונות יהיו כלהלן:

◆ למגמות קלינית, קלינית-חינוכית, תעסוקתית-ארגונית קלינית במסלול נוירופסיכולוגיה

- ציון 90.

והתפתחותית

◆ - ציון 85.

למגמה לפסיכולוגיה קוגניטיבית והנדסת אנוש

◆ - ציון 85.

למגמה בפסיכוביולוגיה ולמסלול אישי בפסיכולוגיה חברתית

נא לשים לב: יתכנו שינויים בסיפי הקבלה (הסיפים הסופיים יפורסמו בחוברת המידע למועמדים לתואר שני, בחודש דצמבר של כל שנה).

במקרים מיוחדים תישקל גם קבלה חריגה של מועמדים שציוניהם נמוכים מסף

הקבלה למגמה אליה הם מבקשים להתקבל. בקשות להצגת מועמדות חריגה יש להפנות

למזכירות המ.א. עוד בטרם ההרשמה לאוניברסיטה. לקבלת פרטים נא ליצור קשר עם

מזכירות המ.א.

(4) תלמידים שסיימו את לימודיהם במוסד אקדמי בחו"ל או בשלוחות של אוניברסיטאות

בחו"ל הקיימות בארץ ואשר קיבלו היתר פעולה מהמועצה להשכלה גבוהה יידרשו:

א. לעמוד במבחני ה-G.R.E. (או במתא"ם כמוסבר להלן).

ב. להציג את תעודת הבוגר ואישור הציונים לרשות ללימודים מתקדמים, על מנת

שתבדוק ותאשר האם המוסד בו למד התלמיד מוכר לצרכי המשך לימודים לתואר שני.

ג. להגיש מסמכיהם לוועדת מ"א של החוג כדי שזו תבדוק אם יש לחייבם בלימודי

השלמה.

5) קריטריוני הקבלה העיקריים הם:

א. ציון גמר הב"א בפסיכולוגיה.

ב. מועמד בעל תואר ראשון במוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתו.

ג. מתא"ם – מבחן לתארים מתקדמים לנרשמים למ"א, מטעם ובאחריות המרכז הארצי לבחינות והערכה. המתא"ם **מהווה קריטריון הכרחי** למגמות: קלינית, קלינית-חינוכית, התפתחותית, תעסוקתית-ארגונית, קלינית במסלול נירופסיכולוגיה, קוגניטיבית וגורמי אנוש, מסלול אישי בפסיכולוגיה חברתית. המתא"ם **לא נדרש** למגמה בפסיכוביולוגיה.

להלן ציוני סף למתא"ם הנדרשים ע"י מגמות הדורשות ציון סף על המתא"ם:
למגמה בפסיכולוגיה קלינית במסלול נירופסיכולוגיה – 100.

למגמה בפסיכולוגיה תעסוקתית-ארגונית – 100.

למגמה הקלינית-חינוכית – 100.

כל שאר המגמות אינן דורשות ציון סף על המתא"ם כתנאי להגשת מועמדות.

*תוקף ציון המתא"ם הוא 4 שנים.

ד. המלצות – שתיים עד שלוש המלצות.

ה. ראיון אישי – בשלב המיון הסופי. לראיון זה יוזמנו רק חלק מן המועמדים.

משך הלימודים

הלימודים לתואר שני מתקיימים רק במסלול א' (עם תיזה). משך הלימודים בתוכנית הוא שלוש שנים כולל עבודת גמר מחקרית.

כל תלמיד חייב ללמוד תכנית מלאה הן בשנה א' והן בשנה ב'. הלימודים בחלק מהמגמות והתכניות כוללים עבודה מעשית (פרקטיקום) בהיקף של יום עד יומיים בשבוע בנושאים הנלמדים במסגרת המגמה. כמו כן נדרשים התלמידים לבצע עבודת גמר מחקרית לצורך סיום לימודיהם. פרטים מופיעים בנהלי עבודת גמר בתקנון לימודי תואר שני.

לימודי החובה בכל המגמות יכללו את השיעורים הבאים:

שנה א' 1. מתודולוגיה, סטטיסטיקה ומחשב.

2. פרקטיקום בתחום ההתמחות.

3. הגשת הצעת מחקר.

שנה ב' 1. פרקטיקום מתקדם בתחום ההתמחות.

2. הגשת עבודת גמר מחקרית.

מלבד שיעורים אלה קיימת מערכת שיעורי חובה לכל אחת מן המגמות. את יתר השיעורים יבחר התלמיד מתוך רשימת השיעורים בהתאם לתחום התעניינותו ובאישורו של ראש המגמה. סה"כ הלימודים האקדמיים, במשך שלוש שנות הלימוד, יהיה בהיקף הנדרש על ידי כל מגמה ומסלול.

הערכת התלמיד ומעבר משנה א' לשנה ב'

מורי המגמות השונות והוועדה החוגית לתואר שני יערכו מדי פעם דיוני הערכה על התקדמות התלמידים. בדיונים אלה יילקחו בחשבון הצלחתם בפרקטיקום והישגיהם בשיעורים, בתרגילים ובבחינות. במקרים שבהם נתגבש התרשמות חד-משמעית שהתלמיד נכשל בלימודיו או בחלק מהם, רשאית הוועדה החוגית לתואר שני להטיל עליו חובות לימוד נוספות, או אף להמליץ על הפסקת לימודיו בחוג. תיתכן גם הפסקת לימודים מטעמים של אי-התאמה אישית.

שקול ציון סופי

כל תלמיד יקבל ציון בכל קורס. הציון ייקבע על סמך עבודות ו/או בחינות, בהתאם להחלטת המרצה.

ציון גמר מ"א יתבסס על שני מרכיבים, לפי משקלם כדלקמן:

1. ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים כולל פרקטיקום – 60%
2. ציון עבודת הגמר המחקרית – 40%

לימודי המ"א מתנהלים במגמות הבאות:

המגמה לפסיכולוגיה קלינית

הלימודים במגמה הקלינית חותרים להכשרתם של פסיכולוגים קליניים בעלי בסיס תיאורטי מעמיק ורחב, שיוכלו לתרום לפיתוח נוסף של התחום וליישם את מושגיו באורח יצירתי למציאות האנושית בשדה. החל משנת תשס"ה, המגמה מציעה מסלול של לימודי תואר שני (מ.א.) עם אפשרות להמשיך לתואר שלישי (ד"ר) בהתאם למידת העניין של התלמיד, להישגיו וכן לאפשרות ההנחייה של סגל המגמה. בנוסף המגמה תהיה מוכנה לשקול, על בסיס אישי, פנייה של תלמידים אשר יביעו עניין במסלול ישיר לדוקטורט (לפי קריטריונים שיקבעו). כמובן ניתן לבקש מעבר למסלול זה עד תום השנה הראשונה ללימודים. בקשות של תלמידים אשר לומדים במסלול הרגיל לקראת מ.א. ומעוניינים לעבור למסלול זה לקראת ד"ר חייבים אישור מנחה למחקר שלהם והצהרת כוונות. סטודנטים אחרים יוכלו להתקבל ללימודי דוקטורט לאחר השלמת המ.א. בעיתוי שיתאים להם ולסגל. מבנה הלימודים מבוסס על ההנחה, כי השילוב בין הכשרה אקדמית (עיונית ומחקרית) ומעשית יאפשר לבוגרי המגמה ליישם ולהעריך שיטות טיפול מגוונות באורח מיוזע ומושכל, מתוך הבנה כוללת של בני האדם אשר עמם יעבדו. הבנה זו, המחייבת בעת ובעונה אחת ראייה של מישורים רבים (השפעות חברתיות, תהליכים משפחתיים ובינאישיים, השפעות גופניות ואישיות של הפרט על צדדיה השונים: מחשבתיים ורגשיים, מציאותיים ודמיוניים, מודעים ולא מודעים), חיונית הן לשם אבחון מקורותיהם ומשמעותם של הסימפטומים והקשיים בשלם הפרט פונה או מופנה לעזרה, והן לשם בחירת דרכי הטיפול או צורות ההתערבות המועילות ביותר עבורו. הנחה נוספת בה אנו מאמינים היא שהעבודה הקלינית דורשת מן המטפל לנצל את אישיותו שלו כמכשיר טיפולי, מעבר לשיטות ספציפיות בהן הוא מיומן. לפיכך, תהליך ההכשרה הקלינית אינו רק תהליך של רכישת ידע ולמידת טכניקות, אלא גם תהליך של התפתחות עצמית שהצד האישי-חיויתי מרכזי בו.

ההכשרה עוסקת בטיפול באנשים לכל אורך טווח החיים, כשהשנה הראשונה מדגישה טיפול בילדים, מתבגרים ומשפחות במסגרות קליניות מתאימות. בשנה השנייה - הדגש בלימודים ובפרקטיקום הוא על עבודה עם מבוגרים. תלמידי המגמה מקדישים לפרקטיקום בפסיכותרפיה ובאבחון כיומיים בשבוע בשנתיים הראשונות, במסגרות קליניות שונות ומגוונות. השילוב של קליניקה עם היבטים מחקרניים ואקדמיים מיועד להכשיר קלינאים המעוניינים בראש וראשונה בהיבטים היישומיים של המקצוע.

כחלק מדרישות הקבלה דורשת המגמה מהפונים את הקורסים **פסיכולוגיה אבנורמלית** ו**פסיכולוגיה של האישיות** (במקרים חריגים תינתן אפשרות להשלים את הדרישה הזאת עד סוף השנה הראשונה בתואר השני). כן דורשת המגמה **התנסות בעבודת שדה** (קורס או התנסות שוות ערך) במהלך הב.א.

המגמה לפסיכולוגיה קלינית-חינוכית

ללימודים במגמה זו שני מוקדים: פסיכולוגיה קלינית של הילד ופסיכולוגיה חינוכית. לפי תפיסת המגמה, שני התחומים, חיי הנפש מחד והחיים במסגרת החינוכית מאידך, משלימים ומעשירים זה את זה.

בתחום החינוכי, ייחודה של התכנית במגמה היא התייחסותה למסגרות חינוכיות כאל מסגרות ארגוניות כוללות, בהן משתתף הפסיכולוג בהערכה, אבחון, הגדרה וטיפול בבעיות המתייחסות לתפקוד בית הספר, הכתה, התלמיד הבודד ההורים או המורה.

בתחום הטיפול בילדים, הגישה המרכזית במגמה היא גישה דינמית התפתחותית, הרואה את התפתחות הילד כמרחשת במסגרת היחסים עם ההורים. בהתאם, מודגשת עבודה עם הורים, במקביל או ביחד עם הילד. לצד תפיסה מרכזית זו, הסטודנטים נחשפים גם לשיטות טיפול אחרות.

העבודה המעשית זוכה למקום מרכזי במגמה. תלמידי המגמה משתתפים בשתי מסגרות של פרקטיקום בכל אחת משתי שנות הלימוד.

הפרקטיקום החינוכי מתבצע בבתי ספר, במסגרת שירותים פסיכולוגיים-חינוכיים בסביבות חיפה. בשנה הראשונה כל סטודנט אחראי על כיתה ובשנייה על שכבה בבית ספר. ברוב המקרים הסטודנטים משתתפים בישיבות הצוות של התחנה. היקף הפרקטיקום הוא יום בשבוע בכל אחת משתי שנות הלימוד.

הפרקטיקום הקליני מתמקד בהכשרת סטודנטים בפסיכותרפיה של הילד. בשנה הראשונה טיפול דינמי מתבצע במסגרת השירותים הפסיכולוגיים החינוכיים. בשנה השנייה תלמידי המגמה משובצים בתחנות קליניות ומבצעים כ-3 טיפולים. בנוסף, הם משתתפים בפעילות שוטפת של התחנה, ונמצאים בה כיומיים בשבוע. מתבצע גם טיפול קוגניטיבי-התנהגותי, בדרך כלל במסגרת השפ"ח.

העבודה המעשית, על חלקיה השונים, מלווה בהדרכה אינטנסיבית הן בשדה והן באוניברסיטה. תפקיד ההדרכה ללוות את הסטודנט בעבודתו, תוך הדגשת ההתפתחות האישית שלו או שלה. במהלכה קיימת התמודדות עם תהליכים פנימיים, רגשות וחוויות הכרוכות בעבודה המעשית, מתוך מגמה לסייע לתלמיד בפיתוח ובהבנת עולמו הפנימי.

עם תום לימודיהם, בוגרי המגמה יכולים להתמחות הן בפסיכולוגיה קלינית והן בפסיכולוגיה חינוכית.

המגמה לפסיכולוגיה קוגניטיבית וגורמי אנוש

המגמה נועדה להכשיר חוקרים אקדמיים וישומיים במספר תחומים של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית. למגמה זו יתקבל בכל שנה מספר מוגבל של תלמידים נבחרים, עם העדפה לתלמידים שתחום עניינם התאורטי והיישומי חופף את התחומים המודגשים עלידי מורי המגמה. המגמה תחתור להעניק לתלמידים ידע תאורטי מעמיק, כלים מתודולוגיים, והכשרה מחקרית אינטנסיבית, שתאפשר להם לתכנן ולנהל מחקר עצמאי בנושאים בעלי חשיבות תאורטית או יישומית. הכשרה זו תעשה תוך ניצול הפרייקטים המחקריים של מורי המגמה והמעבדות העומדות לרשותם.

המגמה מציעה תכנית לימודים מלאה עם מגוון קורסים בנושאים של חישה ותפיסה, קשב וביצוע, זיכרון וארגון מידע, קוגניציה חזותית, גורמי אנוש, קבלת החלטות, תקשורת אדם-מחשב, פסיכופיזיקה, פסיכולינגוויסטיקה, ייצוגים מנטאלים, נוירופסיכולוגיה קוגניטיבית, ועוד. בנוסף לכך ניתן לקחת קורסים משלימים בנושאים שונים כגון, מוח והתנהגות, מבחנים פסיכולוגיים, ופסיכולוגיה פיזיולוגית, מתכנית הלימוד של המגמות האחרות בחוג ובחוגים אחרים. השיעורים של המגמה יהיו משותפים לתלמידי מ"א ולתלמידי דוקטורט. ייעשה מאמץ לשלב את תלמידי המגמה במסגרת הפרייקטים המחקריים של "המכון לעיבוד מידע וקבלת החלטות" באוניברסיטת חיפה. לרשות המכון מערכת מפותחת של מחשבים וציוד מחקרי להרצת ניסויים בכל מגוון הנושאים של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית וגורמי אנוש.

תוכנית לימודים מחקרית בנירוקוגניציה

בשיתוף עם המגמה לנוירופסיכולוגיה. החל משנת הלימודים תש"ע תוצע תוכנית לתלמידי מחקר המעוניינים בשילוב שבין פסיכולוגיה קוגניטיבית ונוירופסיכולוגיה. ככל שיתאפשר הדבר, ובהתאם לתחומי העניין של התלמיד, תונחה עבודת המחקר במשותף על ידי מנחים משתי המגמות. תלמידי התוכנית ילמדו קורסי ליבה משתי המגמות וכן קורסי בחירה על פי תחומי העניין והמחקר שלהם שיקבעו בתיאום עם המנחים. ההרשמה לתוכנית אפשרית באמצעות כל אחת מהמגמות.

המגמה לפסיכוביולוגיה

המגמה נועדה להכשיר חוקרים במספר תחומים של פסיכוביולוגיה/מוח והתנהגות. למגמה יתקבלו בכל שנה מספר מוגבל של תלמידים נבחרים, עם העדפה לאלו המעוניינים בלימודי דוקטורט. תוכנית הלימודים בנויה ממקבץ שעורי חובה הכוללים את חובות החוג, מקבץ שעורי בחירת-חובה בתחום הפסיכוביולוגי, הנוירוביולוגי, והנירוקוגניטיבי, ושעורי בחירה, והיא כוללת הכשרה פיסיולוגית מתאימה. נושאים נלמדים כוללים: הבסיס המוחי, הפיזיולוגי, הפרמקולוגי, והביוכימי של התנהגות, התפתחות של התנהגות נורמאלית ופתולוגית, של למידה וזיכרון, דחק (stress) והסתגלות, מוטיבציה, הליכי התמכרות, והתנהגות בבע"ח בכלל.

החל מסוף השנה הראשונה הסטודנט ישתלב במחקר באחת המעבדות לפסיכוביולוגיה ובמסגרת זו יחל ביצוע התיזה המחקרית בהנחיית אחד ממורי המגמה. תחומי המחקר במגמות השונות: מודלים בבעלי חיים לדכאון, פוסט-טראומה וסכיזופרניה, ויסות רגשי של למידה, זיכרון ופלטיות סינפטית, השפעה של מצבי עקה (סטרס) על מוח והתנהגות, השפעות בין-דוריות בהתנהגות, מוטיבציה והדוניות אינטיטיבית, השפעת מריחואנה על תהליכי זיכרון וטראומה, השפעת גורמים גנטיים, אפיגנטיים וסביבתיים על התנהגות, פסיכופרמקולוגיה של הפרעות פסיכיאטריות.

במגמה מושם דגש רב על מעורבות והתפתחות הסטודנט במחקר. הסטודנטים בתוכנית מעודדים לפתח תוכנית מחקר ולהמשיך לתואר שלישי.

המגמה לפסיכולוגיה התעסוקתית-ארגונית

המגמה התעסוקתית-ארגונית נועדה לספק לימודים עיוניים, כלי מחקר והכשרה מעשית לתלמידים המבקשים להתמחות בתפקידים הבאים:

– **ייעוץ לבחירת קריירה לפרטים וארגונים** מתוך כוונה לסייע לפרטים ולארגונים בבחירה נכונה של עיסוקים ובשינוי ופיתוח קריירה ומסלולי קריירה בתוך ארגונים ובין ארגונים.

– **ייעוץ ארגוני** במכוני, בחברות ובארגונים מתוך כוונה להקנות ידע ומתודולוגיות נדרשות לניתוח ושיפור תהליכים פסיכולוגיים ארגוניים מרכזיים כמו קבלת החלטות, תהליכי שינוי, עבודת צוות הנעה וכיו"ב.

– **ברירה ושיבוץ** מועמדים ללימודים, להכשרה, ולעבודה תוך שימוש בכלי הערכה מגוונים.

תכנית הלימודים במגמה מיועדת לספק הכנה משותפת בסיסית אינטגרטיבית (תוך הזנה הדדית בין התחומים) בתחומים השונים של הפסיכולוגיה התעסוקתית-ארגונית, ולאחר מכן לאפשר לכל תלמיד להתפתח בכיוונים ספציפיים לפי בחירתו.

משך הלימודים בשלב המ.א. הוא שלוש שנים, במהלך התלמיד ממקד בהדרגה את התעניינותו באחד או שניים מן התחומים הנ"ל.

שנה א' מוקדשת לקורסי מבוא, לבחירת נושא למחקר התיזה ולהכנת הצעת מחקר התיזה בהדרכה צמודה של מנחה ממורי המגמה. שנה ב' מוקדשת לקורסים מתקדמים וקורסים יישומיים (פרקטיקום והנחיית קבוצות), ולסיום מחקר התיזה. שנה ג' מוקדשת לסיום התיזה לתלמידים שלא הצליחו לסיימה בשנה ב'.

נא לשים לב: ייתכנו שינויים בתחומי ההתמחות בשנת הלימודים תשע"א. על המועמדים לברר זאת סמוך להרשמה

בהתאם להסדר עם החוג לסוציולוגיה, תלמידי המגמה יכולים להירשם לקורסים נבחרים בקורסי בחירה בחוג לסוציולוגיה, בתאום עם ראש המגמה התעסוקתית-ארגונית.

המגמה הקלינית במסלול נירופסיכולוגיה

הנורופסיכולוגיה הקלינית הנה תחום התמחות תיאורטי ויישומי העוסק בביטויים ההתנהגותיים והפסיכולוגיים של המרכיבים הנורולוגיים, הנורופתולוגיים, הפתופיזיולוגיים והנורוכימיים של מחלות של מערכת העצבים המרכזית, כמו גם הטווח הרחב של ליקויים הנגרמים במהלך ההתפתחות וכתוצאה מטרואומה מוחית. ההתמחות היישומית (המתבססת על החקר המדעי של הקשר שבין המוח להתנהגות) מתמקדת באבחון והערכה, התערבות טיפולית ושיקום, תוך הסתמכות על עקרונות המעוגנים במחקר המדעי של ההתנהגות האנושית במהלך החיים, והיחס בין דפוסי ההתנהגות והתפקוד התקין או הבלתי תקין של מערכת העצבים המרכזית. הנורופסיכולוגיה הקלינית כוללת הערכה ואבחון של השינויים ההתנהגותיים המאפיינים ליקויים בתפקוד מערכת העצבים המרכזית, וטיפול בקשיים הפסיכולוגיים המתלווים לכך. הנורופסיכולוג חייב אפוא להיות, מצד אחד, בעל ידע המאפשר זיהוי של כל המשתנים הרפואיים, הנורולוגיים, הפרמקולוגיים, הקוגניטיביים, ההתפתחותיים והפסיכוסוציאליים החשובים להבנת הליקוי הנוכחי, ומצד שני עליו להכיר היטב את השיטות הטיפוליות המתאימות לאותו מקרה. דרישות אלה מדגישות את החשיבות של שיטות הערכה מתוחכמות ומבוססות מבחינה מותודולוגית, שפותחו תוך הסתמכות על הידע העדכני של הפסיכולוגיה הקוגניטיבית, ואת היישום של שיטות טיפול המתבססות על הכרת אסטרטגיות חילופיות שמטרתן לצייד את החולה במנגנוני התמודדות נאותים.

תוכנית הלימודים במגמה הקלינית במסלול לנורופסיכולוגיה מבוססת על מודל המדען-הקלינאי, שהינו שילוב של מחקר ועבודה טיפולית, פעילויות משלימות המעשירות זו את זו. על פי תפיסה זו, מטרתה הכוללת של התוכנית הנה לספק לתלמידים, בנוסף להכשרה קלינית בסיסית, ידע מקיף בתחומי הפסיכולוגיה הקוגניטיבית ומדעי המוח (neuroscience), שיהווה את הבסיס למרכיב האבחוני של העבודה הנורופסיכולוגית. בלימודי הפסיכותרפיה יושם דגש על הצרכים והאפיונים הייחודיים של אוכלוסייה זו, המחייבים שיטות התערבות ייחודיות. הכשרה מקיפה במחקר תבטיח שהתלמידים יהיו מוכנים לביצוע מחקר הדוקטורט, ובהמשך דרכם, לפעילות מחקרית עצמאית או שיתוף פעולה פורה עם חוקרים אחרים.

תוכנית הלימודים

שעורי החובה בשנתיים הראשונות ללימודים יכללו, בנוסף לשיטות מחקר, קורסים בסיסיים בנורופסיכולוגיה ובמדעי המוח (נורופסיכולוגיה קלינית, נורופסיכולוגיה שיקומית, נורואנטומיה, ונורופתולוגיה) ושעורי יסוד בתחומים הקליניים (פסיכופתולוגיה, פסיכודיאגנוסטיקה, יסודות הפסיכותרפיה, אבחון נורופסיכולוגי).

בנוסף לשעורי החובה, יבחרו התלמידים שעורים נוספים מתוך השעורים המוצעים במגמה (כגון נורופסיכולוגיה התפתחותית, החלמה מפגיעה מוחית, הזדקנות ודמנציה ותחומים ספציפיים בנורופסיכולוגיה כגון שפה, זיכרון, רגש ותפקודים ניהוליים). באישור ראשי המגמה ניתן לבחור גם קורסים רלוונטיים ממגמות אחרות בחוג או מחוגים אחרים.

בשנה השניה והשלישית ישתתפו התלמידים בפרקטיקום נירופסיכולוגי וקליני. בנוסף, במהלך לימודיהם יעסקו התלמידים במחקר.

תוכנית לימודים מחקרית במדעי המח הקוגניטיביים בשיתוף עם המגמה הקוגניטיבית: ראה לעיל.

המגמה לפסיכולוגיה התפתחותית

המגמה לפסיכולוגיה התפתחותית רואה את ייעודה בהכשרת פסיכולוגים התפתחותיים בעלי תשתית איתנה בתחומי ידע מחקריים וישומיים מגוונים הקשורים לרווחתם ולטובתם של ילדים, משפחות וקהילותיהם. המגמה רואה קשר אמיץ בין מצוינות אקדמית ומחקרית לבין מיומנויות יישומיות אפקטיביות. ייחודה של המגמה הנו בשילוב בין דגשים מחקרים ויישומיים, בראייה אקולוגית המדגישה התפתחות תקינה כמו גם מצבי סיכון, ובדגש על יישום ברמת הפרט, המשפחה, הקהילה ומערכות וארגונים גדולים בעלי השפעה על התפתחותם ועל שלומם של ילדים. על בסיס גישה זו הלימודים במגמה מיועדים הן לתלמידים המעוניינים בעיקר בתחום המחקרי והן לאלה הרואים את עתידם בעקר בעבודת שדה.

המגמה ההתפתחותית קולטת מספר מצומצם של תלמידים כל שנה ושואפת להעניק הכשרה מעמיקה ויסודית בתחומים הקשורים להתפתחותם התקינה של ילדים וכן למצבי סיכון. המגמה צברה ניסיון בעיקר בתחום ההתפתחות הרגשית-חברתית החל מהינקות המוקדמת ולאורך מעגל החיים, ומתוך ראייה אקולוגית רחבה. חלק אינטגרלי ומרכזי של הלימודים כולל נטילת חלק בפרוייקטים מחקריים שמתנהלים ע"י חוקרים הקשורים ל"מרכז לחקר התפתחות הילד". כדי לסייע בכך עומדת לרשותם של התלמידים תשתית המרכז הכוללת בין השאר חדרי תצפית וראיון, ציוד מדעי משוכלל, חדרי עבודה המצוידים במחשבים עבור התלמידים, סיוע מנהלי וטכני, וטיפול אישי של התלמיד בהתאם לצרכיו ולתחומי העניין שלו. בנוסף כוללת תכנית הלימודים מגוון רחב של קורסים והתנסויות יישומיות בהם לומדים התלמידים לתרגם תאוריות ומחקר לעבודה מעשית.

מסלול הלימודים במגמה ההתפתחותית מתחיל כמסלול לימודים רגיל לתואר מ.א., תוך עידוד להמשך לימודי דוקטורט. לפיכך בתהליך הקבלה נלקחים בחשבון הכישורים הפוטנציאליים הנדרשים ללימודים מתקדמים הן ברמת מ.א. והן ברמת דוקטורט. המעבר לשלב הדוקטורט מותנה בבחירת התלמיד להמשיך ללימודים לתואר שלישי, בביצוע עבודת תזה ברמה שמצדיקה המשך לימודי דוקטורט, ובמציאת מנחה למחקר הדוקטורט.

המסלול האישי בפסיכולוגיה חברתית

הפסיכולוגיה החברתית היא תחום בעל מעמד ייחודי בתוך הפסיכולוגיה בהיותה גשר בין הפסיכולוגיה לבין מדעים אחרים בתוך מדעי החברה. מעמד זה מוביל לכך שתחום זה תורם משמעותית להבנת תהליכים חברתיים מרכזיים במגוון תחומי ידע ומעבר לפסיכולוגיה גופה. תחומים כגון כלכלה, מינהל עסקים, תקשורת וחינוך בולטים בהקשר זה. אוניברסיטת חיפה מציעה לסטודנטים המתעניינים בפסיכולוגיה חברתית את המסלול האישי-חברתי.

תוכנית הלימודים במסלול האישי-חברתי מיועדת לסטודנטים שיש להם עניין מיוחד בפסיכולוגיה חברתית בכלל, ובתחומי המחקר בהם עוסקים חברי החוג הקשורים בתכנית

בפרט. התוכנית מבוססת על סמינר מחקר (פרקטיקום) ומגוון קורסים אחרים בתחום הפסיכולוגיה חברתית. הפרקטיקום הניתן בשנה הראשונה והשנייה, פועל כקבוצת מחקר בה כל המשתתפים מציגים את מחקריהם בשלבים שונים של ביצועם. בנוסף לפרקטיקום, כוללת תכנית הלומדים במסלול מגוון קורסים בפסיכולוגיה חברתית הניתנים ע"י מורי המסלול (בהתאם לתוכנית הלמודים המעודכנת של כל שנה). קורסים אלו כוללים: דילמות חברתיות, משא ומתן וקבלת החלטות תחרותיות, קוגניציה חברתית, מבט בין-תרבותי על הפסיכולוגיה, יחסים בין אישיים, פסיכולוגיה של הדת, עצמי וזהות, סדנה בהתנהגות קבוצתית, סדנה בנושא הקונפליקט היהודי ערבי בראי התיאוריה, סדנה מתקדמת בנושא הקונפליקט היהודי ערבי, ואספקטים נבחרים בפסיכולוגיה חברתית. בנוסף, סטודנטים הלומדים בתוכנית יכולים להשתתף במגוון קורסים מתוך אלה הניתנים במגמות אחרות בחוג ובאוניברסיטה, וזאת על פי הצרכים הייחודיים של כל תלמיד תוך התייחסות לנושא המחקר שלו התייעצות עם המנחה או המלווה ובאישור ראש המגמה.

בניית תוכנית הלימודים תבסס על התוכנית המוצעת ותעשה תוך התייעצות עם ראש המגמה.

בהתאם לדרישות הרגילות של לימודי המ.א., תלמידי המסלול האישי-חברתי נדרשים לסיים את הצעת התיזה בסוף השנה הראשונה, ואת מחקר התיזה בסוף השנה השנייה ללימודים.

תהליך המיון של המועמדים למגמה שם את הדגש בעיקר על תחומי העניין של המועמד, יכולותיו המחקריות, ההמלצות האקדמיות אותן הגיש, והערכות מראיינים. כמו כן נלקחים בחשבון ציוני התואר הראשון ותוצאות מבחן המתא"ם.

תנאי קבלה ללימודים במסלול הישיר לדוקטורט

- 1) המסלול הישיר לדוקטורט בחוג לפסיכולוגיה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי התואר השלישי ושהחוג רואה בהם מועמדים מובטחים ללימודי תואר שלישי. תנאי קבלה למסלול כולל סיום לימודים לתואר "בוגר" בציון משוקלל של **90** לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד.
- 2) הקבלה למסלול אפשרית רק כתלמיד מן המניין. ניתן להתקבל למסלול לאחר סיום תואר "בוגר" או לא יאחר מתום השנה הראשונה ללימודים במ.א. דהיינו בתחילת שנה ב' במ.א. ניתן להתקבל רק בראשית שנה אקדמית. המועמדים ידרשו להציג הסכמה בכתב ממנחה שיאות להנחותם והצהרת כוונות.
- 3) משך הזמן לסיום חובות המסלול הוא **4 שנים**. הארכת לימודים תינתן רק בשנה החמישית, באישור הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 4) **תכנית הלימודים במסלול הישיר זהה לתוכנית הלימודים בלימודי המ.א. התלמידים ידרשו להגיש במהלך השנתיים הראשונות ללימודיהם, אך לא יאחר מסוף שנה ב' עבודת מחקר חלוץ. הצעת המחקר תוגש עד סוף הסמסטר הרביעי ללימודים. סיום מכסת הלימודים הנדרשת בציון ממוצע 90, אישור מחקר חלוץ בציון 90 ואישור הצעת הדוקטורט יארכו שנתיים לכל היותר.**

- 5) תלמיד שלא יעמוד בתנאים הללו יעבור למסלול הרגיל במ"א ויידרש להשלים את כל החובות לקבלת תואר שני.
- 6) פרטים נוספים על המסלול ותנאי הלימודים בו, ניתן לראות בתקנון לימודי תואר שני או שלישי של אוניברסיטת חיפה באתר האינטרנט.

הלימודים לתואר שלישי (דוקטור)

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: פרופ' רחל תומר

תוכנית הלימודים לתואר שלישי מיועדת להכשיר את בוגריה לעבודה במחקר, בהוראה ויישום בתחומים שונים של הפסיכולוגיה. החוג לפסיכולוגיה רואה בדוקטורנטים במשך הכשרתם חלק חשוב מהצוות ומצפה מהם להשתלב כפי שיידרש בפעילות החוג, בועדותיו, בהוראה ובהדרכה כנדרש.

תנאי קבלה

זכאי להגיש מועמדותו לקבלה כתלמיד לדוקטורט בעל תואר מ"א בפסיכולוגיה מאוניברסיטה מוכרת בארץ או בחו"ל שהשיג לפחות ציון ממוצע 85 בלימודים לתואר שני, וציון 86 בעבודת הגמר המחקרית (תיזה).

מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל, וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-G.R.E.

בקשת הקבלה ללימודי הדוקטורט תוגש בכתב ליו"ר ועדת דוקטורט בצרוף המסמכים הדרושים. את רשימת המסמכים ניתן לקבל במזכירות החוג. חלק מרכזי מתהליך הקבלה הוא יצירת קשר של המועמד עם חבר סגל המוסמך להדריך תלמידי מחקר, אשר יאות להדריך את המועמד בעבודת המחקר. על המועמד להמציא מכתב מנומק מהמנחה המיועד באשר להסכמתו.

לאחר קבלת כל החומר הנדרש בחוג, יוזמן המועמד לראיון קבלה שיערך ע"י ועדת הדוקטורט ומי מנציגיה. בראיון יוזמן גם המנחה והועדה תעביר את המלצתה לרשות ללימודים מתקדמים.

מועדי ההרשמה

ההרשמה לתואר שלישי יכולה להיעשות במשך כל השנה אולם הדיון במועמדים חדשים יתקיים בשלושה מועדים בלבד: באוגוסט, בינואר וביוני. עד לתאריכים אלו יש להעביר למזכירות החוג את כל המסמכים הדרושים. רשימת חברי סגל המוסמכים להדריך תלמידי דוקטורט עם ציון תחומי התעניינותם, ניתן לקבל במזכירות החוג. ניתן להירשם לשני הסמסטרים – הן הסמוך להרשמה והן הרחוק יותר.

מבנה הלימודים

משך הלימודים לתוכנית הדוקטורט הוא **ארבע** שנים.

הלימודים מחולקים לשני שלבים: **שלב א'** – מוקדש לכתיבת הצעת המחקר; **שלב ב'** – מוקדש לעריכת וכתיבת המחקר. את הצעת המחקר יש להגיש עד תום השנה הראשונה ללימודים.

שלב מחקר א'

שלב מחקר א' מוקדש לתכנון וכתיבת הצעת המחקר. שלב מחקר א' לא יעלה על שנה מתחילת הלימודים.

שלב מחקר ב'

א. כדי לעבור משלב מחקר א' לשלב מחקר ב' יגיש התלמיד הצעת מחקר שתכלול את נושא העבודה ותכנית מפורטת של המחקר. הצעה זו תוגש בכתב לועדת הדוקטורט החוגית עם חוות דעתו של המדריך או הוועדה המלווה (על וועדות מלוות ראה תקנון הרשות ללימודים מתקדמים). חוות הדעת תסתמך על בדיקה שתתיחס להצעת מחקר ולכושרו של התלמיד לבצע את העבודה המוצעת. כמו כן תתבקש חוות דעת של שני קוראים נוספים מהחוג ומחוצה לו. במקרה של מדריך ללא וועדה מלווה. מומלץ לקרוא היטב אודות תפקידה של הוועדה המלווה. אמנם אין חובה להרכיב וועדה מלווה אולם זו האופציה המומלצת על ידי החוג. התלמיד יתייחס בכתב להערות הקוראים.

ב. בדיקת ההצעה נתונה בידי ועדת הדוקטורט והיא זו אשר תחליט לאשר את ההצעה או לדחותה או לדרוש תיקונים ושינויים, תוך התחשבות בחוות דעתם של הקוראים והמנחה או לחילופין הוועדה המלווה. הוועדה תזמן את תלמיד המחקר להגן על הצעתו לפני ועדה.

ג. לאחר אישור ההצעה יעבור המועמד לשלב מחקר ב'. כעבור שנה מתאריך אישור הצעת הדוקטורט יגיש התלמיד דו"ח התקדמות מפורט למנחה העבודה, והמנחה יאשר את הדו"ח. דו"ח זה יוגש לחברי ועדת הד"ר אשר היו מעורבים בשלב אישור ההצעה. אלו האחרונים יבחנו את התקדמות התלמיד ויודאו שאכן מילא את כל התחייבויותיו כפי שהתבקש.

במידה התלמיד והמנחה מבקשים להכניס שינויים משמעותיים בתוכנית המחקר כפי שאושרה ע"י ועדת הד"ר, התלמיד (באישור המנחה) יגיש בכתב פירוט מנומק של השינויים, והשינויים המוצעים יועברו לאישור אותה ועדה שאישרה את ההצעה המקורית.

פרק הזמן המוקצה להשלמת מכסת הלימודים ולביצוע עבודת מחקר לקבלת תואר "דוקטור לפילוסופיה" הוא שלוש שנים. הארכה מעבר לתקופה זו טעונה המלצת ועדת הדוקטורט החוגית, ואישור הרשות ללימודים מתקדמים.

תיאור לימודי הדוקטורט

- א. המדריך או הוועדה המלווה של עבודת הד"ר יקבעו לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים. ועדת הד"ר החוגית תאשר את התוכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם.
- ב. כל תלמיד יחוייב בשיעורים בהיקף של 16 שש"ס במהלך לימודי הדוקטורט. בחירת השיעורים תיעשה תוך היוועצות בין המונחה למנחה/וועדה מלווה.
- ג. מומלץ כי מחצית לימודי הדוקטורט יסתיימו ששלב א'.
- ד. התלמיד לא יוכל למסור את עבודת הדוקטורט לשיפוט לפני שסיים את מכסת השיעורים כנדרש בלימודי הדוקטורט.
- ה. דרישות אקדמיות נוספות (למשל, שפה זרה) תהיינה בהתאם לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים.
- ו. במסגרת לימודיו יידרש כל תלמיד להתנסות בהוראה בחוג או בהדרכה בחוג.
- ז. תלמיד דוקטורט מחוייב בהשתתפות "בפורום הדוקטורנטים" המתקיים בחוג.
- ח. **מידע לגבי מלגות** ניתן לקבל באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

לימודי תעודה בפסיכותרפיה פסיכואנליטית

החוג לפסיכולוגיה מקיים תוכנית תלת-שנתית של לימודי תעודה בפסיכותרפיה **המיועד לתרפיסטים מנוסים**. התוכנית מתמקדת בפסיכותרפיה אינדיבידואלית דינמית, אך כוללת גם סמינרים בגישות אחרות. הלימודים מתקיימים בקמפוס הנמל של האוניברסיטה בקרבת מקום לתחנת רכבת ולכן היא מתאימה לאנשי הצפון והמרכז.

מתקיימים שני מסלולים. מסלול אחד מתמקד **בפסיכותרפיה עם זגש על עבודה עם מבוגרים, אך עם התייחסות לתיאוריה ופרקטיקה הקשורים לעבודה עם ילדים ונוער**. מסלול שני מתמקד **בפסיכותרפיה של ילדים ונוער**. הדגש הוא על הבנת יחסי הגומלין בין הילד וסביבתו, והשפעתם על התפתחותו. בשני המסלולים היקף הלימודים הוא 7 שעות בשבוע וכולל הדרכה קבוצתית ואישית. התוכנית מיועדת לפסיכולוגים, עובדים סוציאליים ופסיכיאטרים, וכן לאנשי מקצוע אחרים בתחומי הפסיכותרפיה בבריאות הנפש. פרטים וטופסי הרשמה ניתן להשיג במזכירות החוג ועל האינטרנט.

בנוסף לתכניית לימוד אלו, התכנית מקיימת ימי עיון, התשלמויות, והרצאות של מרצים אורחים לסגל ומדריכי התכנית, לבוגרים, ולתלמידים.

תקשורת

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר רבקה ריב"ק

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' גבריאל וימן, פרופ' תמר כתריאל, פרופ' רון רובין (חל"ת).

מרצה בכיר: ד"ר אלי אברהם, ד"ר עוזי אלידע, ד"ר נורית טלאור, ד"ר יונתן כהן, ד"ר אורן מאירס (חל"ת), ד"ר יריב צפתי (שבתון), ד"ר רבקה ריב"ק.

מרצה: ד"ר רועי דוידזון, ד"ר מישל רוזנטל.

עמית הוראה ומורה מן החוץ: גב' מיכל אבן, ד"ר קרן אור חן, ד"ר רות אורן, פרופ' דוד אלכסנדר, גב' ענת באלנט, מר אוריאל בן עמי, ד"ר יוסי בר, ד"ר חנן גולן, מר יאיר גיל, מר ערן הדס, עו"ד אילן הורוביץ, ד"ר ברוך חזן, מר טל ינוביצקי, ד"ר חיים כלב, מר ראובן כרמל, ד"ר אורן ליביו, ד"ר יוסי מלמד, מר יובל פלג, פרופ' סונדרה רובנשטיין, ד"ר מרי תותרי.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' נורית נתן**

מזכירות החוג: **גב' לירון הרשקוביץ**

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11.00-13.00

טלפון: 8249283, 04-8249121; פקס: 04-8249120

מיקום: חדר 8034, קומה 8, בניין רבין

אתר החוג באינטרנט: communication.haifa.ac.il

באתר זה מופיע מידע אודות תחומי המחקר, תכנית הלימודים וסגל המרצים של החוג, מידע הנוגע לקבלה לחוג ולוח מודעות המתעדכן באופן שוטף, וכן דיווח על פעילות החוג ועל בוגריו.

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

הלימודים לתואר ראשון בחוג נועדו להקנות לתלמידים היכרות יסודית עם התחומים השונים בחקר התקשורת ועם תיאוריות וגישות לניתוח הפעילות התקשורתית ולבחון את מקומה החברתי, הפוליטי והתרבותי. תכנית הלימודים מתרכזת בשלושה נושאים: א. תקשורת המונים – תהליכי ההפקה, המבנה, הארגון והתפקוד של אמצעי תקשורת שונים, השפעותיהם וקהליהם. ב. תקשורת כתרבות – טקסטים, טקסטים וסמלים שבאמצעותם יחידים וקהילות יוצרים משמעויות וזהויות. ג. תקשורת בינאישית – הבטים פסיכולוגיים-חברתיים של התקשורת, וחקר שפה ותקשורת. תכלית הלימודים להכשיר בוגרים בעלי ידע בסיסי בתיאוריה ובמחקר בתחומי התקשורת השונים, ולטפח הבנה ביקורתית ביחס לתהליכי תקשורת וביחס לתפקידיה של התקשורת בחיים החברתיים. את הלימודים העיוניים מלוות סדנאות בתחומים שונים של התקשורת, כגון: פרסום, שוק, יחסי ציבור, רדיו צילום, טל' ועוד.

מסלולי הלימוד

- א. תכנית חד-חוגית
- ב. תכנית דו-חוגית
- ג. תכנית משותפת לתקשורת ומשפטים

תנאי קבלה

עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג.

סוגי הקורסים בחוג

הלימודים נערכים במספר מסגרות המשלימות זו את זו: **קורסי החובה** כוללים הרצאות הסוקרות תחומי עניין רחבים, ו**בתרגילים** המלווים אותם נפגשות קבוצות קטנות יותר כדי להעמיק, להבהיר ולתרגל את החומר שנסקר בהרצאות. **קורסי הבחירה** נסמכים על קורסי המבוא, ובוחנים תחום מחקר מסויים לעומק; **הסמינרים**, שנשענים עליהם, מזמנים התמחות ממוקדת תוך לימוד אינטנסיבי בקבוצות קטנות, והתנסות מחקרית ראשונית ומונחית. לבסוף, **הסדנאות** מפגישות קבוצות קטנות של סטודנטים עם תחומי עשייה בתקשורת, ומאפשרות תרגול של מיומנויות בסיסיות. תלמידי שנה ג' יכולים להשתתף **בתכנית פרקטיקום** שכוללת התנסות מקצועית; ואם ממוצע ציוניהם בחוג הוא 85 ומעלה, באפשרותם להשתלב בעבודה מחקרית פרטנית עם מרצים, במסגרת של **הדרכה אישית**.

תכנית הלימודים במסלול החד-חוגי

חובות התלמיד בחוג

שנה א' (דרג 1)

שיעורי חובה

מבוא לתקשורת המונים + 2 ש' קבוצת דיון (סמס' א')	שו"ת	4 שש"ס	6 נ'
פסיכולוגיה חברתית בתקשורת +			
2 ש' קבוצת דיון (סמ' א')	שו"ת	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לתקשורת כתרבות + 2 ש' קבוצת דיון (סמס' ב')	שו"ת	4 שש"ס	6 נ'
דיני תקשורת (שנתי)	שיעור	4 שש"ס	4 נ'
קורס בחירה (סמ' ב')	שיעור	4 שש"ס	4 נ'
סדנה (סמ' א' או ב')	סדנה	2-6 שש"ס	2-6 נ'
סה"כ 26-30 נ'			

שנה ב' (דרג 2)

שיעורי חובה

שיטות מחקר כמותיות + 2 ש' תרגיל (סמס' א')	שו"ת	2 שש"ס	4 נ'
מבוא לסטטיסטיקה + 2 ש' תרגיל (סמס' ב')	שו"ת	2 שש"ס	4 נ'
שיטות מחקר איכותניות + 2 ש' תרגיל (סמס' ב')	שו"ת	2 שש"ס	4 נ'
קורסי בחירה	שיעור	8-12 שש"ס	8-12 נ'
סדנה	סדנה	2 שש"ס	2 נ'
סה"כ 22-26 נ'			

שנה ג' (דרג 3)

שיעורי חובה

חברה, פוליטיקה ומפת התקשורת (סמס' ב')	שיעור	2 שש"ס	2 נ'
שיעור בחירה	שיעור	10 שש"ס	10 נ'
3 סמינריונים	סמינר	12 שש"ס	12 נ'
סדנה	סדנה	4 שש"ס	4 נ'
סה"כ 28 נ'			

סה"כ: 80 נקודות בחוג

20 נקודות לימודי מקבץ

20 נקודות חובת בחירה מוחץ לחוג: מבואות וקורס בחירה

מדעי החברה (יש לבחור 2 מבואות)

מבוא לסוציולוגיה	5 נק', החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה
מבוא לאנתרופולוגיה	5 נק', החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה
מבוא לממשל ופוליטיקה	5 נק', ביה"ס למדע המדינה
מבוא לכלכלה א'	4 נק', החוג לכלכלה

מדעי הרוח (יש לבחור 2 מבואות)*

מבוא לעת החדשה	4 נק', החוג להיסטוריה כללית
מבוא לבלשנות כללית	2 נק', החוג ללשון עברית
מבוא לבלשנות א'	4 נק', החוג לשפה וספרות אנגלית
מבוא לבלשנות ב'	4 נק', החוג לשפה וספרות אנגלית
מבוא לפרוזה	4 נק', החוג לספרות עברית והשוואתית
מבוא לתחביר	4 נק', החוג לשפה וספרות אנגלית
מבוא לספרות עממית	4 נק', החוג לספרות עברית והשוואתית

וכן: קורס בחירה 2-5 נק' מחוץ לחוג

סה"כ 120 נקודות * ראה הערה "דרך הרוח"

* רשימת קורסים נוספים תתפרסם במהלך הקיץ.

תכנית הלימודים במסלול הדו-חוגי

חובות התלמיד בחוג

שנה א' (דרג 1)

שיעורי חובה

מבוא לתקשורת המונים + 2 ש' קבוצת דיון (סמס' א')	4 שש"ס	6 נ'
פסיכולוגיה חברתית בתקשורת + 2 ש' קבוצת דיון (סמ' א')	4 שש"ס	4 נ'
מבוא לתקשורת כתרבות + 2 ש' קבוצת דיון (סמס' ב')	4 שש"ס	6 נ'
דיני תקשורת (שנתי)	4 שיעור	4 נ'
סדנה	2 שש"ס	2 נ'
סה"כ	22 נ'	

שנה ב' (דרג 2)

שיעורי חובה

שיטות מחקר כמותיות + 2 ש' תרגיל	2 שש"ס	4 נ'
מבוא לסטטיסטיקה + 2 ש' תרגיל	2 שש"ס	4 נ'
שיטות מחקר איכותניות + 2 ש' תרגיל	2 שש"ס	4 נ'
קורסי בחירה	4 שיעור	4 נ'
סדנה	2 שש"ס	2 נ'
סה"כ	18 נ'	

שנה ג' (דרג 3)

שיעורי חובה

חברה, פוליטיקה ומפת התקשורת	2 שיעור	2 נ'
שיעור בחירה	6 שש"ס	6 נ'
2 סמינריונים	8 שש"ס	8 נ'
סדנה	2 שש"ס	2 נ'
סה"כ	18 נ'	
סה"כ	58 נ'	

* ראה הערה "דרך הרוח"

"דרך הרוח"

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו־חוגי – אשר חוגם השני אינו ממדעי הרוח, ובמסלול חד חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניית הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי דרך הרוח ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובתו <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

תלמידי המסלול הדו־חוגי (למעט אלו שאחד מהחוגים שלהם שייך לפקולטה למדעי הרוח) יוכלו ללמוד את לימודי "דרך הרוח" על פי אחת מהחלופות הבאות:

- א. ללמוד 2 קורסים של 2 נ"ז כל אחד ולסיים את לימודיהם עם צבירה של 60 נ"ז בכל אחד מהחוגים.
- ב. ללמוד קורס אחד בהיקף של 4 נ"ז ולסיים אל לימודיהם כאשר באחד החוגים צברו 58 נ"ז ובשני 62 נ"ז.

כל חלופה אחרת שתביא לצבירת סה"כ 120 נקודות לתואר בוגר כאשר 4 נ"ז לפחות הינם במדעי הרוח תיבדק ותאושר בהתאם לצורך.

תלמידי המסלול הדו־חוגי שאחד מהחוגים שלהם שייך למדעי הרוח ילמדו בחוג לתקשורת קורס בחירה נוסף בהיקף של 2 נ"ז על מנת לסיים את התואר ב־60 נ"ז.

תנאי מעבר

על מנת לעבור לשנה ב' על התלמיד/ה לקבל ציון ממוצע 70 לפחות בשעורי החובה ולא פחות מ־60 בכל אחד מן השיעורים. כדי לעבור לשנה ג' על התלמיד/ה לקבל ציון עובר (51 לפחות) במקצועות החובה של שנה ב'.

מבוא לסטטיסטיקה

- סטודנטים שחוגם השני הינו סטטיסטיקה, פסיכולוגיה, שירותי אנוש או סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, אשר לומדים את הקורס בחוג השני יידרשו להשלים את מכסת הנקודות בחוג לתקשורת בקורס בחירה.
- סטודנטים שחוגם השני הינו מדע המדינה, אשר יבחרו ללמוד את הקורס בחוג השני, יידרשו להשלים את מכסת הנקודות בחוג לתקשורת בקורס בחירה.

קורסי בחירה

שש נקודות מלימודי הבחירה חייבות להיות שיעור מדרג 2 בחוג. סטודנטים יכולים להחשיב תרומה חברתית, השתתפות בנבחרת, להקת ריקודים ופעילויות דומות המוכרות על ידי האוניברסיטה כחלק מתכנית הלימודים שלהם בחוג עד להיקף של 4 נק' (סטודנטים בתכנית המשותפת עם משפטים יכולים להחשיב עד 2 נק' של פעילות חברתית).

תעודת הוראה

סטודנטים המעוניינים להכשיר את עצמם לעבודה בתחום הוראת התקשורת יוכלו להתחיל בכך כבר בשנה השלישית ללימודיהם בחוג. הלימודים לקראת תעודת הוראה בתקשורת נערכים בחוג ללמידה, הוראה והדרכה. ניתן להתייעץ עם מרכזת החוג ללמידה, הוראה והדרכה בדבר הקורסים המומלצים למי שמתעתדים ללמוד הוראת תקשורת. פרטים נוספים על התכנית ניתן למצוא באתר החוג.

תכנית הפרקטיקום

תלמידי שנה ג' המעוניינים בהתנסות מקצועית יכולים לעבוד באחד ממגוון ארגונים העוסקים בתחומי התקשורת השונים בחסות החוג ובליווי אקדמי שלו. יש אפשרות להצטרף לפרקטיקום במסגרת סמסטריאלית (2 נק' או 4 נק') או שנתית (4 נק') והציון מוגדר כהשלים/לא השלים. מחויבות הסטודנטים למקום העבודה היא בהיקף של 4 שעות בשבוע ל-2 נק' או 8 שעות בשבוע ל-4 נק' (ללא תמורה כספית), וכמו כן תתקיימה מספר פגישות בסמסטר במסגרת קבוצות דיון מונחות באוניברסיטה.

רשימת הארגונים המשתלבים בפרקטיקום תישלח לסטודנטים. הרישום לפרקטיקום ייעשה רק לאחר שהסטודנט/ית פנה/תה והתקבל/ה לאחד מהארגונים הנמצאים ברשימה. תכנית הפרקטיקום מיועדת לתלמידי שנה ג' בלבד.

הדרכה אישית בפרוייקט מחקרי

תלמידי שנה ג' המעוניינים להתנסות בעבודה מחקרית הנערכת בחוג יכולים לפנות למרצים המוכנים לשלב אותם בפרוייקטים שלהם. הפנייה למרצה נעשית ע"י הסטודנט/ית על פי בחירתו/ה. בתאום עם המרצה, הסטודנט/ית ת/ימלא טופס שיבהיר מהם חובותיו/ה במסגרת הפרוייקט (מטלות, קריאה, מספר פגישות בסמסטר, מרכיב הציון). ההדרכה האישית תזכה את התלמיד/ה בציון. ההדרכה האישית מיועדת לתלמידי שנה ג' בלבד, שממוצע ציוניהם בחוג 85 ומעלה, ותהיה בהיקף 4 נ"ז (במסגרת סמסטריאלית או שנתית).

תכנית משותפת לתקשורת ומשפטים

- א. תלמידים רשאים ללמוד בתכנית המשותפת לחוג לתקשורת ולפקולטה למשפטים, החל משנת הלימודים הראשונה, אם הם עומדים בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג לתקשורת ובתנאי שאינם בעלי תואר "בוגר" במשפטים או בתקשורת.
- ב. התלמידים ילמדו במקביל את התכנית ללימודי משפטים (בהיקף של 112 נ"ז) ואת תכנית הלימודים של החוג לתקשורת במסלול הדו-חוגי (בהיקף של 52 נ"ז) * ראה הערה "דרך הרוח".
- ג. תלמידי התכנית המשותפת לתקשורת ומשפטים יסיימו את לימודיהם בחוג לתקשורת אם עמדו בכל דרישות האוניברסיטה ותכנית הלימודים הנדרשת על ידי החוג וצברו 54 נ"ז בחוג לתקשורת.
- ד. תלמידי התכנית המשותפת יהיו פטורים בחוג לתקשורת מקורס החובה "דיני תקשורת" ומסדנה אחת. התלמידים יידרשו להשלים את מכסת 6 נקודות הזכות הללו בקורסים בעלי עניין משותף לתקשורת ולמשפט במסגרת הפקולטה למשפטים, מתוך רשימה שתימסר בזמירות החוג לתקשורת.

ה. במקרה של הפסקת לימודים בפקולטה למשפטים, החוג לתקשורת יכיר בקורסים שנלמדו בפקולטה עד 10 נ"ז. התלמידים יחוייבו להשלים את מכסת הלימודים הרגילה בחוג לתקשורת בהיקף של 60 נ"ז וסה"כ 120 נ"ז לסיום התואר לשם קבלת התואר "בוגר" בחוג לתקשורת.

ו. תלמידים שסיימו את לימודיהם במסגרת התכנית המשותפת יקבלו תעודת "בוגר" בחוג לתקשורת ובפקולטה למשפטים.

הלימודים לתואר השני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר יונתן כהן

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים בתכנית המחקרית לתואר שני בחוג לתקשורת היא הרחבת הידע העיוני והמחקרי בתקשורת. התכנית כוללת התבוננות בין-תחומית על תופעות תקשורתיות מגוונות וכוללת מחקר על תכני תקשורת, השפעות תקשורת המונים, תרבות פופולארית, תקשורת בין אישית ולשונית, הקשר בין תקשורת לפוליטיקה, תקשורת שיווקית, אסטרטגיות תקשורת ועוד.

מקומה המרכזי של התקשורת בחברה ובתרבות, וכן הדרישה הגוברת של מערכות מסחריות וציבוריות לבעלי ידע בתחומי התקשורת, הביאו מוסדות אקדמיים רבים בעולם לפתח תוכניות אקדמיות בתחום. ההיכרות עם הצורך במומחים בתחום התקשורת הניבה פיתוח של 4 תוכניות לתואר שני בתקשורת באוניברסיטת חיפה:

- תכנית מ"א מחקרית (מסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)
- תכנית מ"א בתקשורת עם התמחות ביחסי ציבור ודוברות
- תכנית מ"א בתקשורת עם התמחות בלימודי מדיה
- תכנית מ"א בתקשורת עם התמחות בחינוך לתקשורת

תכנית מ"א מחקרית (מסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית)

208201-11-01

מטרת התכנית הרחבת הידע המחקרי בתקשורת, יחד עם התמחות בנושא מחקרי בהנחה אישית של חוקרי החוג: עבודת תזה. התכנית מקנה כישורים מחקריים המאפשרים לבוגריה להמשיך בקריירה אקדמית באוניברסיטאות או במכללות וכן להשתמש בכישורים אלו בתפקידי מחקר במסגרות אחרות כגון מכוני מחקר, משרדי ממשלה, ארגוני תקשורת וכדומה. משך הלימודים עד שלוש שנים.

תנאי קבלה

יוכלו להירשם בוגרי חוגים בתקשורת במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה שסיימו את לימודיהם בציון 85 לפחות בשני חוגי הלימוד. בוגרים שסיימו תואר ראשון בחוגים אחרים במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בציון 85 לפחות בשני החוגים, יוכלו להירשם לתכנית

השלמות לתואר שני. מועמדים אלה יחויבו בתכנית השלמות שתקבע ע"י ועדת המ"א. סיום קורסי ההשלמה עד תום שנת הלימודים הראשונה בציון ממוצע 86 לפחות יבטיח את קבלתם ללימודי תואר שני. ועדת המ"א רשאית לדון גם במועמדים בעלי ציון נמוך יותר במקרים חריגים.

מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.

תהליך המיון

מיון המועמדים ייערך על סמך שאלון אישי, 2 המלצות וציוני התואר הראשון. מועמדים שיעברו מיון ראשוני יוזמנו למבחן הבנת טקסט מחקרי באנגלית (ציון עובר: 80) ולראיון אישי. ההחלטה לגבי קבלה או דחייה מבוססת על מכלול נתוניו של המועמד/ת והשוואת נתונים אלו לנתוני המועמדים האחרים.

תכנית לימודים

קורסי חובה (12 שש"ס):

4 שש"ס	(סמסטר א')	תיאוריות עכשוויות בתקשורת
		שיטות מחקר למ"א: סוגיות מתודולוגיות
2 שש"ס	(סמסטר א')	במחקר פוזיטיביסטי
2 שש"ס	(סמסטר א')	שיטות מחקר איכותניות: מסמיוטיקה לנרטולוגיה
	שנה א' – סמסטר ב'	סדנת מחקר
4 שש"ס	שנה ב' – סמסטר א')	

סמינריוני בחירה (20-24 שש"ס):

32-36 שש"ס

- ניתן ללמוד עד סמינר אחד מדרג 3.
- ניתן ללמוד עד סמינר אחד מדרג 4 מחוץ לחוג.

סטודנטים אשר ייבחרו ללמוד מעבר לסה"כ 32 שש"ס יוכלו ללמוד סמינר נוסף מדרג 4 מחוץ לחוג.

כתיבת עבודות סמינריוניות

כל סטודנט נדרש לכתוב שתי עבודות סמינריוניות במהלך התואר. הסטודנט יבחר מבין קורסי הבחירה – שניים – בהם הוא יכתוב עבודות סמינריוניות. בשאר הקורסים ישלים הסטודנט את המטלות האחרות שיוגדרו על-ידי המרצה. שני הקורסים בהם יכתוב הסטודנט עבודות סמינריוניות יבחרו מתוך הקורסים המוצעים בחוג בדרג המ"א. הבחירה בקורסים בהם תכתב עבודה סמינריונית צריכה להתבצע עד תום תקופת השינויים.

תנאי מעבר

ציון המעבר משנה א' לשנה ב' הוא 80 בכל אחד מקורסי החובה.

שקלול הציון הסופי

עבודת תיזה	50%
2 עבודות סמינריוניות	20%
שאר הקורסים	30%

סמינר מחלקתי

בנוסף על הקורסים המפורטים, על תלמיד המ"א במסלול המחקרי להשתתף בסמינר מחלקתי, שמתקיים בימי ג' בין השעות 12:00-14:00. וכן בהצגות הצעות התיזה של תלמידי תואר שני.

תכנית מ"א בתקשורת עם התמחות ביחסי ציבור ודוברות

(ללא תיזה)

208202-11-01

מטרת התכנית הקניית ידע וכלים בנושאי יחסי ציבור אסטרטגיים, יחסי ציבור משבריים אסטרטגיות תקשורת ודוברות. התכנית מיועדת למתעניינים בהסברה ודיפלומטיה ציבורית, קידום מוצרים, חברות וארגונים, קידום קשרי קהילה, מפלגות, תיירות, אירועי תרבות, רשויות מקומיות, ספורט ועוד. משך הלימודים בתכנית הוא שלושה סמסטרים שילמדו לאורך שנה קלנדארית אחת (סמסטר סתיו, אביב וקיץ). השיעורים ירוכזו בימי חמישי ויתקיימו בקמפוס הנמל של אוניברסיטת חיפה.

תנאי הקבלה לתכנית

יוכלו להירשם בוגרי חוגים בתקשורת במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה שסיימו את לימודיהם בציון 80 לפחות בשני חוגי הלימוד. בוגרים שסיימו תואר ראשון בחוגים אחרים במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בציון 80 לפחות בשני החוגים, יוכלו להירשם לתכנית השלמות לתואר שני. מועמדים אלה יחויבו בתכנית השלמות שתקבע ע"י ועדת המ"א. סיום קורסי ההשלמה עד תום שנת הלימודים הראשונה בציון ממוצע 80 לפחות יבטיח את קבלתם ללימודי תואר שני.

על מנת לאפשר למועמדים להתחיל את לימודיהם בתכנית בסמסטר חורף, נשתדל לפתוח את קורסי ההשלמה בקיץ. בכפוף למספר הנרשמים. קורסי ההשלמה יתקיימו בקמפוס הנמל של אוניברסיטת חיפה.

מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.

תהליך המיון

מיון המועמדים ייערך על סמך שאלון אישי, 2 המלצות: המלצה אחת אקדמית והשנייה מעשית (ממונה/מעסיק בתחום המדיה דוברות) וציוני התואר הראשון. מועמדים שיעברו מיון ראשוני יוזמנו למבחן הבנת טקסט מחקרי באנגלית (ציון עובר: 80) ולראיון אישי. ההחלטה לגבי קבלה או דחייה מבוססת על מכלול נתוניו של המועמד/ת והשוואת נתונים אלו לנתוני המועמדים האחרים.

תכנית הלימודים

קורסי חובה (20 ש"ס)

4 ש"ס	תיאוריות עכשוויות
4 ש"ס	מבוא ליחסי ציבור ומתודולוגיה יישומית
4 ש"ס	אסטרטגיות תקשורת לטיפול במשברים
4 ש"ס	יחסי ציבור ותעשיית התרבות והספורט פרויקט סיום

סדנאות חובה (4 ש"ס)

2 ש"ס	כתיבת הודעות לעיתונות, דו"חות וערכות יח"צ
2 ש"ס	הכנת תכנית אסטרטגית ביחסי ציבור

סדנאות בחירה/פרקטיקום (8 ש"ס)

קורסים וסמינרים (8 ש"ס)

כל סטודנט יכתוב שלוש עבודות סמינריוניות (לפי בחירת הסטודנט)

סה"כ 40 ש"ס

תנאי מעבר

ציון המעבר הוא 60 בכל אחד מהקורסים וציון ממוצע 75 בכל הקורסים הנלמדים.

מעבר בין מסלולים

ההרשמה והקבלה לתכנית ההתמחות ביחסי ציבור ודוברות היא למסלול ב' בלבד. אך סטודנטים אשר יהיו מעוניינים לעבור למסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה) יוכלו לעשות זאת בתום השנה הראשונה ללימודים ובאישור ועדת מ"א החוגית

שקלול הציון הסופי

50%	ציוני הקורסים
30%	3 עבודות סמינריוניות
20%	פרויקט גמר

תכנית מ"א בתקשורת עם התמחות בלימודי מדיה (ללא תיזה)

208202-11-02

התכנית מיועדת לעוסקים במקצועות התקשורת (עיתונאים, פרסומאים וכד' בעלי ניסיון של שלוש שנים לפחות בעבודה בתחום) המעוניינים לשלב בין עיסוקם המקצועי ולימודים אקדמיים לתואר שני. התכנית תקנה בסיס ידע מושגי ואמפירי, שיוכל לשמש את העוסקים במקצועות התקשורת לגווניהם, ולשמש כגשר מקשר בין התיאוריה האקדמית לעיסוקם המקצועי.

משך הלימודים הוא שלושה סמסטרים, שילמדו לאורך שנה קלנדארית אחת (סמסטרים סתיו, אביב וקיץ). השיעורים ירוכזו בימי חמישי, מתוך התחשבות בלוח הזמנים העמוס של אנשי תקשורת ומתוך ניסיון לאפשר לימודים במקביל לעבודה. השיעורים יתקיימו בקמפוס הנמל של אוניברסיטת חיפה

תנאי הקבלה לתכנית

יוכלו להירשם בוגרי חוגים בתקשורת במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה שסיימו את לימודיהם בציון 80 לפחות בשני חוגי הלימוד. ועדת המ"א רשאית לדון גם במועמדים בעלי ציון נמוך יותר במקרים חריגים. בוגרים שסיימו תואר ראשון בחוגים אחרים במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בציון 80 לפחות בשני החוגים, יוכלו להירשם לתכנית השלמות לתואר שני. מועמדים אלה יחויבו בתכנית השלמות שתקבע ע"י ועדת המ"א. סיום קורסי ההשלמה בציון ממוצע 80 לפחות יבטיח את קבלתם ללימודי תואר שני. על מנת לאפשר למועמדים להתחיל את לימודיהם בתכנית בסמסטר החורף, נשתדל לפתוח את קורסי ההשלמה בקיץ, בכפוף למספר הנרשמים. קורסי ההשלמה יתקיימו בקמפוס הנמל.

מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.

תהליך המיון

מיון המועמדים ייערך על סמך שאלון אישי, 2 המלצות (המלצה אחת אקדמית ואחת מקצועית. מי שסיים את התואר לפני יותר מחמש שנים יגיש 2 המלצות מקצועיות), ציוני התואר הראשון. מועמדים שיעברו מיון ראשוני יוזמנו למבחן הבנת טקסט מחקר באנגלית (ציון עובר: 80) ולראיון אישי. ההחלטה לגבי קבלה או דחייה מבוססת על מכלול נתוניו של המועמד/ת והשוואת נתונים אלו לנתוני המועמדים האחרים.

תכנית הלימודים

קורסי ליבה (12 ש"ס)

4 ש"ס	תיאוריות עכשוויות בתקשורת
4 ש"ס	מפת התקשורת בישראל
4 ש"ס	שיטות מחקר לאנשי תקשורת

קורסי בחירה (24 ש"ס)

יבחרו בסה"כ 6 קורסים. ב-3 מהקורסים יכתבו הסטודנטים עבודות סמינריוניות (סמסטר ב' וסמסטר קיץ)

פרויקט סיום (4 ש"ס)

פרויקט סיום במסגרת סדנה מיוחדת – סמסטר קיץ

סה"כ 40 ש"ס

תנאי מעבר

ציון המעבר הוא 60 בכל אחד מהקורסים וציון ממוצע 75 בכל הקורסים הנלמדים.

שקלול הציון הסופי

50%	ציוני הקורסים
30%	3 עבודות סמינריוניות
20%	פרויקט גמר

תכנית מ"א בתקשורת עם התמחות בחינוך לתקשורת

208202-11-03

התכנית נועדה לקדם את השימוש המושכל באמצעי התקשורת בקרב ילדים ונוער דרך מחקר ופרקטיקה. התכנית מיועדת לבעלי תואר ראשון בתקשורת ובתחומים משיקים, אשר שואפים להרחיב ולהעמיק את הידע שלהם בתחום זה תוך התמקדות בשאלות שעוסקות בממשק בין תקשורת וחינוך; למי שמבקשים להכשיר את עצמם כמנחים של קבוצות/חוגים של צעירים שעוסקים באוריינות מדיה; ולמורים לתקשורת שמעוניינים להתעדכן בשאלות שעומדות בחזית המחקר על ילדים, נוער ומדיה, ולקדם את עצמם מבחינה מקצועית במסגרת לימודים לתואר שני. משך הלימודים לתואר ארבעה סמסטרים (שתי שנות לימודים).

תנאי הקבלה לתכנית

יוכלו להרשם בוגרי חוגים לתקשורת במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה שסיימו את לימודיהם בציון 85 לפחות בשני חוגי הלימוד (ועדת המ"א רשאית לדון גם במועמדים בעלי ציון נמוך יותר במקרים חריגים). בוגרים שסיימו תואר ראשון בחוגים אחרים במוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בציון 85 לפחות בשני החוגים, יוכלו להרשם לתכנית השלמות שהקפה ייקבע ע"י ועדת המ"א. משך ההשלמות לא יעלה על שנת לימודים אחת. עמידה בתכנית ההשלמות בציון ממוצע 86 לפחות תבטיח את קבלתם של מועמדים אלו ללימודי תואר שני בחוג. על מנת לאפשר למועמדים להתחיל את לימודיהם בתכנית בסמסטר חורף, נשתדל לפתוח את קורסי ההשלמה בקיץ, בכפוף למספר הנרשמים. קורסי ההשלמה יתקיימו בקמפוס הנמל.

מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו איננה עברית, חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.

תהליך המיון

מיון המועמדים ייערך על סמך מילוי שאלון אישי, שתי המלצות, וציוני התואר הראשון. מועמדים שיעברו מיון ראשוני יוזמנו למבחן הבנת טקסט מחקר באנגלית (ציון עובר: 80), ולראיון אישי.

ההחלטה לגבי קבלה או דחייה מבוססת על מכלול הנתונים של המועמד/ת והשוואת נתונים אלו לנתוני המועמדים האחרים.

תכנית הלימודים

קורסי חובה (20 ש"ס)

4 שש"ס	תיאוריות עכשוויות בתקשורת
2 שש"ס	שיטות מחקר כמותניות למ"א
2 שש"ס	שיטות מחקר איכותניות למ"א: מסמיוטיקה לנרטולוגיה
4 שש"ס	התפתחות התברנות ומדיה
2 שש"ס	סדנת מחקר וכתובה אקדמית
2 שש"ס	פרקטיקום אוריינות תקשורת
4 שש"ס	פרויקט גמר

3 קורסי בחירה בחוג למנהיגות ומדיניות חינוכית שבפקולטה לחינוך (12 שש"ס)

4 שש"ס	חינוך בלתי-פורמאלי ד"ר קלרה סבג
4 שש"ס	חינוך בעידן הפוסט-מודרני פרופ' אילן גור-זאב
4 שש"ס	תיאוריה אנתרופולוגית בחינוך פרופ' רבקה איזיקוביץ'
4 שש"ס	אנתרופולוגיה של ילדות ד"ר דבי גולדן
4 שש"ס	אזרחות, דת וגלובליזציה: היבטים חינוכיים ד"ר איימן אגבריה
4 שש"ס	תרבויות נעורים פרופ' תמר כתריאל

2 קורסי בחירה בחוג לתקשורת (8 שש"ס)

4 שש"ס	תרבות ותקשורת בעיני הפרשנות הצרפתית ד"ר עוזי אלידע
4 שש"ס	גישות לחקר תרבות פופולרית ד"ר מישל רוזנטל
4 שש"ס	תיאוריות על השפעות וקהל – המסורת האמריקאית ד"ר יונתן כהן
4 שש"ס	מודלים סטטיסטיים למתקדמים ד"ר יריב צפתי
4 שש"ס	קהילות וירטואליות ותקשורת מתוכת-מחשב פרופ' שיזף רפאלי
4 שש"ס	סוגיות נבחרות בפסיכולוגיה של התקשורת ד"ר נורית טל-אור
4 שש"ס	אנתרופולוגיה של מדיה פרופ' תמר כתריאל
2 שש"ס	שיטות מחקר איכותניות
4 שש"ס	על הסטודנטים לכתוב שלוש עבודת סמינריוניות (לפי בחירתם)

40 שש"ס סה"כ

מעבר בין תכניות

ההרשמה לתכנית היא במסגרת מסלול ב' בלבד (ללא תיזה) סטודנטים שיהיו מעוניינים לעבור למסלול מחקרי (מסלול א') יוכלו לעשות זאת בסיום השנה הראשונה ללימודים, בכפוף לאישור ועדת המ"א החוגית.

תנאי מעבר

ציון המעבר משנה א' לשנה ב' הוא 80 בכל אחד מקורסי החובה.

שקלול הציון הסופי

50%	ציוני הקורסים
30%	3 עבודות סמינריוניות
20%	פרויקט גמר

הלימודים לקראת תואר שלישי (דוקטור)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' גבי וימן

התכנית ללימודי תואר שלישי בתקשורת נועדה להכשיר חוקרים שיוכלו לתרום לפיתוח האקדמי של לימודי התקשורת בארץ, וישמשו בתפקידי מחקר בארגוני תקשורת פרטיים וציבוריים כאחד.

הפרטים המלאים והמעודכנים באשר לתנאי ההרשמה והקבלה ולתכנית הלימודים, וכן הנחיות נוספות, נמצאים בדף לימודי התואר השלישי באתר החוג לתקשורת (communication.haifa.ac.il). הנה תמצית הדברים:

מועדי הרשמה

ניתן להתחיל בלימודים בסמסטר חורף או בסמסטר אביב. סיום מועד ההרשמה לכל סמסטר הוא לפחות שלושה חודשים לפני תחילת הסמסטר. ניתן להרשם לאורך כל השנה. אבל הדין בתיקים ייערך בחודשים יולי ודצמבר.

תנאי קבלה

החוג י שקול את מועמדותם של מי שסיימו את לימודיהם לתואר שני בתקשורת במוסד מוכר להשכלה גבוהה, שהשיגו ממוצע ציונים של 80 לפחות בלימודי התואר השני וציון של 86 לפחות ("טוב מאד") בעבודת הגמר המחקרית. מועמדותם של מי שסיימו את לימודיהם לתואר שני במסלול ללא תיזה או בתחום שאיננו תקשורת תישקל לאחר לימודי השלמה.

קביעת הכשירות ללימודים

על המועמדים להגיש לוועדה החוגית גיליון קורות חיים בעברית ובאנגלית, גיליונות ציונים, מכתבי המלצה ודוגמת כתיבה, ולעמוד במבחן באנגלית, לשם קביעת כשירותם ללימודים לתואר שלישי בחוג.

לימודי השלמה

מועמדים שהתואר השני (והראשון) שלהם אינו בתקשורת, או מועמדים שהתואר השני שלהם בתקשורת אינו מחקרי, יידרשו לקחת קורסי השלמה (בהיקף של 12-22 נקודות) ואו לכתוב עבודת מחקר. משך הלימודים של קורסי השלמה וכתובת התיזה הינו שנה אחת. מועמדים אלה יוגדרו כשירים לאחר ששיגו ממוצע של 90 לפחות בקורסי ההשלמה וציון 86 ("טוב מאוד") בעבודת התיזה.

הגשת הצעת הנושא

מועמדים שיימצאו כשירים ייצרו קשר עם מנחים וינסחו תוך תיאום אתם מסמך הצהרת כוונות, שישמש בסיס לראיון אישי בפני הוועדה החוגית. בעקבות הראיון תחליט הוועדה אם לדחות או לקבל את המועמדים לתכנית הד"ר בחוג.

מבנה הלימודים

שלב א' (שנה א'): מיועד לכתיבת הצעת המחקר ואישורה.

שלב ב' (שנים ב'-ד'): מיועד למחקר וכתיבת עבודת המחקר.

במהלך השנתיים הראשונות ללימודיהם ישתתפו התלמידים בשני קורסי חובה (כישורים אקדמיים וכתיבה מדעית, 8 שש"ס), ובשני קורסי בחירה (8 שש"ס) שייקבעו תוך תיאום עם המנחה והוועדה החוגית. כן ישתתפו התלמידים בסמינריון המחלקתי ובפעילות האקדמית של החוג.

כל הדרישות וההנחיות כפופות לתקנון לימודי התואר השלישי של הרשות ללימודים מתק-דמים. עדכונים באתר תכנית הד"ר בדף "הרשמה והליך קבלת המועמדים".

בית הספר לניהול

ראש בית־הספר: פרופ' יוסי יגיל

ראש מינהל: גב' שולה ליבנה

העומדים בראש חברות, מוסדות וארגונים נדרשים למקצועיות בניהול. מקצועיות שכזאת נדרשת ממנהלים בכל תחום, ובעלי כל רקע לימודי שהוא בתואר הראשון. ניהול הוא מקצוע רב תחומי, המושך אליו את מי שהתקדמו מכל תחומי הלימוד והעיסוק.

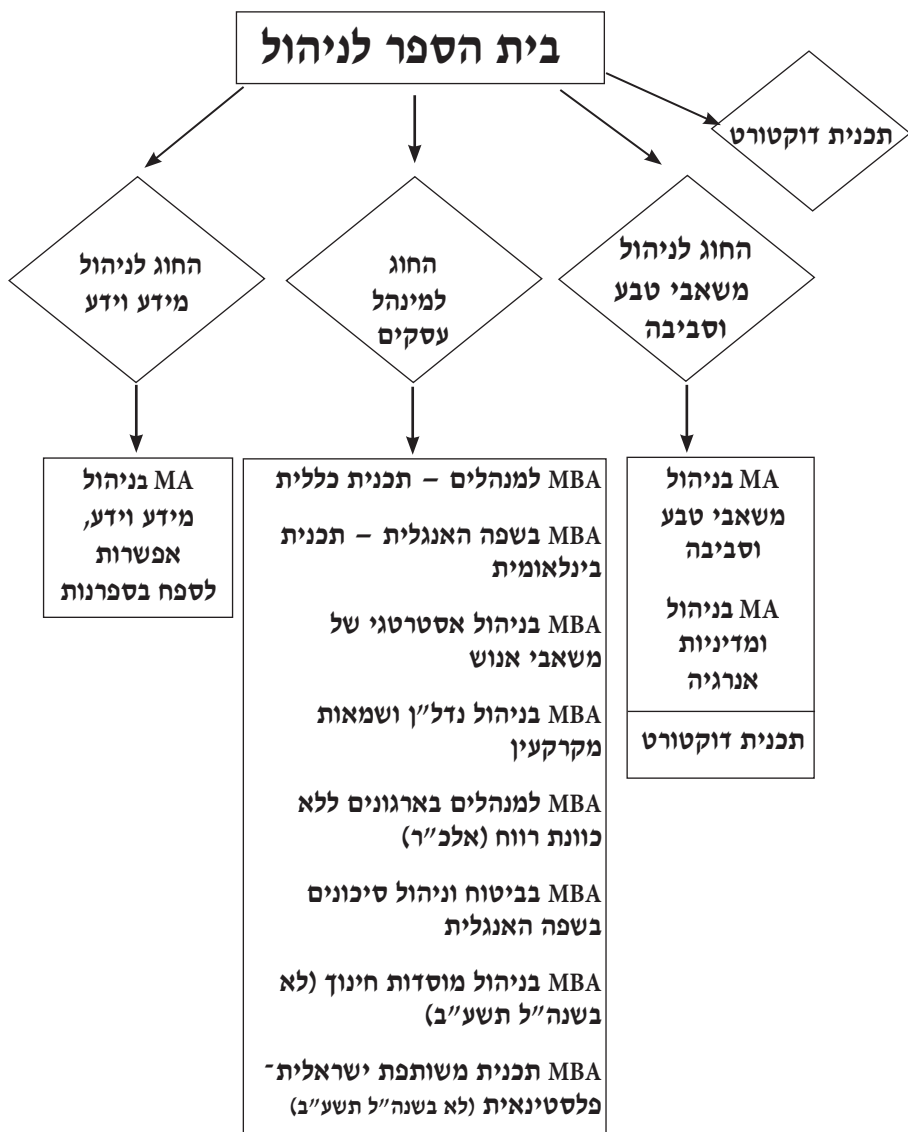
הניהול של ארגונים ועסקים משלב עיסוק באנשים, נכסים, כספים, ומידע. ביה"ס לניהול כולל תוכניות לימוד למוסמכים (תואר שני) ולדוקטורט (תואר שלישי) בתחומי עיסוק אלה. ביה"ס, במסגרת תכניתיו השונות, שואף לפתח ולהקנות ידע, הבנה, וכלים בתהליכי הניהול.

ניהול נוגע להתנהגות אנושית וארגונית, סוגיות בכלכלה, מימון וחשבונאות, פסיכולוגיה, תקשורת, סוציולוגיה וחקר האסטרטגיה, מערכות מידע, ניהול תפעול, אתיקה ומשפט, ניהול משאבי טבע וסביבה, יזמות וחדשנות, סוגיות בין תרבותיות ובין לאומיות, ביטוח וניהול סיכונים, שמאות, נדל"ן, סטטיסטיקה ושיטות כמותיות, וניהול משאבי אנרגיה. הלימודים מיועדים להקנות לסטודנטים ידע בסיסי רחב ביותר בתחומים רחבים ורבים אלה, וכלים להבנה וביצוע עצמאי של מחקר. הלימודים מקנים ידע וכלים המיושמים כיום בתחומי תעשייה, ממשל, שרותים, ובשדות השונים של ארגונים למטרות רווח וכאלה שאינם למטרות רווח (בארץ ובעולם) בפעילות עסקית וארגונית מקומית וגלובאלית.

ביה"ס לניהול מקיים תוכניות לתואר MA, MBA וד"ר המיועדות למנהלים בדרגי הניהול השונים ובהן תוכניות ייחודיות המתאימות את הידע והכלים הבסיסיים של הניהול לסביבה הייחודית של ארגונים וחברות בעלי אופי ודרישות מגוונות, כמו ניהול אלכ"רים, ניהול משאבי טבע וסביבה, ניהול אנרגיה, ניהול נדל"ן ושמאות מקרקעין, ניהול אסטרטגי של משאבי אנוש, ניהול פעילות בשווקים בינלאומיים, וניהול מידע וידע.

מטרת ביה"ס והתוכניות המתנהלות בו היא הכשרת מנהלים וחוקרי ניהול המקושרים לחזית ממצאי המחקר והחשיבה, היצירה והחדשנות בניהול מצד אחד, ומחוברים היטב לשטח, להתפתחויות ולארגונים קיימים מצד שני.

לימודים לקראת תואר שלישי במינהל עסקים

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' אביב שהם

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להכשיר חוקרים בתחומי הניהול. הבוגרים יהיו תשתית לפיתוח אקדמי של לימודי דיסיפלינות הניהול והם מתוכננים למלא תפקידי מחקר והוראה במוסדות להשכלה גבוהה ובמוסדות ציבוריים ופרטיים.

תנאי קבלה

- א. סיום תואר ראשון במוסד אקדמי מוכר בציון 80 לפחות.
- ב. סיום תואר שני במוסד אקדמי מוכר בציון 85 לפחות ובציון 86 לפחות בעבודת הגמר המחקרית (תיזה).
- ג. הסכמת איש סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א' מבית הספר לניהול באוניברסיטת חיפה להנחות את העבודה.
- ד. הגשה של קורות חיים בעברית ובאנגלית (מהדורה מלאה, כולל אישורי גמר תארים וציוניהם).
- ה. אישור "הצהרת הכוונות" ע"י וועדת הדוקטורט הבית-ספרית על סמך דוחות הערכת ההצהרה ע"י המנחה ואחד מחברי הוועדה.
- ו. אישור תכנית הלימודים של המועמד ע"י וועדת הדוקטורט הבית-ספרית על סמך המלצת המנחה (כולל קורסי קדם על פי שיקול דעת המנחה).
- ז. שתי המלצות מאנשי אקדמיה. אחד הממליצים יהיה מנחה התיזה בתואר השני.
- ח. מקרים חריגים יידונו על ידי וועדת הדוקטורט הבית-ספרית.
- ט. לגבי מועמד אשר התואר השני שלו (עם עבודת גמר מחקרית או בלעדית) אינו בניהול או בתחום נושק, תבחן וועדת הדוקטורט הבית-ספרית את הרקע האקדמי של המועמד, ובהתאם לנושא המחקר המוצע תקבע הוועדה את תכנית ההשלמות הנדרשת.
- י. בית הספר ממליץ להגיש את "הצהרת הכוונות", הצעת המחקר ועבודת הדוקטורט בשפה האנגלית כדי להרחיב את אפשרויות משלוח העבודה לשיפוט בינלאומי וכדי לאפשר חשיפת המחקר בחו"ל.

מבנה הלימודים

משך הלימודים הנורמטיבי ללימודי תואר שלישי הוא ארבע שנים. הלימודים מתחלקים לשני שלבים. שלב מחקר א' – שלב זה מוקדש לכתיבת הצעת המחקר. שלב זה יימשך עד שנה מסמסטר הלימודים, בו התקבל התלמיד. שלב מחקר ב' – שלב זה מוקדש לביצוע ולכתיבת עבודת הדוקטורט. שלב זה יימשך עד שלוש שנים.

הגשת עבודת הדוקטורט לשיפוט

עם סיום עבודת המחקר, העבודה תוגש לוועדת הדוקטורט הבית-ספרית עם חתימת המנחה/המנחים. לאחר בדיקה, שהמועמד סיים את כל חובותיו לפי הנדרש בתקנון הלימודים לתואר שלישי של בית הספר לניהול, תועבר העבודה לרשות ללימודים מתקדמים לשיפוט לפי הנהלים.

בית-הספר לניהול החוג למינהל עסקים (MBA)

ראש החוג: **טרם נקבע**

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' נחום ביגר (אמריטוס), פרופ' יצחק הרפז, פרופ' יוסף יגיל, פרופ' אילן משולם (אמריטוס), פרופ' שיזף רפאלי, פרופ' אליעזר שליפר (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' סטיבן פלאוט, פרופ' אביגדור קפלן, פרופ' אביב שהם.

מרצה בכיר: ד"ר שלמה הראלי, ד"ר דפנה רבן.

מרצה: ד"ר שגיא אקרן, ד"ר דוד בודוף, ד"ר מיכל בירון, ד"ר יעל שטיינהרט.

עמית הוראה ומורה מן החוץ: רו"ח יובל אבוחצירא, מר יעקב אודיש, ד"ר כלנית אפרת, ד"ר חנן בן-עוז, ד"ר בועז ברזילי, ד"ר עמוס ברנס, ד"ר ניצה ברקן, ד"ר גרהם ג'קסון, ד"ר דורה זאל, ד"ר שמואל חודורוב, ד"ר אליאס זידן, רו"ח יצחק לב, ד"ר שרה לב, רו"ח אילן להט, ד"ר פאינה מילמן-סיוון, גב' אדווה עבדי, פרופ' בוריס פורטנוב, רו"ח אילן פרוינד, ד"ר דורון קליגר, ד"ר לימור ריזה, ד"ר סנג'וי ריצ'רדסון, ד"ר אריה רשף, ד"ר שוש שהרבני, ד"ר משה שרעבי.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' ורד דנה-טרון**

מרכזת תכנית המנהלים: **גב' ליטל בלוג**

תכנית מוסמך במינהל עסקים – התמחות בניהול ארגונים ללא כוונת רווח (אלכר"ים):

גב' ורד דנה-טרון, טלפון: 04-8288489

מרכזת תכנית מוסמך במינהל עסקים התמחות בניהול נדל"ן ושמאות מקרקעין:

גב' אורית אוליאל, טלפון: 04-8288494

מרכזת תכנית מוסמך במינהל עסקים בשפה האנגלית: **גב' מיה צפרייר**

טלפון: 04-8288732

מרכזת תכנית מוסמך במינהל עסקים בניהול אסטרטגי של משאבי אנוש: **גב' ורד אלון**

טלפון: 04-8249581

שעות הקבלה: ימים ב-ד בין השעות 11:00-13:00

יום ה' 18:00-15:00, יום ו' 11:00-9:00

טלפון: 04-8249193; פקס: 04-8249194

מיקום מזכירות החוג: בניין ג'יקובס, קומה 6, חדר 605

אתר האינטרנט: <http://management.haifa.ac.il> דואר אלקטרוני: mba@mba.haifa.ac.il

תכנית מוסמך במינהל עסקים (MBA) – תכנית כללית למנהלים

כללי

הלימודים יחלו במהלך הסמסטר השני בשנה"ל תשע"ב

התכנית מאופיינת באינטנסיביות רבה, במגוון רחב של קורסים וסדנאות ובכך שהלימודים נמשכים ברצף, במהלך כ-18 חודשים.

מאפיינים ייחודיים של התכנית:

1. לימודים ועבודה במקביל: הקורסים מרוכזים בשני ימי לימוד: יום חמישי אחרי הצהרים, ויום שישי. סידור זה מאפשר למנהל הלומד לרכוש תואר שני מבלי לקטוע את מסלול קידומו.
2. משך לימודים קצר: הלימודים מתפרשים על פני כ-7 תקופות רצופות, הנמשכות כל אחת תשעה שבועות. כן מקיים החוג סדנאות קצרות וסמינרים. משך הזמן הקלנדר של הלימודים קצר מתכניות לימוד מקבילות בארץ.
3. כתיבת לימוד נפרדת: תלמידי התכנית לומדים את כל הקורסים בקבוצה נפרדת ומגובשת. הם זוכים לתנאי לימוד משופרים, הכוללים בין השאר עזרי הוראה מיוחדים וחומר לימודי ייחודי.
4. חוויית לימודים איכותית: הלימודים בקבוצה מגובשת, הרקע האקדמי ההטרונגי של הלומדים והניסיון הניהולי הרב גוני שלהם – מאפשרים חילופי רעיונות בין המשתתפים. המורים מדגישים את האוריינטציה היישומית של חומר הלימוד ושילוב התיאוריה והמעשה תורמים לאיכות הניסיון ולחוויית הלמידה בתכנית.
5. פורום עסקים: הלומדים בתכנית משתתפים במפגשים עם בכירים במגזרי עסקים שונים מישראל ומחו"ל. למפגשים מתכונת של הצגת נושא עסקי וקיום דיון בהשתתפות הלומדים. גם מוסמכי התכנית ממחזורים קודמים נוטלים חלק פעיל במפגשים אלה.
6. פיתוח קשרים עסקיים באמצעות מוסמכי התכנית: המפגשים השונים עם תלמידי המחזור והמוסמכים ממחזורים קודמים מסייעים ביצירת קשרים חברתיים ועסקיים, זיהוי הזדמנויות תעסוקה ואיתור הזדמנויות עסקיות.

מטרת הלימודים

התכנית מכוונת למנהלים בעלי רקע אקדמי וניסיון ניהולי הרוצים לפתח ולקדם את יכולתם הניהולית.

מטרת התכנית להקנות כלים לשיפור החלטות ניהוליות. התכנית מרחיבה ומעמיקה את הידע הדרוש לפעילות מוצלחת בסביבה תחרותית ומהירת שינוי.

במהלך הלימודים מוצגות גישות עדכניות לניהול, מודלים תיאורטיים ושיטות בנות יישום.

תנאי הקבלה

יכולים להגיש בקשות לקבלה ללימודים מועמדים העונים על כל התנאים הבאים:

– בעלי תואר בוגר אוניברסיטה ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, בציון גמר של 80 ומעלה.*

– בעלי 3 שנות ניסיון ניהולי או מקצועי לאחר סיום התואר הראשון.

– עמדו בבחינת ה-GMAT וקיבלו ציון מינימלי שייקבע מעת לעת.

מועמדים בעלי תואר שלישי מאוניברסיטאות מוכרות יקבלו פטור מבחינת ה-GMAT.

בעלי תואר שני מאוניברסיטאות מוכרות, רשאים לבקש פטור מבחינת ה-GMAT**.

– בעלי ידיעה ושליטה בשפה האנגלית ברמה נאותה.

– ההחלטה על קבלה סופית תתקבל לאחר ראיון.

* מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE כתנאי לקבלתם.

** בעלי תארים אקדמיים מתקדמים ממוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בארץ ונושאי משרות בכירות בניהול יהיו רשאים להגיש בקשה לפטור מבחינת ה-GMAT.

ועדת ההוראה תדון בכל הבקשות לפטור מבחינת ה-GMAT ובהכרה בבחינת מיון כתנאי להרשמה ולקבלה.

המתקבלים, בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה, במהלך לימודיהם כתנאי לזכאותם לתואר מוסמך.

מבנה הלימודים

הלימודים מתקיימים במסלול ב' בלבד (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית).

התכנית כוללת כ-24 קורסים וסדנאות.

הלימודים מתפרשים על-פני 7 או 8 תקופות רצופות, שכל אחת מהן נמשכת בד"כ תשעה שבועות (שמונה שבועות לימודים ושבוע אחד המיועד לבחינות).

הקורסים מרוכזים בימי חמישי מהצהריים וימי שישי עד הצהריים.

חלק מן הקורסים ניתן בשפה האנגלית ע"י מרצים אורחים מאוניברסיטאות בחו"ל ומישראל.

תחומי הלימוד

- כלכלה ושיטות כמותיות
- התנהגות ארגונית ומשאבי אנוש
- מימון, ניהול פיננסי ושוקי הון
- שיווק
- מידע עסקי ובקרה
- ניהול ואסטרטגיה

הזכאות לתואר מוסמך

למסיימים יוענק התואר "מוסמך האוניברסיטה במינהל עסקים" (MBA). תואר זה יוענק בתנאים הבאים:

1. התלמיד השלים את לימודיו על-פי דרישות בית-הספר והרשות ללימודים מתקדמים, הן מבחינת המכסה הנדרשת של הקורסים והן מבחינת הרכב הקורסים.
2. התלמיד השיג ציון מעבר בכל אחד מהקורסים (65 לפחות).
3. התלמיד השיג ממוצע משוקלל סופי של 76 לפחות.
4. הממוצע המשוקלל הסופי יחושב באופן הבא:

80%	ציוני הקורסים שנלמדו במסגרת התכנית
20%	ציון פרויקט הסיום
5. התלמיד הסדיר את כל חובותיו לאוניברסיטה.

תכנית מוסמך במינהל עסקים (MBA) – התמחות בניהול ארגונים ללא כוונת רווח (אלכ"ר)

כללי

הלימודים יתחילו במהלך הסמסטר השני בשנה"ל תשע"ב. התכנית מאופיינת באינטנסיביות רבה, במגוון רחב של קורסים וסדנאות ובכך שהלימודים נמשכים ברצף, במהלך כ-18 חודשים.

מאפיינים ייחודיים של התכנית:

1. **לימודים ועבודה במקביל:** הקורסים מרוכזים ביום לימוד אחד בשבוע. יום שלישי מהשעה 09.00 ועד 19.00. סידור זה מאפשר למנהל הלומד לרכוש תואר שני מבלי לקטוע את מסלול עבודתו השרופת.
2. **משך לימודים קצר:** משך התכנית כולה הוא כשנה וחצי. הלימודים מתפרשים על פני כשמונה תקופות רצופות, הנמשכות כל אחת תשעה שבועות. בנוסף, מקיים החוג מעת לעת סדנאות קצרות.
3. **כתת לימוד נפרדת:** תלמידי התכנית לומדים את כל הקורסים בקבוצה נפרדת ומגובשת. הם זוכים לתנאי לימוד משופרים, הכוללים בין השאר עזרי הוראה מיוחדים וחומר לימודי ייחודי.

4. **חויית לימודים איכותית:** הלימודים מתקיימים בקבוצה מגובשת וקטנה יחסית. הרקע האקדמי ההטרונגי של הלומדים והניסיון הניהולי הרב-גוני שלהם מאפשרים חילופי רעיונות בין המשתתפים. המרצים מדגישים את האוריינטציה היישומית של חומר הלימוד ושילוב התיאוריה והמעשה תורמים לאיכות הניסיון ולחויית הלמידה בתכנית.
5. **פורום חברה ועסקים:** הלומדים בתכנית משתתפים במפגשים עם בכירים במגזרי עסקים שונים מישראל ומחו"ל. למפגשים מתכונת של הצגת נושא וקיום דיון בהשתתפות הלומדים והמוסמכים.

מטרת הלימודים

תכנית ייחודית זו מיועדת למנהלים בארגונים ללא כוונת רווח, המבקשים להרחיב ולפתח מיומנויות ניהול, אשר יסייעו להם להתמודד עם אתגרים ניהוליים בסביבה חברתית וקהילתית מורכבת. ארגונים ללא כוונת רווח כוללים מלכ"רים, עמותות, ארגונים ציבוריים וארגוני חברה וקהילה. ארגונים אלה מרכזים את מרבית הפעילות בתחומים חברתיים כגון: רווחה, בריאות, חינוך, תרבות, איכות הסביבה וספורט. הניהול בארגונים אלה דורש כישורים וידע הייחודיים לסוג פעילות זו.

תנאי הקבלה

יתקבלו נשים וגברים העונים על כל התנאים הבאים:

- בעלי תואר "בוגר" אוניברסיטה בציון גמר של 80 ומעלה, ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל*.
  - בעלי 3 שנות ניסיון ניהולי או מקצועי לאחר סיום התואר הראשון.
  - קיבלו ציון מינימאלי, שיקבע מעת לעת, בבחינת ה-GMAT.
  - מועמדים בעלי תואר שלישי מאוניברסיטאות מוכרות יקבלו פטור מבחינת ה-GMAT.
  - בעלי תארים אקדמיים מתקדמים ונושאי משרות בכירות יהיו רשאים להגיש בקשה לפטור מבחינת ה-GMAT**.
  - בעלי ידיעה ושליטה בשפה האנגלית ברמה נאותה.
  - ההחלטה על קבלה סופית תתקבל לאחר ראיון.
- * מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE כתנאי לקבלתם.
- ** בעלי תארים אקדמיים מתקדמים ממוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בארץ ונושאי משרות בכירות בניהול יהיו רשאים להגיש בקשה לפטור מבחינת ה-GMAT.
- ועדת ההוראה תדון בכל הבקשות לפטור מבחינת ה-GMAT ובהכרה בבחינת מיון כתנאי להרשמה ולקבלה.

המתקבלים, בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה, במהלך לימודיהם כתנאי לזכאותם לתואר מוסמך.

תחומי הלימוד

- כלכלה ושיטות כמותיות
- התנהגות ארגונית ומשאבי אנוש
- מימון, ניהול פיננסי
- שיווק
- ניהול ואסטרטגיה
- קורסי התמחות בניהול ארגונים ללא כוונת רווח

שקלול הציון הסופי

תלמיד חייב להשיג ממוצע משוקלל סופי של 76 לפחות לקבלת תואר מוסמך במנהל עסקים.

הממוצע המשוקלל הסופי יחושב באופן הבא:

ציוני הקורסים שנלמדו במסגרת התכנית 80%

ציון פרויקט הסיום 20%

תעודה

המסיימים בהצלחה את התכנית, יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה במנהל עסקים (MBA).

כמו כן, יקבל מי שיעמוד בתכנית ספח התמחות בו יצוין תחום ההתמחות בניהול ארגונים ללא כוונת רווח (אלכ"ר).

תכנית מוסמך במינהל עסקים – MBA – התמחות בניהול נדל"ן ושמות מקרקעין

כללי

הלימודים יתחילו במהלך הסמסטר הראשון בשנה"ל תשע"ב.

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים

מטרת התכנית להכשיר עתודה ניהולית ברמה אקדמית גבוהה עם אופקים מקצועיים רחבים שתוכל להתמודד עם מגוון סוגיות ניהוליות ויישומיות של שערך, מימון, וקבלת החלטות בנושאי ניהול נדל"ן ושמות.

ייחודיות התכנית היא באימוץ גישה רבת-תחומית: הלימודים יתרכזו במגוון רחב של נושאים

הקשורים למנהל עסקים ולניהול נדל"ן, כגון: מימון, שיווק, מערכות מידע, משפטים, חשבונאות, מיסוי, שימושי קרקע, מודלים כלכליים בתחום מקרקעין, מערכות לאיסוף ועיבוד מידע מרחבי ושערוך מקרקעין. הלומדים יפתחו יכולות מקצועיות בנייתן ואיתור בעיות תיאורטיות ומעשיות. כך יוכלו מוסמכי התכנית לשפר, הן את רמת העיסוק והן את סיכוייהם למציאת תעסוקה מתאימה בארגונים והתחומים הקשורים לענף הנדל"ן, כגון: בנקים למשכנתאות, רשויות מקומיות, משרדי יעוץ, קבלני בנייה, אדריכלות ותכנון.

מבנה התכנית

הלימודים מתקיימים במסלול ב' בלבד (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית). משך הלימודים הוא כשנה וחצי. הלימודים יתרכזו ביום לימודים אחד בשבוע – יום שלישי. הלימודים מתפרשים על פני שמונה תקופות רצופות, הנמשכות כל אחת תשעה שבועות.

תנאי קבלה

יתקבלו נשים וגברים העונים על כל התנאים הבאים:

- בעלי תואר בוגר אוניברסיטה בציון גמר של 80 ומעלה, ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל*.
- בעלי 3 שנות ניסיון עיסוקי או ניהולי לאחר סיום התואר הראשון.
- קיבלו ציון מינימלי, שיקבע מעת לעת, בבחינת ה-GMAT**.
- בעלי ידיעה ושליטה בשפה האנגלית ברמה נאותה.
- לאחר ראיון קבלה.
- * מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE כתנאי לקבלתם.
- ** בעלי תארים אקדמיים מתקדמים ממוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בארץ, נושאי משרות בכירות בניהול ושמאי מקרקעין בעלי ניסיון רב יהיו רשאים להגיש בקשה לפטור מבחינת ה-GMAT.
- ועדת ההוראה תדון בכל הבקשות לפטור מבחינת ה-GMAT ובהכרה בבחינת מיון כתנאי להרשמה לאוניברסיטה.

הרשמה לאוניברסיטה

את ה"מדריך לנרשמים" בצירוף ערכת הרשמה, ניתן לרכוש בחנות הספרים "אקדמון" באוניברסיטת חיפה.

ניתן גם להרשם באמצעות אתר האינטרנט של אוני' חיפה <http://www.haifa.ac.il>
שאלות בדבר הרשמה וקבלה נא להפנות אל היחידה להרשמה וקבלת תלמידים, טל' – 04-8240663.

שקלול הציון הסופי

תלמיד חייב להשיג ממוצע משוקלל סופי של 76 לפחות לקבלת תואר מוסמך במנהל עסקים. הממוצע המשוקלל הסופי יחושב באופן הבא:

80%	ציוני הקורסים שנלמדו במסגרת התכנית
20%	ציון פרויקט הסיום

תעודה

המסיימים בהצלחה את התכנית, יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה במנהל עסקים (MBA) מוסמכי התוכנית יהיו זכאים לקבל פטורים מבחינות מוקדמות של מועצת שמאי המקרקעין בישראל (בכפוף לאישור סופי של מועצת השמאים). כמו כן, יקבל מי שיעמוד בתכנית ספח התמחות בו יצוין תחום ההתמחות בניהול נדל"ן ושמות מקרקעין.

תכנית מוסמך במינהל עסקים – תכנית MBA בשפה האנגלית

כללי

הלימודים יתחילו במהלך הסמסטר השני בשנה"ל תשע"ב. התכנית מאופיינת באינטנסיביות רבה, במגוון רחב של קורסים וסדנאות ובכך שהלימודים נמשכים ברצף, במהלך כ-18 חודשים. הקורסים בתכנית ניתנים כולם בשפה האנגלית. מאפיינים ייחודיים של התכנית:

- לימודים ועבודה במקביל:** הקורסים מרוכזים בימי חמישי משעות הצהריים ובימי שישי עד הצהריים. סידור זה מאפשר למנהל הלומד לרכוש תואר שני מבלי לקטוע את מסלול עבודתו השוטפת.
- משך לימודים קצר:** משך התכנית כולה הוא כשנה וחצי. הלימודים מתפרשים על פני כשבע או שמונה תקופות רצופות, הנמשכות כל אחת תשעה שבועות. בנוסף, מקיים החוג מעת לעת סדנאות קצרות.
- כתת לימוד נפרדת:** תלמידי התכנית לומדים את כל הקורסים בקבוצה נפרדת ומגובשת. הם זוכים לתנאי לימוד משופרים, הכוללים בין השאר עזרי הוראה מיוחדים וחומר לימודי ייחודי.
- חויית לימודים איכותית:** הלימודים מתקיימים בקבוצה מגובשת וקטנה יחסית. הרקע האקדמי ההטרונגי של הלומדים והניסיון הניהולי הרב-גוני שלהם מאפשרים חילופי רעיונות בין המשתתפים. המרצים מדגישים את האוריינטציה היישומית של חומר הלימוד ושילוב התיאוריה והמעשה תורמים לאיכות הניסיון ולחויית הלמידה בתכנית.

5. **פורום חברה ועסקים:** הלומדים בתכנית משתתפים במפגשים עם בכירים במגזרי עסקים שונים מישראל ומחו"ל. למפגשים מתכונת של הצגת נושא וקיום דיון בהשתתפות הלומדים והמוסמכים.

מטרת הלימודים

תכנית ייחודית זו מיועדת למנהלים המבקשים להרחיב ולפתח מיומנויות ניהול אשר יסייעו להם להתמודד עם אתגרים ניהוליים בסביבה רבת תרבותית בינלאומית בכלל ובמזרח הרחוק בפרט.

בתכנית ייתן דגש על היבטים בינלאומיים בתחומים כגון שיווק, מימון, ניהול, מערכות מידע ואסטרטגיות, וזאת על מנת לסייע ללומדים בתכנית לפתח כישורים ניהוליים בעלי אוריינטציה בינלאומית.

תנאי הקבלה

יתקבלו נשים וגברים העונים על כל התנאים הבאים:

- בעלי תואר "בוגר" אוניברסיטה בציון גמר של 80 ומעלה, ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל*.
- בעלי 3 שנות ניסיון ניהולי או מקצועי לאחר סיום התואר הראשון.
- קיבלו ציון מינימאלי, שיקבע מעת לעת, בבחינת ה-GMAT**.
- מועמדים בעלי תואר שלישי מאוניברסיטאות מוכרות יקבלו פטור מבחינת ה-GMAT.
- בעלי תארים אקדמיים מתקדמים ונושאי משרות בכירות יהיו רשאים להגיש בקשה לפטור מבחינת ה-GMAT.
- בעלי ידיעה ושליטה בשפה האנגלית ברמה גבוהה.
- ההחלטה על קבלה סופית תתקבל לאחר ראיון.
- * מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE כתנאי לקבלתם.
- ** בעלי תארים אקדמיים מתקדמים ממוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בארץ ונושאי משרות בכירות בניהול יהיו רשאים להגיש בקשה לפטור מבחינת ה-GMAT.
- ועדת ההוראה תדון בכל הבקשות לפטור מבחינת ה-GMAT ובהכרה בבחינת מיון כתנאי להרשמה ולקבלה.

תחומי הלימוד

- כלכלה ושיטות כמותיות
- התנהגות ארגונית ומשאבי אנוש
- מימון, ניהול פיננסי
- שיווק
- ניהול ואסטרטגיה
- היבטים עסקיים ותרבותיים של המזרח הרחוק

שקלול הציגון הסופי

תלמיד חייב להשיג ממוצע משוקלל סופי של 76 לפחות לקבלת תואר מוסמך במנהל עסקים.
 הממוצע המשוקלל הסופי יחושב באופן הבא:
 ציוני הקורסים שנלמדו במסגרת התכנית 80%
 ציון פרויקט הסיום 20%

תעודה

המסויימים בהצלחה את התכנית, יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה במנהל עסקים (MBA).

תוכנית מוסמך במינהל עסקים – MBA התמחות בניהול אסטרטגי של משאבי אנוש

מטרת הלימודים

תוכנית ייחודית זו מייצגת תפיסה חדשנית ועדכנית של ניהול משאבי אנוש בתפקידו כשותף אסטרטגי לניהול, הנוטל חלק חשוב ביצירת יתרון תחרותי לארגון. התוכנית מיועדת למבקשים להרחיב ולפתח מיומנויות ניהול, אשר יסייעו להם להתמודד עם אתגרים ניהוליים בסביבה עסקית דינאמית ומורכבת, המחייבים צורת ניהול שונה המדגישה את הצורך בחשיבה אסטרטגית פרו-אקטיבית ושימוש מושכל במשאבי הארגון לשם הכנת הארגון להתמודדות עם השינויים. ניהול משאבי הארגון להבטחת יתרון תחרותי ארגוני היא שאלה של הישרדות ארגונית.

החוג רואה לעצמו שליחות ביצירת סטנדרטים ניהוליים חדשים של משאבי אנוש, מתוך הכרה בצורך להעלאת המקצוענות של משאבי אנוש בישראל, וביישום תפיסת תפקיד חדשנית ועדכנית של ניהול משאבי אנוש כשותף אסטרטגי-עסקי.

מטרת התוכנית היא להכשיר עתודה ניהולית במשאבי אנוש ברמה אקדמית גבוהה, עם אופקים מקצועיים רחבים והבנה עסקית ראויה, שתוכל לתפקד בארגון כשותף אסטרטגי-עסקי, ותדע להתמודד עם מגוון הסוגיות הניהוליות שבתחום.

גישת הלימוד הינה גישה בין-תחומית המשלבת ידע מדיסציפלינות שונות, וממוקדת בהטמעת מקצוענות במשאבי אנוש, ומתמחה באופן מעמיק ורחב בתכני הליבה של המקצוע - התוכנית מדגישה את חשיבות הקשר לעולם המעשה, ומשלבת רמה אקדמית גבוהה ביותר יחד עם התמודדות מעשית.

התוכנית נבנתה על פי "מסמך דרישות הידע" של העמותה הישראלית לניהול, פיתוח וחקר משאבי אנוש, ומוכרת על ידי העמותה לצורך קבלת הסמכה במשאבי אנוש.

תנאי הקבלה

יכולים להגיש בקשות ללימודים מועמדים העונים על כל התנאים הבאים:

1. בעלי תואר בוגר אוניברסיטה ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, בעל ציון גמר של 80 ומעלה*.
  2. בעלי 3 שנות ניסיון ניהולי לאחר סיום התואר הראשון.
  3. עמדו מבחינת ה-GMAT וקיבלו ציון מינימלי שייקבע מעת לעת.
- מועמדים בעלי תואר שלישי מאוניברסיטאות מוכרות, יקבלו פטור מבחינת ה-GMAT.
- בעלי תואר שני מאוניברסיטאות מוכרות, רשאים לבקש פטור מבחינת ה-GMAT**.
4. בעלי ידיעה ושליטה בשפה האנגלית ברמה נאותה.
  5. ההחלטה על קבלה סופית תתקבל לאחר ראיון.
- * מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE כתנאי לקבלתם.
- ** בעלי תארים אקדמיים מתקדמים ממוסדות מוכרים להשכלה גבוהה בארץ ונושאי משרות בכירות בניהול, יהיו רשאים להגיש בקשה לפטור מבחינת ה-GMAT.
- ועדת ההוראה של ביה"ס תדון בכל הבקשות לפטור מבחינת ה-GMAT ובהכרה בבחינת מיון כתנאי להרשמה ולקבלה.
- המתקבלים, בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייבים לעמוד במהלך לימודיהם בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה, כתנאי לזכאותם לתואר מוסמך.

מבנה התוכנית

הלימודים מתקיימים במסלול ב' בלבד (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית).

משך הלימודים הוא כשנה וחצי. הלימודים יתרכזו ביום וחצי בשבוע:

ימי שלישי בשעות 15:00-21:00 וימי שישי בין השעות 8:00-14:00.

הלימודים מתפרשים על פני כ-18 חודשים ברציפות, סה"כ 7 תקופות לימוד: כל תקופה 8 שבועות, ושבוע נוסף לבחינות.

הלימודים יתקיימו בקמפוס החדש של אוניברסיטת חיפה, הממוקם בלב העיר, בצמוד לתחנת הרכבת "חיפה-מרכז השמונה", ונגיש מכל כיוון.

הזכאות לתואר מוסמך

למסיימים יוענק התואר "מוסמך האוניברסיטה במינהל עסקים" (MBA). תואר זה יוענק בתנאים הבאים:

1. התלמיד השלים את לימודיו על-פי דרישות בית-הספר והרשות ללימודים מתקדמים, הן מבחינת המכסה הנדרשת של הקורסים והן מבחינת הרכב הקורסים.
2. התלמיד השיג ציון מעבר בכל אחד מהקורסים (65 לפחות).

3. התלמיד השיג ממוצע משוקלל סופי של 76 לפחות.
4. הממוצע המשוקלל הסופי ייחשב באופן הבא:
ציוני הקורסים שנלמדו במסגרת התוכנית 80%
ציון פרויקט הסיום 20%
5. התלמיד הסדיר את כל חובותיו לאוניברסיטה.

תעודה

מסיימי התוכנית יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה במנהל עסקים (MBA).
כמו כן, יקבל מי שיעמוד בתוכנית, ספח התמחות בו יצוין תחום ההתמחות בניהול
אסטרטגי של משאבי אנוש.

בית הספר לניהול

ניהול מידע וידע

חוג לימודים למ"א

ראש החוג: ד"ר דפנה רבן

מטרת הלימודים

הצומת בו נפגשים מידע, טכנולוגיה, ואנשים מרתק מבחינה אינטלקטואלית ומאתגר מבחינה ניהולית. מטרת התוכנית היא להכשיר חוקרים בתחום צעיר ומתפתח במהירות, ולהקנות לעובדי ידע בארגונים מכל המגזרים ידע תיאורטי, כלים ומיומנויות שיאפשרו להם לנהל את משאבי המידע והידע בארגון. תוכנית הלימודים כוללת קורסי בחירה המאפשרים מיקוד בפרק הניהול של מידע וידע והתמחות (ספח) בספרנות המתמקדת בפרק המקצועי-ביצועי של התחום. תכנית הלימודים מאופיינת בשילוב של הידע התיאורטי, היכולות המחקריות והמיומנויות האנליטיות הנחוצות לקידום השטחים השונים של מדיניות מידע, איתורו, דלייתו, ארגונו ועשיית שימוש בו, כמו גם הכישורים הטכניים והמקצועיים הדרושים לתכנון מערכות ושירותי מידע במגוון סביבות ומסגרות. המטרה היא להקנות לתלמידים יכולת ניהול ותיווך אפקטיביים של ידע ומידע ברמה הארגונית.

תנאי הקבלה

אוכלוסיית היעד: לתוכנית הלימודים יש שני קהל-יעד עיקריים:

- ◆ בוגרי תואר ראשון מתחומי מדעי הטבע, ההנדסה, מדעי החברה, מדעים מדויקים, מדעי הרוח ומשפטים, המבקשים להתמחות בנושאים הקשורים למידע וידע, ובארגונו בתחומי ההתמחות המקוריים שלהם.
- ◆ עובדים מקצועיים בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה העוסקים בתחום המידע והידע (ספרנים, מידענים, מנהלי ידע, יועצים), שמעוניינים להרחיב, להעמיק ולעדכן את הידע שלהם בתחום מתפתח זה, כמו-גם כדי לקבל כלים ומיומנויות ניהול ידע ומידע, שיאפשרו להם להתקדם במקומות העבודה.

סף קבלה ללימודים בתוכנית:

- ◆ ציון ממוצע של 80 לפחות בתואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל
- ◆ בחינת כניסה בשפה האנגלית המכסה תכנים לשוניים וענייניים מטעם החוג.
- ◆ ראיון.

◆ ידע וניסיון בעבודה עם מחשב.

ועדת ההוראה תחליט לגבי מקרים חריגים באישור הדיקן ללמודים מתקדמים.

תנאי המעבר משנה לשנה

הציון הממוצע הנדרש כתנאי למעבר משנה א' לשנה ב' הוא 76.

מבנה הלימודים

הלימודים יתקיימו בתקופות לימוד בנות שמונה שבועות ועוד שבוע בחינות בכל תקופה, שיתפרסו על פני שנתיים. כל תקופת לימוד תכלול 3-4 קורסים, למעט התקופות שבהן תבוצע התזה המחקרית או העבודה המסכמת. התוכנית תתפרס על פני יום לימודים מרוכז, ימי שלישי, בתוספת תקופות לימוד מרוכזות, כמקובל בבית הספר לניהול. בתוכנית מסלול א' יבצעו הלומדים תזה מחקרית בהנחיית חבר סגל שיאושר ע"י ועדת המ"א של ביה"ס לניהול.

תחומי הלימוד

החוג הוא בין-תחומי וישנם בו שני מסלולי לימוד (מסלול מחקרי ומסלול עם עבודת גמר) ובנוסף מוצעת התמחות בספרנות שתקנה ספח לתעודה האקדמית. מעבר לקורסי החובה, יוצעו מספר קורסי בחירה.

התמחות בספרנות

בהתמחות זו יהיו מספר קורסים יחודיים כגון שיטות מחקר בספרנות וכן קורסים הנוגעים לניהול ספריות ולהתפתחויות בעולם המידענות. תלמידים המעוניינים בקבלת ספח בספרנות בנוסף לתעודת התואר השני מחויבים לבחור מקצועות בחירה מרשימת מקצועות בחירה בספרנות.

בתוכנית הלימודים יהיו קורסים בכמה מקבצים נושאים, כדלהלן:

1. מקבץ במשאבי מידע ושירותי מידע:

מקבץ זה מכוון ליצירת תשתית תיאורטית ופרקטית ועוסק בנושאים כמו ניתוח מערכות מידע, משאבים וכלים לארגון מידע וגישה למידע, אוריינות מידע ויעף בספריות.

2. מקבץ בחברה ומידע:

מקבץ זה יוצר תשתית להבנת ההקשר החברתי-כלכלי של מידע ונדונים בו נושאים כמו תעשיית המידע, כלכלת המידע, היבטים משפטיים ואתיים של מידע, התנהגות צרכני מידע.

3. מקבץ בניהול ידע:

במקבץ זה מודגשת ההתייחסות למידע וידע כאל משאבים ארגוניים ונלמדים נושאים כגון תיאור מידע, ארגון ושימורו, אבטחת מידע והממד האנושי בתהליך בניית הידע הארגוני.

4. מקבץ בארגוני מידע:

במקבץ זה מודגשת ההתייחסות לארגוני מידע כגון ספריות, מרכזי מידע ארגוניים וארכיונים. המקבץ מתמקד בנושאים כגון בניית תקציבים ו/או בקרה תקציבית בארגוני מידע, המשאב האנושי בארגוני מידע ושיווק שירותי מידע.

5. מקבץ בשיטות מחקר:

מקבץ זה מיועד לפתח את הסקרנות המחקרית במקביל לפיתוח היכולת לבצע מחקר באופן עצמאי. הקורסים במקבץ זה עוסקים בשיטות מחקר כמותניות ואיכותניות וכן בניתוח סטטיסטי בסיסי ומתקדם.

תנאי סיום הלימודים בתוכנית

התוכנית מורכבת משני מסלולי לימוד.

מסלול א' – מסלול הכולל למודים בהיקף 32 שש"ס וכתובת עבודת גמר מחקרית- תזה

מסלול ב' – מסלול הכולל למודים בהיקף 40 שש"ס ועבודה מסכמת.

במהלך הלימודים, כל סטודנט במסלול א' ישתתף לפחות בשני קורסים הדורשים עבודה סמינריונית. במסלול ב' ישתתף כל סטודנט לפחות בשלושה קורסים הדורשים עבודה סמינריונית.

מבנה הציון

מסלול א' (עם עבודת גמר מחקרית-תזה)

40%	קורסי חובה ובחירה
20%	עבודות סמינריוניות
40%	תזה

מסלול ב' (עם עבודה מסכמת):

60%	קורסי חובה ובחירה
20%	עבודות סמינריוניות
20%	עבודה מסכמת

תלמיד חייב להשיג ממוצע משוקלל סופי של 76 לפחות כדי לקבל MA בניהול מידע וידע. המסיימים בהצלחה את תוכנית הלימודים יהיו זכאים לתואר מוסמך האוניברסיטה בניהול מידע וידע (MA).

המשתתפים במסלול ההתמחות בספרנות יקבלו ספח ובו יצויין תחום ההתמחות בספרנות.

בית הספר לניהול

ניהול משאבי טבע וסביבה

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש חוג: פרופ' אברהם חיים

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר נעם גרינבאום

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' מרדכי שכטר (אמריטוס)

פרופסור חבר: פרופ' יובל כהן, פרופ' אורי מרינוב (אמריטוס), פרופ' משה ענבר, פרופ' בוריס א. פורטנוב.

מרצה בכיר: פרופ' אופירה אילון, ד"ר נעם גרינבאום.

מרצה: ד"ר דפנה דיסני-אשל.

עמית הוראה: ד"ר קרן אור חן, מר גל אריאלי, ד"ר יוסי אזוב, ד"ר דורית באום, גב' שרון גולדזון, ד"ר נעמה גזית, ד"ר אורנה הראל, ד"ר רות זוהר, פרופ' אברהם חיים, עו"ד צבי לוינסון, ד"ר אבינעם עידן, ד"ר ציפי עשת, ד"ר שלומית פז, ד"ר אריה פיסטינר, ד"ר גילי קוניאק-חכימה, ד"ר רוסלנה פלטינק, ד"ר ברנדה פליקשטיין, עו"ד חזי קוגלר, ד"ר משה שרעבי.

מזכירות החוג

עוזר מנהלי לראש החוג:

גב' הדס אורן

מזכירת החוג:

גב' טליה קרדשטיין

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-12:00

טלפון: 04-8249971, פקס: 04-8249919/8

דואר אלקטרוני: nrem@nrem.haifa.ac.il

אתר החוג באינטרנט: <http://management.haifa.ac.il>

מיקום: בניין ג'ייקובס, קומה 5 חדר 518

הלימודים לתואר שני (מ"א)

כללי

תוכנית הלימודים נמשכת ברצף, כ-18 חודשים, במתכונת המקובלת בבתי ספר לניהול. הלימודים מתפרסים על פני 8 תקופות לימוד רצופות, שכל אחת מהן נמשכת בדר"כ תשעה שבועות (שמונה שבועות לימודים ושבוע אחד המיועד לבחינות).

הקורסים מרוכזים בימים חמישי ושישי(בחלק מהתקופות הלימודים רק בימי חמישי). בחוג מתקיימות שתי תכניות מוסמך בניהול משאבי טבע וסביבה ותכנית התמחות בלימודי ניהול ומדיניות אנרגיה.

מטרת הלימודים

מטרת החוג היא להכשיר כוח-אדם ברמה אקדמית גבוהה לשם התמודדות ופתרון בעיות ניהוליות ויישומיות של קביעת מדיניות וקבלת החלטות בתחום שימור הסביבה ופיתוח בר-קיימא. ייחודו של החוג באימוץ גישה רב-תחומית מאוזנת וכוללנית להתמודדות עם בעיות הסביבה. ההכשרה מתבססת על תכנית לימודים רב-תחומית, הכוללת שילוב משלים של קורסים מהתחומים הרלבנטיים במדעי החברה (ככלכלה, מינהל ציבורי, מדע המדינה, פסיכולוגיה וסוציולוגיה) מדעי החיים והטבע, משפטים וטכנולוגיה. להשלמת הלימודים העיוניים משולבים במערך ההוראה מומחים מהסקטור הציבורי והמשקי.

מתכונת הלימודים

לימודי התואר השני מתנהלים בשני מסלולים:

מסלול א' הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (33-31 ש"ס – לא כולל לימודי השלמה)*.

מסלול ב' הכולל כתיבת פרויקט בין-תחומי (41-39 ש"ס – לא כולל לימודי השלמה)*.

במסלול א' נכללים קורסי חובה, קורסי בחירה בדרג 3-4 מהחוג ומחוגים אחרים** וכתבת עבודת גמר מחקרית (תזה) בעלת אופי בין-תחומי. תלמידים שיהיו מעוניינים ויימצאו מתאימים יוכלו להצטרף למסלול זה בתום השנה הראשונה ללימודים בחוג.

במסלול ב' נכללים קורסי חובה, קורסי בחירה בדרג 3-4 מהחוג ומחוגים אחרים וכתבת פרויקט בין-תחומי.

תוכניות הלימודים במסלול א' ו-ב' חייבות אישור של ועדת המ"א החוגית.

* בשני המסלולים (א' ו-ב') קורסי ההשלמה הם קורסים שאינם נלקחים בחשבון לצבירת מכסת השעות לתואר, והציונים בקורסים אלה אינם נכללים במומצע הציונים הסופי.

** מותנה באישור החוג

תנאי הקבלה

לחוג יתקבלו בוגרי תואר ראשון עם ציון ממוצע 80 ומעלה ממוסד אקדמי מוכר. במידת הצורך, תותאם תכנית לימודי השלמה אישית לכל תלמיד, אשר תקבע על-ידי ועדת הקבלה החוגית בהתאם ללימודים בתואר הראשון. מועמדים ללימודים יתבקשו להעביר עם הרשמתם למוכירות הרשמה גיליונות ציונים מעודכנים ככל האפשר של לימודיהם הקודמים ומכתב מלווה המפרט את הרקע התעסוקתי שלהם, את הסיבות לבחירת החוג, את תחומי העניין ואת תוכניותיהם לעתיד.

המועמדים יוזמנו לראיון אישי בפני ועדת הקבלה. הועדה רשאית, על פי שיקוליה, להחמיר או להמליץ להקל בתנאי הקבלה הנ"ל, ובתנאי שאלה לא יעמדו בסתירה לתנאי הקבלה הכלל-אוניברסיטאיים. ועדת הקבלה תמליץ בפני הרשות ללימודים מתקדמים על קבלה ללימודים, אולם, ההחלטה הסופית על אישור הקבלה נתונה בידי הרשות ללימודים מתקדמים.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים.

לכל תלמיד/ה בחוג חייבת להיות כתובת דואר אלקטרוני והוא/היא חייב/ת להיות בעל/ת ידע בסיסי בהפעלת המחשב.

משך הלימודים

במסלול א' – עד 3 שנים

במסלול ב' – עד שנתיים

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים כוללת קורסים משלוש קבוצות:

1) קורסי השלמה

2) קורסי חובה

3) קורסי בחירה

תכנית הלימודים כוללת סיורים בקורסי השלמה, חובה ובחירה. סיורי חובה אלה אינם מתקיימים בימי הלימוד, אך הם חלק אינטגרלי מהקורסים.

לימודי ההשלמה

לימודי ההשלמה, בהתאם לרקע האקדמי של התלמיד, מורכבים מקורסים ברמת הב"א, ובדרך-כלל לא יעלו בהיקפם על 16 ש"ס (ולא יותר מ-4 קורסים). ועדת הקבלה תקבע את היקף לימודי ההשלמה באותם תחומים שלא נלמדו במסגרת לימודי התלמיד לתואר הראשון.

תלמידים שקורסי ההשלמה שלהם הם בהיקף של עד 8 ש"ס יוכלו, בהמלצת הועדה החוגית ללימודים מתקדמים ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים, להתקבל כתלמידים "מן

המניין". תלמידים שלימודי ההשלמה שלהם כוללים יותר מ-8 שש"ס יתקבלו כתלמידים "על תנאי" ולאחר סיום חובותיהם בלימודי ההשלמה יוכלו לעבור למעמד של תלמיד "מן המניין". בכל מקרה, סיום ההשלמות בציון הנדרש יהווה תנאי להמשך הלימודים בחוג. תלמידים במעמד מן המניין / על תנאי חייבים להשיג בקורסי ההשלמה ציון ממוצע של 76.

ציון מעבר מינימאלי בקורס השלמה הוא 66. כאמור, קורסי השלמה אינם נלקחים בחשבון לצבירת מכסת השעות לתואר והציונים בקורסים אלה אינם נכללים בממוצע הציונים הסופי.

מסלול לקראת הצגת מועמדות למ"א:

בסמכות ועדת הקבלה החוגית לקבל תלמידים ל"השלמות בלבד" ע"פ שיקול דעתה. תלמידים אלה לא נחשבים לתלמידי החוג והם ילמדו במסלול לקראת הצגת מועמדות למ"א. רק לאחר שיסיימו קורסי ההשלמה בציון ממוצע של 80 יוכלו להירשם שוב לחוג ללימודי תואר שני ולהתקבל כתלמידים "מן המניין". ציון מעבר מינימאלי בקורס השלמה הוא 66. כאמור, קורסי השלמה אינם נלקחים בחשבון לצבירת מכסת השעות לתואר והציונים בקורסים אלה אינם נכללים בממוצע הציונים הסופי.

תכנית מוסמך בניהול משאבי טבע וסביבה

לימודי ההשלמה כוללים את השעורים הבאים:

שש"ס	שם הקורס
2	1. מבוא לסובב פיזי
2	2. מבוא לאקולוגיה
3	3. יסודות בביולוגיה (ש"ת)
3	4. מבוא לכלכלה (ש"ת)
10 שש"ס	סה"כ קורסי השלמה (לא לשקלול)

הערות:

תלמידים במעמד "מן המניין" ובמעמד "על תנאי" יוכלו להשתתף בלימודי החובה של התכנית במקביל לקורסי ההשלמה אשר נקבעו להם – תוכנית הלימודים מותאמת לכך.

קורסי חובה:

זיכוי בשש"ס	שם הקורס
--	1. סטטיסטיקה למדעי הסביבה (ש"ת)*
2	2. הסביבה הגלובאלית
2	3. שיטות מחקר
2	4. מבוא לניהול
3	5. כלכלת סביבה מיקרו**
2	6. שיטות סטטיסטיות במחקר סביבתי***
2	7. דיני איכות הסביבה

8. שימוש במערכות ממ"ג בניהול סביבתי 3
 9. מנהל סביבתי בישראל 2
 10. מערכות ניהול סביבתיות 2
 11. פורום מחקר – פרויקטים יישומיים (מסלול ב')*** --
 12. סמינר חוגי וימי עיון**** 2

22 סה"כ קורסי חובה

פטור על קורס חובה ניתן באישור מורה הקורס בלבד. הדבר מחייב השלמת שש"סים בקורס בחירה.

- * בקורס זה יערך לפני תחילת שנת הלימודים מבחן פטור. תלמידים שיעמדו בהצלחה בבחינה (מינימום ציון 76) יהיו פטורים מלימודים בקורס.
 ** יש להשלים את השיעור "מבוא לכלכלה" לפני שלוקחים קורס זה.
 *** יש להשלים את השיעור "סטטיסטיקה למדעי הסביבה" לפני שלוקחים קורס זה (או לעמוד בבחינת הפטור).
 **** פורום מחקר – תלמידי מסלול ב' חייבים להיות במעמד "מן המניין" כתנאי להשתתפותם בהכנת הפרויקט. כמו כן חייבים להשלים בשנה הראשונה ללימודיהם בחוג את הקורסים הבאים: שיטות מחקר, שיטות סטטיסטיות במחקר סביבתי וכלכלת סביבה מיקרו.
 הנלים מפורטים והנחיות להגשת הפרויקטים יינתנו בחוג.
 ***** על כל תלמיד להיות נוכח ב-30 מפגשים לפחות של הסמינר החוגי וב-5 ימי עיון מצטברים במהלך הלימודים, על הסטודנטים להגיש דו"ח על ימי העיון.

מתוך הקורסים להלן יש לבחור 3 קורסים לפחות:

1. סביבה עירונית 2
 2. ניהול משאבי אויר 2
 3. משאבי המים בישראל 2
 4. איכות סביבה ימית 2
 5. כלכלת משאבי טבע 2
 6. אנרגיות מתחדשות 2

סה"כ

28 סה"כ קורסי חובה:

קורסי בחירה

תלמיד מסלול ב' ישלים קורסי בחירה בהיקף של 13 שש"ס לפחות

הערות: ניתן ללמוד קורס בחירה אחד מחוץ לחוג באישור ראש החוג.

קורסי בחירה מסוימים יינתנו רק אחת לשנתיים. פתיחה של קורס בחירה מותנית במספר מינימאלי של משתתפים.

סטודנט יכול להשתתף בקמפוס לימודי אחד במהלך לימודיו.
הערה: ייתכנו שינויים במערכת הקורסים. המערכת המעודכנת תפורסם באתר החוג.

		סה"כ הלימודים לתואר	
<u>שש"ס</u>	32	חובה	מסלול א'
שש"ס	32	סה"כ	
<u>שש"ס</u>	32	חובה	מסלול ב'
<u>שש"ס</u>	7-9	בחירה	
שש"ס	41-39	סה"כ	

תכנית מוסמך בניהול משאבי טבע וסביבה – התמחות בלימודי ניהול ומדיניות אנרגיה

ראש תוכנית ההתמחות: **פרופ' אופירה אילון**
 לימודי ההשלמה כוללים את השעורים הבאים:

3 שש"ס	יסודות בביוגיה (ש"ת)
2 שש"ס	מבוא לסובב פיסי
2 שש"ס	מבוא לאקולוגיה
<u>3 שש"ס</u>	מבוא לכלכלה
9 שש"ס	סה"כ קורסי השלמה לא לשקלול

קורסי חובה המשותפים לכל תלמידי החוג:

	שם הקורס
--	1. סטטיסטיקה למדעי הסביבה (ש"ת)*
2	2. אנרגיה וסביבה
2	3. שיטות מחקר
2	4. מבוא לניהול
3	5. כלכלת סביבה מיקרו**
2	6. שיטות סטטיסטיות במחקר סביבתי***
2	7. משק ומדיניות אנרגיה
--	8. מבוא למדעי המדינה
2	9. מקורות אנרגיה והפקתם
2	10. כלכלת אנרגיה

2	11. אנרגיות מתחדשות
2	12. אנרגיה ופוליטיקה
--	13. פורום מחקר - פרויקטים יישומיים (מסלול ב')*** --
<u>2</u>	14. סמינר חוגי וימי עיון****
23	סה"כ קורסי חובה

- * בקורס זה יערך לפני תחילת שנת הלימודים מבחן פטור. תלמידים שיעמדו בהצלחה בבחינה (מינימום ציון 76) יהיופטורים מלימודים בקורס.
- ** יש להשלים את השיעור "מבוא לכלכלה" לפני שלומדים קורס זה.
- *** יש להשלים את השיעור "סטטיסטיקה למדעי הסביבה" לפני שלומדים קורס זה (או לעמוד בבחינת הפטור).
- **** פורום מחקר – תלמידי מסלול ב' חייבים להיות במעמד "מן המניין" כתנאי להשתתפותם בהכנת הפרויקט. כמו כן חייבים להשלים בשנה הראשונה ללימודיהם בחוג את הקורסים הבאים: שיטות מחקר, שיטות סטטיסטיות במחקר סביבתי. הנלים מפורטים והנחיות להגשת הפרויקטים יינתנו בחוג.
- ***** על כל תלמיד להיות נוכח ב-30 מפגשים לפחות של הסמינר החוגי וב-5 ימי עיון מצטברים במהלך הלימודים, על הסטודנטים להגיש דו"ח על ימי העיון.

מתוך הקורסים להלן יש לבחור 3 קורסים לפחות:

שם הקורס	זיכוי בשש"ס
1. סביבה עירונית	2
2. ניהול משאבי אור	2
3. כלכלת אנרגיה מתקדמת	2
4. כלכלת משאבי טבע	2
5. קמפוס אנרגיה	2
6. סוגיות נבחרות במשק האנרגיה בישראל	2
7. שימוש בממ"ג	<u>3</u>
סה"כ	6
סה"כ קורסי חובה	29

קורסי בחירה

תלמיד מסלול ב' ישלים קורסי בחירה בהיקף של 11 שש"ס לפחות.

הערות: ניתן ללמוד קורסי בחירה מחוץ לחוג באישור ראש החוג או ראש התוכנית קורסי בחירה מסוימים יינתנו רק אחת לשנתיים.

פתיחה של קורס בחירה מותנית במספר מינימאלי של משתתפים. פטור על קורס חובה ניתן באישור מורה הקורס בלבד. הדבר מחייב השלמת שש"סים בקורס בחירה. סטודנט יכול להשתתף בקמפוס לימודי אחד במהלך לימודיו.

סה"כ הלימודים בהתמחות

מסלול א'	חובה	33 שש"ס
מסלול ב'	חובה	33 שש"ס
	בחירה	7 שש"ס
	סה"כ	40 שש"ס

הפסקת לימודים בחוג תעשה במקרים הבאים:

1. תלמידים שנכשלו בשני קורסי השלמה או יותר לא יוכלו להמשיך לימודיהם בחוג.
2. תלמידים שנכשלו בשני קורסי חובה או יותר לא יוכלו להמשיך לימודיהם בחוג.

מעבר למסלול א'

1. עבודת הגמר המחקרית היא בין-תחומית ודורשת הנחייה של שני מנחים לפחות. למסלול א' יתקבלו סטודנטים באישור ועדת ההוראה.
2. סטודנט במסלול א' צריך לסיים את הכנת הצעת התיזה ולקבל עליה אישור, עד סוף תקופה 7.

תלמידי החוג מתבקשים לעיין בתקנון ללימודי תואר שני, בפרק הרשות ללימודים מתקדמים בשנתון זה. לקבלת פרטים נוספים, כמו: משך הלימודים הנורמטיבי, בחינות, ציונים ועבודות, הפסקה/חידוש/הארכה/חופשה מלימודים, נוהל ערעור על ציוני קורסים, עבודת מחקר ועוד. כתובת האתר: <http://research.haifa.ac.il/graduate>

שקלול הציונים

מסלול א'	מסלול ב'
קורסי חובה ובחירה	לימודי חובה ובחירה
(לא כולל השלמות)	(לא כולל השלמות)
40%	50%
שתי עבודות סמינריוניות	שלוש עבודות סמינריוניות
10%	20%
עבודת גמר מחקרית	פרויקט בין תחומי
50%	30%
סה"כ	סה"כ
100%	100%

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר ועדת דוקטורט: פרופ' בוריס א. פורטנוב

(בתקופת השבתון ראש החוג ימלא את מקומו)

תנאי הקבלה ודרישות

קבלת תלמידים לתכנית הדוקטורט תעשה לפי תקנון הרשות ללימודים מתקדמים באוניברסיטת חיפה ובפיקוח הועדה החוגית לתלמידי תואר שלישי. הדרישות העיקריות הן:

- ◆ תואר בוגר ומוסמך ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל.
- ◆ ציון 86 ומעלה בעבודת התיזה. וממוצע 84 לפחות, בציוני התואר המוסמך.
- ◆ שני מכתבי המלצה מחברי סגל אקדמיים אשר אחד מהם הוא מנחה תיזת המ"א.
- ◆ הגשת הצהרת כוונות לגבי נושא המחקר המוצע (בהיקף של 5 עמודים, כולל רשימת ביבליוגרפיה, לפחות) מאושרת ע"י המנחה המיועד מסגל החוג.
- ◆ הסכמה בכתב של המנחה מהחוג (בדרגת מרצה בכיר ומעלה) לקבלת המועמד כתלמיד הדוקטורט.

הנחיה

לימודי דוקטורט בחוג הם בינתחומיים במהותם ויונחו ע"י שני מנחים שלפחות אחד מהם חבר סגל בחוג.

מבנה הלימודים

- משך הלימודים לתואר "דוקטור" הוא ארבע שנים והוא מחולק לשני שלבים:
- ◆ שלב מחקר א': במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר א' במשך שנה אקדמית אחת יידרש התלמיד להכין את הצעת המחקר המפורטת, לקבל את אישור המנחים להצעה, להגיש לעיון הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו. עם אישור הצעת המחקר ע"י הגורמים המוסמכים, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.
  - ◆ שלב מחקר ב': משך הלימודים בשלב מחקר ב' לא יעלה על שלוש שנים. במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר ב', יידרש התלמיד להשלים את כתיבת עבודת הדוקטורט.

קורסים

מנחי עבודת הדוקטורט, בתיאום עם יו"ר ועדת הדוקטורט החוגי, יקבעו לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו ואת היקפה בהתאם לרקע האקדמי הקודם של התלמיד ובהתאם לנושא המחקר המוצע (בהיקף של 10 שש"ס, לפחות). כל תלמידי הדוקטורט יידרשו להשתתף בסמינר דוקטורנטים מחלקתי (בכל אחת משנות לימודיו) אשר יתקיים פעם בחודשיים.

הפקולטה למדעי הטבע

דיקן הפקולטה: פרופ' גל ריכטר-לוינ

ראש מינהל הפקולטה: מר נמרוד להב

המדעים המדויקים עוסקים במערכות הכימיות-פיזיקליות והביולוגיות של הסובב בעולמינו וביקום כולו. המחקר הבין-תחומי הזה תורם להבנת עקרונות הפעולה והקיום במערכות ארגון שונות מרמת החלקיק, המולקולה, הגנום, התא והרקמה ועד לרמת האורגניזם וקהילת בעלי החיים מחד ועד מערכות גלובליות וקוסמיות מאידך. חקר המצב הקיים והדינמיקה השלטת בו עשוי להביא לפיענוח תהליכי עבר כמוצא העולם ותהליכי האבולוציה מחד, ולהבנת מהות החיים ותחזיות ההתפתחות לעתיד מאידך.

המתמטיקה מהווה חוליה מקשרת חיונית בין המדעים בפני עצמם, אך מעצם טבעה עוסקת גם בהיסקים לוגיים, הקושרים אותה לפילוסופיה ולמדעי הרוח.

במסגרת הפקולטה מתבצעים הוראה ומחקר במדעים המדויקים ובמדעי החיים לתלמידי התואר הראשון, השני והשלישי. הפקולטה שואפת להכשיר סטודנטים מצטיינים במחקר רב-תחומי כדי להפכם לחוקרים חדשניים, אשר ינהיגו בעתיד את המחקר וההוראה בארץ ובעולם.

הפקולטה למדעי הטבע כוללת את היחידות הבאות:

1. החוג לביולוגיה (B.Sc.) – דר-חוגי
2. החוג למדעי הרפואה (B.Sc.) – דר-חוגי
3. המחלקה להוראת המדעים – ביולוגיה (B.Sc.) – חד-חוגי
4. החוג למתמטיקה (B.Sc., M.Sc., Ph.D.)
5. החוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית (M.Sc., Ph.D.) כולל מקבץ במדעי החיים
6. החוג לנוירוביולוגיה ואתולוגיה (M.Sc., Ph.D.)
7. המחלקה להוראת המדעים – מדעים מדויקים (B.Sc.)
8. החוג לביולוגיה של האדם (M.Sc.)
9. החוג למדעים גיאומטריים (M.Sc.)
10. החוג לביולוגיה ימית (M.Sc.)
11. החוג לצייליזציות ימיות (M.A. Ph.D.)

ייחודה של הפקולטה בגישור בין המדעים הפיזיקליים-מתמטיים והביולוגיים בדגש סביבתי אבולוציוני ובשילוב גישות עיוניות של מודלים מתמטיים עם ניסויים מחקריים בשדה ובמעבדה.

מבין מוקדי המחקר בפקולטה ניתן לציין:

- ◆ מחקר הגנום – הצמחי, האנימלי והאנושי הכולל מחקרים בשונות הגנטית במיפוי-גנטי והשוואת רצפים גנטיים.
- ◆ הביולוגיה של האורגניזם השלם, התנהגות בעלי החיים, האורגניזם וסביבתו כיחידה תפקודית והבקרה הפיזיולוגית ברמות השונות.
- ◆ מחקר במתמטיקה עיונית ובמתמטיקה שימושית, בפיזיקה תאורטית ובקשרים שבין מדעים אלה למדעי הטבע והחיים. ניתן דגש מיוחד לתחומי ביואינפורמטיקה וביומתמטיקה.
- ◆ מחקר בהבנת הבסיס הניורוביולוגי והמולקולרי ללמידה וזיכרון, התנהגות, דימות מוח האדם, שיטות מתקדמות באלקטרופיזיולוגיה, בביוכימיה וביולוגיה מולקולרית.
- ◆ ההוראה והמחקר בתחומים אלה נתמכים על-ידי שני מרכזים: המרכז לחקר המוח וההתנהגות ומכון המוח לחקר הרגשות, שהוקמו באוניברסיטה.
- ◆ כמו כן, קיים מרכז למתמטיקה חישובית ומחשוב מדעי, בו שותפים חוקרים מהחוג למתמטיקה ומהחוג להוראת המתמטיקה-פיזיקה-מדעי המחשב. מטרת המרכז לתכנן ולתמוך בפעילות אקדמית רב-תחומית בפקולטה למדעי הטבע.
- ◆ מחקר בתחום הביולוגיה של האדם שיתמקד בפענוח התהליכים העומדים בבסיס תפקוד נורמלי וליקויי תפקוד ומצבי מחלה ופגיעה שונים באדם, תוך שימוש בהיבטים שונים כגון: גנטיים, התפתחותיים ונוירו ביולוגיים.
- ◆ החוג למדעים גיאומיים יתמקד בחקר מבנה קרקעית הים ומה שמתחתיה, במדף היבשת, חקר המשקעים הימיים, שינויים בגובה מפלס המים ובתצורות החוף, חיפוש מקורות אנרגיה חלופיים וחקר אוקיאנוגרפיה של המים.
- ◆ החוג לביולוגיה ימית יתמקד במחקר האקולוגי על כל גווניו של מדף היבשת, השפעת שינויי האקלים על מגוון בעלי החיים בים התיכון, נדידת מינים מים סוף ותפוצתם בים, שימור גוף המים והחופים והגנתם מפני ניצול לא מבוקש של האדם במהלך מיזמים להתפתל מי ים, דיג, חקלאות ימית, הזרמת שפכים, תיירות, הביולוגיה והפיזיולוגיה של מגוון בעלי החיים בים, פיזיולוגיה של צלילה בבעלי חיים.
- ◆ החוג לציוויליזציות ימיות מתמקד בלימודי האדם והים ומשלב לימודים מתקדמים לתארים שני ושלישי בתחומים: ארכיאולוגיה ימית וחופית, גיאולוגיה וגאומורפולוגיה חופית וימית, היסטוריה ימית, משאבי ים ומדעי ים.
- ◆ חוקרים מהפקולטה למדעי הטבע משתפים פעולה מחקרית עם חוקרים ממדעי החברה והרוח על מנת לקדם הגישה הרב-תחומית שרק בעזרתה אפשר לקדם פתרון הבעיות הסביבתיות הניצבות בפנינו. הפקולטה שותפה פעילה בחוג לניהול משאבי טבע וסביבה המעוגן בביה"ס לניהול. כמו כן, ממשיכה הפקולטה להכשיר מורים לביולוגיה, למתמטיקה ופיזיקה במסגרת קמפוס אורנים.

פרטים ניתן לקבל בטלפונים: חיצוני 04-8288077/8, או פנימי 8077/8.

לימודי תואר שלישי לתלמידי מחקר

לימודי דוקטורט מתקיימים במסגרת החוג למתמטיקה, החוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית והחוג לנוירוביולוגיה ואתולוגיה. תלמידים המעוניינים במחקר בין-תחומי בחוגים בהקמה יכולים לבצע את עבודת הדוקטורט במסגרת הועדה הכלל-אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, בהנחיית חברי סגל בעלי מינוי אקדמי בפקולטה למדעי הטבע מדרגת מרצה בכיר ומעלה.

בדבר פרטים נא לפנות למרכזת לימודי תואר שלישי ברשות ללימודים מתקדמים

טל': 04-8240552.

ביולוגיה

חוג לימודים לתואר בוגר במדעים B.Sc. (דו-חוגי)

ראש החוג: פרופ' אדי ברקאי

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין:	פרופ' אדי ברקאי, פרופ' אברהם חיים, פרופ' עדו יצחקי.
פרופסור חבר:	פרופ' קובי רוזנבלום, פרופ' פואד פארס.
מרצה בכיר:	ד"ר עמירם אריאל, ד"ר רפי למפרכט, ד"ר שרית לריש, ד"ר רמי רשף.
מרצה:	ד"ר לויזה ברקיהרינגטון, ד"ר דלית ברקן, ד"ר שלמה וגנר, ד"ר הילה טולדנו.
עמית הוראה:	ד"ר מלכה הלפרן, ד"ר מיכל נוימן, ד"ר חגית פרנקל-מילרד.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' אבישג וייסה

בניין רב-תכליתי, קומה 1-, חדר 67

טלפון: 04-8288764

פקס: 04-8288763

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10:00-13:00

דוא"ל: azilber1@univ.haifa.ac.il

כתובת אתר החוג: http://science.haifa.ac.il/biology_du

מטרת הלימודים

המחקר הביולוגי המודרני מצריך התמצאות בתחומי ידע שונים, שבאופן מסורתי לא נחשבו לחלק הכרחי בהכשרתו של חוקר במדעי החיים. כתוצאה מכך נוצר בשנים האחרונות מחסור חמור, בארץ ובעולם, במדענים היכולים לנהל מחקר רב תחומי אמיתי. מטרת החוג היא להכשיר מדענים המצוידים בכלים האינטלקטואליים והמחקריים הנחוצים לקיום מחקר כזה. הלימודים בחוג מיועדים לסטודנטים הרואים את עתידם בחזית המחקר המדעי ובעתשייה עתירת הידע, הרוצים לשלב לימודים לתואר במדעי החיים עם הכשרה מקפת בתחום ידע נוסף. המצטיינים בבוגרי התוכנית יוכלו להשתלב בלימודי תואר שני ושלישי בביולוגיה ובתחום הידע השני אותו בחרו (עשויים להידרש לימודי השלמה, לפי דרישת כל חוג).

תנאי קבלה

לחוג יתקבלו תלמידים אשר עמדו בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג.

על המועמד לעמוד בתנאי הקבלה של החוג המשלים בו בחר ללמוד. מועמדים יוזמנו לראיון אישי.

תוכנית הלימודים

1. על התלמיד לבחור באחד מהמסלולים:

א. מסלול לביולוגיה פסיכולוגיה

ב. מסלול לביולוגיה כמותית

ג. מסלול לביולוגיה ומדעי הרפואה

2. הלימודים כוללים קורסי חובה וקורסי בחירה. משך הלימודים שלוש שנים.

3. הלימודים כוללים הרצאות, מעבדות, תרגילים וסיורים על פי אופיו של הקורס.

4. בשנת הלימודים הראשונה יילמדו מקצועות היסוד במתמטיקה ובמדעי הטבע וחלק ממקצועות היסוד בביולוגיה.

5. בשנה ב' יושלמו הלימודים במקצועות היסוד בביולוגיה לכל התלמידים, ויחלו הלימודים בקורסי חובה ובחירה הייחודיים לשני המסלולים.

6. בשנה ג' יימשכו לימודי החובה והבחירה בשני המסלולים. בשנה זו יוכלו חלק מהתלמידים לבצע עבודת גמר מחקרית בהיקף של שמונה נקודות זכות בהנחיית אחד מחברי סגל החוג. הקבלה לקורס זה הינה תחרותית, ומותנית בממוצע ציונים שייקבע עם פתיחת ההרשמה לקורס בכל שנה.

א. מסלול ביולוגיה פסיכולוגיה

◆ שנה א' – קורסי חובה בהיקף של 31 נ"ז.

◆ שנה ב' – קורסי חובה בהיקף של 27 נ"ז.

◆ שנה ג' – קורסי חובה בהיקף של 18 נ"ז.

◆ שנים ב' ו-ג' – קורסי בחירה בהיקף של 14 או 18 נ"ז.

קורסי חובה בהיקף של 4 נ"ז (במסגרת תוכנית "דרך הרוח").

ג. מסלול לביולווגיה כמותית

ביולווגיה ומדעי המחשב

ביולווגיה ומתמטיקה

- ◆ שנה א' – קורסי חובה בהיקף של 29 נ"ז.
- ◆ שנה ב' – קורסי חובה בהיקף של 27 נ"ז.
- ◆ שנה ג' – קורסי חובה בהיקף של 15 נ"ז.
- ◆ שנים ב' ו-ג' – קורסי בחירה בהיקף של 19 או 23 נ"ז.
- ◆ קורסי חובה בהיקף של 4 נ"ז (במסגרת תוכנית "דרך הרוח").

ג. מסלול לביולווגיה עם מדעי הרפואה

- ◆ שנה א' – קורסי חובה בהיקף של 31 נ"ז בחוג לביולווגיה ו-11 נ"ז בחוג למדעי הרפואה.
- ◆ שנה ב' – קורסי חובה בהיקף של 27 נ"ז בחוג לביולווגיה ו-23 נ"ז בחוג למדעי הרפואה.
- ◆ שנה ג' – קורסי חובה בהיקף של 19 נ"ז בחוג לביולווגיה ו-22 נ"ז בחוג למדעי הרפואה.
- ◆ שנים ב' ו-ג' – קורסי בחירה בהיקף של 8 נ"ז במסגרת החוג לביולווגיה.
- ◆ קורסי חובה בהיקף של 4 נ"ז במסגרת התוכנית "דרך הרוח".

מבנה תוכנית הלימודים

שנה א' – קורסי חובה

שם הקורס	נ"ז	ש"ס	סוג שיעור	תנאי קדם
ביולווגיה של התא	4	4	שיעור ותרגיל	אין
כימיה אורגנית מודרנית	4	5	שיעור ומעבדה	כימיה כללית ואי אורגנית
כימיה כללית ואי אורגנית	5	6	שיעור ומעבדה	אין
כימיה פיסיקלית	3	4	שיעור ותרגיל	מתמטיקה וכימיה כללית
מבוא לזואולוגיה	3	2	שיעור ותרגיל	אין
מתמטיקה (קורס חובה לתלמידי ביולווגיה פסיכולוגיה בלבד)	5	6	שיעור ותרגיל	אין
סטטיסטיקה (קורס חובה למי שאינו מקבל קורס מקביל בחוג השני)	3	4	שיעור ותרגיל	אין
פיסיקה א' – מכניקה ואופטיקה	4	4	שיעור	אין
פיסיקה ב' – חשמל ומגנטיות	3	3	שיעור	פיסיקה א' – מכניקה ואופטיקה
סה"כ	29/31 נ"ז			
	(תלוי במסלול)			

שנה ב' - קורסי חובה

שם הקורס	נ"ז	שש"ס	סוג שיעור	תנאי קדם
ביוכימיה א'	5	6	שיעור ומעבדה	כימיות ופיסיקות שנה א'
ביוכימיה ב'	5	6	שיעור ומעבדה	כימיות ופיסיקות שנה א'
ביולוגיה מולקולרית	4	4	שיעור	כימיות ופיסיקות שנה א'
גנטיקה כללית	4	5	שיעור ומעבדה	ביוכימיה א', ביולוגיה מולקולרית
מבוא לפיזיולוגיה של בעלי חיים	4	4	שיעור ותרגיל	ביולוגיה של התא, מבוא לזואולוגיה ופיסיקה א'+ב'
מיקרוביולוגיה כללית	5	6	שיעור ומעבדה	ביוכימיה א'
סה"כ 27 נ"ז				

שנה ג' – קורסי חובה מסלול ביולוגיה פסיכולוגיה

שם הקורס	נ"ז	שש"ס	סוג שיעור	תנאי קדם
אימונולוגיה	4	4	שיעור	ביוכימיה א' + ב', ביולוגיה מולקולרית, מיקרוביולוגיה
הנדסה גנטית	3	4	שיעור ומעבדה	גנטיקה כללית, ביולוגיה מולקולרית
פיזיולוגיה ב'	5	6	שיעור, תרגיל ומעבדה	פיזיולוגיה של בע"ח
פרמקולוגיה	3	3	שיעור	ביוכימיה א' + ב', ביולוגיה מולקולרית
תכנות	3	4	שיעור ותרגיל	אין
סה"כ 18 נ"ז				

שנה ג' – קורסי חובה מסלול ביוולוגיה מדעי המחשב/מתמטיקה

שם הקורס	נ"ז	שש"ס	סוג שיעור	תנאי קדם
אימונולוגיה	4	4	שיעור	ביוכימיה א' + ב', ביוולוגיה מולקולרית, מיקרוביוולוגיה
אקולוגיה	3	3	שיעור	אין
ביואינפורמטיקה יישומית-מבוא	2	2	שיעור	ביוולוגיה מולקולרית
הנדסה גנטית	3	4	שיעור ומעבדה	גנטיקה כללית, ביוולוגיה מולקולרית
וירולוגיה	3	3	שיעור	ביוולוגיה מולקולרית
סה"כ 15 נ"ז				

שנה ג' – קורסי חובה במסלול ביוולוגיה ומדעי הרפואה

שם הקורס	נ"ז	שש"ס	סוג שיעור	תנאי קדם
הנדסה גנטית	3	4	שיעור ומעבדה	גנטיקה כללית, ביוולוגיה מולקולרית
פיזיולוגיה ב'	5	6	שיעור, תרגיל ומעבדה	פיזיולוגיה של בע"ח
תכנות	3	4	שיעור ותרגיל	אין
אקולוגיה	3	3	שיעור	אין
ביואינפורמטיקה יישומית-מבוא	2	2	שיעור	ביוולוגיה מולקולרית
וירולוגיה	3	3	שיעור	ביוולוגיה מולקולרית
סה"כ 19 נ"ז				

קורסי חובת בחירה בהיקף של 4 נ"ז במסגרת לימודי "דרך הרוח" (רשימת הקורסים במסגרת זו תפורסם על ידי הפקולטה למדעי הרוח) במהלך שנים א'-ג'.

קורסי בחירה שנה ב' ו-ג'

שם הקורס	נ"ז	ש"ס	סוג שיעור	תנאי קדם
ביולוגיה מולקולארית – מתקדם	2	2	שיעור	ביוכימיה א', ביולוגיה מולקולארית
ביולוגיה של התא – מעבדה ומיקרוסקופיה (קורס קיץ מרוכז)	2	3	שיעור ומעבדה	
מנגנונים מוקולאריים של מוות תאי	2	2	שיעור	ביוכימיה א', ביולוגיה מולקולארית
ניריו אנדוקרינולוגיה	2	2	שיעור	קורסי חובה שנה א'
נירוביולוגיה התפתחותית	2	2	שיעור	ביולוגיה מולקולארית

קורסי בחירה לשנה ג' בלבד

שם הקורס	נ"ז	ש"ס	סוג שיעור	תנאי קדם
אנדוקרינולוגיה השוואתית וסביבתית	2	2	שיעור	פיזיולוגיה של בע"ח, ביולוגיה מולקולארית
אקולוגיה של אוכלוסיות	2	2	שיעור	אקולוגיה
בעיות באקולוגיה של אוכלוסיות וחברות	4	4	שיעור	קורסי חובה שנה ב'
טכנולוגיה ומודלים בחקר ורפואת האדם	3	3	שיעור	קורסי חובה שנה ב'
מבוא לאתולוגיה	2	2	שיעור	קורסי חובה שנה ב'
מבוא לבניית עצי תרשה	2	2	שיעור	קורסי חובה שנה ב'
מבוא לנירוביולוגיה מערכתית	4	4	שיעור	קורסי חובה שנה ב'
מבוא לנירוביולוגיה תאית ומולקולארית	4	4	שיעור	קורסי חובה שנה ב', מבוא לנירוביולוגיה מערכתית
מדוע סקס: המסתורין של רקומבינציה סקסואלית	2	2	שיעור	גנטיקה
מיקרוביולוגיה סביבתית	2	2	שיעור	קורסי חובה שנה ב'
נירוביולוגיה של הפרעות במח	4	4	שיעור	קורסי חובה שנה ב'
נירוביולוגיה של מנגוני למידה וזיכרון (קורס מתקדם)	4	4	שיעור	קורסי חובה שנה ב'

שם הקורס	נ"ז	שש"ס	סוג שיעור	תנאי קדם
ניורוביולוגיה של תאים ורשתות עצב	4	4	שיעור	פיסיקה א'+ב', ביוכימיה א'+ב', פיזיולוגיה של בע"ח
פלסטיות של מערכת העצבים	2	2	שיעור	ניורוביולוגיה של תאים ורשתות עצב
פרויקט מחקר – מעבדה	8	8	הדרכה אישית	קורסי חובה שנה ב'
פרקים נבחרים בפסיכו ביולוגיה	2	2	שיעור	פיזיולוגיה של בע"ח
פתופיזיולוגיה של מחלות	3	3	שיעור	קורסי חובה שנה ב'
נבחרות באדם				
שעונים ביולוגיים – אספקטים סביבתיים	2	2	שיעור	קורסי חובה שנה ב'

*ייתכנו שינויים במערכת הלימודים (לא כל הקורסים נפתחים כל שנה)

ביולוגיה אבולוציונית וסביבתית

חוג לימודים לתואר M.Sc.
ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' משה ענבר

חברי הסגל האקדמי

- פרופסור מן המניין:** פרופ' ליאון בלאושטיין, פרופ' אמוץ דפני, פרופ' סולומון ואסר, פרופ' אברהם חיים, פרופ' אדוארד טריפונוב, פרופ' עדו יצחקי, פרופ' פואד פארס, פרופ' ציון פחימה, פרופ' אברהם קורול.
- פרופסור חבר:** פרופ' אלכסנדר בולשוי, פרופ' גידי נאמן, פרופ' משה ענבר, פרופ' גדי קציר.
- מרצה בכיר:** ד"ר מלכה הלפרין, ד"ר תמר קיסר, ד"ר רמי רשף, ד"ר שניר שגיא, ד"ר אורי שיינס.
- מרצה:** ד"ר רחל בן-שלמה, ד"ר יורם גרשמן, ד"ר אלה פיק.
- עמית מחקר בכיר - קמ"ע:** ד"ר איזבלה גרישקן.

מזכירות החוג לתואר M.Sc.

עוזר מינהלי לראש החוג תלמידי M.Sc.: גב' יפעת וודיסלבסקי
 כתובת דואר אלקטרוני: ywodislav@univ.haifa.ac.il
 בניין רב-תכליתי, קומה 1, חדר 68
 טלפון: 04-8288420
 פקס: 04-8240339
 כתובת אתר החוג: <http://research.haifa.ac.il/~eeb>
 שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

מזכירות החוג לתואר דוקטור

מרכזת תלמידי Ph.D: גב' אבישג וייסה

בניין רב-תכליתי, קומה 1, חדר 67

טלפון: 04-8288764

פקס: 04-8288763

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 9.00-13.00

הלימודים לתואר שני (M.Sc.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' משה ענבר

תנאי קבלה

לחוג יתקבלו בוגרי תואר ראשון במדעי החיים (B.Sc.) ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, שציונם הסופי המשוקלל הוא לפחות 83.

מועמדים ללימודים יתבקשו להעביר עם הרשמתם למזכירות הרשמה גיליונות ציונים מעודכנים של לימודיהם הקודמים. כמו כן יגישו למזכירות החוג שני מכתבי המלצה מטעם מורים אשר הכירו אותם בלימודיהם הקודמים ומכתב קצר המפרט את המניעים להשתלבות בחוג ובמידת האפשר את הנושאים אותם הם מעוניינים לחקור.

המועמדים יוזמנו לראיון אישי בפני ועדת הקבלה. הוועדה רשאית, על פי שיקוליה, להחמיר או להמליץ להקל מתנאי הקבלה הנ"ל, ובתנאי שאלה לא יעמדו בסתירה לתנאי הקבלה הכלל-אוניברסיטאיים. ועדת הקבלה תמליץ בפני הרשות ללימודים מתקדמים על קבלה ללימודים, אולם, ההחלטה הסופית על אישור הקבלה נתונה בידי הרשות ללימודים מתקדמים, וזאת לאחר השלמת כל חובות הבוגר והמצאת תעודת בוגר או זכאות לתעודת בוגר.

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים.

התלמידים נדרשים להתקשר למנחה למחקרם לתיזה כתנאי לקבלתם ללימודים בחוג.

מבנה הלימודים

הלימודים בחוג הם במסלול א' בלבד, הכולל כתיבת תיזה.

תוכנית הלימודים כוללת

1. קורסי חובה המשותפים לכל תלמידי התוכנית בהיקף של 14 ש"ס.
2. קורסי בחירה בהיקף של 16 ש"ס אותם נוטל כל תלמיד באישור המנחה לעבודת התיזה.

3. ביצוע מחקר שיוגש כעבודת גמר מחקרית (תיזה) והצגת העבודה במסגרת סמינריונית.
  4. השתתפות פעילה בסמינריון מחלקתי הכולל שמיעה והרצאה על עבודת הסמינריון.
  5. השתלמות חובה – "בטיחות במעבדה" – תינתן במהלך השנה הראשונה ללימודים.
  6. השתלמות חובה – "הסמכה לסטודנטים למחקר בבע"ח" – תינתן במהלך השנה הראשונה ללימודים.* (מיועד לתלמידים אשר עבודת התיזה שלהם בחקר בעלי חיים).
- * שעות הלימוד בקורסים המצוינים בסעיפים 4-6 יילמדו בנוסף ל-14 שעות החובה הנדרשות על פי תוכנית הלימודים.

טבלה מסכמת למבנה הלימודים

שנה	לימודי חובה (שש"ס)	לימודי בחירה (שש"ס)
א'	14 + סמינריון + בטיחות במעבדה + הסמכה למחקר בבע"ח	10 לפחות
ב'		6
סה"כ	14	16

משך הלימודים

משך הלימודים כולל הגשת עבודת התיזה – שנתיים.

תוכנית הלימודים

קורסי חובה

שם הקורס	היקף
תכנון ניסויים, איסוף נתונים וניתוח תוצאות מדעיות	4 שש"ס
פרקים נבחרים באבולוציה אורגניזמית	2 שש"ס
יסודות האבולוציה המולקולרית	2 שש"ס
אקולוגיה של אוכלוסיות	2 שש"ס
גנטיקה של אוכלוסיות	2 שש"ס
סמינריון מחלקתי	2 שש"ס
סה"כ קורסי חובה	14 שש"ס

קורסי חובה ללא זיכוי שעות

פורום תלמידי מחקר
השתלמות בטיחות במעבדה
השתלמות הסמכה למחקר בבע"ח

קורסי בחירה

קורסי הבחירה המפורטים להלן הם בהיקף של 2-4 ש"ס. הסטודנט ירכיב את מערכת השעות בהיקף של לפחות 16 ש"ס. חלק מקורסי הבחירה של 2 ש"ס משותפים לתוכניות נוספות לתואר שני. קיומו של קורס בחירה מותנה במספר מינימלי של נרשמים עפ"י המקובל באוניברסיטה בלימודי מוסמך. תוכנית הלימודים תיערך בהתייעצות ובאישור המנחה בעבודות התיזה והוועדה לתארים מתקדמים. חלק מהקורסים יוצעו אחת לשנתיים.

רשימת קורסי הבחירה:

ש' תמ"ס	היקף	שם הקורס
2		פרקים נבחרים בביולוגיה של שמירת טבע
2		התפתחות עוברית ומנגוני אבולוציה
2		אתגרים סביבתיים ומענים פיסולוגיים (לא יינתן בתשע"ב)
1 + 3		אקולוגיה של הר הכרמל והחורש הים-תיכוני
1 + 3		יחסי גומלין צמחים ובעלי חיים
1 + 3		קורס מעשי באקולוגיה ניסויית
2 + 2		יחסי פרחים מאביקים - היבטים אקולוגיים והתנהגותיים (לא יינתן בתשע"ב)
2		מנגונים מולקולריים של עמידות צמחים למחלות
2		אנדוקרינולוגיה השוואתית וסביבתית
2		מדוע סקס: המסתורין של רקומבינציה סקסואלית
2		פרוייקט הגנום האנושי: השלכות מדעיות רפואיות ומוסריות
2		ביו-אינפורמטיקה: אנליזה של רצפים, חיזוי מבנה ופעילות ביולוגית
2		שעונים ביולוגיים – אספקטים סביבתיים
2		מיפוי גנטי של תכונות כמותיות
2		מיקרוביולוגיה סביבתית (לא יינתן בתשע"ב)
4		ביוסטטיסטיקה למתקדמים
2		פטריות קרקע – מגוון אקולוגיה וחשיבות כלכלית
2		מבוא לבניית עצי תורשה
2		אבולוציה מולקולרית

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב'

1. תלמידים שנכשלו בשני קורסי חובה או יותר לא יוכלו להמשיך לימודיהם בחוג.
2. תלמידים שנכשלו בקורס חובה יצטרכו לחזור עליו שנית בשנה העוקבת. במידה ויכשלו שוב לא יוכלו להמשיך לימודים בחוג.
3. ציון מעבר בקורס הוא 66.
4. ציון ממוצע מעבר משנה א' לשנה ב' הוא 76.

ציון סופי

הציון הסופי יורכב כדלקמן:

30% ציוני הקורסים והעבודות הסמינריוניות.

50% עבודת התיזה. התיזה תישלח להערכה גם לבוחן חיצוני.

20% בחינת גמר בע"פ בתחום התמחותו של התלמיד. הבחינה תיערך בהשתתפות המנחה והבוחן החיצוני של התיזה.

תלמידי החוג מתבקשים לעיין בתקנון האוניברסיטאי ללימודים לתואר שני לקבלת פרטים נוספים, כמו: משך הלימודים הנורמטיבי, בחינות, ציונים ועבודות, הפסקה/חידוש/הארכה/חופשה מלימודים, נוהל ערעור על ציוני קורסים, עבודת מחקר ועוד.

כתובת האתר: <http://research.haifa.ac.il/~graduate>

לימודים לתואר M.Sc. בביוולוגיה אבולוציונית וסביבתית עם התמחות בביואינפורמטיקה

מרכז המסלול: ד"ר שגיא שניר

טלפון: 04-8288774

ssagi@research.haifa.ac.il

מזכירות המסלול בביואינפורמטיקה

גב' יפעת וודיסלבסקי

בנין רב-תכליתי, קומה 1 חדר 68

טלפון: 04-8288420

פקס: 04-8240339

ywodislav@univ.haifa.ac.il

לאחרונה פתח החוג לביוולוגיה אבולוציונית וסביבתית מסלול חדש: לימודים לתואר M.Sc. בביוולוגיה אבולוציונית וסביבתית עם ספח התמחות בביואינפורמטיקה. ביואינפורמטיקה הינו מקצוע צעיר, מתפתח וחשוב, התופס חלק הולך וגדל בענפי המחקר והתעשייה העתידיים. כמויות המידע הביולוגי המצטברות וההתפתחות המרשימה בענפי הביוטכנולוגיה, הציבו אתגרים חדשים בפני המדע והתעשייה והובילו להתפתחות מקצוע בין-תחומי זה. ביואינפורמטיקה מתמודדת באמצעות אלגוריתמיים מתמטיים עם שאלות ביוולוגיות.

תנאי קבלה

התוכנית מיועדת לסטודנטים בעלי תואר ראשון מתחומי המדעים המדויקים (מדעי המחשב, מתמטיקה, פיזיקה, וכיו"ב), מדעי החיים (ביולוגיה, ביואינפורמטיקה, וכיו"ב) או ההנדסה (ביוטכנולוגיה, ביו־רפואה, תעשייה וניהול).

יתקבלו בוגרי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי 85. בנוסף נדרש ציון 80 לפחות בכל אחד מהקורסים הבאים: ביולוגיה מולקולארית, גנטיקה כללית, מתמטיקה דיסקרטית, מבוא למדעי המחשב (ברמה המקובלת בחוג למדעי המחשב), תכנון וניתוח אלגוריתמים ותורת התפלגויות. יתכן וסטודנט שלא עבר קורסים מסוימים במהלך לימודיו לתואר הראשון יידרש להשלים כתנאי לקבלתו לתכנית. מועמדים יוזמנו לראיון אישי בוועדת קבלה בין חוגית המורכבת מאנשי סגל החוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית והחוג למדעי המחשב. הועדה רשאית, על פי שיקולה, להחמיר או להקל בתנאי הקבלה הנ"ל. מומלץ לתלמידים ליצור קשר עם מנחים פוטנציאליים עוד בטרם החלו בהליך ההרשמה.

מבנה הלימודים

הלימודים במסלול ההתמחות בביואינפורמטיקה הם במסלול א' בלבד, הכולל ביצוע מחקר וכתובת עבודת גמר מחקרית (תזה). התוכנית היא בהיקף של 32 ש"ס על פני שתי שנות לימוד (לא כולל לימודי השלמות) עם מבנה קורסים כדלהלן:

- ◆ 24 ש"ס קורסי חובה בביואינפורמטיקה.
- ◆ 8 ש"ס קורסי בחירה מתחומי הביולוגיה, מדעי המחשב ומתמטיקה שימושית. על הסטודנט לבחור את קורסי הבחירה בתאום עם המנחה של עבודת הגמר. יש לקחת לפחות קורס בחירה אחד מתוך תוכנית הלימודים של החוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית.

פרוט הקורסים לתלמידי תואר שני במסלול:

קורסי חובה (24 ש"ס)

שעות מעבדה	שעות תרגיל	שעות שיעור / סמינריון	סה"כ ש"ס	מספר קורס	שם הקורס
2		2	4	טרם נקבע	ביואינפורמטיקה – פרקים נבחרים למתקדמים
	1	2	3	טרם נקבע	ביולוגיה מערכתית: תיאוריה ואלגוריתמים
2		2	2	טרם נקבע	מבוא לביולוגיה מבנית חישובית
		2	4	טרם נקבע	גנטיקה וגנומיקה סטטיסטית
	1	2	3	טרם נקבע	אלגוריתמים בביולוגיה חישובית
		2	2	221.4002	פרקים נבחרים באבולוציה אורגניזמית

שעות מעבדה	שעות תרגיל	שעות שיעור / סמינריון	סה"כ שש"ס	מספר קורס	שם הקורס
		2	2	טרם נקבע	סמינר בשיטות פילוגנטיות
		2	2	221.4009	סמינריון מחלקתי (נושא בתחום ביואינפורמטי)
4	2	18	24		סה"כ
			22		סה"כ שעות חובה

**קורסי בחירה (8 שש"ס, כשלפחות קורס אחד מביולוגיה אבולוציונית
(- 221.xxxx)**

שעות מעבדה	שעות תרגיל	שעות שיעור / סמינריון	סה"כ שש"ס	מספר קורס	שם הקורס
		2	2	221.4102	מערכות דינמיות של גנטיקה אוכלוסייתית
		2	2	221.4400	מדוע סקס: המסתורין של רקומבינציה סקסואלית
				207.4200	הסקה מתקדמת
				203.3412	אלגוריתמים מתקדמים לזיהוי מחרוזות
				חדש	Analysis of high throughput
				221.4412	יסודות האבולוציה המולקולארית
		2	2	טרם נקבע	גנומיקה השוואתית
		4	4	210.3020	אופטימיזציה
		2	2	221.4004	אקולוגיה של אוכלוסיות
		4	4	203.3610	מבוא לבנינה מלאכותית
		3	3	203.4770	מבוא ללמידה ממוכנת
		3	3	203.4480	אלגוריתמים גיאומטריים

הלימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' ליאון בלאונשטיין

תכנית הלימודים מיועדת להכשיר את מסיימיה לעבודה במחקר במדעי החיים. קיימת אפשרות לביצוע מחקרים בשדה ובמעבדה בשיטות מולקולריות מודרניות בשילוב עם מחקרים תיאורטיים הכוללים מודלים בגנטיקה מתמטית, ביואינפורמטיקה, האבולוציה והמגוון של הגנום, במספר מודלים אורגניזמים מבקטריות ליונקים וצמחים עילאיים, יחסי גומלין בין צמחים ובעלי חיים, אנרגטיקה, שמירת טבע, אקופיסיולוגיה וקרונוביולוגיה.

תנאי קבלה

יתקבלו תלמידים מצטיינים בעלי תואר שני (M.Sc. או תואר מקביל) במסלול עם כתיבת תזה בתחומי מדעי החיים כגון ביולוגיה, חקלאות, ביוטכנולוגיה, ביואינפורמטיקה או מדעי הרפואה, שהגישו עבודת תזה שאושרה. יתקבלו תלמידים בעלי ציון כללי ממוצע של 85 לפחות לתואר מוסמך, כאשר הציון על עבודת התזה הוא 86 לפחות (טוב מאוד). תלמידים שבידם עותק של מאמר שהתפרסם ממחקר המוסמך שלהם או כתב־יד שנשלח לפרסום בכתב־עת מדעי בינלאומי, או שהציגו בפועל את מחקרם בכנס בינלאומי יזכו לעדיפות. מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת GRE.

תכנית המחקר והלימודים

◆ משך תכנית המחקר והלימודים יהיה ארבע שנים. לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" ידרשו התלמידים למלא את התנאים הבאים:

מנחה ונושא מחקר

תלמידים העומדים בקריטריונים לקבלה ידרשו להתקשר עם מנחה פוטנציאלי (חבר סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה עם קביעות באוניברסיטה) לסכם על נושא למחקר ולקבל אישור בכתב מהמנחה המיועד על הסכמתו להנחות את התלמיד במחקרו. לפני הצגת המועמדות על הסטודנט להגיש תקציר של תכנית המחקר שיכלול הצגה של בעיית המחקר ושל שיטות המחקר העיקריות. במידה ויש צורך לכל תלמיד תמונה ועדה מלווה בנוסף למנחה.

א. קורסים וסמינריונים

במהלך לימודי הדוקטורט יחויב כל תלמיד בלימודי החובה בהיקף כדלקמן:

- ◆ כתיבה וניסוח מדעיים (אנגלית) (2 שש"ס)
- ◆ ניתוח תוצאות מדעיות וסטטיסטיקה למתקדמים (4 שש"ס)
- ◆ פילוסופיה של המדעים (2 שש"ס)

◆ השתתפות בסמינריון החוגי, בו מציגים התלמידים את הצעות המחקר שלהם ואת תוצאות המחקרים. חובת שמיעה של שני סמסטרים במהלך הדוקטורט בסמינריון החוגי.

בנוסף לכך יחויבו התלמידים בלימודי השלמה שיקבעו על ידי ועדת הדוקטורט של החוג על פי המלצות המנחה הישיר והוועדה המלווה, זאת על פי תחום המחקר ולימודיהם הקודמים.

ב. תוכנית המחקר ואישורה

◆ במהלך השנה הראשונה יהיו התלמידים במעמד של תלמידי מחקר שלב א'. עם הגשת הצעת המחקר ולא יאוחר מסוף שנת הלימודים הראשונה על פי הצורך תמנה הרשות ללימודים מתקדמים ועדה מלווה לכל דוקטורנט על בסיס המלצת הוועדה החוגית.

◆ במהלך השנה הראשונה יכתבו התלמידים את התוכנית המפורטת למחקר הדוקטורט בעברית או באנגלית בפורמט המקובל של הצעת מחקר לאקדמיה הישראלית כולל תוצאות ראשוניות. תכנית המחקר תהיה מקורית ובעלת סיכוי סביר לקידום הידע וההבנה בתחום הנחקר.

◆ תוכנית המחקר תוצג על ידי הסטודנט במסגרת הסמינריון החוגי לפני הגשתה לוועדת הדוקטורט החוגית.

◆ הצעת המחקר תבדק על-ידי שופטים ותאושר ע"י ועדת הדוקטורט. לאחר אישור הוועדה יעברו הסטודנטים למעמד של תלמידי מחקר שלב ב'.

ג. ביצוע המחקר ודו"ח התקדמות

בתום כל שנה מיום אישור תכנית המחקר יגישו תלמידי המחקר דו"ח התקדמות לוועדה המלווה חתום ע"י המנחה. אל הדו"ח אפשר לצרף כתב יד שנשלח לפירסום במידה וקיים.

ד. הגשת עבודת ד"ר לשיפוט

עם סיומו, יסוכם המחקר באחת משתי הדרכים הבאות לפי המלצת המנחה והוועדה המלווה:

(1) 3 מאמרים מדעיים לפחות שהתקבלו לפירסום או פורסמו בעיתונות מקצועית ברמה גבוהה. המאמרים יהיו פרקים בעבודת הדוקטורט בהתאם לתקנון הלימודים לתואר שלישי.

(2) חיבור רגיל. במקרה כזה לא יכלול החיבור יותר ממאה עמודים (לא כולל נספחים).

לאחר הגשת עבודת הדוקטורט תוצגנה תוצאות המחקר על-ידי התלמידים בהרצאה סמינריונית.

ה. שיפוט עבודת הד"ר

לאחר אישור הגשת העבודה לשיפוט ע"י המנחה, הוועדה המלווה והוועדה החוגית תועבר עבודת הדוקטורט לרשות ללימודים מתקדמים להמשך הליך השיפוט בהתאם לתקנון ללימודי תואר שלישי.

מסלול לימודים ישיר לדוקטורט

למסלול זה יכולים להתקבל תלמידים לאחר סיום לימודי תואר ראשון B.Sc. בהצטיינות. ועדת הדוקטורט תדון בכל בקשה ותקבל בכל שנה את התלמידים הראויים ביותר. כמו כן, תלמידים שסיימו את חובות השמיעה של שנה ראשונה בלימודי תואר שני בביולוגיה אבולוציונית וסביבתית בהצטיינות (ציון ממוצע של 94 לפחות), ונושא המחקר שלהם מוגדר ואושר על ידי מנחה/י העבודה, יכולים להגיש מועמדות לעבור למסלול הישיר לדוקטורט. ועדת הדוקטורט תדון בבקשות אלה ותאשר את קבלת התלמידים המתאימים למסלול. בכל מקרה, על התלמידים משתי האופציות להשלים קורסים ברמת תואר שני בחוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית (M.Sc.) בהיקף של 26 שש"ס לפחות.

מקבץ במדעי החיים

במסגרת החוג לביולוגיה אבולוציונית וסביבתית מוצע מקבץ למדעי החיים לתלמידי החוגים השונים. הלימודים יתקיימו במסגרת של הרצאות, תרגילים, מעבדות, סיורים וסמינריונים.

יו"ר ועדת המקבץ: **פרופ' אמוץ דפני**

מרכזת המקבץ: **גב' ענת כהן**

טל' 04-8288052

anatc@univ.haifa.ac.il

מבנה הלימודים

תלמידים המעוניינים ללמוד כמקבץ צריכים ללמוד בהיקף של 22 נקודות כאשר סמינריון אחד הוא חובה.

התוכנית מיועדת גם לתלמידים המעוניינים ללמוד קורסים בודדים.

מערכת המקבץ במדעי החיים

סמסטר א'

- 710.1006 **מבוא לגנטיקה ואבולוציה** – ד"ר אלכסנדר בהרב (3 נ"ז).
- 710.1003 **מיקרוביולוגיה וסביבה** – פרופ' ציון פחימה (3 נ"ז).
- 710.1004 **מבוא לצומח ארץ ישראל** – פרופ' אמוץ דפני (3 נ"ז).
- 710.1011 **גנטיקה של האדם** – פרופ' פואד פארס (2 נ"ז).
- 710.2007 **מעבדה לחקר גידול פטריות רפואיות ומאכל** – פרופ' סולומון ואסר (4 נ"ז).

710.1016 **ישומים באקולוגיה** – פרופ' לאון בלאושטיין (2 נ"ז).

710.2041 **מגוון מינים/סמינריון** – פרופ' סולומון ואסר (4 נ"ז).

סמסטר ב'

710.1005 **מבוא לזואולוגיה** – פרופ' אברהם חיים (3 נ"ז).

710.1009 **אקולוגיה וחברה** – פרופ' אמוץ דפני (3 נ"ז).

710.1010 **מבוא להתנהגות בעלי חיים** – פרופ' גדי קציר (2 נ"ז).

710.1014 **מגוון מינים: מחקר כולל פטריות כולל רפואיות** – פרופ' סולומון ואסר (4 נ"ז).

710.1015 **איידס, מדע וחברה** – פרופ' אלכסנדר בולשוי (3 נ"ז).

710.1017 **אבולוציה – דרך חיים** – ד"ר רמי רשף (2 נ"ז).

710.2001 **מיקרואורגניזמים כגורמי מחלה/סמינריון** – פרופ' ציון פחימה (4 נ"ז)
(מותנה בלימוד הקורס 710.1003).

710.2002 **אקולוגיה של יחסי הגומלין בין האורגניזם וסביבתו/סמינריון** –
פרופ' לאון בלאושטיין (4 נ"ז), הגשת עבודה סופית באנגלית.

הסמינריונים ללא הרצאות – מפגשים אישיים עם המרצה.

ביולוגיה של האדם

חוג לימודים לתואר M.Sc.

ראש החוג: פרופ' אבי קרני

יו"ר הועדה החוגית לתואר שני: ד"ר עמירם אריאל

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' אברהם חיים, פרופ' אבי קרני.

פרופסור חבר: פרופ' ירון דגן (מומחה), פרופ' פואד פארס.

מרצה בכיר: ד"ר עמירם אריאל, ד"ר יורם בונה (מומחה)*, ד"ר שרית לריש,

ד"ר ניצה מירסקי, ד"ר עאדל שאלאטה (מומחה)*.

מרצה: ד"ר ליהה ברקיהרינגטון, ד"ר דלית ברקן.

עמית הוראה

ומורה מן החוג: ד"ר קרן אור-חן, ד"ר גרשון גרונפלד, ד"ר דוד מנור, ד"ר חיים שפירא.

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' ענת כהן

בניין רב-תכליתי, חדר 69

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-12.00

טלפון: 04-8288052

כתובת דואר אלקטרוני: anac@univ.haifa.ac.il

כתובת אתר החוג: http://science.haifa.ac.il/human_biology

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להקנות הכשרה מחקרית לסטודנטים שעניינם הבסיס הביולוגי של בריאות ותפקוד, מצבי מחלה ולקוויות ייחודיות של האדם בראיה רחבה ורב תחומית. דהיינו, להקנות הכשרה והתנסות רחבה לסטודנטים המעוניינים לחקור מנגונים של מחלות, לקוויות תפקוד והתנהגות תקינה ולא תקינה באדם בהיבטים וכלים ביולוגיים, גנטיים, אקולוגיים והתפתחותיים. במסלול הלימודים מושם דגש על חקר מנגוני מחלות ספציפיות (כגון: אפופטוזיס וסרטן, מחלות ניווניות של מערכת העצבים, סכרת, אלרגיות ותהליכים דלקתיים) אך גם על יכולות אנושיות ולקוויות ייחודיות (כגון: לקוויות למידה, קבלת החלטות והתמכרויות). נושאים נוספים: השפעות של תרופות, שינה ותהליכי אימון על התפתחות, תפקוד ובריאות האדם; התפתחות וזיקנה; מיפוי גנטי של מחלות ויכולות; פיתוח תרופות.

החוג יאפשר לסטודנטים המעוניינים להכשיר עצמם לחקר נושאים הנמצאים גם במוקד של דיסציפלינות לא ביולוגיות (כגון התנהגות חברתית, אבולוציה ותפוצת האדם או רכישת שפה) בהיבטים וכלים ביולוגיים – גנטיים, אקולוגיים, התפתחותיים או נוירוביולוגיים. בנוסף, ינתן דגש לנושאים כגון אפידמיולוגיה של מחלות, גנטיקה של אוכלוסיות, השפעות טוקסינים סביבתיים, מניעת מחלות וחקר גורמי סיכון באדם.

תנאי קבלה

1. לתוכנית יתקבלו בוגרי תואר ראשון בביולוגיה, מדעי הרפואה, מקצועות הבריאות וביוטכנולוגיה, ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל (B.Sc.).
2. ממוצע ציונים משוקלל בתואר ראשון של לפחות: 80 (ולפחות ציון של 80 בקורס סטטיסטיקה או שיטות מחקר).
3. ראיון אישי בפני ועדת הקבלה החוגית.
4. סטודנטים שאינם בוגרי לימודי תואר ראשון במקצועות הנ"ל יוכלו להתקבל ללימודי השלמה על פי החלטת ועדת הקבלה החוגית. הועדה תקבע את תוכנית השלמה לכל סטודנט בהתאם לרקע האקדמי שלו. סיום לימודי השלמה בציון ממוצע 85 ומעלה, יהווה תנאי להמשך הלימודים בחוג.
5. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים.

משך הלימודים

התוכנית היא בהיקף של שתי שנות לימוד (לא כולל לימודי השלמות).

מבנה הלימודים

הלימודים העיוניים ירוכזו ברובם לשנה הראשונה, וההמשך יוקדש בעיקר לעבודת המחקר וכתירת התיזה. הלימודים בתוכנית הם במסלול א' בלבד, הכולל עבודה מחקרית וכתירת עבודת גמר מחקרית (תזה). נושאי המחקר לתזה: חקר האדם בריאותו ויכולותיו מתוך

נקודת הסתכלות ביולוגית - דהיינו, הבסיס הביולוגי לתפקוד, לקויי תפקוד ומצבי מחלה ופגיעה, באדם.

תוכנית הלימודים כוללת (33 שש"ס):

1. קורסי חובה בהיקף של 23 שש"ס. כולל כתיבת עבודה סמינריונית.
2. קורסי בחירה בהיקף של 10 שש"ס. קורסי הבחירה מחולקים לשלושה אשכולות קורסים:
  - א. הבסיס הביולוגי להתנהגות האדם (שפה וקוגניציה).
  - ב. התפתחות האדם.
  - ג. בריאות וחולי, גנטיקה, ואקולוגיה של האדם.
3. השתתפות חובה בסמינריון חוגי במשך שנה (ללא זיכוי שעות).
4. במסגרת קורסי הבחירה חובה להשתתף בסמינריון מחקר אחד הכולל הגשת עבודה.
5. ביצוע עבודת גמר מחקרית (תיזה).
6. קורס עזר חובה – "בטיחות במעבדה" - יינתן במהלך הסמסטר הראשון ללימודים ללא זיכוי שעות.
7. תלמידים אשר במסגרת עבודת הגמר המחקרית שלהם יעבדו עם חיות מעבדה, יחויבו בהשתלמות "הסמכה למחקר בבעלי חיים", ללא זיכוי שעות.

טבלה מסכמת למבנה הלימודים:

שנה	לימודי חובה (שש"ס)	לימודי בחירה (שש"ס)	סה"כ
א'	23	4	27
ב'	-	6	6
סה"כ	23	10	33

תנאי מעבר משנה לשנה

הגשת הצעה לעבודת גמר מחקרית (תיזה) עד סוף חופשת הקיץ של שנה א'.

תוכנית הלימודים

קורסי חובה

היקף	שם הקורס	סמסטר א':
4 שש"ס	מבוא לנוירוביולוגיה מערכתית	
2 שש"ס	פרקים נבחרים באבולוציה אורגניזמית	
4 שש"ס	תכנון ניסויים	
3 שש"ס	מבוא לפרמקולוגיה	
	סמינריון חוגי	

סמסטר ב':

3 שש"ס	פתופיזיולוגיה של מחלות נבחרות באדם
2 שש"ס	כתיבה מדעית
3 שש"ס	טכנולוגיה ומודלים בחקר ורפואת האדם
2 שש"ס	נושאים בביולוגיה – חקר האדם ורפואה סמינריון חוגי

קורסי בחירה

הסטודנט ירכיב מערכת שעות בהיקף של 10 שש"ס מתוך הקורסים הניתנים במסגרת האשכולות הבאים:
הבסיס הביולוגי להתנהגות האדם (שפה וקוגניציה).
התפתחות האדם.

בריאות וחולי, גנטיקה, ואקולוגיה של האדם.

קורסי הבחירה יקבעו בהתייעצות ובאישור המנחה בעבודת התיזה. חלק מקורסי הבחירה ניתנים בתכניות לתואר שני מחוץ לפקולטה למדעים והוראתם, והתלמידים יוכלו להצטרף אליהם באישור הוועדה החוגית לתואר שני ובהסכמת מורי הקורס וראש החוג הרלוונטי.

ציון סופי

ציון סופי יורכב כדלקמן:

30%	ציוני הקורסים ועבודות סמינריונית.
50%	ציון עבודת הגמר המחקרית (תיזה).
20%	ציון בחינת הגנה על התיזה (הבחינה תיערך בעל-פה).

לימודי השלמה

הקורסים ניתנים במסגרת החוג לביולוגיה לתואר ראשון B.Sc. והמקבץ במדעי החיים. הקורסים מיועדים למועמדים בעלי תואר ראשון במדעים (לא ביולוגיה) או מקצועות הבריאות.

סמסטר	שם הקורס	מספר הקורס	נ"ז	שש"ס
א	ביולוגיה של התא	223.1103	4	4
	ביוכימיה א'	223.2000	5	6
	ביולוגיה מולקולרית	223.2004	4	4
	הנדסה גנטית	223.3415	3	4
	גנטיקה של האדם	710.1011	2	2
ב	ביוכימיה ב'	223.2001	5	6
	אבולוציה דרך חיים	710.1017	2	2

*סיום לימודי השלמה בציון ממוצע 85 ומעלה, יהווה תנאי להמשך הלימודים בחוג.

בית הספר למדעי־הים

ראש בית־הספר: פרופ' צבי בן־אברהם

הסביבה הימית הפכה בשנים האחרונות לאחד ממוקדי העניין גלובליים בשל חשיבותה המדעית והיישומית וההשלכות הסביבתיות עליה. הים וחופיו הם משאב חיוני להתפתחות מדינות רבות, אך יחד עם זאת הוא משאב מוגבל ובלתי מתחדש. הגידול המתמיד באוכלוסיה מציב לחץ קבוע על הסביבה הימית וניצול המשאבים הביולוגיים והגיאולוגיים המצויים בה כגון דגה, התפלה, גז טבעי ונפט, מלח ומינרלים אחרים. לאלו נגיעה ישירה להיבטים תרבותיים וחברתיים של ציוויליזציות ימיות, בעבר ובהווה. נושאי המחקר בתחום הם רבים וחובקים תחומי ידע מגוונים אשר משפיעים זה על זה, באופן הדורש גישת מחקר הוליסטית.

בית הספר למדעי הים ע"ש צ'רני, בפקולטה למדעי הטבע, הינו בית ספר לתארים מתקדמים במדעי־הים המשלב מצוינות ומקצועיות מדעית מחקרית עם רב תחומיות אמיתית וגורפת. לשם כך מאגד בית הספר ארבעה חוגים:

1. ציוויליזציות ימיות
2. מדעים גיאומיים
3. ביולוגיה ימית
4. אדם, חברה וים (בהקמה)

תכניות הלימודים המגובשות במסגרת בית הספר שמות דגש על הקניית בקיאות רחבה במדעים הימיים בכללותם תוך הקניית כלים מדעיים רלבנטיים ברמה גבוהה ומקצוענות בשיטות המחקר המעשיות.

בית הספר פועל בשיתוף מחקרי ואקדמי הדוק עם המכון לחקר ימים ואגמים לישראל (חיא"ל), עפ"י המודל המוצלח של רבות מתכניות המחקר הימיות המוצלחות בעולם. שיתוף זה מקנה לבית הספר את היכולת המעשית הנמצאת בבסיס פעולתו, תוך איגום משאבי מחקר לאומיים למחקר והוראה תחרותיים ברמה בינלאומית בתחום ייחודי זה.

בית הספר שם לו למטרה להוות מרכז לפעילות המחקרית והאקדמית במזרח הים התיכון, מרצועת החוף ועד למעמקי האגן. בפרט מתמקד בית הספר באזור הכלכלי הישראלי בים התיכון, המשלב בשטחו את שטחה היבשתי של מדינת ישראל והולך והופך לאזור המפתח לעתידה של מדינת ישראל (למשל פיתוח מאגרי גז, התפלת מים, איים מלאכותיים וחקלאות ימית).

מזכירות בית־הספר

מינהלנית בית־הספר: גבי שרון ליפר

כתובת בית־הספר באינטרנט: <http://marsci.haifa.ac.il>

דואר אלקטרוני: sliper@univ.haifa.ac.il

בניין רב־תכליתי, קומה 2, חדר 282

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-12.30

טלפון: 04-8288790; פקס: 04-8288267

ביולוגיה ימית

חוג לימודים לתואר M.Sc.

ראש החוג: ד"ר דן צ'רנוב

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' ברוך רינקביץ.

פרופסור חבר: פרופ' גדי קציר.

מרצה בכיר: ד"ר דן צ'רנוב, ד"ר תמר לוטן, ד"ר סמדר בן-טבו דה-לאון (דרגה מוצעת).

מרצה: ד"ר דניאל שר, ד"ר לאורה סטיינדלר.

מזכירות החוג

עוזר מיינהלי לראש החוג: גב' מירב אילון

שעות הקבלה: ימים א', ב', ד', ה', בין השעות 10.00-12.00

טלפון: 04-8288794

פקס: 04-8288267

דואר אלקטרוני: marbio@univ.haifa.ac.il

כתובת החוג באינטרנט: <http://marsci.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר שני (M.Sc.)

מבוא

האוקיאנוסים והימים מכסים כ-70% מפני כדור הארץ ושוקקים חיים: אצות מיקרוסקופיות מהוות בסיס לאקוסיסטמות מורכבות – מפלנקטון ואלמוגים ועד לוויתנים. בשנים האחרונות עולה הצורך בהכשרת דור חדש של מדענים שיוכלו להנחות קבלת החלטות מדיניות ובין-לאומיות לשימוש במשאבי הים מחד ולשימורם מאידך. תלמידי החוג לביולוגיה ימית ישלבו מחקר מעמיק בביולוגיה ימית ברובד המולקולארי, הביוכימי, הפיזיולוגי והאקולוגי עם התמחות רב תחומית החובקת את מדעי הים, מתוך מטרה להיות מנהיגי העתיד בתחום הימי.

תנאי קבלה

1. לחוג יוכלו להתקבל בוגרי תואר ראשון במדעים (B.Sc.) בביולוגיה, במדעי הים, או במדעים הקשורים לתחומים אלה ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל (ייתכן ויידרשו לימודי השלמה).
2. דרישות הקדם לחוג הינן ברמת ידע של בוגר תואר ראשון בביולוגיה. הידע הנדרש הוא בתחומים הבאים: ביוכימיה, פיזיולוגיה, אקולוגיה, ביולוגיה מולקולרית, אנגלית, מחשב.
3. ציון סופי משוקלל 85 לפחות בכל אחד מהחוגים הנלמדים לתואר ראשון.
4. לצורך קבלה לחוג, בשלב טרום הרשמה, על המועמד להגיש קורות חיים, מכתב הצהרת כוונות, גיליון ציונים רשמי.
5. מועמד מתאים יוזמן לראיון אישי.
6. במהלך הסמסטר הראשון ללימודיו יידרש התלמיד להתקשר עם מנחה פוטנציאלי (חבר סגל בחוג) ולסכם על נושא המחקר. הודעת המנחה על נכונותו להנחות את הסטודנט בעבודת התיזה שלו עד תום הסמסטר הראשון ללימודים, תהווה תנאי להמשך הלימודים בחוג בסמסטר השני.
7. מועמדים בוגרי תואר ראשון במקצועות אחרים, שקיבלו ציון נמוך מ-85 אך גבוה מ-80 בלימודי התואר הראשון, או שחסרים להם חלקים מהידע הנדרש, יוכלו להתקבל ללימודים בחוג במעמד "על תנאי" על פי החלטת הוועדה החוגית ללימודי התואר השני, בתנאי שישלימו את הידע החסר עד סוף שנת הלימודים הראשונה. הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תקבע את תוכנית ההשלמה לכל סטודנט בהתאם לרקע האקדמי שלו ולדרישות המחקר. סיום לימודי ההשלמה בציון ממוצע 85 ומעלה יהווה תנאי להמשך הלימודים בחוג.

משך הלימודים

הלימודים בחוג נפרסים על פני שתי שנות לימוד (לא כולל לימודי השלמות) במשך חמישה ימי לימוד בשבוע. מרבית קורסי החובה יתקיימו במשך שנת הלימודים הראשונה וירוכזו

במידת האפשר בשלושה ימי לימוד בשבוע. במהלך השנה הראשונה הסטודנטים ישתתפו בהפלגה לימודית. הפלגה זו תשמש סדנא למספר קורסים והנתונים שיאספו בה יעובדו במסגרתם.

מבנה הלימודים

הלימודים הם במסלול א' בלבד, הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

תכנית הלימודים כוללת:

קורסי חובה בהיקף של 22 שש"ס.

קורסי בחירה בהיקף של 10 שש"ס, שייבחרו לפי ההנחיות הבאות:

1. לפחות 4 שש"ס מלימודי הבחירה בביוולוגיה ימית.
2. לפחות קורס אחד של 2 שש"ס מלימודי הבחירה הנוספים או מבין לימודי הבחירה הרב תחומיים.
3. התלמיד יוכל לבחור קורסי בחירה מעבר לקורסים המפורטים: בפקולטות השונות של אוניברסיטת חיפה, במכון הביולוגי אוניברסיטאי באילת (לא נדרשים סידורי תשלום מיוחדים), בטכניון, באוניברסיטה אחרת בארץ או בחו"ל. בחירת הקורסים תעשה בהסכמת מנחה עבודת הגמר המחקרית ויו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.
4. השתתפות חובה בהפלגה הלימודית ובסמינריונים החוגיים.

הערה: חלק מקורסי החוג (כולל קורסי חובה) עשויים להינתן באנגלית ללא התראה מוקדמת.

הציון הסופי יורכב כדלקמן:

30%	ציוני הקורסים, כולל שתי עבודות סמינריוניות
50%	עבודת הגמר המחקרית (תיזה)
20%	בחינת הגנה על התיזה (הבחינה תיערך בעל-פה)

לימודי תואר שלישי במסגרת הוועדה הכלל-אוניברסיטאית לתלמידי מחקר

תלמידים המעוניינים בלימודים לתואר שלישי בתחום הביוולוגיה הימית יכולים לבצע זאת במסגרת הוועדה הכלל-אוניברסיטאית לתלמידי מחקר בהנחיית חברי סגל בעלי מינוי אקדמי בבית הספר למדעי הים ע"ש צ'רני ובפקולטה למדעי הטבע מדרגת מרצה בכיר ומעלה.

המעוניינים מתבקשים לפנות למזכירות החוג: marbio@univ.haifa.ac.il

224

מדעים גיאומיטריים
ע"ש ד"ר משה שטראוס
חוג לימודים לתואר M.Sc.

ראש החוג: ד"ר אורי שטנר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' ברק חרות.

מרצה בכיר: ד"ר יצחק מקובסקי, ד"ר גדעון טיבור (מומחה).

מרצה: ד"ר רויטל בוקמן, ד"ר מייקל לזר, ד"ר אורי שטנר, ד"ר ניקולס וולדמן, ד"ר בברלי גודמן.

מורה מן החוץ: פרופ' בוריס כצנלסון, מר ברי גרינקר, ד"ר רגינה כצמן, פרופ' מרק גולדמן.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' מירב אילון**

שעות הקבלה: ימים א', ב', ד', ה', בין השעות 10.00-12.00

טלפון: 04-8288794

פקס: 04-8288267

דואר אלקטרוני: margeo@univ.haifa.ac.il

כתובת החוג באינטרנט: [/http://marsci.haifa.ac.il](http://marsci.haifa.ac.il)

הלימודים לתואר שני (M.Sc.)

מבוא

תגליות גז בים העמוק פותחות בפני מדינת ישראל שנים של פיתוח שלא נראה כמותו, ומציבות בפנינו אתגרים מחקריים וטכנולוגיים מחזית המדע. לתגליות, ולפיתוח שבעקבותן, שורשים גיאופיסיים וגיאולוגיים עמוקים הנלמדים בחוג למדעים גיאוימיים – החוג הראשון בישראל המתמקד בהכשרת חוקרי הגיאולוגיה והגיאופיסיקה הימית. ולא פחות חשוב – מציעות שפע מקומות עבודה לבוגרי החוג.

הלימודים והמחקר בחוג מתמקדים בתופעות ותהליכים במרכיב הדומם בסביבה הימית, מגוף המים דרך קרקעית הים ועד לתת הקרקע הימי. התחומים הימיים המודגשים במהלך התואר כוללים בין היתר: גיאולוגיה, גיאוכימיה, גיאופיסיקה, אוקיאנוגרפיה, מיפוי, חישה מרחוק, גיאודינמיקה, סדימנטולוגיה ימית וחופית, פלאואקלים, אוקיאנוגרפיה גיאוכימית, פליאונטולוגיה, ופלאואוקיאנוגרפיה. תוכנית הלימודים מדגישה את התמקצעות הסטודנטים במגוון תחומים אלו תוך הבנת תחומי הפיסיקה, המתמטיקה והמחשוב עליהם הם מבוססים. בד בבד משולבת בתכנית הלימודים רב תחומיות במסגרת הכוללת של בית הספר למדעי הים ע"ש ליאון צ'רני. הסטודנטים בחוג משתתפים בהפגנה לימודית, סיורים גיאולוגיים, ובמשך לימודיהם רוכשים מיומנות נרחבת ויישומית בשיטות וגישות המחקר המתקדמות ביותר ובתפעול משאבי החוג הכוללים מכשור דיגום גיאולוגי וגיאופיסי בים ובמעבדות; מעבדת מחשוב מתקדמת המצוידת בתוכנות המובילות בתעשיית הנפט לעיבוד וניתוח נתונים גיאופיסיים וגיאולוגיים; מעבדת ניתוח גלעיני סדימנטים ותיארוכם בעזרת איזוטופ 210 של עופרת.

ישראל זקוקה למומחים בתחום המדעים הגיאוימיים. בואו והצטרפו אלינו.

דרישות קבלה

הלימודים בחוג הם במסלול א' בלבד, הכולל ביצוע מחקר וכתבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). לחוג יוכלו להתקבל בוגרי תואר ראשון במדעים (B.Sc.) בגיאולוגיה, בגיאופיסיקה, במדעי הים, או במדעים הקשורים לתחומים אלה ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, בעלי ידע בתחומים הבאים: מתמטיקה, פיסיקה, כימיה, גיאולוגיה, אטמוספירה, אנגלית, מחשב, עם ממוצע ציונים משוקלל בתואר ראשון של 80 לפחות. לצורך קבלה לחוג, בשלב טרום הרשמה, על המועמד להגיש קורות חיים, גיליון ציונים רשמי מתואר קודם, מכתב הצהרת כוונות ושמות של שני ממליצים. המועמד יוזמן לראיון אישי.

לימודי השלמה

מועמדים בוגרי תואר ראשון במקצועות אחרים או שחסרים להם חלקים מהידע הנדרש, יוכלו להתקבל ללימודים בחוג במעמד "על תנאי" על פי החלטת הוועדה החוגית ללימודי התואר השני, בתנאי שישלמו את הידע החסר עד סוף שנת הלימודים הראשונה. הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תקבע את תוכנית ההשלמה לכל סטודנט בהתאם לרקע האקדמי שלו ולדרישות המחקר. סיום לימודי ההשלמה בציון ממוצע 85 ומעלה יהווה תנאי להמשך הלימודים בחוג.

תנאי מעבר משנה לשנה

במהלך הסמסטר הראשון ללימודי יידרש התלמיד להתקשר עם מנחה פוטנציאלי (חבר סגל בחוג) ולסכם על נושא המחקר. הודעת המנחה על נכונותו להנחות את הסטודנט בעבודת התיזה שלו עד תום הסמסטר הראשון ללימודים, תהווה תנאי להמשך הלימודים בחוג בסמסטר השני. ציון מעבר בקורסי החובה במסגרת השנה הראשונה, על כל מטלותיהם, בציון ממוצע של 80 לפחות. עד תום הסמסטר השני ללימודים נדרש הסטודנט להגיש הצעת מחקר לעבודה מחקרית (תיזה).

הגשת הצעה לעבודת גמר מחקרית (תיזה) לפני תחילת הסמסטר השלישי ללימודים בחוג.

תוכנית הלימודים

תוכנית הלימודים והמחקר בתוכנית המוצעת מכסים מגוון תחומי הגיאולוגיה, הגיאוכימיה, הגיאופיסיקה הימית והאוקיאנוגרפיה בתחומים העיקריים הבאים: גיאופיסיקה, מיפוי, חישה מרחוק, גיאודינמיקה, סדימנטולוגיה ימית וחופית, פלאואקלים, פלאואוקיאנוגרפיה. תוכנית הלימודים מדגישה רב תחומיות במסגרת הכוללת של בית הספר למדעי הים ע"ש צ'רני.

היקף הלימודים

הלימודים בחוג נפרסים על פני שתי שנות לימוד (לא כולל לימודי השלמות) במשך חמישה ימי לימוד בשבוע. מרבית קורסי החובה יתקיימו במשך שנת הלימודים הראשונה וירוכזו במידת האפשר בשלושה ימי לימוד בשבוע. במהלך השנה הראשונה תיערך הפלגה לימודית, בה ההשתתפות היא חובה. הפלגה זו תשמש סדנא של מספר קורסים והנתונים שיאספו בה יעובדו במסגרתם.

היקף הלימודים בתכנית הינו 32 שש"ס עפ"י הפירוט הבא:

- א. קורסי חובה בהיקף של 18 שש"ס.
- ב. קורסי בחירה בהיקף של 14 שש"ס, שייבחרו לפי ההנחיות הבאות:
  1. לפחות 8 שש"ס מלימודי הבחירה במדעים גיאוימיים.
  2. יתר הנקודות מלימודי הבחירה הנוספים או מביץ לימודי הבחירה הרב תחומיים בתאום עם מנחה עבודת הגמר המחקרית ויו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.

3. השתתפות חובה בהפלגת הלימודית, בסמינרים החוגיים והבית ספריים וחובת שמיעה בקולוקווים החוגי.

הציון הסופי יורכב כדלקמן:

30%	ציוני הקורסים, כולל שתי עבודות סמינריוניות
50%	עבודת הגמר המחקרית (תיזה)
20%	בחינת הגנה על התיזה (הבחינה תיערך בעל־פה)

לימודי תואר שלישי במסגרת הוועדה הכלל־אוניברסיטאית לתלמידי מחקר

תלמידים המעוניינים בלימודים לתואר שלישי בתחום המדעים הגיאור־ימיים ייכללו במסגרת הוועדה הכלל־אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, בהנחיית חברי סגל בעלי מינוי אקדמי בבית הספר למדעי הים ע"ש צ'רני ובפקולטה למדעי הטבע, מדרגת מרצה בכיר ומעלה.

המעוניינים מתבקשים לפנות למזכירות החוג:

margeo@univ.haifa.ac.il

ציוויליזציות ימיות

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר דורית סיון

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני ושלישי:

פרופ' אהוד שפניר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' מיכל ארצי, פרופ' יוסי מרט (אמריטוס), פרופ' אהוד שפניר.	
פרופ' שריאל שלו.	פרופסור חבר:
ד"ר אסף יסעור-לנדאו, ד"ר חסן חליילה, ד"ר יעקב כהנוב,	מרצה בכיר:
ד"ר דורית סיון.	
ד"ר גיל גמבש, ד"ר דבורה צויקל.	מרצה:
ד"ר דרור אנג'ל, ד"ר עוז גופמן, ד"ר עירית זוהר, ד"ר דני כרם	עמית הוראה:
(בכיר), ד"ר דן ליבנה, ד"ר דב צביאלי (בכיר), ד"ר נדב קשטן,	
פרופ' רותם קובנר, ד"ר אביעד שיינין.	

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' לורה כהן**

שעות קבלה: ימים א' ו-ד', בין השעות 12:00-14:00

ימים ב', ג' ו-ה', בין השעות 10:00-12:00

טלפון: 04-8240941

פקס: 04-8249011

marcivi@haifa.ac.il

עדכונים לשנתון, מערכת השיעורים, חובות ומטלות יפורסמו מידי פעם באתר החוג:

<http://marsci.haifa.ac.il/maritime>

החוג לציוויליזציות ימיות מתמקד בלימודי האדם והים ומשלב לימודים מתקדמים לתארים שני ושלישי בתחומים: ארכיאולוגיה ימית וחופית, גיאולוגיה וגיאומורפולוגיה חופית וימית, היסטוריה ימית, ביולוגיה ימית,* אקולוגיה ימית ומשאבי ים.

לימודי תואר שני

מטרת הלימודים

- 1) להקנות לתלמידים ידע ארכיאולוגי והיסטורי על התרבויות אשר הים היווה ומהווה גורם עיקרי בתולדותיהן ובהתפתחותן, תוך הדגשת התרבויות של הים התיכון.
- 2) להקנות לתלמידים ידע על התנאים האוקיאנוגרפיים, הביולוגיים, האקולוגיים והגיאולוגיים בים הפתוח ובחוף, באיזור הים התיכון והשפעתם של תנאים אלה על התפתחות התרבויות הימיות.
- 3) להקנות לתלמידים בקיאות בשיטות המחקר בים ובחוף בתחומי הארכיאולוגיה, הגיאומורפולוגיה, הגיאולוגיה והביולוגיה.

מבנה הלימודים

בחוג ארבעה נושאי לימוד מרכזיים:

1. ארכיאולוגיה ימית וחופית
2. היסטוריה ימית
3. גיאומורפולוגיה חופית וגיאולוגיה ימית
4. ביולוגיה ימית, אקולוגיה ימית, אוקיאנוגרפיה ומשאבי ים

תכנית הלימודים משלבת את ההתמחות המיוחדת של כל תלמיד עם לימוד בינתחומי בארבעת הנושאים כוללת:

1. שיעורי השלמה
2. שיעורים מונוגרפיים כלליים
3. סמינריונים
4. פרוסמינריונים
5. סמינריון בין תחומי
6. הכשרה מעשית: שיטות מחקר ימיות, סיורים בחופי הארץ, הפלגה אחת לחו"ל (נעל חשבון התלמיד) השתתפות במחקרי שדה (כמפורט להלן).

הערה: חובת נוכחות והשתתפות בשעורים בקורסים השונים תימסר לתלמידים ע"י המורה בתחילת כל סמסטר, בכפוף להנחיות הכלליות של הרשות ללימודים מתקדמים. כך גם לגבי חובות והשלמות בהכשרה מעשית.

---

* בשיתוף עם ביה"ס למדעי הים

תנאי הקבלה

לחוג יתקבלו תלמידים בעלי תואר ראשון (ב"א) – בתנאים הבאים:

1. **מסלול א'** עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – ציון סופי של 82 לפחות בלימודי הב"א בכל אחד מחוגי הלימוד. היקף הלימודים במסלול זה 32 שש"ס (לא כולל לימודי עזר והשלמות).
2. **מסלול ב'** עם בחינת גמר – ציון סופי של 76 לפחות בלימודי הב"א בכל אחד מחוגי הלימוד. היקף הלימודים במסלול זה 36 שש"ס (לא כולל לימודי עזר והשלמות). ניתן ללמוד במסלול זה במסגרת יום למודים מרוכז.

משך הלימודים במסלול א' הינו עד 3 שנים.

משך הלימודים במסלול ב' ובתכנית הלימודים המרוכזת הינו שנתיים.

- ◆ נדרשת ידיעת האנגלית ברמה טובה.
- ◆ קורסי השלמה בהתאם להחלטת הוועדה החוגית לתואר שני.
- ◆ מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה במהלך לימודיו לתואר כתנאי לזכאותו לתואר.

כל תלמיד יידרש בשנה הראשונה ללימודיו ללמוד קורסי השלמה בהיקף של עד 4 שש"ס אם לא למד קורסים אלה (או שוויי ערך להם) בלימודיו לתואר ראשון. לימודי השלמה לא ייחשבו כחלק משעות לימודי החוג עצמם. קורסי השלמה ייקבעו בהתיעצות עם ועדת הקבלה של החוג, הקורסים הם חובה על כל תלמיד מתקבל.

קורסי השלמה הינם:

1. מבוא לציוויליזציות ימיות
2. מבוא לסביבה הימית

היקף הלימודים

הלימודים בחוג מתקיימים בשני מסלולים: מסלול הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול א'), מסלול עם בחינת גמר (מסלול ב').

א) מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול א')

חובות הסיום		
1. שיעורים מונוגרפיים כלליים	בחינות ו/או עבודות	16 שש"ס
2. פרוסמיניריון	רפרט; בחינה ו/או עבודה	8 שש"ס
3. שני סמינריונים	2 עבודות סמינריוניות	8 שש"ס
4. סמינריון בין תחומי (במשך שנתיים)	השתתפות והגשת עבודה	
	חובה	0 שש"ס

כל סטודנט/ית חייב/ת להרצות על ממצאי מחקר עבודת הגמר המחקרית שלו/ה עם סיום העבודה, במסגרת הסמינריון הבין תחומי.

32 שש"ס

סה"כ

עבודת גמר מחקרית (תיזה)

ההצעה לעבודת גמר מחקרית, בהתאם לתקנון לימודי תואר שני, תובא לאישור מועצת החוג בתנאי שהתלמיד סיים את לימודי המבוא בסמסטר א' בציון 80 לפחות בכל אחד מהם. על כל הצעת המחקר לתיזה חייבת להיות חתימת כל מנחי העבודה בה הם מביעים את הסכמתם להנחייה. החתימה תופיע על גבי העמוד הראשון של הצעת המחקר לתיזה. הצעות התיזה תוגשנה בשפה העברית.

שקלול הציון הסופי

20%	סמינריונים
35%	שיעורים כולל קורסי בחירה
45%	עבודת גמר מחקרית

ב) מסלול ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול ב')

1. לימודים בהיקף 36 ש"ס מלימודי החוג. ניתן ללמוד קורסי בחירה מחוץ לחוג בדרג 3 לפחות ובהיקף של עד 4 ש"ס.
2. כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות בהתאם לגישתו הבין תחומית של החוג, בנוסף לסמינר הבין תחומי.
3. עמידה בבחינת גמר.
4. התלמיד יעמוד בדרישות לימודי העזר המפורטים לעיל.

שקלול הציון הסופי

30%	סמינריונים
40%	שיעורים כולל קורסי בחירה
30%	בחינת גמר

כל התלמידים מחויבים בלימודי העזר הבאים:

1. **סיוורים:** תלמידי מסלול א' השתתפות ב-8 ימי סיור במשך השנתיים בנוסף להפלגה לימודית, כולל הגשת דו"חות סיוורים.
  - תלמידי מסלול ב' השתתפות ב-4 ימי סיור במשך השנתיים כולל הגשת דו"חות סיוורים.
- ◆ השתתפות בהפלגה לימודית אחת לחו"ל (על חשבון התלמיד).
  - ◆ קורס בשיטות סקר חובה (נכלל במסגרת השיעורים הכלליים).
  - ◆ בקיאות בשפה עתיקה למתמחים בהיסטוריה ימית לפי דרישת המנחים (לתלמידי מסלול א' בלבד (עם עבודת גמר מחקרית)).

לימודים לקראת תואר דוקטור (Ph.D.) – האדם בסביבתו הימית והחופית

תנאי קבלה

רשאים להגיש מועמדותם ללימודי התואר השלישי תלמידים שסיימו את לימודיהם לתואר השני (מסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית) בחוג לציוויליזציות ימיות או בחוגים מתאימים אחרים באוניברסיטאות מוכרות אחרות בארץ ובחו"ל בעלי צביון הקרוב לנלמד בחוג לציוויליזציות ימיות. יתקבלו תלמידים שסיימו את לימודי התואר השני בציון ממוצע "טוב" (80) לפחות ואשר השיגו ציון "טוב מאד" (86) לפחות בעבודת הגמר המחקרית. מוסמכים מחוגים אחרים, העומדים בדרישות הנ"ל אך חסרים רקע מתאים בנושאי האדם והים, יחויבו בלימודי השלמה בחוג ו/או בחוגים אחרים באוניברסיטה, שלא יפחתו מ-12 ש"ס, לפי שיקול דעתה של ועדת הדוקטורט החוגית בהתיעצות עם מנחה/י העבודה. מועמד חייב להגיש לוועדת הדוקטורט החוגית הצהרת כוונות על מחקר המתוכנן בהנחיית מנחה/י עבודת הדוקטורט המתוכננת בהתאם להנחיות (ראו הנחיות), ציוניו לתארים קודמים, עותק של עבודת המוסמך שלו, רקע אישי קצר הכולל: תמצית ההיסטוריה האקדמית בדגש על התואר השני (המוסד בו הוענק, נושא עבודת המסטר, המנחה והציון הסופי), רשימת פרסומים (אם קיימת), התאמת הנושא המוצע למטרות החוג ומגמותיו ומטרות החוג ושני מכתבי המלצה מחוקרים.

מבנה הלימודים

לאחר קבלתו של תלמיד למסלול הדוקטורט בחוג הוא יכין תכנית מחקר מפורטת בהנחיית שני מדריכים, אחד מכל תחום כאשר תחום אחד לפחות הוא ימי/חופי והמדריך הוא איש החוג לציוויליזציות ימיות. במקרים מיוחדים תותר הנחייה על ידי מדריך אחד מהתחום הימי/חופי באישור ועדת הדוקטורט החוגית. תכנית הדוקטורט תהיה קשורה בים או/ו בחוף. תכנית זו יש להגיש לוועדת הדוקטורט תוך השנה הראשונה (שלב א'). אם ועדת הדוקטורט תחליט, תמונה לתלמיד המחקר ועדה מלווה מורחבת. דגש מיוחד יושם על מידת היות העבודה מחקר מעשי בים/חוף או הקשור ישירות לים. עם אישור ההצעה על-ידי ועדת הדוקטורט החוגית יעבור תלמיד המחקר לשלב ב'. מנחה /י העבודה יקבע/ו את מכסת הלימודים של תלמיד המחקר וזו תאושר על ידי ועדת הדוקטורט החוגית. זאת בנוסף לדרישות השלמה ו/או לימודי שפה זרה או רכישת מיומנויות מתאימות בהתאם להתמחות התלמיד. היקף הלימודים יהיה תלוי בהכשרתו/ה הקודמת של תלמיד/ת המחקר. דוקטורנט בעל רקע בין-תחומי ימי מתאים יחויב במכסת לימודים מצומצמת יחסית לסטודנט חסר רקע ימי.

כל סטודנט לדוקטורט חייב בנוכחות בסמינר הבין תחומי במשך שנה אחת לפחות במהלך לימודיו.

על כל סטודנט המצוי בשלב ב' של לימודי הדוקטורט להגיש דו"ח התקדמות שנתי לוועדת הדוקטורט החוגית. עם סיום הלימודים ובגמר הכנת עבודת המחקר, לאחר אישור וועדת הדוקטורט והועדה המלווה (אם קיימת), ירצה הסטודנט על מחקרו בסמינר הבין-תחומי החוגי. לאחר מכן יגיש הסטודנט את עבודתו המודפסת בחתימת המנחה/ים לוועדת הדוקטורט החוגית. זו תבחן את מהלך הלימודים ואת עבודת הגמר ותמליץ על העבודה לשיפוט. עם אישורה של עבודת הגמר על ידי ועדת הדוקטורט החוגית היא תוגש לרשות ללימודים מתקדמים.

משך הלימודים לתואר – ארבע שנים.

מסלול ישיר לדוקטורט:

מסלול זה הוא בהתאם לתקנון לימודי תואר שני ושלישי של אוניברסיטת חיפה. והוא מיועד לתלמידים מצטיינים ביותר (בעלי ממוצע ציונים של 95 ומעלה בכל אחד מחוגי הלימוד בתואר הראשון) שיש ברצונם, במידה רבה של וודאות, להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי. תלמידים מצטיינים אלה יוכלו להתקבל למסלול לקראת סוף שנת הלימודים הראשונה ללימודיהם לתואר השני בחוג בתנאי שהציון הממוצע שלהם באותה שנה הוא 95. הם יצטרכו להגיש את המסמכים הדרושים, לפי המפורט בתקנון האוניברסיטאי, לוועדת הדוקטורט החוגית. הועדה תטיל עליהם חובות לימודים והתנסות מחקרית בהתאם להישגי המועמד/ת והרקע שלו/ה.

מבנה הלימודים במסלול הישיר

- 1) תנאי המעבר משנה א' לשנה ב' הינם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 שש"ס לפחות, סיומם בציון משוקלל של 95 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון 95 לפחות.
- 2) הגשת שתי עבודות סמינריוניות. על התלמיד להשיג ציון של 95 לפחות בכל אחת משתי העבודות הסמינריוניות.
- 3) הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים.

משך הלימודים למטלות אלה הוא שנתיים

עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בכל חובות הלימודים כמפורט לעיל, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד דוקטורט שלב ב', במסגרתו יבצע התלמיד את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט.

כל דוקטורנט חייב בנוכחות בסמינר הבין תחומי במשך שנה לפחות במהלך לימודיו.

תלמיד במסלול הישיר לדוקטורט יוכל לקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה מיד עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בחובות הלימוד של המסלול הישיר לדוקטורט.

תלמיד יוכל בכל שלב לפרוש מן המסלול הישיר לדוקטורט אם אינו מעוניין להמשיך בו, ויהיה עליו להשלים את מיכסת הלימודים ושאר החובות הנדרשים לקבלת התואר השני, בין במסלול א' ובין אם במסלול ב'.

במקרה של אי-השלמת חובות המסלול הישיר לדוקטורט בתום שנתיים (השלמת 26 ש"ס לפחות, כולל הגשת שתי עבודות סמינריוניות) ואי-אישור הצעת המחקר לדוקטורט, יועבר התלמיד למסלול לימודים רגיל לתואר שני. לא תאושר הארכת לימודים בשלב התואר השני.

מתכונת להצהרת כוונות לדוקטורט בחוג לציוויליזציות ימיות

על הצהרת הכוונות להוכיח התאמה לנושאי הים והחוף של החוג, יכולת הגדרה מתומצתת של הנושא, הידע הקיים בו והדרכים בהן הכוונה להתמודד עם מה שעדיין לא ידוע וכן חידוש ותרומה לשטח הנחקר. ההצהרה תכלול:

1. כותרת טנטטיבית של הנושא, המנחה/ים (החייבים לעמוד בדרישות המפורסמות ע"י הרשות ללימודים מתקדמים) והרכב מוצע, במידת הצורך, של וועדה מלווה.
2. תיאור בן מספר שורות של הנושא המוצע וכיצד הוא תואם את מגמות ומטרות החוג..
3. רקע מדעי ממצה ומתומצת של נושא העבודה אשר יכלול שרטוט גבול הידע הקיים ותיאור החדשנות המוצעת. מטרתו של רקע זה היא להבהיר למי שאינו מומחה בתחום במה תעסוק העבודה ומהו החידוש הגלום בה ולמומחים בתחום, שהמועמד מתמצא בנושא ומתווה מסלול ראוי בתוכנו ומעשי בהיקפו. יש לזכור שמדובר בהצהרת כוונות אשר, אם תאושר, תורחב לקראת הגשת ההצעה עצמה.
4. פירוט מטרה(ות), השערות ושאלות מחקר תוך דגש על החדשנות שבהצעה.
5. שיטות מחקר.
6. רשימת המקורות המוזכרים ברקע ובשיטות.
7. אישור חתום על הסכמת המנחה/ים להנחות את המועמד/ת בתזיה, אם הצהרת הכוונות תאושר.

מדעי הרפואה

חוג ללימודים לתואר בוגר במדעים B.Sc. (דו-חוגי)

ראש החוג: פרופ' אדי ברקאי

ראש תוכנית הלימודים: פרופ' אבי קרני

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' אברהם חיים, פרופ' עדו יצחקי, פרופ' אדי ברקאי, פרופ' אבי קרני.

פרופסור חבר: פרופ' קובי רוזנבלום, פרופ' פואד פארס, פרופ' ירון דגן (מומחה).

מרצה בכיר: ד"ר עמירם אריאל, ד"ר רפי למפרכת, ד"ר שרית לריש, ד"ר רמי רשף, ד"ר יורם בונה (מומחה), ד"ר ניצה מירסקי, ד"ר עאדל שאלאטה (מומחה)*, ד"ר חיים שפירא (מומחה)*.

מרצה: ד"ר ליוזה ברקיהרינגטון, ד"ר שלמה וגנר, ד"ר דלית ברקן, ד"ר הילה טולדנו.

עמית הוראה: ד"ר מלכה הלפרן, ד"ר מיכל נוימן, ד"ר חגית פרנקל-מילרד.

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' אבישג וייסה

מיקום: בניין רב-תכליתי, קומה 1-, חדר 67

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-13:00

טלפון: 04-8288764

פקס: 04-8288763

azilber1@univ.haifa.ac.il

כתובת אתר החוג: <http://sci2.haifa.ac.il/mds>

מטרת הלימודים

מטרתם של לימודי מדעי הרפואה (בשילוב עם לימודי החוג לביוולוגיה) היא להקנות לסטודנטים בסיס ידע רחב בביוולוגיה של האדם והבנת המנגנונים של תהליכי החיים - כולל הבסיס הביוולוגי להתנהגות האדם -בבריאות ובתפקוד תקין מחד ובמחלה וכשל תפקודי מאידך.

התוכנית מיועדת להקנות לבוגריה בסיס רחב, כולל התנסות מעבדתית, במדעי החיים, ברמה של תואר ראשון B.Sc. בביוולוגיה, ובנוסף לשמש מבוא להקניית מושגי יסוד ובסיס ידע להבנת מקצוע הרפואה ומחקר ביו-רפואי.

התוכנית מהווה גם מסלול חדש ללימודי קדם-רפואה (לימודים קדם-קליניים) (pre-medical) מתוך מטרה להקנות לבוגריה אפשרות לכניסה ללימודי הרפואה לקראת תואר M.D., במסגרת בתי ספר לרפואה המקימים תוכנית ארבע שנתית (על פי המתכונת המקובלת בארה"ב ובמסלולים החדשים בבתי הספר לרפואה בארץ). חלק מהקורסים שניתנים בחוג יועברו על ידי רופאים.

תנאי הקבלה

לחוג יתקבלו תלמידים אשר עמדו בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוג. חתך קבלה 680 ומעלה, תעודת בגרות הכוללת 9 יחידות לפחות במדעים, בציון ממוצע 84 ומעלה וראיון אישי.

תוכנית הלימודים

- ◆ הלימודים הינם במסלול דו חוגי עם החוג לביוולוגיה.
- ◆ משך הלימודים שלוש שנים.
- ◆ הלימודים כוללים הרצאות, מעבדות, תרגילים וסיוורים על פי אופיו של הקורס.
- ◆ הלימודים כוללים השתלמויות עזר (שהינן חובה) בנושא בטיחות במעבדה ובנושא הסמכה למחקר בעלי חיים.
- ◆ בנוסף, תלמידים המתעתדים להמשיך בלימודי הרפואה יוזמנו:
  - א. לעבור קורס החייאה בן שלושה ימים, במידה ולא עברו קורס חובשים צבאי או אזרחי, בחופשת הקיץ שבין שנת לימודים אחת לשנייה (השתלמות עזר).
  - ב. להשתתף בסדרה של 6 פגישות עם רופאים/ות בנושא: מבט אישי על מקצוע הרפואה במהלך שנת הלימודים השלישית (השתלמות עזר).
- ◆ החל משנה"ל תשע"ב יחויבו כל תלמידי האוניברסיטה (למעט תלמידי הפקולטה למדעי הרוח) בלימודי הרחבה והעשרה בתחום מדעי הרוח. במשך שלוש שנות לימודיו יהיה חייב כל תלמיד במסגרת זו ללמוד קורסים בהיקף של 4 נ"ז. השלמת לימודים אלו בהצלחה תהווה תנאי לזכאות לתואר הראשון.

מהלך התואר כולל:

קורסי חובה בהיקף של 86 נ"ז וקורסי בחירה בהיקף של 8 נ"ז בחוג לביוולוגיה (סה"כ 94 נ"ז).

קורסי חובה בהיקף של 56 נ"ז בחוג למדעי הרפואה.
 קורסי חובת בחירה בהיקף של 4 נ"ז במסגרת התוכנית "דרך הרוח".
 חלוקה לפי שנים:

שנה א' – קורסי חובה בהיקף של 31 נ"ז בחוג לביולוגיה ו-11 נ"ז בחוג למדעי הרפואה.
שנה ב' – קורסי חובה בהיקף של 27 נ"ז בחוג לביולוגיה ו-23 נ"ז בחוג למדעי הרפואה.
שנה ג' – קורסי חובה בהיקף של 19 נ"ז בחוג לביולוגיה ו-22 נ"ז בחוג למדעי הרפואה.
שנים ב' וג' – קורסי בחירה בהיקף של 8 נ"ז במסגרת החוג לביולוגיה.
 קורסי חובה בהיקף של 4 נ"ז במסגרת התוכנית "דרך הרוח".

שנה א'

שם הקורס	נ"ז	שש"ס	סוג שיעור
מבוא לפסיכולוגיה ופסיכולוגיה התפתחותית א'	2	2	שיעור
אנגלית למדעי החיים א'	3	4	שיעור
מבוא לפסיכולוגיה ופסיכולוגיה התפתחותית ב'	2	2	שיעור
מבוא לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה	4	4	שיעור
סה"כ 11 נ"ז			

שנה ב'

שם הקורס	נ"ז	שש"ס	סוג שיעור
אנגלית למדעי החיים ב'	2	3	שיעור ותרגיל
אנטומיה א'	3	3	שיעור ומעבדה
אמבריולוגיה כללית והומנית	3	4	שיעור ומעבדה
מיקרוביולוגיה ב' (פרקים במיקרוביולוגיה ומיקולוגיה ווירולוגיה של האדם)	3	3	שיעור
אנטומיה ב'	3	3	שיעור ומעבדה
מבוא לפתולוגיה	4	5	שיעור ומעבדה
היסטולוגיה כללית	3	4	שיעור ומעבדה
אפידמיולוגיה	2	2	שיעור
סה"כ 23 נ"ז			

שנה ג'

שם הקורס	נ"ז	שש"ס	סוג שיעור
אימונולוגיה כללית וקלינית	4	4	שיעור
מבוא לפרמקולוגיה	4	5	שיעור ותרגיל
בריאות: תזונה, שינה, טוקסיקולוגיה סביבתית	3	4	שיעור ותרגיל
עקרונות של ביו-אתיקה	4	4	שיעור
ביוכימיה קלינית (הבסיס המולקולרי של מחלות)	5	6	שיעור ותרגיל
גנטיקה של האדם	2	2	שיעור
סמינריון (חובת שמיעה)	0	2	סמינריון
סה"כ 22 נ"ז			

קורסי חובת בחירה בהיקף של 4 נ"ז במסגרת לימודי "דרך הרוח" (רשימת הקורסים במסגרת זו תפורסם על ידי הפקולטה למדעי הרוח) במהלך שנים א'-ג'.

מתמטיקה

חוג לימודים לתואר B.Sc. (דו-חוגי וחד-חוגי)

חוג לימודים לתואר M.Sc.

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' יעקב פתר (פטרזייל)

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יונתן ארזי (אמריטוס), פרופ' עמירם בראון, פרופ' יעקב ברקוביץ

(מדען בכיר בגימלאות), פרופ' יונתן גולן (אמריטוס), פרופ' יצחק

וייט (שבתון סמסטר א'), פרופ' אלק ויינשטיין, פרופ' איזו ויסמן

(אמריטוס), פרופ' יוסף זקס (אמריטוס), פרופ' רפאל יוסטר, פרופ' גד

מורן (אמריטוס), פרופ' יאיר צנזור (שבתון סמסטר ב'), פרופ' אלכסנדר

קוז'בניקוב, פרופ' משה רויטמן (שבתון סמסטר ב'), פרופ' שלמה רייזנר.

פרופ' שושנה אברמוביץ (אמריטוס), פרופ' דוד בלנק, פרופ' שי גירון,

פרופ' ויקטור הרניק (אמריטוס), פרופ' לאוניד זלנקו (עמית מחקר

בכיר – קמ"ע בגמלאות), פרופ' ולדימיר חייניץ (שבתון), פרופ' תופיק

מנסור, פרופ' יעקב פתר (פטרזייל), פרופ' ולדימיר רובנסקי (עמית מחקר

בכיר – קמ"ע).

פרופסור חבר:

ד"ר לאה אפשטיין, ד"ר אלי ברגר, ד"ר יובל גנוסר, ד"ר אנה מלניקוב

(שבתון).

מרצה בכיר:

ד"ר אורן בן בסט.

מרצה:

ד"ר ג'ק וינשטיין, ד"ר יעל זפקוביץ-מלאכי, ד"ר איתן לפידות, ד"ר

אלכסנדר קופרמן, ד"ר איתן רון.

עמית הוראה:

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' מיכל עדה פורטנוב**

מזכירת החוג: **גב' אושרת אברבנאל**

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-12.30

טלפון: 04-8240699, 04-8249294; פקס: 04-8240024

דואר אלקטרוני: mathsec@univ.haifa.ac.il

כתובת החוג באינטרנט: http://math.haifa.ac.il

הלימודים לתואר ראשון (B.Sc.)

מטרת הלימודים

המטרה היא להקנות לתלמיד ידע מעמיק בשטחי המתמטיקה השונים, תוך שימת דגש על פרקי המתמטיקה המודרנית ועל יישומיהם. החוג מכשיר את תלמידיו לקראת לימודים לתארים גבוהים, לתפקידי הוראת המתמטיקה ו/או מחשבים, ולעבודות מחקר ופיתוח בתחומי המתמטיקה השימושית, תוך אפשרות לשלב מתמטיקה ומדעי המחשב. הלימודים בחוג למתמטיקה מתנהלים במסלולים הבאים: מסלול חד-חוגי במתמטיקה טהורה, מסלול חד-חוגי במתמטיקה עם לימודי מחשב, מסלול חד-חוגי במתמטיקה ויישומיה לטכנולוגיות עתירות מדע (פתיחת המסלול מותנית במספר הנרשמים), מסלול דו-חוגי המשלב לימודי מתמטיקה עם לימודים בחוג אחר. בכל המסלולים, התלמידים המצטיינים יכולים להצטרף לתכנית למצוינות (Honors Program).

תנאי הקבלה

לחוג למתמטיקה מתקבלים תלמידים אשר עמדו בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג וכן עמדו בבחינת הבגרות במתמטיקה ברמה של 4 יחידות לימוד וציונם 70 ומעלה, או ברמה של 5 יחידות וציונם 65 ומעלה. או, לחילופין, סיימו לימודי מתמטיקה מורחבת במכינה, או קורס קיץ הניתן מדי פעם בנושא "מבוא למתמטיקה", בציון 70 לפחות, או עמדו בבחינת המיון הארצית במתמטיקה וקיבלו את הציון 100 לפחות.

מבנה הלימודים

- א. הלימודים מתפרסים על-פני שישה סמסטרים המהווים שלוש שנות לימוד. תלמיד יכול להתחיל את לימודיו בסמסטר א' (סמסטר הסתיו) או בסמסטר ב' (סמסטר האביב).
- ב. הקורסים, הסדנאות והסמינרים מסווגים לשלושה דרגים המתאימים לשנות הלימוד: שנה ראשונה (סמסטרים 1 ו-2), שנה שנייה (סמסטרים 3 ו-4) ושנה שלישית (סמסטרים 5 ו-6). עם זאת, יש גמישות ביחס לעיתוי בו התלמיד בוחר ללמוד את הקורסים השונים כפוף למגבלות המתוארות בסעיפים הבאים.
- ג. לכל קורס, סדנא או סמינר הניתן בחוג עשויים להתלוות קורסי קדם וקורסים או תרגילים צמודים. תלמיד הנרשם לקורס חייב להירשם בו זמנית לכל הקורסים והתרגילים הצמודים (כלל זה אינו חל לגבי קורס צמוד אשר הושלם בסמסטר קודם). יורשה להירשם כתלמיד בקורס רק מי שהשלים (ז"א נבחן וקיבל ציון עובר) את כל קורסי הקדם.
- ד. כל קורס יכול להסתמך על קורסי חובה בדרג נמוך יותר, גם אם קורסים אלה אינם מופיעים כדרישות קדם.
- ה. מילוי דרישות הקדם הוא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מפורטות בשנתון והן מחייבות. החוג בודק את מילוי הדרישות במהלך הסמסטר ולא בתחילתו, לכן גם אם אושר (בטעות) רישום ללימודים אשר בו חריגות מדרישות הקדם רשאי החוג לבטל את הרישום במהלך הסמסטר.

1. תלמיד תואר ראשון במסלול החד-חוגי החייב בלא יותר מחמישה קורסים, או 20 נקודות, לצורך קבלת התואר (במובן שלמד וקיבל ציון עובר בכל יתר הקורסים), ואשר נרשם לכל הקורסים החסרים לו בסמסטר אחד, יוכל ללמוד בעת ובעונה אחת קורס מתקדם וקורס קדם, באישורו של ראש החוג או יועץ שנים ב'-ג'. אישור דומה יוכל לקבל תלמיד תואר ראשון במסלול הדו-חוגי אם חסרים לו לא יותר משלושה קורסים (12 נקודות) בחוג למתמטיקה, ובתנאי שהוא נרשם לכל הקורסים החסרים לו בשני החוגים בהם הוא לומד בסמסטר אחד.
2. בקורסי הבחירה, בסדנאות ובסמינריונים יש מכסה של מספר התלמידים הנרשמים. המכסה בקורסים הנ"ל מתפרסמת על-ידי מזכירות החוג מידי שנה, והרישום ייעשה על בסיס כל הקודם זוכה.
3. קיימת אופציה לקורס קריאה מודרכת באישור ראש החוג.
4. החוג מפעיל תכנית לימודים למצויינות לתואר "בוגר במדעים במתמטיקה" (Honors Program). הקבלה לתכנית זו תהיה בסוף הסמסטר הראשון של הלימודים ללימודי התלמיד, לפי הצטיינות בלימודי הסמסטר הראשון של הלימודים וראיון אישי עם ועדת קבלה. לתכנית מתקבלים עד חמישה עשר תלמידים שמוצג ציוניהם 85 לפחות. תלמיד המסיים את לימודיו לפי התכנית למצויינות יקבל ספח מתאים לתעודת הבוגר שלו.

לימודי "דרך הרוח"

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו-חוגי – אשר חוגם השני אינו ממדעי הרוח, ובמסלול חד-חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" הפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי דרך הרוח ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובתו <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

להלן אופן יישום לימודי "דרך הרוח":

- ◆ סטודנט במסלול החד-חוגי **מתמטיקה טהורה** חייב ללמוד 4 נ"ז מלימודי "דרך הרוח" מתוך 6 נ"ז של קורסי הבחירה החופשיים.
- ◆ סטודנט במסלול החד-חוגי **מתמטיקה עם לימודי מחשב** ילמד בנוסף לתוכנית הלימודים הרגילה בחוג עוד 4 נ"ז מלימודי "דרך הרוח" ויסיים את התואר עם 124 נ"ז.
- ◆ סטודנט במסלול החד-חוגי **מתמטיקה ויישומיה לטכנולוגיות עתירות מדע** ילמד בנוסף לתוכנית הלימודים הרגילה בחוג עוד 4 נ"ז מלימודי "דרך הרוח" ויסיים את התואר עם 124 נ"ז.
- ◆ סטודנט במסלול **דו-חוגי** אשר **שני חוגיו מעניקים B.Sc.** (מערכות מידע, מדעי המחשב, ביולוגיה), ילמד בנוסף לתוכנית הלימודים הרגילה בחוג עוד 4 נ"ז, יסיים את התואר

- עם 124 נ"ז ועליו לבחור אחת מבין 2 האפשרויות הבאות:
 – ילמד קורס "דרך הרוח" בהיקף 4 נ"ז באחד מחוגי הלימוד.
 – ילמד 2 קורסי "דרך הרוח" בהיקף 2 נ"ז בכל אחד מחוגי הלימוד.
- ◆ סטודנט במסלול **דו-חוגי** (B.Sc.) אשר חוגו השני **אינו שייך לפקולטה למדעי הרוח** (פיסיכולוגיה, מדעי המדינה, גיאוגרפיה, כינוך וכו'), ילמד בנוסף לתוכנית הלימודים הרגילה בחוגים עוד 4 נ"ז, יסיים את התואר עם 122 נ"ז ועליו לבחור אחת מבין 2 האפשרויות הבאות:
 – ילמד קורס "דרך הרוח" בהיקף 4 נ"ז באחד מחוגי הלימוד.
 – ילמד 2 קורסי "דרך הרוח" בהיקף 2 נ"ז בכל אחד מחוגי הלימוד.
- ◆ סטודנט במסלול **דו-חוגי** (B.Sc.) אשר **חוגו השני הוא החוג לכלכלה** ילמד 4 נ"ז מלימודי "דרך הרוח" ויסיים את התואר עם 120 נ"ז ועליו לבחור אחת מבין 2 האפשרויות הבאות:
 – ילמד קורס "דרך הרוח" בהיקף 4 נ"ז באחד מחוגי הלימוד.
 – ילמד 2 קורסי "דרך הרוח" בהיקף 2 נ"ז בכל אחד מחוגי הלימוד.
- ◆ סטודנט במסלול **דו-חוגי** אשר **חוגו השני שייך לפקולטה למדעי הרוח**, ילמד בתוכנית הרגילה של המסלול הדו-חוגי ויסיים את התואר עם 120 נ"ז.

תכניות הלימודים

הערה: תלמידים שהתחילו את לימודיהם בשנים קודמות חייבים בתכנית הלימודים המופיעה בשנתון של השנה בה החלו לימודיהם.

מסלול מתמטיקה עם לימודי מחשב קורסי חובה

מס' נ'	ש + ת	
סמסטר 1		
5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
5 נ'	2 + 4	אלגברה לינארית א'
5 נ'	2 + 4	מבוא למדעי מחשב
5 נ'	2 + 4	מתמטיקה דיסקרטית
סמסטר 2		
5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
5 נ'	2 + 4	אלגברה לינארית ב'
5 נ'	2 + 4	גיאומטריה אנליטית
4 נ'	2 + 3	מבוא לשיטות תכנות

סמסטר 3

נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ג'
נ' 3	2 + 2	מבוא לתורת הקבוצות
נ' 5	2 + 4	אלגברה מודרנית א'
נ' 4	2 + 3	אנליזה נומרית
נ' 4	2 + 3	מבני נתונים

סמסטר 4

נ' 5	2 + 4	משוואות דיפרנציאליות
נ' 4	2 + 3	פונקציות מרוכבות
נ' 5	2 + 4	טופולוגיה
נ' 4	2 + 3	מבנה המחשב
נ' 5	2 + 4	תכנון וניתוח אלגוריתמים
נ' 4	2 + 3	הסתברות וסטטיסטיקה
מס' נ'	ש + ת	

סמסטר 5

נ' 4	4	נושאים נבחרים בגיאומטריה
נ' 4	4	מבוא לאנליזה פונקציונלית
נ' 5	2 + 4	מערכות הפעלה

סמסטר 6

אין קורסי חובה.

קורסי בחירה

נ' 4	=	קורס בחירה אחד במתמטיקה טהורה	—
נ' 8	=	2 קורסי בחירה במדעי המחשב	—
נ' 8	=	2 קורסי בחירה במתמטיקה יישומית	—

לימודי "דרך הרוח"

4 נ"ו (ראה בהרחבה בפרק לימודי "דרך הרוח").

מסלול מתמטיקה ויישומיה לטכנולוגיות עתירות מדע*

קורסי חובה

סמסטר 1

נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
נ' 5	2 + 4	אלגברה לינארית א'
נ' 5	2 + 4	מתמטיקה דיסקרטית
נ' 5	2 + 4	מבוא למדעי מחשב

* פתיחת המסלול מותנית במספר הנרשמים.

מס' נ'	ש + ת	סמסטר 2
5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
5 נ'	2 + 4	אלגברה לינארית ב'
5 נ'	2 + 4	גיאומטריה אנליטית
4 נ'	2 + 3	מבוא לשיטות תכנות

מס' נ'	ש + ת	סמסטר 3
5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ג'
5 נ'	2 + 4	אלגברה מודרנית א'
4 נ'	2 + 3	אנליזה נומרית
4 נ'	2 + 3	מבני נתונים

מס' נ'	ש + ת	סמסטר 4
5 נ'	2 + 4	משוואות דיפרנציאליות
4 נ'	2 + 3	פונקציות מרוכבות
4 נ'	2 + 3	הסתברות וסטטיסטיקה
5 נ'	2 + 4	תכנון וניתוח אלגוריתמים
2 נ'	2	סדנא

מס' נ'	ש + ת	סמסטר 5
4 נ'	4	משוואות דיפרנציאליות חלקיות
5 נ'	2 + 4	שיטות במתמטיקה שימושית
4 נ'	4	אופטימיזציה

מס' נ'	ש + ת	סמסטר 6
5 נ'	2 + 4	שיטות נומריות מעשיות

קורסי בחירה

6 קורסי בחירה (24 נקודות) בסמסטרים 5-6 מתוך רשימת קורסי הבחירה שתפרסם מדי שנה.

לימודי "דרך הרוח"

4 נ"ז (ראה בהרחבה בפרק לימודי "דרך הרוח").

מסלול מתמטיקה טהורה

קורסי חובה

סמסטר 1

נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
נ' 5	2 + 4	אלגברה לינארית א'
נ' 5	2 + 4	מתמטיקה דיסקרטית
נ' 4	2 + 4	מבוא למדעי מחשב

סמסטר 2

נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
נ' 5	2 + 4	אלגברה לינארית ב'
נ' 5	2 + 4	גיאומטריה אנליטית
נ' 4	2 + 3	מבוא לשיטות תכנות

סמסטר 3

נ' 5	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ג'
נ' 3	2 + 2	מבוא לתורת הקבוצות
נ' 5	2 + 4	אלגברה מודרנית א'
מס' נ'	ש + ת	
נ' 4	2 + 3	אנליזה נומרית
נ' 2	2	סדנא

סמסטר 4

נ' 5	2 + 4	משוואות דיפרנציאליות
נ' 5	2 + 4	טופולוגיה
נ' 4	2 + 3	פונקציות מרוכבות
נ' 5	2 + 4	אלגברה מודרנית ב'
נ' 4	2 + 3	הסתברות וסטטיסטיקה

סמסטר 5

נ' 4	4	נושאים נבחרים בגיאומטריה
נ' 4	4	מבוא לאנליזה פונקציונלית
נ' 2	2	סמינריון

סמסטר 6

נ' 4	4	קורס מתקדם באנליזה
------	---	--------------------

קורסי בחירה

5 קורסי בחירה במתמטיקה = 20 נ'

קורסי בחירה חופשיים

4 נ"ז מלימודי "דרך הרוח" (ראה בהרחבה בפרק לימודי "דרך הרוח").
2 נ"ז קורסי בחירה חופשיים (לרבות קורסים בחוג למתמטיקה).

המסלול הדו-חוגי

קורסי חובה

סמסטר 1

מס' נ'	ש + ת	
5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
5 נ'	2 + 4	אלגברה לינארית א'
5 נ'	2 + 4	מתמטיקה דיסקרטית

סמסטר 2

5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
5 נ'	2 + 4	אלגברה לינארית ב'
5 נ'	2 + 4	גיאומטריה אנליטית

במסלול זה רשאים התלמידים ללמוד את הקורסים של שנה א' ביותר מאשר שני סמסטרים.
בנוסף ילמדו (ברגע שימלאו את דרישות הקדם) את הקורסים הבאים:

5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ג'
5 נ'	2 + 4	משוואות דיפרנציאליות
3 נ'	2 + 2	מבוא לתורת הקבוצות
4 נ'	2 + 3	פונקציות מרוכבות
5 נ'	2 + 4	אלגברה מודרנית א'

קורסי בחירה

8 נ'	8	2 קורסי בחירה
------	---	---------------

* תלמידים אשר החוג השני שלהם הוא לא החוג למדעי המחשב ולא החוג למערכות מידע, אשר יהיו מעוניינים ללמוד את הקורס "מבוא למדעי המחשב" כקורס בחירה, יוכלו לעשות כן. בכל עניין הנוגע לתקנות הלימודים בחוג ובכל קביעה הקשורה לתכנית הלימודים, עומדים לרשות התלמידים יועצים מבין חברי החוג.

לימודי "דרך הרוח"

קורס "דרך הרוח" בהיקף 4 נ"ז באחד מחוגי הלימוד או 2 קורסי "דרך הרוח" בהיקף 2 נ"ז בכל אחד מחוגי הלימוד. (ראה בהרחבה בפרק לימודי "דרך הרוח").

תכניות דו-חוגיות מתואמות

חובתם של התלמידים הלומדים באחת מהתכניות הדו-חוגיות המתואמות להתייעץ עם יועצי שני החוגים לפני שהם בונים את מערכת השעות, ולא להסתפק רק בהרשמה האלקטרונית.

המסלול הדו-חוגי: תכנית מתואמת עם החוג לסטטיסטיקה

הפרטים המיוחדים ביחס לתכנית זו נוגעים לקורסים של החוג לסטטיסטיקה בלבד. הפירוט מופיע בשנתון בפרק של החוג לסטטיסטיקה.

המסלול הדו-חוגי: תכנית מתואמת עם החוג לכלכלה

קורסי חובה

סמסטר 1

מס' נ'	ש + ת	
5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'
5 נ'	2 + 4	אלגברה לינארית א'
5 נ'	2 + 4	מתמטיקה דיסקרטית
4 נ'	2 + 4	מבוא למדעי מחשב

סמסטר 2

5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב'
5 נ'	2 + 4	אלגברה לינארית ב'
5 נ'	2 + 4	גיאומטריה אנליטית

במסלול זה רשאים התלמידים ללמוד את הקורסים של שנה א' ביותר מאשר שני סמסטרים. בנוסף ילמדו (לאחר שימלאו את דרישות הקדם) את הקורסים הבאים:

5 נ'	2 + 4	חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ג'
5 נ'	2 + 4	משוואות דיפרנציאליות
3 נ'	2 + 2	מבוא לתורת הקבוצות
5 נ'	2 + 4	אלגברה מודרנית א'

קורסי בחירה

12 נ"ז (בשני החוגים) מתוך הקורסים בפקולטה למדעי הטבע או בפקולטה למדעי החברה, אשר יכילו לפחות 4 נ"ז בכל אחת משתי הפקולטות. קורסי בחירה אלו יהיו טעונים אישור של יועצי התואר הראשון בשני החוגים. יודגש כי מומלץ שלפחות חלק מקורסים אלה יהיו מתוך אלה המוצעים על ידי החוג למתמטיקה או החוג לכלכלה.

בחוג למתמטיקה התלמידים רשאים לבחור קורסים מתוך קורסי החובה במדעי המחשב. בחוג לכלכלה קורסי בחירה אלו הינם בנוסף לקורסי בחירה בכלכלה, לפי תוכנית הלימודים המקובלת.

תלמידים שסיימו את לימודיהם בתכנית ויצברו לפחות 60 נ"ז בפקולטה למדעי הטבע או בחוגים המעניקים תואר B.Sc. – יקבלו תואר B.Sc. בכל עניין הנוגע לתקנות הלימודים בחוג ובכל בעיה הקשורה לתכנית הלימודים, עומדים לרשות התלמידים יועצים מבין חברי החוג.

לימודי "דרך הרוח"

קורס "דרך הרוח" בהיקף 4 נ"ז באחד מחוגי הלימוד או 2 קורסי "דרך הרוח" בהיקף 2 נ"ז בכל אחד מחוגי הלימוד (ראה בהרחבה בפרק לימודי "דרך הרוח").

התכנית למצויינות

התכנית למצויינות מורכבת מלימודים הניתנים לכלל הסטודנטים בחוג ולימודים המיוחדים לתכנית, לפי הפירוט שלהלן:

- קבוצות תירגול ייחודיות לתכנית זו בשני מקצועות חובה.
  - קורסים ייעודיים של 2 ש"ס כל אחד בשנה ב'.
  - קורסים ייעודיים נוספים בשנה ג'.
  - השתתפות חובה במועדון המתמטי.
- לצורך הלימודים המיוחדים לעיל ייהנו הסטודנטים מגמישות מסויימת ביחס לקורסי החובה (באישור מרכז/ת התכנית).
- התלמידים בתכנית למצויינות יידרשו לשמור על ממוצע ציונים גבוה (85 ומעלה) במהלך לימודיהם.

תנאי מעבר

- א. בחוג למתמטיקה, הקורסים מסתיימים בבחינה לפי תנאים עליהם מודיע המרצה של הקורס בתחילתו. הציון "עובר" בכל הקורסים הוא 55. בהתאם לתקנון הכללי-אוניברסיטאי תלמיד לא יקבל תעודת בוגר אם לא השיג ממוצע ציונים משוקלל של 60 לפחות בכל חוג בו הוא לומד.
- ב. בנוסף לאמור בתקנון הלימודים לתואר ראשון באוניברסיטה, יופסקו לימודי תלמיד שנכשל עד סוף שנה א' ב-3 מ-4 המקצועות: חדו"א א'+ב', אלגברה לינארית א'+ב'.

כללים נוספים

- א. תלמיד המבקש לקבל פטור מקורסים בחוג על סמך לימודים קודמים במוסד להשכלה גבוהה אחר או לימודים בחוג אחר באוניברסיטה, יוכל להגיש בקשה זו עד סוף הסמסטר הראשון ללימודיו בלבד, ולפני תחילת תקופת המבחנים של אותו סמסטר.
- ב. תלמיד שנרשם לקורס מסויים, ולא עמד בדרישות הקורס, ירשם לו ציון "לא השלים" בתדפיס הציונים.
- ג. תלמיד יוכל לחזור על קורס לשם שיפור ציון בתנאי שזה אינו קורס של שנה א'. ניתן לשפר ציון בקורס של שנה א' רק בתנאי שהתלמיד לא שמע קורס מתקדם המסתמך על קורס זה.

- ד. כל קורסי הבחירה יהיו בדרג 3.
- ה. תלמיד שסיים קורס בדרג 3 הניתן גם כקורס בדרג 4 בציון 60 לפחות והממשיך בלימודים לתואר שני, ניתן יהיה, על פי שיקול היועץ לתואר שני, להכיר בקורס כמילוי חובת בחירת קורס יסוד בתחום מסויים, ובמקום זאת לקחת קורס אחר במתמטיקה על פי שיקול היועץ לתואר שני.
- ו. בנוסף לדרישות החוג, חייב התלמיד להשלים את כל החובות הכלל-אוניברסיטאיים שלו, ובכלל זה להשלים את לימודיו לקראת התואר בלא יותר משש שנים. אם לא יסיים את לימודיו בפרק זמן זה, יופסקו לימודיו.
- ז. תלמידים הלומדים לקראת תעודת הוראה במתמטיקה במסגרת החוג לחינוך מתמטי או ב"א בהתמחות בהוראת מתמטיקה במסגרת החוג ללמידה, הוראה והדרכה (בפקולטה לחינוך), חייבים ללמוד שניים מתוך הקורסים הבאים: תולדות המתמטיקה, תורת המספרים, יסודות המתמטיקה, יסודות הגיאומטריה, תורת הגרפים ואשנב למתמטיקה. נדרש ציון ממוצע של 70 לפחות בשני הקורסים, ולא פחות מציון 60 בכל קורס.
- ח. הקורסים בחוג למתמטיקה פתוחים לכל סטודנט העומד בדרישות, כפוף לאפשרויות החוג.

הלימודים לתואר שני (M.Sc.)

יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים: **פרופ' עמירם בראון**

מבוא

החוג למתמטיקה מקיים תוכניות לתואר השני במתמטיקה טהורה ויישומית ובמתמטיקה עם מדעי המחשב, שמטרתן היא התמחות מקצועית גבוהה. לתואר שני קיימים המסלולים הבאים: מסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית, ומסלול ב' ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית ועם לימודים בהיקף מורחב. בשני המסלולים נדרשת בחינת גמר בעל פה.

במסלול עם עבודת גמר מחקרית (תיזה) קיימות המגמות הבאות: מתמטיקה, מתמטיקה עם מדעי המחשב, מתמטיקה וחינוך (תכנית משותפת עם החוג לחינוך מתמטי), מתמטיקה למדעי החברה. במסלול ללא כתיבת תיזה קיימות המגמות הבאות: מתמטיקה, מתמטיקה עם מדעי המחשב, מתמטיקה וחינוך.

התואר האקדמי שיוענק בסיים הלימודים בכל המגמות הוא M.Sc. התואר מוענק על בסיס לימודים בקורסים בדרג 4, לימודי השלמה (לפי הצורך), כתיבת עבודת גמר מחקרית + בחינת גמר במסלול א' ועמידה בבחינת גמר במסלול ב'.

דרישות קבלה

הקבלה ללימודים בחוג מותנית בציוני המועמד בתואר הראשון (ציון סופי משוקלל 80 לפחות), ובהחלטת הוועדה ללימודים מתקדמים של החוג. (הקבלה למגמה "מתמטיקה וחינוך" מותנית גם באישור החוג לחינוך מתמטי).

קבלה למסלול א'

1. במגמת "מתמטיקה" ובמגמת "מתמטיקה עם מדעי המחשב":

תלמיד המתקבל ללימודי תואר שני ללא תנאים מוקדמים, לאחר שסיים לימודי תואר ראשון בציון 85 ומעלה, יוכל להתקבל מיד עם הרשמתו כתלמיד מוסמך מן המניין במסלול א'. יהיה עליו למצוא מנחה לעבודת הגמר תוך שנה מתחילת לימודיו לתואר. שאר התלמידים יתחילו את לימודיהם במסלול ב' וההחלטה על מעבר למסלול א' תיעשה לאחר 2 סמסטרים. על מנת לעבור למסלול א' במגמות אלו חייב התלמיד להשיג ציון ממוצע של 85 לפחות ב-18 ש"ס בלימודיו ולקבל הסכמה בכתב של מנחה לעבודת הגמר המחקרית.

2. במגמת "מתמטיקה וחינוך":

ההחלטה על המסלול (א' או ב') מתבצעת עם הקבלה ללימודים. תלמיד במגמה זו במסלול א' המעוניין לכתוב עבודת גמר מחקרית במתמטיקה יידרש לקבל ציון 85 ומעלה בלפחות 10 ש"ס במתמטיקה ולקבל הסכמה בכתב של מנחה לעבודת הגמר המחקרית.

תלמידים שלא יעמדו בתנאי הקבלה למסלול א' ימשיכו את לימודיהם במסלול ב'.

דרישת שפה

מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה, כתנאי לקבלתו ללימודים.

מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה)

1. מגמת מתמטיקה

מגמה זו מיועדת לבוגרים בעלי השכלה מתמטית ברמת מסיימי המסלול החד-חוגי בלימודי תואר ראשון. תלמידים אחרים המעוניינים להירשם למסלול זה יחויבו, במידת הצורך, בלימודי השלמה על-פי החלטת הוועדה ללימודים מתקדמים של החוג.

הלימודים במגמה הזאת יכללו קורסי יסוד כדלקמן:

תחום א' (אנליזה): אנליזה פונקציונלית, משוואות דיפרנציאליות חלקיות, תורת האופרטורים, אנליזה הרמונית או קורסים אחרים כפי שייקבעו מעת לעת.

תחום ב' (אלגברה): תורת החוגים, אלגברה קומוטטיבית, אלגברה הומולוגית, אלגבראות לי או קורסים אחרים כפי שייקבעו מעת לעת.

תחום ג' (גיאומטריה / טופולוגיה): גיאומטריה דיפרנציאלית, טופולוגיה דיפרנציאלית, טופולוגיה אלגברית, חבורות לי או קורסים אחרים כפי שייקבעו מעת לעת.

היקף הלימודים: 8 קורסים (4 שש"ס כל אחד) + 2 סמינרים (2 שש"ס כל אחד), לפי הפירוט הבא:

3 קורסי יסוד, אחד מכל מכל תחום דלעיל.

5 קורסי בחירה (בין אלה יכולים להימנות גם קורסי יסוד אשר לא נכללו בסעיף הקודם).
2 סמינרים מתקדמים.

סה"כ: 36 שש"ס.

ראה הנחיות לגבי כתיבת עבודת התיזה בהמשך.

2. מגמת מתמטיקה עם מדעי המחשב (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה)

מטרתה הייחודית של התכנית היא להכשיר אנשי מקצוע בעלי מיומנות גבוהה במתמטיקה עיונית ויישומית בשילוב עם מדעי המחשב. מגמה זו מיועדת לבוגרים בעלי השכלה מתמטית ברמת מסיימי המסלול החד-חוגי במתמטיקה עם לימודי מחשב. תלמידים אחרים המעוניינים להירשם למסלול זה יחויבו, במידת הצורך, בלימודי השלמה על-פי החלטת הוועדה ללימודים מתקדמים של החוג.

היקף הלימודים: 8 קורסים (4 שש"ס כל אחד) + 2 סמינרים (2 שש"ס כל אחד), לפי הפירוט הבא:

2 קורסים במתמטיקה עיונית,

1 קורס בחירה במתמטיקה יישומית,

3 קורסים במדעי המחשב,

1 קורס בחירה במתמטיקה עיונית או יישומית,

1 קורס בחירה במתמטיקה יישומית או מדעי המחשב,

2 סמינרים.

סה"כ: 36 שש"ס.

כמו כן, תלמיד מסלול מתמטיקה עם מדעי המחשב יהיה חייב בקורס ביסודות התיאורטיים במדעי המחשב, עפ"י קביעת יועץ מבין חברי הוועדה ללימודים מתקדמים, במידה וקורס כזה לא נכלל במסגרת לימודיו לתואר ראשון.
ראה הנחיות לגבי כתיבת עבודת התיזה בהמשך.

3. מגמת מתמטיקה וחינוך (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה)

מגמה זו מיועדת לבוגרים בעלי השכלה מתמטית ברמת מסיימי המסלול הדר-חוגי במתמטיקה לפחות. תלמידים המעוניינים להירשם למסלול זה יחויבו, במידת הצורך, בלימודי השלמה על-פי החלטת הוועדה ללימודים מתקדמים של החוג.

היקף הלימודים: התלמידים חייבים לעמוד בדרישות המתפרסמות על-ידי החוג לחינוך מתמטי וכן בדרישות הבאות במתמטיקה:

4 קורסים מתקדמים במתמטיקה (4 שש"ס כל אחד). לפחות 3 מבין הקורסים חייבים להשתייך לתחומים שונים מבין התחומים הבאים: אנליזה, אלגברה, גיאומטריה/טופולוגיה, מדעי המחשב.

1 סמינר מתקדם במתמטיקה (2 שש"ס).

סה"כ: 18 שש"ס במתמטיקה.

שאר החובות במגמה זו ייקבעו על-פי דרישות החוג לחינוך מתמטי.
ראה הנחיות לגבי כתיבת עבודת התיזה בהמשך.

4. מגמת מתמטיקה למדעי החברה (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה)

מגמה זו פתוחה לבוגרי מתמטיקה או לבוגרי אחד ממקצועות מדעי החברה. המגמה מיועדת לתלמידים המעוניינים לשלב מחקר מתמטי עם מחקר בתחום מדעי החברה, ואשר קיבלו הסכמת הנחייה ממנחה נוסף מתחום מדעי החברה. תכנית הלימודים תיקבע באופן אישי לכל תלמיד בהיקף של 36 שש"ס. בעלי תואר ראשון שלא במתמטיקה יתקבלו לתכנית לימודי השלמות לקראת הצגת מועמדות לתואר שני. תכנית ההשלמות יכולה לכלול עד 40 נק' מלימודי תואר ראשון. עם סיום תכנית הלימודים על פי הדרישות יוכל התלמיד להירשם ללימודי תואר שני.

עבודת גמר מחקרית (תיזה)

כל תלמיד במסלול א' (עם תיזה) חייב בכתיבת עבודת גמר מחקרית. את המנחה לעבודה זו הוא חייב לבחור עד סוף השנה הראשונה ללימודיו לתואר שני. תוך 3 סמסטרים מתחילת הלימודים חייב התלמיד לקבל אישור לנושא עבודת התיזה. הנחיית עבודות תיזה במתמטיקה או מדעי המחשב נעשית בידי חברי סגל מהחוג למתמטיקה ו/או מהחוג למדעי המחשב. הנחיית עבודות תיזה ב "מתמטיקה למדעי החברה" נעשית במשותף בידי חברי סגל החוג למתמטיקה עם חברי סגל מחוג מתאים אחר במדעי החברה.

הנחיית עבודת תיזה במגמה "מתמטיקה וחינוך" נעשית בידי חבר סגל מן החוג למתמטיקה ו/או מן החוג לחינוך מתמטי. במקרה זה עבודת התיזה יכולה להיות לפי אחת מהאפשרויות הבאות:

1. עבודה במתמטיקה.

2. עבודה בחינוך מתמטי.

בכל אחד מהתחומים אפשרית גם הנחייה משותפת עם מומחה מחוץ לאוניברסיטה באישור יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים ודיקן ללימודים מתקדמים.

מסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה)

1. מגמת מתמטיקה

היקף הלימודים: 10 קורסים (4 שש"ס כל אחד) + 3 סמינרים (2 שש"ס כל אחד) לפי הפירוט הבא:

6 קורסי יסוד במתמטיקה עיונית, שניים בכל אחד משלושת התחומים: אנליזה, אלגברה, גיאומטריה/טופולוגיה (כפי שהוגדרו במסלול א').

2 קורסים במתמטיקה יישומית, כפוף לאישור הוועדה ללימודים מתקדמים.

2 קורסי בחירה ברמת תואר שני מכלל הקורסים המוצעים בחוג.

3 סמינרים מתקדמים.

סה"כ: 46 שש"ס.

כמו כן, על הסטודנט לעמוד בבחינת גמר בעל-פה. חומר הבחינה יהיה קשור לחומר הנלמד וייקבע על-ידי הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים והבוחנים בתיאום עם התלמיד.

2. מגמת מתמטיקה עם מדעי המחשב

היקף הלימודים: 10 קורסים (4 שש"ס כל אחד) + 3 סמינרים (2 שש"ס כל אחד) לפי הפירוט הבא:

3 קורסי יסוד במתמטיקה עיונית, אחד בכל אחד משלושת התחומים: אנליזה, אלגברה, גיאומטריה/ טופולוגיה (כפי שהוגדרו במסלול א').

1 קורס במתמטיקה יישומית, כפי שהוגדר לעיל.

4 קורסים מתקדמים במדעי המחשב.

2 קורסי בחירה שאחד מהם לפחות במתמטיקה טהורה או יישומית ואחד מהם לפחות במדעי המחשב או מתמטיקה יישומית.

1 סמינר במתמטיקה עיונית או יישומית.

2 סמינרים במדעי מחשב.

סה"כ: 46 שש"ס.

כמו כן, על הסטודנט לעמוד בבחינת גמר בעל-פה. חומר הבחינה יהיה קשור לחומר הנלמד וייקבע על-ידי הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים והבוחנים בתיאום עם התלמיד.

3. מגמת מתמטיקה וחינוך (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה)

היקף הלימודים: במתמטיקה – 22-26 שש"ס, כשיתר התכנית – עד היקף 44-48 שש"ס בסך הכל הינה בחוג לחינוך מתמטי. פירוט הדרישות במתמטיקה הוא:

הלימודים יכללו 5-6 קורסים וסמינר אחד. תוכנית הלימודים תורכב מקורסים אשר יכסו לפחות 3 מהתחומים הבאים: אנליזה, אלגברה, גיאומטריה/טופולוגיה, מדעי המחשב, לפי אישור היועץ. התלמיד יידרש לכתוב 3 עבודות סמינריוניות במתמטיקה או חינוך מתמטי, כשבכל חוג – לפחות עבודה סמינריונית אחת (ההחלטה באיזה תחום תיכתב העבודה הסמינריונית השלישית היא בידי התלמיד).

הדרישות בחינוך מפורטות בידיעון החוג.

כמו כן, על הסטודנט לעמוד בבחינת גמר בכל אחד מהחוגים. חומר הבחינה ייקבע לכל תלמיד על-ידי ועדת ה"מוסמך" בשני החוגים.

מעבר למסלול א' במגמה זו: תלמיד המעוניין לעבור למסלול א' (עם תיזה) יחליט באיזה מן החוגים יכתוב את עבודת התיזה, ויקבל אישור בכתב מאחד ממרצי החוג (מתמטיקה או חינוך מתמטי) על הסכמתו להנחיה. בנוסף – יידרש התלמיד לעמוד בדרישות המעבר של החוג שבו יכתוב את עבודת התיזה. אם החוג הנבחר הוא מתמטיקה – יידרש התלמיד לציון 85 ומעלה בלפחות 10 שש"ס.

הציון הסופי

ציון סופי במסלול א':

במגמות "מתמטיקה" ו"מתמטיקה ומדעי המחשב" יחושב הציון הסופי כך:

50% – ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים והסמינרים (בהתחשב במספר השעות).
 50% – ציון עבודת הגמר המחקרית, כאשר 40% נקבעים על סמך דוחות השיפוט ו-10% ציון הבחינה בעל-פה (ההגנה על התיזה).

במגמת "מתמטיקה וחינוך" יחושב הציון הסופי כך:

32% – ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים והסמינרים (בהתחשב במספר השעות) במתמטיקה.

32% – ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים והסמינרים (בהתחשב במספר השעות) בחינוך מתמטי.

36% – ציון עבודת הגמר המחקרית, לפי הפירוט הבא:

תיזה במתמטיקה – 30% נקבעים על סמך שיפוט עבודת הגמר המחקרית ו-6% ציון הבחינה בעל-פה.

תיזה בחינוך מתמטי – 36% שיפוט עבודת הגמר.

במגמה "מתמטיקה למדעי החברה" (מסלול א') שיטת החישוב של הציון תיקבע על פי תכנית הלימודים שנקבעה לתלמיד ובכפוף לתקנון לימודי תואר שני.

בכל המגמות – ציון המעבר המינימלי לעבודת גמר מחקרית הוא 76 (ממוצע ציוני השופטים).

ציון סופי במסלול ב':

בכל המגמות פרט למגמה "מתמטיקה וחינוך", יחושב הציון הסופי כך:

70% – ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים והסמינרים (בהתחשב במספר השעות) במתמטיקה.

30% – בחינת גמר.

במגמת "מתמטיקה וחינוך" יחושב הציון הסופי כך:

35% – ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים והסמינרים (בהתחשב במספר השעות) במתמטיקה.

35% – ממוצע משוקלל של ציוני הקורסים והסמינרים (בהתחשב במספר השעות) בחינוך מתמטי.

30% – בחינת גמר.

בכל המגמות – ציון המעבר המינימלי לבחינת גמר הוא 76.

כללים נוספים

1. בהתאם לתקנון האוניברסיטאי:
  - א. ציון המעבר בכל הקורסים הוא 60.
  - ב. בכדי לעבור משנה א' לשנה ב' – הציון הממוצע של התלמיד חייב להיות 65 לפחות.
2. תלמיד תואר ראשון שסיים קורס בדרג 3 הניתן גם כקורס בדרג 4 בציון 60 לפחות והממשיך בלימודים לתואר שני, ניתן יהיה, על פי שיקול היועץ לתואר שני, להכיר בקורס כמילוי חובת בחירת קורס יסוד בתחום מסוים ובמקום זאת לקחת קורס אחר במתמטיקה, על פי שיקול היועץ לתואר שני.
3. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנתון בשנה שבה החל את לימודי התואר בחוג וכן בהודעות ובחוזרים המתפרסמים בנדון.
4. בקורסי הבחירה ובסמינרים יש מגבלות על מספר התלמידים הנרשמים. המכסה המותרת בהם מתפרסמת על-ידי מזכירות החוג מידי שנה.
5. משך הלימודים הנורמטיבי במסלול א' הוא עד 3 שנים ובמסלול ב' עד שנתיים.
6. ניתן לערער על ציון בחינת גמר במסלול ב' תוך שבועיים מיום פרסום הציון. הערעור יהיה מנומק ויוגש ליו"ר הוועדה ללימודים מתקדמים בכתב. לא יתקבלו ערעורים בעל-פה. יו"ר הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים יפרסם את החלטתו תוך שלושה שבועות מיום קבלת הערעור בכתב. החלטתו תהיה סופית ועליה לא ניתן לערער.

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

בחוג למתמטיקה מתקיימים לימודים לתואר שלישי (ד"ר לפילוסופיה) בתחומים שונים של המתמטיקה. תנאי הקבלה הם בהתאם לתקנון לימודי תואר שלישי. תכנית הלימודים של כל תלמיד תכלול בדרך כלל 4 קורסים מתקדמים. לפי הצורך יידרש התלמיד ללמוד גם קורסי השלמה. התלמיד יידרש לבצע מחקר מקורי אשר יסתיים בכתיבת עבודת ד"ר.

המנחה (או הוועדה המנחה) של התלמיד יקבע את תכנית הלימודים שלו. הוועדה החוגית ללימודים מתקדמים תאשר את התכנית והיקפה. הוועדה רשאית להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם.

קיימת אפשרות להתמחות בכל תחומי המתמטיקה: אנליזה, אלגברה, גיאומטריה, לוגיקה, קומבינטוריקה וכו'.

ניתן לקבל את רשימת חברי הסגל ותחומי ההתמחות העיקריים שלהם במזכירות החוג ובאתר האינטרנט: <http://math.haifa.ac.il>

קיימות אפשרויות שונות לתעסוקה בחוג ולמילגות. המעוניינים מתבקשים לפנות למזכירות החוג.

מסלול ישיר לדוקטורט

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שיש ברצונם, במידה רבה של וודאות, להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי.

את תנאי הקבלה ומבנה הלימודים ניתן למצוא בתקנון לימודי התואר השני והשלישי בשנתון זה, או באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים.

פעילויות מתמטיות בחוג

הקולוקויום במתמטיקה וסמינרים

בימי שלישי בשעה 16:00, מתקיים קולוקויום במתמטיקה. מתארחים בו מתמטיקאים מישראל ומחוצה לה המרצים על ההתפתחויות האחרונות בתחומי המתמטיקה השונים. על-פי רוב מתקיימת קבלת פנים לאורח ולקהל לפני ההרצאה. כמו כן, מתקיימות בחוג הרצאות בסמינרים תחומיים שונים.

המועדון המתמטי

במסגרת המועדון המתמטי המיועד לכל המעוניין ובמיוחד לסטודנטים, מתקיימת סדרת פגישות העוסקות בנושאים שונים במתמטיקה.

המועדון פועל בשני אופנים במקביל:

- ◆ אחת לשבועיים מתקיימות הרצאות של אנשי סגל מן האוניברסיטה ומחוצה לה, או של תלמידים מהחוג.
- ◆ אחת לשבועיים מתקיימת "סדנא" לעבודה במשותף על בעיות (שאינן דורשות ידע מוקדם).

המועדון נערך בימי שלישי, בשעות 12.00-14.00 בחדר הסמינרים של החוג.

נוירוביולוגיה ואתולוגיה

חוג לימודים לתואר M.Sc.
 ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' קובי רוזנבלום

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר מונא מארון

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: ד"ר רפי למפרכט

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' אברהם חיים, פרופ' גל ריכטר לויין.

פרופסור חבר: פרופ' אדי ברקאי, פרופ' אבי קרני, פרופ' גדי קציר, פרופ' קובי רוזנבלום.

מרצה בכיר: ד"ר רפי למפרכט, ד"ר מונא מארון.

מרצה: ד"ר שלמה וגנר, ד"ר גנלה מוריס.

חוקר: ד"ר רחל אנונו, ד"ר אפרת אדרי, ד"ר דוד מנור, ד"ר דרורית סער, ד"ר אלינה אלקובי.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' יפעת וודיסלבסקי

בניין רבי-תכליתי, קומה 1, חדר 68

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10.00-13.00

טלפון: 04-8288420; פקס: 04-8240339

כתובת דואר אלקטרוני: ywodislav@univ.haifa.ac.il

כתובת אתר החוג: <http://neuro-etho.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר שני (M.Sc.)

מטרת הלימודים

המסלול המוצע מאפשר לסטודנטים מצטיינים, בוגרי ביולוגיה, מדעי הרפואה או תחומים מקבילים אחרים במדעי החיים להעמיק ידע עיוני אינטגרטיבי יחד עם הכשרה מעשית אינטנסיבית במחקר בתחום הנירוביולוגיה והאתולוגיה (התנהגות בעלי חיים והאדם בכללם).

מבנה הלימודים מהווה שילוב של הגישה הרדוקציוניסטית להתנהגות מחד עם הגישה האתולוגית מאידך. הגישה הרדוקציוניסטית מתאפיינת בניתוח ההתנהגות כמשקפת עקרונות תפקודיים ומבניים של מערכת העצבים ויחידותיה (עד לרמה התת-תאית). הגישה האתולוגית מהווה ניתוח מפורט של התנהגות בעלי חיים במעבדה או בבית הגידול הטבעי ועניינה האינטראקציה שבין האורגניזם לבין הבעיות שמעמידה סביבתו. ההנחה העומדת בבסיס גישה זו היא שמאפייני ומבנה המערכת העצבית יתבטאו ברפרטואר ההתנהגותי.

דגש מיוחד מושם בלימודי התואר על מחקר בין-תחומי המתמקד בהבנת התהליכים הביולוגיים העומדים בבסיס התהליכי למידה וזיכרון, במוח הבריא והחולה, החל משימוש בשיטות מולקולאריות מתקדמות ועד לשימוש בסורקי מוח. מטרת מחקר בין-תחומי זה היא בחינת התרומה של רמות ארגון עצביות וסביבתיות שונות לתהליכי למידה וזיכרון בפרט, ולהתנהגות בכלל.

בנוסף התוכנית תאפשר לסטודנטים להשתלב במחקר מתקדם (Ph.D) או בתעשיות הביוטכנולוגיה והתרופות בתחום הנירוביולוגיה והביולוגיה.

תנאי קבלה

1. לתוכנית יתקבלו בוגרי תואר ראשון בביולוגיה, מדעי הרפואה או בתחומים הקרובים במדעי החיים ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל (B.Sc.).
2. ציון סופי משוקלל לפחות 80 בכל אחד מהחוגים הנלמדים לתואר ראשון.
3. ראיון אישי בפני ועדת הקבלה החוגית.
4. במידת הצורך ועדת הקבלה תקבע את תוכניות ההשלמה לכל סטודנט בהתאם לרקע האקדמי שלו. סיום לימודי ההשלמה בציון ממוצע 80 הוא תנאי להמשך הלימודים בחוג.
5. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו ללימודים.

משך הלימודים

משך הלימודים כולל הגשת עבודת התיזה הוא שנתיים. התוכנית הינה מרוכזת ודורשת השקעת זמן ומאמץ אינטלקטואלי אינטנסיבי. תלמידי החוג נדרשים למצוא מנחה ולסיים את הצעת התיזה עד סוף סמסטר ב' בשנת הלימודים הראשונה.

מבנה הלימודים

הלימודים בתוכנית ל M.Sc. בנוירוביולוגיה ואתולוגיה הם במסלול א' בלבד, הכולל עבודה מחקרית ניסויית וכתובת עבודת התיזה.

תוכנית הלימודים כוללת:

- ◆ קורסי חובה המשותפים לכל תלמידי התוכנית בהיקף של 16 שש"ס.
- ◆ השתתפות פעילה בסמינריון מחלקתי הכולל שמיעה והרצאה על עבודת הסמינריון.
- ◆ קורסי בחירה בהיקף של 18 שש"ס בהם ישתתף כל תלמיד בהתייעצות עם המנחה שלו לעבודת התיזה.
- ◆ ביצוע עבודת התיזה שתוגש כחיבור וכהרצאה.
- ◆ השתלמות עזר חובה – "בטיחות במעבדה" – ההשתלמות תינתן במהלך הסמסטר הראשון ללימודים ללא זיכוי שעות.
- ◆ השתלמות עזר חובה – "הסמכה לסטודנטים למחקר בבעלי חיים" – ההשתלמות תינתן במהלך הסמסטר הראשון ללימודים ללא זיכוי שעות.

טבלה מסכמת למבנה הלימודים:

שנה	לימודי חובה (שש"ס)	לימודי בחירה (שש"ס)
א'	16 + 2 סמינריון מחלקתי	4 לפחות
ב'	סמינר חוגי	14
סה"כ	18 שש"ס	18 שש"ס

נוהלי הגשת עבודת התיזה

בתחילת שנת הלימודים יפורסמו תחומי ההתמחות של כל חברי הסגל האקדמי מדרגת מרצה ומעלה. במהלך חופשת הסמסטר הראשון ללימודי, יחליט התלמיד על הכיוון בו הוא בוחר לבצע את עבודת התיזה. במהלך הסמסטר השני ללימודי יחל התלמיד בלימוד שיטות העבודה במעבדה בה בחר לבצע את מחקרו, ויבצע ניסויים מקדימים. עד סוף הסמסטר השני ללימודי, יגיש התלמיד באישור המנחה, הצעת מחקר שתידון בוועדה החוגית לתואר שני.

לאחר אישור ההצעה ע"י הוועדה, יוכל התלמיד להתחיל בביצוע המחקר. במידה והוועדה תדרוש תיקונים, על התלמיד להגיש הצעה מתוקנת. קיימת אפשרות של בחירת שני מנחים בהתאם לאופייה של עבודת התיזה.

מועד הגשת עבודת התיזה לשיפוט הוא שנתיים מיום תחילת הלימודים.

קורסי חובה

היקף		שם הקורס
מעבדה	שיעור	תכנון ניסויים וניתוח תוצאות מדעיות
	4 שש"ס	מבוא לנוירוביולוגיה תאית ומולקולרית
1 שש"ס	4 שש"ס	מבוא לנוירוביולוגיה מערכתית
	3 שש"ס	מבוא לאתולוגיה
	2 שש"ס	סמינריון מחלקתי
1 שש"ס	17 שש"ס	סה"כ
18 שש"ס	כ שעות חובה	

קורסי בחירה

הסטודנט ירכיב מערכת שעות בהיקף של לפחות 14 שש"ס מתוך הקורסים הניתנים במסגרת שני האשכולות המפורטים להלן: האשכול בנוירוביולוגיה והאשכול באתולוגיה. ניתן לקחת עד 4 שש"ס נוספות מתוך מבחר הקורסים הניתנים באוניברסיטה. תוכנית הלימודים תיקבע בהתייעצות ובאישור המנחה בעבודת התיזה. סה"כ היקף קורסי בחירה 18 שש"ס.

חלק מקורסי הבחירה ניתנים בתוכניות נוספות לתואר שני, והתלמידים יוכלו להצטרף אליהם באישור הועדה החוגית לתואר שני ובהסכמת מורי הקורס וראש החוג הרלוונטי. חלק מקורסי הבחירה יוצעו אחת לשנתיים.

אשכול בנוירוביולוגיה

היקף		שם הקורס
מעבדה	שיעור	נוירוביולוגיה של מנגנוני למידה וזיכרון (קורס מתקדם)
	4 שש"ס	דימות המוח: קוגניציה ושפה
	4 שש"ס	ניורופיזיולוגיה של תאים ורשתות עצב
	4 שש"ס	מוח האדם תהליכים רגילים וחריגים
	4 שש"ס	שיטות אלקטרופיזיולוגיות בחקר המוח
	4 שש"ס	שיטות מעבדה בביוכימיה של תאי העצב
	2 שש"ס	הנדסה גנטית
	2 שש"ס	נוירוביולוגיה התפתחותית

היקף		שם הקורס
מעבדה	שיעור	
	2 שש"ס	פלסטיות במערכת העצבים
	4 שש"ס	פרוסמינר מוח האדם
	4 שש"ס	נוירוביולוגיה של הפרעות במוח
	2 שש"ס	שיטות מולקולריות
	2 שש"ס	ייצוג עצבי במערכת מוחית
4 שש"ס	(מעבדה)	השריית שינויים גנטיים בעזרת וקטורים וירליים (מעבדה)
	3 שש"ס	מבוא לשימוש ב-Matlab במדעי המוח

אשכול בהתנהגות

2 שש"ס	שעונים ביולוגיים – אספקטים מולקולריים וסביבתיים
3 שש"ס	מוטוריקה וכתובה תהליכים רגילים וחריגים (סמינר) *
3 שש"ס	למידת מיומנויות, כתב וכתוב *
2 שש"ס	למידה וזיכרון – מודלים פסיכולוגיים

4 שש"ס	נוירוביולוגיה של למידה וזיכרון
2 שש"ס	נוירואנדוקרינולוגיה
4 שש"ס	סמינר מוח והתנהגות
2 שש"ס	נוירוביולוגיה של התנהגות חברתית
	מכניזם מולקולרי של למידת טעם (מעבדה)
	ביופיזיקה מתקדמת של תאים בקליפת מוח הריח (מעבדה)
	חקירה מערכתית ומולקולרית (מעבדה)
	* יינתן לסירוגין בשנים עוקבות

ציון סופי

ציון סופי יורכב כדלקמן:

30%	ציוני הקורסים והעבודה הסמינריונית.
50%	עבודת התיזה.
20%	בחנית גמר שבמרכזה תחום התמחותו של התלמיד ונושאים הקרובים לתחום אשר ימסרו לתלמיד מראש (הבחינה תיערך בעל-פה).

הלימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה (Ph.D.)

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: ד"ר רפי למפרכת

בחוג לנוירוביולוגיה ואתולוגיה מתקיימים לימודים לתואר שלישי (ד"ר). תוכנית הלימודים מיועדת להכשיר סטודנטים מצטיינים, בוגרי תואר שני תוך שימת דגש על מחקר אינטגרטיבי מהרמה המולקולרית/תאית ועד לרמת הארגון הניורואנטומי וההתנהגותי.

תוכנית הלימודים והמחקר שמות דגש על מחקר בין-תחומי, החל משימוש בשיטות מולקולריות וטכנולוגיות מתקדמות דרך שימוש בסורקי מוח ועד אנליזה התנהגותית.

תנאי קבלה

למסלול יתקבלו תלמידים מצטיינים בעלי תואר שני (M.Sc. או תואר מקביל) במסלול עם כתיבת תזה בתחומי מדעי החיים, ביוטכנולוגיה, ביואינפורמטיקה, מדעי הטבע או מדעי הרפואה, בעלי עבודת תזה מאושרת. תלמידים מצטיינים בעלי תואר שני מתחומים אחרים אשר יעמדו בתנאי הקבלה, יחויבו בלימודי השלמה לפי החלטת ועדת הדוקטורט. יתקבלו תלמידים בעלי ציון כללי ממוצע של 85 **לפחות לתואר מוסמך**, כאשר הציון על עבודת התיזה הוא **86 לפחות** (טוב מאוד). תלמידים שבידם עותק של מאמר שהתפרסם ממחקר המוסמך שלהם או כתב-יד שנשלח לפרסום בכתב-עת מדעי בינלאומי, יזכו לעדיפות.

תכנית המחקר והלימודים

משך תכנית המחקר והלימודים יהיה ארבע שנים. לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" ידרשו התלמידים למלא את התנאים הבאים:

א. מנחה ונושא מחקר

קבלה לדוקטורט תלויה בהודעה של המנחה על נכונותו להנחות את הסטודנט ולדאוג לצרכי המחקר שלו. תלמידים העומדים בקריטריונים לקבלה, ידרשו להתקשר עם מנחה פוטנציאלי (חבר סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה עם קביעות באוניברסיטת חיפה) ולסכם על נושא המחקר. לפני הצגת המועמדות, על הסטודנט להגיש תקציר של תכנית המחקר שיכלול הצגה של בעיית המחקר ושל שיטות המחקר העיקריות.

ב. קורסים וסמינריונים

במהלך לימודי הדוקטורט יחויב כל תלמיד בלימודי החובה בהיקף של (8 שש"ס)

- ◆ כתיבה וניסוח מדעיים (אנגלית) (2 שש"ס) – פרופ' לאון בלאושטיין
- ◆ ניתוח תוצאות מדעיות וסטטיסטיקה למתקדמים (4 שש"ס) – פרופ' עידו יצחקי
- ◆ פילוסופיה של המדעים (2 שש"ס) – ד"ר אביטל פילפל

- ◆ השתתפות בסמינריון החוגי, בו מתארחים מרצים מאוניברסיטאות אחרות בארץ ובחור"ל והתלמידים מציגים את הצעות המחקר שלהם ואת תוצאות המחקרים.
- תלמיד יוכל לקבל פטור מאחד או יותר מקורסים הנ"ל אם למד אותם או קורסים מקבילים במהלך לימודיו לתארים אחרים. החלטה על הענקת פטור תתקבל על ידי ועדת הדוקטוראט של החוג.
- בנוסף לכך יחויבו התלמידים בלימודי השלמה שיקבעו על ידי ועדת תלמידי הדוקטורט של החוג על פי המלצות המנחה הישיר, זאת על פי תחום המחקר ולימודיהם הקודמים.

ג. תוכנית המחקר ואישורה

- ◆ במהלך השנה הראשונה יהיו התלמידים במעמד של תלמידי מחקר שלב א'. עם הגשת הצעת המחקר ולא יאוחר מסוף שנת הלימודים הראשונה, תמנה הרשות ללימודים מתקדמים, במידת הצורך, ועדה מלווה לכל דוקטורנט על בסיס המלצת הועדה החוגית. אחד מחברי הועדה המלווה יהיה מאוניברסיטה אחרת בארץ או בעולם.
- ◆ במהלך השנה הראשונה יכתבו התלמידים את התוכנית המפורטת למחקר הדוקטורט באנגלית בפורמט המקובל של הצעת מחקר לאקדמיה הישראלית, כולל תוצאות ראשוניות. תכנית המחקר תהיה מקורית ובעלת סיכוי סביר לקידום הידע וההבנה בתחום הנחקר.
- ◆ תוכנית המחקר תוצג על-ידי הסטודנט במסגרת הסמינריון החוגי לפני הגשתה לשיפוט.
- ◆ הצעת המחקר תיבדק על-ידי קורא/קוראים חיצוניים או הועדה המלווה (במידה והוקמה), ותאושר ע"י ועדת הדוקטוראט. לאחר אישור הועדה החוגית, יעברו הסטודנטים למעמד של תלמידי מחקר שלב ב'.

ד. ביצוע המחקר ודו"ח התקדמות

- בתום כל שנה מיום אישור תכנית המחקר יגישו תלמידי המחקר דו"ח התקדמות לוועדה המלווה, החתום ע"י המנחה. אל הדו"ח אפשר לצרף כתבי יד שנשלח לפרסום במידה וקיים.

ה. הגשת עבודת ד"ר לשיפוט

- עם סיומו, יסוכם המחקר באחת משתי הדרכים הבאות:
- (1) 3 מאמרים מדעיים לפחות שהתקבלו לפרסום או פורסמו בעיתונות מקצועית ברמה גבוהה, בהם הייתה לתלמיד תרומה משמעותית, הן בתכנון וביצוע הניסויים והן בכתיבתם. ככלל, תרומתו של התלמיד לעבודה תבוא לידי ביטוי בהיותו ראשון ברשימת המחברים. במקרים מיוחדים תאושר הועדה בקשה מנומקת של המנחה לכלול בעבודה מאמר אחד בו מופיע התלמיד כמחבר לא ראשון. המאמרים יהוו פרקים בעבודת הדוקטורט בהתאם לתקנון הלימודים לתואר שלישי.
  - (2) חיבור רגיל. במקרה כזה לא יכלול החיבור יותר ממאה עמודים (לא כולל נספחים).
- תוצאות מחקרי הדוקטורט יוצגו על-ידי התלמידים בהרצאה סמינריונית.

1. שיפוט עבודת הד"ר

לאחר אישור הגשת העבודה לשיפוט ע"י הגורמים המוסמכים לכך, תועבר עבודת הדוקטור לרשות ללימודים מתקדמים להמשך הליך השיפוט בהתאם לתקנון תואר שלישי.

מסלול ישיר לתואר שלישי

בחוג לנוירוביולוגיה ואתולוגיה מקיים מסלול ישיר לדוקטורט. מסלול זה מיועד לתלמידים מצטיינים בעלי תואר B.Sc. עם ממוצע לפחות 90 בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון. ניתן לעבור למסלול ישיר לדוקטורט בתום השנה הראשונה ללימודי המוסמך, וזה בכפוף לתקנון לימודי תואר שלישי.

תלמידים במסלול הישיר לדוקטורט יידרשו להשלים מכסת קורסים בהיקף של 36 שש"ס. תלמידי המסלול יגישו את הצעת המחקר שלהם לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודיהם.

המעוניינים מתבקשים לפנות למזכירות החוג, טלפון: 04-8288420

המחלקה להוראת המדעים – ביולוגיה

קמפוס אורנים, קריית טבעון

מסלול חד-חוגי לתואר בוגר במדעים (B.Sc.)

ראש המחלקה: ד"ר אורי שיינס

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין:	פרופ' שמחה לבידון, פרופ' גידי נאמן, פרופ' אורי צולר (אמריטוס).
פרופסור חבר:	פרופ' מאיר ברוזה (אמריטוס), פרופ' ריקרדו טרומפר.
מרצה בכיר:	ד"ר רחל בן שלמה, ד"ר מלכה הלפרן, ד"ר רות זליקסון (גמלאית), ד"ר ניצה מירסקי, ד"ר תמר קיסר, ד"ר אורי שיינס.
מרצה:	ד"ר ערן גפן, ד"ר יורם גרשמן, ד"ר שי מרקמן, ד"ר אלה פיק, ד"ר ניקה צ'ינקוב.
עמית הוראה:	פרופ' יהודה אסרף, ד"ר יוסי אראל, ד"ר ליאור בלנק, ד"ר אפרת ברק, ד"ר דניאל גטניו, ד"ר מיכל חיון, פרופ' עדו יצחקי, ד"ר אפרים לוינסון, ד"ר עדי ליבנה, פרופ' יוסי מרט, ד"ר דורון מרקל, ד"ר יובל ספיר, פרופ' משה ענבר, ד"ר שרה פאר, ד"ר אלי קליינוון, פרופ' נתן קרין, פרופ' גדי קציר, ד"ר רמי רשף, ד"ר שי שפיר, ד"ר צביה שפירא.

מזכירות המחלקה

מרכזת המחלקה:	גב' חגית הונה
שעות קבלה:	ימים א', ב', ד', ה' בין השעות 10.30-12.00
טלפון:	04-9838819
פקס:	04-9539608
דואר אלקטרוני:	hagit_hu@oranim.ac.il
אתר האינטרנט:	http://biology.oranim.ac.il

התארים המוענקים

המחלקה להוראת המדעים – ביולוגיה מעניקה תואר בוגר במדעים B.Sc. בביולוגיה במסלול תלת-שנתי. התואר מאפשר המשך לימודים לתואר שני בכל המוסדות להשכלה גבוהה בארץ ובח"ל.

לסטודנטים המעוניינים בתעודת הוראה ניתנת האפשרות לרכשה במסלול ארבע שנתי (B.Sc. בביולוגיה + תעודת הוראה).

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להכשיר תלמידי תואר ראשון בביולוגיה תוך מתן בסיס רחב בכל תחומי הביולוגיה, מהרמה המולקולרית ועד לרמת האקוסיסטמה. מתכונת הלימודים במחלקה משמרת את המסורת שטבע יהושע מרגולין, מחלוצי הוראת מדעי הטבע בארץ, שעיקרה הוא שילוב של לימודי הביולוגיה בשדה ובמעבדה עם הוראתה בכיתה. בנוסף, מהווים לימודי הביולוגיה בסיס נרחב לאלו מבין הסטודנטים המעוניינים בתעודת הוראה.

תנאי קבלה

מתקבלים סטודנטים אשר עמדו בתנאי הקבלה הכלליים של אוניברסיטת חיפה בציון פסיכומטרי גולמי של 560 ו-8 יחידות במדעים בבחינות הבגרות לפחות. גיל הקבלה הינו 20 שנה לפחות.

מבנה הלימודים

- א. משך הלימודים לתואר B.Sc. הינו שלוש שנים. משך הלימודים לתואר B.Sc. + תעודת הוראה הינו ארבע שנים, כאשר לימודי ההוראה מתחילים בשנת הלימודים הראשונה.
- ב. נושאי הלימוד המרכזיים במחלקה הם: התא והאורגניזם, ביולוגיה מולקולרית, גנטיקה, מדעי הצמח, ביוכימיה, מיקרוביולוגיה, אנדוקרינולוגיה, זואולוגיה, פיזיולוגיה, אקולוגיה, התנהגות בעלי חיים, שמירת טבע, אבולוציה ועוד.
- ג. במהלך הלימודים על הסטודנט לצבור 157 נקודות (חובה ובחירה).
- ד. סטודנט ראשי לקחת 4 נקודות בחוגים אחרים (כקורסי בחירה ללא ציון).
- ה. **בשנה א'** לומד הסטודנט מדעי יסוד הכרחיים לפיתוח השכלה רחבה במדעי החיים, כולל מתמטיקה, פיזיקה, כימיה ואנגלית. בקורסי הזואולוגיה והבוטניקה נחשף הסטודנט להיכרות ראשונה עם ענפי הביולוגיה השונים. מטרתם של הקורסים "מבוא לביולוגיה" ו"החי והצומח בסביבתם הטבעית" – סיורים שבועיים לבתי גידול שונים" היא להציג את המנגנונים השונים ברמה האורגניזמית, התאית והמולקולרית המאפשרים את החיים, התאמות אקולוגיות ואבולוציוניות ומהות יחסי הגומלין בין היצורים החיים לבין סביבתם.

בשנה ב' לומד הסטודנט קשת רחבה של קורסי מבוא במדעי החיים, החל ברמת האקוסיסטמה ועד לרמה של מנגנונים ביוכימיים ומולקולריים. התכנית כוללת קורסים במדעי הצמח, מדעי החי, אקולוגיה, פיזיולוגיה, ביוכימיה, אנדוקרינולוגיה, גנטיקה, ביולוגיה מולקולרית, מיקרוביולוגיה, שמירת טבע ואבולוציה. בשנה זו מתקיים סיור

של שבוע ימים לאקוסיסטמה המדברית ולשונית האלמוגים באילת. סיור כזה, המשלב דיסציפלינות שונות הוא ייחודי ברמה ארצית.

החל בסמסטר השני של **שנה ב'** ובמהלך שנה ג', לומד הסטודנט נושאים שונים על-פי בחירתו (רוב הקורסים בשלב זה הם לימודי בחירה). הסטודנט יכול גם להשתתף בקורסים בינאוניברסיטאים שונים. על הסטודנט להיות נוכח בסמינר המחלקתי החושף אותו למחקר ביולוגי עדכני שנערך במעבדות שונות בארץ ובעולם. בשלב זה יכול הסטודנט לבצע עבודת גמר מחקרית (בהיקף של 6 נקודות) בהנחיית אחד ממרצי המחלקה.

תנאי מעבר

- א. סטודנט רשאי להשתתף אך ורק בקורסים אשר אושרו בייעוץ ואשר מצויים במערכת האישית שלו.
- ב. תנאי המעבר בכל מקצוע הוא ציון של 56 לפחות.
- ג. בהתאם לתקנון האוניברסיטה, סטודנט לא יקבל תעודת בוגר אם לא השיג ממוצע ציונים משוקלל של 60 לפחות.
- ד. סטודנט זכאי לעבור לשנת הלימודים הבאה אם יעמוד בתנאים הבאים: (1) ציוני "עובר" במקצועות הלימוד. (2) ציון משוקלל של 60 לפחות.
- ה. סטודנט אשר נכשל ביותר מקורס אחד לא יורשה לעבור לשנה"ל הבאה.
- ו. תלמיד אשר נותרו לו חובות לימודיים המסתכמים ביותר מקורס אחד בכל שנת לימודים, יורשה לעלות לשנת הלימודים הבאה, אם ממוצע ציוניו בשאר המקצועות הוא 65 לפחות. תוך כדי מהלך שנת הלימודים עליו להשלים חובות אלה. **לא יורשה תלמיד לדחות מילוי חובות לימודיים ליותר משנת לימודים אחת.**

תכנית הלימודים

שם הקורס שנה א'	סוג	נקודות זכות
אנגלית	בהתאם לרמה	0
החי והצומח בסביבתם הטבעית	חובה	6
אצות, פטריות וחזזיות	חובה	2
חסרי חוליות מבנה ואבולוציה	חובה	4
אבולוציה, מבנה ותפקוד של בעלי חוליות	חובה	4
כימיה אורגנית	חובה	5
כימיה כללית ואי אורגנית	חובה	8
מבוא לביולוגיה	חובה	3
מתמטיקה 1	חובה	3
מתמטיקה 2	חובה	2
פיזיקה א'	חובה	5
פיזיקה ב'	חובה	5

שם הקורס	סוג	נקודות זכות
שנה ב'		
אנגלית	בהתאם לרמה	0
אבולוציה	חובה	2
אנדוקרינולוגיה 1	חובה	2
אקולוגיה 1	חובה	4
ביוכימיה 1	חובה	8
ביולוגיה מולקולרית	חובה	4
ביולוגיה של שמירת טבע	חובה	2
ביוסטטיסטיקה	חובה	4
גנטיקה כללית	חובה	4
מבנה ואבולוציה של צמחים	חובה	4
מיקרוביולוגיה כללית	חובה	5
סיור נגב: החי והצומח בנגב ובים האדום	חובה	4
פיזיולוגיה של בעלי חיים 1	חובה	4
שנה ג' – לימודי חובה		
אימונולוגיה		3
סמינריון מחלקתי		0
ביולוגיה של התא		3
שנה ג' – לימודי בחירה		
אבולוציה למתקדמים		2
אמבריולוגיה כללית והומנית		4
אקולוגיה התנהגותית		4
אקולוגיה ימית		4
אקולוגיה כימית		4
אקולוגיה של אוכלוסיות		4
אקולוגיה של רבייה		4
אקופיזיולוגיה		3
ביוטכנולוגיה חקלאית – הלכה ומעשה		2
ביוכימיה 2		2

נקודות זכות

שם הקורס

4	ביולוגיה של עופות
2	הבסיס המולקולרי של מחלת הסרטן
4	גיאובוטניקה ואקולוגיה של הצומח בישראל
4	גנטיקה של אוכלוסיות
4	גנטיקה של האדם
4	פרקים בביולוגיה של חולייתנים (עופות, דגים ודו-חיים)
4	זואוגיאוגרפיה וביולוגיה של חולייתנים (יונקים וזוחלים)
3	מבוא לגיאולוגיה
4	מבוא להתנהגות בעלי חיים
4	מבוא למערכות מידע גיאוגרפיות באקולוגיה – GIS
4	מיקרוביולוגיה סביבתית – פרקים נבחרים
3	מיקרוביולוגיה רפואית
6	עבודת גמר בביולוגיה
4	פיזיולוגיה של בעלי חיים 2
4	פיזיולוגיה של הצמח
4	פיזיולוגיה של חרקים
4	צמחי תבלין ומרפא
4	צמחים ותרבות האדם
4	רקמות בגוף האדם – מבנה ותפקוד (הסטולוגיה)
4	שיטות בהנדסה גנטית
4	שיטות כמותיות באקולוגיה
2	ביולוגיה של שמירת טבע מתקדמים
4	סדנה: אקולוגיה מולקולרית
4	סדנה: ביולוגיה של אגם הכינרת
4	סדנה: מגוון מינים
4	סדנה: מיקרוביולוגיה
4	סדנה בין-אוניברסיטאית להאבקה בהר מירון
2	אלמוגים

המחלקה להוראת המדעים-מדעים מדוייקים

קמפוס אורנים

מסלול חד-חוגי לתואר בוגר במדעים (B.Sc.)
ומסלול דו-חוגי לתואר בוגר (B.A.)

ראש המחלקה: פרופ' ריקרדו טרומפר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין:	פרופ' אלכסנדר גורדון, פרופ' יאיר קארו, פרופ' שלמה ריזנר.
פרופסור חבר:	פרופ' אופיר אלון, פרופ' ריקרדו טרומפר, פרופ' וסבולוד (סיווה) לב, פרופ' גלעד ליפשיץ, פרופ' יהושע פיינברג.
מרצה בכיר:	ד"ר דורון שלוש.
מורה בכיר:	ד"ר בן-ציון קון.
מרצה:	ד"ר אייל אקרמן, ד"ר זוהר נאור, ד"ר בוריס צ'ורני.
מדריך דוקטור:	ד"ר אילנה לביא.
עמית הוראה:	ד"ר מיכאל גורודצקי, מר עמוס כהן, ד"ר עליזה מלק, מר בוריס מדבד, ד"ר תמר פז, גב' ילנה קליימן.

מזכירות המחלקה

מרכזת המחלקה: גב' אטי אבני

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 09.00-12.00

טלפון: 04-9838828

פקס: 04-9539608

דואר אלקטרוני: etti_a@staff.ornanim.ac.il

אתר האינטרנט: <http://www.ornanim.ac.il>

מבנה הלימודים

במחלקה ארבעה מסלולי לימוד:

1. מסלול חד-חוגי: **מתמטיקה-פיזיקה** עם אפשרות לתעודת הוראה בשני המקצועות (B.Sc.)
2. מסלול חד-חוגי: **מתמטיקה-מדעי המחשב** עם אפשרות לתעודת הוראה בשני המקצועות (B.Sc.)
3. מסלול חד-חוגי: **פיזיקה -מדעי המחשב** עם אפשרות לתעודת הוראה בשני המקצועות (B.Sc.)
4. מסלול דו-חוגי: **מתמטיקה-מדעי הרוח** (חוג או מקבצים) עם אפשרות לתעודות הוראה במתמטיקה ו/או בחוג הנוסף במדעי הרוח (B.A.)

תנאי קבלה

למחלקה מתקבלים תלמידים אשר נבחנו בבחינת הבגרות במתמטיקה ברמה של 4 יחידות וציונם 70 לפחות (במסלולים הכוללים את מדעי המחשב, 80 לפחות), או תלמידים שנבחנו ברמה של 5 יחידות וציונם 65 לפחות (במסלולים הכוללים מדעי המחשב, 70 לפחות). יתקבלו גם תלמידים אשר סיימו לימודי מתמטיקה מורחבת במכינה בציון 70 לפחות. כמו כן נדרש ציון פסיכומטרי גולמי של 500 נקודות לפחות (במסלולים הכוללים את מדעי המחשב – ציון 550 גולמי לפחות).

למסלול מתמטיקה-פיזיקה מתקבלים תלמידים אשר בנוסף לתנאים הקודמים, נבחנו בבחינת הבגרות בפיזיקה ברמה של 5 יחידות וקבלו ציון 65 ומעלה. לחלופין יתקבלו גם תלמידים אשר למדו מקצועות ריאליים ברמה של 5 יחידות לפחות (כגון כימיה, חשמל, אלקטרוניקה) בבתי ספר עיוניים או מקצועיים או הנדסיים, בהתאם לציויניהם במקצועות אלה ובהתאם לשיקולי החוג.

כל התארים הם תארים של אוניברסיטת חיפה. בכל המסלולים ניתן לשלב את לימודי ה-B.Sc. עם לימודים לתעודת הוראה ממשלתית לביה"ס העל-יסודי בכל המקצועות הנלמדים.

משך הלימודים הוא שלוש שנים לתואר B.Sc., B.A. וארבע שנים לתואר + תעודת הוראה

רשימת השיעורים

שנה א'	מס' השעות (שש"ס)
חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי א'	10 (קורס שנתי)
אלגברה לינארית	8 (קורס שנתי)
גיאומטריה אנליטית	4
מתמטיקה דיסקרטית	4 (קורס שנתי)
תורת הקבוצות	2

מס' השעות (שש"ס)

מקצועות כלליים

אנגלית 8 (קורס שנתי)

פיזיקה

מכניקה 6
 חשמל 6
 מעבדה בפיזיקה א' 8 (קורס שנתי)
 תורת היחסות המצומצמת 2

מדעי המחשב

הכרת המחשב 2
 מבוא למדעי המחשב 4
 מדעי המחשב – תכנות 4
 מערכות ספרתיות 4

שנה ב'

מתמטיקה

חשבון דיפרנציאלי ואינטגרלי ב' 8 (קורס שנתי)
 אלגברה לינארית מתקדמת 4
 אלגברה מודרנית א' 3
 משוואות דיפרנציאליות 4
 מבוא להסתברות 4
 סטטיסטיקה 2
 מדעים פיזיקליים (לא למסלול פיזיקה) 6 (קורס שנתי)

פיזיקה

מכניקה אנליטית 5
 תורת הגלים 4
 תרמודינמיקה 4
 מבוא לפיזיקה אטומית וגרעינית 4
 מעבדה בפיזיקה ב' 8 (קורס שנתי)

מדעי המחשב

6	מבני נתונים ואלגוריתמים
4	ארגון המחשב
3	רשתות תקשורת
4	שיטות בתכנות מתקדם

שנה ג'

מתמטיקה

3	מתמטיקה אלמנטרית מורחבת
4 (קורס שנתי)	תורת הפונקציות של משתנה מרוכב
3	אנליזה במרחבים מטריים
2	משוואות דיפרנציאליות חלקיות
3	אלגברה מודרנית ב'
4	תורת המספרים
4	מבוא לבסיסי נתונים

פיזיקה

4	מכניקה קוונטית 1
4	מכניקה קוונטית 2
4	מעבדה בפיזיקה ג'
2	מבוא למכניקה סטטיסטית
2	סמינר בפיזיקה
3	אסטרופיזיקה
2	תורת היחסות – קורס מתקדם
2	חלקיקים אלמנטריים
4	מצב מוצק

מדעי המחשב

3	תכנות מונחה עצמים
4	מודלים חישוביים
3	מערכות הפעלה
3	אלגוריתמים מתקדמים
3	תורת החישוביות
2	סמינר במדעי המחשב

הפקולטה למשפטים

דיקן: פרופ' ניבה אלקין-קורן

ממלא מקום הדיקן: פרופ' מיכל גל

ראש מינהל הפקולטה: גב' תמרה קרקוביץ

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יוסף מ' אדרעי (שבתון); פרופ' ריקרדו בן אוליאל (אמריטוס); פרופ' עמנואל גרוס (מומחה).

פרופסור חבר: פרופ' שולמית אלמוג; פרופ' ניבה אלקין-קורן; פרופ' גד ברזילי; פרופ' מיכל גל; פרופ' עלי זלצברגר; פרופ' יונתן יובל; פרופ' אמנון כרמי (מומחה, אמריטוס); פרופ' מרדכי מירוני; פרופ' פניה עוז-זלצברגר; פרופ' רוני פרי; פרופ' יחיאל קפלן.

מרצה בכיר: ד"ר אורן גול-אייל; ד"ר חאלד גנאים; ד"ר טל ז'רסקי; ד"ר דורון מנשה; ד"ר אילן סבן; ד"ר אלכסנדר (סנדי) קדר; ד"ר סילביאן קולומבו; ד"ר אמנון רייכמן; ד"ר נוייה רימלט; ד"ר אבישלום תור (חל"ת).

מרצה: ד"ר יהודה אדר; ד"ר עילי אהרונסון; ד"ר דניאל בן-אוליאל; ד"ר שגית מור; ד"ר פאינה מילמן-סיון; ד"ר אלן מילר; ד"ר רביע עאסי; ד"ר עומר קמחי; ד"ר ארנה רבינוביץ-עיני; ד"ר יאיר שגיא.

עמית הוראה: ד"ר יריב אילן; גב' יעל אלמוג; גב' רוחמה אלעד-ירוס; ד"ר תהילה בארי-אלון; ד"ר נבות בר; ד"ר אביעד בקשי; מר אייל בר-צבי; מר חסן ג'בארין; ד"ר אליאס דאן; גב' גבריאלה (דה ליאו) לוי; שופטת (בדימוס); מר אייל דותן; מר דב הלברטל; ד"ר שמואל וולפמן; מר אורי וייס; ד"ר אבישלום וסטרייך; מר יוסי חביליו; מר ראמי חזאן; ד"ר לירן חיים; ד"ר חמזה חמזה; ד"ר ערן טאוסיג; ד"ר קים טריגר-ברעם; מר אמיר ישראל, מר רמי כהן, שופט; מר איתן לדרר; מר ריצ'ארד לוטי; גב' תמר נאות-פרי; שופטת; ד"ר הילה נבו; גב' שירלי נווה; גב' פנינה נויבירט; ד"ר עפרה פריזל; גב' מיילה קפלן; ד"ר לימור ריזה; ד"ר אריאן רנן-ברזילי; מר ישי שנידור; גב' מיכל שריר, שופטת.

קליניקות משפטיות

גב' אורית בר, עו"ד; גב' עביר בכר, עו"ד; מר שרון הורנשטיין, עו"ד; מר רמי כהן, שופט; גב' נדיה מוגילבסקי, עו"ד; גב' נור פלאח; גב' דלית קן-דרור, עו"ד; מר הרן רייכמן; גב' שרון רינגר, עו"ד.

משפט וממשל: ד"ר נויה רימלט – עורך

דין ודברים: פרופ' רונן פרי – עורך

הארת הדין - כתב העת האינטרנטי של הפקולטה: ד"ר אמנון רייכמן – עורך

מינהל הפקולטה:

ראש מינהל

הפקולטה: גב' תמרה קרקוביץ טל' 04-8240633 tkrako@univ.haifa.ac.il

עוזר מינהל

לראש החוג: גב' מירי בודניוק טל' 04-8249102 mdavid@univ.haifa.ac.il

מרכזת תואר ראשון: גב' רות עופרי טל' 04-8240636 rofry@univ.haifa.ac.il

אחריות פרויקטים

בפקולטה וע' דיקן: גב' לילי פייביש-שור טל' 04-8288606 Lschor@research.haifa.ac.il

מרכזת תארים

מתקדמים: גב' מירי גילווארג אמסלם טל' 04-8249537 mgilvarg@univ.haifa.ac.il

מרכזת: גב' אסתר וינברגר טל' 04-8249429 Estiv@univ.haifa.ac.il

מזכירת מורים: גב' ברכה אדלר טל' 04-8249056 Badler@univ.haifa.ac.il

מזכירת תלמידים

תואר ראשון: גב' אורית גל טל' 04-8240452 ogal@univ.haifa.ac.il

מזכירת תלמידים

תואר ראשון: גב' עליזה גונן טל' 04-8288266 agonen@univ.haifa.ac.il

מזכירת תלמידים

תארים מתקדמים: גב' דליה גלזר טל' 04-8240007 gdalia@univ.haifa.ac.il

מרכזת תכניות מוסמך

מותנות: גב' שירי כהנא טל' 04-8288259 skahana@univ.haifa.ac.il

מרכזת פורום "פוזן": גב' כלנית קלימר טל' 04-8288486 kkleemer@univ.haifa.ac.il

מתאם מיחשוב: מר גיל אדלר טל' 04-8249822 gadler@univ.haifa.ac.il

Webmaster: גב' ענת מרקין-ברלב טל' 04-8288239 amirkin@univ.haifa.ac.il

אחריות חדר

בחניות: גב' ציפי ציגלמן טל' 04-8288202 Ttzigelm1@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה במזכירות תלמידים: ימים א'-ה' בין השעות 10:00-13:00.

אתר החוג באינטרנט: <http://weblaw.haifa.ac.il>

ברוכים הבאים לפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה.

לימודי המשפט

המשפט, מערכת המשפט ושלטון החוק מהווים את עמוד השדרה של הדמוקרטיה הישראלית. הזירה המשפטית ממלאת תפקיד מרכזי בעיצוב דמותה של החברה הישראלית: יחסי הפרט והשלטון, חיי המסחר והכלכלה, התרבות והחברה. השיח המשפטי מעצב את המסגרת הנורמטיבית ליצירת האיזונים בין הערכים השונים המהווים את הבסיס לקיומה של החברה הישראלית. המשפט מסדיר את כל תחומי החיים באמצעות מערכת של כללים ועקרונות הנחקקים על ידי המחוקק ומיושמים על ידי בתי המשפט. באמצעותם, נדרשת מערכת המשפט לתת מענה למציאות פוליטית, כלכלית וחברתית דינאמית. לכן כרוך המעשה המשפטי בפיתוח מתמיד של ארגו הכלים המשפטי; פיתוח המחייב הבנת התיאוריה המשפטית, שליטה בדוקטרינות המשפטיות, והבנת המשמעות המוסרית, הכלכלית, הפוליטית והחברתית של כל החלטה משפטית. לימודי המשפט יפתחו בפניכם צוהר לעולם זה.

הפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה

מיום היווסדה בשנת 1992 הייתה הפקולטה למשפטים בחיפה חלוצה בתחום החינוך המשפטי והמחקר המשפטי בישראל. ההוראה והמחקר בפקולטה מבוססים על תפיסה רחבה של המשפט. תפיסה זו של המשפט מרכזית לחקר המשפט כמוסד חברתי המעצב התנהגות. תפיסה זו דרושה למשפטן על מנת ליטול חלק פעיל בעיצוב הכללים המשפטיים - כשופט, כעורך דין, וכמקבל החלטות. הבנת המשמעות הרחבה של המעשה המשפטי יכולה להקנות למשפטן את היכולת לעשות שימוש במערכת המשפט על מנת להוביל לשינוי במסגרת שלטון החוק. הפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה היא קהילה לומדת, חוקרת, המחויבת לשינוי חברתי.

תוכניות לימוד

תוכנית הלימודים של הפקולטה למשפטים נועדה להכשיר משפטנים מן המעלה הראשונה, לתפקידי מנהיגות בעולם המשפט, בחיי המסחר והכלכלה ובחיים הציבוריים. הבסיס להכשרה זו הוא השכלה אקדמית ברמה הגבוהה ביותר בתחומי התמחות חדשניים.

תוכנית הלימודים משלבת בקיאות וניתוח ביקורתי של ענפי המשפט השונים לצד השכלה אקדמית רב תחומית בתחומים כגון כלכלה, פילוסופיה, רעיון המדיני וסוציולוגיה. לצד מסלולי לימוד משותפים לתואר ראשון במשפטים ומדעי המחשב, פסיכולוגיה, כלכלה ותקשורת, פתוחה בפני תלמידים מצטיינים האפשרות לשלב לימודי תואר ראשון במשפטים ולימודי תואר שני בתחומי התמחות כגון לימודי אסיה, מדע המדינה ופילוסופיה.

הגלובליזציה של מקצוע המשפט מחייבת היכרות עם מערכות משפט נוספות, וחשיפה לחשיבה המשפטית ולמחקר המשפטי באירופה, אמריקה ואסיה. במסגרת ה- Global Law Program מארחת הפקולטה למשפטים מדי שנה מרצים אורחים ממיטב האוניברסיטאות בחו"ל, ומציעה כעשרים קורסים באנגלית במסגרת תוכנית הלימודים השנתית. התוכניות הבינלאומיות מהוות גם אבן שואבת לסטודנטים מחו"ל הלומדים במסגרת מגוון תוכניות לימוד משותפות עם אוניברסיטאות בחו"ל כגון: תוכנית ארסמוס במשפט וכלכלה בתמיכת האיחוד האירופאי, ותוכנית תואר שני משותף עם אוניברסיטת אוטווה. התוכניות המשותפות

מאפשרות לסטודנטים ישראלים ללמוד סמסטר אחד או שניים באוניברסיטאות מובילות בחו"ל, ולסטודנטים זרים ללמוד באוניברסיטת חיפה ובכך גם להעשיר את חוויית הלימוד של ציבור הלומדים בפקולטה.

מחקר ולימודים מתקדמים

הפקולטה למשפטים היא קהילת מחקר אקדמית המתאפיינת בחדשנות בכל תחומי העשייה. חברי הסגל האקדמי, חוקרים מובילים בתחומם בישראל ובעולם, מתמחים בתחומי מחקר חדשניים ורב תחומיים: משפט וטכנולוגיה, משפט וחברה, משפט והיסטוריה, משפט ותרבות, משפט וכלכלה, ולימודי משפט אמפיריים Empirical Legal Studies. פעילות המחקר המגוונת נעשית באמצעות מרכזי מחקר ופורומים כגון: המרכז למשפט וטכנולוגיה, המרכז הבינלאומי לבריאות משפט ואתיקה, המרכז לחקר פשיעה, המשפט וחברה, פורום פון לחקר מחשבה פוליטית יהודית אירופית וישראלית, פורום משפט וחברה, והפורום לחקר השווקים. תשומת לב מיוחדת ניתנת בשנים האחרונות ללימודי דוקטורט ולתארים מתקדמים תוך שימת דגש על פיתוח מתודולוגיות והקניית כלים למחקר אקדמי מתקדם. אנו מחייבים ליצירת סביבה אקדמית עשירה ומגרה אינטלקטואלית, השואפת תמיד לעמוד בחזית המחקר. תוכניות הלימודים לתואר שני מקנות אפשרות להתמחות בתחומים חדשניים המאפיינים את העבודה והמחקר המשפטי במאה העשרים ואחת: משפט וטכנולוגיה, עריכת פטנטים, משפט בריאות ואתיקה, תורת השפיטה, והמשפט בשירות הציבורי.

המשפט כמכשיר לשינוי חברתי

דגש מיוחד ניתן בהוראה ובמחקר לקשר בין משפט לחברה. המשפט איננו רק מערכת של כללים המטילים איסורים והגבלות, אלא גם מכשיר חשוב להעצמה ולשינוי חברתי. בהקשר זה אנו שוקדים על פיתוח שיח ביקורתי החותר להבין את תפקידו של המשפט בעיצוב החברה, ועל השימוש בכלים משפטיים על מנת לעצב חברה טובה יותר. בדרך זו לומדים את המשפט במסגרת הקליניקות המשפטיות המדגישות אחריות חברתית לצד החשיפה לצדדים המעשיים של העשייה המשפטית. תפיסה זו עומדת גם במוקד פעילות המחקר וההוראה של הפורום למשפט וחברה בפקולטה.

לסיכום

תקופת הלימודים תפתח בפניכם הזדמנויות רבות: ללמוד שפה חדשה, שפת המשפט, ללמוד כלים חדשים לניתוח מצבים, חשיבה ביקורתית והתמודדות עם דילמות מורכבות בתחום העסקי, ובעשייה הפוליטית והחברתית. אנחנו מזמינים אתכם להיפתח אליהן. נעודד אתכם להתמחות ולהעמיק את לימודכם בתחום המשפט, להתנסות בלימודים רב תחומיים וליהנות מן האפשרויות האקדמיות המגוונות בשיתוף עם חוגים אחרים באוניברסיטה. נסייע לכם לעסוק במחקר ובכתביה מדעית, לעבוד עם חברי הפקולטה, להשתתף במלאכת העריכה של כתבי העת של הפקולטה – דין ודברים, משפט וממשל והארט הדין, וליטול חלק בפעילות לשינוי חברתי.

פרופ' ניבה אלקין-קורן, דיקן הפקולטה

תקנון הלימודים

פרק א – כללי

1. התקנון

- (א) תקנון הלימודים של אוניברסיטת חיפה, לרבות תקנון המשמעת על נספחיו, יחול גם על תלמידי הפקולטה למשפטים, בשינויים המחויבים ובשינויים נוספים, כמפורט בהמשך בתקנון הלימודים של הפקולטה (להלן – התקנון).
- (ב) התקנון נקבע על-ידי מועצת הפקולטה, וזו מוסמכת לשנותו מעת לעת.

2. מטרת הלימודים

המטרה העיקרית של הפקולטה למשפטים היא להכשיר משפטנים ומשפטניות מן השורה הראשונה כדי שיוכלו למלא תפקידים של עורכי-דין, יועצים משפטיים, אנשי אקדמיה ותפקידים משפטיים אחרים, וכן תפקידים לא-משפטיים בשירות הציבורי או במגזר העסקי, בארץ ומחוצה לה. לפיכך מאפשרת הפקולטה למשפטים לתלמידיה לרכוש השכלה גם בתחומים אחרים, ואף להשתלב בתהליך הגלובליזציה. שאיפת הפקולטה היא, כי בוגריה ימלאו את תפקידיהם השונים תוך רגישות לשלטון החוק, לערכי יסוד אנושיים ולמעורבות חברתית.

3. קבלת תואר וזכאות להירשם להתמחות

- (א) עם סיום הלימודים יקבלו הבוגרים את התואר: בוגר במשפטים (LL.B.).
- (ב) תלמידי הפקולטה שסיימו את לימודיהם רשאים, לפי חוק לשכת עורכי הדין, להירשם כמתמחים. בסיום תקופת ההתמחות רשאים המתמחים להתייצב לבחינות של לשכת עורכי הדין. מי שעמדו בבחינות זכאים, בתנאים הקבועים בחוק, לקבל רישיון לעריכת-דין.

פרק ב – קבלה לפקולטה

4. הקבלה לפקולטה לתואר ראשון

- (א) מספר התלמידים המיועדים להתקבל לפקולטה ייקבע על-ידי מועצת הפקולטה.
- (1) תלמידי הפקולטה מתקבלים ללימודים לפי ממוצע משוקלל של ציונים בתעודת הבגרות (או במכינה של אוניברסיטת חיפה, או בתעודת בוגר, או בתעודת מוסמך, לפי הציון הגבוה ביותר) ובבחינת הכניסה הפסיכומטרית. צורת השקלול בין שני מרכיבי היסוד נקבעת על-ידי מועצת הפקולטה והיא מתפרסמת במדריך האוניברסיטאי לנרשמים.
- (2) יתקבלו התלמידים בעלי הממוצע המשוקלל הגבוה ביותר מתוך קבוצת המועמדים.
- (3) לעניין תעודת הבגרות חלות ההוראות באשר לתנאי הקבלה הכלליים לתואר ראשון באוניברסיטת חיפה. תעודת הבוגר ותעודת המוסמך, שצויניהן עשויים להחליף את ציוני תעודת הבגרות, הן תעודות של מוסדות המוכרים על ידי המועצה להשכלה גבוהה, ויחולו בענייני ההוראות הקבועות במדריך לנרשמים.

- (4) מועמדים מעל גיל 30 יכולים להתקבל לפקולטה ללא תעודת בגרות, וזאת על בסיס הניקוד בבחינת הכניסה הפסיכומטרית לבדה.
- (5) עד שישה בעלי תואר דוקטור המוכר על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים, או בוגרי תואר שני, מוכר כאמור, שסיימו אותו בהצטיינות יתרה, יכולים להתקבל לפקולטה בכל מחזור, זאת ללא בחינה פסיכומטרית. הקבלה מותנית בראיון אישי ובבחינת נתוני המועמדים ומידת התאמתם לדרישות הלימודים בפקולטה.
- (6) א) מועמדים הראויים לקידום ויכלו להתקבל לפקולטה, ובלבד שהמוצע המשוקלל שלהם אינו רחוק יותר מ-5% מהמוצע המשוקלל המהווה את סף הקבלה בפקולטה באותה שנה.
- מועמדים ראויים לקידום הם מועמדים שסווגו ככאלה על ידי מי שאמון על כך בעיני האוניברסיטאות. בהווה מדובר ב "האגודה לקידום החינוך", זאת על-פי משתנים אחידים שאושרו ע"י האוניברסיטאות, והם בעיקרם נסיבות חיים קשות שליוו את המועמד עד לגיל 18. מדובר בניקוד של 30 נקודות ומעלה. מספר המועמדים המתקבלים בנתיב קבלה מיוחד זה מוגבל עד 5% מסך המתקבלים בפקולטה.
- ב) בנוסף לכך יתקבלו עד 2 תלמידים מצטיינים באוניברסיטה על-פי הישגיהם, ובלבד שהוכרו כ"ראויים לקידום" בשנת לימודים קודמת, והמוצע המשוקלל שלהם אינו רחוק יותר מ-5% מסף הקבלה לפקולטה בשנה הנבחנת. קבלה מיוחדת זו כפופה לשיקול הדעת של דיקן הפקולטה.
- ג) הליכי קבלה חריגים יחולו רק על מועמדים אשר יפנו אל העמותה לקידום החינוך בבקשה להכירם כראויים לקידום עד לתאריך המפורסם במדריך האוניברסיטאי לנרשמים.
- ג) תוקף הקבלה לשנה אחת בלבד.
- ד) יתקבלו רק מועמדים אשר הגיעו באנגלית כשפה זרה לרמת "מתקדמים 1" לפחות.
- ה) רמת העברית הנדרשת הינה כמקובל בתנאי הקבלה לאוניברסיטה.
- ו) לא יתקבלו לפקולטה תלמידים שלא מן המניין או תלמידים על תנאי.
- ז) (1) ניתן להתקבל לפקולטה לשנת לימודים מתקדמת.
- (2) א) יתקבלו מועמדים שלמדו בפקולטות למשפטים (באוניברסיטאות ובמכללות למשפטים המוכרות על ידי המועצה להשכלה גבוהה), שסיימו את לימודיהם בשנה א' או בשנה ב' והם עומדים בממוצע המשוקלל המהווה את סף הקבלה לפקולטה באותה שנה, ובלבד שממוצע ציוניהם בלימודיהם הקודמים אינו נמוך מ-75.
- ב) כמו כן, יוכלו להתקבל תלמידים לשנת הלימודים השנייה בפקולטה, אף אם הם אינם עומדים בממוצע המשוקלל המהווה את סף הקבלה לפקולטה באותה שנה, זאת אם סיימו שנה א' סדירה במסלול הרגיל של פקולטה או מכללה למשפטים, וזאת בהצטיינות יוצאת דופן, כשממוצע ציוניהם מצוי בתחום שלושת האחוזים הגבוהים בשנתון אותו סיימו.

ג) עיקרי אמות-המידה להכרה בלימודים של תלמידים שהתקבלו לפקולטה לשנה מתקדמת ומבקשים הכרה בלימודים קודמים בפקולטה או במכללה למשפטים:

— תלמידים לא יקבלו הכרה בלימודים קודמים אם ממוצע ציוניהם במוסד בו למדו אינו 70 לפחות.

— שיעורי חובה:

(1) מספר נקודות הזכות הנזקפות עבור שיעורי חובה הניתנים גם בפקולטה יהיה כמספר הנקודות הניתן בפקולטה עבור הקורס הנלמד, או כמספר נקודות הזכות הניתן במוסד שבו הקורס נלמד – לפי הנמוך מבין השניים.

(2) שיעורים שנלמדו כשיעורי חובה באותו מוסד, ושאינם ניתנים כשיעורי חובה בפקולטה, וכן שיעורי בחירה, יוכרו כקורס בחירה שערכו כהיקף הנקודות שנקבע לו במוסד שבו נלמד.

(3) לימודים שהוכרו כאמור ידווחו בגיליון הציונים ללא ציון, ולא ייכללו בחישוב הציון הסופי המשוקלל.

(4) מועד אחרון להרשמה לשנת לימודים מתקדמת כולל הגשת המיקום במדרג הציונים בשנתון הלימודים במוסד האחר הינו על פי המפורט במדריך האוניברסיטאי לנרשמים.

מועד הרישום לפקולטה, ככל שלא נקבע במפורש בהוראות שלעיל, הוא על פי המדריך לנרשמים המתפרסם לקראת שנת הלימודים.

פרק ג – מהלך הלימודים (כללי)

5. משך הלימודים

(א) משך הלימודים הוא שלוש שנים וחצי.¹

(ב) תלמידים בעלי תואר בוגר של אוניברסיטה בישראל או של מוסד להשכלה גבוהה אחר שהוכר לצורך זה על-ידי הפקולטה, יהיו פטורים מלימוד של 20 נקודות זכות מבין מקצועות הבחירה (הלא משפטיים), ויהיו זכאים לסיים את לימודיהם בפקולטה בתום שלוש שנים.

(ג) תלמידים שיזכו להכרה בלימודים קודמים לפי סעיף 9 להלן בהיקף שיביא לצבירתן של 142 נקודות עד סוף שנה ג', יהיו זכאים לסיים את לימודיהם בפקולטה בתום שלוש שנים.

6. סף מעבר לשנה גבוהה וזרישות קדם לקורסים

(1) תלמידים שנה א' יהיו רשאים להירשם לשנה ב' רק אם יעמדו בתנאי הסף הבאים:

(א) ממוצע ציוניהם בשנה א' הוא לפחות 65.

1. בתכניות המשותפות לפקולטה למשפטים ולחוגים אחרים משך הלימודים בפקולטה למשפטים יכול להשתנות. נא ראו פרוט תכניות ספציפיות בהמשך.

- (ב) ציון "עובר" בקורס "מקורות המשפט הישראלי.
 (ג) ציון "השלים" בקורס "מיומנויות משפט ומידע".
- (2) סעיף קטן 1(א) לעיל יחול רק על תלמידים שסיימו שנה א' בפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה, ולא על תלמידים שעברו ללמוד בפקולטה ממוסדות אחרים.
- (3) הוועדה לענייני תלמידים רשאית להתיר לתלמידים שלא עמדו בדרישת קדם לפי דרישת סעיף קטן 1(א)(ב) ו/או סעיף קטן 1(א)(ג) לעיל, ללמוד מקצועות משפטיים של שנה ב (חובה ובחירה) בהיקף שלא יעלה על 15 נקודות זכות.
- (ב) (1) תלמידי שנה ב' יהיו רשאים להירשם לשנה ג' רק אם יעמדו בתנאי הסף הבאים:
- (א) ממוצע ציוניהם בשנת הלימודים הקודמת לה הוא 60 לפחות.
 (ב) ציון "עובר" בכל מקצועות החובה של שנה א'.
 (ג) ציון עובר בארבעה מקצועות מבין מקצועות החובה המשפטיים בשנה ב'.
- (ג) (2) הוועדה לענייני תלמידים רשאית להתיר לתלמידים שלא עמדו בדרישת הקדם לפני סעיף קטן 1(ב)(ג) לעיל, ללמוד עד שני מקצועות חובה בשנה ג'. יועץ אקדמי של תכנית משותפת של הפקולטה למשפטים עם חוג אחר רשאי להתיר לתלמידים הלומדים במסלול משותף, שלא עמדו בדרישת קדם לפי סעיף קטן 1(ב)(ג) לעיל, ללמוד עד שני מקצועות חובה בשנה ג'.
- (ג) (2) תלמידי שנה ג' יהיו רשאים להירשם לשנה ד' רק אם ממוצע ציוניו בשנת הלימודים הקודמת לה הוא 60 לפחות. הוראה זו תהווה תנאי סף לרישום לשנה ד'.
- (ד) תלמידים אינם רשאים להירשם לשנה מתקדמת מבלי שעמדו בתנאי הסף למעבר במלואם, וכל הפרה של איסור זה תוביל לפסילת כל קורס, סמינריון, סדנה או קליניקה שהתלמיד נרשם אליו, החל ללמוד בו או סיים ללמוד אותו בניגוד להוראה זו.
- (ה) תלמידים שנכשלו בשלושה מקצועות חובה או יותר בשנת לימודים לא יוכלו לעלות לשנת לימודים גבוהה יותר.
- (ו) דרישות קדם וחזרה על קורסים
- (1) תלמידים שלא השלימו את לימודיהם בקורס חובה בשנת הלימודים הקודמת חייבים להירשם לקורס חובה זה לפני הרישום לתכנית הלימודים בשנה הנוכחית.
- (2) תלמידים המבקשים לחזור וללמוד בקורס חובה לצורך שיפור ציון חייבים להירשם לתכנית הלימודים לשנת הלימודים הנוכחית.
- (3) הרישום לקורסים חוזרים כפוף למכסת נקודות הזכות המותרת בשנה ובסמסטר.

7. חזרה על קורס

(א) חזרה על קורס חובה לאחר כישלון:

(1) תלמידים שנכשלו בקורס חובה חייבים ללמוד אותו שוב.

(ב) תלמידים אלה יהיו חייבים במילוי כל חובות הלימוד כפי שייקבעו בשנה שבה יחזרו על לימוד הקורס. לא יינתן פטור משום חובה (לרבות כתיבת עבודות בית, בחינות ביניים וכו').

(ג) חזרה על קורס בחירה לאחר כישלון:

(1) תלמידים שנכשלו בקורס בחירה יכולים - אך לא חייבים - להירשם אליו שוב (הרישום על סמך מקום פנוי).

(2) תלמידים אלה יהיו חייבים במילוי כל חובות הלימוד כפי שייקבעו בשנה שבה יחזרו על לימוד הקורס. לא יינתן פטור משום חובה (לרבות כתיבת עבודות בית, בחינות ביניים וכו').

(ד) חזרה על קורס שלא לאחר כישלון:

(1) תלמידים שניגשו לבחינה הסופית, קיבלו ציון עובר והמעוניינים לנסות לשפר את הציון, יכולים ללמוד את הקורס שוב (בקורסי בחירה הרישום על סמך מקום פנוי). תלמידים שלמדו קורס חובה אך לא ניגשו לבחינה הסופית חייבים ללמוד אותו מחדש.

(2) תלמידים אלה יהיו חייבים במילוי כל חובות הלימוד כפי שייקבעו בשנה שבה יחזרו על לימוד הקורס. באישור המרצה ניתן לגרור ציון חלקי שנתקבל באותו מקצוע בפעם הקודמת או חלק ממנו.

(3) שונה משקלו היחסי של הציון החלקי בשנה בה לומד התלמיד את המקצוע מחדש, ישוקלל משקלו של הציון החלקי בהתאם לשיקול דעת המרצה.

(4) לא ניתן לחזור על קורס "מקורות המשפט הישראלי" למעט במקרה של כישלון.

(5) במקרה זה קובע הציון האחרון.

(ה) על תלמידים שנכשלו במקצוע חובה, חזרו עליו ונכשלו בו שוב, יחולו הוראות סעיף 8.

(ו) תלמידים לא יורשו ללמוד כל מקצוע שמועד הוראתו חופף באופן מלא או חלקי את מועד ההוראה של המקצוע שעליהם ללמוד מחדש.

(ז) נכשל תלמיד במקצוע חובה או לא ניגש לבחינה והמקצוע לא ניתן בפקולטה בשנה שלאחר מכן – יובא העניין לידיעת הדיקן כדי שימצא פתרון הולם.

(ח) תלמידים לא יוכלו לחזור על לימוד קורס מסוים לצורך שיפור ציון אם למדו בינתיים קורס מתקדם יותר באותו נושא.

8. מניעת המשך לימודים עקב כישלון

(א) תלמיד שנכשל בקורס חובה, חוזר ולמד בו או בקורס שהוא תחליף אותו קורס, ונכשל פעם נוספת, יופסקו לימודיו בפקולטה. לעניין סעיף זה, בקורסים בהם מתקיימת בחינה סופית תלמיד לא ייחשב כמי שנכשל בקורס אם הוא לא נבחן באף אחד ממועדי הבחינה הסופית.

(ב) לצורך טיפול בערעורים על החלטה להפעיל סעיף זה תוקם ועדה שתורכב מיו"ר ועדת הקבלה, יו"ר הוועדה לענייני תלמידים ושלושה חברי סגל אקדמי נוספים שימונו על ידי הדיקן.

(ג) במקרים חריגים מאד ולפי בקשת התלמיד תהיה רשאית הוועדה לאשר חזרה נוספת אחת על הקורס. הוועדה תורשה גם להתנות את החזרה על הקורס בתנאים, ובכלל זה בצמצום היקף הקורסים אותם רשאי התלמיד ללמוד בכל סמסטר.

(ד) התלמיד בעניינו מתנהל הדיון בוועדה רשאי להיות נוכח בדיון, כמו כן נציג מועצת הסטודנטים של הפקולטה רשאי לייצג את התלמיד בדיון אם התלמיד מעוניין בכך.

(ה) הופסקו לימודיו של תלמיד עקב כישלון כפול, יוכל לפנות בבקשה לחידוש לימודיו רק לאחר שלוש שנים. הדיקן או ממלא מקומו רשאים, במקרים חריגים, לאשר את חידוש הלימודים לפני שחלפו שלוש השנים. תלמיד יוכל לחדש את לימודיו כאמור רק אם עמד בתנאי הקבלה לפקולטה בשנת חידוש ההרשמה. במקרה כזה ניתן להכיר בקורסים שלמד בפקולטה בעבר ושציונם אינו נמוך מ-75.

9. רציפות הלימודים

(א) תלמידים המבקשים להפסיק את לימודיהם נדרשים לקבל את הסכמת הדיקן לכך בכתב.

(ב) ככלל, רשות כאמור תינתן רק לתלמידים שסיימו את שנת הלימודים הראשונה לפחות.

(ג) הפסיק תלמיד את לימודיו ללא רשות, לא יוכל לחדשם אלא אם נרשם מחדש לפקולטה ועמד בתנאי הקבלה כפי שיהיו אותו זמן.

(ד) בכל מקרה של הפסקת לימודים יודיע התלמיד בכתב על ההפסקה לאגף מינהל תלמידים.

(ה) תלמידים הזכאים לחזור ללימודים לאחר הפסקה יידרשו לעבור הליכי הרשמה רגילים.

(ו) אם התקופה שבין הפסקת הלימודים וחידושם אינה עולה על שתי שנות לימוד, יוכרו מקצועות הלימוד שאותם למד התלמיד לפני ההפסקה לצורך המשך לימודיו.

(ז) עלתה תקופת ההפסקה על שנתיים, רשאית הוועדה לענייני תלמידים לחייב את התלמיד לחזור על מקצועות לימוד שכבר למד ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות שונות לקראת קבלת התואר.

(ח) התלמידים חייבים לסיים את לימודיהם בפקולטה תוך שש שנים וחצי מיום תחילתם. לא סיים תלמיד את לימודיו בפקולטה תוך המועד האמור, יופסקו לימודיו. במקרה של הפסקת לימודים כאמור לא יחודשו הלימודים אלא אם נרשם התלמיד מחדש ועמד בתנאי הקבלה לפקולטה כפי שיהיו באותו זמן. חודשו

לימודים כאמור, לא יוכרו הלימודים שנלמדו בפקולטה קודם לכן, כולם או חלקם, אלא באישור הוועדה לענייני תלמידים.

10. המכסה של נקודות זכות בשנת לימודים ובסמסטר לימודים

(א) המכסה המותרת המירבית של נקודות זכות לתואר בוגר במשפטים מבין מקצועות הלימוד המוצעים בפקולטה או אלו הקבילים להשלמת הלימודים לתואר היא כדלקמן:

(1) מסלול לימודים חד-חוגי –

שנה א: מכסת שיעורי החובה המוצעת לתלמידי שנה א על-ידי הפקולטה בשנת הלימודים הראשונה – 42 נקודות. מכסת לימודים מקסימאלית לשנה זו היא 48 נקודות (כולל קורסי בחירה חוץ משפטיים) ולא יותר מ-26 נקודות בסמסטר לימוד אחד.

שנים ב-ג: 42 נקודות זכות בכל אחת מהשנים; לא יותר מ-26 נקודות בסמסטר אחד בכל אחת מהשנים.

שנה ד: עד 26 נקודות זכות בסמסטר א.

(2) תכניות משותפות – מכסת נקודות שנתית בפקולטה למשפטים בלבד:

שנה א – עד 38 נקודות זכות .

שנה ב – עד 32 נקודות זכות.

שנה ג – עד 32 נקודות זכות.

שנה ד – 10 נקודות זכות (עד 32 נקודות זכות בשנה).

(ב) הוועדה לענייני תלמידים רשאית לאשר לתלמיד חריגה של עד חמש נקודות ממכסת הנקודות המקסימאלית במהלך לימודיו לתואר.

(ג) אושרה חריגה ממכסת הנקודות המרבית, היא תחול גם על לימודים מקבילי לפי סעיף 11 (א) (2) להלן.

(ד) חריגה ממכסת הנקודות הסמסטריאלית או השנתית תישקל על-ידי הוועדה במקרים הבאים:

(1) מגיש הבקשה הינו בעל ציון ממוצע של 80 לפחות בשנת הלימודים הקודמת או בעל הישגים אקדמיים בולטים.

(2) מגיש הבקשה מציין (בתמיכת אישורים מתאימים) נסיבות חריגות המחייבות את הגדלת המכסה.

(3) משקל מיוחד יינתן לשאלה אם עצם החריגה ממכסת השיעורים עלולה ליצור קשיים ולפגוע באיכות הלימודים של התלמיד.

11. הכרה בלימודים קודמים ובלמודים מקבילים

(א)

(1) תלמידים המבקשים הכרה או פטור בגין לימודים קודמים (משפטיים או אחרים) שלמדו בפקולטה (לרבות מכללה) אחרת למשפטים או במוסד אחר להשכלה גבוהה, יגישו בקשה לוועדה לענייני תלמידים, בצירוף המסמכים התומכים בבקשתם.

- (2) לא יינתן פטור מלימוד מקצועות משפטיים (חובה או בחירה) עבור קורסים משפטיים שנלמדו שלא בפקולטה או מכללה למשפטים.
- (ב) מרב נקודות הפטור בגין לימודים לא משפטיים הוא 42 נקודות זכות. מתוכן – עד 20 נקודות זכות בגין מקצועות בחירה ועד 4 נקודות זכות בגין מקצועות חובה מבין המקצועות הבאים: יסודות בכלכלה למשפטנים; תולדות הרעיון המדיני; מבוא לסוציולוגיה.
- (ג) הוועדה תשקול בחיוב בקשות להכרה בלימודים קודמים לא משפטיים בהתקיים התנאים הבאים:
- (1) הוגש אישור לימודים רשמי של מוסד אקדמי המוכר על-ידי האוניברסיטה.
  - (2) ציון הקורס עברו מוגשת בקשת ההכרה הינו ציון "עובר" לפי המקובל באותו מוסד, אך לא פחות מציון 75.
  - (3) הקורס נלמד בתקופה של עד שש שנים מיום הגשת הבקשה להכרה.
  - (4) הוועדה תשקול גם את איכותו של המוסד בו למד התלמיד ואת איכותו של הקורס הנדון.
  - (5) תלמיד אשר התחיל את הלימודים באחד המסלולים המשותפים של הפקולטה עם חוגים אחרים כאשר את לימודיו בחוג האחר בשלב כלשהו, יקבל הכרה בלימודיו בחוג האחר לפי המפורט:
    - ההתייחסות ללימודיו שהתקיימו לפני תחילת לימודיו בפקולטה תהיה כמו ללימודים קודמים לא משפטיים.
    - ההתייחסות ללימודיו שהתקיימו בחוג אחר במקביל ללימודיו בפקולטה תהיה בהתאם למפורט בסעיף "אי סיום הלימודים במסגרת התכנית" בתקנון הפקולטה.
  - (6) לימודים שהוכחו ושהוכרו ע"י הוועדה כאמור ידווחו בגיליון הציונים ללא פירוט וללא ציון ולא יכללו בחישוב הציון הסופי המשוקלל.

12. מצטייני דיקן

- (א) הליך בחירת מצטייני דיקן לתלמידי שנה א, ב ו-ג יכלול:
- (1) הגדרת רשימת אוכלוסיית המועמדים למצטייני דיקן בהתאם לתנאי הרף כאמור בסעיפים 12(ג) ו-12(ד).
  - (2) בחישוב הממוצע המשוקלל לא ייכללו שני הציונים הנמוכים ביותר בקורסי בחירה, אם ציונים אלה נמוכים מהציון הממוצע השנתי.
  - (3) חישוב ממוצע משוקלל של שאר הציונים על-פי מספר נקודות הזכות של הקורסים, תוך מתן משקל שונה לכל אחד מסוגי הקורסים:
    - קורסי חובה: משקל 1.00
    - קורסי בחירה משפטיים: 0.75
    - קורסי בחירה לא משפטיים: לא ישוקללו.

- (4) בחירת 5% מהתלמידים בעלי ממוצע הציונים המשוקלל הגבוה ביותר (עבור כל שנה אקדמית בנפרד).
- (5) לצורך חישוב הממוצע יילקחו בחשבון ציונים (לרבות ציונים בסמינרים) שניתנו עד 1 בדצמבר לאחר שנת הלימודים שבה מדובר לתלמידי שנה א' ו-ב' ועד 15 בינואר לאחר שנת הלימודים שבה מדובר לתלמידי שנה ג' ו-ד'.
הערה: לתלמידי התואר הכפול בתכניות המשותפות, חישוב הממוצע לשנים א, ב ו-ג יכלול את ציוני הקורסים הנלמדים בפקולטה למשפטים בלבד, ולא יכלול את ציוני הקורסים הנלמדים בחוג השני של המסלול המשותף.
- (ב) הליך בחירת מצטייני דיקן מתלמידי שנה ד יכלול:
- (1) קביעת המועמדים למצטייני דיקן בהתאם לתנאי הסף כאמור בסעיפים 10(ג) ו-10(ד).
- (2) בחישוב הממוצע המשוקלל לא ייכלל הציון הנמוך ביותר של קורס בחירה אם ציון זה נמוך מהציון הממוצע השנתי של התלמיד (לצורך חישוב הממוצע יתחשבו בציונים בקורסי בחירה משפטיים ולא משפטיים, וכן כל הקורסים מהחוג השני בתכניות משותפות).
- (3) חישוב הממוצע המשוקלל של שאר הציונים ייעשה על-פי מספר נקודות הזכות של הקורסים, תוך מתן משקל שונה לכל אחד מסוגי הקורסים:
— קורסי חובה: 1.00
— קורסי בחירה משפטיים: 0.75
— קורסי בחירה לא משפטיים: לא ישוקללו.
- (4) בחירת 5% מהתלמידים בעלי ממוצע הציונים המשוקלל הגבוה ביותר (עבור כל שנה אקדמית בנפרד).
- (5) לצורך חישוב הממוצע יילקחו בחשבון ציונים של סמסטר א בלבד.
הערה: לתלמידי שנה ד בתואר הכפול בתכניות המשותפות, חישוב הממוצע יכלול את הציונים של שני החוגים בסמסטר א.
- (ג) מספר הנקודות המינימאלי שיש להשלים על-מנת להיכלל ברשימת מצטייני הדיקן:
- (1) תלמידי הפקולטה למשפטים בלבד:
- (1) תלמידי שנה א — 34 נקודות זכות.
(2) תלמידי שנים ב ו-ג — 38 נקודות זכות (לכל שנת לימודים).
(3) תלמידי שנה ד — 16 נקודות זכות.
(2) תלמידי התואר הכפול בתכניות המשותפות:
(1) תלמידי שנה א — 20 נקודות זכות משפטיות, ולפחות 34 נקודות זכות בשני החוגים יחד.
(2) תלמידי שנים ב ו-ג — 18 נקודות זכות משפטיות, ולפחות 38 נקודות זכות בשני החוגים יחד.
(3) תלמידי שנה ד — 6 נקודות זכות משפטיות, ולפחות 16 נקודות זכות בסמסטר א בשני החוגים יחד.

(ד) הערות:

- (1) ציוני "עובר" ו"פטור" ייכללו בסך הנקודות לצבירה, אך לא ייכללו בחישוב הממוצע.
 (2) ציוני "כישלון" מספריים ייכללו בחישוב הממוצע, אך לא ייכללו בסך כל הנקודות לצבירה. לא ייכללו ציוני "כישלון" מילוליים (כמו "לא השלים", "נכשל", "נפסל" וכדומה).

13. סיום הלימודים

(א) תלמיד יסיים את לימודיו בפקולטה אם עמד בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודיו, צבר 142 נקודות זכות והוא בעל ציון ממוצע של 60 לפחות במקצועות שלמד.

(ב) (1) תלמיד שסיים את לימודיו בפקולטה יקבל מן האוניברסיטה תעודת בוגר במשפטים (LL.B.).

(2) בתעודת בוגר יצוין כדלהלן:

א) בהצטיינות יתרה: תלמידים שממוצע ציוניהם הינו 95 לפחות; אם אף תלמיד במחזור לא השיג ממוצע 95, יצוין כ"מצטיין המחזור" התלמיד שממוצע ציוניו הינו הגבוה במחזורו.³

ב) בהצטיינות: תלמידים שממוצע ציוניהם הינו ב-15% עליונים של הישגי התלמידים במחזורם, ואינו נמוך מ-85.

(3) מתן זכאות לתעודת בוגר בהצטיינות ובהצטיינות יתרה יינתן אך ורק לסטודנטים אשר למדו מעל 90% מנ"ל לתואר בחוג למשפטים באוניברסיטה חיפה. בנסיבות מיוחדות רשאי דיקן הפקולטה לאשר הענקת תעודת בוגר בהצטיינות או תעודת בוגר בהצטיינות יתרה, גם אם המועמד איננו עומד בתנאי זה.

(4) רשימת התלמידים שסיימו לימודיהם בהצטיינות או בהצטיינות יתרה תפורסם בטקס חלוקת התעודות, ותישלח אל בתי-המשפט, משרד המשפטים ולשכת עורכי-הדין.

(5) סיים תלמיד לימודי מקבץ במסגרת לימודיו בפקולטה, יצוין הדבר בתעודת הבוגר.

(ג) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים וכלכלה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 109 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-33 נקודות זכות לפחות בחוג לכלכלה. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים וכלכלה.

(ד) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים ומדעי המחשב יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30

3. בתוקף עבור התלמידים אשר התקבלו לפקולטה למשפטים החל משנה"ל תשס"ג ואילך.

נקודות זכות לפחות בחוג למדעי המחשב. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ומדעי המחשב.

(ה) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים ופסיכולוגיה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג לפסיכולוגיה. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ופסיכולוגיה.

(ו) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים ורפואה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בפקולטה לרפואה בטכניון. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותעודת דוקטור ברפואה.

(ז) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים וסיעוד יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג לסיעוד. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים וסיעוד.

(ח) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים ותקשורת יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג לתקשורת. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותקשורת.

(ט) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים ולימודי אסיה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג ללימודי אסיה. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ולימודי אסיה.

(י) תלמידים בתכנית המשותפת במשפטים ותעודת הוראה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג ללימודי הוראה והדרכה. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותעודת הוראה.

(יא) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים ו"אופקים" – תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בתכנית "אופקים" – תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותכנית "אופקים" – תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה.

(יב) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים ובעבודה סוציאלית יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג לעבודה סוציאלית. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ובעבודה סוציאלית.

(יג) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים ומערכות מידע יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג למערכות מידע. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ומערכות מידע.

(יד) תלמידים בתכנית המשותפת במשפטים ותואר שני בפילוסופיה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-20 נקודות זכות לפחות בחוג לפילוסופיה. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותואר שני בפילוסופיה.

(טו) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת במשפטים וסוציולוגיה ואנתרופולוגיה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ובסוציולוגיה ואנתרופולוגיה.

(טז) תלמידים בתכנית המשותפת במשפטים ותואר שני ביחסים בינלאומיים יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-20 נקודות זכות לפחות בתכנית ליחסים בינלאומיים. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותואר שני ביחסים בינלאומיים.

(יז) תלמידים בתכנית המשותפת במשפטים ותואר שני במינהל ומדיניות ציבורית יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-20 נקודות זכות לפחות בתכנית למינהל ומדיניות ציבורית. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותואר שני במינהל ומדיניות ציבורית

(יח) תלמידים בתכנית המשותפת במשפטים ותואר שני בלימודי אסיה יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-20 נקודות זכות לפחות בלימודי אסיה. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותואר שני בלימודי אסיה.

(יט) תלמידים בתכנית המשותפת במשפטים ותואר שני בחוג להיסטוריה כללית יוכלו לקבל אישור לתחילת התמחות בעריכת-דין אם עמדו בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודים, וצברו 112 נקודות זכות בפקולטה למשפטים ו-30 נקודות זכות לפחות בחוג להיסטוריה כללית. קבלת תעודת בוגר תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. תלמידים שמילאו דרישות אלה יקבלו תעודת בוגר במשפטים ותואר שני בהיסטוריה כללית.

פרק ד – מבנה הלימודים

14. הרכב תכנית ההוראה

- (א) תכנית ההוראה מורכבת ממקצועות חובה וממקצועות בחירה.
 (ב) מקצועות הבחירה כוללים: סמינרים, שיעורי בחירה וסדנאות.

15. מקצועות חובה – כללי

מקצועות החובה נלמדים בשנים א-ד. שנה א כוללת מקצועות חובה בלבד. רשימת מקצועות החובה לפי שנות הלימוד השונות מובאת בהמשך, והיא עשויה להשתנות מעת לעת לפי החלטת מועצת הפקולטה.

16. מקצועות בחירה – כללי

- (א) תלמידים רשאים להשתתף בשיעורי בחירה ובסדנאות החל משנה ב. עם זאת, בשנה א ניתן לבחור בלימוד של מקצועות חובה מורחבים הנלמדים בשנה זאת.
 (ב) ועדת ההוראה תקבע הנחיות באשר לקדימויות ברישום תלמידים למקצועות בחירה. ההנחיות יובאו לידיעת התלמידים.
 (ג) תלמיד חייב ללמוד לפחות שני סמינרים. השתתפות בסמינרים היא החל משנה ג. במקרים מיוחדים, בכפוף לאישור המורה ולקיומם של מקומות פנויים בסמינר, יותר גם לתלמידי שנה ב להשתתף בו.

(ד) אשכול במשפט וטכנולוגיה: תלמידים שהשלימו לפחות קורס מבוא, שני קורסי בחירה וסמינר אחד מן הקורסים שבאשכול בממוצע של 70 לפחות, יירשם האשכול, ובאישור מרכזי האשכול, בתדפיס הציונים שלהם.

(ה) תלמידי התואר הראשון במסלול חד-חוגי, ילמדו לפחות קורס אחד בן 2 נ"ז במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. קורס זה יחשב לקורס בחירה במניין הנקודות החוץ משפטיות.

תלמידים הלומדים תואר כפול, והחוג השני אשר הם רשומים בו אינו בפקולטה למדעי הרוח, ילמדו במסגרת החוג השני קורס אחד בן 2 נ"ז במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח.

רשימת הקורסים המוכרים במסגרת לימודי "דרך הרוח" תתפרסם באתר הפקולטה למשפטים. סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר. דרישה זו חלה על תלמידים אשר התחילו את לימודיהם בשנה"ל תשע"ב ואילך.

17. מקצועות בחירה לא משפטיים ומקבצים – כללי

(א) במסגרת התפיסה הבין-תחומית שלה, מעודדת הפקולטה את התלמידים שאינם לומדים בתואר הכפול בתכניות משותפות לימוד מקצועות בחירה לא משפטיים החל משנה א.

(ב)

(1) במסגרת זאת ניתן גם לבחור במקבץ אחד מתוך המקבצים שלהלן: מינהל עסקים, מינהל ציבורי, מדעי ההתנהגות, מורשת ישראל, פילוסופיה, היסטוריה, ביו-טכנולוגיה, ספרות עברית והשוואתית.

(א) ככלל, כל מקבץ מורכב ממקצועות בהיקף של 20 נקודות זכות לפחות.

(ב) המקבץ בביו-טכנולוגיה כולל 29 נקודות הנלמדות בפקולטה לביו-טכנולוגיה בטכניון.

(ג) לחלופין, תלמידים שאינם לומדים בתואר הכפול בתכניות משותפות רשאים לבחור קורסים וסמינרים הניתנים בחוגים השונים באוניברסיטה שלא במסגרת אחד המקבצים המוזכרים לעיל, ובמכסה שלא תעלה על 20 נקודות זכות. לא ילמדו קורסים וסמינרים הנלמדים במסגרת לימודי תעודה או לימודים שאינם לתואר, או סדנאות, או קורסים בעלי תוכן משפטי. כמו כן סמינר שיילמד מחוץ לפקולטה לא יהווה תחליף לסמינר משפטי.

18. חובת לימוד אנגלית

(א) חובת לימוד אנגלית באוניברסיטה:

(1) תלמידי האוניברסיטה חייבים להגיע לשליטה בשפה האנגלית ברמה שנקבעה על-ידי רשויות האוניברסיטה. התלמידים יהיו פטורים מלימודים אלו באם הגיעו ל"רמת פטור" אשר הוגדרה על ידי האוניברסיטה ומפורטת להלן. תלמידי הפקולטה למשפטים ימלאו חובה זו באמצעות השלמת הקורסים הבאים:

(א) **מתקדמים 1** – לעניין תלמידים שציונם בבחינת אמ"ר מצוי (או בפרק האנגלית בבחינה הפסיכומטרית) בתחום של 105-119 נקודות: תלמידים אלה ילמדו את המקצוע "אנגלית מתקדמים 1" בהיקף של 4 שעות שבועיות במשך הסמסטר הראשון במסגרת המחלקה לשפות זרות. אם יעמדו בבחינת המעבר, ימשיכו לימוד "אנגלית מתקדמים 2" במהלך הסמסטר השני, כמפורט להלן.

(ב) **מתקדמים 2** – לעניין תלמידים שציונם בבחינת אמ"ר (או בפרק האנגלית בבחינה הפסיכומטרית) מצוי בתחום של 120-133 ואינם נכללים בהגדרת "רמת פטור" להלן, וכן תלמידים שסיימו בהצלחה את הקורס "מתקדמים 1": תלמידים אלה ילמדו את המקצוע "אנגלית מתקדמים 2" בהיקף של 4 שעות שבועיות במשך סמסטר אחד בשנה א.

(ג) התלמידים מחויבים לסיים את לימוד האנגלית באוניברסיטה עד תום השנה הראשונה ללימודיהם. תלמידים אשר לא יעמדו בדרישה זו, לא יוכלו להמשיך ללימוד מקצועות משנה ב', אלא אם קיבלו את אישור הדיקן. בכל מקרה תלמידים שלא עמדו בדרישה הנ"ל לא יוכלו ללמוד בשנה ג'.

(ב) חובת לימודי אנגלית בפקולטה למשפטים:

(1) תלמידי הפקולטה יהיו חייבים עד תום השנה השניה לימודיהם בפקולטה להשלים את הקורס אנגלית משפטית בהצלחה.

"**רמת פטור**": (1) ציון 630 ומעלה **בבחינה הפסיכומטרית** וציון 130 ומעלה בפרק האנגלית בבחינה זו, או במבחן אמ"ר או אמיר"ם, או (2) ציון 134 ומעלה בפרק האנגלית בבחינה הפסיכומטרית, או במבחן אמ"ר או אמיר"ם.

19. איסור חפיפה

(א) תלמידים אינם רשאים ללמוד מקצוע ששעת הוראתו חופפת באופן מלא או חלקי את שעת ההוראה של מקצוע לימוד אחר שאותו הם לומדים באוניברסיטה.
(ב) תלמידים אינם רשאים ללמוד מקצוע בחירה שתוכנו דומה באופן משמעותי לקורס אחר שלמדו במהלך לימודיהם לתואר.

20. השתתפות בתכניות לימוד משפטיות בחו"ל

תלמידים רשאים להשתתף בתכניות לתלמידי משפטים של אוניברסיטה בחו"ל אם תכנית זו אושרה על-ידי ועדת ההוראה של הפקולטה. ההכרה בכל מקצוע, לרבות משקלו של מקצוע זה בנקודות זכות, טעונה אישור הדיקן. מידע על תכניות המאושרות על-ידי הפקולטה יובא לידיעת התלמידים.

21. מקצועות בחירה עודפים

(א) בגיליון הציונים הסופי של תלמיד יופיעו כלל מקצועות הבחירה שלמד, להוציא אלה שבהם נכשל ובמקומם למד מקצועות בחירה אחרים.
(ב) בחישוב ממוצע הציונים הסופי של תלמיד יילקחו בחשבון כלל מקצועות הבחירה שבגיליון ציוניו הסופי, אלא אם יודיע התלמיד אחרת למזכירות באשר לשיעורי הבחירה ולסמינר העודפים.

פרק ה – רשימת מקצועות החובה

22. להלן רשימת מקצועות החובה

(א)

מספר נקודות זכות	שם המקצוע	שנה א
4	תורת המשפט	
2	תולדות הרעיון המדיני	
3	מקורות המשפט הישראלי	
8	משפט ציבורי	
6	משפט פלילי	
6	דיני חוזים	
2	מבוא למשפט עברי	
4	יסודות בכלכלה למשפטנים	
2	מבוא לסוציולוגיה	
1	אנגלית משפטית	
1	מיומנויות מידע ומשפט	
3	שיטות משפט זרות – היבטים היסטוריים והשוואתיים	
42 נקודות	סה"כ	

נוסף למקצועות אלה תינתן לתלמידים הדרכה ביבליוגרפית בספרייה.

(ב)

מספר נקודות זכות	שם המקצוע	שנה ב
4	דיני תאגידים	
4	דיני קניין	
3	דיני משפחה	
3	מבוא לדיני מיסים	
4	דיני נזיקין	
18 נקודות	סה"כ	

(3)

מספר נקודות זכות	שם המקצוע	שנה ג
4	דיון אזרחי*	
3	דיון פלילי	
2	אתיקה מקצועית	
3	דיני עבודה	

2	משפט עברי**
(2)	משפט מוסלמי**
	משפט קאנוני
(2)	(דיני המעמד האישי של העדות הנוצריות בישראל)***
2	משפט בינלאומי פרומבי
16 נקודות	סה"כ

- * לתלמידי התכניות המשותפות מומלץ לדחות הקורס לשנה ד'.
 ** חובה ללימוד אחד משלושת מקצועות אלה; ניתן ללמוד את המקצועות האחרים בקורסי בחירה.

		(4)
מספר נקודות זכות	שם המקצוע	שנה ד
3	דיני ראיות	
3 נקודות	סה"כ	
הקורס מיועד רק לתלמידי שנה ד שלא השלימו אותו לפני כן, ולתלמידים אחרים הזכאים לסיים את לימודיהם בפקולטה בשנת הלימודים הנוכחית.		
בנוסף תלמיד חייב ללמוד לפחות שני סמינרים כפי שמצוין בסעיף 16 (ג).		

פרק ו – מקצועות בחירה

22. סמינרים

(א) אם לא נכתב אחרת, סמינר יתקיים במכונת סמסטריאלית, בהיקף של 4 נקודות זכות. משך כל מפגש שבועי – 120 דקות. ככלל, סמינר יתנהל במתכונת הבאה: בתחילת הסמינר המורים יקדישו כארבע עד חמש פגישות שבועיות להרצאות מבוא שלהם, וכן לתאום נושאי העבודות של התלמידים ותאריכי הרצאותיהם. בהמשך יוצגו הנושאים על-ידי התלמידים. בכל מפגש יוצגו ארבעה נושאים על-ידי ארבעה תלמידים, אלא אם ייקבע אחרת. לאחר הצגת העבודות יכתבו התלמידים את עבודתם במתכונתה השלמה. העבודה תימסר למורה לצורך הערכה וקבלת ציון.

(ב) כללים להגשת עבודה סמינריונית:

- (1) העבודה תיכתב באופן עצמאי. אין להסתמך, לצטט או להעתיק מכל מקור בלא ציון מפורש, כמקובל בעבודות אקדמאיות.
- (2) העבודה תימסר בשני עותקים למוזכרות תלמידים. המוזכרות תציין את יום קבלת העבודה, ותעביר עותק אחד למורה. לאחר בדיקתו יחזיר המורה עותק לתלמיד בצירוף הערות והערכה.
- (3) בסמינרים הניתנים בפקולטה מספר שנים ברציפות, תעביר מוזכרות התלמידים למורה רשימת נושאים שאושרו לתלמידים בשנים קודמות.

- (4) תלמידים המבקשים לכתוב עבודה סמינריונית בנושא הדומה לנושא בסמינר אחר או בעבודת-בית אחרת שכתבו, יידעו על כך את המורים הנוגעים בדבר ויקבלו הסכמתם מראש ובכתב.
- (5) בכתיבת העבודה יוקפד על כללי ציטוט מדויקים ואמינים וכן על כללי תחביר ודקדוק מקובלים.
- (6) אושרה בקשה לעבודה משותפת, תוגש העבודה במשותף תוך ציון שמות התלמידים שהכינוה.
- (7) מועדי הגשת סמינרים בפקולטה למשפטים הינם:
- א) תלמידים המשתתפים בסמינר בסמסטר א יגישו עבודתם לא יאוחר מיום העבודה האחרון של מזכירות התלמידים בסמסטר ב העוקב.
- ב) תלמידים המשתתפים בסמינר בסמסטר ב יגישו עבודתם לא יאוחר מיום הראשון ללימודים בשנת הלימודים העוקבת.
- ג) דחייה במועד ההגשה של עבודה סמינריונית תאושר על-ידי הדיקן או על-ידי ממלא מקומו בלבד.
- ד) ככלל לא תינתן דחייה במועד הגשת העבודה אלא במקרים חריגים ביותר.
- ה) תלמידים המסיימים לימודיהם אשר לא יגישו עבודתם במועד, לא יוכלו לקבל תעודת בוגר יחד עם בני המחזור שלהם. אם נמצאו נסיבות המאפשרות דחיית הגשת העבודה, והדחייה תאושר, הגשת העבודה באיחור תגרור תשלום שכר לימוד בהתאם לתקנון האוניברסיטאי.
- (1) תלמידים שלא הגישו את העבודה הסמינריונית במועד, כמפורט לעיל, יחויבו לחזור על השתתפותם בסמינר. הרישום החוזר לסמינר יותנה באישור בכתב מהמורה ובתשלום בהתאם לתקנון.
- (2) ציוני סמינרים שהתקיימו בסמסטר ב של תלמידי שנה ג הזכאים לסיים את לימודיהם תוך שלוש שנים, וכן ציוני סמינרים שהתקיימו בסמסטר א ובסמסטר ב של תלמידי שנה ד, יינתנו תוך 60 יום מן המועד האחרון להגשת העבודה. ציוני הסמינרים של שאר התלמידים יינתנו תוך 75 יום מן המועד האחרון להגשת העבודה.
- (3) עבודה סמינריונית תוגש למורה כשהיא מודפסת ברווח כפול ובמגבלות כפי שקבע המורה.
- (4) אין לפרסם את העבודה הסמינריונית, אלא באישור המורה. חל איסור מוחלט להגיש אותה עבודה לשני סמינרים שונים. ביקש תלמיד להשתמש בעבודה סמינריונית שהגיש למורה אחר לצורך כתיבת עבודה סמינריונית נוספת, יבהיר זאת למורה הסמינר ויקבל בכתב את אישור שני המורים. האישור יועבר לדיקן.
- (5) הציון הסופי בסמינר ייקבע כמפורט בסעיף 35 להלן.

24. מקבצים

- (1) לכל מקבץ יהיה מרכז מטעם הפקולטה.
- (2) פירוט המקצועות בכל אחד מהמקבצים מופיע ברשימת מקצועות הלימוד המתפרסמת בהמשך.
- (3) באישור מרכז המקבץ יוכלו תלמידים שבחרו במקבץ ללמוד במסגרת המקבץ גם מקצוע שבחוג גם אם אותו מקצוע אינו מופיע ברשימת המקצועות שבמקבץ.
- (4) הלימודים במקצועות שבמקבץ (לרבות כל הנוגע לבחינות, אך למעט נקודות זכות) יהיו לפי הכללים הנהוגים בחוג הנוגע בדבר.
- (5) תיאור מלא של המקצועות שבמקבץ ופרטים נוספים עליהם מופיעים בתכנית הלימודים של החוג הנוגע בדבר ומפורסמים בהתאם. דרישות המיוחדות לכל מקבץ יפורטו בהמשך הידיעון ובחוג הנוגע בדבר.
- (6) השלים תלמיד לימודיו במקבץ, יצוין הדבר בתעודת הבוגר שלו.
- (7) תלמידים שבחרו במקבץ, אך לא סיימו את לימודיהם בו, ייחשבו המקצועות שלמדו במסגרת המקבץ כמקצועות בחירה לא משפטיים, ובתעודת הבוגר לא יצוין דבר לימודיהם במקבץ.

פרק ז – נוכחות והשתתפות במפגשים לימודיים**25. חובת נוכחות ועמידה במטלות לימודיות**

קיימת חובת נוכחות ומוכנות לשיעור. המורים יודיעו על דרכי האכיפה של החובה במפגש הראשון.

26. בדיקת נוכחות בסדנה ובסמינר

- (א) על אף האמור בסעיף 25 לעיל, המורים יבדקו ויוודאו את נוכחות התלמידים בכל המפגשים בסדנה ובסמינר.
- (ב) היעדרות ממפגש או אי-השתתפות בו מסיבה מוצדקת מחייבת מתן הודעה למורה הסדנה או הסמינר מראש, אלא אם לא ניתן היה לעשות כן.
- (ג) סטודנטית הנמצאת בשמירת הריון רשאית להעדר בכל התקופה לגביה יש אישור על שמירת הריון.

27. הפרת החובה

- (א) מורים רשאים להרחיק תלמידים מקורס, למנוע מהם לגשת לבחינה או להגיש עבודה, או להפחית מן הציון³, אם הפרו התלמידים את חובת הנוכחות או המוכנות, כפי שפורטו בסילבוס, ללא סיבה מוצדקת. הודעה על החלטת המורה תימסר לתלמידים ולמזכירות.
- (ב) תלמיד רשאי לערער בפני הדיקן על החלטתו של מורה לפי סעיף (א).

3. ראו סעיף 36(ב) להלן.

פרק ח – בחינות ועבודות בית 28. בחינות – כללי

- (א) ככלל מתקיימות הבחינות בכתב. אין מתקיימות בחינות בעל-פה, אלא באישור ועדת ההוראה לבקשת המורה.
- (ב) בחינות בכתב מתקיימות בעילום שם ותחת השגחה. תלמידים לא יבצעו כל פעולה העלולה לחשוף את זהותם לבודקי הבחינה.
- (ג) מורים רשאים לקבוע שבחינה תתקיים ללא השגחה ("בחינת כבוד"), ובלבד שמסרו הודעה מוקדמת על כך לדיקן. השתתפות בבחינה ללא השגחה מחייבת מילוי טופס מתאים על-ידי התלמידים להבטחת הוראות האוניברסיטה בדבר התנהגות בזמן בחינה ("הצהרת כבוד"). לא תתקיים בחינה ללא השגחה אם היא, כולה או חלקה, במתכונת של בחירה מרובה ("בחינה אמריקנית").
- (ד) בידיעון הפקולטה יפורסם אם הבחינה תתקיים עם או בלי חומר-עזר (להלן: "מתכונת הבחינה"). לא יוכנס שינוי במתכונת הבחינה אלא באישור ועדת ההוראה, ובמקרים דחופים – הדיקן. הודעה על שינוי תימסר לתלמידים מבעוד מועד.
- (ה) הבחינות בכל המועדים ובדיקתן יהיו במתכונת וברמה דומות ככל שניתן.
- (ו) על התלמידים להקפיד על כתב-יד קריא. לא ייערכו פעולות שכתוב של בחינות עקב כתב-יד לא קריא. תלמידים שיש בידיהם אישור על ליקוי כתיבה יוכלו לכתוב את הבחינה על מעבד תמלילים בפקולטה. בחינה שנכתבה בכתב-יד לא קריא לא תיבדק אלא באישור הדיקן.

29. בחינות – פירוט

- (א) המורים יודיעו לתלמידים במועד מוקדם ככל האפשר – ולא יאוחר משבועיים לפני השבוע האחרון הקודם לבחינה – מה החומר עליו תיערך הבחינה.
- (ב) המורים יודיעו לתלמידים לקראת הבחינה מהו משך זמן הבחינה, ויציינו שיקולים מיוחדים לגבי חישוב הציון ופרטים נוספים שיש בהם כדי להדריך את התלמידים לצורך ההכנה לבחינה. כמו כן יודיעו המורים לתלמידים מה תהיה מתכונת השאלות בבחינה: ניתוח אירוע, הרצאת דברים על נושא נתון וכדומה.
- (ג) ציונים חלקיים (למעט ציון מיטיב*), המהווים חלק מן הציון הסופי במקצוע, כגון ציונים עבור עבודות בית ובחינות ביניים, יימסרו על-ידי המורה למזכירות ויפורסמו לא יאוחר ממועד פרסום הציונים של בחינת המעבר במקצוע.
- (ד) מורה או עוזר הוראה יהיו נוכחים באולם הבחינה (בכל המועדים) מתחילתה, לפחות במשך השעה הראשונה לבחינה. המורה או עוזר ההוראה יהיו זמינים בקרבת אולם הבחינה עד סוף הבחינה, כדי להשיב לשאלות הבהרה.
- (ה) (1) הבחינה מיועדת רק לתלמידים הזכאים לגשת לבחינה. המורה רשאי לשלול זכאות להיבחן אם התלמיד לא עמד במהלך הקורס במטלות הנדרשות.
- (2) הבחינות במועדים א-ו מתקיימות בתאריכים שפורסמו בידיעון הפקולטה. בנסיבות מיוחדות ובאישור הדיקן או ועדת הוראה ישונה מועד הבחינה. הודעה על המועד החדש תימסר על-ידי מזכירות התלמידים מבעוד מועד.

(ו) משך הבחינה שצוין בבחינה לא יוארך אלא לגבי תלמידים בעלי צרכים מיוחדים ובהתאם לסעיף-קטן (ז) להלן. המורים יתכננו את השאלון בקפידה בהתאם לאורך הבחינה שנקבע.

(ז) הארכת זמן מיוחדת בבחינה תינתן במקרים הבאים:

(1) עולים חדשים במשך שש השנים הראשונות בארץ וכן תלמידים ששפת אמם אינה עברית, שלא סיימו את לימודיהם בבית-הספר או מוסד אקדמי ששפת ההוראה בו היא עברית, יהיו זכאים כמפורט:

(א) הארכת זמן של רבע שעה לכל שעת בחינה ולא יותר מחצי שעה לכל הבחינה, במשך השנה הראשונה (הכרונולוגית) ללימודיהם.

(ב) הארכת זמן של חצי שעה לכל הבחינה במשך השנה השנייה (הכרונולוגית) ללימודיהם. לא תינתן הארכת זמן החל מהשנה השלישית (הכרונולוגית) ואילך.

(ג) הארכת זמן של חצי שעה לכל הבחינה תינתן לתלמידים, אשר לפני תחילת לימודיהם בפקולטה למדו במוסד להשכלה גבוהה בשפה העברית במשך שנה אחת בלבד. לא תינתן הארכת זמן לתלמידים שלמדו במוסד להשכלה גבוהה בשפה העברית במשך שנתיים ויותר.

אישור זכאות יינתן לכל תלמיד בנפרד על-סמך הצגת האישור הרלוונטי (תעודת עולה / אישור בית הספר על שפת ההוראה בו). זכאות לפי פיסקה זאת אינה חלה על בחינות בשפות, במקצועות הכלולים במקבצים, ובמקצועות לא משפטיים הניתנים במסגרת לימודים לתואר משותף עם חוגים אחרים.

מורה המתנגד להארכת זמן במקצוע אותו הוא מלמד יודיע על כך לדיקן, שיעביר את העניין להכרעת ועדה מקצועית הפועלת במסגרת דקנאט הסטודנטים. הודעה לתלמידים תפורסם בהתאם.

(2) תלמידים הזכאים להארכת זמן בחינה בשל מוגבלות מטעמים רפואיים או מטעמי ליקויי למידה על-פי קריטריונים הנהוגים באוניברסיטה ורק על סמך אישורים מתאימים שיומצאו לדקנאט הסטודנטים. הזכאות לפי פיסקה זו תיקבע על-ידי דיקן הסטודנטים או על-ידי מי שיוסמך על-ידי.

(ח) (1) מורים רשאים למנות עוזרי הוראה לעזרה בבדיקת הבחינות.

(2) האחריות על בדיקת הבחינות ומתן ציונים מוטלת על המורה.

(3) הבחינות ייבדקו על-ידי עוזרי ההוראה בהתאם להנחיות המורה. הבודקים ירשמו על-גבי גיליון הבחינה את הערותיהם לגוף הדברים, ציון מספרי לכל שאלה וציון מספרי (כולל) של הבחינה. ציון "נכשל" בבחינה מחייב אישור המורה, לאחר שעבר על מחברת הבחינה.

(ט) נבדקה הבחינה בידי מספר עוזרי הוראה, יודאו המורים שקיימת התאמה סבירה בין הציונים של הבודקים.

(י) מורים אחדים המלמדים אותו מקצוע יתאמו ביניהם, עד כמה שאפשר, את ממוצע הציונים בכל אחת מהכיתות. ייעשה מאמץ שלא יהא פער משמעותי בממוצע הציונים בין כיתות כאמור.

(יא)

(1) בדיקת הבחינות תסתיים לא יאוחר מן המפורט בסעיף-קטן (2) להלן. המורים אחראים לכך שהבחינה תיבדק והציונים יימסרו למזכירות במועד. איחור במסירת הציונים מחייב אישור הדיקן.

(2) משך זמן בדיקת הבחינות יהיה 15 ימים קלנדריים לכל הקורסים. באישור הדיקן יתאפשר משך זמן בדיקה של 21 יום בקורסים הדורשים זאת, ובתנאי שההודעה על כך נכללה בסילבוס הקורס המופיע בידיעון הפקולטה.

(3) המזכירות תפרסם את הציונים עם קבלת אישור המורה לפרסום, ולא יאוחר מיום עבודה אחד ממועד קבלת האישור.

(4) המזכירות תודיע לתלמידים על איחור במסירת הציונים ועל המועד הצפוי לפרסומם באיחור.

(יב) הציונים יפורסמו בעילום שם, לפי מספרי הזיהוי של התלמידים, על לוח המודעות של הפקולטה ובאמצעות אתר הפקולטה. המזכירות לא תמסור ציונים בטלפון.

(יג) בנוסף לציונים של הנבחנים תפרסם המזכירות את הממוצע של הנבחנים בבחינה במועד שבו מדובר.

(יד) לא ניתן לשנות ציון סופי שפורסם, אלא רק כתוצאה מערעור, כמפורט להלן.

30. ערעור על בחינה

(א) זכות ערעור:

תלמידים רשאים להגיש ערעור על ציון הבחינה בהתאם למפורט להלן:

(1) מטרת הערעור לוודא שלא נפלה טעות מהותית במתן הציון.

(2) לא יוגש ערעור שבו בקשה להערכה מחדש של הבחינה.

(3) המערערים יפרטו את נימוקי הערעור תוך התייחסות נקודתית לתוכן הבחינה.

(4) הוגש ערעור על הציון, תיבדק הבחינה על-ידי מורה המקצוע. במקרה זה עשויה הבחינה כולה להיבדק מחדש, והציון שייקבע על-ידי המורה עשוי להיות נמוך מן הציון המקורי.

(5) מבחן שבו יש שאלון רב ברירתי (אמריקאי), התלמידים לא יוכלו לצלם את מחברות הבחינה, אלא להגיע למועד הסברים בלבד שם יקבלו הסברים על הבחינה ויוכלו להיווכח שלא נפלה טעות בבדיקה.

(ב) הסברים לאחר הבחינה, קבלת צילום מחברות הבחינה וערעור על ציון הבחינה:

(1) פתרון כתוב יועלה לאתר הפקולטה ביום פרסום הציונים.

(2) במקצוע בו המורה יבקש מועד הסברים, מועד ההסברים יקבע ליום פרסום הציונים. ההסברים יינתנו על-ידי המורה או על-ידי עוזרי ההוראה. רשימת מועדי ההסברים תפורסם על-ידי מזכירות התלמידים.

(3) המרצה או עוזרי ההוראה ימסרו את מחברות הבחינה למזכירות התלמידים (לפני תחילת מועד ההסברים). בכל מקרה המרצה לא ימסור את מחברות הבחינה לתלמידים.

- (4) תלמידים יכולים להגיש ערעור על ציון בבחינת מועד א עד סוף יום העבודה השני (שעה 15:00) של מזכירות התלמידים שלאחר יום פרסום הציונים; ועל הציון בבחינת מועד ב עד סוף יום העבודה השביעי (שעה 15:00) של מזכירות התלמידים שלאחר יום פרסום הציונים. לא תתאפשר הגשת ערעור מעבר לתקופה המצוינת.
- (5) תלמידים המבקשים לערער ידאגו להשיג צילום של מחברת הבחינה. בשום מקרה לא תימסר מחברת הבחינה לתלמיד.
- (6) הערעור יוגש בעילום שם לאחראי חדר חלוקה על-גבי טופס הערעור, ואם ביקש זאת התלמיד, בצירוף צילום מחברת הבחינה. נפגמה האנונימיות של התלמיד המערער, יידחה הערעור על הסף.
- (7) הערעורים (טופס הערעור ועותק מקורי של הבחינה) יועברו לבדיקת המרצה, בבוקר של היום השלישי מיום פרסום הציונים.
- (8) חל איסור מוחלט לשוחח עם מורה הקורס על הערעור במהלך קריאת הערעור על-ידי המורה. איסור זה חל כל עוד לא פורסמה החלטת המורה על הערעור.
- (9) ההחלטות בערעורים יימסרו על-ידי המורה עד שלושה ימים לפני מועד ב ועד שבועיים מיום קבלת הערעורים על בחינות מועד ב.
- (10) לא פורסמה ההחלטה בערעור עד שלושה ימים לפני המועד הבא של הבחינה והתלמיד ניגש לבחינה במועד הבא, ייזקף לזכותו הציון הגבוה מבין הציונים בשני המועדים.
- בכל מקרה אין אפשרות לקבל את מחברת הבחינה המקורית אלא את צילומה. ניתן לקבל את צילום מחברת הבחינה עד לפרסום ההודעה על העברת מחברות הבחינה של הסמסטר הרלוונטי לגריסה.
- (11) נפלה טעות בחישוב סך כל הנקודות המרכיבות את ציון המבחן, יוכל התלמיד להגיש בקשה לתיקון הטעות עד סוף יום העבודה השביעי (שעה 15:00) של מזכירות התלמידים שלאחר יום פרסום הציונים. למען הסר כל ספק, על הבקשה הנ"ל לא יחול סעיף 30(ב)(10) לעיל. מגבלת הזמן לא תחול אם הבחינה היא הבחינה האחרונה שהתלמיד נבחן בה באותו מקצוע.
- (12) (א) אובדן מחברת בחינה שלא באשמתו של הנבחן לפני קבלת הציון: במקרים אלו ייקבע ציונו של התלמיד בבחינה באחת הדרכים הבאות, בתאום עם מורה המקצוע ובאישור הדיקן: על ידי בחינה מחדש; או על ידי כלל המרכיבים האחרים של הציון הקיימים באותו מקצוע (כגון: בחנים ובחינות שהתקיימו במהלך הקורס, תרגילים, עבודות וכו'); או ע"י ממוצע הציונים של כל לימודיו באותו סמסטר או באותה שנה.
- (ב) אובדן מחברת בחינה שלא באשמתו של הנבחן לאחר קבלת ציון: במקרים אלו ישתנה ציונו של התלמיד בבחינה לפי ממוצע הנקודות שהועלו בערעורים באותו מקצוע ובאותו מועד, או ע"י בחינה מחדש. (לאחר הבחינה לא ניתן יהיה לשנות את הבחירה).

31. מועד חריג

(א) "מועד חריג" הינו מועד בחינה שאינו נמנה על אחד משני מועדי הבחינה הסדירים ("מועד א' ומועד ב'") הנערכים בסוף קורס. מועד בחינה חריג יתקיים רק בבחינות מעבר בסוף הקורס.

(ב) הזכאות למועד חריג תיקבע על-ידי הוועדה לענייני תלמידים (להלן בסעיף זה: "הוועדה").

(ג) בקשה למועד חריג תוגש למזכירות תלמידים בהתאם **לנוהל להגשת בקשה למועד בחינה חריג** (הנוהל מהווה **נספח** _ לתקנון הלימודים).

(ד) ככלל, לא תאשר הוועדה מועד חריג לתלמיד שברך שלא להיבחן במועד א', גם אם נבצר ממנו – נבצרות מוחלטת – להבחן במועד ב'. יחד עם זאת, הוועדה רשאית לאשר מועד חריג במקרים נדירים לתלמידים שנבצר מהם לגשת לשני מועדי הבחינה הסדירים בקורס, הכל בהתאם לאמור בסעיף זה.

(ד) במקרים הבאים (ולמרות האמור בס"ק (ד)) יהיו תלמידים זכאים להיבחן במועד חריג:

(1) תלמידים שנבצר מהם לגשת למועד בחינה בקורס מחמת שירות מילואים פעיל בעת מועד הבחינה;

תלמידים ששירתו במילואים תקופה רצופה של 21 יום לפחות, כאשר תאריך הבחינה באחד המועדים חל במהלך השבועיים שלאחר השחרור משירות המילואים;

או תלמידים ששירתו שרות מילואים רצוף של יותר משמונה ימים אך לא יותר מעשרים יום כאשר תאריך הבחינה באחד המועדים חל במהלך השבוע שלאחר שחרורם.

(2) תלמידים שלהם נקבעו שתי בחינות באותו התאריך. יודגש, כי במקרים אלה הזכאות למועד חריג מותנית בכך שהתלמיד ייבחן באחת משתי הבחינות.

(3) תלמידים הלומדים באחת התכניות המשותפות, ונקבעו להם שתי בחינות בקורסי חובה ו/או חובת בחירה באותו התאריך או יום אחרי יום, יהיו זכאים למועד חריג בקורס חובה משפטי אם ייבחנו בקורס החובה השני במועד הרגיל.

(4) תלמידות בשמירת הריון.

(5) תלמידות שילדו במהלך ששת השבועות הקודמים למועד בחינה בקורס.

(6) תלמיד שבת-זוגו ילדה במהלך 14 הימים הקודמים למועד בחינה בקורס.

(7) תלמידים שעברו אשפוז או שחלו במחלה חמורה היוצרת נבצרות של ממש בעת מועד הבחינה, ובלבד שפעלו מבעוד מועד בהתאם **לנוהל להגשת בקשה למועד בחינה חריג** (הנוהל מהווה, כאמור, **נספח** _ לתקנון הלימודים).

(8) תלמידים להם נפטר קרוב משפחה בדרגת קירבה ראשונה (בן/בת זוג, הורה, ילד/ה, אח/ות) בתקופה במשך 30 הימים הקודמים למועד בחינה בקורס.

(ו) בנוסף לכל האמור לעיל, שמור לוועדה שיקול הדעת להחליט על זכאות למועד חריג במקרים נוספים, שהינם יוצאי דופן, אשר אינם מנויים בסעיף זה.

- (ז) אם מהווה קורס בו נקבע לתלמיד מועד חריג דרישת-קדם בקורס מתקדם, יורשה התלמיד להתחיל בלימודיו בקורס המתקדם; המשך ההשתתפות יוכר לו רק לאחר שיעמוד בבחינה בקורס.
- (ח) תלמיד שאושרה לו בחינה במועד חריג ולא הופיע לבחינה מבלי להודיע על כך מראש למזכירות התלמידים חמישה ימים מראש – יוטל עליו קנס כספי.

31.A.

- (1) יכול מרצה להחליט כי הציון בקורס יהיה ע"פ מטלת סיום שאינה בחינה הנערכת באוניברסיטה תחת פיקוח.
- (2) מטלת הסיום תפורסם בסמוך לסיום הקורס ותוגש תוך זמן קצר שיקבע ע"י המרצה.
- (3) פרסום ציוני מטלת סיום יהיה תוך 21 ימים קלנדריים.
- (4) לא יהיה מועד שני להגשת מטלת הסיום.

32. עבודות בית

- (א) המורים יפרסמו בתחילת הלימוד במקצוע את מועדי ההגשה של כל העבודות. אם הדבר אינו אפשרי, יודיעו המורים על מועד ההגשה תוך זמן סביר להכנת העבודה. הודעה בדבר מועדי הגשת העבודות תימסר למרכז של שנת הלימוד.
- (ב) עבודת בית תיעשה באופן עצמאי, ללא שיתופם וללא עזרתם של אחרים, תוך הקפדה על כללי ציטוט מדויקים ואמינים וכן על כללי תחביר ודקדוק מקובלים, והכול כפי שייקבע על-ידי המורה; בכל מקרה אין להעתיק או להשתמש במקורות כלשהם ללא ציון הדבר כמקובל בעבודות אקדמיות.
- (ג) העבודות תוגשנה מודפסות, בעילום שם, נושאות את ת.ז. של התלמיד בלבד. עבודה שהוגשה בכתב יד ו/או ללא ת.ז. של התלמיד על-גביה ו/או תכלול פרטים מזהים של התלמיד (למעט ת.ז.), לא תיבדק. דינה של העבודה כאילו לא הוגשה.
- (ד) ציונים על עבודות בית יועברו למזכירות ויפורסמו לכל המאוחר 30 יום לאחר הגשת העבודות על-ידי התלמידים, ובלבד שתאריך פרסום הציונים לא יהיה מאוחר ממועד הפרסום של ציוני הבחינה הסופית. תלמידים שהגישו עבודה וציונה לא פורסם, יהיו רשאים לטעון זאת, בצירוף העתק העבודה, תוך 14 ימים מיום פרסום הציונים. הציונים יתפרסמו רק ביום שהמחברות הועברו לחלוקה.
- (ה) (1) תלמיד ששירת במילואים ונדרש להגיש עבודות בית בתקופת המילואים או במועד מאוחר יותר – יוארך המועד להגשת כל עבודה במספר ימים השווה למספר ימי המילואים שבין יום תחילת המילואים עד המועד המקורי להגשת העבודה.
- (2) תלמיד הזכאי למועד בחינה חריג ונדרש להגיש עבודת בית בתאריך הנופל בהפרש של עד שלושה ימים ממועד הבחינה, יידחה מועד ההגשה של העבודה במספר ימים השווה להפרש שבין מועד הגשת העבודה המקורי לבין מועד הבחינה.

- (3) במקרה שבו אין טעם להגשת העבודה לאחר המועד המקורי, המרצה רשאי להחליף את העבודה בעבודה אחרת.
- (4) הדיקן, לפי המלצת המרצה, רשאי לבטל את חובת הגשת העבודה. במקרה כזה יקבע המרצה את הרכב הציון.
- (ו) ככלל אין ערעור על ציון העבודות, אלא אם נקבע אחרת על-ידי מורי הקורס.

פרק ט – ציונים

33. הציון הסופי

- (א) ציון סופי במקצוע לימוד יכלול את כלל המרכיבים שנקבעו על-ידי המורה, וביניהם בחינת מעבר בסוף הקורס, בחינות ביניים, עבודות בכתב, מבדקים בכתב ובעל-פה, וציון מיטיב על נוכחות והשתתפות.
- (ב) מרכיבי הציון יפורסמו בידיעון הפקולטה. לא יוכנס שינוי במרכיבי הציון כפי שפורסמו אלא באישור ועדת ההוראה, ובמקרים דחופים – באישור הדיקן. הודעה על השינוי תימסר לתלמידים מבעוד מועד בכתב, עם העתק לדיקן, ובעל-פה.
- (ג) ציון מעבר בקורסים הינו 60 (אם לא צוין אחרת).

34. מקצועות חובה ושיעורי בחירה

- (א) במקצועות חובה ושיעורי בחירה תתקיים בחינת מעבר בכתב בסוף הקורס.
- (ב) במקצוע שנתי יהיה משקלה של בחינת המעבר 60% לפחות מהציון הסופי ובמקצוע סמסטריאלי – 70% לפחות מהציון הסופי, אלא אם כן יאושר אחרת על-ידי ועדת ההוראה.
- (ג) כל סטייה מהוראות אלו מחייבת אישור מראש של ועדת ההוראה.
- (ד) ייערך תיקון ציונים בפקולטה. במידה וייבחנו 25 תלמידים לפחות ממוצע הציונים יהיה בין 77 ל-81. הדיקן רשאי לאשר סטייה מטווח הציונים המתוקן על פי בקשה מנומקת של המרצה.

35. סמינרים

- (א) הציון בסמינר מורכב מנוכחות במפגשים, מהשתתפות פעילה, מהצגת העבודה בעל-פה ומרמת העבודה בכתב, והכול כפי שייקבע על-ידי המורה.
- (ב) ניתן לקיים גם מבחני ביניים או בחנים.
- (ג) משקל העבודה בכתב יהיה 60% לפחות מהציון הסופי.
- (ד) אישור המורה הגשתה של עבודה משותפת, כאמור בסעיף 22(ב)6 לעיל, יבהיר לתלמידים מהם הקריטריונים להערכתה של עבודה כזו.

36. מרכיבי הציון

(א) ציון מיטיב:

- (1) ניתן לקבוע ציון מיטיב בין מרכיבי הציון הסופי.
- (2) ציון מיטיב יינתן על השתתפות פעילה ואיכותית במיוחד במפגשים, ובלבד שיקויים רישום שוטף בדבר התלמידים שהתבלטו כאמור.
- (3) ציון מיטיב לא יעלה על 8 נקודות.
- (4) על המורה להעביר למזכירות התלמידים את הציונים המיטיבים לכל המאוחר יום אחד לפני בחינת מועד א של המקצוע.

(ב) ציון חלקי:

ניתן לקבוע ציון חלקי, ובכלל זה הפחתת נקודות, עקב סיבות שונות, לרבות: אי-נוכחות; אי-מוכנות לשיעור; או אי-קיום דרישות הקורס כפי שהוגדרו על-ידי המורה.

37. ממוצע ציונים

בחישוב ממוצע ציוניו של תלמיד יינתן לכל אחד מהמקצועות שלמד משקל יחסי בהתאם למספר נקודות הזכות של אותו מקצוע (שקלול).⁴

פרק י – נקודות זכות שלא בגין לימוד מקצוע**38. משפט מבויים שנתי**

השתתפות במשפט המבויים השנתי מיועדת לתלמידים מצטיינים, והיא מקנה 4 נקודות זכות. בהסכמת המורה האחראי על המשפט המבויים יוכלו להיחשב 4 נקודות הזכות כסמינר, ובלבד שהתלמיד ילמד לפחות סמינר אחד נוסף בפקולטה. השתתפות במשפט המבויים השנתי תצוין בגיליון הציונים של התלמיד.

39. השתתפות במערכת כתב-עת

- (א) השתתפות במערכת כתב-עת משפטי של הפקולטה מיועדת לתלמידים מצטיינים והיא מקנה לתלמיד 4 נקודות זכות לשנה.
- (ב) הודעה על הענקת נקודות זכות לפי סעיף זה תועבר לדיקן מדי שנה.
- (ג) מספר הנקודות המרבי שתלמיד יוכל לצבור במהלך לימודיו בפקולטה על-פי סעיף זה הינו 8 נקודות זכות.
- (ד) השתתפות במערכת לפי סעיף זה תצוין בגיליון הציונים של התלמיד.

4. נקודות הזכות בגין מקצועות הלימוד הן בהתאם למספר הנקודות שהוקצו לכל אחד מהם בעת שנלמד על-ידי התלמיד בפועל, גם אם משקל המקצוע היה שונה עת החל התלמיד ללימודיו בפקולטה.

40. פרסום בכתב-עת

(א) עורכי כתב-עת משפטי של הפקולטה, יחד עם המורים בתחום הרלוונטי, רשאים להעניק 2-4 נקודות זכות לתלמידים שרשימה מפרי עטם פורסמה בכתב-עת משפטי בעל מוניטין.

(ב) תלמיד יוכל לצבור עד 4 נקודות זכות לפי סעיף זה במהלך לימודיו לתואר. במקרים יוצאים מן הכלל רשאי הדיקן לאפשר צבירה של מספר רב יותר.

41. עבודת מחקר

(א) הדיקן, בהמלצת מורה, רשאי לאשר לתלמידים לכתוב עבודת מחקר במקום שיעור בחירה.

(ב) העבודה תיכתב בהדרכתו האישית של המורה הממליץ, והיא תקנה לתלמיד עד 2 נקודות זכות לפי החלטת המורה, ו-3-4 נקודות זכות לפי החלטת המורה בהיוועצות עם הדיקן.

(ג) תלמיד יוכל לצבור עד 4 נקודות זכות לפי סעיף זה במהלך לימודיו לתואר. במקרים יוצאים מן הכלל רשאי הדיקן לאפשר צבירה של מספר נקודות זכות רב יותר.

42. פעילות התנדבותית

(א) הפקולטה למשפטים מעודדת מעורבות של סטודנטים בפעילויות חברתיות כחלק בלתי נפרד מהחינוך המשפטי.

(ב) תלמידים המשתתפים בפעילויות התנדבותיות של מעורבות חברתית שאושרו על-ידי דקנאט הסטודנטים זכאים לפטור בהיקף של עד 4 נקודות זכות במכסת לימודי הבחירה הלא משפטיים. תלמידי תכניות משותפות יהיו זכאים לפטור בהיקף של שתי נקודות זכות.

(ג) תלמידים המשתתפים בפעילות התנדבותית כאמור בסעיף (א), שאושרה על-ידי דקנאט הסטודנטים, המאושרת על-ידי דיקן הפקולטה למשפטים כהתנדבות בעלת אופי משפטי, זכאים לפטור בהיקף של 2 נקודות זכות במכסת לימודי הבחירה המשפטיים. רשימת הפעילויות המאושרות כהתנדבותיות משפטיות תימצא במזכירות התלמידים בתחילת שנת הלימודים.

(ד) תלמיד יוכל לצבור עד 4 נקודות זכות לפי סעיף זה במהלך לימודיו לתואר.

43. השתתפות במקהלה, בתזמורת ובנבחרות הייצוג של האוניברסיטה

(א) תלמידים המשתתפים במקהלת האוניברסיטה, בתזמורת האוניברסיטה או באחת מנבחרות הספורט הייצוגיות של האוניברסיטה זכאים לפטור בהיקף של 2 נקודות זכות.

(ב) אישור על השתתפות לפי סעיף-קטן (א) יימסר לפקולטה על-ידי הגורם המתאים המוסמך מטעם האוניברסיטה.

פרק יא – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים וכלכלה

44. התכנית

(א) תלמידים רשאים ללימוד בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג לכלכלה, החל משנת הלימודים הראשונה, אם הם עומדים בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג לכלכלה ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.

(ב) תלמידים הלומדים בתואר כפול בתכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: יסודות בכלכלה למשפטנים (4 נקודות זכות); מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות); שיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות. התלמידים יהיו חייבים ללמוד את הקורס "מבוא לניתוח כלכלי של המשפט".

(ג) התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של החוג לכלכלה במסלול הדו-חוגי לתואר בוגר בכלכלה, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי החוג לכלכלה.

(ד) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת למשפטים ולכלכלה יהיו חייבים בלימוד הקורס "יסודות הסטטיסטיקה למשפטנים".

לתלמידים השוקלים לעסוק בתחומים של משפט פרטי או עסקי מומלץ לבחור בקורס "אמצעי תשלום", קורס יסוד שבחלק מבתי-הספר האחרים למשפטים הוא שיעור חובה.

45. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק תלמיד לימודיו בחוג לכלכלה במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות שבהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).⁵

פרק יב – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים ומדעי המחשב

46. התכנית

(א) תלמידים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג למדעי המחשב, החל משנת הלימודים הראשונה, אם הם עומדים בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג למדעי המחשב ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.

(ב) תלמידים הלומדים בתואר כפול בתכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות); שיעורים וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.

5. ראה להלן בהברות לעניין ההכרה בשיעורים במסגרת התוכנית, שניתנים במקביל כשיעורי חובה בפקולטה למשפטים.

- (ג) התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של החוג למדעי המחשב במסלול הדו-חוגי לתואר בוגר במדעי המחשב, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי החוג למדעי המחשב.
- (ד) החל מהשנה השנייה ללימודים, לתלמידי התכנית תינתן עדיפות בהרשמה למקצועות בתחום של משפט וטכנולוגיה, בהתאם לרשימת קורסים שתיקבע מעת לעת על-ידי מרכזי התכנית בפקולטה למשפטים.
- (ה) תלמידים בתואר כפול בתכנית המשותפת למשפטים ולמדעי המחשב יהיו חייבים בלימוד שלושה קורסי בחירה משפטיים לפחות מאשכול "משפט וטכנולוגיה".

47. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק תלמיד לימודיו בחוג למדעי המחשב במסגרת התכנית המשותפת בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק יג – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים ופסיכולוגיה

48. התכנית

- (א) תלמידי הפקולטה למשפטים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג לפסיכולוגיה החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים והחוג לפסיכולוגיה ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.
- (ב) תלמידים הלומדים בתואר כפול בתכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות); שיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.
- (ג) התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של החוג לפסיכולוגיה במסלול הדו-חוגי לתואר בוגר בפסיכולוגיה, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי החוג לפסיכולוגיה.

49. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג לפסיכולוגיה במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק יד – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים ורפואה

50. התכנית

- (א) תלמידי הפקולטה למשפטים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולפקולטה לרפואה (בטכניון), החל משנת הלימודים

הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים והפקולטה לרפואה ובתנאי שאינם בעלי תואר באחד משני החוגים.

(ב) תלמידים הלומדים בתואר הכפול בתכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות); שיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.

(ג) התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של הפקולטה לרפואה, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי הפקולטה לרפואה.

51. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק התלמיד את לימודיו בפקולטה לרפואה במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בפקולטה לרפואה כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק טו – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים וסיעוד

52. התכנית

(א) תלמידי הפקולטה למשפטים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג לסיעוד החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ולחוג לסיעוד ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.

(ב) תלמידים הלומדים בתואר כפול בתואר כפול בתכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות); שיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות ומהקורס "מבוא לסוציולוגיה" (2 נקודות זכות).

(ג) התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של החוג לסיעוד לתואר בוגר בסיעוד, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי החוג לסיעוד.

53. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג לסיעוד במסגרת התכנית המשותפת בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק טז – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים ולימודי אסיה

54. התכנית

- (א) תלמידים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג ללימודי אסיה החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג ללימודי אסיה ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.
- (ב) התלמידים ילמדו במקביל את התכנית לתואר בוגר במשפטים ואת התכנית של החוג ללימודי אסיה במסלול הדו-חוגי לתואר בוגר.
- (ג) תלמידים הלומדים בתואר הכפול בתכנית פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות) ושיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.
- (ד) תלמידים הלומדים בתואר הכפול בתכנית פטורים מחלק משיעורי הבחירה (8 נקודות זכות) בחוג ללימודי אסיה.
מומלץ לתלמידי התואר הכפול בתכנית ללמוד קורס של גב' ענבל ינקו "מבוא למשפט סיני".

55. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג ללימודי אסיה במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק יז – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים ותקשורת

56. התכנית

- (א) תלמידים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג לתקשורת החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג לתקשורת ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.
- (ב) התלמידים ילמדו במקביל את התכנית לתואר בוגר במשפטים ואת התכנית לתואר בוגר בתקשורת במסלול הדו-חוגי.
- (ג) תלמידים הלומדים בתואר הכפול בתכנית פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות) ושיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.
- (ד) תלמידים הלומדים בתכנית לא ילמדו קורסים משפטיים בחוג לתקשורת.

57. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג לתקשורת במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת בלא לסיים, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק יח – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים ותעודת הוראה

מטרת המסלול המשותף הינה לאפשר לתלמידי הפקולטה למשפטים לרכוש השכלה בתחומי החינוך וההוראה. בבסיס מטרה זו עומד הצורך להעמיד משפטיים העשויים להשתלב בלימוד מקצועות האזרחות, מדע המדינה וחוק ומשפט במסגרת בתי הספר התיכוניים, היה ויחפצו לפנות לתחום החינוך.

מבנה התכנית:

* התכנית תכלול לימוד סך של 112 נקודות שילמדו במסגרת הפקולטה למשפטים (הכוללות הקורסים: תולדות הרעיון המדיני, קורס על המיעוט הערבי בישראל), 36 נ"ז שילמדו בחוג ללמידה, הוראה והדרכה ו-10 נ"ז לימודי השלמה ספציפיים לנושא האזרחות שילמדו בחוג למדע המדינה.

* השלמת התכנית במלואה תקנה לסטודנטים תואר משולב במשפטים, ותעודת הוראה. הלימודים ימשכו 4 שנות לימוד זולת אם קיבל הסטודנט אישור מהפקולטה למשפטים לסיים את לימודיו מוקדם או מאוחר יותר.

פרק יט – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים ותכנית "אופקים" – תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה**58. התכנית**

(א) תלמידים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ותכנית "אופקים" – תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה, החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ותכנית "אופקים" – תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.

(ב) תלמידים הלומדים בתואר הכפול בתכנית פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות) ושיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.

(ג) התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של תכנית "אופקים" – תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי תכנית "אופקים".

(ד) תלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של תכנית "אופקים", אך לא יוכלו ללמוד קורסים משפטיים שלא במסגרת הפקולטה למשפטים.

59. אי־סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק התלמיד את לימודיו בתכנית "אופקים" – תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת בלא לסיים, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות). הפסיק התלמיד את לימודיו בפקולטה למשפטים במסגרת התכנית המשותפת בלא לסיים, ייחשבו המקצועות בפקולטה למשפטים בהם קיבל ציונים כמקצועות בחירה בתכנית אופקים" – תכנית המצטיינים של אוניברסיטת חיפה (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק כ – תכנית משותפת במשפטים ועבודה סוציאלית

60. התכנית

(א) תלמידים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל בית הספר לעבודה סוציאלית ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר במשפטים או תואר בעבודה סוציאלית.

(ב) תלמידים הלומדים בתכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מבוא לסוציולוגיה (2 נקודות זכות); מקצועות בחירה לא משפטיים בהיקף של 20 נקודות זכות; חלק מסדנאות ושיעורי בחירה משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות ומהקורס "מבוא לסוציולוגיה" (2 נקודות זכות).

(ג) התלמידים ילמדו במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של בית הספר לעבודה סוציאלית, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי ביה"ס לעבודה סוציאלית.

(ד) תלמידים בתואר הכפול בתכנית המשותפת למשפטים ולעבודה סוציאלית יהיו חייבים בלימוד הקורס "יסודות הסטטיסטיקה למשפטים".

61. אי־סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק התלמיד את לימודיו בתכנית לעבודה סוציאלית במסגרת התכנית המשותפת בלא לסיים, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בביה"ס לעבודה סוציאלית כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק כא – תכנית משותפת במשפטים ומערכות מידע

62. התכנית

(א) תלמידים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג למערכות מידע, החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים ושל החוג למערכות מידע ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.

(ב) תלמידים הלומדים בתכנית פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות) ושיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 10 נקודות זכות.

(ג) התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של החוג לתואר בוגר במערכות מידע, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי החוג למערכות מידע.

63. אי-סיום הלימודים במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת

הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג למערכות מידע במסגרת התכנית המשותפת בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק כב – תכנית משותפת במשפטים ותואר שני בפילוסופיה

64. רציונל

(א) בשנים האחרונות גדלה ההכרה בקרב בתי הספר למשפטים בעולם לחשיבות של הכשרה משפטית לא-פורמאלית לתלמידי משפטים. גוברת ההכרה בכך שכדי להיות משפטן טוב, צריך ללמוד לא רק רשימות חוקים ופסקי דין, אלא גם תיאוריות פילוסופיות על טבע המשפט ועל הבסיס העיוני של ענפי המשפט השונים, כמו גם תיאוריות סוציולוגיות, כלכליות ואחרות.

מטרת התכנית היא להעניק לתלמידים מצטיינים מהפקולטה למשפטים אפשרות לרכוש השכלה פילוסופית רחבה, שתעשיר הן את עולם הרוח שלהם באופן כללי, והן את הבנתם המשפטית.

(ב) במסגרת התכנית ילמדו תלמידים אלה לקראת תואר שני בפילוסופיה החל מהשנה השלישית ללימודיהם בפקולטה למשפטים.

(ג) התכנית מבוססת על כך שתלמידי משפטים יכולים לקחת במסגרת מה שמוגדר בתכנית הלימודים שלהם כ"שיעורי בחירה לא-משפטיים" קורסים בחוגים אחרים, ובהם החוג לפילוסופיה. במשבת זו התלמידים ילמדו את קורסי ההשלמה לתואר שני, אותם קורסים שהחוג לפילוסופיה מטיל על מועמדים בעלי תואר ראשון בפילוסופיה.

(ד) לאחר סיום קורסי ההשלמה, ובמקביל ללימודיהם בשנה ג ו-ד בפקולטה, יוכלו התלמידים בתכנית לקחת את הקורסים הנדרשים לתואר שני בפילוסופיה (במסלול א או במסלול ב).

65. תנאי קבלה לתכנית

(א) מועמד אשר סיים 70 נקודות לפחות בלימודי התואר הראשון במשפטים, במוצע של 80.

- (ב) על המועמד ללמוד קורסי השלמה בפילוסופיה בסך 22 ש"ס כמפורט להלן.
 (ג) המעבר לסמסטר הרביעי בלימודי התואר השני בפילוסופיה יותנה באישור זכאות לתואר ראשון במשפטים בציון סופי של 80 לפחות.

67. מבנה הלימודים

- (א) תכנית זו, כמו התכנית הקיימת לתואר שני בפילוסופיה, תילמד במסלול א (בהיקף של 32 ש"ס) או במסלול ב (בהיקף של 44 ש"ס), בכפוף לאישור החוג לפילוסופיה.
 (ב) מועמדים ללימודים בתכנית (בזהות למועמדים אחרים לתואר שני בפילוסופיה שהתואר הראשון שלהם אינו בפילוסופיה) יהיו חייבים בקורסי ההשלמה בסך של 22 ש"ס הכוללים: פילוסופיה יוונית, פילוסופיה חדשה, לוגיקה, תורת ההכרה, אתיקה (4 ש"ס כל אחד), וסדנת כתיבה (2 ש"ס). הם יוכלו לקחת קורסים אלה החל משנה ב ללימודיהם בפקולטה, והם ייחשבו בכל מקרה כחלק ממכסת השעות הנדרשות לתואר ראשון במשפטים (במסגרת "שיעורי בחירה לא-משפטיים").
 (ג) סיים המועמד את קורסי ההשלמה בציון ממוצע של 80, יוכל כאמור לקחת, החל **משנה ג** ללימודי התואר הראשון במשפטים, קורסים לתואר שני בחוג לפילוסופיה.
 (ד) הקבלה תהיה במעמד של "תלמיד על תנאי".
 (ה) למד המועמד קורסים בפילוסופיה בדרג 3 או 4 במסגרת לימודיו בפקולטה למשפטים, תוכל הוועדה החוגית לתואר שני להכיר ב-4 ש"ס מקורסים אלה כמילוי הדרישות בפילוסופיה.
 במקרה זה יהיה חייב התלמיד ב-28 ש"ס במסלול א, וב-40 ש"ס במסלול ב.
 (ו) קבלת התואר השני בפילוסופיה כללית מותנית בקבלת תואר ראשון במשפטים.

פרק כג – תואר כפול בתכנית משותפת במשפטים וסוציולוגיה ואנתרופולוגיה

68. התכנית

- (א) תלמידי הפקולטה למשפטים רשאים ללמוד בתואר כפול בתכנית המשותפת לפקולטה למשפטים ולחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה החל משנת הלימודים הראשונה, אם עמדו בתנאי הקבלה של הפקולטה למשפטים והחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר באחד משני החוגים.
 (ב) תלמידים הלומדים בתואר כפול בתכנית המשותפת פטורים מהמקצועות הבאים בפקולטה למשפטים: מקצועות בחירה לא משפטיים (20 נקודות זכות); שיעורי בחירה וסדנאות משפטיים בהיקף של 8 נקודות זכות ומהקורס "מבוא לסוציולוגיה" (2 נקודות זכות).
 (ג) התלמידים ילמדו, במקביל ללימודי המשפטים, את תכנית הלימודים של החוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה, אולם יהיו פטורים ממקצועות מסוימים כפי שיפורסם על-ידי החוג לחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה.

68. אי סיום הלימודים במסגרת התכנית

הפסיק התלמיד את לימודיו בחוג לסוציולוגיה ולאנתרופולוגיה במסגרת התואר הכפול בתכנית המשותפת בלא לסיימם, ייחשבו המקצועות בהם קיבל ציונים בחוג כמקצועות בחירה לא משפטיים בפקולטה למשפטים (עד למכסה של 20 נקודות זכות).

פרק כד – תכנית משותפת במשפטים ותואר שני ביחסים בינלאומיים (במסגרת המחלקה ליחסים בינלאומיים – ביה"ס למדעי המדינה)

69. רצינות

(א) בשנים האחרונות גדלה ההכרה בקרב בתי הספר למשפטים בעולם לחשיבות של הכשרה משפטית לא-פורמאלית לתלמידי משפטים. גוברת ההכרה בכך שכדי להיות משפטן טוב, צריך ללמוד לא רק רשימות חוקים ופסקי דין, אלא גם תיאוריות פילוסופיות על טבע המשפט ועל הבסיס העיוני של ענפי המשפט השונים, כמו גם תיאוריות סוציולוגיות, כלכליות ואחרות.

(ב) מטרת התכנית היא להעניק לתלמידים מצטיינים מהפקולטה למשפטים אפשרות לרכוש השכלה רחבה ביחסים בינלאומיים, שתעשיר הן את עולם הרוח שלהם באופן כללי, והן את הבנתם המשפטית.

(ג) במסגרת התכנית ילמדו תלמידים אלה לקראת תואר שני ביחסים בינלאומיים במסגרת המחלקה ליחסים בינלאומיים בבית הספר למדעי המדינה, החל מהשנה השלישית ללימודיהם בפקולטה למשפטים.

(ד) התכנית מבוססת על כך שתלמידי משפטים יכולים לקחת במסגרת מה שמוגדר בתכנית הלימודים שלהם כ"שיעורי בחירה לא-משפטיים" קורסים בחוגים אחרים, ובהם החוג ליחסים בינלאומיים במסגרת המחלקה ליחסים בינלאומיים בבית הספר למדעי המדינה. במשבצת זו התלמידים ילמדו את קורסי ההשלמה לתואר שני, אותם קורסים שהחוג ליחסים בינלאומיים מטיל על מועמדים בעלי תואר ראשון ביחסים בינלאומיים.

(ה) לאחר סיום קורסי ההשלמה, ובמקביל ללימודיהם בשנה ג ו-ד בפקולטה, יוכלו התלמידים בתכנית לקחת את הקורסים הנדרשים לתואר שני ביחסים בינלאומיים (במסלול א או במסלול ב).

70. תנאי קבלה לתכנית

(א) מועמד אשר סיים 70 נקודות לפחות בלימודי התואר הראשון במשפטים, בממוצע של 80.

(ב) על המועמד ללמוד קורסי השלמה ביחסים בינלאומיים בסך 22 ש"ס כמפורט להלן.

(ג) המעבר לסמסטר הרביעי בלימודי התואר השני ביחסים בינלאומיים יותנה באישור זכאות לתואר ראשון במשפטים בציון סופי של 80 לפחות.

71. מבנה הלימודים

(א) תכנית זו, כמו התואר הכפול בתכנית הקיימת לתואר שני ביחסים בינלאומיים, תילמד במסלול מחקרי (בהיקף של 28 שש"ס בתוספת תיזה לתואר מאסטר) או במסלול לא-מחקרי (בהיקף של 44 שש"ס), בכפוף לאישור החוג ליחסים בינלאומיים.

(ב) המועמדים ללימודים בתכנית (בוהות למועמדים אחרים לתואר שני ביחסים בינלאומיים שהתואר הראשון שלהם אינו במדע המדינה) יהיו חייבים בקורסי ההשלמה בסך של 28 שש"ס הכוללים: קורסי חובה בשנה א' בתואר ביחסים בינלאומיים (סה"כ 8 שש"ס), גישות ואסכולות (שנה א', 4 שש"ס), סדנת מחקר (שנה א', 4 שש"ס). הם יוכלו לקחת קורסים אלה החל משנה ב ללימודיהם בפקולטה, והם ייחשבו בכל מקרה כחלק ממכסת השעות הנדרשות לתואר ראשון במשפטים (במסגרת "שיעורי בחירה לא-משפטיים").

(ג) סיים המועמד את קורסי ההשלמה בציון ממוצע של 80, יוכל כאמור לקחת, החל **משנה ג'** ללימודי התואר הראשון במשפטים, קורסים לתואר שני בחוג ביחסים בינלאומיים.

(ד) הקבלה תהיה במעמד של "תלמיד על תנאי".

(ה) למד המועמד קורסים ביחסים בינלאומיים בדרג 3 או 4 במסגרת לימודיו בפקולטה למשפטים, תוכל הוועדה החוגית לתואר שני להכיר ב-4 שש"ס מקורסים אלה כמילוי הדרישות ביחסים בינלאומיים.

(ו) במקרה זה יהיה חייב התלמיד ב-28 שש"ס במסלול א, וב-40 שש"ס במסלול ב.

(ז) קבלת התואר השני ביחסים בינלאומיים מותנית בקבלת תואר ראשון במשפטים.

פרק כה – תכנית משותפת במשפטים ובמדיניות ציבורית

72. רציונל

(א) הדיסציפלינה המשפטית, מעצם טיבה, עוסקת בסמכויות השונות המוענקות לרשויות הציבוריות בישראל, ובכללים החלים על אופן הפעלת סמכויות אלו (כגון כללי ההליך ההוגן, המחויבות להגנה על זכויות אדם, וכיו"ב). תחום המדיניות הציבורית והמינהל הציבורי, כענף מענפי מדעי המדינה, חוקר את דרכי גיבושה ויישומה של מדיניות ציבורית. הקניית ידע הן בשדה המשפט והן בשדה המדיניות הציבורית מאפשרת לתלמידים לרכוש כלים ייחודיים המשלבים את נקודות המבט והתובנות המחקריות באשר לדרכי פעולת השלטון והפוליטיקה בישראל.

(ב) במסגרת התכנית ילמדו התלמידים לקראת תואר שני במינהל ומדיניות ציבורית החל מהשנה השלישית ללימודיהם בפקולטה למשפטים.

(ג) במסגרת לימודיהם בשנים א' וב' יתאפשר לתלמידי הפקולטה למשפטים ללמוד את הקורסים אשר נדרשים על-ידי בית הספר למדע המדינה כתנאי לתחילת לימודי התואר השני במינהל ומדיניות ציבורית. היקף לימודי ההשלמה הנ"ל הוא עד 20 נ"ז, והם ייחשבו במסגרת מכסת קורסי הבחירה הלא-משפטיים אותם רשאים תלמידי הפקולטה למשפטים ללמוד במסגרת לימודי התואר הראשון.

(ד) לאחר סיום קורסי ההשלמה ובכפוף לעמידה בתנאים המפורטים להלן, יתאפשר לתלמידים בתכנית ללמוד, במקביל ללימודיהם בשנים ג ו-ד בפקולטה למשפטים, את הקורסים הנדרשים לקבלת תואר שני במינהל ומדיניות ציבורית (במסלול א או במסלול ב). לאחר שיעמדו בהצלחה בדרישות הפקולטה למשפטים ובית הספר למדע המדינה כמפורט יהיו התלמידים זכאים לתואר ראשון במשפטים ולתואר שני במינהל ומדיניות ציבורית.

(ה) קבלת התואר הראשון במשפטים והתואר השני במינהל ומדיניות ציבורית תפתח בפני בוגרי התוכנית את האפשרות להשתלב במחקר אקדמי או בעשייה בתחום הציבורי, כעורכי דין, כעובדי ציבור או כנבחרי ציבור.

73. תנאי קבלה לתכנית

- (א) מועמד אשר סיים 70 נקודות לפחות בלימודי התואר הראשון במשפטים, בממוצע של 80.
- (ב) על המועמד ללמוד קורסי השלמה במדע המדינה בסך 20 ש"ס כמפורט להלן.
- (ג) המעבר לסמסטר הרביעי בלימודי התואר במינהל ומדיניות ציבורית יותנה באישור זכאות לתואר ראשון במשפטים.

74. מבנה הלימודים

- (א) התוכנית לתואר שני במינהל ובמדיניות ציבורית תילמד (במקביל לשנים ג' וד' בפקולטה למשפטים) במסלול א (בהיקף של 32 ש"ס) או במסלול ב (בהיקף של 44 ש"ס), על פי כללי בית הספר למדע המדינה.
- (ב) המועמדים ללימודים בתכנית יהיו חייבים בקורסי ההשלמה בסך של 20 ש"ס הכוללים: מבוא לממשל ופוליטיקה; המערכת הפוליטית הישראלית; מבוא למנהל ציבורי; שיטות מחקר. תלמידים שיבחרו במסלול לא מחקרי (מסלול ב') יהיו פטורים משיטות מחקר. הקורסים הנ"ל ילמדו במסגרת בית הספר למדע המדינה.
- (ג) סיים המועמד את קורסי ההשלמה בציון ממוצע של 80, יוכל כאמור לקחת, החל **משנה ג** ללימודי התואר הראשון במשפטים, קורסים לתואר שני בתוכנית למינהל ומדיניות ציבורית.
- (ד) הקבלה תהיה במעמד של "תלמיד על תנאי".
- (ה) קבלת התואר השני במינהל ומדיניות ציבורית מותנית בקבלת תואר ראשון במשפטים.

75. תעודת בוגר במשפטים ומוסמך במינהל ומדיניות ציבורית

קבלת תעודת בוגר במשפטים ותעודת מוסמך במינהל ומדיניות ציבורית תותנה במילוי מלוא החובות בכל אחד מן החוגים בתכנית. לא השלים התלמיד את דרישות התוכנית במינהל ומדיניות ציבורית, יהיה התלמיד זכאי לקבלת תעודת בוגר במשפטים אם עמד בכל הדרישות לתואר ראשון במשפטים. במסגרת זו יובאו בחשבון עד 20 ש"ס שנלמדו מחוץ לפקולטה למשפטים ויוכרו כשיעורי בחירה לא-משפטיים.

פרק כו – תכנית משותפת במשפטים ותואר שני בלימודי אסיה

76. רציונל

(א) בשנים האחרונות גדלה ההכרה בקרב בתי הספר למשפטים בעולם לחשיבות של הכשרה משפטית לא-פורמאלית לתלמידי משפטים. גוברת ההכרה בכך שכדי להיות משפטן טוב, צריך ללמוד לא רק רשימות חוקים ופסקי דין, אלא גם תיאוריות פילוסופיות על טבע המשפט ועל הבסיס העיוני של ענפי המשפט השונים, כמו גם תיאוריות סוציולוגיות, כלכליות ואחרות.

(ב) מטרת התכנית היא להעניק לתלמידים מצטיינים מהפקולטה למשפטים אפשרות לרכוש השכלה רחבה בלימודי אסיה, שתעשיר הן את עולם הרוח שלהם באופן כללי, והן את הבנתם המשפטית, תוך הרחבה והעמקת הידע והבנת תרבותה של אסיה המודרנית, להקנות ידע ושיטות עבודה ומחקר בנושאים שנמצאים על סדר היום באסיה (ובעולם), כגון יחסי חוץ, חברה ודמוגרפיה, צבא וביטחון, תהליכי דמוקרטיזציה, בעיות אנרגיה, סוגיות הקשורות למיעוטים ולהגירה ועוד. במסגרת התכנית ילמדו תלמידים אלה לקראת תואר שני בלימודי אסיה, החל מהשנה השלישית ללימודיהם בפקולטה למשפטים.

(ג) התכנית מבוססת על כך שתלמידי משפטים יכולים לקחת במסגרת מה שמוגדר בתכנית הלימודים שלהם כ"שיעורי בחירה לא-משפטיים" קורסים בחוגים אחרים, ובהם החוג ללימודי אסיה. במשבצת זו התלמידים ילמדו את קורסי ההשלמה לתואר שני, אותם קורסים שהחוג ללימודי אסיה מטיל על מועמדים בעלי תואר ראשון בתחום.

(ד) לאחר סיום קורסי ההשלמה, ובמקביל ללימודיהם בשנה ג ו-ד בפקולטה, יוכלו התלמידים בתכנית לקחת את הקורסים הנדרשים לתואר שני בלימודי אסיה (במסלול א או במסלול ב).

77. תנאי קבלה לתכנית

(א) מועמד אשר סיים 70 נקודות לפחות בלימודי התואר הראשון במשפטים, בממוצע של 80.

(ב) על המועמד ללמוד קורסי השלמה בלימודי אסיה בסך 22 ש"ס כמפורט להלן.

(ג) המעבר לסמסטר הרביעי בלימודי התואר השני בלימודי אסיה יותנה באישור זכאות לתואר ראשון במשפטים.

78. מבנה הלימודים

(א) תכנית זו, כמו התכנית הקיימת לתואר שני בלימודי אסיה, תילמד במסלול א' מחקרי (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה) – סה"כ 28 ש"ס), או במסלול ב' לא-מחקרי (כולל עמידה בבחינת גמר – סה"כ 36 ש"ס), או במסלול ג' לא מחקרי – שפה מורחב (סה"כ 36 ש"ס), בכפוף לאישור החוג ללימודי אסיה.

(ב) המועמדים ללימודים בתכנית (בזהות למועמדים אחרים לתואר שני בלימודי אסיה שהתואר הראשון שלהם אינו בתחום) יהיו חייבים בקורסי ההשלמה בסך של 28 ש"ס באחת משלוש ההתמחויות הבאות: פוליטיקה, בטחון וכלכלה באסיה

- המודרנית, תרבות וחברה באסיה המודרנית או התמחות במיקוד אזורי: סין ומרכז אסיה/ תת היבשת ההודית/ יפן וקוריאה. הם יוכלו לקחת קורסים בנושאים אלה החל משנה ב ללימודיהם בפקולטה, והם ייחשבו בכל מקרה כחלק ממכסת השעות הנדרשות לתואר ראשון במשפטים (במסגרת "שיעורי בחירה לא-משפטיים").
- (ג) סיים המועמד את קורסי ההשלמה בציון ממוצע של 80, יוכל כאמור לקחת, החל **משנה ג** ללימודי התואר הראשון במשפטים, קורסים לתואר שני בחוג בלימודי אסיה.
- (ד) הקבלה תהיה במעמד של "תלמיד על תנאי".
- (ה) למד המועמד קורסים בלימודי אסיה בדרג 3 או 4 במסגרת לימודיו בפקולטה למשפטים, תוכל הוועדה החוגית לתואר שני להכיר ב-4 שש"ס מקורסים אלה כמילוי הדרישות בלימודי אסיה.
- (ו) במקרה זה יהיה חייב התלמיד ב-28 שש"ס במסלול א, וב-40 שש"ס במסלול ב.
- (ז) קבלת התואר השני בלימודי אסיה מותנית בקבלת תואר ראשון במשפטים.

פרק כז - תכנית משותפת במשפטים ותואר שני בחוג להיסטוריה כללית

79. רציונל

- (א) ההיצע והביקוש בתחומי הלמידה השונים מנותבים כיום יותר ויותר לכיוון החקר והלמידה הבינתחומיים והרב־תחומיים, המשלבים תחומי ידע שונים אשר מקיימים דיאלוג פורה ביניהם. צרכי השוק החדשים מחייבים את הבוגרים בהתמקצעות רב־תחומית ולא יחידנית, צרה, כפי שהיה בעבר. השילוב בין לימודי משפטים ותחומי ידע אחרים, לרבות מדעי הרוח, מאפשר לבוגרים לצאת אל עולם המקצוע כשבידיהם כלים מגוונים להתמודדות עם ביקושי השוק והאתגרים המקצועיים הגלובאליים הניצבים בפניהם. יותר ויותר נדרשים בשוק העבודה וההשכלה מועמדים בעלי רקע רחב ותחומי התעניינות מגוונים, בשלים ובעלי כישוריים אנליטיים ולשוניים.
- (2) לימוד ההיסטוריה האירופאית והאמריקאית לתואר שני עשוי לצייד את תלמידי המשפטים בכלים וברקע מעמיק העשויים לתרום משמעותית ליכולתם לנתח תופעות ותהליכים עולמיים מנקודת מבט על־תקופתית, ולהבין טוב יותר את הגורמים והנסיבות שתרמו יותר מכל לעיצוב מערכות המדינה והמשפט במדינות שונות ובקהילה הבינלאומית, כמו גם לעלייתן של מגמות משתנות בתחומים כגון המשפט הבינ"ל ותורת המשפט.
- (ג) מטרת התכנית במשפטים עם מסלול מואץ לתואר שני בהיסטוריה כללית היא לאפשר לתלמידים מצטיינים במשפטים המתעניינים בהיסטוריה לרכוש, במסגרת שיעורי בחירה חוץ-פקולטטיים, השכלה היסטורית מעמיקה אשר תרחיב את אופקיהם. הם ירכשו כישורים לפרש ולנתח באופן עצמאי טקסטים מורכבים, ויעמדו על הקשרים היסטוריים אשר יעשירו את הבנתם המשפטית הרחבה.

(ד) המועמדים ללימודים במסגרת תכנית זו יהיו חייבים בהשלמת קורסי השלמה מדרגים א' ב' ו-ג' של התואר הראשון בחוג להיסטוריה כללית בסך 22 שש"ס, כמפורט בסעיף 33 להלן.

(ה) לאחר סיום קורסי ההשלמה, ובמקביל ללימודיהם בשנה ג' ו-ד' בפקולטה למשפטים, יוכלו התלמידים בתכנית ללמוד את הקורסים הנדרשים לתואר שני בהיסטוריה (במסלולים א' ו-ב').

80. תנאי הקבלה לתכנית

- (א) תלמיד שהשלים לפחות 70 נקודות בלימודי התואר הראשון במשפטים, בממוצע 80.
 (ב) על המועמד להשלים קורסים בתואר ראשון בהיסטוריה בסך 22 שש"ס כמפורט להלן.
 (ג) המעבר לסמסטר רביעי בחוג להיסטוריה יותנה באישור זכאות לתואר הראשון במשפטים.

81. מבנה הלימודים

- (א) תכנית זאת, כמו התוכנית הקיימת לתואר שני בהיסטוריה כללית, תילמד במסלול א' (היקף של 28 שש"ס) או במסלול ב' (היקף של 36 שש"ס), בכפוף לאישור ועדת המ.א של החוג להיסטוריה ולמועצת הפקולטה למשפטים.
- (ב) במידה שהמועמד השלים במסגרת לימודיו בפקולטה למשפטים קורסים בהיסטוריה בדרג א' או ב', או, למד שני קורסים במשפטים בעלי תכנים היסטוריים, הוועדה החוגית לתואר שני בחוג להיסטוריה כללית תהיה רשאית להכיר ב-4 שש"ס מקורסים אלה כחלק מהלימודים הנדרשים כהשלמות לקראת הקבלה לתואר השני בהיסטוריה כללית. במקרה זה יהיה חייב התלמיד ב-18 שש"ס כשעות השלמה. קבלת התואר השני בהיסטוריה כללית מותנית בקבלת תואר ראשון במשפטים.
- (ג) המועמדים ללימודים בתכנית (באופן זהה לתלמידים אחרים לתואר שני בהיסטוריה כללית הבאים מחוגים אחרים, לא היסטוריים), יהיו חייבים בקורסי השלמה בסך של 22 שש"ס כדלקמן: שיעורים למתחילים בדרג א' (2 שש"ס 2 נ"ז כל אחד) + סדנה למוימונויות מחקר (2 שש"ס 2 נ"ז); פרוסמיניריון (4 שש"ס 5 נ"ז) מדרג ב'; ו-2 סמינריונים (של 4 שש"ס כל אחד) מדרג ג, על-פי עניין אישי בתחום מסויים (למשל, היסטוריה כלכלית, צבאית, תולדות המדע, הדת וכו'), ע"פ עקרון אזורי (ארה"ב, אמל"ט, אנגליה, צרפת וכו'), או על-פי עקרון תקופתי.

הנחיות והבהרות

לגבי נושאים הנדונים בתקנון הלימודים

זכאות לפטור מקורס "יסודות בכלכלה למשפטנים"

חומר הלימוד בקורס "יסודות בכלכלה למשפטנים" דומה בחלקו בלבד לחומר הלימוד בקורסי מבוא אחרים במיקרו כלכלה. מטעם זה, ככלל, תלמידים שלמדו בעבר מבוא לכלכלה (מיקרו), אף אם בהיקף לימוד דומה, אינם זכאים לפטור מלא מהלימודים בקורס זה.

זכאות לפטור מלא

- (1) תלמידים אשר במהלך 6 השנים האחרונות סיימו, בציון 60 לפחות, את לימודיהם בקורס "מבוא לכלכלה א" בהיקף של 4 יחידות לפחות **בחוג לכלכלה** של אוניברסיטת חיפה, זכאים לפטור מלא מן הקורס.
- (2) תלמידים אשר במהלך 6 השנים האחרונות סיימו, בציון 60 לפחות, **במסגרת החוג לכלכלה** באוניברסיטה אחרת, קורס מקביל בהיקפו ובתכנית לימודיו ל"מבוא לכלכלה א" של החוג לכלכלה באוניברסיטת חיפה, זכאים לפטור מלא.

זכאות לפטור חלקי

- (3) תלמידים אשר במהלך 6 השנים האחרונות סיימו, **בציון 70 לפחות**, קורס אחר במבוא לכלכלה (מיקרו) בהיקף לימוד של 4 יחידות לפחות, זכאים לפטור חלקי מחלק מהחובות בקורס בכפוף לאישור המרצה, לאחר בדיקת תכנית הלימודים **בקורס שעל בסיסו מוגשת הבקשה לפטור**.
  - (4) תלמידים שזכאים לפטור חלקי פטורים מהגשת תרגילים וכן פטורים מבוחן הביניים בקורס. ציונם של תלמידים שיבקשו לממש את זכותם לפטור מבוחן הביניים יקבע על פי המבחן הסופי בלבד.
  - (5) תלמיד המעוניין בפטור חלקי יגיש בקשה בכתב לד"ר לימור ריזה, בצירוף תכנית הלימוד בקורס על בסיסו מוגשת הבקשה ואישור על הציון בקורס זה. תוקף ההנחיה: לתלמידי שנה א' בתש"ס ואילך.
- תלמידים שיהיו פטורים מלימודי "יסודות בכלכלה למשפטנים" יהיו חייבים להשלים את הקורס "מבוא לניתוח כלכלי של המשפט".

הקלות ופטור ממשלוח בקורסים (הבהרות לסעיף 27 לתקנון הפקולטה):

- (א) הקלות במטלות (כגון: דחיית מועד הגשה של עבודה) הינן בתחום שיקול הדעת של המורה.
- (ב) 1. פטור ממשלוח: כל בקשה לפטור שאושרה על-ידי מורה הקורס, תועבר להחלטת הוועדה לענייני תלמידים אשר תפעיל שיקול דעת בנושא.
2. הוועדה תאשר פטור במקרים חריגים ביותר.
3. הוראה זאת תחול גם לגבי דרישות סף במקצוע.

אישור זכאות לתואר

א. תנאי זכאות

תלמיד זכאי לתואר בתנאי שהשלים את כל חובותיו האקדמיות על-פי תקנון הלימודים של הפקולטה למשפטים ועמד בכל התחייבויותיו לאוניברסיטת חיפה.

ב. ציון סופי לתואר

תלמיד יודיע למזכירות תלמידים על סיום לימודיו לתואר. עם קבלת הודעה זו תיבדק זכאותו ויחושב ציון הגמר שלו. התלמיד יבדוק ציוניו לפני קבלת אישור זכאות לתואר ויאשר בחתימתו על נכונות הנתונים שבתדפיס. הציון לתואר הוא סופי. לאחר אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

ג. אישור לצורך הרשמה להתמחות

לתשומת ליבם של תלמידי שנה ד: על-פי חוק לשכת עורכי הדין, נדרש אישור זכאות לתואר לצורך הרשמה לבחינות של לשכת עורכי הדין.

תלמיד זכאי לקבל אישור לצורך הרשמה להתמחות בתנאי שהשלים את חובותיו האקדמיות (לרבות חובות השמיעה, בחינות והגשת עבודות סמינריוניות) גם אם טרם קיבל עד שני ציונים להשלמת התואר.

בחינות עם ספרים פתוחים

כל מורה רשאי לקבוע אם הבחינה עם "ספרים פתוחים". ניתן להשתמש רק בחקיקה, או גם בפסיקה, בקבצי מקורות, ואף במחברות. הודעה על כך תימסר במהלך הלימודים.

משפט וממשל

עורך: ד"ר אילן סבן

כתב-עת העוסק בנושאים מתחומי המשפט הציבורי והמינהל הציבורי. כתב העת מיועד למשפטנים, לממלאי תפקידים שונים במסגרת הממשל והמינהל הציבורי וכל מי שיש לו עניין בתחום המשפט הציבורי והתחומים הקרובים לו. כתב העת יוצא לאור פעמיים בשנה.

דין ודברים

עורך: פרופ' רונן פרי

כתב-עת שיעסוק בנושאים משפטיים כלליים וכן בנושאים רב-תחומיים. כתב-העת ייועד למשפטנים, לאנשי מדעי הרוח והחברה, ולכל המתעניינים בתחומי המשפט ובמשקים שבין משפט ומדעי הרוח והחברה.

הארת דין – כתב העת הדיגיטאלי של הפקולטה למשפטים

עורך: ד"ר אמנון רייכמן

באתר האינטרנט של הפקולטה יתפרסמו הערות חקיקה ופסיקה, פרי עטם של סטודנטים וחוקרים.

פרסי הצטיינות ומלגות

א. תלמידים ראויים לשבח:

1. מועצת הפקולטה תעניק פרס לתלמיד ראוי לשבח על שם השופט פרופ' יצחק זמיר.
2. – הקריטריונים על פיהם תשקול הוועדה את בחירתה הינם: עזרה לזולת; דוגמה אישית; התמודדות יוצאת דופן עם קשיים ומגבלות; תרומה חברתית לאוניברסיטה ולפקולטה; התמודדות עם הלימודים. הרשימה הינה מדגמית ולא סגורה. **בבחירה חייב להתקיים לפחות קריטריון אחד.**
- ההצעה למועמדים תוגש ביוזמת קבוצה של תלמידים שימליצו על חברם ולא על ידי התלמיד עצמו ביוזמה אישית.
- מורים יוכלו גם הם להציע מועמד.
- מספר התלמידים שייבחרו בכל שנה לא יעלה על 3.
3. המועמד יהיה בוגר שנה ב' לפחות.
4. – החלטה בדבר הענקת הפרס תיערך על ידי ועדה לבחירת "תלמיד ראוי לשבח" המרוכבת מ-3 מרצים.
- הענקת הפרס תבצע על ידי הדיקן בטקס של "מצטייני דיקן", או בטקס אחר שייקבע. במקרים מיוחדים, ועל פי בקשת התלמיד, יוענק הפרס לא בטקס פומבי.
- הוועדה תהיה מוסמכת להזמין את הממליצים לשיבת הוועדה.
- אין ערעור על החלטת הוועדה.
- מתן הפרס הינו חד פעמי בלבד. אין מניעה שתלמיד שמקבל "תלמיד ראוי לשבח" יקבל גם "מצטיין דיקן".

ב. עם גיוס תקציב למלגות/פרסים נוספים תפורסמנה הודעות בהתאם.

ג. הפקולטה תציע מלגות על בסיס מצב כלכלי אך ורק לתלמידים שפנו בבקשות לסיוע לדקנאט הסטודנטים, מילאו טפסים מתאימים במועד, וזכאים לסיוע על-פי הקריטריונים של דקנאט הסטודנטים.

תכנית לתואר שני במשפט וכלכלה מטעם האיחוד האירופאי

התכנית אורכת שנת לימודים אחת ומורכבת מ-3 טרימסטרים, כל אחד באוניברסיטה אירופאית אחרת. בטרימסטר השלישי כותבים הסטודנטים עבודת גמר מחקרית (תיזה). מועמדות לתכנית יכול/ה להגיש כל בוגר/ת במשפטים בעל/ת נתונים מתאימים.

Global Law Program

הפקולטה למשפטים של אוניברסיטת חיפה היא גם חלוצה בהשתלבות במרחב המשפטי הבינלאומי וזאת באמצעות Global Law Program.

במסגרת זו מארחת הפקולטה מדי שנה כ-20 מרצים מאוניברסיטאות מובילות בחו"ל המלמדים קורסים במתכונת מרוכזת המיועדים לתלמידי הפקולטה ולסטודנטים אורחים מחו"ל. כל סטודנט רשאי ללמוד עד שלושה קורסים מתוכנית ה-GLP כחלק ממסכת נקודות בפקולטה. בנוסף, מקיימת הפקולטה תכניות חילופין עם בתי ספר למשפטים באירופה, בצפון אמריקה ובמדינות נוספות, במסגרתן יכולים תלמידי הפקולטה ללמוד סמסטר או שנת לימודים בחו"ל, ללא תוספת שכר לימוד, כשהקורסים שלמדו בחו"ל מוכרים לצורך צבירת הנקודות לתואר. ברמת הלימודים המתקדמים מקיימת הפקולטה כמה תכניות משותפות עם מוסדות בחו"ל המקנים זכאות לתארים כפולים.

הפקולטה הייתה הראשונה בישראל שהתקבלה כחברה מלאה בתכנית ארסמוס של האיחוד האירופאי למשפט וכלכלה.

הלוואות לסטודנטים

רשויות האוניברסיטה מנהלות משא ומתן להשגת הלוואות נוחות לסטודנטים. פרטים יפורסמו במהלך שנת הלימודים.

לימודי התואר השני

יו"ר הוועדה לתואר שני: פרופ' מיכל גל

פרק א' – כללי

1. אופיה של התוכנית ומטרותיה

תכניות לימודי תואר שני מחויבות בראש וראשונה לקידום, העמקה והתפתחות תובנות ביקורתיות וידע משפטי של מוסמכיהן. התכניות שואפת להציב את מוסמכיהן בשורה הראשונה של משפטים בעלי כישורים וידע מתקדמים, תוך היכרות מעמיקה עם מורכבויות המשפט בעולם המודרני ומתן אפשרויות לחשיבה והתפתחות אישית תוך ניצול מסגרות לימוד ייעודיות, קטנות ומאתגרות. התכניות מאפשרות לתלמידיהן היכרות קרובה עם תכניות מחקר של אנשי הסגל המלמדים במסגרתה. בנוסף, התכניות משקפות את התפיסה הרב-תחומית המאפיינת את הפקולטה מאז היווסדה. דבר זה מתבטא בשני משורים שונים: ראשית, בתוכן של מקצועות רבים הנוגעים לנושאים כגון פוליטיקה, סוציולוגיה, כלכלה, פסיכולוגיה, רפואה ועוד; שנית, במתן אפשרות לתלמידים לבחור בקורסים הנלמדים בחוגים אחרים של אוניברסיטת חיפה.

התוכניות המוצעות כוללות תוכנית לימודים לתואר שני כללי המאפשרת בחירה בין מקצועות בהתאם לתחומי ההתעניינות האישיים והמקצועיים וכן תוכניות מיוחדות המתמקדות בתחום משפטי אחד, ומזכות את בוגריהן בספח התמחות בתחום זה. רשימה של התוכניות המיוחדות מצויה באתר של הפקולטה (להלן: "התכניות המיוחדות"). כללי התקנון חלים, בשינויים המחויבים, גם על תלמידי התוכניות.

תכניות תואר שני עם ספח התמחות:

תכניות מוסמך במשפטים LL.M

1. התמחות במשפט וטכנולוגיה

תוכנית ייחודית מסוגה המקנה הכשרה אקדמית ומקצועית בהיבטים משפטיים של טכנולוגיות מתקדמות. התוכנית מתקיימת במסגרת המרכז למשפט וטכנולוגיה, מן המובילים בתחום בעולם.

התוכנית באה לתת מענה לשאלות ולאתגרים המתעוררים במערכת המשפט עקב חדירתן של טכנולוגיות חדשות אל חיינו, טכנולוגיות המאתגרות מוסדות, דוקטרינות ופרוצדורות משפטים מקובלים.

2. התמחות במשפט ובריאות

תוכנית ייחודית מסוגה בארץ המקנה הכשרה אקדמית ומקצועית בתחומי המשפט, הבריאות והאתיקה והממשקים ביניהם. התוכנית באה לתת מענה לשינויים רחבי ההיקף שהתרחשו בשנים האחרונות במערכת הבריאות, במשפט, במדע ובטכנולוגיה, ולאתגרים הנובעים מהם. כמו כן היא מעניקה תשתית וכלים לעיסוק

בסוגיות עדכניות בתחומי האתיקה והביואתיקה. הקורסים המוצעים בתוכנית מועברים על ידי טובי המומחים בארץ בתחום. התוכנית פותחה ופועלת בשיתוף עם המרכז הבינלאומי לבריאות, משפט ואתיקה, במסגרתו פועלת קתדרת אונסק"ו לביואתיקה של האו"ם.

3. תורת השפיטה וההליך הפלילי

תוכנית ייחודית מסוגה בארץ המקנה הכשרה אקדמית ומקצועית בתחום ההליך הפלילי והשפיטה. התוכנית באה לתת מענה לשינויים משמעותיים שהתרחשו בשנים האחרונות במערכת השפיטה, בדיני הראיות ובדיני הפרוצדורה הפלילית. הקורסים המוצעים בתוכנית מועברים על ידי טובי המומחים בארץ – אקדמאים, שופטים, ופרקטיקנים. היא מיועדת ליתן הכשרה אקדמאית, ומקצועית בהבנת הליך השפיטה ומאפייני המוסדיים, תוך התמקדות בהיבטים של ליטגציה, בפרוצדורה פלילית ובדיני הראיות.

4. משפט מינהלי אזרחי

התוכנית הינה ייחודית ומיועדת למשפטנים בשירות הציבורי ולאילו החפצים לחקור תחום זה. התכנית כוללת מארג קורסים מקיף, מעמיק וממוקד, באחריות צוות הוראה מהשורה הראשונה, הכולל מורים אשר תחומי המשפט הציבורי והאזרחי הם תחומי המחקר האקדמי המרכזיים שלהם. תכני הוראה מעניקים מענה מדויק לצרכיהם של עורכי ועורכות הדין המתעניינים בתחום, ובכלל זה כוללים קורסי חתך וקורסי עומק.

תכניות מוסמך בלימודי משפט M.A (ללא משפטנים)

1. עריכת פטנטים

לימודי משפטים בפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה בשיתוף עם האקדמיה הבינלאומית לקניין רוחני (WIPO). התוכנית משלבת לימודים אקדמיים בקניין רוחני, דיני פטנטים ומשפט מסחרי עם הכשרה מעשית בעריכת פטנטים, רישוי פטנטים וניהול קניין רוחני בהנחיית טובי המומחים מישראל ומחו"ל. התוכנית מיועדת לבוגרי תואר ראשון לפחות במקצועות הנדסה, כימיה, פיסיקה, ביולוגיה, רוקחות או מדעי המחשב. עדיפות לבעלי תארים מתקדמים.

2. דיני בריאות וביואתיקה

התוכנית מעניקה כלים משפטיים הדרושים לניהול יחידות ומוסדות רפואיים, ניהול סיכונים משפטיים, השתתפות בועדות הביואתיקה ובעודות ציבוריות העוסקות בתחומי הבריאות, וכן לשם מתן חוות דעת בבית המשפט, בועדות או בפני המחוקק. דגש יושם גם על פיתוח התשתית המחקרית בתחומי המשפט והבריאות. התכנית מיועדת לרופאים ורופאות המעוניינים בהכשרה משפטית ברמה אקדמית מוזמנים להגיש מועמדותם לתוכנית ייחודית לתואר שני במשפטים הנערכת בפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה בשיתוף עם המרכז הבינלאומי לבריאות משפט ואתיקה (קתדרת אונסק"ו לביואתיקה).

מסלול א': באוריינטציה מחקרית. מסלול זה מחייב השתתפות בקורסים וכן הגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב': ללא תיזה. מסלול זה מחייב השתתפות בקורסים בהיקף העולה על ההיקף הנדרש במסלול א' ומטלת סיום: השלמת 2 סמינריונים שמשקלם יחד 30% בציון התואר הסופי.

במסגרת התואר השני יוכלו הסטודנטים לבחור בקורסים מתקדמים, בקורסים ייחודיים לתלמיד מוסמך וכן בקורסים מתקדמים מחוגים אחרים.

2. התקנון

א. תקנון לימודי תואר שני של הרשות ללימודים מתקדמים של אוניברסיטת חיפה (להלן: "התקנון הכלל אוניברסיטאי"), לרבות תקנון המשמעת על נספחיו, חל על תלמידי תואר שני של הפקולטה למשפטים, למעט בנושאים המוסדרים בתקנון זה והמחמירים את דרישות התקנון הכלל אוניברסיטאי.

ב. תקנון לימודי התואר השני של הפקולטה למשפטים נקבע על-ידי מועצת הפקולטה, וזו מוסמכת לשנותו מעת לעת בכפוף לכך שהשינוי אינו מקל מן הדרישות בתקנון הכלל אוניברסיטאי.

ג. בתקנון זה התייחסות בלשון זכר משמעה גם לשון נקבה.

פרק ב' – תנאי קבלה

3. הקבלה לפקולטה לתואר שני

א. רשאים להגיש מועמדות בעלי תואר ראשון במשפטים ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בישראל, שהשיגו ציון ממוצע של 80 לפחות. מבין מועמדים אלו יבחרו המתקבלים על בסיס ציון הגמר שלהם בתואר הראשון, קורות חיים, המלצות, מיקומם במחזור במוסד בו למדו, וכן ראיון קבלה במידה ויידרש. ועדת הקבלה (להלן: "הוועדה") רשאית לבקש מהמועמדים חומר נוסף.

בהתאם לכך, יש לצרף את המסמכים הבאים לבקשה להירשם לתואר שני:

1. גיליון ציונים;

2. המלצה אחת לפחות;

3. אישור ממוסד הלימודים על מיקום במחזור הלימודים ועל מספר הסטודנטים שמיקומם במחזור זהה לזה של המועמד;

4. כל מידע נוסף שיידרש על ידי ועדת הקבלה מעת לעת.

ב. כן רשאים להגיש מועמדות בעלי תואר ראשון במשפטים מאוניברסיטאות מוכרות בחו"ל שלדעת הוועדה הישגיהם בלימודים מקבילים להישגים המצוינים בסעיף קטן (א) לעיל.

מועמדים אלו ידרשו לעמוד בדרישות שיידרשו על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

ג. משיקולים אקדמיים הוועדה רשאית להמליץ לקבל ללימודים גם תלמידים בעלי תואר ראשון במשפטים שציונם הממוצע נופל מן המפורט לעיל אך אינו נופל מ-76.

- ד. (1) במקרים חריגים ביותר תלמידים בעלי תואר ראשון במשפטים שאינם עומדים בקריטריונים לקבלה לתואר שני (כפי שמפורט בסעיף 3' א' ו 3' ג') אולם השיגו בלימודי התואר הראשון ציון סופי הנע בין 70 ל-75 יוכלו להציג מועמדותם ללימודי השלמות לקראת התואר השני. המינימום הנדרש להשלמות במסגרת זו הוא 3 קורסי חובה משפטיים בהיקף כולל שלא יפחת מ-14 שש"ס בציון סופי של 80 לפחות בכל אחד מהם.
- תכנית ההשלמות היא שנתית החל מסמסטר א' בלבד. עם סיום ההשלמות יוכל התלמיד להגיש את מועמדותו לתואר שני.
- (2) סטודנט שהתקבל לתכנית ההשלמות רשאי לקבל פטור מהגשת עבודות בקורסים, לפי שקול דעת המרצה בקורס. במצב כזה ציון המבחן ייחשב לציון הסופי.
- ה. מועמד רשאי להירשם גם אם חסר ציון סופי בסמינריון או בקורס אחד בלבד להשלמת התואר הראשון, בכפוף להמצאת אישור על הגשת העבודה או על מילוי כל דרישות הקורס, לרבות בחינה. מעמדו של מתקבל עם ציון חסר יהיה של תלמיד "על תנאי" כל עוד לא הומצא הציון, ובלבד שהציון יומצא לפני תחילת הלימודים של הסמסטר השני ללימודיו.
- ו. כל סטודנט יודיע בעת ההרשמה לאיזה משני המסלולים הוא מבקש להתקבל. הוועדה רשאית לקבל את הסטודנט למסלול אותו ביקש, ובמידה ונירשם למסלול א' היא רשאית להחליט על קבלת הסטודנט למסלול ב'.
- ז. סטודנטים יוכלו להגיש לוועדה בקשה למעבר ממסלול ב' למסלול א' במהלך לימודיהם, ובלבד שעמדו בתנאים המפורטים להלן. מעבר ממסלול א' לב' אינו טעון אישור הוועדה, אך יש להודיע על כך למוזכרות תארים מתקדמים.

4. קבלה לפקולטה למסלול מחקר מקדים

- מועמד המבקש להירשם ללימודי מחקר מקדים (השלמות לתואר שלישי) חייב למלא את התנאים הבאים:
1. הינו בעל תואר "מוסמך" במשפטים ממוסד להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל והשיג בלימודי התואר השני ציון משוקלל של 85 לפחות.
  2. קיבל אישור בכתב על הסכמת מנחה ונושא מחקר מוצע מאושר על-ידי המנחה המיועד. אין קבלת תלמידים ללימודי מחקר מקדים במעמד "על תנאי". משך הלימודים במסלול זה לא יעלה על שנה אחת.
  3. הגשת הצהרת כוונות מלווה בראשי פרקים וביביליוגרפיה ראשונית.
- תלמיד שהתקבל ללימודי מחקר מקדים ולא למד בתואר שני סדנת הכנה לתיזה, יידרש להשתתף בסדנא זאת על פי המלצת המנחה.

פרק ג' – מהלך הלימודים (כללי)

5. משך הלימודים

- א. משך הלימודים לתואר שני במסלול א' הדורש כתיבת עבודת גמר מחקרית הוא שלוש שנים, מתוכן שנתיים של השתתפות בקורסים. משך הלימודים במסלול ב' הוא שנתיים.
- ב. באישור יושב ראש הוועדה ניתן יהיה לקצר את משך הלימודים, ובלבד שמשך הלימודים הכולל לא יפחת משנה. הארכת משך הלימודים טעונה אישור הוועדה והדיקן ללימודים מתקדמים.

6. סף מעבר לשנה גבוהה

- תלמיד יעבור לשנת לימודים שנייה רק אם ממוצע ציוניו הסופיים בשנת הלימודים הקודמת לה הוא 65 לפחות.

7. רציפות הלימודים

א. הפסקת לימודים

- 1) תלמיד המעוניין להפסיק לימודיו יודיע על כך בכתב לרשות ללימודים מתקדמים עם עותק לוועדה.
- 2) תלמיד שנקלע למצב לימודים לא תקין לאחר בדיקת תקינותו האקדמית על-ידי הוועדה ו/או הרשות ללימודים מתקדמים, תמליץ הוועדה על הפסקת לימודיו. הפסקת הלימודים תאושר ותבוצע על-ידי הדיקן ללימודים מתקדמים.
- 3) תלמיד שתחול עליו הפסקת לימודים (אם ביוזמתו ואם ביוזמת הפקולטה או ביוזמת הרשות ללימודים מתקדמים), יוכל לפנות לוועדה בבקשה לחדש את לימודיו לכל המוקדם לאחר שנה מיום הפסקת הלימודים, הוועדה תשקול אם להמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים על התנאים לאישור בקשתו.
- 4) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בבקשה ויחליט אם לאשרה.

ב. חידוש לימודים

- 1) תלמיד המבקש לחדש לימודיו לתואר שני יוכל לפנות בבקשה זו לכל המוקדם בתום שנה מיום הפסקת לימודיו.
- 2) תלמיד לתואר שני אשר הפסיק לימודיו לתקופה שאינה עולה על שנתיים יהיה רשאי לחדש את לימודיו על סמך תנאי הקבלה של האוניברסיטה ושל הפקולטה. כל הקורסים שנלמדו בעבר יזקפו לזכותו. תלמיד זה חייב לקבל את אישור הוועדה והרשות ללימודים מתקדמים.
- 3) תלמיד אשר הפסיק לימודיו לתקופה העולה על שנתיים (אבל לא יותר מחמש שנים) יהיה רשאי לחדש לימודיו בהמלצת הוועדה ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. חידוש הלימודים יהיה במתכונת הנהוגה באוניברסיטה ובפקולטה במועד חידוש הלימודים. במקרה זה רשאית הוועדה להטיל על התלמיד לימודי רענון ובכל מקרה יוכרו רק ציונים מעל 80.

4) תלמיד אשר הפסיק לימודיו לתקופה העולה על חמש שנים (אך לא יותר משמונה שנים) יהיה רשאי לחדש לימודיו בהמלצת הוועדה ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. חידוש הלימודים יהיה במתכונת הנהוגה באוניברסיטה ובפקולטה במועד חידוש הלימודים. במקרה זה הוועדה תטיל על התלמיד לימודי רענון ובכל מקרה יוכרו רק ציונים מעל 75.

5) תלמיד אשר הפסיק לימודיו לתקופה העולה על תשע שנים ומבקש לחדשם, ייחשב כתלמיד חדש לכל דבר, ויהיה חייב בתכנית הלימודים המלאה התקפה בעת חידוש הלימודים.

ג. חופשת לימודים

1) תלמיד לתואר שני המבקש **חופשת** לימודים למשך סמסטר אחד או שנה אקדמית מלאה, יפנה בבקשה מנומקת אל הרשות ללימודים מתקדמים בצירוף המלצה מיושב ראש הוועדה. חופשה מלימודים תינתן רק לתלמיד במעמד מן המניין בטווח תקופת הלימודים הנורמטיבית לתואר שני.

2) הדיקן ללימודים מתקדמים ידון בכל בקשה ויחליט אם לאשרה או לדחותה.

3) חופשת לימודים מאושרת אינה נחשבת כתקופת לימודים.

4) תלמיד אשר לא ישוב ללימודיו עם תום החופשה המאושרת ולא יודיע על כך לרשות ללימודים מתקדמים, יימצא במצב אקדמי לא תקין.

8. תלמיד יוגדר כתלמיד במצב לימודים לא תקין באחד מהמקרים הבאים:

- א. נכשל בשני קורסים מכלל מכסת הקורסים שהוא חייב בהם, וביניהם מקצוע החובה.
- ב. נכשל בקורס אחד בלימודי התואר השני פעמיים.
- ג. לא סיים את חובות השמיעה תוך שנתיים מיום תחילת לימודיו ולא אושרה לו אורכה.
- ד. סטודנט אשר במסלול א' לא אושרה לו הצעת מחקר על ידי הוועדה עד תום השנה השנייה ללימודיו, ולא אושרה לו אורכה.
- ה. תלמיד במסלול א' לתואר שני אשר לא סיים את כל חובותיו לרבות הגשת עבודת גמר מחקרית לשיפוט תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודיו, ולא אושרה לו אורכה.
- ו. לא עמד בציונים הנדרשים בכל קורס ובציון המעבר שנקבע משנה לשנה.
- ז. לא השיג ציון מינימאלי של 76 בעבודת הגמר המחקרית (תיזה).
- ח. לא עמד בציונים הנדרשים בכל קורס ובציון המעבר שנקבע משנה לשנה.
- ט. לא חזר ללימודים בתום תקופה מאושרת ולא הודיע על כך במועד שנקבע לו לרשות ללימודים מתקדמים.
- י. תלמיד שלא סיים את חובות ההשלמה שהוטלו עליו בעת קבלתו ללימודי התואר השני בתום השנה הראשונה ללימודיו.
- יא. תלמיד שמצב לימודיו אינו תקין, יופסקו לימודיו.

9. הכרה בלימודים קודמים

יושב ראש הוועדה ללימודי תואר שני רשאי, לפי בקשת התלמיד, להכיר בקורסים שנלמדו במסגרת תוכנית תואר שני אחרת, ובלבד שלא קיבל עליהם הכרה בעבר, שלא יוכרו קורסים בהיקף של יותר מ-8 שש"ס, ושהרכב הלימודים הכולל של התלמיד (לרבות הקורסים שנלמדו בתוכניות אחרות) לא יחרוג ממבנה הלימודים כמפורט בסעיף 9). ציון הקורס שבו ניתן יהיה לבקש להכיר יהיה ציון "עובר" לפי המקובל באותו מוסד, אך לא פחות מציון 76. יושב ראש הוועדה רשאי לקבוע כי מספר השעות שיוכרו בגין קורס שנלמד במסגרת תכנית אחרת יהיה פחות ממספר השעות שניתן עבור אותו הקורס בתכנית בה נלמד. כל בקשה להכרה בלימודים קודמים טעונה אישור של הדיקן ללימודים מתקדמים.

10. מצטייני דיקן (הפקולטה למשפטים)

- א. רשימת מצטייני הדיקן תכלול תלמידים מצטיינים בכל שנה ובלבד שממוצע ציוניהם בשנת הלימודים שבה מדובר הוא 85 לפחות, כך שמספרם הכולל של מצטייני הדיקן בכל שנה לא יעלה על 8% מכלל התלמידים באותה שנה. הזכאות תחושב בנפרד לכל תוכנית לימודים בתואר השני.
- ב. ברשימת מצטייני דיקן ייכללו תלמידים שהשלימו את מכסת מקצועות החובה בשנה המתאימה והשלימו מכסה מינימאלית של שש"ס כמפורט כלהלן:
  - בשנה א' – 14 שש"ס
  - בשנה ב' – את יתרת השעות הדרושות לסיום התואר.
 תלמידי התכנית למצטיינים – את כל מכסת הציונים שהתקבלו עד תאריך 15.2.
  - חישוב הציונים לצורך הצטיינות בשנה ב' יכלול את כל הקורסים שנלמדו באותה שנה, סטודנט שלמד מעל המכסה הדרושה לתואר יכול להודיע עד תאריך 15.12 על הקורסים שאותם הוא מבקש לא לכלול בשקלול.
- ג. לצורך סעיף זה יילקחו בחשבון ציונים (לרבות ציונים בסמינריונים) שניתנו עד ליום 15 בדצמבר לאחר שנת הלימודים שבה מדובר.
- ד. תלמיד שנכלל ברשימת מצטייני הדיקן יקבל תעודת הוקרה על הישגיו בלימודים חתומה על-ידי דיקן הפקולטה.
- ה. הורשע תלמיד בעבירת משמעת, רשאי הדיקן להורות שהתלמיד לא ייכלל ברשימת מצטייני הדיקן.
- ו. הצטיינות דיקן אינה קשורה למלגות ההצטיינות הניתנות על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים (ואף לא לדרגות ההצטיינות כפי שמופיעות בתעודת המוסמך). הצטיינות דיקן הפקולטה אינה מופיעה על גבי תעודת מוסמך.

פרק ד' – מבנה הלימודים

11. תוכנית הלימודים

11.1 מסלול א'

- א. היקף הלימודים הוא 28 שש"ס.
 ב. הרכב הלימודים הוא כדלקמן:
- 1) שיעור חובה – "תורת המשפט – סוגיות מתקדמות", אשר יילמד בשנה הראשונה. סך שעות לימוד: 4 שש"ס.
  - 2) סדנת הכנה למחקר בהיקף 2 שש"ס תילמד בשנה ראשונה (סטודנטים שיעברו למסלול זה בשנה השנייה, ילמדו את הקורס בשנה ב').
  - 3) שיעורי בחירה בהיקף של 14 שש"ס מתוך השיעורים הייעודיים או הפתוחים לתואר שני הניתנים בפקולטה למשפטים. כן ניתן ללמוד קורסים או סמינר מתוך הקורסים לתואר שני הנלמדים בחוגים אחרים של אוניברסיטת חיפה, ובלבד שהיקף השעות המצטבר שלהם לא עולה על 4 שש"ס. חריגה ממכסת שעות זו טעונה אישור מראש של ראש התכנית או יו"ר הוועדה.
  - 4) שני סמינריונים מתוך הסמינריונים לתלמידי תואר שני הניתנים בפקולטה למשפטים ו/או סמינריונים לתואר שני הנלמדים בחוגים אחרים של אוניברסיטת חיפה ו/או סמינריונים המוצעים לתואר בוגר, כאשר לפחות סמינר אחד יילמד בפקולטה למשפטים. סמינר אחד יילמד בשנה הראשונה, והאחר בשנה השנייה. סך שעות הלימוד: 8 שש"ס.

ג. מבנה הלימודים

שנה ראשונה

שיעור חובה	4	שש"ס
שיעורי בחירה	4-6	שש"ס
סמינר	4	שש"ס
סדנת הכנה	2	שש"ס

סה"כ 14-16 שש"ס

שנה שנייה

שיעור בחירה	8-10	שש"ס
סמינר	4	שש"ס

סה"כ 14 שש"ס

באישור יושב ראש הוועדה ללימודי תואר שני ניתן יהיה לשנות את חלוקת המקצועות בין השנים.

11.2 מסלול ב'

א. היקף הלימודים הוא 32 שש"ס.

ב. הרכב הלימודים הוא:

- 1) שיעור חובה – "תורת המשפט – סוגיות מתקדמות", יילמד בשנה הראשונה. סך שעות לימוד: 4 שש"ס.
- 2) שיעורי בחירה בהיקף של 20 שש"ס מתוך השיעורים הייעודיים או הפתוחים לתואר שני הניתנים בפקולטה למשפטים. כן ניתן ללמוד קורסים או סמינר מתוך הקורסים לתואר שני הנלמדים בחוגים אחרים של אוניברסיטת חיפה, ובלבד שהיקף השעות המצטבר שלהם לא עולה על 4 שש"ס. חריגה ממכסת שעות זו טעונה אישור מראש של ראש התכנית או יו"ר הוועדה.
- 3) שני סמינריונים מתוך הסמינריונים לתלמידי תואר שני הניתנים בפקולטה למשפטים ו/או סמינריונים לתואר שני הנלמדים בחוגים אחרים של אוניברסיטת חיפה ו/או סמינריונים נבחרים מתואר בוגר, כאשר לפחות סמינר אחד יילמד בפקולטה למשפטים. סמינר אחד יילמד בשנה הראשונה, והאחר בשנה השנייה. סך שעות הלימוד: 8 שש"ס.

ג. מבנה הלימודים

שנה ראשונה

שיעור חובה	4	שש"ס
שיעורי בחירה	10-8	שש"ס
סמינר	4	שש"ס
סה"כ	16-18	שש"ס

שנה שנייה

שיעורי בחירה	10-12	שש"ס
סמינר	4	שש"ס
סה"כ	14-16	שש"ס

באישור יושב ראש הוועדה ללימודי תואר שני ניתן יהיה לשנות את חלוקת המקצועות בין השנים.

12. איסור חפיפה

- א. תלמיד אינו רשאי ללמוד מקצוע ששעת הוראתו חופפת באופן מלא או חלקי את שעת הוראה של מקצוע לימוד אחר אותו לומד התלמיד באוניברסיטה.
- ב. תלמיד אינו רשאי לבחור מקצוע בחירה שתוכנו דומה באופן משמעותי לקורס אחר אותו למד במהלך לימודיו לתואר הנוכחי או לתואר הקודם. במקרה של ספק יגיש הסטודנט שאלה בעניין לראש התוכנית בה הוא לומד או ליו"ר הוועדה.

פרק ה' – נוכחות והשתתפות במפגשים לימודיים

13. חובת נוכחות ועמידה במטלות לימודיות

קיימת חובת נוכחות ומוכנות לשיעור. כל מורה יחליט על דרכי האכיפה ויודיע על כך הן בכתב והן בשיעור הראשון.

14. בדיקת נוכחות בסמינריון

א. על אף האמור בסעיף 11 לעיל, מורה יבדוק ויוודא נוכחות התלמידים בכל המפגשים בסמינריון.

ב. היעדרות ממפגש או אי-השתתפות בו מסיבה מוצדקת מחייבת מתן הודעה למורה הסמינריון מראש, אלא אם לא ניתן היה לעשות כן.

15. הפרת החובה

א. מורה רשאי למנוע מתלמיד לגשת לבחינה או להגיש עבודה, או להפחית מציון התלמיד, אם הפר התלמיד את חובת הנוכחות או המוכנות, כפי שפורטו בסילבוס, ללא סיבה מוצדקת. הודעה על איסור הגישה תימסר לתלמיד ולמזכירות.

ב. מורה ירחיק תלמיד מסמינריון, אם התלמיד הפר חובתו לפי סעיף-קטן א'. הודעה על ההרחקה תימסר לתלמיד ולמזכירות.

ג. תלמיד רשאי לערער בפני יושב ראש הוועדה ללימודי תואר שני על החלטתו של מורה לפי סעיפים-קטנים א'-ב' לעיל.

פרק ו' – בחינות ועבודות

16. בחינות

א. בלימודי תואר שני יתקיים מועד אחד בלבד של בחינת מעבר.

ב. תלמיד אשר לא ייגש לבחינה במועד הסדיר בגלל סיבה שהוכרה על-ידי ועדה לענייני תלמידים (דוגמת מילואים או לידה), יהיה רשאי להגיש בקשה להבחן במועד מיוחד. את הבקשה יש להגיש על פי ההנחיות שיפורסמו.

ג. ניתן לשפר ציון בקורס על-ידי הרשמה מחדש למקצוע בשנה העוקבת. במקרה זה הציון האחרון קובע.

ד. תלמיד שנכשל בקורס (למעט שיעור השלמה) רשאי לבחור בין חזרה על אותו הקורס או בחירה בקורס אחר. אם בחר ללמוד קורס אחר במקום הקורס שנכשל בו, עליו לקבל את אישור יו"ר הוועדה.

ה. תלמיד רשאי לחזור על קורס שנכשל בו פעם אחת בלבד. כשלוש שנים בקורס מחייב הפסקת לימודים.

ו. תלמיד שנכשל בשני קורסים, שאחד מתוכם לפחות הוא קורס חובה, או שנכשל פעמיים באותו הקורס, ימצא במצב לימודים לא תקין ויופסקו לימודיו.

ז. מורה האחראי לקורס חייב למסור ציוני בחינת מעבר תוך חמישה עשר ימים מיום הבחינה. ניתן לקבל הארכה מעבר לתקופה זו מן הדיקן. במבחן בית מועד מסירת הציונים תוך 30 יום.

ח. מורה האחראי לקורס חייב למסור ציוני בחינת בית תוך שלושים ימים מיום הבחינה.

17. ערעור על בחינה**א. זכות ערעור**

- תלמיד רשאי להגיש ערעור על ציון הבחינה בהתאם למפורט להלן:
1. מטרת הערעור לוודא שלא נפלה טעות מהותית במתן הציון.
  2. לא יוגש ערעור שבו בקשה להערכה מחדש של הבחינה.
  3. המערער יפרט את נימוקי הערעור תוך התייחסות נקודתית לתוכן הבחינה.
  4. הוגש ערעור על הציון, תיבדק הבחינה על-ידי מורה המקצוע. במקרה זה עשויה הבחינה כולה להיבדק מחדש, והציון שייקבע על-ידי המורה עלול להיות נמוך מן הציון המקורי.

ב. קבלת צילום מחברות הבחינה וערעור על ציון הבחינה

1. מרצה הקורס יבחר בין קיום מועד ההסברים לבין פרסום פתרון כתוב של הבחינה, ורשאי הוא לקיים את שניהם.
2. מועד ההסברים ייקבע ליום פרסום הציונים. ההסברים יינתנו על-ידי המורה או על-ידי עוזר ההוראה. הפתרון הכתוב יימסר עם החזרת הבחינות.
3. המרצה ימסור את מחברות הבחינה לחדר החלוקה (לפני תחילת מועד ההסברים). בכל מקרה המרצה לא ימסור את מחברות הבחינה לתלמידים.
4. תלמיד יכול להגיש ערעור על ציון הבחינה עד סוף יום העבודה העשירי (שעה 14:00) של חדר החלוקה שלאחר יום פרסום הציונים. לא תתאפשר הגשת ערעור מעבר לתקופה המצוינת.
5. הערעור יוגש בעילום שם לחדר החלוקה על גבי טופס ערעור. נפגעה האנונימיות של התלמיד המערער, יידחה הערעור על הסף.
6. חל איסור מוחלט לשוחח עם מורה הקורס על הערעור במהלך קריאת הערעור על-ידי המורה. איסור זה חל כל עוד לא פורסמה החלטת המורה על הערעור.

18. סמינריונים**א. כללים להגשת עבודה סמינריונית:**

- 1) תלמיד יחבר בעצמו את עבודתו ולא יסתמך, יצטט או יעתיק ממקור אחר, אלא אם כן ציין זאת במפורש, כמקובל בעבודות אקדמאיות.
- 2) תלמיד ימסור את עבודתו הסמינריונית בשני עותקים למזכירות תארים מתקדמים. המזכירות תציין את יום קבלת העבודה, ותעביר עותק אחד למורה. עותק נוסף יועבר לספריית המורים שבפקולטה.
- 3) מועדי הגשת הסמינריונים שבפקולטה למשפטים הינם:
  - (א) סטודנט המשתתף בסמינריון בסמסטר א', יגיש את עבודתו לא יאוחר מיום האחרון ללימודים בסמסטר ב' העוקב.
  - (ב) סטודנט המשתתף בסמינריון בסמסטר ב', יגיש את עבודתו לא יאוחר מהיום הראשון ללימודים בשנה העוקבת.

- (ג) סטודנט המשתתף בסמינריון בסמסטר קיץ יגיש עבודתו לא יאוחר מהיום האחרון ללימודים בסמסטר א' העוקב (למעט סטודנט המסיים את לימודיו אז מועד ההגשה 30.11 בכל שנה).
- (ד) מורה אינו רשאי לאשר דחייה במועד הגשת העבודה הסמינריונית העולה על 30 יום. במקרים חריגים ביותר ניתן להגיש בקשה לדחיית מועד ההגשה של עבודה סמינריונית לתקופה העולה על 30 יום ליו"ר הועדה, בהסכמת המורה.
- (4) המורה יסיים בדיקתה של עבודה סמינריונית תוך 60 ימי עבודה מיום שנמסרה למזכירות תארים מתקדמים. דרש המורה תיקונים או השלמות לעבודה, יחושב מועד סיום הבדיקה ומתן הציון 60 יום מתאריך מסירת העבודה בשנית.
- (5) אין התלמיד רשאי לפרסם את העבודה הסמינריונית, אלא באישור המורה.
- (6) חל איסור מוחלט להגיש אותה עבודה לשני סמינריונים שונים. ביקש התלמיד להשתמש בעבודה סמינריונית שהגיש למורה אחר לצורך כתיבת עבודה סמינריונית נוספת, יבהיר זאת למורה הסמינריון ויקבל בכתב את אישור שני המורים. האישור יועבר ליושב ראש הוועדה.

19. זיכוי שלא בגין לימוד מקצוע

השתתפות במערכת כתב-עת

- (א) השתתפות במערכת כתב-עת משפטי של הפקולטה מיועדת לתלמידים מצטיינים והיא מקנה לתלמיד עד 4 שש"ס לתואר.
- (ב) השתתפות במערכת לפי סעיף זה תצוין בגיליון הציונים של התלמיד.
- (ג) השתתפות במערכת כתב עת משפטי יכולה להוות תחליף לקורס בלבד.

עבודת מחקר

- (א) הדיקן, בהמלצת מורה, רשאי לאשר לתלמידים לכתוב עבודת מחקר במקום שיעור בחירה.
- (ב) העבודה תיכתב בהדרכתו האישית של המורה הממליץ, והיא תקנה לתלמיד עד 2 שש"ס לפי החלטת המורה, ו-3-4 שש"ס לפי החלטת המורה בהיוועצות עם הדיקן.
- (ג) תלמיד יוכל לצבור עד 4 שש"ס לפי סעיף זה במהלך לימודיו לתואר. במקרים יוצאים מן הכלל רשאי הדיקן לאפשר צבירה של שש"ס רב יותר.

השתתפות בכנסים

- השתתפות בחמישה ימים מצטברים של כנסים מדעיים / ימי עיון תזכה את התלמיד ב-2 שש"ס. הזכאות מותנית באישור הכנס על-ידי ראש התכנית או יו"ר ועדת מוסמך והצגת אישור השתתפות בכנס על גבי הטופס הנמצא במזכירות תארים מתקדמים, חתום בידי מארגני הכנס.
- זכאות זאת אינה רלוונטית לסטודנטים שנמצאים במסלול ישיר לדוקטורט.

פרק ז' – עבודת גמר מחקרית (תיזה)

20.

א. כל תלמיד יבחר מנחה עם אפשרות לצרף מנחה שותף או שני מנחים שותפים נוספים. על התלמיד לקבל הסכמת המנחה או המנחים. **עד סוף שנה א'** על התלמיד למסור לוועדה את שמות המנחה או המנחים, בלוויית הסכמתם בכתב להנחותו וציון נושא העבודה. המנחים יאושרו סופית על-ידי הוועדה ועל-ידי הרשות ללימודים מתקדמים. אם התלמיד לא הצליח למצוא מנחה, יודיע על כך לוועדה ללימודי תואר שני, שתנסה לסייע במציאת מנחה מתאים.

ב. לפי התקנון ללימודים מתקדמים של אוניברסיטת חיפה, יכולים להנחות עבודת גמר:

מנחה: כל איש סגל באוניברסיטת חיפה מדרגת מרצה ומעלה במסלול א'.

מנחה שותף: כל איש סגל המוסמך לכהן כמנחה, כל איש סגל ממוסד אקדמי מוכר אחר בישראל או בחו"ל מדרגת מרצה ומעלה במסלול א', כל איש סגל בדרגת מרצה בכיר

ומעלה במסלול ג' (מומחה) באוניברסיטת חיפה או במוסד אקדמי מוכר אחר.

חריגים: אישור מנחה, מנחה שותף או חבר אחר בוועדה המנחה, שאינו עומד בתנאים חייב בהמלצה מנומקת של הוועדה ובאישור הדיקן ללימודים מתקדמים. במקרים חריגים רשאי הדיקן ללימודים מתקדמים, לפי המלצה מנומקת של הוועדה, לתת אישור הנחיה קבוע לחבר סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול ג' באוניברסיטת חיפה, אשר ישמש כמנחה יחיד לעבודת הגמר.

למנחה יהיה מנוי בהיקף של חצי משרה לפחות בפקולטה בו רשום התלמיד ללימודי התואר השני. דרישה זו איננה חלה על המנחים השותפים. מינוי מנחה שאינו ממלא תנאי זה חייב באישור הרשות ללימודים מתקדמים.

ג. כל תלמיד שאושר לו מנחה יגיש לוועדה לא יאוחר מסוף סמסטר א' של שנת הלימודים השנייה הצעת מחקר מודפסת, בהיקף של עד 10 עמודים בשני עותקים. ההצעה תאושר ותיחתם על-ידי מנחה העבודה. ההצעה תכלול:

(1) תיאור הנושא.

(2) סקירה של הספרות (לרבות חקיקה ופסיקה) הקיימת בנושא.

(3) פירוט מטרות המחקר (לרבות תיזה מוצעת) – אם קיימת, ותרומה מחקרית (צפויה).

(4) ראשי פרקים מפורטים.

(5) רשימה ביבליוגרפית ראשונית.

ד. הוועדה תשקול אם להעביר את ההצעה לחוות-דעת של שופט יחיד. עם קבלת חוות-הדעת תחליט הוועדה אם לאשר את ההצעה, לדרוש תיקונים או לדחותה. הוגשה הצעה מתוקנת – תחליט הוועדה אם לאשרה. אם אושרה ההצעה, תועבר ההחלטה לרשות ללימודים מתקדמים.

ה. עבודת הגמר המחקרית תוגש מודפסת וכרוכה ב-3 עותקים לוועדה, כשהיא מאושרת וחתומה על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים והמנחה, לא יאוחר מתום שנה מיום

אישור הצעת המחקר. חריגה מתקופה זאת טעונה אישור מראש של יושב-ראש הוועדה. בקשה מנומקת להארכה תוגש בכתב, כשהיא חתומה על-ידי המנחה, לא יאוחר מחודש לפני תום המועד.

1. אורך העבודה יהיה בין 100 ל-180 עמודים מודפסים ברווח כפול. הערות השוליים (שמותר להדפיס ברווח קטן יותר) ייכללו במניין העמודים. חריגה מהיקף זה טעונה אישור של יושב-ראש הוועדה. בקשת האישור המנומקת תיחתם על-ידי מנחה העבודה. לעבודה יצורפו תמצית ורשימה ביבליוגרפית מלאה.

2. עבודת הגמר המחקרית תוערך ותישפט על-ידי:

(1) מנחה העבודה.

(2) שופט נוסף, לפי החלטת הוועדה.

הוועדה תמסור את העבודה לשופט נוסף מהפקולטה למשפטים של אוניברסיטת חיפה או מחוצה לה על פי שיקול דעת הוועדה. העברת חוות-הדעת של השופטים בחלקן או בשלמותן לידיעת התלמיד תעשה בעילום שם השופטים או שלא בעילום שם, בהתאם לבקשת השופט.

3. הציון הסופי של עבודת הגמר המחקרית יחושב כממוצע של ציוני השופטים: ציון המנחה או הציון המסכם של המנחה הראשי והמנחה הנוסף, וציון השופט הנוסף.

4. כאשר הפרש בין הציון שהעניק המנחה לעבודה (או הציון המסכם של המנחה הראשי והמנחה השותף) לבין הציון שהעניק השופט הנוסף לעבודה עולה על 15 נקודות, תמנה הוועדה, בהיוועצות עם המנחה/ים, שופט נוסף. הציון של עבודת הגמר יחושב במקרה כזה כממוצע של ציוני כל השופטים.

5. ניתן לערער על ציון עבודת גמר רק במקרה של כישלון (כשממוצע ציוני כל השופטים הוא פחות מ-76). במקרה של ערעור תמנה הוועדה שופט נוסף והציון הסופי של עבודת הגמר המחקרית יהיה ממוצע ציוני כל השופטים. לא יתאפשר ערעור נוסף.

פרק ח' - ציון סופי לתואר

21.1 הציון הסופי לתואר במסלול א' יורכב כדלקמן:

א. ציון עבודת גמר: 50%. ציון מינימום – 76.

ב. ציוני שיעורים וסמינריונים: 50%. ציון מינימום – 60.

תלמיד יסיים את לימודיו בפקולטה אם עמד בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודיו, צבר 28 ש"ס והוא בעל ציון ממוצע של 76 לפחות במקצועות שלמד.

תלמיד יודיע למזכירות מוסמך על סיום לימודיו תוך 30 יום, מיום קבלת הציון האחרון הנדרש לתואר. עם קבלת הודעה זו, תיבדק זכאותו ויחושב ציון הגמר שלו. התלמיד יבדוק ציוניו ויאשר בחתימתו את נכונות הנתונים שבתדפיס. תלמיד רשאי להגיש בקשה שלא להכניס לשיקול הציונים קורסים בהיקף של עד 15% לכל היותר מהשעות הנדרשות לקבלת התואר ובלבד שקורסים אלו אינם מהווים חלק מלימודי החובה בתוכניתו ושהוא עומד במכסת הנקודות לסיום התואר. הציון לתואר הוא סופי. לאחר אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

המזכירות רשאית ליזום את סגירת התואר. טופס אישור הזכאות לתואר יישלח לתלמיד בדואר רשום לכתובת אשר הוא מסר ככתובתו הרשמית בעת הרישום לתואר, אלא אם כן שינה אותה בהודעה מסודרת בכתב למדור שכר לימוד במהלך התואר. התלמיד יהא זכאי לערער על פרטי טופס אישור הזכאות שיישלח אליו, תוך 30 יום מתאריך משלוח הטפסים. העדר תגובה יהווה אישור והסכמה של תלמיד לאמור באישור הזכאות ולא ניתן יהיה לערער עליו.

21.2 הציון הסופי לתואר במסלול ב':

א. ציוני שיעורים: 70%.

ב. מטלת סיום: השלמת 2 סימניונים שמשקלם יחד 30% בציון התואר הסופי. וממוצע ציוני שתי העבודות הוא מעל 76.

תלמיד יסיים את לימודיו בפקולטה אם עמד בכל הדרישות של האוניברסיטה והפקולטה בקשר ללימודיו, צבר 32 ש"ס והוא בעל ציון ממוצע של 76 לפחות במקצועות שלמד. תלמיד יודיע למזכירות מוסמך על סיום לימודיו תוך 30 יום, מיום קבלת הציון האחרון הנדרש לתואר. עם קבלת הודעה זו, תיבדק זכאותו ויחושב ציון הגמר שלו. התלמיד יבדוק ציוניו ויאשר בחתימתו את נכונות הנתונים שבתדפיס. תלמיד רשאי להגיש בקשה שלא להכניס לשיקול הציונים קורסים בהיקף של עד 15% לכל היותר מהשעות הנדרשות לקבלת התואר ובלבד שקורסים אלו אינם מהווים חלק מלימודי החובה בתוכניתו ושהוא עומד במכסת הנקודות לסיום התואר. הציון לתואר הוא סופי. לאחר אישור הזכאות לתואר לא יוכל התלמיד לתקן את ציון הגמר שלו.

המזכירות רשאית ליזום את סגירת התואר. טופס אישור הזכאות לתואר יישלח לתלמיד בדואר רשום לכתובת אשר הוא מסר ככתובתו הרשמית בעת הרישום לתואר, אלא אם כן שינה אותה בהודעה מסודרת בכתב למדור שכר לימוד במהלך התואר. התלמיד יהא זכאי לערער על פרטי טופס אישור הזכאות שיישלח אליו, תוך 30 יום מתאריך משלוח הטפסים. העדר תגובה יהווה אישור והסכמה של תלמיד לאמור באישור הזכאות ולא ניתן יהיה לערער עליו.

21.3 הענקת תעודת מוסמך בדרגות הצטיינות שונות

הפקולטה תמליץ לרשות ללימודים מתקדמים על 10% מצטיינים מכלל המוסמכים בפקולטה על פי רשימת זכאים אשר השלימו את לימודיהם במסגרת הזמן התקנית. הרשות ללימודים מתקדמים תקבע בתוך 10% האלה מהו אחוז התלמידים בכל דרגת הצטיינות, ותעניק תעודות הצטיינות לפי דרגות ההצטיינות כמפורט בתקנון לימודי תואר שני המתפרסם על-ידי הרשות ללימודים מתקדמים.

פרק ט': תוכנית מצטיינים לתואר שני

התוכנית מאפשרת לתלמידים מצטיינים לסיים תוך ארבע שנים את התואר הראשון והשני במשפטים. בוגרי התוכנית יקבלו תואר "בוגר" (LL.B) עם השלמת לימודי התואר הראשון ותואר "מוסמך" (LL.M) עם השלמת לימודי התואר השני. הלומדים בתוכנית יידרשו למלא את כל מכסת הלימודים הן לתואר הראשון והן לתואר השני במסגרת המועדים שהוגדרו בתוכנית, כדלקמן.

תוכנית הלימודים

שנה א'	לימודי שנה א' לפי תוכנית התואר הראשון הרגילה
שנה ב'	לימודי שנה ב' לפי תוכנית התואר הראשון הרגילה
שנה ג' תואר ראשון:	לימודי שנה ג' לפי תוכנית התואר הראשון הרגילה, לרבות שני סמינרים.

התחלת לימודי התואר השני:

במידה ותוכנית התואר השני הינה תוכנית עם התמחות, ניתן להתחיל את לימודי התואר השני בקיץ שבין שנה ג' לשנה ד' (לאחר סיום חובות שנה ג' והסמינרים)

שנה ד' השלמת חובות תואר ראשון: לימודי התואר הראשון יושלמו עד סוף סמסטר א'

השלמת חובות תואר שני : כל לימודי התואר השני יושלמו עד סוף סמסטר ב' או סמסטר קיץ, אם קיים סמסטר קיץ כאמור במסגרת תוכנית התואר השני עם התמחות שנבחרה.

תנאים אקדמיים

הקבלה לתוכנית הינה בסוף שנה ג' לתואר ראשון, ובלבד שהתקיימו התנאים הבאים:
א. בסיום שנה ג' ללימודים נלמדו כל קורסי החובה של שנים א', ב' ו-ג' לתואר ראשון במשפטים ומכסת הנקודות שנותרו לסיום התואר הראשון כאמור אינה עולה על 16 נק'.

ב. ממוצע הציונים של לימודי המשפטים של השנים א', ב' וסמסטר א' של שנה ג' הינו לפחות 86.

ג. נלמדה מכסת הסמינרים הדרושים לתואר הראשון (2) עד תום שנה ג', אלא אם ניתן אישור חריג של יו"ר תארים מתקדמים.

ועדת התואר השני הפקולטטית (באישור הדיקן ללימודים מתקדמים) היא הגוף המוסמך להחליט על קבלת סטודנטים למסלול, ותהא רשאית לשנות את תנאי הקבלה מעת לעת. השלמת חובות התואר הראשון תקנה זכאות לתואר "בוגר האוניברסיטה" במשפטים (LL.B) השלמת חובות התואר השני תקנה זכאות לתואר "מוסמך" במשפטים (LL.M)

השלמת כל החובות לתואר ראשון בתום הסמסטר הראשון של שנה ד' הינה תנאי הכרחי להמשך לימודים במסלול המואץ לתואר שני. חריגה מתנאי זה תתאפשר רק באישור הדיקן ללימודים מתקדמים.

כפיפות

המסלול המואץ והלומדים בו יהיו באחריות הוועדה הפקולטטית לתואר שני.

נוהל

תוכנית המסלול, מבנה ותנאיה מותאמים וכפופים לדרישות תקנון לימודי תואר באוניברסיטה (בכלל זה "זכאות וחובות כספיות" ותקנון לימודי תואר שני).

לימודים לקראת תואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר ועדת הדוקטורט הפקולטטית: פרופ' שולמית אלמוג

תנאי הקבלה

רשאים להגיש מועמדותם כתלמידים לתואר דוקטורט בעלי תואר מוסמך עם תזה ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, שהשיגו לפחות ציון "טוב מאוד" (85) בלימודיהם לתואר שני וציון "טוב מאוד" (86) בעבודת הגמר.

1. קבלת תלמידים לתוכנית הדוקטורט תעשה לפי תקנון הרשות ללימודים מתקדמים באוניברסיטת חיפה ובפיקוח הוועדה החוגית לתלמידי תואר שלישי בכפוף לתנאי הקבלה המפורטים להלן:

א. תואר "מוסמך" במשפטים (או בכל תחום אחר*), ובלבד שברשות המועמד/ת תואר בוגר (במשפטים) ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון משוקלל של 85 לפחות. *במקרה כזה תידרש עמידה בתנאים הבאים: 1. השלמת הקורס "תורת המשפט – סוגיות מתקדמות" וסיומו בציון של 86 לפחות. 2. השלמת סמינריון בהיקף 4 ש"ס וקורס נוסף בהיקף 2 ש"ס אשר ייבחרו בהתאם לשיקול דעת של המנחה. הציון הסופי הן בסמינריון והן בקורס, לא ירד מ-80, כאשר הממוצע בשניהם חייב להיות 86 לפחות.

ב. עבודת גמר מחקרית (תיזה) בציון של 86 לפחות ("טוב מאד").

2. מועמד בעל תואר "מוסמך" ממוסד מוכר להשכלה גבוהה אשר לא כתב עבודת גמר יוכל להגיש את מועמדותו למסלול לימודי מחקר מקדים במידה וסיים את לימודי התואר השני בציון של 85 לפחות וקיבל הסכמה בכתב של המנחה המיועד להנחותו בנושא המחקר המוצע. עם השלמת כתיבת עבודת המחקר (תיזה) בציון של 86 לפחות, יהיה התלמיד כשיר להתקבל ללימודי דוקטורט.

מועמד יהיה כשיר להגיש מועמדותו ללימודי תואר שלישי במסלול ישיר לדוקטורט במקרים הבאים:

- א. המועמד הוא בעל תואר בוגר במשפטים (LL.B) ממוסד מוכר להשכלה גבוהה אשר השלים את לימודיו בציון משוקלל של 92 לפחות וקיבל הסכמה בכתב של המנחה המיועד להנחתו בנושא המחקר המוצע.
- ב. המועמד הוא תלמיד בתוכנית המוסמך אשר סיים את לימודיו בשנה הראשונה ללימודים בציון משוקלל של 92 לפחות וקיבל הסכמה בכתב של המנחה המיועד להנחתו בנושא המחקר המוצע.

מבנה הלימודים

1. תוכנית הלימודים תקבע עבור כל תלמיד/ת מחקר במסגרת מסלול אישי בהמלצת מנחה/ת הדוקטורט ובאישור ועדת הדוקטורט, בהתחשב ברקע האקדמי של המועמד/ת ובנושא המחקר המוצע. סה"כ היקף הקורסים לתלמיד דוקטורט לא יעלה על 4 קורסים (16 ש"ס).
  2. משך הלימודים לדוקטורט לא יעלה על ארבע שנים, ויחולק לשני שלבים כמפורט להלן:
    - א. **שלב מחקר א'**: במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר א' יידרשו התלמידים להכין את הצעת המחקר המפורטת, לקבל את אישור המנחים להצעה ואת אישור וועדת הדוקטורט. עם אישור הצעת המחקר ע"י הגורמים המוסמכים, יעברו התלמידים למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'.
    - ב. **שלב מחקר ב'**: משך הלימודים בשלב מחקר ב' לא יעלה על שלוש שנים, אשר במהלכן יידרשו התלמידים להשלים את כתיבת עבודת הדוקטורט.
    - ג. תהליך אישור הצעת המחקר ואישור הדוקטורט ינוהלו בהתאם לתקנון הלימודים לתואר שלישי של הרשות ללימודים מתקדמים באוניברסיטת חיפה.
  3. תלמידי המחקר (לרבות סטודנטים הכותבים תזה במסגרת לימודי מחקר מקדים) יידרשו להשתתף **בסמינר דוקטורנטיים** אשר יתנהל במתכונת של קולוקוויום בהנחיית איש/אשת סגל בכיר בפקולטה למשפטים. מטרת הסמינר להעמיק את יכולת המחקר של הדוקטורנטיים וליצור מסגרת תמיכה ומעקב לתלמידי הדוקטורט. הסמינר ידון בסוגיות מתודולוגיות מתקדמות ובתיאוריה משפטית.
- מבנה ומהלך לימודי הדוקטורט בפקולטה יפורסם בידיעון הפקולטה למשפטים.

הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות

דיקן הפקולטה: פרופ' שי לין

ראש מינהל הפקולטה: גב' טובה גרימברג

הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות אושרה להקמה על-ידי מוסדות האוניברסיטה והמועצה להשכלה גבוהה בשנה"ל תשנ"ו. הסיבות להקמתה נעוצות בעיקר במגמות ההתמקצעות אשר החלו להתפתח בכל האוניברסיטאות בעולם וגם בישראל. כמו כן קיים גם צורך בולט בצפון הארץ למסגרת לימודית אקדמית לשורת מקצועות בתחומי הרווחה והבריאות. הקמת הפקולטה מאפשרת, בין השאר, הידוק שיתוף הפעולה עם הטכניון ובעיקר עם הפקולטה לרפואה שבו. זאת משום שבחלק ניכר ממקצועות הבריאות דרושה התמחות במדעי ההתנהגות והמינהל מחד ובתחומי הרפואה מאידך.

בית-הספר לבריאות הציבור:

בבית הספר 4 התמחויות במסגרת הלימודים לתואר MPH: בריאות הקהילה, קידום בריאות, אפידמיולוגיה, מנהל מערכות בריאות.

מגמת לימודים בבריאות סביבתית ותעסוקתית המעניקה גם כן תואר MPH תואר זה מכשיר מומחים בבריאות ציבור, קידום בריאות, אפידמיולוגיה, בריאות סביבתית ותעסוקתית, ומינהל מערכות הבריאות. תואר שני זה מקנה מיומנויות מחקריות ברפואה קלינית ובבריאות הציבור ובנוסף מכשיר חוקרים כבסיס ללימודים מתקדמים.

מגמת לימודים בניהול מערכות בריאות המעניקה תואר MHA התוכנית נותנת רקע רחב בתחומים הקשורים לניהול. ייחודה של התוכנית הוא בגישה כוללת, בין תחומית, המשלבת לימודי ניהול עם דגש על היבטי מדיניות האירגון, הניהול העסקי והכלכלה, תוך הדגשים חברתיים ובריאותיים-רפואיים. התוכנית נבדלת ממגמת המנהל לתואר MPH בהדגשים שהיא שמה על הצדדים התיאורטיים והמעשיים של ניהול.

מגמת לימודים בתזונה, בריאות והתנהגות המעניקה תואר MAN הלימודים במגמה משלבים בין תזונה ומדעי ההתנהגות בבריאות הציבור ומקנה ידע והבנה של התנהגות תזונתית במצבי בריאות וחולי לאורך מעגל החיים.

לימודים לקראת תואר שלישי – דוקטור בפילוסופיה (Ph.D).

תכנית הלימודים מיועדת לסטודנטים מצטיינים בעלי תואר שני בבריאות ציבור או בתחומים נוסקים הרוצים ללמוד לתואר שלישי, ומתאימה לתלמידים המתקבלים ללימודים מתקדמים ונשארים במסגרת בית הספר כדי לבצע בו מחקר מתקדם. מסלול לדוקטורט במסגרת בית הספר יעניק מסגרת מקצועית בבריאות הציבור בה תתאפשר הן למנחים והן לדוקטורנטים הכרה והפריה הדדית, כמו כן, הדוקטורנטים יסייעו בפיתוח תחומי מחקר בבריאות הציבור.

מסלול ישיר לדוקטורט: לימודים במסלול זה מיועדים לסטודנטים מצטיינים שברצונם להמשיך ברצף ללימודי דוקטורט ושבית הספר רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי.

ב. **בית הספר לעבודה סוציאלית** כולל לימודים חד-חוגיים לתואר ראשון, שני ושלישי. היעד העיקרי של בית הספר הוא פיתוח בסיס קבוע של המקצוע והכשרת עובדים סוציאליים, תוך קיום קשר רציף עם שירותי הרווחה והבריאות בקהילה. בפיתוח המדע וההכשרה המקצועית ניתן דגש להיבטים רב תרבותיים בחברה הישראלית ולשוונות של קבוצות אוכלוסיה מבחינת לאום, דת, מבנה חברתי וערכים.

ג. **החוג לבריאות נפש קהילתית** לתואר שני, המכשיר חוקרים ואנשי מקצוע מומחים בתחום בריאות נפש קהילתית שימלאו תפקידים בכירים בשירותי הרווחה והבריאות, ויפתחו גופי ידע לקידום שירותי בריאות נפש קהילתית.

ד. **החוג להפרעות בתקשורת** התוכנית לתואר ראשון במסלול חד-חוגי, שלוש וחצי שנים, נועדה להכשיר אנשי מקצוע עם ידע מדעי, תיאורטי וקליני וכישורים עדכניים לעבודה כקלינאים בתחום השפה, הדיבור, השמיעה והפרעות בתקשורת.

התוכנית לתואר שני נועדה לקדם את המחקר הבסיסי והקליני בתחום ההפרעות בתקשורת; להעמיק את הידע המקצועי של קלינאי התקשורת באחד משלושת התחומים הבאים: מדעי השמיעה ושווי המשקל, שפה דיבור ותקשורת, מוח קוגניציה ולמידה ולהכשיר עתודה למחקר, הוראה והדרכה.

ה. **החוג למדעי הזיקנה – גרונטולוגיה**, לתואר שני ושלישי המכשיר עתודה לסגל אקדמי בהוראה ובמחקר וכח'אדם מקצועי ומיומן להתערבות, ניהול וטיפול ומנהיגות בכירה בשירותי הרווחה והבריאות לזקנים.

ו. **החוג לסייעוד** חד-חוגי, ארבע שנתי התוכנית לתואר ראשון – המשותפת לפקולטה למדעי הרווחה והבריאות ולפקולטה לרפואה בטכניון, מכשירה את סגל הסייעוד במכלול התפקידים אשר יידרשו בתחומי המינהל והטיפול הבריאותי.

התוכנית לתואר שני מכוונת להרחבת הידע אודות סוגיות מרכזיות בסייעוד ולפיתוח של מיומנויות מחקריות בקרב אנשי מקצוע בכירים בתחום. התוכנית מאורגנת סביב שני צירים מרכזיים: ציר התוכן שבמרכז טיפול וקידום איכות חיים במצבי בריאות וחולי מורכבים תוך התמקדות במחלות כרוניות וסופניות והציר המתודולוגי שמטרתו פיתוח חשיבה ביקורתית ואנליטית וכישורי מחקר מתקדמים.

ז. **החוג לפיזיותרפיה** חד-חוגי, ארבע שתי לתואר ראשון – מטרת החוג להכשיר אנשי מקצוע בעלי ידע, מיומנויות וכישורים הנחוצים למתן שירות פיזיותרפיה ברמה גבוהה ולקידום המחקר האקדמי בתחום.

התוכנית לתואר שני נועדה להכשיר עתודה לתפקידי מחקר, ניהול והוראה בתחומי המקצוע.

ח. **החוג לריפוי בעיסוק** חד-חוגי, שלוש וחצי שנים לתואר ראשון – המשותף לפקולטה למדעי הרווחה והבריאות ולפקולטה לרפואה בטכניון. מטרת הלימודים להכשיר אנשי מקצוע בעלי ידע וכישורים עדכניים בתחומי הריפוי בעיסוק.

תואר שני בריפוי בעיסוק – המכשיר עתודה לתפקידי מחקר, הוראה והדרכה קלינית במסגרות אקדמיות וכוח אדם מיומן בקדמת הידע, לניהול ומנהיגות במקצוע, במערכות הבריאות, החינוך והרווחה.

לימודים לקראת תואר שלישי בריפוי בעיסוק – תכנית הלימודים תאפשר לסטודנטים מצטיינים בעלי תואר שני בריפוי בעיסוק או בתחומים נשקים הרוצים ללמוד לתואר שלישי, לבצע מחקר בתחום מדע בסיסי ו/או יישומי בתחומים המחברים בין שני סוגי המדע (translational research). הלימודים לתואר שלישי יתמקדו באספקטים שונים של התפקוד/העיסוק האנושי בקרב אוכלוסיות בריאות וגם אלו עם חסרים עקב מגבלה/מחלה ו/או עיכוב התפתחותי. בנוסף, התחומים בהם יבצעו הסטודנטים את מחקרים קשורים לנושאים כמו שיקום, לימודי מוגבלות, מדעי הבריאות והרפואה, חקר הנייר-עיסוק, טכנולוגיה מסייעת, ואף ישתפו פעולה, במסגרת הנחיה משותפת, עם חוקרים מרכזיים בטכניון, בפקולטה למדעי הרווחה והבריאות ובפקולטות אחרות באוניברסיטה, במחקרים הנמצאים בקדמת הידע.

ט. **החוג לשירותי אנוש** דו-חוגי לתואר ראשון – החוג מקנה ידע העומד ביסוד פעולות ארגוניים ועיסוקים בתחום שירותי אנוש, אופיים הייחודי של ארגוני שירות והיבטים ארגוניים ובין-אישיים של תהליכי שירות והבנת תהליכים בתחום.

החוג לשירותי אנוש מציע תכנית לימודים לתואר שני שהינה ייחודית באקדמיה בישראל. תכנית הלימודים כוללת קורסים המתמייחסים להיבטים ארגוניים (תיאוריות ארגוניות, התנהגות עובדים ולקוחות. תרבות ואקלים שירות, ניהול משאבי אנוש, ארגונים שלא למטרות רווח), אבחון וניהול תהליכי שירות בארגונים, סוגיות בתכנון ומתן שירותים, זהו ופיתוח צרכים ושירותים מיוחדים לקבוצות אוכלוסייה שונות ועוד.

בית הספר לטיפול באמצעות אמנויות המשותף עם הפקולטה לחינוך – ראה עמוד 1232.

הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות המרכז הקליני הבין-תחומי

מטרת המרכז הקליני הבין-תחומי לספק שירותי הוראה קלינית ולטפל בצרכים הבריאותיים, ההתפתחותיים, הרגשיים והחברתיים בקהילה באמצעות אבחון, מניעה, ייעוץ, טיפול והדרכה מקצועיים.

יעדי המרכז:

1. מתן שירות לקהילה בתחומים כגון: הפרעות בתקשורת, שמיעה, טיפול פסיכותרפואטי, ריפוי בעיסוק ועוד.
2. הדרכת סטודנטים והתנסות לימודית ברמה גבוהה.
3. ייעוץ והדרכה לאנשי מקצוע.
4. עריכת מחקר קליני בתחום הערכת הטיפול ובתחומים נוספים.
5. בניית מודלים של שירותים חדשניים בליווי מחקר.

המרכז כולל מסגרות מקצועיות, קליניקות וגופי ייעוץ בהתאם לחוגי הפקולטה (עבודה סוציאלית, בריאות הציבור, הפרעות בתקשורת, סיעוד, ריפוי בעיסוק, שירותי אנוש, גרונטולוגיה, פיזיותרפיה ובריאות נפש קהילתית).
הטיפוליים ניתנים ברמת הפרט, המשפחה, הקבוצה והארגון.

בית הספר לבריאות הציבור

לימודים לתואר שני בבריאות הציבור - MPH

Master of Public Health

לימודים לתואר שני בניהול מערכות בריאות - MHA

Master of Health Administration

לימודים לתואר שני בתזונה, בריאות והתנהגות - MAN

Master in Applied Nutrition

ראש בית הספר: פרופ' מנפרד גרין

ראש מגמת בריאות הקהילה והסביבה: פרופ' שמואל רשפון

ראש מגמת קידום בריאות: פרופ' אורנה בראון-אפל

ראש מגמת אפידמיולוגיה: ד"ר ליטל קינן בוקר

ראש מגמת בריאות סביבתית ותעסוקתית: פרופ' רפי כראל

ראש מגמת מינהל מערכות בריאות: ד"ר מאיר פוגטש

ראש תכנית ניהול מערכות בריאות: ד"ר יצחק זיידיס

ראש תכנית תזונה, בריאות והתנהגות: פרופ' יעל לצר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' מנפרד גרין, פרופ' רפאל כראל, פרופ' שי לין.

פרופ' אורנה בראון-אפל, פרופ' יעל לצר, פרופ' שמואל רשפון (מומחה) פרופסור חבר:

ד"ר ליאורה אור (מומחה), ד"ר רונית אלמוג (מומחה), ד"ר רונית אנדוולט מרצה בכיר:

(מומחה), ד"ר מיכה ברחנא (מומחה), ד"ר יצחק זיידיס (מומחה), (ד"ר

מאיר פוגטש (מומחה), ד"ר ליטל קינן-בוקר.

ד"ר שולי ברמלי-גרינברג, ד"ר ענת גסר-אדלסבורג, ד"ר שירה זלבר- מרצה:

שיגיא, ד"ר יהונתן דובנוב, ד"ר סלמן זרקא (מומחה), ד"ר מיכל חמור-

לוטם (מומחה), ד"ר מיכל כהן-דר (מומחה), ד"ר דיאן לוין זמיר

(מומחה), ד"ר ליזה רובין (מומחה).

**עמית הוראה
ומורה מן החוץ:**

גב' רוחמה אלעד-ירוס, ד"ר רעות ארבל, פרופ' צבי בורוכוביץ, ד"ר ניצה ברקן, ד"ר נאוה בלוס, פרופ' ניסים בן דוד, ד"ר בשארה בשארת, ד"ר דליה גיא, ד"ר שרון גיל, ד"ר מרינה דיאמנט, ד"ר שלמה הראלי, ד"ר ערן זיידיס, רו"ח גיל חיימוביץ, גב' נטע לוטרמן, גב' לילך מלוויל, ד"ר בנימין מלנקי, פרופ' בוריס פורטנוב, ד"ר מאיה פלד רוז, ד"ר שי צפיר, גב' סיגל רגב רוזנברג, ד"ר יעקב רוזנפלד. גב' שירן בורד, גב' כרמית סטרן.

תלמיד מחקר א':

מזכירות ביה"ס

מינהל: **גב' גילה אסס**

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10.00-12.00

טלפון: 04-8288675, פקס: 04-8288637

מיקום: קומה 21, מגדל אשכול, חדר 2102

אימייל: gassas@univ.haifa.ac.il

אתר ביה"ס באינטרנט: <http://hw.haifa.ac.il/publichealth/hebrew>

מזכירות: **גב' לימור לנמן**

טלפון: 04-8288597

אימייל: lleneman@univ.haifa.ac.il

מטרת הלימודים

הצטברות המידע על גורמים המשפיעים על בריאות וחולי הביאו לכך, שאם פעם התייחסו בעיקר לגורמים ביולוגיים ורפואיים, הרי עתה מכירים בגורמים התנהגותיים, חברתיים, סביבתיים, ביולוגיים, גנטיים, ארגוניים, מדיניים וכלכליים, כמשפיעים על מצב הבריאות של פרטים ואוכלוסיות. בריאות הציבור הנה משאב מרכזי של חברה פעילה ומתפתחת, ושמירה על בריאות הציבור במובן הרחב ביותר הנה בסיס חיוני לכל מדינה וחברה. מכאן, שפעילות לקידום בריאות הציבור צריכה לכלול לא רק פיתוח אמצעי אבחון וטיפול במסגרות רפואיות, אלא בעיקר פיתוח סביבה וחברה, התומכות באיכות חיים גבוהה. גם אם אופי הפעילויות של בריאות הציבור ותוכן משתנה במהירות בשל השתנות הטכנולוגיה ובשל שינויים בערכים חברתיים, הרי מטרות פעילות כזו נשארות כשהיו: לשפר את הבריאות של אוכלוסייה על ידי פעילות מאורגנת של האוכלוסייה עצמה ומוסדותיה.

בית הספר לבריאות הציבור הינו מסגרת רב-תחומית להכשרת אנשי מקצוע בתחומים הנ"ל.

מבנה הלימודים

לבית הספר שני מסלולים:

מסלול א': כולל 36 שש"ס (שעות שבועיות סמסטריאליות) וביצוע עבודת גמר מחקרית (תיזה)

מסלול ב': כולל 44 שש"ס במסלול עבודה מסכמת (46 שעות במגמות מינהל מערכות בריאות וניהול מערכות בריאות) וכתובת עבודה מסכמת הלימודים כוללים נוכחות בפורום "בית ספרי".*

כל סטודנט יהיה חייב להשתתף במפגש להכרת הספרייה, שיתקיים לפני תחילת הלימודים ואשר בלעדיו, לא ניתן יהיה לבצע רישום מערכת לימודים לשנה א'.
במסלול א' הכולל כתיבת עבודת תזה תהיה חובת השתתפות בקורס "שיטות מחקר לתיזה".

במסלול ב' הכולל כתיבת עבודה מסכמת תהיה חובת השתתפות בקורס "הדרכה לעבודה מסכמת".

הלימודים כוללים שני ימי לימוד בשבוע, במשך שנתיים.

* ביה"ס רשאי לדרוש הצגת התיזה בפורום של ביה"ס או של מגמת הלימוד.

בבית הספר 4 התמחויות במסגרת הלימודים לתואר MPH: בריאות הקהילה, קידום בריאות, אפידמיולוגיה, מנהל מערכות בריאות.

בביה"ס מגמת לימודים בבריאות סביבתית ותעסוקתית המעניקה תואר MPH

בביה"ס מגמת לימודים בניהול מערכות בריאות המעניקה תואר MHA

בביה"ס מגמת לימודים בתזונה, בריאות והתנהגות המעניקה תואר MAN

פירוט תכנית ההתמחות לתואר MPH:

1. בריאות הקהילה:

ראש המגמה: פרופ' שמואל רשפון

המגמה עוסקת בבריאות הציבור מהשטח ומניעת מחלות בעיקר בתחומים שלהלן: מדיניות בריאות הציבור ברמת העולמית, הלאומית והמקומית, מדיניות חיסונים, ניטור מצבי בריאות ומחלה, פיקוח על שירותי בריאות, בריאות האם והילד, מחלות מין, שחפת ואיידס, בריאות הסביבה, גנטיקה קהלתית והיבטים חוקיים של בריאות הציבור. מגמה זו מספקת לתלמידיה כלים להבנת שירותי הבריאות בקהילה, להפעלתם ולפיתוחם.

2. קידום בריאות:

ראש המגמה: פרופ' אורנה בראון-אפל

קידום בריאות הנו תהליך המאפשר לאנשים להגדיל את שליטתם על מצב בריאותם ולשפרו.

העקרונות הבאים הינם הבסיס של קידום בריאות האוכלוסייה:

- התייחסות כוללת ולא ממוקדת דווקא באוכלוסיית חולים.
- תפיסה אקולוגית הדוגלת ביצירת סביבה המאפשרת בריאות מרבית לאוכלוסייה.
- שימוש בשיטות רב תחומיות לעידוד בריאות (תקשורת, חינוך, חקיקה, הקצאת משאבים, שינויים ארגוניים, פיתוח קהילתי).
- העצמה ברמת הפרט והקהילה.

קידום בריאות הינה פעילות חברתית ובריאותית, המופעלת באמצעות בנית מדיניות ציבורית תומכת בריאות, בנית סביבה תומכת בבריאות, בנית מיומנויות אישיות, חיזוק הפעילות הקהילתית, והכוונה של שירותי הבריאות לקהילה ולמניעה. במגמה זו הדגש הוא על הכשרת מומחים בקידום בריאות בעלי מיומנויות של תכנון, הפעלה והערכה של תוכניות קידום בריאות בכל האסטרטגיות. ההכשרה תכלול גם עבודה מעשית.

3. אפידמיולוגיה:

ראש המגמה: ד"ר ליטל קיין בוקר

האפידמיולוגיה היא שיטה בסיסית למחקר בכלל ולמחקר בתחום בריאות הציבור בפרט. היא מבוססת על מספר שלבים – תצפיות שיטתיות המשמשות לתיאור תופעות בריאות שונות או מאפייני תחלואה ותמותה; ניסוח השערות שעשויות להסביר את התצפיות; ביצוע מחקרים המיועדים לבחון את ההשערות שהועלו; יישום תוצאות המחקר על ידי תכנון התערבויות המיועדות להפחית תחלואה או לקדם את בריאות הציבור.

האפידמיולוגיה עוסקת בתפוצת מחלות ובסיבות שהביאו לכך, מעורבת בקבלת החלטות קליניות על ידי מומחים במערכת הבריאות בחיי היום יום, מרכזית בהערכת טכנולוגיות רפואיות ושרותי בריאות וחיונית בהערכת פיתוחים חדשניים בתחום הטיפול התרופתי (כולל ניסויים קליניים).

יעדי ההוראה במגמה זו יהיו להכשיר מומחים בעלי ידע בתחום המונחים והשיטות האפידמיולוגיות, תוך הקניית יכולת ביצוע של מחקרים אפידמיולוגיים והערכה ביקורתית שלהם. במידה ונבחר מסלול תואר שני עם תזה, תכלול ההכשרה גם התנסות בביצוע מחקר אפידמיולוגי בתחומי ההתעניינות ו/או העיסוק של הסטודנט.

מורי המגמה הם בעלי ידע והתמחות באפידמיולוגיה על תחומיה השונים. מערך הלימודים משלב קורסי חובה כלל בית ספריים, קורסי חובה למגמה, קורסי בחירה למגמה וקורסי בחירה כלל בית ספריים המחולקים לאשכולות.

4. מגמת מינהל מערכות בריאות ותכנית ניהול מערכות בריאות

מגמת מינהל מערכות בריאות ותכנית ניהול מערכות בריאות שמות דגש על ההיבטים הניהוליים של מערכות בריאות בתחומי המאקרו והמיקרו. מערכת הבריאות הנה אחת מהגדולות והמורכבות במדינה המודרנית. בישראל צורת המערכת כ- 8% מן התוצר הלאומי ו-12% מכוח העבודה. משרדי הממשלה, ארגוני הבריאות, קופות החולים ובתי החולים, מנהלים תקציבים גדולים וכוח אדם ניכר. התהליכים בתחום מוכרים: הוצאה גוברת לבריאות, העמקת הידע והגדלת היכולת הטכנולוגית הרפואית, ביזור, ותחרות מבוקרת. הללו מחייבים הכשרת כוח אדם ניהולי בעל ראייה כוללת בתחומי הרפואה, הבריאות, המשפט, הניהול והכלכלה. מורי התוכניות באים מן המגזר הרפואי, המנהלי, הכלכלי, החברתי והמדיני. בבית הספר לבריאות הציבור שתי אפשרויות לימוד העוסקות בתחומים אלה. מגמת "מינהל מערכות בריאות" המעניקה תואר MPH המתרכזת בנושאי מדיניות ומינהל ציבורי, ותכנית "ניהול מערכות בריאות" המעניקה תואר MHA המתרכזת בנושאים הקשורים לניהול בפועל של אירגוני בריאות בכל הרמות ועל ההיבטים הכלכליים הכרוכים בכך. להלן פירוט:

4.1. מגמת מינהל מערכות בריאות MPH

ראש המגמה: ד"ר מאיר פוגטש

המגמה למינהל מערכות בריאות שמה דגש על לימוד וחקר תהליכי קבלת החלטות והתווית מדיניות במערכות בריאות ציבוריות, בארץ ובעולם. תלמידי המגמה נחשפים לאופן שבו תחומי שונים – כלכלי, רגולטורי, משפטי, ניהולי, ציבורי, חברתי, אתי וכד' - משפיעים על היכולת לנהל ולשנות את תיפקודן של מערכות בריאות באיית מאקרו. המגמה מיועדת לאנשי מחקר משטחי מדעי החברה הבריאות, הרווחה המעוניינים לרכוש כלים תיאורטיים ומעשיים אשר יאפשרו להם להשתלב במערכת הבריאות בישראל ובשלוחותיה השונות בתפקידים העוסקים בהתווית מדיניות, ארגון וניהול בתחום הבריאות.

4.2. תכנית ניהול מערכות בריאות MHA

ראש התכנית: ד"ר יצחק זיידס

התכנית לניהול מערכות בריאות מעניקה רקע רחב ומעשי בתחומים הקשורים לניהול גופים וארגונים, ציבוריים ופרטיים, בכל הרמות, המהווים חלק ממערכת הבריאות בישראל. ייחודה של התוכנית לניהול מערכות בריאות הוא בגישה כוללת, בין תחומית, המשלבת לימודי ניהול על היבטי המדיניות האירגון, הניהול העסקי והכלכלה שבהם עם הדגשים חברתיים ובריאותיים-רפואיים והקשר למדעי החברה והסביבה. המגמה מיועדת לתלמידים בעלי רקע תיאורטי ומעשי בניהול ולמתעדתים לעסוק בתחומים אלה, אשר מעוניינים להעמיק את ידעם והבנתם בתחומי עיסוקם כיום, כמו גם לרכוש כלים לניהול מערכות מורכבות יותר בעתיד.

*הערה: מגמת ה-MPH עם התמחות במנהל מערכות בריאות וכן תכנית ה-MHA בניהול מערכות בריאות מוכרות על ידי המועצה המדעית של ההסתדרות הרפואית, כחלק מתכנית ההתמחות במנהל רפואי לרופאים.

תכנית MPH מוכרת על ידי המועצה המדעית של ההסתדרות הרפואית, כחלק מתכנית ההתמחות בבריאות הציבור.

5. מגמת לימודים בבריאות סביבתית ותעסוקתית לתואר MPH

ראש המגמה: פרופ' רפאל כראל

המגמה תכשיר אנשי בריאות הציבור בתחום של בריאות סביבתית ובריאות העובד. זאת במטרה להכשיר כוח אדם מקצועי, הבא מרקעים שונים, כנאמני בריאות האוכלוסייה בכל הקשור לפגיעה באיכות הסביבה או עקב תנאי התעסוקה של אוכלוסיות עובדים שונות. הגישה הכללית להקניית ידע בתחומים אלו תהיה מושתתת על הערכה והבנה אפידמיולוגית של בעיות (אקטואליות) בתחום בריאות הסביבה והעובד, תוך הדגשת מנגנונים ודרכי מניעה.

ההוראה תינתן ע"י צוות מורים בעלי התמחות בכל אחת מן הנושאים העיקריים (אפידמיולוגיה סביבתית, איכות אוויר, מים, קרקע, טפול בשפכים, הכרת סיכונים סביבתיים והערכתם, עקרונות בריאות העובד, מחלות מקצוע/ תעסוקתיות, תקינה, בטיחות וגהות). מערך הלימודים בנוי משלושה מקבצים – מקבץ קורסי חובה של ביה"ס לבריאות הציבור (קורסי יסוד), מקבץ קורסי חובה למגמה ומקבץ קורסי בחירה המותאמים לנושאי העניין המיוחדים של הסטודנט.

הצפי הוא שבוגרי המגמה יקלטו במגוון מקומות שבהם נדרש ידע מקצועי כזה, כגון - רשויות מקומיות, אגודי ערים ותעשייה, משרדי ממשלה, חברות לכליות, שרותי בריאות, מערכות בריאות ותקינה. מערך הלימודים בנוי משני מסלולים – מסלול ללא תזה ומסלול עם תזה.

6. מגמת לימודים MAN בתזונה, בריאות והתנהגות

ראש התכנית: פרופ' יעל לצר

תזונה מאוזנת בהתאם לדרישות התזונתיות תוך יישום של התנהגות תזונתית בריאה היא בעלת חשיבות רבה ומשמעותית במניעה ובטיפול במחלות שונות ובעיקר הכרוניות המאפיינות את המאה האחרונה. יש יתרון רב לדרכי ההתערבות המשלבות טיפול תזונתי תוך התייחסות לממד ההתנהגותי, אישיותי, חברתי ומשפחתי של הפרט, תוך בניית מערכות תמיכה ומוטיבציה. החידוש בתוכנית זו הוא התייחסות לצד ההתנהגותי של התזונה, ולתפקיד אותו הוא ממלא הן באטיולוגיה, במניעה והן בטיפול. התוכנית באה להקנות לתזונאים ידע נרחב הן ברמת המיקרו והן ברמת המקרו לצורך מחקר תכנון, ביצוע והערכת התערבויות בפרט ובקהילה

מטרות התוכנית העיקריות כוללות לימוד והבנה מעמיקה של ההתנהגות התזונתית במצבי בריאות וחולי לאורך מעגל החיים, ובעיקר במחלות כרוניות, הבנת התנהגות תזונתית בקרב

אוכלוסיות מיוחדות והקניית יסודות מחקר והדרכה בתחום המשלב התנהגות תזונתית עם היבטים חברתיים ותרבותיים ופסיכולוגיים.

המרצים של התוכנית יהיו בעלי ידע והתמחות במדעי ההתנהגות, מדעי התזונה נמדעי החברה והשילוב ביניהם. מערך הלימודים ישלב קורסי חובה ובחירה של ביה"ס לבריאות הציבור וקורסי חובה ובחירה של המגמה. מערך הלימודים יהיה בנוי משני מסלולים האחד עם תיזה והשני ללא תיזה. התוכנית מיועדת לבעלי תואר ראשון בתזונה. המסיימים יקבלו תואר שני בתזונה בריאות והתנהגות (MAN) (Master in Applied Nutrition).

תנאי הקבלה לכל תכניות הלימוד בביה"ס

- ◆ בוגרי תואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל ממדעי הבריאות, החיים, הרווחה והחברה בציון ממוצע של לפחות 80, ולא פחות מ-76 בכל אחד מחוגי הלימוד.
- ◆ מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.
- ◆ לבוגרים אשר לא למדו במהלך לימודי התואר הראשון שלהם קורסים בסוציולוגיה/ פסיכולוגיה או ביולוגיה, יתדרשנה השלמות במקצועות אלו – הציון הנדרש בקורסים אלו לפחות 80. קורסי ההשלמה אינם במניין שעות הלימודים לתואר.
- ◆ תינתן עדיפות לבעלי ניסיון בעבודה.
- ◆ בחינת כניסה באנגלית בציון 80 ומעלה.
- ◆ שני מכתבי המלצה.
- ◆ ידע בסיסי במערכות מידע ושימושי מחשב.
- ◆ מועמדים יזומנו לראיונות קבלה לפי דרישות ביה"ס.
- ◆ מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית, ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה, כתנאי לזכאותו לתואר.

תנאי קבלה ייחודיים במגמת תזונה, בריאות והתנהגות (MAN)

בוגרי תואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר בארץ או מחו"ל במדעי התזונה בציון ממוצע של 76 לפחות, לאחר סיום הכשרה מעשית כמקובל ואשר מתחייבים להשתלב בעבודה קלינית כלשהי עוד במהלך הלימודים. יחד עם זאת יוכלו להתקבל ללא ניסיון של שנתיים במקצוע סטודנטים אשר סיימו תואר ראשון במדעי התזונה בהצטיינות (ציון ממוצע של 87 לפחות אשר סיימו סטאג' כמקובל).

מספר התלמידים בתוכנית מוגבל. על כן יתקבלו קודם מועמדים עם דרישות קדם וכישורים הטובים ביותר.

תוכנית הלימודים

תוכנית הלימודים בכל מגמה כוללת לימודי חובה לכל בית הספר, לימודי חובה של כל מגמה, ולימודי בחירה. את לימודי הבחירה, יש לבחור ע"י ההנחיות בכל מגמה כפי שיפורסמו לקראת הכנת מערכת הלימודים לאחר אישור ראש המגמה.

במהלך הלימודים יש לכתוב לפחות שתי עבודות סמינריוניות במסלול עם תיזה ושלוש עבודות סמינריוניות במסלול עבודה מסכמת. העבודות הסמינריוניות צריכות להיות אצל מרצים שונים, במסגרת קורסי המגמה, ובאופן אינדיבידואלי (עבודה ביחידים). (הנחיות מפורטות ניתן למצוא באתר האינטרנט של ביה"ס).

תוכנית הלימודים הקובעת היא לפי השנה בה החל הסטודנט את לימודיו.

שנה א':

קורסי חובה (לכל המסלולים וכל המגמות)

ש"ש	הקורס
2 שש"ס	* מבוא לבריאות הציבור
2 שש"ס	אפידמיולוגיה
2 שש"ס	פיענוח נתונים אפידמיולוגיים
2 שש"ס	ביוסטטיסטיקה א'
4 שש"ס	**ביוסטטיסטיקה ב'
2 שש"ס	שיטות מחקר
0 שש"ס	כתיבה מדעית

סה"כ: 8-14 שש"ס

* לא חובה למגמת ניהול מערכות בריאות בתכנית MHA
**סטודנטים במסלול תיזה בכל המגמות וכל הסטודנטים במגמת אפידמיולוגיה

שנה ב':

קורסי חובה לכלל תלמידי ביה"ס (לא במניין השעות של המסלול)

0 שש"ס	קורס חובה למסלול עבודה מסכמת
0 שש"ס	קורס חובה למסלול כתיבת תיזה:
0 שש"ס	קורס שיטות מחקר לתיזה

קורסי חובה לפי מגמות שנים א'+ ב':

1. בריאות הקהילה:

בהיקף 4 שש"ס	מדיניות חיסונים – שנה א'
בהיקף 4 שש"ס	מדיניות בריאות הציבור – שנה א'
בהיקף 2 שש"ס	רפואה ומשפט – שנה א'

סה"כ: 10 שש"ס

2. קידום בריאות:

יסודות קידום בריאות – שנה א'
 אספקטים התנהגותיים של בריאות
 הפעלה והערכה של תוכניות בקידום בריאות – שנה ב'

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 4 שש"ס

סה"כ: 8 שש"ס

3. אפידימיולוגיה:

ביוסטטיסטיקה למתקדמים - שנה א'
 רפואה ומשפט – שנה א'
 אפידימיולוגיה למתקדמים - שנה ב'
 יישומים סטטיסטיים

בהיקף 4 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

סה"כ: 10 שש"ס

4. בריאות סביבתית ותעסוקתית

מבוא לבריאות הסביבה – שנה א'
 אפידימיולוגיה של מחלות ממאירות ותעסוקתיות – שנה א'
 עקרונות מערכתיים של בריאות הסביבה והעובד – שנה א'
 מבוא לבטיחות וגהות תעסוקתית וסביבתית – שנה א'
 טוקסיקולוגיה – שנה ב'

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

סה"כ: 10 שש"ס

5. מינהל מערכות בריאות:

יסודות הכלכלה – שנה א'
 מערכות בריאות בעולם – שנה א'
 מערכת הבריאות בישראל – שנה א'
 כלכלת בריאות – שנה ב'
 מבוא למדיניות ציבורית בבריאות
 מדיניות ציבורית בבריאות – סוגיות מתקדמות
 *ארגונים וניהולם

בהיקף 4 שש"ס

בהיקף 4 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 4 שש"ס

סה"כ: 16 שש"ס

6. ניהול מערכות בריאות MHA

יסודות הכלכלה – שנה א'
 מערכות בריאות בעולם – שנה א'
 מערכת הבריאות בישראל – שנה א'
 משפט ואתיקה בבריאות – שנה ב'
 כלכלת בריאות – שנה ב'
 *אירגונים וניהולם – שנה ב'

בהיקף 4 שש"ס

בהיקף 4 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 2 שש"ס

בהיקף 4 שש"ס

חשבונאות * בהיקף 2 שש"ס

מימון תמחור * בהיקף 2 שש"ס

סה"כ: 22-14 שש"ס

*סטודנטים במסלול עבודה מסכמת במגמות המינהל והניהול חייבים ללמוד בנוסף במהלך לימודיהם בקורסים הבאים:

חשבונאות בהיקף 2 שש"ס

תימחור, תיקצוב ומימון בהיקף 2 שש"ס

אירגונים וניהולם בהיקף 4 שש"ס

קורסי חובה בתכנית המאסטר בתזונה, בריאות והתנהגות MAN

הפרעות אכילה – שנה א' בהיקף 4 שש"ס

שיטות ראיין – שנה א' בהיקף 2 שש"ס

תיאוריות של אישיות – שנה א' בהיקף 2 שש"ס

היבטים פסיכולוגיים של גדילה והתפתחות – שנה א' בהיקף 2 שש"ס

סוגיות התנהגותיות במצבי בריאות וחולי א' וב' – שנה א' בהיקף 4 שש"ס

פסיכופתולוגיה – שנה ב' בהיקף 2 שש"ס

סה"כ 16 שש"ס

* בנוסף יש ללמוד 8 שש"ס לפחות (בתזונה 6 שש"ס) מתוך קורסי הבחירה של המגמה בה חרת להתמחות, ולהשלים את מכסת השעות בקורסי בחירה מתוך כלל קורסי ביה"ס. באישור מיוחד ניתן לקחת קורסים גם ממגמות אחרות.

ייתכנו שינויים במערכת הלימודים

תנאי מעבר משנה לשנה:

- ◆ השלמת כל תנאי המעבר ממעמד "על תנאי" למעמד "מן המניין" (עבור הסטודנטים הרלוונטיים)
- ◆ ממוצע ציונים של 65 לפחות בשלושת הקורסים הבאים: ביוסטטיסטיקה א', שיטות מחקר, ואפידמיולוגיה ולא פחות מ-60 בכל קורס.
- ◆ מעבר לשנה שנייה במסלול עם כתיבת תיזה מחייב ממוצע ציונים של 85 לפחות בקורסים הבאים: ביוסטטיסטיקה א', שיטות מחקר ואפידמיולוגיה.
- ◆ על סטודנטים להגיש נושא להצעת המחקר המאושר ע"י המנחה עד תום סמסטר ב' של שנה א'.
- ◆ מעבר לשנה ב' במסלול תיזה מותנה באישור ראש המגמה. אי הגשתה במועד הנ"ל של נושא למחקר בתיזה המאושר ע"י המנחה וקבלת אישור ראש המגמה משמעותם מעבר ללימודים בשנה ב' במסלול ללא תיזה.

שקלול הציונים**מסלול א': עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה):**

עבודת התזה 35%

קורסי חובה ובחירה 50%

שתי עבודות סמינריוניות 15%

מסלול ב': עם עבודה מסכמת:

עבודה מסכמת 20%

קורסי חובה ובחירה 60%

שלוש עבודות סמינריוניות 20%

לפרטים נוספים ומעודכנים על התכנית, יש לפנות למזכירות ביה"ס או לאתר האינטרנט של בית הספר שכתובתו: <http://hw.haifa.ac.il/publichealth/hebrew>

לימודים לקראת תואר שלישי

יו"ר ועדת הדוקטורט בחוג: פרופ' מנפרד גרין

(286301-11-01)

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים מיועדת לסטודנטים מצטיינים בעלי תואר שני בבריאות ציבור או בתחומים נושקים הרוצים ללמוד לתואר שלישי, ומתאימה לתלמידים המתקבלים ללימודים מתקדמים ונשארים במסגרת בית הספר כדי לבצע בו מחקר מתקדם. מסלול לדוקטורט במסגרת בית הספר יעניק מסגרת מקצועית בבריאות הציבור בה תתאפשר הן למנחים והן לדוקטורנטים הכרה והפריה הדדית, כמו כן, הדוקטורנטים יסייעו בפיתוח תחומי מחקר בבריאות הציבור.

קהל היעד

התוכנית מיועדת לסטודנטים בעלי תואר שני בבריאות הציבור או תואר שני אחר (M.A., M.Sc.) ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל. מדי שנה יתקבלו לתוכנית הדוקטורט עד שבעה סטודנטים, על פי החלטת ועדת הדוקטורט.

הלימודים יתקיימו בשלושה מסלולים:

1. מסלול רגיל
2. מסלול ישיר
3. לימודי מחקר מקדים

תנאי קבלה עיקריים למסלול הרגיל

- א. ממוצע 90 לפחות בלימודי המ"א ו-90 בתיזה.
- ב. שתי המלצות מאנשי סגל אקדמיים, אחד מהם מנחה עבודת הגמר המחקרית.
- ג. התקשרות והסכמה בכתב של מנחה עבודת הדוקטורט.
- ד. הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע (עד חמישה עמודים), מאושרת על ידי מנחה עבודת הדוקטורט המיועד.
- ה. ועדת בית הספר ללימודי תואר שלישי תקבע את התאמת הסטודנט ללימודי דוקטורט, על פי ראיון, הצהרת הכוונות, הציונים ומכתבי ההמלצה.
- ו. סטודנט אשר הרקע שלו אינו מאפשר קבלה לדוקטורט, יוכל להגיש מועמדות למסלול לימודי מחקר מקדים.

ב. קורסים וסמינריונים

- כל תלמיד יחויב בלימודי חובה (בהיקף מינימלי של 6 שש"ס, לא כולל סמינר דוקטורנטים):
- סמינר מחקר לדוקטורנטים
קורס מתודולוגי
קורסים בתחום נושא הדוקטורט שיקבעו באופן אישי על-ידי מנחה העבודה בהיקף של 4 שש"ס
- משך הזמן הנורמטיבי ללימודי תואר שלישי הוא ארבע שנים.

מסלול ישיר לדוקטורט

אוכלוסיית היעד

לימודים במסלול זה מיועדים לסטודנטים מצטיינים שברצונם להמשיך ברצף ללימודי דוקטורט ושבית הספר רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי.

תנאי קבלה

1. ציון 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל.
2. שתי המלצות מאנשי סגל אקדמיים.
3. התקשרות והסכמה בכתב של מנחה עבודת הד"ר.
4. הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע (עד חמישה עמודים), מאושרת על ידי מנחה עבודת הדוקטורט המיועד.
5. הסטודנט יתקבל לאחר ראיון בועדת בית הספר ללימודי תואר שלישי.

מבנה הלימודים

- ◆ השתתפות בקורסים בהיקף של 36 שש"ס לפחות בבית הספר לבריאות הציבור, וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות.

- ◆ הגשת שתי עבודות סמינריוניות או חלופה שוות ערך, שנקבעה על ידי בית הספר, ואושרה ע"י הרשות ללימודים מתקדמים. על הסטודנט להשיג ציון של 90 לפחות בכל אחת משתי העבודות הסמינריוניות.
- ◆ תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 שש"ס לפחות, סיומם בציון משוקלל של 90 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון 90 לפחות.
- ◆ הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים. תהליך הגשת הצעת המחקר זהה למסלול הרגיל לדוקטורט. עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בכל חובות הלימודים כמפורט לעיל, יעבור הסטודנט למעמד של תלמיד דוקטורט שלב ב', במסגרתו יבצע את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט. סטודנט במסלול הישיר לדוקטורט יקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה במסגרת המסלול הישיר לדוקטורט מיד עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בחובות הלימוד של המסלול הישיר לדוקטורט כמפורט לעיל. משך הלימודים למטלות אלו הוא שנתיים

מסלול לימודי מחקר מקדים

אוכלוסיית היעד

מיועד לשתי אוכלוסיות סטודנטים:

1. סטודנטים שאינם מוסמכים בבריאות הציבור, אך עומדים בתנאי הקבלה, יתבקשו להשלים קורסים מבית הספר לבריאות הציבור. תוכנית לימודי החובה תכלול את הקורסים הבאים: בריאות הציבור היבטים חברתיים סביבתיים וניהוליים, מבוא לאפידמיולוגיה, פיענוח נתונים אפידמיולוגיים, שיטות מחקר, ביוסטטיסטיקה. סטודנטים אשר תחום המחקר שלהם יכלול היבטים אפידמיולוגיים ידרשו לקחת את הקורס הבא: אפידמיולוגיה למתקדמים. סטודנטים אשר תחום המחקר שלהם הוא בריאות סביבתית ותעסוקתית ידרשו לקחת את הקורס הבא: מבוא לבריאות הסביבה. סטודנטים אשר תחום המחקר שלהם יכלול היבטים התנהגותיים ידרשו לקחת את הקורס הבא: אספקטים חברתיים והתנהגותיים של בריאות. מנריך עבודת הד"ר יקבע שיעורי השלמה נוספים על פי נושא המחקר. ועדת הדוקטורט הבית ספרית תאשר את התוכנית והיקפה. התלמידים יידרשו לעמוד בכל מטלות הקורסים. תוכנית הלימודים תיקבע בכתב באישור מנריך עבודת הד"ר.
2. סטודנטים אשר סיימו לימודי תואר שני בבריאות הציבור ללא תיזה, בציון 90 לפחות, יוכלו להתקבל למסלול זה אם הם עומדים בתנאי הקבלה ובהתאם להחלטת הוועדה הבית ספרית. הסטודנטים יידרשו להשלים עבודת תיזה וקורסים נוספים על פי הצורך. סטודנטים שאינם מוסמכים בבריאות הציבור ידרשו לעמוד בתנאים המוזכרים מעלה.

בית-הספר לעבודה סוציאלית

חוג לימודים לב"א (חד-חוגי)

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

פרופ' פייסל עזאיזה	ראש בית-הספר:
ד"ר פנינה (פיצי) רון	ראש תכנית ב"א:
ד"ר שרון גיל	ראש תכנית מ"א:
פרופ' אורה גילבר	ראש תכנית ד"ר:
	ראש תכנית השלמות
ד"ר גיא אנוש	וראש תכנית ב"א מבח"ר:
ד"ר ענת פרוינד	ראש תכנית מ"א מבח"ר:

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' צבי איזקוביץ, פרופ' דוד גוטמן (אמריטוס), פרופ' אורה גילבר (שבתון סמ' ב'), פרופ' יחזקאל טלר (אמריטוס), פרופ' רחל לב, פרופ' אריק רימרמן.

פרופסור חבר: פרופ' אמנון בהם (מומחה), פרופ' עדיטל בן ארי, פרופ' חסידה בן-צור (שבתון סמ' ב'), פרופ' אירית הרשקוביץ, פרופ' זאב וינשטוק, פרופ' אליעזר זומר (מומחה), פרופ' רבקה יהב (מומחה), פרופ' יורם יובל (מומחה), פרופ' בן-ציון כהן (אמריטוס), פרופ' מרים כהן, פרופ' יואב לביא (שבתון), פרופ' יעל לצר, פרופ' פייסל עזאיזה, פרופ' מיכל שמאי.

מרצה בכיר: ד"ר גיא אנוש, ד"ר אלי בוכבינדר, ד"ר שרון גיל, ד"ר אילנה דבדבני ד"ר אמנון לזר (שבתון), ד"ר ענת פרוינד (שבתון סמ' א'), ד"ר נינה קורן-קריא, ד"ר פנינה רון, ד"ר רוני סטריאר (שבתון סמ' ב').

מרצה: ד"ר טל ארטן-ברגמן, ד"ר דבורית גלעד, ד"ר חיה קורן.

עמית הוראה ומורה מן החוץ:

גב' רונה אבוהב, ד"ר חיה אבנת, ד"ר עופר אדלשטיין, ד"ר קרן אור-חן, ד"ר גיל אלקן, ד"ר ריבי אפרת, מר אשל איתן, ד"ר אסנת בארי-גרינשפן, ד"ר טלי בוסתנאי, גב' סופי בנימין, מר ישי בסוק, פרופ' ארנון בראון, גב' אורית ברשטלינג, ד"ר פנחס גרבר, גב' רבקה גרון-שביב, ד"ר רודיינא ג'רייסי, ד"ר ניקול דהאן, גב' הדס דיקמן, ד"ר תמר דרוויש, ד"ר שרה הלמן, ד"ר ויזמן אביבה, ד"ר נירית וייסבורד, ד"ר סמיר זועבי, מר איל זק, ד"ר נסרין חג יחיא, ד"ר אריאל חן, מר רן טלץ, ד"ר אורן יורקביץ, מר אריאל יעקובי, מר צבי יעקובי, פרופ' חנוך ירושלמי, ד"ר יעל כספי, ד"ר חנה לאופר, גב' ציפי לוי, ד"ר רונית לזר, ד"ר עומר לנס, ד"ר אמנון מיכאל, ד"ר דוד מלהאוזן-חסון, ד"ר רו משה, מר יוחאי נדן, ד"ר נורית נחמני ד"ר שרון נחמני, ד"ר עפרה סגל, גב' אירית סולטמן, גב' צפורה עמית-סולודר, גב' עדי פכטר-אלט, ד"ר נירית פליבצקי, מר פריי הארי חיים, ד"ר ליאת פסח, ד"ר דנה פרילוצקי, ד"ר עופר פרצ'ב, מר ארז צברלינג, גב' דבורה צוקר, גב' אפרת צינגלאוב, ד"ר דנה צחר-רובין, מר דני קורן, גב' טל קרויטרו, מר יצחק רוזנר, ד"ר עומר שגיא, ד"ר אושרת שורצמן, גב' אמירה שטרן, גב' מיכל שלו, ד"ר ורד שנער-גולן, ד"ר נחמן שרון.

מזכירות החוג

מינהלן ביה"ס: **גב' שושי מנספלד**
חדר 514, קומה 5, מגדל אשכול
טלפון: 04-8240800, פנימי 2800

עוזר מנהלי לראש ביה"ס

ומרכזת תארים מתקדמים: **גב' נאוה זק**
חדר 510, קומה 5, מגדל אשכול
טלפון: 04-8249775, פנימי 3775

פקס: 04-8253868

דואר אלקטרוני: nzak@univ.haifa.ac.il

מרכזת לימודי תואר ראשון: **גב' תמר גילינסקי**

חדר 511, קומה 5, מגדל אשכול

טלפון: 04-8249543, פנימי 3543

פקס: 04-8253868

דואר אלקטרוני: gtamar@univ.haifa.ac.il

מוזכירת לימודי השלמות ותוכניות מיוחדות: **גב' לנה אלנקווה-רוזנצוייג**

חדר 511, קומה 5, מגדל אשכול

טלפון: 04-8288023, פנימי 8023

פקס: 04-8253868

דואר אלקטרוני: helnekave@univ.haifa.ac.il

מוזכירת תלמידים: **גב' מרגי אנשר**

חדר 511, קומה 5, מגדל אשכול

טלפון: 04-8240808, פנימי 2808

פקס: 04-8253868

דואר אלקטרוני: mansher@univ.haifa.ac.il

מרכזת היחידה ללימודי שדה: **גב' אריקה לינק**

חדר 516, קומה 5, מגדל אשכול

טלפון: 04-8240805, פנימי 2805

פקס: 04-8246832 דואר אלקטרוני: elink@univ.haifa.ac.il

מרכזת תכנית מבח"ר לחרדים ולחרדיות: **גב' לילך דץ**

חדר 611, קומה 6, מגדל אשכול

טלפון: 04-8240804, פנימי 2804

פקס: 04-8288327 דואר אלקטרוני: ldatz@univ.haifa.ac.il

מוזכירה בתכנית מבח"ר לחרדים ולחרדיות: **גב' לילך שורצמן**

חדר 611, קומה 6, מגדל אשכול

טלפון: 04-8240824, פנימי 2824

פקס: 04-8288327 דואר אלקטרוני: lshvazman@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה במוזכירות תלמידים: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

אתר האינטרנט: <http://sw2.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

ראש תכנית ב"א: ד"ר פנינה (פיצי) רון

תנאי הקבלה

מועמדים לשנה א'

1. מתקבלים מועמדים מגיל 20 ומעלה אשר יעמדו בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי בית הספר.
  2. מועמדים בעלי תואר ב"א מתחום אחר יתקבלו בתנאי שמוצג ציוניהם הוא 85 ומעלה ולאחר ראיון אישי/קבוצתי.
  3. מועמד שלמד באוניברסיטה בחוג אחר ולא השלים לימודי תואר ראשון, חייב בתנאי הקבלה הנדרשים בבית הספר באותה שנה בה הוא מבקש להתקבל.
  4. בוגר מכון להכשרת עובדים סוציאליים, חייב בתנאי הקבלה הנדרשים בבית הספר באותה שנה בה הוא פונה.
  5. מועמד שהחל לימודי עבודה סוציאלית באוניברסיטה אחרת, חייב בראיון קבלה. קבלתו מותנית במציאת מקום הכשרה בלימודי שדה. במידה ויתקבל, עליו למלא אחר נוהל מעבר ממוסד אקדמי. נוהל מעבר ממוסד אקדמי מצוי במזכירות.
  6. מועמדים מעל גיל 42 הפטורים מן הבחינה הפסיכומטרית נדרשים לעמוד גם בראיון. למתקבלים עם לימודים קודמים ישלח אישור בכתב המאשר פטור מקורס/ים מקבילים. רק אישור בכתב החתום ע"י ראש תכנית ב"א מחייב את בית-הספר. בקשות להכרה זו יש להפנות לראש תוכנית ב"א, בצירוף גיליון ציונים וסילבוס.
- סטודנטים הפונים בבקשה להכרה בלימודים קודמים לאחר תואר ראשון, יוכרו להם לא יותר מ-12 נ"ז.**

תקנון הלימודים בבית-הספר

משך ומבנה הלימודים

משך הלימודים שלוש שנים. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל את לימודיו בבית-הספר וכן בהודעות ובחוזרים המתפרסמים במהלך שנות לימודיו.

לימודים עיוניים

במהלך שלוש השנים מתקיים רצף לימודים תאורטיים, פרקטיקה ומחקר.

שנה ראשונה

התוכנית מורכבת כולה מקורסי חובה: מבוא לעבודה סוציאלית, מבואות במדעי החברה וההתנהגות, מבואות למחקר ולסטטיסטיקה (ראה מערכת השעורים באינטרנט). בשנה א' מעורבות חברתית לימודית צמודה לקורסים: מבוא תיאורטי ויסודות ההתערבות בע"ס א+ב.

מיומנויות מחשב

במסגרת ייעול ושיפור ההוראה, הוחלט השנה לאפשר לסטודנט להיבחן ולהוכיח את ידיעותיו בנושא "מיומנויות מחשב", ולקבל פטור (פרטים נוספים יועברו באמצעות החוגים בהמשך).

◆ הצלחה במבחן "מיומנויות מחשב" הוא תנאי מעבר משנה א' ל-ב'.

- ◆ חובה על כל סטודנט, בעת הרישום לתוכנית הלימודים, להירשם לקורס "מיומנויות מחשב" על מנת שיוכל לגשת לבחינה.
  - ◆ המבחן ייערך במהלך סמסטר א' של שנה"ל תשע"ב (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו באמצעות החוג).
  - ◆ סטודנט אשר לא יעבור בהצלחה את המבחן הראשון (נכשל או לא השתתף) יוכל להבחן במועד נוסף ואחרון אשר יתקיים במהלך סמסטר ב' (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו באמצעות החוג).
  - ◆ סטודנט אשר לא עבר בהצלחה את המבחן (סמסטר א' או/גם ב') יוכל להצטרף לקורס קיץ תקני אשר תציע הפקולטה (ללא תשלום). בסיום קורס הקיץ יתקיים מבחן. סטודנט הלומד בקורס זה, יהיה זכאי להבחן בשני מועדים.
  - ◆ הצלחה בכל אחד מהמבחנים, פירושה ציון 70 ומעלה (הציון יתקבל כ: "עובר/נכשל"). כמו כן, במבחני הפטור (לא אלה של קורס הקיץ) אין ערעור ואין פתיחת מחברות. המבחן יתקיים באמצעות מערכת הלמידה המתוקשבת (Highlearn).
- בסמוך למועד המבחן, תינתן אפשרות להתנסות ב"מבחן דוגמא", בנוסף נפרסם קישורים לאתרים רלוונטיים.

שנה שניה

התכנית מורכבת כולה מקורסי חובה: ידע בסיסי תיאורטי ומעשי בתחום הפרטני, הקבוצתי, והקהילתי (ראה מערכת השעורים באינטרנט).
בשנה ב' לימודי השדה צמודים לקורסים: שיטות התערבות א+ב, עבודה קהילתית א+ב.

שנה שלישית

התכנית מורכבת מקורסי חובה ו-8 נ"ז בחירה (לפחות 4 מתוכם מהפקולטה למדעי הרוח): לימודים תיאורטיים ומעשיים המתמקדים באחת ממערכות השירותים החברתיים להלן:

- **רווחת המשפחה:** שירותים לטיפול בילדים, לנוער, לזקנים ולמשפחה.

- **התמכרויות, עבריינות והתנהגויות משקמות:** שירותי מבחן, בתי-סוהר.

- **בריאות חברתית:** בתי חולים, מרכזי גמילה.

- **ארגון וקהילה:** מתנ"סים, לשכות רווחה, עמותות.

כמו כן מתקיים **סמינר מחקר שנתי** בנושאי עבודה סוציאלית ושיעורים עיוניים כללים. לימודי השדה הינם צמודים לקורסים: סוגיות בהתערבות בשירותים ושיעור עיוני הצמוד לתחום.

לימודי שדה

לימודי שדה מתקיימים בשנה"ל השנייה והשלישית כ-19 שעות שבועיות, בדרך כלל בין יומיים עד שלושה. הסטודנט לומד ליישם שיטות התערבות פרטניות, קבוצתיות וקהילתיות בעבודה סוציאלית, באמצעות הדרכה אישית וקבוצתית. לימודי השדה מתקיימים בסוכנויות שונות הפרושות בכל אזור צפון הארץ עד נתניה בדרום כמו: לשכות לשירותים חברתיים, מוסדות שיקום, מוסדות ילדים ונוער, בתי חולים, תחנות לבריאות הנפש, בתי סוהר, בתי אבות, מרכזי גמילה מסמים ואלכוהול, מרכזים לטיפול באלומות במשפחה ומרכזים קהילתיים. בתום השנים הראשונה והשנייה חייב סטודנט למלא "שאלון שיבוץ ללימודי שדה". **במידה ושאלון זה אינו מוגש ליחידה ללימודי שדה במועד שנקבע באותה השנה, לא יובטח לסטודנט מקום בלימודי שדה בשנה שלאחר מכן.**

לסטודנטים בעלי לקויות רפואיות יערך שיבוץ מיוחד בהתאם לנוהל המפורט בדף האוריינטציה ללימודי שדה.

במספר שרותים בהם יערכו לימודי שדה, הסטודנטים יחויבו לקבל חיסונים בהתאם לנוהלי השירות והוראות משרד הבריאות.

הוצאות הנסיעה ללימודי שדה חלות על הסטודנט.

המדריך מעריך את עבודתו הטיפולית של הסטודנט פעמיים בשנה. תהליך ההערכה נעשה על ידי המדריך בשיתופו של הסטודנט. ההערכה מועברת לאישור ראש היחידה ללימודי שדה. הציון בלימודי שדה יינתן עפ"י הערכה זו ע"י היחידה ללימודי שדה (עובר/נכשל).

לימודי השדה מתקיימים במהלך שנת הלימודים. **במקרים חריגים בהם יתקיימו לימודי שדה בקיץ, מימון לימודי השדה יחול על התלמיד.**

תואר בוגר משותף בעבודה סוציאלית ובמשפטים

תלמיד בית הספר לעבודה סוציאלית יוכל ללמוד לקראת תואר בוגר משותף במשפטים ובעבודה סוציאלית.

מבנה התכנית המשותפת

היקף הלימודים הנדרש לתואר המשותף יהיה לפחות 213 נ"ז, מהם לפחות 112 נ"ז במשפטים ולפחות 101 נ"ז בעבודה סוציאלית (מתוכן 20 נ"ז של הכשרה מעשית).

תנאי קבלה לתכנית

יתקבלו לתכנית זו על פי תנאי הקבלה של שני החוגים ובתנאי שאינם בעלי תואר בוגר במשפטים או תואר בעבודה סוציאלית. נדרש ראיון קבלה.

תעודת בוגר בתכנית המשותפת

בוגרי התכנית יקבלו 2 תעודות נפרדות, אשר בכפוף לכללים של לשכת עורכי הדין ושל מועצת העובדים הסוציאליים יאפשרו להם לעסוק בכל אחד מהתחומים.

תקופת הלימודים בתכנית המשותפת

סטודנט בעל נתוני קבלה גבוהים שיתקבל לתכנית המשותפת כבר בשנה א', לימודיו יימשכו לפחות ארבע שנים.

יובהר כי אין אפשרות לתאם מראש בין המערכות של שני החוגים בשנה נתונה, לפיכך תיווצר לפעמים חפיפה בין קורסי החובה במשפטים לבין קורסים/הכשרה מעשית בע"ס. אנו נעשה כל מאמץ כדי לסייע בפתרון הבעיות. עם זאת, על הנרשמים לדעת מראש, כי תידרש גמישות רבה מצידם בעת התאמת המערכת בשתי הפקולטות, לרבות נכונות לבצע עבודה מעשית בימי שישי.

באשר לשיעורים במשפטים, הסטודנט ילמד את השעורים שנועדו לתלמידים בתכניות המשותפות, בהתאם להוראות המפורטות בשנתון הפקולטה למשפטים.

תוכנית מבח"ר – תוכנית לימודים לתואר ראשון בעבודה סוציאלית עבור חרדים וחרדיות

תוכנית ייחודית זו, השייכת לבית הספר לעבודה סוציאלית באוניברסיטת חיפה נפתחה בשנה"ל תשס"ו. זוהי תוכנית המותאמת לצרכי הקהילה הדתית והחרדית אך מקבילה לתוכנית הרגילה המתקיימת באוניברסיטת חיפה וזהה לה בדרישות האקדמיות. הלימודים מתקיימים בבניין המכללה החרדית מבח"ר בבני ברק, ובנויים כך שמתקיימת הפרדה מוחלטת בין נשים וגברים. הנשים לומדות במכללה בשעות הבוקר והגברים לומדים בשעות אחר הצהרים והערב.

תלמידי התוכנית לחרדים הנם חלק בלתי נפרד מתלמידי בית הספר לעבודה סוציאלית והנם סטודנטים של אוניברסיטת חיפה לכל דבר ועניין. תעודת הב"א שתוענק לבוגרי התוכנית היא תעודת ב"א בעבודה סוציאלית של אוניברסיטת חיפה.

אנגלית שפה זרה

סטודנט שלא קיבל פטור מלימודי אנגלית חייב ללמוד אנגלית שפה זרה. מי שלא השלים את חובותיו באנגלית עד סוף שנה ב' אינו יכול להמשיך בלימודיו בשנה ג' ולא יוכל להקליד מערכת לשנה ג'.

נוכחות בפעילויות ביה"ס

הנוכחות בקורסים נקבעת על פי הכתוב בסילבוס הקורס. החל משנה"ל תש"ע, ביה"ס לוקח חלק פעיל בשבוע ההתנדבות והמעורבות החברתית. במסגרת זו, הסטודנטים יוצאים יום אחד בשנה, לפעילות שתיקבע ותוחלט בשיתוף בין ארגוני ההתנדבות, הארגונים הזקוקים למתנדבים ונציגי הסטודנטים. ההשתתפות ביום זה היא חובה כחלק מתוכנית הלימוד והנוכחות בשיעורים. סטודנטים שיעדרו מיום זה (אף אם יגיעו למקום ההכשרה המעשית) הדבר יחשב כהיעדרות מקורס מתודה בהתאמה לשנת הלימוד (שנה א – יסודות ההתערבות, שנה ב – שיטות התערבות, שנה ג – סוגיות בהתערבות). סטודנטים שיעדרו מפעילות היום הבית ספר, יחשב להם יום זה כהיעדרות מקורס מתודה בהתאמה לשנת הלימוד (שנה א – יסודות ההתערבות, שנה ב – שיטות התערבות, שנה ג – סוגיות בהתערבות).

מבחנים ועבודות

תקנון הלימודים הכללי לתואר ראשון מחייב את כל הסטודנטים בבית הספר לעבודה סוציאלית.
 בנוסף, הסטודנט אחראי לשמור העתק מכל עבודה כתובה המוגשת למרצה במסגרת קורסים עד קבלת ציון סופי באותו הקורס.

תנאי מעבר לשנים מתקדמות

המעבר משנה א' לשנה ב' מותנה ב:

1. ציון ממוצע משוקלל שנתי 70 (לפחות) וציון עובר 51 (לפחות) בכל הקורסים.
 סטודנט שלא הגיע לציון מעבר 70 לא יוכל להמשיך לימודיו בבית ספר לעבודה סוציאלית בשנה עוקבת.

המעבר משנה א' לשנה ב' על תנאי:

1. סטודנט שלא השיג ציון 51 (לפחות) באחד או שניים מהקורסים (ויש לו ממוצע מעבר של 70 לפחות) חייב לחזור בשנה העוקבת על הקורסים בהם נכשל. לא יורשה התלמיד להשתתף בקורסים שהקורס בו נכשל מהווה דרישת קדם.

המעבר משנה ב' לשנה ג' מותנה ב:

1. ציון ממוצע משוקלל שנתי 70 (לפחות) וציון עובר 51 (לפחות) בכל הקורסים.
 סטודנט שלא הגיע לציון מעבר 70 לא יוכל להמשיך לימודיו בבית ספר לעבודה סוציאלית בשנה עוקבת.
 2. ציון "עובר" בלימודי שדה.

מעבר משנה ב' לשנה ג' במעמד על תנאי

1. מי שלא השיג ציון 51 (לפחות) באחד או בשניים מהקורסים העיוניים חייב לחזור על הקורס/ים בשנה העוקבת.
 לא יורשה התלמיד להשתתף בקורס(ים) שהקורס בו נכשל מהווה דרישת קדם.
 2. סטודנט שנכשל באחד או שניים מהקורסים הצמודים להלן: "שיטות התערבות 1", "שיטות התערבות 2", "עבודה קהילתית 1" ו"עבודה קהילתית 2" יהיה חייב לחזור על הקורס שנכשל בו, על הקורס הצמוד, ועל לימודי שדה בשנה העוקבת, גם אם קיבל ציון עובר בלימודי שדה. במקביל יוכל התלמיד להמשיך לימודיו בשנה השלישית, למעט לימודי השדה וקורסי הפרקטיקה של השנה השלישית.

סטודנט שנכשל בלימודי שדה ולא הופסקו לימודיו, וקיבל ציון עובר בקורסים: "שיטות התערבות 1", "שיטות התערבות 2", "עבודה קהילתית 1", "עבודה קהילתית 2", יוכל להמשיך לימודיו בשנה שלישית, למעט לימודי השדה, וקורסי הפרקטיקה של השנה השלישית. המגשר לענייני סטודנטים ידון ויחליט אם לחייבו לחזור על הקורסים הנלווים בשנה ב'.

סיום לימודים

סיום לימודים בבית-הספר לעבודה סוציאלית לקראת קבלת תואר ב"א בעבודה סוציאלית מותנה ב:

1. עמידה בכל תנאי המעבר שצויינו לעיל.
2. ציון ממוצע משוקלל 60 (לפחות) בקורסים העיוניים בתכנית הלימודים בשנה ג'.
3. ציון "עובר" בלימודי שדה.
4. מילוי כל החובות בבית-הספר בתקופה שלא תעלה על חמש שנות לימוד רצופות.

הפסקת לימודים

הפסקה ביוזמת הסטודנט

סטודנט המבקש להפסיק זמנית את לימודיו או את לימודי השדה, חייב לפנות בכתב לראש תכנית ב"א. הפסקת הלימודים תאושר בכתב. במקביל יודיע הסטודנט על ההפסקה לאגף מינהל תלמידים וליחידה ללימודי שדה.

הפסקה ביוזמת רשויות בית-הספר

1. ראש תכנית ב"א רשאי להפסיק לימודיו של סטודנט שנמצא בלתי מתאים למקצוע העבודה הסוציאלית במסגרת לימודי הקורס "יסודות ההתערבות בע"ס" בשנה א', או במסגרת לימודי השדה בשנים ב' ו/או ג', או מטעמי עבירה על כללי האתיקה המקצועית. ראש תכנית ב"א יתייעץ לצורך זה עם המורים ו/או המדריכים הנוגעים בדבר וכן ישקול את המלצת המגשר לענייני סטודנטים של בית-הספר.
2. יופסקו לאלתר לימודיו של סטודנט לאחר שנכשל או לא עמד בתנאי המעבר פעם שניה (בשנה עוקבת) בקורס חובה כלשהו מהתכנית בשלושת השנים.
3. יופסקו לאלתר לימודיו של תלמיד בבית-הספר לאחר שלא עמד בדרישות המעבר בשלושה קורסים או יותר בשנת לימודים אחת.

חידוש לימודים

1. סטודנט שאושרה לו הפסקת לימודים חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים.
  - 1.1 אם התקופה שבין הפסקת הלימודים וחידושם אינה עולה על שתי שנות לימוד, הקורסים שאותם למד לפני ההפסקה יוכרו לצורך המשך לימודיו.
  - 1.2 אם תקופת ההפסקה היתה בת שנתיים ויותר, רשאי בית-הספר לחייב את הסטודנט לחזור על קורסים שכבר למד ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות שונות לקראת קבלת התואר.
2. למי שלא אושרה הפסקת לימודים בכתב ו/או לא סיים לימודיו לתואר ראשון בתוך שש שנים רצופות חייב בהרשמה מחדש ובעמידה בתנאי הקבלה כפי שיהיו באותה עת.
3. סטודנט שלימודיו הופסקו בשל אי התאמה למקצוע ללא הקצבת זמן, יוכל לפנות לאחר ארבע שנים בבקשה לחזור ללימודים ועניינו יובא לדיון בפני המגשר לענייני סטודנטים.
4. מי שלימודיו הופסקו עקב כישלון או אי עמידה בתנאי מעבר (סעיפים 2-3 ב"הפסקת לימודים") יוכל להרשם מחדש ללימודי תואר ראשון בעבודה סוציאלית, רק בתום שלוש שנים ממועד ההפסקה.

פיצול לימודים

סטודנט המבקש לפצל לימודיו, חייב למלא אחר נוהל פיצול לימודים.
 נוהל פיצול לימודים מצוי במזכירות תלמידים של בית-הספר לעבודה סוציאלית וניתן לקבלו לפי פנייה.
 תנאי המעבר לתלמיד המפצל לימודיו זהים לאלו של כלל התלמידים.
 אין אפשרות לפצל לימודים בשנה הראשונה.

תוכנית לימודים כללית:

ש	4 שש"ס	4 נ'	שנה ראשונה: כל הקורסים חובה
ש	6 שש"ס	8 נ'	מבוא לע"ס א'+ב' (תיאורטי)
ש	2 שש"ס	2 נ'	יסודות ההתערבות בע"ס א'+ב'
ש	2 שש"ס	2 נ'	פסיכולוגיה לע"ס
ש	2 שש"ס	2 נ'	כלכלת רווחה
ש	2 שש"ס	2 נ'	שיטות מחקר א'
ש	2 שש"ס	2 נ'	שיטות מחקר ב'
ש	2 שש"ס	2 נ'	מבוא לסוציולוגיה
ש	2 שש"ס	2 נ'	מערך שירותי רווחה בישראל
ש	2 שש"ס	2 נ'	סוגיות חברתיות בע"ס
ש	2 שש"ס	2 נ'	הכלה תרבות
ש	2 שש"ס	2 נ'	סטטיסטיקה יישומית לע"ס א'
ש	2 שש"ס	2 נ'	סטטיסטיקה יישומית לע"ס ב'
ש	2 שש"ס	2 נ'	פסיכולוגיה חברתית
ש	2 שש"ס	1 נ'	כתיבה מדעית
ש	3 שש"ס	5 נ'	מעורבות חברתית לימודית א'+ב'

סה"כ שנה א': 40 נ'

ל"ש	19 שש"ס	5 נ'	שנה שנייה: כל הקורסים חובה
ל"ש	19 שש"ס	5 נ'	לימודי שדה א'
ס	3 שש"ס	4 נ'	לימודי שדה ב'
ס	3 שש"ס	4 נ'	שיטות התערבות א'
ש	2 שש"ס	3 נ'	שיטות התערבות ב'
ש	2 שש"ס	3 נ'	עבודה קבוצתית א'
ש	2 שש"ס	2 נ'	עבודה קבוצתית ב'
ש	2 שש"ס	2 נ'	עבודה קהילתית א'
ש	2 שש"ס	2 נ'	עבודה קהילתית ב'
ש	2 שש"ס	2 נ'	פסיכופתולוגיה א'
ש	2 שש"ס	2 נ'	פסיכופתולוגיה ב'
ש	2 שש"ס	2 נ'	התפתחות האדם ילדות והתבגרות
ש	2 שש"ס	2 נ'	התפתחות האדם זיקנה

ש	2 שש"ס	2 נ'	מושגי יסוד במשפחה
ש	2 שש"ס	2 נ'	התמודדות עם מצבי לחץ, משבר וטראומה
סה"כ שנה ב': 40 נ'			

שנה שלישית

חובה

לימודי שדה א'	ל"ש	19 שש"ס	5 נ'
לימודי שדה ב'	ל"ש	19 שש"ס	5 נ'
קורס סוגיית בהתערבות א' בהתאם לתחום	ס	2 שש"ס	3 נ'
קורס סוגיית בהתערבות ב' בהתאם לתחום	ס	2 שש"ס	3 נ'
קורס עיוני בהתאם לתחום	ש	2 שש"ס	2 נ'
בעיות התפתחות אצל ילדים	ש	2 שש"ס	2 נ'
אלימות במשפחה, בקהילה ובחברה	ש	2 שש"ס	2 נ'
אתיקה חוק וערכים	ש	2 שש"ס	2 נ'
טיפול ממוקד	ש	2 שש"ס	2 נ'
תיאוריות אישיות	ש	2 שש"ס	2 נ'
סמינר מחקר (יש לבחור אחד מהרשימה)	ס	4 שש"ס	4 נ'
שיעורי בחירה	ש	8 שש"ס	8 נ'
סה"כ שנה ג': 40 נ'			

סה"כ בשלושת השנים: 120 נ'

שיעורי בחירה:

במסגרת שיעורי הבחירה יש לבחור 8 נ"ז. ניתן ללמוד אותם מרשימת הקורסים העיוניים בתחומי עבודה סוציאלית שמופיעים במערכת השיעורים (באינטרנט). לחילופין ניתן לקחת 2 נ"ז מע"ס, 4 נ"ז מדרך הרוח ועוד 2 נ"ז מחוגים אחרים במהלך שלושת השנים. על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו-חוגי – אשר חוגם השני אינו ממדעי הרוח, ובמסלול חד חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי דרך הרוח ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר. רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובתו <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

חברי סגל היחידה ללימודי שדה

ראש היחידה ללימודי שדה:	פרופ' אמנון בהם
מנהלת היחידה ללימודי שדה:	ד"ר נאוה ארקין
אחראית תחום פיתוח קהילת:	גב' תמי בן שמעון
מתאמת לימודי שדה לפרויקטים ושותפויות	
עם אוכלוסיות בהדרה חברתית:	גב' הדס זיקמן
מרכזת לימודי שדה:	גב' אריקה לינק
מתאם לימודי שדה במבח"ר שנה ג':	מר גידי וסרמן
מתאמת לימודי שדה במבח"ר שנה ב':	גב' מלכי רוזנבוים
מרכזת לימודי שדה תוכנית מבח"ר:	גב' לילך דץ

אבו אלעסל רהאם, אבו תנהא בסמה, אבוריא חלאילה אנתיסאר, אבוריא ראידה, אבני גיני שירה, אברהם רויטל, אגבאריה מאג'ד, אגבריה נואל, אגרי שביט סיגל, אורן גל, אורן זילברמן ענת, איידלשטיין בלה, איש שלום לילך, איתן בניהו נירית, אלכסנדרוביץ איטח חנה, אלמלח אמיליה, אפריים איריס, באום טלטש דנה, בבץ ישראלה, בדארנה חאלדה, בוסתנאי טלי, בורשטיין מעיין, ביאלוסטוצקי בתיה, במברג דגנית, בן גד ענת, בן דוד לימוד, בן יוסף שלומית, בן נר מיכל, בן שמעון תמר, בנימין סופי, בניסטי ענת, בסני ענת, בר און תמיר אסנת, בר יוסף מירי, ברקאי מלי, ברקוביץ' לילך, ברקל בליטי פיה, בשאראת רולא, גביש יפה, ג'וסמן רוזאנה, גורביץ טנבוים אמי, גז גלית, גיני דפנה, גיל לב אירית, גיל רבקה, גינבורג הילה, גל צבי, ג'מאל עבוד רומאן, דבי זוהרית, דגן ישראלה, דגן עדי, דהאמשה רולא, דויד אלגרה, דיקמן הדס, דישון דליה, דניאל תמר, דרום סיגלית, הוארי אבו ראס פראד, הובר צפורה, ואנו סימונה, וורנובה מרינה, וייסטון רבקה, וילינסקי גרבר יבגניה, וילקו לרנר ארקין זויה, ולך נעה, זאבי שגית, זועבי אינאס, זיצר דוד, חאג' איליא, חג'אזי באסם, חדאד סכניני אינאס, חורי גוליאנה, ח'טיב אגא אחלאם, חילו שירין, חכרוש דחלה ראיפה, חלאיילה אחלאס, חלאילה ראידה, חליליה סגיר מנאר, חלפון מיכל, חרפק גתית, טאהא ריזק עובר, טוסון רחל, טוקאן ניבאל, יאור עאידה, יאסין אינאס, יגאל מלכה, יחיא ראמי, יניב מיכל, יקיר אורנה, כהן סיגלית, כהן פריד ענת, כהן קרנית, כנאנה סאמר, כסיס דליה, לבנוץ סבטלנה, לביא אורלי, לביא מרים, לביא צמרת, לוי חנה, לוי יפה, לוי יעל, לוי נירית, לוי תום, לסצ'ינסקי טטיאנה, מאירי אפרת, מגן יעל, מוסקוביץ נחמה, מור דותן גלית, מזור שוב עמי אורלי, מחאג'נה אוסיימה, מחאמיד היאם מלק, מחול חורי סואר, מילר ארד ענת, מילר ענב, מינקוביץ' עינת, מליחי נעמה, מלכה חיותה, מלכיסון רוני, מקל עדי, מרגלית חנה, מרון ג'רוס מירונה, מרטון אורנה, מרקמן גפן לימור, מרקמן גפן רענן, נוימן רן, נחום שבתאי שמרית, נסרה בשארה פאתנה, נעה ליעז דפנה, נצר דרור, נשאשיבי סחר, סגל סמדר, סואעד ריטה, סולודובסקי פרקש טטיאנה, סולומון מרים, סולטמן אירית, סייג בן

שמעון דלית, סייד אחמד חלאל, סינדר פסי, סלימאן יוסרא, סלע כרמית, סמדר דרור רונית, סנדרוביץ בוקאי דנה, סעב חסן, סעיד מוחמד חמודי, עבודי לאה, עדוי חמזה מג'ד, עדוי סאמי, עובד ויסאם, עקיבה אור-לי, עראף רים, פדידה הדס, פולינגר אורלי, פכטר אלט עדי, פלג הדומי לירון, פלג יונת, פלוטקין ורד, פרבר אולגה, פרל רחל, צרפתי כרמית, קוזין דיסני לימוד, קוטיק אליס, קויפמן ילנה, קולטן ישראלי סיגל, קורנמן ולנטינה, קורקוס שושי, קושמרין קליין פרידה, קינן ארנה, קיפרמן מאירה, קלטי דליה, קליין מלי, קסאהון בריהון חנה, קסל ורדית, קפלן אלון, רבינוביץ רויטל, רוזנצויג רחל, רוזנר יצחק, רוני נורית, רוזי, רוזי קובי סמדר, רוז שטומן דנית, רטר דקלה, ריצקר מרים, רשף רחל, שאוט מיטל, שאני והבי, שבת שפרה, שורץ קלי, שטיינמן ילנה, שטיינמן סטלה, שינה טלי, שלי סלמאן רחל, שלם שרון, שרון איריס, תורג'מן רוחמה, תכלת גדעון

לימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה לתואר שני: ד"ר שרון גיל

מטרת הלימודים

- תכנית הלימודים לתואר שני בעבודה סוציאלית מבוססת על המטרות הבאות:
1. לחזק את הזדהות התלמידים עם ערכי המקצוע.
  2. להקנות מיומנויות מחקריות על מנת להרחיב את הכישורים האקדמיים ואת מאגר הידע המקצועי.
  3. להעמיק את הידע המקצועי ואת יכולת ההעצמות המקצועית בתחום העבודה הסוציאלית.
  4. לאפשר לתלמידים לרכוש השכלה והכשרה נוספת לחיזוק יכולתם לעבוד במסגרות שונות של אוכלוסיות במצוקה, כעובדים מקצועיים וכמפיקי ידע (מדריכים ומורים).
  5. להכשיר את התלמידים למלא תפקידי ניהול.

תנאי קבלה

- הגשת מועמדות ללימודי מ"א בעבודה סוציאלית מחייבת עמידה בתנאים הבאים:
- א. תואר ב"א בעבודה סוציאלית (או סיום תכנית השלמות לקראת לימודי מ"א בעבודה סוציאלית).
  - ב. ממוצע ציוני הב"א בעבודה סוציאלית – 76 ומעלה.
  - ג. ניסיון של שנתיים לפחות בעבודה סוציאלית לאחר קבלת תואר ב"א.
  - ד. ציון 75 לפחות במבחן כניסה באנגלית.
  - ה. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לזכאותו לתואר.
1. בוגרים שסיימו לימודיהם בציון ממוצע 92 ומעלה ומוכיחים עניין ומחויבות אקדמית מחקרית יכולים להציג מועמדות ללא ניסיון בעבודה סוציאלית. מספר המקומות במסלול זה מוגבל.
  2. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

החלטות בעניין קבלת מועמדים שהגישו את כל החומר הדרוש והעונים על התנאים המוקדמים (ציון ב"א, ניסיון בעבודה, בחינה באנגלית) מתקבלות בוועדת קבלה המורכבת מחברים בוועדה החוגית למ"א. נימוקי הוועדה אינם מתפרסמים.

מבנה הלימודים

קיימים שני מסלולים בלימודי מ"א בעבודה סוציאלית:

מסלול א' – תכנית המבוססת על לימודי מחקר, לימודים עיוניים ולימודי הפרקטיקה בעבודה סוציאלית. על הסטודנט ללמוד קורסים בהיקף של 32 שש"ס ולהגיש עבודת גמר מחקרית (תיזה).

סטודנט יוכל להמשיך לשנה ב' במסלול זה, בתנאי שהשלים בסמסטר א' ללימודיו כל אחד מקורסי המחקר (שיטות מחקר כמותני 1 וסטטיסטיקה ומחשבים 1) בציון של 85 לפחות, ובתנאי שחתם חוזה הנחיה עם חבר סגל שרשאי להנחות (רשימה נמצאת באתר ביה"ס).

מסלול ב' – התכנית מבוססת על לימודים עיוניים ולימודי פרקטיקה בעבודה סוציאלית. על הסטודנט ללמוד קורסים בהיקף של 40 שש"ס ולעמוד בדרישות של בחינה מסכמת. בשני המסלולים קיימים תחומי לימוד כדלהלן: קלינית, טראומה, משפחה, ילד ונוער, שיקום ובריאות, ארגון ומינהל.

1. לימודים קליניים מתמקדים בהרחבת הידע התיאורטי והקליני בהתפתחות והתנהגות נורמטיבית ואבנורמלית, בשיטות טיפול מתקדמות, וכן בפיתוח מיומנויות טיפוליות.
2. לימודי משפחה מתמקדים בתפקודי המשפחה על היבטיה השונים. התכנית מיועדת להרחיב את הידע התיאורטי והפרקטי בתהליכים משפחתיים ובטיפול משפחתי.
3. לימודי ילד ונוער מתמקדים בהקניית ידע ומיומנויות התערבות בעבודה עם ילדים ונוער אשר חווים קשיים בהתפתחותם.
4. לימודי שיקום ובריאות מתמקדים בידע התיאורטי והפרקטי בנושאי השיקום והבריאות על תחומיהם השונים.
5. לימודי ארגון ומינהל מתמקדים בסוגיות תיאורטיות ויישומיות הקשורות בארגון, ניהול, מדיניות, תכנון שירותי רווחה ועבודה סוציאלית.
6. לימודי טראומה מתמקדים בטיפול בנפגעי הטראומה ובני משפחותיהם במגוון רחב של מסגרות טיפוליות (בתי חולים כלליים ופסיכיאטריים, לשכות רווחה, ביטוח לאומי, מסגרות צבאיות, פרקטיקה פרטית ועוד).

הסטודנט מתקבל לאחד מתחומי הלימוד ועליו לעמוד בתכנית הלימודים של תחום זה. במסגרת קורסי הבחירה הכלליים ניתן לקחת קורסים מתחומים שונים. **אין אפשרות לשנות תחום לימוד לאחר הקבלה למ"א.**

בתום הלימודים יצורף לשקלול הזכאות למ"א ספח התמחות ובו יצויין התחום הנלמד.

פרקטיקום

בשנת הלימודים השנייה בתוכנית המ"א, על כל סטודנט להשלים התנסות בשדה במסגרת לימודי הפרקטיקום, בסה"כ 100 שעות.

מטרת הפרקטיקום להעשיר ולהעמיק את המיומנויות המקצועיות ולאפשר אינטגרציה בין התאוריה והפרקטיקה בתחום בו לומד הסטודנט. הפרקטיקום מתחיל עם תחילת שנת הלימודים ומסתיים עם סיום שנת הלימודים. הסטודנטים יעשו את הפרקטיקום במקום עבודתם למעט תלמידי השלמות, תלמידי מסלול ישיר במידה ואינם עובדים, ותלמידי תחום

משפחה. כל סטודנט יבחר קבוצה או 5-6 מטופלים בהתאם לתחום ההתמחות ובהתאם לנושא או סוגיה מיוחדים בתחום זה. ההתנסות צריכה להיות שונה מזו שנעשית במהלך העבודה. ההדרכה על הפרקטיקום תינתן בקבוצות קטנות של 5-6 סטודנטים בהתאם לתחומי הלימוד. ההדרכה תתקיים בימי ב' או ד' (בהתאם לימי הלימוד של התחום) בין השעות 08:00-10:00. תכנית הפרקטיקום נקבעת בתיאום עם הגב' מרים בן-עוז ובאישורה.

תכנית הלימודים

הלימודים מתפרסים על פני יום-יומיים בשבוע. לא ניתן ללמוד יותר מ-8 שעות ביום. במסלול א' על התלמיד לצבור 32 שש"ס, ובמסלול ב' – 40 שש"ס.

תוכנית הלימודים המחייבת, הכוללת קורסי שנה זו ומועדיהם תימצא החל מחודש אוגוסט באתר ביה"ס.

מסלול ב'	מסלול א'		
10 שש"ס	10 שש"ס		קורסי חובה של המגמה
4 שש"ס	4 שש"ס		סמינר תיאורטי של המגמה (שנה א) ¹
4 שש"ס	4 שש"ס		סמינר טיפול של המגמה (שנה א) ^{2, 3}
2 שש"ס	2 שש"ס		דילמות בטיפול של המגמה (שנה ב)
2 שש"ס	2 שש"ס		<u>חובת בחירה</u> : פילוסופיה של מדעי החברה, או אפיסטמולוגיה או אחד מקורסי המדיניות ⁴
4 שש"ס	4 שש"ס		פרקטיקום (חובה לכולם בשנה ב)
	איכותני	כמותי	קורסי מחקר
8 שש"ס	8 שש"ס	10 שש"ס	
2 שש"ס	2 שש"ס	2 שש"ס	שיטות מחקר 1 (85 לתנאי למסלול א')
—	—	2 שש"ס	שיטות מחקר 2
—	2 שש"ס	—	שיטות מחקר איכותני
4 שש"ס	4 שש"ס	4 שש"ס	סטטיסטיקה 1 (שיעור 2 + תרגיל 2); 85 לתנאי למסלול א')
—	—	2 שש"ס	סטטיסטיקה 2
2 שש"ס	—	—	בחינה מסכמת (וירטואלי בלבד, חובה להירשם בשנה ב' על מנת לגשת לבחינה)
16 שש"ס	8 שש"ס	6 שש"ס	קורסי בחירה ניתן לבחור עד 4 שש"ס מכל חוג אחר
40 שש"ס	32 שש"ס		סה"כ לתואר

הערות:

1. למגמת משפחה קורס תיאורטי נוסף של 2 שש"ס, על חשבון קורס בחירה
2. למגמה הקלינית סמינר טיפול של 2 שש"ס בשתי קבוצות נפרדות, ובנוסף, חובת בחירה של קורס נוסף (2 שש"ס) מאחד מהקורסים הבאים: פסיכותרפיה דינאמית, טיפול דינאמי קצר מועד, יחסי אובייקט א' או ב'
3. למגמת בריאות ושיקום סמינר טיפול מחולק ל-2 שש"ס בסמסטר ב' של שנה א' ו-2 שש"ס בסמסטר א' של שנה ב'.
4. חובה לבחור אחד מהקורסים, וניתן לקחת יותר מאחד לחישוב כקורס בחירה.

מבחנים ועבודות

הכללים של תקנון הלימודים לתואר שני מחייבים את כל הסטודנטים בבית הספר לעבודה סוציאלית. בנוסף, הסטודנט אחראי לשמור העתק מכל עבודה כתובה המוגשת למרצה במסגרת קורסים במיוחד עבודה מסכמת ועבודת תיזה, עד לקבלת ציון סופי.

שקלול הציונים

מסלול א'

קורסים	65%
עבודת גמר מחקרית (תיזה)	35%

מסלול ב'

קורסים	80%
עבודה מסכמת	20%

תכנית ההשלמות לקראת לימודי מ"א בעבודה סוציאלית

ראש התכנית: ד"ר גיא אנוש

תנאי קבלה

התכנית מיועדת לבוגרי תואר אקדמי. יכולים להירשם לתכנית זו רק אלו שבידם כבר אישור זכאות לתואר (לאחר קבלת תעודת ב.א.) המעוניינים להמשיך בלימודים גבוהים בעבודה סוציאלית. רשאי להגיש מועמדות בעל תואר ב.א. בעת ההרשמה, מאוניברסיטה או מוסד אקדמי מוכר בארץ בציון ממוצע לפחות 88 או תואר שני בציון ממוצע 85 או פסיכומטרי 680.

עדיפות תינתן לבוגרים מצטיינים או לחילופין לבוגרים הנמנים על העשירון העליון בחוגם.

מילוי דרישות הקדם לקבלה לתוכנית היא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מפורטות בשנתון והן מחייבות. גם אם אושרה (בטעות) קבלה לתוכנית אשר בה חריגות מדרישות הקבלה, רשאי בית-הספר לבטל את החלטתו. עדיפות לרושמים את התוכנית כעדיפות ראשונה.

מבנה תכנית הלימודים

התכנית מבוססת על ההנחה שהתלמיד השלים במהלך לימודיו הקודמים קורסי יסוד בהתנהגות והתפתחות האדם, וכן לימודי יסוד במחקר. על התלמיד יהיה להשלים קורסי יסוד החסרים לו, אם יש כאלה, במסגרת קורסי ה"א בבית-הספר לע"ס או בחוגים אחרים. (רשימת הקורסים ניתן לקבל במזכירות תלמידים).

שנה ראשונה

הסטודנטים ילמדו קורסי יסוד בעבודה סוציאלית וכן לימודי שדה. עמידה בתנאי השנה הראשונה אינה מקנה קבלה אוטומטית לתכנית המ"א, היא מקנה אפשרות להגיש מועמדות ללימודי התואר השני.

תנאי מעבר משנה ראשונה לשנה

המעבר משנה א' לשנה ב' בלימודי השלמות מותנה בסיום כל קורסי ה"א בעבודה סוציאלית במוצא של 85 לפחות. (ראה הערה ג' להלן).

שנה שניה

התלמידים ילמדו קורסי השלמה (במסגרת לימודי ב"א) בעבודה סוציאלית ולימודי שדה במקביל לתחילת הלימודים בתכנית המ"א, ויהיו במעמד של תלמידי מ"א על תנאי. עם סיום תכנית ההשלמות (שנה ב') בציון ממוצע של 85 לפחות יעברו התלמידים למעמד של תלמידים מן המניין בתכנית המ"א.

הערות:

- א. השלמת תכנית ההשלמות אינה מקנה תואר ראשון בעבודה סוציאלית.
- ב. מסיימי שנה א' בהשלמות המעוניינים לעבור מתכנית ההשלמות ללימודי תואר ראשון, מועמדותם תישקל בהתאם להישגיהם ולראיון קבלה.
- ג. המועמדות לתואר שני וכן תחום ההתמחות בתכנית זו תישקל על-פי אותן אמות מידה כמו של מועמדים מקרב בוגרי בתי-הספר לעבודה סוציאלית.
- ד. סטודנט שעבר מתכנית ההשלמות לתכנית לימודי תואר ראשון, יוכל להגיש מועמדותו ללימודי תואר שני בהתאם לכללים המקובלים לגבי מועמדי תואר שני, כולל שנתיים ניסיון מקצועי לאחר קבלת תואר ראשון.
- ה. כשירות בעבודה סוציאלית – מסיימי תכנית ההשלמות יקבלו את כשירותם לעסוק בעבודה סוציאלית רק לאחר סיום לימודי המ"א וכפי שאושר ע"י שר העבודה והרווחה.

תוכנית לימודים לתואר שני (מ"א) - מבח"ר

ראש התכנית: ד"ר ענת פרוינד

תוכנית ייחודית המותאמת לצרכי הקהילה הדתית והחרדית, ומקבילה לתוכנית הרגילה המתקיימת וזהה לה במבנה ובדרישות האקדמיות. הלימודים מתקיימים בניין המכללה החרדית מבח"ר בני ברק, תוך הפרדה מוחלטת בין נשים וגברים.

תלמידי התוכנית הינם חלק בלתי נפרד מתלמידי בית הספר לעבודה סוציאלית והינם סטודנטים של אוניברסיטת חיפה לכל דבר ועניין. תעודת המוסמך שתוענק בתום הלימודים היא תעודת מ"א בעבודה סוציאלית מטעם אוניברסיטת חיפה.

מטרת הלימודים

תוכנית הלימודים מבוססת על המטרות הבאות:

- ◆ לחזק את הזדהות התלמידים עם ערכי המקצוע.
- ◆ להעמיק את היכולת והעצמאות המקצועית בתחום העבודה הסוציאלית.
- ◆ לאפשר לתלמידים לרכוש השכלה והכשרה נוספת לחיזוק יכולתם לעבוד במסגרות שונות של
- ◆ אוכלוסיות במצוקה, כעובדים מקצועיים וכמפציצי ידע (מדריכים ומורים).
- ◆ להרחיב את בסיס הידע התיאורטי והמחקרי ולהכשיר סטודנטים לקראת עצמאות אקדמית.
- ◆ להכשיר את התלמידים למלא תפקידי ניהול.

תנאי הקבלה

- ◆ התואר השני בעבודה סוציאלית הינו תואר אקדמי מקצועי, והלימודים לקראת תואר זה הינם המשך לתואר הראשון.
- ◆ מועמדים ללימודי מ"א חייבים להיות בוגרי אוניברסיטה בעבודה סוציאלית, בציון סופי משוקלל 76 לפחות.
- ◆ הקבלה מותנית בציון "עובר" (70) בבחינת הכניסה באנגלית.
- ◆ על המועמדים להיות בעלי נסיון של שנתיים (לפחות) בעבודה מעשית לאחר קבלת תואר ב"א.
- ◆ במקרים מיוחדים תישקל גם מועמדותם של סטודנטים מצטיינים בלימודי ב"א (שקלול 90 ומעלה), ללא שנתיים נסיון בעבודה.
- ◆ מילוי דרישות הקדם לקבלה לתוכנית היא באחריות התלמיד/ה (דרישות הקדם מפורטות בשנתון). מועמד בעל תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה.

מסלול לימוד

מסלול ב' – תוכנית המבוססת על לימודים עיוניים ולימודי פרקטיקה בעבודה סוציאלית. על התלמיד לשמוע קורסים בהיקף של 42 ש"ס, ולעמוד בבחינה מסכמת. משך זמן הלימודים במסלול זה הינו שנתיים.

תוכנית הלימודים

תוכנית הלימודים כוללת לימודי התמחות (חלקם קורסי חובה), לימודים מתחומים אחרים, פרקטיקום, לימודי מחקר וסמינריון הכנה לבחינה מסכמת. במקרים מיוחדים ובאישור ראש תוכנית ובעמידה בתנאים הנדרשים, תישקל אפשרות למעבר למסלול א'.

לימודים לקראת תואר השלישי (דוקטורט)

יו"ר ועדת הדוקטורט: פרופ' אורה גילבר

מטרת התכנית להכשיר חוקרים, אנשי אקדמיה ומנהיגות מקצועית בעבודה סוציאלית.

תנאי קבלה לבעלי תואר מוסמך בעבודה סוציאלית.

רשאי להגיש מועמדותו ללימודים לתואר דוקטורט כל בעל תואר מ"א או ב"א בעבודה סוציאלית מאוניברסיטה מוכרת בארץ אשר השיג ציון ממוצע לפחות 86 בלימודים לתואר שני וציון לפחות 90 בעבודת גמר מחקרית (תיזה).

מועמדים בעלי תואר מוסמך במדעי הרווחה והבריאות, מדעי החברה ומשפטים עם ממוצע של 86 לפחות בלימודי מ"א, ממוצע של 90 לפחות בתיזה וציון של 85 לפחות בכל אחד מקורסי המחקר למתקדמים במ"א.

מועמדים מוסמכי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן מוסמכי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

בקשת הקבלה תוגש בכתב ליו"ר ועדת הדוקטורט בצרוף המסמכים הדרושים. את רשימת המסמכים ניתן להוציא מאתר האינטרנט של ביה"ס לעבודה סוציאלית. כחלק מתהליך הקבלה יידרש המועמד:

1. הסכמת מרצה המוסמך להנחות תלמיד מחקר.
2. להכין הצהרת כוונות (נושא עבודת המחקר)
3. להמציא 2 מכתבי המלצה (לא כולל המנחה המיועד) של אנשי סגל באקדמיה היכולים להעיד על יכולתו של המועמד. אחד הממליצים יהיה מנחה התיזה בלימודי מ"א.

ועדת קבלה

ועדת הקבלה לתכנית הדוקטורט תשקול ותחליט על קבלת המועמדים לתכנית הדוקטורט על פי רמת הציונים בלימודי המ"א, בעבודות ובתיזה, ההמלצות, הצהרת הכוונות, ציוני המועמדים בקורסי המחקר (שיטות מחקר וסטטיסטיקה), ובגורמים נוספים, עפ"י שקול הוועדה.

מועדי הרשמה לתואר שלישי

ההרשמה לתואר שלישי נעשית בשני מועדים:

1. סמסטר א' עד ה-31.5

2. סמסטר ב' עד ה-16.1

חומר ההרשמה במלואו צריך להגיע למוכירות תלמידים בביה"ס לעבודה סוציאלית עד ל-31 במאי לסמסטר א' ועד ה-16.1 לסמסטר ב'.

לימודים לתואר שלישי

הלימודים לתואר שלישי מחולקים לשני שלבים: שלב מחקר א' ושלב מחקר ב'.

שלב מחקר א'

בשלב זה על התלמיד להכין את הצעת המחקר המורחבת ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו (כגון, קורסים הקבועים בתכנית הלימודים). לרשות התלמיד עומדת שנה אחת להגשת הצעת המחקר לוועדת הדוקטורט.

בסמוך לסיום שלב זה ועדת הדוקטורט של ביה"ס לעבודה סוציאלית, בתאום עם המנחה יקבעו אם להקים לסטודנט ועדה מלווה. במידה ולא הוקמה ועדה מלווה, ועדת הדוקטורט תבחן את הצעת המחקר ותיעזר גם בחוות קוראים חיצוניים. החלטת ועדת הדוקטורט לאשר את ההצעה, לדחותה או לדרוש שינויים ותיקונים תתבסס על חוות דעת אלו. משקבעה ועדת הדוקטורט כי הצעת המחקר עומדת בקריטריונים הנדרשים, היא ממליצה בפני הרשות ללימודים מתקדמים על מעבר לשלב מחקר ב'.

שלב מחקר ב'

שלב זה מתאפיין בביצוע המחקר וכתיבת עבודת הדוקטורט. כמו-כן, הסטודנט ימשיך ללמוד בהתאם לצורך, בקורסים הנדרשים בתכנית הלימודים. פרק הזמן המוקצה להשלמת מכסת הלימודים ולביצוע עבודת המחקר הוא שלוש שנים. הארכה מעבר לתקופה זו טעונה המלצת ועדת הדוקטורט של ביה"ס לעבודה סוציאלית ואישור הרשות ללימודים מתקדמים.

תכנית הלימודים

- א. כל סטודנט יחוייב בקורסים בהיקף של 16 ש"ס במהלך לימודי הדוקטורט. מומלץ כי מחצית לימודי הדוקטורט יסתיימו בשלב מחקר שלב א'.
- ב. מנחה עבודת הדוקטורט או הוועדה המלווה (אם מונתה ועדה כזאת) יקבעו לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים שלו. המנחה ו/או הוועדה המלווה רשאים להטיל על התלמיד חובת בחינה (בכתב או בעל-פה) בשיעורים שהתלמיד נדרש להשתתף בהם.
- ג. תלמיד לא יוכל למסור את עבודת הדוקטורט לשיפוט לפני שסיים את מלוא שעות הלימוד הנדרשות.
- ד. דרישות אקדמיות נוספות (למשל, שפה זרה) תהיינה בהתאם לנושא העבודה ולתקנון הרשות ללימודים מתקדמים.

קורסי חובה

1. סמינר דוקטורנטיים – 4 ש"ס (פעם בחודש בשלב מחקר א', פעם בחודש בשלב ב'). יש להשתתף בסמינר בכל שנות הלימוד עד הגשת עבודת הדוקטורט לשיפוט.
2. אפיסטמולוגיה בעבודה סוציאלית – 2 ש"ס.
3. סמינר מתודולוגי מתקדם (איכותני או כמותני) – 2 ש"ס.
4. הכנה לקראת שילוב באקדמיה – 2 ש"ס.
5. קורסים המיועדים לדוקטורנטיים וניתנים אחת למספר שנים.

מסלול ישיר לדוקטורט

מסלול זה מיועד למועמדים מצטיינים בעלי תואר ב"א בעבודה סוציאלית (מספר המקומות מוגבל). ההרשמה למסלול זה תתקיים פעם אחת בשנה בלבד בחודש מאי.

תנאי קבלה

ממוצע של 90 לפחות, בלימודי ב"א וממוצע של 90 לפחות בקורסי מחקר.

מבנה הלימודים

לימודי מ"א בהיקף 32 שש"ס (ממוצע 88 לפחות) ייערכו במסגרת אחד מתחומי ההתמחות של המ.א. בנוסף לכך, הסטודנט יחויב בלימודי מחקר במסלול תיזה (ממוצע 90 לפחות), עליו להגיש 2 עבודות סמינריוניות ולקבל בכל אחת מהם ציון 90. סטודנט שיעמוד במטלות הלימודים ובציונים הנדרשים ויגיש בתום שנתיים את הצעת המחקר אשר תאושר ע"י הגורמים האקדמיים, יעבור לתלמיד מחקר שלב ב' ויקבל תעודת מוסמך.

בריאות נפש קהילתית

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' חנוך ירושלמי

חברי הסגל האקדמי

- פרופסור חבר:** פרופ' מרק גלקופף, פרופ' חנוך ירושלמי (מומחה), ד"ר סטיבן לויך*, פרופ' דיויד רועה.
- מרצה בכיר:** ד"ר מקס לכמן (מומחה).
- מרצה:** ד"ר אורית קרניאלי מילר, ד"ר גליה מורן, ד"ר ערד קודש (מומחה)
- עמית הוראה:** ד"ר דפנה כצנלסון-בנק, ד"ר אנואר חטיב, ד"ר מיכל משיח-איזנברג.
- * דרגה מוצעת

מזכירות החוג

- עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' טלי רן-פריאל**
- מיקום: קומה 11, חדר 1116, מגדל אשכול
- שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 9:00-12:00
- טלפון: 04-8288496
- פקס: 04-8288723
- דואר אלקטרוני: tran@univ.haifa.ac.il
- אתר החוג באינטרנט: <http://hw.haifa.ac.il/mentalhealth/hebrew>

הלימודים לתואר שני

יו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שני: פרופ' מרק גלקופ

על לימודי בריאות נפש קהילתית

החוג לבריאות נפש קהילתית הוקם בשנת 2005 על מנת לענות על הצורך בהכשרת אנשי מקצוע בתחום בריאות נפש בקהילה, לאור המגמה של העברת כובד המשקל ממתן שרותי בריאות נפש בבתי חולים למסגרות בקהילה ושל כינון שירותי שיקום ייחודיים לבריאות נפש בתוך הקהילה. שירותים אלה מקדמים איכות חיים עבור צרכניהם ומסייעים לשילובם במסגרת קהילתית, תוך שיתופם ושיתוף בני משפחותיהם בתכנון ובהגשת עזרה זו. כל זאת נעשה תוך הרחבת האפשרויות לבחירה חופשית, לאוטונומיה אישית ולתפקוד בקהילה, תוך מתן כבוד לתרבותם, למסורתם ולערכיהם של הצרכנים ותוך שימוש בהתערבויות מבוססות על ראיות. לאור צרכים משתנים אלו, פועל החוג לבריאות נפש קהילתית להכשיר את בוגריו כאנשי מקצוע בתחום בריאות הנפש והשיקום הפסיכיאטרי.

ההכשרה בחוג מתבצעת באמצעות הקניית ידע תיאורטי, מחקרי ויישומי לאנשי מקצוע מתחומי החברה, הרווחה והבריאות. הלימודים מתמקדים בהקניית ידע על מושגים מרכזיים בתחום בריאות הנפש ובהנחלת ערכים והנחות יסוד לבריאות נפש קהילתית שעוסקים בשיקום, שילוב בקהילה והחלמה.

ליבת הלימודים האקדמיים בחוג כוללת את התכנים הבאים: ערכים והנחות יסוד של בריאות נפש קהילתית, שיקום, שילוב קהילתי והחלמה; מיפוי אפיונים וצרכים קהילתיים; היכרות עם החקיקה ומערכות בריאות הנפש; רכישת ידע במניעה ובהתערבויות בשיקום; התמודדות עם מצבי משבר וטראומה; ידע ומיומנויות בתכנון מדיניות; ניהול ומחקר.

תנאי קבלה

1. תתואר אקדמי ממוסד מוכר להשכלה גבוהה מתחומי: עבודה סוציאלית, רפואי בעיסוק, סיעוד, חינוך, פסיכולוגיה, מדעי ההתנהגות, שירותי אנוש, הפרעות בתקשורת, פיזיותרפיה, רפואה. מועמד בעל תואר ראשון מתחום אחר יובא לדיון חריג בפני הוועדה החוגית ללימודי תואר שני.
2. ממוצע ציוני תואר ראשון – 80 ומעלה ולא פחות מ-76 בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר בוגר.
3. ציון של לפחות 70 בבחינת הכניסה באנגלית.
4. שני מכתבי המלצה, כאשר אחד חייב להיות אקדמי. ההמלצות ישלחו על ידי הממליצים אל החוג במעטפה סגורה וחתומה. את טפסי ההמלצות ניתן למצוא באתר החוג תחת "טפסים". ניתן לקבל מכתבי המלצה אקדמיים שנכתבו על גבי טפסים של חוגים אחרים לתואר שני באוניברסיטת חיפה
5. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה, כתנאי לקבלתו.

6. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה במבחן GRE.
7. בנוסף, בעת ההרשמה על המועמד לשלוח אל מזכירות החוג:
– שאלון אישי למועמד (בצירוף תמונה).
– קורות חיים מודפסים.

העדפה מתקנת

בהמשך לקידום ערכי שילוב של אנשים עם מוגבלות בקהילה וזכותם לסיוע מהחברה בכך, נוהגת הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות מדיניות העדפה מתקנת לגבי אנשים עם מוגבלות פיזית, חושית או פסיכיאטרית. לפיכך, מועמדים המתאימים להגדרה של אנשים עם מוגבלות פיזית, חושית או פסיכיאטרית, שאינם עומדים בתנאי הקבלה הפורמאליים של החוג אליו הגישו מועמדותם, אך עומדים בתנאי המינימום הכלל אוניברסיטאיים לקבלה, יהיו זכאים לפנות בכתב לוועדת הקבלה החוגית ולפרט את נימוקיהם לבקשתם. הוועדה תבחן כל בקשה לגופה ותהיה רשאית לקבל מידע נוסף מהמועמד/ת, לערוך ראיונות אישיים או קבוצתיים. לאחר בחינת מכלול המידע הקשור למועמד/ת יכולתו/ה ומוגבלותו/ה, תחליט הוועדה אם לקבלו/ה, עם או ללא תנאי או לדחות את הבקשה. הוועדה תודיע על החלטתה בכתב למועמד/ת. שיעור המועמדים שהוועדה מוסמכת להחליט על קבלתם לא יעלה בכל מקרה על 5% מכלל הסטודנטים שהתקבלו לחוג באותה שנה. החלטה זו אינה מתייחסת למועמדים עם מוגבלות העומדים בתנאי הקבלה הפורמלים של החוג אליו נרשמו.

מבנה הלימודים

הלימודים בחוג מתקיימים בימי רביעי (8:00-20:00) ובשישי (8:00-14:00) לפי התיאור הבא:

סמסטר א' שנה ראשונה – ימי רביעי ושישי – חובה
סמסטר ב' שנה ראשונה – ימי רביעי חובה לכולם, ימי שישי חובה למסלול תיזה בלבד, ובחירה לאחרים
סמסטרים א' ו-ב' שנה שנייה – ימי רביעי חובה, ימי שישי בחירה

החוג מציע שני מסלולי לימוד:

מסלול א' – מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה (01-11-285201)

במסגרת מסלול זה הסטודנטים יפתחו מומחיות והבנה מקיפה של תחום תוכן מסוים שיוגדר יחד עם מנחה התיזה. מטרה זו תושג על ידי חקירה מדעית של הנושא, תוך שימוש בשיטות המחקר הנהוגות בתחום זה, ניתוח ממצאי מחקר באופן עצמאי וכתיבת עבודת גמר מחקרית על פי אמות המידה המקובלים. במסלול זה יורשו התלמידים להגיש את התיזה לשיפוט רק לאחר שסיימו את כל חובות השמיעה והגישו את כל עבודותיהם לתואר. מסלול עם כתיבת תיזה מבוסס על לימודי מחקר ולימודים עיוניים.

על הסטודנטים ללמוד קורסים בהיקף של 34 שש"ס, שבמסגרתם הם נדרשים לכתוב שתי עבודות סמינריוניות ולהגיש עבודת גמר מחקרית (תיזה). משך הלימודים במסלול זה לא יעלה על שלוש שנים.

הערה: בסיום השנה הראשונה (תום סמסטר ב') הוועדה החוגית ללימודי תואר שני תבדוק אם השיגו הסטודנטים הרשומים במסלול א' (מסלול עם כתיבת תיזה) ממוצע של 85 בקורסי המחקר. בנוסף, עליהם לחתום על טופס התקשרות ראשונית עם מנחה בשבוע הראשון של שנת הלימודים השנייה. במידה ושני תנאים אלה לא מולאו יועברו הסטודנטים למסלול ב' (מסלול ללא כתיבת תיזה). מקרים חריגים יובאו לדיון בוועדה החוגית ללימודי תואר שני.

מסלול ב' – מסלול עם בחינת גמר – ללא תיזה (02-11-285202)

תכנית במסלול זה מבוססת על הדגשת הלימודים העיוניים. על הסטודנטים ללמוד קורסים בהיקף של 40 שש"ס ולכתוב שלוש עבודות סמינריוניות. משך הלימודים במסלול זה לא יעלה על שנתיים.

סטודנטים במסלול ללא תיזה ידרשו לעבור בחינת גמר אינטגרטיבית לאחר שסיימו בהצלחה את כל חובות השמייעה של המסלול (40 שעות לימוד) במהלך שנתיים והגישו את כל עבודותיהם לתואר.

מטרת המבחן הנה לבדוק את יכולת הסטודנטים לענות על שאלות בתחומי המחקר של בריאות נפש קהילתית באופן מקיף ואינטגרטיבי, בהתבסס על לימודיהם בקורסים. השאלות תהיינה מכוונות לנושאים של מחקר, תיאוריות, מדיניות ופרקטיקה וכן יתבססו על 6-8 מאמרים קלאסיים בתחום. רשימות המאמרים מתפרסמת שלושה חודשים לפני מועד הבחינה.

הבחינה מתקיימת, מידי שנה, באחד מימי השישי של חודש נובמבר. הבחינה דורשת מענה על 3 שאלות מתוך 4. משך הבחינה הנו 4 שעות (כשעה עבור כל שאלה והפסקות קצרות בין השאלות). ניתן לגשת לבחינה עם חומר פתוח.

הערה: חובה לסיים את חובות השמייעה בשני המסלולים עד תום השנה השנייה!

מעבר ממסלול לימודים אחד למשנהו אפשרי באישור הוועדה החוגית ללימודי תואר שני עד סוף השנה הראשונה בלבד! סטודנטים שמעוניינים לעבור ממסלול ב' למסלול א' יצטרכו לעשות זאת עד תום הסמסטר הראשון ללימודים, כיוון שהם יידרשו להצטרף לקורסי המחקר. במקרה של מעבר ממסלול למסלול יחויב התלמיד בכל הדרישות של המסלול החדש. הקורסים שלמד במסלול הישן ייחשבו לו כמילוי חלקי של הדרישות למסלול החדש.

תוכנית הלימודים

תכנית הלימודים מורכבת מקורסי חובה, קורסי מחקר, סמינריונים, שיטות התערבות ומקורסים השייכים לשני תחומים עיקריים שהחוג רואה אותם כמשולבים זה בזה:
א. קידום הבריאות הנפשית ב. שיקום והחלמה מהפרעות נפשיות קשות.

מבנה תוכנית הלימודים

סטודנטים במסלול א' – מסלול עם כתיבת תיזה

3-4 קורסי חובה	(10-6 שש"ס)
7 קורסי מחקר	(12 שש"ס)
2 סמינריונים	(8 שש"ס)
2-4 קורסי בחירה	(8-4 שש"ס)
סה"כ	34 שש"ס

סטודנטים במסלול ב' - מסלול עם בחינת גמר

3-4 קורסי חובה	(10-6 שש"ס)
2 קורסי מחקר	(4 שש"ס)
3 סמינריונים	(12 שש"ס)
7-9 קורסי בחירה	(18-14 שש"ס)
סה"כ	40 שש"ס

קורסי חובה

פסיכופתולוגיה

מבוא לשיקום פסיכיאטרי

מבוא לבריאות נפש קהילתית

מיומנויות בנית קשר ותקשורת

*כל קורסי החובה נלמדים בשנה א'

קורסי מחקר

סטטיסטיקה א' (כולל תרגול בכיתת מחשבים)

שיטות מחקר כמותיות

סטטיסטיקה ב' – חובה למסלול תיזה

שיטות מחקר איכותניות – חובה למסלול תיזה

סמינר הכנה לתיזה א' – חובה למסלול תיזה

סמינר הכנה לתיזה ב' – חובה למסלול תיזה

מיומנויות מחקר למתקדמים – חובה למסלול תיזה

סמינריונים

היחסיות שבשפיות
חוויית העצמי של מתמודדים
טראומה וקהילה
משבר וצמיחה
פרויקטים קהילתיים

קורסי בחירה - התערבויות

הדרכה בשיקום פסיכיאטרי
הנעה לשינוי
התערבויות מבוססות ראיות
מבוא לטיפול קוגניטיבי-התנהגותי (CBT)
מיומנויות ראיון והתערבות
סטיגמה ושילוב חברתי
Nect+scit
Playback
IMR והפחתת סטיגמה עצמית
Readiness
עבודה עם משפחות
עבודה עם קבוצות

קורסי בחירה כלליים

הגישה הבין סובייקטיבית בבריאות הנפש
התמודדות עם המטופל המתגר וראיון מוטיבציוני
מניעה וקידום בריאות נפשית
פסיכולוגיה חיובית והחלמה
תנועת הצרכנים

שקלול הציונים לתואר

מסלול א'

45%	ממוצע הציונים בקורסים השונים
15%	עבודות סמינריוניות
40%	עבודת גמר מחקרית (תיזה)

מסלול ב'

60%	ממוצע הציונים בקורסים השונים
20%	עבודות סמינריוניות
20%	בחינת גמר

הערות

1. בהתאם לתקנון האוניברסיטאי:
ציון המעבר בכל הקורסים הוא 60.
הנוכחות בכל השיעורים היא חובה!
ככדי לעבור משנה א' לשנה ב' – הציון הממוצע של הסטודנטים חייב להיות 70 לפחות.
2. תכנית הלימודים המחייבת את הסטודנט היא התכנית המתפרסמת בשנתון בשנה שבה החל את לימודי התואר בחוג וכן בהודעות ובחוזרים המתפרסמים בנדון.

לימודים לקראת תואר שלישי (דוקטורט)

בחוג לבריאות נפש קהילתית ניתן ללמוד לתואר דוקטור לפילוסופיה במסגרת הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר, המעוגנת ברשות ללימודים מתקדמים.

מסלול ישיר לדוקטורט (285315-11-02)

לימודים במסלול זה מיועדים לסטודנטים מצטיינים שסיימו את שנת הלימודים הראשונה בחוג ואשר ברצונם להמשיך ברצף ללימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי.

תנאי קבלה

1. ציון 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל.
2. שתי המלצות מאנשי סגל אקדמיים.
3. התקשרות והסכמה בכתב של מדריך הד"ר.
4. הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע (עד חמישה עמודים), מאושרת על ידי מנחה עבודת הדוקטורט המיועד.
5. אישור הוועדה הכלל אוניברסיטאית לתלמידי מחקר המעוגנת ברשות ללימודים מתקדמים.

מבנה הלימודים

- תנאי קבלה למסלול דוקטורט ישיר במעבר לשנה ב' הינם
- ◆ השתתפות בקורסים בהיקף של 16 שש"ס לפחות, בציון משוקלל של 90 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון של 90 לפחות.
  - ◆ השתתפות בקורסים של 34 שש"ס לפחות ברמת מ"א, וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות.
  - ◆ הגשת שתי עבודות סמינריוניות או חלופה שוות ערך שנקבעה ע"י החוג. על התלמיד להשיג ציון של 90 לפחות בכל אחת משתי העבודות הסמינריוניות.
  - ◆ הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים.
- עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בכל חובות הלימודים כמפורט לעיל, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד דוקטורט שלב ב', במסגרתו יבצע את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט.
- משך הלימודים לכתיבת עבודת הדוקטורט הוא שנתיים.
- תלמיד במסלול הישיר לדוקטורט יקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה מיד עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בחובות הלימוד של המסלול הישיר לדוקטורט.

הפרעות בתקשורת

חוג לימודים לב"א (חד-חוגי, 3.5 שנים)

וחוג לימודים למ"א

ראש החוג: פרופ' יוסף אטיאס

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' יוסף אטיאס.

פרופסור חבר: פרופ' שמעון ספיר.

מרצה בכיר: ד"ר רחל יפעת, ד"ר עירית מאיר.

מרצה: ד"ר מיכל בירן, ד"ר טלי ביתן, ד"ר קרן בנאי, ד"ר ברכה ניר, ד"ר

רפאל שמש.

עמית הוראה: ד"ר דורון אורבך, מר עמוס גואטה, ד"ר אפרת דגן, ד"ר ליהוא זיסברג,

גב' שגית דוידזון, גב' אסנת יפה מנור, ד"ר לסלי כהן, ד"ר רותית כהן

מימרון, גב' לימור לביא, ד"ר טלי לבל, פרופ' מיכל לונץ, גב' מאיה

מנחמי, ד"ר סיגל עוזיאל קרל, גב' שרון פרידמן, גב' עדנה קובי, ד"ר

ג'ודי קופרסמיט, גב' שרון קורונה, ד"ר אדיתה רוואי, גב' רותי ריינר,

גב' יהודית שאול, פרופ' אביגדור שצ'ופק.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' מירי מועלם**

מזכירת היחידה לחינוך קליני: **גב' שירלי טל**

חדר 812 קומה 8, מגדל אשכול

טל': 8249507, 8240517, 8288564 פקס: 8249507

שעות קבלה: ימים א'–ה' בין השעות 11:00–13:00

אתר החוג באינטרנט: <http://nw.haifa.ac.il>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א) ראש תוכנית ב"א ד"ר רחל יפעת

"הפרעות בתקשורת" – מהות המקצוע

הפרעות בתקשורת הוא תחום העוסק בהיבטים תיאורטיים, מדעיים וקליניים של תהליכים תקינים ובלתי תקינים, התפתחותיים ונרכשים של שפה, דיבור, שמיעה ותקשורת, תוך דגש על מחקר בדיציפלינות השונות של התחום, ופיתוח ויישום שיטות אבחון, טיפול ושיקום בני אדם מיינקות עד זקנה. המושג "הפרעות בתקשורת" כפי שמוצג כאן מקביל למושג Communication Sciences and Disorders והעוסקים בתחום זה עובדים כחוקרים, אקדמאים, קלינאים, או שילוב של אלו.

מטרת הלימודים

- ◆ להקנות ידע תיאורטי, מדעי וקליני מעמיק ואינטגרטיבי בהיבטים פיזיולוגיים, קוגניטיביים, לשוניים, רגשיים, חברתיים, התפתחותיים, נוירולוגיים, פסיכולוגיים ופתולוגיים של שפה, דיבור, שמיעה ותקשורת, תוך דגש על יישום ידע זה במחקר, הוראה ועבודה קלינית (אבחון, טיפול, מניעה, שיקום, חינוך, ייעוץ והדרכה).
- ◆ לתת הכשרה בסיסית בנושאי מחקר רלוונטיים לתחום לשם עידוד תלמידים מצטיינים להמשיך את לימודיהם לתארים מתקדמים.
- ◆ להכשיר סטודנטים לעבודה כקלינאים בתחום של הפרעות שפה, דיבור, שמיעה ותקשורת.
- ◆ להכשיר סטודנטים לעבודה קלינית עם ילדים ומבוגרים אשר שפתם הראשונה אינה עברית, כגון אלו ממגזר דוברי הערבית ואוכלוסיית העולים.
- ◆ להכשיר סטודנטים לפתח וליישם טכנולוגיה מתקדמת בתחום המחשבים למטרות אבחון, שיקום ומחקר.
- ◆ לעודד מחקר בין תחומי תוך דגש על הבנת תהליכים תקינים של דיבור, שפה, שמיעה ותקשורת, פיתוח שיטות קליניות יעילות ואמינות לאבחון וטיפול בהפרעות בתקשורת; ופיתוח טכנולוגיה ממוחשבת לצורכי מחקר, אבחון, טיפול ושיקום.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים כוללת לימודי התמחות בתחומי השפה, הדיבור השמיעה והתקשורת. בחוג מערכת יעוץ והנחיה.

תנאי קבלה

- ◆ לחוג להפרעות בתקשורת מתקבלים מועמדים מגיל 20 ומעלה אשר עומדים בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על ידי החוג, וברמת "מתקדמים 1" לפחות באנגלית.

- ◆ תנאי קבלה למועמדים בעלי תואר בתחום אחר הם: ממוצע משוקלל לתואר 93 לפחות וראיון אישי.
- ◆ מעבר מחוג אחר או מאוניברסיטה אחרת לשנה מתקדמת מותנה בציון ממוצע של 90 ומעלה, בראיון אישי ובמספר המקומות הפנויים.

משך הלימודים

החוג לתואר בוגר בהפרעות בתקשורת (B.A.) הוא חד-חוגי. משך הלימודים הינו שלוש וחצי שנים. התלמיד מחוייב לתוכנית הלימודים בשנה בה החל את לימודיו, וכן לשינויים המתפרסמים במהלך שנות לימודיו. ייתכנו שינויים במערכת הלימודים במשך שנת הלימודים.

תכנית הלימודים*

תכנית הלימודים כוללת לימודי התמחות בתחומי השפה, הדיבור, השמיעה והתקשורת. בחוג מערכת ייעוץ והנחיה, שתלווה את התלמידים במהלך כל שנות הלימודים. עם השלמת הלימודים האקדמיים ועמידה בכל החובות והקריטריונים יהיה הסטודנט זכאי לתואר ב"א בהפרעות בתקשורת. על מנת לקבל הסמכה קלינית לעסוק במקצוע, חייב הבוגר לעבוד שנת עבודה תחת השגחה של קלינאי תקשורת במקום עבודה מאושר. תוכנית הלימודים כוללת קורסים בתחומים הבאים:

מקצועות הבריאות ומדעי החיים

חינוך, חברה והתנהגות

מחקר

מדעי השפה, הדיבור והשמיעה, והפרעות בתקשורת ושיקום

התנסויות קליניות

להלן פירוט הקורסים על פי התחומים השונים

א. מקצועות הבריאות ומדעי החיים

גנטיקה

ניורואנטומיה

מחלות אף אוזן גרון

ניורואוטולוגיה

ניורואנטומיה וניורופיזיולוגיה – מערכות חישה

ב. חינוך, חברה והתנהגות

מבוא לפסיכולוגיה

פסיכולוגיה התפתחותית

ניורופסיכולוגיה ומבחני הערכה

היבטים פסיכולוגיים וחינוכיים בעבודת קלינאי תקשורת

ג. מחקר

מבוא לסטטיסטיקה
 מבוא למחקר וכתובה מדעית
 יישומי מחשב בחקר שפה ודיבור
 סמינריונים מחקריים – שפה ודיבור ותקשורת
 יישומי מחשב לקלינאי תקשורת
 סמינריון מחקרי – אודיולוגיה קלינית ומדעי השמיעה

ד. מדעי השפה, הדיבור והשמיעה, הפרעות בתקשורת ושיקום

מבוא להפרעות בתקשורת
 אנטומיה כללית
 מבוא למדע השמיעה
 מבוא לבלשנות
 פונטיקה
 התפתחות הדיבור
 התפתחות תקינה של שפה, דיבור ותקשורת
 אנטומיה ופיזיולוגיה של הדיבור
 אקוסטיקה ותפיסה של הדיבור
 פסיכואקוסטיקה
 מבוא לנוירוקוגניציה
 אודיולוגיה בסיסית
 ליקויים ברכישת שפה
 יישום קליני של דילמות טיפוליות בתחומי הדיבור והתקשורת (cp, פיגור)
 אודיולוגיה קלינית
 עקרונות העבודה הקלינית
 יישומים קליניים לתיאוריות למידה
 הפרעות דיבור מוטוריות וקול – מבוגרים
 תסמונות אפאזיות ומוטוריות – מבוגרים
 תפיסה ועיבוד אותות דיבור
 הפרעות שפה נרכשות ותסמונות גנטיות
 אבחון וטיפול בלקויות למידה
 ליקויים ברכישת דיבור – ילדים
 גמגום והפרעות אחרות בשטף הדיבור
 לקויות למידה
 תסמונות אפאזיות ומוטוריות – מבוגרים – אינטגרציה
 אינטגרציה קלינית – שפה דיבור ותקשורת
 אינטגרציה קלינית – אודיולוגיה
 הפרעות תקשורת באוכלוסיה רב-לשונית
 הפרעות תקשורת אצל ליקויי שמיעה

שיקום קוגניטיבי
תקשורת תומכת וחליפית
מכשירי שמיעה ושיקום שמיעתי
תפקיד קלינאי תקשורת במערכת החינוך
נירופיזיולוגיה קלינית

ה. התנסויות קליניות

- שנה א':** תצפיות מונחות, התנסות בקהילה
שנה ב': תצפיות מונחות ועבודה מעשית מודרכת, למידה מהמשפחה, דינמיקה קבוצתית
שנה ג': עבודה מעשית מודרכת, תרומה לקהילה
שנה ד': עבודה מעשית מודרכת
- כל הקורסים בחוג בכל שנות הלימוד הינם קורסי חובה. בהתאם לתקנון האוניברסיטה. שעות הלימודים באוניברסיטה הן: 08:00 – 20:00, ייתכנו לימודים גם בימי שישי.**

ו. "דרך הרוח"

על כל תלמידי התואר הראשון המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי "דרך הרוח" ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי "דרך הרוח" בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובת: <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

* ייתכנו שינויים במבנה הלימודים

לימודים קליניים

מטרת ההתנסויות הקליניות היא לפתח מיומנויות של איסוף נתונים, אבחון וטיפול המבוססות על הידע התיאורטי, המדעי והקליני הנרכש בלימודים ולפתח אישיות טיפולית עם היבטים שיקומיים וחינוכיים. במהלך ההתנסויות יעסקו הסטודנטים באבחון וטיפול בילדים ומבוגרים עם מגוון ליקויים. התנסויות אלה יהיו בהדרכת קלינאי תקשורת מוסמכים.

ההתנסויות הקליניות מתקיימות במרכז הטיפול האוניברסיטאי הרב-תחומי, וכן בבתי חולים, מכונים אודיולוגיים, מרכזי שיקום, מרכזים חינוכיים, מרכזי למידה, בתי-ספר, גני ילדים, מכונים, ובקהילה. סוכנויות אלה פרושות על פני הארץ כולה. שיבוץ הסטודנטים להתנסות נעשה על-פי קריטריונים הנקבעים ביחידה לחינוך קליני.

פרישת תקופות ההתנסות הינה ברובה בכפוף לשנת הלימודים ובחלקה בחופשות בין הסמסטרים. לפני כל תקופת ההתנסות מתקיים יום היערכות להתנסות הקלינית. יום ההיערכות מתקיים תמיד במהלך השבועיים שלפני תחילת הסמסטר.

הוצאות הנסיעה למרכזי ההתנסות חלות על התלמיד.

הערכה בלימודים קליניים:

1. השתתפות מלאה ועמידה במטלות הנדרשות בהתנסות הקלינית הינן חובה.
2. הערכת ההתנסות הקלינית תתבצע ע"י המדריכות הקליניות והסגל האקדמי האחראי על הלימודים הקליניים.
3. מטלות הסטודנטים מתואמות לכל שנת לימודים (תצפיות, כתיבת דוחות טיפולים, אבחונים).

חובות התלמידים

- ◆ חלה חובת השתתפות של הסטודנט בכל השיעורים שבקורסי החוג ובכל מטלות המעבדה וההתנסויות הקליניות, כמפורט להלן. סטודנט שלא עמד בכל תנאי הקורס על כל מרכיביו לא יוכל לגשת לבחינה סופית, להגיש עבודה לציון סופי, או לקבל אישור על מילוי החובות הקליניים (בקורסים הקליניים), ויחוייב לחזור על הקורס.
- ◆ קיימת חובת נוכחות של 100% בלימודים הקליניים המעשיים. סטודנט שלא נוכח בכל ההתנסויות הקליניות לא יוכל לקבל אישור על מילוי חובותיו הקליניים. בהעדר אישור זה, הסטודנט לא יוכל לעבור לשנת לימודים נוספת.
- ◆ חובת הנוכחות בקורסי החוג ובמטלות מעבדה מפורטת בסילבוס של כל קורס ובשנתון האוניברסיטה.
- ◆ סטודנטים בעלי תואר אקדמי קודם, אשר קיבלו פטור לקורסים שלמדו בחוגים אחרים באוניברסיטה או במוסד אקדמי אחר, חייבים ללמוד קורסים חלופיים לקורסי הפטור וחייבים בתשלום עבור קורסים אלו. לא ניתן לקבל פטור מהלימודים הקליניים המעשיים.
- ◆ סטודנטים המעוניינים ללמוד קורסים נוספים מחוץ לתוכנית הלימודים של החוג רשאים לעשות זאת, בתנאי שהקורסים הנוספים לא יהיו בניגוד לחובת ההשתתפות בקורסים, במטלות המעבדה ובהתנסות הקלינית של החוג.
- ◆ על מנת הסר ספק – חובתו של הסטודנט ליידע את מזכירות החוג בכתב לגבי קורסים הנלמדים בנוסף לקורסי החוג, להוכיח שאכן הקורסים הנוספים אינם עומדים בסתירה לחובת ההשתתפות בקורסי ומטלות החוג, ולקבל אישור בכתב מראש החוג על הקורסים הנוספים.
- ◆ על התלמיד מוטלת החובה להציג למזכירות היחידה לחינוך גופני עד סוף שנה"ל הראשונה אישור על ביצוע כל החיסונים הבאים: MMR, Td, Ipv/Opv חצבת; אדמת; הפטיסיס B ובדיקת מנטו. אי עמידה בחובה זו לא תאפשר לסטודנט להשתתף בהתנסות הקלינית בשנה ב' דבר אשר יאריך את משך סיום הלימודים.
- על התלמיד מוטלת החובה להכין את המסמכים והאישורים הבאים עד תחילת סמסטר א' שנה ג': אישור מרופא תעסוקתי; תיעוד של 3 מנות חיסון להפטיטיס B (בנוסף למה שהוגש בתום שנה א') או בדיקת דם חיובית לנוגדנים; בדיקת מנטו עדכנית לחצי השנה האחרונה; תיעוד על חיסון כנגד חצבת ואדמת או בדיקת דם חיובית לנוגדנים. אי עמידה בחובה זו לא תאפשר לסטודנט להשתתף בהתנסות הקלינית באודיולוגיה בשנה ג' דבר אשר יאריך את משך סיום הלימודים.

- ◆ על הסטודנט לידע את מזכירות היחידה להתנסויות קליניות בתחילת השנה האקדמית על קושי או מגבלה רפואית שיש להם השלכות לגבי השיבוץ בהתנסויות הקליניות. מידע זה הכרחי כדי לאפשר את ההתנסויות הקליניות בכל שנות הלימוד. במקרה של מחלה, קושי או מגבלה אקוטית אשר עלולים להשפיע על השתתפות הסטודנט בהתנסויות הקליניות, יש להודיע על כך לאלתר למזכירת ההתנסויות הקליניות ולצרף מסמכים רפואיים בנידון.

פטור מהשתתפות בקורס

סטודנט המעוניין לקבל פטור מהשתתפות בקורס יגיש בקשה מנומקת בכתב למזכירות החוג יחד עם תוכן הקורס (סילבוס) ותדפיס ציון הקורס בו למד ואשר על סמך לימודים אלה מבקש הוא את הפטור. ועדה אקדמית בחוג תדון בבקשה והסטודנט יקבל תשובה בכתב ממזכירות החוג. מומלץ להגיש את הבקשה עוד לפני תחילת הלימודים. כמו כן, מומלץ להשתתף בשיעורים (בקורס הרלוונטי) עד קבלת הפטור.

תנאי מעבר לשנה מתקדמת

- ◆ ציון ממוצע משוקלל שנתי של 75 (לפחות) וציון עובר (70) לפחות בכל הקורסים.
- ◆ ציון עובר בלימודים הקליניים (כולל מילוי כל החובות).

מעבר על תנאי

- ◆ מי שלא השיג ציון 70 (לפחות) באחד או שניים מהקורסים, ויש לו ממוצע של 75 (לפחות), חייב לחזור בשנה העוקבת על הקורסים בהם נכשל. לא יורשה התלמיד להשתתף בקורס\ים שהקורס בו נכשל מהווה דרישת קדם.
- ◆ מילוי דרישת הקדם הוא באחריותו של התלמיד. דרישות הקדם מפורטות ברשימת הקורסים באינטרנט והן מחייבות. החוג בודק את מילוי הדרישות במהלך שנת הלימודים. תלמיד שנרשם לקורס ושילים, למרות שאינו רשאי ללמוד בו, בגין אי עמידה בדרישות הקדם או בתנאי המעבר לשנה מתקדמת, יבוטל רישומו לקורס. גם אם נבחן וקיבל ציון, ציון זה לא יוכר.

פיצול לימודים

החוג אינו מאפשר פיצול לימודים.

הפסקת לימודים

הפסקה ביוזמת רשויות החוג

- ◆ ועדה אקדמית בראשות ראש החוג תעקוב אחר ההישגים של כל סטודנט: ממוצע מצטבר, שיעור כישלונות, עמידה או אי עמידה (לאחר מועד ב') בתנאי המעבר של כל הקורסים בתכנית הלימודים ועמידה בדרישות ההתנסויות הקליניות. הועדה רשאית להחליט על הפסקת לימודיו של סטודנט, אשר נמצא בלתי מתאים בכל שלב של לימודיו. ההחלטה על הפסקת הלימודים תיעשה על סמך חוות דעת של מורים, מדריכים והמלצת הוועדה לענייני תלמידים של החוג.

- ◆ תלמיד שנכשל בקורס חובה כלשהו פעם שנייה, יופסקו לימודיו לאלתר.
- ◆ תלמיד שנכשל בשלושה קורסים או יותר בשנת לימודים אחת, יופסקו לימודיו לאלתר.

הפסקת לימודים ביוזמת התלמיד

תלמיד המבקש להפסיק זמנית את לימודיו – יפנה **בכתב** לראש החוג וינמק את בקשתו. הפסקת הלימודים תאושר **בכתב**. במקביל יודיע התלמיד על ההפסקה למינהל התלמידים.

חידוש לימודים

תלמיד שאושרה לו הפסקת לימודים ומבקש לחדשם – חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים. שב התלמיד ללימודים בתום שנתיים הפסקה – יוכרו הקורסים שלמד לצורך המשך לימודיו. עולה תקופת ההפסקה על שנתיים – רשאי החוג לחייב את התלמיד לחזור על קורסים ששמע ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות נוספות לפי הצורך.

תלמיד שלא אושרה לו הפסקת לימודים בכתב ו/או לא סיים לימודיו לתואר ראשון בתוך שש שנים רצופות – חייב בהרשמה מחדש ובעמידה בתנאי הקבלה לחוג המחייבים באותה העת.

אישור זכאות לתואר:

סטודנט רשאי לקבל אישור זכאות לתואר רק אם השלים את כל חובותיו האקדמיים (בקורסים העיוניים ובלימודים הקליניים).

מדריכים בלימודים קליניים:

אורן נעמה, גרינבלט ברברה, דוידסון יניב, האוספטר צופיה, חולוד מטאנס סכס, ישעיה אנליה, לדרר חן, מחול שאהין רובא, מנביץ ג'ני, מנחמי פלקוב מאיה, משעור סנא, נעום דינה, סלובוטסקי ולנטינה, סלוי אסטל, סקליטר עירא, עודה נאסר סוהיר, פלד מרים, פרוביז אירנה, ראבוחין לינה, שטסמן הדס, שרבט אלה, נתיב ספראי אורית, רוזנברג עדי, בורל גלבו עזרית, חורי סיגל, גורלי רויטל, הייק דרורה, בדארנה עולא, שוורץ רלי, ניר מיכל, חודיס אינה, קפלן שירלי, קאוור חלוב, טרדלר מרינה, מיכאליס רמון חוה, גבריאלי דקלה, ינון מאיה, קידר נעה, טננבאום רוז, רוה ברגמן ורד, אתרוג עדנה, נאור נאוה, אסעד חנאן, מבגוש חורי עולא עאזר וורה, מוקדס אילה, נמירובסקי אילנה, בלוורסקי טניה, גלברד ווי, קורונה גאון שרון, חנוכוב נטליה, שולקוב קירה, כהן מימרן רות, ורד מיכל, פלדמן ילנה, לב אורלי, שאהין ניווין, חסקין אילת, קרין עינת, שראוב ברכה, גלוסקין שלומית, לבצ'נקו טטיאנה, עואד חורי נסרין, ח'טיב יסמין, נוימן אורלי, שינוטר סמד, זליט צפרא, ד"ר כרמלי שרה, נסאר מונתאה. אוקסנפלד גלי, אסס אורנה, אנגל מירב, ארבלי גלית, בכרי נוהא, גדרון עדי, הבר יעל, זק יעל, כהן ענבר, יונס סייף מהא, מיק אורנה, נבו עינת, נעאמנה-רבאח סוהא, סלמאן אינאס, סעיד מרווה, עתאמללה אדהם, פוריץ אולגה, פיק אפרת, צאיג שרון, רימל עדי, רינג הלן, בן ברק הדס.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה לתואר שני: דר' קרן בנאי

מטרת הלימודים

תכנית הלימודים לתואר מוסמך בהפרעות בתקשורת מבוססת על המטרות הבאות:

- ◆ קידום המחקר הבסיסי והקליני בתחום ההפרעות בתקשורת
- ◆ העמקת הידע המקצועי של קלינאי התקשורת באחד מהתחומים הבאים:
  - ◆ מדעי השמיעה ושיווי המשקל
  - ◆ שפה, דיבור ותקשורת
  - ◆ מח קוגניטיבית ולמידה
  - ◆ הכשרת עתודה למחקר, הוראה והדרכה.

תנאי קבלה

1. תואר ראשון בהפרעות בתקשורת ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל
2. ממוצע הציונים בתואר הראשון 85 לפחות
3. ציון 80 לפחות בבחינת כניסה באנגלית

בנוסף על תנאים ראשוניים אלה, יתבקשו המועמדים למלא טופס שאלון אישי ולהמציא שני מכתבי המלצה מאדם המסוגל להעריך את כישוריו האקדמיים והקליניים של המועמד. זימון לראיון אישי יעשה בהתאם להחלטות וועדת הקבלה לתואר שני. מועמדים שהתארים הקודמים שלהם הם ממוסדות להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בהם אינה עברית יהיו חייבים לעבור בחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה.

מבנה הלימודים

החוג מציע שני מסלולי לימוד, האחד כולל ביצוע עבודת גמר מחקרית (תזיה) והשני כולל כתיבת עבודה מסכמת. בשני המסלולים ניתן לבחור אחד משלושה אשכולות לימוד: מדעי השמיעה (אודיולוגיה) ושיווי משקל, מדעי השפה, קול ודיבור ומדעי המוח והתקשורת.

א. מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזיה).

1. השלמת קורסים בהיקף של 33 ש"ס. על הסטודנט לסיים את חובות השמיעה עד תום השנה השנייה ללימודים.
  2. התקשרות עם מנחה עד תום סמסטר ב' של שנה א' *
  3. כתיבת שתי עבודות סמינריוניות בהיקף של 8 ש"ס
  4. הגשת עבודת גמר מחקרית (תזיה). יש לקבל את אישור המנחה עד תום סמס' ב' של שנה א'.
- הגשת תזיה לשיפוט תתאפשר רק לאחר סיום כל חובות השמיעה והגשת העבודות הנדרשות. * סטודנט שלא יתקשר עם מנחה עד מועד זה יעבור אוטומטית למסלול ב'.

שקלול הציונים במסלול א':

60% קורסים (מתוכם 25% עבודות סמינריוניות)
 40% עבודת גמר מחקרית (תיזה).
 משך הלימודים במסלול זה הוא עד שלש שנים.

ב. מסלול ב' - עם כתיבת עבודה מסכמת

1. השלמת קורסים בהיקף של 41 שש"ס. יש לסיים את חובות השמיעה עד תום השנה השניה ללימודים.
2. כתיבת 3 עבודות סמינריוניות בהיקף של 12 שש"ס
3. הגשת עבודה מסכמת. הסטודנט יוכל להגיש את העבודה רק לאחר סיום כל חובות השמיעה והגשת העבודות הנדרשות.

שקלול הציונים במסלול ב':

70% קורסים (מתוכם 25% עבודות סמינריוניות)
 30% עבודה מסכמת.

משך הלימודים במסלול זה הוא שנתיים.

מעבר ממסלול לימודים אחד למשנהו יתאפשר באישור הוועדה החוגית ללימודי תואר שני. במקרה של מעבר ממסלול למסלול יחוייב התלמיד בכל דרישות המסלול החדש.

מבנה והיקף תכנית הלימודים

הלימודים יתקיימו בימי שני ורביעי.

תכני לימוד	מסלול א' עם תיזה	מסלול ב' עם עבודה מסכמת
קורסי יסוד חובה	11 שש"ס	11 שש"ס
קורסי חובה מקצועיים מתקדמים	6 שש"ס	6 שש"ס
קורסי בחירה מתקדמים	8 שש"ס	12 שש"ס
סמינריונים	8 שש"ס	12 שש"ס
סה"כ לתואר	33 שש"ס	41 שש"ס

מדעי הזיקנה – גרונטולוגיה

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' מירי כהן

ד"ר ישראל (איסי) דורון (החל מסמטר ב')

חברי הסגל האקדמי

פרופ' פרלה ורנר, פרופ' אריאלה לבנשטיין (אמריטוס).	פרופסור מן המניין:
פרופ' יצחק בריק (מומחה), פרופ' יעקב גינדין (מומחה), פרופ' מירי כהן.	פרופסור חבר:
ד"ר ישראל דורון.	מרצה בכיר:
ד"ר טובה בנד וינטרשטיין, ד"ר גרי סינוף (מומחה), ד"ר דנה פרילוצקי (מומחה), ד"ר יובל פלגי.	מרצה:
ד"ר רחל בן חיון, ד"ר נתן דורסט, גב' מירי יבין, פרופ' אמיר כהן שליו, רו"ח אילן להט, ד"ר סוניה לצטר-פאו, ד"ר שלומית מנור, גב' ליליה מרינוב, פרופ' אברהם רוניק, ד"ר יוסי רם, גב' כרמית שי.	עמית הוראה:

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: גב' לילך סודרי

חדר 1016, קומה 10, מגדל אשכול

שעות הקבלה: ימים א', ב', ה': בין השעות 10:00-12:00

יום ד': 12:00-14:00

טל. חיצוני: 04-8240815, 04-8248815 פנימי 2815, 8151

אתר החוג: <http://hw.haifa.ac.il/gero/hebrew>

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית ללימודי תואר שני: פרופ' מירי כהן

מטרת הלימודים

תכנית הלימודים לקראת תואר מ"א במדעי הזיקנה – גרונטולוגיה מבוססת על המטרות הבאות:

1. לפתח את דור העתיד בהוראה ובמחקר אקדמי בגרונטולוגיה.
2. להכשיר כוח אדם מקצועי ומיומן בעבודה, בטיפול, בניהול ומנהיגות בכירה בשירותי הבריאות והרווחה לקשישים.

התכנית מכוונת לפתח ולהעמיק:

1. גופי ידע בגרונטולוגיה תוך שימוש בגישות רב-תחומיות ורב-מקצועיות עם אוריינטציה רב-תרבותית.
2. מיומנויות וכישורים להבנת תהליכים פיזיולוגיים, חברתיים, פסיכולוגיים, כלכליים, פוליטיים וסביבתיים בזיקנה.
3. היכרות עם מערכות שירותי הבריאות והרווחה לזקנים והערכת חקיקה ומדיניות חברתית בזיקנה.
4. היכרות עם תחומי הטיפול הרב מקצועי בזקן ומשפחתו.

תנאי קבלה

- ◆ תואר ראשון במקצועות הבריאות, עבודה סוציאלית, סיעוד, מדעי ההתנהגות והחברה, רפואה, ריפוי בעיסוק, פיזיותרפיה, מינהל ציבורי, חינוך, מדעי החיים (במקרים מיוחדים תישקל מועמדותם של תלמידים בעלי תואר אקדמי בתחומים אחרים).
- ◆ ציון ממוצע משוקלל בב"א של 80 ומעלה ולא פחות מ-76 בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר בוגר.
- ◆ ציון 70 ומעלה בבחינת הכניסה באנגלית.
- ◆ 2 מכתבי המלצה מאנשי אקדמיה ו/או אנשי מקצוע.
- ◆ מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו לתואר.

מבנה הלימודים

החוג מציע שני מסלולי לימוד:

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)

התכנית מבוססת על לימודי מחקר, לימודים עיוניים ופרקטיקום בהתאם להתמחות. על הסטודנט ללמוד קורסים בהיקף של 32 ש"ס, לכתוב לפחות שתי עבודות סמינריוניות ולהגיש עבודת תיזה מחקרית.

*מסלול התיזה מותנה בציון משוקלל של 85 לפחות בקורס שיטות מחקר הנלמד בשנת הלימודים הראשונה.

עבודת התיזה נעשית בהנחייה של חבר סגל בהתאם לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים. על הסטודנט להשתתף בסמינר הכנה לכתבת תיזה. משך הלימודים במסלול זה הוא עד שלוש שנים.

מסלול ב' – כולל בחינת גמר מסכמת

התכנית מבוססת על לימודים עיוניים ולימודי מחקר בהתאם להתמחות, פרקטיקום ובחינת גמר מסכמת.

על הסטודנט ללמוד קורסים בהיקף של 40 שש"ס, לכתוב לפחות שלוש עבודות סמינריוניות ולגשת לבחינת גמר מסכמת.

בסיום הלימודים תתקיים בחינת גמר (במתכונת בחינת בית).

על התלמיד להירשם מידי שנה, כולל תלמידים שסיימו לשמוע קורסים וכותבים עבודת תזה.

הרישום למערכת של הסטודנטים יעשה בייעוץ עם העוזרת המינהלית לראש החוג.

בחוג למדעי הזיקנה – גרונטולוגיה קיימות שתי התמחויות בכל אחד ממסלולי הלימוד:

התמחות במדיניות ומינהל

התמחות בטיפול בזקן ובמשפחתו

מסיימי התואר במדעי הזיקנה – גרונטולוגיה יקבלו בצירוף לאישור הזכאות לתואר גם ספח התמחות עפ"י תחום ההתמחות בו יבחרו.

* לסטודנטים במסלול א' קיימת אפשרות לסיים במסלול מחקר כללי, ללא התמחות.

התמחות במדיניות ומנהל

מסלול א' עם תזה

מסלול ב' ללא תזה

ראש ההתמחות: **ד"ר ישראל זרון**

בהתמחות זו הלימודים יתמקדו בהיבטים של מדיניות, שירותים, מנהל וכלכלה בהקשר של זקנה ובהקשר של תהליכי הזדקנות של האוכלוסייה.

התוכנית תכשיר סטודנטים למחקר בתחומים אלו וכן תהווה מסגרת אקדמית להכשרת אנשי ניהול, אנשים לעבודה בארגונים המטפלים בקשישים, ותכשירם לפיתוח שירותים לאוכלוסייה הקשישה וכן לעיצוב מדיניות חברתית.

התמחות במדיניות ומינהל מזכה בהכרה מטעם משרד העבודה לניהול מעונות לקשישים.

התמחות בטיפול בזקן ובמשפחתו

מסלול א' עם תזה

מסלול ב' ללא תזה

ראש ההתמחות: **פרופ' מירי כהן**

בהתמחות זו הלימודים יתמקדו ביסודות הערכה, אבחון, דרכי תקשורת ודרכי טיפול והתערבות עם קשישים.

להתמחות זו יתקבלו סטודנטים הבאים ממקצועות הטיפול (עבודה סוציאלית, סיעוד, פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק והפרעות בתקשורת) בלבד.

התוכנית תכשיר סטודנטים למחקר ותשמש גם מסגרת אקדמית אשר תכשיר אנשי טיפול לטיפול בזקנים ובבני משפחתם. ההתמחות תעשיר את הידע של הסטודנטים בתחום הטיפול והעבודה עם זקנים ותאפשר קידום הטיפול של אנשי המקצוע השונים באוכלוסיית הזקנים.

תכנית הלימודים

הלימודים מרוכזים ביום לימודים אחד בשבוע, כאשר בשנה השנייה יבצעו הסטודנטים 4 שעות שבועיות בתכנית הפרקטיקום.

תכנית הלימודים כוללת קורסי חובה בהיקף של 20 ש"ס אותם ילמדו כל הסטודנטים (בשני המסלולים) בשנת הלימודים הראשונה.

סטודנטים במסלול תזה ילמדו בסמסטר השני בשנה הראשונה ללימודים סמינר הכנה לתזה. בשנה השנייה ללימודים יילקחו קורסי חובה ובחירה בהתמחות, קורסי בחירה כלליים של החוג בהיקף הנדרש וקורס פרקטיקום, שיתקיים לאורך כל שנת הלימודים השנייה.

סטודנטים במסלול ללא תזה ילמדו בשנה השנייה ללימודים קורסי חובה ובחירה של ההתמחות, קורסי בחירה כלליים של החוג בהיקף הנדרש, וקורס פרקטיקום, שיתקיים לאורך כל שנת הלימודים השנייה.

מבנה תוכנית הלימודים

מסלול א' מסלול ב'

20	20	1. קורסי חובה
8	8	2. קורסי חובה להתמחות
4	4	3. פרקטיקום
2-4	0-2	4. קורסי בחירה התמחות
4-6	0-2	5. קורסי בחירה
40	32	סה"כ שש"ס

הערה: סטודנטים במסלול הכללי יקחו קורסי בחירה בהיקף של 14 ש"ס ממבחר קורסי החובה והבחירה בחוג.

פירוט קורסי החובה

—	סמינר הכנה לתיזה
4 שש"ס	שיטות מחקר
2 שש"ס	פסיכולוגיה של הזיקנה
2 שש"ס	היבטים חברתיים של הזיקנה
2 שש"ס	זיקנה וחוק
2 שש"ס	מדיניות חברתית
2 שש"ס	שרותי בריאות לקשיש:
	מבנם, תפקודם והשפעתם עליו
2 שש"ס	סטטיסטיקה
2 שש"ס	שינויים מנטליים התנהגותיים בזיקנה
2 שש"ס	היבטים פיזיולוגיים של הזיקנה
	ביולוגיה של הזיקנה
20 שש"ס	סה"כ

פירוט קורסי התמחות במדיניות ומינהל

2 שש"ס	תיאוריות בניהול המשאב האנושי
2 שש"ס	תיאוריות וגישות לבטחון סוציאלי ופנסיה בזיקנה
2 שש"ס	סוגיות בחיי דיירי בתי אבות
2 שש"ס	בקרה ניהולית בארגוני רווחה ובריאות הציבור:
	היבטים תיאורטיים ומעשיים
4 שש"ס	פרקטיקום במוסדות לזקנים
12 שש"ס	סה"כ קורסי חובה להתמחות

פירוט קורסי התמחות בטיפול בזקן ובמשפחתו

2 שש"ס	גישות תיאורטיות ויישומיות להערכה ואבחון של הזקן ומשפחתו
2 שש"ס	לחץ והתמודדות בזיקנה
2 שש"ס	תיאוריות ומודלים של גישות טיפול מותאמות לזקנים
2 שש"ס	רשת התמיכה הבלתי פורמלית: היבטים קליניים
4 שש"ס	פרקטיקום: התנסות עם קשישים
12 שש"ס	סה"כ קורסי חובה להתמחות

שקלול ציונים

מסלול א'

50%	קורסים
40%	עבודת גמר מחקרית-תיזה
10%	2 סמינריונים

מסלול ב'

65%	קורסים
25%	בחינת גמר
10%	3 סמינריונים

לימודים לקראת תואר שלישי (דוקטור)

יו"ר ועדת הדוקטורט בחוג: פרופ' פרלה ורנר

תכנית הלימודים מאפשרת קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה. מטרתה להכשיר אנשי אקדמיה, מחקר ואנשי מקצוע, בעלי ראייה מחקרית רב תחומית ואינטגרטיבית ובעלי יכולת לפתח מחקר בתחום הזיקנה, וכן לעודד מצוינות ולהקנות מיומנויות לבצע מחקר על תהליכי זיקנה והזדקנות מנקודת מבט רב-תחומית, ומחקר המתבסס על תיאוריות (Theory driven research), תוך הבנת הייחודיות והטבע הדינאמי של זיקנה והזדקנות בקונטקסט המיוחד של החברה הישראלית.

מועדי הרשמה

הדיון בקבלת מועמדים חדשים נערך פעמיים בשנה – לקראת סמסטר א' ולקראת סמסטר ב'. לפיכך יש להגיש את כל חומר המועמדות עד לתאריך 1 באוגוסט (לקבלה לסמסטר א') או עד לתאריך 1 בדצמבר (לקבלה לסמסטר ב').

מבנה הלימודים

הלימודים יתקיימו בשלושה מסלולים:

1. **מסלול רגיל:** התוכנית מיועדת לסטודנטים בעלי תואר שני במדעי הזיקנה – גרונטולוגיה, עבודה סוציאלית, ומוסמכים ממקצועות הבריאות, החברה, או תחומים רלבנטיים אחרים (כמו משפטים, ביולוגיה) ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל. סטודנטים מתחומים אחרים אשר יתקבלו למסלול הרגיל, יידרשו לקחת קורסי השלמה, מעבר לקורסי החובה.

מועמד המבקש להירשם כתלמיד לתואר שלישי חייב למלא את התנאים הבאים:

1. ממוצע 86 לפחות בלימודי המ"א ו-90 בתיזה.
2. שתי המלצות מאנשי סגל אקדמיים, אחד ממכתבי ההמלצה יהיה מנחה עבודת הגמר המחקרית.
3. התקשרות והסכמה בכתב של מנחה לעבודת הד"ר.
4. הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע (עד עשרה עמודים), מאושרת על ידי מנחה עבודת הד"ר המיועד.

תוכנית הלימודים

כל תלמיד יחויב בלימודי חובה (בהיקף של 8 ש"ס) לפי הפירוט שלהלן:

סמינר מחקר לדוקטורנטים (מחלקתי) – 4 ש"ס (שני קורסים סמסטריאליים)
פילוסופיה של המדע – 2 ש"ס

שיעור ספציפי בתחום הקשור לנושא הדוקטורט שיקבע באופן אישי על-ידי מנחה עבודת הד"ר – 2 ש"ס

משך הלימודים לכתובת עבודת הדוקטורט הוא ארבע שנים.

2. **מסלול ישיר לדוקטורט:** לימודים במסלול זה מיועדים לסטודנטים מצטיינים שברצונם להמשיך ברצף ללימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי.

תנאי קבלה למסלול זה:

1. ציון 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל.
2. שתי המלצות מאנשי סגל אקדמיים.
3. התקשרות והסכמה בכתב של מנחה לעבודת הד"ר.
4. הצהרת כוונות של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע (עד עשרה עמודים), מאושרת על ידי מנחה עבודת הד"ר המיועד.
5. אישור הועדה החוגית.

תכנית הלימודים

- ◆ השתתפות בקורסים בהיקף של 32 שש"ס לפחות ברמת מ"א, וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות.
- ◆ הגשת שתי עבודות סמינריוניות או חלופה שוות ערך, שנקבעה יל ידי החוג. ואושרה ע"י הרשות ללימודים מתקדמים. על התלמיד להשיג ציון של 90 לפחות בכל אחת משתי העבודות הסמינריוניות.
- ◆ תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 שש"ס לפחות, סיומם בציון משוקלל של 90 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית שזכתה לציון 90 לפחות.
- ◆ הגשת הצעת מחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים.

עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בכל חובות הלימודים כמפורט לעיל, יעבור התלמיד למעמד של תלמיד דוקטורט שלב ב', במסגרתו יבצע את המחקר ויכתוב את עבודת הדוקטורט.

משך הלימודים לכתיבת עבודת הדוקטורט הוא שנתיים. תלמיד במסלול הישיר לדוקטורט יקבל תעודת מוסמך האוניברסיטה מיד עם אישור הצעת המחקר לדוקטורט, ועמידה בחובות הלימוד של המסלול הישיר לדוקטורט כמפורט לעיל.

3. מסלול לימודי מחקר מקדים

מסלול זה מיועד לשתי אוכלוסיות סטודנטים: 1. סטודנטים שאינם מוסמכי חוגים למדעי הזיקנה – גרונטולוגיה, אך עומדים בתנאי הקבלה, יתבקשו להשלים קורסים מלימודי הגרונטולוגיה. תוכנית הלימודים תותאם לסטודנט בהתאם לרקע שלו, מתוך הקורסים הבאים: היבטים חברתיים של זקנה/תיאוריות בגרונטולוגיה, פסיכולוגיה של הזקנה, היבטים פיזיולוגיים של הזקנה (בהתחשב בתכנית הלימודים שנלמדה בתואר שני). מנחה עבודת הד"ר יכול לבקש שיעורי השלמה נוספים והוא יקבע לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים. ועדת הדוקטורט החוגית תאשר את התוכנית והיקפה. התלמידים יידרשו לעמוד בכל מטלות הקורסים. תוכנית הלימודים תיקבע בכתב בהסכם עם מנחה עבודת הד"ר בזמן ההתקשרות. 2. סטודנטים אשר סיימו לימודי תואר שני ללא תיזה, בציון 90 לפחות, יוכלו להתקבל למסלול זה אם הם עומדים בתנאי הקבלה ובהתאם להחלטת הוועדה החוגית. הסטודנטים יידרשו להשלים עבודת תיזה.

סיעוד

ע"ש צ'ריל ספנסר

תכנית משותפת לאוניברסיטת חיפה ולטכניון

חוג לימודים לב"א (חד-חוגי, ארבע-שנתי)

וחוג לימודים למ"א

ראש החוג: פרופ' דורית פוד

חברי הסגל האקדמי

פרופ' דפנה בירנבוים-כרמלי, פרופ' דורית פוד, פרופ' עדה שפיצר.	פרופסור חבר:
ד"ר הדס גולדבלט, ד"ר מיכל גרנות, ד"ר אפרת דגן, ד"ר ענת דרך-זהבי, ד"ר שריל זלוטניק*, ד"ר תמר שוחט.	מרצה בכיר:
ד"ר טובה וינטרשטיין, ד"ר אנה זיסברג, ד"ר אפרת שדמי, ד"ר גליה שמי (מומחה).	מרצה:
גב' אורלי אדלמן, ד"ר יהודית אבנון, ד"ר יעל אילון, מר סרגיי אלטונין, גב' אלנה אשכנזי, גב' שירן בורד, פרופ' צבי בורוכוביץ, ד"ר צבי בן-ישי, גב' גמר בן-משה, ד"ר אפרים ברישי, ד"ר גלית ברנשטוק, ד"ר נורית גור-יעיש, פרופ' יואל דונחין, גב' עירית דלל, מר זיו דמטר, גב' מלכה הדרי, גב' מיכל הרשלה, גב' דלית וילהלם, גב' נאוה זוארץ, מר שרון זיו, ד"ר אנואר חט'אב, מר מוחמד ח'טיב, גב' יעל לבנון, מר רועי טרייסטר, ד"ר ענת לברסגל, פרופ' אפרים לב, ד"ר אבי לייטמן, ד"ר עומר לנס, גב' לילך מלוויל, גב' סיביה סוסנוב, גב' כרמית סטרן, עו"ד איוב עלאא, ד"ר תחיה עשת, ד"ר גילי פלג, מר דני פרידלנדר, ד"ר חגית פרידמן-ורדינון, ד"ר אביב קדרון, ד"ר רחל קרליבך, מר דני קרפ, מר מיכאל ראשין, גב' קרול רביד, ד"ר דורית רייספלד, ד"ר שרית רשקוביץ, ד"ר ביאטריס שחם, ד"ר שרה שחף, ד"ר אורלי שפירא, גב' מיכל תאני.	עמית הוראה:

* דרגה מוצעת

הסגל האקדמי של הפקולטה לרפואה בטכניון המלמד בתכנית:

- פרופסור מן המניין:** פרופ' שמעון מרום, פרופ' ג'ון פינברג.
פרופסור חבר: פרופ' עמי אהרנהיים, פרופ' ניצה להט, פרופ' זיאד עבאסי, פרופ' ג'קי שילר.
פרופסור חבר קליני: פרופ' דן אלדד, פרופ' צבי בורוכוביץ, פרופ' עזאם זהאר, פרופ' נחול פריד.
מרצה בכיר: ד"ר יובל שקד.
מרצה בכיר קליני: ד"ר רון שאול, ד"ר אירית אביבי.
חבר הוראה בכיר נלווה: ד"ר ישראלה ברדיצ'בסקי, ד"ר פטר יעקובי, ד"ר מרים דוד, ד"ר אנה וייס, פרופ' ליבנה אריאלה.
מרצה נלווה: ד"ר יעקב בכר, ד"ר אדיתה ראוי.

מזכירות החוג

מגדל אשכול, קומה 8, חדר 802

פקס: 04-8288017

שעות הקבלה במזכירות החוג: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' מיכל קויפמן**

טלפון חיצוני: 04-8288004, פנימי: 8004

דוא"ל: mgur@univ.haifa.ac.il

מרכזת מזכירות תלמידים: **גב' רבקה פדר**

טלפון חיצוני: 04-8249136, פנימי: 3136

דוא"ל: rfeder@univ.haifa.ac.il

מזכירות החוג: **גב' מריה אנטונלי**

טלפון חיצוני: 04-8288016, פנימי: 8016

דוא"ל: mlvovsky@univ.haifa.ac.il

מזכירת לימודים קליניים: **גב' אירית שחר**

טלפון חיצוני: 04-8288021, פנימי: 8021

דוא"ל: ishachar@univ.haifa.ac.il

אתר החוג באינטרנט: <http://hw.haifa.ac.il/nursing/hebrew>

הלימודים לתואר ראשון

(בוגר למדעים בסייעוד)

החוג לסייעוד מתמקד בפיתוח ובהקניית ידע אקדמי ומקצועי ובהכשרת אחיות ואחים לתפקידי סיעוד חדשים המתפתחים במערכת הבריאות של המאה ה-21. מטרת תכנית הלימודים להכשיר בוגרים בעלי כישורים בתחומים הבאים:

- ◆ מתן טיפול ישיר ותמיכה בלקוח ובמשפחתו.
- ◆ פיתוח מיומנויות מחקר, חשיבה ביקורתית, למידה עצמית, קבלת החלטות קליניות והתערבויות ניהוליות הנחוצות למתן טיפול מקצועי איכותי ובטוח.
- ◆ פיתוח חשיבה מערכתית והבנה כלכלית לגבי הקשר בין הלקוחות לבין מערכות הבריאות שונות.
- ◆ עבודה בצוות רב-מקצועי לקידום מטרות הלקוח והמערכת ולפיתוח פרויקטים לקידום תחומי בריאות שונים.
- ◆ קידום הבריאות של לקוחות, מטפלים ומשפחתם בכל רמת המנע, הדרכה ויצירת סביבה בריאה ברמת הפרט והמערכת.

תנאי קבלה

לחוג לסייעוד יתקבלו מועמדים מגיל 20 ומעלה אשר יעמדו בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ובחנתך הקבלה הנדרש על ידי החוג.

החוג שומר לעצמו את הזכות לזמן מועמד לראיון קבלה עם ראש החוג/ראש תכנית הלימודים.

מועמדים בעלי תואר אקדמי

מועמדים בעלי תואר ב.א. ממוסד אקדמי מוכר, יוכלו להתקבל ללימודים בחוג לסייעוד על סמך הישגיהם בלימודי התואר: א. ציון סופי משוקלל 86 לפחות. כמו כן, במידת הצורך לאחר ההרשמה יוזמן המועמד לראיון קבלה עם ראש החוג או ראש תכנית הלימודים. ב. סטודנטים שיתקבלו לתכנית לימודים זו ילמדו את תכנית הלימודים המלאה של ארבע שנים.

קבלה לשנה מתקדמת

יוכלו להירשם לשנה מתקדמת (שנה ב' בלבד) מועמדים שלמדו בחוגים לסייעוד באוניברסיטאות אחרות. כתנאי קבלה לחוג המועמדים הנ"ל יהיו חייבים:

- א. בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ובחנתך הקבלה הנדרש ע"י החוג באותה שנה.
- ב. באישור ציונים המוכיח זכאות להמשך לימודים (עיוניים וקליניים מעשיים) באוניברסיטה שבה למדו. האישור יישלח ישירות למזכירות החוג.
- ג. בציוני הערכת הלימודים הקליניים המעשיים.

- ד. בראיון קבלה עם ראש החוג או ראש תכנית הלימודים.
- ה. תכנית הלימודים הסופית תקבע לאחר קבלת אישור של החוג שהקורסים אותם למדו באוניברסיטה האחרת תואמים את תכני הקורסים של החוג לסייעוד באוניברסיטת חיפה.

הכרה בלימודים קודמים

- ◆ עיין בתקנון לימודי תואר ראשון המתפרסם בשנתון האוניברסיטה.
- ◆ החוג אינו מכיר בהתנסויות קליניות שהתבצעו מטעם מוסדות אקדמיים אחרים.

מבנה תכנית הלימודים לתואר ראשון

משך הלימודים הינו ארבע שנים. התלמיד מחויב לתכנית הלימודים המתפרסמת בשנתון בשנה שבה החל את לימודיו בחוג, וכן לעדכונים אשר יתפרסמו לקראת מועד הרישום למערכת לפני תחילת שנת הלימודים ו/או במהלך שנות הלימוד.

תכנית הלימודים מורכבת מלימודים עיוניים, מלימודים קליניים ומלימודים קליניים מעשיים. התכנית הינה אינטגרטיבית ומכוונת לקידום יכולותיו האקדמיות והמקצועיות של הבוגר.

1. לימודים עיוניים

- א. **מדעי הטבע, החיים והרפואה:** כימיה, ביוכימיה, מבוא למדעים, ביולוגיה של התא, מיקרוביולוגיה, אנטומיה, פיזיולוגיה, גנטיקה, אימונולוגיה, פתולוגיה, פרמקולוגיה, המטולוגיה ואנדוקרינולוגיה.
- הערה: החוג שומר לעצמו את הזכות להקדים את הקורס "מבוא למדעים". הקורס יתקיים כחודש לפני תחילת הלימודים (ספטמבר 2009) במתכונת לימודים מרוכזת של שבוע.
- ב. **מדעי החברה:** פסיכולוגיה, פסיכולוגיה התפתחותית וחברתית, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, סטטיסטיקה, ושיטות מחקר, כתיבה מדעית.
- ג. **מדעי הרוח:** על כל תלמיד המתחיל לימודיו בתשע"ב ללמוד קורס אחד בן 2 נ"ז, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכנית הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי "דרך הרוח" ניתן יהיה ללמוד בכל אחת משנות הלימוד לתואר.

סיום לימודי "דרך הרוח" בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" בכתובת: <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

- ד. **סיעוד:** יסודות הסיעוד, מבוא למיומנויות, מיומנויות בין-אישיות, מיומנויות ראיון ותקשורת, אפידמיולוגיה, מבוא לחשיבה ניהולית, ניהול במערכות בריאות, כלכלת בריאות, ניהול הטיפול, חוק ואתיקה, יסודות בקידום בריאות, פרויקט קידום בריאות, סמינר מחקר, פרמקולוגיה קלינית בסיעוד.

2. לימודים קליניים עיוניים

מבוא לסייעוד קליני, מצבי חולי, היבטים סיעודיים במצבי חולי, סוגיות בהתערבות בקהילה וחשיבה קלינית.

3. לימודים קליניים מעשיים (התנסות קלינית) התנסויות מעשיות המתרחשות בארגוני בריאות ומסגרות טיפוליות.

הקורסים הנלמדים במסגרת הלימודים הקליניים הם: התערבות במצבים קליניים הדורשים אשפוז, התערבות במצבים קליניים באשפוז ובקהילה והתערבות במצבים קליניים – אימון מתקדם.

הלימודים הקליניים המעשיים מתקיימים במרפאות הקהילה כגון: קופות החולים: "מכבי שירותי בריאות", "שירותי בריאות כללית" ו"קופת חולים לאומית", לשכת הבריאות ומרכזי אשפוז באזור הצפון והמרכז: בי"ח לגליל מערבי-נהריה, מזרע (עכו), העמק (עפולה), רמב"ם (חיפה), כרמל (חיפה), בני ציון (חיפה), בי"ח גריאטרי-פלימן (חיפה), טירת הכרמל, הלל יפה (חדרה), שער מנשה (פרדס חנה), מרכז גריאטרי נתניה, תל השומר (תל אביב).

הלימודים הקליניים המעשיים כוללים 8 התנסויות בתחומים הבאים: קהילה, רפואה פנימית, כירורגיה, רפואה דחופה, ילדים, בריאות האישה, בריאות הנפש ואימון מתקדם (סטאז').

הלימודים הקליניים המעשיים מתקיימים החל מסמסטר ב' של שנה ב' ועד תום שנה ד'. משך ההתנסות: 24 שעות שבועיות (3 ימי התנסות בשבוע) ובתקופת האימון המתקדם (שנה ד') 32 שעות שבועיות (4 ימי התנסות בשבוע). לימודים אלו מנוהלים ע"י אחים/יות שהם מדריכים אקדמיים מנוסים.

בסיום תקופת כל התנסות בתחום מסוים מעריך המדריך/ה את הישגיו ויכולותיו של הסטודנט בנוכחות ובשיתוף הסטודנט. **ציון המעבר בהתנסות מותנה בהערכת מדריך, בעמידה בדרישות מבחן ידע של החוג ובאישור סופי של היחידה ללימודים קליניים.**

- ◆ קיימת חובת נוכחות של 100% בלימודים הקליניים המעשיים (סטודנט שיעדר מסיבה כלשהי מההתנסות יחויב להשלים את כל השעות החסרות).
- ◆ כל סטודנט מתנסה במהלך הלימודים הקליניים במספר מוסדות בריאות ברחבי הארץ (כמפורט בסעיף 3 לעיל).
- ◆ במידת הצורך, ההתנסות בלימודים קליניים מעשיים תתקיים: במשמרות שונות, בחופשת סמסטר, ובמהלך חופשת הקיץ.

השיבוץ להתנסויות נעשה על פי הקריטריונים הבאים:

1. דרישות משרד הבריאות
2. המחלקות בהן מתאפשרת התנסות
3. מצבו הסוציו אקונומי של הסטודנט על פי דיווח הדיקנאט
4. התאמה לצרכי הסטודנט

הערות:

1. הוצאות נסיעה ללימודים הקליניים המעשיים והוצאות רכישת מדים, סטטוסקופ וציוד נוסף חלות על הסטודנט.
2. במהלך כל ההתנסויות, כולל אימון מתקדם, הסטודנטים אינם זכאים לדרוש שכר עבור תקופת ההתנסות.
3. סטודנט שחייב להשלים את חובותיו באנגלית, ילמד אנגלית רק בימים שאינו מתנסה בקליניקה.

דרישות משרד הבריאות

1. על פי הנחיות משרד הבריאות, **כל סטודנט לסייעוד חייב להתחסן בחיסונים הבאים עד סוף שנה א' ללימודיו:** חיסון נגד דלקת כבד נגיפית (מסוג B), חיסון משולש נגד אדמת, חצבת וחזרת (MMR), השלמת חיסון נגד טטנוס ודיפטריה, מבחן מנטו לשחפת, חיסון נגד פוליו. הנחיות מפורטות ניתן לקבל במזכירות החוג.
עד סוף שנה א' על הסטודנט להציג למזכירות היחידה ללימודים קליניים אישור משרד הבריאות על קבלת כל החיסונים.
סטודנט שלא יעמוד בתנאי זה לא יתחיל את ההתנסות הקלינית בשנה ב' ללימודיו.
2. על הסטודנט מוטלת החובה לבדוק את דרישות משרד הבריאות כתנאי להגשת מועמדות למבחן הממשלתי לתואר אח/ות מוסמך/ת ולרישום בפנקס הסגל הסייעודי. ניתן לקבל את נהלי משרד הבריאות במזכירות החוג.

סגל היחידה ללימודים קליניים

ראש היחידה ללימודים קליניים: גב' דלית וילהלם

מתאמות לימודים קליניים: גב' קרול רביד, גב' מלי בן אדיבה, גב' נאוה זוארץ

מרכזת לימודים קליניים: גב' אירית שחר

טפסים

1. המתקבלים לחוג לסייעוד חייבים להמציא למזכירות החוג את הטפסים "הצהרת בריאות" חתום על ידי רופא ו"כתב ויתור על סודיות רפואית", עד תחילת שנת הלימודים תש"ע אם הנך סובל/ת מבעיה בריאותית, אנה הצטייד/י באישורים מתאימים.
2. בסיום הלימודים יידרש התלמיד להצהיר על העדר רישום פלילי על מנת שיוכל לגשת למבחן הממשלתי.

חובות התלמידים

1. על התלמידים לסיים חובת אנגלית שפה זרה כתנאי מעבר לקורסים בדרג 3 (שנה ג').
2. קיימת חובת נוכחות בכל מפגש בקורס שאותו לומד התלמיד, אלא אם כן הודיע המרצה אחרת בכתב.
3. קיימת חובת הכנה מוקדמת של חומר לימודי כפי שנקבע על ידי המרצה לקראת מפגש; על התלמידים למלא את כל הדרישות הלימודיות שיוטלו עליהם במהלך המפגשים.

4. קיימת חובת נוכחות של 100% בלימודים הקליניים המעשיים ובקורסים מלווי הקליניקה.

מיומנויות מחשב בשנה א'

על כל סטודנט בשנה א' להיבחן ולהוכיח את ידיעותיו בנושא "מיומנויות מחשב". בעת הרישום לתוכנית הלימודים, יש להירשם ל"מיומנויות מחשב" על מנת שניתן יהיה לגשת לבחינה.

- ◆ המבחן ייערך במהלך סמסטר א' של שנה"ל תשע"ב (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו).
- ◆ סטודנט אשר לא יעבור בהצלחה את המבחן הראשון (נכשל או לא השתתף) יוכל להבחן במועד נוסף אשר יתקיים במהלך סמסטר ב' (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו).
- ◆ סטודנט אשר לא עבר בהצלחה את המבחן (סמסטר א' או ג' גם ב') יוכל להצטרף לקורס קיץ תשע"ב (ללא תשלום) אשר תציע הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות. המבחן יתקיים באמצעות מערכת הלמידה המתקשבת (Highlearn).
- בסמוך למועד המבחן, תינתן אפשרות להתנסות ב"מבחן דוגמא", בנוסף נפרסם קישורים לאתרים רלוונטיים.
- ◆ הצלחה במבחן "מיומנויות מחשב" הוא תנאי מעבר משנה א' ל-ב'.

תנאי מעבר לשנה מתקדמת

- ◆ ציון עובר – 70 בקורסים: יסודות הסייעוד.
- סטודנט שנכשל בקורס "יסודות הסייעוד" בסמסטר א' לא יוכל ללמוד את הקורס בסמסטר ב' ויהיה עליו לחזור על הקורס בשנה עוקבת.
- ◆ ציון עובר – 65 : בכל קורסי מצבי חולי, מבוא לסייעוד קליני א'+ב', היבטים סיעודיים במצבי חולי, חשיבה קלינית.
- סטודנט שנכשל בקורסים אלו לא יוכל ללמוד ולהשתתף בהתנסות הקלינית בסמסטר העוקב.
- ◆ ציון עובר – 60 בקורסי האוניברסיטה: שימושי מחשב, שיטות מחקר, מבוא למיומנויות בין אישיות, כתיבה מדעית, מושגי יסוד בסוציולוגיה, סטטיסטיקה, מבוא לפסיכולוגיה, אפידמיולוגיה, הקשר במפגש הטיפולי, חשיבה ניהולית בארגוני בריאות, קורסי ניהול, חוק ואתיקה, יסודות בקידום בריאות, סמינרי מחקר, אלימות במשפחה, פרמקולוגיה קלינית.
- ◆ ציון עובר – 55 בקורסי הפקולטה לרפואה בטכניון: מבוא לביופיזיקה וניורופיזיולוגיה, כימיה, ביולוגיה של התא, אנטומיה, ביוכימיה, פיזיולוגיה, מבוא לאימונולוגיה, מיקרוביולוגיה, פתולוגיה, פרמקולוגיה, גנטיקה, המטולוגיה, ואנדוקרינולוגיה.
- כשלון באחד מקורסי הפקולטה לרפואה בטכניון בסמסטר א' יחסום רישום לקורסי הפקולטה לרפואה בטכניון בסמסטר ב'. כשלון באחד מקורסי הפקולטה לרפואה בטכניון בסמסטר ב' ימנע רישום לקורסי הפקולטה לרפואה בטכניון בשנה עוקבת.

- ◆ ציון עובר בלימודים קליניים מעשיים 70. בחלק מההתנסויות יידרש גם מבחן מסכם קליניקה. עמידה בבחינה מהווה תנאי לסיום לימודיו הקליניים של הסטודנט.
- ◆ סטודנט הנכשל בשנה א' באחד מהקורסים החוסמים לימודים קליניים (אנטומיה א', כימיה, ביולוגיה של התא, מבוא לפיזיולוגיה, ביוכימיה, פיזיולוגיה של מערכת הגוף, מבוא לאימינולוגיה, מיקרוביולוגיה, אנטומיה ב') לא יוכל להתחיל את הקורס "מיומנויות בין אישיות" בשנה ב' סמסטר א'.
- ◆ כשלוך בקורס מצבי חולי 3 יחסום רישום לקורס היבטים סיעודיים במצבי חולי בשנה ג'.
- ◆ הרישום לסמינרים בשנה ד' (מחקר וקידום בריאות) מותנים במעבר בהצלחה של הקורסים בשנה ג' ובקורס כתיבה מדעית.
- * **התקנון של הפקולטה לרפואה יחול בכל הנוגע לקורסים הנלמדים מטעם הפקולטה לרפואה בטכניון (מצבי חולי, מדעי הטבע, החיים והרפואה).**
- ההחלטות האקדמיות והמקצועיות, בכל הקשור לסטודנטים במהלך ההתנסות, מתקבלות על סמך ביצועיו האקדמיים של הסטודנט, התנהגותו המקצועית והאישית, כפי שהם באים לידי ביטוי בהערכות המתבצעות ע"י המדריך בשדה, סגל היחידה ללימודים קליניים ומבחני הידע. סטודנט שנכשל בהתנסות קלינית לא יוכל להמשיך לימודיו בקורסים מלווי הקליניקה: "מיומנויות בין-אישיות" ו-"חשיבה קלינית".
- הערה:** פירוט הדרישות והמטלות הכרוכות בהתנסויות הקליניות יימסר בכתב לתלמיד בתחילת כל שנת לימודים.
- סטודנט אשר לא יעמוד בדרישות תנאי המעבר שפורטו לעיל יהיה במעמד על תנאי.**
- תלמיד במעמד על תנאי
- ◆ תלמיד הנכשל בקורס אחד או שניים – חייב לחזור עליהם בשנה העוקבת.
- ◆ תלמיד הנכשל בקורס המהווה דרישת קדם – לא יורשה להשתתף בקורס ההמשך.
- התלמיד יברר מהן דרישות הקדם לקורסים השונים וידאג למלאן. דרישות הקדם מפורטות ברשימת הקורסים באינטרנט והן מחייבות. מזכירות תלמידים תבדוק את מילוי דרישות הקדם השונות הנדרשות במהלך שנת הלימודים ולא בתחילתה. לכן, תלמיד שנרשם לקורס שאינו ראשי ללמוד בו בגלל אי עמידה בדרישות הקדם או בתנאי המעבר משנה לשנה ושילם, יבוטל רישומו לקורס גם אם נבחן וקיבל ציון. ציון זה לא יוכר.
- ◆ תלמיד שלא עבר בהצלחה את הלימודים הקליניים ימשיך בלימודיו העיוניים המתוכננים למעט קורסים המלווים את הלימודים הקליניים (חשיבה קלינית, מיומנויות בין אישיות ומבוא לראיון ומיומנויות טיפול וניהול). התלמיד ילמד את הלימודים הקליניים שבהם נכשל, בשנה העוקבת.
- ◆ תלמיד שנכשל בשני קורסים, המעבר לשנת לימודים מתקדמת יותנה בהמלצת הוועדה לענייני תלמידים ובהחלטת ראש החוג.
- ◆ **תלמיד שנכשל בקורס קדם ועוכבו לימודיו נדרש להרכיב את תכנית הלימודים בתאום מראש עם מזכירות החוג.**

תכנית לימודים ללא חתימת מזכירות החוג – לא תאושר. (לדוגמא: תלמיד שלומד קורסים משנים ב' ו-ג' באותה שנה).

זכאות להתחלת התנסויות קליניות

- ◆ תלמיד הנכשל בקורסים: מצבי חולי 1, יסודות הסייעוד, מבוא לסייעוד קליני א'+ב', בכל אחד מקורסי הטכניון – למעט המטולוגיה ואנדוקרינולוגיה, לא יוכל להתחיל התנסות בלימודים הקליניים של שנה ב'.
- ◆ סטודנט הנכשל בקורס מצבי חולי 2, לא יוכל להתנסות בלימודים הקליניים בשנה ג'.
- ◆ סטודנט הנכשל בקורס מצבי חולי 3, לא יוכל להמשיך בהתנסות הקלינית בסמסטר העוקב.
- ◆ סטודנט הנכשל באחת מההתנסויות הקליניות ו/או לא עבר בהצלחה את קורסי מצבי חולי הבאים: היבטים סיעודיים במצבי חולי, מצבי חולי 4, מצבי חולי 5 – לא יוכל להתחיל את האימון המתקדם.

פטור מהשתתפות בקורס

סטודנט המעוניין לקבל פטור מהשתתפות בקורס, יגיש בקשה מנומקת בכתב למזכירות החוג יחד עם תוכן הקורס (סילבוס) ותדפיס ציון הקורס בו למד ואשר על סמך לימודים אלה מבקש את הפטור. ועדה אקדמית בחוג תדון בבקשה והסטודנט יקבל תשובה בכתב ממזכירות החוג. מומלץ להגיש את הבקשה לפני תחילת הלימודים. כמו כן מומלץ להשתתף בשיעורים בקורס הרלוונטי עד לקבלת הפטור.

הפסקת לימודים

הפסקה לימודים ביוזמת רשויות החוג

תלמיד שלא עמד בתנאי המעבר לשנה מתקדמת – תידון הפסקת לימודיו. הוועדה לענייני תלמידים או ראש החוג יכולים להחליט על הפסקת לימודים או על המשכם. הוועדה לענייני תלמידים תדון בסטודנטים שמצב הלימודים מצריך החלטה מיוחדת. הוחלט על המשך לימודים – תקבע לסטודנט תכנית סמסטריאלית למשך סמסטר אחד או למשך שנה אחת. בתום הסמסטר או השנה ייבדקו:

- ◆ ממוצע מצטבר, שיעור כישלונות, עמידה או אי עמידה (לאחר מועד ב') בתנאי המעבר של כל המקצועות בתכנית שנקבעה לו. לא עמד התלמיד בדרישות – תידון הפסקת לימודיו שנית.
- ◆ ראש החוג רשאי להפסיק לאלתר לימודיו של תלמיד שנמצא בלתי מתאים למקצוע מהלך לימודיו, או מטעמי עבירה על כללי האתיקה המקצועית. ההחלטה תתקבל בעצה אחת עם המרצים ו/או המדריכים הנוגעים בדבר ועפ"י המלצת הוועדה לענייני תלמידים של החוג.
- ◆ תלמיד שנכשל או לא עמד בתנאי המעבר בקורס חובה כלשהו פעם שניה (בשנה עוקבת) יופסקו לימודיו לאלתר.

- ◆ תלמיד שנכשל בשלושה קורסים או יותר בשנת לימודים אחת או שנכשל שנית בלימודים קליניים – יופסקו לימודיו לאלתר.
- תלמיד שלימודיו הופסקו ביוזמת החוג רשאי להירשם מחדש לחוג בתום תקופת צינון של שלוש שנים, עליו לעמוד מחדש בתנאי הקבלה של החוג שייקבעו לשנה בה יירשם מחדש. אחרי שלוש שנים הסטודנט נחשב לסטודנט חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו לו.

הפסקת לימודים ביוזמת התלמיד

- תלמיד המבקש להפסיק זמנית את לימודיו – יפנה **בכתב** לראש החוג וינמק את בקשתו. הפסקת הלימודים תאושר **בכתב**. במקביל, יודיע התלמיד על ההפסקה למינהל התלמידים. תלמיד יוכל להפסיק את לימודיו הקליניים רק למשך שנה.

חידוש לימודים

- ◆ תלמיד שאושרה לו הפסקת לימודים ומבקש לחדשם – יערוך רישום לאוניברסיטה כמקובל. שב התלמיד ללימודים בתום שנתיים הפסקה – יוכרו הקורסים שלמד לצורך המשך לימודיו. עולה תקופת ההפסקה על שנתיים – רשאי החוג לחייב את התלמיד לחזור על קורסים ששמע ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות שונות.
- ◆ תלמיד שלא אושרה לו הפסקת לימודים בכתב ו/או לא סיים לימודיו לתואר ראשון בתוך שש שנים רצופות – חייב בהרשמה מחדש ובעמידה בתנאי הקבלה המחייבים באותה העת.

תנאים לקבלת תואר ב"א

- קבלת התואר מותנית:
- ◆ בעמידה בכל תנאי המעבר;
- ◆ בציון 70 (לפחות) בלימודים הקליניים;
- ◆ בסיום כל חובות הלימודים בחוג בתקופה שלא תעלה על שש שנות לימוד רצופות.

תנאים לקבלת תואר אח/ות מוסמך/ת

- ◆ עמידה בבחינה הממשלתית לתואר אח/ות מוסמך/ת – ציון עובר 60.
- על הסטודנט מוטלת החובה לבדוק את דרישות משרד הבריאות כתנאי להגשת מועמדות למבחן הממשלתי לתואר אח/ות מוסמך/ת ולרישום בפנקס הסגל הסיעודי.
- ניתן לקבל את נהלי משרד הבריאות במזכירות החוג.

תכנית לימודים כללית

שנה ראשונה

ש'	10 שש"ס 9 נ'	אנטומיה ומעבדה
ש'	4 שש"ס 3 נ'	כימיה ותרגיל

ש' 2 שש"ס נ' 2	ביולוגיה של התא
ש"ת 6 שש"ס נ' 6	יסודות הסייעוד א'
ש' 4 שש"ס נ' 4	מבוא לפסיכולוגיה ופסיכולוגיה התפתחותית
ש' 4 שש"ס נ' 4	מבוא לסוציולוגיה ואתרופולוגיה
ש' 8 שש"ס נ' 7	פיזיולוגיה
ש' 4 שש"ס נ' 3	ביוכימיה כללית ותרגיל
ש' 4 שש"ס נ' 4	מבוא למיומנויות בין-אישיות
ש' 3 שש"ס נ' 3	מבוא לאימונולוגיה
ש' 4 שש"ס נ' 4	מיקרוביולוגיה
ש' 2 שש"ס נ' 2	מבוא לסייעוד קליני – א'
ש' 3 שש"ס נ' 3	סטטיסטיקה ותרגיל
ש' 2 שש"ס נ' 2	שיטות מחקר

סה"כ שנה א'

56 נ'

שנה שנייה

ש' 2 שש"ס נ' 2	גנטיקה
ש' 2 שש"ס נ' 2	פתולוגיה
ש' 4 שש"ס נ' 4	פרמקולוגיה
ע"מ 1 שש"ס נ' 0	עזרה ראשונה
ש' 4 שש"ס נ' 4	מבוא לסייעוד קליני ב'
ש' 8 שש"ס נ' 8	מצבי חולי 1
ש' 6 שש"ס נ' 6	מצבי חולי 2
ש' 4 שש"ס נ' 4	הקשר הטיפולי ומיומנויות בין-אישיות (מבוא לראיון)
ש' 2 שש"ס נ' 2	אפידמיולוגיה
ש' 2 שש"ס נ' 2	היבטים מערכתיים של העבודה הסייעודית
ש' 2 שש"ס נ' 2	הקשר הטיפולי ומיומנויות בין-אישיות
ש' 2 שש"ס נ' 2	(התנסות בקהילה ואשפוז)
ש' 2 שש"ס נ' 2	חשיבה קלינית
ש' 1 שש"ס נ' 1	כתיבה מדעית
ש' 1 שש"ס נ' 1	לימודים קליניים: חקירה ואבחון בקהילה,
ע"מ 1 שש"ס נ' 1	קליניים באשפוז
ש' 1 שש"ס נ' 1	המטולוגיה
ש' 1 שש"ס נ' 1	אנדוקינולוגיה

סה"כ שנה ב' 42 נ'

שנה שלישית

ש' 2	שש"ס 2	נ' 2	מבוא לניהול הטיפול
ש' 3	שש"ס 6	נ' 6	מצבי חולי 3
ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	חשיבה קלינית
ש' 2	שש"ס 2	נ' 2	יסודות בקידום בריאות
ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	המפגש הטיפולי (דילמות וקשיים)
ש' 4	שש"ס 6	נ' 6	מצבי חולי 4
ע"מ 6	שש"ס 6	נ' 6	לימודים קליניים באשפוז
ש' 2	שש"ס 2	נ' 2	היבטים סיעודיים במצבי חולי
ש' 2	שש"ס 2	נ' 2	חוק ואתיקה

חובת בחירה קורס אחד בתחום ניהול (רשימת הקורסים תפורסם בהמשך):

ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	ניהול
סה"כ חובה		נ' 34	
סה"כ חובת בחירה		נ' 4	
סה"כ שנה ג'		נ' 38	

שנה רביעית

ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	שינוי ארגוני
ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	פרוייקט קידום בריאות
ש' 5	שש"ס 4	נ' 4	מצבי חולי 5
ס"מ 5	שש"ס 4	נ' 5	סמינר מחקר
ש' 1	שש"ס 1	נ' 1	פרמקולוגיה קלינית בסיעוד
ת' 1	שש"ס 1	נ' 0	פרוייקט קידום בריאות – תרגיל
ע"מ 1	שש"ס 2	נ' 1	לימודים קליניים באשפוז בקהילה
ע"מ 2	שש"ס 2	נ' 2	לימודים קליניים: אימון מתקדם
ש' 6	שש"ס 6	נ' 0	תרגול במצבים קליניים מתקדמים
ש' 1	שש"ס 1	נ' 1	אלימות במשפחה במערכת הבריאות
ש' 2	שש"ס 2	נ' 2	כלכלת בריאות
סה"כ שנה ד'		נ' 24	
ש' 2	שש"ס 2	נ' 2	קורס בחירה ממדעי הרוח*
סה"כ לתואר		נ' 162	

* למתחילים את לימודיהם בתשע"ב

לימודים בתכנית המשותפת לחוג לסייעוד ולפקולטה למשפטים

מועמדים העומדים בדרישות הקבלה של החוג לסייעוד ושל הפקולטה למשפטים יוכלו להשלים תואר ראשון בשני התחומים בתכנית משולבת המאפשרת סיום הלימודים בחמש שנות לימוד. התכנית מתמקדת בהכשרת בוגרים עם מיומנויות בתחומי הבריאות והמשפט, כולל סוגיות חוק ואתיקה ודילמות מוסריות בעולם הרפואה.

לימודים בתוכנית השלמה לתואר "בוגר בסייעוד" לאחיות ואחים מוסמכים

בחוג לסייעוד מתקיימת תכנית השלמה לתואר ראשון לאחיות ואחים מוסמכים. היקף הלימודים הוא 60 נקודות זכות. התכנית מתפרסת על פני שלושה סמסטרים. הלימודים יתקיימו ביומיים מרוכזים בכל שבוע.

ראש התכנית – ד"ר שרה שחף

במכללת מבח"ר בבני ברק פועלת תכנית השלמה לתואר ב"א לאחיות מוסמכות מהמגזר החרדי.

המרכזות האקדמית של התכנית ד"ר גליה שמי.

שכר הלימוד שישלמו הלומדים בתכנית עומד על 200%.

תנאי הקבלה

1. מועמד/ת לתכנית ההשלמה חייב/ת להיות אח/ות מוסמך/ת, הרשומה/ה בפנקס האחיות במשרד הבריאות.
2. תעודת בגרות, או לחלופין ציון עובר בבחינות הבגרות במתמטיקה ובאנגלית.
3. מבחן פסיכומטרי בציון הנדרש ע"י החוג.
4. רמת אנגלית של "טרום מתקדמים". המתקבלים לתכנית יהיו חייבים לסיים את חובת לימוד האנגלית עד לסיום לימודיהם.
5. אחות מוסמכת בעלת תואר ממוסד אקדמי מוכר תתקבל לאחר ראיון אישי.
6. ניתן להתקבל לתכנית זו על סמך תואר אקדמי. מועמדים בעלי תואר אקדמי מוכר יתקבלו ללימודים על סמך הישגיהם בלימודי התואר הראשון ללא צורך בבחינה הפסיכומטרית תוך עמידה בתנאים הבאים: א. ציון סופי משוקלל של 86 לפחות; ב. במידת הצורך יתקיים ראיון קבלה עם ראש החוג/התוכנית; ג. סטודנטים שיתקבלו לתוכנית לימודים זו ילמדו את תכנית הלימודים המלאה של שלושה סמסטרים (שנה וחצי).
7. בתוכנית זו לא ניתן לקבל "פטורים" גם אם הסטודנט למד במסגרת חלקית או מלאה במוסד אקדמי מוכר אחר.

תכנית הלימודים הכללית לתואר ב"א לאחיות מוסמכות

ציון "עובר" בכל הקורסים הנ"ל – 60.

מדעי החיים והרפואה

גנטיקה	ש'	2 שש"ס	2 נ'
היבטים בחקר מחלות וירליות	ש'	2 שש"ס	2 נ'
תורשה וסרטן	ש'	2 שש"ס	2 נ'
התפתחות בחקר המוח	ש'	2 שש"ס	2 נ'
ניורופסיכיאטריה קהילתית	ש'	2 שש"ס	2 נ'
מיניות ומגדר	ש'	2 שש"ס	2 נ'
התמכרויות וסמים מסוכנים	ש'	2 שש"ס	2 נ'

קורסי ניהול ובריאות

חשיבה ניהולית	ש'	2 שש"ס	2 נ'
כלכלת בריאות	ש'	2 שש"ס	2 נ'

סיעוד

כאב – הסימפטום והמחלה	ש'	2 שש"ס	2 נ'
דיון עיוני בסיעוד	ש'	2 שש"ס	2 נ'
חשיבה משפטית ברפואה וסיעוד	ש'	2 שש"ס	2 נ'
החולה הנוטה למות	ש'	2 שש"ס	2 נ'
הגישה ההוליסטית בסחעוד ושיקום	ש'	2 שש"ס	2 נ'
תסמונת פוסט-טראומתית	ש'	2 שש"ס	2 נ'
פצעים קשיי ריפוי	ש'	2 שש"ס	2 נ'
המטפל במפגש הטיפולי	ש'	2 שש"ס	2 נ'
בריאות ותזונה	ש'	2 שש"ס	2 נ'

קידום בריאות

מבוא לקידום בריאות	ש'	2 שש"ס	2 נ'
סמינר קידום בריאות	ס"מ	2 ש"שס	2 נ'
היסטוריה של הרפואה	ש'	2 שש"ס	2 נ'

מיומנויות מחקר

יישומים קליניים באפידמיולוגיה	ש'	2 שש"ס	2 נ'
שיטות מחקר	ש'	2 שש"ס	2 נ'
סטטיסטיקה	ש'	2 שש"ס	2 נ'

2 נ'	2 שש"ס	ש'	כתיבה מדעית
2 נ'	2 שש"ס	ש'	מיומנויות מחשב
4 נ'	4 שש"ס	ס"מ	סמינר מחקר

מדעי החברה

2 נ'	2 שש"ס	ש'	התפתחות האישיות
2 נ'	2 שש"ס	ש'	סוגיות ברפואה תעסוקתית

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה לתואר שני: ד"ר ענת דרך-זהבי

מטרת הלימודים

תוכנית המ.א. מכוונת להרחבת הידע אודות סוגיות מרכזיות בסייעוד ולפיתוח של מיומנויות מחקריות בקרב אנשי מקצוע בכירים בתחום. התכנית מאורגנת סביב שני צירים מרכזיים: הציר המתודולוגי שמטרתו פיתוח חשיבה ביקורתית ואנליטית וכישורי מחקר מתקדמים, וציר התוכן שבמרכזו טיפול וקידום איכות חיים במצבי בריאות וחולי מורכבים.

בוגרי התכנית יוכלו למלא תפקידים בכירים במערכת הבריאות, לבצע ולנהל מחקרים ואף להשתלב במסלולים שונים של הוראה ומחקר באקדמיה. שילובן של מיומנויות מחקר מתקדמות עם בסיס ידע קליני נרחב יעמידו את בוגרי התכנית בקו הראשון של פיתוח יישומי ואקדמי של תחום הסייעוד.

תנאי הקבלה

אחים ואחיות מוסמכים בוגרי תואר ראשון בסייעוד או בתחום אחר מאוניברסיטה בארץ, בעלי ממוצע של 85 ומעלה. המועמדים שיעברו סינון ראשוני יוזמנו לראיון קבלה אישי, אשר יתמקד בדיון במאמרים שיפורסמו מראש.

כל המועמדים יידרשו לעבור בחינה באנגלית בציון 70 ומעלה.

בנוסף על תנאים ראשוניים אלה, יתבקשו המועמדים למלא טופס שאלון אישי.

מועמדים שהתארים הקודמים שלהם הם ממוסדות להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בהם אינה עברית יהיו חייבים לעבור בחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה.

מבנה הלימודים

החוג מציע שני מסלולי לימוד:

מסלול א' – מסלול עם כתיבת עבודה מחקרית – תיזה

מסלול זה מבקש להקנות לתלמיד ידע מעמיק בתחום התמחות מסויים, שליטה בשיטות מחקר הרלוונטיות לתחום זה וכן לפתח את כישוריו לנתח ממצאי מחקר באופן עצמאי. כתיבת עבודת גמר מחקרית תסכם ותגלם ידע וכישורים אלה. חובות התלמיד במסלול א':

1. השלמת קורסים בהיקף של 30 ש"ס. על התלמיד לסיים את חובות השמיעה עד תום השנה השנייה ללימודים.
  2. כתיבת שתי עבודות סמינריוניות.
  3. הגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה). יש לקבל אישור הסכמה על הנחייה עד תום סמסטר א' של שנה א'. הגשת התיזה לשיפוט תתאפשר רק לאחר סיום כל חובות השמיעה והגשת העבודות הנדרשות.
  4. טרם הגשת עבודות הגמר יהיה על הסטודנט להציג את מחקריו בע"פ בפני סגל החוג.
- הערה:** בתום סמסטר ב' של שנת הלימודים הראשונה בתכנית, תבדוק הוועדה החוגית ללימודי תואר שני את הישגי התלמידים ותוכל להמליץ על העברת תלמיד ממסלול א' למסלול ב'.
 תנאי מעבר לשנה ב' במסלול א' – ממוצע של 80 לפחות בשנה א'.

שקלול הציונים – מסלול א':

קורסים	45%
עבודות סמינריוניות	15%
עבודת תיזה	40%

מסלול ב' – מסלול עם בחינת גמר מסכמת (ללא תיזה)

התכנית במסלול זה מבוססת על לימודים עיוניים מגוונים בתחום הסיעוד ובתחומים משיקים. מסלול זה מבקש להקנות לתלמיד ידע רחב אשר יאפשר לו פיתוח תחום הסיעוד. חובות התלמיד במסלול ב':

1. השלמת קורסים בהיקף של 38 ש"ס. יש לסיים את חובות השמיעה עד תום השנה השנייה ללימודים.
2. כתיבת 3 עבודות סמינריוניות.
3. עמידה בבחינת גמר מסכמת. התלמיד יוכל לגשת לבחינה המסכמת רק לאחר סיום כל חובות השמיעה והגשת העבודות הנדרשות. הבחינה תתקיים בחודש נובמבר.

שקלול הציונים – מסלול ב':

קורסים	60%
עבודות סמינריוניות	20%
בחינה מסכמת	20%

מעבר ממסלול לימודים אחד למשנהו יתאפשר באישור הוועדה החוגית ללימודי תואר שני עד סוף השנה הראשונה בלבד. במקרה של מעבר ממסלול למסלול יחוייב התלמיד בכל דרישות המסלול החדש.

תנאי מעבר לשנה ב' במסלול ב' – ממוצע של 80 לפחות בשנה א'.

השלמות לקראת רישום לתואר שני בסייעוד

א. אחים ואחיות מוסמכים שסיימו תואר ראשון בתחום אחר ו/או באוניברסיטה זרה יידרשו בלימודי השלמה **בטרם** יתקבלו לתואר שני. מכסת שיעורי ההשלמה תקבע באופן פרטני ע"י הוועדה החוגית לתואר שני.

על מנת להגיש מועמדות יידרשו מסיימי ההשלמות ל:

1. ממוצע של 85 ומעלה בתואר הראשון/שני.

2. ממוצע של 80 ומעלה בלימודי ההשלמה.

3. שאר הדרישות החלות על מועמדים ללימודים, ר' להלן.

מועמדים **שאינם אחים מוסמכים** ויש להם תואר ראשון/שני **לא בסייעוד** – כל מקרה יידון לגופו.

פיזיותרפיה

חוג לימודים לב"א (חד-חוגי, ארבע-שנתי)

וחוג לימודים לב"א

ראש החוג: פרופ' שמעון ספיר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' רות דיקשטיין.

פרופסור חבר: פרופ' יוכבד לויפר.

מרצה: ד"ר גלי דר, ד"ר אירית ויסמן-פוגל, ד"ר מיכל כפרי, ד"ר עינת קודש, ד"ר הילה שריג-בהט.

מדריך שאינו ד"ר: גב' אסנת עטון-עיני.

עמית הוראה

ומורה מן החוץ:

ד"ר עופר אדלשטיין, ד"ר משה איילון, ד"ר ולדימיר איקנפיב, ד"ר יהודית אבנון, מר אלדד אהרנוביץ, ד"ר קרן אור-חן, גב' גליה בוגומילסקי, גב' נטע ביאר, גב' ססקיה בלום, ד"ר אורית בראון, ד"ר שלומי בן-משה, ד"ר ירון ברק, ד"ר נורית גור יעיש, ד"ר זהבה גולדשטיין, גב' מירב גזית, ד"ר אפרת גיל, גב' זיווה גינטור, מר ולדימיר גרמן, ד"ר גרשון גרונפלד, מר יעקב דגן, ד"ר חנן דוד, גב' דוידוב זהבה, גב' אפרת זיו, גב' חנינה מירי, גב' עדי טולדנו, גב' אילונה יגר, ד"ר גלית יוגב, ד"ר אבירן יצחקי, גב' דינה כהן, מר צביקה כץ, ד"ר דניאל לוין, גב' באדרה נעאמנה, גב' אורלי סגל, מר גל סלע, גב' רחל קיצוני, גב' ענת קריסטל, ד"ר נתי קרין, ד"ר פנינית משען שקד, ד"ר תחיה עשת, פרופ' מנחם נהיר, ד"ר בני פרסון, ד"ר אדיתה רוואי, גב' נירית רותם, גב' לוזיה רייזר, ד"ר יוסי רימר, ד"ר סרג'ו שבתאי, גב' אתי שווימר, ד"ר דורון שפיגל, גב' שרי רבינו.

תלמיד מחקר: גב' מיכל אלבוים, גב' טל אשכנזי, גב' מיה קלה בנצור, גב' עפרה נצר.

עוזר הוראה: מר ספירו בולוס, עופר בליטרייך, מר תום כץ, גב' מירי להב.

מתאמת לימודים

קליניים: גב' זהבה דוידוב.

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' נטלי מוזס**

מזכירת היחידה ללימודים קליניים: **גב' סיגל סיסו**

מזכירת תואר ראשון: **גב' אפרת חוברס**

מזכירת תואר שני: **גב' לימור דנאן**

חדר 910, קומה 9, מגדל אשכול

טל' חיצוני: 04-8249461, טל' פנימי: 3461, פקס: 04-8288140

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10:00-13:00

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לקראת תואר ראשון בפיזיותרפיה היא להכשיר אנשי מקצוע בתחום הפיזיותרפיה בעלי הבנה מעמיקה בתפקוד האדם מבחינה ביולוגית, נפשית וחברתית, המסוגלים ליישם הבנה זו לצורך התערבות מקצועית הולמת. לשם כך מתמקדת תכנית הלימודים בהקניית ידע רחב בתחומי מדעי הפיזיותרפיה, הטבע, הבריאות, החברה וההתנהגות, יחד עם מומחיות מקצועית במיומנויות המקצוע.

תאור כללי של תכנית הלימודים

על מנת לפתח כישורים ותפיסות עולם אשר יעודדו יכולת לפתרון בעיות וחשיבה קלינית, ולהמשך לימודים והתפתחות לאורך חייהם המקצועיים של הבוגרים, מדגישה התוכנית שילוב הדוק בין המקצועות העיוניים והמעשיים תוך שימוש בשיטות הוראה המעודדות למידה עצמית.

התכנית מאופיינת על ידי:

- ◆ שילוב של מדעי הטבע, החברה וההתנהגות עם מקצועות הפיזיותרפיה החל מהסמסטר הראשון,
- ◆ שילוב הוראה חזיתית עם סדנאות, תיאורי מקרה, ותרגול בקבוצות קטנות אשר יפתחו מיומנויות בתקשורת, בפתרון בעיות, ובטכניקות טיפוליות,
- ◆ הקניית מיומנויות בטכניקות טיפוליות בשלב מוקדם של הלימודים,
- ◆ שילוב הכשרה מעשית במסגרות הטיפוליות השונות של המקצוע החל משלבים מוקדמים של תוכנית הלימודים.

תנאי קבלה

הקבלה לחוג לפיזיותרפיה מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על-ידי החוג ובראיון לפי צרכי החוג. ההרשמה למועמדים מגיל 20 ומעלה בלבד. נדרשת רמת "מתקדמים 1" באנגלית, ו-4 יחידות במתמטיקה לפחות, ציון עובר במבחן יע"ל. תהיה התייחסות לסדר העדיפויות בהרשמה. מעבר מאוניברסיטה אחרת לשנה מתקדמת בחוג מותנה במקום פנוי, בציון ממוצע בשנה א' של מינימום 80 ובשיקולה של ועדת קבלה. מועמדים בעלי רקע אקדמי קודם חייבים לעמוד בדרישות הקבלה לחוג. ניתן להחליף ממוצע הבגרות בממוצע התואר הראשון.

משך הלימודים

משך הלימודים הינו ארבע שנים. יתכנו שינויים במערכת השעורים במשך שנת הלימודים.

מבנה הלימודים*

תוכנית הלימודים של החוג לפיזיותרפיה בנויה כדלהלן:

בשנה הראשונה נלמדים קורסים בסיסיים במדעי הטבע, הרפואה, החברה, ההתנהגות והפיזיותרפיה.

בשנה השנייה נלמדים קורסים מתקדמים במדעי הטבע, הרפואה, החברה, ההתנהגות והפיזיותרפיה. בסמסטר ב' הלימודים יתקיימו במשך 10 שבועות בלבד ולאחר מכן יצאו הסטודנטים ל-6-8 שבועות לימודים קליניים.

בשנה השלישית והרביעית מתמקדים הלימודים ביישום הידע התיאורטי ובקורסים מקצועיים מתקדמים ובלימודים קליניים.

כל קורסי החוג בשנה הראשונה, השנייה והשלישית הם קורסי חובה. בשנה הרביעית יהיו מספר קורסי בחירה מבין קורסי החוג.

בנוסף, על התלמידים ללמוד קורסי בחירה מכלל הקורסים האוניברסיטאיים בהיקף של 4 נקודות זכות.

שעות הלימודים באוניברסיטה הן 08:00-20:00, יתכנו לימודים גם בימי שישי בין השעות 08:00-13:00.

הנוכחות בשיעורים הינה חובה!

*יתכנו שינויים במבנה תוכנית הלימודים!

הלימודים הקליניים

הלימודים הקליניים הם חלק בלתי נפרד מתכנית הלימודים. מטרת הלימודים הקליניים היא לפתח מיומנויות טיפול המבוססות על הידע התיאורטי שנרכש בקורסים העיוניים. במהלך הלימודים הקליניים מעניקים הסטודנטים טיפולי פיזיותרפיה מגוונים בהדרכת פיזיותרפיסטים מוסמכים שהוכשרו כמדריכים קליניים. לימודים אלו נערכים בבתי חולים, מכוני, מרכזי שיקום ובקהילה, מרביתם בצפון הארץ ובמרכזה.

הלימודים קליניים מתבצעים ב-4-5 תקופות אשר משולבות במהלך הלימודים, החל מהשנה השנייה ללימודים. משך כל תקופת לימודים קליניים 6-8 שבועות (סה"כ כ-30 שבועות). חלק מהלימודים הקליניים מתקיימים בחופשות שבין הסמסטרים ובחופשות הקיץ.

חובת ההשתתפות בלימודים הקליניים היא של 100%. בתום כל תקופת לימודים קליניים יוערך התלמיד ע"י המדריך במקום ההכשרה. ההערכה הסופית תעשה באמצעות טופס הערכה שיועבר לחוג. המשך לימודיו של תלמיד שנכשל בלימודים הקליניים, או שהועלו ספקות לגבי התאמתו למקצוע, יובא לדיון בפני ועדה מיוחדת לצורך זה. סיום הלימודים מותנה בסיום מוצלח של כל תקופות הלימודים הקליניים.

הלימודים הקליניים מתקיימים בהתאם לסדרי ושעות העבודה המקובלים במקום העבודה. הוצאות נסיעה ללימודים הקליניים והוצאות רכישת מדים יחולו על הסטודנט.

- השיבוץ למקומות ההכשרה נעשה בהתאם לשיקולים ארגוניים ואקדמיים של החוג ושל מקומות ההכשרה ואינו קשור בהכרח למקום המגורים של הסטודנט.
- סטודנט הנכשל בהתנסות על בסיס התנהגות לא מקצועית, וועדה לענייני סטודנטים תדון בהמשך לימודיו כולל בהרשאה לציאה להתנסות נוספת.
- סטודנט הנכשל בהתנסות על בסיס ידע, חייב לחזור על התנסות זו באותו התחום ולעבור אותה בהצלחה לפני שיוכל לבצע את ההתנסות הבאה.
- סטודנט אשר לא יצא להתנסות מכל סיבה שהיא, חייב לבצע התנסות זו באותו התחום ולעבור אותה בהצלחה לפני שיוכל לבצע את ההתנסות הבאה.
- סטודנט אשר הפסיק את ההתנסות במהלכה או אשר הופסקה לו ההתנסות, משמעותה שנכשל באותה ההתנסות.
- סטודנט אשר נכשל בהתנסות או לא ביצע התנסות מכל סיבה שהיא, לא ימשיך את לימודיו העיוניים עד אשר ישלים ויעבור את ההתנסות אותה לא ביצע או שנכשל בה.
- סטודנט אשר יצא מסדר ההתנסויות הרגיל של המחזור שלו, ישובץ להתנסויות הבאות על בסיס מקום פנוי בלבד. משמע, סטודנט אשר לא יצא להתנסות מכל סיבה שהיא, סטודנט שנכשל בהתנסות, וסטודנט אשר הפסיק / הפסיקו לו את ההתנסות במהלכה מכל סיבה שהיא.
- סטודנט אשר לא נוכח בכל הפגישות של הקורס "הכנה להתנסות" לא יצא להתנסויות סטודנט הנכשל בלימודים קליניים וקיבל היתר להמשיך בלימודיו – יוכל לצאת להתנסות עוקבת בדרג מתקדם רק לאחר שיעבור בהצלחה את ההתנסות בה נכשל. יציאה להתנסות חוזרת היא על בסיס מקום פנוי בלבד.

תרגול מעשי

חלק מההוראה כוללת תרגול מעשי, כאשר כל סטודנט משמש מודל לחברו הן בעת התרגול והן בזמן הבחינות המעשיות בכל שנות הלימוד. **הלימודים כרוכים בחשיפה גופנית ובמוגע פיסי של הסטודנטים זה בזה. חלק מהלימודים בחוג לפיזיותרפיה כרוכים במאמץ גופני מסוים.**

קיימת חובת נוכחות בכל השיעורים המעשיים.

תוכנית הלימודים כוללת סיורים במרכזים שונים. עלות הנסיעה למרכזים אלו חלות על הסטודנט.

חובות התלמידים

1. על המתקבלים לחוג לפיזיותרפיה לשלוח למוזכירות החוג טופס "הצהרת בריאות" ממולא וחתום כדין. הביצוע של מהלך זה הוא תנאי ללימודים בחוג.
2. על התלמיד מוטלת החובה להציג למוזכירות היחידה ללימודים קליניים עד סוף שנת הלימודים הראשונה, אישור על ביצוע כל החיסונים הבאים וטפסים מלאים: א. חיסון נגד דלקת כבד נגיפית (מסוג B), ב. חיסון משולש נגד אדמת, חצבת וחזרת (MMR), ג. השלמת חיסון נגד שעלת טטנוס ודיפטריה, ד. מבחן מנטו לשחפת, ה. חיסון נגד פוליו, ו. חיסון נגד אבעבועות רוח, ז. חיסון נגד שפעת. הנחיות מפורטות ונוהל "חיסון

- תלמידי מקצועות הבריאות" ניתן להוריד מאתר החוג באינטרנט. סטודנט שלא יעמוד בתנאי זה לא יצא להתנסות קלינית.
3. על התלמידים לסיים חובת אנגלית כשפה זרה כתנאי מעבר לקורסים של שנה שלישית וליציאה להתנסות ראשונה.
  4. לעבור קורס עזרה ראשונה – כקדם ליציאה להתנסות קלינית.
  5. קיימת חובת נוכחות בכל מפגש בקורס אותו לומד התלמיד, סטודנט שלא עמד בכל תנאי הקורס על כל מרכיביו לא יוכל לגשת לבחינה סופית או להגיש עבודה לציון סופי ויחויב לחזור על הקורס.
  6. בכל הקורסים, בהם חלה חובה להגיש עבודה, תוגש עבודה מודפסת. על הסטודנט לשמור לעצמו העתק מהעבודה.

פטור מהשתתפות בקורס

קבלת פטור מקורס היא בתנאי שלא חלה התיישנות על פי כללי האוניברסיטה. סטודנט המעוניין לקבל פטור מהשתתפות בקורס יגיש בקשה מנומקת בכתב למזכירות החוג יחד עם תוכן הקורס (סילבוס) ותדפיס ציון הקורס בו למד ואשר על סמך לימודים אלה מבקש את הפטור. מרצה הקורס בחוג ידון בבקשה והסטודנט יקבל תשובה בכתב ממזכירות החוג. במידה וניתן, מומלץ להגיש הבקשה עוד לפני תחילת הלימודים. כמו כן, על הסטודנט להשתתף בשיעורים (בקורס הרלוונטי) עד קבלת הפטור.

תנאי מעבר לשנה מתקדמת

- בשנה א' ציון ממוצע משוקלל של 70 לפחות בכל סמסטר בנפרד (סמסטר א' וסמסטר ב').
- ציון ממוצע משוקלל של 70 לפחות בכל הקורסים של כל שנה.
- סטודנט שלא מלא חובותיו ביותר מקורס 1 בדרג 1 לא יוכל לעבור לקורסי דרג 2.
- סטודנט שלא מלא חובותיו ביותר מקורס 1 בדרג 2 לא יוכל לעבור לקורסי דרג 3.
- סטודנט שלא מלא חובותיו ביותר מקורס 1 בדרג 3 לא יוכל לעבור לקורסי דרג 4.
- בקורס המורכב גם מבחינה מעשית וגם מבחינה עיונית, חייב הסטודנט לעבור כל אחת מהבחינות.
- ציון מעבר בבחינה המעשית 70, ובבחינה העיונית 60, אלא אם כן צויין אחרת.
- ציון המעבר בכל קורסי החוג – 60, אלא אם כן צויין אחרת.
- סטודנט הנכשל בקורס אחד או יותר – חייב לחזור עליהם בשנה עוקבת.
- סטודנט הנכשל בקורס המהווה דרישת קדם לקורסים מתקדמים – לא יורשה להשתתף בקורסי המשך.
- ציון מעבר בלימודים קליניים 70.
- תנאי מעבר הקשורים ללימודים קליניים ראה סעיף לימודים קליניים.

תקנון בחינות מעשיות בחוג

בקורס בהם מתקיימות בחינות מעשיות ציין "עובר" בבחינה המעשית הוא תנאי למעבר בקורס.

סטודנט המעוניין לגשת למועד ב' בבחינה מעשית חייב להירשם לכך במזכירות החוג, לפחות 10 ימים לפני המועד.

בבחינות המעשיות לא קיימת זכות היתור.

כל סטודנט ישמש במהלך לימודים כמודל בבחינות מעשיות.

כל סטודנט, משני המינים, עשוי להיבחן על מודל משני המינים.

בקשה למועד חריג בבחינות

סטודנט יכול להגיש בקשה למועד חריג בגין מחלה הנמשכת לפחות שבוע. אישור הרופא יהיה תואם לתאריך ימי המחלה. ניתן לראות מידע מפורט בתקנון תואר ראשון, מועד חריג.

פיצול לימודים

החוג אינו מועדד פיצול לימודים. בקשות מיוחדות יש להפנות בכתב לראש החוג.

הפסקת לימודים

הפסקה ביוזמת רשויות החוג

ועדה אקדמית של החוג תעקוב אחר ההישגים של כל סטודנט. תלמיד שלא עמד בתנאי המעבר בקורסים או בלימודים קליניים – הוועדה תדון במצבו בכל שנות לימודיו. רשאית הוועדה להורות:

– חזרה על קורסים / לימודים קליניים.

– דחיית לימודיו של הסטודנט לתקופה שתקבע על ידי הוועדה.

– הפסקת לימודים לסטודנט

הפסקת לימודים ביוזמת התלמיד

תלמיד המבקש להפסיק זמנית את לימודיו – יפנה בכתב לראש החוג וינמק את בקשתו. הפסקת הלימודים תאושר בכתב. במקביל יהיה התלמיד אחראי להודיע על הפסקה למינהל התלמידים.

חידוש לימודים

תלמיד שאושרה לו הפסקת לימודים ומבקש לחדשם – חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים. שב התלמיד ללימודים בתום שנתיים הפסקה – יוכרו הקורסים שלמד לצורך המשך לימודיו. עולה תקופת ההפסקה על שנתיים – רשאי החוג לחייב את התלמיד לחזור על קורסים ששמע ונבחן בהם, וכן לחייבו בהשלמות נוספות לפי הצורך.

תלמיד שלא אושרה לו הפסקת לימודים בכתב ו/או לא סיים לימודיו לתואר ראשון בתוך שש שנים רצופות – חייב בהרשמה מחדש ובעמידה בתנאי הקבלה לחוג המחייבים באותה העת.

אישור זכאות לתואר בתום ארבע שנות לימוד

סטודנט רשאי לקבל אישור זכאות לתואר רק אם השלים את כל חובותיו האקדמיים (בקורסים העיוניים ובלמודים הקליניים).
 עם סיום הלימודים והענקת התואר יהיה הבוגר רשאי להיבחן בבחינת רישוי של משרד הבריאות. עמידה בבחינה זו מהווה תנאי לקבלת רישיון לעסוק בפיזיותרפיה בישראל.

תכנית הלימודים

מיומנויות מחשב

במסגרת ייעול ושיפור ההוראה, הוחלט לאפשר לסטודנט להיבחן ולהוכיח את ידיעותיו בנושא "מיומנויות מחשב", ולקבל פטור (פרטים נוספים יועברו באמצעות החוגים בהמשך).

♦ הצלחה במבחן "מיומנויות מחשב" הוא תנאי מעבר משנה א' ל-ב'.

- ♦ חובה על כל סטודנט, בעת הרישום לתוכנית הלימודים, להירשם לקורס "מיומנויות מחשב" על מנת שיוכל לגשת לבחינה.
  - המבחן ייערך במהלך שנת הלימודים (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו באמצעות החוג).
  - ♦ סטודנט אשר לא יעבור בהצלחה את המבחן הראשון (נכשל או לא השתתף) יוכל להבחן במועד נוסף ואחרון אשר יתקיים במהלך סמסטר ב' (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו באמצעות החוג).
  - ♦ סטודנט אשר לא עבר בהצלחה את המבחן יוכל להצטרף לקורס קיץ אשר תציע הפקולטה, שיתקיים בסוף שנה"ל תשע"ב, בסמוך לסיום מבחני מועד ב' של סמסטר ב' (המועד יפורסם בהמשך). הקורס יהיה מרוכז ויארך כשבוע ימים.
- המבחן יתקיים באמצעות מערכת הלמידה המתוקשבת (Highlearn).
 בסמוך למועד המבחן, תינתן אפשרות להתנסות ב"מבחן דוגמא", בנוסף נפרסם קישורים לאתרים רלוונטיים.

*שמירת עותק של הסילבוסים של הקורסים הנלמדים היא באחריות הסטודנט.

שנה א סמסטר א'	ש"ת	4 שש"ס	2 נ'	קדמים
מבוא לפיזיותרפיה	ש"ת	4 שש"ס	2 נ'	
אנטומיה א' כללית	ש"ת	6 שש"ס	4 נ'	
כימיה כללית ואורגנית	ש"ת	3 שש"ס	1 נ'	
ביולוגיה של התא	ש'	3 שש"ס	3 נ'	
פיסיקה א'	ש"ת	5 שש"ס	2 נ'	
יסודות העזרה הראשונה	סדנא		0 נ'	
ביופיסיקה של התא	ש'	4 שש"ס	2 נ'	
אנטומיה – עמוד שדרה	ש'	2 שש"ס	2 נ'	

ש'	2 שש"ס	2 נ'	*מבוא לפסיכולוגיה
ש'	2 שש"ס	2 נ'	**מבוא לסוציולוגיה
ש'	2 שש"ס	0 נ'	מיומנויות מחשב

שנה א' סמסטר ב'	קדמים
הערכה וטיפול: טכניקות שיקומיות בסיסיות + אנטומיה טופוגרפית אנטומיה ב' – גפים	ש"ת 4 שש"ס 2 נ'
מבוא לביוכימיה פיזיולוגיה כללית פיסיקה ב' ביומכניקה סטטיסטיקה	ש"ת 6 שש"ס 4 נ'
מבוא לביוכימיה פיזיולוגיה כללית פיסיקה ב' ביומכניקה סטטיסטיקה	ש"ת 2 שש"ס 1 נ'
פיזיולוגיה כללית פיסיקה ב' ביומכניקה	ש' 4 שש"ס 4 נ'
פיסיקה ב' ביומכניקה	ש"ת 4 שש"ס 2 נ'
ביומכניקה	ש' 2 שש"ס 2 נ'
סטטיסטיקה	ש"ת 4 שש"ס 2 נ'
***קורס בחירה מחוגים אחרים	4 שש"ס 4 נ'
**** אנגלית	
סה"כ	63 שש"ס 41 נ'

* קורס משותף עם סטודנטים של החוג לריפוי בעסוק.
 ** קורס משותף עם סטודנטים של החוג לריפוי בעסוק ושל החוג להפרעות בתקשורת.
 *** רצוי לקחת את כל הנ' בקורסי הבחירה בשנה א'
 **** חובה אונברסיטאית. לימודי האנגלית צריך ללמוד רק מי שבפסיכומטרי ציונו נמוך מ- 134 (פטור)

שנה ב סמסטר א'	קדמים
נירואנטומיה ונירופיזיולוגיה א'+ב' אורתופדיה א'	ש' 5 שש"ס 3 נ'
מערכת הנשימה	ש"ת 7 שש"ס 5 נ'
	שיקום בסיסיות, ביו-מכניקה אנטומיה כללית, ביופיסיקה של התא
	ש' 2 שש"ס 2 נ'

טכניקות שיקומיות בסיסיות, אנטומיה גפים	3 נ'	5 שש"ס	ש"ת	אבחון וטיפול שלד, שריר, עצב א'
אנטומיה – עמוד שידרה, ביו־מכניקה, פיסיקה 2, אנטומיה – גפים	3 נ'	4 שש"ס	ש"ת	קינזיולוגיה ופתו־קינזיולוגיה א'
				הערכה וטיפול:
טכניקות שיקומיות בסיסיות, אנטומיה – גפיים	1 נ'	2 שש"ס	ש"ת	מדידות והערכה א'
אנטומיה גפיים, ביופיסיקה של התא	3 נ'	3 שש"ס	ש'	פתופיזיולוגיה כללית
	1 נ'	3 שש"ס	ש"ת	אבחון וטיפול ברקמות רכות
פיסיקה 2, אנטומיה גפיים	2 נ'	3 שש"ס	ש"ת	תרמותרפיה

שנה ב' סמסטר ב'

קדמים

מדידות והערכה א'	1 נ'	2 שש"ס	ש"ת	מדידות והערכה ב'
מערכת הנשימה	2 נ'	3 שש"ס	ש"ת	טיפול נשימתי
קינזיולוגיה א'	2 נ'	3 שש"ס	ש"ת	קינזיולוגיה ופתופיזיולוגיה ב'
קינזיולוגיה א', אורתופדיה א'	2 נ'	3 שש"ס	ש"ת	הערכה וטיפול: שיקום בתנועה
אורתופדיה א', אבחון וטיפול א'	1 נ'	1 שש"ס	ש'	אורתופדיה ב'
אורתופדיה א', קינזיולוגיה א', אבחון וטיפול שלד א', הערכה וטיפול: מדידות והערכה	3 נ'	4 שש"ס	ש"ת	אבחון וטיפול שלד, שריר, עצב ב'
אורתופדיה א', גניקולוגיה	2 נ'	2 שש"ס	ש'	כרורגיה
ביופיסיקה של התא, ביוכימיה, פתופיזיולוגיה כללית	2 נ'	2 שש"ס	ש'	מבוא לפרמקולוגיה
אבחון וטיפול שלד א', תרמותרפיה, הערכה וטיפול: מדידות והערכה	0 נ'	2 שש"ס	ש'	הכנה להתנסות
טיפול נשימתי, מד"א, הכנה להתנסות, אורתופדיה ב', אלקטרו, אבחון טיפול שלד ב', הערכה וטיפול: שיקו	4 נ'	עבודה מעשית		התנסות בבי"ח אקוטי/מכון

בתנועה, הערכה וטיפול מדידות והערכה, קינזיולוגיה ב', פרמקולוגיה, כירורגיה, פתו פיזיולוגיה כללית, פתופיזיולוגיה וקליניקה ראומתולוגיה, גניקולוגיה	ש"ת	3 שש"ס	2 נ'	פיסיקה	אלקטרותרפיה פתופיזיולוגיה וקליניקה: ראומטולוגיה
אנטומיה – גפיים, פיזיולוגיה כללית	ש'	2 שש"ס	2 נ'		
	ש"ת	1 שש"ס	1 נ'		גניקולוגיה ומיילדות
		60 שש"ס	47 נ'		סה"כ

קדמים					שנה ג' סמסטר א'
קינזיולוגיה ב'	ש'	1 שש"ס	1 נ'		מבוא לניתוח הליכה
אורתופדיה ב', אבחון וטיפול שלד שריר ב'	ש"ת	3 שש"ס	2 נ'		אבחון וטיפול שלד שריר ג'+ד'
הערכה וטיפול: שיקום בתנועה, הערכה וטיפול: מדידות והערכה	ש"ת	2 שש"ס	1 נ'		הערכה וטיפול: תרגילים רפואיים (PNF)
	ש"ת	2 שש"ס	1 נ'		טיפול בפצע בכוויה
פתופיזיולוגיה וקליניקה: ראומתולוגיה, אורתופדיה ב', אבחון וטיפול שלד שריר ב', טיפול נשימתי	ש"ת	1 שש"ס	2 נ'		פתרון בעיות קליניות
נירולוגיה	ש'	2 שש"ס	2 נ'		נירולוגיה
לימודי זיקנה א' – גיריאתריה	ש'	2 שש"ס	2 נ'		לימודי זיקנה א' – גיריאתריה
התפתחות הילד א': תקינה	ש'	2 שש"ס	2 נ'		התפתחות הילד א': תקינה
תקשורת בין-אישית התפתחות הילד ב':	ש'	2 שש"ס	2 נ'		תקשורת בין-אישית התפתחות הילד ב':
פסיכולוגיה התפתחותית ההשלכות הפסיכולוגיות של מוגבלות ושיקום	ש'	1 שש"ס	1 נ'		פסיכולוגיה התפתחותית ההשלכות הפסיכולוגיות של מוגבלות ושיקום
	ש'	2 שש"ס	1 נ'		

שנה ג סמסטר ב'				קדמים
מבוא לשיטות מחקר	ש"ת	2 שש"ס	2 נ'	סטטיסטיקה
פיזיולוגיה של מאמץ	ש'	2 שש"ס	2 נ'	פתופיזיולוגיה כללית טיפול נשימתי, קינזיולוגיה ב'
שיקום בפגיעות נוירולוגיות	ש"ת	5 שש"ס	4 נ'	נוירולוגיה, הערכה וטיפול: שיקום בתנועה
פדיאטריה	ש'	2 שש"ס	2 נ'	התפתחות הילד ב': פסיכולוגיה התפתחותית, התפתחות הילד א': תקינה
שיקום לאחר קטיעה	ש"ת	2 שש"ס	2 נ'	אורתופדיה ב', אבחון וטיפול שלד שריר ב', קינזיולוגיה ב', הערכה וטיפול: שיקום בתנועה
התפתחות הילד ג': אבנורמלית	ש'	4 שש"ס	3 נ'	התפתחות הילד א': תקינה התפתחות הילד ב': פסיכולוגיה התפתחותית לימודי זיקנה ב' –
גרינטולוגיה	ש'	1 שש"ס	1 נ'	גריאטריה
לימודים קליניים בב"ח/מכון			4 נ'	אבחון וטיפול שלד – שריר ג'+ד', פתרון בעיות קליניות, התנסות בי"ח/מכון, הערכה וטיפול: תרגילים רפואיים (PNF)
סה"כ		38 שש"ס	37 נ'	

שנה ד' סמסטר א'				קדמים
סימניון מחקר א'	ס'	1 שש"ס	1 נ'	שיטות מחקר
טיפול בנפגעי חוט שידרה	ש'	2 שש"ס	1 נ'	שיקום בפגיעות נוירולוגיות
התפתחות הילד ד':	ש'	2 שש"ס	2 נ'	שיקום בפגיעות נוירולוגיות, התפתחות הילד ג': אב-נורמלית פדאטריה
טיפול קבוצתי בפיזיותרפיה	ש"ת	2 שש"ס	1 נ'	
היבטים בשיטות אימון		3 שש"ס	3 נ'	
קורס בחירה	ש'	2 שש"ס	2 נ'	
לימודים קליניים /ילדים			4 נ'	התנסות בי"ח+מכון, שיקום בפגיעות נוירולוגיות, השלכות

פסיכולוגיות של מוגבלות
 ושיקום, שיקום לאחר
 קטיעה, מבוא לניתוח הליכה,
 התפתחות הילד ג': אב-נורמלית

התנסות ב"ח+מכון, שיקום בפגיעות נוירולוגיות, השלכות פסיכולוגיות של מוגבלות ושיקום, שיקום לאחר קטיעה, מבוא לניתוח הליכה, קינזיולוגיה ב', פיזיולוגיה כללית	נ' 5		לימודים קליניים / שיקום
קדמים			
	נ' 2	ש"ש 2	פיזיולוגיה ופתופיזיולוגיה של הכאב
	נ' 2	ש"ת 2	שנה ד' סמסטר ב' טכנולוגיה מסייעת
פיזיולוגיה של המאמץ	נ' 2	ש"ש 2	פגיעות ספורט
פיזיולוגיה של המאמץ	נ' 1	ש"ש 1	שיקום לב
סמינריון מחקר א'	נ' 2	ש"ש 2	סמינריון מחקר ב'
	נ' 2	ש"ש 2	ארגונומיה
	נ' 1	ש"ש 1	אתיקה ומשפט ברפואה
אבחון וטיפול שלד + שריר ג'ד',	נ' 1	ש"ש 1	כף יד
	נ' 2	ש"ש 2	קורס בחירה
	נ' 1	ש"ש 1	תזונה
התנסות ב"ח+מכון, שיקום בפגיעות נוירולוגיות, השלכות פסיכולוגיות של מוגבלות ושיקום, שיקום לאחר קטיעה, מבוא לניתוח הליכה, התפתחות הילד ד': הערכה ועקרונות טיפול	נ' 4		לימודים קליניים / ילדים
התנסות ב"ח+מכון, שיקום בפגיעות נוירולוגיות, השלכות פסיכולוגיות של מוגבלות ושיקום, שיקום לאחר קטיעה, מבוא לניתוח הליכה	נ' 5		לימודים קליניים / שיקום

לימודים לתואר שני – M.Sc.

מטרת הלימודים

1. לפתח ולהעמיק את המחקר הבסיסי והיישומי בתחומי הפיזיותרפיה ובתחומי ידע קרובים.
2. להכשיר עבודה לתפקידי מחקר, הוראה והדרכה קלינית במסגרות אקדמיות.
3. לעודד חשיבה מערכתית-קהילתית, רבת-תחומית ורב-תרבותית והטמעתה בעבודה קלינית ומחקרית.
4. להעמיק ולהרחיב את הידע התיאורטי והיישומי באבחון, הערכה ושיטות טיפול ושיקום מסורתיות וחדשניות.
5. לעודד פיתוח תפיסות חדשניות ויישומן בטיפול במגבלות ובנכויות במערכות התנועה, הנשימה וקרדיו-וסקולרית.
6. לאתר ולהצביע על מוקדי בעיות בבריאות וחולי בקהילה, הדורשים תכנון פעולות מניעה ו/או הפעלת אמצעי התערבות.
7. להגדיל את המעורבות והמסוגלות של פיזיותרפיסטים לסייע לשיפור בריאותם ותנאי חייהם של אוכלוסיות חלשות כמו קשישים, ילדים עם מוגבלויות ונכים בכל קשת הגילים.
8. להכשיר כוח אדם מקצועי ומיומן בקדמת הידע, לניהול ומנהיגות במקצוע, במערכות הבריאות, החינוך והרווחה.

תנאי קבלה

1. תואר ראשון בפיזיותרפיה ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל.
2. ממוצע הציונים בתואר הראשון 85 לפחות. (מועמדים בעלי ציון ממוצע בין 80 ל-85 יוזמנו לראיון קבלה).
3. ציון 80 לפחות בבחינת כניסה באנגלית.
4. שני מכתבי המלצה.
5. שיקולי וועדת קבלה וראיון לפי צרכי החוג.
6. עדיפות לבעלי ניסיון בקליניקה.

בחוג לפיזיותרפיה מתקיימות שתי תוכניות לימודי מוסמך:

מסלול א': עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה)

מסלול ב': עם כתיבת עבודה מסכמת

היקף הלימודים

מסלול עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה): 28 שש"ס

מסלול עם כתיבת עבודה מסכמת: 38 שש"ס

ציון סופי לתואר

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה)

הציונים במקצועות הלימוד: (50%), כאשר הציון המשוקלל של שתי העבודות הסמינריוניות יהווה 20% (2/5 מתוך ציוני כל הקורסים) וציוני שאר הקורסים מהווה 30% (3/5 מציוני הקורסים).

ציון עבודת התיזה: (50%)

מסלול ב' – עם עבודה מסכמת

הציונים במקצועות הלימוד: (70%), כאשר הציון המשוקלל של שלוש העבודות הסמינריוניות יהווה 50% מתוך הציונים בקורסים (35% מהציון הסופי) וציוני שאר הקורסים מהווה 50% (35% מהציון הסופי).

ציון עבודה מסכמת: (30%)

ריפוי בעיסוק

חוג לימודים לב"א (חד-חוגי)
תכנית משותפת לאוניברסיטת חיפה ולטכניון

חוג לימודים לב"א (חד-חוגי)
תכנית לחרדיות במכללת מבח"ר, בני ברק

חוג לימודים למ"א
ולמודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: ד"ר בתיה אנגל-יגר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין:

פרופ' תמר וייס.

פרופסור חבר:

פרופ' נעמי יוסמן, פרופ' שרה רוזנבלום.

מרצה בכיר:

ד"ר בתיה אנגל-יגר, ד"ר דליה זק"ש.

מרצה:

ד"ר עינת גל, ד"ר רחלי קיצוני, ד"ר צמרת ריקון, ד"ר אלינור שניידר (מומחה), ד"ר נעמי שרויאר.

תלמיד מחקר

המועסק בהוראה:

גב' ענת אלבז-שניידרמן.

מורה בכיר:

ד"ר זהבה גולדשטיין.

עמית הוראה

ומורה מן החוץ:

ד"ר אפרי בר נדב, גב' יפית גלבע, ד"ר גרשון גרונפלד, גב' מיכל ויסמן, גב' ליאת חן, ד"ר דוד חנן, גב' עדי טולדנו, גב' חלי יעקבס-וירט, גב' דינה כהן, גב' אלכסנדרה סעד, ד"ר תחיה עשת, גב' יעל פוגל, גב' אביטל פורליגר, גב' אורית פלמון, גב' סנדרה צוקרמן, גב' רונית רביב.

חברי סגל אקדמי – הפקולטה לרפואה

פרופסור מן המניין:

פרופ' עופר בינה, פרופ' יוסף וינבר, פרופ' שמעון מרום.

פרופסור חבר:

פרופ' זיאד עבאסי, פרופ' נועם זיו, פרופ' אברהם רוניק.

פרופסור חבר קליני:

פרופ' ויקטור ביאליק, פרופ' סילביה הוניגמן, פרופ' שלום שטל.

מרצה בכיר נלווה:

ד"ר מריאנה מוניצור.

חבר בכיר הוראה נלווה: פרופ' אראלה ליבנה, ד"ר אורלי ויינבר, ד"ר ענת רטנר.

מרצה בכיר קליני:

ד"ר נתנאל צלניק.

מזכירות החוג

ע.מ. לראש החוג לריפוי בעיסוק ומרכזות תכנית לימודים לתואר שלישי: **גב' ליאת אבידן-סגל**
דוא"ל: lavidan@univ.haifa.ac.il

מזכירות תואר ראשון: **גב' אפרת נחמני**
דוא"ל: enahmani@univ.haifa.ac.il

מזכירות תואר שני: 04-8288387

שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-13.00
מגדל אשכול, קומה 9, חדר 902
טל.: 04-8240364
פקס: 04-8249753

תכנית ריפוי בעיסוק לחרדיות במכללת מבח"ר, בני ברק

הלימודים מתקיימים בבניין המכללה החרדית מבח"ר בבני ברק, כל יום בין השעות
17.00-08.30

תוכנית הלימודים נמשכת שלוש וחצי שנים (8 סמסטרים) וכוללת קורסים במדעי הרפואה, מדעי החברה והתנהגות וריפוי בעיסוק. התכנית כוללת לימודים אקדמיים לצד הכשרה מעשית. התכנית הינה זהה לתכנית האקדמית הקיימת באוניברסיטת חיפה וכוללת את כל החובות האקדמיים על פי התקנים הבין לאומיים, עם התאמה לצרכים המיוחדים של האוכלוסייה החרדית. בתום הלימודים הסטודנטיות תהיינה זכאיות לתואר B.O.T מאוניברסיטת חיפה.

על המרצים בתכנית נמנים חברי סגל סדיר של החוג לריפוי בעיסוק לצד עמיתי הוראה בעלי ניסיון וידע נרחב בתחומי התמחות שונים בריפוי בעיסוק.

ראש אקדמי – **פרופ' תמר וייס**

המתאמת האקדמית – **גב' שלי מרכוס**

גב' זהבה גרנובסקי – אחראית הרשמה, טל. 03-5030578

גב' אפרת נחמני – מזכירות תואר ראשון, החוג לריפוי בעיסוק אוניברסיטת חיפה,

טל. 04-8240364

ניתן להתרשם מתוכנית הלימודים באתר הכללי של החוג לריפוי בעיסוק –
<http://hw.haifa.ac.il/occupa/hebrew/about.html>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לקראת התואר הראשון היא להכשיר מרפאים בעיסוק ברמה מקצועית גבוהה בתחומי הריפוי בעיסוק. תוכנית הלימודים משלבת לימודים תיאורטיים ומעשים ממדעי החברה וההתנהגות, ממדעי הרפואה ומהריפוי בעיסוק. במהלך הלימודים משולבת הכשרה מעשית במסגרות הטיפוליות השונות של המקצוע. הלימודים בתחום מדעי החברה וההתנהגות מכוונים להבנת תהליכי התפתחות תקינה וליקויה בתחום הקוגניטיבי, הרגשי והחברתי. הלימודים בתחום הרפואה מכוונים להבנת תהליכים פיזיולוגיים של בריאות וחולי. הלימודים בתחום הריפוי בעיסוק מכוונים להבנה ויישום תיאוריות וטכניקות של אבחון, טיפול ומניעה.

משך הלימודים

תוכנית הלימודים בחוג לריפוי בעיסוק כוללת 8 סמסטרים המתפרשים על-פני 3.5 שנים.

תנאי הקבלה

הקבלה לחוג לריפוי בעיסוק מותנית בעמידה בתנאי הקבלה הכלל אוניברסיטאיים ברמה הנדרשת על-ידי החוג.

ההרשמה למועמדים מגיל 20 ומעלה בלבד.

נדרשת רמת "מתקדמים 1" באנגלית. לאלה מהמועמדים שיעמדו בתנאים הנ"ל ייערך מיון נוסף על-ידי ועדת הקבלה של החוג.

בעלי תואר ראשון המעוניינים ללמוד בחוג לריפוי בעיסוק יציגו ציון ממוצע של 85 לפחות בתואר ראשון. מועמדים אלה יוזמנו לראיון.

מועמד שלמד באוניברסיטה בחוג אחר ולא השלים לימודי תואר ראשון, חייב לעמוד בתנאי הקבלה הנדרשים בחוג לריפוי בעיסוק באותה השנה בה הוא מבקש להתקבל. מעבר מלימודי ריפוי בעיסוק באוניברסיטה אחרת לשנה מתקדמת מותנה בראיון אישי, במספר המקומות הפנויים ובלמודי השלמה כפי שייקבע על-ידי ראש החוג.

העדפה מתקנת

בהמשך לקידום ערכי שילוב של אנשים עם מוגבלות בקהילה וזכותם לסיוע מהחברה בכך, נוהגת הפקולטה מדיניות העדפה מתקנת לגבי אנשים עם מוגבלות פיזית, חושית או פסיכיאטרית. לפיכך, מועמדים המתאימים להגדרה של אנשים עם מוגבלות פיזית, חושית או פסיכיאטרית, שאינם עומדים בתנאי הקבלה הפורמאליים של החוג אליו הגישו מועמדותם, אך עומדים בתנאי המינימום הכלל אוניברסיטאיים לקבלה, יהיו זכאים לפנות בכתב לוועדת הקבלה החוגית ולפרט את נימוקיהם לבקשתם. הוועדה תבחן כל בקשה לגופה ותהיה רשאית לקבל מידע נוסף מהמועמד/ת, לערוך ראיונות אישיים או קבוצתיים. לאחר בחינת מכלול המידע הקשור למועמד/ת יכולתו/ה ומוגבלותו/ה, תחליט הוועדה אם לקבלו/ה, עם או ללא תנאי או לדחות את הבקשה. הוועדה תודיע על החלטתה בכתב למועמד/ת. שיעור המועמדים שהוועדה מוסמכת להחליט על קבלתם לא יעלה בכל מקרה

על 5% מכלל הסטודנטים שהתקבלו לחוג באותה שנה. כמו כן, החלטה זו אינה מתייחסת למועמדים עם מוגבלות העומדים בתנאי הקבלה הפורמאליים של החוג אליו נרשמו.

דרישת משרד הבריאות

על התלמיד מוטלת החובה להציג אישור על ביצוע כל החיסונים הנדרשים על-ידי משרד הבריאות.

השלמת כל החיסונים הינה תנאי מפורש ליציאה ימי למידה וליציאה להכשרה מעשית. סטודנט שלא ישלים את הליך החיסונים לפני מועד היציאה לימי הלמידה ולהכשרות המעשיות – לא יוכל לצאת להכשרה מעשית/ימי למידה.

הנחיות על ביצוע החיסונים הנדרשים ניתן למצוא באתר האינטרנט של החוג לריפוי בעיסוק.

מבנה הלימודים*

תוכנית הלימודים של החוג לריפוי בעיסוק בנויה כלהלן:

בדרג 1 נלמדים קורסים בסיסיים במדעי החברה וההתנהגות, במדעי הרפואה ובריפוי בעיסוק.

בדרג 2 נלמדים קורסים מתקדמים במדעי החברה וההתנהגות, במדעי הרפואה ובריפוי בעיסוק.

בדרג 3 מתמקדים הלימודים ביישום הידע התיאורטי ובקורסים מקצועיים מתקדמים.

בדרג 4 מתמקדים הלימודים באינטגרציה בין קורסים וסמינרים קודמים. במסגרת ההכשרה המעשית בדרג זה הסטודנטים מבצעים פרויקט גמר.

כל אחד מהדרגים מלווה בתקופות הכשרה מעשית המסתכמות בסה"כ של 28-30 שבועות, בהתאם לפירוט להלן. (ראה הכשרה מעשית).

כל הקורסים בדרג 1, 2, 3 ו-4, הם קורסי חובה, פרט ל-2 קורסי בחירה מתוך 5 קורסים בדרג 3. קורס אחד מתוך שניים – מודעות באומנות או מודעות בהרפייה, וקורס אחד מתוך שלושה בסמינר מחקר.

בנוסף על כל תלמידי התואר הראשון המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי דרך הרוח ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. ** סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובתו <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

שעות הלימוד באוניברסיטה הם 08.00 עד 20.00 ומתקיימים לימודים גם בימי שישי בין השעות 08.00-13.00, נוכחות בכל השיעורים הינה חובה

**ייתכנו שינויים במבנה הלימודים!

** סיג: בשל תקופת ההכשרה המעשית סטודנטים יוכלו לקחת קורסי בחירה ממדעי הרוח בשנה א' ו/או שנה ב' סמסטר א' בלבד ו/או שנה ג' סמסטר א' בלבד.

פיצול הלימודים

החוג אינו מעודד פיצול לימודים. בקשות מיוחדות בנדון יש להפנות בכתב לעוזרת המנהלית של החוג.

הגשת בקשה לפטור על סמך לימודים קודמים במוסד אקדמי מוכר בלבד
ניתן להגיש בקשה לפטור מקורסים על סמך לימודים אקדמיים קודמים, בהצגת סילבוס וגיליון ציונים חתום על ידי המוסד בו למד/ה הסטודנט/ית.
את הבקשה לפטור יש להגיש למזכירות החוג לא יאוחר מ-14 יום לפני תחילת שנה"ל.
כל בקשה אחרת שתוגש לאחר מכן – לא תידון.

מתן הפטור מותנה באישור מרצה הקורס. הסטודנט יקבל תשובה בכתב ממזכירות החוג.

חובות הסטודנטים

1. על הסטודנטים להשיג ציון עובר בכל הקורסים. (ציון 70 בקורסי ריפוי בעיסוק, ציון 60 בקורסי מדעי החברה, וציון 54 בקורסי רפואה) וכתנאי מעבר משנה אקדמית אחת לבאה אחריה.
2. תנאי מעבר לסמסטר ב' בדרג 1 הוא קבלת ציון 70 בקורס מבוא לריפוי בעיסוק-שיעור, ומבוא לריפוי בעיסוק – תרגיל
3. על הסטודנטים לסיים חובת אנגלית שפה זרה **במהלך סמסטר א' ו-ב' בשנה א'** כאחד מתנאי המעבר לקורסים בדרג 2.
4. תנאי מעבר לקורסים בדרג 2 הוא קבלת ציון 70 בסמסטר ב' בדרג 1 בקורס **אדם-עיסוק-סיביבה** ובקורס **אדם-עיסוק-סיביבה – תרגיל** וקבלת ציון עובר בשאר הקורסים כפי שפורט בסעיף 1.
5. תנאי מעבר לקורסים בדרג 3 הם: קבלת ציון 54 בקורסי הרפואה, למעט קורס נוירולוגיה ו נוירופתולוגיה שבו ציון עובר הוא 70, ציון 60 בקורסי מדעי החברה, ציון 70 בקורסי ריפוי בעיסוק לרבות ציון 70 בקורס יישום ידע בעשייה טיפולית בדרג 2 וציון עובר בקורס הכשרה מעשית ראשונה.
6. תנאי מעבר לקורסים המתקיימים בשנה רביעית: סיום כל חובות דרג 3 בציון 70 לרבות קבלת ציון עובר בהכשרה מעשית שלישית וציון 70 בקורס יישום ידע בעשייה טיפולית בדרג 3.
7. תנאי מעבר מדרג 1 לדרג 2, מדרג 2 לדרג 3, מדרג 3 לדרג 4 וקבלת תואר בריפוי בעיסוק הוא עמידה בדרישות ההכשרה המעשית וציון 70 לפחות בקורסים יישום ידע בעשייה הטיפולית א', ב', ג'. אי עמידה בתנאי זה תגרור השעיה מהלימודים.
8. בדרג 2 – על הסטודנט לקבל ציון עובר בכל הבחינות העיוניות והמעשיות אשר מתקיימות לפני היציאה להכשרה המעשית הראשונה. סטודנט שנכשל באחת מהבחינות הללו – לא יורשה לצאת להכשרה המעשית הראשונה ולימודיו יפסקו על ידי החוג.
9. לא יורשה סטודנט שנכשל בקורס במהלך לימודיו להשתתף בקורסים בהם הקורס בו הוא נכשל מהווה דרישת קדם.
10. מילוי דרישת הקדם הוא באחריות הסטודנט, דרישות הקדם מפורטות ברשימת הקורסים באינטרנט והן מחייבות.

11. ברשימה מפורטים גם ציוני המעבר בכל קורס בתכנית הלימודים.
12. סטודנט שנרשם לקורס ושילם, למרות שאינו רשאי ללמוד בו בגין אי עמידה בדרישות הקדם או בתנאי המעבר לשנה מתקדמת, יבוטל רישומו לקורס, גם אם נבחן וקיבל ציון – ציון זה לא יוכר.
13. באחריות הסטודנט להירשם לכל הקורסים במסגרת הרישום הממוחשב ולבדוק כי אכן נרשם לכל הקורסים.
14. סטודנט אשר לא יירשם כהלכה לקורס מסוים ונכח בקורס, אך לא דאג להסדיר את ההרשמה בו לרבות תשלום שכר לימוד – נוכחותו וציונו בקורס לא יוכרו.

מיומנויות מחשב

הצלחה במבחן "מיומנויות מחשב" הוא תנאי מעבר משנה א' ל-ב'.

חובה על כל סטודנט, בעת הרישום לתוכנית הלימודים, להירשם לקורס "מיומנויות מחשב-בחינת פטור" על מנת שיוכל לגשת לבחינה.

המבחן ייערך במהלך סמסטר א' של שנה"ל תשע"ב (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו באמצעות החוג).

סטודנט אשר לא יעבור בהצלחה את המבחן הראשון (נכשל או לא השתתף) יוכל להבחן במועד נוסף ואחרון אשר יתקיים במהלך סמסטר ב' (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו באמצעות החוג).

סטודנט אשר לא עבר בהצלחה את המבחן (סמסטר א' או/גם ב') **יכול להצטרף לקורס קיץ אשר תציע הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות (הכרוך בתשלום)**, שיתקיים בסוף שנה"ל תשע"ב, בסמוך לסיום מבחני מועד ב' של סמסטר ב' (המועד יפורסם בהמשך). הקורס יהיה מרוכז ויארך כשבוע ימים.

המבחן יתקיים באמצעות מערכת הלמידה המתוקשבת (Highlearn).

בסמוך למועד המבחן, תינתן אפשרות להתנסות ב"מבחן דוגמא", בנוסף יתפרסמו קישורים לאתרים רלוונטיים.

*תכנית הלימודים

שם הקורס	נק'	שש"ס
<u>שנה א'</u>		
מבוא למדעים 1	3	3
מבוא למדעים 2	3	3
פיזיולוגיה	6	6
מבוא להיסטולוגיה ואנטומיה	3	3
אנטומיה הומנית	3	3
מבוא לפסיכולוגיה	2	2

ש"ס	נק'	
2	2	מבוא לסוציולוגיה
2	2	פסיכולוגיה התפתחותית
0	0	מיומנויות מחשב – בחינת פטור בסמסטר א'
0	0	מיומנויות מחשב – בחינת פטור בסמסטר ב'
2	2	מבוא לריפוי בעיסוק
2	1	מבוא לריפוי בעיסוק – תרגיל
2	2	אדם עיסוק סביבה
2	1	אדם עיסוק סביבה – תרגיל
2	2	מבוא לשיטות מחקר וסטטיסטיקה
2	0	הדרכה בקריאה ביבליוגרפית
1	0	פעילויות טיפוליות – הכנה
3	2	פעילויות טיפוליות
0	0	ימי למידה א'
0	0	ימי למידה ב'
3	3	נירואנטומיה ונירופיזיולוגיה
4	4	נקודות בחירה מחוג אחר (מדעי הרוח)
47	41	סה"כ
		<u>שנה ב'</u>
2	2	נירולוגיה ונירופתולוגיה א'
2	1	נירולוגיה התפתחותית
2	2	פסיכיאטריה א'
2	2	קינזיולוגיה
3	3	פתולוגיה/מחלות פנימיות
2	2	כירורגיה ושיקום של כף יד
2	2	אורתופדיה
2	2	מבוא לשיטות מחקר וסטטיסטיקה
2	0	מבוא לשיטות מחקר וסטטיסטיקה – תרגיל
3	3	נירופסיכולוגיה
2	2	ריפוי בעיסוק בתחום הפזיקלי-גריאטרי
2	2	התפתחות סנסו-מוטורית ופרספטואל מוטורית
2	2	אוכלוסיות עם עיכובים וליקויים בהתפתחות
2	2	גישות והתערבות בריפוי בעיסוק
0	4	הכשרה מעשית א'
0	3	שילוב ידע בעשייה הטיפולית א'
2	2	יסודות ההתערבות הטיפולית בריפוי בעיסוק

ש"ש"ס	נק'	
2	1	קינזיולוגיה מעשי
2	2	גרונטולוגיה וגריאטריה
2	2	נוירולוגיה ונוירופתולוגיה ב'
2	2	פסיכיאטריה ב'
2	2	פדיאטריה
2	3	ריפוי בעיסוק בתחום המוגבלויות הפיזיות
4	4	ריפוי בעיסוק בתחום הליקויים ההתפתחותיים
2	2	עקרונות הטיפול והשיקום ברב"ע פסיכוסוציאלי א'
2	2	עקרונות הטיפול והשיקום ברב"ע פסיכוסוציאלי ב'
2	2	אבחון וטיפול בליקויים קוגניטיביים
2	2	כלי אבחון והערכה בריפוי בעיסוק
2	1	עזרה ראשונה
2	1	סדים
60	62	סה"כ

שנה ג'

4	2	תיאוריות ויישום של קבוצות פעילות
2	2	אספקטים פסיכוסוציאליים של מצבי מחלה ונכות
2	2	מינהל שירותי ריפוי בעיסוק בישראל
4	2	מיומנויות התערבות
4	2	היבטים אתיים ומשפטיים בריפוי בעיסוק
4	2	תפקוד ואי תפקוד של מערכות חושיות
2	2	יישום ההתערבות הטיפולית בילדים ונוער
2	2	נגישות סביבה וטכנולוגיה א'
2	2	נגישות סביבה וטכנולוגיה ב'
2	2	שיקום בעבודה
0	4	הכשרה מעשית ב'
0	3	יישום ידע בעשייה הטיפולית ב'
2	2	מיומנות התערבות בגישה של פתרון בעיות
2	2	מודעות באמצעות אמנות
2	2	מודעות באמצעות הרפייה
2	1	עיבוד סטטיסטי לסמינר מחקר
2	2	הדרכה בתהליך ההתפתחות
2	3	סמינר מחקר – סמסטר א'
2	2	סמינר מחקר – סמסטר ב'
40	41	סה"כ

ש"ש	נק'	שנה ד'
0	4	הכשרה מעשית ג'
0	3	יישום ידע בעשייה הטיפולית ג'
0	7	סה"כ
147	151	סה"כ לתכנית

* עד תחילת שנה"ל תשע"ב יתכנו שינויים בתכנית הלימודים לרבות מועדים ו /או בשמות הקורסים ומס' נ"ז

סיום לימודים

סיום לימודים לקראת תואר ב"א בריפוי בעיסוק מותנה בעמידה בהצלחה בכל הדרישות של דרג 1, 2, 3 ו-4, וציון עובר בכל ההכשרות המעשיות.

הפסקת הלימודים

ביוזמת רשויות החוג

ראש החוג רשאי להחליט על הפסקת לימודיו של סטודנט, אשר נמצא בלתי מתאים בכל שלב של לימודיו. החלטה על הפסקת הלימודים תעשה על סמך אי עמידה בדרישות הלימודים ו/או ההכשרה המעשית, קורס הדרכה בתהליך ההתפתחות המקצועית או מטעמי עבירה על כללי האתיקה המקצועית. החלטה על הפסקת הלימודים תיעשה על סמך חוות דעת של מורים, מדריכים והמלצת הוועדה לענייני תלמידים של החוג.

ביוזמת התלמיד

כל סטודנט המבקש להפסיק לימודיו, חייב לפנות בכתב לראש החוג. הפסקת הלימודים תאושר בכתב.

הכשרה מעשית*

תכנית הלימודים בחוג לריפוי בעיסוק כוללת 30 שבועות הכשרה מעשית (1000 שעות בסה"כ) תוך קבלת הדרכה ממרפאות בעיסוק מוסמכות. ההכשרה המעשית מתקיימת במסגרות השונות של הריפוי בעיסוק – במרכזי בריאות, בתי-חולים, מרפאות, מוסדות שיקום, במוסדות חינוך ועוד.

ההכשרה המעשית מהווה מפגש של הסטודנט עם האוכלוסיות המטופלות השונות והתנסות ביישום הידע התיאורטי ושיטות הטיפול.

השיבוץ למקומות ההכשרה נעשה בהתאם לשיקולים ארגוניים ואקדמיים של החוג ושל מקומות ההכשרה ואינו קשור בהכרח למקום המגורים של הסטודנט.

חובת ההכשרה המעשית מורכבת מימי למידה בשנה א' ו-3 תקופות הכשרה החל משנה ב'.

חלה חובת נוכחות של 100% בהכשרות המעשיות.

- ימי למידה – בסמסטר א' ובסמסטר ב' בדרג 1 מתקיימים ימי למידה.
- הכשרה מעשית א' – 8 שבועות עם סיום סמסטר ב' בדרג 2 ולפני תקופת המבחנים.

- **תקופת הכשרה מעשית ב'** – 9 שבועות עם סיום סמסטר א' בדרג 3.
- **תקופת הכשרה מעשית ג'** – 13 שבועות, סמסטר א' בדרג 3.
- לקראת כל יציאה להכשרה מעשית יתקיים מפגש הכנה, כמו כן מפגש נוסף יתקיים באמצע תקופת ההכשרה. הנוכחות בשני המפגשים הינה חובה.

יתכנו שינויים בפרישת תקופות ההכשרה המעשית.

על כל סטודנט לעבור הכשרה מעשית אחת לפחות בכל אחד מתחומי ההתמחות הבאים: ריפוי בעיסוק בתחום המוגבלויות הפיזיות ו/או בתחום הגריאטרי; ריפוי בעיסוק בתחום הליקויים ההתפתחותיים וריפוי בעיסוק בתחום ההפרעות הפסיכו-סוציאליות. אין אפשרות לחזור על הכשרה מעשית באותו מקום הכשרה בשתי תקופות הכשרה שונות.

סדרי ההכשרה המעשית

- **ההכשרה המעשית כפופה לתקנון ההכשרה המעשית של החוג לריפוי בעיסוק ומתקיימת בהתאם לסדרי ושעות העבודה במקום בו מתקיימת ההכשרה המעשית.**
- ההכשרות המעשיות מתקיימות במוסדות בהם קיימים שירותי ריפוי בעיסוק בכל הארץ. השיבוץ למקומות ההכשרה נעשה ע"י מתאמת ההכשרה המעשית. יש לקחת בחשבון שיבוץ למקומות רחוקים מאוניברסיטת חיפה וממקום מגורי הסטודנט/ית.
- הוצאות הנסיעה למקום ההכשרה המעשית חלות על הסטודנט/ית.
- בכל תקופת הכשרה מעשית יוערך הסטודנט ע"י המדריך/ה במקום ההכשרה. ההערכה הסופית תעשה באמצעות טופס הערכה שיועבר לחוג.
- ההחלטות האקדמיות והמקצועיות במהלך ההכשרות המעשיות, הן על סמך ביצועי האקדמיים של הסטודנט והתנהגותו המקצועית והאישית כפי שהן מוערכות על-ידי המדריכים/ות במקומות ההכשרה וסגל היחידה להכשרה מעשית בחוג. ההחלטה הסופית והקובעת בנוגע למעבר תקופת הכשרה בציון עובר, הינה של סגל היחידה להכשרה מעשית בחוג לריפוי בעיסוק.
- סטודנט שלא עמד בתנאי המעבר ונכשל בהכשרה מעשית, יצטרך לעבור הכשרה נוספת בשנה העוקבת. סטודנט שנכשל בהכשרה מעשית בפעם שנייה (בשנה עוקבת או בכלל), יופסקו לימודיו ולאחר. סיום הלימודים מותנה בציון עובר של כל תקופות ההכשרה המעשית.

ראש היחידה להכשרה מעשית ומתאמת הכשרה מעשית: **גב' ליאת חן**

מקשרת הכשרה מעשית: **גב' יעל פוגל, גב' רות שוהם**

מזכירות היחידה להכשרות מעשיות: 04-8240977

מדריכים/ות במקומות ההכשרה המעשית*

אבו-נימר חסן, אביגדול מרים, אברהמי לימור, אגם ענת, אופנהיים ענת, אורן-בוסידין עירית, איבצקי נורית, איטח דורית, אילוז דנה, אלון נעמי, אלפסי יעל, אנוך עירית, אמדו מירי, ארגמן יעל, ארז נטע, בויס מלי, בן-ארי נועה, בן יונה הלנה, בן-נבט אפרת, בנימיני צאלה, בירניחלבי רים, בסל דליה, בר אורלי, בר-ניר מיה, בר ישראל אורית, בראון-רובין

חגית, ברטמן ענת, ברוך אורלי, ברקין נעמי, גאון טלי, גוטפריד נעה, גוטפריד צורית, גולדשטיין יפעת, גולן מיכל, גור כמי, גזית אוסי, גזית אילת, גילת רונית, גלס סופי, גנאמה ראפאת, גנאיים זייד, גרסטן יפה, דה-לה-זוגה מיכל, דהמוש מרים, דולה מוסטפא, דהן איילת, דוד לימור, דייסי שני, דינרמן שרה, דינרמן אלונה, דילר רוני, דסה-אמון יעל, דמרי אפרת, דרובינר ליאורה, דרימר עדנה, הודס הודיה, הירשמן דפנה, הר-אבן תמר, הרטל ניצן, הרמן דורית, הרשקוביץ פטריסיה, וייס שושי, וייסמן דפנה, וסרלאוף נעמי, זילבר דבורה, זעירא אופירה, זרייק סוהא, חביב-מזאוי סאוסן, חובב שרה, חוף אסתר, חורי-שאהין רינה, חייט אשרף, חנוכה איילה, חאזם אמאני, חסן עולא, טוכמן סוזן, טימור מעיין, יבזורי יונת, יגדל ענת, ינאי קרינה, יעלי תמר, יערי ורד, יעקב גולדמן סוזאנה, כ"ץ נטע, לאמש לירון, להב דבי, לובצקי חסי, לוי נועה, לוין אורנה, לוריא יואב, להב נירית, לחמן חוה, ליאור נורית, ליבנה מירה, ליכטהויז נעה, לינדר נטע, ליפניק דגנית, מילר ענבר, מובשין בתיה, מזרחי נגה, מטלון פדרמן הדס, מיכאלי ענת, מינץ ענת, מרגלית אוסנת, מרום בתיה, נחשון אולי, ניב אביב, ניסן יעל, נצר-יצחק מיכל, סאסר סמדר, סיבוני אדוה, סבוראי סיגל, סופר דקלה, סירקין שירי, סטולר מיטל, סטולרו ענבל, סטולצקי נעמי, סיגל אוסנת, סיגלר רינה, סלע ליאת, סלע ליסה, סמואל מרגלית, סמעאן אנג'אם, עאסי-מרג'יה ג'ומאנה, עוזרי לאה, עניב פישמן לי, פאר דנה, פלג ליאת, פורטינסקי הדסה, פלינט שירה, פנחס שרה, פריש כרמית, צימרמן דולי, קאופמן מירב, קגנוביץ יהודית, קולב דליה, קוגן עדה, קורנמל-עסיס דורית, קושניר אביטל, קפלן גל עונגי, קסטן אביבה, קסיס אמאני, קציר רקפת, רבין ילנה, רבינוביץ סבטלנה, רובנוביץ אירנה, רוהני פריבה, רווח ענת, רוזן רונית, רוז ליאת, רוז מינה, רוזי רחל, רייפן עדי, שביט נעמי, שגב יעל, שלום רינת, שולמן לודמילה, שטראוס גלית, שחר תמר, שמאי פנינה, שמואלביץ יעל, שמלצר רוני, שמעוני מיכל, שניר רותי, שקירוב יוליה, שר גלית, תדמור לילך, תורג'מן אזולאי נטלי, תורן דפנה.

** (רשימת המדריכים נתונה לשינויים)

לימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה לתואר שני: פרופ' נעמי יוסמן

מטרת הלימודים

תכנית הלימודים לתואר מוסמך בריפוי בעיסוק מבוססת על המטרות הבאות:

1. לפתח ולהעמיק את תחום הידע של הריפוי בעיסוק באמצעות מחקר בסיסי ויישומי.
2. להעמיק ולהרחיב את הידע התיאורטי והיישומי של מרפאים/ות בעיסוק בתחומי ההתמחות של המקצוע, באבחון, הערכה, שיטות טיפול ושיקום חדשניות.
3. לעודד פיתוח ויישום תפיסות חדשניות לטיפול במוגבלויות מוטוריות, קוגניטיביות, סנסוריות ואחרות.
4. לאתר ולהצביע על מוקדי בעיות בבריאות וחולי הדורשים תכנון והתאמת טכנולוגיה מסייעת לרווחת המטופלים.
5. להכשיר עתודה של סגל צעיר לתפקידי מחקר, הוראה והדרכה קלינית במסגרות אקדמיות.
6. להכשיר כח אדם צעיר ומיומן בקדמת הידע, לניהול ומנהיגות במקצוע, במערכות הבריאות, החינוך והרווחה.

תנאי הקבלה

התואר השני בריפוי בעיסוק הינו תואר אקדמי במקצוע, והלימודים לקראת תואר זה הינם המשך לתואר הראשון. מועמדים ללימודי מוסמך חייבים להיות בעלי תואר בוגר בריפוי בעיסוק ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחול שהשיגו ציון סופי משוקלל 80 לפחות. בוגרי תואר ראשון מתחומי לימוד אחרים יוכלו להתקבל לתכנית השלמות: תוכנית השלמה נקבעת באופן אישי לכל מועמד ע"י הוועדה החוגית לתואר שני. בנוסף, על המועמדים:

1. למלא טפסי קורות חיים.
2. להמציא שני מכתבי המלצה, אחד ממרצה בסמינר מחקר או תיאורטי בלימודי בוגר ואחד מאחראי או ממדריך במקום העבודה.
- בוגרי החוג בריפוי בעיסוק מאוניברסיטת חיפה ימציאו רק מכתב אחד ממקום העבודה.
3. עמידה בבחינת כניסה באנגלית.

מועמד/ת בעל/ת תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב/ת לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתו/ה ללימודים.

הערה: תכנית הלימודים בחוג נקבעת בהתאם לשנתון השנה הראשונה ללימודי הסטודנט.

בחוג לריפוי בעיסוק מתקיימות שתי תוכניות ללימודי מוסמך:
מסלול א': עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)
מסלול ב': עם פרוייקט

מבנה תכנית הלימודים

תכנית הלימודים בשני מסלולי הלימוד המוצעים בחוג, מורכבת מקורסי חובה ובחירה השייכים לשלושה אשכולות מרכזיים:

1. מוח, קוגניציה, חישה ועיסוק
2. טכנולוגיה בשיקום
3. מנהל והדרכה – יזמות

הערה: קורסי בחירה ניתן לקחת בכל מסלולי המוסמך של הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות.

מסלול א': עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה) מבנה תכנית הלימודים

משך הלימודים הוא עד שלוש שנים.
 התכנית המוצעת כוללת:

- 1) קורסי חובה, כולל 2 סמינריונים
- 2) קורסי בחירה
- 3) כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה)

היקף הלימודים הוא 30 שעות סמסטריאליות, וביצוע עבודת גמר מחקרית.

במסגרת התכנית ילמדו קורסי חובה בתיאוריות מתקדמות, כלי מדידה והערכה, שיטות מחקר וסטטיסטיקה וקורסי בחירה וסמינריונים בנושאים מקצועיים מגוונים.
 במסגרת הלימודים יש להשלים 2 עבודות סמינריוניות.

בנוסף, ניתן לבחור קורסים וסמינריונים מכלל הקורסים לתואר שני הנלמדים בחוגים השונים בפקולטה למדעי הרווחה והבריאות ובפקולטה באוניברסיטה ובפקולטה לרפואה בטכניון. קורסים אלה חייבים באישור הוועדה החוגית לתואר שני.

תכנית הלימודים

סה"כ	שיעורי חובה	שיעורי בחירה	סה"כ
שנה א'	16 שש"ס	4 שש"ס	20 שש"ס
שנה ב'	2 שש"ס	8 שש"ס	10 שש"ס
סה"כ	18 שש"ס	12 שש"ס	30 שש"ס

*ניתן לבחור קורסי בחירה בפריסה נוחה יותר בין שנה א' לב'.

שנה א'

קורסי חובה

סמסטר א'

שם הקורס

שש"ס	
2 שש"ס	תיאוריות, מודלים ומסגרות התייחסות בריפוי בעיסוק
2 שש"ס	שיטות מחקר וסטטיסטיקה
2 שש"ס	שיטות מחקר איכותניות

סמסטר ב'

2 שש"ס	סמינר תיזה (סמינריון)
2 שש"ס	תרגיל בסטטיסטיקה ועיבוד נתונים

סמינריונים לבחירה:

2 שש"ס	עיבוד סנסורי, היבטים נוירו פיזיולוגיים וקליניים
	או
4 שש"ס	טכנולוגיה מסייעת למתקדמים
	או
2 שש"ס	פיתוח וניהול תכניות התערבות עדכניות בריפוי בעיסוק
	או
2 שש"ס	מח והתנהגות: תהליכים קוגניטיביים והשפעתם על התפקוד

קורסי בחירה

סמסטר א'

2 שש"ס	טכנולוגיה מסייעת למתקדמים
2 שש"ס	המח ותפקוד האדם
2 שש"ס	ילדים משחקים

סמסטר ב'

2 שש"ס	מח והתנהגות: המעשה הטיפולי
--------	----------------------------

שנה ב'

קורסי חובה

סמסטר ב'

מדיניות וניהול שרותי חינוך בריאות רווחה ושיקום 2 שש"ס

קורסי בחירה

סמסטר א'

טכנולוגיה מסייעת למתקדמים 2 שש"ס

ליקויי תפקוד ולמידה בילדים, נוער ומבוגרים א' –

הגדרות תיאוריה וריפוי בעיסוק 2 שש"ס

המח ותפקוד האדם 2 שש"ס

שיטות מחקר איכותניות 2 שש"ס

מהקליניקה למחקר – ומה שביניהם 2 שש"ס

סמסטר ב'

ריפוי בעיסוק ויזמות עסקית 2 שש"ס

האדם האוטיסט לאורך מעגל החיים: ליקויים עוצמות והשתתפות 2 שש"ס

הנחיית קבוצות 2 שש"ס

מח והתנהגות: המעשה הטיפולי 2 שש"ס

תרגיל בסטטיסטיקה ועיבוד נתונים א' 1 שש"ס

סמינריונים לבחירה

עיבוד סנסורי, היבטים נוירו פיזיולוגיים וקליניים 2 שש"ס

או

טכנולוגיה מסייעת למתקדמים 4 שש"ס

או

ליקויי תפקוד ולמידה בילדים, נוער ומבוגרים –

תהליכי הערכה והתערבות 2 שש"ס

או

פיתוח וניהול של תכניות התערבות עדכניות בריפוי בעיסוק 2 שש"ס

או

מח והתנהגות: תהליכים קוגניטיביים והשפעתם על התפקוד 2 שש"ס

* פתיחת קורס בחירה מותנית במס' הנרשמים. חלק מקורסי הבחירה יתקיימו אחת לשנתיים.

שקלול ציונים

עבודת גמר מחקרית (תיזה)	40%
ציוני קורסים	40%
עבודה סמינריונית	10%
עבודה סמינריונית	10%

הגשת הצעת התיזה

תלמיד במסלול א' נדרש להגיש הצעת תזה לאישור הוועדה החוגית לתואר שני עד תום הסמסטר השלישי ללימודיו, כולל חופשת הסמסטר, על מנת להימצא במצב אקדמי תקין. בסיום הלימודים ייערך יום הצגת עבודות הגמר במסגרתו יידרשו התלמידים להציג את עבודת התזה.

*מעבר ממסלול א' ל-ב' מחייב סיום חובות הלימודים כולל עבודת הגמר, תוך שנתיים 4) סמסטרים).

מסלול ב': עם פרויקט

מבנה תוכנית הלימודים

התוכנית המוצעת מבוססת על תוכנית הלימודים בחוג, תוך הרחבה של קורסים בתחומי ההתמחות המקצועיים ובארגון ומנהל של שירותי בריאות, רווחה וחינוך. המודל שבבסיס התוכנית מתמקד בהתפתחות האדם מינקות לזקנה, במניעים לתפקוד, בלמידה של מיומנויות ודפוסי התנהגות עיסוקית במצבי בריאות וחולי והשפעת הסביבה עליהם. מיקוד זה מדגיש את ההתעניינות הייחודית של הריפוי בעיסוק באיכות חיי האדם ומייצג את המומחיות המקצועית בפיתוח ובהקניית מיומנויות ובהתאמת הסביבה לשיפור התפקוד במצבי בריאות וחולי.

היקף הלימודים

היקף תוכנית הלימודים הוא 40 ש"ס וכן הגשת פרויקט גמר. התוכנית המוצעת כוללת:

1. קורסי חובה, במסגרת הלימודים יש להשלים 3 עבודות סמינריוניות.
2. קורסי בחירה
3. פרויקט גמר

בנוסף, ניתן לבחור קורסים וסמינריונים מכלל הקורסים לתואר שני הנלמדים בחוגים השונים בפקולטה למדעי הרווחה והבריאות ובפקולטה לחינוך באוניברסיטה ובפקולטה לרפואה בטכניון על מנת להשלים ל-40 ש"ס כפי שנדרש במסלול ב'. קורסים אלה חייבים באישור הוועדה החוגית לתואר שני.

סה"כ	שיעורי בחירה	שיעורי חובה	
20 שש"ס	8 שש"ס	12 שש"ס	שנה א'
20 שש"ס	18 שש"ס	2 שש"ס	שנה ב'
40 שש"ס	26 שש"ס	14 שש"ס	סה"כ

*יתן לבחור קורסי בחירה בפריסה נוחה יותר בין שנה א' לב'.

רשימת קורסי החובה והבחירה:

שנה א'

קורסי חובה

סמסטר א'

שם הקורס

שש"ס

2 שש"ס	תיאוריות, מודלים ומסגרות התייחסות בריפוי בעיסוק
2 שש"ס	שיטות מחקר וסטטיסטיקה
2 שש"ס	שיטות מחקר איכותניות

סמסטר ב'

2 שש"ס	סמינר הכנה לפרויקט
--------	--------------------

סמינריונים לבחירה:

*חובה לבחור לפחות סמנריון אחד מהרשימה הבאה במהלך שנה א'
עיבוד סנסורי, היבטים נוירו פיזיולוגיים וקליניים

2 שש"ס

או

פיתוח וניהול תכניות התערבות עדכניות בריפוי בעיסוק

2 שש"ס

או

מח והתנהגות: תהליכים קוגניטיביים והשפעתם על התפקוד

2 שש"ס

קורסי בחירה

סמסטר א'

2 שש"ס/4 שש"ס	טכנולוגיה מסייעת למתקדמים
2 שש"ס	המח ותפקוד האדם
2 שש"ס	שיטות מחקר איכותניות
2 שש"ס	מהקליניקה למחקר – ומה שביניהם
2 שש"ס	ילדים משחקים

סמסטר ב'

2 שש"ס	מח והתנהגות: המעשה הטיפולי
1 שש"ס	תרגיל בסטטיסטיקה ועיבוד נתונים

שנה ב'

קורסי חובה

סמסטר ב'

2 שש"ס	מדיניות וניהול שרותי חינוך בריאות רווחה ושיקום
2 שש"ס	קורס פרויקט גמר

קורסי בחירה

סמסטר א'

2 שש"ס	טכנולוגיה מסייעת למתקדמים
	ליקויי תפקוד ולמידה בילדים, נוער ומבוגרים א' –
2 שש"ס	הגדרות תיאוריה וריפוי בעיסוק
2 שש"ס	שיטות מחקר איכותניות
2 שש"ס	מהקליניקה למחקר – ומה שביניהם

סמסטר ב'

2 שש"ס	ריפוי בעיסוק ויזמות עסקית
2 שש"ס	האדם האוטיסטי לאורך מעגל החיים: ליקויים עוצמות והשתתפות
2 שש"ס	הנחיית קבוצות
2 שש"ס	ילדים משחקים: התפתחות הערכה וטיפול
2 שש"ס	מח והתנהגות: המעשה הטיפולי
1 שש"ס	תרגיל בסטטיסטיקה ועיבוד נתונים

סמינריונים לבחירה

2 שש"ס	המח ותפקוד האדם
--------	-----------------

או

4 שש"ס	טכנולוגיה מסייעת למתקדמים
--------	---------------------------

או

2 שש"ס	מח והתנהגות: תהליכים קוגניטיביים והשפעתם על התפקוד
--------	--

או

2 שש"ס	פיתוח והערכת תכניות התערבות עדכניות בריפוי בעיסוק
--------	---

או

ליקויי תפקוד ולמידה בילדים, נוער ומבוגרים ב' –

2 שש"ס	תהליכי הערכה והתערבות
--------	-----------------------

* פתיחת קורס בחירה מותנית במס' הנרשמים. חלק מקורסי הבחירה יתקיימו אחת לשנתיים.

שקלול ציונים

50%	ציוני קורסים
20%	ציון עבודת הגמר או הבחינה
10%	עבודה סמינריונית
10%	עבודה סמינריונית
10%	עבודה סמינריונית

הערה: תכנית הלימודים בחוג נקבעת בהתאם לשנתון השנה הראשונה ללימודי הסטודנט.

עבודת גמר

עבודת הגמר תבטא את האינטגרציה שיבצע/תבצע הסטודנט/ית בין הידע, המיומנויות והכלים שרכש/ה במסגרת לימודיו/יה לתואר השני ולבין ניסיונו/ה הקליני.

מטרות עבודת הגמר

- לתרום תרומה משמעותית לשדה הקליני.
- לפתח יכולת עבודה עצמאית המתבססת על החומרים שנלמדו ועל ההתנסויות שחווה/תה הסטודנט/ית בלימודי התואר השני
- לאפשר התנסות באינטגרציה בין חומר תיאורטי לבין צורך קיים בעולם הקליני
- לאפשר התנסות בתכנון, יישום וניתוח אופן היישום של הנושא שייבחר ע"י הסטודנט/ית.

בעבודת המסכמת מתבקש הסטודנט לכתוב עבודה אינטגרטיבית תוך בחירה באחת מארבע אפשרויות:

1. סקירת ספרות מעמיקה על נושא מסוים וקישורו לצרכי הקליניקה. הצגת עיקרי סקירת הספרות וההשלכות האפשריות להתערבות הטיפולית, בפני צוות הקליניקה.
2. הכנת הצעת מחקר לאור צרכי הקליניקה (אין צורך לבצע את המחקר).
3. הצעה של תוכנית טיפול לאוכלוסייה מטופלת בקליניקה מסוימת ותיאור דרכים להערכת יעילות ההתערבות.
4. איסוף נתונים לצורך פיתוח כלי מחקר.

בסיום הלימודים ייערך יום הצגת עבודות גמר במסגרתו יידרשו התלמידים להציג את פרויקט הגמר.

לימודים לקראת תואר שלישי (דוקטורט)

מ"מ יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: ד"ר דליה זק"ש

המסלול המוצע באוניברסיטת חיפה

המסלול יאפשר לסטודנטים/יות מצטיינים/יות בעליות תואר שני בריפוי בעיסוק או בתחומים נוסקים הרוצים/ות ללמוד לתואר שלישי, לבצע מחקר בתחום מדע בסיסי ו/או יישומי בנושאים המחברים בין שני סוגי המדע (translational research). הלימודים לתואר שלישי יתמקדו באספקטים שונים של התפקוד/העיסוק האנושי בקרב אוכלוסיות בריאות וגם אלו עם לקויות עקב מגבלה/מחלה ו/או עיכוב התפתחותי. התחומים בהם ייבצעו הסטודנטים/יות את מחקרים קשורים לנושאים כמו שיקום, לימודי מוגבלות, מדעי הבריאות והרפואה, חקר הנוירו-עיסוק, טכנולוגיה מסייעת, ואף ישתפו פעולה, במסגרת הנחיה משותפת, עם חוקרים מרכזיים בטכניון, בפקולטה למדעי הרווחה והבריאות ובפקולטות אחרות באוניברסיטה, במחקרים הנמצאים בקדמת הידע.

קהל היעד

למסלול יתקבלו סטודנטים/יות מצטיינים בעלי תואר שני (M.Sc. או תואר מקביל) במסלול עם כתיבת תזה בתחומי הריפוי בעיסוק, פיזיותרפיה, הפרעות בתקשורת, או תחומים קרובים. סטודנטים/יות מצטיינים/ות בעלי תואר שני מתחומים אחרים (שאינם מדעי הבריאות) אשר יעמדו בתנאי הקבלה, יחויבו בלימודי השלמה לפי החלטת ועדת הדוקטורט.

תנאי קבלה

1. ממוצע כללי של 85 לפחות לתואר מוסמך, וציון 90 לפחות בעבודת הגמר המחקרית.
2. המלצות מאנשי סגל אקדמיים, אחד ממכתבי ההמלצה יהיה מטעם מנחה עבודת הגמר המחקרית.
3. התקשרות והסכמה בכתב של מדריך לעבודת הדוקטורט.
4. מועמדים/ות שבידם עותק של מאמר שהתפרסם ממחקר המוסמך שלהם או כתב-יד שנשלח לפרסום בכתב-עת מדעי בינלאומי, יזכו לעדיפות.

תכניות הלימודים

בתוכנית הלימודים קיימים שלושה מסלולים:

1. מסלול רגיל
2. מסלול ישיר
3. מסלול לימודי מחקר מקדים

תכנית המחקר והלימודים

1. מסלול רגיל (01-11-320301)

משך הזמן הנורמטיבי ללימודי תואר שלישי הוא ארבע שנים.

לקבלת התואר "דוקטור לפילוסופיה" ידרשו התלמידים למלא את התנאים הבאים:

א. מנחה ונושא מחקר

הקבלה ללימודי תואר שלישי תלויה בהודעה של המנחה על נכונותו להנחות את המועמד/ת ולדאוג לצרכי המחקר שלו/ה. מועמדים/ות העומדים/ות בקריטריונים לקבלה, ידרשו להתקשר עם מנחה פוטנציאלי (חבר סגל בדרגת מרצה בכיר ומעלה במסלול א' עם קביעות באוניברסיטת חיפה) ולסכם את נושא המחקר. עם הצגת המועמדות, יש להגיש מסמך הצהרת כוונות. במסמך קצר זה י/תציג המועמד/ת את הנושא, בעיית המחקר ושיטות המחקר העיקריות המוצעות.

ב. קורסים וסמינריונים

במהלך לימודי הדוקטורט יחויב כל תלמיד בלימודי החובה בהיקף של 6 ש"ס.

- ◆ ניתוח תוצאות מדעיות וסטטיסטיקה למתקדמים או שיטות מחקר המתאימות למחקר הדוקטורט (2 ש"ס).
- ◆ השתתפות בסמינריון הדוקטורט. סמינריון זה כולל קורס בפילוסופיה של המדע וחלק בו מצגיגים הדוקטורנטים/ות את הצעות המחקר שלהם ותוצאות המחקרים. כמו כן מתארחים בסמינריון זה מרצים מתחומי ידע ספציפיים מהארץ ומחולל (4 ש"ס קורס שנתי).
- ◆ בנוסף לכך יומלץ לסטודנטים/יות לקחת קורס בלימודי השלמה ו/או קורס בנושא התוכן שיקבעו על ידי ועדת הדוקטורט של החוג על פי המלצות המנחה זאת על פי תחום המחקר ולימודים הקודמים (2 ש"ס).
- ◆ בין השאר, יומלץ ולעתים יידרש מהסטודנטים/יות לבחור קורס כתיבה וניסוח מדעיים (אנגלית) (2 ש"ס).

ג. הצעת המחקר ואישורה

במהלך השנה הראשונה יהיו הסטודנטים/יות במעמד של תלמידי מחקר שלב א'. עם הגשת הצעת המחקר ולא יאוחר מסוף שנת הלימודים הראשונה, תעבור ההצעה לשיפוט של מומחים בתחום הנחקר, אשר יבחרו על ידי הרשות ללימודים מתקדמים. לחלופין, תמנה הרשות ללימודים מתקדמים, ועדה מלווה לדוקטורנט/ית על בסיס המלצת הועדה החוגית. אחד מחברי הועדה המלווה יהיה מאוניברסיטה אחרת בארץ או בעולם על בסיס המלצת הועדה החוגית. במהלך השנה הראשונה יכתבו התלמידים את הצעת המחקר המפורטת בפורמט המקובל של הצעת מחקר לאקדמיה הישראלית, כולל תוצאות ראשוניות אם קיימות. הצעת המחקר תהיה מקורית ובעלת סיכוי סביר לקידום הידע וההבנה בתחום הנחקר ובעלת סיכוי סביר לביצוע.

הצעת המחקר תוצג על ידי הסטודנט/ית במסגרת הסמינריון החוגי לפני הגשתה לשיפוט. הצעת המחקר תיבדק ותאושר ע"י מומחים בתחום או על ידי הוועדה המלווה ולאחר מכן ע"י ועדת הדוקטורט. לאחר אישור הוועדה החוגית, יעברו הסטודנטים/יות למעמד של תלמידי מחקר שלב ב'.

ד. ביצוע המחקר ודו"ח התקדמות

בתום כל שנה מיום אישור הצעת המחקר, יגישו תלמידי/ות המחקר דו"ח התקדמות לוועדה המלווה (במידה והוקמה) או לוועדת הדוקטורט החוגית, החתום ע"י המנחה. אל הדו"ח אפשר לצרף מאמר שנשלח לפרסום במידה וקיים.

ה. הגשת עבודת ד"ר לשיפוט

עם סיומו, יסוכם המחקר באחת משתי הדרכים הבאות:

(1) שלושה מאמרים מדעיים שהתקבלו לפרסום או פורסמו בעיתונות המקצועית הבינלאומית ברמה גבוהה, בהם הייתה לתלמיד תרומה משמעותית, הן בתכנון וביצוע הניסויים והן בכתבתם. ככלל, תרומתו של הסטודנט/ית לעבודה תבוא לידי ביטוי בהיותו/ה ראשון/ה ברשימת המחברים. במקרים מיוחדים תאשר הוועדה בקשה מנומקת של המנחה לכלול בעבודה מאמר אחד בו מופיע התלמיד כמחבר לא ראשון. המאמרים יהוו פרקים בעבודת הדוקטורט בהתאם לתקנון הלימודים לתואר שלישי.

(2) חיבור רגיל. במקרה כזה לא יכלול החיבור יותר ממאה וחמישים עמודים (לא כולל נספחים).

תוצאות מחקר הדוקטורט תוצגנה על-ידי התלמידים בהרצאה סמינריונית.

ו. שיפוט עבודת הד"ר

לאחר אישור הגשת העבודה לשיפוט ע"י הגורמים המוסמכים לכך, תועבר עבודת הדוקטור לרשות ללימודים מתקדמים להמשך הליך השיפוט בהתאם לתקנון תואר שלישי.

2. מסלול ישיר

320315-11-02

לאחר אישור הגשת העבודה לשיפוט ע"י הגורמים המוסמכים לכך, תועבר עבודת הדוקטור לרשות ללימודים מתקדמים להמשך הליך השיפוט בהתאם לתקנון תואר שלישי.

מסלול לימודים זה מיועד לסטודנטים/יות מצטיינים/יות, בעלי תואר בוגר בציון של לפחות 90 שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים ללימודי תואר שלישי.

מבנה הלימודים

השתתפות בקורסים בהיקף של 26 ש"ס לפחות ברמת מ"א וסיומם בציון משוקלל של לפחות 90 וכמו כן, הגשת שתי עבודות סמינריוניות. על הסטודנט/ית להשיג ציון של 90

לפחות באחת משתי העבודות הסמינריוניות. תנאי מעבר משנה א' לשנה ב' הם השתתפות בקורסים בהיקף של 16 שש"ס לפחות וסיומם בציון משוקלל של 90 לפחות, והגשת עבודה סמינריונית.

הגשת הצעת המחקר לתואר שלישי לא יאוחר מתחילת הסמסטר הרביעי ללימודים. עם הגשת הצעת המחקר ועמידה בכל החובות המפורטות למעלה, יעבור הסטודנט/ית למעמד של דוקטורט שלב ב', יבצע את המחקר ויכתוב את הדו"ח. (יתר הפרטים בהקשר למסלול זה ניתן לראות בתקנון לימודים מתקדמים).

3. מסלול לימודי מחקר מקדים

320350-11-01

מועמד המבקש להירשם למסלול לימודי מחקר מקדים והינו בעל תואר "מוסמך" ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית, חייב למלא את התנאים הבאים:
 אישור בכתב ממנחה שמסכים להנחותו בעבודת הגמר המחקרית.
 השלמת כתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה).
 עמידה בתוכנית לימודים שתוטל עליו ע"י הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.
 משך הלימודים הנורמטיבי במסלול זה הינו שנה אחת בלבד.
 השלמת הלימודים במסלול זה אינה מהווה קבלה אוטומטית ללימודי תואר שלישי, המועמד/ת י/תגיש את מועמדותו כמקובל במסלול הרגיל.

שירותי אנוש

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)

וחוג לימודים למ"א

ראש החוג: ד"ר עדו גל

חברי הסגל האקדמי

פרופסור חבר:

פרופ' אמנון בהם (מומחה) פרופ' דנה יגיל.
ד"ר אורנה בלומן, ד"ר עידו גל, ד"ר גיל לוריא, ד"ר ריטה מנו (שבתון
סמ' ב'), ד"ר שי צפריר (שבתון).

מרצה בכיר:

ד"ר אסף לבנון.

מרצה:

ד"ר זידאן אליאס, ד"ר אפרת בראל ד"ר רוחמה גוסינסקי, מר מאור
כהן, גב' גלית לוי, מר איתן טמיר, גב' חוה נח, השופט חיים סומך,
ד"ר אביב קדרון ברהוס, מר ארי רוזנטל, ד"ר יוסף רם, ד"ר אריה
רשף.

עמית הוראה

ומורה מן החוץ:

מזכירות החוג

עוזר מינהלי לראש החוג: **גב' ישראלה ברנד זילברשטיין**

מזכירה: **גב' זהבית מאיר**

חדר 718, קומה 7, מגדל אשכול

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

טלפון חיצוני: 04-8249135, פנימי: 3135, פקס: 04-8249282

לוח המודעות של החוג: קומת ה-600, בנין ראשי

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

תכנית הלימודים באה להקנות ידע בסיסי העומד ביסוד פעולת ארגונים ועיסוקים בתחום שירותי אנוש. מטרת החוג היא להיות הגוף המוביל במחקר, הוראה והטמעה של ידע בהיבטים חברתיים, ארגוניים ואישיים הקשורים לצדדים השונים של השירות. התכנית מתמקדת בהקניית רקע עיוני ומחקרי במדעי ההתנהגות, תהליכים חברתיים בתחום השירות, הכרת מערכות ועקרונות פעולה בארגונים נותני שירות, הבנת הצרכים והמאפיינים של אוכלוסיות שונות והיבטים מדעיים ויישומיים של תחום שירותי אנוש.

תיאור כללי של תוכנית הלימודים

החוג לשירותי אנוש הוא דו חוגי. תכנית הלימודים מורכבת מקורסי חובה ובחירה ובונה תשתית רחבה במושגי יסוד בתחומים שונים במדעי החברה וההתנהגות (מבוא לשירותי אנוש, *סוציולוגיה בשירותי אנוש, **פסיכולוגיה בשירותי אנוש, כלכלה, התנהגות ארגונית, תיאוריות ארגוניות, נותני שירות ולקוחות), כבסיס להבנת תהליכים חברתיים וארגוניים. בשנה הראשונה הקורס מבוא לשירותי אנוש מקנה לתלמיד רקע בנושאים של מגמות ותהליכים בתחום שירותי אנוש. בשנה השנייה התלמיד יפתח יכולות לניתוח מצבים ארגוניים ודינמיים במתן שירות. בנוסף תועמק היכולת להבין תופעות חברתיות, קהילתיות וארגוניות מורכבות בעולם השירות. שנה זו כוללת 6 קורסי חובה: התנהגות ארגונית, שיווק, צרכים במעגל החיים, שיטות מחקר, סטטיסטיקה*** אתיקה וכלכלה. בשנה השלישית מועברים שני קורסי חובה: ניהול משאבי אנוש ותיאוריות ארגוניות; קורסים במסגרת שלוש התמקדויות בנושאים הבאים: שירותים לקידום חברתי, פיתוח עובדים וניהול תהליכי שירות; סמינר מחקר בתחומים שונים. במהלך שלושת השנים ניתנים קורסים העוסקים בהיבטים שונים של ידע תיאורטי ומחקרי בתחום של שירותי אנוש.

תנאי קבלה

תנאי הקבלה לחוג זהים לתנאי הקבלה הכלליים באוניברסיטה וברמה הנדרשת על-ידי החוג. מועמדים בעלי תואר אקדמי או בעלי רקע אקדמי קודם יהיו חייבים בציון המשוקלל הנדרש על-ידי החוג באותה שנה בה הם מבקשים להתקבל.

- * הקורס סוציולוגיה בשירותי אנוש יועבר במקום הקורס מבוא לסוציולוגיה. לא יינתן פטור מקורס זה.
- ** הקורס פסיכולוגיה בשירותי אנוש יועבר במקום הקורס מבוא לפסיכולוגיה. לא יינתן פטור מקורס זה.
- *** הקורס סטטיסטיקה בשירותי אנוש – לא יינתן פטור מקורס זה.
- הקורס שיטות מחקר בחוג לשירותי אנוש – לא יינתן פטור מקורס זה
- *** סטודנטים אשר החוג השני שלהם סוציולוגיה, יהיו פטורים מהקורס סטטיסטיקה לסוציולוגיה א' בשנה ב'. וילמדו את הקורס סטטיסטיקה בחוג לשירותי אנוש סמסטר א'.

חובות התלמיד

משך הלימודים שלוש שנים. על התלמיד לצבור 60 נקודות. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד ואת החוג היא זו המתפרסמת בשנתון האוניברסיטה בשנה בה החל התלמיד את לימודיו בחוג וכן בהודעות עדכון, אשר יתפרסמו לקראת מועד הרישום לפני תחילת שנת הלימודים ו/או במהלך שנות הלימוד. חובה על התלמיד לעקוב בתדירות אחר הודעות החוג. התכנית כוללת שני סוגי קורסים: קורסי חובה (אותם יש לקחת במלואם, אלא אם כן ניתן פטור) וקורסי חובת בחירה (בהם יש לבחור אחד מבין מספר קורסים המקובצים תחת תחום מסוים. קורסים כאלו קיימים בשנים ב' וג'). בנוסף, חייב כל תלמיד לעמוד בדרישות הכלליות באנגלית.

תכנית לימודים כללית

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו-חוגי- אשר חוגם השני אינו ממדעי הרוח, ובמסלול חד חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" הפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי דרך הרוח ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובתו <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

שנה ראשונה

חובה:

מבוא לשירותי אנוש	ש'	4 שש"ס	5 נ'
מבוא לשירותי אנוש – תרגיל	ת'	2 שש"ס	0 נ'
פסיכולוגיה בשירותי אנוש	ש'	4 שש"ס	5 נ'
סוציולוגיה בשירותי אנוש	ש'	4 שש"ס	5 נ'

מיומנויות מחשב

במסגרת ייעול ושיפור ההוראה, הוחלט השנה לאפשר לסטודנט להיבחן ולהוכיח את ידיעותיו בנושא "מיומנויות מחשב", ולקבל פטור (פרטים נוספים יועברו באמצעות החוגים בהמשך).

◆ הצלחה במבחן "מיומנויות מחשב" הוא תנאי מעבר משנה א' ל-ב'.

- ◆ חובה על כל סטודנט, בעת הרישום לתוכנית הלימודים, להירשם לקורס "מיומנויות מחשב" על מנת שיוכל לגשת לבחינה.
- ◆ המבחן ייערך במהלך סמסטר א' של שנה"ל תשע"א (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו באמצעות החוג).
- ◆ סטודנט אשר לא יעבור בהצלחה את המבחן הראשון (נכשל או לא השתתף) יוכל להבחן במועד נוסף ואחרון אשר יתקיים במהלך סמסטר ב' (מועד המבחן יפורסם מספר שבועות לפני מועדו באמצעות החוג).

◆ סטודנט אשר לא עבר בהצלחה את המבחן (סמסטר א' או/גם ב') יוכל להצטרף לקורס קיץ אשר תציע הפקולטה (הכרוך בתשלום), שיתקיים בסוף שנה"ל תשע"א, בסמוך לסיום מבחני מועד ב' של סמסטר ב' (המועד יפורסם בהמשך). הקורס יהיה מרוכז ויארך כשבוע ימים.

המבחן יתקיים באמצעות מערכת הלמידה המתוקשבת (Highlearn).
בסמוך למועד המבחן, תינתן אפשרות להתנסות ב"מבחן דוגמא", בנוסף נפרסם קישורים לאתרים רלוונטיים.

חובת בחירה (על הסטודנט לבחור קורס אחד מתוך השניים)

ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	צרכים ושירותים במעגל החיים
ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	ארגונים ודפוסי תעסוקה
ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	חשבונאות ניהולית
סה"כ שנה א': 19 נ'			

שנה שנייה

חובה:

ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	סטטיסטיקה
ת' 2	שש"ס 2	נ' 0	סטטיסטיקה – תרגיל
ש' 4	שש"ס 4	נ' 5	התנהגות ארגונית
ת' 1	שש"ס 1	נ' 0	התנהגות ארגונית – תרגיל
ש' 4	שש"ס 4	נ' 5	שיטות מחקר
ת' 2	שש"ס 2	נ' 0	שיטות מחקר – תרגיל

חובת בחירה (על הסטודנט לבחור קורס אחד מתוך השניים)

ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	שיטות מיון וראיון
ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	מבוא לדיני עבודה
ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	חשבונאות ניהולית

קורס בחירה (על הסטודנט לבחור קורס אחד)

ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	פתוח ושיווק מלכ"ים
ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	ניהול קריירה
ש"ס 4	שש"ס 4	נ' 4	מבוא להנחיית סדנאות וקבוצות
ש' 4	שש"ס 4	נ' 4	תקשורת ארגונית
ש' 4	שש"ס 4	נ' 6	יזמים צעירים

סה"כ שנה ב 22 נ'

שנה שלישית

חובה:

ס"מ	4 שש"ס	6 נ'	סמינר מחקר
ש'	4 שש"ס	5 נ'	ניהול משאבי אנוש
חובת בחירה (על הסטודנט לבחור קורס אחד מתוך השלושה)			
ש'	4 שש"ס	4 נ'	סוגיות בשיקום ושיפור תהליכי שירות
ש'	4 שש"ס	4 נ'	ניהול ותכנון
ש'	4 שש"ס	4 נ'	אתיקה וערכים
ש'	4 שש"ס	4 נ'	חשבונאות ניהולית
קורס בחירה			
ש'	4 שש"ס	4 נ'	אקלים ותרבות שירות
ש'	4 שש"ס	6 נ'	יזמים צעירים
(לקורס יזמים צעירים ניתן להירשם לאחר ראיונות)			
ש'	4 שש"ס	4 נ'	ארגונים וניהול חברתי
ש'	4 שש"ס	4 נ'	(לקורס ניתן להירשם לאחר ראיונות)
ש'	4 שש"ס	4 נ'	אחריות תאגידית
סה"כ שנה ג 19 נ'			

אנגלית שפה זרה

כל תלמיד חייב ללמוד אנגלית כשפה זרה, אלא אם קיבל פטור. לא השלים את חובותיו באנגלית – אינו יכול להמשיך בלימודיו בשנה השלישית או לקחת קורסי דרג 3.
לא ניתן ללמוד יותר מ-26 נקודות בשנה בחוג.

נוהל עיון במחברת בחינה

תלמיד המבקש לעיין במחברת הבחינה יהיה רשאי לעשות זאת. מזכירות החוג תקבע תאריך לעיון (תוך 10 ימים מיום פרסום הציונים) לכל בחינה שתיערך בסיום כל סמסטר. העיון במחברת הבחינה ייערך בנוכחות ממונה מטעם החוג וללא נוכחות המרצה/מתרגל.

נוהל ערעור על ציון בבחינה

תלמיד רשאי לערער על ציון (תוך 10 ימים מפרסומו) **רק** במהלך העיון במחברת הבחינה. הערעור יופנה למרצה על טופס ערעור באמצעות מזכירות החוג. תוצאות הערעור ידווחו למערער.

מחברת הבחינה תושמד חודשיים לאחר מסירת הציון.

הערעור ייבדק עד למועד הבא של הבחינה. אם ייגש התלמיד למועד הבא ותוצאות הערעור לא פורסמו, ייחשב לזכותו הציון הגבוה מבין השניים.

נוהל הגשת עבודות וערעור על ציון בעבודה

עבודה אשר הציון עליה מהווה את הציון הכולל בקורס או משקלה עולה על 50% מהציון הכולל בקורס, יש להגיש במזכירות החוג. ערעור על ציון בתרגיל או בעבודה אשר משקלה עד 25% מהציון הכולל בקורס יוגש תוך עשרה ימים מיום החזרת העבודה לתלמיד. הערעור יהיה בכתב ומנומק, ויוגש למזכירות החוג, אשר תפנה אותו למרצה. המרצה יבדוק את הערעור וישיב עליו תוך 14 ימים מיום הגשתו. (המרצה יוכל להאריך את מועד הבדיקה והתשובה כאשר הערעור הוגש בתקופת חופשה). המזכירות תפרסם את תוצאות הערעור בדרך המקובלת. התלמיד המערער יחתום שמדובר בעבודתו המקורית ומודע לכך שהעבודה כולה תיבדק והציון הסופי עלול להיות נמוך מן המקורי. הציון בתום הערעור יהיה ציון סופי ולא ניתן יהיה לערער עליו שנית. החלטת המרצה תהיה מנומקת.

ערעור על עבודה שמשקלה עולה על 25% מציון הקורס יעשה על פי "נוהל ערעורים על ציוני עבודות" המופיע בתקנון לימודים לתואר ראשון – תלמיד רשאי לערער על ציון בעבודה תוך חודש מיום הזנת הציון במערכת הממוחשבת. את הערעור יש להגיש על טופס ערעור בצירוף העבודה בתא הסגור של המרצה. המרצה יבדוק את הערעור תוך חודש מיום הגשתו.

חובה על התלמיד לשמור עותק מהעבודה/סמינריון שהגיש.

על התלמיד המערער להיות מודע לכך שהבחינה/עבודה תיבדק מחדש והציון הסופי עלול להיות נמוך מהמקורי.

תוצאות הערעור על הציון הן סופיות ומחייבות.

סמינר מחקר בשנה ג' – סמינר מחקר מחייב קריאה, איסוף ועיבוד נתונים, הצגת וכתבת עבודה מסכמת בהתאם להנחיות המורה. תנאי קדם לרישום לסמינר הוא מעבר הקורסים בסטטיסטיקה ובשיטות מחקר. עמידה בדרישות הסמינר מחייבת ציון 60 לפחות. תלמיד אשר לא ישיג ציון 60 לפחות יצטרך לחזור על סמינר מחקר בשנה עוקבת (אצל מורה אחר).

תנאים לקבלת תואר ב"א

סיום כל החובות בחוג בתקופה שלא תעלה על חמש שנות לימוד רצופות.

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב'

תלמיד יעבור משנה א' לשנה ב' רק אם עמד בכל בתנאים הבאים:

- נרשם לקורס "מבוא לשירותי אנוש" וקיבל בו ציון סופי 70 לפחות
  - נרשם לקורסים "סוציולוגיה בשירותי אנוש" ו"פסיכולוגיה בשירותי אנוש" וקיבל בהם ציון סופי 60 לפחות.
  - נרשם לקורסי חובה אחרים של שנה א' וקיבל בהם ציון עובר רגיל (51 לפחות).
- תלמיד שלא יעמוד בתנאים אלה לא יעבור לשנה ב' בחוג. התלמיד יוכל לחזור על

קורס/ים שלא עמד בתנאי המעבר בשנה העוקבת. בכל מקרה לא יוכל לקחת במקביל כל קורס אחר (מדרג 2 או 3) בחוג, כל זמן שלא השיג את ציוני המעבר המפורטים בתנאים הני"ל.

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג'

— הגיע לרמת פטור באנגלית

הפסקה לימודים

- תלמיד שנכשל בקורס חובה כלשהו פעם שנייה (בשנה העוקבת) יופסקו לימודיו לאלתר.
- תלמיד שנכשל בשלושה קורסים או יותר בשנת לימודים אחת יופסקו לימודיו לאלתר.
- תלמיד שלימודיו הופסקו בשל כשלון בקורס חובה רשאי להירשם מחדש לחוג בתום תקופת צינון של 3 שנים, ועליו לעמוד מחדש בתנאי הקבלה של החוג. אחרי 3 שנים התלמיד נחשב לתלמיד חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו.
- תלמיד המבקש להפסיק זמנית את לימודיו - יפנה בכתב לראש החוג וינמק את בקשתו. הפסקת הלימודים תאושר בכתב. במקביל, יודיע התלמיד על הפסקה למינהל תלמידים.

חידוש לימודים

- תלמיד שאושרה לו הפסקת לימודים ומבקש לחדשם – חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים. שב התלמיד ללימודים בתום שנתיים הפסקה – יוכרו הקורסים שלמד לצורך המשך לימודיו. עולה תקופת ההפסקה על שנתיים – רשאי החוג לחייב את התלמיד לחזור על קורסים ששמע ונבחן בהם וכן לחייבו בהשלמות שונות.
- תלמיד שלא אושרה לו הפסקת לימודים בכתב ו/או לא סיים את לימודיו לתואר ראשון בתוך שש שנים – חייב בהרשמה מחדש ובעמידה בתנאי הקבלה המחייבים באותה העת.

לחידוש לימודים בעקבות הפסקתם, בין אם ביוזמת החוג או ביוזמת התלמיד, יש לפנות למזכירות החוג לקבלת פרטים עדכניים לגבי התנאים לחידוש לימודים.

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה: ד"ר עדו גל

על לימודי שירותי אנוש

תכנית הלימודים לתואר שני בשירותי אנוש הינה ייחודית באקדמיה בישראל, ומתמקדת בעקרונות ותהליכים הקשורים לתכנון, ניהול, הפעלה, ושיפור של שירותי אנוש במגזר העסקי, הציבורי והשלישי (החברה האזרחית). הקורסים בתכנית התואר השני הם בעלי אופי בין-תחומי מתקדם, ומתייחסים באופן משולב לנושאים רחבים כגון: מטרות ותהליכי ניהול הקשורים למערכות שירות בחברה ובמשק, התנהגות וצרכי לקוחות ועובדי שירות, מאפייניהם של תהליכי נתינת וקבלת שירות, זיהוי צרכים ופיתוח שירותים אפקטיביים ואיכותיים לאוכלוסיות מטרה מגוונות, טכנולוגיות הקשורות לשירות, סוגיות בניהול משאבי אנוש באירגוני שירות, תהליכי שירות בתוך ארגונים (ללקוחות פנימיים), מחקר ויישומיו בהקשרים שונים, ועוד.

חלק מתלמידי התואר השני משתתפים במחקרים במטרה לתרום להעמקת הידע הקיים בתחום שירותי האנוש, אשר חשיבותם והיקפם בחברה המודרנית ובישראל עולים בהתמדה. בוגרי התכנית רוכשים בסיסי ידע וכלים עיוניים, יישומיים, ומחקריים מתקדמים, משתלבים בהצלחה בשוק העבודה בתפקידים מגוונים ובערוצים ניהוליים, וחלקם ממשיך ללימודי תואר שלישי.

לימודי התואר השני בשירותי אנוש מיועדים הן לבוגרי תואר ראשון בשירותי אנוש והן לבוגרי תואר ראשון במדעי החברה וההתנהגות (כגון פסיכולוגיה, סוציולוגיה, מדע המדינה, סטטיסטיקה, חינוך, כלכלה, מינהל עסקים, מערכות מידע, ועוד), במדעי הרווחה והבריאות (כגון עבודה סוציאלית, סיעוד, פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק, הפרעות בתקשורת, ועוד), ובתחומים נבחרים אחרים.

תנאי קבלה

החוג יקבל מועמדים בהתאם לרקע ובהתאם לקיבולת האפשרית בלימודי התואר השני. החוג ישקול קבלת מועמדים העומדים בתנאי הסף הבאים:

- ◆ עמדו בבחינת כניסה באנגלית בציון 70 לפחות (כל מועמד/ת חייב/ת בבחינה). פרטים באתר החוג).
- ◆ הגישו שתי המלצות וטפסי קבלה מלאים לפי ההנחיות באתר החוג. (מועמד/ת שסיים/ה לימודיו/ה לתואר ראשון בחמשת השנים האחרונות נדרש/ת להביא המלצה אחת לפחות ממוסד אקדמי, והמלצה נוספת ממעסיק. מועמדים שסיימו לימודיהם לפני כן יגישו שתי המלצות ממעסיקים).
- ובנוסף:
- ◆ מועמד/ת בעל/ת תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייב/ת לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לזכאותו/ה לתואר.

- ◆ מועמד/ת בוגר/ת אוניברסיטה מחו"ל והן בוגר/ת אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייב/תחוייב לעמוד בהצלחה במבחן GRE או בלימודי השלמה במסגרת התואר הראשון.
- ◆ מועמדים בעלי לקות למידה מתבקשים להגיש למזכירות החוג אישור + אבחון על הלקות מהאוניברסיטה או מאוניברסיטאות אחרות (שנעשו עד חמש שנים לפני הבחינה), כל זאת עד חודש לפני מועד הבחינה באנגלית.
- ◆ בעלי תואר בוגר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, שציונם הסופי הינו 85 ומעלה.

ימי והיקפי הלימודים

הלימודים מרוכזים בימי ד', ויתקיימו בין השעות 08:00-20:00. זמנים אלו לא כוללים קורסי השלמה (ראו בהמשך) שמועמדים עשויים להיות מחויבים בהם, הנערכים בימים אחרים. בנוסף, מדי פעם יתכן ויוצעו קורסים נוספים או סדנאות בימים אחרים, או סמסטר קיץ.

תכנית הלימודים

החוג לשירותי אנוש מציע שני מסלולי לימוד:

מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית – תזה (289201-11-01)

מסלול זה משלב לימודים עיוניים והכשרה במחקר וכולל ביצוע מחקר עצמאי תחת הנחיה, כולל כתיבת עבודת תזה. במסלול זה הסטודנט ילמד קורסים בהיקף של 28 שש"ס. מתוכם 4 קורסי חובה ופורום תיזה (16 שש"ס), והשאר סמינרים וקורסי בחירה (12 שש"ס). משך הלימודים במסלול, כולל הגשת התיזה, לא יעלה על שלוש שנים, במהלך על התלמיד לסיים תוך שנתיים את שמיעת הקורסים הנדרשים במסלול, לבצע את מחקר התזה, ולהגיש את עבודת התזה לשיפוט לאחר שסיים את כל חובות השמיעה והגיש את כל עבודותיו לתואר. קבלה למסלול א' היא עפ"י החלטתה של הוועדה החוגית לתואר שני. השארות במסלול זה מותנית במציאת מנחה והגשת הצעת תיזה שתאושר על ידי החוג עד תום סמסטר א' של שנת הלימודים השנייה.

מסלול ב' – ללא כתיבת תזה (289202-11-01) במסלול זה הסטודנט ילמד קורסים בהיקף של 36 שש"ס, מתוכם 3 קורסי חובה (12 שש"ס), וכן סמינרים וקורסי בחירה (24 שש"ס). על התלמיד לסיים בתוך שנתיים את שמיעת כל הקורסים במסלול זה. בסיום הלימודים על התלמיד לעבור בחינת גמר בנושאים שיקבעו על ידי החוג.

לימודי השלמה לקראת תואר שני

מועמד/ת שאינו/ה בוגר/ת בשירותי אנוש יידרש/תידרש להשלים את הקורס "מבוא לשירותי אנוש" שאינו נכלל במניין השעות ומועבר ביום נפרד. מועמד/ת לתואר שני שלא למד/ה את הנושאים: סטטיסטיקה ושיטות מחקר, יידרש/תידרש לקחת קורסים אלה כקורסי השלמה בחוג לשירותי אנוש. הוועדה האקדמית של החוג יכולה להוסיף קורסי השלמה נוספים במידת הצורך, בהתאם לרקע האקדמי של המועמד/ת. ציון ממוצע בלימודי ההשלמה יהיה 70 לפחות. בהתאם לתקנון האוניברסיטה, במידה וסך כל נקודות ההשלמה הנדרשות עולה על 8 שעות (ולא מעבר ל-16 שעות) יידרש/תידרש המועמד/ת לשנת השלמה במהלכה ישלים/תשלים את הקורסים החסרים, לפני תחילת הלימודים לתואר שני.

מועמד/ת שיצטרך/תצטרך להשלים עד 8 שעות, יידרש/תידרש להשלימן בהצלחה תוך כדי שנת הלימודים הראשונה בתכנית.

מבנה כללי של הקורסים במסלולי הלימוד השונים

(הערה: החוג עשוי להכניס שינויים בתכנית זו, בהתאם למשאבי החוג ושקוליו. פרטים נוספים ועדכונים ישלחו לתלמידים לפני תחילת שנת הלימודים) סוגיות מתקדמות בניהול משאבי אנוש (4 ש"ס)

מסלול א' (סה"כ במסלול זה: 28 ש"ס, וכן עבודת גמר מחקרית-תיזה)

קורסי חובה (סה"כ 16 ש"ס):

- ◆ שיטות מחקר וסטטיסטיקה מתקדמות -כמותני (4 ש"ס)
- ◆ שיטות מחקר מתקדמות - איכותני (4 ש"ס)
- ◆ מדיניות רווחה ושירותים חברתיים (4 ש"ס)
- ◆ סוגיות מתקדמות בניהול משאבי אנוש (4 ש"ס)
- ◆ פורום תיזה

סמינרים וקורסי בחירה (סה"כ 12 ש"ס)

- ◆ יחסי עובדים ולקוחות, סמינר אמפירי (4 ש"ס)
- ◆ איזון עבודה - חיים, סמינר אמפירי (4 ש"ס)
- ◆ היבטים פסיכולוגיים בשירות לקוחות (4 ש"ס)
- ◆ שימושיות, נגישות ואיכות שירות בעולם טכנולוגי (4 ש"ס)
- ◆ ניהול עובדים ואמון בארגונים (4 ש"ס)
- ◆ ניהול והערכת פרויקטים - יישום פרויקט לשינוי אקלים ארגוני (4 ש"ס)
- ◆ יעוץ ארגוני תהליכי לארגוני שירות ציבוריים ומלכ"רים (4 ש"ס)
- ◆ שוויון הזדמנויות בעבודה (4 ש"ס)

מסלול ב' (סה"כ במסלול זה: 36 ש"ס, וכן בחינת גמר)

קורסי חובה (סה"כ 12 ש"ס):

- ◆ שיטות מחקר וסטטיסטיקה מתקדמות -כמותני (4 ש"ס)
- ◆ שיטות מחקר מתקדמות - איכותני (4 ש"ס)
- ◆ מדיניות רווחה ושירותים חברתיים (4 ש"ס)

סמינרים וקורסי בחירה (סה"כ 12 ש"ס)

- ◆ יחסי עובדים ולקוחות, סמינר אמפירי (4 ש"ס)
- ◆ איזון עבודה - חיים, סמינר אמפירי (4 ש"ס)
- ◆ היבטים פסיכולוגיים בשירות לקוחות (4 ש"ס)

- ◆ שימושיות, נגישות ואיכות שירות בעולם טכנולוגי (4 שש"ס)
- ◆ ניהול עובדים ואמון בארגונים (4 שש"ס)
- ◆ ניהול והערכת פרויקטים - יישום פרויקט לשינוי אקלים ארגוני (4 שש"ס)
- ◆ יעוץ ארגוני תהליכי לארגוני שירות ציבוריים ומלכ"רים (4 שש"ס)
- ◆ שוויון הזדמנויות בעבודה (4 שש"ס)
- ◆ סוגיות מתקדמות בניהול משאבי אנוש (4 שש"ס)

שקלול הציונים לתואר

מסלול א'

ממוצע הציונים בקורסים השונים	40%
שתי עבודות סמינריוניות	20%
עבודת גמר מחקרית (תיזה)	40%

מסלול ב'

ממוצע הציונים בקורסים השונים	50%
שלוש עבודות סמינריוניות	30%
בחינה מסכמת	20%

הבהרות והנחיות נוספות לגבי הלימודים ומסלולי הלימוד

תכנית הלימודים מורכבת מקורסי חובה, קורסי בחירה וסמינריונים. יש לעבור בהצלחה את כל קורסי החובה במהלך שנה א', ולסיים את חובות השמייעה בשני מסלולי הלימוד עד תום השנה השנייה.

בחנית הגמר למסיימים מסלול ב' תינתן בחודש אוקטובר או נובמבר שאחרי סיום הלימודים. לבחינת הגמר יכול לגשת סטודנט במסלול ב' אשר סיים את כל חובות השמייעה והגיש את כל עבודותיו לתואר (גם אם עדיין לא התקבל ציון בעבודות שהוגשו). סטודנט בכל מצב ללימודים אחר יצטרך להמתין לבחינת הגמר הבאה אשר תנתן כשנה שלאחר מכן.

בתום סמסטר ב' של שנת הלימודים הראשונה, תבדוק הוועדה החוגית לתואר שני אם השיג הסטודנט הרשום במסלול א' (מסלול עם כתיבת תזה) ממוצע של 85 לפחות בלימודי שנה א', ואם יש בידו טופס חתום של התקשרות ראשונית עם מנחה לתואר שני (המנחה צריך לקבל את אישור הוועדה החוגית ללימודי מ.א.). במידה ושני תנאים אלה לא מולאו, יועבר הסטודנט ללימודים במסלול ב' (ללא תזה) יסיים את שמייעת הקורסים במסלול זה בשנת הלימודים השנייה, ויעמוד בבחינת גמר.

המעבר בין מסלול אחד למשנהו יתאפשר אך ורק באישור הוועדה החוגית ללימודי תואר שני במקרים מיוחדים. במקרה ויאושר מעבר בין מסלול אחד למשנהו, תחול על הסטודנט חובת ההשלמה ועמידה בכל דרישות המסלול החדש. הוועדה החוגית לתואר שני תיידע את הרשות ללימודים מתקדמים בדבר המעבר.

הפקולטה לחינוך

דיקן הפקולטה: פרופ' עפרה מייזלס

ראש מינהל הפקולטה: גב' קורונה הרשקוביץ

אתר האינטרנט של הפקולטה: <http://construct.haifa.ac.il>

הלימוד, המחקר והעיסוק בחינוך מבטאים את התפיסה האופטימית שלנו שניתן לגעת ולהשפיע על נפשם של בני-אדם – על שכלם, תודעתם, תובנותיהם ועל ליבם. לימודים בפקולטה לחינוך הם ההזדמנות שלכם לצמוח ולתרום – ללמוד מקצוע, להשתתף במחקרים בתחומי החינוך, לסייע לגבש מדיניות חינוכית או לסייע בהקמה של מרכזי מחקר או מרכזי עשייה ופיתוח בשדה.

הפקולטה לחינוך חותרת לשלושה יעדים עיקריים המשולבים זה בזה:

א) עיון ומחקר לשם הבנה עמוקה יותר של תהליכי החינוך ופיתוח חידושים מועילים בחינוך.

ב) הפצה ויישום של חידושים בחינוך לשם שיפור המעשה החינוכי במדינה.

ג) הכשרת כוח אדם מקצועי לקשת רחבה של עיסוקים בחינוך ולתפקידי מנהיגות במגזרים השונים של החינוך.

היבטים אלו באים לידי ביטוי בתוכניות הלימוד שהפקולטה וחוגיה מציעים, במחקר המעמיק והמרתק של חברי הסגל בפקולטה, ובפרויקטים יישומיים רבים שחברי הפקולטה וגופים שונים בתוכה עוסקים בהם.

לאחר מהלך משמעותי של רפורמה, יש כיום בפקולטה שישה חוגים ובית ספר: ארבעה חוגים הכוללים לימודי תואר ראשון, שני ושלישי – החוג לחינוך מיוחד, החוג ללימודי חוגים והתפתחות האדם, החוג ללמידה, הוראה והדרכה, והחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך, ושני חוגים ובית ספר שיש בהם לימודים מתקדמים בלבד – החוג ללקויות למידה, החוג לחינוך מתמטי וביה"ס לטיפול באמצעות אמנויות (בשיתוף עם הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות). הפקולטה לחינוך מעניקה גם תארי ד"ר בחוגים השונים.

בחוג ללמידה, הוראה והדרכה הלימודים לב"א מאורגנים בשתי התמחויות: התמחות בתכנון לימודים והדרכה, והתמחות בהוראה. במסגרת ההתמחות בהוראה ניתן ללמוד לתואר ראשון יחד עם מקצוע דיסציפלינרי אותו מלמדים בבתי הספר ולקבל תואר ראשון יחד עם תעודת הוראה בשלוש שנים. זהו המקום היחידי בארץ בו ניתן ללמוד לתואר ראשון עם תעודת הוראה בשלוש שנים. ההכשרה להוראה בכל החוג מתקיימת במסגרת

מודל חדשני של Professional Development Schools והלימודים במסגרתו מהווים חוויה מיוחדת במינה. לימודי המ"א כוללים חמש מגמות: מגמה חדשה שנפתחה בשנה שעברה לחקר החינוך האלטרנטיבי, המגמה לטכנולוגיות בחינוך, המגמה לפיתוח מערכות חינוך, המגמה להוראת האנגלית כשפה זרה והמגמה לחינוך גופני. כמו כן מציע החוג שתי התמחויות – התמחות בהדרכה ובמחשבים בחינוך. בחוג קיימות תוכניות לימודים לקראת תעודת הוראה במקצועות הדיסציפלינריים השונים הנלמדים בבתי הספר כגון אנגלית, הסטוריה, ערבית, ספרות, לשון, של"ח וכד'. במסגרת זו ניתן ללמוד במסלול הדו-שנתי בהוראה (לתלמידי שנה ג' ב"א באחד ממקצועות ההוראה), או במסלול החד-שנתי בהוראה (לבעלי ב"א באחד ממקצועות ההוראה). בחוג מופעלת תוכנית ייעודית לתואר שני בטכנולוגיות בחינוך עבור אנשי חינוך בנצרת ובנצרת עילית.

הלימודים **בחוג לייעוץ והתפתחות האדם** מיועדים לסטודנטים המעוניינים להבין את הפסיכולוגיה של בני-אדם בשלבי החיים השונים, ולרכוש דרכי התערבות לסייע להם בהתפתחותם התקינה והחריגה גם יחד. לימודי המ"א מחולקים לחמש מגמות/תוכניות לימוד: ייעוץ חינוכי, טיפול באמנויות – ביבוליותרפיה, מגמה חדשה ויחידה בארץ להנחיית קבוצות, מגמה חדשה ויחידה בארץ לחינוך מחוננים ומצטיינים, תוכנית רב תחומית לחינוך והתפתחות בגיל הרך ומגמה לחינוך והתפתחות האדם, וכן התמחות בגיל הרך. בחוג ניתן ללמוד גם לימודים דו-שנתיים וחד-שנתיים לתעודת הוראה בפסיכולוגיה החל מהשנה השלישית ללימודי הב"א. החוג מפעיל תוכנית יחודית בייעוץ חינוכי למגזר החרדי במכללת מבח"ר בבני ברק.

החוג לחינוך מיוחד מכשיר אנשי מחקר ואנשי מעשה בכל תחומי החינוך המיוחד. במסגרת החוג ניתן ללמוד לתואר ראשון בחינוך מיוחד ולתעודת הוראה בחינוך המיוחד, אותה מתחילים ללמוד החל מהשנה השלישית ללימודי הב"א. בארבע שנים ניתן לסיים תואר ראשון עם תעודת הוראה בחינוך המיוחד. בחוג מגמה יחודית וחדשה בהפרעות רגשיות ובעיות התנהגות וכן התמחויות שונות למ"א ובכללן התמחות באוטיזם ולקויות התפתחותיות, התמחות בגיל הרך והתמחות במחשבים בחינוך.

החוג למנהיגות ומדיניות בחינוך מציע ב"א בניהול ומדיניות בחינוך, וכן שתי מגמות בלימודי המ"א: המגמה לניהול מערכות חינוך, והמגמה לחינוך, חברה ותרבות שעוסקת בחינוך הבלתי פורמלי, וכן תוכנית מ"א ייעודית עבור חיילי צה"ל לניהול בתי ספר.

החוג ללקויות למידה מאפשר לימודים תיאורטיים מחקריים ויישומיים באבחון, טיפול ומחקר של לקויות למידה. בחוג גם קיימת תוכנית לימודים לתואר שני במוח ולמידה הממוקדת במוח האדם, ותהליכי למידה נורמאלית ולקויה. בחוג ישנן התמחויות בלקויות למידה לגיל בית הספר, ולמבוגרים וכן התמחות יחודית ויחידה בארץ בלקויות למידה בשפה הערבית. החוג ללקויות למידה ביחד עם החוג לחינוך מתמטי מציעים תוכנית חדשה ויחידה בארץ לתואר שני בלקויות וקשיי למידה בחשבון ומתמטיקה.

החוג לחינוך מתמטי מכשיר סגל בכיר שיעסוק במחקר בחינוך מתמטי, יקדם את הוראת המתמטיקה בכל הגילאים והמערכות, ויעסוק בפיתוח תכניות לימודים והכשרת מורים למתמטיקה. בחוג גם מגמת לימודים (מתמטיקה וחינוך) שמשלבת לימודים בחוג

למתמטיקה עם לימודים בחוג לחינוך מתמטי. החוג מאפשר גם תעודת הוראה, במסלול חד או דו-שנתי, במטרה להכשיר מורים למתמטיקה לבתי-הספר העל-יסודיים. במסגרת זו פועלים שני **מרכזי המורים הארציים למתמטיקה** – האחד **בחינוך היסודי** והשני **בחינוך העל יסודי**. מרכזים ארציים אלו נועדו לתרום להתפתחותם המקצועית של העוסקים בחינוך המתמטי בבתי הספר היסודיים והעל-יסודיים, ולטפח קהילה ומנהיגות מקצועית של המורים בתחום. המרכזים משרתים את כל המגזרים.

ביה"ס לטיפול באמצעות אמנויות

ביה"ס הראשון בארץ לטיפול באמצעות אמנויות. נפתח לפני שלוש שנים בשיתוף עם הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות. בביה"ס ניתן ללמוד לתואר שני במגמות: טיפול באמצעות אמנות חזותית, דרמה תרפיה, פסיכודרמה, טיפול באמצעות מוזיקה וטיפול באמצעות תנועה ומחול.

בפקולטה לחינוך מעוגנת גם **המחלקה ללימודי המשך**. לימודי המחלקה מיועדים להרחבת השכלה ולפיתוח מיומנויות וכישורים מקצועיים של מפקחים, מנהלים, בעלי תפקידים, מחנכים, מורים, יועצים חינוכיים ויועצים פסיכולוגיים ואחרים הקשורים בביה"ס ובמערכת החינוך. לימודי המשך למטפלים באמצעות אמנויות, תוכנית הכשרה לביבליותרפיה, תוכניות חדשניות בגישות רוחניות והוליסטיות, פילוסופיה פעילה, הרחבת "ארגו הכלים" של המורה, תקשורת חלופית ותומכת, טנטולוגיה – התמודדות עם אבדן ושכול, וקורסים בשיתוף עם משרד החינוך.

בין חברי הפקולטה לחינוך שני חתני פרס ישראל: פרופ' מרים בן פרץ ופרופ' גבי סלומון, וכן סגל מעולה בתחומי המחקר השונים בארץ.

בפקולטה לחינוך שתי קתדראות: הקתדרה לחינוך וחברה ע"ש חנן בר נצר שמתמקדת בתיאטרון ילדים ונוער, והקתדרה לחינוך מיוחד ע"ש קונין לוננפלד.

הפקולטה מדגישה את שילוב המחקר, הפיתוח, ההתנסות והיישום של תלמידיה במעבדות ובמרכזים השונים: מל"ה – מעבדות למידה הוראה, מרכז מישא"ל – המרכז הישראלי האוניברסיטאי לנכויות – חינוך, העצמה ומחקר, המרכז לחקר החינוך לשלום, המרכז הבינתחומי לחקר רגשות, המרכז לחינוך יהודי בישראל ובתפוצות, מרכז י. אדמונד ספרא לחקר המוח של לקויות למידה, מרכז חמ"ה חינוך מוחוננות והצטיינות, המרכז למנהל ולהערכה בחינוך, המכון לאלטרנטיבות בחינוך, המעבדה לחקר דרמה ותיאטרון בחינוך, המעבדה לחקר התליכיים קוגניטיביים של למידה, המעבדה למחקר נוירוקוגניטיבי, המעבדה לחקר הלמידה התרבותית והבין תרבותית, המעבדה לחקר בין תרבותי של גורמי אישיות והבדלים אינדיבידואלים, המעבדה לחקר הקריאה, השפה וליקויי למידה, המעבדה לחקר תקשורת תומכת וטכנולוגיה מסייעת, מעבדת תצפיות לחקר התפתחות האדם וחינוך, המעבדה לספרות ילדים, המעבדה לחשבון, המעבדה לחקר מנהיגות ומוסר ע"ש ורבה.

בפקולטה לחינוך קיימת יחידה לאבחון ותמיכה בסטודנט לקוי הלמידה (יה"ל). יחידת יה"ל ממוקמת בבניין חינוך, קומה 2, חדר 206. טלפון: 04-8249022 (פנימי: 3022). סטודנטים המבקשים התאמות לימודיות בגין לקויות למידה, מחוייבים לעבור אבחון מטעם האוניברסיטה. האבחון נערך ביה"ל, כרוך בתשלום ומתבצע בתיאום מראש (ראה פרק דיקנאט הסטודנטים – שירותי רווחה).

חינוך מיוחד

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)

חוג לימודים למ"א

לימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ולימודי תעודת הוראה

ראש החוג: ד"ר מרק לייקין

יו"ר הוועדה החוגית לתואר ראשון: פרופ' סלים אבו רביעה

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' יוסי גוטמן

יו"ר הוועדה החוגית לדוקטורט: פרופ' שונית רייטר

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' שונית רייטר.

פרופסור חבר: פרופ' סלים אבו רביעה, פרופ' יוסף גוטמן, פרופ' חיה קורץ (מומחית-אמריטוס).

מרצה בכיר: ד"ר אורית חצרוני (שבתון סמסטר א'), ד"ר אורן לם, ד"ר מרק לייקין, ד"ר פול מילר, ד"ר תמי קציר (חל"ת).

עמית הוראה

ומורה מן החוץ: גב' הדס אבלס, ד"ר אפרת אלרון, ד"ר יורם בונה, גב' חגית ברלינסקי, ד"ר דבורה דובינר, ד"ר אדוה זילברשטיין-חכם, ד"ר בת שבע חדד, ד"ר רות חשמונאי, ד"ר נלי מלג'אק, ד"ר איריס מנור-בנימיני, מר אלון צימחוני, ד"ר ענבל קיבנסון בראון, ד"ר חנן רוני, ד"ר מיכל שיינין.

תלמיד מחקר

המועסק בהוראה: גב' ג'ומאן טנוס, גב' עדי נאמן.

עוזר מנהלי לראש החוג: גב' קרן וולקן

מזכירת החוג: גב' ברברה פריק

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11:00-13:00

טלפונים: 04-8249356, 04-8249083; פקס: 04-8249353

חדר: 442, קומה 4, בניין חינוך

דואר אלקטרוני: kvulkan@univ.haifa.ac.il

כתובת אתר החוג באינטרנט: <http://www.edu.haifa.ac.il/special-ed>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א) יו"ר ועדת ב"א: פרופ' סלים אבו רביעה

תיאור כללי

חינוך מיוחד הוא תחום העוסק בהיבטים תיאורטיים, מחקריים וטיפוליים של תהליכי למידה, חינוך והתפתחות של ילדים שלהם צרכים מיוחדים, תוך הדגשת תחומי המחקר, הפיתוח והיישום, כולל חינוך, לימוד, מניעה, אבחון וטיפול. תחומים נבחרים כוללים לקויות חושיות, לקויות התפתחותיות, בעיות רגשיות ובעיות התנהגות, לקויות למידה ולקויות תקשורת.

מטרת הלימודים

- א. הקניית ידע בסיסי בתהליכים התפתחותיים בתחום הקוגניטיבי, הרגשי והחברתי.
  - ב. הקניית ידע וגישה ביקורתית בשיטות חינוך, אבחון וטיפול באוכלוסיות עם לקויות התפתחותיים, חושיים, תקשורתיים, רגשיים, ולקויי למידה.
  - ג. הקניית ידע בסיסי ומתן הזדמנות להתנסויות ראשוניות בשיטות ובגישות שונות בחינוך מיוחד.
  - ד. הקניית תשתית תיאורטית בהבנת צרכים מיוחדים של אוכלוסיות שונות, ודרכי הטיפול והחינוך המתאימים לסייע למילוי צרכים אלה.
- יש לבחור תוכנית לימודים המתמקדת באחד מחמשת האשכולות: לקויות חושיות, לקויות התפתחותיות, בעיות רגשיות ובעיות התנהגות, לקויי למידה או לקויות תקשורת. יש לתכנן תכנית לימודים מתוך מכלול הקורסים בנושא הנבחר.
- הערה:** הלימודים לתואר ראשון בחינוך מיוחד אינם מעניקים זכאות לתעודת הוראה. כדי לעבוד במסגרת מערכת החינוך נדרשת תעודת הוראה. לימודים לתעודת הוראה ניתן ללמוד במסגרת החוג (ראה מידע בנושא להלן ופירוט תכנית הלימודים בהמשך).

הוראות כלליות

תנאי קבלה

- א. על פי תנאי הקבלה הכלל-אוניברסיטאיים ברמה הנדרשת על ידי החוג.
  - ב. החוג שומר לעצמו את הזכות לדרוש מהמועמד/ת נתונים נוספים בכתב ובעל-פה.
  - ג. ראינות קבלה יתקיימו לפי הצורך על-פי החלטת החוג.
- הלימודים בחוג לחינוך מיוחד הם במסגרת דו-חוגית. ניתן ללמוד במקביל בשני חוגים במסגרת הפקולטה לחינוך.

חובות:

1. כל תלמיד תואר ראשון שלא לומד בתכנית של הפקולטה למדעי הרוח (דו-חוגי) יחויב ללמוד קורס אחד בן 4 נ"ז במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח, שיכלל

1. בסך הנקודות הנצבר לתואר. על התלמיד לצבור בין 58 ל-62 נקודות במשך שנות לימודיו בחוגי הלימוד שלו (ראה סעיף לימודי "דרך הרוח").
2. תלמיד שהחוג השני שלו שייך לפקולטה למדעי הרוח יצבור 60 נקודות במשך שנות לימודיו בכל חוג.
3. חובה לסיים את חובות האנגלית כשפה זרה על מנת ללמוד קורסים בדרג 3, לכן מומלץ להקדים ולסיים את לימודי האנגלית.

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב':

1. ממוצע שנתי 80 לפחות, של הקורסים בשנה א'.
2. ציון 85 לפחות בקורסים: "סוגיות בחינוך מיוחד" ו"מבוא ללמידה".
3. 20 נקודות בשנה א'.
4. ניתן לחזור על קורס פעם אחת בלבד.
5. ציון עובר במבחן מיומנויות מחשב (ראה להלן).
6. מילוי חובות התנסות במחקר (ראה להלן)

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג' וסיום:

1. המעבר משנה לשנה וסיום הלימודים בחוג, מותניים בעמידה בקריטריונים של התאמה לעבודה במסגרת החינוך המיוחד וציון 80 לפחות בקורסי החובה של החוג לחינוך המיוחד.
2. כל תלמיד לתואר ראשון שלא לומד בתכנית של הפקולטה למדעי הרוח (דו-חוגי) יצבור בין 58 ל-62 נקודות בחוג לחינוך מיוחד. התלמיד יסיים את לימודיו לקראת תואר בוגר כאשר באחד החוגים צבר 62 נ"ז (58 נ"ז + 4 נ"ז קורס של "דרך הרוח") ובחוג השני 58 נ"ז, או להיפך.
3. תלמיד שהחוג השני שלו שייך לפקולטה למדעי הרוח יצבור 60 נקודות במשך שנות לימודיו בכל חוג.

מיומנויות מחשב

סטודנטים ידרשו להוכיח קיומן של מיומנויות שימוש בסיסיות במחשב ובאינטרנט (תוכנות אופיס, חיפוש מידע באינטרנט ושימוש בדוא"ל). לשם כך הוקם מערך של מיון והדרכה באמצעות קורס מתוקשב, הנתמך על-ידי מחלקת המיחשוב של הפקולטה לחינוך. הסטודנטים מתבקשים להירשם לקורס המתוקשב של סמסטר א' – קורס "מיומנויות מחשב" שמספרו 319.1661 ההרשמה היא באופן עצמאי על-ידי הסטודנט. הקורס הוא חובה ויפתח במערכת ההילרן (<http://virtualnew.haifa.ac.il>) סמוך לתחילת שנת הלימודים.

הסטודנטים ידרשו ללמוד באופן עצמאי חמש יחידות לימוד בקורס המתוקשב ולבצע חמש מטלות חובה (קורס וירטואלי ללא נוכחות בכיתה). בסיומו של הקורס, בסוף סמסטר א', יתקיים מבחן פטור (ציון מעבר 70) בכיתות המחשבים בבניין חינוך. עמידה במבחן זה הינה תנאי מעבר לשנה ב' – לא ייערכו מבחנים נוספים.

מידע על הקורס ועל המבחן יפורסם באתר הפקולטה (<http://www.wde.haifa.ac.il>). יש לעקוב אחר ההודעות השוטפות המתפרסמות בלוח המודעות באתר. למעוניינים בתוכנית הדרכה וסיוע מטעם דיקנאט הסטודנטים, שנערכת לפני תחילת הלימודים, ניתן לפנות בטלפון: 04-8249964.

חובת התנסות במחקר לתלמידי שנה א'

כל סטודנט/ית שנה א' בפקולטה לחינוך חייב/ת להשתתף במכסה של 5 שעות התנסות במחקרים של הפקולטה לחינוך במהלך שנת לימודיו/יה הראשונה. ניתן להשלים את שעות ההתנסות במחקר במשך כל השנה הראשונה ללימודים. תנאי מעבר לשנה ב' הוא השלמת כל שעות ההתנסות.

ההשתתפות במחקר היא חווייה בעלת ערך, התורמת הן להבנת המחקר ע"י הסטודנט/ית והן לתחום המחקר עצמו. חווייה ישירה של השתתפות במחקר במגוון תחומים היא חלק חשוב בהכשרה בפקולטה לחינוך. ההבנה של המחקר החינוכי מזוית הראיה של המשתתף חשובה עבור הסטודנטים מכיוון שחלק ניכר מהחומר בספרי הלימוד ומהחומר המועבר בהרצאות מתבסס על מחקר. הדבר חשוב במיוחד עבור סטודנטים שימשיכו ללימודים מתקדמים אשר במסגרתם הם עצמם יערכו מחקרים. לבסוף, השתתפות כזו במחקר היא דבר שמקדם את המחקרים בתחומי החינוך.

להרשמה למחקרים נא לפנות לאתר הפקולטה באינטרנט בכתובת: <http://edu.haifa.ac.il> שם ימצא קישור להרשמה למחקר.

הטיפול באחריות מר גיל גליק שמעוניי מצוות המחשוב של הפקולטה:

gilg@edu.haifa.ac.il

אי-הגעה לניסוי/מחקר אליו נרשמת במועד תגרוור אחריה גריעה של שעות ניסוי.

חשוב לציין כי אם במהלך ההשתתפות, המחקר גורם לאי-נוחות מסיבה כלשהיא, המשתתף/ת רשאי/ת לעזוב את הניסוי/מחקר, שעות הניסוי או המחקר ייחשבו למשתתף/ת ולא יהיו לכך השלכות כלשהן. זו היא זכות חשובה המוגנת על-ידי כללי האתיקה של המחקר המדעי.

עבודות סמינריוניות

על התלמיד לכתוב שתי עבודות סמינריוניות, אחת בשנה השנייה ואחת בשנה השלישית, אחת מהן לפחות מתוך האשכול שנבחר על-ידי הסטודנט.

העבודה הסמינריונית תוגש במהלך הקורס או עד לסוף סמסטר ב' במידה והקורס התקיים בסמסטר א', ועד תחילת שנת הלימודים הבאה במידה והקורס התקיים בסמסטר ב'.

אין להשתתף בשני סמינריונים אצל אותו מרצה.

נא לשים לב לנוהל הגשת עבודות בתקנון הלימודים לתואר ראשון המופיע בשנתון.

יש להדפיס את העבודה בשני עותקים, אחד יימסר למרצה והאחר יישאר בידי התלמיד.

פרקטיקום בחינוך מיוחד

הפרקטיקום מתקיים בשנה ג' ללימודים. הוא כולל קורס "המורה בחינוך המיוחד" ומפגשי הדרכה שיערכו כחלק מתכנית הלימודים במהלך שני הסמסטרים. חלק מהמפגשים נערכים בקבוצות קטנות. ההתנסות המעשית של הסטודנט עם התלמיד כוללת 2-3 שעות שבועיות המתקיימות לאורך כל שנת הלימודים (כולל חופשת סמסטר).

תכנית לימודים מחייבת

תכנית הלימודים המחייבת, היא התכנית המתפרסמת בשנתון בשנת הלימודים בה התחלתם את הלימודים.

שיפור ציון

ניתן לתקן ציון על ידי רישום חוזר למקצוע מסוים רק במידה שלא נלמד קורס מתקדם מאותו מקצוע.

בכל מקרה הציון האחרון הוא זה שיחשב לצורך חישוב הממוצע. ניתן לחזור על קורס פעם אחת בלבד.

שקול ציונים

הציון הסופי המשוקלל ייקבע לפי משקל כל קורס בנקודות זכות, בסך כל הלימודים של התלמיד. ערכה של כל נקודה הוא $1/60$ מן הציון הסופי.

פרסום ציונים

ציונים מתפרסמים על לוח המודעות בקומה 4 בבניין חינוך ובאתר האינטרנט של החוג לחינוך מיוחד.

הפסקת לימודים

1. תלמיד שנכשל פעמיים בקורס חובה יופסקו לימודיו בחוג.
2. תלמיד שנכשל פעמיים בניסיון לעבור לשנה ב' יופסקו לימודיו בחוג.
3. תלמיד שיופסקו לימודיו יוכל להירשם ללימודים לאחר שלוש שנים של הפסקה*.
4. תלמיד שנכשל בשלושה או יותר בקורסים של שנה א', רשאי החוג להפסיק לימודיו לצמיתות בחוג.
5. תלמיד המבקש להפסיק לימודיו, יגיש על כך בקשה לראש החוג. ללא אישור בכתב על הפסקת לימודים, אין החוג מתחייב לקבל את התלמיד להמשך לימודיו.
6. תלמיד המבקש לחזור ללימודים לאחר הפסקה חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים.
7. במקרה של הפסקת לימודים מעבר לשנתיים, רשאי ראש החוג לשקול בחיוב חידוש לימודים של התלמיד, אולם הדבר יהיה מותנה בחזרה על קורסים מסוימים ובהכרה חלקית בקורסים, בהתאם לשיקוליו.
8. תלמידים אשר הפסקת לימודיהם התמשכה שש שנים או יותר, יתבקשו לחזור על כל לימודיהם, ללא כל התחשבות בנסיבות הפסקת הלימודים.

* תלמיד שלימודיו הופסקו בשל כישלון בקורס חובה יוכל להירשם מחדש לחוג בתום תקופה של שלוש שנות צינון. התלמיד יצטרך לעמוד בתנאי הקבלה של החוג לכשירשם מחדש. אחרי שלוש שנים הסטודנט נחשב לסטודנט חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו לו.

מידע לתלמידים בחוג המועידים עצמם להוראה

התלמידים בחוג לחינוך מיוחד המועידים עצמם להוראה בתחום החינוך המיוחד חייבים בקורסים הבאים:

4 נ'	308.2004	אספקטים נורופסיכולוגיים של הלמידה
2 נ'	319.1405	ליקויי למידה
4 נ'	319.2534	מבוא לשפה ודיבור
2 נ'	308.2005	פסיכולוגיה קוגניטיבית
2 נ'	319.2512	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל

וכן שניים מהקורסים הבאים (בהתאמה להתמקדויות הנבחרות):

2 נ'	319.2502	פיגור שכלי
2 נ'	319.2503	אוטיזם
2 נ'	319.1608	מבוא ללקויות שמיעה
2 נ'	318.2203	פסיכולוגיה אבנורמלית

הציין הנדרש בקורסים אלה הוא 80 בממוצע, אך לא פחות מ-75 בכל אחד מהם.

תנאי קדם

יש קורסים הדרושים תנאי קדם. מילוי דרישות-הקדם הוא באחריות התלמיד. דרישות מפורטות בשנתון בנושא זה מופיעות ברשימת הימים והשעות.
כל הקורסים שסטודנט מעוניין להשתתף בהם מחוץ לחוג מותנים באישור ראש החוג והמרצה בחוג באותו קורס.

מסלול מואץ למ"א

מסלול זה מיועד למספר מצומצם מתוך רשימת התלמידים המצטיינים בשנה ב', שממוצע הישגיהם 90 ומעלה ומתעניינים במסלול זה. תלמיד שיתקבל למסלול זה יוכל בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון ללמוד שלושה קורסים מלימודי התואר השני (ולא יותר מ-12 ש"ס). במידה ויתקבל התלמיד ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מתכנית הלימודים למ"א.

המעוניינים ללמוד במסלול זה יפנו למזכירות החוג עד 1.4.2012 ויוזמנו לראיון אישי. משך הלימודים במסלול זה לתואר ראשון ושני יחד הוא חמש שנים במסלול א' לכותבי תיזה (עבודת גמר מחקרית) וארבע שנים לתלמידים במסלול ב' (ללא תיזה).

תוכנית אפיק מעבר בין האוניברסיטה הפתוחה לאוניברסיטת חיפה

בעידודה של המועצה להשכלה גבוהה, כוננו האוניברסיטה הפתוחה ואוניברסיטת חיפה אפיק מעבר מן האוניברסיטה לחוג לחינוך מיוחד של אוניברסיטת חיפה. המעבר יאפשר לסטודנטים להתחיל את לימודיהם לתואר ראשון באוניברסיטה הפתוחה ולאחר לימוד מקבץ קורסים, לעבור לחוג לחינוך מיוחד באוניברסיטת חיפה.

לקבלת עלון מודפס ניתן לפנות אל מוקד הפניות בטלפון: 09-7782222 או בדואר אלקטרוני

infodesk@openu.ac.il או בתיבה קולית: 09-7780881

כמו כן, ניתן לקבל מידע במזכירות החוג בטלפון: 04-8249356

מידע על אפיק מעבר ניתן למצוא בקישור: <http://www.openu.ac.il/afik/>

"דרך הרוח"

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו-חוגי – אשר חוגם השני אינו ממדעי הרוח, ובמסלול חד חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי דרך הרוח ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח - "דרך הרוח"

שכתובתו <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

תלמידים שלומדים במסגרת דו-חוגית בפקולטה לחינוך ילמדו 2 נ"ז בפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" באחת משנות הלימוד לתואר.

חובות שנה א'

מערכת שנה א' מובנית. לא ניתן לקחת קורסים נוספים על קורסי החובה המפורטים להלן:

להלן רשימת קורסי החובה בשנה א':

נ' 2	319.1609	סוגיות בחינוך מיוחד
נ' 1	319.1609	סוגיות בחינוך מיוחד – תרגיל
נ' 2	313.1003	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א' – שיעור
נ' 1	313.1003	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א' – תרגיל
נ' 2	313.1004	מבוא לפילוסופיה של החינוך – שיעור
נ' 1	313.1004	מבוא לפילוסופיה של החינוך – תרגיל*
נ' 2	318.1001	מבוא לפסיכולוגיה של החינוך – שיעור
נ' 1	318.1001	מבוא לפסיכולוגיה של החינוך – תרגיל*
נ' 2	316.1002	מבוא לסוציולוגיה של החינוך – שיעור
נ' 1	316.1002	מבוא לסוציולוגיה של החינוך – תרגיל*

2 נ'	318.1008	מבוא ליעוץ חינוכי – שיעור
2 נ'	313.1005	מבוא לסביבות למידה, הוראה והדרכה
2 נ'	319.1406	מבוא ללמידה
0 נ'	319.1661	מיומנויות מחשב

*התרגילים יינתנו אחת לשבועיים

קורסים חופפים

סטודנטים שלומדים את קורסי החובה הנלמדים בחוג, במסגרת חוג הלימודים השני שלהם, יהיה עליהם ללמוד קורסים אלו רק באחד מן החוגים. להלן טבלה המרכזת קורסים חופפים שנלמדים בחוגים השונים. תלמידים שהחוג השני שלהם הינו אחד מהחוגים המצויינים בטבלה, והיה מעוניינים ללמוד את קורסי החובה בחוג השני, יבחרו במקומם שיעורי בחירה בחוג בהיקף הנקודות של הקורס/ים שממנו יהיו פטורים. את קורסי הבחירה ניתן לבחור מתוך רשימת קורסי הבחירה שמפורטים בהמשך, או לחילופין להעביר בקשה כתובה למזכירות החוג ללמוד קורס נוסף מחוג אחר בפקולטה לחינוך.

רשימת קורסים חופפים שיש לבחור מראש בשנה א' באיזה חוג ילמדו בתיאום מראש עם החוגים.

מס' נקודות	החוג שני	שם הקורס
3	שירותי אנוש, פסיכולוגיה	מבוא לפסיכולוגיה
3	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	מבוא לסוציולוגיה של החינוך
3	פסיכולוגיה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מדע המדינה, תקשורת	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א'
3	פסיכולוגיה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מדע המדינה, תקשורת	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך ב'
3	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, תקשורת	שיטות מחקר איכותניות+תרגיל*

*חפיפה תוכר רק לתלמידים שילמדו במסגרת החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה את הקורסים: "יסודות מחקר חברתי-א'" (204.1014) ו"שיטות מחקר איכותניות" (204.1019).

תלמידים שהחוג השני שלהם הוא פסיכולוגיה, הלומדים במסגרת החוג לחינוך מיוחד את הקורסים פסיכולוגיה אבנורמלית, מבחנים פסיכו דיאגנוסטיים, תיאוריות אישיות ופסיכולוגיה קוגניטיבית מתבקשים לא להירשם לקורסים אלו כשיעורי בחירה/חובה בחוג לחינוך מיוחד.

תלמידים שלומדים במסגרת דו־חוגית בתוך הפקולטה לחינוך ילמדו קורסים אחרים כחלק מקורסי הבחירה שבאשכול (ראה רשימת קורסי בחירה בכל אשכול בהמשך).

רשימת קורסי הבחירה שמהם ניתן לבחור קורסים חלופיים בשנה א':

נ' 2	מערכת החינוך בישראל	316.2002
נ' 2	דו לשונית: גישות ומודלים להקניית שפה	313.2512
נ' 2	בין שינון להוראת חשיבה במקצועות ההומאניים	313.2501
נ' 2	(לא יינתן בתשע"ב)	
נ' 2	אדם ואדמה: חינוך לקיימות	313.2523
נ' 2	ואחריות אקולוגית	
נ' 2	אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו – חלק א'	313.3158
נ' 2	אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו – חלק ב'	313.3159
נ' 2	(קורס המשך ל-313.3158)	
נ' 2	מבוא למוח וקוגניציה	308.2008
נ' 4	רוחניות עכשווית במבט ביקורתי	318.2010
נ' 2	פסיכולוגיה חברתית	318.1203
	* מותנה באישור המרצה והחוג	

חובות שנה ב'

נ' 2	הכרת מסגרות החינוך המיוחד (קדם 319.1609)	319.2510
נ' 2	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך ב' – שיעור	313.2000
נ' 1	מחקר כמותי וסטטיסטיקה ב' – תרגיל	313.2000
נ' 2	שיטות מחקר איכותניות – שיעור	316.2001
נ' 1	שיטות מחקר איכותניות – תרגיל*	316.2001
	*התרגילים יינתנו אחת לשבועיים	

חובות שנה ג'

נ' 1	פרקטיקום בחינוך המיוחד א'*	319.2507
נ' 1	פרקטיקום בחינוך המיוחד ב' (המשך של 319.2507)	319.2508
נ' 2	המורה בחינוך המיוחד: מודעות אישית ואינטראקציה	319.2546
	* ראה הסבר לעיל בסעיף "פרקטיקום".	

בחירה

על הסטודנט ללמוד 12 נקודות חובה ובין 4-8 נקודות בחירה מתוך אחד האשכולות

אשכול א' – לקויות חושיות

חובה

נ' 2	מבוא ללקויות ראייה (לא יינתן בתשע"ב)	319.1607
נ' 2	מבוא ללקויות שמיעה	319.1608
נ' 2	ללמוד עם חוש חסר (קדם 319.1608)	319.2531

4 נ'	מבוא לשפה ודיבור	319.2534
2 נ'	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל	319.2512
2 נ'	ליקויי למידה (קדם 319.1406)	319.1405

בחירה

4 נ'	היבטים נוירופסיכולוגיים של קריאה (קדם 308.2004)	319.2527
2 נ'	מבוא לשיטות טיפוליות	319.2545
2 נ'	מבנים פסיכודיאגנוסטיים	318.2553
2 נ'	תכנון לימודים בחינוך המיוחד	319.2562
2 נ'	חינוך לכישורי חיים בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"א)	319.2568
2 נ'	פסיכולוגיה קוגניטיבית	308.2005
2 נ'	פסיכולוגיה אבנורמלית	318.2203
2 נ'	לקויות התפתחותיות (לא יינתן בתשע"ב)	319.2533
4 נ'	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה	319.2570
2 נ'	צוות רב מקצועי	319.1401
4 נ'	תיאוריות אישיות	318.2215
4 נ'	אספקטים נוירופסיכולוגיים של הלמידה (קדם 319.1406)	308.2004
2 נ'	טיפול בבעיותיהם של ילדים חרשים (לא יינתן בתשע"ב)	319.2538
2 נ'	מבוא למוח וקוגניציה	308.2008

אשכול ב' – לקויות התפתחותיות

חובה

2 נ'	פיגור שכלי	319.2502
2 נ'	חינוך לכישורי חיים בחינוך המיוחד	319.2568
2 נ'	פסיכולוגיה קוגניטיבית	308.2005
4 נ'	מבוא לשפה ודיבור	319.2534
2 נ'	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל	319.2512

בחירה

2 נ'	אוטזים	319.2503
4 נ'	תיאוריות אישיות	318.2215
4 נ'	היבטים נוירופסיכולוגיים של קריאה (קדם 308.2004)	319.2527
2 נ'	הפרעות קשב, ריכוז והיפראקטיביות	319.2514
2 נ'	מבוא לשיטות טיפוליות	319.2545
2 נ'	תכנון לימודים בחינוך המיוחד	319.2562

נ' 2	טיפול בבעיותיהם של ילדים חרשים (לא יינתן בתשע"ב)	319.2538
נ' 2	לקויות התפתחותיות (לא יינתן בתשע"א)	319.2533
נ' 4	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה	319.2570
נ' 2	מבחנים פסיכודיאגנוסטיים	318.2553
נ' 2	ללמוד עם חוש חסר (קדם 319.1608)	319.2531
נ' 2	אספקטים נורופסיכולוגיים של הלמידה (קדם 319.1406)	308.2004
נ' 2	מבוא למוח וקוגניציה	308.2008
נ' 2	צוות רב מקצועי	319.1401

אשכול ג' – בעיות רגשיות ובעיות התנהגות

חובה

נ' 2	פסיכולוגיה אבנורמלית	318.2203
נ' 4	תיאוריות אישיות	318.2215
נ' 2	הפרעות קשב, ריכוז והיפראקטיביות	319.2514
נ' 2	פסיכולוגיה קוגניטיבית	308.2005
נ' 2	מבחנים פסיכודיאגנוסטיים	318.2553

בחירה

נ' 2	מבוא לשיטות טיפוליות	319.2545
נ' 2	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל	319.2512
נ' 2	לקויות התפתחותיות (לא יינתן בתשע"ב)	319.2533
נ' 4	מבוא לשפה ודיבור	319.2534
נ' 2	תכנון לימודים בחינוך המיוחד	319.2562
נ' 2	חינוך לכישורי חיים בחינוך המיוחד	319.2568
נ' 2	אוטיזם	319.2503
נ' 4	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה	319.2570
נ' 4	אספקטים נורופסיכולוגיים של הלמידה (קדם 319.1406)	308.2004
נ' 2	מבוא למוח וקוגניציה	308.2008
נ' 2	צוות רב מקצועי	319.1401

אשכול ד' – ליקויי למידה

חובה

נ' 2	הפרעות קשב, ריכוז והיפראקטיביות	319.2514
נ' 4	היבטים נורופסיכולוגיים של קריאה (קדם 308.2004)	319.2527
נ' 4	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה	319.2570
נ' 2	ליקויי למידה (קדם 319.1406)	319.1405

בחירה

נ' 4	318.2215	תיאוריות אישיות
נ' 2	319.2512	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל
נ' 2	319.2533	לקויות התפתחותיות (לא יינתן בתשע"ב)
נ' 2	318.2553	מבחנים פסיכודיאגנוסטיים
נ' 2	319.2568	חינוך לכישורי חיים בחינוך המיוחד
נ' 2	308.2005	פסיכולוגיה קוגניטיבית*
נ' 4	308.2004	אספקטים נוירופסיכולוגיים של הלמידה (קדם 319.1406)*
נ' 2	308.2008	מבוא למוח וקוגניציה*
נ' 2	318.2203	פסיכולוגיה אבנורמלית*
נ' 2	319.1401	צוות רב מקצועי

*במידה וסטודנט מסיים אשכול ליקויי למידה בחוג, לומד את הקורסים האלה ומתקבל לתוכנית ללקויות למידה באוניברסיטת חיפה, לא יהיה מחויב בהשלמות.

אשכול ה' – לקויות תקשורת

חובה

נ' 2	319.2503	אוטיזם
נ' 2	319.2568	חינוך לכישורי חיים בחינוך המיוחד
נ' 4	319.2534	מבוא לשפה ודיבור
נ' 2	319.2502	פיגור שכלי
נ' 2	308.2008	מבוא למוח וקוגניציה

בחירה

נ' 4	318.2215	תיאוריות אישיות
נ' 2	319.2512	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל
נ' 4	319.2527	היבטים נוירופסיכולוגיים של קריאה (קדם 308.2004)
נ' 2	319.2545	מבוא לשיטות טיפוליות
נ' 2	318.2553	מבחנים פסיכודיאגנוסטיים
נ' 2	319.2562	תכנון לימודים בחינוך המיוחד
נ' 2	319.2531	ללמוד עם חוש חסר (קדם 319.1608)
נ' 2	319.2538	טיפול בבעיותיהם של ילדים חרשים (לא יינתן בתשע"ב)
נ' 2	318.2203	פסיכולוגיה אבנורמלית
נ' 4	319.2570	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה
נ' 4	308.2004	אספקטים נוירופסיכולוגיים של הלמידה (קדם 319.1406)
נ' 2	319.1401	צוות רב מקצועי

סמינריונים שנים ב' וג'

לאחר סיום חובות האנגלית כשפה זרה על התלמיד לבחור שני סמינריונים, אחד בשנה ב' ואחד בשנה ג' מתוך הרשימה להלן, (לפחות סמינריון אחד חובה בחינוך מיוחד על פי האשכול אותו בחר הסטודנט ללמוד):

319.3558	חשיבה, שפה וקריאה של הילד החרש
נ' 4	(אשכול א', ה')*
319.3540	הפסיכולוגיה של החרשות (בכל האשכולות)
נ' 4	
319.3516	ליקויי למידה של מתבגרים (לא יינתן בתשע"ב)
נ' 4	(אשכול ג', ד')
319.3559	היבטים נוירי פסיכולוגיים של קשב והפרעות קשב
נ' 4	(בכל האשכולות)
319.3531	סוגיות בספקטרום האוטיסטי (קדם 319.2501) (אשכול ב', ה')
נ' 4	(לא יינתן בתשע"ב)
319.3511	התפתחות שפה באוכלוסיות מיוחדות (אשכול א', ב', ה')
נ' 4	(לא יינתן בתשע"ב)
319.3533	הפרעות התנהגות בביה"ס (אשכול א, ב', ג')
נ' 4	(לא יינתן בתשע"ב)
319.3534	קריאה ולקויות קריאה ואורטוגרפיות שונות (אשכול א', ד')
נ' 4	
319.3504	המשפחה המודרנית והמשפחה הפוסט מודרנית
נ' 4	(בכל האשכולות)
319.3509	המשפחה והילד עם הצרכים המיוחדים (בכל האשכולות)
נ' 4	(לא יינתן בתשע"ב)

* סמינריון זה מיועד לתלמידי שנה ג' בלבד ומותנה באישור המרצה.

סמינריונים מחוץ לחוג (מותנה באישור ראש החוג והמרצה)

313.3153	חקר תהליכי למידה
נ' 4	
313.3158	אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו – חלק א'
נ' 2	
313.3159	אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו – חלק ב'
נ' 2	(קורס המשך ל-313.3158)
313.3154	דילמות בהוראה והדרכה
נ' 4	
313.3150	מושגי ביקורת בתכנון לימודים
נ' 4	
318.3221	פסיכולוגיה חיובית ורווחת האדם: סוגיות נבחרות
נ' 4	
318.3207	לחץ פסיכולוגי: היבטים קוגניטיביים, הנעתיים
נ' 4	(מוטיבציוניים) ונירו ביולוגיים

לימודים לתעודת הוראה בחינוך מיוחד

הלימודים לתעודת הוראה מתקיימים במסגרת ארבע תוכניות, האחת – חינוך מיוחד בלבד, והיא מיועדת לתלמידים ולבוגרים בחוג לחינוך מיוחד, אשר חוג לימודיהם כל חוג דיסציפלינארי אחר. משך הלימודים שנתיים.

השנייה – חינוך מיוחד ומקצוע דיסציפלינארי, והיא מיועדת לתלמידים ולבוגרים בחוג לחינוך מיוחד וחוג דיסציפלינארי כרשום ברשומה שלהם*. משך הלימודים שנתיים.

השלישית – הסבת אקדמאים, התכנית מיועדת לבוגרי תואר ראשון המעוניינים בהסבה אקדמית לקבלת תעודת הוראה בחינוך המיוחד*. משך הלימודים שנתיים.

הרביעית – חינוך מיוחד – חד-שנת, והיא מיועדת לתלמידים ולבוגרים בחוג לחינוך מיוחד*.

התלמידים מתבקשים לסיים את הלימודים בזמן הקצוב.

*פתיחת מסלולים אלו מותנים במספר מינימאלי של נרשמים.

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים היא להכשיר מורים לחינוך מיוחד לעבודה במסגרות החינוך המיוחד וכמורים בבתי ספר המשלבים ילדים מהחינוך המיוחד במסגרות הרגילות. המתקבלים לתכנית הלימודים יוכלו ללמוד במהלך לימודיהם בשתי התמקדות: אוטיזם, לקויות התפתחותיות, לקויות שמיעה והפרעות רגשיות ובעיות התנהגות.

התנסות מעשית

על הסטודנטים הלומדים בתכנית לבחור שני תחומים מתוך ההתמקדויות. אחת בכל שנת לימודים. תלמידים הלומדים במסלול החד שנתי ילמדו שתי התמקדויות בשנה כולל התנסות מעשית בשני מקומות הכשרה. ההתנסות תכלול פעילויות חינוך והוראה בבתי ספר שונים במתכונת של יום בשבוע במהלך שנות הלימוד (יומיים בשבוע בתכנית חינוך מיוחד+ מקצוע ובתוכנית החד שנתי). השיבוץ למסגרות השונות ייקבע בהתאם לתחומים השונים על פי שיקולים ענייניים ולא בהכרח לפי קרבה למקום המגורים או לאוניברסיטה. השיבוץ ייעשה על-ידי מרכזת ההכשרה המעשית. ההתנסות בשדה תהיה בהתאם לתכנית הלימודים במסגרות השונות גם במהלך חופשת הסמסטר. לא תהיה התנסות מעשית במקום העבודה של הסטודנט.

סטאז'

תלמידים שהתקבלו ללימודי תואר ראשון ותעודת הוראה, משנת הלימודים תשס"ג ואילך, יחויבו בשנה של התמחות בבית הספר (סטאז') לאחר סיום לימודיהם לתעודת הוראה. הסטאז' הוא חוק שאושר בכנסת ומחייב את כל המכללות והאוניברסיטאות. עם סיום הלימודים בחוג יקבל הסטודנט תעודת הוראה המצביעה על כך שסיים חובותיו בחוג (לימודים תיאורטיים והתנסות בשדה). את רשיון ההוראה ממשרד החינוך יוכל לקבל רק לאחר שנת ההתמחות בביה"ס. במהלך שנת ההתמחות ילווה את הסטודנט בביה"ס מורה מיוחד שיסייע לו להקלט בעבודתו. חובת מציאת העבודה בשנת ההתמחות חלה על

הסטודנט. תיחשב כל עבודת הוראה במשרה של 8 ש"ש ומעלה במקצוע בו למד הסטודנט לתעודת הוראה. בשנת ההתמחות משתכר הסטודנט משכורת מורה בפועל והיא נחשבת כשנת וותק לפנסיה. במהלך שנה זו יחוייב הסטודנט להשתתף בסדנת התמחות (סדנת סטאז') שמיקודה ליווי הסטודנט בביה"ס ותמיכה בתהליך ההתמחות. הסדנא תמומן ע"י הסטודנטים ותתקיים במסגרת המחלקה ללימודי המשך באוניברסיטת חיפה (לפרטים ניתן לפנות לטלפון 04-8240868 או 04-8240208).

התיישנות

אם התקבל התלמיד לחוג לכל אחד מן המסלולים, תהיה קבלה זו בתוקף באותה שנה בלבד. אם יפנה לאחר מכן, יתבקש התלמיד לעמוד שוב בתהליך הקבלה. תלמיד שהפסיק את לימודיו למשך 6 שנים ויותר, חלה התיישנות על לימודיו. אם קיים פער של למעלה מעשר שנים בין לימודי התלמיד לתעודת הוראה או אף בין סיום החובות בחוג וסיום החובות בחוג הדיסציפלינארי שבו התמחה, זכאותו לתעודת הוראה או הקורסים שלמד בטלים. הפסיק התלמיד למשך שנתיים ויותר, תעודכן תכנית לימודיו בהתאם לתכנית הנלמדת בשנה בו ישוב ללימודים. **הערה:** תעודת הוראה תוענק לתלמידים רק לאחר קבלת תואר ראשון.

לימודים לקבלת תעודת הוראה בחינוך מיוחד (במסלול דו-שנתי)

תנאי קבלה

- א. מתקבלים תלמידים שסיימו לפחות שתי שנות לימוד לקראת תואר ראשון בחוג לחינוך מיוחד, בכפוף להשלמת קורסים כנדרש (ראה בהמשך)*.
  - ב. הקבלה למסלול מותנית בממוצע משוקלל של ציוני השנים א' ו-ב' (שני הסמסטרים), 30 נקודות לפחות, בממוצע של 80 לפחות. יועדפו תלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.
- לעיתים יכללו בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.

*קורסי השלמה הם: (קורסים אלו אינם נכללים בספירת הנקודות לתעודת הוראה)

(ניתן לקבל פטור על בסיס לימודים קודמים באישור ראש התכנית עם הגשת סילבוס וציון מעל 80).

4 נ'	308.2004	אספקטים נויורפסיכולוגיים של הלמידה
2 נ'	319.1405	ליקויי למידה
3 נ'	319.1609	סוגיות בחינוך מיוחד+ תרגיל
4 נ'	319.2534	מבוא לשפה ודיבור
2 נ'	308.2005	פסיכולוגיה קוגניטיבית
2 נ'	319.1406	מבוא ללמידה
2 נ'	319.2512	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל

וכן שניים מהקורסים הבאים (בהתאמה להתמקדיות הנבחרות):

2 נ'	319.2502 פיגור שכלי
2 נ'	319.2503 אוטיזם
2 נ'	319.1608 מבוא ללקויות שמיעה
2 נ'	318.2203 פסיכולוגיה אבנורמלית

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא 80 בממוצע, אך לא פחות מ-75 בכל אחד מהם.

מבנה הלימודים

משך הלימודים הוא שנתיים, (ניתן להתחיל בלימודי תעודת ההוראה כבר בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון) במהלכם לומד התלמיד 38 נקודות שמתוכם 22 נקודות (קורסים) ו-8 נקודות התנסות מעשית בכל שנה (16 נקודות). הלימודים מכילים מרכיב תיאורטי ומרכיב התנסותי. המרכיב התיאורטי כולל: לימוד תחומים הקשורים ישירות בהוראת המקצוע ולימוד סוגיות יסוד בחינוך המיוחד, איבחון, הערכה והתערבות בקרב תלמידים עם הצרכים המיוחדים, שפה ותקשורת, שילוב והכלה, עבודת צוות רב מקצועי ושילוב המשפחה, כל אלה במסגרת ההתמקדויות שנבחרו בעת ההרשמה ללימודים. המרכיב ההתנסותי כולל:

- א. צפייה בשיעורים והשתתפות בישיבות צוות בביה"ס.
- ב. אימונים בהוראה בהדרכת מורה מאמן.
- ג. ניתוח סיטואציות הוראה תוך התייחסות למאפייני הלמידה של התלמיד וכישורי ההוראה הנדרשים מהמורה.

תנאי מעבר משנה לשנה וקבלת תעודת הוראה

- א. תעודת הוראה תוענק לתלמידים רק לאחר קבלת תואר ראשון.
  - ב. סיום הלימודים בהצלחה כולל שיעורי ההשלמה (בציון הנדרש).
  - ג. עמידה בציון ממוצע של 80 ולא פחות מ-75 בכל הקורסים.
  - ד. ציון של 80 לפחות בהתנסות בשדה.
  - ה. מתאים להוראה על סמך חוות דעת המבוססת על מעקב שוטף של מוריו ומדריכיו בחוג לחינוך מיוחד.
- הלימודים במסלול נמשכים שנתיים. התלמידים מתבקשים לסיים את הלימודים בזמן הקצוב.

תוכנית לימודים

קורסי חובה שנה א'

2 נ'	319.1403 סוגיות בהוראה בחינוך מיוחד
------	-------------------------------------

קורסי חובה שנה ב'

2 נ'	319.2562 תכנון לימודים בחינוך מיוחד
2 נ'	319.2403 נווט וניהול כיתה: בעיות התנהגות ומשמעת ופתרון

קורסי חובת בחירה שנה א' - יש לבחור 2 מבין הקורסים הבאים (4 נק'):

נ' 2	308.2006	התפתחות תקינה ולקויה של מיומנויות חשבון
נ' 2	319.2401	טכנולוגית סיוע בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"ב)
נ' 2	319.2402	משפחה וקהילה (לא יינתן בתשע"ב)
נ' 2	319.1401	צוות רב מקצועי
נ' 4	319.2570	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה

קורסי בחירה שנה ב' – יש לבחור 2 מבין הקורסים הבאים (4 נק'):

נ' 2	313.2155	חלופות בהערכת הישגי לומדים (שו"ת)
נ' 2	313.2152	בעיות הסתגלות בבית הספר
נ' 2	313.2100	רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי היסטורי פילוסופי
נ' 2	313.3158	אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו – חלק א'
נ' 2	313.3159	אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו – חלק ב'
נ' 2	(קורס המשך ל-313.3158)	
נ' 2	313.1101	מושגי יסוד בתכנון לימודים
נ' 2	316.2002	מערכת החינוך בישראל
נ' 2	313.2512	דו לשוניות: גישות ומודלים להקניית שפה
נ' 2	313.2501	בין שינוי להוראת חשיבה במקצועות ההומאניים
נ' 2	(לא יינתן בתשע"ב)	
נ' 2	313.2523	אדם ואדמה: חינוך לקיימות ואחריות אקולוגית
נ' 2	316.2007	גיבוש ופיתוח צוות
נ' 2	308.2006	התפתחות תקינה ולקויה של מיומנויות חשבון
נ' 2	319.2401	טכנולוגית סיוע בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"ב)
נ' 2	319.2402	משפחה וקהילה (לא יינתן בתשע"ב)
נ' 2	319.1401	צוות רב מקצועי
נ' 4	319.2570	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה

**תחומי הדידקטיקה – יש לבחור 2 תחומים שילמדו במהלך תעודת ההוראה
(אחד ילמד בשנה א' והשני בשנה ב')**

I תחום

נ' 2	319.2406	אוטיזם – תיאוריה ותצפית
נ' 2	319.2407	אוטיזם – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה

II תחום

נ' 2	319.2408	לקויות התפתחותיות – תיאוריה ותצפית
נ' 2	319.2409	לקויות התפתחותיות – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה

תחום III

2 נ'	319.2412 לקווית שמיעה – תיאוריה ותצפית* (לא יינתן בתשע"ב)
2 נ'	319.2413 לקווית שמיעה – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה* (לא יינתן בתשע"ב)

תחום IV

2 נ'	319.2414 הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – תיאוריה ותצפית
2 נ'	319.2415 הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה
	*נדרש קורס שפת הסימנים

אימונים בהוראה (בשנה א' ובשנה ב')

4 נ'	319.1407 אימונים בהוראה – א'
4 נ'	319.1408 אימונים בהוראה – ב'

לימודים לקבלת תעודת הוראה בחינוך מיוחד ומקצוע דיסציפלינארי (במסלול דו-שנתי)

פתיחת הלימודים לתעודות הוראה במקצועות השונים מותנית במספר מינימאלי של נרשמים.

תנאי קבלה (לתנאי הקבלה של המקצוע הדיסציפלינארי ראה התייחסות בחוג הרלוונטי)

- מתקבלים תלמידים שסיימו לפחות שתי שנות לימוד לקראת תואר ראשון בחוג לחינוך מיוחד ובחוג הדיסציפלינארי, בכפוף להשלמת קורסים כנדרש (ראה בהמשך).
- הקבלה למסלול מותנית בממוצע משוקלל של ציוני השנים א' ו-ב' (שני הסמסטרים), 30 נקודות לפחות, בממוצע של 80 לפחות. יועדפו תלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.

לעיתים יכללו בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.

פתיחת התוכנית מותנית במספר נרשמים.

*קורסי השלמה הם: (קורסים אלו אינם נכללים בספירת הנקודות לתעודת הוראה)

(ניתן לקבל פטור על בסיס לימודים קודמים באישור ראש התכנית עם הגשת סילבוס וציון מעל 80).

4 נ'	308.2004 אספקטים נוירופסיכולוגיים של הלמידה
2 נ'	319.1405 ליקויי למידה
3 נ'	319.1609 סוגיות בחינוך מיוחד+תרגיל

4 נ'	מבוא לשפה ודיבור	319.2534
2 נ'	פסיכולוגיה קוגניטיבית	308.2005
2 נ'	מבוא ללמידה	319.1406
2 נ'	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל	319.2512

וכן שניים מהקורסים הבאים (בהתאמה להתמקדיות הנבחרות):

2 נ'	פיגור שכלי	319.2502
2 נ'	אוטיזם	319.2503
2 נ'	מבוא ללקויות שמיעה*	319.1608
2 נ'	פסיכולוגיה אבנורמלית	318.2203

*בהתמקדות בלקויות שמיעה נדרש קורס השלמה שפת הסימנים
הציון הנדרש בקורסים אלה הוא 80 בממוצע, אך לא פחות מ-75 בכל אחד מהם.

מבנה הלימודים

משך הלימודים הוא שנתיים (ניתן להתחיל בלימודי תעודת ההוראה כבר בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון), במהלכם לומד התלמיד 58 נקודות שמתוכם 26 נקודות (קורסים) ו-16 נקודות התנסות מעשית בכל שנה (32 נקודות). הלימודים מכילים מרכיב תיאורטי ומרכיב התנסותי. המרכיב התיאורטי כולל: לימוד תחומים הקשורים ישירות בהוראת המקצועות ולימוד סוגיות יסוד בתחומים השונים – תהליך ההשתלבות – הכלה של התלמיד עם הצרכים המיוחדים, איבחון והערכה, שפה ותקשורת, עבודת צוות רב מקצועי ושילוב המשפחה, כל אלה במסגרת ההתמקדויות שנבחרו בעת ההרשמה ללימודים. המרכיב ההתנסותי כולל:

1. צפייה בשיעורים והשתתפות בשיבות צוות בביה"ס.
2. אימונים בהוראה בהדרכת מורה מאמן.
3. ניתוח סיטואציות הוראה תוך התייחסות למאפייני הלמידה של התלמיד וכישורי ההוראה הנדרשים מהמורה.

תנאי מעבר משנה לשנה וקבלת תעודת הוראה (לתנאי הקבלה של המקצוע הדיסציפלינארי ראה התייחסות בחוג הרלוונטי)

- א. תעודת הוראה תוענק לתלמידים רק לאחר קבלת תואר ראשון.
  - ב. סיום הלימודים בהצלחה כולל שיעורי ההשלמה (בציון הנדרש).
  - ג. עמידה בציון ממוצע של 80 ולא פחות מ-75 בכל הקורסים.
  - ד. ציון של 80 לפחות בהתנסות בשדה.
  - ה. מתאים להוראה על סמך חוות דעת המבוססת על מעקב שוטף של מוריו ומדריכיו בחוג לחינוך מיוחד.
- הלימודים במסלול נמשכים שנתיים. התלמידים מתבקשים לסיים את הלימודים בזמן הקצוב.

תוכנית לימודים

קורסי חובה שנה א'

2 נ' 319.1403 סוגיות הוראה בחינוך מיוחד

קורסי חובה שנה ב'

2 נ' 319.2562 תכנון לימודים בחינוך מיוחד

2 נ' 319.2403 נווט וניהול כיתה: בעיות התנהגות ומשמעת ופתרון

קורסי חובת בחירה שנה א' – יש לבחור 2 מבין הקורסים הבאים (4 נק'):

2 נ' 308.2006 התפתחות תקינה ולקויה של מיומנויות חשבון

2 נ' 319.2401 טכנולוגית סיוע בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"ב)

2 נ' 319.2402 משפחה וקהילה (לא יינתן בתשע"ב)

2 נ' 319.1401 צוות רב מקצועי

4 נ' 319.2570 סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה

קורסי בחירה שנה ב' – יש לבחור 2 מבין הקורסים הבאים (4 נק'):

2 נ' 313.2155 חלופות בהערכת הישגי לומדים

2 נ' 313.2152 בעיות הסתגלות בבית הספר

2 נ' 313.2100 רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי היסטורי פילוסופי

2 נ' 313.3158 אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו – חלק א'

2 נ' 313.3159 אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו – חלק ב'

2 נ' (קורס המשך ל-313.3158)

2 נ' 313.1101 מושגי יסוד בתכנון לימודים

2 נ' 316.2002 מערכת החינוך בישראל

2 נ' 313.2512 דו לשוניות: גישות ומודלים להקניית שפה

2 נ' 313.2501 בין שינון להוראת חשיבה במקצועות ההומאניים

2 נ' (לא יינתן בתשע"ב)

2 נ' 313.2523 אדם ואדמה: חינוך לקיימות ואחריות אקולוגית

2 נ' 316.2007 גיבוש ופיתוח צוות

2 נ' 308.2006 התפתחות תקינה ולקויה של מיומנויות חשבון

2 נ' 319.2401 טכנולוגית סיוע בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"ב)

2 נ' 319.2402 משפחה וקהילה (לא יינתן בתשע"ב)

2 נ' 319.1401 צוות רב מקצועי

4 נ' 319.2570 סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה

**תחומי הדידקטיקה – יש לבחור 2 תחומים שילמדו במהלך תעודת ההוראה
(אחד ילמד בשנה א' והשני בשנה ב')**

I תחום

- 319.2406 אוטיזם – תיאוריה ותצפית 2 נ'
 319.2407 אוטיזם – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה

II תחום

- 319.2408 לקויות התפתחותיות – תיאוריה ותצפית 2 נ'
 319.2409 לקויות התפתחותיות – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה 2 נ'

III תחום

- 319.2412 לקויות שמיעה – תיאוריה ותצפית* (לא יינתן בתשע"ב) 2 נ'
 319.2413 לקויות שמיעה – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה* 2 נ'
 (לא יינתן בתשע"ב) 2 נ'

IV תחום

- 319.2414 הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – תיאוריה ותצפית 2 נ'
 319.2415 הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה 2 נ'

*נדרש קורס שפת הסימנים

אימונים בהוראה בחינוך מיוחד (בשנה א' ובשנה ב')

- 319.1407 אימונים בהוראה – א' 4 נ'
 319.1408 אימונים בהוראה – ב' 4 נ'

תחומי הדידקטיקה במקצוע הדיסציפלינארי*

* ניתן ללמוד במקביל לתעודת ההוראה בחינוך המיוחד גם לתעודת הוראה בפסיכולוגיה, בחוג לייעוץ והתפתחות האדם בפקולטה לחינוך.

* ניתן ללמוד במקביל לתעודת ההוראה בחינוך המיוחד גם לתעודת הוראה באנגלית, בחוג ללמידה, הוראה והדרכה בפקולטה לחינוך.

* ניתן ללמוד במקביל לתעודת ההוראה בחינוך המיוחד גם לתעודת הוראה במתמטיקה, בחוג לחינוך מתמטי בפקולטה לחינוך.

* לתוכנית הלימודים של המקצוע הדיסציפלינארי ראה התייחסות בחוג הרלוונטי

לימודים לקבלת תעודת הוראה בחינוך מיוחד – הסבת אקדמאיים (במסלול דו-שנתי)

תנאי קבלה

- מתקבלים תלמידים בעלי תואר ראשון במוסד אקדמי מוכר בציון ממוצע של 80 לפחות. יועדפו תלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר בכפוף להשלמת קורסים כנדרש על-פי התכנית להסבת אקדמאיים (ראה בהמשך)*.
- לעיתים יכללו בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.

***קורסי השלמה הם (קורסים אלו אינם נכללים בספירת הנקודות לתעודת הוראה):
(ניתן לקבל פטור על בסיס לימודים קודמים באישור ראש התכנית עם הגשת סילבוס
וציון מעל 80).**

4 נ'	308.2004	אספקטים נוירופסיכולוגיים של הלמידה
2 נ'	319.1405	ליקויי למידה
3 נ'	319.1609	סוגיות בחינוך מיוחד+תרגיל
4 נ'	319.2534	מבוא לשפה ודיבור
2 נ'	308.2005	פסיכולוגיה קוגניטיבית
2 נ'	319.1406	מבוא ללמידה
2 נ'	319.2512	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל
		<u>וכן שניים מהקורסים הבאים (בהתאמה להתמקדיות הנבחרות):</u>
2 נ'	319.2502	פיגור שכלי
2 נ'	319.2503	אוטיזם
2 נ'	319.1608	מבוא ללקויות שמיעה*
2 נ'	318.2203	פסיכולוגיה אבנורמלית

*בהתמקדות בלקויות שמיעה נדרש קורס השלמה שפת הסימנים

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא 80 בממוצע, אך לא פחות מ-75 בכל אחד מהם.

מבנה הלימודים

משך הלימודים הוא שנה, במהלכה לומד התלמיד 38 נקודות שמתוכם 22 נקודות (קורסים) ו-8 נקודות התנסות מעשית (16 נקודות). הלימודים מכילים מרכיב תיאורטי ומרכיב התנסותי. המרכיב התיאורטי כולל: לימוד תחומים הקשורים ישירות בהוראת המקצוע ולימוד סוגיות יסוד בחינוך המיוחד, איבחון, הערכה, והתערבות בקרב תלמידים עם הצרכים המיוחדים, שפה ותקשורת, שלוב והכלה, עבודת צוות רב מקצועי ושילוב המשפחה, כל אלה במסגרת ההתמקדויות שנבחרו בעת ההרשמה ללימודים.

המרכיב ההתנסותי כולל:

א. צפייה בשיעורים והשתתפות בישיבות צוות בביה"ס.

ב. אימונים בהוראה בהדרכת מורה מאמן.

ג. ניתוח סיטואציות הוראה תוך התייחסות למאפייני הלמידה של התלמיד וכישורי ההוראה הנדרשים מהמורה.

תנאי מעבר משנה לשנה וקבלת תעודת הוראה

- א. תעודת הוראה תוענק לתלמידים רק לאחר קבלת תואר ראשון.
  - ב. סיום הלימודים בהצלחה כולל שיעורי ההשלמה (בציון הנדרש).
  - ג. עמידה בציון ממוצע של 80 ולא פחות מ-75 בכל הקורסים.
  - ד. ציון של 80 לפחות בהתנסות בשדה.
- ה. מתאים להוראה על סמך חוות דעת המבוססת על מעקב שוטף של מוריו ומדריכיו בחוג לחינוך מיוחד.

הלימודים במסלול נמשכים שנתיים. התלמידים מתבקשים לסיים את הלימודים בזמן הקצוב.

תוכנית לימודים

קורסי חובה שנה א'

319.1403 סוגיות בהוראה בחינוך מיוחד 2 נ'

קורסי חובה שנה ב'

319.2562 תכנון לימודים בחינוך מיוחד 2 נ'

319.2403 נווט וניהול כיתה: בעיות התנהגות ומשמעת ופתרון 2 נ'

קורסי חובת בחירה שנה א' – יש לבחור 2 מבין הקורסים הבאים (4 נק'):

308.2006 התפתחות תקינה ולקויה של מיומנויות חשבון 2 נ'

319.2401 טכנולוגית סיוע בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"ב) 2 נ'

319.2402 משפחה וקהילה (לא יינתן בתשע"ב) 2 נ'

319.1401 צוות רב מקצועי 2 נ'

319.2570 סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה 4 נ'

קורסי בחירה שנה ב' – יש לבחור 2 מבין הקורסים הבאים (4 נק'):

313.2155 חלופות בהערכת הישגי לומדים 2 נ'

313.2152 בעיות הסתגלות בבית הספר 2 נ'

313.2100 רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי היסטורי פילוסופי 2 נ'

313.3158 אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו – חלק א' 2 נ'

313.3159 אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו – חלק ב' 2 נ'

(קורס המשך ל-313.3158) 2 נ'

313.1101 מושגי יסוד בתכנון לימודים 2 נ'

316.2002 מערכת החינוך בישראל 2 נ'

נ' 2	313.2512 דו-לשוניות: גישות ומודלים להקניית שפה
	313.2501 בין שינון להוראת חשיבה במקצועות ההומאניים
נ' 2	(לא יינתן בתשע"ב)
נ' 2	313.2502 אדם ואדמה: חינוך לקיימות ואחריות אקולוגית
נ' 2	316.2007 גיבוש ופתוח צוות
נ' 2	308.2006 התפתחות תקינה ולקויה של מיומנויות חשבון
נ' 2	319.2401 טכנולוגית סיוע בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"ב)
נ' 2	319.2402 משפחה וקהילה (לא יינתן בתשע"ב)
נ' 2	319.1401 צוות רב מקצועי
נ' 4	319.2570 סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה

**תחומי הדידקטיקה – יש לבחור 2 תחומים שילמדו במהלך תעודת ההוראה
(אחד ילמד בשנה א' והשני בשנה ב')**

I תחום

נ' 2	319.2406 אוטיזם – תיאוריה ותצפית
	319.2407 אוטיזם – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה

II תחום

נ' 2	319.2408 לקויות התפתחותיות – תיאוריה ותצפית
נ' 2	319.2409 לקויות התפתחותיות – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה

III תחום

נ' 2	319.2412 לקויות שמיעה – תיאוריה ותצפית* (לא יינתן בתשע"ב)
	319.2413 לקויות שמיעה – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה*
נ' 2	(לא יינתן בתשע"ב)

IV תחום

נ' 2	319.2414 הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – תיאוריה ותצפית
	319.2415 הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה

*נדרש קורס שפת הסימנים

אימונים בהוראה (בשנה א' ובשנה ב')

נ' 4	319.1407 אימונים בהוראה -א'
נ' 4	319.1408 אימונים בהוראה-ב'

לימודים לקבלת תעודת הוראה בחינוך מיוחד (במסלול חד-שנתי)

תנאי קבלה

1. מתקבלים תלמידים שסיימו תואר ראשון בחוג לחינוך מיוחד, בכפוף להשלמת קורסים כנדרש (ראה בהמשך).*
2. הקבלה למסלול מותנית בממוצע משוקלל של 80 לפחות. יועדפו תלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.
3. לעיתים יכללו בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.

*קורסי השלמה הם: (קורסים אלו אינם נכללים בספירת הנקודות לתעודת הוראה)

(ניתן לקבל פטור על בסיס לימודים קודמים באישור ראש התכנית עם הגשת סילבוס וציון מעל 80).

4 נ'	308.2004	אספקטים נזירופסיכולוגיים של הלמידה
2 נ'	319.1405	ליקויי למידה
3 נ'	319.1609	סוגיות בחינוך מיוחד+תרגיל
4 נ'	319.2534	מבוא לשפה ודיבור
2 נ'	308.2005	פסיכולוגיה קוגניטיבית
2 נ'	319.1406	מבוא ללמידה
2 נ'	319.2512	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל

וכן שניים מהקורסים הבאים (בהתאמה להתמקדיות הנבחרות):

2 נ'	319.2502	פיגור שכלי
2 נ'	319.2503	אוטיות
2 נ'	319.1608	מבוא ללקויות שמיעה*
2 נ'	318.2203	פסיכולוגיה אבנורמלית

*בהתמקדות בלקויות שמיעה נדרש קורס השלמה שפת הסימנים

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא 80 בממוצע, אך לא פחות מ-75 בכל אחד מהם.

מבנה הלימודים

משך הלימודים הוא שנה, במהלכה לומד התלמיד 38 נקודות שמתוכם 22 נקודות (קורסים) ו-8 נקודות התנסות מעשית (16 נקודות). הלימודים מכילים מרכיב תיאורטי ומרכיב התנסותי. המרכיב התיאורטי כולל: לימוד תחומים הקשורים ישירות בהוראת המקצוע ולימוד סוגיות יסוד בחינוך המיוחד, איבחון, הערכה, והתערבות בקרב תלמידים עם הצרכים המיוחדים, שפה ותקשורת, שלוב והכלה, עבודת צוות רב מקצועי ושילוב המשפחה, כל אלה במסגרת ההתמקדיות שנבחרו בעת ההרשמה ללימודים.

המרכיב ההתנסותי כולל:

- א. צפייה בשיעורים והשתתפות בישיבות צוות בביה"ס.
  - ב. אימונים בהוראה בהדרכת מורה מאמן.
  - ג. ניתוח סיטואציות הוראה תוך התייחסות למאפייני הלמידה של התלמיד וכישורי ההוראה הנדרשים מהמורה.
- הלימודים במסלול נמשכים שנה. התלמידים מתבקשים לסיים את הלימודים בזמן הקצוב.

תוכנית לימודים

קורסי חובה

נ' 2	319.1403	סוגיות בהוראה בחינוך מיוחד
נ' 2	319.2562	תכנון לימודים בחינוך מיוחד
נ' 2	319.2403	נווט וניהול כיתה: בעיות התנהגות ומשמעת ופתרון

קורסי חובת בחירה – יש לבחור 2 מבין הקורסים הבאים (4 נק')::

נ' 2	308.2006	התפתחות תקינה ולקויה של מיומנויות חשבון
נ' 2	319.2401	טכנולוגית סיוע בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"ב)
נ' 2	319.2402	משפחה וקהילה (לא יינתן בתשע"ב)
נ' 2	319.1401	צוות רב מקצועי
נ' 4	319.2570	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה

קורסי בחירה – יש לבחור 2 מבין הקורסים הבאים (4 נק')::

נ' 2	313.2155	חלופות בהערכת הישגי לומדים
נ' 2	313.2152	בעיות הסתגלות בבית הספר
נ' 2	313.2100	רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי היסטורי פילוסופי
נ' 2	313.3158	אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו – חלק א'
נ' 2	313.3159	אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו – חלק ב'
נ' 2	(קורס המשך ל-313.3158)	
נ' 2	313.1101	מושגי יסוד בתכנון לימודים
נ' 2	316.2002	מערכת החינוך בישראל
נ' 2	313.2512	דו-לשוניות: גישות ומודלים להקניית שפה
נ' 2	313.2501	בין שינון להוראת חשיבה במקצועות ההומאניים
נ' 2	(לא יינתן בתשע"ב)	
נ' 2	313.2502	אדם ואדמה: חינוך לקיימות ואחריות אקולוגית
נ' 2	316.2007	גיבוש ופתוח צוות
נ' 2	308.2006	התפתחות תקינה ולקויה של מיומנויות חשבון
נ' 2	319.2401	טכנולוגית סיוע בחינוך המיוחד (לא יינתן בתשע"ב)

נ' 2	319.2402	משפחה וקהילה (לא יינתן בתשע"ב)
נ' 2	319.1401	צוות רב מקצועי
נ' 4	319.2570	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה

**תחומי הדידקטיקה – יש לבחור 2 תחומים שילמדו במהלך תעודת ההוראה
(אחד ילמד בשנה א' והשני בשנה ב')**

I תחום

נ' 2	319.2406	אוטיזם – תיאוריה ותצפית
	319.2407	אוטיזם – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה

II תחום

נ' 2	319.2408	לקויות התפתחותיות – תיאוריה ותצפית
נ' 2	319.2409	לקויות התפתחותיות – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה

III תחום

נ' 2	319.2412	לקויות שמיעה – תיאוריה ותצפית* (לא יינתן בתשע"ב)
	319.2413	לקויות שמיעה – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה*
נ' 2		(לא יינתן בתשע"ב)

IV תחום

נ' 2	319.2414	הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – תיאוריה ותצפית
	319.2415	הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – תיאוריה ומעש – התנסות בכתה

*נדרש קורס שפת הסימנים

אימונים בהוראה

נ' 4	319.1411	אימונים בהוראה-תחום א'
נ' 4	319.1413	אימונים בהוראה-תחום ב'
נ' 4	319.1412	אימונים בהוראה-תחום א'
נ' 4	319.1414	אימונים בהוראה-תחום ב'

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר ועדת מ"א: פרופ' יוסי גוטמן

מטרות ומבנה

המטרה המרכזית של לימודי תואר שני היא ליצור תשתית רחבה של ידע, חשיבה ומיומנויות, שיאפשרו לתלמיד למלא תפקידים בכירים בתחומים של מחקר וחינוך של אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים על בסיס לימודי תואר ראשון בחינוך מיוחד (או תכנית השלמות המשמשת כתנאי קדם).

המטרות הספציפיות של הלימודים:

1. העמקת הידע, הגישה הביקורתית והיכולת המחקרית בתחומי האבחון והטיפול החינוכי באוכלוסיות עם צרכים מיוחדים.
  2. העמקת הידע ובחינה מחקרית של דרכי אבחון והתערבות בקרב אוכלוסיות אלו.
  3. העמקת הבנת האינטגרציה בין התחום הקוגניטיבי, הרגשי, והחברתי.
- במסגרת החוג ניתן ללמוד בנוסף ללימודי תואר שני כלליים מיוחד באחת מארבע התוכניות: המגמה **באוטיזם ולקויות התפתחותיות**, המגמה **בהפרעות רגשיות ובעיות התנהגות**, התמחות **בגיל הרך** והתמחות **במחשבים בחינוך**.

תנאי קבלה

1. תואר ראשון חד-חוגי בחינוך מיוחד או בשני חוגים, שאחד מהם חינוך מיוחד בממוצע של 85 לפחות ולא פחות מ-80 בכל חוג.
  2. תלמידים שסיימו את לימודיהם בשנה"ל הנוכחית יצרפו גיליון ציונים, אישור רשמי לממוצע הציונים (סופי או זמני), וכן אישור לגבי יתרת חובותיהם לתואר ראשון.
  3. בעלי תואר ראשון שאינו בחינוך מיוחד העומדים בתנאי הקבלה לאחר השלמת לימודים בקורסי השלמה (ראה בהמשך).
  4. בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, יידרשו לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על-ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.
  5. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE או בלימודי השלמה במסגרת התואר הראשון.
- ב. ממוצע משוקלל של 85 לפחות בכול אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון ולא פחות מ-80 בכל חוג.
  - ג. ציון 75 לפחות במבחן כניסה של החוג באנגלית.
  - ד. שתי המלצות לגבי יכולת המועמד, המלצה אחת אקדמית והמלצה אחת מקצועית הכוללת התייחסות למרכיבים מקצועיים ואישיים (נספח ב' ו-ג') יש לשלוח ישירות לחוג.

מפאת החיסיון לא נוכל למסור לידי המועמדים את ההמלצות.

- ה. טופס קורות חיים (נספח 4א') יש לשלוח ישירות לחוג.
- ו. טופס פרטים אישיים (נספח 4) יש לשלוח ישירות לחוג.
- ◆ ועדת הקבלה של החוג תדון אך ורק במועמדים שהעבירו מראש את כל החומר הרלוונטי כמפורט בתנאי הקבלה.
- ◆ בחוג לחינוך מיוחד מספר המקומות מוגבל ולכן בפועל יתכן שנקודות החתך לקבלה תהיינה גבוהות מן המפורט בתנאי הקבלה. אין כל התחייבות לקבל את המועמד/ת למסלול לימודי שביקש (להלן), גם אם מילא את כל תנאי המינימום הנדרשים.
- ◆ על סמך הנתונים שיוגשו יוזמנו חלק מהמועמדים לראיון אישי ו/או קבוצתי.

תנאי מעבר משנה לשנה

תנאי המעבר הינם בהתאם לתנאי המעבר שנקבעו על-ידי תקנון לימודי תואר שני.

לימודי השלמה במסגרת לימודי התואר השני

1. לבעלי תואר ראשון, שסיימו לימודיהם בתחומי לימוד המקורבים לחינוך מיוחד ושאינם תואמים לתנאי הקבלה לחוג לחינוך מיוחד, ייקבעו לימודי השלמה שונים (עד 16 שעות שבועיות סמסטריאליות, מקסימום 4 קורסים) לפי תכניות השלמה של החוג. פטור מלימודי השלמה יינתן אך ורק על בסיס הצגת מסמכים רשמיים רלוונטיים ממוסד אקדמי מוכר.
  2. על מנת לקבל אישור מעבר למעמד של תלמיד "מן מהמניין" והרשמה לשנה השנייה יש לסיים את לימודי ההשלמה בשנת הלימודים הראשונה בציון 80 לפחות בכל קורס.
  3. לתלמידים שלא למדו סטטיסטיקה, שיטות מחקר כמותיות ואיכותניות במסגרת לימודי תואר ראשון, או שלמדו קורסים אלו לפני יותר מ-5 שנים, יחויבו בקיץ תשע"ב (פתיחת הקורסים בקיץ מותנית במספר הנרשמים) או בשנת לימודיהם הראשונה לתואר מ"א בקורסי השלמה כלהלן:
    - 313.2903 השלמות בשיטות מחקר
    - 313.2902 השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה
    - 316.2001 שיטות מחקר איכותניות
  4. לגבי כל קורס עברו מבוקש פטור, יש להמציא את המסמכים הבאים: סילבוס, ציון (80 לפחות) היקף הקורס (שעות), נקודות זכאות, שם ותואר המרצה, יש להמציא מסמכים אלה בעת הרישום.
  5. בקשות לפטור מלימודי השלמה (על סמך קבלת ציון סופי בלימודי התואר הראשון) יש להגיש עד היום הראשון לפתיחת שנת הלימודים. פטורים מלימודי השלמה על סמך המסמכים יידונו עד תום השבוע הראשון ללימודים.
- לא יידונו בקשות לפטורים לאחר מועד זה.

לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני

מועמד שאינו עומד ברמת הקריטריונים החוגיים לקבלה לתואר שני יוכל, בהמלצת הוועדה החוגית לתואר שני, להתקבל לשנת לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדותו לתואר שני, בכפוף לתקנון לימודים לתואר שני סעיף 8.12.

עם סיום ההשלמות, על התלמיד להירשם מחדש ולהציג את מועמדותו ללימודי תואר שני.

רשימת קורסי השלמה לכל המועמדים

(ייתכנו קורסים נוספים או שונים בהחלטת ראש החוג)

2 שש"ס	סוגיות בחינוך מיוחד	319.1609
1 שש"ס	סוגיות בחינוך מיוחד – תרגיל	319.1609
2 שש"ס	פסיכולוגיה קוגניטיבית**	308.2005
4 שש"ס	אספקטים נירופסיכולוגיים של הלמידה	308.2004
2 שש"ס	ליקויי למידה*	319.1405
2 שש"ס	מבחנים פסיכודיאגנוסטיים	318.2553

**קורס השלמה פסיכולוגיה קוגניטיבית אינו נדרש למועמדים במגמה בהפרעות רגשיות ובעיות התנהגות

לימודי השלמה נוספים למועמדים למגמות

אוטיזם ולקויות התפתחותיות:

2 שש"ס	אוטיזם	319.2503
2 שש"ס	פיגור שכלי	319.2502
2 שש"ס	מבוא למוח וקוגניציה	308.2008

הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות:

2 שש"ס	פסיכולוגיה אבנורמלית	318.2203
4 שש"ס	תיאוריות אישיות	318.2215
2 שש"ס	פסיכולוגיה התפתחותית בילדות	318.2244
2 שש"ס	פסיכולוגיה התפתחותית בבגרות	318.2245

לימודי השלמה נוספים למועמדים להתמחויות

הגיל הרך/מחשבים בחינוך:

2 שש"ס	אוטיזם	319.2503
2 שש"ס	פיגור שכלי	319.2502

או:

2 שש"ס	פסיכולוגיה אבנורמלית	318.2203
4 שש"ס	תיאוריות אישיות	318.2215

*על-פי החלטת ועדת קבלה חלק מהסטודנטים יחויבו בקורס קדם: "מבוא ללמידה" –
319.1406 (2 שש"ס)

מסלול א' (כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה)

מסלול זה כולל לימודים בקורסים שונים והגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה). במסגרת המסלול יש ללמוד היקף של 36 ש"ס במשך ארבעה סמסטרים. שנה נוספת במסלול זה מיועדת לכתיבת התיזה. המסיימים במסלול א' זכאים להמשיך לתואר שלישי בעתיד בכפוף להישגים בלימודי המ"א. הקבלה למסלול א' תלויה בהחלטה של ועדת הקבלה. רישום למסלול א' אינו מבטיח הישגים, בו, שכן על התלמיד לעמוד בתנאים נוספים: ציון של 80 לפחות בקורס המתודולוגיה והסטטיסטיקה החוגי, ציון 80 לפחות בשיעורי החובה, ציון של 85 לפחות בעבודות סמינריוניות והתקשרות עם מנחה (מתוך מרצי החוג) המורשה להנחות עבודת גמר מחקרית עד תחילת שנת הלימודים השנייה.

רישום למסלול א' אינו מבטיח מנחה לכל סטודנט או הנחייה בכל נושא שהתלמיד מעוניין בו.

את רשימת המורשים להנחות ואת ההנחיות לכתיבת עבודת הגמר (תיזה) ניתן לקבל במזכירות החוג או באתר החוג (במדריך לתלמידי התואר השני תשע"ב).
תלמיד במסלול א' חייב לבחור בנושא לתיזה בתחום המגמה/התמחות.

מסלול ב'

מסלול זה כולל לימוד בקורסים שונים ועמידה בבחינה מסכמת. במסגרת מסלול זה יש ללמוד היקף של 44 ש"ס במשך ארבעה סמסטרים.
סיום במסלול ב' איננו מאפשר המשך לימודים לתואר שלישי.

מסלול אישי (כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה)

מטרתו של המסלול היא לאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות, ושאיננו בהכרח מוגבל לתכנית לימודים הנהוגה בחוג. במסלול זה התלמיד מחויב במסכת שעות לימוד כמו במסלול א' (36 ש"ס) ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). תוכנית הלימודים תיבנה ע"י מנחה עבודת הגמר ותקבל את אישור יו"ר הועדה החוגית לתואר שני של החוג והדיקן ללימודים מתקדמים. לצורך זה על המועמד להתקשר עם מנחה מטעם החוג שילוה תכנית אישית זו.

תנאי הקבלה למסלול זה: ממוצע של 90 לפחות בלימודי התואר הראשון, ציון עובר בבחינה באנגלית והסכמת מנחה / מלווה להנחות את התלמיד. בתעודת המוסמך תצוין התמחותו הספציפית של התלמיד בתכנית לימודיו.

מסלול מואץ למ"א (כולל כתיבת תיזה)

מסלול זה מיועד למספר מצומצם מקרב התלמידים המצטיינים בחוג, המבקשים להתחיל כבר בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון את לימודי התואר השני. מועמדים שהם תלמידי שנה שניה בחוג, שממוצע הישגיהם 90 ומעלה ומעוניינים ללמוד במסלול זה יפנו למרכזת החוג עד תאריך 1.4.12 ויזומו לראיון אישי לקבלה לתוכנית זו. תוכנית הלימודים תקבע על-ידי החוג, בתאום עם יו"ר ועדת מ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים.

פרטים נוספים על תוכנית זו נמצאים בונהלי הרשות ללימודים מתקדמים ובמזכירות החוג. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ עם כתיבת תיזה יעמוד על חמש שנים ובמסלול המואץ במסלול עם בחינת גמר יעמוד על ארבע שנים.

מסלול ישיר לדוקטורט

קיימת אפשרות ללימודים לדוקטורט ישירות אחרי לימודי תואר ראשון או בסיום לימודי השנה הראשונה ללימודי המ"א בכפוף לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים (ראה תקנון לימודי תואר שני).

מהלך הלימודים

על התלמידים במסלול א', מסלול ב' ומסלול אישי לסיים את כל חובות השמייעה והגשת העבודות במשך שנתיים. תלמידי מסלול א' ומסלול אישי יוכלו להירשם לשנה נוספת, במסגרתה יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תיזה) ויגישו אותה לשיפוט. לוח זמנים זה הוא מחייב, ולכן על המועמדים לשקול היערכות מתאימה מבחינת שאר האילוצים שלהם. יש לחדש את הרישום ללימודים בכל שנה, גם בזמן הכתיבה של עבודת הגמר. תכנית הלימודים המחייבת היא התכנית המתפרסמת בשנתון המתייחס לשנת הלימודים, בה התחילו הסטודנטים את לימודיהם. עם זאת, ייתכנו שינויים במבנה תכנית הלימודים. אם במהלך הלימודים אושר מעבר למסלול אחר או לחוג שונה, החובות החלים על התלמיד הם בהתאם לשנתון של השנה בה אושר המעבר.

הגשת עבודות:

- התלמידים במסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ למ"א חייבים להגיש 2 עבודות סמינריוניות בחוג.
- התלמידים במסלול ב' חייבים להגיש 3 עבודות סמינריוניות, מהן 2 לפחות במסגרת החוג. דרישות נוספות מפורטות בהמשך.
- אין להגיש עבודה משותפת.
- אין להגיש שתי עבודות סמינריוניות אצל אותו מרצה.
- השתתפות בסמינריון לשם הגשת רפרט בלבד מותנית באישור המרצה.
- עבודה סמינריונית תוגש במהלך הקורס. כמו כן תלמידים אשר למדו בסמסטר א' רשאים להגיש עבודה סמינריונית עד סוף סמסטר ב' ואלו שלמדו בסמסטר ב' רשאים להגיש את העבודה עד תחילת שנת הלימודים העוקבת. מרצה רשאי לדרוש שהעבודה תוגש במהלך שמיעת הסמינריון. התלמיד רשאי, בהסכמת המרצה, להגיש את העבודה במהלך הסמסטר העוקב ולא יאוחר מיום הלימודים האחרון שבו. תלמיד שהותר לו להגיש עבודה סמינריונית מעבר למועד המקובל (חופשת הסמסטר) אחראי לכך שעבודתו תוגש למרצה. (אם ישהה המרצה בחו"ל, ידאג התלמיד לשלוח אליו את העבודה בדואר- אויר רשום).
- לפני הגשת העבודה על התלמיד לדאוג לרישום תאריך הגשת העבודה ופרטיה במזכירות החוג ולחתום על טופס הצהרה על הגשת עבודה סמינריונית.

- על התלמיד לוודא שעותק מהעבודה הסמינריונית שהוגשה יישאר בידיו.
- ניתן להגיש עבודה סמינריונית אך ורק בקורס שמוגדר כסמינריון או באישור המרצה.

נוהל כתיבת עבודת גמר מחקרית במסלול א'

את ההצעה הסופית לעבודת הגמר המחקרית יש להגיש לכל המאוחר עד תום הסמסטר השלישי ללימודים (כולל חופשת סמסטר) למזכירות החוג. עבודת הגמר תונחה על-ידי אחד ממרצי החוג המורשים להנחות עבודות גמר (תיזה). רשימת המרצים המורשים להנחות נמצאת במזכירות ובאתר החוג. באישור יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים ניתן לצרף מנחה שני מתוך החוג או מחוצה לו במגבלות מסוימות. את עבודת הגמר המחקרית יש לסיים לכל המאוחר תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודי המ"א, אלא אם כן אושרה לתלמיד הארכה.

הנחיות להגשת הצעת מחקר ונהלים להגשת עבודת הגמר המחקרית ניתן לקבל במזכירות ובאתר החוג.

נוהל עבודה מסכמת במסלול ב'

רשאים להבחין בבחינת הגמר אך ורק תלמידים שהשלימו את כל חובות השמייעה כולל הגשת כל העבודות. הבחינה תתקיים בחדש נובמבר הראשון, לאחר סיום כל החובות לתואר.

שקלול הציון הסופי

הציון הסופי במסלול א' או מסלול אישי או מסלול מואץ למ"א מורכב כלהלן:

עבודת גמר מחקרית-תיזה	40%
2 עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	<u>30%</u>

סה"כ 100%

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

בחינת גמר	20%
עבודות סמינריוניות	40%
שאר הקורסים	<u>40%</u>

סה"כ 100%

תוכניות הלימודים למ"א כוללות תכנית לימודים כללית או בחירה של אחת מארבע תכניות המגמה/ההתמחות
תכנית לימודים כללית

מסלול ב'	מסלול א'	
	קורס מתודולוגיה: שיעור + תרגיל (4 שש"ס) כתיבה אקדמית בחינוך המיוחד (2 שש"ס)	שנה א' חובה
	הליכי מחקר יחידניים (4 שש"ס)	
4 קורסי בחירה מהחוג (16 שש"ס)	3 קורסי בחירה מהחוג (12 שש"ס)	שנה א' בחירה
3 קורסי בחירה מהחוג (12 שש"ס)	2 קורסי בחירה מהחוג (8 שש"ס)	שנה ב' בחירה
3 קורסי בחירה מהחוג או מחוץ לחוג (10 שש"ס)	2 קורסי בחירה מהחוג או מחוץ לחוג (6 שש"ס)	
44 שש"ס	36 שש"ס	סה"כ

רשימת קורסי חובה

קורסי מתודולוגיה

שעור ותרגיל 4 שש"ס	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	313.4001
סדנא 2 שש"ס	כתיבה אקדמית בחינוך מיוחד	308.4137
שיעור 4 שש"ס	מחקר יחידניים (חובה למסלול א' בלבד)	319.4586*

* חובה ללמוד קורס זה בשנה א' לתלמידי מסלול א' (ולכל מי ששוקל לכתוב עבודת תזה).

רשימת קורסי בחירה מתודולוגים

ניתן לבחור אחד מתוך הרשימה הבאה באישור ראש החוג:		
שיטות מתקדמות במחקר כמותי:		313.4102
משוואות מבניות וניתוח רב-רמות	שיעור ותרגיל 4 שש"ס	
מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תזות –		316.4003
חלק א'	שיעור 2 שש"ס	
מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תזות –		316.4004
חלק ב' (קורס המשך ל 4003)	שיעור 2 שש"ס	
סטטיסטיקה כמותית מתקדמת	שיעור 4 שש"ס	313.4105

קורסי בחירה

קורסי בחירה בחוג

319.4588	חשיבה, שפה וקריאה של הילד החרש	סמינריון	4 שש"ס
319.4521	רכישת שפה והתפתחותה: תהליכים תקינים ולוקים	שיעור	4 שש"ס
319.4509	המשפחה והילד עם הצרכים המיוחדים	סמינריון	4 שש"ס
319.4510	סוגיות מתקדמות בהפרעות רגשיות ובעיות התנהגות	שיעור	4 שש"ס
319.4544	היבטים נוירופסיכולוגיים של הפרעות הקשת האוטיסטית	שיעור	2 שש"ס
319.4536	זיכרון בקשת האוטיסטית (קדם 319.4544)	שיעור	2 שש"ס
319.4559	עיבוד רגש בקשת האוטיסטית (קדם 319.4544)	שיעור	2 שש"ס
319.4539	קוגניציה ותפיסה בספקטרום האוטיסטי (קדם 319.2501)	סמינריון	4 שש"ס
319.4501	תקשורת תומכת וחלופית לאוכלוסיות שלהן לקויות תקשורתיות	שיעור	2 שש"ס
319.4597	המתבגר והבוגר עם המוגבלות	שיעור	4 שש"ס
319.4598	המטפל בעבודה טיפולית	סמינריון	4 שש"ס
319.4504	המשפחה המודרנית ו המשפחה הפוסט-מודרנית	סמינריון	4 שש"ס
319.4534	עבודת צוותים רב מקצועיים (לא יינתן בתשע"ב)	שיעור	4 שש"ס
319.4502	טכנולוגיות סיוע	שיעור וסדנא	4 שש"ס
319.4522	CBT טיפול קוגניטיבי-התנהגותי	שיעור	4 שש"ס
319.4528	ניתוח יישומי של התנהגות (לא יינתן בתשע"ב)	שיעור	4 שש"ס
319.4525	הפרעות רגשיות: גישות פסיכודינמיות	שיעור	4 שש"ס
319.4519	קשב והפרעות קשב: מחקר ומעשה	סמינריון	4 שש"ס

קורסי בחירה בפקולטה לחינוך (מותנה באישור המרצה והחוג)

ניתן גם לקחת קורסים אחרים מתוך היצע הקורסים לתואר שני בחוגים אחרים בפקולטה לחינוך.

תלמיד הלומד במסלול ב' רשאי להגיש עבודה סמינריונית אחת במסגרת שיעור שנלמד מחוץ לחוג.

318.5605	אינטליגנציה אנושית: קוגניטיבית ורגשית (לא יינתן בתשע"ב)	סמינריון	4 שש"ס
318.4102	התפתחות ולמידה בגיל הרך – חלק א'	שיעור	2 שש"ס
318.4103	התפתחות ולמידה בגיל הרך – חלק ב'	שיעור	2 שש"ס

		313.4607 הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק א' (לא יתקיים בתשע"ב)
שיעור	2 שש"ס	
		313.4608 הפסיכולוגיה של האינטרנט- – חלק ב' (לא יתקיים בתשע"ב)
שיעור	2 שש"ס	
		313.4500 למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות
שיעור	4 שש"ס	
		313.4105 סטטיסטיקה כמותית מתקדמת
שיעור	4 שש"ס	
		313.4029 טכנולוגיות חדשניות בשירות החינוך (לא יינתן בתשע"ב)
סמינריון	4 שש"ס	
		318.4163 ליקויים התפתחותיים: איתור מוקדם והתערבות חינוכית
שיעור	2 שש"ס	
		318.4269 פסיכולוגיה של המבוגר: מגיל 20 עד סוף החיים
סמינריון	4 שש"ס	
		318.4117 התערבות חינוכית מוקדמת: מודלים, תוכניות והערכת יעילות (קורס קדם 318.4101) (לא יינתן בתשע"ב)
סמינריון	4 שש"ס	
		316.4064 אנתרופולוגיה של ילדות (קורס קדם: רקע במחקר איכותני 316.2001)
סמינריון	4 שש"ס	
		318.4121 התפתחות המשחק ויישומים חינוכיים (לא יינתן בתשע"ב)
סמינריון	4 שש"ס	
		318.4124 הקשרים חינוכיים ותרבותיים בגיל הרך
שיעור	2 שש"ס	
		318.4180 ניהול והדרכה במסגרות לגיל הרך (לא יינתן בתשע"ב)
שיעור	2 שש"ס	
		316.4001 תיאוריה אנתרופולוגית בחינוך
שיעור	4 שש"ס	
		316.4016 מדיניות החינוך בישראל: היבטים השוואתיים וגלובאליים
שיעור	4 שש"ס	
		316.4018 קבלת החלטות במסגרות חינוכיות (לא יינתן בתשע"ב)
סמינריון	4 שש"ס	
		316.4020 ניהול ומנהיגות אסטרטגית במערכת החינוך
סמינריון	4 שש"ס	
		316.4036 פיתוח ארגוני במערכות חינוך (לא יינתן בתשע"ב)
שיעור	4 שש"ס	
		316.4057 ניהול קונפליקטים במערכת החינוך
שיעור	4 שש"ס	
		316.4068 חינוך חברה ותרבות – מבט מהסרטים
שיעור	2 שש"ס	
שיעור	4 שש"ס	
		308.4109 דימות א' וב' – ERP
שיעור	4 שש"ס	
		308.4112 ניתוח Fmri
סמינריון	4 שש"ס	
		318.4105 התפתחות רוחנית בילדות ובבגרות
סמינריון	4 שש"ס	
		318.4216 הקריירה ההורית
סמינריון	4 שש"ס	
		318.4210 ילדים ונוער בסיכון

המגמה באוטיזם ובלקויות התפתחותיות

ראש המגמה: ד"ר אורית חצרוני

הלימודים במגמה "אוטיזם ולקויות התפתחותיות" נועדו לפתח ולקדם את הידע וההבנה התיאורטיים, המחקריים והיישומיים בתחומי אוטיזם ולקויות התפתחותיות תוך אפשרות להתמקדות בקשרי הגומלין בין התהליכים חינוכיים, תהליכי הלמידה ותהליכי ההוראה. המגמה מבקשת לקדם מחקר והוראה בתחומים אלו, והתמקצעות של אנשי שטח בטיפול, הוראה וסיוע לילדים, נוער ובוגרים שיש להם קשיים בתחומים אלו. הקבלה למגמה מותנית באישור בכתב מראש המגמה.

תוכניות הלימודים במגמה

מסלול א'	מסלול ב'	
מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א: שיעור+תרגיל (4 שש"ס)		שנה א' חובה
כתיבה אקדמית בחינוך המיוחד (2 שש"ס)		
3 קורסי חובה (8 שש"ס)		
** הליכי מחקר יחידיניים (4 שש"ס)		
1 קורס בחירה מהמגמה (4 שש"ס)	2 קורסי בחירה מהמגמה (8 שש"ס)	שנה א' בחירה
שנה ב' חובה	מן התיאוריה לשדה באוטיזם ולקויות התפתחותיות (פרקטיקום 4 שש"ס)	
	1 קורס חובה (4 שש"ס)	
	1 קורס חובת בחירה מתוך המגמה (4 שש"ס)	
שנה ב' בחירה	1 קורס בחירה בחוג (2 שש"ס)	
	3 קורסי בחירה בחוג (10 שש"ס)	
סה"כ 36 שש"ס	44 שש"ס	

רשימת קורסי חובה

קורסי מתודולוגיה

מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	313.4001
כתיבה אקדמית בחינוך מיוחד	308.4137
הליכי מחקר יחידיניים (חובה למסלול א')	319.4586
בלבד)**	
שיעור	4 שש"ס

** חובה ללמוד קורס זה בשנה א' לתלמידי מסלול א' (ולכל מי ששוקל לכתוב עבודת תזה).

רשימת קורסי בחירה מתודולוגיים

ניתן לבחור אחד מתוך הרשימה הבאה באישור ראש המגמה:

313.4102	שיטות מתקדמות במחקר כמותי: משוואות מבניות	וניתוח רב-רמות	שיעור ותרגיל	4 שש"ס
316.4003	מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תיזות – חלק א'		שיעור	2 שש"ס
316.4004	מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תיזות – חלק ב'		שיעור	2 שש"ס
	(קורס המשך ל-4003)			
313.4105	סטטיסטיקה כמותית מתקדמת		שיעור	4 שש"ס

קורסי חובה במגמה

קורסי חובה בשנה א'

319.4511	הערכה, התערבות וסוגיות מתקדמות בספקטרום האוטיסטי		שיעור	2 שש"ס
319.4512	הערכה והתערבות וסוגיות מתקדמות בלקויות התפתחותיות (קורס המשך ל-319.4511)		שיעור	2 שש"ס
319.4521	רכישת שפה והתפתחותה: תהליכים תקינים ולוקים		שיעור	4 שש"ס

קורס חובה בשנה ב'

319.4513	מן התיאוריה לשדה באוטיזם ולקויות התפתחותיות א' (קורס עם פרקטיקום)*		סדנא	2 שש"ס
319.4516	מן התיאוריה לשדה באוטיזם ולקויות התפתחותיות ב' (קורס עם פרקטיקום)*		סדנא	2 שש"ס
319.4501	תקשורת תומכת וחלופית לאוכלוסיות שלהן לקויות תקשורת		שיעור	4 שש"ס

*קורס זה מחייב עבודה של בוקר או אחה"צ אחד בשבוע בשדה במהלך כל שנת הלימודים בנוסף לקורס בן 4 שש"ס שיינתן באוניברסיטה

קורסי חובת בחירה במגמה

319.4544	היבטים נוירופסיכולוגיים של הפרעות הקשת האוטיסטית		שיעור	2 שש"ס
319.4536	זיכרון בקשת האוטיסטית (קדם 319.2501)		שיעור	2 שש"ס
319.4559	עיבוד רגש בקשת האוטיסטית (קדם 319.2501)		שיעור	2 שש"ס
319.4539	קוגניציה ותפיסה בספקטרום האוטיסטי		שיעור	2 שש"ס
319.4502	טכנולוגיות סיוע		שיעור וסדנא	4 שש"ס

ש"ס 2	קריאה מודרכת	318.4651	סמינר תיזה – חלק א' *
ש"ס 2	קריאה מודרכת	318.4652	סמינר תיזה – חלק ב' *

*מיועד לתלמידים במסלול א' באישור המרצה בלבד

קורסי בחירה בחוג (מתוך היצע קיים של קורסים בחוג שעוסקים בנושאים רלבנטיים לתחומי המגמה)

ש"ס 4	סמינריון	319.4509	המשפחה והילד עם הצרכים המיוחדים
ש"ס 4	סמינריון	319.4597	המתבגר והבוגר עם המוגבלות
ש"ס 4	סמינריון	319.4588	חשיבה, שפה וקריאה של הילד החרש
ש"ס 4	סמינריון	319.4598	המטפל בעבודה טיפולית
ש"ס 4	סמינריון	319.4519	קשב והפרעות קשב: מחקר ומעשה
ש"ס 4	שיעור	319.4534	עבודת צוותים רב מקצועיים (לא יינתן בתשע"ב)
ש"ס 4	שיעור	319.4525	הפרעות רגשיות: גישות פסיכודינמיות

קורסי בחירה מומלצים בפקולטה לחינוך

ניתן גם לקחת קורסים אחרים מתוך היצע הקורסים לתואר שני בחוגים אחרים בפקולטה לחינוך מותנה באישור החוג והמרצה. תלמיד הלומד במסלול ב' רשאי להגיש עבודה סמינריונית אחת במסגרת שיעור שנלמד מחוץ לשיעורי המגמה.

ש"ס 2	שיעור	318.4102	התפתחות ולמידה בגיל הרך – חלק א'
ש"ס 2	שיעור	318.4103	התפתחות ולמידה בגיל הרך – חלק ב'
ש"ס 2	שיעור	318.4163	ליקויים התפתחותיים: איתור מוקדם והתערבות חינוכית
ש"ס 4	סמינריון	318.4117	התערבות חינוכית מוקדמת: מודלים, תכניות והערכת יעילות(לא יינתן בתשע"ב)
ש"ס 2	שיעור	318.4160	שינה בגיל הרך: היבטים התפתחותיים
ש"ס 2	שיעור	318.4129	למידה ותוכניות בגיל הרך
ש"ס 4	סמינריון	318.4121	התפתחות המשחק ויישומים חינוכיים
ש"ס 2	שיעור	318.4124	הקשרים חינוכיים ותרבותיים בגיל הרך
ש"ס 2	שיעור	318.4180	ניהול והדרכה במסגרות לגיל הרך
ש"ס 2	שיעור	313.4607	הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק א' (לא יינתן בתשע"ב)
ש"ס 2	שיעור	313.4608	הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק ב' (לא יינתן בתשע"ב)
ש"ס 4	סמינריון	313.4029	טכנולוגיות חדשניות בשירות החינוך (לא יינתן בתשע"ב)

4 שש"ס	שיעור	313.4105	סטטיסטיקה כמותית מתקדמת
		318.4104	למידה ועיצוב חינוכי בנושאי טכנולוגיה ומדע
4 שש"ס	סמינריון		ביגל הרך
4 שש"ס	שיעור	316.4001	תיאוריה אנתרופולוגית בחינוך
		316.4016	מדיניות החינוך בישראל: היבטים השוואתיים
4 שש"ס	שיעור		וגלובאליים
		316.4018	קבלת החלטות במסגרות חינוכיות
4 שש"ס	סמינריון		(לא יינתן בתשע"ב)
4 שש"ס	סמינריון	316.4020	ניהול ומנהיגות אסטרטגית במערכת החינוך
		316.4036	פיתוח ארגוני במערכות חינוך
4 שש"ס	שיעור		(לא יינתן בתשע"ב)
4 שש"ס	שיעור	316.4057	ניהול קונפליקטים במערכת החינוך
2 שש"ס	שיעור	316.4068	חינוך חברה ותרבות – מבט מהסרטים

קורסי בחירה מחוץ לפקולטה (מותנה באישור המרצה והחוג)

		320.4236	האדם האוטיסט לאורך מעגל החיים: ליקויים, עוצמות והשתתפות
2 שש"ס	שיעור		
2 שש"ס	שיעור	320.4157	עיבוד סנסורי, היבטים נוירו פיזיולוגיים וקליניים

המגמה בהפרעות רגשיות ובעיות התנהגות

ראש המגמה: פרופ' יוסי גוטמן

הלימודים במגמה "הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות" נועדו לפתח ולקדם את הידע וההבנה התיאורטיים, המחקריים והיישומיים בתחומי הוראה, למידה, הדרכה וחינוך בקרב יחידים במערכת החינוכית שמאובחנים כבעלי הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות. הקבלה למגמה מותנית באישור בכתב מראש המגמה.

תוכניות הלימודים במגמה

מסלול א'	מסלול ב'	
שנה א' חובה	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א: שיעור+תרגיל (4 שש"ס)	
	כתיבה אקדמית בחינוך המיוחד (2 שש"ס)	
	1 קורסי חובה (4 שש"ס)	
	* הליכי מחקר יחידניים (4 שש"ס)	
שנה א' בחירה	2 קורסי בחירה מהמגמה (8 שש"ס)	3 קורסי בחירה מהמגמה (12 שש"ס)
שנה ב' חובה	מן התיאוריה לשדה בהפרעות רגשיות ובעיות התנהגות (פרקטיקום 4 שש"ס)	
	1 קורס חובת בחירה מתוך המגמה (4 שש"ס)	
שנה ב' בחירה	2 קורסי בחירה מחוץ למגמה (6 שש"ס)	4 קורסי בחירה מחוץ למגמה (14 שש"ס)
סה"כ	36 שש"ס	44 שש"ס

רשימת קורסי חובה

קורסי מתודולוגיה

מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	313.4001	שעור ותרגיל 4 שש"ס
כתיבה אקדמית בחינוך מיוחד	308.4137	סדנא 2 שש"ס
הליכי מחקר יחידניים (חובה למסלול א')	319.4586	שיעור 4 שש"ס
		(בלבד)*

* חובה ללמוד קורס זה בשנה א' לתלמידי מסלול א' (ולכל מי ששוקל לכתוב עבודת תזה).

רשימת קורסי בחירה מתודולוגים

ניתן לבחור אחד מתוך הרשימה הבאה באישור ראש המגמה:

313.4102	שיטות מתקדמות במחקר כמותי: משוואות מבניות וניתוח רב-רמות	שיעור ותרגיל 4 שש"ס
316.4003	מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תיזות – חלק א'	שיעור 2 שש"ס
316.4004	מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תיזות – חלק ב'	שיעור 2 שש"ס
	(קורס המשך ל 4003)	
313.4105	סטטיסטיקה כמותית מתקדמת	שיעור 4 שש"ס

קורסי חובה במגמה

קורס חובה בשנה א'

319.4514	הערכה, התערבות – הפרעות רגשיות ובעיות התנהגות	שיעור 4 שש"ס
----------	---	--------------

קורס חובה בשנה ב'

319.4515	מן התיאוריה לשדה בהפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – א' (קורס עם פרקטיקום)*	שיעור 2 שש"ס
319.4517	מן התיאוריה לשדה בהפרעות רגשיות ובעיות התנהגות – ב' (קורס עם פרקטיקום)*	שיעור 2 שש"ס

*קורס חובה בשנה ב'. קורס זה מחייב עבודה של בוקר או אחה"צ אחד בשבוע בשדה במהלך כל שנת הלימודים בנוסף לקורס בן 4 שש"ס שיינתן באוניברסיטה.

קורסי חובת בחירה במגמה

319.4510	סוגיות מתקדמות בהפרעות רגשיות ובעיות התנהגות	שיעור 4 שש"ס
319.4522	CBT טיפול קוגניטיבי-התנהגותי	שיעור 4 שש"ס
319.4528	ניתוח יישומי של התנהגות (לא יינתן בתשע"ב)	שיעור 4 שש"ס
319.4525	הפרעות רגשיות: גישות פסיכודינמיות	שיעור 4 שש"ס
319.4540	רב תרבותיות, רב לשוניות ובעיות התנהגות (לא יינתן בתשע"ב)	שיעור 4 שש"ס
319.4519	קשב והפרעות קשב: מחקר ומעשה	סמינריון 4 שש"ס
319.4598	המטפל בעבודה טיפולית	סמינריון 4 שש"ס
319.4509	המשפחה והילד עם הצרכים המיוחדים	סמינריון 4 שש"ס

קורסי בחירה

קורסי בחירה בחוג (מתוך היצע קיים של קורסים בחוג שעוסקים בנושאים רלבנטיים לתחומי המגמה)

319.4523	מחקר ופסיכופתולוגיה – מבט ביקורתי (לא יינתן בתשע"ב)	שיעור 4 שש"ס
----------	---	--------------

319.4534	עבודת צוותים רב מקצועיים (לא יינתן בתשע"ב)	שיעור	4 שש"ס
319.4502	טכנולוגיות סיוע	שיעור וסדנא	4 שש"ס
319.4597	המתבגר והבוגר עם המוגבלות	סמינריון	4 שש"ס
319.4504	המשפחה הפוסט-מודרנית: ספרות ומחקר	סמינריון	4 שש"ס
319.4521	רכישת שפה והתפתחותה: תהליכים תקינים ולוקים	שיעור	4 שש"ס

קורסי בחירה מחוץ לחוג*

ניתן גם לקחת קורסים אחרים מתוך היצע הקורסים לתואר שני בחוגים אחרים בפקולטה לחינוך.

תלמיד הלומד במסלול ב' רשאי להגיש עבודה סמינריונית אחת במסגרת שיעור שנלמד מחוץ לשיעורי המגמה.

318.4163	ליקויים התפתחותיים: איתור מוקדם והתערבות חינוכית	שיעור	2 שש"ס
318.4217	אינטליגנציה ועיבוד מידע:		
318.4269	קוגניציה, רגש ונירובילוגיה (לא יינתן בתשע"ב)	סמינריון	4 שש"ס
318.4117	פסיכולוגיה של המבוגר: מגיל 20 עד סוף החיים	סמינריון	4 שש"ס
318.4117	התערבות חינוכית מוקדמת: מודלים, תוכניות והערכת יעילות (קדם 318.4101)	סמינריון	4 שש"ס
318.4064	אנתרופולוגיה של ילדות (קדם: רקע במחקר איכותני 316.2001)	סמינריון	4 שש"ס
313.4029	טכנולוגיות חדשניות בשירות החינוך		
313.4500	(לא יינתן בתשע"ב)	סמינריון	4 שש"ס
316.4001	למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות	שיעור	4 שש"ס
316.4016	תיאוריה אנתרופולוגית בחינוך	שיעור	4 שש"ס
316.4016	מדיניות החינוך בישראל: היבטים השוואתיים וגלובאליים	שיעור	4 שש"ס
316.4018	קבלת החלטות במסגרות חינוכיות		
316.4020	(לא יינתן בתשע"ב)	סמינריון	4 שש"ס
316.4036	ניהול ומנהיגות אסטרטגית במערכת החינוך	סמינריון	4 שש"ס
316.4057	פיתוח ארגוני במערכות חינוך (לא יינתן בתשע"ב)	שיעור	4 שש"ס
316.4068	ניהול קונפליקטים במערכת החינוך	שיעור	4 שש"ס
316.4068	חינוך חברה ותרבות – מבט מהסרטים	שיעור	2 שש"ס

התמחויות במסגרת לימודי תואר שני

הקבלה להתמחות מותנית באישור בכתב מראש ההתמחות (ללא רישום מראש להתמחות ואישור ראש ההתמחות, לא יכול סטודנט לקבל אישור [ספח] לגבי ההתמחות, עם תום לימודיו).

כדי לקבל ספח המאשר את הלימודים בהתמחות בתום הלימודים לתואר שני, על התלמידים ללמוד לפחות 4 קורסי חובה בהתמחות (סה"כ לפחות 16 שש"ס) תלמיד במסלול א' חייב לבחור בנושא לתיזה בתחום ההתמחות.

* ניתן ללמוד להתמחויות במידה ולא לומדים במסגרת אחת מן המגמות.

התמחות במחשבים

(בשיתוף עם המגמה לטכנולוגיות בחינוך, החוג ללמידה, הוראה והדרכה)

ראש ההתמחות: **ד"ר דני בן-צבי**

ההתמחות "מחשבים בחינוך" נועדה לקדם את ההבנה בנוגע להיבטים של קשרי הגומלין בין תהליכים חינוכיים, תהליכי למידה והוראה ובין טכנולוגיות חדשניות (כגון מחשבים, תקשוב ואינטרנט). ההתמחות מבקשת לעורר סטודנטים לעסוק במחקר ובהוראה של נושאים הקשורים לחינוך וטכנולוגיות חדשניות, וכן לעודד אותם למלא תפקיד פעיל בהתמודדות של מערכות חינוכיות עם תהליכי הטמעה של טכנולוגיות אלו.

תוכניות הלימודים בהתמחות

	מסלול א'	מסלול ב'	
א זרה	חובה	קורס מתודולוגיה: שיעור + תרגיל (4 שש"ס)	
		כתיבה אקדמית בחינוך המיוחד (2 שש"ס)	
		2 קורסי חובה מתוך ההתמחות (8 שש"ס)	
		סמינר המגמה: "אדם, חינוך וטכנולוגיה" * (לא לשקלול)	
	הליכי מחקר יחידניים (4 שש"ס)		
ב זרה	בחירה	2 קורסי חובת בחירה מההתמחות (8 שש"ס)	1 קורס חובת בחירה מההתמחות (4 שש"ס)
		סמינר המגמה: "אדם, חינוך וטכנולוגיה (לא לשקלול)	
ג זרה	חובה חובת בחירה	2 קורסי חובת בחירה מתוך החוג (8 שש"ס)	1 קורס חובת בחירה מתוך ההתמחות (4 שש"ס)
		4 קורסי בחירה מהחוג או מחוץ לחוג או מההתמחות (14 שש"ס)	3 קורסי בחירה מהחוג או מחוץ לחוג או מההתמחות (10 שש"ס)
	סה"כ	44 שש"ס	36 שש"ס

רשימת קורסי חובה

קורסי מתודולוגיה

שיעור ותרגיל 4 שש"ס	313.4001	מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה
סדנא 2 שש"ס	308.4137	כתיבה אקדמית בחינוך מיוחד
שיעור 4 שש"ס	319.4586	הליכי מחקר יחידיניים (חובה למסלול א' בלבד)*

* חובה ללמוד קורס זה בשנה א' לתלמידי מסלול א' (ולכל מי ששוקל לכתוב עבודת תיזה).

קורסי חובה של ההתמחות

שיעור 4 שש"ס	313.4500	למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות
שיעור וסדנא 4 שש"ס	319.4502	טכנולוגיות סיוע
סמינר מגמה 4 שש"ס	313.4507	אדם, חינוך וטכנולוגיה – חלק ג' (לא לשקלול)
סמינר מגמה 4 שש"ס	313.4508	אדם, חינוך וטכנולוגיה – חלק ד' (לא לשקלול)

קורסי חובת בחירה של ההתמחות

שיעור ותרגיל 4 שש"ס	313.4030	פרויקט גמר חלק א' – פיתוח סביבות למידה היברידיות
	313.4031	פרויקט גמר חלק ב' – יישום (המשך לקורס 313.4030)
שיעור ותרגיל 2 שש"ס	313.4032	פרויקט גמר חלק ג' – הערכה וכתובה (המשך לקורס 313.4031)
שיעור ותרגיל 2 שש"ס	318.4104	למידה ועיצוב חינוכי בנושאי טכנולוגיה ומדע בגיל הרך
סמינריון 4 שש"ס	313.4516	התנהגות וחשיבה בסביבות למידה מקוונות (קורס מקוון)
שיעור ותרגיל 4 שש"ס	313.4515	למידה והוראה מרחוק (e-learning) (קורס מקוון)
שיעור ותרגיל 4 שש"ס	313.4610	למידה על מערכות מורכבות
סמינריון 4 שש"ס	317.4005	פיתוח חשיבה סטטיסטית בסביבת חקר טכנולוגית
סמינריון 4 שש"ס	317.4028	תהליכי חשיבה מתמטית בסביבת לימודים ממוחשבת
שיעור ותרגיל 4 שש"ס	313.4510	למידה שיתופית מעורבת מחשב
סמינריון 4 שש"ס	313.4509	ממשק אדם מחשב
	313.4505	הערכה של סביבות למידה עתירות טכנולוגיה – חלק א'
סמינריון 2 שש"ס		

313.4506 הערכה של סביבות למידה עתירות טכנולוגיה
חלק ב' (המשך לקורס 313.4505)

סמינריון 2 שש"ס

קורסי בחירה בחוג

סמינריון 4 שש"ס	319.4509 המשפחה והילד עם הצרכים המיוחדים
סמינריון 4 שש"ס	319.4597 המתבגר והבוגר עם המוגבלות
סמינריון 4 שש"ס	319.4588 חשיבה, שפה וקריאה של הילד החרש
סמינריון 4 שש"ס	319.4598 המטפל בעבודה טיפולית
סמינריון 4 שש"ס	319.4519 קשב והפרעות קשב: מחקר ומעשה
סמינריון 4 שש"ס	319.4523 מחקר ופסיכופתולוגיה – מבט ביקורתי (לא יינתן בתשע"ב)
שיעור 4 שש"ס	319.4534 עבודת צוותים רב מקצועיים (לא יינתן בתשע"ב)
שיעור 4 שש"ס	319.4525 הפרעות רגשיות: גישות פסיכודינמיות
שיעור 4 שש"ס	319.4521 רכישת שפה והתפתחותה: תהליכים תקינים ולוקים
שיעור 4 שש"ס	319.4501 תקשורת תומכת וחלופית לאוכלוסיות שלהן לקויות תקשורתיות

התמחות בגיל הרך

(בשיתוף עם החוג ליעוץ והתפתחות האדם)

ראש ההתמחות: ד"ר מרק לייקין

ההתמחות בגיל הרך כוללת מקבץ קורסים עם הדגשים תיאורטיים, מחקריים ויישומיים שנועדו להרחיב ולהעמיק ידע בנושאים התפתחותיים וחינוכיים בינקות ובילדות המוקדמת.

כל תלמיד המתקבל להתמחות חייב בדרישות החוג או התכנית שבמסגרתה התקבל ללימודי המ"א.

תוכניות הלימודים בהתמחות

מסלול א'	מסלול ב'	
קורס מתודולוגיה: שיעור + תרגיל (4 שש"ס)		שנה א' חובה
כתיבה אקדמית בחינך המיוחד (2 שש"ס)		
2 קורסי חובה מתוך ההתמחות (8 שש"ס)		
הליכי מחקר יחידניים (4 שש"ס)		
1 קורס חובת בחירה מההתמחות (4 שש"ס)	2 קורסי חובת בחירה מההתמחות (8 שש"ס)	שנה א' בחירה
2 קורסי חובת בחירה מתוך ההתמחות (6 שש"ס)		שנה ב' חובה
1 קורס בחירה מתוך החוג (4 שש"ס)	2 קורסי בחירה מתוך החוג (8 שש"ס)	שנה ב' בחירה
1 קורס בחירה מהחוג או מחוץ לחוג או מההתמחות (4 שש"ס)	2 קורסי בחירה מהחוג או מחוץ לחוג או מההתמחות (8 שש"ס)	
36 שש"ס	44 שש"ס	סה"כ

רשימת קורסי חובה

קורסי מתודולוגיה

מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה	313.4001	שיעור ותרגיל 4 שש"ס
כתיבה אקדמית בחינוך מיוחד	308.4137	סדנא 2 שש"ס
הליכי מחקר יחידניים (חובה למסלול א')	319.4586	שיעור 4 שש"ס
		(בלבד)*

* חובה ללמוד קורס זה בשנה א' לתלמידי מסלול א' (ולכל מי ששוקל לכתוב עבודת תיזה).

קורסי חובה בהתמחות

קורס חובה

318.4102	התפתחות ולמידה בגיל הרך – חלק א'*	שיעור	2 שש"ס
318.4103	התפתחות ולמידה בגיל הרך – חלק ב'*	שיעור	2 שש"ס
318.4163	ליקויים התפתחותיים: איתור מוקדם והתערבות חינוכית (קורס קדם 318.4101)	שיעור	2 שש"ס
319.4521	רכישת שפה והתפתחותה: תהליכים תקינים ולוקים	שיעור	4 שש"ס
319.4509	המשפחה והילד עם הצרכים המיוחדים	סמינריון	4 שש"ס
*הקורסים "התפתחות ולמידה בגיל הרך" 318.4102-318.4103 משמשים תנאי קדם לכל הקורסים של ההתמחות בגיל הרך.			

קורסי חובת בחירה בהתמחות

319.4502	טכנולוגיות סיוע	שיעור וסדנא	4 שש"ס
318.4124	הקשרים חינוכיים ותרבותיים בגיל הרך	שיעור	2 שש"ס
318.4160	שינה בגיל הרך: היבטים התפתחותיים וסביבתיים	סמינריון	4 שש"ס
308.4132	נוירופסיכולוגיה קוגניטיבית התפתחותית	שיעור	4 שש"ס
318.4129	למידה ותוכניות חינוכיות בגיל הרך	שיעור	2 שש"ס
318.4215	הקריירה ההורית	סמינריון	4 שש"ס
319.4501	תקשורת תומכת וחלופית לאוכלוסיות שלהן לקויות תקשורתיות	שיעור	4 שש"ס
319.4504	המשפחה הפוסט מודרנית: ספרות ומחקר	סמינריון	4 שש"ס
318.4104	למידה ועיצוב חינוכי בנושאי טכנולוגיה ומדע בגיל הרך	סמינריון	4 שש"ס
319.4598	המטפל בעבודה טיפולית	סמינריון	4 שש"ס
318.4117	התערבות חינוכית מוקדמת: מודלים, תכניות והערכת יעילות (לא יינתן בתשע"ב)	סמינריון	4 שש"ס
318.4121	התפתחות המשחק ויישומים חינוכיים (לא יינתן בתשע"ב)	סמינריון	4 שש"ס
316.4064	אנתרופולוגיה של ילדות (תנאי קדם – רקע במחקר איכותני 316.2001)	סמינריון	4 שש"ס
318.4180	ניהול והדרכה במסגרות לגיל הרך (לא יינתן בתשע"ב)	שיעור	2 שש"ס

קורסי בחירה מחוץ לחוג

308.4096	התפתחות המח והקוגניציה מינקות ועד בגרות	שיעור	4 שש"ס
308.4095	התפתחות קריאה וכתובה בגיל הרך (לא יינתן בתשע"ב)	שיעור	4 שש"ס
308.4134	לקויות למידה בחשבון: היבטים קוגניטיביים נירוו פסיכולוגיים התפתחותיים וחינוכיים (לא יינתן בתשע"ב)	שיעור	2 שש"ס
313.4105	סטטיסטיקה כמותית מתקדמת	שיעור	4 שש"ס

תכנית הלימודים לדוקטורט

יו"ר ועדת דוקטורט: פרופ' שונית רייטר

תוכנית הלימודים מאפשרת קבלת תואר "דוקטור בפילוסופיה" (Ph.D). מטרתה להכשיר את בוגריה לעבודה במחקר, בהוראה וביישום בתוכניות חינוך וטיפול בתחום החינוך המיוחד ובתחומים נלווים.

הפרטים המלאים המעודכנים לגבי תנאי ההרשמה, תהליך הרישום והקבלה, פרטים על תוכנית הלימודים, וכן הנחיות וטפסים שונים נמצאים בדף לימודי תואר השלישי באתר החוג לחינוך מיוחד (כניסה מתוך אתר החוג-<http://www.edu.haifa.ac.il/special-ed>) תמצית הדברים מובאת להלן, אך המעוניינים בלימודי הדוקטורט בחוג לחינוך מיוחד מתבקשים להיעזר באתר לקבלת הפרטים במלואם.

- 1. תנאי קבלה:** בקשות להתקבל ללימודים לקראת התואר דוקטור לפילוסופיה בחינוך מיוחד תתקבלנה מתלמידים שסיימו את תואר המוסמך בנושאים הקשורים לתחום דעת זה בציון משוקלל של 86 לפחות וציון של 90 לפחות בעבודת הגמר לתואר שני (תזה). לא ניתן להתקבל ללימודי דוקטורט ללא עבודת גמר מחקרית (תזה) במסגרת לימודי תואר שני. על תלמידים שסיימו לימודי תואר שני באוניברסיטאות בחו"ל, או בשלוחות ישראליות של אוניברסיטאות זרות, לעמוד בבחינת GRE כחלק מתנאי הקבלה.
- 2.** ההרשמה מותנית בתיאום מוקדם עם מנחה אישי (מקרב מנחי הדוקטורט בחוג) אשר מעוניין להנחות את המועמד בנושא המיועד.
- 3.** תלמיד תואר שלישי בחוג נדרש ללמוד 3-4 קורסים, על-פי קביעת המנחה ואישור ועדת הדוקטורט. אחד הקורסים, שבו מתקיים לימוד ודיון בהצעות המחקר של

- הדוקטורנטים, הנו קורס חובה שיש להשתתף בו בשנה א' (בשלב א' ללימודים). קורס החובה" מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח" יינתן בשתי קבוצות ויש להירשם לאחת מהן:
 01.ב.318.5600 – מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח
 02.ב.318.5600 – מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח

פורום דוקטורנטים

לימודי הדוקטורט כוללים חובה של השתתפות בפורום דוקטורנטים (ללא נקודות זיכוי) במשך שנתיים במהלך השנה השנייה והשלישית ללימודי הדוקטורט. ניתן להשתתף בפורום זה גם בשנים נוספות במהלך לימודי הדוקטורט.
 פורום הדוקטורנטים יתקיים מידי חודש במשך 4 שעות אקדמיות במהלך שנת הלימודים.

4. מנחה עבודת הד"ר והוועדה המלווה, במידה ומונתה ועדה מלווה, יקבעו לתלמיד המחקר את תכנית הלימודים והיקפה, והדבר טעון אישור ועדת הדוקטורט החוגית. על התלמיד להשתתף בקורסים, למלא את חובותיו על-פי דרישות כל קורס (כולל בחינה או עבודות). המנחה יוכל לדרוש הרחבת לימודי הדוקטורט מעבר למכסת המינימום הנדרשת בסעיף 3, בהתאם לצורכי עבודת המחקר, באישור ועדת הד"ר ובלבד שלא תעלה על 16 ש"ס ולא יותר מ-4 קורסים.
5. מומלץ כי תכנית הלימודים המאושרת על-ידי המנחה והוועדה (כולל לימודי השלמה) תושלם עד תום השנה הראשונה ללימודים.
6. כל תכתובת של התלמיד עם ועדת הדוקטורט בעניינים אקדמיים חייבת להתבצע בידיעת המנחה ובאישורו בכתב.
7. דרישות אקדמיות נוספות הינן בהתאם לתקנון לימודי תואר שלישי של הרשות ללימודים מתקדמים.
8. על מנת להגיש מועמדות ללימודי דוקטורט יש לקנות ערכת הרשמה לתארים מתקדמים לפני הגשת תיק המועמדות בחוג. את הערכה ניתן לרכוש בחנות "אקדמון" באוניברסיטה או בחנויות ברשת "סטימצקי" ולשלם בבנק הדואר את ספח ההרשמה או שניתן להירשם דרך האינטרנט. לאחר מכן, יש לפנות למדור הרשמה באוניברסיטה לפתיחת תיק מועמדות, כשאליו יש לצרף את שובר התשלום וגיליון ציונים של תואר ראשון ושני. בנוסף, יש למלא את הטפסים הנדרשים על-ידי החוג, וכן להגיש קדם-הצעת מחקר לדוקטורט. הטפסים וההנחיות נמצאים להורדה באתר החוג: ויש להגישם בארבעה עותקים לחוג לגב' קרן וולקן, מרכזת החוג.
9. המעוניינים במלגת השתלמות מתבקשים לפנות לאתר הרשות ללימודים מתקדמים לקבלת פרטים.
10. החוג מקיים דיון בקבלת מועמדים ללימודי תואר שלישי פעמיים בשנה, בחודשים יוני וינואר. לפיכך, יש להגיש את חומר ההרשמה עד ל-1 ביוני (לקראת סמסטר א') ועד ל-1 בינואר (לקראת סמסטר ב').

ועדת הדוקטורט תדון במועמדים ותחליט על קבלה או דחייה. הודעה תישלח למועמד בסמוך למועד הדיון.

מבנה הלימודים

משך הלימודים לתוכנית הדוקטורט הוא ארבע שנים.

שלב מחקר א': משך הלימודים לא יעלה על שנה מסמסטר הלימודים בו התקבל התלמיד (כולל חופשת הסמסטר/קיץ). במהלך הלימודים יידרש התלמיד להכין את הצעת המחקר, לקבל את אישור המנחה להצעה, להגיש לוועדה החוגית ללימודי התואר השלישי לעיון ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו.

שלב מחקר ב': משך הלימודים לא יעלה על שלוש שנים. במהלך תקופת הלימודים יידרש התלמיד להשלים את המחקר ואת כתיבת עבודת הדוקטורט.

*פרטים על הליכי ומועדי הרשמה ניתן למצוא במזכירות החוג ובאתר האינטרנט:

[/http://www.edu.haifa.ac.il/special-ed](http://www.edu.haifa.ac.il/special-ed)

חינוך מתמטי

חוג לימודים לתעודת הוראה
לימודים לתואר שני (M.A. ו- M.Sc.)
ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' אנה ספרד

יו"ר הוועדה לתעודת הוראה: פרופ' אנה ספרד

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר אירית פלד

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' רוזה לייקין

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן-המניין: פרופ' מיכל ירושלמי, פרופ' פרלה נשר (אמריטוס), פרופ' אנה ספרד.

פרופסור חבר: פרופ' רוזה לייקין.

מרצה בכיר: ד"ר דני בן-צבי, ד"ר אירית פלד.

עמית הוראה: ד"ר ברברה בנטל, ד"ר ורדה טלמון, גב' ענת לבב-וינברג, ד"ר איליה סיניצקי.

מזכירות החוג

עוזרת מנהלית לראש החוג: גב' שרה קרפיק

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

טלפון: 04-8249122; פקס: 04-8249375

מיקום: חדר 433, קומה 4, בניין חינוך

דואר אלקטרוני: skarpik@univ.haifa.ac.il

אתר החוג באינטרנט: <http://mathed.haifa.ac.il>

תעודת הוראה במתמטיקה

יו"ר הוועדה לתעודת הוראה: פרופ' אנה ספרד

בחוג לחינוך מתמטי מתקיימים לימודי תעודת הוראה לבית הספר העל יסודי.

מטרת הלימודים ומהותם

לימודי תעודת ההוראה מיועדים לסטודנטים, אשר סיימו לפחות את החובות של שנה ב' בחוג למתמטיקה.

הסטודנטים בחוג לחינוך מתמטי ירכשו ידע תיאורטי משולב עם ידע מעשי בתחום הוראת מתמטיקה.

הידע התיאורטי: ידע זה כולל נושאים כמו מיומנויות חשיבה מתמטית, קשיי למידה במתמטיקה ושימושי מחשב בלמידת מתמטיקה. כמו כן, נלמדים נושאים כלליים כמו היבטים פסיכולוגיים, חינוכיים ופילוסופיים של למידת והוראת מתמטיקה.

הידע המעשי: ידע זה מבוסס על צפייה של הסטודנטים בבתי-ספר בשיעורים של מקצוע המתמטיקה, התנסות מודרכת בהוראה, הכנת חומרי לימוד, מעורבות בחיי בית-הספר וניתוח מצבי למידה מגוונים.

מבנה הלימודים

הלימודים נמשכים שנה או שנתיים במהלכם לומד הסטודנט שיעורים בהיקף של 40 נקודות. כמו כן, הסטודנט חייב לשלב במהלך לימודיו את ההשלמות (במידה ויש לו כאלו). מידע מפורט על נהלים הקשורים בלימודים, בהכשרה מעשית ובדרישות השלמה שונות מופיע בהמשך. **על הסטודנט לעיין במידע, להכיר אותו ולעמוד בדרישות.**

תכנית הלימודים

הלימודים מתנהלים בשני מסלולים: מסלול דו-שנתי ומסלול חד-שנתי. על הסטודנט לצבור 40 נקודות באמצעות הקורסים המפורטים בטבלה. בתכנית דו-שנתית יתקיימו הלימודים לפי החלוקה המוצגת בטבלה. בתכנית חד-שנתית יילמדו כל הקורסים בשנה אחת.

חובות שנה א' (20 נקודות)

מספר	שם	סוג	נקודות
317.2511	תהליכי הוראת מתמטיקה	תרגיל דידיקטי	4
317.2503	התנסות מעשית בהוראת מתמטיקה א' – חלק א'	התנסות מעשית	1
317.2505	התנסות מעשית בהוראת מתמטיקה א' – חלק ב'	התנסות מעשית	1
317.2504	אספקטים פסיכולוגיים בהוראת מתמטיקה	שיעור	4
317.3508	חושבים ויוצרים למידת מתמטיקה	שיעור	2

2	שיעור	מתמטיקה מתקדמת בשירות הוראה בביה"ס תיכון	317.3509
2	שיעור	מבוא לסביבות למידה, הוראה והדרכה	313.1005
2	שיעור	פסיכולוגיה חינוכית – חלק א'	313.2250
2	שיעור	פסיכולוגיה חינוכית – חלק ב'	313.2251

חובות שנה ב' (20 נקודות)

4	סמינר דידקטי	תיאוריה ומעשה בהוראת מתמטיקה א'	317.3500
4	סמינר דידקטי	תיאוריה ומעשה בהוראת מתמטיקה ב'	317.3501
1	התנסות מעשית	התנסות מעשית בהוראת מתמטיקה ב' – חלק א'	317.3502
1	התנסות מעשית	התנסות מעשית בהוראת מתמטיקה ב' – חלק ב'	317.3504
2	שיעור	ניתוח תהליכים בכיתת המתמטיקה	317.3503
2	שיעור	רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי היסטורי-פילוסופי	313.2100
2	שיעור	לקויות למידה	313.2151
2	שיעור	בעיות הסתגלות בבית הספר	313.2152
2	שיעור	חלופות בהערכת השגי לומדים	313.2153

מיומנויות מחשב

סטודנטים ידרשו להוכיח קיומן של מיומנויות שימוש בסיסיות במחשב ובאינטרנט (תוכנות Office, חיפוש מידע באינטרנט, ושימוש בדוא"ל). לשם כך הוקם מערך של מיון והדרכה באמצעות קורס מתקשב, הנתמך על-ידי מחלקת המיחשוב של הפקולטה לחינוך.

הסטודנטים מתבקשים להירשם לקורס המתקשב של סמסטר א' – קורס "מיומנויות מחשב" שמספרו 1.א.1661.317. הקורס הוא חובה ויפתח במערכת ההיילרן (<http://virtualnew.haifa.ac.il>) סמוך לתחילת שנת הלימודים.

הסטודנטים ידרשו ללמוד באופן עצמאי חמש יחידות לימוד ולבצע חמש מטלות חובה (קורס וירטואלי ללא נוכחות בכתה). בסיומו של הקורס, בסוף סמסטר א', יתקיים מבחן פטור (ציון מעבר 70) בכתות המחשבים בבניין חינוך. עמידה במבחן זה הינה תנאי מעבר לשנה ב' – לא ייערכו מבחנים נוספים.

מידע על הקורס ועל המבחן יפורסם באתר הפקולטה (<http://www.edu.haifa.ac.il>). יש לעקוב אחר ההודעות השוטפות המתפרסמות בלוח המודעות באתר.

למעוניינים בתוכנית הדרכה וסיוע מטעם דיקנאט הסטודנטים, שנערכת לפני תחילת הלימודים, ניתן לפנות בטלפון: 04-8249964.

תנאי קבלה

- ◆ לתכנית יתקבלו סטודנטים של החוג למתמטיקה, שסיימו לפחות את כל החובות של שנה ב'.
- ◆ למסלול הדו-שנתי מתקבלים סטודנטים, אשר סיימו לפחות שנה ב' של הב"א בחוג למתמטיקה ולפחות שנה ב' של הב"א בחוג לסטטיסטיקה חד-חוגי. למסלול חד-שנתי מתקבלים סטודנטים, שסיימו את כל חובות הב"א בחוג למתמטיקה ובחוג

לסטטיסטיקה חד-חוגי. ממוצע ציוניהם צריך להיות 75 לפחות (אלו דרישות מינימום שאינן מבטיחות קבלה).

- ◆ במקרים מסויימים יזומנו מועמדים לראיונות קבלה.
- ◆ בדרך כלל יועדפו הסטודנטים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.
- ◆ סטודנטים, שעברית היא לא שפת האם שלהם, נדרשים להשיג ציון של 115 לפחות בבחינת ידע בעברית (יע"ל).

השלמות

כדי לאפשר לסטודנט בתעודת הוראה להרחיב את ידיעותיו בתכנים של מקצועות הלימוד בבית הספר התיכון (כמפורט בתכנית הלימודים של משרד החינוך), ואם לא למד נושאים אלו בלימודי התואר הראשון שלו, עליו ללמוד שיעורים משלימים במתמטיקה לפי הפירוט שלהלן.

שיעורים משלימים במתמטיקה

הסטודנטים ילמדו במסגרת החוג למתמטיקה שניים מתוך השיעורים הבאים:

שם הקורס	מס' הקורס
תורת המספרים	210.3308
אשנב למתמטיקה	210.3373

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 70 בממוצע ולא פחות מ-60 בכל שיעור.

במקרים מסויימים תחייב ועדת הקבלה השלמות נוספות בהתאם ללימודיו הקודמים של הסטודנט. **השיעורים המשלימים אינם נחשבים במנין נקודות הזכות של הלימודים בחוג לחינוך מתמטי.** על כל חריגה מתכנית ההשלמות המוצעת, יש לקבל אישור מראש החוג. יש לשים לב לדרישות לגבי הציונים בשיעורים הללו.

השלמות נוספות לסטודנטים של החוג לסטטיסטיקה חד-חוגי, כלכלה, מערכות מידע ומדעי המחשב

שם הקורס	מס' הקורס
גיאומטריה אנליטית	210.1315
מתמטיקה דיסקרטית	210.1515
אלגברה מודרנית א'	210.2100
מבוא לתורת הקבוצות האינסופיות	210.2520
טופולוגיה	210.2525

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 70 בממוצע ולא פחות מ-60 בכל שיעור.

נהלים

נהלים הקשורים בתכנית הלימודים

- א. תכנית הלימודים המחייבת את הסטודנט היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל הסטודנט את לימודיו בחוג לחינוך מתמטי (ולא השנה בה החל ללמוד בחוג למתמטיקה).
- ב. החוג רשאי להכניס שינויים בתכנית הלימודים המופיעה בשנתון ללא הודעה מוקדמת. שינויים, הודעות באתר החוג, פרסומים על לוח המודעות, ופירסומים אלקטרוניים במהלך השנה מחייבים את הסטודנט.
- ג. סטודנט שהפסיק לימודיו וחזר ללמוד כעבור תקופה העולה על שנתיים, ילמד לפי תכנית הלימודים של השנה בה חידש לימודיו. תכנית הלימודים שלו תעודכן בהתאם לשינויים שחלו במהלך השנים. אם חלפו שש שנים ומעלה מאז הפסיק הסטודנט את לימודיו, תחול התיישנות על השיעורים שלמד.
- ד. אם יחולו שינויים בחוג למתמטיקה, ואחד מן השיעורים שנקבעו כחובת השלמה לא יתקיים, הסטודנט יחוייב בקורס אחר על פי הודעת החוג לחינוך מתמטי.
- ה. כאשר בקורס השלמה מתקיים תרגיל, הסטודנט יחוייב בו כחלק מדרישות ההשלמה.
- ו. כל שינוי או חריגה מתכנית הלימודים (כמו מעבר ממסלול למסלול, שיעורים חלופיים) יעשה אך ורק על ידי פנייה בכתב לראש החוג ובאישורו.
- ז. סדר לימוד הקורסים כפי שהוא מופיע בשנתון מחייב את הסטודנט. אין להקדים וללמוד קורסים שלא לפי הסדר הקבוע בתכנית הלימודים אלא באישור ראש החוג. גם במקרה זה לימוד השיעורים הוא על אחריות הסטודנט בלבד. כל שינוי שיחול בתכנית הלימודים יחול גם עליו.
- ח. הציון הנדרש בכל אחד מהקורסים הבאים: תהליכי הוראת מתמטיקה, תיאוריה ומעשה בהוראת מתמטיקה א' ו-ב', חייב להיות 70 לפחות.

נהלים הקשורים בהתנסות מעשית בהוראת המתמטיקה

- א. הסטודנטים יתנסו בפעילויות חינוך והוראה בבתי ספר במחוזות חיפה והצפון (כרמיאל, נצרת, נהריה, עכו) במתכונת של יום בשבוע, במסלול הדו-שנתי ויומיים בשבוע במסלול החד שנתי. לשם כך הסטודנטים מתבקשים לפנות בוקר עד שני בקרים בשבוע לשיבוץ בהתנסות מעשית, בהתאם למסלול הלימודים.
- ב. סטודנטים ישובצו בבתי הספר השונים לפי שיקולים ענייניים, שאינם בהכרח שיקולי הקרבה לאיזור מגוריהם או הקרבה לאוניברסיטה. השיבוץ יעשה באמצעות מרכזת ההתנסות המעשית ולא בצורה עצמאית.
- ג. הסטודנטים יתאמנו בהוראה גם במהלך החופשה בין הסמסטרים.
- ד. הסטודנטים לא יתאמנו בבתי הספר בהם הם מועסקים כמורים או כממלאי מקום מורים.
- ה. מורים שהם קרובי משפחה של הסטודנטים לא יוכלו לשמש כמנחים. אימונים כאלה לא ייחשבו. חובה על הסטודנט לדווח למרכזת ההתנסות המעשית בהוראת המתמטיקה

- על שיבוצו בטעות לבית הספר בו הוא עובד, בכדי שתוכל לשבצו אצל מנחה אחר או בבית ספר אחר.
- ז. סטודנטים לא ישובצו פעמיים באותו בית ספר במהלך לימודיהם לתעודת הוראה. חובה על הסטודנט לדווח אם שובץ בטעות לבית הספר בו התאמן בעבר.
  - ז. פטור מהתנסות מעשית בהוראת המתמטיקה א': סטודנטים שעבדו כמורים שבע שנים לפחות, מעל חצי משרה, בהוראת המתמטיקה בכתות ז'-י"ב יוכלו לבקש פטור מהתנסות מעשית בהוראת המתמטיקה א'. את הבקשה בצרוף מסמכים מאגף כח אדם במשרד החינוך, יש להגיש בכתב לראש החוג.
  - ח. במהלך ההתנסות המעשית בהוראת המתמטיקה על כל סטודנט ללמד 10 שיעורים מלאים. מחציתם בשנה הראשונה ומחציתם בשנה השניה במסלול הדרשני, ובמסלול החדשני מחציתם בסמסטר א' ומחציתם בסמסטר ב'.
  - ט. הציון בכל סמסטר בהתנסות מעשית בהוראת המתמטיקה חייב להיות 70 לפחות.
    - י. הנוכחות בהתנסות מעשית בהוראת המתמטיקה היא חובה. הסטודנטים שיחסירו שיעורים יחוייבו בהשלמות בתאום עם מרכזות ההתנסות המעשית בהוראת המתמטיקה.
    - יא. סטודנטים שחלה עליהם חובת השלמה בשנת הלימודים העוקבת יחוייבו להרשם מחדש לקורס התנסות מעשית בהוראת המתמטיקה ויחוייבו בתשלום.
    - יב. חובה על הסטודנט לדווח למרכזות ההתנסות המעשית בהוראת המתמטיקה על כל שינוי במהלך ההתנסות המעשית בהוראת המתמטיקה (העדרות ממושכת, הפסקת לימודים, אי התאמה, וכו').
    - יג. חובה על הסטודנט להתאמן בהוראת המתמטיקה במקביל ללימודיו את הוראת המקצוע (תהליכי הוראת המתמטיקה, תיאוריה ומעשה בהוראת המתמטיקה, ניתוח תהליכים בהוראת המתמטיקה).
    - יד. במקרים מיוחדים ידרש הסטודנט לצפות בשיעורים נוספים מעבר לנדרש ולהעביר שעורי מבחן נוספים, כפי שיקבע על ידי ראש החוג ומומחי התחום.

סטאז' בהוראה

עם סיום הלימודים בחוג יקבל הסטודנט תעודת הוראה המצביעה על כך שסיים חובותיו בחוג (לימודים תיאורטיים והכשרה מעשית). כדי ללמד בבית ספר על הסטודנט לקבל את רשיון ההוראה ממשרד החינוך, ואותו יוכל לקבל רק לאחר שנת ההתמחות בבית הספר (עבודת הוראה במתמטיקה בבית ספר על יסודי), המלווה בסדנת התמחות (סדנת סטאז'). במהלך שנת ההתמחות ילווה את הסטודנט בבית הספר מורה מיוחד, שיסייע לו להקלט בעבודתו. חובת מציאת העבודה בשנת ההתמחות חלה על הסטודנט. עבודה זו תהיה בהוראת מתמטיקה בבית ספר על יסודי בהיקף של 8 ש"ש ומעלה, או על פי דרישות עדכניות של משרד החינוך. בשנת ההתמחות משתכר הסטודנט משכורת מורה בפועל והיא נחשבת כשנת ותק לפנסיה, בכפוף להנחיות משרד החינוך. סדנת התמחות (סדנת סטאז') מתקיימת באוניברסיטת חיפה ומיקודה ליווי הסטודנט בבית הספר ותמיכה בתהליך

ההתמחות. **הסדנא תמומן על ידי הסטודנטים ותתקיים במסגרת המחלקה ללימודי המשך באוניברסיטת חיפה** (לפרטים ניתן לפנות לטלפון 04-8240868, או 04-8240208).

בקשות פטור

סטודנט רשאי לבקש פטור משיעור על סמך לימודים או התנסות קודמת באותו תחום. בקשתו תשקל בהתייעצות עם מרצה השיעור. סטודנט שלמד שיעורים מקבילים בחוגים אחרים וסיים בציון 70 לפחות זכאי לפטור בהיקף של עד 8 נקודות. הבקשות תתקבלנה בצרוף תדפיס ציונים וסילבוסים של הקורסים שלמד. ללא מסמכים לא תדון הוועדה בבקשה. שיעורים שיוכרו כפטור לא ישוקללו בציון הגמר וידווחו במערכת השיעורים כפטור.

- ◆ לא ניתן לקבל פעמיים "פטור" על סמך אותו הקורס.
- ◆ את בקשות הפטור יש להגיש עד תחילת שנת הלימודים.

נוכחות

ככלל, הנוכחות בקורסים הניתנים במסגרת החוג לחינוך מתמטי הינה חובה, אלא אם כן, נמסר אחרת על ידי המרצה.

עיון בבחינה

סטודנט רשאי לעיין במחברת המבחן בשעת קבלה של המרצה ובנוכחותו. עיון בבחינה אינו מחייב הגשת ערעור.

ערעור על ציון

ערעור על ציון יש להגיש תוך 10 ימים מיום פרסום הציונים על טופס המיועד לכך. הבחינה תיבדק מחדש והציון האחרון ידווח למחשב גם אם הוא נמוך מהקודם. תוצאות הערעור הן סופיות ומחייבות.

סיום חובות לימודים

סטודנט המגיש עבודה אחרונה לסיום חובותיו לתעודה, ירשום ויחתים את העבודה במזכירות החוג, כמו כן, ימלא את "טופס היושרה האקדמית" המיועד לכך ויצרפו לעבודה. עבודות ניתן למסור במהלך הקורס, או לא יאחר מסוף החופשה שלאחר הסמסטר בו נלמד הקורס, אלא אם כן המרצה מסר תאריך מוקדם יותר. סטודנט שלא סיים חובותיו בזמן ה"ל ירשם שנית לקורס או לקורס חלופי.

שקלול

עם קבלת הציון האחרון יודיע הסטודנט על סיום חובותיו למזכירות החוג. לאחר קבלת הודעה זו תיבדק זכאותו לתעודה והסטודנט יוזמן לחתום על השקלול. אם הסטודנט לא יגיע לחתום תוך חודש מיום ההזמנה, ישלח השקלול למדור בוגרים ותיקו יסגר. מועד הזכאות לתואר יהיה התאריך שבו השלים הסטודנט את חובותו האחרונה (בחינה, הגשת עבודה וכו'). למען הסר ספק, בתיקון, שיפור או חזרה על קורס, תאריך הזכאות יהיה תאריך התיקון, השיפור או החזרה על הקורס.

נהלים הקשורים להערכה

1. ניתן לקבל ציונים באמצעות האינטרנט, או על גבי לוח המודעות של החוג. ציונים לא ימסרו באמצעות הטלפון.
2. עבודות תחולקנה לסטודנטים בשעת קבלה על ידי המרצה או עוזר ההוראה ולא באמצעות מזכירות החוג.
3. הסטודנטים מתבקשים להשאיר אצלם עותק מכל עבודה המוגשת למרצה או למזכירות.

תנאי מעבר משנה לשנה

- בכדי לעבור משנה לשנה בתעודת ההוראה (ואף כדי לסיים את הלימודים, כמפורט גם בפיסקה הבאה) על הסטודנט לעמוד בתנאים הבאים:
- א. ממוצע ציוניו בלימודי התעודה יהיה 70 לפחות, ובכל אחד מהשיעורים: תהליכי הוראת מתמטיקה, תיאוריה ומעשה בהוראת המתמטיקה א' ו-ב' והתנסות מעשית בהוראה הציון יהיה 70 לפחות.
  - ב. ממוצע ציוניו בתחום הדעת, מתמטיקה, יהיה 75 לפחות. אם תנאי זה אינו מתקיים יופסקו לימודי הסטודנט לתעודת הוראה.
  - ג. נמצא מתאים להוראה על סמך חוות דעת המבוססת על מעקב שוטף של מוריו ומדריכיו לתעודת ההוראה.
  - ד. עמד בכל הדרישות לקראת השלמת לימודים (לעיל).

דרישות לקראת השלמת לימודים

- א. דרישות המעבר משנה לשנה חלות גם בשלב סיום הלימודים, ובכלל זה הדרישה לגבי ממוצע הציונים, הציונים בשיעורי הוראת המקצוע והציון בחוג למתמטיקה. לא ניתן לקבל תעודת הוראה אם אחד מהתנאים (או יותר) אינו מתקיים.
- ב. במקרים בהם הסטודנט נרשם לשיעורי בחירה מעבר לנדרש, שיעורים אלה לא ילקחו בחשבון.
- ג. סטודנט שנרשם לשיעור למרות שאינו רשאי ללמוד בו, רישומו לשיעור יבוטל גם אם נבחן וקיבל ציון.
- ד. סטודנטים חייבים להשלים את חוק לימודיהם תוך פרק הזמן הקצוב בכל מסלול.

קבלת תעודת הוראה

- סטודנט יקבל תעודת הוראה לאחר שעמד בתנאים הבאים:
- א. זכאי לתואר ב"א.
  - ב. סיים בהצלחה את לימודיו לתעודת הוראה בכל השיעורים, כולל שיעורי ההשלמה הנדרשים במתמטיקה (בציון הנדרש).
  - ג. ממוצע משוקלל בלימודי תעודת הוראה של 70 לפחות.
  - ד. ממוצע ציוניו בחוג למתמטיקה הוא 75 לפחות.
  - ה. נמצא מתאים להוראה על סמך חוות דעת המבוססת על מעקב שוטף של מוריו ומדריכיו לתעודת ההוראה.
  - ו. עמד בכל הדרישות לקראת השלמת לימודים (לעיל).

הפסקת לימודים

◆ הפסקת לימודים ביוזמת החוג

החוג רשאי להפסיק לימודיו של סטודנט, אשר נמצא בלתי מתאים להוראה במסגרת ההתנסות המעשית ולימודי ההוראה, או בשל התנהגות בלתי הולמת חמורה. כמו כן, תשקל הפסקת לימודיו של סטודנט בשל גרירה מתמשכת של הלימודים מעבר לזמן הקצוב ובשל התנהלות בלתי סדירה של הלימודים. ההחלטה על הפסקת לימודים תיעשה על סמך חוות דעת של חברי הסגל והמורים המאמנים. סטודנט שנכשל פעמיים (או לא השלים לימודיו) בשיעור חובה, או ב"תהליכי הוראת מתמטיקה" או "תאוריה ומעשה בהוראת המתמטיקה" א' ו-ב' או בהכשרה מעשית, לא יוכל לסיים לימודיו. כמו כן יופסקו לימודיו (לתעודת הוראה) של סטודנט, שממוצע ציוניו במתמטיקה נמוך מ-75.

סטודנט שלימודיו הופסקו בשל כישלון בקורס חובה יוכל להירשם מחדש לחוג בתום תקופה של שלוש שנות צינון. הסטודנט יצטרך לעמוד בתנאי הקבלה של החוג לכשירשם מחדש. אחרי שלוש שנים הסטודנט נחשב לסטודנט חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו לו.

◆ הפסקת לימודים ביוזמת הסטודנט

- סטודנט שהתקבל ללימודי החוג אך לא מימש לימודיו ומבקש ללמוד בחוג בשנה שלאחר שנת קבלתו חייב להירשם מחדש.
- סטודנט שביקש להפסיק את לימודיו במשך השנה הראשונה, ומבקש לחדש את לימודיו בשנה שלאחריה, חייב להירשם מחדש.
- סטודנט המפסיק לימודיו לאחר תום שנת לימודיו הראשונה חייב להודיע על כך בכתב לראש החוג.
- סטודנט המבקש לחדש לימודיו אחרי שנתיים ויותר חייב לפנות בכתב לראש החוג, שישקול את קבלתו מחדש ועשוי לחייבו בשיעורי רענון.
- סטודנט שהפסיק את לימודיו למשך שש שנים ויותר, חלה התיישנות על לימודיו.
- סטודנט שסיים את לימודיו לתעודת הוראה בחוג לחינוך מתמטי ולא סיים את החוג למתמטיקה במשך שש שנים, זכאותו לתעודת הוראה בטלה.

מעבר מאוניברסיטאות אחרות

סטודנטים מחוגים להוראה או מחלקות להכשרת מורים, שהם בעלי תואר ראשון במתמטיקה המבקשים להשלים לימודי תעודת הוראה בחוג לחינוך מתמטי באוניברסיטת חיפה, תישקל קבלתם על ידי ועדת הקבלה של החוג. דרישות הסף לקבלה כסטודנטים מן המניין הן:

- א. יעמדו בתנאי הקבלה הרגילים לחוג ו/או בתנאי קבלה אחרים.
- ב. ילמדו מכסה של 26 נקודות לפחות במסלולים לתעודת הוראה בחוג לחינוך מתמטי באוניברסיטת חיפה.

הלימודים לתואר שני (מ"א ו-M.Sc.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: **ד"ר אירית פלד**

מטרות הלימודים ומהותם

מטרת הלימודים לתואר שני היא להכשיר סגל בכיר, שיעסוק במחקר בחינוך מתמטי, יקדם את הוראת המתמטיקה בכל הגילאים והמערכות, יעסוק בפיתוח סביבות למידה ותכניות לימודים ובהכשרת מורים למתמטיקה.

תוכניות לימודים

החוג לחינוך מתמטי מציע שלוש תכניות לימוד לתואר שני:

1. **חינוך מתמטי (ח"מ)**.
  2. **מתמטיקה וחינוך** (מו"ח). התוכנית משותפת לחוג לחינוך מתמטי ולחוג למתמטיקה (<http://math.haifa.ac.il>).
  3. קשיים ולקויות למידה בחשבון ובמתמטיקה. התכנית משותפת לחוג לחינוך מתמטי ולחוג ללקויות למידה, <http://www.edu.haifa.ac.il/learning-dis>.
- במקביל ללימודי תואר שני, סטודנטים בעלי רקע מתאים במתמטיקה יכולים ללמוד לתעודת הוראה במתמטיקה לבתי ספר על-יסודיים.

תנאי קבלה

- ◆ מועמדים לתוכנית **מתמטיקה וחינוך** (מו"ח) יעמדו בדרישות הקבלה בשני חוגים: החוג לחינוך מתמטי והחוג למתמטיקה.
- ◆ מועמדים לתכנית **קשיים ולקויות למידה בחשבון ובמתמטיקה** יעמדו בדרישות הקבלה בשני חוגים: החוג לחינוך מתמטי והחוג ללקויות למידה.
למגמה יש דרישות קבלה שונות המפורטות בהמשך.
- ◆ על המועמדים לתואר שני בחינוך מתמטי להיות בעלי רקע בחינוך מתמטי או במתמטיקה, דהיינו להיות בוגרי מתמטיקה או מחלקות להוראת מדעים, או בוגרי מדעים מדויקים עם ניסיון בחינוך מתמטי, או בוגרי חינוך (או הוראה) עם התמחות בחינוך מתמטי.
- ◆ מועמדים יהיו בעלי תואר בוגר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בציון ממוצע 80 ומעלה בחינוך או הוראה וציון ממוצע 76 ומעלה במתמטיקה, או בוגרי תואר ראשון בעלי ציון ממוצע 80 ומעלה בהוראת המדעים (או תחום מקביל על פי שיקול הדעת של החוג).
- ◆ ועדת הקבלה בחוג תדון בתיקי המועמדים ותהיה רשאית לזמן לראיון אישי כל מועמד שייראה לה.
- ◆ אין אפשרות להתחיל את לימודי התואר השני ללא סיום חובות שמיעה בתואר הראשון.

- ◆ בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, יידרשו לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.
- ◆ מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE, או בלימודי השלמה במסגרת התואר הראשון.
- ◆ על המועמדים לעמוד בבחינת כניסה באנגלית ולקבל בה ציון של 75 לפחות.

לימודי השלמה

1. ועדת קבלה רשאית להטיל קורסי השלמה על מועמדים בעלי רקע אקדמי חסר. הקורסים יהיו ברמת תואר בוגר והם יקבעו על ידי ועדת הקבלה. חלק מקורסי ההשלמה האפשריים מפורטים להלן. קורסי ההשלמה לא יימנו במספר השעות לתואר.

שם	סוג	נקודות
313.2902 השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה	שיעור	2
313.2903 השלמות בשיטות מחקר	שיעור	2
316.2001 שיטות מחקר איכותניות + תרגיל	שו"ת	3
317.3500 תיאוריה ומעשה בהוראת מתמטיקה א'	סמינר דידקטי	4
317.3501 תיאוריה ומעשה בהוראת מתמטיקה ב'	סמינר דידקטי	4
317.2504 אספקטים פסיכולוגיים ודידקטיים בהוראת המתמטיקה	שיעור	4
318.1000 פסיכולוגיה של החינוך	שיעור	4
318.2244 פסיכולוגיה התפתחותית א'	שיעור	2
318.2245 פסיכולוגיה התפתחותית ב'	שיעור	2
308.2005 פסיכולוגיה קוגניטיבית	שיעור	2
308.2004 אספקטים נזירו פסיכולוגיים של הלמידה	שיעור	4

2. תוכנית ההשלמה תיקבע על ידי ועדת הקבלה על פי הרקע של כל מועמד.
3. סטודנטים יידרשו לסיים את לימודי ההשלמה במהלך שנה א' ללימודיהם בציון 80 לפחות. פטור מלימודי ההשלמה יינתן רק על בסיס מסמכים רלוונטיים ממוסד אקדמי מוכר. המסמכים הנדרשים (לכל קורס בנפרד) יכללו: סילבוס, ציון משוקלל (80 לפחות), פרטים על היקף הקורס, נקודות זכאות, שם ותואר המרצה. יש להמציא מסמכים אלה בעת הרישום. פטורים מלימודי ההשלמה על סמך המסמכים יידונו עד לאחר תום השבוע הראשון ללימודים. לא ידונו בקשות לפטורים לאחר מועד זה.
4. סטודנטים שלמדו שיטות מחקר כמותניות או איכותניות לפני יותר מ-10 שנים, יחויבו בשנת לימודיהם הראשונה לתואר שני בקורסי ההשלמה במקצועות אלו.
5. אם היקף ההשלמות הינו עד 16 נקודות (לא יותר מ-4 קורסים), ניתן לשקול קבלה של המועמד ללימודי המ"א במעמד של סטודנט על תנאי.

נהלים

מסלולי לימודים

במסגרת התואר השני בחוג קיימים המסלולים הבאים: (1 מסלול א' 2) מסלול ב' (3 מסלול אישי 4) מסלול ישיר לדוקטוראט.

1. מסלול עם עבודת גמר מחקרית – תיזה (להלן מסלול א')

מסלול א' כולל לימוד קורסים בהתאם לתכנית הלימודים המפורטת בהמשך והגשת תיזה. רישום למסלול א' אינו מבטיח הישגות בו ומחייב עמידה בתנאים נוספים: ציון של 85 לפחות בקורס החובה האינטגרטיבי, ציון של 80 לפחות בקורסי המתודולוגיה (מחקר כמותי וסטטיסטיקה ושיטות מחקר איכותניות בחינוך מתמטי), ציון של 85 לפחות בעבודה סמינריונית של שנה א', התקשרות בתום שנה א' עם מנחה מתוך מרצי החוג, שמורשה להנחות עבודות גמר, והגשת הצעה לתיזה בתום הסמסטר השלישי ללימודים. העברת סטודנטים, שלא יעמדו בלוח זמנים זה, למסלול ב', או הפסקת לימודיהם, יישקלו על-ידי ועדת המ"א החוגית.

רישום למסלול א' איננו מבטיח מראש שהסטודנט יזכה במנחה או שיוכל לעשות מחקר בכל נושא המעניין אותו.

2. מסלול עם עבודת גמר (להלן מסלול ב' ללא תיזה)

מסלול ב' כולל לימוד קורסים בהתאם לתכנית הלימודים המפורטת בהמשך. מסלול זה הוא ללא כתיבת תזה. המשך לימודים במסלול זה מחייב ציון של 75 לפחות בקורס החובה האינטגרטיבי.

לסטודנטים המסיימים עם מטלת גמר מתקיים הנוהל הבא: ייגש למטלת הגמר רק מי שסיים את חובות השמיעה והגיש את כל העבודות. במידה ויתברר לאחר ביצוע מטלת הגמר, עם סיום בדיקת העבודות, כי הסטודנט לא עמד בדרישות העבודות תוצאות הבחינה יבוטלו.

מעבר ממסלול א' למסלול ב' נתון לשיקולה של ועדת המ"א החוגית. על הסטודנט למלא בקשה מנומקת ולהגיש ליו"ר הוועדה באמצעות מרכזת החוג. סטודנט אשר לא עומד בדרישות הלימודים במסלול א' ולא יימצא מתאים להמשך לימודיו במסלול ב', לימודיו יופסקו.

3. מסלול אישי

מטרתו של המסלול האישי לאפשר לסטודנט ללמוד תחום אינטרדיסציפלינרי, אותו הוא מעוניין לחקור ולכתוב עליו עבודת גמר מחקרית (תזה), ולכן מחייב לימוד קורסים מחוגים שונים. תוכנית הלימודים תבנה בהתאם לתחום המחקר, ותכלול לכל הפחות ארבעה קורסים מתחום ההתמחות הספציפי של הסטודנט. התכנית תיבנה על ידי הסטודנט ומנחה עבודת הגמר המחקרית (תזה), ותקבל את אישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני והדיקן ללימודים מתקדמים. במסלול זה מחויב הסטודנט במכסת שעות לימוד כמו במסלול א'. משך הלימודים במסלול זה הוא עד שלוש שנים.

4. **מסלול ישיר לדוקטורט** – הנהלים במסלול זה הם כפי שמפורט בתקנון לימודי דוקטורט אוניברסיטאי.

משך הלימודים ומהלכם

על הסטודנטים במסלול א' ומסלול ב' לסיים את כל חובות השמיעה והגשת העבודות במשך שנתיים. סטודנטים במסלול א' יירשמו לשנה נוספת, במסגרתה יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תזה) ויגישו אותה לשיפוט. לוח זמנים זה הוא מחייב, ולכן על המועמדים לשקול היערכות מתאימה. יש לחדש את הרישום ללימודים כל שנה, גם בזמן הכתיבה של עבודת הגמר. תכנית הלימודים המחייבת היא התכנית המתפרסמת בשנתון המתייחס לשנת הלימודים בה התחילו הסטודנטים את לימודיהם. במהלך הלימודים ייתכנו שינויים במבנה תכנית הלימודים. אם במהלך הלימודים אושר מעבר למסלול אחר או למגמה שונה, החובות החלים על הסטודנט הם בהתאם לשנתון של השנה בה אושר המעבר.

עבודות סמינריוניות

- ניתן להגיש עבודה סמינריונית אך ורק בקורס שמוגדר כסמינריון.
- אין להגיש שתי עבודות סמינריוניות אצל אותו מרצה.
- אין להגיש עבודה משותפת אלא במקרים מיוחדים ולאחר קבלת אישור מיוחד מוועדת המ"א.
- המועד האחרון להגשת עבודה סמינריונית בקורס שנלמד בסמסטר א' הוא 20 ביולי של אותה שנה. המועד האחרון להגשת עבודה סמינריונית בקורס שנלמד בסמסטר ב' הוא תום השבוע הראשון של שנת הלימודים העוקבת. ייתכנו מועדי הגשה מוקדמים יותר על פי החלטת המרצה בקורס.
- לפני הגשת העבודה על הסטודנט לדאוג לרישום תאריך הגשת העבודה ופרטיה במזכירות החוג. על הסטודנט לחתום על טופס הצהרה על הכנה עצמית של העבודה. על הסטודנט לוודא שעותק מהעבודה הסמינריונית שהוגשה יישאר בידיו.

נוהל כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה) במסלול א

- עבודת הגמר תונחה על ידי אחד ממרצי החוג המורשים להנחות עבודת גמר. רשימת המרצים המורשים להנחות נמצאת באתר החוג. באישור יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים ניתן לצרף מנחה שני מתוך החוג לחינוך מתמטי או מחוצה לו במגבלות מסוימות.
- על הסטודנט לחתום על טופס התקשרות.
- את ההצעה לעבודת הגמר המחקרית יש להגיש לכל המאוחר עד תום השבוע הראשון של סמסטר ב' בשנה השנייה ללימודים. ההצעה תוגש למזכירות ועדת המ"א.
- את עבודת הגמר המחקרית יש לסיים לכל המאוחר תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודי המ"א. הנחיות להגשת הצעת מחקר ונהלים להגשת עבודת הגמר המחקרית ניתן לקבל במזכירות ועדת המ"א החוגית.

- לאחר שהעבודה תקרא על-ידי שופטים יתקיים אירוע "ההגנה" בהשתתפות מנחה העבודה ואנשי סגל אחרים ואורחים מוזמנים (למשל משפחה). הסטודנט יציג את הפרויקט ולאחר מכן תתקיים שיחה שבעקבותיה תתכנה דרישות לתיקונים. על הסטודנט יהיה להגיש את הנוסח המתוקן של התיזה בזמן שייקבע.
- לאחר אישור העבודה יוזמן הסטודנט להציג את עבודתו בקולוקוויום החוגי "חושבים מתמטיקה".

נוהל סיום במסלול ב

רשאים לגשת להליכי סיום אך ורק סטודנטים שהשלימו את כל חובות השמיעה כולל הגשת כל העבודות וקבלת ציונים. על הסטודנטים לעמוד בבחינה על אחת מהעבודות הסמינריוניות שכתבו במהלך לימודיהם. ועדת המ"א תבחר את העבודה הסמינריונית עליה יתקיים המבחן.

חינוך מתמטי (ח"מ)

תכנית לימודים בחינוך מתמטי (ח"מ)

בתכנית מסול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית - תזה) ומסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית). המסיימים יהיו מוסמכי הפקולטה לחינוך ויהיו זכאים לתואר M.A בחינוך מתמטי

מספרי עבודות סמינריוניות במהלך הלימודים הוא כמפורט בטבלה להלן.

עבודות סמינריוניות בתוכנית חינוך מתמטי (ח"מ)

מסלול א	מסלול ב
שתי עבודות סמינריוניות בחינוך מתמטי	שלוש עבודות סמינריוניות: ♦ שתי עבודות בחינוך מתמטי ♦ עבודה אחת בחוג אחר בפקולטה לחינוך, או במתמטיקה

סיום הלימודים בתכנית מפורט בטבלה להלן:

סיום לימודים בתוכנית חינוך מתמטי (ח"מ)

מסלול א	מסלול ב
תיזה בחינוך מתמטי	בחינה בעל פה על אחת מהעבודות הסמינריוניות שנכתבו במהלך הלימודים (בחירת העבודה תעשה על ידי ועדת מ"א)

הציון הסופי

הציון ניתן עבור:

חינוך מתמטי (ח"מ)

מסלול ב	מסלול א	
	40%	תיזה
30%	30%	עבודות סמינריוניות
20%		בחינת גמר
50%	30%	קורסים

היקף הלימודים

חינוך מתמטי (ח"מ)

מסלול ב'	מסלול א'	
	קורס במחקר כמותי וסטטיסטי למ"א (313.4000)	שנה א' חובה
	קורס בשיטות מחקר איכותניות בחינוך מתמטי (317.4003)	
	יסודות החינוך המתמטי (317.4002)	
	קורס אינטגרטיבי (317.4001)	שנה א' בחירה
	1 מחקר בחינוך מתמטי (2)	
	1 עיון מתמטי (4)	שנה ב'
–	1 שיטות מחקר מתקדם (3)	
	1 מחקר בחינוך מתמטי (2)	
	1 עיון מתמטי (4)	
3 בחירה	–	סה"כ קורסים (4)
11	9	

הערות לטבלה

(1) במסגרת קורסי בחירה מומלץ ללמוד קורסים מדרג 3 ומעלה בחוג למתמטיקה, בחוג למדעי המחשב (לבעלי תארים מתאימים) או בחוגים אחרים לפי אישור יו"ר ועדת המ"א. יש לבחור קורסים שלא נלמדו בתואר הראשון. אחד הקורסים צריך לכלול עבודה סמינריונית.

(2) קורסים בחינוך המתמטי יבחרו מתוך הרשימה המופיעה בטבלת תכנית הלימודים (ראה בהמשך), בהתאם לתכנית הלימודים שתקבע בשנת הלימודים ובייעוץ עם המנחה או ראש החוג.

(3) קורס מתודולוגי מתקדם ייבחר בתיאום עם המנחה של התיזה.

(4) כל סטודנט בחינוך מתמטי (ח"מ) חייב ללמוד שני קורסים מהמקבץ "עיון מתמטי" במהלך לימודיו אצל שני מרצים שונים. הקורסים אינם סמינריוני מחקר בחינוך מתמטי.

מתמטיקה וחינוך (מו"ח)

תוכנית משותפת לחוג לחינוך מתמטי ולחוג למתמטיקה (<http://math.haifa.ac.il>). היא יכולה להילמד בשני מסלולים: מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה) ומסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית). המסיימים יהיו מוסמכי שתי פקולטות: הפקולטה למדעי הטבע והפקולטה לחינוך, ויהיו זכאים לתואר M.Sc.

מספרי עבודות סמינריוניות במהלך הלימודים הוא כמפורט בטבלה להלן.

עבודות סמינריוניות בתוכנית מתמטיקה וחינוך (מו"ח)

מסלול א	מסלול ב
שתי עבודות סמינריוניות:	שלוש עבודות סמינריוניות:
♦ עבודה סמינריונית אחת בחוג לחינוך מתמטי	♦ עבודה סמינריונית אחת בחוג לחינוך מתמטי
♦ עבודה סמינריונית אחת בחוג למתמטיקה	♦ שתי עבודות סמינריוניות בחוג למתמטיקה או להיפך (שתי עבודות סמינריוניות בחוג לחינוך מתמטי ואחת בחוג למתמטיקה)

סיום הלימודים בתוכנית מפורט בטבלה להלן.

סיום לימודים בתוכנית מתמטיקה וחינוך (מו"ח)

מסלול א	מסלול ב
תיזה שתיכתב בחוג לחינוך מתמטי, או בחוג למתמטיקה, לפי בחירת הסטודנט	בחינה בחוג לחינוך מתמטי או בחוג למתמטיקה

הציון הסופי

הציון ניתן עבור:

מתמטיקה וחינוך (מו"ח)

מסלול א	מסלול ב
36%	35%
32%	30%
32%	35%

תיזה

עבודות סמינריוניות

בחינת גמר

קורסים

היקף הלימודים

מתמטיקה וחינוך (מו"ח)

מסלול ב	מסלול א		
קורס במחקר כמותי וסטטיסטי למ"א (313.4000)	קורס בשיטות מחקר איכותניות בחינוך מתמטי (317.4003)	חובה	שנה א
קורס בשיטות מחקר איכותניות בחינוך מתמטי (317.4002), או:	קורס אינטגרטיבי (317.4001)		
1 עיון מתמטי ⁽³⁾	1 מחקר בחינוך מתמטי ⁽²⁾	בחירה	
2 מתמטיקה ⁽¹⁾	2 מתמטיקה ⁽¹⁾		
1 מחקר בחינוך מתמטי ⁽²⁾		שנה ב	
4 מתמטיקה ⁽¹⁾	3 מתמטיקה ⁽¹⁾		
12 6 בחינוך מתמטי + 6 במתמטיקה	10 5 בחינוך מתמטי + 5 במתמטיקה	סה"כ קורסים	
48	40	סה"כ שש"ס	

הערות לטבלה

⁽¹⁾ קורסים המתקיימים בחוג למתמטיקה

⁽²⁾ קורסים בחינוך המתמטי ייבחרו מתוך הרשימה המופיעה בטבלת תוכנית הלימודים (ראה בהמשך), בהתאם לתוכנית הלימודים שתקבע בשנת הלימודים ובייעוץ עם המנחה או ראש החוג. הסטודנט יחליט האם הוא יכתוב עבודה סמינריונית בשני סמינריונים בחינוך מתמטי או רק באחד (האלטרנטיבה היא לסיים עם רפרט בלבד). במקרה של רפרט הוא יעשה שתי עבודות סמינריונית במתמטיקה.

⁽³⁾ כל סטודנט ממסלול ב' מהמגמה למתמטיקה וחינוך יהיה חייב ללמוד קורס אחד בלבד מהמקבץ "עיון מתמטי".

קשיים ולקויות למידה בחשבון ובמתמטיקה

תכנית משותפת לחוג לחינוך מתמטי ולחוג ללקויות למידה, <http://www.edu.haifa.ac.il/learning-dis>. היא יכולה להילמד בשני מסלולים: מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית - תזה) ומסלול ב' (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית). המסיימים יהיו מוסמכי הפקולטה לחינוך ויהיו זכאים לתואר M.A בחינוך בתכנית הבינתחומית לקשיים ולקויות למידה בחשבון ובמתמטיקה.

התכנית מיועדת למתעניינים בעיבוד מידע מספרי ומתמטי ובתהליכי למידה תקינה ולקויה של חשבון ושל מתמטיקה.

בנוסף, במסגרת התכנית ניתן לרכוש התמחות קלינית-יישומית. אין חובה ללמוד התמחות זו.

המטרה היא להעשיר ולהעמיק את המיומנויות הקליניות של הסטודנט ולאפשר לו/לה לבצע אינטגרציה בין הידע התיאורטי/המחקרי לפרקטיקה.

ההתמחות הקלינית יישומית נערכת בקליניקות באוניברסיטה ובמסגרות חינוכיות. ההתמחות תתקיים בשנה ב'.

ספח לתעודת המ"א יינתן לסטודנט שמסיים התמחות קלינית יישומית ובו ירשם: "סיים התמחות קלינית בקשיים ולקויות למידה בחשבון ובמתמטיקה".

תנאי קבלה

- יש לעמוד בתנאי הקבלה של החוג לחינוך מתמטי והחוג ללקויות למידה.
- ציון 85 לפחות במבחן קבלה באנגלית

בחוג לחינוך מתמטי

- ציון של 85 לפחות בהוראת מדעים או שילוב של תואר במדעים בציון של 80 לפחות ביחד עם למודי חינוך (תעודת הוראה, למשל) בציון של 85 לפחות.

בחוג ללקויות למידה

- תואר ב"א בציון ממוצע של 85 לפחות ולא פחות מ-80 בכל חוג.
- קורות חיים ולפחות שתי המלצות מודפסות. על ההמלצות להתייחס הן ליכולת האקדמית והן ליכולת הטיפולית של המועמדים.
- ראיון אישי בשלב המיון הסופי – אליו יוזמנו רק חלק מן המועמדים.

לימודי השלמה

- ציון של 80 לפחות בכל קורס בלימודי השלמה (במידה ונדרשו השלמות).
- קורסי השלמה הנדרשים ייקבעו בהתאם להחלטת ועדת הקבלה.

נ' 4	318.1000 פסיכולוגיה של החינוך
נ' 2	318.2244 פסיכולוגיה התפתחותית א'
נ' 2	318.2245 פסיכולוגיה התפתחותית ב'
נ' 2	308.2005 פסיכולוגיה קוגניטיבית

2 נ'	313.2903	השלמות בשיטות מחקר
2 נ'	313.2902	השלמות מחקר כמותי וסטטיסטיקה
4 נ'	308.2004	אספקטים נורופסיכולוגיים של הלמידה

מספרי עבודות סמינריוניות במהלך הלימודים הוא כמפורט בטבלה להלן.

עבודות סמינריוניות בתוכנית קשיים ולקויות למידה בחשבון ובמתמטיקה

מסלול א	מסלול ב
שתי עבודות סמינריוניות: עבודה סמינריונית אחת בחוג לחינוך מתמטי עבודה סמינריונית אחת בחוג ללקויות למידה	שלוש עבודות סמינריוניות: עבודה סמינריונית אחת בחוג לחינוך מתמטי שתי עבודות סמינריוניות בחוג ללקויות למידה או להיפך (שתי עבודות סמינריוניות בחוג לחינוך מתמטי ואחת בחוג ללקויות למידה)

סיום הלימודים

סיום הלימודים בתכנית מפורט בטבלה להלן.

סיום לימודים בתוכנית קשיים ולקויות למידה בחשבון ובמתמטיקה

מסלול א	מסלול ב
תזה שתיכתב בחוג לחינוך מתמטי, או בחוג ללקויות למידה, לפי בחירת הסטודנט	מבחן גמר

הציון הסופי

קשיים ולקויות למידה בחשבון ובמתמטיקה		הציון ניתן עבור:
מסלול א	מסלול ב	
40%		תזה
30%	30%	עבודות סמינריוניות
	30%	בחינת גמר
30%	40%	קורסים

היקף הלימודים

המגמה לקשיים ולקויות למידה בחשבון ובמתמטיקה

מסלול ב'	מסלול א'	
מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א+ תרגיל (4 שש"ס) (313.4300)		שנה א' חובה
יסודות החינוך המתמטי (4 שש"ס) (317.4002)		
תהליכים קוגניטיביים והתפתחותיים בלמידת מתמטיקה (4 שש"ס) (317.4010)		
עיבוד המספר: היבטים תיאורטיים ומחקריים (2 שש"ס) (308.4116)		שנה א' בחירה
מבוא ללקויות למידה (2 שש"ס) (308.4115)		
קריאה וליקויי קריאה (2 שש"ס) (308.4141)		
קשב והפרעות קשב (2 שש"ס) (308.4144)		
1 קורס חינוך מתמטי (4 שש"ס) או 2 קורסים בלקויות למידה (בסה"כ 4 שש"ס)		
קורס אינטגרטיבי בלקויות למידה בחשבון ובמתמטיקה (4 שש"ס) (317.4041) ⁽²⁾		שנה ב' חובה⁽¹⁾
קשיי למידה ולקויות במתמטיקה (4 שש"ס) (317.4009)		
מודלים ועזרי הוראה במתמטיקה (4 שש"ס) (317.4042)		
נוירוביולוגיה מערכתית (2 שש"ס) (308.4142)		
הבסיס הנוירוקוגניטיבי של מיומנויות בחשבון (4 שש"ס) (308.4124)		
מבוא קליני לאבחון לקויות למידה (2 שש"ס) (308.4129)		
44 שש"ס	36 שש"ס	סה"כ שש"ס

הערות לטבלה

⁽¹⁾ בשנה ב' תלמידי מסלול א' יהיו פטורים מקורסי חובה בהיקף של 4 שש"ס (כלומר, יורידו באחד החוגים קורס אחד של 4 שש"ס או 2 קורסים של 2 שש"ס (לא כולל הסמינר האינטגרטיבי אותו שני המסלולים לומדים). תלמידי מסלול ב' ילמדו את כל קורסי החובה שבטבלה.

⁽²⁾ הקורס סמינר אינטגרטיבי ינוהל ע"י 2 מרצים – אחד מחינוך מתמטי ואחד מלקויות למידה.

קורסים (בכל מגמות החוג)

מס' הקורס	שם	סוג	שעות	יינתן בתשע"ב
308.4115	מבוא ללקויות למידה	שיעור	2	כן
308.4116	עיבוד המספר: הבטים תיאורטיים ומחקריים	שיעור	2	כן
308.4124	הבסיס הנורוקוגניטיבי של מיומנויות בחשבון סמינריון	שיעור	4	לא
308.4129	מבוא קליני לאבחון לקויות למידה	שיעור	2	לא
308.4141	קריאה וליקויי קריאה	שיעור	2	כן
308.4142	נירוביולוגיה מערכתית	שיעור	2	לא
308.4144	קשב והפרעות קשב	שיעור	2	כן
313.4000	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	שיעור	2	כן
313.4000	תרגיל במחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	תרגיל	2	כן
317.4001	חינוך מתמטי: קורס אינטגרטיבי	שיעור	4	כן
317.4002	יסודות החינוך המתמטי	שיעור	4	כן
317.4003	שיטות מחקר איכותניות בחינוך מתמטי	שיעור	4	כן
317.4005	הפסיכולוגיה של חשיבה סטטיסטית	סמינריון	4	לא
317.4006	בסביבה עתירת טכנולוגיה חקר ופיתוח סביבות לימוד ממוחשבות	סמינריון	4	לא
317.4007	במתמטיקה חשיבה מתמטית	סמינריון	4	לא
317.4008	משפה טבעית אל שפה מתמטית	סמינריון	4	לא
317.4009	קשיי למידה במתמטיקה	סמינריון	4	כן
317.4010	תהליכים קוגניטיביים והתפתחותיים בלמידת מתמטיקה	סמינריון	4	כן
317.4011	למידת חקר בקהילה מתוקשבת	סמינריון	4	לא
317.4012	יחסי גומלין בין המציאות והמתמטיקה	סמינריון	4	כן
317.4013	יצירתיות של מורים למתמטיקה ותלמידיהם	סמינריון	4	לא
317.4014	סמינר מתקדם בתהליכי מודלינג	סמינריון	4	לא
317.4015	היבטים לשוניים בהוראת המתמטיקה	סמינריון	4	לא
317.4016	למידה והוראה של תלמידים בעלי יכולת גבוהה במתמטיקה	סמינריון	4	לא
317.4017	למידה תוך כדי הוראה של מורים ומורי מורים למתמטיקה	סמינריון	4	לא
317.4018	חקר למידה בגישה דיסקורסיבית	סמינריון	4	לא

			למידה באמצעות פרויקטים בסביבות עתירות טכנולוגיה	317.4019
לא	4	סמינריון		
כן	4	סמינריון	שיח לימודי	317.4020
לא	4	סמינריון	למידה מדוגמאות וחשיבה אנלוגית	317.4021
לא	4	סמינריון	טכנולוגיות חדשניות בשירות החינוך	317.4027
			תהליכי חשיבה מתמטית בסביבת למידה ממוחשבת	317.4028
כן	4	סמינריון		
לא	4	שיעור	המחשה ועצמי למידה בהוראת מתמטיקה	317.4037
כן	4	סמינריון	מחוננות ויצירתיות של מורים ותלמידים	317.4038
לא	4	סמינריון	תיאוריות למידה מתמטית	317.4039
			ידע והתפתחות מקצועית של מורים למתמטיקה	317.4040
לא	4	סמינריון		
			קורס אינטגרטיבי בלקויות למידה בחשבון ובמתמטיקה	317.4041
לא	4	שיעור		
לא	4	סמינריון	מודלים ועזרי הוראה במתמטיקה	317.4042
			פיתוח חשיבה סטטיסטית בסביבת חקר שיתופית	317.4043
כן	4	סמינריון		

עיון מתמטי

לא	4	שיעור	היבטים אפיסטמולוגיים בגיאומטריה	317.4023
כן	4	שיעור	אתגרים מתמטיים בחינוך	317.4024
			בעיות מתמטיות קלאסיות במבט טכנולוגי – חקר מתמטי בחינוך מתמטי	317.4025
לא	4	שיעור		
לא	4	שיעור	מעברי מפתח במתמטיקה	317.4026
לא	4	שיעור	מבוא לפילוסופיה והיסטוריה של המתמטיקה	107.4590
כן	4	שיעור	אשנב למתמטיקה	210.3373

רוב קורסי הבחירה שברשימה להלן ניתנים מדי שנתיים.

הערה: כל סטודנט לתואר שני ישתתף במהלך לימודיו **בשש** הרצאות מהסדרה "חושבים מתמטיקה" (הקולוקוויים החוגי) לפחות.

לימודים לתואר שלישי (Ph.D.)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' רוזה לייקין

המסמך שלהלן בא להשלים את תקנון לימודי הדוקטורט האוניברסיטאי שאותו ניתן למצוא בכתובת האינטרנט:

http://research.haifa.ac.il/~graduate/html/html_heb/phd/phd_harshama.html

מטרת הלימודים ומהותם

התוכנית מיועדת לבעלי תואר שני (מ"א, או תואר מקביל) ממוסד להשכלה גבוהה מוכר, במסלול עם כתיבת תיזה (עבודת גמר מחקרית).

קהל היעד הם העוסקים בנושאי חינוך מתמטי או בתחומים קרובים: מורים למתמטיקה בכל רמות מערכת החינוך, מפתחי תוכניות וסביבות למידה, עוסקים בהוראת מתמטיקה במסגרת החינוך המיוחד ולקויות למידה. קהל יעד נוסף הוא בין אלו העוסקים במתמטיקה והם בעלי תואר במתמטיקה או במדעי המחשב, אשר מתעניינים בהרחבת תחום המחקר שלהם לחינוך מתמטי. סטודנטים בעלי תואר שני בתחומים אחרים (כמו מדעים מדויקים אחרים, הנדסה, פסיכולוגיה קוגניטיבית), אשר יעמדו בתנאי הקבלה, יחויבו בלימודי השלמה לפי החלטת ועדת הדוקטורט.

תוכנית לימודים

מסלול רגיל

משך הלימודים הינו כארבע שנים והוא מחולק לשני שלבים:

שלב מחקר א': משך הלימודים בשלב מחקר א' לא יעלה על שנה מסמסטר הלימודים בו התקבל הסטודנט (כולל חופשת הסמסטר/קיץ) וניתן להאריכו במידת הצורך וההצדקה. במהלך הלימודים בשלב א' יידרש הסטודנט להכין את הצעת המחקר, לקבל את אישור המנחה/ים להצעה, להגישה לעיון הוועדה החוגית לתלמידי מחקר ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו.

שלב מחקר ב': עם אישור הצעת המחקר, על ידי הגורמים המוסמכים לכך, יעבור הסטודנט למעמד של תלמיד מחקר שלב ב'. משך הלימודים בשלב מחקר ב' לא יעלה על שלוש שנים. במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר ב', יידרש הסטודנט להשלים את כתיבת עבודת הדוקטור.

גם שלב זה ניתן להארכה, לפי מידת הצורך וההצדקה.

כל תכתובת של הסטודנט עם החוג בעניינים אקדמיים חייבת להיות בידיעת המנחה ובאישורו בכתב.

במסגרת לימודי הדוקטורט על התלמיד/ה ללמוד **שלושה** קורסים לפחות, מתוכם אחד חובה בשלב א': "מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח", בו מתקיים לימוד ודין בהצעות המחקר של הדוקטורנטים. הקורס יינתן בשתי קבוצות:

1.ב.318.5600 מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח

2.ב.318.5600 מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח

יש להירשם לאחת מהן. כמו כן, לימודי הדוקטורט כוללים חובה של השתתפות בפורום דוקטורנטים (ללא נקודות זיכוי) במשך שנתיים במהלך השנה השנייה והשלישית ללימודי הדוקטורט. פורום הדוקטורנטים יתקיים מידי חודש במשך 4 שעות אקדמיות במהלך שנת הלימודים. בנוסף, דוקטורנט ישתתף במהלך לימודיו בתשע הרצאות מהסדרה "חושבים מתמטיקה" (הקולוקווים החוגי) לפחות.

תנאי קבלה ונהלים

תנאי קבלה ונהלי דוקטורט בחוג לחינוך מתמטי יהיו בהתאם לתקנון התואר השלישי של אוניברסיטת חיפה. להלן נהלים ייחודיים לחוג לחינוך מתמטי.

מסלול רגיל

בקשות להתקבל ללימודים לקראת התואר דוקטורט לפילוסופיה בחוג לחינוך מתמטי תתקבלנה רק מסטודנטים שסיימו את תואר המוסמך בנושאים הקשורים לתחום דעת זה בציון משוקלל של 86 לפחות, וציון של 86 לפחות בעבודת התיזה למ"א.

בקשת קבלה ללימודים חייבת לכלול אישור בכתב של הסכמת איש סגל בכיר של החוג לחינוך מתמטי להנחות את עבודת הדוקטורט, הצעה קצרה של המועמד לגבי נושא המחקר המוצע המאושרת על ידי המנחה המיועד, ותוכנית לימודים מומלצת המאושרת על-ידי המנחה המיועד.

את פרטי המנחים ותחומי ההנחיה שלהם ניתן למצוא באתר החוג לחינוך מתמטי. מועמד המבקש להגיש את מועמדותו ללימודי תואר שלישי בתחום החינוך המתמטי, מתבקש להעביר למזכירות החוג ארבע תיקיות הכוללות, כל אחת מהן, את המסמכים הבאים:

- ◆ צילום גליונות ציונים לב"א ומ"א וצילום תעודות
  - ◆ קורות חיים בעברית ובאנגלית
  - ◆ הסכמת מנחה העומד בקריטריונים
  - ◆ צילום תקציר עבודת הגמר המחקרית (תיזה)
  - ◆ מכתב מהמנחה המיועד בדבר נושא המחקר, חשיבותו וחדשנותו
  - ◆ שני מכתבי המלצה מאנשי אקדמיה. המלצה אחת תינתן ממנחה עבודת הגמר המחקרית (תיזה)
  - ◆ הצהרת כוונות חתומה על ידי המנחה המיועד
  - ◆ תקציר נושא המחקר באנגלית
- רצוי כי הממליץ הנוסף לא יהיה המנחה המיועד לעבודת הדוקטורט.

מסלול ישיר

מסלול לימודים זה מיועד לסטודנטים מצטיינים, בעלי תואר בוגר בציון של 90 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד, שיש ברצונם להמשיך ברצף לקראת לימודי דוקטורט ושהחוג רואה בהם מועמדים ללימודי תואר שלישי.

לימודי השלמה (מחקר מקדים)

מועמד המבקש להירשם להשלמה למסלול לימודי מחקר מקדים והינו בעל תואר "מוסמך" ללא עבודת גמר מחקרית, חייב למלא את התנאים הבאים:

- ◆ להיות בעל ציון סופי 90 בלימודי תואר שני.
- ◆ ימציא אישור בכתב ממנחה, אשר מסכים להנחותו בעבודת הגמר המחקרית ושבהנחייתו ישלים את כתיבת עבודת הגמר המחקרית (תזה).
- ◆ במידת הצורך יעמוד בתכנית הלימודים, אשר תוטל עליו על ידי הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי.

משך הלימודים הנורמטיבי במסלול זה הינו שנה אחת בלבד. סיום הלימודים במסלול אינו מהווה קבלה אוטומטית ללימודי תואר שלישי. המועמד יגיש את מועמדותו והוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי תמליץ בפני הדיקן ללימודים מתקדמים האם לקבל את המועמד ללימודי תואר שלישי.

מלגות

האוניברסיטה מעניקה מלגות ותמיכות לתלמידי התואר השלישי. לפרטים, יש לפנות למדור מלגות ברשות ללימודים מתקדמים. בנוסף, תלמידי מחקר רשאים להגיש בקשות למענקי מחקר מקרנות שונות, בארץ ובחו"ל. באוניברסיטה רשימה של כל הקרנות הרלוונטיות וניתנת הדרכה בדבר הגשת בקשות למענקים.

ייעוץ והתפתחות האדם

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי)

חוג לימודים למ"א

תוכנית בייעוץ חינוכי לחרדיות במכללת מבח"ר בני ברק

לימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ולימודי תעודת הוראה

ראש החוג: פרופ' ענת שר

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' רות לין

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: טרם נקבע

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' עמנואל ברמן (מומחה), פרופ' עזי ברק (שבתון), פרופ' משה

זיידנר, פרופ' אדיר כהן (אמריטוס), פרופ' רות לין, פרופ' רחל סגינר

(אמריטוס), פרופ' אביגדור קלינגמן (אמריטוס), פרופ' צפורה שכטמן

(אמריטוס).

פרופ' הדס ויסמן, פרופ' עפרה מייזלס, פרופ' אנית סומך, פרופ' שפרה

שינמן, פרופ' ענת שר.

פרופסור חבר:

ד"ר דבורה גולדן, ד"ר מיכאל כץ (שבתון), ד"ר מירי שרף.

מרצה בכיר:

ד"ר דנה אמיר, ד"ר מיה בניש-וייסמן, ד"ר יאיר זיו, ד"ר שרונה ט.

מרצה:

לוי.

ד"ר אילנה סבר.

מורה בכיר:

עמית הוראה

ומורה מן החוץ:

ד"ר תמר אהרונסון, ד"ר דניאלה אריאלי, גב' תמר באומר-פרנקל,

גב' עליזה בוכניק, ד"ר גבי בוקובזה, ד"ר מירן בוניאל-ניסים, ד"ר

יוסי בר, גב' ענת בר, ד"ר ענבל קיבנסון בר-און, ד"ר אלון גולדברג,

ד"ר אפרת הדר, ד"ר לינור הדר, ד"ר יוני הראל, ד"ר שי חן-גל, גב'

יפה טטרו בר-און, ד"ר עירית יניר, גב' יעל יפה, גב' נורית ליכט,

גב' עילית לכטמן, ד"ר שרונה מיטל, ד"ר אירית מרטיק, ד"ר נלי

מאייסי-מלג'אק, ד"ר קרלוס פיזור, ד"ר רובי פרידמן, ד"ר רחל צורן,
 ד"ר אסנת רובין, ד"ר אלון רוז, ד"ר מיכל שיינין, ד"ר רונית שלזינגר,
 גב' אורית שני, ד"ר ענבל שני, גב' גילה שקד, ד"ר צביקה תורן.
 גב' ורד בורס-מלכה, גב' נגה בן ששון, גב' נורית ברזניץ, גב' לימור
 גולדנר, גב' פנינית רוסו-נצר, גב' עינת קרן.

תלמיד מחקר:

אתר החוג באינטרנט: באתר זה מופיע מידע אודות תחומי המחקר וסגל המרצים
 בחוג, מידע הנוגע לקבלה לתוכניות השונות בחוג ולוח מודעות המתעדכן באופן
 שוטף: <http://edu.haifa.ac.il/couns-ed>

עוזרת מינהלית לראש החוג: **גב' דליה אורון**

דוא"ל: doron@univ.haifa.ac.il

מזכירת החוג: **גב' עדי סגל**

דוא"ל: adashti@univ.haifa.ac.il

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11:00-13:00

טל': 04-8249150/04-8249726

פקס: 04-8288008

חדר 437, קומה 4, בניין חינוך

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים בחוג

מטרת התואר הראשון בחוג לייעוץ והתפתחות האדם להעניק בסיס תיאורטי ומחקרי רחב
 בתחום התפתחות האדם ובתחום הייעוץ החינוכי. תכנית הלימודים מושתתת על לימודי
 יסוד במדעי ההתנהגות עם דגש על התהליכים ההתפתחותיים בטווח החיים, בגיל הרך,
 הילדות, ההתבגרות והבגרות. הסטודנטים ירכשו ידע על התנהגות אנושית, על התפתחות
 נורמטיבית של ילדים, נוער ומבוגרים, על קשיי הסתגלות ועל אוכלוסיות בסיכון. כל
 זאת תוך הבנת תרומת המשפחה, היחסים עם קבוצת בני הגיל, המערכת הבית-ספרית,
 וההקשר התרבותי לתפקוד נורמטיבי או בעייתי. הסטודנטים יפתחו תובנות שיאפשרו להם
 להבין ולהיות כוחות וקשיים של ילדים, מתבגרים ומבוגרים, וירכשו ידע על התערבויות
 מתאימות שמטרתן לסייע לרווחתם הנפשית ולמימוש הפוטנציאל האינטלקטואלי והרגשי
 של אוכלוסיות היעד. הלימודים משלבים התנסות של עשייה חינוכית בקהילה עם דגש על
 התהליכים נורמטיביים ומצבי מעבר התפתחותיים ובין-תרבותיים (למשל, עולים חדשים)
 במסגרות חינוכיות-קהילתיות.

הוראות כלליות

לימודי החוג מתנהלים במסלול דו חוגי בלבד. אפשר ללמוד בשני חוגים מהפקולטה לחינוך במקביל.

תנאי קבלה

1. על-פי תנאי הקבלה הכלל-אוניברסיטאיים ברמה הנדרשת על-ידי החוג.
2. כתיבת קורות חיים על פי טופס הנחיות המופיע בנספח מס' 6 בסוף המדריך לנרשם.
3. ראיונות קבלה או בקשה לנתונים נוספים לפי הצורך על פי החלטת החוג.

חובות

1. כל תלמיד תואר ראשון שלא לומד בתכנית של הפקולטה למדעי הרוח (דו-חוגי) יחוייב ללמוד קורס אחד בן 4 נ"ז במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח, שייכלל בסך הנקודות הנצבר לתואר. על התלמיד לצבור בין 58 ל-62 נקודות במשך שנות לימודיו בחוגי הלימוד שלו (ראה סעיף לימודי "דרך הרוח").
2. תלמיד שהחוג השני שלו שייך לפקולטה למדעי הרוח יצבור 60 נקודות במשך שנות לימודיו בכל חוג.
3. חובה לסיים את חובות האנגלית כשפה זרה על מנת ללמוד קורסים בדרג 3. לכן מומלץ להקדים ולסיים את לימודי האנגלית.

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב'

1. ציון עובר (60) לפחות בכל הקורסים.
2. ציון 75 לפחות בממוצע של כל הקורסים.
3. תלמיד לא ילמד בקורסים בדרג 2 ודרג 3 אם לא עבר את כל הקורסים של שנה א' (דרג 1).
4. תלמיד שנכשל בקורס יוכל לחזור עליו פעם נוספת אחת בלבד.
5. תלמיד שנה א' שלומד קורסים בדרג 2 (שחוגו השני פסיכולוגיה או סוציולוגיה), חלים עליו כל תנאי המעבר לשנה ב'.
6. עמידה בהצלחה במבחן מעשי במיומנויות מחשב (ראה להלן).
7. מילוי חובות התנסות במחקר.

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג'

1. ציון עובר (60) לפחות בכל הקורסים.
2. ציון 75 לפחות בממוצע של כל הקורסים.
3. תלמיד שנכשל בקורס מדרג 2 או דרג 3 יוכל לחזור עליו פעם אחת נוספת בלבד.
4. חוות דעת מורי החוג.

תנאי סיום הלימודים בחוג

1. כל תלמיד לתואר ראשון שלא לומד בתכנית של הפקולטה למדעי הרוח (דו-חוגי) יצבור בין 58 ל-62 נקודות בחוג לייעוץ והתפתחות האדם. התלמיד יסיים את לימודיו לקראת תואר בוגר כאשר באחד החוגים צבר 62 נ"ז (58 נ"ז + 4 נ"ז קורס של "דרך הרוח") ובחוג השני 58 נ"ז או להיפך.
2. תלמיד שהחוג השני שלו שייך לפקולטה למדעי הרוח יצבור 60 נקודות במשך שנות לימודיו בכל חוג.
3. ציון עובר של 60 לפחות בכל הקורסים של לימודי התואר הראשון.
4. ציון 75 לפחות במוצק של כל הקורסים.

מיומנויות מחשב

סטודנטים יידרשו להוכיח קיומן של מיומנויות שימוש בסיסיות במחשב ובאינטרנט (תוכנות אופיס, חיפוש מידע באינטרנט ושימוש בדוא"ל). לשם כך הוקם מערך של מיון והדרכה באמצעות קורס מתוקשב, הנתמך על-ידי מחלקת המיחשוב של הפקולטה לחינוך. הסטודנטים מתבקשים להירשם לקורס המתוקשב של סמסטר א' – קורס "מיומנויות מחשב" שמספרו 318.1661. ההרשמה תבצע באופן עצמאי על-ידי הסטודנט. הקורס הוא חובה ויפתח במערכת ההיילרן (<http://virtualnew.haifa.ac.il>) סמוך לתחילת שנת הלימודים.

הסטודנטים יידרשו ללמוד באופן עצמאי חמש יחידות לימוד ולבצע חמש מטלות חובה (קורס וירטואלי ללא נוכחות בכיתה). בסיומו של הקורס, בסוף סמסטר א', יתקיים מבחן פטור (ציון מעבר 70) בכיתות המחשבים בבניין חינוך. עמידה במבחן זה הינה תנאי מעבר לשנה ב' – לא ייערכו מבחנים נוספים.

מידע על הקורס ועל המבחן יפורסם באתר הפקולטה (<http://www.edu.haifa.ac.il>). יש לעקוב אחר ההודעות השוטפות המתפרסמות בלוח המודעות באתר.

למעוניינים בתוכנית הדרכה וסיוע מטעם דיקנאט הסטודנטים, שנערכת לפני תחילת הלימודים, ניתן לפנות בטלפון: 04-8249964.

חובת התנסות במחקר לתלמידי שנה א'

כל סטודנט/ית שנה א' בפקולטה לחינוך חייב/ת להשתתף במכסה של 5 שעות התנסות במחקרים של הפקולטה לחינוך במהלך שנת לימודיו/יה הראשונה. ניתן להשלים את שעות ההתנסות במחקר במשך כל השנה הראשונה ללימודים. תנאי מעבר לשנה ב' הוא השלמת כל שעות ההתנסות.

ההשתתפות במחקר היא חווייה בעלת ערך, התורמת הן להבנת המחקר ע"י הסטודנט/ית והן לתחום המחקר עצמו. חווייה ישירה של השתתפות במחקר במגוון תחומים היא חלק חשוב בהכשרה בפקולטה לחינוך. ההבנה של המחקר החינוכי מזוית הראייה של המשתתף חשובה עבור הסטודנטים מכיוון שחלק ניכר מהחומר בספרי הלימוד ומהחומר המועבר בהרצאות מתבסס על מחקר. הדבר חשוב במיוחד עבור סטודנטים שימשיכו ללימודים

מתקדמים אשר במסגרתם הם עצמם יערכו מחקרים. לבסוף, השתתפות כזו במחקר מקדמת את המחקרים בתחומי החינוך.

להרשמה למחקרים נא לפנות לאתר הפקולטה באינטרנט בכתובת:

<http://edu.haifa.ac.il> שם יימצא קישור להרשמה למחקר.

הטיפול באחריות מר גיל גליק שמעוני מצוות המיחשוב של הפקולטה:

gilg@edu.haifa.ac.il

אי-הגעה לניסוי/מחקר אליו נרשמת במועד תגרוור אחריה גריעה של שעות ניסוי.

חשוב לציין כי אם במהלך ההשתתפות, המחקר גורם לאי-נוחות מסיבה כלשהיא, המשתתף/ת רשאי/ת לעזוב את הניסוי/מחקר, שעות הניסוי או המחקר ייחשבו למשתתף/ת ולא יהיו לכך השלכות כלשהן. זו היא זכות חשובה המוגנת על-ידי כללי האתיקה של המחקר המדעי.

עבודות סמינריוניות

על התלמיד לכתוב שתי עבודות סמינריוניות, אחת בשנה השנייה ללימודיו ואחת בשנה השלישית.

העבודה הסמינריונית תוגש במהלך הקורס או עד לסוף סמסטר ב' במידה והקורס התקיים בסמסטר א', ועד לתחילת שנת הלימודים הבאה במידה והקורס התקיים בסמסטר ב'.

אין להשתתף בשני סמינריונים אצל אותו מרצה.

יש להדפיס את העבודה בשני עותקים, אחד יימסר למרצה והאחר יישאר בידי התלמיד.

נא לשים לב לנוהל הגשת עבודות בתקנון הלימודים לתואר ראשון המופיע בשנתון.

תכנית לימודים מחייבת

תכנית הלימודים המחייבת היא התכנית המתפרסמת בשנתון הלימודים בשנה בה התחיל הסטודנט את לימודיו.

שיפור ציון

ניתן לתקן ציון על ידי רישום חוזר למקצוע מסוים רק במידה שלא נלמד קורס מתקדם מאותו מקצוע.

בכל מקרה הציון האחרון הוא זה שייחשב לצורך חישוב הממוצע.

שקלול ציונים

הציון הסופי המשוקלל ייקבע לפי משקל כל קורס בנקודות זכות, בסך כל הלימודים של התלמיד. ערכה של כל נקודה הוא $1/60$ מן הציון הסופי.

פרסום ציונים

ציונים מתפרסמים על לוח המודעות בקומה 4 בניין חינוך ובמידע ושירותים לסטודנט באתר האינטרנט של אוניברסיטת חיפה.

הפסקת לימודים

1. תלמיד שנכשל פעמיים בקורס חובה יופסקו לימודיו בחוג.
2. תלמיד שנכשל פעמיים בניסיון לעבור לשנה ב' יופסקו לימודיו בחוג.
3. תלמיד שיפסקו לימודיו יוכל להירשם ללימודים לאחר שנת הפסקה.
4. תלמיד שלימודיו הופסקו בשל כישלון בקורס חובה רשאי להירשם מחדש לחוג בתום תקופת צינון של שלוש שנים ועליו לעמוד מחדש בתנאי הקבלה של החוג. אחרי שלוש שנים הסטודנט נחשב לסטודנט חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו לו.
5. החוג רשאי להחליט על הפסקת לימודים לצמיתות בחוג לייעוץ והתפתחות האדם, לתלמיד שנכשל בשלושה קורסים או יותר של שנה א'.
6. תלמיד המבקש להפסיק לימודיו, יגיש על כך בקשה לראש החוג. ללא אישור בכתב על הפסקת לימודים, אין החוג מתחייב לקבל את התלמיד להמשך לימודיו.
7. בתום שש שנות לימוד יופסקו אוטומטית הלימודים בחוג.
8. תלמיד המבקש לחזור ללימודים לאחר הפסקה חייב לעבור הליכי הרשמה רגילים.
9. במקרה של הפסקת לימודים מעבר לשנתיים, רשאי ראש החוג לשקול בחיוב חידוש לימודים של התלמיד, אולם הדבר יהיה מותנה בחזרה על קורסים מסוימים ובהכרה חלקית בקורסים, בהתאם לשיקוליו.
10. בכל מקרה תלמידים אשר הפסקת לימודיהם התמשכה שש שנים או יותר, חלה התיישנות על כל לימודיהם.

תנאי קדם

יש קורסים הדורשים תנאי קדם. מילוי דרישות הקדם הוא באחריות התלמיד. דרישות מפורטות בנושא זה מופיעות ברשימת הימים והשעות של תוכנית הלימודים.

מסלול מואץ למ"א

מסלול זה מיועד למספר מצומצם מתוך רשימת התלמידים המצטיינים בשנה ב', שממוצע הישגיהם 90 ומעלה ומתעניינים במסלול זה. תלמיד שיתקבל למסלול זה יוכל בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון ללמוד שלושה קורסים מלימודי התואר השני (ולא יותר מ-12 ש"ס). במידה ויתקבל התלמיד ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מתכנית הלימודים למ"א.

המעוניינים ללמוד במסלול זה יפנו למזכירות החוג עד 2.4.2012 ויוזמנו לראיון אישי. משך הלימודים במסלול זה לתואר ראשון ושני יחד הוא חמש שנים במסלול א' לכותבי תיזה (עבודת גמר מחקרית) וארבע שנים לתלמידים במסלול ב' (ללא תיזה).

תוכנית אפיק מעבר בין האוניברסיטה הפתוחה לאוניברסיטת חיפה

בעידודה של המועצה להשכלה גבוהה, כוננו האוניברסיטה הפתוחה ואוניברסיטת חיפה אפיק מעבר מן האוניברסיטה הפתוחה לחוג לייעוץ והתפתחות האדם של אוניברסיטת חיפה. המעבר יאפשר לסטודנטים להתחיל את לימודיהם לתואר ראשון באוניברסיטה הפתוחה ולאחר לימוד מקבץ קורסים, לעבור לחוג לייעוץ והתפתחות האדם באוניברסיטת חיפה.

לקבלת עלון מודפס ניתן לפנות אל מוקד הפניות בטלפון: 09-7782222 או בדואר אלקטרוני

infodesk@openu.ac.il או בתיבה קולית: 09-7780881

כמו כן, ניתן לקבל מידע במזכירות החוג בטלפון: 04-8249726

מידע על אפיק מעבר ניתן למצוא בקישור: <http://www.openu.ac.il/afik>

קורסים חופפים

סטודנטים שלומדים את קורסי החובה הנלמדים בחוג, במסגרת חוג הלימודים השני שלהם, יהיה עליהם ללמוד קורסים אילו רק באחד מן החוגים.

להלן טבלה המרכזת קורסים חופפים שנלמדים בחוגים השונים. תלמידים שהחוג השני שלהם הינו אחד מהחוגים המצויינים בטבלה, ויהיו מעוניינים ללמוד את קורסי החובה בחוג השני, יבחרו במקומם שיעורי בחירה בחוג בהיקף הנקודות של הקורס/ים שממנו יהיו פטורים.

את קורסי הבחירה ניתן לבחור מתוך רשימת קורסי הבחירה שמפורטים בהמשך, או לחילופין להעביר בקשה כתובה למזכירות החוג ללמוד קורס נוסף מחוג אחר בפקולטה לחינוך.

שם הקורס	החוג שני	מס' נקודות
מבוא לפסיכולוגיה	שירותי אנוש, פסיכולוגיה	4 נק'
מבוא לסוציולוגיה של החינוך	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה	3 נק'
סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א'	פסיכולוגיה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מדע המדינה, תקשורת	3 נק'
סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך ב'	פסיכולוגיה, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, מדע המדינה, תקשורת	3 נק'
פסיכולוגיה קוגניטיבית	פסיכולוגיה	2 נק'
תיאוריות אישיות	פסיכולוגיה	4 נק'
פסיכולוגיה התפתחותית א' (בלבד)	פסיכולוגיה	2 נק'
שיטות מחקר איכותניות + תרגיל	סוציולוגיה ואנתרופולוגיה*, תקשורת	3 נק'

תלמידים שהחוג השני שלהם הוא פסיכולוגיה, הלומדים במסגרת החוג לפסיכולוגיה את הקורסים פסיכולוגיה אבנורמלית ומבחנים דיאגנוסטיים, מתבקשים לא להירשם לקורסים אלו כשיעורי בחירה בחוג לייעוץ והתפתחות האדם.

*חפיפה תוכר רק לתלמידים שילמדו במסגרת החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה את הקורסים: "יסודות מחקר חברתי" ו"שיטות מחקר איכותניות".

דרך הרוח

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו־חוגי – אשר חוגם השני אינו ממדעי הרוח, ובמסלול חד חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי דרך הרוח ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובתו <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

תכנית הלימודים

חובה שנה א'

מבוא לפסיכולוגיה של החינוך+תרגיל	318.1000
מבוא לסוציולוגיה של החינוך+תרגיל	316.1002
סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א'+תרגיל	313.1003
מבוא לפילוסופיה של החינוך+תרגיל	313.1004
מבוא לסביבת למידה, הוראה והדרכה	313.1005
מבוא לייעוץ חינוכי	318.1008
מבוא לחינוך מיוחד	319.1008
תקשורת ומיומנויות בינאישיות	318.1050
מיומנויות מחשב	318.1661

21 נק'

חובה שנה ב'

סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך ב'+תרגיל	313.2000
שיטות מחקר איכותניות+תרגיל	316.2001
פסיכולוגיה קוגניטיבית	308.2005
תיאוריות אישיות	318.2215
התנסות מחקרית בהקשרים חינוכיים	318.2202
וקהילתיים – חלק א'	318.2204
התנסות מחקרית בהקשרים חינוכיים	318.2204
וקהילתיים – חלק ב' (המשך ל-2202)	318.2244
פסיכולוגיה התפתחותית חלק א'	318.2244
פסיכולוגיה התפתחותית חלק ב' (המשך ל-2244)	318.2245

20 נק'

חובה שנה ג'

2 נק'	318.3202	התפתחות בבגרות
2 נק'	318.3203	הדרכה על התנסות בשדה א'
2 נק'	318.3204	הדרכה על התנסות בשדה ב' (המשך ל-3203)
6 נק'		

קורסי בחירה מתוך החוג

2 נק'	318.1203	פסיכולוגיה חברתית
2 נק'	318.2714	ויסות אקלים כיתה – חלק א'
2 נק'	318.2715	ויסות אקלים כיתה – חלק ב' (המשך ל-2714)
4 נק'	318.2905	ילדים ונוער באינטרנט: השלכות ויישומים לעבודת היעוץ
2 נק'	318.2907	יעוץ להורים במסגרת ביה"ס – חלק א'
2 נק'	318.2908	יעוץ להורים במסגרת ביה"ס – חלק ב' (המשך ל-2907)
2 נק'	318.2909	למידה וחשיבה בקרב ילדים
4 נק'	318.2010	רוחניות עכשווית במבט ביקורתי
2 נק'	318.2910	מעליסה בארץ הפלאות עד סיפור על אהבה וחושך

קורסי בחירה מתוך החוג לשנה ב' וג' בלבד

2 נק'	318.2207	התנסות במחקר (התקשרות עם מרצה מהחוג וסיוע במחקר תחת הדרכה)
4 נק'	318.2208	התנסות במחקר (התקשרות עם מרצה מהחוג וסיוע במחקר תחת הדרכה)
2 נק'	318.2553	מבחנים פסיכודיאגנוסטיים
2 נק'	318.2203	פסיכולוגיה אבנורמלית
4 נק'	318.2100	קונפליקטים מוסריים בטווח החיים

קורסי בחירה מהחוג לחינוך מיוחד (על בסיס מקום פנוי ובאישור החוג)

2 נק'	319.2502	פיגור שכלי
4 נק'	319.2534	מבוא לשפה ודיבור
2 נק'	319.2503	אוטיזם
2 נק'	319.2512	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים בחינוך הרגיל
2 נק'	319.2514	הפרעות קשב, ריכוז והיפראקטיביות

4 נק'	מבוא לשיטות טיפוליות	319.2545
4 נק'	סוגיות נבחרות בהוראת ילדים לקויי קריאה	319.2570
2 נק'	מבוא ללקויות שמיעה	319.1608
2 נק'	*ללמוד עם חוש חסר	319.2531
	(*חייב קורס קדם 319.1608 במבוא ללקויות שמיעה)	
2 נק'	*ליקויי למידה	319.1405
	(*חייב קורס קדם מבוא ללמידה 319.1406)	

קורסי בחירה מהחוג ללמידה הוראה והדרכה (על בסיס מקום פנוי ובאישור החוג)

2 נק'	חושבים ויוצרים למידה	313.1102
2 נק'	רפורמות ותפיסות פדגוגיות	313.2100
	בראי היסטורי פילוסופי	
2 נק'	בעיות הסתגלות בביה"ס	313.2152
2 נק'	לקויות למידה: יסודות עיוניים והשלכות פדגוגיות	313.2151

קורס בחירה מהחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך (באישור המרצה והחוג)

2 נק'	אנתרופולוגיה של החינוך	316.1004
-------	------------------------	----------

קורס בחירה מהחוג ללקויות למידה (על בסיס מקום פנוי ובאישור החוג)

4 נק'	אספקטים נורו פסיכולוגיים של הלמידה	308.2004
-------	------------------------------------	----------

סמינריונים – יש לבחור שניים מתוך רשימה זו (ללימודים בשנים ב' וג')

	לחץ פסיכולוגי: היבטים קוגניטיביים, הנעתיים וניורובולוגיים	318.3207
4 נק'	קשיים ביחסים בינאישיים	318.3209
4 נק'	פסיכולוגיה חיובית ורווחת האדם:	318.3221
	סוגיות נבחרות	
4 נק'	טיפול במשחק	318.3224
2 נק'	היבטים חברתיים ותרבותיים בחינוך בני נוער חלק א'	318.3226
2 נק'	היבטים חברתיים ותרבותיים בחינוך בני נוער חלק ב'	318.3227
4 נק'	מערכות יחסים קרובות בטווח החיים	318.3218

תעודת הוראה בפסיכולוגיה

בחוג לייעוץ והתפתחות האדם מתקיימים לימודים לקראת קבלת תעודת הוראה בפסיכולוגיה בשני מסלולי לימודים*:

1. מסלול דו-שנתי

2. מסלול חד-שנתי

*פתיחת המסלולים מותנית במספר מינימאלי של נרשמים.

מטרת התכנית הינה להכשיר בעלי תואר ראשון בחוגים: פסיכולוגיה, ייעוץ והתפתחות האדם, מדעי ההתנהגות ובעלי תואר שני בייעוץ חינוכי להוראת הפסיכולוגיה בבית הספר התיכון.

תנאי קבלה

1. יתקבלו תלמידים בעלי תואר ב"א בחוג לפסיכולוגיה, ייעוץ והתפתחות האדם ומדעי ההתנהגות בציון גמר של 80 לפחות.
2. קבלת התלמידים לתכנית, תיעשה על סמך ממוצע ציונים, קורות חיים, המלצות וראיון קבלה אישי. רק חלק מן המועמדים יוזמנו לראיון קבלה.

מבנה הלימודים

במהלך הלימודים ילמד הסטודנט 20 נ' חובה, השלמות בהתאם ללימודיו הקודמים (כפי שתקבע ועדת הקבלה), והתנסות מעשית בהיקף של 8 נ' בכל שנה. לימודים במסלול החד-שנתי יתאפשרו באישור ועדת הקבלה, במקרים בהם התלמיד סיים את כל חובות הב"א ובמידה והתוכנית מתקיימת באותה שנה.

*תלמידי תואר ראשון שלא ימשיכו לתואר שני בייעוץ חינוכי (למעט תלמידי פסיכולוגיה) יתבקשו להשלים 3 קורסים נוספים בתאום עם ראש התוכנית (בנוסף על השלמות הנדרשות מכל התלמידים הלומדים למ"א בייעוץ חינוכי).

קורסי ההשלמה הם:

- 318.2244 פסיכולוגיה התפתחותית א' (התפתחות רגשית חברתית בילדות)
  - 318.2245 פסיכולוגיה התפתחותית ב' (התפתחות רגשית חברתית בהתבגרות)
  - 308.2005 פסיכולוגיה קוגניטיבית
  - 318.1203 פסיכולוגיה חברתית
- ניתן לקבל פטור על בסיס של לימודים קודמים באישור ראש התוכנית (יש להגיש סילבוסים מפורטים).

הציון הנדרש בקורסים אלה הוא ממוצע של 75 ולא פחות מ-75 בכל קורס.

תוכנית לימודים

שנה א'

- 2700.318 תרגיל דידקטי בפסיכולוגיה — חלק א' 2 נ'
- 2701.318 תרגיל דידקטי בפסיכולוגיה — ב' (המשך ל-2700) 2 נ'
- 2703.318 התנסות מעשית חלק א' 4 נ'
- 2705.318 התנסות מעשית חלק ב' (המשך ל-2703) 4 נ'
- 2704.318 פיתוח כישורי הוראה 4 נ'

שנה ב'

2 נ'	סמינר דידקטי בפסיכולוגיה – חלק א'	318.3700
2 נ'	סמינר דידקטי בפסיכולוגיה – חלק ב' (המשך ל-3700)	318.3701
4 נ'	התנסות מעשית – חלק א'	318.2707
4 נ'	התנסות מעשית – חלק ב' (המשך ל-2707)	318.2708
2 נ'	ויסות אקלים כיתה – חלק א'	318.2714
2 נ'	ויסות אקלים כיתה – חלק ב' (המשך ל-2714)	318.2715

שיעורי בחירה (על בסיס מקום פנוי ובאישור החוג)

יש לבחור קורסים בהיקף של 4 נ' מתוך הרשימה הבאה: (ייתכנו שינויים).

2 נ'	מערכת החינוך בישראל	316.2002
	רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי	313.2100
2 נ'	היסטורי-פילוסופי	
2 נ'	הפרעות קשב, ריכוז והיפראקטיביות	319.2514
4 נ'	היבטים נורו פסיכולוגיים של קריאה	319.2527
2 נ'	חלופות בהערכת הישגי לומדים (שו"ת 4 נ')	313.2155
4 שש"ס	שיח לימודי	317.4020
	אתיקה וצדק בחינוך – סמינריון	316.3001
4 נ'	(לא יינתן בתשע"ב)	
2 נ'	ניווט וקידום למידה בכיתה (לא יינתן בתשע"ב)	313.2514
2 נ'	אדם ואדמה: חינוך לקיימות ואחריות אקולוגית	313.2523
2 נ'	רב-לשוניות במערכת החינוך	313.2526
	חינוך בחברה רב-תרבותית ומחולקת:	313.2524
2 נ'	מבט השוואתי	
2 נ'	פיתוח מיומנויות חשיבה בהוראת מדעי החברה	313.2521
2 נ'	נוער במצוקה	316.2015
2 נ'	גיבוש ופיתוח צוות	316.2007

לימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר ועדת מ"א: פרופ' רות לין

מטרות ומבנה

הלימודים מתנהלים במסלולים מחקריים (הכוללים כתיבה של עבודת גמר מחקרית) ובמסלול יישומי (ללא עבודת גמר מחקרית). הלימודים מתקיימים בתוכניות הלימוד הבאות:

- א. המגמה לייעוץ חינוכי (תתכן גם התמחות בגיל הרך)
  - 1.א תוכנית ייעודית בייעוץ חינוכי לחדריות במכללת מבח"ר, בני ברק
  - ב. המגמה לטיפול באמנויות-ביבליותרפיה
  - ג. המגמה לחינוך והתפתחות האדם
  - ד. המגמה להנחיית קבוצות
  - ה. התכנית הרב-תחומית בחינוך והתפתחות בגיל הרך
  - ו. המגמה לחינוך מחוננים ומצטיינים

תנאי קבלה

(ראה גם תנאי קבלה ייחודיים למגמות)

- א. 1. תואר ראשון חד-חוגי בתחומי החינוך או מדעי ההתנהגות או בשני חוגים, שאחד מהם בתחומי החינוך או מדעי ההתנהגות (ציון מינימאלי מפורט בסעיף תנאי קבלה של כל מגמה).
2. תלמידים שסיימו את לימודיהם בשנה"ל הנוכחית יצרפו גיליון ציונים, אישור רשמי לממוצע הציונים (סופי או זמני), וכן אישור לגבי יתרת חובותיהם לתואר הראשון.
3. תישקל גם קבלתם של בעלי תואר ראשון שאינו בתחומי החינוך. סטודנטים אלו ידרשו להשלים קורסים נוספים מעבר לתכניות השלמה של המגמות.
4. בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, ידרשו להיבחן בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.
5. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE או בלימודי השלמה במסגרת התואר הראשון (ראה עמוד 145 בשנתון זה).
- ב. ציון של 75 לפחות במבחן הכניסה החוגי באנגלית.

בחוג לייעוץ והתפתחות האדם מספר המקומות מוגבל ולכן בפועל יתכן שנקודות החתך לקבלה תהיינה גבוהות מן המפורט בתנאי הקבלה של כל מגמה. אין כל התחייבות לקבל את המועמד/ת למגמה או למסלול לימודי שביקש, גם אם מילא את כל תנאי המינימום הנדרשים.

לימודי השלמה בחוג ובמגמות השונות במסגרת לימודי התואר

1. לבעלי תואר ראשון בחינוך שסיימו לימודיהם בתחומי לימוד שאינם תואמים למגמה המבוקשת, וכן לתלמידים שאינם בעלי תואר ראשון בחינוך, ייקבעו לימודי השלמה שונים. סטודנטים יידרשו לסיים את לימודי ההשלמה במהלך שנה א' ללימודיהם בציון 85-80, על פי הדרישות הספציפיות של המגמה. פטור מלימודי השלמה יינתן רק על בסיס מסמכים רלוונטיים ממוסד אקדמי מוכר. המסמכים הנדרשים (לכל קורס בנפרד) יכללו: סילבוס, ציון משוקלל (80 לפחות), פרטים על היקף הקורס, נקודות זכאות, שם ותואר המרצה. יש להמציא מסמכים אלה בעת הרישום. פטורים מלימודי השלמה על סמך המסמכים יידונו עד תום השבוע הראשון ללימודים. לא ידונו בקשות לפטורים לאחר מועד זה.
2. תלמידים שלא למדו סטטיסטיקה, שיטות מחקר, ומחקר איכותני במסגרת לימודי תואר ראשון, או שלמדו קורסים אלו לפני יותר מחמש שנים, יחוייבו בקיץ תשע"א, או בשנת לימודיהם הראשונה לתואר מ"א, בשלושה קורסי השלמה כלהלן:

השלמות בשיטות מחקר.	313.2903
השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה.	313.2902
שיטות מחקר איכותניות	316.2001
3. במידה והיקף ההשלמות הינו עד 16 שש"ס, ניתן לשקול קבלה של המועמד ללימודי המ"א, במעמד של תלמיד על תנאי.

לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני

סעיף 8.12 בתקנון לימודי תואר שני בשנתון זה או באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים <http://research.haifa.ac.il>

מסלולי לימוד בחוג לייעוץ והתפתחות האדם

במסגרת התואר השני בחוג לחינוך קיימים המסלולים הבאים: מסלול א', מסלול ב', מסלול אישי ומסלול ישיר לדוקטורט.

מסלול א' (כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה)

מסלול זה כולל לימוד בקורסים שונים והגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה). במסגרת המסלול יש ללמוד ארבעה סמסטרים בהיקף של 32 שעות שבועיות סמסטריאליות (שש"ס) במגמה לחינוך והתפתחות האדם, במגמה לחינוך מחוננים ומצטיינים, ובתכנית הרב-תחומית בחינוך והתפתחות בגיל הרך; 36 שעות שבועיות סמסטריאליות (שש"ס) במגמה לטיפול באומנויות-ביבליותרפיה ובמגמה לייעוץ חינוכי, בה משך הלימודים חמישה סמסטרים בהיקף של 48 שש"ס. שנה נוספת במסלול זה מיועדת לכתיבת התיזה. המסיימים במסלול

א' זכאים להמשיך לתואר שלישי בעתיד בכפוף להישגים בלימודי המ"א. הקבלה למסלול א' תלויה בהחלטה של ועדת הקבלה. רישום למסלול א' אינו מבטיח הישגות, בו, שכן על התלמיד לעמוד בתנאים נוספים: ציון של 80 לפחות בקורס המתודולוגיה והסטטיסטיקה החוגי, ציון 80 לפחות בשיעורי החובה של המגמה, ציון של 85 לפחות בעבודות סמינריוניות, והתקשרות עם מנחה (מתוך מרצי החוג) המורשה להנחות עבודת גמר מחקרית עד תחילת שנת הלימודים השנייה.

אין רישום למסלול א' מבטיח מנחה לכל סטודנט או הנחייה בכל נושא שהתלמיד מעוניין בו.

הנחיות לכתיבת עבודת הגמר (תיזה) ניתן לקבל במזכירות החוג וכן הן מופיעות באתר החוג.

מסלול ב'

מסלול זה כולל לימוד בקורסים שונים ועמידה בבחינה מסכמת או כתיבת פרויקט גמר. במסגרת מסלול זה יש ללמוד ארבעה סמסטרים בהיקף של 40 ש"ס במגמה לטיפול באמנויות-ביבליותרפיה, במגמה לחינוך והתפתחות האדם, בתכנית הרב-תחומית לחינוך והתפתחות בגיל הרך, במגמה לחינוך מחוננים ומצטיינים; בהיקף של 44 ש"ס במגמה להנחיית קבוצות ו-56 ש"ס במגמה לייעוץ חינוכי בה משך הלימודים חמישה סמסטרים. סיום במסלול ב' אינו מאפשר המשך לימודים לתואר שלישי.

מסלול אישי (כולל כתיבת תיזה)

מטרתו של המסלול היא לאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות, ושאינו בהכרח מוגבל לתכנית לימודים של מגמה מסוימת בחוג. במסלול זה התלמיד מחוייב במכסת שעות לימוד כמו במסלול א' (32-36 ש"ס) ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). תכנית הלימודים תיבנה על ידי מנחה עבודת הגמר ותקבל את אישור יו"ר הועדה החוגית לתואר שני של החוג לייעוץ והתפתחות האדם והדיקן ללימודים מתקדמים. לצורך זה על המועמד להתקשר למנחה מטעם החוג שינחה וילוה תכנית אישית זו.

תנאי הקבלה למסלול האישי: ממוצע של 90 לפחות בלימודי התואר הראשון, ציון עובר בבחינה באנגלית והסכמת מנחה/מלווה להנחות את התלמיד. בתעודת המוסמך תצוין התמחותו הספציפית של התלמיד בתכנית לימודיו. פרטים נוספים בפרק הרשות ללימודים מתקדמים בשנתון זה.

מסלול מואץ למ"א

מסלול זה מיועד למספר מצומצם מתוך רשימת התלמידים המצטיינים בשנה ב' (תואר ראשון), שממוצע הישגיהם 90 ומעלה ומתעניינים במסלול זה. תלמיד שיתקבל למסלול זה יוכל בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון ללמוד שלושה קורסים מלימודי התואר השני (ולא יותר מ-12 ש"ס). במידה ויתקבל התלמיד ללימודי התואר השני בשנה העוקבת, יוכרו קורסים אלה כחלק מתכנית הלימודים למ"א.

המעוניינים ללמוד במסלול זה יפנו למזכירות החוג עד 1.4.2011 ויוזמנו לראיון אישי. משך הלימודים במסלול זה לתואר ראשון ושני יחד הוא חמש שנים במסלול א' לכותבי תיזה (עבודת גמר מחקרית) וארבע שנים לתלמידים במסלול ב' (ללא תיזה).

מסלול ישיר לדוקטורט

קיימת אפשרות ללימודים לדוקטורט ישירות אחרי לימודי תואר ראשון או בסיום שנה ראשונה של לימודי המ"א בכפוף לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים (ראה הנחיות בעמוד בתקנון הרשות ללימודים מתקדמים).

מהלך הלימודים

על התלמידים במסלול א', מסלול ב' ומסלול אישי לסיים את כל חובות השמייעה והגשת העבודות במשך שנתיים, למעט במגמה לייעוץ חינוכי, בה נמשכים הלימודים שנתיים וחצי. תלמידי מסלול א' ומסלול אישי יוכלו להירשם לשנה נוספת, במסגרתה יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תיזה) ויגישו אותה לשיפוט. גם תלמידי המגמה לייעוץ חינוכי אמורים להגיש את עבודת הגמר לשיפוט בתום שלוש שנים (6 סמסטרים). לוח זמנים זה הוא מחייב, ולכן על המועמדים לשקול היערכות מתאימה מבחינת שאר האילוצים שלהם. יש לחדש את הרישום ללימודים כל שנה, גם בזמן הכתיבה של עבודת הגמר.

תכנית הלימודים המחייבת היא התכנית המתפרסמת בשנתון המתייחס לשנת הלימודים בה החל הסטודנט את לימודיו. עם זאת, ייתכנו שינויים במבנה תכנית הלימודים. אם במהלך הלימודים אושר מעבר למסלול אחר או למגמה שונה, החובות החלים על התלמיד הם בהתאם לשנתון של השנה בה אושר המעבר.

קורסים שנתיים

כל הקורסים הניתנים בשני חלקים (חלק א' וחלק ב') הינם למעשה קורס אחד שנתי, שהציון הסופי בו יינתן בסוף שנה"ל (על הסטודנט להירשם לכל חלק בנפרד; אין אפשרות לקחת חלק אחד בלבד).

לימודים מתודולוגיים חוגיים

תלמידי המ"א בחוג לייעוץ והתפתחות האדם חייבים להשתתף בקורס "מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א".

בנוסף לכך, תלמידים יכולים לבחור קורסים מתודולוגיים נוספים בהתאם לדרישות המגמה בה הם לומדים.

עבודות סמינריוניות

- התלמידים במסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ למ"א חייבים להגיש 2 עבודות סמינריוניות במסגרת קורסי המגמה.
- התלמידים במסלול ב' חייבים להגיש 3 עבודות סמינריוניות, מהן 2 לפחות במסגרת המגמה. דרישות נוספות מפורטות לגבי כל מגמה ראה להלן.
- אין להגיש שתי עבודות סמינריוניות אצל אותו מרצה.

- לעבודה משותפת נדרש אישור המרצה.
- השתתפות בסמינריון לשם הגשת רפרט בלבד מותנית באישור המרצה.
- תלמידים אשר למדו בסמסטר א' רשאים להגיש עבודה סמינריונית עד סוף סמסטר ב' ואלו שלמדו בסמסטר ב' רשאים להגיש את העבודה עד תחילת שנת הלימודים העוקבת. מרצה רשאי לדרוש שהעבודה תוגש במהלך הקורס. תלמיד שהותר לו להגיש עבודה סמינריונית מעבר למועד המקובל אחראי לכך שעבודתו תוגש למרצה. (אם ישהה המורה בחו"ל, ידאג התלמיד לשלוח אליו את העבודה בדואר-אוויר רשום).
- לפני הגשת העבודה, על התלמיד לדאוג לרישום תאריך הגשת העבודה ופרטיה במזכירות החוג ולחתום על טופס הנמצא באתר החוג.
- על התלמיד לוודא שעותק מהעבודה הסמינריונית שהוגשה יישאר בידיו.
- ניתן להגיש עבודה סמינריונית אך ורק בקורס שמוגדר כסמינריון.

נוהל כתיבת עבודת גמר מחקרית במסלול א'

את ההצעה לעבודת הגמר המחקרית יש להגיש לכל המאוחר עד תום הסמסטר השלישי ללימודים (כולל חופשת סמסטר) למזכירות החוג. עבודת הגמר תונחה על-ידי אחד ממרצי החוג לייעוץ והתפתחות האדם המורשים להנחות עבודות גמר (תיזה). רשימת המרצים המורשים להנחות נמצאת במזכירות ובאתר החוג. באישור יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים, ניתן לצרף מנחה שני מתוך החוג לייעוץ והתפתחות האדם או מחוצה לו במגבלות מסויימות. את עבודת הגמר המחקרית יש לסיים לכל המאוחר תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודי המ"א, אלא אם כן אושרה לתלמיד הארכה.

נוהל בחינה/פרויקט גמר במסלול ב'

רשאים להבחן בבחינת הגמר אך ורק תלמידים שהשלימו את כל חובות השמיעה כולל הגשת כל העבודות. הבחינה תתקיים בחודש נובמבר, לאחר סיום כל החובות לתואר. לגבי כל מגמה, ישנם נהלים והנחיות נוספות לבחינת הגמר או לפרויקט הגמר.

שקלול הציון הסופי

הרכב ואופן שקלול הציון הסופי מפורסם בכל אחת מהמגמות על פי נוהלי המגמה.

א. המגמה לייעוץ חינוכי

ראש המגמה: ד"ר אילנה סבר

מטרת המגמה לייעוץ היא להעמיק את הבסיס התיאורטי שנרכש בלימודי התואר הראשון בנושאי הייעוץ החינוכי והפסיכולוגי-התפתחותי. הדגש הוא על העמקת היסודות העיוניים של הייעוץ, הרחבה באוריינטציה המערכתית בגישות קבוצתיות ופרטניות, הבנה של סוגיות במחקר היישומי, הכנה לתפקידי ריכוז והנחייה, והתייחסות הערכתית וביקורתית לעבודת הייעוץ. המגמה מיועדת לסטודנטים המעוניינים לעסוק בסיוע לילדים ונוער בתהליכי הגדילה וההתפתחות הנורמטיביים, כמו גם לסייע לתלמידים עם קשיי הסתגלות ולתלמידים המתנסים במצבי משבר/לחץ ובבעיות שונות בתהליך הצמיחה האישי.

משך הלימודים לתואר שני במגמה לייעוץ הוא 5 סמסטרים (שנתיים וחצי). במגמה שני מסלולים, מסלול א' עם דגש מחקרי ומסלול ב' עם דגש יישומי. במסלול הלימודים עם דגש מחקרי (הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית), התלמיד יכוון בנוסף גם לקורסים המדגישים במיוחד את טיפוח יכולתו המחקרית. במסגרת זו יכיר כלי מחקר ושיטות מחקר תוך הדגשת ההשלכות והמשמעויות שלהם לייעוץ. היקף הלימודים במסגרת מסלול זה הוא 48 ש"ס. המסלול עם דגש יישומי (ללא עבודת גמר מחקרית) כולל כתיבת עבודה מסכמת (פרוייקט). הפרוייקט כולל ביצוע תכנית התערבות ייעוצית בשדה והערכתה. היקף הלימודים במסגרת מסלול זה הוא 56 ש"ס.

התכנית כוללת קורסים בתחומים הבאים: ייעוץ פרטני, ייעוץ להורים, ייעוץ קבוצתי, ייעוץ בפיתוח קריירה לימודית-מקצועית, ייעוץ מערכתית.

במסגרת מגמה זו ניתן ללמוד גם בהתמחות הגיל הרך. ההתמחות כוללת מקבץ של מספר קורסים (4 לפחות) המאפשרים לתלמיד להתמקד בנושא ההתמחות בצורה מובנית. נושא ההתמחות מצוין בספח התמחות בצמוד לאישור הזכאות לתואר. (לפרטים נוספים ראה עמודים 1093 בשנתון זה).

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

- א. תואר ראשון בהתפתחות האדם או בייעוץ חינוכי.*
- ב. ממוצע משוקלל של 85 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד בתואר הראשון.
- ג. ציון של 75 לפחות במבחן הכניסה של החוג באנגלית.
- ד. ראיון אישי ו/או קבוצתי אליו יוזמנו חלק מהמועמדים.
- ה. שתי המלצות, אחת על הכישורים האקדמיים ואחת על הכישורים המקצועיים והאישיים.
- ו. טופס קורות חיים.

* מועמדים שסיימו תואר ראשון בחוג אחר, יהיו רשאים להגיש את מועמדותם אך יהיו חייבים בתכנית השלמות אישית בשנה א'. פטור מלימודי השלמה יינתן כנגד מסמכים (תעודות וסילבוסים) המעידים על עמידה בקורסים זהים בציון הנדרש.

יש להמציא מסמכים אלו במועד הרישום. במידה והיקף השלמות הינו עד 4 קורסים (16 שש"ס), ניתן לשקול קבלה של המועמד ללימודי המ"א. במידה והיקף לימודי השלמה נרחב יותר – המועמד יוכל בהמלצת הוועדה החוגית לתואר שני להירשם ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני.

בשל מספר המקומות המוגבל ייבחרו המועמדים הטובים ביותר.

לימודי השלמה

נ' 2	318.2203	פסיכולוגיה אבנורמלית
נ' 4	318.2215	תיאוריות אישיות
נ' 2	318.2244	פסיכולוגיה התפתחותית א'
נ' 2	318.2245	פסיכולוגיה התפתחותית ב' (המשך ל-2244)
נ' 2	318.1050	תקשורת ומיומנויות בינאישיות
נ' 2	319.1405	ליקויי למידה
נ' 2	318.2553	מבחנים דיאגנוסטיים
נ' 2	313.2903	השלמות בשיטות מחקר
נ' 2	313.2902	השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה
נ' 3	316.2001	שיטות מחקר איכותניות

תנאי מעבר מתכנית ההשלמה ללימודי ייעוץ חינוכי בתואר שני וכן תנאי סיום הלימודים במגמה הם:

א. ציון ממוצע של 85 לפחות ולא פחות מ-80 בכל אחד מהקורסים בתכנית ההשלמה.
 ב. ראיון אישי.

משרד החינוך מאפשר לעסוק בייעוץ בבית הספר לבעלי תואר שני בייעוץ שיש להם תעודת הוראה. ניתן ללמוד במסגרת החוג לייעוץ והתפתחות האדם תעודת הוראה בפסיכולוגיה במקביל ללימודי התואר השני (לפירוט ראה עמוד 1080).

כל תלמיד במגמה חייב לפנות יום אחד בשבוע לצורך עבודה מעשית בבית-הספר (בנוסף ללימודים באוניברסיטה) במשך שנתיים וחצי.

תוכנית לימודי המגמה במ"א

מסלול עם תיזה		מסלול ללא תיזה
שנה א' חובה	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל (4 שש"ס)	
	פרקטיקום א' (4 שש"ס 2 לשקלול)	
	ייעוץ פרטני למתקדמים (שיעור והדרכה-6 שש"ס)	
	סוגיות במחקר בתחומי הייעוץ – לא יינתן בתשע"ב	
שנה א' בחירה	1 קורס בחירה במגמה (4 שש"ס)	2 קורסי בחירה במגמה (8 שש"ס)
	שימוש ביצירות ספרות בתהליכי ייעוץ וטיפול – סדנה (2 שש"ס)	
שנה ב' חובה	פרקטיקום ב' (4 שש"ס 2 לשקלול)	
	הנחיית פרויקט (4 שש"ס)	
	ייעוץ קצר מועד (4 שש"ס)	
	האינטרנט בייעוץ וייעוץ באינטרנט – סדנה (2 שש"ס)	
	הנחיית קבוצות (4 שש"ס)	
	פיתוח ארגוני ותהליכי ייעוץ במערכת החינוך (4 שש"ס)	
	1 קורס מתודולוגי (4 שש"ס)	–
	1 קורסי בחירה במגמה (4 שש"ס)	2 קורסי בחירה במגמה (8 שש"ס)
שנה ג' חובה	אינטגרציה של פרקטיקה ותיאוריה בסוגיות של ייעוץ (2 שש"ס)	
	ייעוץ מערכתי בעידן המקוון (2 שש"ס)	
סה"כ שש"ס	48 שש"ס	56 שש"ס

רשימת שיעורי חובה

שנה א'

313.4001 מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א שו"ת 4 שש"ס

318.4203 פרקטיקום א' – חלק א' עבודה מעשית 2 שש"ס

(1 שש"ס לשקלול)

		פרקטיקום א' – חלק ב'	318.4206
עבודה מעשית	2 שש"ס	(קורס המשך ל-4203) (1 שש"ס לשקלול)	
שיעור	2 שש"ס	ייעוץ פרטני למתקדמים – חלק א'	318.4242
הדרכה	1 שש"ס	תרגיל בייעוץ פרטני למתקדמים – חלק א'	318.4259
שיעור	2 שש"ס	ייעוץ פרטני למתקדמים – חלק ב'	318.4253
		(קורס המשך ל-318.4242)	
		תרגיל בייעוץ פרטני למתקדמים – חלק ב'	318.4275
הדרכה	1 שש"ס	(קורס המשך ל-318.4259)	
		סוגיות במחקר בתחומי הייעוץ	318.4232
שיעור	4 שש"ס	(למסלול עם תיזה בלבד) – לא יינתן בתשע"ב	
סדנה	2 שש"ס	שימוש ביצירות ספרות בתהליכי ייעוץ וטיפול	318.4256

שנה ב'

עבודה מעשית	2 שש"ס	פרקטיקום ב' – חלק א'	318.4205
		(1 שש"ס לשקלול)	
עבודה מעשית	2 שש"ס	פרקטיקום ב' – חלק ב'	318.4207
		(קורס המשך ל-4205) (1 שש"ס לשקלול)	
שיעור	2 שש"ס	ייעוץ קצר מועד – חלק א'	318.4233
שיעור	2 שש"ס	ייעוץ קצר מועד – חלק ב'	318.4243
		(קורס המשך ל-4233)	
שיעור/סמינריון	4 שש"ס	הנחיית קבוצות	318.4214
שיעור/סמינריון	4 שש"ס	פיתוח ארגוני ותהליכי ייעוץ במערכת החינוך	318.4215
סדנה	2 שש"ס	קריירה מקצועית	318.4204
שיעור	2 שש"ס	הנחיית פרויקט – חלק א'	318.4297
		(למסלול ללא תיזה)	
שיעור	2 שש"ס	הנחיית פרויקט – חלק ב'	318.4298
		(קורס המשך ל-4297)	
סדנה	2 שש"ס	האינטרנט בייעוץ וייעוץ באינטרנט	318.4216

שנה ג' (סמסטר א' בלבד)

		אינטגרציה של פרקטיקה ותיאוריה בסוגיות	318.4245
שיעור	2 שש"ס	של ייעוץ	
שיעור	2 שש"ס	ייעוץ מערכתי בעידן המקוון	318.4246

במסגרת **הפרקטיקום** יקדיש כל תלמיד יום בשבוע, (שש שעות לפחות, החל משעות הבוקר) לצורך עבודה מעשית בבית-הספר. העבודה המעשית מתפרשת על פני כל שנת הלימודים בבתי הספר וכוללת גם השתתפות בישיבות בית-הספר אחר הצהריים ו/או בערב.

תלמידי מסלול עם תיזה חייבים בכתיבת עבודת גמר מחקרית לסיום התואר.
תלמידי מסלול ללא תיזה חייבים בהגשת פרויקט מסכם לסיום התואר.

קורסי בחירה במסגרת המגמה

4 שש"ס	סמינריון	מחקר בתהליכי שינוי בייעוץ ובפסיכותרפיה	318.4201
4 שש"ס	סמינריון	פסיכולוגיה של מבוגר מגיל 20 עד סוף החיים	318.4269
4 שש"ס	סמינריון	הקריירה ההורית	318.4216
4 שש"ס	סמינריון	ילדים ונוער בסיכון	318.4210
2 שש"ס	סמינריון	היבטים בין-תרבותיים בעבודת הייעוץ חלק א'	318.4219
2 שש"ס	סמינריון	היבטים בין-תרבותיים בעבודת הייעוץ חלק ב'	318.4221
4 שש"ס	סמינריון	הדינאמיות של תפקיד היועץ החינוכי – ההקשר הארגוני	318.4222

קורסי בחירה שלא יינתנו בתשע"ב

4 שש"ס	סמינריון	זיכרון השואה: היבטים פסיכולוגיים	318.4236
4 שש"ס	סמינריון	אינטליגנציה ועיבוד מידע: קוגניציה רגש ונוירו ביולוגיה	318.4217

קורס מתודולוגי אחד מתוך הרשימה הבאה*:

4 שש"ס	שיעור	שיטות מתקדמות במחקר כמותי: משוואות מבניות וניתוח רב-רמות	313.4102
4 שש"ס	שיעור	סטטיסטיקה כמותית מתקדמת	313.4105
2 שש"ס	שיעור	מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תיזות – חלק א'	316.4003
2 שש"ס	שיעור	מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תיזות – חלק ב' (קורס המשך ל-4003)	316.4004

* או קורס מתודולוגי אחר באישור ראש המגמה.

קורס בחירה אחד בלבד ניתן לקחת מתוך רשימת הקורסים הבאה:

2 שש"ס	שיעור	התפתחות ולמידה בגיל הרך* – חלק א'	318.4102
2 שש"ס	שיעור	התפתחות ולמידה בגיל הרך* – חלק ב'	318.4103
4 שש"ס	סמינריון	העדות והנפש: תענועי הזכרון לאורך טווח החיים	318.4140
4 שש"ס	סמינריון	בין ילדות לבגרות: סוגיות בהתבגרות ובגרות מתהווה	318.4116
4 שש"ס	סמינריון	התפתחות רוחנית בילדות ובבגרות	318.4105
4 שש"ס	סמינריון	נשים כמקבלות החלטות	318.4139
4 שש"ס	סמינריון	התערבות חינוכית מוקדמת: מודלים, תכניות, והערכת יעילות (לא יינתן בתשע"ב)	318.4117

* הקורס התפתחות ולמידה בגיל הרך 318.4102 משמש תנאי קדם לכלל הקורסים של ההתמחות בגיל הרך.

שקלול הציון הסופי

הציון הסופי במסלול א' מורכב כלהלן:

עבודת גמר מחקרית	40%
עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	<u>30%</u>

סה"כ 100%

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

פרוייקט גמר	20%
עבודות סמינריוניות	40%
שאר הקורסים	<u>40%</u>

סה"כ 100%

א.1 התמחות בגיל הרך

ההתמחות מיועדת לתלמידי המגמה המעוניינים להרחיב ידע בנושאים הקשורים להתפתחות וחינוך בגיל הרך. תכנית לימודי ההתמחות כוללת מקבץ קורסים, בהיקף של 16 ש"ס, העוסקים בסוגיות תיאורטיות, מתודולוגיות ויישומיות הקשורות להתפתחות וחינוך בשנות החיים הראשונות. קורסים אלה כוללים קורס חובה בשנה א', פרקטיקום בגני הילדים בשנה א' או ב' וקורסי בחירה בשנים א' וב'. על התלמידים להגיש לפחות עבודה סמינריונית אחת מתוך קורסי ההתמחות. שניים מתוך קורסי ההתמחות יוכרו כקורסי בחירה במגמה, ואילו שניים מתוך קורסי ההתמחות יילמדו מעבר למכסת השיעורים הנדרשים בחוג או במגמה אליה שייך הסטודנט, בתשלום נוסף. קבלה להתמחות מותנית באישור בכתב מועדת הקבלה. זכאות לספח לתעודת מ"א המעיד על סיום לימודים בהתמחות זו מותנית בלפחות 4 קורסי התמחות (בהיקף של לפחות 16 ש"ס) ועמידה בכל דרישותיהם (ציון 80 לפחות בקורסי החובה וציון 75 לפחות בקורסי הבחירה).

חובה

318.4102	התפתחות ולמידה בגיל הרך* – חלק א'	שיעור	2 שש"ס
318.4103	התפתחות ולמידה בגיל הרך* – חלק ב'	שיעור	2 שש"ס
318.4106	פרטיקום – חלק א'	ע"מ	2 שש"ס
318.4107	פרטיקום – חלק ב'	ע"מ	2 שש"ס

סמינריון חובה לבחירה אחד מתוך השלושה:

סמינריון 4 שש"ס	318.4216	הקריירה ההורית
	או	
סמינריון 4 שש"ס	318.4210	ילדים ונוער בסיכון
	או	
סמינריון 2 שש"ס	318.4109	תיאוריית התקשרות: יישומים לאבחון ולהתערבות – חלק א'
סמינריון 2 שש"ס	318.4110	תיאוריית התקשרות: יישומים לאבחון ולהתערבות – חלק ב'
שעורי בחירה		
	318.4163	ליקויים התפתחותיים: איתור מוקדם והתערבות חינוכית
שיעור 2 שש"ס	318.4129	למידה סביבות למידה ותוכניות חינוכיות בגיל הרך
שיעור 2 שש"ס	318.4160	שינה בגיל הרך: היבטים התפתחותיים וסביבתיים
סמינריון 4 שש"ס	318.4104	למידה ועיצוב חינוכי בנושאי טכנולוגיה ומדע
סמינריון 4 שש"ס	316.4064	בגיל הרך אנתרופולוגיה של ילדות
סמינריון 4 שש"ס	(תנאי קדם: מחקר איכותני 316.2001)	
שיעור 4 שש"ס	319.4521	רכישת שפה והתפתחותה: תהליכים תקינים ולוקים
שיעור 2 שש"ס	308.4082	נירופסיכולוגיה קוגניטיבית התפתחותית
שיעור 4 שש"ס	319.4501	תקשורת תומכת וחליפית
סמינריון 4 שש"ס	318.4117	התערבות חינוכית מוקדמת: מודלים, תכניות, והערכת יעילות (לא יינתן בתשע"ב)
סמינריון 4 שש"ס	318.4121	התפתחות המשחק ויישומים חינוכיים (לא יינתן בתשע"ב)

ב. תוכנית לתואר שני בייעוץ חינוכי לחרדיות במכללת מבח"ר, בני ברק

תוכנית ייחודית זו נפתחה בשנה"ל תשס"ח. תוכנית הלימודים היא תלת שנתית (3) סמסטרים מדי שנה כולל סמסטר קיץ) וכוללת לימודים אקדמיים לצד הכשרה מעשית בבתי הספר. התוכנית זהה לתוכנית הקיימת באוניברסיטת חיפה תוך התאמה לצרכים המיוחדים של האוכלוסייה החרדית. בתום הלימודים הסטודנטיות תהיינה זכאיות לתואר מ"א במגמה לייעוץ חינוכי בחוג לייעוץ והתפתחות האדם מאוניברסיטת חיפה. הלימודים מתקיימים בבניין המכללה החרדית מבח"ר בני ברק בימי שלישי בין השעות 17:00-8:15.

ראש אקדמי: **ד"ר מירי שרף**

המתאמת האקדמית: **ד"ר רונית שלזינגר**

מרכזת לימודי השדה: **ד"ר אסנת רובין**

מדריכים/ות במקומות ההכשרה המעשית*

גב' לימור אגוזי, גב' מרים איפרגן, גב' גלי אלבז, גב' אריאלה בליצקי, גב' נסרין ג'בארין, גב' סלמא ג'ובראן, גב' חגית גולדשטיין, גב' ריקי גוטליב, גב' מרים גור, גב' סנא דיב, גב' דורית דמס, גב' בתיה וולפסון, גב' חנה ורד, גב' אורלי חזן-לוי, גב' איילת טייב, גב' בתיה טל, גב' רחל ינאי, גב' גילה כהן, גב' שירלי כהן, גב' דפנה כצנלסון-בנק, גב' סיגלית לוי, גב' רחל לנגמנטל-פרנס, גב' לאה מרום, גב' אילנית מועלם-אביב, גב' ענת מלכה, גב' בתיה מנדל, גב' עינת מנדל, גב' שגית מרמלשטיין, גב' חיה ספיר, גב' דבי קופמן, גב' מרגלית קליין, גב' טל רייס.

*רשימת המדריכים נתונה לשינויים

מתאמת הכשרה מעשית במגמה לייעוץ חינוכי באוניברסיטה: **גב' יפה טטרו בר-און**

ג. המגמה לטיפול באומנויות-ביבליותרפיה

ראש המגמה: **פרופ' הדס ויסמן**

הביבליותרפיה היא טיפול באמצעות ספרות. היא מבוססת על החיבור לטקסט ספרותי ועל היכולת לתווך, באמצעות הטקסט הזה, את המגע עם התליכים נפשיים. מטרתה לסייע להבנה עצמית, להתפתחות תקינה, להתמודדות יעילה עם מצבי לחץ ולגדילה אישית. הלימודים במסגרת המגמה משלבים רקע תיאורטי בתחום הטיפול בכלל וביבליותרפיה בפרט, עם התנסות מעשית בפרקטיקום וסדנאות.

התוכנית מיועדת לתלמידים בעלי תואר ראשון בחינוך, ספרות, פסיכולוגיה, עבודה סוציאלית, מדעי ההתנהגות ומדעי החברה. לימודי השלמה הם בתחום הפסיכולוגיה והספרות ונקבעים על פי הרקע האקדמי של הסטודנט.

במסגרת לימודיהם ישתתפו התלמידים בפרקטיקום המחייב אותם לפנות עבורו יום בשבוע, בו יתנסו התלמידים בעבודה טיפולית במסגרות חינוכיות וטיפוליות בהנחה של ביבליותרפיסט מוסמך: בשנה א' – יום בשבוע של עבודה מעשית שעיקרה צפייה מודרכת,

ובשנה ב' – יום בשבוע של עבודה מעשית שעיקרה התנסות טיפולית שתלווה בשעת הדרכה אישית. בתום לימודי המ"א תינתן אפשרות להתמחות בביבליותרפיה במסגרת המחלקה ללימודי המשך בפקולטה לחינוך. לימודי המשך אלה כוללים עבודה מעשית בשדה וקורסים בהדרכה וימשכו שנה אחת.

במועד פרסום השנתון עומדת לאישור הכנסת הצעת חוק לפיה עיסוק במקצוע יהיה מותנה בקבלת תעודת הכרה/רישיון מאת משרד הבריאות.

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים)

1. ממוצע של 85 לפחות בכל אחד משני חוגי הלימוד בתואר הראשון.
2. ציון של 75 לפחות במבחן הכניסה של החוג באנגלית.
3. שלוש המלצות (לפחות אחת אקדמית) שתשלחנה ישירות על ידי הממלץ לגבי יכולת המועמד מבחינה אקדמית, מקצועית ואישית.
4. קורות חיים אישיים מודפסים בהיקף של עד 3 עמודים.
5. טופס פרטים אישיים.
6. כתיבה אישית של שירים או סיפורים קצרים.
7. ראיון.

בשל מספר המקומות המוגבל יוזמנו לראיונות רק חלק מן המועמדים.

לימודי השלמה

לימודי השלמה בפסיכולוגיה בהיקף שיידרש על פי החוק המתוכנן של משרד הבריאות

(חובה לסיים בשנת הלימודים הראשונה)

מבוא לפסיכולוגיה	2 נק' (ניתן בחוג בהיקף של 4 נק' 318.1000)
פסיכופיזיולוגיה	2 נ'
318.2244 פסיכולוגיה התפתחותית א'	2 נ'
318.2245 פסיכולוגיה התפתחותית ב' (המשך ל 318.2244)	2 נ'
תיאוריות אישיות	2 נ' (ניתן בחוג בהיקף של 4 נ' 318.2215)
פסיכולוגיה אבנורמלית	4 נ' (ניתן בחוג בהיקף של 2 נ' 318.2203)

לימודי השלמה בספרות (חובה לסיים עד סיום שנת הלימודים השנייה)

122.1001 מבוא לפרוזה	4 נ'
122.1002 מבוא לשירה	4 נ'
122.1700 מבוא בתולדות הדרמה והתיאטרון	4 נ'
שני קורסי בחירה נוספים בהתאם לאישור ראש המגמה	8 נ'

לתלמידים שאינם בעלי תואר ראשון בספרות מומלץ להשלים 280 שעות אקדמיות בספרות טרם הגשת המועמדות לתוכנית.
 ייתכנו קורסי השלמה נוספים, על פי קביעת ראש המגמה.

היקף הלימודים

מסלול א' – (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית) 32 שש"ס, כולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות במגמה. יש לסיים את כל חובות השמיעה כולל הגשת עבודות בשנתיים. רצוי לסיים במועד זה את עבודת התיזה, אך ניתן לסיים את עבודת התיזה במשך השנה השלישית.

מסלול ב' – (ללא כתיבת עבודת גמר מחקרית) 40 שש"ס, כולל 3 עבודות סמינריוניות ובחינת גמר של המגמה. יש לסיים את כל חובות השמיעה כולל הגשת עבודות ובחינת גמר בשנתיים.

זכאות לתואר

זכאות לתואר מותנית בסיום חובות הקורסים העיוניים, ההתמחות המעשית, כתיבת עבודת גמר (מסלול א') או מבחן גמר (מסלול ב').

תכנית הלימודים

מסלול א'	מסלול ב'	
מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל (4 שש"ס)		שנה א' חובה
המחקר האיכותני – סוגים ושיטות חקר (4 שש"ס)		
חוקיית הקורא במפגשו עם הטקסט הספרותי (4 שש"ס)		
או		
היבטים פסיכולוגיים, פילוסופיים וספרותיים בעבודת הביבליותרפיה (4 שש"ס)		
פסיכותרפיה (4 שש"ס)		
ביבליותרפיה בקבוצה (4 שש"ס)		
מבוא התנסותי לביבליותרפיה: דיקן עצמי כקורא (4 שש"ס לא לשקלול)		
פרקטיקום א' (4 שש"ס לא לשקלול)		
מחקר בתהליכי שינוי בייעוץ ובפסיכותרפיה (4 שש"ס)		

מסלול ב'	מסלול א'	
2 קורסי בחירה במגמה (8 שש"ס)		שנה א' בחירה*
	פסיכופתולוגיה ופסיכיאטריה (4 שש"ס)	שנה ב' חובה
	תעודת זהות טקסטואלית – סדנה (4 שש"ס לא לשקלול)	
	כתיבה תרפיה – סיפור משפחתי – סדנה (4 שש"ס לא לשקלול)	
	פרקטיקום ב' (4 שש"ס לא לשקלול)	
3 קורסי מגמה לבחירה (12 שש"ס)	1 קורס בחירה במגמה (4 שש"ס)	שנה ב' בחירה
40 שש"ס	32 שש"ס	סה"כ שש"ס

*החלוקה של קורסי הבחירה בין שנה א' לשנה ב' הינה בגדר המלצה.

רשימת קורסי חובה:

4 שש"ס	שו"ת	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	313.4001
4 שש"ס	שיעור	המחקר האיכותני – סוגים ושיטות חקר	318.4735
4 שש"ס	סמינריון	חויית הקורא במפגשו עם הטקסט הספרותי	318.4746
		או	
		היבטים פסיכולוגיים, פילוסופיים וספרותיים	318.4740
2 שש"ס	סמינריון	בעבודת הביבליותרפיה – חלק א'	
		היבטים פסיכולוגיים, פילוסופיים וספרותיים	318.4743
		בעבודת הביבליותרפיה – חלק ב'	
2 שש"ס	סמינריון	(קורס המשך ל-4740)	
4 שש"ס	שיעור	פסיכותרפיה	318.4703
2 שש"ס	עבודה מעשית	פרקטיקום א' (לא לשקלול) – חלק א'	318.4701
		פרקטיקום א' (לא לשקלול) – חלק ב'	318.4702
2 שש"ס	עבודה מעשית	(קורס המשך ל-4701)	
		מבוא התנסותי לביבליותרפיה: דיוקן עצמי כקורא	318.4730
2 שש"ס	סדנה	(סדנה לא לשקלול) – חלק א'	
		מבוא התנסותי לביבליותרפיה: דיוקן עצמי כקורא	318.4731
2 שש"ס	סדנה	(סדנה לא לשקלול) – חלק ב' (קורס המשך ל-4730)	
4 שש"ס	שיעור/סמינריון	ביבליותרפיה בקבוצה	318.4751
		מחקר בתהליכי שינוי בייעוץ ובפסיכותרפיה	318.4201
4 שש"ס	שיעור/סמינריון	(מסלול א')	

רשימת קורסי חובה שנה ב'

4 שש"ס	שיעור	פסיכופתולוגיה ופסיכיאטריה	318.4729
		כתיבת תרפיה – סיפור משפחתי חלק א'	318.4708
2 שש"ס	סדנה	(לא לשקלול)	
		כתיבת תרפיה – סיפור משפחתי חלק ב'	318.4711
		(לא לשקלול) (קורס המשך ל-4708)	
2 שש"ס	סדנה	פרקטיקום ב' (לא לשקלול) – חלק א'	318.4706
2 שש"ס	עבודה מעשית	פרקטיקום ב' (לא לשקלול) – חלק ב'	318.4707
		(המשך ל-306.4706)	
2 שש"ס	עבודה מעשית	תעודת זהות טקסטואלית – חלק א'	318.4717
		(לא לשקלול)	
2 שש"ס	סדנה	תעודת זהות טקסטואלית – חלק ב' (לא לשקלול)	318.4722
		(קורס המשך ל-4717)	

רשימת קורסי בחירה במסגרת המגמה

4 שש"ס	סמינריון	חוויות הקורא במפגשו עם הטקסט הספרותי	318.4746
		היבטים פסיכולוגיים, פילוסופיים וספרותיים	318.4740
2 שש"ס	סמינריון	בעבודת הביבליותרפיה – חלק א'	
		היבטים פסיכולוגיים, פילוסופיים וספרותיים	318.4743
		בעבודת הביבליותרפיה – חלק ב'	
		(המשך ל-4740)	
2 שש"ס	סמינריון	אמצעים נרטיביים למטרות טיפוליות: היבטים	318.4725
		קליניים ומחקריים	
4 שש"ס	סמינריון	סוגיות בהתפתחות ופסיכופתולוגיה	318.4714
		בראי הטקסט הספרותי – חלק א'	
2 שש"ס	סמינריון	סוגיות בהתפתחות ופסיכופתולוגיה	318.4715
		בראי הטקסט הספרותי – חלק ב'	

רשימת קורסי בחירה במסגרת המגמה שלא יינתנו השנה

		טקסט – תיאטרון והבניית המציאות	318.4750
4 שש"ס	סמינריון	(לא יתקיים בתשע"ב)	
		אבני דרך בהתפתחות הטיפול הדינמי	318.4738
		(לא יינתן בתשע"ב)	
2 שש"ס	שיעור	אומנות מספרי הסיפורים (לא יינתן בתשע"ב)	318.4745
2 שש"ס	שיעור	הנפש כמרחב לירי (לא יינתן בתשע"ב)	318.4739
4 שש"ס	סמינריון		

קורס בחירה אחד בלבד ניתן לקחת מתוך רשימת הקורסים הבאה:

רשימת קורסי בחירה מחוץ למגמה

4 שש"ס	סמינריון	פסיכולוגיה של מבוגר מגיל 20 עד סוף החיים	318.4269
4 שש"ס	סמינריון	הקריירה ההורית	318.4216
4 שש"ס	סמינריון	נשים כמקבלות החלטות	318.4139
		בין ילדות לבגרות: סוגיות בהתבגרות	318.4116
4 שש"ס	סמינריון	ובגרות מתהווה	
4 שש"ס	סמינריון	ילדים ונוער בסיכון	318.4210
4 שש"ס	סמינריון	התפתחות רוחנית בילדות ובגרות	318.4105
4 שש"ס	סמינריון	עדות והנפש: תעתועי הזכרון לאורך טווח החיים	318.4140
4 שש"ס	סמינריון	זיכרון השואה: היבטים פסיכולוגיים	318.4236
		(לא יינתן בתשע"ב)	
		התפתחות המשחק ויישומים חינוכיים	318.4121
4 שש"ס	סמינריון	(לא יינתן בתשע"ב)	

לימודי המ"א של מגמת הביבליותרפיה במסגרת החוג לייעוץ והתפתחות האדם ירוכזו במשך 2 ימים בשבוע, ויום נוסף של פרקטיקום. במסגרת הפרקטיקום יקדיש כל תלמיד יום בשבוע (בשנה א' 5 שעות לפחות ובשנה ב' 8 שעות).

שקלול הציון הסופי

הציון הסופי במסלול א' מורכב כלהלן:

עבודת גמר מחקרית	40%
עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	<u>30%</u>

סה"כ 100%

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

מבחן גמר	20%
עבודות סמינריוניות	35%
שאר הקורסים	<u>45%</u>

סה"כ 100%

הכשרה מעשית

מתאמת הכשרה מעשית במגמה לטיפול באמנויות-ביבליותרפיה: **גב' תמר באומר-פרנקל**

מדריכים/ות במקומות ההכשרה המעשית*

גב' אורית אבן-שושן, גב' יעל בורג-חליווה, ד"ר אורלי בכר, גב' אפרת הברון, גב' עינת הלמן, גב' לילך וייס, גב' גלית וינר, גב' חני זאוברמן, גב' תמר טלמור-כהן, גב' מורן יניב-פלג, גב' דפנה מילר, גב' רבקה ניר-שפריר, גב' שיילה פאר, גב' חגית פולק, גב' יעל קדר, גב' תמר קריכלי, גב' עליזה קרבן, גב' בירי רוזן רוטנברג, גב' יונת שפירא.

*רשימת המדריכים נתונה לשינויים

ד. המגמה לחינוך והתפתחות האדם

המגמה לחינוך והתפתחות האדם מציעה תכנית ייחודית המתמקדת בתהליכים התפתחותיים והקשריהם החינוכיים בטווח החיים. המגמה חותרת להעמקת הידע אודות הגורמים והתהליכים המשפיעים על תפקודו והסתגלותו של הפרט בסביבות התפתחותיות שונות, כגון, המשפחה והמסגרת החינוכית. המגמה מתמקדת בלימוד תקופות התפתחותיות שונות, בהיבטים של ההתפתחות לאורך טווח החיים והאינטגרציה ביניהם, תוך התייחסות למחקר עדכני ויישומי בתחומי החינוך. הלימודים במגמה מרחיבים ומעמיקים את הידע אודות ילדים, מתבגרים והוריהם בהקשרים חינוכיים וקהילתיים. במסגרת המגמה ניתן להתמקד בגיל הרך ולהתמחות בנושאים התפתחותיים וחינוכיים הנוגעים לשנות החיים הראשונות.

תכנית הלימודים מתבססת על תחומי ידע הכוללים את הפסיכולוגיה ההתפתחותית, החברתית והחינוכית, ובוחנת היבטים רגשיים, חברתיים, מוסריים וקוגניטיביים בהתפתחות מינקות לבגרות. ייחודה של התכנית בהדגשת גישה התפתחותית-אקולוגית המעמידה במרכז את בחינת יחסי הגומלין בין מאפייני הילד, משפחתו וההקשרים החינוכיים.

הלימודים במגמה מספקים בסיס עיוני, מחקרי ויישומי למעוניינים להשתלב במחקר והוראה באוניברסיטאות ובמכללות, למכינים עצמם לקראת תפקידי הדרכה, ייעוץ וריכוז פרויקטים חינוכיים, כמו גם לתפקידים חינוכיים בעיריות וברשויות המקומיות.

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

1. ממוצע של 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד בלימודי התואר הראשון.
2. ציון של 75 לפחות במבחן הכניסה באנגלית.
3. ראיון אישי.
4. לימודי השלמה (במידת הצורך)

לימודי השלמה

2 נ'	פסיכולוגיה התפתחותית א'	318.2244
2 נ'	פסיכולוגיה התפתחותית ב' (קורס המשך ל-2244)	318.2245
2 נ'	פסיכולוגיה חברתית	318.1203
2 נ'	פסיכולוגיה קוגניטיבית	308.2005
4 נ'	סמינריון מחקרי מלימודי הב"א	

תתכן דרישה לקורסי השלמה נוספים, על פי החלטת ראש המגמה.

היקף הלימודים

מסלול א' – לימודים עם כתיבת עבודת גמר מחקרית, לפחות 32 ש"ס, כולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות במסגרת הסמינריונים במגמה.

מסלול ב' – לימודים עם בחינת גמר, לפחות 40 ש"ס, כולל כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות, לפחות שתי עבודות במסגרת הסמינריונים במגמה.

לימודי המגמה לחינוך והתפתחות האדם – מסלול א'

חובה

4 ש"ס	שו"ת	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל	313.4001
2 ש"ס	שיעור	סוגיות ותהליכים התפתחותיים-חינוכיים	318.4115
2 ש"ס	שיעור	שאלות ושיטות במחקר התפתחותי (בשנה א')	318.4131

קורס מתודולוגי אחד מתוך הרשימה הבאה:*

4 ש"ס	שיעור	שיטות מתקדמות במחקר כמותי: משוואות מבניות וניתוח רב-רמות	313.4102
2 ש"ס	שיעור	מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תיזות – חלק א'	316.4003
2 ש"ס	שיעור	מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תיזות – חלק ב'	316.4004
2 ש"ס	שיעור	(המשך ל-4003)	
4 ש"ס	שיעור	סטטיסטיקה כמותית מתקדמת	313.4105

* או קורס מתודולוגי אחר באישור ראש המגמה.

** תלמידי מסלול א' חייבים בציון של 80 לפחות בקורסים המתודולוגיים ו-85 בקורסי החובה של התכנית לשנה א'.

בחירה

שיעורים בהיקף של 20 ש"ס (שנה א' וב')

הגיל הרך

4 ש"ס	שיעור	התפתחות ולמידה בגיל הרך – חלק א'	318.4102
4 ש"ס	שיעור	התפתחות ולמידה בגיל הרך – חלק ב'	318.4103

שיעור	2 שש"ס	הקשרים חינוכיים ותרבותיים בגיל הרך	318.4124
סמינריון	2 שש"ס	שינה בגיל הרך: היבטים התפתחותיים וסביבתיים	318.4160
		למידה ועיצוב חינוכי בנושאי טכנולוגיה ומדע	313.4602
סמינריון	4 שש"ס	בגיל הרך	
		אנתרופולוגיה של ילדות (תנאי קדם: שיטות מחקר איכותני 2001.318)	316.4064
סמינריון	4 שש"ס	התפתחות המשחק ויישומים חינוכיים	318.4121
סמינריון	4 שש"ס	(לא יינתן בתשע"ב)	

מהתבגרות לבגרות

סמינריון	4 שש"ס	פסיכולוגיה של מבוגר מגיל 20 עד סוף החיים	318.4269
סמינריון	4 שש"ס	בין ילדות לבגרות: סוגיות בהתבגרות ובגרות מתהווה	318.4116
סמינריון	4 שש"ס	הקריירה ההורית	318.4216
סמינריון	4 שש"ס	ילדים ונוער בסיכון	318.4210
סמינריון	4 שש"ס	נשים כמקבלות החלטות	318.4139
סמינריון	4 שש"ס	התפתחות רוחנית בילדות ובבגרות	318.4105
סמינריון	4 שש"ס	עדות והנפש: תענועי הזכרון לאורך טווח החיים	318.4140

לימודי המגמה לחינוך והתפתחות האדם – מסלול ב'

חובה

ש"ת	4 שש"ס	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל	318.4001
שיעור	2 שש"ס	סוגיות ותהליכים התפתחותיים-חינוכיים	318.4115

בחירה

שיעורי בחירה בהיקף של 34 שש"ס מתוך קורסי המגמה המצוינים ברשימת הבחירה המופיעה בתיאור מסלול א'.

ניתן לשלב קורסי בחירה בהיקף של עד 12 שש"ס מתוך קורסים במגמות אחרות בחוג לליעוץ והתפתחות האדם, ו/או בחוגים אחרים בפקולטה.
תנאי מעבר לשנה ב' - ציון של 75 לפחות בכל אחד מקורסי החובה.

שקלול הציון הסופי

הציון הסופי במסלול א' מורכב כלהלן:

עבודת גמר מחקרית	40%
עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	30%

סה"כ 100%

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

20%	מבחן גמר
40%	עבודות סמינריוניות
40%	שאר הקורסים
סה"כ 100%	

ה המגמה להנחיית קבוצות

ראש המגמה: פרופ' ציפורה שכטמן

מטרתה של המגמה להנחיית קבוצות היא להכשיר אנשי מקצוע להנחות קבוצות משימה, קבוצות ייעוץ וקבוצות טיפול, בקשת רחבה של נושאים: התפתחות אישית ובין אישית, התפתחות רגשית של ילדים ומתבגרים, הנחיית הורים, קבוצות מורים. המגמה תכשיר מומחים המסוגלים לשלב בין פרקטיקה ומחקר. היא תכלול שני מסלולים: אנשי שדה שמעוניינים בהכשרה והתמחות מעמיקה יותר בהיבט היישומי וכן אנשי מחקר המתמחים בהנחיית קבוצות.

תנאי קבלה

1. מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בתחומים רלוונטיים כגון פסיכולוגיה, מדעי ההתנהגות, עבודה סוציאלית, חינוך וכו'. (מועמדים שלא למדו את התכנים שנלמדים בקורסים הרשומים ברשימת קורסי ההשלמה שלהלן יידרשו להשלימים במסגרת קורסי ההשלמה).
2. ממוצע משוקלל של 85 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר הראשון, בהתאמה לדרישות המגמה אליה רשום הסטודנט.
3. שתי המלצות.
4. ציון 80 בבחינת כניסה באנגלית במסגרת החוג.
5. ראיון אישי.
6. ציון של 85 לפחות בכל קורס בלימודי ההשלמה** לתלמידים שיידרשו.

לימודי השלמה

4 נ'	318.2215 תיאוריות אישיות
2 נ'	318.2244 פסיכולוגיה התפתחותית א'
2 נ'	318.2245 פסיכולוגיה התפתחותית ב' (קורס המשך ל-2244)
2 נ'	318.1203 פסיכולוגיה חברתית
2 נ'	318.2203 פסיכולוגיה אבנורמלית
4 נ'	סמינריון מחקרי מלימודי הב"א

היקף הלימודים

מסלול א' – לימודים עם כתיבת עבודת גמר מחקרית, לפחות 36 ש"ס, כולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות במסגרת הסמינריונים במגמה.

מסלול ב' – לימודים עם בחינת גמר, לפחות 44 ש"ס, כולל כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות, לפחות שתי עבודות במסגרת הסמינריונים במגמה.

תכנית הלימודים

מסלול א'	מסלול ב'	
מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל (4 ש"ס)		שנה א' חובה
קורס מתודולוגי מתקדם (4 ש"ס)		
הנחיית קבוצות: גישה בין אישית (4 ש"ס)		
גישות דינמיות בהנחיית קבוצות (4 ש"ס)		
פרקטיקום והדרכה א' (2 ש"ס)		
1 קורס בחירה במגמה (4 ש"ס)	2 קורסי בחירה במגמה (8 ש"ס)	שנה א' בחירה*
טיפול קבוצתי (4 ש"ס)		שנה ב' חובה
עבודה קבוצתית בשילוב אמצעים אמנותיים (4 ש"ס)		
פרקטיקום והדרכה ב' (2 ש"ס)		
1 קורס בחירה במגמה (4 ש"ס)	3 קורסי בחירה במגמה (12 ש"ס)	
36 ש"ס	44 ש"ס	סה"כ

רשימת קורסי החובה

313.4001	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל	ש"ת	4 ש"ס
318.4301	הנחיית קבוצות: גישה בין אישית	סמינריון	4 ש"ס
318.4723	גישות דינמיות בהנחיית קבוצות	שיעור	4 ש"ס
318.4302	ייעוץ קבוצתי	שיעור	4 ש"ס
318.4303	עבודה קבוצתית בשילוב אמצעים אמנותיים	שיעור	4 ש"ס
318.4305	פרקטיקום והדרכה חלק א'	ע"מ	2 ש"ס
318.4306	פרקטיקום והדרכה חלק ב'	ע"מ	2 ש"ס

לתלמידי מסלול א' קורס מתודולוגי אחד מתוך הרשימה הבאה*:

		שיטות מתקדמות במחקר כמותי:	313.4102
שיעור	4 שש"ס	משוואות מבניות וניתוח רב-רמות	
		מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תיזות – חלק א'	316.4003
שיעור	2 שש"ס	מחקר אתנוגרפי בחינוך לכותבי תיזות – חלק ב' (קורס המשך ל-4003)	316.4004
שיעור	2 שש"ס	סטטיסטיקה כמותית מתקדמת	313.4105
שיעור	4 שש"ס		

* או קורס מתודולוגי אחר באישור ראש המגמה.

** תלמידי מסלול א' חייבים בציון של 80 לפחות בקורסים המתודולוגיים ו-85 בקורסי החובה של התכנית לשנה א'.

קורסי בחירה

שיעור	4 שש"ס	הנחיית קבוצות של הורים	318.4308
שיעור	4 שש"ס	הנחיית קבוצות למורים (לא יינתן בתשע"ב)	318.4304
סמינריון	4 שש"ס	פסיכולוגיה של מבוגר מגיל 20 עד סוף החיים	318.4269
סמינריון	4 שש"ס	בין ילדות לבגרות: סוגיות בהתבגרות ובגרות מתהווה	318.4116
		זיכרון השואה: היבטים פסיכולוגיים (לא יינתן בתשע"ב)	318.4236
סמינריון	4 שש"ס	נשים כמקבלות החלטות	318.4139
שיעור	2 שש"ס	סוגיות ותהליכים התפתחותיים-חינוכיים	318.4115
סמינריון	4 שש"ס	התפתחות רוחנית בילדות ובבגרות	318.4105
סמינריון	4 שש"ס	הקריירה ההורית	318.4216
סמינריון	4 שש"ס	ילדים ונוער בסיכון	318.4210
סמינריון	4 שש"ס	עדות והנפש: תעוועי הזכרון לאורך טווח החיים	318.4140

ה. התכנית הרב-תחומית בחינוך והתפתחות בגיל הרך

ראש התוכנית: ד"ר זבי גולדן

תכנית הלימודים מעניקה בסיס ידע רחב ועדכני בנושאים הקשורים להתפתחות וחינוך בגיל הרך, מהלידה ועד 8 שנים. התכנית מושתתת על גישה רב-תחומית, כפי שבאה לידי ביטוי בארגונה של תוכנית הלימודים על פי ארבעה אשכולות נושאיים: (א) תהליכים התפתחותיים: התפתחות תקינה וחריגה (ב) חברה, מדיניות, וניהול (ג) תכניות וסביבות למידה (ד) התערבות חינוכית. מבנה זה מאפשר התייחסות לתהליכים בתוך הפרט, תוך זיקה אל ההקשר הרחב יותר – משפחתי, חינוכי, ניהולי-ארגוני ותרבותי.

התכנית מייעדת לעוסקים בגיל הרך במסגרת החינוך הפורמאלי המעוניינים להרחיב ולהעמיק את הידע בתחום, כמו גם למטפלים ולאנשי מקצוע בתחומים שונים המעוניינים להתמחות בגיל הרך. לתוכנית הלימודים הדגש מחקרי המתאים למעוניינים לעסוק במחקר בתחום הגיל הרך. התכנית מתאימה גם למכניינים עצמם לקראת תפקידי הדרכה, ייעוץ וריכוז פרויקטים חינוכיים, כמו גם לתפקידים חינוכיים בתחום הגיל הרך בעיריות וברשויות המקומיות.

תנאי קבלה

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל.
  2. ממוצע של 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון.
  3. ציון של 75 לפחות במבחן הכניסה באנגלית של החוג.
  4. ראיון אישי ו/או קבוצתי אליו יוזמנו חלק מהמועמדים על פי החלטת ועדת הקבלה.
  5. טופס קורות חיים (נספח 6ה).
- במידת הצורך**, יידרשו לימודי השלמה. את לימודי ההשלמה יש לסיים בציון של 80 לפחות בכל קורס.

לימודי השלמה

שש"ס 2	השלמות בשיטות מחקר
שש"ס 2	השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה
שש"ס 3	שיטות מחקר איכותניות
שש"ס 4	פסיכולוגיה התפתחותית
שש"ס 2	פסיכולוגיה חברתית
שש"ס 2	פסיכולוגיה קוגניטיבית
שש"ס 4	סמינריון מחקרי מלימודי הב"א בחוג

תתכן דרישה לקורסי השלמה נוספים על פי המלצות ועדת הקבלה והחלטת ראש התכנית.

מבנה הלימודים

הלימודים יתנהלו בשני מסלולים: מסלול א' – לימודים עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (32 שש"ס + עבודת תזה) ומסלול ב' – לימודים עם בחינת גמר (40 שש"ס + מבחן גמר). הלימודים יכללו קורסים המציגים בסיס ידע תיאורטי ומקשרים אותו לשדה, קורסים מתודולוגיים וקורסי בחירה מתוך ארבעה אשכולות נושאים (פירוט בהמשך).

במסלול א' נדרשות שתי עבודות סמינריוניות, במסלול ב' נדרשות שלוש עבודות סמינריוניות.

תכנית הלימודים – קורסי חובה

מסלול א'	מסלול ב'	
פרורם הגיל הרך שנה א' (1 שש"ס לא לשקלול)		שנה א' חובה
מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל (4 שש"ס)		
התפתחות ולמידה בגיל הרך (4 שש"ס)		
סוגיות ותהליכים התפתחותיים-חינוכיים (2 שש"ס)		
הקשרים חינוכיים ותרבותיים בגיל הרך (2 שש"ס)		
מבט אתנוגרפי על חינוך בגיל הרך (2 שש"ס)		
למידה סביבות למידה ותוכניות חינוכיות בגיל הרך (2 שש"ס)	למידה סביבות למידה ותוכניות חינוכיות בגיל הרך (2 שש"ס)	
שאלות ושיטות במחקר התפתחותי (2 שש"ס)	ליקויים התפתחותיים: איתור מוקדם של ליקויים התפתחותיים (2 שש"ס)	
פרורם הגיל הרך שנה ב' (1 שש"ס לא לשקלול)		שנה ב' חובה
קורס מתודולוגי מתקדם (4 שש"ס) מתיאוריה למעשה (4 שש"ס)		
22 שש"ס	22 שש"ס	סה"כ

על תלמידי מסלול א' לבחור קורס מתודולוגי נוסף:

313.4102 שיטות מתקדמות במחקר כמותי:

משוואות מבניות וניתוח רב-רמות

שיעור 4 שש"ס

313.4105 סטטיסטיקה כמותית מתקדמת

שיעור 4 שש"ס

* או קורס מתודולוגי אחר באישור ראש התכנית.

קורסי הבחירה

במסלול א' לימודי הבחירה כוללים 10 שש"ס – 2 סמינריונים (8 שש"ס) ושיעורי בחירה בהיקף של 2 שש"ס

במסלול ב' לימודי הבחירה כוללים 22 שש"ס – 3 סמינריונים (12 שש"ס) ושיעורי בחירה בהיקף של 6 שש"ס

רשימת סמינריונים

תיאוריית התקשרות: יישומים לאבחון ולהתערבות
 הקריירה ההורית
 אנתרופולוגיה של ילדות

(4 שש"ס)
 (4 שש"ס)
 (4 שש"ס)

למידה ועיצוב חינוכי בנושאי טכנולוגיה ומדע בגיל הרך (4 שש"ס)
 שינה בגיל הרך: היבטים התפתחותיים וסביבתיים (4 שש"ס)

שיעורי בחירה

מסלול א'	מסלול ב'
	התפתחות המח והקוגניציה מינקות ועד בגרות (4 שש"ס)
ליקויים התפתחותיים: אתור מוקדם והתערבות חינוכית (2 שש"ס)	רכישת שפה והתפתחותה: תהליכים תקינים ולוקים (4 שש"ס)
	נירופסיכולוגיה קוגניטיבית התפתחותית (2 שש"ס)
תיאוריות התקשרות: יישומים לאבחון ולהתערבות (2 שש"ס)	תיאוריות התקשרות: יישומים לאבחון ולהתערבות (2 שש"ס)

** תלמידי מסלול א' חייבים בציון של 80 לפחות בקורסים המתודולוגיים ו-85 בקורסי החובה של התכנית לשנה א'.

*** תנאי מעבר לשנה ב': ציון של 70 לפחות בקורסי החובה של התכנית לשנה א'.

אשכולות לפי נושאים

להלן רשימת הקורסים בתוכנית על פי האשכולות. כל סטודנט ילמד לפחות קורס אחד בכל אחד מהאשכולות (שיעור חובה, שיעור בחירה או סמינריון).

אשכול 1: תהליכים התפתחותיים: התפתחות תקינה וחריגה

שיעור 2 שש"ס	318.4102	התפתחות ולמידה בגיל הרך – חלק א'
שיעור 2 שש"ס	318.4103	התפתחות ולמידה בגיל הרך – חלק ב'
סמינריון 4 שש"ס	318.4216	הקריירה ההורית
	318.4160	שינה בגיל הרך: היבטים התפתחותיים וסביבתיים
סמינריון 4 שש"ס	318.4109	תיאוריות התקשרות: יישומים לאבחון ולהתערבות חלק א'
סמינריון 2 שש"ס	318.4110	תיאוריות התקשרות: יישומים לאבחון ולהתערבות חלק ב'
סמינריון 2 שש"ס	319.4521	רכישת שפה והתפתחותה: תהליכים תקינים ולוקים
שיעור 4 שש"ס		

4 שש"ס	שיעור	התפתחות המח והקוגניציה מינקות ועד בגרות	308.4096
		התפתחות קריאה וכתיבה בגיל הרך	308.4095
4 שש"ס	שיעור	(לא יינתן בתשע"ב)	
		התפתחות המשחק ויישומים חינוכיים	318.4121
4 שש"ס	שיעור	(לא יינתן בתשע"ב)	

אשכול 2: חברה, מדיניות, וניהול

		אנתרופולוגיה של ילדות	316.4064
		(תנאי קדם: מחקר איכותני 316.2001)	
4 שש"ס	סמינריון	מנהיגות ומיומנויות ניהול במערכות חינוך	316.4027
		(מיועד לתלמידי שנה ב')	
4 שש"ס	סמינריון		
2 שש"ס	שיעור	מבט אנתוגרפי על חינוך בגיל הרך	318.4142
2 שש"ס	שיעור	הקשרים חינוכיים ותרבותיים בגיל הרך	318.4124
2 שש"ס	שיעור	ניהול והדרכה במסגרות לגיל הרך	318.4180

אשכול 3: תכניות וסביבות למידה

		למידה סביבות למידה ותוכניות חינוכיות	318.4129
		בגיל הרך	
2 שש"ס	שיעור		
		למידה ועיצוב חינוכי בנושאי טכנולוגיה	318.4104
4 שש"ס	סמינריון	ומדע בגיל הרך	
		התפתחות המשחק ויישומים חינוכיים	318.4121
4 שש"ס	שיעור	(לא יינתן בתשע"ב)	

אשכול 4: התערבות חינוכית

		ליקויים התפתחותיים: אתור מוקדם	318.4163
		והתערבות חינוכי	
2 שש"ס	שיעור		
2 שש"ס	שיעור	הערכה התפתחותית בהקשרים חינוכיים	318.4149
4 שש"ס	שיעור	תקשורת תומכת וחליפית	319.4501
		התערבות חינוכית מוקדמת: מודלים, תכניות,	318.4117
		והערכת יעילות (לא יינתן בתשע"ב)	
4 שש"ס	סמינריון		
		ניהול והדרכה במסגרות לגיל הרך	318.4180
2 שש"ס	שיעור	(לא יינתן בתשע"ב)	

קורסים מחוץ לתוכנית – ניתן ללמוד קורס בחירה אחד מחוץ לתוכנית מהרשימה

המצרפת או קורס אחר באישור ראש התוכנית:

4 שש"ס	סמינריון	התפתחות רוחנית בילדות ובבגרות	318.4105
		בין ילדות לבגרות: סוגיות בהתבגרות	318.4116
4 שש"ס	סמינריון	ובגרות מתהווה	
4 שש"ס	סמינריון	עדות והנפש: תעתועי הזכרון לאורך טווח החיים	318.4140

שקלול הציון הסופי

הציון הסופי במסלול א' מורכב כלהלן:

עבודת גמר מחקרית	40%
עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	<u>30%</u>
סה"כ	100%

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

מבחן גמר	20%
עבודות סמינריוניות	40%
שאר הקורסים	<u>40%</u>
סה"כ	100%

1. המגמה לחינוך מחוננים ומצטיינים

ראש המגמה: פרופ' רוזה לייקין

התכנית לחינוך מחוננים ומצטיינים מיועדת למתעניינים במחקר על התפתחות, למידה והוראה של תלמידים בעלי יכולת גבוהה, למבקשים הכשרה לתפקיד של מנחי מורים למחוננים, למתעניינים בפיתוח תוכניות לימודים וסביבות למידה המיועדות לתלמידים אלה, בחשיבה על מדיניות ותכנון לאומי בנושא, בפיתוח כלי אבחון בתחום המחוונות לסוגיה, ובסיוע לתלמידים מחוננים ומצטיינים ולמשפחותיהם. הלומדים הפוטנציאליים בתוכנית הם, בין השאר, מורים למקצועות שונים ואנשי חינוך, המעוניינים בהרחבה והעמקה של השכלתם בתחום, הרוצים להשתלב בהוראה לתלמידים מחוננים ומצטיינים, בכתבת תוכניות לימוד עבורם, בסיוע וייעוץ למשפחותיהם, או בקריירה של מחקר בנושא. התכנית בנויה כך שאנשי חינוך בתחומי דעת שונים יוכלו להעשיר באופן הדדי את המשתתפים בתכנית. התכנית תכין קשת רחבה של מורים, יועצים, פסיכולוגים והורים לטיפול מחוננות ומצוינות כללית וספציפית.

משך זמן הלימודים לתואר שני במגמה לחינוך מחוננים ומצטיינים הוא 6 סמסטרים (שלוש שנים) במסלול עם דגש מחקרי (מסלול א') או 4 סמסטרים (שנתיים) במסלול עם דגש יישומי (מסלול ב').

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

- א. מועמדים בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל עם ממוצע משוקלל של 85 ומעלה בלימודי התואר הראשון.
- ב. ציון 75 לפחות בבחינת כניסה באנגלית.
- ג. מילוי טופס קורות חיים.
- ד. ראיונות למועמדים.
- ה. ציון של 80 לפחות בכל קורס בלימודי השלמה (במידה ונדרשים).

לימודי השלמה

4 נ'	318.1000	פסיכולוגיה של החינוך
2 נ'	318.2244	פסיכולוגיה התפתחותית א'
2 נ'	318.2245	פסיכולוגיה התפתחותית ב'
2 נ'	308.2001	פסיכולוגיה קוגניטיבית
3 נ'	313.1004	פילוסופיה של החינוך

תנאי המעבר משנה לשנה

תנאי המעבר כפי שמפורטים בתקנון לימודי תואר שני של אוניברסיטת חיפה.

תנאי סיום הלימודים בתכנית

- א. על-פי דרישות התקנון ללימודי תואר שני באוניברסיטת חיפה.
- ב. 32 שש"ס במסלול א' – מסלול עם עבודת גמר מחקרית (תיזה); 40 שש"ס במסלול ב' – עם מבחן גמר.
- ג. ציון המעבר המינימאלי בכל קורס הוא 70. למסלול א' נדרש ציון 80 לפחות בקורסי החובה של שנה א', ובעבודות סמינריוניות – לפחות 85.
- ד. הגשת תיזה במסלול א', עמידה במבחן גמר במסלול ב' וסיומם בציון המינימאלי שנקבע על-ידי תקנון לימודי תואר שני.
- ה. שקלול הציון הסופי לתואר – מסלול א' מורכב כדלהלן:

עבודת גמר מחקרית-תיזה 40%

עבודות סמינריוניות 30%

שאר הקורסים 30%

סה"כ 100%

שקלול הציון הסופי לתואר – מסלול ב' מורכב כדלהלן:

מבחן גמר 20%

עבודות סמינריוניות 30%

שאר הקורסים 50%

סה"כ 100%

מספר השש"ס הנדרש לקבלת התואר בהתאם לתכנית הלימודים

מסלול א' – 32 שש"ס, כולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות במסגרת הסמינריונים במגמה והגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה).

מסלול ב' – 40 שש"ס, כולל כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות במסגרת הסמינריונים במגמה ועמידה במבחן גמר.

מבנה התכנית

הלימודים במגמה יתנהלו בשני מסלולים: מסלול א' – עם כתיבת עבודת גמר מחקרית (32 שש"ס + עבודת תיזה), ומסלול לימודים לתואר שני ללא תיזה (40 שש"ס + מבחן גמר). בתכנית הלימודים ייכללו קורסי חובה מתודולוגיים, קורסים בתחום מחוננות וקורסי בחירה.

מסלול ב'	מסלול א'	
<p>מחקר בחינוך: שיטות כמותיות וסטטיסטיקה + תרגיל 4 שש"ס מבוא אינטגרטיבי: מושגי יסוד במחוננות (4 שש"ס)</p>		שנה א' חובה
2 קורסים בתחום מחוננות (8 שש"ס)	2 קורסים בתחום מחוננות (8 שש"ס)	
<p>קשרים בין היבטים תיאורטיים ומעשיים בחינוך מחוננים פרקטיקום (4 שש"ס)*</p>	<p>קשרים בין היבטים תיאורטיים ומעשיים בחינוך מחוננים פרקטיקום (4 שש"ס)*</p>	שנה ב' חובה
2 קורסים בתחום מחוננות (8 שש"ס)	2 קורסים בתחום מחוננות (8 שש"ס)	
2 קורסים בתחום דעת (8 שש"ס)	1 קורס בתחום דעת (4 שש"ס)	
1 קורס בחירה (חינוך או תחום דעת) (4 שש"ס)		בחירה
10	8	סה"כ קורסים⁽⁷⁾
40	32	סה"כ שש"ס

*קורס זה מחייב עבודה של בוקר או אחה"צ אחד בשבוע בשדה במהלך כל שנת הלימודים וכן השתתפות בקורס שיינתן באוניברסיטה.

א. לימודים מתודולוגיים – בהיקף 4 שש"ס – "מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א"

318.4001 מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א שו"ת 4 שש"ס

ב. מחוננות – שיעורי החובה של המגמה

318.4500 מבוא אינטגרטיבי: מושגי יסוד במחוננות –

שו"ת 4 שש"ס חובה בשנה א'

318.4501 קשרים בין היבטים תיאורטיים

שו"ת 4 שש"ס ומעשיים בחינוך מחוננים – חובה בשנה ב'

ג. שיעורי בחירה

מערכת הלימודים תבנה כך שהסטודנטים ילמדו אספקטים שונים ומגוונים הקשורים למחוננות. כמו כן, הקורסים יעסקו בכלים לטיפול וסיוע למחוננים והוריהם. רוב הקורסים הינם קורסים מחקריים וסטודנטים יוכלו להתנסות במחקר בתחום, וללמוד גישות שונות למחקר.

מתוך רשימה זו יש לבחור 3-4 קורסים בתחום המחוננות: בסך הכל מוצעים 9 קורסים – כל קורס יינתן פעם בשנתיים.

318.4515 יצירתיות ומחוננות סמינריון 4 שש"ס

316.4009 חינוך בחברה רב-תרבותית סמינריון 4 שש"ס

318.5410 סוגיות בתחום חקר מחוננות (לא יינתן בתשע"ב) סמינריון 4 שש"ס

318.4217 אינטליגנציה ועיבוד מידע: קוגניציה ורגש

סמינריון 4 שש"ס (לא יינתן בתשע"ב)

318.4517 פיתוח יכולות קוגניטיביות של מחוננים ומצטיינים:

לימוד ממיצגים רבי-ייצוגים בעולם ויזואלי

סמינריון 4 שש"ס (לא יינתן בתשע"ב)

318.4520 הוראת מחוננים: למידה, חשיבה ופתרון בעיות

שיעור 4 שש"ס (לא יינתן בתשע"ב)

318.4521 תכניות לימודים למחוננים ומצטיינים בארץ ובעולם

שיעור 4 שש"ס (לא יינתן בתשע"ב)

318.4525 מחוננות, מצוינות וצדק חברתי

סמינריון 4 שש"ס (לא יינתן בתשע"ב)

318.4527 ייעוץ למחוננים ולהוריהם בתחום הרגשי והחברתי

סמינריון 4 שש"ס (לא יינתן בתשע"ב)

308.4117 היבטים נירופסיכולוגיים של מחוננים

סמינריון 4 שש"ס (לא יינתן בתש"ב)

ד. קורסים בתחום הדעת

קורסים אלו יילקחו במחלקות הרלוונטיות באוניברסיטה בהתאם לתחומי ההתמחות של המורים מבין היצע קורסים לתואר שני במחלקות אלו ולאחר תיאום עם ראש המגמה והחוגים הרלוונטיים.

תחומים רלוונטיים

אומנות, מוסיקה, מתמטיקה, אנגלית, ספרות, היסטוריה, משפטים, פילוסופיה, כלכלה, מדעי המדינה, גיאוגרפיה, מדעי המוח, ארכיאולוגיה.

כוונת תכנית הלימודים היא שמורים העובדים עם מחוננים יידרשו להעשיר את השכלתם ע"י למידה של קורסים ברמה של תואר שני באותם תחומים בהם הם מלמדים את המחוננים והמצטיינים.

סטודנטים אחרים שאינם מייעדים עצמם להיות מורים של תלמידים מחוננים יוכלו לבחור באפשרות לקחת קורסי בחירה בפקולטה לחינוך במגמות אחרות לתואר שני או לבחור קורסים נוספים מרשימת הקורסים שמתמקדת בחינוך מחוננים בתאום עם ראש המגמה.

לימודי דוקטורט

יו"ר ועדת דוקטורט: **טרם נקבע**

תוכנית הלימודים מאפשרת קבלת תואר "דוקטור בפילוסופיה" (Ph. D.)

לימודי תואר שלישי (לתואר דוקטור) מיועדים לסטודנטים נבחרים, בעלי תואר מ"א (במסלול עם תיזה), המעוניינים בהתמחות בנושא ספציפי הקשור לתחומי הייעוץ והתפתחות האדם ובביצוע מחקר מקיף ומעמיק בנושא זה. לימודי הדוקטורט כוללים השתתפות במספר מצומצם של קורסים ועיקר הלימוד כרוך בכתיבת הצעת המחקר, בביצוע ובכתיבת דו"ח המחקר הסופי – כל זאת בהנחיית מנחה אישי מסגל החוג. משך הלימודים הינו כארבע שנים. במקרים יוצאי-דופן יוכל להתקבל סטודנט למסלול ישיר לדוקטורט הכולל בתוכו את לימודי המ"א (ללא צורך בביצוע תיזה מ"א); מסלול זה מוצע לסטודנטים מצטיינים במיוחד והקבלה אליו נדירה.

תנאי קבלה והליך המועמדות

רשאים להירשם בעלי תואר מ"א במדעי החינוך ובתחומים קרובים רלוונטיים אשר ממוצע ציוני המ"א שלהם 90 לפחות וציון עבודת המ"א (תיזה) שלהם 90 לפחות. תלמידים ללא רקע לימודי במדעי החינוך המעוניינים בלימודי תואר שלישי בחוג יידרשו ללימודי השלמה (באחריות ועדת המ"א של החוג). על תלמידים שסיימו לימודי תואר שני באוניברסיטאות בחו"ל, או בשלוחות ישראליות של אוניברסיטאות זרות לעמוד בבחינת ה-GRE כחלק מתנאי הקבלה. לא ניתן להרשם ללימודי דוקטורט בחוג ללא תואר מ"א במסלול לימודים עם תיזה.

בשלב ראשון, על המעוניין בלימודי דוקטורט בחוג ליצור קשר עם חבר סגל החוג המורשה להדריך עבודות דוקטורט ולקבל את הסכמתו להנחות אותו (ניתן לקבל את רשימת המנחים ותחומי התמחותם במזכירות החוג או באתר החוג). לא תיתכן הרשמה ללימודי דוקטורט מבלי שיש התקשרות מראש עם מנחה. בשלב שני, יש לקבל אישור להרשמה ממרכזת לימודי הדוקטורט בחוג. בשלב שלישי יש לרכוש ערכת הרשמה לאוניברסיטת חיפה בחנות "אקדמון" בקמפוס או ברשת חנויות סטימצקי. יש למלא בצורה מלאה ומדוייקת את טופס ההרשמה, כולל שמות ופרטים אישיים של שני ממליצים (מרצים בלימודי התואר השני), שאחד מהם הינו מנחה עבודת המ"א (ניתן להוסיף ממליצים נוספים). יש לקבל מראש את הסכמתם של הממליצים לכתוב מכתב המלצה. בשלב רביעי, יש לכתוב קדם-הצעה למחקר הדוקטורט, שתכתב בהנחיית המנחה המיועד. קדם-ההצעה תתאר בקווים כלליים את שאלות המחקר, הרקע התיאורטי, ההשערות הכלליות, ותיאור שיטת המחקר – כל זאת באורך של 3 עמודים (למעט ביבליוגרפיה), לפי ההנחיות המפורטות באתר החוג. את חומר ההרשמה – הכולל את טופס ההרשמה המלא, קדם-ההצעה (מאושר על-ידי המנחה), טופס הסכמה של המנחה להנחיית המועמד, ועותק מעבודת התיזה מלימודי המ"א – יש להגיש למרכזת לימודי התואר השלישי בחוג.

החוג מקיים דיון בקבלת מועמדים ללימודי תואר שלישי פעמיים בשנה, בחודשים יוני וינואר. לפיכך, יש להגיש את חומר ההרשמה עד ל-1 ביוני (לקראת סמסטר א') ועד ל-1 בינואר (לקראת סמסטר ב').

בנוסף נדרשת השתתפות בסמינר חוגי לתלמידי תואר שלישי בשלבים מתקדמים החל מהשנה השנייה ואילך ועד סיום הלימודים. הסמינר יתקיים במהלך שנת הלימודים אחת לשבועיים למשך שנתיים והוא ללא ניקוד.

ועדת הדוקטורט תדון במועמדים ותחליט על קבלה או דחייה. הודעה תישלח למועמד בסמוך למועד הדיון.

תוכנית הלימודים

על-פי תקנון הלימודים לתואר שלישי האוניברסיטאי, התלמיד מתחיל בלימודי שלב א', שזהו שלב כתיבת הצעת המחקר והשתתפות בקורסים. שלב זה נמשך שנה, מסמסטר הלימודים בו התקבל התלמיד (כולל חופשת הסמסטר-קיץ), וניתן להאריכו במידת הצורך וההצדקה. עם אישור הצעת המחקר, על-ידי מספר שופטים-מומחים מהאוניברסיטה ומחוצה לה, עובר התלמיד לשלב ב'. שלב זה נמשך שלוש שנים ובמהלכו מבצע התלמיד את המחקר וכותב את החיבור הסופי שלו. גם שלב זה ניתן להארכה, לפי מידת הצורך וההצדקה. העבודה הסופית נשפטת על-ידי מספר שופטים-מומחים מחוץ לאוניברסיטה ולאחר אישורה זכאי התלמיד לתואר ד"ר.

תלמיד תואר שלישי בחוג נדרש ללמוד 3-4 קורסים, על-פי קביעת המנחה ואישור וועדת הדוקטורט. אחד הקורסים, שבו מתקיים לימוד ודיון בהצעות המחקר של הדוקטורנטים, הנו קורס חובה שיש להשתתף בו בשלב א'. קורס החובה "מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח" יינתן בשתי קבוצות מקבילות ויש להירשם לאחת מהן 01.ב.318.5600

02.ב.318.5600

מומלץ מאוד לסיים את חובת ההשתתפות בכל הקורסים בשלב א', כדי לפנות את מרב הזמן והמאמץ למחקר בשלב ב'.

פורום דוקטורנטים

לימודי הדוקטורט כוללים חובה של השתתפות בפורום דוקטורנטים (ללא נקודות זיכוי) במשך שנתיים במהלך השנה השנייה והשלישית ללימודי הדוקטורט. ניתן להשתתף בפורום זה גם בשנים נוספות במהלך לימודי הדוקטורט.

פורום הדוקטורנטים יתקיים מידי חודש במשך 4 שעות אקדמיות במהלך שנת הלימודים.

הפרטים המלאים והמעודכנים לגבי תנאי ההרשמה, תהליך הרישום והקבלה, פרטים על תוכנית הלימודים, וכן הנחיות וטפסים שונים נמצאים בדף לימודי התואר השלישי באתר

החוג לייעוץ והתפתחות האדם: <http://edu.haifa.ac.il/couns-ed>

למידה, הוראה והדרכה

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי) חוג לימודים למ"א לימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה ולמודי תעודת הוראה

ראש החוג: פרופ' לילי אורלנד-ברק

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: פרופ' פרימה אלבז-לוביש

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: פרופ' שפרה שינמן

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' חנן אלכסנדר, פרופ' רחל הרץ-לזרוביץ (אמריטוס), פרופ' מרים בן-פרץ (אמריטוס), פרופ' עזי ברק (שבתון), פרופ' גבי סלומון (אמריטוס).

פרופסור חבר: פרופ' סלים אבו-רביעה, פרופ' לילי אורלנד-ברק, פרופ' פרימה אלבז-לוביש (שבתון, סמסטר א'), פרופ' אילן גור-זאב, פרופ' בילי עילם (שבתון), פרופ' יעל קלי, פרופ' שפרה שינמן.

מרצה בכיר: ד"ר דני בן צבי, ד"ר רינה בן שחר (שבתון), ד"ר חגי קופרמינץ.
מורה בכיר: ד"ר תמר אלמוג, ד"ר זהבה גולדשטיין, ד"ר אריה קיזל*, ד"ר עדנה שוהם (חל"ת), ד"ר נעמי שילוח.

מרצה: ד"ר צפירי גולדברג (חל"ת), ד"ר יותם חותם, ד"ר שרונה לוי.

עמית הוראה מורה מן החוג עובד הוראה ועוזר הוראה: גב' איילת בכר, מר נועם בן-זאב, ד"ר אינה בלאו, ד"ר יוסי בר, ד"ר שולי גילוך, גב' נאוה בר, ד"ר לינור הדר, ד"ר רותי הלפרין, גב' דלית וילהלם, ד"ר ירון ונסובר, ד"ר אריה כהן, ד"ר מחמוד כיאל, ד"ר שושנה לשם, ד"ר שרה מאיר, ד"ר האני מוסא, גב' מירנה מושיב, ד"ר דוד מצר, גב' אורלי סגל, ד"ר חני עפרוני, ד"ר יפעת אשרת-פינק, גב' נעה צוק, גב' צפורה קליין, ד"ר יגאל רוזן, גב' איבנה רטנר, ד"ר רונית שלזינגר, ד"ר תמר שמיר, גב' חנה שמעון, ד"ר נורית תורן-קפלן.

מורי התוכנית המשותפת עם המכללה לחינוך גופני ולספורט ע"ש זינמן במכון וינגייט: ד"ר איתן אלדר, פרופ' אלון אליקים, פרופ' דוד בן סירא, פרופ' מיכאל בר-אלי, ד"ר יאיר גלילי, ד"ר ישעיהו הוצלר, פרופ' רוני לידור, ד"ר יעל נץ, ד"ר חיים קאופמן.

* דרגה מוצעת

מזכירות החוג:

עוזר מינהלי לראש החוג ומרכזת ב"א ותעודות הוראה: **גב' כרמלה שמר**

טלפון: 04-8249086

דואר אלקטרוני: kshemer@univ.haifa.ac.il

מרכזת מ"א ודוקטורט: **גב' כוכבה סג"ל**, טלפון: 04-8288380

דואר אלקטרוני: ksegal@univ.haifa.ac.il

מזכירת החוג: **גב' סמדר פוריאן**, טלפון: 04-8240889

דואר אלקטרוני: sporian@univ.haifa.ac.il

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11:00-13:00

פקס: 04-8249354

מיקום: בנין הפקולטה לחינוך, קומה 4, חדר 431

כתובת האתר: <http://edu.haifa.ac.il/learn>

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

החוג משלב תכנים בהוראה, למידה והדרכה תוך דגש על הקשר בין תיאוריה, מחקר ומעשה, על פדגוגיות חדשניות, ועל התפתחות אישית ומקצועית של אנשי חינוך. תלמידי החוג ירכשו ידע עשיר בהוראת הדיסציפלינה לצד ראייה רחבה בינתחומית של תהליכי הוראה, תכנון ופיתוח סביבות למידה, תהליכי הדרכה והתפתחות פרופסיונאלית.

מסלולי הלימודים

החוג ללמידה, הוראה והדרכה מציע שתי התמחויות לתואר ב"א לפי הפרוט הבא:

א. התמחות בתכנון לימודים והדרכה.

ב. התמחות בהוראת תחום דעת (כולל תעודת הוראה).

בנוסף,

1. תוכנית להסבת אקדמאיים להוראת האנגלית כשפה זרה.
2. תוכנית אקדמיזציה – ב"א בהתמחות בהוראה (כולל תעודת הוראה).
3. תוכנית אפיק מעבר בין האוניברסיטה הפתוחה לאוניברסיטת חיפה.
4. מסלול מואץ ואישי לתואר ראשון ושני בהוראת ההיסטוריה (כולל תעודת הוראה).

מיומנויות מחשב

סטודנטים ידרשו להוכיח קיומן של מיומנויות שימוש בסיסיות במחשב ובאינטרנט (תוכנות אופיס, חיפוש מידע באינטרנט ושימוש בדוא"ל). לשם כך הוקם מערך של מיון והדרכה באמצעות קורס מתוקשב, הנתמך על-ידי מחלקת המיחשוב של הפקולטה לחינוך.

הסטודנטים מתבקשים להירשם לקורס המתקשב של סמסטר א' באמצעות הפורטל - קורס "מיומנויות מחשב" שמספרו 01א.313.1662. הקורס הוא חובה ויפתח במערכת ההיילרן (<http://virtualnew.haifa.ac.il>) סמוך לתחילת שנת הלימודים.

הסטודנטים ידרשו ללמוד באופן עצמאי חמש יחידות לימוד ולבצע חמש מטלות חובה (קורס וירטואלי ללא נוכחות בכיתה). בסיומו של הקורס, בסוף סמסטר א', תתקיים בחינת פטור בכיתות המחשבים בבניין חינוך. יש לעקוב אחר ההודעות השוטפות באתר הפקולטה לחינוך (<http://www.edu.haifa.ac.il>).

למעוניינים בתוכנית הדרכה וסיוע מטעם דיקנאט הסטודנטים, שנערכת לפני תחילת הלימודים, ניתן לפנות בטלפון: 04-8249964.

חובת התנסות במחקר לתלמידי שנה א'

כל סטודנט/ית שנה א' בפקולטה לחינוך חייב/ת להשתתף במכסה של 5 שעות התנסות במחקרים של הפקולטה לחינוך במהלך שנת לימודיו/יה הראשונה. ניתן להשלים את שעות ההתנסות במחקר במשך כל השנה הראשונה ללימודים. תנאי מעבר לשנה ב' הוא השלמת כל שעות ההתנסות.

ההשתתפות במחקר היא חווייה בעלת ערך, התורמת הן להבנת המחקר ע"י הסטודנט/ית והן לתחום המחקר עצמו. חווייה ישירה של השתתפות במחקר במגוון תחומים היא חלק חשוב בהכשרה בפקולטה לחינוך. ההבנה של המחקר החינוכי מזוית הראיה של המשתתף חשובה עבור הסטודנטים מכיוון שחלק ניכר מהחומר בספרי הלימוד ומהחומר המועבר בהרצאות מתבסס על מחקר. הדבר חשוב במיוחד עבור סטודנטים שימשיכו ללימודים מתקדמים אשר במסגרתם הם עצמם יערכו מחקרים. לבסוף, השתתפות כזו במחקר היא דבר שמקדם את המחקרים בתחומי החינוך.

להרשמה למחקרים נא לפנות לאתר הפקולטה באינטרנט בכתובת: <http://edu.haifa.ac.il> שם ימצא קישור להרשמה למחקר.

הטיפול באחריות מר גיל גליק שמעוני מצוות המחשוב של הפקולטה:

gilg@edu.haifa.ac.il

אי-הגעה לניסוי/מחקר אליו נרשמת במועד תגרוור אחריה גריעה של שעות ניסוי.

חשוב לציין כי אם במהלך ההשתתפות, המחקר גורם לאי-נוחות מסיבה כלשהיא, המשתתף/ת רשאי/ת לעזוב את הניסוי/מחקר, שעות הניסוי או המחקר ייחשבו למשתתף/ת ולא יהיו לכך השלכות כלשהן. זו היא זכות חשובה המוגנת על-ידי כללי האתיקה של המחקר המדעי.

א. ההתמחות בתכנון לימודים והדרכה

ההתמחות מאפשרת הכרות מעמיקה עם היסודות המחקריים, העיוניים והיישומיים של פיתוח תוכניות לימודים, סביבות למידה והדרכה. הלימודים בהתמחות מקנים לתלמידים, בשלב הראשון, בסיס מקיף בפילוסופיה, סוציולוגיה ופסיכולוגיה של החינוך. בהמשך, התלמידים מתמקדים בתחומים של תוכניות לימודים, הדרכה וסביבות למידה. **תלמידי**

בהתמחות זו יוכלו להשתלב בלימודי תעודת הוראה במסלול הדו-שנתי, החל מהשנה השלישית ללימודי התואר, במקצוע הוראה הקשור לחוג לימודיהם השני לב"א. (מידע מפורט בסעיף "לימודי תעודת הוראה").

תנאי קבלה

הקבלה להתמחות זו תעשה על-פי תנאי הקבלה הכלל אוניברסיטאיים, ברמה הנדרשת ע"י החוג ללמידה, הוראה והדרכה. ראיונות יתקיימו לפי הצורך.

מבנה הלימודים

משך הלימודים הוא 3 שנים, במהלכם לומד הסטודנט 60 נק', 22 נק' בשנה א', 22 נק' בשנה ב' ו-16 נק' בשנה ג'. במהלך הלימודים התלמיד מחויב ללמוד 2 סמינריונים. תלמידים שהחוג השני שלהם אינו ממדעי הרוח ילמדו קורס בן 4 ש"ס במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח, שייכלל בסך הנקודות הנצבר לתואר. סה"כ יצבור התלמיד בין 58 ל-62 נ"ז בחוג ללמידה, הוראה והדרכה. התלמיד יסיים את לימודיו לקראת תואר בוגר כאשר באחד החוגים צבר 62 נ"ז (58 נ"ז+4 נ"ז קורס של "דרך הרוח") ובחוג השני 58 נ"ז, או להיפך. (ראה הסבר להלן "דרך הרוח").

"דרך הרוח" – שיעור חובה לתלמידי ב"א שהחוג השני שלהם אינו ממדעי הרוח:

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו-חוגי אשר חוגם השני אינו ממדעי הרוח, ובמסלול חד חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי דרך הרוח ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימודים לתואר. סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובתו: <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

תלמידים שיבחרו ללמוד את הקורס מ"דרך הרוח" בחוג ללמידה, הוראה והדרכה יהיו פטורים מקורס מהאשכול הבינתחומי.

מידע מפורט על נהלים הקשורים בלימודים, מופיע בהמשך. על התלמיד לעיין במידע, להכיר אותו ולעמוד בדרישות.

תוכנית הלימודים

שנה א'

נקודות	שעות	סוג		
3	3	שיעור ותרגיל	מבוא לפסיכולוגיה של החינוך*	318.1001
3	3	שיעור ותרגיל	מבוא לסוציולוגיה של החינוך*	316.1002
3	3	שיעור ותרגיל	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א'*	313.1003
3	3	שיעור ותרגיל	מבוא לפילוסופיה של החינוך*	313.1004
2	2	שיעור	מבוא לסביבות למידה, הוראה והדרכה	313.1005
2	2	שיעור	מבוא לייעוץ	318.1008
2	2	שיעור	מבוא לחינוך מיוחד	319.1008
2	2	שיעור	מושגי יסוד בתכנון לימודים	313.1101
2	2	שיעור	חושבים ויוצרים למידה	313.1102
22	22			סה"כ

שנה ב'

נקודות	שעות	סוג		
3	3	שיעור ותרגיל	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך ב'*	313.2000
3	3	שיעור ותרגיל	שיטות מחקר איכותניות*	316.2001
			רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי	313.2100
2	2	שיעור	היסטורי-פילוסופי	
2	2	שיעור	למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי	313.2101
4	4	שיעור	מושגי ביקורת בתכנון לימודים	313.3150
אחד מבין שלושת השיעורים הבאים:				
4	4	שיעור/סמינריון	דילמות בהוראה ובהדרכה	313.3154
4	4	שיעור/סמינריון	חקר תהליכי הלמידה	313.3153
4	4	שיעור/סמינריון	אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו-חלק א'	313.3158
4	4	שיעור/סמינריון	אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו-חלק ב'	313.3159
4	4	שיעור	סטודיו ללמידה	313.3101
או				
2	2	שיעור	סטודיו ללמידה והוראה – חלק א'	313.3102
2	2	שיעור	סטודיו ללמידה והוראה – חלק ב'	313.3103
22	22			סה"כ

* התרגילים ניתנים אחת לשבועיים

שנה ג'

שעות נקודות	שעות	סוג	
2	4	שיעור ותרגיל	313.2155 חלופות בהערכת הישגי לומדים
2	2	עבודה מעשית	313.2106 גישות בהדרכה: התנסות במודלים הדרכתיים-א'
2	2	עבודה מעשית	313.2107 גישות בהדרכה: התנסות במודלים הדרכתיים-ב'
שניים מבין הסמינריונים שלא נלמדו בשנה ב':			
4	4	סמינריון	313.3154 דילמות בהוראה ובהדרכה
4	4	סמינריון	313.3153 חקר תהליכי הלמידה
4	4	שיעור/סמינריון	313.3158 אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו-חלק א'
4	4	שיעור/סמינריון	313.3159 אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו-חלק ב'
4	4	סמינריון	313.3157 תהליכי למידה בשפה ראשונה ושנייה
2	2	שיעור	אשכול בינתחומי*
16	18		סה"כ

*אשכול בינתחומי:

התלמידים מתבקשים לבחור קורס אחד מתוך האשכולות הבינתחומיים לפי תחומי הדעת:

שעות נקודות	שעות	סוג	מדעי הרוח
			313.2501 בין שינון להוראת חשיבה במקצועות ההומניים
2	2	שיעור	(לא יינתן בתשע"ב)
2	2	שיעור	313.2523 אדם ואדמה: חינוך לקיימות ואחריות אקולוגית
2	2	שיעור	313.2513 רטוריקה
2	2	שיעור	313.2522 שפה, חינוך וריבוי תרבויות (לא יינתן בתשע"ב)
2	2	שעור	313.2526 רב לשוניות במערכת החינוך
			313.3160 מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה
2	2	שיעור	הישראלית – חלק א'*
			313.3161 מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה
2	2	שיעור	הישראלית – חלק ב'*
2	2	שיעור	318.2714 ויסות אקלים כיתה
2	2	שיעור	318.2910 מעליסה בארץ הפלאות עד סיפור אהבה וחושך
2	2	שיעור	319.2512 שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים
2	2	שיעור	308.2008 מבוא למוח וקוגניציה
			313.2525 חינוך בחברות רב-תרבותיות ומחולקות:
2	2	שיעור	מבט השוואתי

שעות	נקודות	סוג	שפת
2	2	שיעור	313.2512 גישות ומודלים להקניית שפה
2	2	שיעור	313.2513 רטוריקה
2	2	שעור	313.2524 רב לשוניות: תהליכים אישיים וחברתיים
2	2	שעור	313.2526 רב לשוניות במערכת החינוך
2	2	שיעור	313.2514 ניווט וקידום למידה בכיתה (לא יינתן בתשע"ב)
2	2	שיעור	313.2522 שפה, חינוך וריבוי תרבויות (לא יינתן בתשע"ב)
2	2	שיעור	313.3160 מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק א* [*]
2	2	שיעור	313.3161 מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק ב* [*]
2	2	שיעור	318.2910 מעליסה בארץ הפלאות עד סיפור אהבה וחושך
2	2	שיעור	319.2512 שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים
2	2	שיעור	308.2008 מבוא למוח וקוגניציה
2	2	שיעור	313.2525 חינוך בחברות רב-תרבותיות ומחולקות:
2	2	שיעור	מבט השוואתי

שעות	נקודות	סוג	מדעי החברה
2	2	שיעור	313.2521 פיתוח מיומנויות חשיבה בהוראת מדעי החברה
2	2	שיעור	313.2525 חינוך בחברות רב-תרבותיות ומחולקות:
2	2	שיעור	מבט השוואתי
2	2	שיעור	313.2514 ניווט וקידום למידה בכיתה (לא יינתן בתשע"ב)
2	2	שיעור	313.2522 שפה, חינוך וריבוי תרבויות (לא יינתן בתשע"ב)
2	2	שעור	313.2526 רב לשוניות במערכת החינוך
2	2	שיעור	316.2007 גיבוש ופיתוח צוות
2	2	שיעור	316.2015 נוער במצוקה: התופעה ומערכות התמיכה בקהילה
2	2	שיעור	316.2002 מערכת החינוך בישראל
2	2	שיעור	313.3160 מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק א* [*]
2	2	שיעור	313.3161 מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק ב* [*]
2	2	שיעור	318.2910 מעליסה בארץ הפלאות עד סיפור אהבה וחושך
2	2	שיעור	319.2512 שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים

* תלמידים שיבחרו קורס זה יהיו זכאים לפטור מקורס חובה – 313.2101 – למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי.

ב. התמחות בהוראה

ההתמחות מיועדת לתלמידים במסלול דו־חוגי, שהחוג השני שלהם הוא תחום דעת הנלמד בבית הספר העל־יסודי. ההתמחות מאפשרת קבלת תעודת הוראה בתחום דעת מסוים. תלמיד הלומד בתוכנית ירכוש ידע מעמיק ומקיף בתחומים המהווים בסיס לכל העוסק בחינוך, כמו היבטים פסיכולוגיים, פילוסופיים וסוציולוגיים של החינוך, ותחומים כלליים של הוראה. בנוסף לכך הסטודנט יקבל הכשרה תיאורטית ומעשית להוראה בתחום הדעת הספציפי, המקנה לו תעודת הוראה בתחום הדעת אותו לומד כחוג השני שלו.

מידע מפורט על נהלים הקשורים בלימודים, בהכשרה מעשית ובדרישות השלמה שונות מופיע בהמשך. על התלמיד לעיין במידע, להכיר אותו ולעמוד בדרישות.

תחומי הדעת בהם ניתן ללמוד לתעודת הוראה*: אמנות (אמנות יצירה ותולדות האמנות), אנגלית, גיאוגרפיה, היסטוריה (היסטוריה של עם־ישראל, היסטוריה כללית, היסטוריה של המזרח התיכון ולימודי א"י), לשון עברית, סוציולוגיה, אזרחות ומדעי המדינה (מדעי המדינה), מוזיקה, מתמטיקה, מקרא, ספרות, עברית כשפה שנייה (לשון עברית וספרות עברית והשוואתית), ערבית שפת אם, של"ח וידיעת הארץ (לימודי ארץ ישראל, גיאוגרפיה וארכיאולוגיה), תקשורת, תיאטרון.

* פתיחת תוכניות הלימוד בתחומי הדעת השונים מותנית במספר המתקבלים.

ננאי קבלה

1. הקבלה להתמחות זו תעשה על־פי ננאי הקבלה הכלל אוניברסיטאיים, ברמה הנדרשת ע"י החוג ללמידה, הוראה והדרכה.
2. יתקבלו תלמידים שהתקבלו ללימודים בחוג נוסף (חוג דיסציפלינארי) המוכר כמקצוע הוראה בבתי הספר העל־יסודיים ומופיע ברשימת תחומי הדעת בהם ניתן ללמוד לתעודת הוראה לעיל.
3. לגבי תלמידים ותיקים יכללו ננאי הקבלה גם את ממוצע ציוניהם בחוג דיסציפלינארי (החוג השני בו הם לומדים שלגבי המקצוע שלו הם אמורים לקבל תעודת הוראה), במקרה הזה, חובה על המועמד לספק אישור עדכני על מספר הנקודות והממוצע.
4. הציון הממוצע הנדרש בחוג הדיסציפלינארי הוא 78 לפחות
5. יועדפו תלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.
6. לעיתים יכללו בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.
7. מועמדים לב"א בהוראת עברית כשפה שנייה שהתקבלו לחוגים לשון עברית וספרות עברית והשוואתית ושפת האם שלהם אינה עברית מחויבים בציון של 125 לפחות בבחינת יע"ל בנוסף לציון הפסיכומטרי הכללי.
8. לשאר תעודות ההוראה נדרש ציון של 115 לפחות בבחינת יע"ל.

מבנה הלימודים

משך הלימודים הוא 3 שנים, במהלכם לומד הסטודנט 60 נק', שנה א' – 22 נ', שנה ב' – 20 נ', שנה ג' – 18 נ'.

תלמידים שהחוג השני שלהם אינו ממדעי הרוח ילמדו קורס בן 4 ש"ס במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח, שייכלל בסך הנקודות הנצבר לתואר. סה"כ יצבור התלמיד בין 58 ל-62 נ"ז בחוג ללמידה, הוראה והדרכה. התלמיד יסיים את לימודיו לקראת תואר בוגר כאשר באחד החוגים צבר 62 נ"ז (58 נ"ז+4 נ"ז קורס של "דרך הרוח") ובחוג השני 58 נ"ז, או להיפך. (ראה הסבר להלן "דרך הרוח").

"דרך הרוח" – שיעור חובה לתלמידי ב"א שהחוג השני שלהם אינו ממדעי הרוח:

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו-חוגי אשר חוגם השני אינו ממדעי הרוח, ובמסלול חד חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוקלל בציון הסופי. את לימודי דרך הרוח ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימודים לתואר. סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובתו: <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

תלמידים שיבחרו ללמוד את הקורס מ"דרך הרוח" בחוג ללמידה, הוראה והדרכה יהיו פטורים מקורס מהאשכול הבינתחומי.

מידע מפורט על נהלים הקשורים בלימודים, מופיע בהמשך. על התלמיד לעיין במידע, להכיר אותו ולעמוד בדרישות.

תוכנית הלימודים

שנה א'	סוג	שעות נקודות
318.1001	מבוא לפסיכולוגיה של החינוך*	3 3
316.1002	מבוא לסוציולוגיה של החינוך*	3 3
313.1003	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א'*	3 3
313.1004	מבוא לפילוסופיה של החינוך*	3 3
313.1005	מבוא לסביבות למידה, הוראה והדרכה	2 2
318.1008	מבוא לייעוץ	2 2
319.1008	מבוא לחינוך מיוחד	2 2
313.1101	מושגי יסוד בתכנון לימודים	2 2
313.1102	חושבים ויוצרים למידה	2 2
סה"כ		22 22

שנה ב'	סוג	שעות נקודות
313.2000	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך ב'*	3 3
316.2001	שיטות מחקר איכותניות*	3 3
313.2100	רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי היסטורי-פילוסופי	2 2
313.2155	חלופות בהערכת הישגי לומדים	2 4
313.2151	לקויות למידה: יסודות עיוניים והשלכות פדגוגיות	2 2
313.2152	בעיות הסתגלות בבית הספר	2 2
313.2800	הוראת המקצוע א' – לפי תחומי דעת תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	4 4
313.2801	מעשית א' – חלק א' תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	1 6
	מעשית א' – חלק ב'	1 6
	סה"כ	20 32

*התרגילים ניתנים אחת לשבועיים

שנה ג'	סוג	שעות נקודות
313.3101	סטודיו למידה	4 4
313.3102	סטודיו למידה והוראה – חלק א'	2 2
313.3103	סטודיו למידה והוראה – חלק ב'	2 2

אז

אחד מבין הסמינריונים הבאים:

313.3154	דילמות בהוראה ובהדרכה	4 4
313.3153	חקר תהליכי הלמידה	4 4
313.3158	אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו-חלק א'	2 2
313.3159	אל המאה ה-21: פדגוגיה בעידננו-חלק ב'	2 2
313.3157	תהליכי למידה בשפה ראשונה ושנייה	4 4
313.3150	מושגי ביקורת בתכנון לימודים	4 4
313.2157	כלים לניהול שיעור בבית הספר	2 2
	אשכול בינתחומי*	2 2
313.3800	הוראת המקצוע ב' – לפי תחומי דעת תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	4 4
	מעשית ב' – חלק א'	1 5

313.3801 תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות

מעשית ב' – חלק ב'

עבודה מעשית

5 1

26 18

סה"כ

הערה: תלמידים המתמחים **בהוראת מתמטיקה** ילמדו:

1. את הקורס "אספקטים פסיכולוגיים ודידקטיים בהוראת המתמטיקה – 317.2003 4) שש"ס, 4 נ"ב) במקום קורס באשכול הבינתחומי (2 שש"ס, 2 נ"ב).
2. את הקורס "ניתוח תהליכים בכיתה מתמטית" 317.3503 (2 שש"ס, 2 נ"ב) במקום "סטודיו ללמידה ב'" (4 שש"ס, 4 נ"ב).

*אשכול בינתחומי:

התלמידים מתבקשים לבחור לפי תחום הדעת בו הם מתמחים:

תלמידי מדעי הרוח (ספרות, אומנות, היסטוריה, תיאטרון, מוסיקה, מקרא)

יבחרו מתוך הרשימה שלהלן:

נקודות	שעות	סוג	
			313.2501 בין שינון להוראת חשיבה במקצועות ההומניים (לא יינתן בתשע"ב)
2	2	שיעור	
2	2	שיעור	313.2523 אדם ואדמה: חינוך לקיימות ואחריות אקולוגית
2	2	שיעור	313.2513 רטוריקה
2	2	שיעור	313.2522 שפה, חינוך וריבוי תרבויות (לא יינתן בתשע"ב)
2	2	שיעור	313.2526 רב לשוניות במערכת החינוך
			313.3160 מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק א*
2	2	שיעור	313.3161 מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק ב'*
2	2	שיעור	318.2910 מעליסה בארץ הפלאות עד סיפור אהבה וחושך
2	2	שיעור	319.2512 שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים
2	2	שיעור	308.2008 מבוא למוח וקוגניציה
			313.2525 חינוך בחברות רב-תרבותיות ומחולקות:
2	2	שיעור	מבט השוואתי

תלמידי שפות (אנגלית, ערבית שפת-אם, לשון עברית, עברית כשפה שנייה) יבחרו מתוך

הרשימה שלהלן:

2	2	שיעור	313.2512 גישות ומודלים להקניית שפה
2	2	שיעור	313.2513 רטוריקה
2	2	שיעור	313.2524 רב לשוניות: תהליכים אישיים וחברתיים
2	2	שיעור	313.2526 רב לשוניות במערכת החינוך

2	2	שיעור	ניווט וקידום למידה בכיתה (לא יינתן בתשע"ב)	313.2514
2	2	שיעור	שפה, חינוך וריבוי תרבויות (לא יינתן בתשע"ב)	313.2522
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3160
2	2	שיעור	הישראלית – חלק א'*	
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3161
2	2	שיעור	הישראלית – חלק ב'*	
2	2	שיעור	מעליסה בארץ הפלאות עד סיפור אהבה וחושך	318.2910
2	2	שיעור	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים	319.2512
2	2	שיעור	מבוא למוח וקוגניציה	308.2008
			חינוך בחברות רב-תרבותיות ומחולקות:	313.2525
2	2	שיעור	מבט השוואתי	

הערה: תלמידי שפות יוכלו לבחור גם מאשכול מדעי הרוח.

תלמידי מדעי החברה (גיאוגרפיה, אזרחות, סוציולוגיה, של"ח וידיעת הארץ, תקשורת)

יבחרו מתוך הרשימה שלהלן:

2	2	שיעור	פיתוח מיומנויות חשיבה בהוראת מדעי החברה	313.2521
			חינוך בחברות רב-תרבותיות ומחולקות:	313.2525
2	2	שיעור	מבט השוואתי	
2	2	שיעור	ניווט וקידום למידה בכיתה (לא יינתן בתשע"ב)	313.2514
2	2	שיעור	שפה, חינוך וריבוי תרבויות (לא יינתן בתשע"ב)	313.2522
2	2	שיעור	רב לשוניות במערכת החינוך	313.2526
2	2	שיעור	גיבוש ופיתוח צוות	316.2007
			נוער במצוקה: התופעה ומערכות התמיכה	316.2015
2	2	שיעור	בקהילה	
2	2	שיעור	מערכת החינוך בישראל	316.2002
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3160
2	2	שיעור	הישראלית – חלק א'*	
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3161
2	2	שיעור	הישראלית – חלק ב'*	
2	2	שיעור	מעליסה בארץ הפלאות עד סיפור אהבה וחושך	318.2910
2	2	שיעור	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים	319.2512
2	2	שיעור	מבוא למוח וקוגניציה	308.2008

* תלמידים שיבחרו קורס זה יהיו זכאים לפטור מקורס חובה – 313.2101 – למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי.

הסבת אקדמאים להוראת האנגלית כשפה זרה

התוכנית מיועדת לבעלי תואר ב"א שידעית השפה האנגלית שלהם היא ברמת שפת אם או קרובה לכך. משך התוכנית עד שנתיים.

תנאי הקבלה

ראיון עם ראש החוג בשפה האנגלית.

קורסי ההשלמה הנדרשים בחוג לאנגלית בנוסף על קורסי ההוראה הם:

1. מבוא לפונולוגיה ומורפולוגיה או מבוא לתחביר – 4 ש"ס
  2. דקדוק פדגוגי – 4 ש"ס
  3. קורס נוסף בבלשנות כגון: בלשנות שימושית או סוציולינגוויסטיקה – 4 ש"ס
  4. קורס אחד בספרות: מבוא לצורות ספרותיות, או קורס אחר בספרות אנגלית בהתייעצות עם ראש החוג לאנגלית.
- למועמדים בעלי תעודת הוראה במקצוע אחר העומדים בתנאים הנ"ל, תוצע תוכנית לימודים אישית בתאום עם ראש החוג.
- הציון הנדרש בקורסים אלה הוא ממוצע של 80 ולא פחות מ-78 בכל קורס.**

תוכנית אקדמיזציה – ב"א בהתמחות בהוראה (כולל תעודת הוראה)

התוכנית מיועדת לקידום מורים שכבר עובדים במערכת החינוך ואין להם תואר אקדמי או תעודת הוראה. התוכנית מאפשרת הכרה בלימודים קודמים עד 30 נ' על סמך קורסים שנלמדו במסגרות שונות ועל סמך ניסיון בהוראה. התוכנית כוללת תעודת הוראה במקצוע דיסציפלינארי.

תוכנית אפיק מעבר בין האוניברסיטה הפתוחה לאוניברסיטת חיפה

בעידודה של המועצה להשכלה גבוהה, כוננו האוניברסיטה הפתוחה ואוניברסיטת חיפה אפיק מעבר מן האוניברסיטה הפתוחה לחוג ללמידה, הוראה והדרכה של אוניברסיטת חיפה. אפיק המעבר יאפשר לסטודנטים להתחיל את לימודיהם לתואר ראשון באוניברסיטה הפתוחה ולאחר לימוד מקבץ קורסים, לעבור לחוג ללמידה, הוראה והדרכה באוניברסיטת חיפה.

לקבלת עלון מידע מודפס ניתן לפנות אל מוקד הפניות בטלפון: 09-7782222 או בדואר אלקטרוני infodesk@openu.ac.il או בתיבה קולית: 09-778088.

כמו כן, ניתן לקבל מידע במזכירות החוג ללמידה, הוראה והדרכה: טלפון – 04-8249389 מידע על אפיק המעבר ניתן למצוא בקישור: <http://www.openu.ac.il/afik>.

הוראת ההיסטוריה

מסלול מואץ ואישי לתואר ראשון ושני (כולל תעודת הוראה)*

(*פתיחת התוכנית מותנית באישור רשויות האוניברסיטה)

מטרת הלימודים

התוכנית משותפת לחוג להיסטוריה כללית ולחוג ללמידה, הוראה והדרכה. המסלול ייחודי ומאפשר לימודים לתואר ראשון ושני בארבע או חמש שנים. במהלכו ילמדו התלמידים לתואר ראשון במסלול דו-חוגי בחוג להיסטוריה כללית ובחוג ללמידה הוראה והדרכה (כולל תעודת הוראה בהיסטוריה). בשנה השלישית, במידה ויעמדו בדרישות, יוכלו התלמידים להתקבל למסלול מואץ ואישי בנושא הוראת ההיסטוריה.

מטרת הלימודים היא הרחבה והעמקה בתחומי הדעת הייחודיים לכל חוג לצד רכישת ידע עשיר בהוראת הדיסציפלינה, הקניית כלים הדרושים לחקר סוגיות פדגוגיות העולות מהוראת ההיסטוריה ולעיסוק בהן.

תנאי הקבלה לב"א

1. עמידה בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה, ברמה הנדרשת על ידי החוג להיסטוריה כללית והחוג ללמידה, הוראה והדרכה.
2. ראיון אישי.
3. קבלת מועמדים לב"א שלא עמדו ברמת הסף של החוג ללמידה, הוראה והדרכה תישקל על סמך הראיון האישי, ותותנה בציון ממוצע של 85 בסוף שנה א' בשני החוגים.

תנאי הקבלה למ"א

- ללימודי התואר השני יתקבלו מועמדים שסיימו לפחות ארבעה סמסטרים במסגרת לימודי התואר הראשון בתוכנית המשולבת, ושיעמדו בקריטריונים הבאים:
1. ממוצע משוקלל של 85 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד בלימודי התואר הראשון.
  2. ראיון אישי.
- תלמיד שלא יעמוד בתנאי הסף למ"א יסיים בתום שנה ג' את לימודיו בתוכנית, ויהיה זכאי לתואר בוגר בחוגים היסטוריה כללית ולמידה, הוראה והדרכה, וכן לתעודת הוראה בהיסטוריה.
3. התלמיד יסיים את חובות השמיעה לתואר הראשון במהלך שנה ג', ויצגי את אישור הזכאות לתואר ראשון עד תום הסמסטר הראשון של לימודי התואר השני (סמסטר א' של שנה ד'), כתנאי להמשך לימודיו בסמסטר ב'.
  4. ללימודי המוסמך במסגרת התוכנית יוכלו להצטרף גם בוגרי חוגים היסטוריים אחרים, שיעמדו בתנאי הסף הנזכרים למ"א. תלמידים אלה יחויבו בהשלמות על פי הרקע האקדמי שלהם.

משך הלימודים

משך הלימודים לתואר ראשון ושני יהיה שמונה עד עשרה סמסטרים (כולל תעודת הוראה).

ב"א ותעודת ההוראה

הלימודים יתקיימו במתכונת דו-חוגית במסגרת החוג להיסטוריה כללית והחוג ללמידה, הוראה והדרכה, ויכללו גם הכשרה לתעודת הוראה.

משך הלימודים הוא שישה סמסטרים. בסמסטר החמישי (שנה ג') יוכל התלמיד להתחיל בלימודי המוסמך בהיקף של 4-8 ש"ס מבין קורסי הבחירה למ"א, על סמך הישגיו האקדמיים, ובהתאם לעמידה בדרישות הרשות ללימודים מתקדמים.

לימודי המ"א

הלימודים לתואר מוסמך יתקיימו בשני המסלולים: במסלול א' (כתיבת תיזה) ובמסלול ב' (בחנית גמר).

במסלול א' יכתוב התלמיד שתי עבודות סמינריוניות, אחת בחוג להיסטוריה כללית ואחת בחוג ללמידה, הוראה והדרכה, וכן עבודת תיזה בהוראת ההיסטוריה. משך הלימודים במסלול זה יהיה עד ארבעה סמסטרים במהלכם ילמד התלמיד 30 ש"ס ויגיש את עבודת הגמר לשיפוט.

במסלול ב' יכתוב התלמיד שלוש עבודות סמינריוניות, שתיים בחוג להיסטוריה כללית ואחת בחוג ללמידה, הוראה והדרכה, ויבחן בבחינת גמר. משך הלימודים במסלול זה עד שלושה סמסטרים במהלכם ילמד התלמיד 36 ש"ס ויבחן בבחינת הגמר.

תוכנית הלימודים

שנה א'

החוג להיסטוריה כללית

שעות	נקודות	סוג
8	8	4 שיעורים תקופתיים
12	12	3 תרגילים תקופתיים
4	4	תרגיל ייעודי
<u>2</u>	<u>2</u>	סדנא למיומנויות מחקר
26	26	סה"כ

החוג ללמידה הוראה והדרכה

9	9	3 מבואות בפסיכולוגיה, בסוציולוגיה, בפילוסופיה
3	3	קורס מבוא במחקר כמותי א'
6	6	3 מבואות בלמידה והוראה
<u>2</u>	<u>2</u>	2 מבואות לייעוץ וחינוך מיוחד
20	20	סה"כ

שנה ב'

החוג להיסטוריה כללית

8	10	2 פרוסמינרים
4	4	שיעור משלים-שיעור מבוא בחוג לתוע"י/לימודי א"י

4	8	שפה זרה ברמת מתחילים
18	20	סה"כ

החוג ללמידה הוראה והדרכה

3	3	קורס במחקר כמותי ב'
3	3	קורס במחקר איכותני
8	8	4 קורסים בלמידה והוראה
4	4	קורס בהוראת המקצוע א'
3	8	התנסות מעשית
21	26	סה"כ

שנה ג'

החוג להיסטוריה כללית

12	8	2 סמינרים
3	2	שיעור היסטוריוגרפי
15	10	סה"כ קורסים לב"א
—	4-8	קורסי בחירה למ"א (*)
—	4-8	סה"כ קורסים למ"א
	14-18	סה"כ

החוג ללמידה הוראה והדרכה

4	4	סמינריון מחקרי
4	4	סטודיו
4	4	שיעור משלים
4	6	סמינר דידקטי
3	8	התנסות מעשית
19	26	סה"כ

* הערה: קורסי הבחירה למ"א יילקחו מבין הקורסים מדרג 3-4 של החוג ללמידה, הוראה והדרכה ו/או מבין קורסים בדרגים אלו, התואמים את תוכנית הלימודים בבתי הספר, והניתנים בחוגים ההיסטוריים.

לימודי המ"א: שנה ד'-ה'

מסלול א'	מסלול ב'	
סמינר התמחות 4 שש"ס	2 סמינרי התמחות 4 שש"ס כ"א	החוג להיסטוריה
2 סמינרים מתודולוגיים 4 שש"ס 2 שש"ס כ"א	2 סמינרים מתודולוגיים אנ סמינר מתודולוגי וק"מ 2 שש"ס כ"א	כללית
ק"מ 2 שש"ס	קורסי בחירה בחוג 4 שש"ס	
קורסי בחירה בחוגים היסטוריים 4 שש"ס	קורסי בחירה בחוגים היסטוריים 4 שש"ס	
סמינר בחקר הוראת ההיסטוריה 4 שש"ס	קורס דידיקטי מתקדם 4 שש"ס	החוג ללמידה, הוראה והדרכה
לימודים מתודולוגיים 4 שש"ס	—	
לימודים בהוראת ההיסטוריה 4 שש"ס	לימודים בחקר הוראת תחום הדעת ההיסטורי 8 שש"ס	
קורסי בחירה במגמה לפיתוח מערכות חינוך 4 שש"ס	קורסי בחירה במגמה לפיתוח מערכות חינוך 4 שש"ס	
30 שש"ס	36 שש"ס	סה"כ

(* ניתן להשלים את מכסת לימודי הבחירה בחוג להיסטוריה כללית (8-4 שש"ס) כבר בשנה ג'.

קביעת הציון הסופי במסלול א':

- 50% כלל הקורסים בשני החוגים
- 25% שתי עבודות סמינריוניות
- 25% עבודת הגמר המחקרית (תיזה)

קביעת הציון הסופי במסלול ב':

- 35% כלל הקורסים בשני החוגים
- 35% שלוש עבודות סמינריוניות
- 30% בחינת הגמר

זכאות לתואר

תלמיד שיעמוד בכל המטלות והחובות יהיה זכאי לתואר מוסמך האוניברסיטה "בהוראת ההיסטוריה" המשותף לפקולטה למדעי הרוח ולפקולטה לחינוך.

לפרטים נוספים ניתן לפנות למזכירות החוג להיסטוריה כללית טל': 08-8240907 ולמזכירות החוג ללמידה, הוראה והדרכה טל': 08-8249086

הלימודים לתעודת הוראה

בחוג ללמידה, הוראה והדרכה מתקיימים גם לימודים לקראת קבלת תעודת הוראה בשני מסלולי לימודים:

א. מסלול דו-שנתי

ב. מסלול חד-שנתי

– חלק מהתוכניות תתקיימנה אחת לשנתיים.

– פתיחת תוכניות הלימודים לתעודת הוראה במקצוע מסויים מותנית במספר המתקבלים.

מידע מפורט על נהלים הקשורים בלימודים, בהכשרה מעשית ובדרישות השלמה שונות מופיע בהמשך. על התלמיד לעיין במידע להכיר אותו ולעמוד בדרישות.

מיומנויות מחשב

סטודנטים ידרשו להוכיח קיומן של מיומנויות שימוש בסיסיות במחשב ובאינטרנט (תוכנות אופיס, חיפוש מידע באינטרנט ושימוש בדוא"ל). לשם כך הוקם מערך של מיון והדרכה באמצעות קורס מתוקשב, הנתמך על-ידי מחלקת המיחשוב של הפקולטה לחינוך.

הסטודנטים מתבקשים להירשם לקורס המתוקשב של סמסטר א' באמצעות הפרטל – קורס "מיומנויות מחשב" שמספרו 01א.313.1662. הקורס הוא חובה ויפתח במערכת ההיילרן (<http://virtualnew.haifa.ac.il>) סמוך לתחילת שנת הלימודים.

הסטודנטים ידרשו ללמוד באופן עצמאי חמש יחידות לימוד ולבצע חמש מטלות חובה (קורס וירטואלי ללא נוכחות בכיתה). בסיומו של הקורס, בסוף סמסטר א', תתקיים בחינת פטור בכיתות המחשבים בבניין חינוך. יש לעקוב אחר ההודעות השוטפות באתר הפקולטה לחינוך (<http://www.edu.haifa.ac.il>).

למעוניינים בתוכנית הדרכה וסיוע מטעם דיקנאט הסטודנטים, שנערכת לפני תחילת הלימודים, ניתן לפנות בטלפון: 04-8249964.

המסלול הדו-שנתי

מטרת הלימודים

המסלול מיועד לאפשר לסטודנטים אשר סיימו את כל חובות הב"א או סיימו חובות שנה ב' ללמוד לתעודת הוראה במקצועות הדיסציפלינאריים המוזכרים להלן.

תנאי קבלה

1. מתקבלים תלמידים שסיימו שתי שנות לימוד לקראת תואר ראשון בפקולטות למדעי הרוח או למדעי החברה בחוגים דיסציפלינאריים שנושאייהם נלמדים בבית הספר העל-יסודי ומופיעים ברשימה המפורטת בהמשך. כמו כן, יתקבלו תלמידי הפקולטה למשפטים ללמודי תעודת הוראה באזרחות. בעלי ב"א שלא למדו בחוגים הדיסציפלינאריים הנזכרים בהמשך יוכלו ללמוד לימודי השלמה רלוונטיים בתיאום עם מזכירות החוג.

2. הקבלה למסלול הדו-שנתי מותנית בממוצע משוקלל של ציוני השנים א' ו-ב' (שני הסמסטרים), 30 נקודות לפחות, בממוצע של 78 לפחות בחוג שבתחומו מבקש המועמד ללמוד לתעודת הוראה.
3. יועדפו תלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.
4. לעיתים יכללו בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.
5. ללימודי תעודת הוראה בעברית כשפה שנייה נדרש ציון של 125 לפחות בבחינת ידע בעברית (יע"ל). לשאר תעודות ההוראה נדרש ציון של 115 לפחות בבחינת יע"ל.

הערות:

— משך הלימודים הוא שנתיים. התלמידים נדרשים לסיים את הלימודים בזמן הקצוב.

— **תחומי הדעת בהם ניתן ללמוד לתעודת הוראה:** אמנות (אמנות יצירה ותולדות האמנות), אנגלית, גיאוגרפיה, היסטוריה (היסטוריה של עם-ישראל, היסטוריה כללית, היסטוריה של המזרח התיכון ולימודי א"י), לשון עברית, סוציולוגיה, אזרחות ומדעי המדינה (מדעי המדינה ומשפטים), מוסיקה, מקרא, ספרות, עברית כשפה שנייה (לשון עברית וספרות עברית והשוואתית), ערבית שפת אם, של"ח וידיעת הארץ (לימודי ארץ ישראל, גיאוגרפיה וארכיאולוגיה), תקשורת, תיאטרון.

ניתן ללמוד לתעודת הוראה בפסיכולוגיה, בחוג לייעוץ והתפתחות האדם בפקולטה לחינוך.

ניתן ללמוד לתעודת הוראה בחינוך מיוחד בחוג לחינוך מיוחד בפקולטה לחינוך.

ניתן ללמוד לתעודת הוראה במתמטיקה בחוג לחינוך מתמטי בפקולטה לחינוך.

מבנה הלימודים

משך הלימודים הוא שנתיים החל מן השנה השלישית לתואר הב"א או בסיומו. במהלכם לומד התלמיד שיעורים בהיקף של 40 נק', 20 נק' בכל שנה. כמו כן, התלמיד חייב לשלב במהלך לימודיו את ההשלמות במידה ונדרש ללמוד בסעיף ההשלמות. במסלול זה ניתן ללמוד לתעודת הוראה באחד או בשני מקצועות (בכפוף לשיקול דעת ראש החוג).

מידע מפורט על נהלים הקשורים בלימודים, בהכשרה מעשית ובדרישות השלמה שונות מופיע בהמשך. על התלמיד לעיין במידע להכיר אותו ולעמוד בדרישות.

תכנית הלימודים

שנה א'	סוג	שעות	נקודות
313.1005	מבוא לסביבות למידה, הוראה והדרכה	2	2
313.1102	חושבים ויוצרים למידה	2	2
313.1101	מושגי יסוד בתכנון לימודים	2	2
313.2250	פסיכולוגיה חינוכית – חלק א'	2	2
313.2251	פסיכולוגיה חינוכית – חלק ב'	2	2

2	4	שיעור ותרגיל	חלופות בהערכת הישגי לומדים	313.2155
2	2	שיעור	אשכול בינתחומי*	
4	4	תרגיל דידקטי	הוראת המקצוע א' – לפי תחומי דעת	
			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	313.2800
1	6	עבודה מעשית	מעשית – חלק א'	
			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	313.2801
1	6	עבודה מעשית	מעשית – חלק ב'	
20	30			סה"כ

נקודות	שעות	סוג	שנה ב'	
			רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי	313.2100
2	2	שיעור	היסטורי-פילוסופי	
2	2	שיעור	למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי	313.2101
			לקויות למידה: יסודות עיוניים והשלכות	313.2151
2	2	שיעור	פדגוגיות	
2	2	שיעור	בעיות הסתגלות בבית הספר	313.2152
2	2	שיעור	כלים לניהול שיעור בבית הספר	313.2157
4	4	סמינר דידקטי	הוראת המקצוע ב' – לפי תחומי דעת	
4	4	שיעור	סטודיו ללמידה	313.3101
			א	
2	2	שיעור	סטודיו ללמידה והוראה – חלק א'	313.3102
2	2	שיעור	סטודיו ללמידה והוראה – חלק ב'	313.3103
			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	313.3800
1	5	עבודה מעשית	מעשית ב' – חלק א'	
			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	313.3801
1	5	עבודה מעשית	מעשית ב' – חלק ב'	
20	26			סה"כ

*אשכול בינתחומי:

התלמידים מתבקשים לבחור לפי תחום הדעת בו הם מתמחים:

תלמידי מדעי הרוח (ספרות, אומנות, היסטוריה, תיאטרון, מוסיקה, מקרא)

יבחרו מתוך הרשימה שלהלן:

נקודות	שעות	סוג	
			בין שינון להוראת חשיבה במקצועות
			313.2501

2	2	שיעור	ההומניים (לא יינתן בתשע"ב) אדם ואדמה: חינוך לקיימות ואחריות	313.2523
2	2	שיעור	אקולוגית	
2	2	שיעור	רטוריקה	313.2513
2	2	שיעור	שפה, חינוך וריבוי תרבויות (לא יינתן בתשע"ב)	313.2522
2	2	שיעור	רב לשוניות במערכת החינוך	313.2526
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3160
2	2	שיעור	הישראלית – חלק א*	
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3161
2	2	שיעור	הישראלית – חלק ב*	
2	2	שיעור	מעליסה בארץ הפלאות עד סיפור אהבה וחושך	318.2910
2	2	שיעור	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים	319.2512
2	2	שיעור	מבוא למוח וקוגניציה	308.2008
			חינוך בחברות רב-תרבותיות ומחולקות:	313.2525
2	2	שיעור	מבט השוואתי	

תלמידי שפות (אנגלית, ערבית שפת-אם, לשון עברית, עברית כשפה שנייה) יבחרו מתוך חרשימה שלהלן:

2	2	שיעור	גישות ומודלים להקניית שפה	313.2512
2	2	שיעור	רטוריקה	313.2513
2	2	שיעור	רב לשוניות: תהליכים אישיים וחברתיים	313.2524
2	2	שיעור	רב לשוניות במערכת החינוך	313.2526
2	2	שיעור	ניווט וקידום למידה בכיתה (לא יינתן בתשע"ב)	313.2514
2	2	שיעור	שפה, חינוך וריבוי תרבויות (לא יינתן בתשע"ב)	313.2522
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3160
2	2	שיעור	הישראלית – חלק א*	
			מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה	313.3161
2	2	שיעור	הישראלית – חלק ב*	
2	2	שיעור	מעליסה בארץ הפלאות עד סיפור אהבה וחושך	318.2910
2	2	שיעור	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים	319.2512
2	2	שיעור	מבוא למוח וקוגניציה	308.2008
			חינוך בחברות רב-תרבותיות ומחולקות:	313.2525
2	2	שיעור	מבט השוואתי	

תלמידי מדעי החברה (גאוגרפיה, אזרחות, סוציולוגיה, של"ח וידיעת הארץ, תקשורת)
יבחרו מתוך הרשימה שלהלן:

			פיתוח מיומנויות חשיבה בהוראת מדעי החברה	313.2521
2	2	שיעור	חינוך בחברות רב־תרבותיות ומחולקות: מבט השוואתי	313.2525
2	2	שיעור	ניווט וקידום למידה בכיתה (לא יינתן בתשע"ב)	313.2514
2	2	שיעור	שפה, חינוך וריבוי תרבויות (לא יינתן בתשע"ב)	313.2522
2	2	שיעור	רב לשוניות במערכת החינוך	313.2526
2	2	שיעור	גיבוש ופיתוח צוות	316.2007
			נוער במצוקה: התופעה ומערכות התמיכה בקהילה	316.2015
2	2	שיעור	מערכת החינוך בישראל	316.2002
2	2	שיעור	מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק א* ¹	313.3160
2	2	שיעור	מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק ב* ²	313.3161
2	2	שיעור	מעליסה בארץ הפלאות עד סיפור אהבה וחושך	318.2910
2	2	שיעור	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים	319.2512
2	2	שיעור	מבוא למוח וקוגניציה	308.2008

* תלמידים שיבחרו קורס זה יהיו זכאים לפטור מקורס חובה – 313.2101 – למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי.

המסלול החד־שנתי

מטרת הלימודים

המסלול מיועד לאפשר לסטודנטים שסיימו את כל חובות הב"א ללמוד לתעודת הוראה במקצועות הדיסציפלינאריים המוזכרים בהמשך בשנה אחת בלבד.

מבנה הלימודים

משך הלימודים שנה אחת. במהלך השנה לומד התלמיד שעורים בהיקף של 40 נק' והשלמות במידה ונדרש בסעיף ההשלמות.

במסלול החד שנתי ניתן ללמוד לתעודת הוראה אחת בלבד.

התלמידים נדרשים לסיים חובותיהם בזמן הקצוב.

מידע מפורט על נהלים הקשורים בלימודים, בהכשרה מעשית ובדרישות השלמה שונות מופיע בהמשך. על התלמיד לעיין במידע, להכיר אותו ולעמוד בדרישות.

תנאי הקבלה

1. מתקבלים תלמידים בעלי תואר ראשון במקצועות הנלמדים בבתי הספר העל-יסודיים (ונמצאים ברשימה שבהמשך), וסיימו את החוג הדיסציפלינארי בציון ממוצע של 78 לפחות.
2. מתקבלים תלמידים שסיימו חובותיהם ונותר להם להגיש עד שתי עבודות לסיום הב"א. במקרה זה, חובה לצרף אישור על הממוצע ועל החובות שנתרו ממזכירות החוגים בהם למדו.
3. יועדפו תלמידים בעלי הממוצעים הגבוהים ביותר.
4. לעיתים יכללו בתנאי הקבלה גם ראיונות אישיים.
5. הלימודים במסלול החד-שנתי נמשכים שנה אחת. התלמידים מתבקשים לסיים את הלימודים בזמן הקצוב.
6. הלימודים במסלול החד-שנתי יתקיימו רק בחלק מתעודות ההוראה, ראה טבלה להלן.
7. אין חובה לקבל את התלמיד גם אם מילא את תנאי המינימום הנדרש לקבלה לחוג.
8. תלמיד לא יוכל לקבל תעודת הוראה אם לא סיים את לימודי התואר הראשון במקצוע הדיסציפלינארי בציון ממוצע של 78.
9. במקרים בהם התלמידים נדרשים ללמוד מספר רב של השלמות או קיימות חפיפות בין זמני ההשלמות ומערכת הלימודים של המסלול החד שנתי, התלמידים יתבקשו לעבור למסלול הדו-שנתי.

הערה: פתיחת הלימודים לתעודות הוראה במקצועות השונים מותנית בהרשמת מספר מינימאלי של נרשמים.

מבנה הלימודים

משך הלימודים שנה אחת. במהלך השנה לומד התלמיד שעורים בהיקף של 40 נק' והשלמות במידה ונדרש בסעיף ההשלמות.
במסלול החד שנתי ניתן ללמוד לתעודת הוראה אחת בלבד.
התלמידים נדרשים לסיים חובותיהם בזמן הקצוב.
מידע מפורט על נהלים הקשורים בלימודים, בהכשרה מעשית ובדרישות השלמה שונות מופיע בהמשך. על התלמיד לעיין במידע, להכיר אותו ולעמוד בדרישות.

תוכנית הלימודים

על התלמיד לצבור 40 נקודות

נקודות	שעות	סוג		
2	2	שיעור	מבוא לסביבות למידה, הוראה והדרכה	313.1005
2	2	שיעור	חושבים ויוצרים למידה	313.1102
2	2	שיעור	פסיכולוגיה חינוכית – חלק א'	313.2250
2	2	שיעור	פסיכולוגיה חינוכית – חלק ב'	313.2251
2	4	שיעור ותרגיל	חלופות בהערכת השגי לומדים	313.2155
2	2	שיעור	מושגי יסוד בתכנון לימודים	313.1101
2	2	שיעור	אשכול בינתחומי*	
2	2	שיעור	כלים לניהול שיעור בבית הספר	313.2157
4	4	תרגיל דידקטי	הוראת המקצוע א' – לפי תחומי דעת	
			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	313.2800
1	6	עבודה מעשית	מעשית א' – חלק א'	
			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	313.2801
1	6	עבודה מעשית	מעשית א' – חלק ב'	
			רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי	313.2100
2	2	שיעור	היסטורי-פילוסופי	
2	2	שיעור	למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי	313.2101
			לקויות למידה: יסודות עיוניים והשלכות	313.2151
2	2	שיעור	פדגוגיות	
2	2	שיעור	בעיות הסתגלות בבית הספר	313.2152
4	4	סמינר דידקטי	הוראת המקצוע ב' – לפי תחומי דעת	
4	4	שיעור	סטודיו למידה ב'	313.3101
או				
2	2	שעור	סטודיו למידה והוראה – חלק א'	313.3102
2	2	שיעור	סטודיו למידה והוראה – חלק ב'	313.3103
			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	313.3800
1	5	עבודה מעשית	מעשית ב' – חלק א'	
			תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות	313.3801
1	5	עבודה מעשית	מעשית ב' – חלק ב'	
40	60			סה"כ

*אשכול ביתחומי:

התלמידים מתבקשים לבחור לפי תחום הדעת בו הם מתמחים:

תלמידי מדעי הרוח (ספרות, אומנות, היסטוריה, תיאטרון, מוסיקה, מקרא)

יבחרו מתוך הרשימה שלהלן:

נקודות	שעות	סוג	
			313.2501 בין שינון להוראת חשיבה במקצועות ההומאניים (לא יינתן בתשע"ב)
2	2	שיעור	313.2523 אדם ואדמה: חינוך לקיימות ואחריות
			אקולוגית
2	2	שיעור	313.2513 רטוריקה
			313.2522 שפה, חינוך וריבוי תרבויות
2	2	שיעור	(לא יינתן בתשע"ב)
2	2	שיעור	313.2526 רב לשוניות במערכת החינוך
			313.3160 מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק א'*
2	2	שיעור	313.3161 מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק ב'*
2	2	שיעור	318.2910 מעליסה בארץ הפלאות עד סיפור אהבה וחושך
2	2	שיעור	319.2512 שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים
2	2	שיעור	308.2008 מבוא למוח וקוגניציה
			313.2525 חינוך בחברות רב-תרבותיות ומחולקות: מבט השוואתי
2	2	שיעור	

תלמידי שפות (אנגלית, ערבית שפת-אם, לשון עברית, עברית כשפה שנייה) יבחרו מתוך

הרשימה שלהלן:

2	2	שיעור	313.2512 גישות ומודלים להקניית שפה
2	2	שיעור	313.2513 רטוריקה
			313.2514 ניווט וקידום למידה בכיתה
2	2	שיעור	(לא יינתן בתשע"ב)
2	2	שיעור	313.2524 רב לשוניות: תהליכים אישיים וחברתיים
2	2	שיעור	313.2526 רב לשוניות במערכת החינוך
2	2	שיעור	313.2522 שפה, חינוך וריבוי תרבויות (לא יינתן בתשע"ב)
			313.3160 מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק א'*
2	2	שיעור	313.3161 מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק ב'*
2	2	שיעור	

2	2	שיעור	מעליסה בארץ הפלאות עד סיפור אהבה וחושך	318.2910
2	2	שיעור	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים	319.2512
2	2	שיעור	מבוא למוח וקוגניציה	308.2008
			חינוך בחברות רב-תרבותיות ומחולקות:	313.2525
2	2	שיעור	מבט השוואתי	

* תלמידים שיבחרו קורס זה יהיו זכאים לפטור מקורס חובה – 313.2101 – למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי.

תלמידי מדעי החברה (גאוגרפיה, אזרחות, סוציולוגיה, של"ח וידיעת הארץ, תקשורת) יבחרו מתוך הרשימה שלהלן:

			פיתוח מיומנויות חשיבה בהוראת מדעי החברה	313.2521
2	2	שיעור	חינוך בחברות רב-תרבותיות ומחולקות:	313.2525
			מבט השוואתי	
2	2	שיעור	ניווט וקידום למידה בכיתה (לא יינתן בתשע"ב)	313.2514
2	2	שיעור	שפה, חינוך וריבוי תרבויות (לא יינתן בתשע"ב)	313.2522
2	2	שיעור	רב לשוניות במערכת החינוך	313.2526
2	2	שיעור	גיבוש ופיתוח צוות	316.2007
			נוער במצוקה: התופעה ומערכות התמיכה בקהילה	316.2015
2	2	שיעור	מערכת החינוך בישראל	316.2002
2	2	שיעור	מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק א'*	313.3160
2	2	שיעור	מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק ב'*	313.3161
2	2	שיעור	מעליסה בארץ הפלאות עד סיפור אהבה וחושך	318.2910
2	2	שיעור	שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים	319.2512
2	2	שיעור	מבוא למוח וקוגניציה	308.2008

* תלמידים שיבחרו קורס זה יהיו זכאים לפטור מקורס חובה – 313.2101 – למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי.

אימונים בהוראה במסגרת תכנית ה-PDS

(Professional Development School, בית הספר להתפתחות מקצועית)

מרכזת אימונים בהוראה במסגרת ה-PDS – **גב' נאוה בר**.

מרכזים בית ספריים: **ד"ר אריה קיזל, ד"ר ירון ונסובר, ד"ר חני עפרוני, גב' סוהא פארח, גב' איבנה רטנר, גב' רותי שרר, גב' קטף מורד, גב' סוהא תאבת.**

האימונים בהוראה מהווים נדבך מרכזי בתהליך ההכשרה להוראה בהיותם מכוונים לבחינה, מימוש ומיזוג של בסיסי ידע תיאורטיים, שנלמדו במסגרת האקדמית במערכת ההתנסות הפרקטית (המוסד החינוכי), על מרכיביה הדיסציפלינאריים, הארגוניים והפדגוגיים.

מטרות האימונים בהוראה

1. יישום גישות תיאורטיות הלכה למעשה בהוראה בפועל בתחום הדיסציפלינארי ובניהול כיתה.
2. פיתוח ותרגול מיומנויות של עבודת צוות דרך מפגשים מסוגים שונים עם הצוות הבית ספרי.
3. מפגש עם מורכבות המערכת הבית ספרית ומורכבות תפקידו של המורה דרך תצפיות ולקיחת חלק פעיל בפעילויות ופרויקטים בית ספריים.
4. היכרות עם המבנה הארגוני של בית הספר, תרבותו, מסגרותיו, ממלאת תפקידים וקשרי הגומלין ביניהם ובין הגורמים הפועלים בתוך המוסד ומחוצה לו.

מבנה יום האימונים בהוראה

האימונים בהוראה הינם חובה, יחלו עם פתיחת שנת הלימודים האקדמית ויתקיימו בכל ימי ג' בהם מתקיימים לימודים במערכת החינוך במהלך השנה. משך יום האימונים הינו עפ"י החלוקה הבאה:

אימונים בהוראה שנה א'

3 שעות – לצפייה והתנסות בשיעורי המורה המאמן/ת בתחום הדעת, שיח הדרכתי שוטף עם המורה המאמן/ת בנושאים פדגוגיים כלליים ובנושאי הוראה-למידה, בויקה לצפייה והתנסות בשיעורים, סיוע למורה המאמן/ת במטלות חינוכיות שונות (בדיקת דפי עבודה, הכנת חומרי למידה ועוד).

1 שעה – לעבודה פרטנית עם תלמיד או לעבודה עם קבוצה קטנה של תלמידים.

1 שיעור אקדמי (שעתיים בית ספריות) – מפגש קבוצתי שבועי עם רכז/ת ה-PDS: לניתוח סיטואציות ודיון בנושאים שונים העולים מתוך המפגש עם ביה"ס על מרכיביו השונים ולהכרת המערכת הבית ספרית על תחומיה השונים, דרך מפגש עם גורמים בית ספריים שונים בנושאים המפורטים להלן.

אימונים בהוראה שנה ב'

4 שעות – לצפייה והתנסות בשיעורי המורה המאמן/ת בתחום הדעת, שיח הדרכתי שוטף עם המורה המאמן/ת בנושאים פדגוגיים כלליים ובנושאי הוראה-למידה, בויקה לצפייה

וההתנסות בשיעורים, להפעלת פרויקט בתחום הדעת, סיוע למורה המאמן/ת במטלות חינוכיות שונות (בדיקת דפי עבודה, הכנת חומרי למידה ועוד).

1 שעה – לעבודה פרטנית עם תלמיד, או לעבודה עם קבוצה קטנה של תלמידים, או למשימה הוראתית/חינוכית קבועה.

תקנון לימודים

לכלל הסטודנטים – לתואר ראשון ולתעודת הוראה:

- א. תכנית הלימודים המחייבת את התלמיד היא התכנית המתפרסמת בשנה בה החל התלמיד את לימודיו בחוג ללמידה, הוראה והדרכה.
- ב. החוג רשאי להכניס שינויים בתכנית הלימודים המופיעה בשנתון ללא הודעה מוקדמת. שינויים, הודעות ופרסומים על לוח המודעות במהלך השנה מחייבים את התלמיד.
- ג. תלמיד שהפסיק לימודיו וחזר ללמוד כעבור תקופה העולה על שנתיים, ילמד לפי תכנית הלימודים של השנה בה חידש לימודיו. תכנית הלימודים שלו תעודכן בהתאם לשינויים שחלו במהלך השנים. אם חלפו 6 שנים ומעלה, מאז הפסיק התלמיד את לימודיו, תחול התיישנות על השיעורים שלמד.
- ד. כל שינוי או חריגה מתכנית הלימודים (כמו מעבר ממסלול למסלול, שיעורים חלופיים) יעשה אך ורק על ידי פנייה בכתב לראש החוג ובאישורו.
- ה. סדר לימוד הקורסים כפי שהוא מופיע בשנתון מחייב את התלמיד. אין להקדים וללמוד קורסים שלא לפי הסדר הקבוע בתוכנית הלימודים אלא באישור ראש החוג. גם במקרה זה לימוד השיעורים הוא על אחריות התלמיד בלבד. כל שינוי שיחול בתוכנית הלימודים יחול גם עליו.

ו. תנאי מעבר משנה לשנה –

1. מילוי כל החובות בשיעורים, תרגילים, ובהתנסות בשדה בציונים הנדרשים בכל שיעור.
2. עמידה בחובה של מיומנויות מחשב והתנסות במחקר.
- ז. תלמיד שנרשם לשיעור למרות שאינו רשאי ללמוד בו, רישומו לשיעור יבוטל גם אם נבחן וקיבל ציון.
- ח. תלמידים חייבים להשלים את חוק לימודיהם תוך פרק הזמן הקצוב בכל מסלול.
- ט. **נוכחות** – ככלל, הנוכחות בקורסים הניתנים במסגרת החוג ללמידה, הוראה והדרכה הינה חובה, אלא אם כן, נמסר אחרת ע"י המרצה.
- י. **עיון בבחינה** – תלמיד רשאי לעיין במחברת המבחן בשעת קבלה של המרצה ובנוכחותו. עיון בבחינה אינו מחייב הגשת ערעור.
- יא. **ערעור על ציון** – ערעור על ציון יש להגיש תוך 10 ימים מיום פרסום הציונים על טופס המיועד לכך. הבחינה תיבדק מחדש והציון האחרון ידווח למחשב גם אם הוא נמוך מהקודם. תוצאות הערעור הן סופיות ומחייבות.

י"ב. **הגשת עבודות** – תלמיד המגיש עבודה סמינריונית או כל עבודה אחרונה אחרת לסיום חובותיו לתואר/תעודה, ירשום ויחתים את העבודה במזכירות החוג, כמו כן, ימלא את הטופס המיועד לכך ויצרפו לעבודה. עבודות ניתן למסור במהלך הקורס או לא יאוחר מסוף החופשה שלאחר הסמסטר בו נלמד הקורס אלא אם כן המרצה מסר תאריך מוקדם יותר. תלמיד שלא סיים חובותיו בזמן הנ"ל ירשם שנית לקורס או לקורס חלופי.

י"ג. **שקלול** – עם קבלת הציון האחרון יודיע התלמיד על סיום חובותיו למזכירות החוג. לאחר קבלת הודעה זו תיבדק זכאותו לתואר/תעודה והתלמיד יוזמן לחתום על השקלול. במידה והתלמיד לא יגיע לחתום תוך חודש מיום ההזמנה ישלח השקלול למדור בוגרים ותיקו ייסגר. מועד הזכאות לתואר יהיה התאריך שבו השלים התלמיד את חובותו האחרונה (בחינה, הגשת עבודה וכו'). למען הסר ספק, בתיקון, שיפור או חזרה על קורס, תאריך הזכאות יהיה תאריך התיקון, השיפור או החזרה על הקורס.

י"ד. הפסקת לימודים ביוזמת החוג:

1. תשקל הפסקת לימודיו של תלמיד בשל אי התאמה למקצוע ההוראה ובשל גרירה מתמשכת של הלימודים מעבר לזמן הקצוב והתנהלות בלתי סדירה של הלימודים. ההחלטה על הפסקת לימודים תיעשה על סמך חוות דעת של חברי הסגל, המורים המאמנים והמלצת ועדת המעקב לענייני תלמידים.
2. תלמיד שנכשל פעמיים (או לא השלים לימודיו) בשיעור חובה, או בהוראת המקצוע א' ו-ב' ובהתנסות בשדה, לימודיו בחוג יופסקו.
3. תלמיד שלימודיו הופסקו בשל כישלון בקורס חובה יוכל להירשם מחדש לחוג בתום תקופה של שלוש שנות צינון. התלמיד יצטרך לעמוד בתנאי הקבלה של החוג לכשירשם מחדש. אחרי שלוש שנים הסטודנט נחשב לסטודנט חדש וכל הקורסים שלמד לא יוכרו לו.

ט"ו. הפסקת לימודים ביוזמת התלמיד:

1. תלמיד שהתקבל ללימודי החוג אך לא מימש לימודיו ומבקש ללמוד בחוג בשנה שלאחר שנת קבלתו חייב להירשם מחדש.
2. תלמיד שביקש להפסיק את לימודיו במשך השנה הראשונה, ומבקש לחדש את לימודיו בשנה שלאחריה, חייב להירשם מחדש.
3. תלמיד המפסיק לימודיו לאחר תום שנת לימודיו הראשונה חייב להודיע על כך בכתב לראש החוג.
4. תלמיד המבקש לחדש לימודיו אחרי שנתיים ויותר חייב לפנות בכתב לוועדת התלמידים. על-פי שיקול דעתה תשקול הוועדה תנאי הקבלה מחדש ותחייבו בשיעורי רענון. בכל מקרה, תלמיד שהפסיק את לימודיו 6 שנים ויותר חלה התיישנות על לימודיו.
5. תלמיד שסיים את לימודיו בחוג ולא סיים את החוג הדיסציפלינארי במשך 6 שנים, זכאותו לתעודת הוראה (או ב"א בהוראה) בטלים.

ט"ז. מעבר מאוניברסיטאות אחרות:

א. תלמידים מחוגים לחינוך או מחלקות להכשרת מורים המבקשים לעבור ללמוד בחוג ללמידה, הוראה והדרכה באוניברסיטת חיפה, יתקבלו כתלמידים מן המניין ויוכלו לקבל ב"א ו/או תעודת הוראה בלבד אם:

1. יעמדו בתנאי הקבלה הרגילים לחוג ו/או בתנאי קבלה אחרים אשר יקבעו על ידי ועדת התלמידים.

2. ילמדו מכסה של 40 נקודות לפחות במסלול לב"א ו-26 נקודות לפחות לתעודת הוראה בחוג ללמידה, הוראה והדרכה באוניברסיטת חיפה.

ב. תלמידים מאוניברסיטאות אחרות המבקשים להשלים לימודיהם בחוג ללמידה, הוראה והדרכה, אך לקבל את התואר ו/או התעודה ממוסד אחר, יוכלו להשתתף בלימודי החוג באישור ועדת התלמידים.

ג. תלמידים שלמדו לימודים דיסציפלינאריים באוניברסיטאות אחרות ומבקשים ללמוד לתעודת הוראה באוניברסיטת חיפה יעבירו לאחר הרישום, צילום של מסמכיהם (תעודת ב"א ותדפיס ציונים) למזכירות החוג ללמידה, הוראה והדרכה.

י"ז. **בקשות פטור** – תלמיד רשאי לבקש פטור משיעור על סמך לימודים או התנסות קודמת באותו תחום. בקשתו תידון בוועדת התלמידים ובהתייעצות עם מרצה השיעור. תלמיד שלמד שיעורים מקבילים במוסדות חינוך אקדמיים שונים וסיים אותם בציון של 78 לפחות זכאי לפטור בהיקף של עד 8 נק'. הבקשות תתקבלנה על גבי טופס המיועד לכך בצרוף תדפיס ציונים וסילבוסים של הקורסים שלמד. ללא מסמכים לא תדון הוועדה בבקשה. שיעורים שיוכרו כפטור לא ישוקללו בציון הגמר וידווחו במערכת השיעורים כפטור.

לא ניתן לקבל פטור מקורס על סמך קורס שדווח בו "פטור" "עובר" או "השתתף" כתוצאה משביתות. לא ניתן לקבל פעמיים "פטור" על סמך אותו הקורס. את בקשות הפטור יש להגיש עד תחילת שנת הלימודים.

י"ח. תנאי סיום הלימודים בחוג:

כל תלמיד לתואר ראשון שלא לומד באחד מחוגי הפקולטה למדעי הרוח יצבור בין 58 ל-62 נקודות בחוג ללמידה, הוראה והדרכה. התלמיד יסיים את לימודיו לקראת תואר בוגר כאשר באחד החוגים צבר 62 נ"ז (58 נ"ז + 4 נ"ז קורס של "דרך הרוח") ובחוג השני 58 נ"ז, או להיפך.

תלמיד שהחוג השני שלו שייך לפקולטה למדעי הרוח יצבור 60 נקודות במשך לימודיו בכל חוג.

י"ט. לידיעת התלמיד:

1. ניתן לקבל ציונים באמצעות האינטרנט או על גבי לוח המודעות של החוג. ציונים לא ימסרו באמצעות הטלפון.

2. עבודות תחולקנה לתלמידים בשעת קבלה ע"י המרצה או עוזר ההוראה, לא באמצעות מזכירות החוג.

3. התלמידים מתבקשים להשאיר אצלם עותק מכל עבודה המוגשת למרצה או למוכירות.
4. לקבלת מידע וברורים, התלמידים מתבקשים להתקשר מחוץ לשעת הקבלה.

תקנון – ספציפי ללמודי ב"א התמחות בהוראה וכן לתעודת הוראה:

- א. אם יחולו שינויים בתכניות הלימודים של החוגים הדיסציפלינאריים השונים, ואחד מן השיעורים שנקבע כחובת השלמה לא יתקיים או שחלו בו שינויים, יודיע החוג על השינוי בדרישות בשנתון או בלוח המודעות באינטרנט.
- ב. קורס השלמה בו מתקיים תרגיל גם אם לא יצוין בשנתון, התלמיד יחויב בו, כנדרש בחוג הדיסציפלינארי.
- ג. לתלמידים הלומדים לתעודת הוראה במסלול החד שנתי: במקרים בהם התלמידים נדרשים ללמוד מספר רב של השלמות או קיימות חפיפות בין זמני ההשלמות ומערכת הלימודים של המסלול החד שנתי, התלמידים יתבקשו לעבור למסלול הדו-שנתי.
- ד. **תנאי מעבר משנה לשנה –**

- ממוצע ציוניו של התלמיד בחוג הדיסציפלינארי בכל שנות לימודיו חייב להיות 78 לפחות.
- הציון המינימלי הנדרש בהוראת המקצוע א' ו-ב' ובהתנסות בשדה הוא 78 לפחות.
- הציון הממוצע בהוראה חייב להיות 78 לפחות.
- ה. **הפסקת לימודים בהוראה –** ועדת מעקב לענייני תלמידים רשאית להפסיק לימודיו של תלמיד, אשר נמצא בלתי מתאים להוראה במסגרת האימונים בהוראה ולימודי ההוראה או בשל התנהגות בלתי הולמת מורה.
- ו. **קבלת ב"א ותעודת הוראה –** תלמיד יקבל ב"א ותעודת הוראה לאחר שעמד בתנאים הבאים:

- א. סיים בהצלחה את לימודיו בחוג ללמידה, הוראה והדרכה בכל השיעורים, כולל שיעורי ההשלמה הנדרשים על-פי מקצוע ההוראה (בציון הנדרש).
- ב. ציוניו בהוראת המקצוע ובהתנסות בשדה הם 78 לפחות בכל קורס.
- ג. ממוצע משוקלל בלימודי הוראה של 78 לפחות.
- ד. ממוצע ציוניו בחוג הדיסציפלינארי הוא 78 לפחות (במתמטיקה 75 לפחות).
- ה. נמצא מתאים להוראה על סמך חוות דעת המבוססת על מעקב שוטף של מוריו ומדריכיו בחוג להוראה.
- ו. תעודת הוראה תוענק לאחר סיום הב"א.

נהלים הקשורים לאימונים בהוראה והוראת המקצוע:

- א. האימונים בהוראה הינם חובה.
- ב. האימונים בהוראת תחום הדעת יתקיימו במקביל ללימודי הסטודנט את הוראת המקצוע.

- ג. האימונים בהוראה אינם חלים על סטודנטים הלומדים שנה א' ב"א בהוראה.
- ד. פטור מאימונים בהוראה א' יינתן לתלמידים שעבדו כמורים 7 שנים לפחות, מעל חצי משרה, בהוראת הדיסציפלינה בה התמחו, בכתות ז'-י"ב במסגרת משרד החינוך. את הבקשה בצרף מסמכים מאגף כוח אדם במשרד החינוך, יש להגיש בכתב לראש החוג.
- ה. שנת האימונים בהוראה מתחילה עם פתיחת שנת הלימודים האקדמית.
- ו. האימונים בהוראה מתקיימים בכל ימי ג' (למעט באמנות בימי א') בהם מתקיימים לימודים במערכת החינוך במהלך השנה, כולל ימי החופשה שבין הסמסטרים.
- ז. סטודנטים להוראה במסלול החד שנתי מחויבים לשני ימי אימונים בהוראה בשבוע – יום ג' ויום ו'.
- ח. משך יום האימונים בהוראה הינו 6 שעות.
- ט. הנוכחות באימונים בהוראה הינה חובה. סטודנט שייעדר יחויב בימי השלמה.
- י. האימונים בהוראה מתקיימים בבתי ספר במחוז חיפה וצפון. השיבוץ הינו עפ"י שיקולים ענייניים של החוג ולא מתוך שיקולים של קירבה גיאוגרפית לאזור מגוריהם של הסטודנטים.
- יא. מועדי השיבוץ לאימונים בהוראה יפורסמו ע"י החוג.
- יב. הסטודנטים לא ישובצו לאימונים בהוראה בבתי הספר בהם הם מועסקים כמורים או כממלאי מקום מורים. התנסות שכזו לא תחשב! חלה על הסטודנט החובה לדווח על שיבוץ בביה"ס בו הוא עובד, על מנת שישונה שיבוצו.
- יג. סטודנטים לא ישובצו פעמיים באותו ב"ס במהלך לימודיהם לתעודת הוראה. החובה לדיווח על שיבוץ של סטודנט, בטעות, בב"ס בו התאמן בעבר, חלה על הסטודנט.
- יד. במסגרת האימונים בהוראה חלה חובה על הוראת 7 שיעורים בתחום הדעת בכל שנה, סה"כ 14 שיעורים במהלך שנתיים.
- טו. על הסטודנטים מהמסלול החד שנתי חלה חובה על הוראת 7 שיעורים בתחום הדעת בכל אחד משני בתיה"ס. סה"כ 14 שיעורים במהלך השנה.
- טז. הציון העובר באימונים בהוראה, בכל סמסטר, הינו 78.
- יז. על סטודנט שלא סיים חובותיו באימונים בהוראה להירשם מחדש לאימונים בהוראה. הסטודנט יחויב בתשלום.
- יח. פתיחת השעורים בהוראת המקצועות מותנית בהרשמת מספר מינימאלי של תלמידים כנדרש באוניברסיטה.
- יט. לימודי הוראת המקצוע א' בכל תחומי הדעת הם קורסי קדם לאלו של שלב ב'.
- כ. הציון הנדרש בכל אחד מקורסי הוראת המקצוע א' ו-ב' הוא 78 לפחות.

תעודת הוראה שניה

תלמידים המעוניינים ללמוד לתעודת הוראה נוספת בחוג הדיסציפלינארי השני בו הם לומדים* יחוייבו בנוסף ללימודיהם בקורסים הבאים:

הוראת המקצוע א' (בחוג השני)
 התנסות בשדה א' (בחוג השני)
 הוראת המקצוע ב' (בחוג השני)
 התנסות בשדה ב' (בחוג השני)

בנוסף יחוייבו בשיעורי השלמה לפי תחומי הדעת כנדרש בשנתון בסעיפי ההשלמות.
 * קבלה לתעודת הוראה שניה מותנית באישור ראש החוג.

סטאז' בהוראה (התמחות)

תלמידים שהתקבלו ללימודי ב"א בהתמחות בהוראה ותעודת הוראה משנת הלימודים תשס"ג ואילך יחויבו בשנה של התמחות בביה"ס (סטאז') לאחר סיום לימודיהם בחוג ללמידה, הוראה והדרכה.

עם סיום הלימודים בחוג יקבל הסטודנט תעודת הוראה המצביעה על כך שסיים חובותיו בחוג

(לימודים תיאורטיים והתנסות בשדה). את רישיון ההוראה ממשרד החינוך יוכל לקבל רק לאחר שנת ההתמחות בביה"ס.

במהלך שנת ההתמחות ילווה את הסטודנט בביה"ס מורה מיוחד שסייע לו להיקלט בעבודתו. חובת מציאת העבודה בשנת ההתמחות חלה על הסטודנט.

תיחשב כל עבודת הוראה במשרה של 8 ש"ש ומעלה בכתות ז'-יב' במקצוע בו למד הסטודנט לתעודת הוראה.

בשנת ההתמחות משתכר הסטודנט משכורת מורה בפועל והיא נחשבת כשנת וותק לפנסיה. במהלך שנה זו יחויב הסטודנט להשתתף בסדנת התמחות (סדנת סטאז') באוניברסיטת חיפה שמיקודה ליווי הסטודנט בביה"ס ותמיכה בתהליך ההתמחות.

הסדנא תמומן ע"י הסטודנטים ותתקיים במסגרת המחלקה ללימודי המשך באוניברסיטת חיפה (לפרטים ניתן לפנות לטלפון 04-8240868 או 04-8240208).

השלמות ודרישות יחודיות

כדי לאפשר לתלמיד בחוג ללמידה, הוראה והדרכה להרחיב את ידיעותיו בתכנים של מקצועות לימוד בבית הספר התיכון (כמפורט בתכנית הלימודים של משרד החינוך) עליו ללמוד שיעורים משלימים בחלק מהמקצועות. במקרים מסוימים תחייב ועדת הקבלה השלמות נוספות בהתאם ללימודי הקודמים של התלמיד. **השיעורים המשלימים אינם נחשבים במנין נקודות הזכות של הלימודים בחוג ללמידה, הוראה והדרכה.** על כל חריגה מתכנית ההשלמות המוצעת, יש לקבל אישור מראש החוג.

הציון הנדרש בכל אחד משעורי ההשלמה הוא 75 לפחות.

אמנות

תלמידי **תולדות האמנות** המועידים עצמם להוראת אמנות חייבים ללמוד השלמות בחוג לאומנות יצירה כמפורט להלן:

1. **רישום א'** (שנתי) 8 שש"ס
2. **ציור א'** (שנתי) 8 שש"ס
3. **פיסול א'** (שנתי) 8 שש"ס

סה"כ 24 שש"ס

הבחירה מבין השיעורים שהתלמיד **לא** למד במסגרת לימודיו לתואר ב"א במדור לתולדות האמנות, כולל תלמידי חד-חוגי.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

תלמידי **המדור ליצירה** המועידים עצמם **להוראת אמנות** חייבים בהשלמות, בחוג לתולדות האמנות, כמפורט להלן:

- 2 מבואות (בתקופות שלא נלמדו במסגרת המדור ליצירה) 8 שש"ס
- תרגיל ביבליוגרפיה ומחשב 2 שש"ס
- סמינר באחת מארבע התקופות 4 שש"ס

הבחירה היא מבין השיעורים שהתלמיד לא למד במסגרת לימודיו במדור ליצירה, כולל תלמידי חד-חוגי.

(התלמיד חייב לעמוד בדרישות של תרגיל לפני הסמינר)

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

אנגלית

תלמידים הלומדים לקראת תעודת הוראה **באנגלית** חייבים בכל החובות של החוג לאנגלית. במהלך לימודיהם בחוג לאנגלית חייבים תלמידים אלה ללמוד **שיעורים בתחום השפה** (סה"כ 20 נקודות) לפי הפירוט הבא:

1. מבוא לפונטיקה 2 שש"ס
2. מבוא לפונולוגיה 2 שש"ס
3. מבוא למורפולוגיה 2 שש"ס
4. מבוא לתחביר 2 שש"ס
5. הדקדוק הפדגוגי 4 שש"ס
6. שני שיעורי בחירה בבלשנות (או סמינריונים) 8 שש"ס
7. הבעה בעל-פה לצורכי הוראה (בחוג ללמידה, הוראה והדרכה) 2 שש"ס

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

היסטוריה

תלמידי החוג ללימודי א"י יכולים ללמוד לתעודת הוראה נוספת בשל"ח וידיעת הארץ ראה סעיף תעודת הוראה בשל"ח וידיעת הארץ).

א. תלמידי החוג **להיסטוריה של עם ישראל**, הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו השלמות בהסטוריה כללית בהיקף של 6 שש"ס, 2 שש"ס בכל תקופה: ימי הבניים, העת החדשה והעת החדשה.

סה"כ 6 שש"ס.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

ב. תלמידי החוג **להיסטוריה כללית** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו: שיעור בחוג ללימודי א"י בעת החדשה בהיקף של 4 שש"ס ושיעור בחוג להסטוריה של עם ישראל בהיקף של 4 שש"ס **באחת** משלוש התקופות: בית שני, ימי הבניים, העת החדשה.

סה"כ 8 שש"ס.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

ג. תלמידי החוג **להיסטוריה של המזרח התיכון** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו: בחוג לתולדות עם ישראל קורס בהיקף של 4 שש"ס בעת החדשה ובחוג להסטוריה כללית קורסים בהיקף של 4 שש"ס מתוך שתי תקופות: ימי הבניים, העת החדשה, העת החדשה.

סה"כ 8 שש"ס.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

ד. תלמידי החוג **ללימודי ארץ ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו: בחוג להסטוריה כללית השלמות בהיקף של 6 שש"ס, 2 שש"ס בכל תקופה: ימי הבניים, העת החדשה, העת החדשה.

סה"כ 6 שש"ס.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

ה. תלמידי החוגים **להיסטוריה של המזרח התיכון והיסטוריה כללית** הלומדים לקראת תעודת הוראה **בהיסטוריה** ילמדו: שיעור בחוג ללימודי א"י בהיקף של 4 שש"ס בעת החדשה ושיעור בתולדות עם ישראל בהיקף של 4 שש"ס **באחת** משלוש התקופות: בית שני, ימי הבניים או העת החדשה.

סה"כ 8 שש"ס.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

ו. תלמידי החוגים **להיסטוריה של המזרח התיכון ולימודי ארץ ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו בחוג להיסטוריה כללית קורסים בהיקף 6 שש"ס, 2 שש"ס בכל תקופה: ימי הבניים, העת החדשה, העת החדשה.

סה"כ 6 שש"ס.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

ז. תלמידי החוגים **להיסטוריה של המזרח התיכון והיסטוריה של עם ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו קורסים בהיקף של 6 שש"ס בהיסטוריה כללית, 2 שש"ס

בכל תקופה: ימי הבניים, העת החדשה, העת החדשה.

סה"כ 6 שש"ס.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

ח. תלמידי החוגים **להיסטוריה כללית והיסטוריה של עם ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה אינם חייבים בהשלמות.

ט. תלמידי החוגים **להיסטוריה כללית ולימודי ארץ ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו: שיעור בחוג להיסטוריה של עם ישראל בהיקף של 4 שש"ס באחת מהתקופות: בית שני, ימי הביניים, העת החדשה.

סה"כ 4 שש"ס.

הציון הנדרש בשיעור זה הוא 75 לפחות.

י. תלמידי החוגים **ללימודי ארץ-ישראל ותולדות עם ישראל** הלומדים לקראת תעודת הוראה בהיסטוריה ילמדו: בחוג להיסטוריה כללית 6 שש"ס, 2 שש"ס בכל תקופה: ימי הבניים, העת החדשה והעת החדשה.

סה"כ 6 שש"ס.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

הערה: חובה ללמוד שיעורים בלבד. לא תינתן אפשרות ללמוד תרגיל.

ספרות עברית והשוואתית

תלמידים הלומדים לתעודת הוראה בספרות חייבים לכלול במסגרת לימודי הב"א קורסים מהתחומים הבאים:

דרמה, רומן, סיפורת עברית, שירה עברית חדשה, שירת ימי הביניים, מדרש ואגדה (סיפור עממי). תלמידים שלמדו קורסים מהתחומים הנ"ל ועמדו בציון של 75 לפחות בכל שיעור יוכלו לקבל פטור בתאום עם מזכירות החוג.

הערה: תלמידים ששפת האם שלהם אינה עברית ומעוניינים ללמוד לתעודת הוראה בספרות יהיה עליהם לקבל ציון של 125 לפחות בבחינת יע"ל. דרישה זו חלה על תלמידים הלומדים בשני המסלולים: ב"א ותעודת הוראה בספרות או בעברית כשפה שניה, כמו כן, דרישה זו חלה על כל תלמיד הלומד שעורי השלמות בחוג לספרות עברית והשוואתית.

השלמות בספרות ולשון לתלמידים מהמגזר הערבי

תלמידי המגזר הערבי המכשירים עצמם להוראת עברית כשפה שנייה (שפה וספרות) ילמדו את שיעורי ההשלמה הבאים:

א. תלמידים שלמדו ספרות עברית והשוואתית ילמדו

1. 16 ש"ס השלמה בלשון לפי הפירוט הבא:

4 שש"ס	תורת הניקוד
4 שש"ס	תחביר הלשון העברית
4 שש"ס	תורת ההגה של הלשון העברית
2 שש"ס	תורת הצורות של העברית החדשה
2 שש"ס	מבוא לסמנטיקה

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

הערה: את קורסי הקדם חובה ללמוד כנדרש בחוג ללשון. הקורסים: "תורת ההגה" ו"סמנטיקה" הם קורסי קדם לקורס "תורת הצורות של העברית החדשה".

2. יכללו במסגרת לימודי הב"א קורסים מהתחומים הבאים:

דרמה, רומן, סיפורת עברית, שירה עברית חדשה, שירת ימי הביניים, מדרש ואגדה (סיפור עממי). תלמידים שלמדו קורסים מהתחומים הנ"ל ועמדו בציון של 75 לפחות בכל קורס יוכלו לקבל פטור בתאום עם מזכירות החוג.

ד. תלמידים שלמדו בחוג ללשון עברית ילמדו 20 שש"ס השלמה במסגרת החוג לספרות

עברית והשוואתית לפי הפרוט הבא: שירת ימי הביניים, מדרש ואגדה, שירה עברית חדשה, סיפורת עברית חדשה ורומן.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

הערה: תלמידים ששפת האם שלהם אינה עברית ומעוניינים ללמוד לתעודת הוראה בספרות יהיה עליהם לקבל ציון של 125 "בבחינת יע"ל". דרישה זו חלה על תלמידים הלומדים בשני המסלולים: ב"א ותעודת הוראה בספרות או בעברית כשפה שניה, כמו כן, דרישה זו חלה על כל תלמיד הלומד שיעורי השלמה בספרות עברית והשוואתית.

מתמטיקה

תלמידים העתידים להורות מתמטיקה ילמדו במסגרת החוג למתמטיקה שניים מתוך השיעורים הבאים:

4 שש"ס	תולדות המתמטיקה
--------	-----------------

4 שש"ס	יסודות הגיאומטריה
4 שש"ס	תורת המספרים
4 שש"ס	יסודות המתמטיקה
4 שש"ס	תורת הגרפים
4 שש"ס	אשנב למתמטיקה

הציון הנדרש בשיעורים אלה הוא 70 בממוצע ולא פחות מ-60 בכל שיעור.

*התלמידים מתבקשים לעמוד בדרישות הקדם של כל קורס.

תעודת הוראה בשל"ח וידיעת הארץ

תלמידי החוגים: **לימודי א"י, ארכיאולוגיה וגאוגרפיה** יכולים ללמוד לתעודת הוראה בשל"ח ובידיעת הארץ.

תלמידי החוג **ללימודי א"י** יחוייבו בשיעור השלמה בחוג **לגאוגרפיה** אחד מבין השיעורים:

3 שש"ס	מבוא לגיאולוגיה – שו"ת
3 שש"ס	מבוא לגיאומורפולוגיה – שו"ת
3 שש"ס	מבוא לאקלים – שו"ת

תלמידי החוג **לארכיאולוגיה** יחוייבו בשיעור השלמה **לגאוגרפיה** אחד מבין השיעורים:

3 שש"ס	מבוא לגיאולוגיה – שו"ת
3 שש"ס	מבוא לאקלים – שו"ת

תלמידי החוג **לגאוגרפיה** יחוייבו בשיעור השלמה בחוג **לארכיאולוגיה** אחד מבין השיעורים:

2 שש"ס	הזמנה לארכיאולוגיה
2 שש"ס	מבוא לארכיאולוגיה של א"י בתקופה המקראית
4 שש"ס	אדם ונוף (ארכיאולוגיה ומדעי הטבע) – חלק א' רב'
2 שש"ס	סקר ארכיאולוגי

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

תעודת הוראה באזרחות ובמדעי המדינה

1. לתלמידי מדעי המדינה

2. לתלמידי משפטים

א. תלמידי בית הספר למדעי המדינה יכולים ללמוד לתעודת הוראה "באזרחות ובמדעי המדינה".

הסטודנטים יחוייבו ללמוד במסגרת שיעורי ההשלמה

1. קורס העוסק במיעוט הערבי בישראל.

2. קורס במשפטים: "יסודות המשפט בישראל" או "משפט קונסטיטוציוני" (קורסים אלה ניתנים בחוג ללימודים רב-תחומיים). במידה והתלמידים למדו קורסים אלה במסגרת לימודי הב"א והציון בכל קורס הוא 75 לפחות, יהיו פטורים מהשלמות (בתאום עם מוכירות החוג).

הציון הנדרש בכל קורס הוא 75 לפחות.

ב. תעודת הוראה באזרחות ובמדעי המדינה במסלול משותף לחוג למשפטים ולחוג ללמידה, הוראה והדרכה.

מטרת התכנית

מטרת המסלול המשותף הינה לאפשר לתלמידי הפקולטה למשפטים לרכוש השכלה בתחומי החינוך וההוראה. בבסיס מטרה זו עומד הצורך להעמיד חוקרים אקדמאים שיבחנו את דיני החינוך בארץ כמו גם את מבנה החינוך המשפטי בארץ, ולהשתלב בלימוד מקצוע האזרחות, מדע המדינה וחוק ומשפט במסגרת בתי הספר התיכוניים, היה ויחפצו לפנות לתחום המעשה.

מבנה הלימודים

היקף הלימודים לתעודת הוראה בחוג ללמידה, הוראה והדרכה – 36 נקודות.

בנוסף, השלמות בביה"ס למדעי המדינה –

1. מבוא לממשל ופוליטיקה* – שו"ת 5 נ'
2. המערכת הפוליטית הישראלית – שו"ת 5 נ'

* הקורס הינו קדם לקורסים: הוראת המקצוע א' והתנסות בשדה א'.

התלמיד חייב לכלול במהלך לימודי משפטים את הקורסים:

1. תולדות הרעיון המדיני
  2. קורס על המיעוט הערבי בישראל
- במידה ולא נכללו קורסים אלה בלימודי משפטים יהיה עליו ללמוד אותם בביה"ס למדעי המדינה בנוסף על כל חובותיו.

הציון הנדרש בכל שיעור הוא 75 לפחות.

תוכנית הלימודים

על התלמיד לצבור 36 נקודות על-פי החלוקה הבאה:

שנה א' – 18 נקודות

שנה ב' – 18 נקודות

שנה א'	סוג	שעות	נקודות
313.1005	מבוא לסביבות למידה, הוראה והדרכה	2	2
313.1102	חושבים ויוצרים למידה	2	2
313.1101	מושגי יסוד בתכנון לימודים	2	2
313.2250	פסיכולוגיה חינוכית – חלק א'	2	2
313.2251	פסיכולוגיה חינוכית – חלק ב'	2	2
313.2155	חלופות בהערכת הישגי לומדים	2	2
	הוראת המקצוע א' – אזרחות	4	4
313.2800	תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות		
	מעשית א' – חלק א'	6	1
313.2801	תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות		
	מעשית א' – חלק ב'	6	1
	תרגילי דידקטי	4	4
	עבודה מעשית	6	1
	עבודה מעשית	6	1
		28	18

סה"כ

שנה ב'	סוג	שעות	נקודות
313.2100	רפורמות ותפיסות פדגוגיות בראי היסטורי-פילוסופי	שיעור	2
313.2101	למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי	שיעור	2
313.2151	לקויות למידה: יסודות עיוניים והשלכות פדגוגיות	שיעור	2
313.2152	בעיות הסתגלות בבית הספר	שיעור	2
313.3101	הוראת המקצוע ב' – אזרחות	סמינר דידקטי	4
313.3101	סטודיו ללמידה ב'	שיעור	4
א			
313.3102	סטודיו ללמידה והוראה – חלק א'	שיעור	2
313.3103	סטודיו ללמידה והוראה – חלק ב'	שיעור	2
313.3800	תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות מעשית ב' – חלק א'	עבודה מעשית	5
313.3801	תהליכי הוראה ולמידה בהתנסות מעשית ב' – חלק ב'	עבודה מעשית	5
			18
			24
סה"כ			

אשכול בינתחומי*

תלמידי מדעי החברה (גאוגרפיה, אזרחות, סוציולוגיה, של"ח וידיעת הארץ, אזרחות, תקשורת) יבחרו מתוך הרשימה שלהלן:

313.2521	פיתוח מיומנויות חשיבה בהוראת מדעי החברה	שיעור	2
313.2525	חינוך בחברות רב-תרבותיות ומחולקות: מבט השוואתי	שיעור	2
313.2514	ניווט וקידום למידה בכיתה (לא יינתן בתשע"ב)	שיעור	2
313.2522	שפה, חינוך וריבוי תרבויות (לא יינתן בתשע"ב)	שיעור	2
313.2526	רב לשוניות במערכת החינוך	שיעור	2
316.2007	גיבוש ופיתוח צוות	שיעור	2
316.2015	נוער במצוקה: התופעה ומערכות התמיכה	שיעור	2
316.2002	מערכת החינוך בישראל	שיעור	2
313.3160	מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק א'*	שיעור	2
313.3161	מערכת אנשים ישראל – המדריך לחברה הישראלית – חלק ב'*	שיעור	2

			מעליסה בארץ הפלאות עד סיפור	318.2910
			אהבה וחושך	
2	2	שיעור		
			שילוב ילדים עם צרכים מיוחדים	319.2512
2	2	שיעור		
			מבוא למוח וקוגניציה	308.2008
2	2	שיעור		

* תלמידים שיבחרו קורס זה יהיו זכאים לפטור מקורס חובה – 313.2101 – למידה, הוראה והדרכה בעולם דיגיטלי.

הלימודים לתואר שני (מ"א) יו"ר ועדת מ"א: פרופ' פרימה אלבז-לוביש

מטרות ומבנה

מטרת הלימודים לתואר שני בחוג ללמידה, הוראה והדרכה היא הרחבה והעמקה של הידע המחקרי והמעשי בתחומי הלמידה, ההוראה וההדרכה וכן דיון בסוגיות חינוך רלוונטיות על סדר היום הציבורי. השאיפה היא להכשיר בוגרים שיקדמו מחקר בתחומי הלמידה, ההוראה וההדרכה ואת העשייה החינוכית בתחומים אלה בארץ. הלימודים מתנהלים במסלול הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (מסלול א') ובמסלול ללא עבודת גמר מחקרית (מסלול ב').

הלימודים מתקיימים במגמות הבאות:

המגמה לפיתוח מערכות חינוך

המגמה לטכנולוגיות בחינוך

המגמה לחקר החינוך האלטרנטיבי

המגמה לחינוך גופני

המגמה להוראת האנגלית כשפה זרה

במסגרת מספר מגמות יש התמחויות. התמחות כוללת מקבץ של מספר קורסים (4 לפחות) הנוגעים לנושא מרכזי, ומאפשרים לתלמיד להתמקד בנושא ההתמחות בצורה מובנית. תחום ההתמחות אינו מצוין בתעודת המוסמך אלא בספח התמחות בצמוד לאישור הזכאות לתואר.

תנאי קבלה

- א. 1. תואר ב"א בחינוך, בממוצע של 76 לפחות בכל חוג*.
2. מועמדים בעלי תואר ראשון שאינם באחד מתחומי החינוך, יידרשו להשלים קורסים במסגרת החוג ובהתאם לתכניות השלמה ייחודיות של המגמה.
3. תלמידים שמסיימים את לימודיהם לתואר בוגר בשנה"ל הנוכחית נדרשים להגיש גיליון ציונים וממוצע (סופי או זמני), וכן אישור לגבי יתרת חובות לב"א.
4. בעלי תואר ב"א ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, יידרשו להיבחן בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה.

- ב. 1. ציון של 75 לפחות במבחן הכניסה החוגי באנגלית למגמה לפיתוח מערכות חינוד, למגמה לחקר החינוך האלטרנטיבי ולמגמה לחינוך גופני.
  2. ציון של 80 לפחות במבחן הכניסה החוגי באנגלית למגמת טכנולוגיות בחינוך.
  3. בחינת כניסה באנגלית מטעם החוג לשפה וספרות אנגלית- למגמת הוראת האנגלית כשפה זרה.
  4. בחלק מהמגמות, יוזמנו המועמדים לראיון אישי
- (* ראה גם תנאי קבלה ייחודיים למגמות)
- מאחר ומספר המקומות בחוג מוגבל, אין כל התחייבות לקבל את המועמד/ת למגמה ולמסלול שביקש, גם אם נתמלאו תנאי המינימום הנדרשים.

לימודי השלמה בחוג ובמגמות השונות במסגרת לימודי התואר

1. סטודנטים יידרשו לסיים את לימודי השלמה (ראו "תנאי קבלה" סעיף א' 2.) במהלך שנה א' ללימודיהם בציון הנדרש במגמה הספציפית. פטור מלימודי השלמה יינתן רק על בסיס מסמכים רלוונטיים ממוסד אקדמי מוכר. המסמכים הנדרשים (לכל קורס בנפרד) יכללו: סילבוס, ציון משוקלל (80 לפחות), פרטים על היקף הקורס, נקודות זכאות, שם ותואר המרצה. יש להמציא מסמכים אלה בעת הרישום. פטורים מלימודי השלמה על סמך המסמכים יידונו עד לאחר תום השבוע הראשון ללימודים. לא ידונו בקשות לפטורים לאחר מועד זה.
2. לתלמידים שלא למדו סטטיסטיקה ושיטות מחקר כמותיות או איכותניות, או שלמדו קורסים אלו לפני יותר מ-5 שנים, יחוייבו בשנת לימודיהם הראשונה לתואר מ"א בקורסי השלמה כלהלן:

השלמות בשיטות מחקר.	313.2903
השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה.	313.2902
שיטות מחקר איכותניות – שיעור+תרגיל	316.2001
מושגי יסוד בתכנון לימודים	313.1101

3. במידה והיקף ההשלמות הינו עד 16 ש"ס (בדרך כלל 4 קורסים), ניתן לשקול קבלה של המועמד ללימודי המ"א במעמד של תלמיד על תנאי.

לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני

- מועמד שאינו עומד ברמת הקריטריונים החוגיים לקבלה לתואר שני יוכל, בהמלצת הוועדה החוגית לתואר שני, להתקבל לשנת לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדותו לתואר שני, בכפוף לתקנון לימודים לתואר שני סעיף 8.12.
- עם סיום ההשלמות, על התלמיד להירשם מחדש ולהציג את מועמדותו ללימודי תואר שני.

מסלולי לימוד בחוג ללמידה, הוראה והדרכה

- במסגרת התואר השני בחוג קיימים המסלולים הבאים: מסלול א', מסלול ב' ובנוסף, מסלול אישי, מסלול מואץ למ"א, מסלול ישיר לד"ר.

מסלול א' (כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה)

מסלול זה כולל השלמת קורסים והגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה). היקף הלימודים במסגרת מסלול זה הינו 36-32 שעות שבועיות סמסטריאליות (שש"ס). בחלק מן המגמות מתקיימות בנוסף סדנאות והתנסויות בעבודה מעשית. המסיימים במסלול א' יכולים בהתאם להישגיהם להמשיך לתואר שלישי.

רישום למסלול א' אינו מבטיח הישגרות בו שכן על התלמיד לעמוד בתנאים נוספים: ציון 85 לפחות בקורסי המתודולוגיה והסטטיסטיקה החוגיים, ציון 80 לפחות בשיעורי החובה של המגמה, ציון של 85 לפחות בעבודה סמינריונית והתקשרות עם אחד ממרצי החוג. את טופס ההתקשרות יש להגיש למוכירות החוג בשבוע הראשון של תחילת הסמסטר השלישי ללימודים. במגמה לטכנולוגיות קיימים תנאים אחרים כמפורט בהמשך.

ועדת המ"א של החוג שומרת לעצמה את הזכות להעביר תלמיד ממסלול א' למסלול ב' על סמך הישגיו הלימודיים.

רישום למסלול א' אינו מבטיח מנחה לכל תלמיד או הנחייה בכל נושא שהתלמיד מעוניין בו.

מסלול ב' (כולל הגשת פרויקט גמר)

מסלול זה כולל השלמת קורסים והגשת פרויקט גמר. היקף הלימודים במסגרת מסלול זה הינו 44-40 שש"ס. בחלק מן המגמות, מתקיימות בנוסף סדנאות והתנסויות בעבודה מעשית. סיום במסלול ב' אינו מאפשר המשך לימודים לתואר שלישי.

מעבר בין מסלולים

תלמידים במסלול ב'-ללא תזה, המבקשים לעבור למסלול א'-עם תזה, יוכלו לפנות לוועדת המ"א החוגית בתחילת שנה ב' ולאחר שיעמדו בתנאים הבאים: ציון 85 לפחות בקורס מתודולוגי ובסמינריון וכן ציון 80 לפחות בקורסי חובה. כמו כן, יש צורך בהגשת טופס התקשרות חתום ע"י מנחה התזה. טופס 'מעבר בין מסלולים' קיים באתר החוג (לשונית 'טפסים').

מסלולים נוספים

מסלול אישי (כולל כתיבת תיזה)

מטרתו של המסלול היא לאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות, ושאיננו בהכרח מוגבל לתכנית לימודים של מגמה מסוימת בחוג. במסלול זה התלמיד מחוייב במכסת שעות לימוד כמו במסלול א' (32-36 שש"ס) ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). תכנית הלימודים תיבנה על ידי מנחה עבודת הגמר ותקבל את אישור יו"ר הועדה החוגית לתואר שני של החוג לחינוך והדיקן ללימודים מתקדמים. לצורך זה על המועמד להתקשר למנחה מטעם החוג שינחה וילווה תכנית אישית זו.

תנאי הקבלה למסלול האישי: ממוצע של 90 לפחות בלימודי התואר הראשון, ציון עובר בבחינה באנגלית והסכמת מנחה להנחות את התלמיד. בתעודת המוסמך תצוין התמחותו הספציפית של התלמיד בתכנית לימודיו. פרטים נוספים בפרק הרשות ללימודים מתקדמים בשנתון זה.

מסלול מואץ למ"א (כולל כתיבת תיזה)

מסלול זה מיועד למספר מצומצם מקרב התלמידים המצטיינים בחוג לחינוך, המבקשים להתחיל כבר בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון את לימודי התואר השני. מועמדים שהם תלמידי שנה שניה בחינוך מיוחד, שממוצע הישגיהם 90 ומעלה ומעוניינים ללמוד במסלול זה ייפנו למרכזת החוג עד תאריך 01.04.2012 ויזמונו לראיון אישי לקבלה לתוכנית זו. תוכנית הלימודים תקבע על-ידי החוג, בתאום עם יו"ר ועדת מ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים. פרטים נוספים על תוכנית זו נמצאים בנהלי הרשות ללימודים מתקדמים ובמזכירות החוג. משך הלימודים הכללי לתואר ראשון ושני במסלול המואץ במסלול עם כתיבת תיזה יעמוד על חמש שנים ובמסלול המואץ במסלול עם כתיבת תיזה גמר יעמוד על ארבע שנים.

מסלול ישיר לדוקטורט

קיימת אפשרות ללימודים לדוקטורט ישירות אחרי לימודי תואר ראשון או בסיום לימודי השנה הראשונה ללימודי המ"א בכפוף לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים (ראה הנחיות בעמוד 164 בתקנון הרשות ללימודים מתקדמים).

מהלך הלימודים

על התלמידים במסלול א', מסלול ב' ומסלול אישי לסיים את כל חובות השמיעה והגשת העבודות במשך שנתיים. תלמידי מסלול א' ומסלול אישי יוכלו להירשם לשנה נוספת, במסגרתה יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תזה) ויגישו אותה לשיפוט. לוח זמנים זה הינו מחייב, ולכן על המועמדים לשקול היערכות מתאימה מבחינת שאר האילוצים שלהם. יש לחדש את הרישום ללימודים כל שנה, גם בזמן הכתיבה של עבודת הגמר.

תכנית הלימודים המחייבת הינה זו המתפרסמת בשנתון המתייחס לשנת הלימודים בה החלו התלמידים את לימודיהם. עם זאת, ייתכנו שינויים במבנה תכנית הלימודים. אם במהלך הלימודים אושר מעבר למסלול אחר או למגמה שונה, החובות החלים על התלמיד הם בהתאם לשנתון של השנה בה אושר המעבר.

הגשת עבודות

- התלמידים במסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ למ"א חייבים להגיש 2 עבודות סמינריוניות במגמה.
- התלמידים במסלול ב' חייבים להגיש 3 עבודות סמינריוניות (למעט תלמידי המגמה לטכנולוגיות בחינוך), מהן 2 לפחות במסגרת המגמה. דרישות נוספות מפורטות בחלק של כל מגמה בהמשך.
- אין להגיש שתי עבודות סמינריוניות אצל אותו מרצה.
- אין להגיש עבודה משותפת אלא במקרים מיוחדים ולאחר קבלת אישור מיוחד מוועדת המ"א.

- עבודה סמינריונית תתבצע במהלך הקורס. תלמידים אשר למדו בסמסטר א' רשאים להגיש עבודה סמינריונית עד סוף סמסטר ב' ולא יאוחר מיום הלימודים האחרון שבו. אלו שלמדו בסמסטר ב' רשאים להגיש את העבודה עד תחילת שנת הלימודים העוקבת. מורה רשאי לדרוש שהעבודה תוגש במהלך שמיעת הסמינריון. תלמיד שהותר לו להגיש עבודה סמינריונית מעבר למועד המקובל (חופשת הסמסטר) אחראי לכך שעבודתו תוגש למורה (אם ישהה המורה בחו"ל, ידאג התלמיד לשלוח אליו את העבודה בדואר-אוויר רשום).
- לפני הגשת העבודה על התלמיד לדאוג לרישום פרטי העבודה על טופס (להורדה מאתר החוג-לשונית 'טפסים') והגשתו במזכירות החוג
- על התלמיד לוודא שעותק מהעבודה הסמינריונית שהוגשה יישאר בידי.
- ניתן להגיש עבודה סמינריונית אך ורק בקורס שמוגדר כסמינריון.

נוהל כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה – במסלול א'

את ההצעה הסופית לעבודת הגמר המחקרית יש להגיש לכל המאוחר עד תום הסמסטר השלישי ללימודים (כולל חופשת סמסטר) למזכירות החוג. עבודת הגמר תונחה על-ידי אחד ממרצי החוג לחינוך המורשים להנחות עבודות גמר (תיזה). רשימת המרצים המורשים להנחות נמצאת במזכירות ובאתר החוג. באישור יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים ניתן לצרף מנחה שני מתוך החוג או מחוצה לו במגבלות מסויימות. את עבודת הגמר המחקרית יש לסיים לכל המאוחר תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודי המ"א, אלא אם כן אושרה לתלמיד הארכה. הנחיות להגשת הצעת מחקר ונהלים להגשת עבודת הגמר המחקרית ניתן לקבל במזכירות החוג.

נוהל פרויקט גמר במסלול ב'

תלמידי מסלול ב' חייבים בהגשת פרויקט גמר. התלמיד יבחר את המנחה ויקבל את הסכמתו להגשת פרויקט הגמר. פרויקט גמר, ככל עבודה אחרת, יוגש עד סוף שנה ב' ללימודים (חודש נובמבר). כללים והנחיות להגשת הפרויקט משתנים בהתאם למגמה.

שקלול הציון הסופי

הרכב האחוזים של כל חלק מפורסם בכל אחת מהמגמות על פי ההרכב הקיים באותה המגמה.

המגמה לפיתוח מערכות חינוך

כתובת אתר המגמה: <http://edu.haifa.ac.il/learn/>

ראש המגמה: פרופ' בילי עילם

מטרת הלימודים במגמה היא להעמיק בחקר יסודות עיוניים ומעשיים של תכנון לימודים, הדרכה, סביבות למידה ומערכות חינוך פורמאליות ובלתי פורמאליות. הלימודים במגמה מעוגנים בתפיסה הומניסטית ואינטרדיסציפלינרית רחבה ומספקים בסיס אקדמי, מחקרי והתנסוטי לעבודה במסגרות חינוכיות שונות.

תכני הלימודים כוללים: תכנון, פיתוח והערכה של תכניות לימודיות-חינוכיות; עיצוב סביבות למידה מגוונות, כולל סביבות עתירות טכנולוגיה; פיתוח תפיסות וכישורים בהדרכה, תפיסות לימודיות, פדגוגיות, חברתיות וביקורת החינוך.

ניתן לבחור בקורסי המגמה על פי תחומי העניין של הסטודנט. כמו-כן ניתן להתמחות בהדרכה (אין חובה לבחור בהתמחות):

תכני הלימודים כוללים: תכנון, פיתוח והערכה של תכניות לימודיות - חינוכיות; עיצוב סביבות למידה מגוונות, כולל סביבות עתירות טכנולוגיה; פיתוח תפיסות וכישורים בהדרכה, תפיסות לימודיות, פדגוגיות, חברתיות וביקורת החינוך. ניתן לבחור בקורסי המגמה על פי תחומי העניין של הסטודנט. כמו-כן ניתן להתמחות בהדרכה (אין חובה לבחור התמחות):

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

ציון ממוצע משוקלל של 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר הראשון.

לימודי השלמה נועדו לסטודנטים חסרי רקע קודם בנושא וייקבעו על בסיס אישי (ניתנו קורסים נוספים להשלמה)

2 שש"ס	313.1101 מושגי יסוד בתכנון לימודים
2 שש"ס	313.2902 השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה
2 שש"ס	313.2903 השלמות בשיטות מחקר
2 שש"ס	316.2001 שיטות מחקר איכותניות – שיעור
1 שש"ס	תרגיל

תכנית הלימודים במגמה כוללת קורסי חובה וקורסי בחירה, כמפורט בטבלה:

לימודי המגמה

מסלול א'	מסלול ב'	
מחקר חינוכי: עיונים פילוסופיים – 4 שש"ס		שנה א' – חובה
התמחות במחקר איכותני או כמותי – 4 שש"ס – שנה א' או ב'	פיתוח תכניות לימודים בהוראת המקצוע – 4 שש"ס שנה א' שנה ב'	שנה א' או ב' חובה קורסים מתודולוגיים
סוגיות נבחרות בתכנון לימודים – 4 שש"ס		שנה ב'
5 קורסי בחירה של המגמה 20 שש"ס	7 קורסי בחירה של המגמה (1-2 מכל מקבץ קורסים כמפורט ברשימה) 28 שש"ס	שנה א' או ב' בחירה ללא התמחות
או		שנה א' או ב' – בחירה עם התמחות מחייבת 4 קורסי החובה של ההתמחות (16 שש"ס)
4 קורסי התמחות		
קורס בחירה אחד מתוך המגמה – מכלל הקורסים שבמקבצים	3 קורסי בחירה – אחד מכל מקבץ שברשימה שבמקבצים	
32 שש"ס	40 שש"ס	סה"כ שש"ס
לפחות 2 סמינריונים אצל מרצים שונים	לפחות 3 סמינריונים אצל מרצים שונים	סמינריונים

*מסלולים:

מסלול א – בשנה שלישית מתבצעת כתיבת התזה אותה יש להגיש עד סוף השנה (נובמבר).
מסלול ב – את פרויקט הגמר יש לבצע בשנה השנייה ולהגישו עד סוף השנה (נובמבר).
הכללים משתנים בהתאם למגמות השונות.

הערות:

סטודנט שהשלים את מכסת הקורסים הרשומה בטבלה אך לא למד את מספר השש"ס הכולל כמצוין בטבלה, חייב ללמוד קורס או קורסים נוספים להשלמת מכסת השעות כנדרש.
המלצה: כדאי לתכנן את הלימודים בהתאם למסלול הלימודים (א' או ב'), מועדי הקורסים ואפשרויות הסטודנט.

רשימת הקורסים במגמה:

קורסי חובה בשנה א'

מסלול לימודים עם תזה

313.4211 מחקר חינוכי: עיונים פילוסופיים שיעור 4 שש"ס

מסלול לימודים ללא תזה

313.4208 פיתוח תכניות לימודים בהוראת המקצוע שיעור 4 שש"ס

313.4211 מחקר חינוכי: עיונים פילוסופיים שיעור 4 שש"ס

קורסי חובה בשנה ב'

מסלול לימודים עם תזה

קורס מתודולוגי מתקדם (לבחירה מהרשימה

למטה בתיאום עם מנחה התזה) שיעור 4 שש"ס

313.4104 סוגיות נבחרות בתכנון לימודים – יינתן בתשע"ג שיעור 4 שש"ס

מסלול לימודים ללא תזה

313.4104 סוגיות נבחרות בתכנון לימודים – יינתן בתשע"ג שיעור 4 שש"ס

קורסי בחירה*

313.4402 הדלות המעשירה של החינוך האלטרנטיבי בימינו סמינריון 4 שש"ס

313.4410 אלטרנטיבות חדשניות לביה"ס הסטנדרטי סמינריון 4 שש"ס

313.4615 חינוך בישראל במבט וירטואלי

(קורס מקוון—למידה מהבית) סמינריון 4 שש"ס

313.4208 פיתוח תכניות לימודים בהוראת המקצוע שיעור 4 שש"ס

313.4202 פסיכולוגיה ותכניות לימודים בחברה רבת-תרבותית סמינריון 4 שש"ס

313.4605 מדיה דיגיטלית סמינריון 4 שש"ס

313.4103 מחקר נרטיבי בהקשר רב-תרבותי (מתקדם) סמינריון 4 שש"ס

313.4400 מתודולוגיות לחקר החינוך האלטרנטיבי שיעור 4 שש"ס

313.4410 דרכי המזרח הרחוק כפדגוגיות חינוכיות סמינריון 4 שש"ס

קורסי בחירה חוגים אחרים**

החוג למנהיגות ומדיניות בחינוך

316.4064 אנתרופולוגיה של ילדות סמינריון 4 שש"ס

316.4055 אזרחות, דת וגלובליזציה: היבטים חינוכיים סמינריון 4 שש"ס

קורסי בחירה החוג לייעוץ והתפתחות האדם

318.4104 למידה ועיצוב חינוכי בנושאי טכנולוגיה ומדע

סמינריון 4 שש"ס בגיל הרך

318.4105 התפתחות רוחנית בילדות ובבגרות סמינריון 4 שש"ס
 *ניתן ללמוד הן שיעורים והן סמינריונים, אך ניתן להגיש עבודה סמינריונית רק בקורס המוגדר כסמינריון.
 לימוד קורס המוגדר כסמינריון בתור שיעור ייתכן רק בהסכמת המרצה ובתיאום עימו לגבי הדרישות.
 ** קורסי בחירה מחוגים אחרים יתאפשרו על בסיס מקום פנוי.

קורסים מתודולוגיים מתקדמים (לתלמידי מסלול לימודים עם תזה)
 קורס מתודולוגיה יחיד לבחירת תלמידי מסלול א' בהתאמה לעבודת הגמר (תזה)

		313.4001 מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א
4 שש"ס	שו"ת	(קורס חובה שנה א')
4 שש"ס	שיעור	313.4400 מתודולוגיות נבחרות לחקר החינוך האלטרנטיבי
		313.4102 שיטות מתקדמות במחקר כמותי: משוואות
4 שש"ס	שיעור	מבניות וניתוח רב-רמות
		316.4003 מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות –
2 שש"ס	שיעור	חלק א'
		316.4004 מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות –
2 שש"ס	שיעור	חלק ב' (קורס המשך ל-316.4003)
4 שש"ס	שיעור	319.4586 הליכי מחקר יחידניים
4 שש"ס	סמינריון	313.4103 מחקר נרטיבי בהקשר רב-תרבותי
		313.4105 סטטיסטיקה כמותית מתקדמת)
4 שש"ס	שיעור	תנאי קדם קורס (313.4001)

התמחות בהדרכה במסגרת המגמה לפיתוח מערכות חינוך

ראש ההתמחות: פרופ' לילי אורלנד-ברק

ההתמחות בהדרכה מאפשרת לסטודנטים לפתח כישורים ייחודיים לתחומי ההדרכה וההערכה, יחד עם הבנה מעמיקה של מערכות חינוך, תכנון לימודים ופיתוח פדגוגי. הלימודים בהתמחות עוסקים בגישור בין תיאוריה לפרקטיקה מקצועית ובהבנת תהליכי הדרכה והערכה מונחי ראיות. בנוסף לקורסים התיאורטיים, ההתמחות מאפשרת התנסות מונחית בשדה שהינה מרכיב בלתי נפרד מהתכנית.

ההתמחות מיועדת למדריכים בפועל ולמתעתדים להיות מדריכים במערכת החינוך הפורמלית ובלתי פורמלית ובמסגרת הדרכה בארגונים מגוונים.

הקבלה להתמחות בהדרכה מותנית באישור בכתב מראש ההתמחות (ללא רישום להתמחות ואישור ראש ההתמחות, לא יוכל הסטודנט לקבל אישור-ספח, לגבי ההתמחות בתום לימודיו). קבלת ספח ההתמחות מותנית בלימוד 4 קורסים (16 ש"ס לפחות) מתוך רשימת הקורסים של המגמה.

קורסי חובה של ההתמחות:

קורס חובה לשנה א' + שנה ב':

שיעור	2 שש"ס	313.4312	הנחייה אקדמית בשדה – חלק א' שנה א'
שיעור	2 שש"ס	313.4313	הנחייה אקדמית בשדה – חלק ב' שנה א'
		313.4306	הנחייה אקדמית בשדה – למתקדמים –
שיעור	2 שש"ס		חלק א' שנה ב'
		313.4307	הנחייה אקדמית בשדה – למתקדמים –
שיעור	2 שש"ס		חלק ב' שנה ב'

קורס חובה בשנה א':

שיעור	4 שש"ס	313.4302	מודלים וגישות בהדרכה – תיאוריה ומחקר
-------	--------	----------	--------------------------------------

קורסי חובה בשנה ב':

שיעור	4 שש"ס	313.4304	הדרכה בראי המערכת
סמינריון	4 שש"ס	313.4305	חקר תהליכי הדרכה (לא יינתן בתשע"ב)

שקלול הציפון הסופי במגמה לפיתוח מערכות חינוך:

מסלול עם תזה (מסלול א')		מסלול ללא תזה (מסלול ב')	
תזה	40%	פרויקט גמר	20%
שתי עבודות סמינריוניות	30%	שלוש עבודות סמינריוניות	40%
שאר הקורסים	30%	שאר הקורסים	40%
סה"כ	100%	סה"כ	100%

המגמה לטכנולוגיות בחינוך

אתר המגמה: www.edtech.haifa.ac.il

ראש המגמה: ד"ר דני בן-צבי

מטרות המגמה וקהל היעד

בשנים האחרונות חלה התפתחות מסחררת של טכנולוגיות למידה, מידע ותקשורת. טכנולוגיות אלו הפכו זמינות במערכות חינוך בארץ ובעולם, אך הפוטנציאל הגלום בהן לתמיכה בתהליכי למידה והוראה לא מוצה במלואו. המגמה לטכנולוגיות בחינוך פועלת לקדם את ההבנה וההשכלה הרחבה של תלמידיה בנוגע למכלול ההיבטים ההגותיים, המחקריים והיישומיים של קשרי הגומלין בין טכנולוגיות חדשניות לבין תהליכי למידה והוראה בכל הרמות של מערכות החינוך. המגמה מכשירה את תלמידיה לעסוק במחקר, הערכה, עיצוב ויישום של תהליכי למידה, הדרכה והוראה בסביבות עתירות טכנולוגיה; להנהיג תהליכי שינוי חינוכיים וקהילתיים בעזרת פיתוח והטמעה של טכנולוגיות חדשניות, תוך רכישת כלים יישומיים לעשייה בתחום.

מגמת מ"א זאת מיועדת למעוניינים לחקור, ליזום, לפתח, לעצב, להפעיל, להעריך ולהנהיג תוכניות חינוכיות בסביבות עתירות טכנולוגיה במערכות חינוכיות, קהילתיות, ארגוניות, תעשייתיות, או ממשלתיות; וכן למעוניינים לפתח קריירה אקדמית כחוקרים וכמורים בתחום של טכנולוגיות מתקדמות בחינוך באוניברסיטאות ובמכללות. בוגרי המגמה צפויים להשתלב במגוון תחומי תעסוקה, לדוגמה: מחקר, הנחיה, ריכוז והדרכה של שינוי חינוכי בסביבות עתירות טכנולוגיה במערכות חינוך פורמאליות ובלתי פורמאליות; עבודה במחלקות הדרכה של ארגונים, כגון תעשיות הידע (תעשיות הי-טק); עיצוב, פיתוח והערכה של סביבות למידה והדרכה עתירות טכנולוגיה, תוכנות, ומשחקים חינוכיים; הוראה במוסדות להשכלה גבוהה, במכללות למורים, וכן בבתי ספר המטמיעים טכנולוגיות חינוך. לאחרונה נרתמה המגמה לסייע למאמץ הלאומי להתאים את מערכת החינוך למאה ה-21 ומציעה גם למורים המעוניינים להוות את חוד החנית בהובלת הטמעת התקשוב בבתי הספר להשתלב בתוכנית המ"א.

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים של החוג ללמידה, הוראה והדרכה)

- תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, בשני חוגים שאחד מהם חינוך. יידונו גם מועמדים בעלי תואר ראשון שאינו בחינוך. תלמידים אלו ידרשו ללימודי השלמה.
- ציון ממוצע של 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר ראשון.
- ציון של 80 לפחות בבחינת כניסה באנגלית.
- ציון של 80 לפחות בכל קורס השלמה (לימודי השלמה ייקבעו במידת הצורך על בסיס החסרים בלימודים הקודמים על פי הראיון האישי ודרישות המגמה).

מיון המועמדים

מיון המועמדים יתבסס על שאלון אישי, המלצות, כתיבת מאמר קצר, ציוני התואר הראשון, בחינת הכניסה באנגלית וראיון אישי.

מסלולי לימוד

הלימודים מתקיימים בשני מסלולים:

מסלול עם תיזה (מסלול א')

מסלול עם תזה כולל לימודים בהיקף של 36 שעות שבועיות סמסטריאליות (שש"ס) וביצוע של עבודת גמר מחקרית (תזה). יש להגיש שתי עבודות סמינריוניות במסגרת קורסי המגמה, המאפשרות התנסות מחקרית כהכנה לקראת ביצוע מחקר אמפירי בעבודת התזה. בנוסף, קיימת חובת השתתפות בסמינר המגמה לטכנולוגיות בחינוך.

מסלול ללא תיזה (מסלול ב')

מסלול ללא תזה כולל לימודים בהיקף של 40 שש"ס וביצוע של פרויקט גמר. יש להגיש שתי עבודות סמינריוניות במסגרת קורסי המגמה. בנוסף, קיימת חובת השתתפות בסמינר המגמה לטכנולוגיות בחינוך.

זכאות לתואר

זכאות לתואר מותנית בסיום הקורסים העיוניים ופרויקט הגמר במסלול ב', או התזה במסלול א', בציון 76 לפחות, על פי תקנון הלימודים לתואר שני.

משך הלימודים

תלמידי מסלול ב' יסיימו את כל חובות הלימודים בשנתיים, כולל הגשת דו"ח על פרויקט הגמר. תלמידי מסלול א' יסיימו את כל חובות הלימודים בשנתיים הראשונות ויכתבו את התזה בשנה השלישית, בסיומה יגישו אותה לשיפוט, על פי תקנון הלימודים לתואר שני.

שקלול הציון הסופי

הציון הסופי מורכב כלהלן:

מסלול ללא תזה (מסלול ב')		מסלול עם תזה (מסלול א')	
20%	פרויקט גמר	40%	תזה
40%	שתי עבודות סמינריוניות	30%	שתי עבודות סמינריוניות
40%	שאר הקורסים	30%	שאר הקורסים
100%	סה"כ	100%	סה"כ

לימודי השלמה

לימודי השלמה יידרשו במקרה הצורך, על בסיס החסרים בהשכלה של המועמד/ת. הדרישות והתנאים המדויקים של לימודי השלמה יהיו על פי הנהוג בחוג ללמידה, הוראה והדרכה. כל קורסי השלמה הנדרשים יינתנו במסגרת קורסים קיימים באוניברסיטת חיפה.

תוכנית הלימודים במגמה

תכנית הלימודים במגמה כוללת קורסי חובה, קורסי בחירה והשתתפות בסמינר המגמה, כמפורט בטבלה להלן.

שנה	סוג הקורס	מסלול לימודים עם תזה (מסלול א')		מסלול לימודים ללא תזה (מסלול ב')		
		שם הקורס	ש"ש	שם הקורס	ש"ש	
א'	חובה	למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות	4	למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות	4	
		מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	4	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	4	
		פרויקט גמר חלק א' – פיתוח סביבות למידה היברידיות	4			
	בחירה	סמינר המגמה "אדם, חינוך וטכנולוגיה" * (לא לשקלול)		סמינר המגמה: "אדם, חינוך וטכנולוגיה" * (לא לשקלול)		
		שלושה קורסי בחירה אחד מהם קורס מקוון במלואו	12	שני קורסי בחירה אחד מהם קורס מקוון במלואו	8	
		סה"כ ש"ש בשנה א': 20		20		
ב'	חובה	קורס מתקדם בשיטות מחקר	4	פרויקט גמר חלק ב' הפעלה	2	
				פרויקט גמר חלק ג' – הערכה וכתביה	2	
			1170	הפרקטיקה של הטמעת תרבות תקשוב במערכות חינוך(מיועד לתכנית "ערים דיגיטליות")	4	
				מנהיגות חינוכית וטכנולוגית (מיועד לתכנית "ערים דיגיטליות", לא לשקלול)		
			סמינר המגמה: "אדם, חינוך וטכנולוגיה" * (לא לשקלול)		סמינר המגמה: "אדם, חינוך וטכנולוגיה" * (לא לשקלול)	
			שני קורסי בחירה	12	ארבעה קורסי בחירה (שלושה קורסי בחירה לתמידי ותוכנית "ערים דיגיטליות")	12 או 16
		סה"כ ש"ש בשנה ב': 16		20		
		סה"כ ש"ש בשנתיים: 36		40		

*"אדם, חינוך וטכנולוגיה": סמינר המגמה לטכנולוגיות בחינוך

סדרת מפגשי הסמינר המדעי של המגמה (קולקציות) מפגישה את חברי הסגל והסטודנטים עם מחקרים וטכנולוגיות מתקדמות, במטרה להרחיב את הידע על למידה עתירת טכנולוגיה מזוויות מבט מגוונות. למפגשים אלו מוזמנים חוקרים ממוגון אוניברסיטאות וחברות בארץ ובעולם. מפגשים אלו מתקיימים באופן קבוע בימי רביעי בשעות אחר הצהריים, אחת למספר שבועות, במהלך הסמסטרים א' ו-ב'. את הפעילות מובילים חברי הסגל האקדמי של המגמה בסיוע של דוקטורנטים.

רשימת הקורסים במגמה

קורסי חובה בשנה א'

מסלול לימודים עם תיזה

4 שש"ס	שו"ת	למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות	313.4500
4 שש"ס	שו"ת	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	313.4000
לא לשקלול	סמינר מגמה	אדם, חינוך וטכנולוגיה – חלק ג'	313.4507
לא לשקלול	סמינר מגמה	אדם, חינוך וטכנולוגיה – חלק ד'	313.4508

מסלול לימודים ללא תיזה

4 שש"ס	שו"ת	למידה בסביבה עתירת טכנולוגיה: סוגיות וגישות	313.4500
		פרייקט גמר חלק א' – פיתוח סביבות למידה	313.4030
4 שש"ס	שו"ת	היברידיות (לתלמידי שנה א')	
4 שש"ס	שו"ת	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	313.4001
לא לשקלול	סמינר מגמה	אדם, חינוך וטכנולוגיה – חלק ג'	313.4507
לא לשקלול	סמינר מגמה	אדם, חינוך וטכנולוגיה – חלק ד'	313.4508

קורסי חובה בשנה ב'

מסלול לימודים עם תיזה

קורס מתודולוגי מתקדם (לבחירה מהרשימה למטה)

4 שש"ס	שיעור	בתיאום עם מנחה התזה)	
לא לשקלול	סמינר מגמה	אדם, חינוך וטכנולוגיה – חלק ג'	313.4507
לא לשקלול	סמינר מגמה	אדם, חינוך וטכנולוגיה – חלק ד'	313.4508

מסלול לימודים ללא תיזה

		פרייקט גמר חלק ב' – יישום	313.4031
		(המשך לקורס 313.4030, לתלמידי שנה ב')	
		פרייקט גמר חלק ג' – הערכה וכתובה	313.4032
		(המשך לקורס 313.4031, לתלמידי שנה ב')	
		הפרקטיקה של הטמעת תרבות תקשוב במערכות	313.4511
		חינוך – חלק א' (לתלמידי התכנית "ערים דיגיטליות")	שו"ת 2 שש"ס
		הפרקטיקה של הטמעת תרבות תקשוב	שו"ת 2 שש"ס
		במערכות חינוך – חלק ב'	
		(המשך לקורס 313.4511, לתלמידי התכנית "ערים דיגיטליות")	
		מנהיגות חינוכית וטכנולוגית – חלק א'	שו"ת 2 שש"ס
		(לתלמידי התכנית "ערים דיגיטליות")	
לא לשקלול	שו"ת		

לא לשקלול	שו"ת	מנהיגות חינוכית טכנולוגית – חלק ב' (המשך לקורס 313.4513, לתלמידי התכנית "ערים דיגיטליות")	313.4514
לא לשקלול	סמינר מגמה	אדם, חינוך וטכנולוגיה – חלק ג'	313.4507
לא לשקלול	סמינר מגמה	אדם, חינוך וטכנולוגיה – חלק ד'	313.4508

קורסי בחירה

		למידה ועיצוב חינוכי בנושאי טכנולוגיה ומדע בגיל הרך	318.4104
4 שש"ס	סמינריון		
4 שש"ס	שו"ת	למידה והוראה מרחוק (קורס מקוון במלואו)*	313.4515
		התנהגות וחשיבה בסביבות למידה מקוונות (קורס מקוון במלואו)	313.4518
4 שש"ס	שו"ת		
4 שש"ס	סמינריון	למידה על מערכות מורכבות	313.4610
4 שש"ס	סמינריון	פיתוח חשיבה סטטיסטית בסביבת חקר טכנולוגית	317.4043
4 שש"ס	סמינריון	התליכי חשיבה מתמטית בסביבת לימודים ממוחשבת	317.4028
4 שש"ס	שו"ת	למידה שיתופית מעורבת מחשב	313.4510
4 שש"ס	סמינריון	ממשק אדם מחשב	313.4509
		הערכה של סביבות למידה עתירות טכנולוגיה – חלק א'	313.4516
2 שש"ס	סמינריון		
		הערכה של סביבות למידה עתירות טכנולוגיה – חלק ב' (המשך לקורס 313.4516)	313.4517
2 שש"ס	סמינריון	* קורס מקוון במלואו – למידה מהבית – לוח זמנים פיקטיבי.	

קורסי בחירה שלא יינתנו בתשע"ב

4 שש"ס	סמינריון	ניתוח סביבות למידה טכנולוגיות (קורס מתקדם)	313.4035
4 שש"ס	שו"ת	למידה והוראה בסביבה מתוקשבת היברידית	313.4504
		תקשורת תומכת וחלופית לאוכלוסיות שלהן ליקויי תקשורת	306.4501
4 שש"ס	סמינריון	טכנולוגיה להערכה מעצבת	313.4039
לא לשקלול	סמינר מגמה	אדם, חינוך וטכנולוגיה – חלק א'	313.4505
לא לשקלול	סמינר מגמה	אדם, חינוך וטכנולוגיה – חלק ב'	313.4506
4 שש"ס	סמינריון	חשיבה ולמידה דרך מודלים ממוחשבים	313.4601
		הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק א'	313.4607
2 שש"ס	שיעור	(קורס מקוון במלואו)	
		הפסיכולוגיה של האינטרנט – חלק ב'	313.4608
2 שש"ס	שיעור	(המשך לקורס 313.4607, קורס מקוון במלואו)	

317.4006	חקר ופיתוח סביבות לימוד ממוחשבות במתמטיקה	סמינריון 4 שש"ס
317.4011	למידת חקר בקהילה מתוקשבת	סמינריון 4 שש"ס
317.4019	למידה באמצעות פרויקטים בסביבות עתירות טכנולוגיה	סמינריון 4 שש"ס
313.4033	למידה ניידת	סמינריון 4 שש"ס
313.4038	למידה ומדיה חברתית	סמינריון 4 שש"ס

קורסים מתודולוגיים מתקדמים (לתלמידי מסלול לימודים עם תיזה)

313.4105	סטטיסטיקה כמותית מתקדמת	
	(תנאי קדם קורס 313.4001)	שיעור 4 שש"ס
317.4003	שיטות מחקר איכותניות בחינוך מתמטי	שיעור 4 שש"ס
313.4102	שיטות מתקדמות במחקר כמותי:	
	משוואות מבניות וניתוח רב-רמות	שיעור 4 שש"ס
316.4003	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק א'	שיעור 2 שש"ס
316.4004	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק ב' (קורס המשך ל-316.4003)	שיעור 2 שש"ס
319.4586	הליכי מחקר יחידיניים	שיעור 4 שש"ס
313.4103	מחקר נרטיבי בהקשר רב-תרבותי	סמינריון 4 שש"ס

הערות לרשימת הקורסים

- ◆ מיומנויות מחשב: במסגרת קורסי המגמה ישתמשו התלמידים במגוון טכנולוגיות מתקדמות. לא יינתנו קורסים מיוחדים להוראת מיומנויות מחשב. התלמידים ילמדו אותן כחלק מהפעילויות בקורסים.
- ◆ תלמידי מסלול א' יבחרו בשנה ב' קורס מתודולוגי מתקדם בתאום עם המנחה שלהם.
- ◆ שתי העבודות הסמינריוניות חייבות להתבצע במסגרת קורסים המוגדרים כסמינריוניים (להבדיל מקורסי ש"ת) של המגמה לטכנולוגיות בחינוך. אין לבצע שתי עבודות סמינריוניות אצל אותו מרצה.

קורסי חובה וציון המינימום הנדרש בהם

- תלמידי מסלול לימודים עם תזה (מסלול א') חייבים לקבל ציון 85 לפחות בכל קורסי החובה של שנה א'.
- תלמידי מסלול לימודים ללא תזה (מסלול ב') חייבים לקבל ציון 80 לפחות בכל קורסי החובה של שנה א'.

המגמה לחקר החינוך האלטרנטיבי

כתובת אתר המגמה: <http://edu.haifa.ac.il/learn/>

ראש המגמה: פרופ' פרימה אלבז-לוביש

מטרת הלימודים במגמה היא חקר ולימוד ביקורתי של פדגוגיות אלטרנטיביות בנות זמננו, בהתייחס לשלושה אשכולות מרכזיים: חינוך דמוקרטי, חינוך בדגש רוחני, וחינוך ביקורתי. בחקר ולימוד כל אחד מהאשכולות יודגשו ההיסטוריה של האלטרנטיביות החינוכיות הכלולות בהן, הפילוסופיה החינוכית שבבסיסן והפרקטיקה המיוצרת על ידן. מטרה משנית של המגמה היא לעודד, על ידי הדיון בהיבטים אלה, מובילי שינוי במסגרות אלטרנטיביות ובמסגרות ממלכתיות.

תכני הלימוד כוללים את **יסודות החינוך האלטרנטיבי** (היבטים פילוסופיים, היסטוריים וסוציולוגיים של התפתחות החינוך האלטרנטיבי בתקופות שונות), ו**חקר הידע הפרופסונאלי בחינוך** (הניסיון המעשי-אישי של אנשי חינוך העוסקים באלטרנטיביות בחינוך כפי שזה נחקר בשלושים השנים האחרונות בעזרת כלים מתודולוגיים מגוונים – איכותניים וכמותיים). בלימודים ישולבו בין למידה תיאורטית, רכישת כלים מתודולוגיים, חשיפה לפרקטיקה בשדה האלטרנטיבי והתבוננות בה תוך עבודה בקבוצת למידה מגובשת ("קהילת למידה"). התכנית גם תאפשר רכישת כלים ומיומנויות לפתוח יצירתיות, חדשנות, ואלתור בתהליכי הלמידה תוך התייחסות לאסתטיקה, לאומנויות, וליכולות הבעה גופניות. על בסיס תהליך לימוד זה ידרשו הסטודנטים לאגד את תהליכי הלמידה התיאורטיים, ההתנסות בשדה, ורכישת הכלים המתודולוגיים במסגרת פרויקט אישי.

תנאי קבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

1. תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בחינוך או בתחומים רלוונטיים אחרים. (מועמדים)
2. מתחומים אחרים ידרשו לקורסי השלמה, לפי הצורך.
3. ציון ממוצע משוקלל של 80 לפחות בכל אחד מחוגי הלימוד לתואר הראשון.
4. פניה בכתב, המסבירה את העניין של התלמיד בתחום ראיין אישי ו/או קבוצתי

לימודי השלמה נועדו לסטודנטים חסרי רקע קודם בנושא וייקבעו על בסיס אישי (ייתכנו קורסים נוספים להשלמה)

2 שש"ס	313.2902	השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה
2 שש"ס	313.2903	השלמות בשיטות מחקר
2 שש"ס	316.2001	שיטות מחקר איכותניות
1 שש"ס		שיעור ריגיל

לימודי המגמה

מסלול עם תזה	מסלול בלי תזה	
התנסות אקדמית בשדה ופרויקט אישי (א')	4 שש"ס -	שנה א' – חובה
הכרת שדה החינוך האלטרנטיבי: תהליכים, שיטות ומסורות (א')	4 שש"ס -	
מתודולוגיות נבחרות לחקר החינוך האלטרנטיבי	4 שש"ס -	
התנסות אקדמית בשדה ופרויקט אישי (ב')	4 שש"ס -	שנה ב' – חובה
הכרת שדה החינוך האלטרנטיבי: תהליכים, שיטות ומסורות (ב')	4 שש"ס -	
קורס מתודולוגי נוסף בחירה מהרשימה		שנה א' או ב' – חובה מסלול א' קורס מתולוגי
* קורסי בחירה של המגמה 8 שש"ס	קורסי בחירה של המגמה 16 שש"ס	שנה א' או ב' - בחירה
32 שש"ס	36 שש"ס	סה"כ שש"ס
עבודת גמר מחקרית (תזה)	**פרויקט גמר	
2 סמינריונים אצל מרצים שונים	3 סמינריונים אצל מרצים שונים	סמינריונים
***פורום בנושא סוגיות חינוכיות (4-5 מפגשים, לא לשקלול)		חובה בשנה א' ו-ב'

* **קורסי בחירה מחוץ למגמה** – בהתאם לתחומי העניין סטודנטים יוכלו לבחור קורסי בחירה מחוץ למגמה או מחוג אחר, באישור ראש המגמה.

** **פרויקט גמר – מסלול ב'** – פרויקט הגמר במסלול ב' נועד להוות סיכום וחיזוק של הידע והמיומנויות שנרכשו במסגרת לימודי התואר השני. במהלך הלימודים, במסגרת הקורס "הנחיה אקדמית בשדה ופרויקט אישי" הסטודנטים יעבדו על פרויקט אישי (נושא אחד או רצף של נושאים) ופרויקט הגמר יהווה סיכום העבודה שנעשתה במהלך השנתיים. פרויקט הגמר יוכל להיות בעל אופי עיוני, מעשי, התערבותי ו/או יצירתי בהתאם לנושא ולרצונו של הסטודנט. המתכונת המתאימה לפרויקט הגמר תקבע בהתייעצות עם מורי הקורס.

*** **פורום חוגי:** תלמידי המגמה ייטלו חלק בפורום שיתמקד בחינוך בהקשר הישראלי בדגש על מגוון סוגיות פרקטיות. ההשתתפות בפורום, ללא ציון ואינו נחשב בשקלול השש"ס.

קורסי חובה שנה א' – מסלול עם תיזה + מסלול ללא תיזה

313.4403	התנסות אקדמית בשדה ופרויקט אישי –	
	חלק א שנה א	שיעור 2 שש"ס
313.4404	התנסות אקדמית בשדה ופרויקט אישי –	
	חלק ב שנה א	שיעור 2 שש"ס
313.4408	הכרת שדה החינוך האלטרנטיבי – חלק א – שנה א'	שיעור 2 שש"ס
313.4409	הכרת שדה החינוך האלטרנטיבי – חלק ב – שנה א'	שיעור 2 שש"ס
313.4400	מתודולוגיות נבחרות לחקר החינוך האלטרנטיבי	שיעור 4 שש"ס

קורס מתודולוגי נוסף למסלול א' – עם תיזה (בהתאמה לתיזה לבחירה להלן)

קורסי חובה שנה ב' – מסלול עם תזה+מסלול ללא תזה

		313.4411	התנסות אקדמית בשדה ופרויקט אישי – חלק א'
שיעור	2 שש"ס		שנה ב'
		313.4406	התנסות אקדמית בשדה ופרויקט אישי – חלק ב'
שיעור	2 שש"ס		שנה ב'
		313.4413	הכרת שדה החינוך האלטרנטיבי – חלק ב'
שיעור	4 שש"ס		שנה ב'

קורסים מתודולוגיים לבחירה – למסלול א

		313.4105	סטטיסטיקה כמותית מתקדמת (דרוש תנאי קדם
שיעור	4 שש"ס		קורס 313.4001)
		313.4102	שיטות מתקדמות במחקר כמותי: משוואות מבניות
שיעור	4 שש"ס		וניתוח רב־רמות
שיעור	2 שש"ס	316.4003	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק א'
שיעור	2 שש"ס	316.4004	מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק ב'
			(קורס המשך ל-316.4003)
שיעור	4 שש"ס	319.4586	הליכי מחקר יחידיניים
סמינריון	4 שש"ס	313.4103	מחקר נרטיבי בהקשר רב־תרבותי
שו"ת	4 שש"ס	313.4001	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א (קורס חובה
			שנה א')

קורסי בחירה*

סמינריון	4 שש"ס	313.4402	הדלות המעשירה של החינוך האלטרנטיבי בימינו
סמינריון	4 שש"ס	313.4407	אלטרנטיבות חדשניות לביה"ס הסטנדרטי
שיעור	4 שש"ס	313.4208	פיתוח תכניות לימודים בהוראת המקצוע
סמינריון	4 שש"ס	313.4202	פסיכולוגיה ותכניות לימודים בחברה רב־תרבותית
סמינריון	4 שש"ס	313.4605	מדיה דיגיטלית
סמינריון	4 שש"ס	313.4103	מחקר נרטיבי בהקשר רב־תרבותי (מתקדם)
סמינריון	4 שש"ס	313.4412	**קריאה מודרכת
סמינריון	4 שש"ס	313.4410	דרכי המזרח הרחוק כפדגוגיות חינוכיות

קורסי בחירה חוגים אחרים***

החוג למנהיגות ומדיניות בחינוך

סמינריון 4 שש"ס	316.4064	אנתרופולוגיה של ילדות
סמינריון 4 שש"ס	316.4055	אזרחות, דת וגלובליזציה: היבטים חינוכיים

החוג ליעוץ והתפתחות האדם

סמינריון 4 שש"ס	318.4105	התפתחות רוחנית בילדות ובבגרות
-----------------	----------	-------------------------------

* קורסי הבחירה של המגמה: ניתן ללמוד הן שיעורים והן סמינריונים, אך ניתן להגיש עבודה סמינריונית רק בקורס המוגדר כסמינריון. לימוד קורס המוגדר כסמינריון בתור שיעור ייתכן רק בהסכמת המרצה ובתיאום עימו לגבי הדרישות.

** קורס קריאה מודרכת: בהסכמת אחד המרצים ובתיאום עמו, תלמיד במגמה (שנה א' או שנה ב') רשאי לגבש נושא לעבודה, רשימה ביבליוגרפיות ותכנית למידה לסמסטר אחד. התכנית טעונה אישור של ראש המגמה. עבודה מסכמת תוגש ע"י התלמיד עד סוף הסמסטר בו רשום הקורס בתכנית הלימודים.

*** קורסי בחירה מחוגים אחרים יתאפשרו על בסיס מקום פנוי

שקלול הציון הסופי במגמה לחקר החינוך האלטרנטיבי:

מסלול ללא תזה (מסלול ב')		מסלול עם תזה (מסלול א')	
20%	פרויקט גמר	40%	עבודת גמר – תזה
40%	שלוש עבודות סמינריוניות	30%	שתי עבודות סמינריוניות
40%	שאר הקורסים	30%	שאר הקורסים
100%	סה"כ	100%	סה"כ

הוראת אנגלית כשפה זרה

תכנית משותפת לחוג ללמידה, הוראה והדרכה

ולחוג לשפה וספרות אנגלית

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני:

פרופ' בתיה לאופר ופרופ' פרימה אלבז-לוביש

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים לתואר שני בהוראת אנגלית כשפה זרה היא להעמיק את השכלת התלמידים בנושאים הקשורים בתהליכי הוראה ולמידה של הוראת אנגלית כשפה זרה, תוך התמחות בתיאוריות הפסיכולוגיות, הפדגוגיות, הפילוסופיות והבלשניות המנחות תהליכים אלה ועל רקע מבנה הדעת של המקצועות. בתכנית ירכשו התלמידים במשולב כלי מחקר וניתוח, בעזרתם יוכלו לרכוש ולפתח ידע עיוני, מחקרי ויישומי בנושאים השונים ובכך לקדם את התחום התיאורטי ואת ביטויו בשדה. בכך מכשירה התכנית הן סגל הוראה איכותי והן מנהיגות מדעית ופדגוגית להוראת אנגלית כשפה זרה ולמחקר בסוגיות הרלוונטיות של התחום.

תנאי הקבלה

1. ללימודי התואר השני בהוראת אנגלית כשפה זרה יתקבלו תלמידים בעלי תואר בוגר בשפה וספרות אנגלית ובלמידה, הוראה והדרכה בעלי ציון של 80 לפחות בכל אחד מהחוגים או בעלי ב"א בשפה וספרות אנגלית בציון של 80 לפחות ותעודת הוראה באנגלית בציון של 80 לפחות.
2. רשאים להגיש את מועמדותם גם תלמידי תעודת הוראה במסלול דו-שנתי שסיימו שנה א' בציון של 80 לפחות, ובעלי ציון ממוצע של 80 לפחות בחוג לשפה וספרות אנגלית. מעמדם יהיה "על תנאי" עד לסיום תעודת ההוראה בציון של 80 לפחות.
3. רשאים להגיש מועמדותם גם תלמידים בעלי ממוצע 76-79 בחוג לשפה וספרות אנגלית אם הם בעלי ניסיון בהוראה של 3-5 שנים לפחות בחטיבת ביניים או בחטיבה העליונה.
4. במקרים מסוימים תישקל מועמדותם של תלמידים בעלי רישיון הוראה במקום תעודת הוראה בתנאי שיהיו בעלי ניסיון של 5 שנים לפחות בהוראת אנגלית בביה"ס על-יסודי.
5. במקרים מסוימים יידרשו התלמידים להשלמות עפ"י החלטת ועדת ההוראה.
6. מועמדים שבמהלך לימודי הב"א לא למדו סטטיסטיקה ושיטות מחקר כמותיות או איכותניות, יחויבו בהשלמה בתחום זה.
7. ועדת ההוראה של החוג רשאית לדרוש מהמועמדים לעמוד בבחינת כניסה בכתב, להגיש עותקים של עבודות סמינריוניות שכתבו במסגרת התואר הראשון, ו/או להגיע לריאיון אישי.

8. מועמד אינו רשאי לגשת לבחינת הכניסה יותר מפעם בשנה.
9. מועמדים בעלי תואר B.Ed חייבים להגיש מסמכים שיש בהם ציון משוקלל לתואר ראשון. הם יחויבו בבחינת כניסה בחוג לשפה וספרות אנגלית. במידה ויעמדו בה, יחויבו בתכנית ההשלמות שתתבסס על היקף השעות ותכני הלימוד בקורסים שהשתתפו בהם במסגרת לימודי ה-B.Ed.
10. מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה, כתנאי לקבלתו ללימודים.
11. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.

משך הלימודים

במסלול א' – עד שלוש שנים.

במסלול ב' – שנתיים.

מבנה הלימודים

הלימודים יתקיימו בשני מסלולים: מסלול א' הכולל כתיבת עבודת גמר מחקרית ובו צובר התלמיד 32 ש"ס (מתוכם כתיבת 2 סמינריונים, אחד בחוג ללמידה, הוראה והדרכה ואחד בחוג לשפה וספרות אנגלית), ומסלול ב', הכולל בחינת גמר, ובו צובר התלמיד 40 ש"ס (מתוכם כתיבת 3 סמינריונים, אחד בחוג ללמידה, הוראה והדרכה, אחד בחוג לשפה וספרות אנגלית והשלישי לפי בחירת התלמיד).

מסלול א' :

א. קורס חובה לשנה א' – 4 ש"ס

313.4208 פיתוח תכניות לימודים בהוראת המקצוע

ב. קורסי חובה בחוג לשפה וספרות אנגלית (יש לבחור שניים מתוך שלושה

מתוך הרשימה הבאה) 8 ש"ס

109.4431 רכישת מילים בשפה זרה (שיעור)

109.5431 רכישת מילים בשפה זרה (סמינריון)

109.4430 סוגיות נבחרות בחקר שפה שנייה (שיעור)

109.5430 סוגיות נבחרות בחקר שפה שנייה (סמינריון)

109.4551 תורת התרגום או 109.4019 חקר השיח

ג. קורסי חובה בחוג ללמידה, הוראה והדרכה

8 ש"ס (יש לבחור שניים מתוך שלושה)

308.4140 התפתחות תקינה ולקויה של השפה (2 ש"ס)

308.4141 אורתוגרפיה קריאה וליקויי קריאה (המשך לקורס 308.4140) 2 ש"ס

- 313.4151 אנגלית כשפה נוספת: תיאוריה ומעשה 4 שש"ס
 313.4800 סוגיות עכשוויות בהוראת האנגלית כשפה זרה (לא יינתן בשנה"ל תשע"ב)
 313.4801 פיתוח תכניות לימודים בהוראת האנגלית (לא יינתן בשנה"ל תשע"ב)

ד. **2 קורסים בתחום הבלשנות האנגלית והיישומית** (עם מיקוד באנגלית)

- 8 שש"ס (מתוך הרשימה המצ"ב)
 109.4061 ניתוח מעמת
 109.5440 אנגלית משפטית או 109.4440
 109.4041 עבודת שדה בסוציולinguיסטיקה (חלק א')
 109.4042 עבודת שדה בסוציולinguיסטיקה (חלק ב')
 109.5321 שפה ואזרחות או 109.4321
 109.5441 לשון ומגדר או 109.4441
 109.4432 פרגמטיקה של טקסטים ספרותיים או 109.5432
 109.4018 סמנטיקה, חברה ועימות

ה. **קורס בחירה מהחוג ללמידה, הוראה והדרכה**

- 4 שש"ס (מתוך הרשימה המצ"ב)
 313.4104 סוגיות נבחרות בתכנון לימודים (לא יינתן בתשע"ב)
 313.4302 מודלים וגישות בהדרכה – תיאוריה ומחקר
 313.4605 מדיה דיגיטלית ככלי פדגוגי
 313.4410 דרכי המזרח הרחוק כפדגוגיות חינוכיות
 313.4214 דרכי ידע תיאורוני בתכנון לימודים (לא יינתן בתשע"ב)

32 שש"ס סה"כ

עבודת הגמר המחקרית (תיזה)

על התלמיד להגיש הצעת תיזה לועדת המ"א של החוג בו בחר לכתוב את עבודת הגמר המחקרית שלו, לפני תום השנה השנייה ללימודים, על מנת שתאושר עד תחילת השנה השלישית. נושא העבודה צריך להיות רלוונטי לתחום הוראת האנגלית כשפה זרה. ההצעה תוגש בשלושה עותקים למזכירות החוג עם אישורו של המנחה. הנחיות לכתובת עבודת תיזה ניתן לקבל באתר האינטרנט של הרשות ללימודים מתקדמים ובאתר של החוג ללמידה, הוראה והדרכה.

מסלול ב':

- א. **קורס חובה לשנה א'** – 4 שש"ס
 313.4208 פיתוח תכניות לימודים בהוראת המקצוע
 ב. **קורסי חובה בחוג לשפה וספרות אנגלית** 8 שש"ס
 109.4431 רכישת מילים בשפה זרה

109.4430 סוגיות נבחרות בחקר שפה שנייה (שיעור)
 109.5430 סוגיות נבחרות בחקר שפה שנייה (סמינריון)
 109.4019 חקר השיח או 109.4551 תורת התרגום

ג. קורסי חובה בחוג ללמידה, הוראה והדרכה

יש לבחור שניים מתוך שלושה)
 8 שש"ס
 308.4140 התפתחות תקינה ולקויה של השפה (2 שש"ס)
 308.4141 אורתוגרפיה קריאה וליקויי קריאה (המשך לקורס 308.4140) 2 שש"ס
 308.4151 אנגלית כשפה נוספת: תיאוריה ומעשה (4 שש"ס)
 313.4092 סוגיות עכשוויות בהוראת האנגלית כשפה זרה
 (לא יינתן בשנה"ל תשע"ב)
 313.4801 פיתוח תכניות לימודים בהוראת האנגלית
 (לא יינתן בשנה"ל תשע"ב)

ד. 3 קורסים בתחום הבלשנות האנגלית והיישומית

12 שש"ס
 (מתוך הרשימה המצ"ב)
 109.4061 ניתוח מעמית
 109.5440 אנגלית משפטית או 109.4440
 109.4041 עבודת שדה בסוציולינגוויסטיקה (חלק א')
 109.4042 עבודת שדה בסוציולינגוויסטיקה (חלק ב')
 109.5321 שפה ואזרחות או 109.4321
 109.5441 לשון ומגדר או 109.4441
 109.4432 פרגמטיקה של טקסטים ספרותיים או 109.5432
 109.4018 סמנטיקה, חברה ועימות

ה. 2 קורסי בחירה מהחוג ללמידה, הוראה והדרכה

8 שש"ס
 (מתוך הרשימה המצ"ב)
 313.4104 סוגיות נבחרות בתכנון לימודים (לא יינתן בתשע"ב)
 313.4302 מודלים וגישות בהדרכה – תיאוריה ומחקר
 313.4605 מדיה דיגיטלית ככלי פדגוגי
 313.4214 דרכי ידע תיאורוני בתכנון לימודים (לא יינתן בשנה"ל תשע"ב)
 313.4410 דרכי המזרח הרחוק כפדגוגיות חינוכיות

40 שש"ס סה"כ

בחינת גמר

התלמיד רשאי להיבחן בבחינת הגמר רק לאחר שהשלים את כל חובותיו.
 התלמיד יבחן לפי ביבליוגרפיה שיקבל מהחוג ללמידה, הוראה והדרכה ומהחוג לשפה וספרות אנגלית.

תעודת המוסמך שתינתן בהוראת האנגלית כשפה זרה תהיה משותפת לפקולטה לחינוך ולפקולטה למדעי הרוח.

שקולל הציון הסופי במגמה להוראת האנגלית כשפה זרה

מסלול עם תזה (מסלול א')		מסלול ללא תזה (מסלול ב')	
עבודת גמר – תיזה	40%	פרויקט גמר	20%
שתי עבודות סמינריוניות	30%	שלוש עבודות סמינריוניות	40%
שאר הקורסים	30%	שאר הקורסים	40%
סה"כ	100%	סה"כ	100%

בחינות ותנאי מעבר בשני המסלולים

ציון מעבר בקורס מ"א הוא 70. הזכאות לתואר מ"א מותנית בציון ממוצע של 76 לפחות. הוועדה החוגית לתואר שני של החוג שומרת לעצמה את הזכות להעביר תלמיד ממסלול א' למסלול ב' על סמך הישגיו הלימודיים. תלמיד הלומד במסלול א' חייב לקבל ציון 76 לפחות בעבודת הגמר לתואר שני. תלמיד הלומד במסלול ב' חייב לעבור את בחינת הגמר בציון 76 לפחות. אין ללמוד יותר משני קורסים אצל אותו המרצה. אם התלמיד קיבל יותר מציון "נכשל" אחד במשך לימודיו, או במידה והישגיו הלימודיים נמוכים באופן כללי, ימליץ החוג בפני הרשות ללימודים מתקדמים על הפסקת לימודיו.

הרשמה ומידע נוסף

המועמדים מוזמנים לשוחח עם יו"ר הוועדה החוגית, פרופ' בתיה לאופר בחוג לשפה וספרות אנגלית ופרופ' פרימה אלבז-לוביש בחוג ללמידה, הוראה והדרכה.

המגמה לחינוך גופני

לימודים לקראת מ"א בחינוך גופני במסלול א' עם עבודת גמר מחקרית (תיזה) בשיתוף עם המכללה ע"ש זינמן במכון וינגייט)

ראש המגמה: פרופ' רוני לידור

מטרות הלימודים במגמה הן: העמקה ביסודות העיוניים של החינוך הגופני; הכרת הכלים המחקריים והתמחות במגוון היבטים של התחום; קידום עובדי הוראה וחינוך בחינוך העל-יסודי והעל-תיכוני בתחומי החינוך הגופני והספורט; הכשרת סגל בכיר לתפקידי ניהול,

פיקוח, הדרכה וייעוץ בתחומי החינוך הגופני בבת-הספר, ברשויות מקומיות ובמסגרות של מוסדות הספורט בישראל; בניית רקע מתאים כהכנה לשיקום בתנועה לאוכלוסיות נזקקות.

תנאי הקבלה (בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים):

- ◆ תואר ראשון בחינוך גופני ותעודת הוראה ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ ובחו"ל.
- ◆ ציון משוקלל של לפחות 80 בלימודי התואר הראשון אך לא פחות מ-76 בכל אחד מחוגי הלימוד.
- ◆ ראיון אישי במידת הצורך.

לימודי השלמה

מועמדים בעלי תואר ראשון שלא מתחומי החינוך ו/או החינוך הגופני יחויבו בנוסף להשלמות בחינוך גופני גם בהשלמות חוגיות ותחומיות בחינוך כמקובל וכפי שייקבע על ידי ראש המגמה. השלמות אלה נלמדות ברמת תואר ראשון, לכן אינן נכללות בתכנית המ"א.

לימודי השלמה בחינוך – מתקיימים באוניברסיטת חיפה.

לימודי השלמה בחינוך גופני מתקיימים במכללה במכון וינגייט וכוללים את הקורסים הבאים:

4 שש"ס	◆ אנטומיה
4 שש"ס	◆ התפתחות ולמידה מוטורית
4 שש"ס	◆ כימיה- ביוכימיה
4 שש"ס	◆ ביומכניקה
4 שש"ס	◆ פיסיולוגיה כללית
4 שש"ס	◆ פיסיולוגיה של המאמץ
2 שש"ס	◆ קינזיולוגיה
4 שש"ס	◆ כושר גופני – סמינריון

במידה והיקף ההשלמות הינו עד 16 שש"ס (לא יותר מ-4 קורסים), ניתן לשקול קבלה של המועמד ללימודי המ"א. כאשר היקף הלימודי השלמה גדול יותר - המועמד יוכל בהמלצת הועדה החוגית לתואר שני, להירשם ללימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני. בכל אחד מקורסי השלמה נדרש ציון של 80 לפחות.

לימודי המגמה

מכון וינגייט		אוניברסיטת חיפה		
4 שש"ס	1 קורס מגמה	4 שש"ס	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	שנה א' חובה
		4 שש"ס	1 קורס מתודולוגי	
8 שש"ס	2 קורסי בחירה	4 שש"ס	1 קורס בחירה*	
4 שש"ס	1 קורס מגמה	8 שש"ס	2 קורסי בחירה*	שנה ב'
16 שש"ס		20 שש"ס		
				סה"כ
				36 שש"ס

*קורסי בחירה – ראה רשימת קורסים במגמות החוג השונות. ניתן ללמוד קורס בחירה מחוץ לחוג – באישור ראש המגמה בלבד.

במידה שמכסת הקורסים הרשומה בטבלה הושלמה אך התלמיד לא למד את מספר השש"ס הכולל שצוין לעיל, עליו לקחת קורס או קורסים נוספים להשלמת מכסת השעות.

הערות:

1. לימודי המגמה מתמקדים במדעי החינוך ובמדעי ההתנהגות.
2. על התלמיד להשלים את כל חובות השמיעה תוך שנתיים. את עבודת התיזה יוכל להגיש בשנה השלישית, על פי נוהלי החוג ללמידה, הוראה והדרכה.
3. הלימודים מתקיימים במכללה במכון וינגייט בימי א' ו/או ה'. באוניברסיטת חיפה קורסי החובה מתקיימים בימי ב' ו-ד' וקורסי הבחירה גם בימים נוספים.
4. יש להגיש שתי עבודות סמינריוניות – אחת בכל מוסד ואצל מרצים שונים.

חובה שנה א' – קורס מתודולוגי חובה

313.4001 מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א
 קורס מתודולוגי נוסף לבחירה מהרשימה שלהלן: 4 שש"ס

קורסים מתודולוגיים מתקדמים לבחירה:

317.4003 שיטות מחקר איכותניות בחינוך מתמטי
 313.4102 שיטות מתקדמות במחקר כמותי: משוואות מבניות
 316.4003 מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק א'
 316.4004 מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי תיזות – חלק ב'
 4003) קורס המשך ל- (4003
 שיעור 4 שש"ס
 שיעור 4 שש"ס
 שיעור 2 שש"ס
 שיעור 2 שש"ס

שיעור	4 שש"ס	319.4586	הליכי מחקר יחידיים
סמינריון	4 שש"ס	313.4103	מחקר נרטיבי בהקשר רב-תרבותי
שו"ת	4 שש"ס	313.4105	סטטיסטיקה כמותית מתקדמת (דורש קורס קדם 313.4001)

קורסי המגמה המתקיימים בוינגייט –

מדעי ההתנהגות

סמינריון	2 שש"ס	313.4700	טיפוח ראשוני של כשרונות בספורט – תיאוריה מחקר ויישום – חלק א'
סמינריון	2 שש"ס	313.4709	טיפוח ראשוני של כשרונות בספורט – תיאוריה מחקר ויישום – חלק ב'
סמינריון	4 שש"ס	313.4701	פעילות גופנית שיקומית: חקר התערבות
סמינריון	2 שש"ס	313.4703	השפעת הפעילות הגופנית על תפקוד פסיכולוגי – חלק א'
סמינריון	2 שש"ס	313.4711	השפעת הפעילות הגופנית על תפקוד פסיכולוגי – חלק ב'
סמינריון	4 שש"ס	313.4704	מוטיבציה למידה ולפעילות גופנית – עקרונות והליכים בניתוח יישומי
שיעור	2 שש"ס	313.4705	ספורט פוליטיקה והמדינה
שיעור	2 שש"ס	313.4706	קווי יסוד להתפתחות הספורט הבינלאומי והישראלי במאה ה-20
סמינריון	2 שש"ס	313.4707	סוגיות נבחרות בניהול ספורט – חלק א'
סמינריון	2 שש"ס	313.4708	סוגיות נבחרות בניהול ספורט – חלק ב'

ייתכנו שינויים בהיצע הקורסים

*סמינריון סגל – 15 מפגשים שנתיים במכללת וינגייט – בהם יציגו אנשי סגל, סטודנטים ואורחים מחוץ למכללה עבודות מחקר, פרויקטים או הרצאות בנושאים נבחרים. סטודנטים לתואר השני מוזמנים להשתתף בפגישות הסמינריון הן כשומעים והן כמציגים. סטודנטים שישתתפו בכל הפגישות יוכלו לקבל קרדיט של 2 ש"ס על חשבון מכסת הלימודים.

שקלול הציון הסופי במגמה לחינוך גופני

עבודת גמר מחקרית (תיזה)	40%
עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	30%
סה"כ	100%

לימודי דוקטורט

יו"ר ועדת דוקטורט: פרופ' שפרה שינמן

תוכנית הלימודים מאפשרת קבלת תואר "דוקטור בפילוסופיה" (Ph. D.)

לימודי תואר שלישי (לתואר דוקטור) מיועדים לסטודנטים נבחרים, בעלי תואר מ"א (במסלול עם תזה), המעוניינים בהתמחות בנושא ספציפי הקשור לתחומי למידה, הוראה והדרכה וביצוע מחקר מקיף ומעמיק בנושא זה. לימודי הדוקטורט כוללים השתתפות במספר מצומצם של קורסים ועיקר הלימוד כרוך בכתיבת הצעת המחקר, בביצוע ובכתיבת דו"ח המחקר הסופי - כל זאת בהנחיית מנחה אישי מסגל החוג. משך הלימודים הינו כארבע שנים. במקרים יוצאי-דופן יוכל להתקבל סטודנט למסלול ישיר לדוקטורט הכולל בתוכו את לימודי המ"א (ולא צורך בביצוע תזה מ"א); מסלול זה מוצע לסטודנטים מצטיינים במיוחד והקבלה אליו נדירה.

תנאי קבלה והליך המועמדות

רשאים להירשם בעלי תואר מ"א בחינוך ובתחומים קרובים רלוונטיים אשר ממוצע ציוני המ"א שלהם 90 לפחות וציון עבודת המ"א (תזה) שלהם 90 לפחות. תלמידים ללא רקע לימודי במדעי החינוך המעוניינים בלימודי תואר שלישי בחוג יידרשו ללימודי השלמה (באחריות ועדת המ"א של החוג). על תלמידים שסיימו לימודי תואר שני באוניברסיטאות בחו"ל, או בשלוחות ישראליות של אוניברסיטאות זרות, לעמוד בבחינת GRE כחלק מתנאי הקבלה.

על המעוניין בלימודי דוקטורט בחוג ליצור קשר עם חבר סגל החוג המורשה להדריך עבודות דוקטורט ולקבל את הסכמתו להנחותו (רשימת המנחים נמצאת באתר החוג). לא תיתכן הרשמה ללימודי דוקטורט מבלי שתהיה התקשרות מראש עם מנחה. הכנת תיק המועמד כוללת מסמכים אישיים (תעודות וגיליונות ציונים), טפסים – עליהם יש להחתים את המנחה וקדם-הצעת מחקר לדוקטורט.

על מנת להכין את תיק המועמד כראוי, יש להכנס לאתר החוג ולעיין בהנחיות למועמדים לתואר השלישי (נמצא בלשונית טפסים).

לקראת מועד הגשת המועמדות ועל מנת לוודא שתיק המועמד הוכן כנדרש, יש ליצור קשר עם מרכזת ועדת הדוקטורט במזכירות החוג. מועמד יוכל להירשם ללימודים באמצעות האינטרנט, באתר ההרשמה של אוניברסיטת חיפה.

על המועמד להעביר את המסמכים המקוריים לאישורה של מחלקת ההרשמה.

החוג מקיים דיון בקבלת מועמדים ללימודי תואר שלישי פעמיים בשנה, בחודשים יוני וינואר. לפיכך, יש להגיש את חומר ההרשמה עד ל-1 ביוני (לקראת סמסטר א') ועד ל-1 בינואר (לקראת סמסטר ב').

ועדת הדוקטורט תדון במועמדים ותחליט על המלצה לקבלה או על דחייה. הודעה תישלח למועמד בסמוך למועד הדיון.

תוכנית הלימודים

על-פי תקנון הלימודים לתואר שלישי האוניברסיטאי, התלמיד מתחיל בלימודי שלב א', שזהו שלב כתיבת הצעת המחקר והשתתפות בקורסים. שלב זה נמשך שנה אקדמית, וניתן להאריכו במידת הצורך וההצדקה. עם אישור הצעת המחקר, על-ידי מספר שופטים-מומחים מהאוניברסיטה ומחוזה לה, עובר התלמיד לשלב ב'. שלב זה נמשך שלש שנים ובמהלכו מבצע התלמיד את המחקר וכותב את העבודה הסופית שלו. גם שלב זה ניתן להארכה, לפי מידת הצורך וההצדקה. העבודה הסופית נשפטת על-ידי מספר שופטים-מומחים מחוץ לאוניברסיטה ולאחר אישורה זכאי התלמיד לתואר ד"ר.

תלמיד תואר שלישי בחוג נידרש ללמוד 3-4 קורסים, על-פי תיאום עם המנחה ואישור וועדת הדוקטורט. אחד הקורסים, שבו מתקיים לימוד ודיון בהצעות המחקר של הדוקטורנטים, הנו קורס חובה שיש להשתתף בו בשלב א' של הלימודים. קורס החובה - "המשגה ופיתוח במחקר חינוכי" – יינתן בשתי קבוצות מקבילות ויש להירשם לאחת מהן:

01-ב318.5600 מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח

02-ב318.5600 מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח

מומלץ לסיים את חובת ההשתתפות בכל הקורסים בשלב א', כדי לפנות את מרב הזמן והמאמץ למחקר בשלב ב'.

פורום דוקטורנטים

לימודי הדוקטורט כוללים חובה של השתתפות בפורום דוקטורנטים (ללא נקודות זיכוי) במשך שנתיים במהלך השנה השנייה והשלישית ללימודי הדוקטורט. ניתן להשתתף בפורום זה גם בשנים נוספות במהלך לימודי הדוקטורט.

פורום הדוקטורנטים יתקיים מידי חודש במשך 4 שעות אקדמיות במהלך שנת הלימודים.

הפרטים המלאים והמעודכנים לגבי תנאי ההרשמה, תהליך הרישום והקבלה, פרטים על תוכנית הלימודים, וכן הנחיות וטפסים שונים נמצאים בדף לימודי התואר השלישי באתר החוג ללמידה, הוראה והדרכה: <http://edu.haifa.ac.il/learn>.

לקוויות למידה

חוג לימודים למ"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' דוד שר

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר רפיק אברהים

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' אבי קרני

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' צביה ברזניץ (שבתון סמסטר ב'), פרופ' יוסף שימרון (אמריטוס), פרופ' אבי קרני, פרופ' דוד שר.

פרופסור חבר: פרופ' אוסיד ח'טיב.

מרצה בכיר: ד"ר רפיק אברהים, ד"ר ליאת גולדפרב, ד"ר מרק לייקין, ד"ר תמי קציר (חל"ת).

מרצה בכיר מומחה: ד"ר מיכל שני.

מרצה: ד"ר שלי מילר-שאול, ד"ר ענת פריאור, ד"ר אורלי רובינשטיין.

עמית הוראה ומורה מן החוץ: גב' חנאן אסעד, ד"ר הייטם טהאא, ד"ר בהאא מח'ול, גב' מיכל שכטר-לרנר.

מזכירות החוג

עוזר מנהלי לראש החוג: גב' אילנה רונן

דואר אלקטרוני: ironen@univ.haifa.ac.il

שעות קבלה: ימים א'-ה' בין השעות 11:00-13:00

טל': 04-8249083, 04-8240858

פקס: 04-8249353

חדר 442 קומה 4 בנין חינך

מטרת הלימודים

הלימודים מתנהלים במסלול א' (הכולל כתיבה של עבודת גמר מחקרית) ובמסלול ב' (יישומי – ללא עבודת גמר מחקרית).

הלימודים מתקיימים בתכניות הלימוד הבאות:

1. לקויות למידה (כולל ספח התמחות בהכשרה קלינית).
2. לקויות למידה עם התמחות בשפה הערבית (כולל ספח התמחות בהכשרה קלינית).
3. מגמה למוח ולמידה
4. קשיים ולקויות למידה בחשבון ובמתמטיקה. (תכנית משותפת לחוג ללקויות למידה ולחוג לחינוך מתמטי).

תנאי קבלה

(ראה גם תנאי קבלה ייחודיים לתכניות השונות)

1. תואר ראשון ממוסד אקדמי מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל (ציון מינימלי מפורט בסעיף תנאי הקבלה של כל תכנית).
  2. סטודנטים שיסיימו את לימודיהם בשנה"ל הנוכחית יצרפו גיליון ציונים אישור רשמי לממוצע הציונים (סופי או זמני), וכן אישור לגבי יתרת חובותיהם לתואר ראשון. (אין אפשרות להתחיל את לימודי התואר השני ללא סיום חובות שמיעה בתואר הראשון).
  3. בעלי תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית, יידרשו לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה כתנאי לקבלתם ללימודים.
  4. מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחוייבו לעמוד בהצלחה בבחינת ה-GRE.
  5. מבחן כניסה חוגי באנגלית (ציון מינימלי מפורט בסעיף תנאי קבלה של כל תכנית).
  6. ראיון אישי בשלב המיון הסופי – אליו יוזמנו רק המועמדים המתאימים.
- בחוג ללקויות למידה מספר המקומות מוגבל ולכן בפועל יתכן שנקודות החתך לקבלה תהיינה גבוהות מן המפורט בתנאי הקבלה. אין כל התחייבות לקבל את המועמד/ת למסלול לימודי שביקש (להלן), גם אם מילא את כל תנאי המינימום הנדרשים.

לימודי השלמה

קבלה לתכניות השונות מותנית בקבלת ציון של 85 לפחות בכל אחד מהקורסים

קורסי השלמה אופציונאליים שיקבעו על סמך לימודי התואר הראשון עד 8 שש"ס

308.2004	אספקטים נורופסיכולוגיים של הלמידה	4 שש"ס
313.2903	השלמות בשיטות מחקר	2 שש"ס
308.2005	פסיכולוגיה קוגניטיבית	2 שש"ס
313.2902	השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה	2 שש"ס

לגבי כל קורס עבורו מבוקש פטור, יש להמציא את המסמכים הבאים: סילבוס, ציון 85 לפחות, היקף הקורס (שעות), נקודות זכאות, שם ותואר המרצה, יש להמציא מסמכים אלה בעת הרישום.

בקשות לפטור מלימודי השלמה (על סמך קבלת ציון סופי בלימודי התואר הראשון) יש להגיש עד היום הראשון לפתיחת שנת הלימודים. פטורים מלימודי השלמה על סמך המסמכים יידונו עד תום השבוע הראשון ללימודים. לא יידונו בקשות לפטורים לאחר מועד זה.

מסלולי לימוד בחוג ללקויות למידה

בחוג קיימים שלושה מסלולים:

מסלול א' (כתיבת עבודת גמר מחקרית – תיזה)

מסלול זה כולל לימוד קורסים בהתאם לתכנית הלימודים המפורטת בהמשך, הגשת 2 עבודות סמינריוניות והגשת תיזה.

רישום למסלול א' אינו מבטיח הישארות בו שכן על הסטודנט לעמוד בתנאים נוספים: ציון של 80 לפחות בקורס המתודולוגיה והסטטיסטיקה; ממוצע של 85 לפחות בקורסי החובה בסמסטר א'; ציון של 85 לפחות בעבודה סמינריונית של שנה א'; התקשרות עם מנחה מתוך מרצי החוג שמורשה להנחות עבודת גמר בתום שנה א' והגשת הצעה לתזה בתום סמסטר שלישי ללימודים.

סטודנטים שלא יעמדו בלוח זמנים זה יועברו למסלול ב'.

הערה: רישום למסלול א' איננו מבטיח מראש מנחה לכל סטודנט או בכל נושא שהסטודנט מעוניין בו.

מסלול ב'

מסלול זה כולל לימוד קורסים בהתאם לתכנית הלימודים המפורטת בהמשך, הגשת 3 עבודות סמינריוניות ועמידה בבחינה מסכמת.

המסיימים מסלול ב' אינם יכולים להמשיך ללימודי התואר השלישי.

לוח זמנים זה מחייב, ולכן על המועמדים לשקול היערכות מתאימה.

מסלול אישי

מטרתו של המסלול היא לאפשר לסטודנט ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות ואינו מוגבל לתוכנית לימודים מסוימת בחוג. במסלול זה הסטודנט מחויב במכסת שעות של 30 ש"ס במשך שנתיים ובכתיבת תזה (מסלול א'). תוכנית הלימודים תיבנה ע"י מנחה עבודת התזה ותקבל את אישור יו"ר הועדה החוגית לתואר שני של החוג ללקויות למידה והדיקן ללימודים מתקדמים. לצורך זה על המועמד להתקשר עם מנחה מטעם החוג שינחה וילווה אותו בתכנית אישית זו.

תנאי הקבלה למסלול זה: ממוצע של 90 לפחות בלימודי התואר הראשון; ציון 85 לפחות בבחינה באנגלית; הסכמת מנחה/מלווה להנחות את הסטודנט. בעתודת המוסמך תצוין

התמחותו הספציפית של התלמיד בתוכנית לימודיו. פרטים נוספים בפרק הרשות ללימודים מתקדמים בשנתון זה.

לוח זמנים זה מחייב, ולכן על המועמדים לשקול היערכות מתאימה.

התכנית ללקויות למידה (כולל ספח התמחות בהכשרה קלינית)

התוכנית מקנה תואר שני בלקויות למידה עם התמחות קלינית יישומית הכוללת ספח התמחות.

תוכנית הלימודים הינה בת 5 סמסטרים. שילוב המקבץ המחקרי והיישומי מחייב לימודים על פני כל ימות השבוע.

הלימודים בחוג ללקויות למידה מתמקדים בלמידה מעמיקה בהיבטים תיאורטיים ומחקריים של לקויי למידה, וכן באבחון וטיפול בהם. תוכנית הלימודים כוללת לימודים עיוניים והתמחות מחקרית. בנוסף, במסגרת התכנית ניתן ללמוד התמחות קלינית-יישומית באבחון ובטיפול בלקויי למידה. התמחות זו כוללת את גיל הילדות (ביה"ס היסודי), בוגרים צעירים (חט"ב ותיכון) ומבוגרים. ההתמחות היישומית נערכת בקליניקות באוניברסיטה ובמסגרות חינוכיות. מטרת התוכנית ללקויי למידה להכשיר מומחים למחקר, הוראה, אבחון וטיפול קבוצתי ופרטני ועבודה מערכתית בתחום לקויות הלמידה.

ניתן לסיים את הלימודים לתואר מוסמך במסלול א' (עם עבודת גמר מחקרית) או במסלול ב' (ללא עבודת גמר מחקרית). מספר המקומות במסלול א' הינו מוגבל. יש להדגיש שהרישום למסלול א' אינו מבטיח הישארות בו. כמו כן אין הקבלה למסלול א' מבטיחה מנחה לכל סטודנט או בכל נושא שהסטודנט מעוניין בו. בכל המסלולים ניתן לשלב את ההתמחות היישומית. בתעודת הגמר יצוין שהלומד סיים את לימודיו בחוג. ספח לתעודת המ"א ינתן לסטודנט שמסיים התמחות ליבה יישומית ובו ירשם: "סיים התמחות באבחון ובטיפול בלקויי למידה בילדים ובמבוגרים".

סטודנטים אשר יסיימו בהצלחה את לימודי התואר השני יוכלו להתקבל לעבודה במרכזים לאבחון וטיפול בלקויות למידה. המעוניינים להשתלב בתחום זה במערכת החינוך בתפקיד מת"ל (מומחה לאבחון וטיפול בתפקודי למידה) חייבים גם בתעודת הוראה. (ראה סעיף תעודת הוראה).

תוכנית הלימודים בכללותה עומדת בכלל דרישות "לימודי הליבה" כפי שנקבעו בחוק הדרן בהכשרת מומחים ללקויות למידה. עמידה בכלל התוכנית מאפשרת פניה ל"ועדת הכרה" במשרד החינוך לקבלת תעודת "מאבחן מוכר של לקויות למידה".

תנאי קבלה

- תואר ב"א בציון ממוצע של 85 לפחות ולא פחות מ-80 בכל חוג.
- ציון 85 לפחות במבחן קבלה באנגלית.
- קורות חיים ולפחות שתי המלצות מודפסות. על ההמלצות להתייחס הן ליכולת האקדמית והן ליכולת הטיפולית של המועמדים.
- ראיון אישי בשלב המיון הסופי – אליו יוזמנו רק חלק מן המועמדים.

משך הלימודים

תכנית לימודים בת שנתיים וחצי – **5 סמסטרים**.

במסגרת מסלול א' נלמדים **48 שש"ס** (שעות שבועיות סמסטריאליות), ובמסגרת מסלול ב' נלמדים **54 שש"ס** (שעות שבועיות סמסטריאליות).

סטודנטים במסלול א' יכולים ללמוד סמסטר נוסף, במסגרתו יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תיזה) ויגישו אותה לשיפוט.

הערה: בשל עומס בלימודים בחוג, ידרשו הסטודנטים להקדיש את כל זמנם ללימודים.

הרכב תכנית הלימודים בלקויות למידה:

מסלול א'	מסלול ב'	
<ul style="list-style-type: none"> - מחקר כמותי וסטטיסטיקה 4 שש"ס - למ"א ותרגיל - אורתוגרפיה קריאה ולקויות 2 שש"ס - קריאה - נוירוביולוגיה מערכתית 4 שש"ס - התפתחות תקינה ולקויה של 2 שש"ס - הקריאה והכתיבה - קשב הפרעות קשב 2 שש"ס - מבוא ללקויות למידה 2 שש"ס - עיבוד המספר: 2 שש"ס - היבטים תיאורטיים ומחקריים - כתיבה מדעית 2 שש"ס - התפתחות תקינה ולקויה 2 שש"ס - של השפה - אספקטים רגשיים וחברתיים 2 שש"ס - בקרב לקויי למידה - מבוא קליני לאבחון 2 שש"ס - לקויות למידה <p>סה"כ 24 שש"ס</p> <p>פרקטיקום (לא לשקלול)</p> <ul style="list-style-type: none"> - תרגיל נלווה לקורס מבוא 2 שש"ס - קליני לאבחון לקויות למידה - לקויי למידה בקרב מבוגרים 2 שש"ס 	<ul style="list-style-type: none"> - מחקר כמותי וסטטיסטיקה 4 שש"ס - למ"א ותרגיל - אורתוגרפיה קריאה ולקויות 2 שש"ס - קריאה - נוירוביולוגיה מערכתית 4 שש"ס - התפתחות תקינה ולקויה של 2 שש"ס - הקריאה והכתיבה - קשב הפרעות קשב 2 שש"ס - מבוא ללקויות למידה 2 שש"ס - עיבוד המספר: 2 שש"ס - היבטים תיאורטיים ומחקריים - כתיבה מדעית 2 שש"ס - התפתחות תקינה ולקויה 2 שש"ס - של השפה - אספקטים רגשיים וחברתיים 2 שש"ס - בקרב לקויי למידה - מבוא קליני לאבחון 2 שש"ס - לקויות למידה <p>סה"כ 24 שש"ס</p> <p>פרקטיקום (לא לשקלול)</p> <ul style="list-style-type: none"> - תרגיל נלווה לקורס מבוא 2 שש"ס - קליני לאבחון לקויות למידה - לקויי למידה בקרב מבוגרים 2 שש"ס 	<p>שנה א' קורסי חובה</p>
<ul style="list-style-type: none"> - סמינר תיזה 2 שש"ס - אבחון לקויות למידה: 4 שש"ס - היבטים דיאגנוסטיים - תוכניות התערבות פרטניות 4 שש"ס - ומערכתיות בלקויות למידה (חלק א'+ב') <p>סה"כ 8 שש"ס</p>	<ul style="list-style-type: none"> - סמינר תיזה 2 שש"ס - אבחון לקויות למידה: 4 שש"ס - היבטים דיאגנוסטיים - תוכניות התערבות פרטניות 4 שש"ס - ומערכתיות בלקויות למידה (חלק א'+ב') <p>סה"כ 10 שש"ס</p>	<p>שנה ב' קורסי חובה</p>

מסלול א'	מסלול ב'	
<p>פרקטיקום (לא לשקלול)</p> <p>- פרקטיקום ילדים ומתבגרים: 2 שש"ס</p> <p>כלי אבחון</p> <p>- סדנא לטיפול בלקויות למידה 2 שש"ס</p> <p>במבוגרים</p> <p>- פרקטיקום מבוגרים: 2 שש"ס</p> <p>כלי אבחון וכתיבת דוחות</p> <p>- אבחונים וטיפול בקליניקה ובביה"ס</p>	<p>פרקטיקום (לא לשקלול)</p> <p>- פרקטיקום ילדים ומתבגרים: 2 שש"ס</p> <p>כלי אבחון</p> <p>- סדנא לטיפול בלקויות למידה 2 שש"ס</p> <p>במבוגרים</p> <p>- פרקטיקום מבוגרים: 2 שש"ס</p> <p>כלי אבחון וכתיבת דוחות</p> <p>- אבחונים וטיפול בקליניקה ובביה"ס</p>	
<p>שנה ג' חובה</p> <p>- הנחיית קבוצות פרקטיקום (לא לשקלול) אבחוני מתבגרים ומבוגרים 2 שש"ס</p>	<p>- הנחיית קבוצות פרקטיקום (לא לשקלול) אבחוני מתבגרים ומבוגרים 2 שש"ס</p>	
<p>בחירה</p> <p>- שיעורי בחירה בהיקף של 4 שש"ס (קורס בחירה אחד בשנה א')</p> <p>- 2 סמינריונים בהיקף של 8 שש"ס (סמינריון אחד בשנה א' + עוד סמינריון אחד בשנה ב')</p>	<p>- שיעורי בחירה בהיקף של 8 שש"ס (קורס בחירה אחד בשנה א')</p> <p>- 3 סמינריונים בהיקף של 12 שש"ס (סמינריון אחד בשנה א' + עוד 2 סמינריונים בשנה ב')</p>	
<p>סה"כ שש"ס</p> <p>48 שש"ס</p>	<p>סה"כ שש"ס</p> <p>54 שש"ס</p>	

לקויות למידה עם התמחות בשפה הערבית (כולל ספח התמחות בהכשרה קלינית)

ראש התכנית: ד"ר רפיק אברהים

תוכנית לימודים אקדמית וקלינית ייעודית בנושא לקויות למידה בשפה הערבית. התוכנית מונחית עפ"י גישה אבחנית מקיפה ורב תחומית. מטרת התוכנית להכשיר מומחים לחקר, אבחון, טיפול פרטני ועבודה מערכתית בתחום לקויות הלמידה בשפה הערבית, שפת האם של המאובחנים ו/או המטופלים.

משך הלימודים והיקפם זהה לתוכנית ללקויות למידה בתוספת קורסים ייעודיים ללקויות למידה בשפה הערבית.

תנאי קבלה

- תואר ב"א בציון ממוצע של 85 לפחות ולא פחות מ-80 בכל חוג.
- ציון 85 לפחות במבחן קבלה באנגלית.
- קורות חיים ולפחות שתי המלצות מודפסות. על ההמלצות להתייחס הן ליכולת האקדמית והן ליכולת הטיפולית של המועמדים.
- ראיון אישי בשלב המיון הסופי – אליו יוזמנו רק חלק מן המועמדים.
- נדרש ידע בערבית ברמה של שפת-אם.

משך הלימודים

תכנית לימודים בת שנתיים וחצי – 5 סמסטרים.

במסגרת מסלול א' נלמדים 48 שש"ס (שעות שבועיות סמסטריאליות) ובמסגרת מסלול ב' נלמדים 54 שש"ס (שעות שבועיות סמסטריאליות).

סטודנטים במסלול א' יכולים ללמוד סמסטר נוסף, במסגרתו יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תיזה) ויגישו אותה לשיפוט.

הערה: בשל עומס בלימודים בחוג, ידרשו הסטודנטים להקדיש את כל זמנם ללימודים.

מבנה הלימודים

קורסי החובה בתוכנית הלימודים כוללים: (שני מרכיבים)

◆ קורסי חובה שנה א' (24 שש"ס).

◆ שנה ב' לתלמידי מסלול א' – סמינר תיזה (2 שש"ס).

◆ קורס חובה שנה ג' (2 שש"ס).

סה"כ 28 שש"ס מסלול א', ו-26 שש"ס מסלול ב'.

ובנוסף הסטודנטים מחויבים ללמוד קורסים ייעודיים בלקויות למידה בשפה הערבית:

308.4200 בלשנות בשפה הערבית – שנה א' 2 שש"ס

308.4210 התערבות פרטנית ומערכתית במערכת החינוך הערבית

(חלק א') – שנה ב' 2 שש"ס

308.4211 התערבות פרטנית ומערכתית במערכת החינוך הערבית

(חלק ב') – שנה ב' 2 שש"ס

308.4209 אבחון לקויות למידה בשפה הערבית: היבטים דיאגנוסטיים –

שנה ב' 4 שש"ס

308.4202 היבטים מערכתיים בחינוך במגזר הערבי – שנה ב' 2 שש"ס

סה"כ 12 שש"ס

סמינריונים בהתמחות בשפה הערבית

מסלול א': השתתפות ב-2 סמינריונים בהיקף של 8 שש"ס (במהלך כל תקופת הלימודים):

סמינריון אחד לבחירה מהרשימה בהמשך.

סמינריון נוסף יש לבחור באחד משני הסמינריונים הבאים:

308.4131 עיבוד אינפורמציה מילולית בשפה הערבית: תהליכים ולקויות

308.4120 נירור פסיכולוגיה קלינית של ליקויים חזותיים

מסלול ב': השתתפות ב-3 סמינריונים בהיקף של 12 שש"ס (במהלך כל תקופת הלימודים):

2 סמינריונים לבחירה מהרשימה בהמשך.

סמינריון נוסף יש לבחור באחד משני הסמינריונים הבאים:

308.4131 עיבוד אינפורמציה מילולית בשפה הערבית: תהליכים ולקויות

308.4120 נירור פסיכולוגיה קלינית של ליקויים חזותיים

הרכב תכנית הלימודים לקויות למידה עם התמחות בשפה הערבית

מסלול א'	מסלול ב'	
<p>- מחקר כמותי וסטטיסטיקה 4 שש"ס למ"א ותרגיל</p> <p>- אורתוגרפיה קריאה ולקויות 2 שש"ס קריאה</p> <p>- נוירוביולוגיה מערכתית 4 שש"ס</p> <p>- התפתחות תקינה ולקויה של 2 שש"ס הקריאה והכתיבה</p> <p>- קשב הפרעות קשב 2 שש"ס</p> <p>- מבוא ללקויות למידה 2 שש"ס</p> <p>- עיבוד המספר: 2 שש"ס</p> <p>- היבטים תיאורטיים ומחקריים</p> <p>- כתיבה מדעית 2 שש"ס</p> <p>- התפתחות תקינה ולקויה 2 שש"ס של השפה</p> <p>- אספקטים רגשיים וחברתיים 2 שש"ס בקרוב לקויי למידה</p> <p>- מבוא קליני לאבחון 2 שש"ס לקויות למידה</p> <p>- בלשנות בשפה הערבית 2 שש"ס</p> <p>סה"כ 26 שש"ס</p> <p>פרקטיקום (לא לשקלול)</p> <p>- תרגיל נלווה לקורס מבוא 2 שש"ס קליני לאבחון לקויות למידה</p> <p>- לקויי למידה בקרב מבוגרים 2 שש"ס</p>	<p>- מחקר כמותי וסטטיסטיקה 4 שש"ס למ"א ותרגיל</p> <p>- אורתוגרפיה קריאה ולקויות 2 שש"ס קריאה</p> <p>- נוירוביולוגיה מערכתית 4 שש"ס</p> <p>- התפתחות תקינה ולקויה של 2 שש"ס הקריאה והכתיבה</p> <p>- קשב הפרעות קשב 2 שש"ס</p> <p>- מבוא ללקויות למידה 2 שש"ס</p> <p>- עיבוד המספר: 2 שש"ס</p> <p>- היבטים תיאורטיים ומחקריים</p> <p>- כתיבה מדעית 2 שש"ס</p> <p>- התפתחות תקינה ולקויה 2 שש"ס של השפה</p> <p>- אספקטים רגשיים וחברתיים 2 שש"ס בקרוב לקויי למידה</p> <p>- מבוא קליני לאבחון 2 שש"ס לקויות למידה</p> <p>- בלשנות בשפה הערבית 2 שש"ס</p> <p>סה"כ 26 שש"ס</p> <p>פרקטיקום (לא לשקלול)</p> <p>- תרגיל נלווה לקורס מבוא 2 שש"ס קליני לאבחון לקויות למידה</p> <p>- לקויי למידה בקרב מבוגרים 2 שש"ס</p>	<p>שנה א' קורסי חובה</p>
<p>- סמינר תיזה 2 שש"ס</p> <p>-אבחון לקויות למידה בשפה 4 שש"ס הערבית: היבטים דיאגנוסטיים</p> <p>- התערבות פרטניות ומערכתית 4 שש"ס במערכת החינוך הערבית (חלק א'+ב')</p> <p>- היבטים מערכתיים בחינוך 2 שש"ס במגזר הערבי</p> <p>סה"כ 12 שש"ס</p> <p>פרקטיקום (לא לשקלול)</p> <p>- פרקטיקום ילדים ומתבגרים 2 שש"ס במערכת החינוך הערבית:</p> <p>כלי אבחון וטיפול</p> <p>- סדנא לטיפול בלקויות למידה 2 שש"ס במבוגרים בשפה הערבית</p>	<p>- אבחון לקויות למידה בשפה 4 שש"ס הערבית: היבטים דיאגנוסטיים</p> <p>- התערבות פרטניות ומערכתית 4 שש"ס במערכת החינוך הערבית (חלק א'+ב')</p> <p>- היבטים מערכתיים בחינוך 2 שש"ס במגזר הערבי</p> <p>סה"כ 10 שש"ס</p> <p>פרקטיקום (לא לשקלול)</p> <p>- פרקטיקום ילדים ומתבגרים 2 שש"ס במערכת החינוך הערבית:</p> <p>כלי אבחון וטיפול</p> <p>- סדנא לטיפול בלקויות למידה 2 שש"ס במבוגרים בשפה הערבית</p>	<p>שנה ב' קורסי חובה</p>

מסלול א'	מסלול ב'	
- פרקטיקום מבוגרים בשפה 2 שש"ס הערבית: כלי אבחון וכתובת דוחות - אבחונים וטיפול בקליניקה ובביה"ס	- פרקטיקום מבוגרים בשפה 2 שש"ס הערבית: כלי אבחון וכתובת דוחות - אבחונים וטיפול בקליניקה ובביה"ס	
- הנחיית קבוצות פרקטיקום (לא לשקלול) אבחוני מתבגרים ומבוגרים	2 שש"ס - הנחיית קבוצות פרקטיקום (לא לשקלול) אבחוני מתבגרים ומבוגרים	שנה ג' חובה
- 2 סמינריונים (סמינריון אחד בשנה א'+ סמינריון אחד בשנה ב')	- 1 שיעור בחירה בשנה ב' 8 שש"ס - 3 סמינריונים 12 שש"ס סמינריון אחד בשנה א'+ עוד 2 סמינריונים בשנה ב')	בחירה
	48 שש"ס	סה"ב שש"ס
	54 שש"ס	

קורסי חובה לסטודנטים (לתכניות לקויות למידה ולקויות למידה עם התמחות בשפה הערבית)

שנה א':

I תיאורטי/מחקרי

313.4001	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל	4 שש"ס
308.4116	עיבוד המספר: היבטים תיאורטיים ומחקריים	2 שש"ס
308.4140	התפתחות תקינה ולקויה של השפה	2 שש"ס
308.4141	אורתוגרפיה קריאה וליקויי קריאה	2 שש"ס
308.4142	נוירוביולוגיה מערכתית	2 שש"ס
308.4144	קשב והפרעות קשב	2 שש"ס
308.4115	מבוא ללקויות למידה	2 שש"ס
308.4035	כתיבה מדעית והדרכות אישיות (חובה לכל המסלולים)	2 שש"ס
308.4143	התפתחות תקינה ולקויה של הקריאה והכתיבה	2 שש"ס

II קליני

308.4129	מבוא קליני לאבחון לקויות למידה	2 שש"ס
308.4084	אספקטים רגשיים וחברתיים בקרב לקויי למידה	2 שש"ס
308.4103	ליקויי למידה בקרב מבוגרים	2 שש"ס

שנה ב'

I תיאורטי/מחקרי

308.4099 סמינר תיזה (חובה למסלול א') 2 שש"ס

II קליני

לתכנית לקויות למידה

308.4145 התערבות פרטנית ומערכתית – חלק א' 2 שש"ס

308.4146 התערבות פרטנית ומערכתית – חלק ב' 2 שש"ס

308.4147 אבחון לקויות למידה היבטים דיאגנוסטיים 4 שש"ס

308.4139 פרקטיקום ילדים ומתבגרים: כלי אבחון וטיפול 2 שש"ס

308.4046 סדנא לטיפול בלקויות למידה במבוגרים 2 שש"ס

308.4138 פרקטיקום מבוגרים: כלי אבחון וכתובת דוחות 2 שש"ס

לתכנית לקויות למידה עם התמחות בשפה הערבית

308.4210 התערבות פרטנית ומערכתית במערכת החינוך הערבית –

2 שש"ס חלק א'

308.4211 התערבות פרטנית ומערכתית במערכת החינוך הערבית –

2 שש"ס חלק ב'

308.4209 אבחון לקויות למידה בשפה הערבית: היבטים דיאגנוסטיים 4 שש"ס

308.4214 פרקטיקום ילדים ומתבגרים במערכת החינוך הערבית: 2 שש"ס

כלי אבחון וטיפול

308.4212 סדנא לטיפול בלקויות למידה במבוגרים בשפה הערבית 2 שש"ס

308.4213 פרקטיקום מבוגרים בשפה הערבית: כלי אבחון וכתובת דוחות 2 שש"ס

שנה ג'

II קליני

308.4152 הנחיית קבוצות 2 שש"ס

סמינריונים

מסלול א': 2 סמינריונים

מסלול ב': 3 סמינריונים

רשימת הסמינריונים לכל התוכניות

308.4053 מוח האדם תהליכים רגילים וחריגים 4 שש"ס

308.4154 שטף בקריאה: מוח והתערבות 4 שש"ס

308.4131 עיבוד אינפורמציה מילולית בשפה הערבית: תהליכים ולקויות 4 שש"ס

4 שש"ס	אבחון ליקויים קוגניטיביים	308.4148
4 שש"ס	דו לשוניות: מוח, פרט וחברה	308.4118
4 שש"ס	סוגיות נבחרות בפסיכולוגיה של הקריאה	308.4155
4 שש"ס	הבסיס הניורוקוגניטיבי של מיומנויות בחשבון	308.4119
4 שש"ס	נירו פסיכולוגיה קלינית של ליקויים חזותיים נרכשים	308.4120
4 שש"ס	פרופילים קוגניטיביים בקרב לקויות למידה	308.4122
4 שש"ס	סוגיות בקשב	308.4149
4 שש"ס	דו-לשוניות ורכישת שפה שניה: סמינר מחקר מעשי	308.4150
4 שש"ס	כתיבה והפקת טקסט: מעיצוב אותיות לארגון רעיוני	308.4153

שיעורי בחירה

בתכנית לקויות למידה

מסלול א' – יש ללמוד שיעורים בהיקף של 4 שש"ס
מסלול ב' – יש ללמוד שיעורים בהיקף של 8 שש"ס

בתכנית לקויות למידה עם התמחות בשפה הערבית

מסלול א' – אין שיעורי בחירה
מסלול ב' – יש ללמוד שיעורים בהיקף של 4 שש"ס

4 שש"ס	ניורופסיכולוגיה קוגניטיבית התפתחותית	308.4132
4 שש"ס	דימות א' וב' – ERP	308.4109
4 שש"ס	ניתוח fMRI	308.4112
4 שש"ס	התפתחות המוח והקוגניציה מינקות ועד בגרות	308.4096
2 שש"ס	אנגלית כשפה נוספת: תיאוריה ומעשה	308.4151

הפסקת לימודים

- סטודנט יוגדר כתלמיד במצב לימודים לא תקין באחד משני המקרים הבאים:
- לא סיים בציון 80 לפחות בכל אחד מקורסי החובה הקליניים.
  - קיבל ציון נכשל בשני קורסי חובה או יותר.
- סטודנט אשר ימצא במצב אקדמי לא תקין, יופסקו לימודיו בחוג.

פרקטיקום (הכשרה קלינית יישומית)

ראש ההתמחות הקלינית: **ד"ר מיכל שני**

התמחות קלינית יישומית (הן במסלול א' והן במסלול ב') מחייבת עמידה בכלל תוכנית הפרקטיקום. התוכנית כוללת שעורים קליניים והתנסות מעשית, ומטרתה - הקניית מיומנויות מקצועיות בתחומי האבחון והטיפול בלקויי למידה, תוך יצירת אינטגרציה בין ידע תיאורטי ומחקרי לבין ההתנסות. לימודי הפרקטיקום כוללים התמחות בשלוש חטיבות גיל: גילאי ילדות, מתבגרים ומבוגרים.

א. פרטים ונהלים הקשורים בתכנית הפרקטיקום

בשנה א' לא נערך פרקטיקום. שנה זו מוקדשת למבואות אשר מקנים את הבסיס התיאורטי והמחקרי להתמחות הקלינית. בשנה א' נלמד קורס "מבוא קליני לאבחון לקויות למידה" המלווה בסדנא להכרת כלי אבחון ולהתנסות בהעברה, צינון וכתובת ממצאים.

סטודנט שלא יסיים את הקורסים הקליניים "מבוא קליני לאבחון לקויות למידה" ו"ליקויי למידה בקרב מבוגרים" בציון 80 לפחות, לא יוכל להתחיל את הפרקטיקום בשנה ב'.

בשנה ב' – התמחות באבחון ובטיפול, ביה"ס היסודי חט"ב ותיכון, ומבוגרים.

בשנה ג' – המשך התמחות באבחון ומבוגרים.

1. ההתמחות באבחון ובטיפול מלווה בהדרכה הניתנת במסגרת קבוצתית ובמסגרת פרטנית. הסטודנט שותף בתהליך ההערכה על התקדמותו.

2. הפרקטיקום באבחון נערך במסגרת הקליניקות באוניברסיטה. ימי האבחונים לגילאי יסודי, חט"ב ותיכון הם ב' או ג' וימי ה'. כל אבחון מתבצע בין השעות 8:00 - 15:00. יום נוסף נדרש להנחיה בכתובת דוח ולמפגש משוב עם הורים. בשנה ב' מבוצעים 6 אבחונים. ימי האבחונים בקליניקה למבוגרים - על פי קביעה עם המאבחנות בקליניקה בסמסטר א' בשנה ג'.

הפרקטיקום הטיפולי נערך בבתי ספר יומיים בשבוע לאורך כל שנה ב' וכולל טיפול פרטני בתלמיד מתקשה וטיפול קבוצתי ב-3-4 תלמידים מתקשים, סה"כ 8 שעות שבועיות, כולל הנחייה בבתי הספר. ימי הפרקטיקום הטיפולי הם ב' או ה' וכן יום נוסף אותו בוחר הסטודנט. מדריכות הפרקטיקום מלוות את התהליך הטיפולי בבתי הספר.

השיבוץ נעשה על ידי רכזות הפרקטיקום לפי שיקולים ענייניים, שאינם בהכרח שיקולי הקרבה לאזור המגורים לאוניברסיטה.

3. הפרקטיקום הטיפולי במבוגרים נערך בקליניקה יה"ל באוניברסיטה במהלך כל שנה ב'. הטיפול מתקיים פעמיים בשבוע – כל מפגש שעה – במועד ובהתאם לקביעה עם הסטודנט המטופל.

4. הסטודנטים יגיעו למסגרות הפרקטיקום גם במהלך החופשה בין הסמסטרים ועד סוף שנת הלימודים במשרד החינוך באוניברסיטה.

5. על כל שינוי, חובה על הסטודנט לדווח לרכזת הפרקטיקום (היעדרות ממושכת, הפסקת לימודים, אי התאמה של הילד המטופל לסטודנט, היעדרות ממושכת של ילד הגן/ ביה"ס). היעדרות של סטודנט מעל ל- 20% ממסגרות השיבוץ לפרקטיקום כמוה כציון "לא עובר".
6. החוג שומר את הזכות להחליט כי סטודנט אינו עומד בדרישות הפרקטיקום וכי עליו להפסיק את ההתמחות. במצב כזה תתקבל החלטה עד סוף שנה ב'.
7. ציון 80 לפחות בכל קורסי החובה הקליניים והמסגרות המעשיות הינו תנאי מעבר בכל שנה לצורך המשך ההתמחות.

ד. הפסקת לימודי פרקטיקום ביוזמת החוג

ועדת מעקב לענייני סטודנטים רשאית להפסיק לימודיו של סטודנט, אשר נמצא בלתי מתאים לעסוק בתחום האבחון ו/או הטיפול במסגרת הקורסים הקליניים ו/או מסגרות הפרקטיקום ו/או מטעמי עבירה על כללי האתיקה המקצועית. הוועדה תתייעץ לצורך כך עם ראש התחום הקליני וצוות ההדרכה בשיתוף עם ראש החוג.

הפרקטיקום הקליני מלווה בתהליכי הערכה ובמשוברים הניתנים בכתב ומתויקים בתיק הסטודנט. כל משוב כולל ביקורת על יכולות ועל נקודות הטעונות שיפור. במהלך הלימודים תוערך ממועד למועד מידת השיפור ביחס למוקדי הקושי של הסטודנט, תוך שיתוף הסטודנט בתהליך ההערכה. בהתאם לאיכות המשוב ותוכנו עשויה להירשם אזהרה בתיק הסטודנט לגבי המשך לימודי הפרקטיקום.

החלטה על הפסקת הפרקטיקום יכולה להינתן בכל מועד במהלך השנתיים הראשונות ללימודים, אך לא בסמסטר חמישי. במידה ומוחלט כי סטודנט אינו מתאים, אפשרויות הפסקת הפרקטיקום הן כלהלן:

1. הפסקה מוחלטת של ההתמחות פירושה **אי מתן ספח התמחות**.
  2. הארכת פרקטיקום פירושה מתן הזדמנות נוספת לחזרה על תכנית פרקטיקום, באחת או יותר מחטיבות הגיל, המותנית בתשלום שכ"ל נוסף. תשלום שכ"ל זה הוא יחסי בהתאם להיקף ההשלמה הנדרשת.
  3. באם ימצא הסטודנט בלתי מתאים לאחר תקופת ההארכה יופסקו לימודי הפרקטיקום ולא יינתן ספח התמחות.
- כלל ההחלטות המתבצעות בנוגע לפרקטיקום מתקבלות ע"י ועדה חוגית, בהמלצת ראש ההתמחות הקלינית, מדריכי הפרקטיקום ובשיתוף עם ראש החוג.

התמחות קלינית-יישומית באבחון וטיפול בליקויי למידה

ספח התמחות יוענק לתלמידים שסיימו בציון 80 לפחות את כל קורסי ההתמחות. קורסי ההתמחות כוללים שתי קבוצות של קורסים. קבוצה אחת הינה קורסים שנלמדים בכל מקרה במסגרת לימודי החובה של כל הסטודנטים. להלן רשימה של קורסים אלו:

לתכנית לקויות למידה

2 שש"ס	מבוא קליני לאבחון לקויות למידה	308.4129
2 שש"ס	אספקטים רגשיים וחברתיים בקרב לקויי למידה	308.4084
2 שש"ס	הנחיית קבוצות	308.4152
2 שש"ס	התערבות פרטנית ומערכתית – חלק א'	308.4145
2 שש"ס	התערבות פרטנית ומערכתית – חלק ב'	308.4146
4 שש"ס	אבחון לקויות למידה היבטים דיאגנוסטיים	308.4147

לתכנית לקויות למידה עם התמחות בשפה הערבית

2 שש"ס	מבוא קליני לאבחון לקויות למידה	308.4129
2 שש"ס	אספקטים רגשיים וחברתיים בקרב לקויי למידה	308.4084
2 שש"ס	הנחיית קבוצות	308.4152
2 שש"ס	התערבות פרטנית ומערכתית במערכת החינוך הערבית – חלק א'	308.4210
2 שש"ס	התערבות פרטנית ומערכתית במערכת החינוך הערבית – חלק ב'	308.4211
4 שש"ס	אבחון לקויות למידה בשפה הערבית: היבטים דיאגנוסטיים	308.4209

ובנוסף קורסים בהתמחות (פרקטיקום)

לתכנית לקויות למידה

2 שש"ס	פרקטיקום ילדים: כלי אבחון וטיפול	308.4139
2 שש"ס	לקויי למידה בקרב מבוגרים	308.4103
2 שש"ס	סדנא לטיפול בלקויות למידה במבוגרים	308.4046
2 שש"ס	פרקטיקום מבוגרים: כלי אבחון וכתובת דוחות	308.4138
	פרקטיקום פרטני	
	שמונה אבחונים בחטיבות הגיל השונות	
	3 טיפולים	

לתכנית לקויות למידה עם התמחות בשפה הערבית

2 שש"ס	לקויי למידה בקרב מבוגרים	308.4103
2 שש"ס	פרקטיקום ילדים ומתבגרים במערכת החינוך הערבית:	308.4214
	כלי אבחון וטיפול	

2 שש"ס	308.4212	סדנא לטיפול בלקויות למידה במבוגרים בשפה הערבית
2 שש"ס	308.4213	פרקטיקום מבוגרים בשפה הערבית: כלי אבחון וכתיבה
		פרקטיקום פרטני
		שמונה אבחונים בחטיבות הגיל השונות
		3 טיפולים

תעודת הוראה

עבודה במערכת החינוך הפורמלית בתחום לקויות למידה מחייבת בתעודת הוראה. ניתן לשלב במקביל ללימודי התואר השני, במסגרת החוג לחינוך מיוחד, לימודי תעודת הוראה בחינוך מיוחד.

התשלום עבור תעודת הוראה הוא בנוסף ללימודי התואר ובעלות של שכר לימוד לשנת לימודים מלאה.

המגמה למוח ולמידה

ראש המגמה: **פרופ' צביה ברזניץ**

מגמת לימודים חדשה "מוח ולמידה" נפתחה במסגרת החוג ללקויות למידה ומרכז אדמונד י. ספרא שבאוניברסיטת חיפה במטרה לתת מענה לצורך בהכשרה מדעית מחקרית ולימודים מתקדמים לסטודנטים המבקשים להתמחות ברמת מערכות המוח (systems approach) בתחום לקויות הלמידה ותהליכי למידה תקינים.

התוכנית מיועדת לתלמידי מחקר לתואר שני שלהם עניין במבט רב-מערכתי על האדם כיצור לומד ובנוכחות לקויות התפתחותיות ומצבי חוסר.

תוכנית הלימודים מאפשרת העמקה תיאורטית ומחקרית בטווח החיים:

1. בתחום ההתנהלות הניורו-התנהגותית בשלב המוכנות ללמידה (הגיל הרך). במיקוד על תהליכים מוטוריים, קשב, תפיסה זיכרון והשפעת סביבה ותורשה על קשיי למידה והתפתחות למידה תקינה.

2. התנהלות הניורו-התנהגותית של מיומנויות הלמידה הפורמליות (מכתה א' ועד מבוגרים). במיקוד על התפתחות לקויה ותקינה של מיומנויות קריאה, כתיבה, חשבון, פתרון בעיות ושפה שנייה וביטוי רגשי.

הכשרת הסטודנטים והפעילות המחקרית מתנהלים גם בשילוב כלי מחקר עדכניים המצויים במעבדות המחקר שבחוג ובמרכז אדמונד י. ספרא כמו מכשור אלקטרופיזיולוגי (EEG-ERP), מכשור לניטור תנועות עיניים, מכשור לבחינת הפעילות המוטורית ודימות מוח (fMRI) בשילוב עם הקריה הרפואית רמב"ם.

תלמידי המגמה משולבים במעבדות המחקר בכל ימות השבוע. התואר הוא במסלול א' עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תיזה.

תנאי קבלה

- ממוצע ציוני תואר ראשון של 85 לפחות.
- ציון 85 לפחות במבחן קבלה באנגלית.
- 2 המלצות מודפסות.
- התקשרות מנחה/מלווה לתזה.
- ראיון אישי.

משך הלימודים

הלימודים הינם במסלול א' במשך שנתיים – 4 סמסטרים בהיקף של 30 ש"ש. עם זאת, התלמידים יכולים ללמוד שנה נוספת שבמסגרתה יסיימו את כתיבת עבודת הגמר המחקרית-תזה ויגישו אותה לשיפוט.

הרכב תכנית לימודים במגמה מוח ולמידה

שם הקורס	סה"כ ש"ש
חובה שנה א'	
מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	4 ש"ש
מבוא לנוירוביולוגיה מערכתית	4 ש"ש
אורתוגרפיה קריאה וליקויי קריאה	2 ש"ש
התפתחות תקינה ולקויה של השפה	2 ש"ש
פרוסמינר מוח האדם (חלק א)	2 ש"ש
פרוסמינר מוח האדם (חלק ב')	2 ש"ש
דימות א' וב' – ERP	4 ש"ש
כתיבה מדעית	2 ש"ש
נושאים בביו אתיקה – חקר האדם ורפואה (לא לשקלול)	2 ש"ש
סה"כ 22 ש"ש	
חובה שנה ב'	
פרוסמינר מוח האדם (לא לשקלול)	4 ש"ש
2 סמינריונים בהיקף של	8 ש"ש
(ניתן לקחת סמינר 1 בשנה א' סמסטר ב')	
סה"כ 8 ש"ש	
סה"כ 30 ש"ש	

תכנית בינתחומית בקשיים ולקויות למידה בחשבון ובמתמטיקה

(תכנית משותפת לחוג לחינוך מתמטי ולחוג ללקויות למידה).

ראש התכנית: ד"ר אירית פלד

התכנית מיועדת למתעניינים בעיבוד מידע מספרי ומתמטי ובתהליכי למידה תקינה ולקויה של חשבון ושל מתמטיקה.

ניתן ללמוד במסלול א' 36 ש"ס, כולל כתיבת שתי עבודות סמינריוניות והגשת עבודת גמר מחקרית (תזה).

או במסלול ב' 44 ש"ס, כולל כתיבת שלוש עבודות סמינריוניות ועמידה במבחן גמר. המסיימים יהיו מוסמכי הפקולטה לחינוך ויהיו זכאים לתואר M.A בחינוך בתכנית הבינתחומית לקשיים ולקויות למידה בחשבון ובמתמטיקה.

בנוסף, במסגרת התכנית ניתן לרכוש התמחות קלינית-יישומית. אין חובה ללמוד התמחות זו.

המטרה היא להעשיר ולהעמיק את המיומנויות הקליניות של הסטודנט ולאפשר לו/לה לבצע אינטגרציה בין הידע התיאורטי/המחקרי לפרקטיקה.

ההתמחות הקלינית יישומית נערכת בקליניקות באוניברסיטה ובמסגרות חינוכיות. ההתמחות תתקיים בשנה ב'.

ספח לתעודת המ"א ייתן לסטודנט שמסיים התמחות קלינית יישומית ובו ירשם: "סיים התמחות קלינית בקשיים ולקויות למידה בחשבון ובמתמטיקה".

תנאי קבלה

יש לעמוד בתנאי הקבלה של החוג לחינוך מתמטי והחוג ללקויות למידה.

בחוג לחינוך מתמטי

ציון של 80 לפחות בהוראת מדעים או שילוב של תואר במדעים בציון של 80 לפחות ביחד עם למודי חינוך (תעודת הוראה, למשל) בציון של 80 לפחות.

בחוג ללקויות למידה

- תואר ב"א בציון ממוצע של 85 לפחות ולא פחות מ-80 בכל חוג.
- ציון 85 לפחות במבחן קבלה באנגלית.
- קורות חיים ולפחות שתי המלצות מודפסות. על ההמלצות להתייחס הן ליכולת האקדמית והן ליכולת הטיפולית של המועמדים.
- ראיון אישי בשלב המיון הסופי – אליו יוזמנו רק חלק מן המועמדים.

לימודי השלמה

ציון של 80 לפחות בכל קורס בלימודי השלמה (במידה ונדרשו השלמות).

קורסי ההשלמה הנדרשים ייקבעו בהתאם להחלטת ועדת הקבלה.

4 נק'	פסיכולוגיה של החינוך	318.1000
2 נק'	פסיכולוגיה התפתחותית א'	318.2244
2 נק'	פסיכולוגיה התפתחותית ב'	318.2245
2 נק'	פסיכולוגיה קוגניטיבית	308.2005
2 נק'	השלמות בשיטות מחקר	313.2903
2 נק'	השלמות מחקר כמותי וסטטיסטיקה	313.2902
4 נק'	אספקטים נוירופסיכולוגיים של הלמידה	308.2004

מבנה הלימודים

מסלול א'	מסלול ב'		
מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א+ תרגיל (4 שש"ס)		שנה א' חובה: מתודולוגיה	
יסודות החינוך המתמטי (4 שש"ס) תהליכים קוגניטיביים והתפתחותיים בלמידת מתמטיקה (4 שש"ס) – (סמינר)			חינוך מתמטי
עיבוד המספר: היבטים תיאורטיים ומחקריים (2 שש"ס) מבוא ללקויות למידה (2 שש"ס) אורתוגרפיה קריאה ולקויות קריאה (2 שש"ס) קשב והפרעות קשב (2 שש"ס)			לקויות למידה
1 קורס בחינוך מתמטי (4 שש"ס) או 2 קורסים בלקויות למידה (4 שש"ס)		בחירה	
24 שש"ס		20 שש"ס	
סמינר אינטגרטיבי של המגמה (4 שש"ס)		שנה ב' חובה: מתודולוגיה/כללי	
* קשיי למידה ולקויות במתמטיקה (4 שש"ס) מודלים ועזרי הוראה במתמטיקה (4 שש"ס)			חינוך מתמטי
* נוירוביולוגיה מערכתית (2 שש"ס) הבסיס הנוירוקוגניטיבי של מיומנויות בחשבון (4 שש"ס)-(סמינר) מבוא קליני לאבחון לקויות למידה (2 שש"ס)			לקויות למידה
20 שש"ס		16 שש"ס	
44 שש"ס		36 שש"ס	

* בשנה ב' תלמידי מסלול א' יהיו פטורים מקורסי חובה בהיקף של 4 שש"ס (כלומר, יורידו באחד החוגים קורס אחד של 4 שש"ס או 2 קורסים של 2 שש"ס). לא כולל הסמינר האינטגרטיבי אותו שני המסלולים לומדים. תלמידי מסלול ב' ילמדו את כל קורסי החובה שבטבלה.

שקלול ציונים בכל התכנית

הציון הסופי במסלול א' או מסלול אישי מורכב כלהלן:

עבודת גמר מחקרית	40%
עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	<u>30%</u>
סה"כ	100%

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

בחינה מסכמת	30%
עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	<u>40%</u>
סה"כ	100%

שקלול ציונים במגמה מוח ולמידה

הציון הסופי מורכב כלהלן:

עבודת גמר מחקרית	50%
עבודות סמינריוניות	20%
שאר הקורסים	<u>30%</u>
סה"כ	100%

לימודי דוקטורט

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: פרופ' אבי קרני

תנאי הקבלה

1. תואר בוגר ומוסמך ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בחינוך, מדעי ההתנהגות והחברה, מדעי החיים, המקצועות הפרה-רפואיים ומדעי הרוח*.
על תלמידים שסיימו לימודי תואר שני באוניברסיטאות בחו"ל, או בשלוחות ישראליות של אוניברסיטאות זרות, לעמוד בבחינת GRE כחלק מתנאי הקבלה.
2. ציון 86 ומעלה בעבודת התזיה וממוצע 85 בציוני תואר מוסמך.
3. שתי המלצות מאנשי סגל אקדמיים, שאחת מהן היא ממנחה תזות המ"א.
4. התקשרות והסכמה בכתב של מנחה – איש סגל של החוג ללקויות למידה המוסמך להנחות לתואר דוקטור. (ניתן לקבל את רשימת המנחים ותחומי התמחותם המזכירות החוג או באתר החוג).
5. קורות חיים בעברית ובאנגלית.
6. הגשת הצהרת כוונות כתנאי קבלה (עד 5 עמודים). כמו כן, תקציר נושא המחקר בשפה האנגלית.

מבנה הלימודים

לימודי הדוקטורט כוללים חובה של השתתפות בפורום דוקטורנטים (ללא נקודות זיכוי) במשך שנתיים במהלך השנה השנייה והשלישית ללימודי הדוקטורט. ניתן להשתתף בפורום זה גם בשנים נוספות במהלך לימודי הדוקטורט.
פורום הדוקטורנטים יתקיים מידי חודש במשך 4 שעות אקדמיות במהלך שנת הלימודים. כמו כן התלמידים יחויבו בהשלמת קורסים בהיקף של עד 16 ש"ס (ולא יותר מארבעה קורסים):

1. קורס "מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח" שבו מתקיים לימוד ודיון בהצעות המחקר של הדוקטורנטים, הינו קורס חובה שיש להשתתף בו **בשנה א'** (שלב א' ללימודים).

הקורס יינתן בשתי קבוצות ויש להירשם לאחת מהן:

313.5600 – מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח 4 שש"ס

או

318.5600 – מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח 4 שש"ס

2. 313.4102 – שיטות מתקדמות במחקר כמותי: משוואות מבניות וניתוח רב-רמות 4 שש"ס

3. 308.5003 – סמינר מחקר לדוקטורנטים בלקויות למידה (חלק א') 2 שש"ס (חובה להשתתף בסמינר לאורך כל שנות הלימוד).

- 308.5004 – סמינר מחקר לדוקטורנטים בלקויות למידה (חלק ב') 2 שש"ס (חובה להשתתף בסמינר לאורך כל שנות הלימוד).

4. שיעור בתחום הקשור לנושא הדוקטורט שיקבע בתאום אישי על ידי המנחה.
 * **הערה:** בהתאם לרקע הסטודנט, ועדת הקבלה יכולה לדרוש שיעורי השלמה או שנת השלמות. תכנית הלימודים תקבע בכתב בהסכם עם המנחה בזמן ההתקשרות.

**לימודי הדוקטורט אינם מקנים אישור והכשרה לעסוק בתחום
 האבחון והטיפול בלקויות למידה.**

חובות

- א. הגשת הצעת מחקר עד תום השנה הראשונה (כ-20-15 עמודים)
 ב. הגשת חיבור הדוקטורט לא יאוחר מ-4 שנות לימוד.
 משך הלימודים לתואר השלישי הוא עד ארבע שנים, והוא מחולק לשני שלבים:
 שלב מחקר א' ושלב מחקר ב'.

שלב מחקר א': משך הלימודים בשלב מחקר א' לא יעלה על שנה מסמסטר הלימודים בו התקבל הסטודנט (כולל חופשת הסמסטר/הקיץ). במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר א' יידרש הסטודנט להכין את הצעת המחקר, לקבל את אישור המנחה/ים להצעה, להגישה לעיון הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו.

שלב מחקר ב': משך הלימודים בשלב מחקר ב' לא יעלה על שלוש שנים. במהלך תקופת הלימודים בשלב מחקר ב', יידרש הסטודנט להשלים את כתיבת עבודת הדוקטור.

הרשמה

על מנת להגיש מועמדות ללימודי דוקטורט ניתן להירשם דרך האינטרנט או לקנות ערכת הרשמה לתארים מתקדמים. יש לצרף גיליון ציונים של תואר ראשון ושני.
 בנוסף, יש למלא את הטפסים הנדרשים על-ידי החוג: המלצות, אישור התקשרות עם מנחה, גיליון ציונים, קורות חיים וקדם-הצעת מחקר בארבעה עותקים למזכירות החוג.
 ההרשמה לתואר השלישי יכולה להיעשות במשך כל השנה אולם הדיון במועמדים חדשים יתקיים בשני מועדים בלבד.

תחילת חודש יולי עבור מועמדים לסמסטר חורף, עליהם להעביר את כל המסמכים הנדרשים עד לתאריך 30.6.2012

תחילת חודש ינואר עבור מועמדים לסמסטר אביב, עליהם להעביר את כל המסמכים הנדרשים עד לתאריך 31.12.2012

מנהיגות ומדיניות בחינוך

חוג לימודים לב"א (דו-חוגי) בניהול ומדיניות בחינוך

חוג לימודים לב"א

ולימודים לתואר דוקטור בפילוסופיה

ראש החוג: פרופ' רבקה איזיקוביץ'

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר זהבה רוזנבלט

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שלישי: ד"ר קלרה סבג

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' רבקה איזיקוביץ', פרופ' תמר כתריאל.

פרופסור חבר: פרופ' אילן גור-זאב, פרופ' אניט סומך.

מרצה בכיר: ד"ר יאיר ברזון, ד"ר דבורה גולדן, ד"ר קלרה סבג, ד"ר זהבה רוזנבלט.

מרצה: ד"ר אימן אגבריה.

עמית הוראה: ד"ר יוסי בר, עו"ד ניבי גל-אריאלי, ד"ר נעמי דיקמן, מר אהרון זבידה,

ד"ר גילת כהן, ד"ר ניר מיכאלי, ד"ר אסטפן מרון, גב' דבורה פלג, גב'

לטם פרי-חזן, ד"ר יגאל רוזן, ד"ר אריה רשף, ד"ר עמנואל תמיר.

מזכירות החוג

עוזרת מנהלית לראש החוג: **גב' מירי טאטי**

שעות קבלה: ימים א'-ה', בין השעות 11:00-13:00

טלפון: 04-8249067; פקס: 04-8249375

מיקום: חדר 433, קומה 4, בניין חינוך

דואר אלקטרוני: mtaty@univ.haifa.ac.il

אתר החוג באינטרנט: <http://edu.haifa.ac.il/lead-ed/>. באתר זה מופיע מידע אודות

תחומי המחקר וסגל המרצים בחוג, מידע הנוגע לקבלה לתוכניות השונות בחוג ולוח מודעות המתעדכן באופן שוטף.

הלימודים לתואר ראשון (ב"א)

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים בחוג היא לפתח בלומד פרספקטיבות רחבות להבנה של מערכת החינוך המקומית (בישראל) והגלובלית (בינלאומית), מתוך חשיבה אנליטית, ביקורתית וחדשנית, שתהווה בסיס לפיתוח מנהיגות חינוכית בחברה משתנה. הלימודים יגישו את התלמיד/ה עם הידע שהצטבר בתחום חקר תהליכים חינוכיים, תוך הדגשת פרספקטיבה ניהולית ארגונית ומתוך התייחסות להקשר החברתי-תרבותי של החינוך. הלימודים מכוונים לפתח חשיבה מדעית ולטפח בחינה ביקורתית של עמדות, ערכים ודרכים בחינוך.

במישור התיאורטי – הכרת יסודות עיוניים הדרושים לפיתוח גישה מדעית לחקר מערכות חינוך ברמת המאקרו והמיקרו, הצגת כלים לניתוח מדעי של תהליכי למידה וחיברות, והבנת התרומה של מדעים שונים לחינוך.

במישור המעשי – פיתוח מיומנויות וכישורים הדרושים למילוי תפקידים מובילים בשדה החינוך, הכשרת עתודה של מנהיגים חינוכיים בעלי כלים מקצועיים לפיתוח ולקידום מערכת החינוך ומסגרות החינוך הבלתי-פורמלי.

הערה: הלימודים בחוג אינם מעניקים תעודת הוראה.

הוראות כלליות

תנאי קבלה

הקבלה לחוג נעשית על-פי תנאי הקבלה הכלל-אוניברסיטאיים ברמה הנדרשת על-ידי החוג. ועדת הקבלה של החוג רשאית לדרוש נתונים נוספים בכתב ובעל-פה. לימודי החוג מתנהלים במסלול דו-חוגי בלבד.

ניתן ללמוד במקביל בשני חוגים השייכים לפקולטה לחינוך.

חובות

1. כל תלמיד תואר ראשון שלא לומד בתכנית של הפקולטה למדעי הרוח (דו-חוגי) יחוייב ללמוד קורס אחד בן 4 נ"ז במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח, שיכלל בסך הנקודות הנצבר לתואר. על התלמיד לצבור בין 58 ל-62 נקודות במשך שנות לימודיו בחוגי הלימוד שלו (ראה/י סעיף לימודי "דרך הרוח").
2. תלמיד שהחוג השני שלו שייך לפקולטה למדעי הרוח יצבור 60 נקודות במשך שנות לימודיו בכל חוג.
3. חובה לסיים את חובות האנגלית כשפה זרה על מנת ללמוד קורסים בדרג 3, לכן מומלץ להקדים ולסיים את לימודי האנגלית.

4. מיומנויות מחשב

סטודנטים ידרשו להוכיח קיומן של מיומנויות שימוש בסיסיות במחשב ובאינטרנט (תוכנות אופיס, חיפוש מידע באינטרנט ושימוש בדוא"ל). לשם כך הוקם מערך של מיון והדרכה באמצעות קורס מתוקשב, הנתמך על-ידי מחלקת המיחשוב של הפקולטה

לחינוך. הסטודנטים מתבקשים להירשם לקורס המתקשב של סמסטר א' – קורס "מיומנויות מחשב" שמספרו 316.1661. ההרשמה היא באופן עצמאי על-ידי הסטודנט. הקורס הוא חובה ויפתח במערכת ההיילרן (<http://virtualnew.haifa.ac.il>) סמוך לתחילת שנת הלימודים.

הסטודנטים ידרשו ללמוד באופן עצמאי חמש יחידות לימוד ולבצע חמש מטלות חובה (קורס וירטואלי ללא נוכחות בכיתה). בסיומו של הקורס, בסוף סמסטר א', יתקיים מבחן פטור (ציון מעבר 70) בכיתות המחשבים בבניין חינוך. עמידה במבחן זה הינה תנאי מעבר לשנה ב' – לא ייערכו מבחנים נוספים.

מידע על הקורס ועל המבחן יפורסם באתר הפקולטה (<http://www.edu.haifa.ac.il>). יש לעקוב אחר ההודעות השוטפות המתפרסמות בלוח המודעות באתר.

למעוניינים בתוכנית הדרכה וסיוע מטעם דיקנאט הסטודנטים, שנערכת לפני תחילת הלימודים, ניתן לפנות בטלפון: 04-8249964.

5. חובת התנסות במחקר לתלמידי שנה א'

כל סטודנט/ית שנה א' בפקולטה לחינוך חייב/ת להשתתף במסכה של 5 שעות התנסות במחקרים של הפקולטה לחינוך במהלך שנת לימודיו/יה הראשונה. ניתן להשלים את שעות ההתנסות במחקר במשך כל השנה הראשונה ללימודים. תנאי מעבר לשנה ב' הוא השלמת כל שעות ההתנסות.

ההשתתפות במחקר היא חווייה בעלת ערך, התורמת הן להבנת המחקר ע"י הסטודנט/ית והן לתחום המחקר עצמו. חווייה ישירה של השתתפות במחקר במגוון תחומים היא חלק חשוב בהכשרה בפקולטה לחינוך. ההבנה של המחקר החינוכי מזווית הראיה של המשתתף חשובה עבור הסטודנטים מכיוון שחלק ניכר מהחומר בספרי הלימוד ומהחומר המועבר בהרצאות מתבסס על מחקר. הדבר חשוב במיוחד עבור סטודנטים שימשיכו ללימודים מתקדמים אשר במסגרתם הם עצמם יערכו מחקרים. לבסוף, השתתפות כזו במחקר היא דבר שמקדם את המחקרים בתחומי החינוך.

להרשמה למחקרים נא לפנות לאתר הפקולטה באינטרנט בכתובת:

<http://edu.haifa.ac.il> שם ימצא קישור להרשמה למחקר.

הטיפול באחריות מר גיל גליק שמעוניי מצוות המיחשוב של הפקולטה:

gilg@edu.haifa.ac.il

אי-הגעה לניסוי/מחקר אליו נרשמת במועד תגרוור אחריה גריעה של שעות ניסוי.

חשוב לציין כי אם במהלך ההשתתפות, המחקר גורם לאי-נוחות מסיבה כלשהיא, המשתתף/ת רשאית/ת לעזוב את הניסוי/מחקר, שעות הניסוי או המחקר ייחשבו למשתתף/ת ולא יהיו לכך השלכות כלשהן. זו היא זכות חשובה המוגנת על-ידי כללי האתיקה של המחקר המדעי.

תנאי מעבר משנה א' לשנה ב'

1. ציון עובר (60) לפחות בכל הקורסים.

2. ציון 75 לפחות בממוצע של כל הקורסים בשנה א', כתנאי מעבר לשנה ב'.

3. 22 נקודות בשנה א'.
4. למידה בקורסים בדרג 2 ודרג 3 מותנית במעבר כל הקורסים של שנה א' (דרג 1).
5. ניתן לחזור על קורס מדרג 1 פעם אחת בלבד.
6. לגבי תלמיד/ה שנה א' שלומד/ת קורסים בדרג 2, במקום קורס חובה שקיבל/ה עליו פטור, יחולו כל תנאי המעבר לשנה ב'.
7. עמידה בחובה של מיומנויות מחשב והתנסות במחקר.

תנאי מעבר משנה ב' לשנה ג'

1. קבלת ציון עובר (60) לפחות בכל הקורסים.
2. ציון 70 לפחות בממוצע של כל הקורסים בשנה ב'.
3. ניתן לחזור על קורס מדרג 2 או דרג 3 פעם אחת בלבד.

תנאי סיום הלימודים בחוג

1. כל תלמיד תואר ראשון שלא לומד בתכנית של הפקולטה למדעי הרוח (דו-חוגי) יצבור בין 58 ל-62 נקודות בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך. התלמיד יסיים את לימודיו לקראת תואר בוגר כאשר באחד החוגים צבר 62 נ"ז (58 נ"ז + 4 נ"ז קורס של "דרך הרוח") ובחוג השני 58 נ"ז, או להיפך.
2. תלמיד שהחוג השני שלו שייך לפקולטה למדעי הרוח יצבור 60 נקודות במשך שנות לימודיו בכל חוג.
3. ציון עובר של 60 לפחות בכל הקורסים של לימודי התואר הראשון.

עבודות סמינריוניות

- על התלמיד/ה לכתוב שתי עבודות סמינריוניות, שתיהן בשנה השלישית ללימודים. העבודה הסמינריונית תוגש במהלך הקורס או עד לסוף סמסטר ב' במידה והקורס התקיים בסמסטר א', ועד לתחילת שנת הלימודים הבאה במידה והקורס התקיים בסמסטר ב'. **אין להשתתף בשני סמינריונים אצל אותו מרצה.**
- יש להדפיס את העבודה בשני עותקים, אחד יימסר למרצה והאחר יוחזר לתלמיד/ה.
- נא לשים לב לנוהל הגשת עבודות בתקנון הלימודים לתואר ראשון המופיע בשנתון.**
- תכנית הלימודים המחייבת,** היא התכנית המתפרסמת בשנתון המתייחס לשנת הלימודים בה התחילה/ה הסטודנט/ית את לימודיו/ה בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך.

שיפור ציון

בכל מקרה של ניסיון לשיפור ציון על-ידי חזרה על קורס, הציון האחרון הוא זה שיחשב לצורך חישוב הממוצע.

שקלול ציונים

הציון הסופי המשוקלל ייקבע לפי משקל כל קורס בנקודות זכות בסך כל הלימודים של התלמיד. ערכה של כל נקודה הוא $1/60$ מן הציון הסופי.

פרסום ציונים

ציונים מתפרסמים על לוח המודעות בקומה 4 בבניין חינוך, ובאתר האינטרנט של החוג בלשונית הודעות.

הפסקת לימודים

1. תלמיד/ה שנכשל/ה פעמיים בקורס חובה יופסקו לימודיו/ה בחוג.
2. תלמיד/ה שלימודיו/ה הופסקו בשל כישלון בקורס חובה י/תוכל להירשם מחדש לחוג בתום תקופה של שלוש שנות צינון בתנאי שי/תעמוד בתנאי הקבלה של החוג בעת ההרשמה מחדש. לא יוכרו קורסים שנלמדו בחוג לפני תקופת הצינון.
3. תלמיד/ה שנכשל/ה פעמיים בניסיון לעבור לשנה ב' יופסקו לימודיו/ה בחוג.
4. לאחר הפסקת לימודים תינתן אפשרות להירשם מחדש ללימודים לאחר שנת המתנה.
5. תלמיד/ה שנכשל/ה בשלושה או יותר קורסים של שנה א' רשאי החוג להפסיק את לימודיו/ה בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך לצמיתות.
6. בקשה להפסקת לימודים תוגש לראש החוג. ללא אישור בכתב על הפסקת לימודים, אין החוג מחייב לקבל את התלמיד/ה להמשך לימודים.
7. חזרה ללימודים לאחר הפסקה מחייבת לעבור הליכי הרשמה רגילים.
8. תלמידים אשר הפסקת לימודיהם התמשכה שש שנים או יותר, יתבקשו לחזור על כל לימודיהם, ללא כל התחשבות בנסיבות הפסקת הלימודים.
9. במקרה של הפסקת לימודים מעבר לשנתיים, רשאי ראש החוג לשקול בחיוב את חידוש הלימודים, אולם הדבר יהיה מותנה בחזרה על קורסים מסוימים ובהכרה חלקית בקורסים, בהתאם לשיקולי ראש החוג.

תנאי קדם

יש קורסים הדורשים תנאי קדם. מילוי דרישות-הקדם הוא באחריות התלמיד/ה. דרישות מפורטות בשנתון בנושא זה מופיעות ברשימת הימים והשעות.

מסלול מואץ למ"א

מסלול זה מיועד למספר מצומצם של תלמידים מצטיינים בשנה ב', שיוכלו בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון להתחיל את לימודי המ"א בחוג. מועמדים שממוצע הישגיהם 90 ומעלה ומתעניינים במסלול המואץ יפנו למרכזת ועדת המ"א, טל': 04-8249067 עד 1.4.2012 ויוזמנו לראיון אישי לקבלה לתוכנית זו. תלמידים אלו ידרשו לעמוד בבחינת הקבלה באנגלית לתואר שני ותוכנית הלימודים תקבע על-ידי המגמה בה בחרו, בתאום עם יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים. פרטים נוספים על תוכנית זו מופיעים בנהלי הרשות ללימודים מתקדמים ובמזכירות החוג.

תוכנית אפיק מעבר מן האוניברסיטה הפתוחה לאוניברסיטת חיפה

בעידודה של המועצה להשכלה גבוהה, כוננו האוניברסיטה הפתוחה ואוניברסיטת חיפה אפיק מעבר מן האוניברסיטה לחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך של אוניברסיטת חיפה. אפיק

המעבר יאפשר לסטודנטים להתחיל את לימודיהם לתואר ראשון באוניברסיטה הפתוחה ולאחר לימוד מקבץ קורסים, לעבור לחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך באוניברסיטת חיפה. לקבלת עלון מידע מודפס ניתן לפנות אל מוקד הפניות בטלפון: 09-7782222 או בדואר אלקטרוני infodesk@openu.ac.il או בתיבה קולית: 09-7780881 כמו כן, ניתן לקבל מידע במזכירות החוג למנהיגות ומדיניות בחינוך בטלפון: 04-8249067 מידע על אפיק מעבר ניתן למצוא בקישור: <http://www.openu.ac.il/afik>

לימודי "דרך הרוח" (סטודנטים שאינם ממדעי הרוח)

על כל תלמידי התואר הראשון (במסלול דו-חוגי – אשר חוגם השני אינו ממדעי הרוח, ובמסלול חד-חוגי) המתחילים לימודיהם בתשע"ב ללמוד לפחות קורס אחד בן 4 נ"ז, או שני קורסים בהיקף של 2 נ"ז כל אחד, במסגרת לימודי "דרך הרוח" בפקולטה למדעי הרוח. הרישום יתבצע תחת תכניות הלימודים של התלמיד והציון ישוכלל בציון הסופי. את לימודי דרך הרוח ניתן יהיה ללמוד באחת משנות הלימוד לתואר. סיום לימודי דרך הרוח בהצלחה הינו תנאי לקבלת תואר בוגר.

רשימת הקורסים תופיע תחת אתר האינטרנט של הפקולטה למדעי הרוח – "דרך הרוח" שכתובת: <http://hcc.haifa.ac.il/index-derech-haruch.htm>

לימודי הב"א

חובות שנה א' (22 נקודות)

מערכת שנה א' מובנית. לא ניתן לקחת קורסים נוספים בנוסף לקורסי החובה המפורטים להלן:

שיעור	2 נ'	313.1003	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א'
תרגיל	1 נ'	313.1003	תרגיל בסטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך א' (תרגול אחת לשבועיים)
שיעור	2 נ'	313.1004	מבוא לפילוסופיה של החינוך
תרגיל	1 נ'	313.1004	תרגיל במבוא לפילוסופיה של החינוך (תרגול אחת לשבועיים)
שיעור	2 נ'	316.1002	מבוא לסוציולוגיה של החינוך
תרגיל	1 נ'	316.1002	תרגיל במבוא לסוציולוגיה של החינוך (תרגול אחת לשבועיים)
שיעור	4 נ'	316.1004	אנתרופולוגיה של החינוך
שיעור	2 נ'	316.2002	מערכת החינוך בישראל
שיעור	2 נ'	318.1001	מבוא לפסיכולוגיה של החינוך
תרגיל	1 נ'	318.1001	תרגיל במבוא לפסיכולוגיה של החינוך (תרגול אחת לשבועיים)
שיעור	4 נ'	316.2009	התנהגות ארגונית

תלמידים שהחוג השני שלהם הוא **פסיכולוגיה** או **שירותי אנוש** פטורים מהקורס "מבוא לפסיכולוגיה", אך חייבים ללמוד קורסים אחרים בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך באותו היקף נקודות (ראה להלן).

תלמידי החוגים: **פסיכולוגיה, מדע המדינה, שרותי אנוש, תקשורת וסוציולוגיה** ילמדו את **כל** קורסי החובה במחקר כמותני וסטטיסטיקה בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך או בחוג הלימוד השני. לא יינתן פטור חלקי מקורסים אלה.

תלמידים שהחוג השני שלו **שירותי אנוש** פטורים מהקורס "התנהגות ארגונית" (316.2009) אך חייבים ללמוד קורס/ים אחר/ים באותו היקף נקודות.

שנה ב' (קורסי חובה 20 נקודות)

שיעור	נ' 2	313.2000	סטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך ב'
		313.2000	תרגיל בסטטיסטיקה ושיטות מחקר בחינוך ב'
תרגיל	נ' 1		(תרגול אחת לשבועיים)
שיעור	נ' 4	316.1010	מבוא למדיניות החינוך
שיעור	נ' 2	316.2001	שיטות מחקר איכותניות
		316.2001	תרגיל בשיטות מחקר איכותניות
תרגיל	נ' 1		(תרגול אחת לשבועיים)
סדנה	נ' 2	316.2014	סדנה ברטוריקה
שיעור	נ' 4	316.2023	מבוא למנהיגות חינוכית
שיעור	נ' 2	318.1008	מבוא לייעוץ חינוכי
שיעור	נ' 2	319.1008	מבוא לחינוך מיוחד

תלמידי **החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה** שילמדו את הקורסים: "יסודות מחקר חברתי" (204.1014) ו-"שיטות מחקר איכותניות" (204.1019) בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה, יהיו פטורים מהקורס "שיטות מחקר איכותניות" (316.2001) בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך, אך חייבים ללמוד קורס(ים) אחר(ים) מתוך רשימת קורסי הבחירה בחוג באותו היקף נקודות.

תלמידים שהחוג השני שלהם **תקשורת** פטורים מהקורס "שיטות מחקר איכותניות" והתרגיל בקורס זה (316.2001) אך חייבים ללמוד קורס/ים אחר/ים באותו היקף נקודות.

תלמידים שהחוג השני שלהם **שירותי אנוש** פטורים מהקורס "התנהגות ארגונית" (316.2009) אך חייבים ללמוד קורס(ים) אחר(ים) באותו היקף נקודות.

קורסי בחירה שנים ב'-ג' (4 נקודות)

גיבוש ופיתוח צוות	נ' 2	316.2007	
נוער במצוקה: התופעה ומערכות התמיכה בקהילה	נ' 2	316.2015	שיעור

4 נ'	שיעור	טכסים בתהליכי חיברות	316.2017
4 נ'	שיעור	זכויות ילדים	316.2024
4 נ'	שיעור	הטמעת חדשנות ותהליכי שינוי בארגוני חינוך (לא יינתן בתשע"ב)	316.2010
4 נ'	שיעור	דפוסי תרבות בתקשורת בהקשרים חינוכיים (לא יינתן בתשע"ב)	316.2019
4 נ'	שיעור	פוליטיקה של זהות וחינוך (לא יינתן בתשע"ב)	316.2021
<u>קורסי בחירה שנה ג' בלבד (לתלמידים מצטיינים)</u>			
4 נ'	שיעור	המנהל כמנהיג פדגוגי	316.4060

קורסים מומלצים מחוגים אחרים בפקולטה לחינוך (באישור המרצה והחוג)
כל תלמיד רשאי לבחור כקורס בחירה **קורס אחד** מתוך רשימת הקורסים הבאים שניתנים בחוגים אחרים בפקולטה לחינוך.

שנה ג' (קורסי חובה 12 נקודות)

4 נ'	שיעור ועבודה מעשית	* קליניקה למנהיגות ומדיניות בחינוך	316.2025
------	--------------------	------------------------------------	----------

חובה: 2 סמינריונים מהרשימה הבאה (8 נקודות)

4 נ'	סמינריון	חינוך ביקורתי	316.3004
4 נ'	סמינריון	המורה במערכת החינוך	316.3006
4 נ'	סמינריון	יישום חדשנות בארגוני חינוך	316.3007
4 נ'	סמינריון	אתיקה וצדק בחינוך (לא יינתן בתשע"ב)	316.3001
4 נ'	סמינריון	מנהיגות וניהול במערכת החינוך (לא יינתן בתשע"ב)	316.3003
4 נ'	סמינריון		

* סטודנטים **בשנה ג'** שהחלו לימודיהם בשנה"ל תש"ע **חייבים** לקחת את הקורס:
316.2025 קליניקה למנהיגות ומדיניות בחינוך שיעור ועבודה מעשית 4 נ'

הלימודים לתואר שני (מ"א)

יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני: ד"ר זהבה רוזנבלט

מטרות ומבנה

מטרת הלימודים לתואר שני בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך היא הרחבה והעמקה של הידע המחקרי והמעשי בתחומי המנהיגות החינוכית, מדיניות החינוך, חינוך בלתי פורמלי וסוגיות חברתיות בחינוך. השאיפה היא להכשיר בוגרים שיקדמו מחקר חינוכי בתחומים האמורים ויובילו את העשייה החינוכית בארץ. הלימודים מתנהלים במסלולים מחקריים (הכוללים כתיבה של עבודת גמר מחקרית) ובמסלול יישומי (ללא עבודת גמר מחקרית).

הלימודים מתקיימים במגמות הבאות:

- א. המגמה לחינוך, חברה ותרבות (כולל התמחות בהדרכה בחינוך הבלתי-פורמלי)
- ב. המגמה לניהול מערכות חינוך

תנאי קבלה

(ראו גם תנאי קבלה ייחודיים למגמות)

א. תואר ראשון

1. ממוצע: תואר ראשון בממוצע של 80 לפחות בכל חוג.
2. השלמות: מועמדים בעלי תואר ראשון שאינו בתחום מנהיגות ומדיניות בחינוך, יידרשו להשלים קורסים במסגרת חוגית ובהתאם לתכניות השלמה ייחודיות של המגמות.
3. מסמכים: תלמידים המסיימים את לימודיהם לתואר בוגר בשנה"ל הנוכחית יידרשו להגיש גיליון ציונים וממוצע (סופי או זמני), וכן אישור לגבי יתרת החובות לתואר ראשון.
4. עברית: בעלי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה, ששפת ההוראה בו אינה עברית, יידרשו להיבחן בעברית ברמה הנדרשת ע"י האוניברסיטה.

ב. בחינה באנגלית

ציון של 75 לפחות במבחן כניסה באנגלית.

מאחר ומספר המקומות בחוג מוגבל, אין כל התחייבות לקבל את המועמד/ת למגמה והמסלול שביקש/ה, גם אם התמלאו תנאי המינימום הנדרשים. ייבחרו המועמדים בעלי הציונים הטובים ביותר.

לימודי השלמה בחוג ובמגמות השונות במסגרת לימודי התואר

1. סטודנטים יידרשו לסיים את לימודי השלמה (ראו "תנאי קבלה" לעיל) במהלך שנה א' ללימודיהם בציון התוארם לדרישות הספציפיות של המגמה. פטור מלימודי השלמה

ייתן רק על בסיס מסמכים רלוונטיים ממוסד אקדמי מוכר. המסמכים הנדרשים (לכל קורס בנפרד) יכללו: סילבוס, ציון משוקלל (80 לפחות), פרטים על היקף הקורס, נקודות זכאות, שם ותואר המרצה. יש להמציא מסמכים אלה בעת הרישום. פטורים מלימודי השלמה על סמך המסמכים יידונו עד לאחר תום השבוע הראשון ללימודים. לא ידונו בקשות לפטורים לאחר מועד זה.

2. תלמידים שלא למדו סטטיסטיקה ושיטות מחקר כמותניות ו\או איכותניות, או שלמדו קורסים אלו לפני יותר מ-5 שנים, יחויבו בשנת לימודיהם הראשונה לתואר מ"א בשלושה קורסי השלמה כלהלן:

313.2902 השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה

313.2903 השלמות בשיטות מחקר

316.2001 שיטות מחקר איכותניות + תרגיל

לימודי השלמה לקראת הצגת מועמדות לתואר שני

לימודים אלה מיועדים למועמדים שהיקף ההשלמות הנדרש מהם עולה על 16 ש"ס. ראו סעיף 8.12 בתקנון לימודי תואר שני בשנתון זה או באתר האינטרנט:

<http://research.haifa.ac.il/~graduate>

מסלולי לימוד בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך

במסגרת התואר השני בחוג קיימים המסלולים הבאים: מסלול א', מסלול ב', מסלול אישי, מסלול מואץ למ"א ומסלול ישיר לדוקטורט.

מסלול א' (כולל כתיבת תיזה)

מסלול זה כולל השלמת קורסים בהיקף של 32 ש"ס (שעות שבועיות סמסטריאליות) והגשת עבודת גמר מחקרית (תיזה). סיום לימודים במסלול א' מאפשר הגשת מועמדות ללימודי דוקטורט בעתיד. רישום למסלול א' אינו מבטיח הישארות בו שכן על התלמיד לעמוד בתנאים נוספים: ציון 80 לפחות בשיעורי החובה של המגמה, ציון של 85 לפחות בעבודות סמינריוניות, והתקשרות עם אחד ממרצי החוג למטרת הנחייה בתיזה. במגמה לניהול מערכות חינוך נדרש גם לעמוד בציון של 80 לפחות בקורסי מתודולוגיה וסטטיסטיקה. את טופס ההתקשרות עם המנחה לתיזה יש להגיש למזכירות החוג בשבוע הראשון של תחילת הסמסטר השלישי ללימודים. רישום למסלול א' אינו מבטיח מנחה לכל תלמיד או הנחייה בכל נושא שהתלמיד מעוניין בו.

מסלול ב' (ללא כתיבת תיזה)

מסלול זה כולל השלמת קורסים בהיקף של 40 ש"ס. על כל התלמידים במסלול ב' לעמוד בבחינת גמר.

מסלול אישי (כולל כתיבת תיזה)

מטרתו של המסלול היא לאפשר לתלמיד ללמוד תחום מרכזי אחד, שבו הוא מעוניין להתמחות, ושאינו בהכרח מוגבל לתכנית לימודים של מגמה מסוימת בחוג. במסלול זה התלמיד מחוייב במכסת שעות לימוד כמו במסלול א', ובכתיבת עבודת גמר מחקרית (תיזה). תכנית הלימודים תיבנה על ידי מנחה עבודת הגמר, ותקבל את אישור יו"ר הוועדה החוגית לתואר שני של החוג למנהיגות ומדיניות בחינוך והדיקן ללימודים מתקדמים. תנאי הקבלה למסלול האישי: ממוצע של 90 לפחות בלימודי התואר הראשון, ציון עובר בבחינת כניסה חוגית באנגלית, והסכמת מנחה/מלווה להנחות את התלמיד. בתעודת המוסמך תצוין התמחותו הספציפית של התלמיד בתכנית לימודיו. פרטים נוספים באתר הרשות ללימודים מתקדמים.

מסלול מואץ למ"א

מסלול זה מיועד למספר מצומצם מקרב התלמידים המצטיינים בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך, המבקשים להתחיל כבר בשנה השלישית ללימודי התואר הראשון את לימודי התואר השני. מועמדים שהם תלמידי שנה שנייה בתואר ראשון בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך, שממוצע הישגיהם 90 ומעלה, ומעוניינים ללמוד במסלול זה, יפנו למרכז ועדת מ"א עד הראשון באפריל בשנת הלימודים השנייה, ויזמנו לראיון אישי לקבלה לתוכנית זו. תוכנית הלימודים תקבע על-ידי המגמה, בתאום עם יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים. פרטים נוספים על תוכנית זו נמצאים בנהלי הרשות ללימודים מתקדמים ובמזכירות ועדת מ"א. מסלול זה אפשרי הן לכותבי תיזה והן לסטודנטים שיבחרו במסלול ב' (ללא תיזה). משך הלימודים במסלול זה הוא חמש שנים לכותבי תיזה (מסלול א'), וארבע שנים לסטודנטים שאינם כותבים תיזה (מסלול ב').

מסלול ישיר לדוקטורט

מסלול לימודים זה מיועד לתלמידים מצטיינים שברצונם ללמוד ברצף בין תואר מ.א. לבין תואר דוקטורט, ושהחוג רואה בהם מועמדים אפשריים ללימודי תואר שלישי. ראו סעיף 7.7 בתקנון לימודי תואר שני בשנתון זה או באתר האינטרנט

<http://research.haifa.ac.il/~graduate>

מהלך הלימודים

הקביעה הסופית לגבי מסלול הלימודים (עם תיזה או ללא תיזה) של כל סטודנט תעשה בסוף שנת הלימודים הראשונה. על התלמידים במסלול א', מסלול ב' ובמסלול אישי לסיים את כל חובות השמיעה והגשת העבודות במשך שנתיים. תלמידי מסלול א' ומסלול אישי יוכלו להירשם לשנה נוספת, במסגרתה יסיימו את עבודת הגמר המחקרית (תיזה) ויגישו אותה לשיפוט. לוח זמנים זה הוא מחייב, ולכן על המועמדים לשקול היערכות מתאימה מבחינת שאר האילוצים שלהם. יש לחדש את הרישום ללימודים כל שנה, גם בזמן הכתיבה של עבודת הגמר. תכנית הלימודים המחייבת היא התכנית המתפרסמת בשנתון, המתייחס

לשנת הלימודים בה התחילו הסטודנטים את לימודיהם. אם חלו שינויים בתקנון, או אם אושר במהלך הלימודים מעבר למסלול אחר או למגמה שונה, החובות החלים על התלמיד/ה הם בהתאם לשנתון של השנה בה החל לימודיו או בה אושר המעבר.

לימודים מתודולוגיים חוגיים

- כל תלמידי המ"א בחוג חייבים להשתתף בקורסים מתודולוגיים עפ"י הפירוט הרצ"ב:
- במגמה לחינוך, חברה ותרבות: מחקר אתנוגרפי בחינוך (חלק א' וחלק ב') לכותבי תיזות איכותניות, ושיטות כמותיות וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל – לכותבי תיזות כמותיות.
- במגמה לניהול מערכות חינוך: קורס בשיטות כמותיות וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל. לכותבי תיזה חובה לקחת קורס נוסף מתקדם בסטטיסטיקה כמותית.

הגשת עבודות סמינריוניות

- התלמידים במסלול א', מסלול אישי ומסלול מואץ למ"א חייבים להגיש 2 עבודות סמינריוניות במסגרת המגמה. התלמידים במסלול ב' חייבים להגיש 3 עבודות סמינריוניות, מהן 2 לפחות במסגרת המגמה.
- יש להגיש עבודה סמינריונית בקורס שמוגדר כסמינריוני, או בקורס אחר באישור מיוחד של המרצה.
- מועדי ההגשה ייקבעו בכל מגמה בנפרד (ראו להלן).
- הגשה משותפת של סמינריון (יותר מסטודנט אחד) מותנית באישור המרצה.
- השתתפות בקורס סמינריוני לשם הגשת עבודת סיום בלבד (ולא עבודה סמינריונית) מותנית באישור המרצה.
- לפני הגשת העבודות על התלמיד לדאוג לרישום תאריך הגשת העבודה ופרטיה במזכירות אליה הוא שייך ולחתום על טופס. על התלמיד לוודא שעותק מהעבודה שהוגשה יישאר בידיו.
- במצורף לעבודה יש להגיש טופס יושרה אקדמית. ניתן לקבל טופס זה במזכירות בכל עת.

נוהל כתיבה של עבודת גמר מחקרית במסלול א'

את הצעת המחקר הסופית לעבודת הגמר המחקרית יש להגיש לכל המאוחר עד תום השבוע הראשון של סמסטר ב' בשנה השנייה ללימודים. ההצעה תוגש למזכירות ועדת מ"א. עבודת הגמר תונחה על-ידי אחד ממרצי החוג, המורשים להנחות עבודות גמר. רשימת המרצים המורשים להנחות נמצאת במזכירות המ"א. באישור יו"ר ועדת המ"א החוגית והרשות ללימודים מתקדמים ניתן לצרף מנחה שני מתוך החוג למנהיגות ומדיניות בחינוך או מחוצה לו. את עבודת הגמר המחקרית יש לסיים לכל המאוחר תוך שלוש שנים מיום תחילת לימודי המ"א, אלא אם כן אושרה לתלמיד הארכה. הנחיות להגשת הצעת מחקר ונהלים לכתיבה והגשה של עבודת הגמר המחקרית ניתן לקבל במזכירות ועדת המ"א החוגית.

נוהל בחינת גמר ועבודה מסכמת/פרוייקט במסלול ב'

לגבי כל מגמה בנפרד ישנם נהלים והנחיות לבחינת הגמר או לפרוייקט הגמר, אותם ניתן לקבל במזכירות של כל מגמה.

לבחינת הגמר רשאים לגשת אך ורק תלמידים שהשלימו את כל חובות השמיעה כולל הגשת כל העבודות. הבחינה תקיים בחודש נובמבר הראשון לאחר סיום כל החובות לתואר.

שקלול הציון הסופי

הרכב הציון הסופי **במסלול א'**, **מסלול אישי או מסלול מואץ למ"א** (שכולל תיזה) **בשתי המגמות** הוא כלהלן:

עבודת גמר מחקרית	40%
עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	<u>30%</u>
סה"כ	100%

הרכב הציון הסופי **במסלול ב'** או במסלול מואץ למ"א (שאיננו כולל תיזה) **בשתי המגמות** הוא כלהלן:

בחינת גמר או פרויקט גמר	20%
עבודות סמינריוניות	30%
שאר הקורסים	<u>50%</u>
סה"כ	100%

המגמה לחינוך, חברה ותרבות

ראש המגמה: פרופ' רבקה איזיקוביץ'

המגמה עוסקת בקשרי הגומלין שבין חינוך, חברה ותרבות, תוך שימת דגש מיוחד על החינוך הבלתי-פורמלי. המגמה חושפת את הסטודנטים ללימודים בתחומי הסוציולוגיה, האנתרופולוגיה, הפילוסופיה והתקשורת, שמטרתם לפתח למידה וראייה ביקורתית של תהליכים חינוכיים במסגרות חיברות שונות (למשל, בתי-ספר, מוזיאונים, ארגוני נוער ומשפחה). המגמה משלבת בסיסים תיאורטיים ומיומנויות אקדמיות ומחקריות סביב נושאים כגון חינוך והגירה, אנתרופולוגיה של ילדות ונעורים, מגדר וחינוך, חינוך ורב-תרבותיות, הפוליטיקה של החינוך וצדק חברתי. היא מיועדת לתלמידים בעלי תודעה חברתית ואחריות קהילתית, המעוניינים להשתלב במחקר והוראה אקדמיים באוניברסיטאות ומכללות; למכינים עצמם לקראת תפקידי ניהול ופיקוח, ריכוז, הנחייה, ייעוץ, מחקר והערכה בארגוני חינוך פורמלי ובלתי-פורמלי (כגון: חינוך חברתי בתי-ספר (רכזים חברתיים) ומתנ"סים, ניהול פרויקטים חינוכיים במשרדי ממשלה ועליית הנוער). כמו כן, המגמה מיועדת למעוניינים בייזום והפעלת תכניות התערבות חינוכיות במסגרות שונות (משרדי ממשלה, רשויות מקומיות, עמותות, ארגונים כלכליים וכד'). הלימודים במגמה גם מכשירים רכזים חברתיים בתי ספר על-יסודיים.

תנאי קבלה: בנוסף לתנאי הקבלה הכלליים לתואר מ"א בחוג, יוזמנו מועמדים מתאימים לראיון אישי.

לימודי השלמה

במידת הצורך, ייקבעו לימודי השלמה על פי הרקע האישי ולפי דרישות המגמה. קורסים ברמת התואר הראשון בשיטות מחקר איכותניות ובשיטות מחקר כמותניות וסטטיסטיקה הנם דרישת קדם ללימודים במגמה.

תכנית הלימודים

על התלמיד ללמוד שניים מתוך שלושה קורסי החובה* (להוציא את הקורס המתודולוגי) המוצעים בשנה א' או ב'.
ניתן לקחת את שלושת הקורסים המסומנים כחובת בחירה, ואז קורס אחד ייחשב כקורס בחירה.

מסלול א'	מסלול ב'	
תיאוריה אנתרופולוגית בחינוך (4 שש"ס)		שנה א' או ב' – חובת בחירה (שניים מתוך שלושה)
חינוך בלתי-פורמלי (4 שש"ס)		
חינוך בעידן פוסט-מודרני (4 שש"ס)		
גישות ביקורתיות לניתוח השיח החינוכי (4 שש"ס)		שנה א' או ב' – חובה – קורס מתודולוגי
פורום מגמה (לא לשקלול)		שנה א' ו-ב' – חובה
מחקר אתנוגרפי בחינוך (חלק א' וחלק ב') לכותבי תזות איכותניות (4 שש"ס) או מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א – לכותבי תזות כמותיות (4 שש"ס)		שנה ב' – חובה – קורס מתודולוגי לכותבי תזות
3 קורסי מגמה (12 שש"ס) (ניתן לבחור קורס אחד מחוץ למגמה)	3 קורסי מגמה (12 שש"ס)	שנה א' – בחירה
4 קורסי מגמה (16 שש"ס) (ניתן לבחור קורס אחד מחוץ למגמה)	2 קורסי מגמה (8 שש"ס) (ניתן לבחור קורס אחד מחוץ למגמה)	שנה ב' – בחירה
40 שש"ס (10 קורסים) (+פורום מגמה - לא לשקלול)	32 שש"ס (8 קורסים) (+פורום מגמה – לא לשקלול)	סה"כ שש"ס

הגשת עבודות

המועד האחרון להגשת עבודה סמינריונית בקורס שנלמד בסמסטר א' הוא **10 ביוני** של אותה שנה. המועד האחרון בקורס שנתי או קורס שנלמד בסמסטר ב' הוא **שבוע לפני תחילת שנת הלימודים העוקבת**.

חובה

על התלמיד/ה ללמוד שניים מתוך שלושה קורסי החובה* (להוציא את הקורס המתודולוגי) המוצעים בשנה א' או ב'. באם לוקחים את שלושת הקורסים המסומנים בכוכבית, קורס אחד ייחשב כקורס בחירה.

שנה א' או ב' - חובת בחירה

316.4001	* תיאוריה אנתרופולוגית בחינוך	שיעור	4 שש"ס
316.4008	* חינוך בעידן פוסט-מודרני	סמינריון	4 שש"ס
316.4002	* חינוך בלתי-פורמלי (לא יינתן בתשע"ב)	סמינריון	4 שש"ס

שנה א' או ב' - חובה

קורס מתודולוגי (למסלול ללא תיזה)

316.4010	גישות ביקורתיות לניתוח השיח החינוכי	סמינריון	4 שש"ס
313.4305	חקר תהליכי הדרכה (לא יינתן בתש"ב)	סמינריון	4 שש"ס

שנה א' ו-ב' - חובה

316.4006	פורום מגמה (לא לשקלול)
----------	------------------------

במסגרת פורום המגמה ישתתף כל סטודנט במספר פעילויות שמטרתן טיפוח כישורים אקדמיים (כמו דיון בהצעות תיזה, השתתפות בפורום הארצי של מגמות חברתיות, השתלמויות מתקדמות בספריה וכדומה).

שנה ב' - חובה

קורס מתודולוגי (לכותבי תיזות בלבד)

316.4003	מחקר אתנוגרפי בחינוך –	שיעור	2 שש"ס
316.4004	מחקר אתנוגרפי בחינוך –		
	לכותבי תיזות בשיטות מחקר איכותניות – חלק א'	שיעור	2 שש"ס
	לכותבי תיזות בשיטות מחקר איכותניות – חלק ב' (קורס המשך ל-316.4003)	שיעור	2 שש"ס

או

313.4001	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א –	שיעור	3 שש"ס
313.4001	לכותבי תיזות כמותיות		
	תרגיל במחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א –	תרגיל	1 שש"ס
	לכותבי תיזות כמותיות		

קורסי בחירה

מסלול א'

על התלמיד ללמוד 5 קורסי בחירה במהלך הלימודים, ארבעה (לפחות) מתוך קורסי המגמה שלהלן.

מסלול ב'

על התלמיד ללמוד 7 קורסי בחירה במהלך הלימודים, חמישה (לפחות) מתוך קורסי המגמה שלהלן.

316.4009	חינוך בחברה רב-תרבותית (תנאי קדם 316.4001)	סמינריון	4 שש"ס
316.4010	גישות ביקורתיות לניתוח השיח החינוכי	סמינריון	4 שש"ס
316.4055	אזרחות, דת וגלובליזציה: היבטים חינוכיים	סמינריון	4 שש"ס
316.4064	אנתרופולוגיה של ילדות	סמינריון	4 שש"ס
316.4067	הזכות לחינוך	שיעור	4 שש"ס
316.4068	חינוך, חברה ותרבות – מבט מהסרטים	שיעור	2 שש"ס
316.4007	יחיד וחברה בזירות חינוך (לא יינתן בתשע"ב)	סמינריון	4 שש"ס
316.4054	תרבויות נעורים (לא יינתן בתשע"ב)	סמינריון	4 שש"ס
316.4063	צדק במשפחה (לא יינתן בתשע"ב)	סמינריון	4 שש"ס

ניתן לבחור קורס אחד (מסלול א') ושני קורסים (מסלול ב') מחוץ למגמה מתוך רשימת קורסי הבחירה המומלצים שלהלן:

א. בתוך החוג למנהיגות ומדיניות בחינוך:

316.4020	ניהול ומנהיגות אסטרטגית במערכת החינוך	סמינריון	4 שש"ס
316.4024	ניהול משאבי אנוש	סמינריון	4 שש"ס
316.4025	ניהול בסביבה עתירת טכנולוגיה	שיעור	4 שש"ס
316.4026	אתיקה בחינוך	שיעור	4 שש"ס
316.4028	משפט וחינוך	שיעור	2 שש"ס
316.4029	תהליכי הערכה במערכת החינוך	שיעור	2 שש"ס
316.4037	התנהגות והנעת עובדים במערכת החינוך	סמינריון	4 שש"ס
316.4038	מנהיגות ומיומנויות ניהול במערכות חינוך	שיעור	4 שש"ס
316.4057	ניהול קונפליקטים במערכת החינוך	שיעור	4 שש"ס
316.4069	מבוא לכלכלת החינוך	שיעור	4 שש"ס
316.4070	המנהל כמנהיג פדגוגי	שיעור	4 שש"ס

ב. או קורסים לפי בחירת הסטודנט, באישור ראש המגמה ומרצה הקורס, בדרג 4 לפחות.

התמחות בהדרכה במסגרת המגמה ל"חינוך, חברה ותרבות"

תוכנית זו מיועדת לסטודנטים המעוניינים להכשיר עצמם לתפקידי ניהול, ריכוז, ייזום והפעלת תכניות התערבות, הנחייה, והדרכת מדריכים בתחום החינוך הבלתי-פורמלי.

הסטודנטים הלומדים בתכנית יעמדו בדרישות לימודי החובה של המגמה ל"חינוך, חברה ותרבות" (שני קורסים), ילמדו שלושה קורסי בחירה מתוך ההיצע של מגמה זו, וכן ילמדו חמישה קורסי חובה בתחום ההדרכה בחוג ל"למידה, הוראה והדרכה". שניים מקורסי ההדרכה יוקדשו להדרכה בשדה (פרקטיקום), אשר תעניק לסטודנטים היכרות רחבה עם שדה החינוך הבלתי-פורמלי והכשרה ייעודית להדרכה ולהדרכת מדריכים בתחום זה.

מבנה תכנית הלימודים יהיה כדלהלן:

א. קורסי חובה (שניים) מתוך שלושה במגמה ל"חינוך, חברה ותרבות" (8 ש"ס)

316.4001	תיאוריה אנתרופולוגית בחינוך	שיעור	4 ש"ס
316.4002	חינוך בלתי-פורמלי (לא יינתן בתשע"ב)	סמינריון	4 ש"ס
316.4008	חינוך בעידן פוסט-מודרני	סמינריון	4 ש"ס

ב. הנחייה אקדמית בשדה עם דגש על חינוך בלתי-פורמלי

316.4058	הנחייה אקדמית בשדה* 2 – חלק א'	שיעור	1 ש"ס
316.4059	הנחייה אקדמית בשדה* 2 – חלק ב'	שיעור	1 ש"ס

* הקורס כולל התנסות מעשית. הסטודנטים יידרשו ל-2 שעות נוספות בשדה.

ג. ארבעה קורסי בחירה מתוך המגמה ל"חינוך, חברה ותרבות" (16 ש"ס)

316.4009	חינוך בחברה רבת-תרבותית		
	(תנאי קדם 316.4001)		
316.4054	תרבויות נעורים (לא יינתן בתשע"ב)	סמינריון	4 ש"ס
316.4055	אזרחות, דת וגלובליזציה: היבטים חינוכיים	סמינריון	4 ש"ס
316.4063	צדק במשפחה (לא יינתן בתשע"ב)	סמינריון	4 ש"ס
316.4064	אנתרופולוגיה של ילדות	סמינריון	4 ש"ס

ניתן ללמוד כקורס בחירה כל אחד מן הקורסים בסעיף א' שלא נלמד כקורס חובה.

ד. קורסי חובה במסלול להדרכה (מתוך החוג ל"למידה, הוראה והדרכה" (14 ש"ס)

313.4300	הנחייה אקדמית בשדה* 1 – חלק א'	שיעור	1 ש"ס
313.4301	הנחייה אקדמית בשדה* 1 – חלק ב'	שיעור	1 ש"ס
313.4302	מודלים וגישות בהדרכה – תיאוריה ומחקר	שיעור	4 ש"ס
313.4304	הדרכה בראי המערכת	שיעור	4 ש"ס
313.4305	חקר תהליכי הדרכה (לא יינתן בתשע"ב)	סמינריון	4 ש"ס

* הקורס כולל התנסות מעשית. הסטודנטים יידרשו ל-2 שעות נוספות בשדה.

המגמה לניהול מערכות חינוך

ראש המגמה: ד"ר יאיר ברזון

המגמה לניהול מערכות חינוך מיועדת להקנות ידע והתנסות בתחום הארגון, הניהול והכלכלה, תוך התמקדות במערכות חינוך פורמליות ובלתי פורמליות. מסגרת הלימודים מאפשרת לסטודנטים להיחשף לידע מתחומי הפסיכולוגיה הארגונית, הסוציולוגיה והכלכלה, ולהתמחות בנושאים הקשורים לחקר ארגונים, ניהול ומשאבי אנוש. בנוסף לבסיס התיאורטי, ירכשו התלמידים כישורים ומיומנויות ניהוליות. המטרה היא להכשיר עתודה מנהיגותית מובילה, שתוכל לסייע לארגונים להסתגל לשינויים סביבתיים ולשפר אפקטיביות ארגונית.

התכנית מוכרת על-ידי משרד החינוך לצורכי מועמדות לתפקיד ניהול בתי ספר.

לימודי השלמה (ידרשו בהתאם ללימודים קודמים):

2 נ'	313.2902	השלמות במחקר כמותי וסטטיסטיקה
2 נ'	313.2903	השלמות בשיטות מחקר
3 נ'	316.2001	שיטות מחקר איכותניות + תרגיל
	316.2002	מערכת החינוך בישראל
2 נ'		(לסטודנטים שלא למדו חינוך לתואר ראשון)
4 נ'	316.2009	התנהגות ארגונית

תיתכן דרישה לקורסים נוספים במסגרת לימודי השלמה.

תכנית הלימודים

מסלול א'	מסלול ב'	
	מדיניות החינוך בישראל: היבטים השוואתיים וגלובאליים (4 שש"ס)	שנה א' – חובה
	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א + תרגיל (4 שש"ס)	
	פורום מגמה (לא לשקלול)	
	קורס מתודולוגי מתקדם (4 שש"ס) (מתוך הרשימה שלהלן)	שנה א' או ב' חובת בחירה
	2 קורסי מגמה (8 שש"ס)	שנה א' – בחירה
	3 קורסי מגמה (12 שש"ס) (ניתן לבחור קורס אחד מחוץ למגמה, כמפורט למטה) התנסות בשדה החינוך: תיאוריה ומעשה* (4 שש"ס)	שנה ב' – חובה
	3 קורסי מגמה (12 שש"ס) (ניתן לבחור קורס אחד מחוץ למגמה, כמפורט למטה)	שנה ב' – בחירה
סה"כ שש"ס	32 שש"ס (+ פורום מגמה – לא לשקלול)	סה"כ שש"ס
	40 שש"ס	

רשימת קורסים מתודולוגיים (מתוכם ניתן לבחור את הקורס המתודולוגי, בהיוועצות עם מנחה התיזה)

		שיטות מתקדמות במחקר כמותי –	313.4102
4 שש"ס	שיעור	משוואות מבניות וניתוח רב-רמות	
4 שש"ס	סמינריון	מחקר נרטיבי בהקשר רב-תרבותי	313.4103
4 שש"ס	שו"ת	סטטיסטיקה כמותית מתקדמת	313.4105
		מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי	316.4003
2 שש"ס	שיעור	תיזות בשיטות מחקר איכותניות – חלק א'	
		מחקר אתנוגרפי בחינוך – לכותבי	316.4004
		תיזות בשיטות מחקר איכותניות – חלק ב'	
2 שש"ס	שיעור	(קורס המשך ל-316.4003)	

קורסי המגמה

שנה א' חובה

3 שש"ס	שיעור	מחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	313.4001
1 שש"ס	תרגיל	תרגיל במחקר כמותי וסטטיסטיקה למ"א	313.4001
		מדיניות החינוך בישראל: היבטים השוואתיים וגלובאליים	316.4016
4 שש"ס	שיעור	פורום מגמה (לכותבי תיזות, לא לשקלול)	316.4021

פורום מגמה (לכותבי תיזות, לא לשקלול)

מיועד לכל הסטודנטים הרשומים למסלול א'.

במהלך הפורום כל אחד ממרצי המגמה יציג את תחומי המחקר שלו. הפורום יהווה הזדמנות לדיון פתוח בכל הנוגע לנושאים הקשורים למסלול זה והשתתפות בכנס מגמות מנהל.

שנה ב' חובה

		התנסות בשדה החינוך: תיאוריה ומעשה –	316.4065*
		חלק א' (חובה במסלול ב' בשנה ב')	
2 שש"ס	שיעור ועבודה מעשית		
		התנסות בשדה החינוך: תיאוריה ומעשה –	316.4066*
		חלק ב' (חובה במסלול ב' בשנה ב')	
		(קורס המשך ל-316.4065)	
2 שש"ס	שיעור ועבודה מעשית		

* הקורס משלב תכנים תאורטיים מתחום הארגון והניהול הבית ספרי ויישומם בשדה.

הקורס כולל סיורים בבתי ספר בהם מתקיימים תהליכי שינוי והתחדשות. בנוסף, הסטודנטים מבקרים במהלך השנה בבית ספר על פי בחירתם. בעזרת אנשי הצוות (מנהלים ומורים), לומדים למפות ולאבחן את הארגון, לנתח את התהליכים העוברים עליו בעת החדרת שינוי, ורוכשים מיומנות בהערכת פרויקט בית ספרי.

הקורס פתוח לתלמידי מסלול ב' בלבד.

קורסי בחירה

316.4020	ניהול ומנהיגות אסטרטגית במערכת החינוך	סמינריון	4 שש"ס
316.4024	ניהול משאבי אנוש	סמינריון	4 שש"ס
316.4025	ניהול בסביבה עתירת טכנולוגיה	שיעור	4 שש"ס
316.4026	אתיקה בחינוך	שיעור	4 שש"ס
316.4028	משפט וחינוך	שיעור	2 שש"ס
316.4029	תהליכי הערכה במערכת החינוך	שיעור	2 שש"ס
316.4037	התנהגות והנעת עובדים במערכת החינוך	סמינריון	4 שש"ס
316.4038	מנהיגות ומיומנויות ניהול במערכות חינוך	שיעור	4 שש"ס
316.4057	ניהול קונפליקטים במערכת החינוך	שיעור	4 שש"ס
316.4067	הזכות לחינוך	שיעור	4 שש"ס
316.4069	מבוא לכלכלת החינוך	שיעור	4 שש"ס
316.4070	המנהל כמנהיג פדגוגי	שיעור	4 שש"ס
316.4018	קבלת החלטות במסגרות חינוכיות		
	(לא יינתן בתשע"ב)	סמינריון	4 שש"ס
316.4036	פיתוח ארגוני במערכות חינוך		
	(לא יינתן בתשע"ב)	שיעור	4 שש"ס

קורסי בחירה מחוץ למגמה

במסלול א' ניתן לבחור קורס אחד בלבד מתוך הרשימה ובמסלול ב' ניתן לבחור שני קורסים בלבד מתוך הרשימה שלהלן:

316.4001	תיאוריה אנתרופולוגית בחינוך	שיעור	4 שש"ס
316.4008	חינוך בעידן פוסט-מודרני	סמינריון	4 שש"ס
316.4009	חינוך בחברה רבת-תרבותית		
	(תנאי קדם 316.4001)	סמינריון	4 שש"ס
316.4010	גישות ביקורתיות לניתוח השיח החינוכי	סמינריון	4 שש"ס
316.4055	אזרחות, דת וגלובליזציה: היבטים חינוכיים	סמינריון	4 שש"ס
316.4064	אנתרופולוגיה של ילדות	סמינריון	4 שש"ס
316.4068	חינוך, חברה ותרבות – מבט מהסרטים	שיעור	2 שש"ס

מספר הסטודנטים בקורס סמינריוני מוגבל ל-20 משתתפים.

במידת הצורך ניתן לקחת סמינריון שייחשב כשיעור (באישור המרצה וראש המגמה).
הסטודנטים מחוייבים להגיש לפחות שני סמינריונים אצל שני מרצים שונים במגמה.
מומלץ ללמוד לפחות קורס אחד, אצל כל אחד משלושת מורי המגמה (ד"ר יאיר ברזון, פרופ' אניט סומך וד"ר זהבה רוזנבלט).

הגשת עבודה בקורס סמסטר א' – בתום סמסטר ב'.

הגשת עבודה בקורס סמסטר ב' – תחילת שנת הלימודים העוקבת.

לימודי דוקטורט

יו"ר ועדת הדוקטורט החוגית: ד"ר קלרה סבג

לימודי תואר שלישי (לתואר דוקטור Ph.D) מיועדים להכשרתו של חוקר או מרצה במסגרות ההשכלה הגבוהה בעלי תואר מ"א (במסלול עם תיזה), ומבוססים על עבודת מחקר עצמאית והשתתפות בשלושה קורסים לפחות. עיקר הלימוד כרוך בכתיבת הצעת המחקר, בביצועו ובכתיבת דו"ח המחקר הסופי – כל זאת בהנחיית מנחה אישי מסגל החוג. משך הלימודים הינו כארבע שנים. במקרים יוצאי־דופן יוכל להתקבל סטודנט למסלול ישיר לדוקטורט הכולל בתוכו את לימודי המ"א (ללא צורך בביצוע תיזה למ"א); מסלול זה מוצע לסטודנטים מצטיינים במיוחד והקבלה אליו נדירה.

תנאי קבלה והליך המועמדות

בקשות להתקבל ללימודים לקראת התואר דוקטור לפילוסופיה בחוג למנהיגות ומדיניות בקשות להתקבל ללימודים לקראת התואר דוקטור לפילוסופיה בחוג למנהיגות ומדיניות בחינוך תתקבלנה מתלמידים שסיימו את תואר המוסמך בנושאים הקשורים לתחום דעת זה בציון משוקלל של 90 לפחות וציון של 90 לפחות בעבודת התיזה למ"א.

לתלמידים בעלי תואר מוסמך בנושאים שלא בתחום החינוך תקבע ועדת הדוקטורט תכנית השלמה אישית מותאמת לרקעם האקדמי.

בשלב ראשון, על המועמדין בלימודי דוקטורט בחוג ליצור קשר עם חבר סגל החוג המורשה להדריך עבודות דוקטורט ולקבל את הסכמתו להנחות אותו (ניתן לקבל את רשימת המנחים ותחומי התמחותם במזכירות החוג או באתר החוג). לא תיתכן הרשמה ללימודי דוקטורט מבלי שיש התקשרות מראש עם מנחה. בשלב שני, יש לרכוש ערכת הרשמה בחנות "אקדמון" בקמפוס או ברשת חנויות סטימצקי. יש למלא בצורה מלאה ומדוייקת את טופס ההרשמה, כולל שמות ופרטים אישיים של שני ממליצים בדרגת מרצה בכיר ומעלה מאוניברסיטה בארץ או בחו"ל, שלפחות אחד מהם מנחה עבודת תיזה, היכולים להעיד על הפוטנציאל של המועמד למחקר אקדמי וללימודי דוקטורט. **ועדת הדוקטורט תפנה ישירות** אל המרצים לקבלת המלצה בטופס מיוחד. יש לקבל מראש את הסכמתם של הממליצים לכתוב מכתב המלצה. בשלב שלישי, יש לכתוב קדם-הצעה למחקר הדוקטורט, שתכתב בהנחיית המנחה המיועד. קדם-ההצעה תתאר בקווים כלליים את שאלות המחקר, הרקע התיאורטי, ההשערות הכלליות, ותיאור שיטת המחקר – כל זאת באורך של עד 4 עמודים (למעט ביבליוגרפיה) ברווח כפול ושוליים רחבים כך שהטקסט יהיה ברור וקריא לכול עין. את חומר ההרשמה – הכולל את טופס ההרשמה המלא, קדם-ההצעה (מאושר על-ידי המנחה), טופס הסכמה של המנחה להנחיית המועמד, ועותק מעבודת התיזה מלימודי המ"א - יש להגיש לעוזרת המנהלית לראש החוג, שהנה מרכזת לימודי התואר השלישי בחוג.

החוג מקיים דיון בקבלת מועמדים ללימודי תואר שלישי פעמיים בשנה, בחודשים יוני וינואר. לפיכך, יש להגיש את חומר ההרשמה **עד ל-1 ביולי** (לקראת סמסטר א') ו**עד ל-1 בינואר** (לקראת סמסטר ב').

ועדת הדוקטורט תדון במועמדים ותחליט על קבלה או דחייה. הודעה תישלח למועמד עד לסוף החודש בו התקיים הדיון.

תוכנית הלימודים

משך הלימודים לתכנית הדוקטורט הוא ארבע שנים. הלימודים מחולקים לשני שלבים: **שלב מחקר א'**: על פי תקנון הלימודים האוניברסיטאי לתואר שלישי, התלמידים מתחילים בלימודי שלב א', שזהו שלב כתיבת הצעת המחקר המורחבת והשתתפות בקורסים. משך הלימודים בשלב מחקר א' לא יעלה על שנה מסמסטר הלימודים בו התקבל התלמיד (כולל חופשת הסמסטר/הקיץ) וניתן להאריכו במידת הצורך ואם יש לכך הצדקה מיוחדת. במהלך הלימודים בשלב מחקר א' יידרשו להכין את הצעת המחקר, לקבל את אישור המנחה/ים להצעה, להגישה לעיון הוועדה החוגית ללימודי תואר שלישי ולעמוד בדרישות אחרות שיוטלו עליו.

שלב מחקר ב': עם אישור הצעת המחקר, על ידי מספר שופטים-מומחים מהאוניברסיטה ומחוצה לה, עוברים התלמידים לשלב ב'. משך הלימודים בשלב ב' לא יעלה על שלוש שנים. במהלך תקופת הלימודים בשלב ב', יידרשו התלמידים להשלים את כתיבת עבודת הדוקטורט. גם שלב זה ניתן להארכה, לפי מידת הצורך ובמידה ויש לכך הצדקה מיוחדת. העבודה הסופית נשפטת על ידי מספר שופטים-מומחים מחוץ לאוניברסיטה ולאחר אישורה זכאי התלמיד לתואר ד"ר.

במסגרת לימודי הדוקטורט על התלמיד/ה ללמוד **שלושה** קורסים לפחות, מתוכם אחד חובה בשלב א' - "מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח", בו מתקיים לימוד ודיון בהצעות המחקר של הדוקטורנטים. הקורס יינתן בשתי קבוצות ויש להירשם לאחת מהן:

318.5600.ב.01 – מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח

318.5600.ב.02 – מחקר חינוכי: המשגה ופיתוח

כמו כן, על התלמיד/ה להשתתף בסמינר החוגי המתקיים פעמיים בשנה (פעם בכול סמסטר).

מנחה עבודת הד"ר והוועדה המלווה, במידה ומונתה, יקבעו לתלמיד/ת המחקר את תכנית הלימודים והיקפה. התוכנית תאושר ע"י ועדת הדוקטורט החוגית. על התלמיד/ה להשתתף בקורסים, למלא את חובותיו/ה על פי דרישות כל קורס (כולל בחינה או עבודות) ולסיים ברמת הישגים שאינה נופלת מציון 85 בכל קורס. המנחה רשאי לדרוש הרחבת לימודי הדוקטורט מעבר למכסת המינימום הנדרשת בסעיף ב', בהתאם לצורכי עבודת המחקר, באישור ועדת הד"ר של החוג למנהיגות ומדיניות בחינוך, ובלבד שלא יעלו על 16 שש"ס ולא יותר מ-4 קורסים.

מומלץ כי תכנית הלימודים המאושרת על-ידי המנחה והוועדה (כולל לימודי השלמה) תושלם
עד תום השנה הראשונה ללימודים.

כל תכתובת של התלמיד/ה עם ועדת הדוקטורט בעניינים אקדמיים חייבת להיות בידיעת
המנחה ובאישורו בכתב.

דרישות אקדמיות נוספות תהיינה בהתאם לתקנון הרשות ללימודים מתקדמים ותקנון
החוג למנהיגות ומדיניות בחינוך.

פורום דוקטורנטים

לימודי הדוקטורט כוללים חובה של השתתפות בפורום דוקטורנטים (ללא נקודות זיכוי)
במשך שנתיים במהלך השנה השנייה והשלישית ללימודי הדוקטורט. ניתן להשתתף בפורום
זה גם בשנים נוספות במהלך לימודי הדוקטורט.

פורום הדוקטורנטים יתקיים מידי חודש במשך 4 שעות אקדמיות במהלך שנת הלימודים.

הפקולטה לחינוך

הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות

300

בית הספר לטיפול באמצעות אמנויות

חוג לימודים למ"א

ראש ביה"ס: פרופ' רחל לב-ויזל
יו"ר הוועדה לתואר שני: פרופ' רחל לב-ויזל
ראש מגמת טיפול באמצעות אמנות חזותית: ד"ר תמי בר-און
ראש המגמה לטיפול באמצעות תנועה ומחול: ד"ר דיתה פדרמן
ראש המגמה לטיפול באמצעות דרמה תרפיה: ד"ר רינת פניגר-שאל
ראש המגמה לטיפול באמצעות מוסיקה: ד"ר כוכבית אלפנט
ראש היחידה ללימודי שדה אקדמיים: ד"ר הוד אורקיבי

חברי הסגל האקדמי

פרופסור מן המניין: פרופ' רחל לב-ויזל.
מרצה בכיר: ד"ר כוכבית אלפנט.
מרצה: ד"ר דונה אבקאסיס, ד"ר תמי בר-און (מומחה), ד"ר מיכל בת-אור, ד"ר דן יניב, ד"ר דפנה רגב.
מדריך ד"ר: ד"ר רינת פניגר-שאל (חל"ת).
עמית הוראה
מורה מן החוץ: ד"ר אסתי אבנון, ד"ר הוד אורקיבי, פרופ' צבי איזיקוביץ, ד"ר גיא אנוש, ד"ר ריבי אפרת, גב' תמי גברון, ד"ר הילדה ונגרבר, ד"ר צפי זהר, ד"ר דבורה חפץ, ד"ר תלמה כהן, ד"ר דקלה כרם, ד"ר נאוה לוטן, ד"ר אתי סימן טוב, גב' קרן פז, גב' נאוה פיין, ד"ר דיתה פדרמן, ד"ר עתי ציטרון, ד"ר אלון רוז, ד"ר מיכל שיינין.

מזכירות ביה"ס

מינהלן ביה"ס: גב' מרים לוין

דואר אלקטרוני: mlevin@univ.haifa.ac.il

מזכירת ביה"ס: **גב' הדס פרימן**

דואר אלקטרוני: hfraiman@univ.haifa.ac.il

שעות הקבלה: ימים א'-ה' בין השעות 10.00-13.00

טלפון: 04-8249750 טלפקס: 04-8288685

מיקום: משכן לאמנויות, חדר 318

מזכירות היחידה ללימודי שדה: **גב' מיכל רז**

דואר אלקטרוני: mraz@univ.haifa.ac.il

טלפון: 04-8288824

משכן לאמנויות, חדר 306

אתר ביה"ס באינטרנט בעברית: <http://hw2.haifa.ac.il//cat>

באנגלית: <http://hw2.haifa.ac.il//cat-eng>

לימודים לתואר שני (מ"א)

מטרת הלימודים

תכנית הלימודים לתואר שני בטיפול באמצעות אמנויות מבוססת על המטרות הבאות:

1. קידום המחקר בתחומי הטיפול באמצעות אמנות תוך פיתוח תיאוריה ומתודולוגיה מחקרית ספציפיות.
2. הכשרת אנשי מקצוע לטיפול באמצעות אמנויות בתחומי המגמות השונות של המקצוע, במסגרות טיפוליות (בשירותי רווחה, בריאות, חינוך ושיקום) במגוון אוכלוסיות בעלות רקע אתני ותרבותי שונה.
3. הכשרה וקידום חוקרים וסגל אקדמי לתפקידי הוראה והדרכה במסגרות אקדמיות.
4. הכשרת מומחים בטיפול באמצעות אמנויות בעלי השכלה אקדמית מתאימה שיוכלו להורות ולהדריך בתחום הטיפול באמצעות אמנויות בשירותים טיפוליים במערכות רווחה, בריאות, חינוך ושיקום.

במסגרת ביה"ס לטיפול באמצעות אמנויות ניתן ללמוד במגמות הבאות:

- ◆ אמנות חזותית
- ◆ תנועה ומחול
- ◆ מוסיקה
- ◆ דרמה תרפיה*
- ◆ פסיכודרמה*

* השנה הראשונה משותפת לשתי המגמות ויילמדו תכנים משני התחומים. בשנה השנייה יתפצלו הסטודנטים לשתי מגמות נפרדות.

תנאי הקבלה לתכנית הלימודים הרגילה בכל המגמות

התואר השני בטיפול באמצעות אמנויות הינו תואר אקדמי בתחום. מועמדים ללימודי מוסמך חייבים להיות בעלי תואר בוגר ממוסד אקדמי מוכר בארץ ובעולם שהשיגו ציון סופי משוקלל של 85 לפחות. מועמד בעל תואר ראשון שלא למד את הקורסים הבאים במסגרת התואר, יחויב בהשלמות הנלמדות ברמת התואר הראשון. השלמות אלה אינן נכללות בתוכנית המ"א: מבוא לפסיכולוגיה (2 שש"ס), נוירו פסיכולוגיה (2 שש"ס) פסיכולוגיה התפתחותית (4 שש"ס), פסיכופתולוגיה או פסיכולוגיה אבנורמלית (4 שש"ס), תיאוריות אישיות (2 שש"ס), שיטות מחקר (2 שש"ס), סטטיסטיקה (2 שש"ס).

לימודים רשמיים בתחום האמנותי (300 שעות)

בעל תואר ראשון שאינו מתחום האמנויות צריך לצבור 300 שעות לימוד פורמאליות מתחום האמנות הרלבנטי (שעות לימוד ממוסד אקדמי או מוסד מקצועי או אמנותי המעניק תעודה או אישור השתתפות) – מתוך 300 השעות קורס תיאורטי בהיקף של 56 שעות ו-244 שעות קורסים מעשיים.

שעות ניסיון בשדה בתחום האמנותי (200 שעות):

על כל מועמד להציג אישור או תיעוד שווה ערך ל-200 שעות ניסיון מעשי בשדה (לא בהכרח לימודי) בתחום האמנותי.

טיפול באמנות חזותית – יש לשלוח עם כל המסמכים צילום של 10-15 עבודות באמנות על CD.

טיפול בתנועה ומחול – אישור על השתתפות בלהקת מחול או חוג במסגרת רשמית /לא רשמית או צילום של השתתפות בהופעה.

טיפול בדרמה תרפיה/טיפול בפסיכודרמה* – אישור על השתתפות בקבוצת דרמה או חוג במסגרת רשמית /לא רשמית או צילום של השתתפות בהצגה/הופעה

טיפול במוסיקה* – נגינה על כלי ראשי ברמה טובה ו/או פיתוח קול ושירה והצגת היכולת והידע בנגינה בפני ועדת קבלה.

ביה"ס רשאי לאשר השלמת חלק מהשעות במהלך השנה הראשונה ללימודים, אך לא כחלק מהלימודים באישור ראש המגמה.

פטור מלימודי השלמה יינתן אך ורק על בסיס הצגת מסמכים רשמיים רלבנטיים מהמוסד.

*מונתה באישור רשויות האוניברסיטה

תנאי קבלה כללים:

1. עמידה בבחינת כניסה באנגלית לתואר שני בציון 75 לפחות
2. מכתב המלצה מגורם אקדמי
3. קורות חיים + תמונת פספורט
4. טופס הצהרת כוונות
5. ראיון קבלה

6. מועמדים בעלי תואר מוכר ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייבים לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לקבלה ללימודים מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה במבחן GRE או בלימודי השלמה במסגרת התואר הראשון.

מבנה הלימודים

הלימודים בביה"ס מתקיימים בשני מסלולים:

מסלול א': כולל כתיבת עבודת גמר מחקרית (תזה) וחובה של הגשת שני סמינריונים. היקף הלימודים הוא 32 ש"ס (שעות שבועיות סמסטריאליות).

מסלול ב': כולל מבחן גמר וחובה של הגשת שלושה סמינריונים. היקף הלימודים הוא 36 ש"ס.

מטפלים מנוסים: כולל מבחן גמר וחובה של הגשת שלושה סמינריונים. היקף הלימודים הוא 36 ש"ס.

תכנית מבח"ר - תכנית לימודים לתואר שני בפסיכודרמה עבור חרדיות

תכנית ייחודית זו המתקיימת במסגרת ביה"ס לטיפול באמצעות אמנויות באוניברסיטת חיפה תיפתח בשנה"ל תשע"ב. זוהי תכנית המותאמת לצרכי הקהילה הדתית והחרדית אך מקבילה לתכנית הלימודים הרגילה בביה"ס המתקיימת באוניברסיטת חיפה וזוהי לה בדרישות האקדמיות. הלימודים יתקיימו בבניין המכללה החרדית מבח"ר בבני ברק לנשים בלבד.

תלמידות התכנית הינם חלק בלתי נפרד מתלמידי ביה"ס והינם תלמידים של אוניברסיטת חיפה לכל דבר ועניין. תעודת המ"א שתוענק למוסמכי התכנית היא תעודת מ"א בטיפול באמנויות – פסיכודרמה של אוניברסיטת חיפה.

הכשרה מעשית

לצד הלימודים האקדמיים תתקיים הכשרה מעשית והדרכה. ההכשרה המעשית נועדה להרחיב, להעשיר ולהעמיק את מיומנויות הסטודנט ולאפשר אינטגרציה בין הידע התיאורטי והמחקרי לפרקטיקה. בנוסף לשני ימי הלימוד באוניברסיטה, נדרש הסטודנט לשריין יום נוסף בשבוע לצורך הכשרה מעשית והדרכה. בשנה א' ההכשרה המעשית מתקיימת במתכונת של סמינר קליני כאשר הסטודנטים משובצים בקבוצות קטנות על ידי היחידה במסגרות הכשרה או שירותים שנבחרו על ידי היחידה. הסמינר הקליני משלב צפייה פעילה בעבודתו של מטפל בכיר, התנסות הדרגתית בטיפול והדרכה קבוצתית. בשנה ב' ההכשרה המעשית מתקיימת במתכונת של התנסות עצמאית במוסדות הקשורים לחינוך, רווחה בריאות ושיקום, תוך קבלת הדרכה קבוצתית ופרטנית.

למסיימים את ההכשרה המעשית יוענק ספח התמחות בתחום "הכשרה מעשית בטיפול באמצעות אמנויות באמנות חזותית, דרמה תרפיה, תנועה ומחול, פסיכודרמה*, מוסיקה*", בהתאם למגמה בה התמחו.

מספר שעות ההכשרה המעשית הכולל במהלך שנתיים של לימודי התואר יהיה 600 שעות (כולל שעות הדרכה).

מסגרת ההכשרה המעשית כוללת התנסות בפועל לאורך שתי שנות הלימודים בהיקף של עד 6 שעות שבועיות של התערבות ישירה תחת הדרכה פרטנית, השתתפות בישיבות צוות ועוד, זאת בנוסף להדרכה קבוצתית וסדנאות הניתנים במסגרת האוניברסיטה. ההכשרה המעשית תיערך במסגרת שירותים ומוסדות הקשורים לחינוך, רווחה ובריאות ותקיף טווח רחב של נושאים. הערכה לגבי התקדמות הסטודנט תעשה במשותף על ידי המדריך והסטודנט בסיום כל סמסטר. על מנת לקבל את הספח יש לקבל ציון עובר בהדרכה הקבוצתית ובהדרכה הפרטנית. בכל סמסטר במהלך ההכשרה המעשית.

הוצאות נסיעה להכשרה מעשית הינן על חשבון הסטודנט.

חובת נוכחות – נוכחות סדירה בהכשרה המעשית הינה חובה והואיל ומתקיים קשר טיפולי בין הסטודנט למטופליו. בכל פניה חריגה, יש לקבל את אישור ראש היחידה להכשרה מעשית.

במועד פרסום השנתון, לא חלה מגבלה על עיסוק במקצוע טיפול באמצעות אמנויות גם ללא תעודת הכרה/רישיון מטעם משרד הבריאות וזאת על פי פסק הדין שניתן בבג"ץ – 2921/03, בתאריך 29.4.04, אשר קבע כי משרד הבריאות אינו מוסמך להעניק תעודות הכרה/רישיונות.

הנפקת התעודות/רישיונות תחודש אם וכאשר יוסדר המקצוע בתיקון שהוצע לחוק הסדרת מקצועות הבריאות התשס"ח-2008, לפיו עיסוק במקצוע במוסדות רפואיים יהיה מותרת בקבלת תעודת הכרה/רישיון ממשרד הבריאות. לכן, ועל-פי פסק בג"ץ 1423/05 מתאריך 20.6.2005, **כיום רשאים מעסיקים ציבוריים ואחרים להעסיק גם את מי שאין בידי**

תעודת הכרה במעמד/רישיון ממשרד הבריאות.

הננו מפנים תשומת לבכם כי נוסח הצעת החוק טרם אושר ועשויים לחול בו שינויים, הן באשר לתנאי הכשירות לקבלת תעודה/רישיון, והן באשר לסוגי הרישיונות הנדרשים וסוגי המעבידים בהם ידרשו הרישיונות, כתנאי להעסקה. מידע זה לקוח מתוך אתר האינטרנט של האגף לרישוי מקצועות רפואיים במשרד הבריאות (18/04/2010),

<http://www.health.gov.il>

תוכנית התמחות קלינית מתקדמת

לאחר סיום התואר ניתן להשלים שעות התמחות קלינית נוספות במסגרת תוכנית התמחות קלינית מתקדמת המוצעת ע"י המחלקה ללימודי המשך של הפקולטה לחינוך בשיתוף עם ביה"ס לטיפול באמצעות אמנויות, המשותף לפקולטה לחינוך ולפקולטה למדעי הרווחה והבריאות.

מדובר בהתמחות שאינה אקדמית, ונועדה לאפשר השלמת שעות הכשרה מעשית תחת הדרכה בהתאם למתווה המוצעת להשכלה גבוהה. הקבלה לתוכנית לאחר סיום התואר אינה אוטומטית ומותנית בציון "עובר" בהכשרה המעשית בתוכנית התואר השני ובראיון

אישי, ע"פ שיקול דעתה של וועדת הקבלה. בתום שנה זו, לאחר השלמת כל החובות, מסיים התכנית יהיה זכאי לאישור על השלמת 960 שעות הכשרה מעשית. ראש היחידה ללימודי שדה: **ד"ר הוד אורקיבי**

תוכנית למטפלים מנוסים

תוכנית זו הינה תכנית מובנית של תואר שני בטיפול באמצעות אמנויות למטפלים באמצעות אמנויות מנוסים. הכתה למטפלים מנוסים לא מחולקת על פי מגמות אלא כוללת מטפלים מכל התחומים. כלומר, תוכנית הלימודים תתקיים במסגרת משולבת של כתה אחת לכל המטפלים המנוסים. התוכנית תרוכז ביום אחד בשבוע במשך שנתיים, ותכלול קורסים ייעודיים שמותאמים לאנשי שדה בעלי ניסיון קליני, ולא תכלול הכשרה מעשית. מסלול זה הוא ללא תזה.

תנאי הקבלה לתכנית למטפלים מנוסים:

- ◆ תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בציון סופי של 85 לפחות, המוכר ע"י המועצה להשכלה גבוהה.
- ◆ תעודה של מטפל באמצעות אמנות באחד מתחומי האמנות, שניתנה להם ע"י מוסד מוכר.
- ◆ ניסיון מעשי של שנה אחת לפחות של עבודה בשטח בטיפול באמצעות אמנויות.
- ◆ עמידה במבחן קבלה באנגלית בציון 75.
- ◆ ראיון על פי שיקול דעתה של ועדת קבלה.
- ◆ מועמד בעל תואר ראשון ממוסד להשכלה גבוהה ששפת ההוראה בו אינה עברית חייב לעמוד בבחינת ידע בעברית ברמה הנדרשת על ידי האוניברסיטה כתנאי לזכאותו לתואר.
- ◆ מועמדים בוגרי אוניברסיטאות מוכרות מחו"ל וכן בוגרי אוניברסיטאות בעלות שלוחות בישראל, אשר פועלות באישור המועצה להשכלה גבוהה, יחויבו לעמוד בהצלחה במבחן GRE או בלימודי השלמה במסגרת התואר הראשון.

שקלול הציונים

הציון הסופי במסלול א' מורכב כלהלן:

40%	עבודת גמר מחקרית (תזה)
20%	2 עבודות סמינריוניות
40%	יתר הקורסים
100%	סה"כ

הציון הסופי במסלול ב' מורכב כלהלן:

25%	בחינת גמר מסכמת
30%	3 עבודות סמינריוניות
45%	יתר הקורסים
100%	סה"כ

בחירת הגמר

בחירת הגמר תבחן את האינטגרציה שיבצע הסטודנט בין הידע, המיומנויות והכלים שרכש במהלך הלימודים לתואר השני ובין הניסיון הקליני.

מעבר משנה א' לשנה ב'

סטודנט יעבור משנה א' לשנה ב' רק אם עמד בתנאים הבאים:

— השלמת קורס מושגי יסוד באמנות חזותית/דרמה תרפיה/תנועה/מוסיקה בציון 70 לפחות.

— קיבל ציון עובר בהדרכה קבוצתית ובהכשרה המעשית.

סטודנט שלא יעמוד בתנאים אלה לא יעבור לשנה ב'. הסטודנט יוכל לחזור על קורסים אלה בשנה העוקבת. בכל מקרה לא יוכל לקחת במקביל כל קורס אחר משנה ב' ביה"ס כל זמן שלא השיג את ציוני המעבר המפורטים,

תנאי המעבר ממסלול ב' (ללא תזה) למסלול א' (עם תזה): ציון של 90 לפחות בקורסי החובה המתודולוגיים (שיטות מחקר איכותני ושיטות מחקר כמותני), ציון 85 לפחות בשיעורי החובה של ביה"ס, ציון של 85 לפחות בעבודות סמינריוניות, התקשרות עם מנחה מתוך מרצי ביה"ס (או הפקולטות) המורשה להנחות עבודות גמר, בתום שנה א' והגשת הצעה לעבודת גמר מחקרית-תזה בתום הסמסטר השלישי ללימודים.

הפסקת לימודים

סטודנט שנכשל בהכשרה מעשית פעם שנייה (בשנה העוקבת) יופסקו לימודיו לאלתר.

זכאות לתואר

עם סיום לימודיו, על הסטודנט לפנות למזכירות ביה"ס בבקשה לקבל אישור זכאות לתואר וקבלת הציונים על כל מטלות הלימודים, לרבות קבלת ציון בעבודת הגמר המחקרית (תזה) או בבחינת הגמר. הסטודנט יבדוק ויאשר במזכירות ביה"ס את פרטיו האישיים, ציוניו הסופיים, ציון הגמר שלו ותאריך הזכאות לתואר. האוניברסיטה תיזום סגירת תואר לתלמיד שלא פנה למזכירות ביה"ס להסדרת אישור הזכאות. לסטודנט זה ניתנת האפשרות לערער על פרטי אישור הזכאות שנשלח אליו עד 30 יום מתאריך קבלת האישור בדואר. חוסר תגובה יתקבל לאישור והסכמה.

תעודת המוסמך

תואר שני בטיפול באמצעות אמנויות, עפ"י המגמה בה למדו.

תכנית הלימודים

תכנית הלימודים בכל מגמה כוללת קורסי חובה לכל המגמות, קורסי חובה במגמה וסמינרים. הקורסים הנלמדים בתכנית: תיאוריות מתקדמות, כלי אבחון והערכה, שיטות מחקר כמותיות ואיכותניות, קורסי מיומנויות וסמינריונים בנושאים מקצועיים מגוונים, קורסי התנסות והכשרה מעשית. בנוסף, ניתן לבחור סמינריונים מכלל הקורסים הניתנים בפקולטה למדעי הרווחה והבריאות והפקולטה לחינוך.

תוכנית הלימודים הקובעת היא לפי השנה בה החל הסטודנט את לימודיו.

שנה א'

קורסי חובה (לכל הסטודנטים בביה"ס)

מספר שש"ס	שם הקורס
2	מושגי יסוד בפסיכותרפיה
3	שיטות מחקר איכותניות
3	שיטות מחקר כמותיות
2	כתיבה מדעית (לא לשקלול)

מגמת אמונות חזותית

שנה א' קורסי חובה וחובת בחירה

מספר שש"ס	שם הקורס
2	יצירתיות אמונתית ותחלואה נפשית
4	מושגי יסוד בטיפול באמצעות אמונות פלסטית
6	תרגיל במושגי יסוד בטיפול באמצעות אמונות פלסטית (לא לשקלול)
4	קורס בחירה (סמינר מחקר)
2	גישות השלכתיות באמונות

שנה ב' קורסי חובה וחובת בחירה (מסלול עם תזה – סמינר אחד, מסלול ללא תזה – 2

סמינרים)

4	טיפול קבוצתי
4	טיפול באמצעות אמונות מתקדמים
	סדנא (לא לשקלול)
4 או 8	קורס בחירה (סמינר מחקר)

מגמת תנועה ומחול

שנה א' קורסי חובה וחובת בחירה

מספר שש"ס	שם הקורס
4	מושגי יסוד בטיפול באמצעות תנועה
2	טיפול קבוצתי
4	סדנא בתנועה (לא לשקלול)
3	גישות השלכתיות – גישת לאבאן
4	קורס בחירה (סמינר מחקר)

שנה ב' קורסי חובה וחובת בחירה (מסלול עם תזה - סמינר אחד, מסלול ללא תזה - 2 סמינרים)

4	טיפול באמצעות תנועה מתקדמים
2	היבטים רב תרבותיים
2	גישות לאבחון תנועה עפ"י קסטנברג (לא לשקלול)
2	אבחון והערכה עפ"י גישת קסטנברג
2	סדנא – פרדיגמה עפ"י שחר לוי (לא לשקלול)
2	סדנא – ברטנייף (לא לשקלול)
2	סדנא – (לא לשקלול)
4 או 8	קורס בחירה (סמינר מחקר)

מגמות דרמה תרפיה ופסיכודרמה*

שנה א' קורסי חובה וחובת בחירה

מספר שש"ס	שם הקורס
2	יצירתיות אמנותית ותחלואה נפשית
4	מושגי יסוד בדרמה תרפיה
3	תהליך קבוצתי בדרמה תרפיה (לא לשקלול)
2	מושגי יסוד בפסיכודרמה
3	תהליך קבוצתי בפסיכודרמה (לא לשקלול)
2	סדנא (לא לשקלול)
4	קורס בחירה (סמינר מחקר)

שנה ב' דרמה תרפיה קורסי חובה וחובת בחירה (מסלול עם תזה - סמינר אחד, מסלול ללא תזה - 2 סמינרים)

4	דרמה תרפיה מתקדמים
2	טיפול קבוצתי
2	אוטוביוגרפיה
4 או 8	קורס בחירה (סמינר מחקר)
2	פלייבק – סדנא (לא לשקלול)
6	סדנאות 3 X (לא לשקלול)

שנה ב' פסיכודרמה קורסי חובה וחובת בחירה (מסלול עם תזה - סמינר אחד, מסלול ללא תזה - 2 סמינרים)

מספר שש"ס	שם הקורס
2	פסיכודרמה מתקדמים
2	טיפול משפחתי

4	תהליך קבוצתי
2	פסיכודרמה עם ילדים
4 או 8	קורס בחירה (סמינר מחקר)
4	תהליך קבוצתי בפסיכודרמה (לא לשקלול)

* (השנה הראשונה משותפת לשתי המגמות ויילמדו תכנים משני התחומים. בשנה השנייה יתפצלו הסטודנטים לשתי מגמות נפרדות)

שנה ב' קורסי חובה וחובת בחירה - סטודנטים שהחלו לימודיהם בשנה"ל תשע"א (מסלול עם תזה - סמינר אחד, מסלול ללא תזה - 2 סמינרים)

2	מבוא לפסיכודרמה
4	טיפול קבוצתי
4	טיפול באמצעות דרמה תרפיה מתקדמים
2	סדנא – במת החול (לא לשקלול)
2	סדנא – פלייבק (לא לשקלול)
3	סדנא – שיטת בואל (לא לשקלול)
4 או 8	קורס בחירה (סמינר מחקר)

תכנית טיפול במוסיקה*

שנה א' קורסי חובה וחובת בחירה

מספר שש"ס	שם הקורס
2	יצירתיות אמנותית ותחלואה נפשית
2	גישות לאבחון
4	סוגיות יסוד בטיפול באמצעות מוסיקה
4	אלתור קליני
4	סדנא X 2 (לא לשקלול)
4	קורס בחירה (סמינר מחקר)

שנה ב' קורסי חובה וחובת בחירה (מסלול עם תזה - סמינר אחד, מסלול ללא תזה - 2 סמינרים)

2	סוגיות מקצועיות בעבודת המטפל במוסיקה
2	טיפול קבוצתי במוסיקה
2	תחלואה נפשית מתקדמים
2	פרספקטיבות תיאורטיות וקליניות בטיפול במוסיקה

4	מוסיקה בתנועה – סדנא (לא לשקלול)
8 או 4	קורס בחירה (סמינר מחקר)

תכנית מטפלים מנוסים

שנה א' – קורסי חובה

מספר שש"ס	שם הקורס
4	גישות בפסיכותרפיה
2	גישות לאבחון
2	שיטות מחקר איכותניות
2	שיטות מחקר כמותיות
4	סמינר מחקר
2	מבוא לטיפול אקזיסטנציאליסטי
	קורסי בחירה – יש לבחור קורס בחירה אחד מבין השניים
4	סדנא – רוחניות בטיפול באמצעות אמנויות (לא לשקלול)
4	סדנא – פסיכודרמה (לא לשקלול)

שנה ב'

קורסי חובה

4	טיפול קוגניטיבי-ביהביוריסטי באמצעות אמנויות
4	טיפול אקזיסטנציאליסטי
4	מבוא לטיפול במוסיקה
8	סמינר מחקר X 2

קורסי בחירה – יש לבחור קורס בחירה אחד מבין השניים

מספר שש"ס	שם הקורס
	סדנא – נרטיב, מציאות סוביקטיבית – שקר או אמת
2	(לא לשקלול)
2	סדנא – ליצנות רפואית (לא לשקלול)

חברי סגל היחידה ללימודי שדה:

ד"ר הוד אורקיבי, גב' תמי גברון, ד"ר צפי זוהר, גב' גלית זנה, גב' דפנה נגלר, גב' נאווה פיון, גב' אילנה קרוא, אבוהב אביב, אלופי אורלי, בכר אורלי, בלוס דב, בליטי אורית, בלקין פנינה, בן יהודה מיה, בר בסטר רויטל, גבע אורלי, גבע עפרה, גיל אבישג, דומני יעל, דרום סיגלית, הדרי אבי, הובר מיכל, הירשפלד רות, הלוי זיוה, וינבר ענת, זוהר צפרירה, זיו שרה, חבס שנהב נועה, חופי מיכל, טביב סימון, טל סיון, ינאי רינת, ירון שלומית, יריב מירי, כהן חיה, כרמון פזית, לנדאו איריס, לשם עדנה, מנדלסון ענת, מרכוס עתליה, מרנין ענת, נבון אילת, נחמיאס הילה, סוסקין גייל, סלעי עמליה, פורקש אסתי, פינסקי דפנה, פרדי יעל, צבי נגה, קידר יעל, קרבן עליזה, רביד בכר נעמה, רוזן כרמית, רולניצקי אורנה, רוני נעה, רז אלון, שאל חגית, שי כרמלה, שי עדי, שילה עפרה, שכטר גליה, שפר סיגל.

תכניות מיוחדות לתואר ראשון

תכנית חבצלות

מפקד תכנית חבצלות	ראש התכנית:
טרם נקבע	יועץ אקדמי:
מזכירות החוג להסטוריה של המזרח התיכון	מזכירות החוג:
התכנית תתואם על ידי החוג להסטוריה של המזרח התיכון	ניהול התוכנית:
בשל היותה תחום לימוד משותף לכלל מסלולי הלימוד בתכנית	

רקע

תכנית **חבצלות** הינה תוכנית הדגל היוקרתית של אגף המודיעין בצה"ל ומטרתה הכשרה של קציני מודיעין איכותיים לתפקידי ליבה, ויצירת עתודה לדור העתיד של המנהיגות המודיעינית.

לגיבוש קבוצת האיכות פועל אגף המודיעין בצה"ל לאתר צעירים בוגרי בתי הספר התיכוניים, תלמידים בעלי מוטיבציה לאומית ומקצועית בתחום מדעי החברה, מדעי הרוח והמדעים המדויקים.

לאחר תהליך מיון קפדני פועל אמ"ן להכשירם בתחומים הצבאיים והמודיעיניים לעסוק בתפקידים מובילים בתחומי המודיעין השונים, ולהיות חלק מהגורמים המעצבים והמשפיעים על הערכת המצב המודיעינית, אשר לה משמעות מרחיקות לכת באשר להערכות צה"ל ומדינת ישראל.

אוניברסיטת חיפה נבחרה להיות המוסד האקדמי המעניק תואר ראשון במסגרת הכשרה זו, האורכת שלוש שנים אקדמיות ומורכבת מהכשרות אקדמיות וצבאיות המשולבות זו בזו והכל במימון מלא של צה"ל.

במסגרת הלימודים האקדמיים מוכשרים החניכים במסלול זר-חוגי שתכליתו, מחד להרחיב את בסיס הידע שלהם באמצעות לימודים בחוג להסטוריה של המזרח התיכון כולל לימודי ערבית, בתוספת קורסים נבחרים מחוגים נוספים, ומאידך להקנות להם "כלים" שתכליתם פיתוח יכולות אנליטיות בתחומי החשיבה, הניתוח והסקת מסקנות באמצעות לימודים בחוג נוסף, אשר יבחרו החניכים מתוך היצע מוגדר: **פילוסופיה, כלכלה, מדעי המחשב ומתמטיקה.**

תכנית חבצלות נחשבת כאחת מתכניות המצויינות לתואר ראשון באוניברסיטה. ככזו חניכי חבצלות יוכלו ללמוד בין השאר בקורסים מתכניות המצויינות האחרות שבאוניברסיטה.

בתום ההכשרה האקדמית מוענק **תואר ראשון דו-חוגי** בהתאם לחוג שבחר החניך כגון: מזה"ת+כלכלה וכד'. **תואר זה יאפשר לחניך, בבוא הזמן, לימודי המשך לתואר שני בכל אחד מהחוגים שלמד ללא השלמות, זאת בתנאי שציונו הסופי לא יהיה נמוך מהמינימום הנדרש על ידי החוג ללימודי תואר שני.**

הלימודים לתואר ראשון מורחב

הלימודים לתואר ראשון יהיו במסגרת דו-חוגית בהיקף של 120 נ"ז על פי האפשרויות המפורטות להלן:

- הסטוריה של המזרח התיכון +פילוסופיה
- הסטוריה של המזרח התיכון+כלכלה
- הסטוריה של המזרח התיכון+מדעי המחשב
- הסטוריה של המזרח התיכון+מתמטיקה

מעבר לחובות הנדרשות במסלול הדו-חוגי, חניכי חבצלות לומדים קורסי בחירה בהיקף של כ-30 נ"ז כמפורט להלן:

סמסטר א' – לימוד קורסי יסוד בשלושה מארבעת חוגי הבחירה של חבצלות.

סמסטר ב' – פילוסופיה של המודיעין.

סמסטר ג' – גיאופוליטיקה של המזה"ת.

סמסטר ד' – עימותים ביחסי ישראל-ערב.

סמסטרים ה'-ו' – קורסים מקצועיים מתוך כלל הפקולטות, לבחירת החניך ובאישור מפקד חבצלות.

בנוסף, חניכי חבצלות לומדים מעבר לתכנית המתוארת לעיל קורסים פנימיים בתחומי הצבא והמודיעין.

תנאי הקבלה

התכנית מיועדת לחיילי צה"ל בלבד עפ"י קביעת אגף המודיעין בצה"ל וזאת בהתאם למעבר מוצלח של מבחני המיון לתכנית.

כמו כן נדרשים החניכים לעמוד בתנאי הקבלה הכלליים של האוניברסיטה ברמה הנדרשת על ידי החוגים בהם הם מבקשים ללמוד.

מבנה הלימודים

הלימודים לתואר ראשון נמשכים 3 שנים (6 סמסטרים) במהלכן על התלמידים לעמוד בכלל ההתחייבויות הנדרשות ולהגיע להשגים הנדרשים בכל חוג.

כלל הלימודים האקדמיים מתקיימים במסגרת החוגים הקיימים באוניברסיטה עם שאר הסטודנטים הלומדים בחוגים אלה.

על החניכים במסגרת תוכנית חבצלות חלות כלל החובות והזכויות החלות על שאר הסטודנטים.

להלן פרוט מטרות הלימודים בחתך חוגים:

החוג למזרח תיכון – לימודים בהיקף 60 נ"ז

המטרה להקנות לתלמידים במסלול זה את הידע והכלים להבנת התהליכים ההיסטוריים אשר עברו על ארצות האסלאם במזרח התיכון מאז ראשית האסלאם ועד העת החדשה, ולהכשירם ללימוד ולמחקר עצמאיים בנושא זה. תכנית הלימודים מקיפה מבחר נושאים בתחומי ההסטוריה המדינית, החברתית, הכלכלית והתרבותית של ארצות האיזור בעת החדשה. במסגרת הלימודים יוכשרו החניכים גם בתחום השפה הערבית וכן ישולבו סיורים לימודיים.

החוג לכלכלה – לימודים בהיקף 60 נ"ז

מטרת הלימודים בחוג לכלכלה להקנות לתלמידים ידע עיוני וכלים מתאימים לניתוח והבנה של בעיות כלכליות ברמת הפירמה הבודדה וברמת המשק הלאומי על קשריו הבינלאומיים. סיום מוצלח של תכנית הלימודים לתואר ראשון בחוג יכשיר את התלמיד להמשך הלימודים לתואר מתקדם בכלכלה, או במינהל עסקים.

החוג למדעי המחשב – לימודים בהיקף 60 נ"ז

מטרת הלימודים בתכנית הינה להקנות לתלמידים ידע מגוון ומעמיק בנושאי מחשב אשר יכשיר הבוגרים לעסוק ב:

עבודה בתחום המחשבים (תוכנה, מערכות מידע, מערכות מחשבים, תקשורת וחמרה).

לימודים מתקדמים במדעי המחשב או בנושאים המשלבים מחשבים עם תחום אחר.

עבודה בנושאים בין תחומיים המשלבים מחשבים עם תחומים אחרים.

החוג למתמטיקה – לימודים בהיקף 70 נ"ז

מטרת הלימודים להקנות לתלמידים ידע מעמיק בשטחי המתמטיקה השונים, תוך שימת דגש על פרקי המתמטיקה המודרנית ועל יישומיהם. החוג מכשיר את תלמידיו לקראת לימודים לתארים גבוהים, לתפקידי הוראת המתמטיקה ו/או מחשבים, ולעבודת מחקר ופיתוח בתחומי המתמטיקה השימושית, תוך אפשרות לשלב מתמטיקה ומדעי המחשב.

החוג לפילוסופיה – לימודים בהיקף 60 נ"ז

מטרת הלימודים להכיר את השיטות הפילוסופיות וההיסטוריה של הפילוסופיה מאפלטון ועד ימינו: לדון בבעיות מרכזיות במחשבה האנושית בתחומים שונים (פילוסופיה של הנפש, מוסר, מדע, לשון, לוגיקה, מטאפיזיקה, הכרה, אסתטיקה) ולפתח חשיבה ביקורתית, שיטתית ויוצרת בכל תחום מקצועי.

הזכאות לתואר

חניך יהיה זכאי לקבלת תואר רק לאחר שהשלים חובותיו האקדמיות על פי דרישת החוגים מבחינת היקף הקורסים והרכבם ועמד בכל דרישות האוניברסיטה.

תכניות מיוחדות לתואר שני

המרכז ללימודי גרמניה ואירופה

216

תכנית בלימודי גרמניה ואירופה המודרנית

תכנית לימודים לתואר שני

ראש התכנית: פרופ' בנימין בנטל

חברי הסגל האקדמי

פרופסור חבר: פרופ' בנימין בנטל.

מרצה בכיר: ד"ר גלעד מרגלית, ד"ר חאלד גנאים.

מרצה: ד"ר יוליה מטבייב, ד"ר אתי לופטין.

מורה מטעם ה־DAAD: מר וינפריד שומאכר.

מזכירות התכנית

עוזר מנהלי לראש התכנית: גב' שרון שפילמן שחק

שעות קבלה: יום ה', בין השעות 08:00-16:00

טלפון: 04-8249424

מיקום: חדר 641, קומה 6, בניין חינוך

דואר אלקטרוני: sshpilman@univ.haifa.ac.il

תכנית לימודים לתואר שני

מטרת הלימודים

תכנית לימודים ייחודית לתואר השני אשר מכשירה תלמידים המעוניינים להרחיב ולהעמיק את הידע שלהם אודות גרמניה ותפקידה המרכזי באירופה המאוחדת. תכנית הלימודים בנויה במתכונת של לימודי איזור (area studies). מיוצגים בה תחומי ידע שונים מתוך מדעי החברה, הרוח והמשפטים. כמו כן נלמדות במסגרתה השפה והתרבות הגרמנית. התכנית תאפשר לבוגריה להשתלב במגוון רחב של תפקידים הקשורים לגרמניה ולאירופה בתחום העסקי, בתיירות, בתקשורת, במנהל התרבות או במנהל הציבורי. תכנית הלימודים תעוגן במרכז ללימודי גרמניה ואירופה ותהיה כפופה לרשות ללימודים מתקדמים.

תנאי קבלה

- התכנית מיועדת בעיקרה לבוגרי הפקולטה למשפטים והחוגים לסוציולוגיה, כלכלה, מדעי המדינה בפקולטה למדעי החברה וחוגי ביה"ס להיסטוריה בפקולטה למדעי הרוח מכל המוסדות המוכרים להשכלה גבוהה בארץ ובעולם.
- יוכלו להגיש את מועמדותם בוגרי תואר ראשון ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל בחוגים הנ"ל בעלי ציון ממוצע של 80 לפחות.
- התכנית שומרת לעצמה את הזכות לקיים ראיון קבלה.
- מועמדותם של בוגרי חוגים אחרים תישקל בהתאם לציויניהם ולמידת ההתאמה של הרקע שלהם עם תכני הקורסים המוצעים בתכנית.

מסלולי הלימוד

מסלול א' (עם כתיבת עבודת גמר מחקרית-תזה) בהיקף של **28 ש"ס**, במסגרת שיעורי חובה בלבד. סטודנטים חייבים להשלים שתי עבודות סמינריוניות במסגרת הקורסים המוגדרים כשיעור/סמינר.

משך הלימודים בתכנית הוא שנתיים. השנה השלישית תוקדש לכתיבת התזה.

מסלול ב' (עם בחינת גמר) בהיקף של **36 ש"ס**. משך הלימודים הוא שנתיים.

היקף שיעורי החובה – 28 ש"ס

היקף לימודי הבחירה – 8 ש"ס

מבנה הלימודים

סטודנטים הלומדים בתכנית יחויבו לקחת בשנה הראשונה את שני הקורסים "גרמנית למתחילים" ו"גרמנית למתקדמים" הניתנים ע"י המחלקה לשפות זרות בהיקף של 4 ש"ס כל אחד. סטודנטים שיעברו את בחינות הפטור בקורסים אלה יהיו פטורים מדרישה זאת.

שיעורי חובה לשני המסלולים

שנה א'

החברה הגרמנית – שיעור/סמינר – 3 שש"ס

כלכלת גרמניה – שיעור/סמינר – 3 שש"ס

גרמניה במאות ה-19 וה-20 – שיעור/סמינר – 4 שש"ס

שיעור/סמינר מתודולוגי – 2 שש"ס

שנה ב'

עקרונות יסוד של המשפט הגרמני - שיעור/סמינר – 3 שש"ס

האיחוד האירופי – שיעור/סמינר – 3 שש"ס

מגמות בתרבות גרמניה – שיעור/סמינר – 4 שש"ס

קורס מתקדם בשפה הגרמנית – שיעור 4 שש"ס (סטודנטים הפטורים מקורסי היסוד בגרמנית יוכלו לקחת קורס זה בשנה א')

גרמנית מדוברת - שיעור – ללא ניקוד (סטודנטים הפטורים מקורסי היסוד בגרמנית יוכלו לקחת קורס זה בשנה א')

שקלול הציונים

מסלול א':

40%	עבודת גמר מחקרית (תזה)
34%	שתי עבודות סמינריוניות
26%	יתר הקורסים
100%	סה"כ

מסלול ב':

20%	בחינת גמר
42%	שלוש עבודות סמינריוניות
38%	יתר הקורסים
100%	סה"כ

לימודי תעודה

130

לימודי מידענות וספרנות

לימודי תעודה

ראש התכנית: ד"ר רחל בן-כנען

חברי הסגל האקדמי

פרופסור חבר:	פרופ' רפי כהן-אלמגור.
מדריך:	ד"ר רחל בן-כנען.
עמית הוראה:	ד"ר רות אורן, ד"ר אבישג גורדון, גב' קרן אלישע, גב' תהל גובר, ד"ר יהושע גלעד, ד"ר גבריאלה דותן, ד"ר שחף הגפני, ד"ר רות הנדזל, ד"ר יוני מזרחי, גב' עדינה צור-גיגי.

מזכירות התכנית

מרכזת התכנית: גב' יהב רוזן
שעות הקבלה: ימים א'-ה', בין השעות 10.00-12.00
מגדל אשכול, קומה 20, חדר 2012
טלפון: 8249033
פקס: 8249836
אתר הלימודים: www.lib-stu.haifa.ac.il או דרך אתר אוניברסיטת חיפה

מטרת הלימודים

מטרת הלימודים להכשיר מידענים וספרנים שיתפסו עמדות מפתח בתחומי המידע השונים על צדדיהם הטכניים והמדעיים במגוון סביבות, החל בסביבות מסורתיות, כגון: ספריות אקדמיות, ספריות מחקר, ספריות מיוחדות, מרכזי מידע, ספריות ציבוריות וספריות מתנ"סים ובתי ספר, וכלה בסביבות חדשות, דוגמת המגזר הציבורי, הפרטי והעסקי, תעשיית ההיי־טק, בתי חולים ועוד.

הכשרת המידענים והספרנים שומרת על איזון בין החינוך הטכני לחינוך ההומניסטי, כדי להקנות להם תפיסה רחבה של תפקידם. אי לכך במהלך הלימודים יושם דגש מיוחד על הקניית העקרונות העיוניים של המקצוע תוך הבלטת תפקידי הספרייה כגורם חברתי, וכן על פיתוח הכושר לניתוח מערכות מידע לסוגיהן.

הלימודים שמים להם למטרה להנהיר לתלמידים את מהות המידע ותפקידיו בחברה, להקנות להם יכולת שימוש בטכנולוגיות מידע ותקשורת, יכולת לניתוח מבני מידע, יכולת פיתוח מערכות לדליית מידע והפצתו ויכולת פיתוח אסטרטגיות חיפוש ומערכות ניהול מידע.

בסיום הלימודים מוענקת תעודת מידען וספרן מוסמך.

תנאי קבלה

1. תואר ב"א בציון 80 ומעלה לפחות באחד החוגים.
2. ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין; ידיעת שפה זרה נוספת רצויה.
3. ראיון אישי שבו יתחשבו, בנוסף על הדרישות שנמנו לעיל, גם בנסיגן מעשי במידענות ו/או בספרנות ובהתרשמות מהתאמת המועמד לעסוק במקצוע.
4. ידע וניסיון בסיסי בשימוש במחשב.

תכנית הלימודים

הלימודים נמשכים שנתיים. ניתן להאריך את תקופת הלימודים לשלוש שנים. על התלמיד לצבור במשך לימודיו 52 נקודות. הלימודים כוללים שיעורי חובה, שיעורי בחירה, סמינריונים, התמחות (פרקטיקום) וסמינר מחלקתי (מוכה בשתי נ"ז בכל שנה). ניתנת אפשרות לבחור קורסים בהיקף של עד 4 נ"ז מבין כלל הקורסים המוצעים ע"י החוגים השונים באוניברסיטה.

על תלמידי שנה א' מוטלת החובה להשתתף בסיוור חד-פעמי להכרת הספרייה וכן במפגש חד-פעמי לפני תחילת שנת הלימודים להכרת קטלוגי הספרייה ומאגרי המידע שלה.

תנאי מעבר

המעבר משנה לשנה מותנה בסיום ובהגשה של כל חובות שנה א' בממוצע ציונים שנתי של 80 לפחות. במקרים מסוימים ובאישור ראש התכנית תלמיד שממוצע ציוניו יהיה 78 יחויב בקורס בחירה נוסף. תלמיד שממוצע ציוניו יהיה 76 יחויב בשני קורסי בחירה נוספים.

החוג שומר לעצמו את הזכות להפסיק לימודיו של תלמיד עקב שיקולים של אי-התאמה, ובלא קשר לרמת הישגיו בלימודים.
 חובת השתתפות נדרשת בכל השיעורים.

עבודות

יש למסור את העבודות במזכירות החוג.
 הגשת עבודות – עבודה בקורס בחירה תוגש עד חודשיים מסוף הסמסטר שבו נלמד הקורס.
 עבודה סמינריונית תוגש לכל המאוחר בסוף הסמסטר העוקב.
 במקרים מיוחדים ניתן לבקש דחייה מראש-התכנית. מסירת עבודה באיחור גוררת תשלום (ראה תקנון שכר לימוד), גם אם הדחייה אושרה על-ידי החוג.
 אי הגשה של עבודות בזמן, ללא אישור, תחייב חזרה על הקורס.
 רעור על ציון – יש למלא טופס במזכירות ולהגישו לא יאוחר מ-10 ימים מתאריך פרסום הציון.

לימודי מידענות וספרנות בשיתוף עם לימודים אחרים

1. תואר ראשון – במסגרת לימודי מידענות וספרנות ניתן ללמוד מיקבץ לב"א, כחלק מהחובות של סטודנטים לב"א בחוג ללימודים רב-תחומיים, או בחוגים אחרים.
 לימודים במיקבץ הנ"ל הינם בהיקף של 20 או 40 נקודות זכות (מיקבץ מצומצם או מורחב).
2. תואר שני – תלמידים לתואר שני יוכלו ללמוד לימודים צמודים במסגרת לימודי מידענות וספרנות, באישור החוג שלהם.

הערה: החוג רשאי לדרוש מסטודנטים, שהתקבלו מחדש ללימודים לאחר הפסקה של שנתיים ומעלה, ללמוד לפי מתכונת הלימודים הנוכחית.
 סטודנטים אלה יצטרכו לחזור על מקצועות או להשלים מקצועות חסרים, גם אם יתבטא הדבר בצבירת יותר נקודות.

יחידות אחרות

701

המחלקה ללימודי שפות ראש המחלקה: גב' באני בן-ישראל

השפות הנלמדות באוניברסיטה הן: איטלקית (באדיבות שגרירות איטליה), אנגלית, גרמנית, יוונית עתיקה ומודרנית, יידיש, לטינית, ספרדית (באדיבות שגרירות ספרד) ורוסית. כמו כן, נלמדות יפנית וסינית (במסגרת החוג ללימודי אסיה), ערבית ותורכית (במסגרת החוג למזרח התיכון). הוראת השפות נועדה להכשיר את התלמיד לקריאת טקסטים אקדמיים ביבליוגרפיים בשפות השונות. הציון בלימודי השפות (למעט אנגלית) ייכנס לשקלול הסופי של הציונים בחוגים השונים. הניקוד בשפות אלו כדלקמן: רמת מתחילים – 2 נק' שנתיות, רמת מתקדמים – 4 נק' שנתיות, אלא אם נקבע אחרת ע"י החוגים. לשפות לטינית, יוונית עתיקה, איטלקית, צרפתית, גרמנית ורוסית ניתן קורס לקריאה מודרכת רמה ג. לרשות התלמידים עומדות המעבדה האור-קולית והמעבדה הממוחשבת.

אנגלית כשפה זרה

התלמידים יירשמו לקורסי אנגלית בהתאם לרמה שנקבעה להם בהודעת הקבלה: טרום-מתקדמים, מתקדמים 1, מתקדמים 2. הקורסים לאנגלית במחלקה לשפות זרות מתנהלים במתכונת סמסטריאלית וההשתתפות בהם חובה; ציון מעבר – 60. פירוט הקורסים ראה להלן.

מעבדה אור-קולית (חדרים 604, 604 א')

מעבדה אור קולית מיועדת לקדם למידת שפות ולטפח מחקר בלשני. המעבדה האור-קולית משרתת את כל חוגי האוניברסיטה כולל המכינה האוניברסיטאית וביה"ס לתלמידי חו"ל. היא משמשת גם לבחינות עבור סטודנטים בעלי ליקויי למידה וכמו כן, לבחינות בפונטיקה של החוג לשפה וספרות אנגלית.

מעבדה זו משמשת להוראת אנגלית, עברית, ערבית, רוסית, איטלקית, צרפתית, גרמנית, ספרדית ותורכית. כמו כן, קיימות קלטות לרמת מתחילים באנגלית, יוונית, אינדונזית, יפנית, לטינית, רוסית, תאי, טורקית ויידיש מדוברת.

המעבדה האור קולית כוללת שני חדרים:

- א. כיתת לימוד (604) המיועדת ל-24 סטודנטים כאשר לכל סטודנט קלטת אישית ומוניטור וידיאו. השיעור מתקיים בהדרכת מורה.
- ב. המעבדה לגישה עצמית, הכוללת 12 תחנות, עומדת לשימוש אישי לכל תלמידי האוניברסיטה וגם לסגל האקדמי והמנהלי. כמו כן, מאפשרת מעבדה זו תרגול בפונטיקה והבעה בע"פ מהחוג לאנגלית ושמיעת מוסיקה לסטודנטים מהחוג לחינוך והאזנה להרצאות מוקלטות מכל החוגים.
- ג. לנחיות התלמידים במעבדה קיימים 14 מחשבים לעבודה עצמית. כמו כן, קיים חומר לימוד של קורסים באנגלית כשפה זרה בשלוש רמות. החומר ניתן להקראה באמצעות קלטות ותוכנות מחשב – Read Please, Natural Reader.

המעבדה פתוחה בכל ימי השבוע לפי לוח זמנים המתפרסם באתר המעבדה:

<http://hcc.haifa.ac.il/Chairs/audio-visual>

מל"מ – מעבדה לשונית ממוחשבת (חדר 562)

מעבדה לשונית ממוחשבת מיועדת לקדם למידת שפות ולטפח מחקר בלשני. המעבדה משרתת את כלל אוכלוסיית הסטודנטים והמרצים, ובנוסף היא משמשת לבחינות עבור סטודנטים בעלי ליקויי למידה.

המעבדה מכילה 40 מחשבי P.C. עם תוכנות:

- ◆ מילון רב-לשוני "Babylon"
- ◆ אנציקלופדיות "MS Bookshelf" ו-"MS Encarta"
- ◆ Concordance
- ◆ דפדפן "Internet Explorer", תוכנות MS Office, Acrobat Reader
- ◆ תוכנות הקראה והגדלה (Read Please, Natural Reader, Magnifier).

לרשות המשתמשים עומדות תוכנות לימוד ייחודיות באנגלית, גרמנית וצרפתית, שמפותחים ע"י צוות המעבדה עבור הקורסים של המחלקה לשפות זרות.

הסטודנטים עובדים הן במסגרת שיעורים בהדרכת מורה והן בצורה עצמאית. כמו כן יש תרגילים ללמידה מרוחק באתר: <http://call.haifa.ac.il>. המעבדה פתוחה בכל ימי השבוע לפי לוח זמנים שבועי שמתפרסם באתר.

היחידה ללימודי המשך – הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות

מנהלת היחידה: גב' מרים בן-עוז

היחידה ללימודי המשך בפקולטה למדעי הרווחה והבריאות עוסקת בפיתוח מערך תכניות לימודים המיועד להרחבת ידע והקניית מיומנויות מקצועיות לעובדים סוציאליים, מרפאים בעיסוק, בוגרי חוג לשירותי אנוש, בוגרי חוג לסיעוד ואנשי מקצוע אחרים העוסקים בנושאי רווחה ובריאות.

תכניות הלימוד כוללות נושאים חברתיים אקטואליים, כגון טיפול באוכלוסיות בסיכון, ילדים, קשישים ונכים.

ההשתלמויות מתקיימות במתכונת תלת-שנתית, דו-שנתית, חד-שנתית, וכן סמסטריאלית, לצד סדנאות וימי עיון.

להלן רשימה חלקית של התכניות המוצעות בשנת הלימודים תשע"א:

◆ **תכנית תלת-שנתית:**

– לימודי פסיכותרפיה: תכנית זו הינה תכנית ייחודית המבוססת על לימוד ויישום בעבודה קלינית של גישות דינמיות בשילוב שיטות נוספות לטיפול בפרט ובמשפחה.

◆ **תכניות דו-שנתיות:**

– תכנית הכשרה בהנחיית קבוצות: תכנית זו נועדה להכשיר אנשי מקצוע מתחומי רווחה ובריאות להנחיית קבוצות, כגון: קבוצות טיפול, קבוצות ייעוץ, קבוצות משימה, כמו כן ללמד הנחיה קבוצתית במספר גישות תיאורטיות ויישומיות תוך שימת דגש על גישות פסיכודינמיות, גישות אקזיסטנציאליות ועוד.

◆ **תכנית תלת סמסטריאלית:**

– תכנית הכשרת מנהלי מערכות לטיפול בזקנים: תכנית זו מיועדת למנהלים בפועל ובעלי תואר אקדמי המעוניינים להכשיר את עצמם לתפקיד ניהול בתחום.

◆ **תכניות חד-שנתיות:**

- הדרכה בפסיכותרפיה למדריכים
- מועדון מנחים צפון
- מפגש בלתי אמצעי עם נפש האדם: אמנות וקולנוע

◆ **תכניות סמסטריאליות:**

- GCP וניהול ניסויים קליניים
- העשרה באנגלית למועמדים למ"א
- ◆ **ימי עיון וסדנאות** בתחומי בריאות, בריאות הנפש ואוכלוסיות במצוקה.

לפרטים נוספים ולהרשמה יש לפנות ליחידה ללימודי המשך בפקולטה למדעי הרווחה והבריאות מגדל אשכול, קומה 7, חדר 701, טל' 04-8240801, 04-8240457, בימים א'-ה', בין השעות 08:00-13:00. או באתר האינטרנט:

www.haifa.ac.il/index.php/main-continuing

E-mail: draize@univ.haifa.ac.il דואר אלקטרוני:

המחלקה ללימודי המשך בפקולטה לחינוך

ד"ר אילנה סבר, ראש המחלקה

ייעודה של המחלקה ללימודי המשך הוא להעשיר אנשי מקצוע בתחום החינוך, תוך דיאלוג מתמשך בין האקדמיה לבין צרכי השדה. לשם כך, המחלקה מציעה מגוון תוכניות, קורסים והשתלמויות לעוסקים בחינוך ובמקצועות המסייעים לתהליך החינוכי. המחלקה מקיימת קשר הדוק עם סגל הפקולטה לחינוך ורבים מהמרצים תורמים ידע וניסיון, יוזמות ורעיונות לתוכניות השונות של המחלקה.

בין התכניות המוצעות:

תוכניות למטפלים

- ◆ תוכנית להכשרת מדריכים למטפלים באמצעות אמנויות
- ◆ כלים אמנותיים כאמצעי לטיפול בילדים
- ◆ קורסים לאנשי טיפול בשיטת לאבאן
- ◆ תוכנית דו-שנתית להכשרת מנחי קבוצות בתחום החינוך והייעוץ
- ◆ תוכנית באבחון לקויות למידה
- ◆ אימון להתמודדות עם לקויי קשב ולמידה
- ◆ טנטולוגיה – התמודדות עם אובדן ושכול
- ◆ תוכניות הכשרה לעבודה טיפולית באמצעות קלפים מטפוריים

תוכניות בשיתוף חוגים אחרים באוניברסיטה

- ◆ תכנית הכשרה לבוגרי מ.א. בביבליותרפיה
- ◆ התמחות קלינית מתקדמת לבוגרי מ.א. של ביה"ס לטיפול באמצעות אמנויות

תוכניות בשיתוף משרד החינוך

- ◆ תוכנית דו-שנתית להכשרת מנהלי בתי ספר
- ◆ הכשרת מנהיגות חינוכית בתחום אוריינות ומידענות מתוקשבת
- ◆ התמחות בהוראה (סטאז') למורים מתחילים
- ◆ קורס התמחות מקצועית למורים בשנתם הראשונה

- ◆ סדרות מדעיות לתלמידי חט"ב ותיכון

פתיחת הקורסים מותנית במספר הנרשמים.

הנכם מוזמנים להתעדכן בהיצע המתחדש של התכניות באתר המחלקה פרטים והרשמה במזכירות המחלקה, בניין הפקולטה לחינוך חדר 549 ובטלפון 04-8240208/868.

אתר המחלקה ללימודי המשך בפקולטה לחינוך:

<http://edu.haifa.ac.il/continue-ed>

תכניות לימוד מיוחדות

היחידה ללימודי המשך וללימודי חוץ

ראש היחידה: **מר הנרי בן-שימול**

היחידה ללימודי המשך וללימודי חוץ הציבה לעצמה מטרה להרחיב את ציבור הלומדים והרוכשים השכלה כללית ומקצועית בקרב כלל האוכלוסייה. מתוך אמונה שלמידה מרחיבה את האופקים, משפרת את מיומנויות הפרט ומביאה להעלאת רמת החיים ואיכותם – מציעה היחידה מגוון רחב של לימודי תעודה, אשר מתמחים בתחומים שונים:

שם המגמה	שם התכנית	מס' שעות	שם המגמה	שם התכנית	מס' שעות		
לימודי שוק ההון ומנהל עסקים:	* מינהל עסקי בכיר	400	ניהול ופיתוח מנהלים:	* פיתוח מנהלים	80		
	* מנהלי הסדרים	280		* ניהול ופיתוח משאבי אנוש	180		
	* מינהל עסקים	400		* הפקת אירועים	140		
	* יועץ השקעות ומנהל תיקים	400		* ניהול בכיר ברשויות המקומיות	120		
	* חשבות וניהול כספים	120		* ניהול לוגיסטיקה	150		
	* שמאות מקרקעין	700		* דירקטורים	60		
	* ניהול, שיווק פרסום ומכירות פנסיוניים	160		* ניהול מערכות בריאות בכיר (לרופאים ולאקדמאים)	180		
	* חדשנות בשיווק	60		* מבקרים פנימיים	710		
	* יזמות עסקית	60					
	* תרבות עסקית בסין	40					
פיתוח ארגוני:	* ייעוץ ארגוני לבעלי תואר שני	500	לימודי מינהל:	* ניהול לשכה, פיתוח אישי, מקצועי וניהולי	120		
	* הנחיית קבוצות למתקדמים	120		* מינהל שירותי בריאות	400		
	* Coaching - אימון אישי וקבוצתי	100		* מינהל בשלטון המקומי	400		
	* גישור - התכנית להכשרת מגשרים	120					
	* אינטליגנציה רגשית ותקשורת בין אישית	60					
		60					
		60					
			לימודי ביטחון:	* התכנית להכשרת קציני ומנהלי ביטחון	190		

שעות	שם המגמה	שם התכנית
400	אימון מנטלי:	פסיכולוגיה של הספורט
80	לימודי אנגלית:	* אנגלית מתחילים
80		* אנגלית מתקדמים
80		* אנגלית עסקית ומסחרית

שעות	שם המגמה	שם התכנית
140	לימודי	* עיתונאות
120	תקשורת	* יחסי ציבור, דוברות
*	ועיתונאות:	והסברה
56		מקצועות הרדיו
		שדרנות וקריינות (בשיתוף רדיו חיפה)
112		* עריכה לשונית
56		* עריכה לשונית למתקדמים
100		* כתיבה יצירתית
56		* מבוא לבלשנות

ניקוד אקדמי

חלק מהתכניות מוכרות לצבירת ניקוד אקדמי לתואר ראשון בחוגים שונים באוניברסיטת חיפה, בכפוף לתנאי הקבלה לאוניברסיטה ולחוג הרלוונטי.

משרדי היחידה

משרדי היחידה ללימודי המשך וללימודי חוץ נמצאים בבית סאלה, קומה 1.

טלפונים: 8240440, 04-8240398

קבלת מידע, הרשמה וייעוץ אישי בימים א'-ה', בין השעות 08:00-18:00.

המכינה האוניברסיטאית

ד"ר פנינה רון, ראש המכינה האוניברסיטאית
גב' גלית נהרי, ראש מינהל המכינה האוניברסיטאית

מטרות המכינה

מטרת העל של המכינה האוניברסיטאית היא להכין את המועמד, אשר אינו עומד בתנאי הקבלה הנדרשים לאוניברסיטה, לקראת לימודים אקדמיים. זאת, על ידי חיזוק הידע במקצועות הבסיסיים (אנגלית, הבעה בעברית, מתמטיקה, כתיבה מדעית) וכן במקצועות מדעי הרוח והחברה. המכינה מקנה לתלמידיה דרכי חשיבה ולימוד באוניברסיטה. בנוסף לכך, במכינה מערך ייעוץ בבחירת חוג הלימוד, בהתאם לנטיות התלמיד וכשרונותיו. כל זאת במטרה לאפשר לתלמיד לשפר את סיכוייו להתקבל ללימודים גבוהים בחוגים נבחרים.

אוכלוסיית היעד: בוגרי י"ב כיתות, חסרי תעודת בגרות, או המעוניינים לשפר את ציוניהם לקראת הכניסה לחוגים באוניברסיטה.

סוגי המכינות

1. מכינת יום

משך הלימודים: הלימודים במכינת יום מתקיימים במשך 9 חודשים (אוקטובר-יולי).
ימי הלימוד: א'-ה', בין השעות 8.30-16.00.

2. מכינת אביב

משך הלימודים: הלימודים במכינת אביב מתקיימים במשך 6 חודשים (פברואר-יולי).
ימי הלימוד: א'-ה', בין השעות 8.30-16.00.
פתיחת הלימודים: פברואר 2012.

3. מכינת ערב

אוכלוסיית היעד: מכינת הערב הוקמה במטרה לתת מענה למועמדים אשר עובדים ביום ובכל זאת רוצים ללמוד באוניברסיטה. הלימודים במכינת הערב מקנים תעודה המחליפה את תעודת הבגרות באוניברסיטת חיפה, ומאפשרת הרשמה לכל החוגים. במהלך השנה יוכלו תלמידי המכינה להשתתף בקורסי הכנה לבחינה הפסיכומטרית בתשלום מוזל.

משך הלימודים: הלימודים במכינת ערב מתקיימים במשך 10 חודשים (אוקטובר-אוגוסט).

ימי הלימוד: א', ג', ה', בין השעות: 17.00-22.00. וביום ו' בין השעות: 08.30-13.30
תלמידים הלומדים 4 יחידות לימוד במתמטיקה* ילמדו גם ביום ב' בין השעות:
18.30-19.30.

* פתיחת קורס ברמת 4 יח"ל תלויה במספר הנרשמים.

התעודה: תעודת הסיום של המכינה מחליפה את תעודת הבגרות בהרשמה לכל החוגים באוניברסיטה.

4. מכינה ללקויי למידה

אוכלוסיית היעד: בעלי לקויות למידה, בוגרי י"ב כיתות, חסרי תעודת בגרות, או המועוניינים לשפר את ציוניהם לקראת הכניסה לחוגים באוניברסיטה.

המכינה מלווה על ידי המרכז לליקויי למידה באוניברסיטת חיפה יה"ל. מכינה זו מלווה ע"י יועצת, מומחית בלקויות למידה.

הליווי הלימודי כולל פגישות פרטניות להקניית אסטרטגיות למידה ודרכים להתמודדות עם הקשיים. כמו כן ניתן מענה לשאלות בנושא לקויות למידה והשלכותיהן.

התוכנית כוללת מיומנויות כמו: ארגון ותכנון זמן, ארגון חומרי למידה ומערכת לימודים, הכנה לבחינות, ייעול הזיכרון, כתיבה, אסטרטגיות לקריאת מאמרים, סיכום חומר קריאה, קריאה והבנה של שאלות והוראות.

מי הלימוד: א'-ה', בין השעות 16.00-8.30.

התעודה: תעודת הסיום של המכינה מחליפה את תעודת הבגרות בהרשמה לכל החוגים באוניברסיטה.

5. מכינת עולים

אוכלוסיית היעד: עולים, בעלי תעודת בגרות מחו"ל.

מטרת המכינה: העלייה שמגיעה לישראל כוללת בתוכה צעירים וצעירות בעלי יכולות להשתלבות בלימודים אקדמיים. לא אחת השתלבות זו קשה יותר מאשר לילידי הארץ. על מנת שמחסומי השפה והתרבות לא ימנעו מהעולים להשתלב בלימודים גבוהים ולמצות את כישוריהם, הוקמה מכינה המיועדת להם בלבד. קצב ואופן הלימוד במכינה זו מותאם לרמתם הלימודית, תוך הרחבה של לימודי עברית. זאת, במטרה לסייע בהמשך הדרך האקדמית. מכינה זו מלווה ביעוץ והכוון מקצועי.

מימון הלימודים: ניתן לזכאים ע"י מינהל הסטודנטים ומשרד הקליטה.

משך הלימודים: הלימודים במכינת עולים מתקיימים במשך 9 חודשים (אוקטובר יולי).

מי הלימוד: א'-ה', בין השעות 16.00-8.30.

המכינה מיועדת לבעלי תעודת בגרות מחו"ל (מועמדים עולים אשר אין בידם תעודת בגרות מלאה מחו"ל, ויכלו לגשת לוועדת קבלה אוניברסיטאית שתבחן את זכאותם ללמוד במכינת עולים).

התעודה: תעודת הסיום של המכינה מחליפה את תעודת הבגרות בהרשמה לכל החוגים באוניברסיטה.

6. מכינה ל-30+

אוכלוסיית היעד: מכינת +30 הינה עבור בני 30 ומעלה המעוניינים להתקבל ללימודי התואר הראשון באוניברסיטה ואין בידם תעודת בגרות. עמידה בהצלחה בכל דרישות התכנית מקנה תעודה המאפשרת קבלה לאוניברסיטת חיפה ללא תעודת בגרות. בנוסף לכך, בוגרי התוכנית רוכשים כלים בסיסיים להתמודדות עם דרישות האקדמיה. ימי הלימוד: א', ג', ה', בין השעות: 17.00-20.30.

משך הלימודים: סמסטר אחד.

התעודה: תלמיד יוכל להירשם ללימודים בפקולטה למדעי הרוח, ללא פסיכומטרי, בתנאי שהשלים 2 קורסי מבוא בפקולטה. ביתר הפקולטות, יש לעמוד בתנאי הקבלה הרגילים.

7. מכינת בוגרים (לבגרות)

אוכלוסיית היעד: מכינת הבוגרים (לבגרות) של אוניברסיטת חיפה, נועדה לסייע לתלמידים, שלמדו לפחות 10 שנים, לסיים בהצלחה לימודים לתעודת בגרות מלאה, אשר מאפשרת קבלה ללימודים במוסדות להשכלה גבוהה. כמו כן, סיום מכינה זו מקנה תעודה אשר מהווה תחליף לתעודת בגרות בהרשמה לכל החוגים באוניברסיטה. הלימודים מתנהלים באווירה תומכת ומאתגרת מבחינה אישית, חברתית ואינטלקטואלית. במכינה מסגרת לימודים מסודרת ומאורגנת. צוות המורים ותיק, מקצועי ומנוסה, מסור ואכפת, בעל מודעות חברתית גבוהה ויכולת להעניק לתלמידים ליווי צמוד ואישי, על מנת לסייע להם להתמודד עם קשיים המתעוררים במהלך הלימודים.

משך הלימודים (שנתיים):

פתיחת שנה"ל – ספטמבר

סיום שנה"ל – יוני

הלימודים מתקיימים במשך 10 חודשים, בימים א'-ה', בשעות 08:30-16:00

בכל סמסטר נלמדים 3-4 מקצועות.

סמסטר א': ספטמבר עד ינואר, בחינות במועד חורף

סמסטר ב': פברואר עד יוני, בחינות במועד קיץ.

ניתן ללמוד במסגרת מכינת הבוגרים מקצועות בודדים.

תנאי הקבלה למכינות השונות עשויים להשתנות.

8. קורסים:

א. קורס הכנה לבחינת פטור בעברית – סיום הקורס בציון 70 ומעלה יפטור מבחינת יע"ל (ידע בעברית לשפות זרות).

בלעדי לבוגרי המכינה – אוניברסיטת חיפה ממתינה לציוני המכינה ולציוני הבחינה הפסיכומטרית עד סוף אוגוסט.

ב. קורסי הכנה באנגלית ללימודים באוניברסיטה

הקורס מומלץ לתלמידים אשר רמתם באנגלית אינה עומדת בדרישות הקבלה לאוניברסיטה. כמו כן, מיועד הקורס להכשיר את התלמידים להתמודד עם המבחן באנגלית במסגרת הבחינה הפסיכומטרית. מטרת הקורס היא פיתוח יכולת הבנה וניתוח מאמרים מדעיים מתחום מדעי הרוח והחברה. כמו כן, מושם דגש על הכרת צורות דקדוק הכרחיות ללימודת חומר מדעי והקניית שיטות לקריאה עצמית.

אנגלית בינוני 1

הקורס מיועד לתלמידים שהתקבלו לאוניברסיטה וחויבו להשלים את ידיעותיהם באנגלית. ההשתתפות כרוכה בתשלום שכר לימוד. ההרשמה מתבצעת בחדר 136 (חדרה של ויקי), בבניין הרב-תכליתי.

קורסי הכנה במתמטיקה

מומלצים למועמדים הזקוקים להכנה ורענון ידיעות במתמטיקה.

מהלך הלימודים בכל המכינות

הלימודים במקצועות-היסוד: לימודי אנגלית ומתמטיקה נלמדים על-פי רמת ידיעותיהם של התלמידים. הנוכחות בשיעורים, בתרגילים ובשאר הפעילויות היא חובה. על-פי תקנון האוניברסיטה רשאי המורה לסרב לאשר השתתפות בבחינות לתלמיד שלא נכח בשיעורים במידה מספקת. עמידה בבחינות ועבודות הן חלק בלתי נפרד ממהלך הלימודים, ועל כן הן חובה על כל תלמיד. תלמיד אשר לא ימלא את כל חובות המכינה לא יורשה לגשת לבחינות הסיום. עמידה בכל חובות המכינה והצלחה בבחינות הסיום הן תנאי לקבלת תעודת סיום מכינה ולהגשת מועמדות ללימודים סדירים באוניברסיטה. כל המועמדים יידרשו לעמוד בדרישות הקבלה האוניברסיטאיות והחוגיות.

מועדי הרשמה

ההרשמה לשנה"ל תשע"ב החלה ותסתיים ביום 1.9.11. לאחר מועד זה ההרשמה תמשך על בסיס מקומות פנויים. ההרשמה מתבצעת במזכירות ההרשמה של המכינה האוניברסיטאית, חדר 131, בניין רב-תכליתי.

מלגות

לזכאים עפ"י קריטריונים סוציאקונומיים יינתנו מלגות שכ"ל ומלגות קיום חודשיות באמצעות משרד הבטחון.

תנאי התשלום

התשלום עבור כל מכינה נקבע על-ידי הנהלת האוניברסיטה.

הערות

הנהלת המכינה שומרת לעצמה את הזכות לאשר או לדחות את קבלתם של תלמידים על-פי תעודת הבגרות ו/או ציוניהם בבחינות הכניסה.

לפרטים ניתן לפנות למרכז המידע של המכינה בטל' 04-8247999. או באתר:

<http://mechina.haifa.ac.il>

מרכז הספורט

מר מיכה רב, מ"מ מנהל המרכז

שירותיו ניתנים לתלמידים, לאנשי סגל הוראה ולמנהל האוניברסיטה, לאורחים ולציבור בכלל. היצע הפעילויות מכוון לאפשר טיפוח מודעות, פיתוח כושר גופני, לימוד מיומנויות ורענון. פעילות במסגרת זו מחייבת תשלום על-פי תעריפים שייקבעו מעת לעת. * סטודנטים שמקבלים מלגת סיוע רשאים להגיש בקשה להנחה.

המרכז מקיים פעילויות מודרכות וקהליות במסגרת הבאות:

- מועדון טניס (קורסי טניס)
- מועדון סקווש (קורסי סקווש)
- מועדון בריאות וכושר גופני (לנוער ולמבוגרים)
- השתלמויות, קורסים וסדנאות ואירועי ספורט עממי לשעות הפנאי והנופש. היצע מפורט יפורסם בנפרד.

נבחרות ייצוג

מיועדות לתלמידים מכל שנות הלימוד באוניברסיטה ובשלוחותיה וכן לתלמידי המכינה האוניברסיטאית. זכאים להתקבל לתלמידים אשר יעמדו במבדקי הסינון בחודש הראשון לשנה"ל. פעילות ייצוגית מוכרת במרבית החוגים כלימוד בחירה המקנה 4 נקודות זכות (2 נקודות לכל חוג). ספורטאים פעילים העומדים בקריטריונים מקבלים סיוע המרכז לקבלת מלגות לימודים ולדיוור במעונות.

הפעילות הייצוגית מתקיימת במסגרת פנימיות, באס"א (איגוד ספורט אקדמי), באירועים אזוריים, ארציים ובינלאומיים. מידע מפורט יפורסם במועדי הייעוץ וההרשמה במרכז הספורט.

מזכירות מרכז הספורט

מנהלנית מרכז הספורט: גב' פנינה רבהון

קבלת קהל: מרכז הספורט א'–ה' 13:00–10:00

טלפונים: 8240578, 8240583; בשעות אחה"צ והערב: 04-8240579

(אולם הספורט)

פקסימיליה: 04-8246552

דואר אלקטרוני: sport@research.haifa.ac.il

מידע מפורט בדבר סדרי ההרשמה, תקנות ונהלי השתתפות ניתן לקבל באתר האוניברסיטה ובעת ההרשמה במזכירות מרכז הספורט.

בית-הספר לתלמידי חו"ל

ראש אקדמי: פרופ' חנן אלכסנדר

מנהלת: גב' תמר ויטל

תכנית הלימודים מיועדת לסטודנטים הלומדים באוניברסיטאות בחו"ל המעוניינים לשהות בישראל במוסד אקדמי במסגרת שנתית או סמסטריאלית. סטודנטים מן המניין מאוניברסיטת חיפה רשאים להשתתף בקורסים המוצעים בתיאום עם חוגי הלימוד שלהם.

מטרת הלימודים

הקניית ידע תיאורטי, עובדתי ומושגי בנושאים הקשורים בחברה הישראלית, המזרח התיכון, יהדות, ארכיאולוגיה ופסיכולוגיה וכן הקניית ידע בשפה העברית והערבית (ספרותית ומדוברת) ברמות שונות.

במסגרת הלימודים מתקיימים גם סיורים לימודיים וכמו כן מוצעת תכנית חברתית עשירה הכוללת טיולים, סמינרים והרצאות העשרה.

מבנה הלימודים

הקורסים בנויים במקביל למבנה הקורסים הניתנים באוניברסיטאות בארה"ב ובקנדה, ומוכיחים את הסטודנט בנקודות זכות באוניברסיטת-האם שלו. סטודנט מחו"ל בעל רמת עברית נאותה רשאי גם ללמוד בקורסים בעברית באוניברסיטה (בכפוף לתנאים הנדרשים על-ידי החוג).

תנאי קבלה

לתכנית מתקבלים מועמדים שסיימו בהצלחה לפחות שנה אחת במוסד מוכר להשכלה גבוהה בחו"ל ואשר הינם בעלי שליטה בשפה האנגלית.

משרדי בית הספר נמצאים בבניין הרב-תכליתי, חדר 177, ופתוחים לקהל הרחב בימים א'-ה', בין השעות 8.30-15.30.

טלפונים: 8240766, 04-8246584. פקסימיליה: 04-8240391

דואר אלקטרוני: info@mail.uhaifa.org

אתר באינטרנט: www.uhaifa.org

לוח שנת הלימודים תשע"ב 2011/2012

סמסטר א' – סמסטר חורף

יום ראשון, ב' חשון, 30.10.11	תחילת הלימודים:
יום ראשון, כ"ט כסלו, 25.12.11	חופשת חנוכה:
יום ראשון, ה' שבט, 29.1.12	סיום סמסטר א':
מועד א': מיום שני, ו' שבט, 30.1.12	בחינות סמסטר א':
עד יום ראשון, כ"ו שבט, 19.2.12	
מועד ב': מיום שני, כ"ז שבט, 20.2.12	
עד יום שלישי, י"ב אדר 6.3.2012	

סמסטר ב' – סמסטר אביב

יום רביעי, י"ג אדר, 7.3.12	תחילת הלימודים:
יום חמישי, י"ד אדר, 8.3.12 (בערב פורים, תענית אסתר, הלימודים יסתיימו בשעה 18:00)	חופשת פורים:
מיום שני, י' ניסן, 2.4.12	חופשת פסח:
עד יום שישי, כ"א ניסן, 13.4.12	
הלימודים יתחדשו ביום ראשון, כ"ג ניסן, 15.4.12	
יום רביעי, ג' אייר, 25.4.12 (בערב יום הזיכרון הלימודים יסתיימו בשעה 18:00)	יום הזיכרון לחללי צה"ל:
יום חמישי, ד' אייר, 26.4.12	חופשת יום העצמאות:
ייקבע	יום הסטודנט:
יום ראשון, ו' סיון, 27.5.12	חופשת שבועות:
יום חמישי, א' תמוז, 21.6.12	סיום סמסטר ב':
מועד א': מיום ראשון, ד' תמוז, 24.6.12	בחינות סמסטר ב':
עד יום חמישי, כ"ב תמוז, 12.7.12	
מועד ב': מיום ראשון, כ"ה תמוז, 15.7.12	
עד יום חמישי, ח' אב, 26.7.12	
יום ראשון, כ"ה תמוז, 15.7.12	תחילת סמסטר קיץ:
יום שישי, כ' אלול, 7.9.12	סיום סמסטר קיץ:
מועד א': מיום ראשון, כ"ב אלול, 9.9.12	בחינות סמסטר קיץ:
עד יום שישי, י"ב תשרי, 28.9.12	
מועד ב': מיום רביעי, כ"ד תשרי, 20.10.12	
עד יום שישי, ג' חשון, 19.10.12	

מועדי הבחינות נתונים לשינויים בידי הגופים המוסמכים. כל שינוי במועד בחינה יפורסם על לוח המודעות ויחייב את ציבור התלמידים.

* במהלך שנת הלימודים תשע"ב יתקיימו אירועי תרבות לתלמידי תואר ראשון בימי ד', משעה 11.45 ועד השעה 12.30. לצורך קיום האירועים, השיעורים יתחילו בשעה 12.30 ויסתיימו בשעה 14.00.

שנה"ל תשע"ג – יום תחילת הלימודים: יום ראשון 21.10.2012

ימי מנוחה למוסלמים, לצ'רקסים, לדרוזים ולנוצרים

לשנה"ל תשע"ב 2011/2012

חגי המוסלמים והצ'רקסים

6.11.2011	4 ימים	עיד-אלאדחה (חג הקורבן) שנת ההג'רה 1426
26.11.2011	יום אחד	1 מוחרם (ראש השנה ההג'רית)
4.2.2012	יום אחד	יום הולדת הנביא מחמד
17.6.2012	יום אחד (בחירה)	ליל אלאסרא' ואלמעראג' (עלית הנביא השמימה)
20.7.2012	30-29 ימים החל מ-	1 רמדאן (חודש הצום)
19.8.2012	3 ימים	עיד-אלפיטר (חג הפסקת הצום)

הערה: היות וראש החודש בשנה ההג'רית נקבע על-פי הלבנה, עשויים לחול שינויים במועדי החגים המוסלמים והצום, בגבול של יום ואפילו יומיים.

חגי העדה הדרוזית

1.11.2011	10 ימים	אלעושור
6.11.2011	4 ימים	חג הקורבן (עיד-אלאדחה, ערב החג)
25.1.2012	יום אחד	חג הנביא אליהו ("אלח'דר")
25.4.2012	4 ימים	חג הנביא שועיב
10.9.2012	יום אחד	יום נביא סבלאן

חגי העדות הנוצריות

ארמנים	אורתודוכסים	קתולים	פרוטסטנטים	
19.1.2012	7.1.2012		25.12.2011	חג המולד
20.1.2012	8.1.2012		26.12.2011	יום שני לחג המולד
14.1.2012	14.1.2012		1.1.2012	ראש השנה
19.1.2012	19.1.2012		6.1.2012	חג ההתגלות
20.4.2012	7.4.2012		25.3.2012	יום הבשורה
8.4.2012	8.4.2012		1.4.2012	חג הדקלים
13.4.2012	13.4.2012		6.4.2012	יום ששי הטוב
15.4.2012	15.4.2012		8.4.2012	פסחא
16.4.2012	16.4.2012		9.4.2012	יום שני לפסחא
24.5.2012	24.5.2012		17.5.2012	עלייה השמימה
3.6.2012	3.6.2012		27.5.2012	שבועות
4.6.2012	4.6.2012		28.5.2012	יום שני לשבועות

הערות:

1. סטודנטים, בני העדות הלא-יהודיות, יוכלו לפנות חודש מראש למזכירות החוג להסדרת מועד חלופי לבחינות שתתקיימנה בתאריכי החגים המפורטים לעיל.
2. סטודנטים לא יהודים יהיו רשאים להיעדר משיעורים בימי חגם בהתאם לתאריכים הנ"ל.

ראשי תיבות וקיצורים

פרוסמינריון	פ"ס	סמסטר א'	א'
קורסים צמודים	צ'	אופן ההוראה	א"ה
דרישות קדם / קורס קיץ	ק'	סמסטר ב'	ב'
קבוצת הדרכה	ק"ה	בחינת פטור	ב"פ
קריאה מודרכת	ק"מ	בחינת גמר	ב"ג
קמפוס	ק"פ	הדרכה אישית	ה"א
סיור	ר'	הדרכה מעשית	ה"מ
שיעור	ש'	קורסים זהים	ז'
שיעור בחירה	ש"ב	לימודי שדה	ל"ש
שיעור וסדנה	ש"ד	מעבדה	מ'
שיעור ומעבדה	ש"מ	מכינה	מ'כ
שכר לימוד	שכ"ל	נקודות זכות	נ'
שיעור מונוגרפי	ש"מ	סמינר/סמינריון	ס'
שיעור וסמינריון	ש"ס	סדנה	ס'ד
שנת הלימודים	שנה"ל	סדנה דידיאקטית	ס"ט
שיעור ועבודה מעשית	ש"ע	סמינריון כתיבה	ס"כ
שיעור וקריאה מודרכת	שק"מ	סמינריון מחקר	ס"מ
שיעור תרגיל וסיור	ש"ר	סמינריון עיוני	ס"ע
שעות שבועיות	ש"ש	סמינריון דידיאקטי	ס"ד
שעות שבועיות סמסטריאליות	שש"ס	סמינריון שמיעה	ס"ש
שיעור ותרגיל	ש"ת	סמינריון תרגיל	ס"ת
תרגיל	ת'	עבודה מעשית	ע"מ
תרגיל דידיאקטי	ת"ד	עבודה סוציאלית	ע"ס
תרגיל מעבדה וסיור	תמ"ס	פרוייקט גמר	פ"ג